CAMILLI CAPUCIJ ... PRAXIS IUDICIARIA TOMUS PRIMUS [-SECUNDUS]...

Camillo Cappucci

Digitized by Google

BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
13
6 K
32

Ex Bibliotheca
majori Coll. Rom.
Societ. Jesu

28. A. 7. 28 C 41 28 B 4

13- 8. L. 10

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

CAMILLI CAPVCII
I. C. AESINI
IN ROMANA CVRIA
CAVSARVM PATRONI
PRAXIS IVDICIARIA
TOMVS PRIMVS.

IVDICIORVM OMNIVM TELAM PRAESCRIBENS
& eorum vniuersam materiam continens, & signanter

De Iudicijs in genere:
De Iudice, & eius Iurisdictione.
De Actore, & Reo.
De Procuratore, & Mandato.
De Citatione, & Inhibitione.
De Citatione per Diligentias.
De Citatione per contradictas.
De Citationibus per Edicta in Curia, & extrà.
De Terminorum obseruatione.
De Petitorio, & Possessorio.
De Probationibus.
De Positionibus.
De Remissoria.
De Immemorabili.
De Notarijs, & fide Instrumentorum.
De Compulsoria.
De Exceptionibus.
De Sententia.
De Sequestro.
De Appellationibus.
De Signatura.
De Commissionibus.
De Attentatis.
De Fatalibus.
De Re iudicata, & Executionibus.
De Compensationibus.
De Declaratoria.
De Restitutione in Integrum.
De Fructibus, & litis expensis.
De Nullitatibus.
De Alternatiua cap. *Odoardus*, & cap. *Peruenit*.
De Septuagenaria, & Dilatione Quinquennali.

OPVS OMNIBVS IN FORO TAM PRACTICE, quàm theoricè, tàm ciuilitèr, quàm criminaliter versantibus vtile, & necessarium.

CVM INDICE LOCVPLETISSIMO
Materiarum, Rerum, & Verborum, quæ in toto Opere continentur.

ROMÆ, Apud Fælicem Cæsarettum. MDCLXXX.

SVPERIORVM PERMISSV.

Digitized by Google

Digitized by Google

MO-

EMINENTISS. PRINCIPI

D. D. FLAVIO CARD. CHISIO

CAMILLVS CAPVCIVS.

SISTO pauca hæc Iuris prudentiæ documenta tibi, EMINENTISSIME PRINCEPS, qui Iuris prudentiam omnem, quam ego longa temporis ſerie in Romana Curia verſatus, ac in ſupremo Sacri Palatij Auditorio cauſas tuendo, aſſequi vix potui, breui ætatis compendio, non tàm hauſiſti, quam moribus tuis expreſsiſti. Nec mirum ſi ad Purpuratæ Dignitatis apicem euectus, vel Iura Populis tradis, vel à Populis exigis; quando tui ſeueriſsimus cenſor, tibi leges imponis; memor imperanti cęteris, ſibi ipſi imperandum. Si tamen in Ius peccare liuentibus oculis, & male arguat non nemo, quod cum Iuris ſit ſuum vnicuique tribuere, tu non ſuum, cui-

INDEX
OMNIVM MATERIARVM
QVAE IN TOTO OPERE RECENSENTVR.

Per Titulos deinde per Articulos distinctum.

PARS PRIMA.

De Iudicijs in genere, CAP. I.

Iudicij partes, quæ sint, Artic. I.

De Iudice, & eius Iurisdictione Cap. II.

Quotuplex sit Iurisdictio Artic. 1. n. 1
De diuersis Rom. Cur. Tribu. Art. 2. n. 10
De A.C. Artic. 3. n. 18
De S. Rota Romana Auditorio Artic. 4. n. 53
De Gubernatore Vrbis Artic. 5. n. 127
De Camerario, & Cam. Apostolica Art. 6. n. 146
De alijs inferioribus Rom. Cur. Trib. Ar. 7. n. 150
De Iurisdictione S. Rotæ, & Iudicum Delegatorũ Artic. 8. n. 156
De iurisdictione Iud. ordin. Artic. 9. n. 164
Quo tempore debeat constare de iurisdictione, & quomodo probetur Artic. 10. n. 177.
Iurisdictio quomodo, & quando perpetuetur, Artic. 11. n. 196
De preuentione causarum Artic. 12. n. 206
Quæ citatio perpetuationẽ inducat, Ar. 13. n. 215
De nullitate defectu iurisdictionis, Art. 14. n. 221
De Iurisdictione in Clericos, Artic. 15. n. 257
De Iurisdictione in Laicos, & causis mixti fori, Artic. 16. n. 329.
De Iurisdictione in exemptos, Artic. 17. n. 348.
De Iurisdictione in delinquentes Ar. 18. n. 359
De exceptione fori declinatoria, Ar. 19. n. 395
An nullitas defectu iurisdictionis impediat executionem, Art. 20. n. 400
Iurisdictio, quando prorogetur, Ar. 21. n. 416.
Iurisdictio, quomodo prorogetur, Art. 22. n. 443.

De Actore, Cap. III.

De incumbentia Actoris foro, quem debet sequi, alimentis filiatione, & executione, Ar. 1. n. 1
De constituto, pensione, locatione, fructibus decurrendis, & electione Peritorum, Art. 2. n. 30
De Indebito, Dote, cessione, delegatione, & obligatione fili familias. Artic. 3. n. 84
De associatione, fideiussore, potioritate, fidelibrorũ, & alijs, probationibus Art. 4. n. 99
De productione iurium, pacto redimendi primo acquirente, & Domino directo Artic. 5. n. 126
De creditore anteriore, & posteriore, emictione, & lucro societatis, Ar. 6. n. 139.

De Reo Cap. IV.

Quis sit Reus, de apprehenso in Curia, De contumace, cedente, vel recedente à Curia, Ar. 1. n. 1
De hærede, appretiatione bonorum, implemento, delegatione, & prescriptione, Art. 2. n. 26
De exceptione citationis, simulationis, & identitatis. Artic. 3. n. 71

De Col-

Digitized by Google

De Colluſione, liberatione, & diſpoſitione legis Quintus mutius, Art.4.n.87
De liberatione, inquilinatu & Alexandrina. Ar.5 num.9
De aliis exceptionibus, quibus Reus vtitur in iudicio. Art.6.n.105

De Procuratore, & mandato, Cap. V.

Qualis debeat eſſe Procurator, Art.1.n.1
Qui poſſint ſtare in iudicio, Art.2.n.16
De Procuratore, in cauſa criminali, Art.3.n,24
Quando de mandato procuræ in Ciuilibus doceatur, Art.4.n.52
Quando ſit exibendum mandatum in beneficialibus, Art.5.n.71
Quis poſſit Procuratorem conſtituere, Ar.6.n,86
Quis poſſit conſtitui Procurator, Ar.7.n.114
De inducenda conſtitutione, & acceptatione mandati, Artic.8.n.139
Mandatum, quæ comprehendat, Art.9.n.170
Mandatum quando finiatur, ſeu reuocetur, Artic.10.n.222
De nullitate ex defectu mandati, Art.11.n.277
Alia de Procuratore in genere, Art.12.n.305
Quas regulas debeat obſeruare procurator in formando commiſſiones, Art.13.n.326
Quas regulas debebit obſeruare Procurator in bene ſcribendo, & informando Art.14.n.360

De Citatione, & Inhibitione Cap. VI.

Quis poſſit exequi citationes, Art.1,n.1.
Quomodo ſit exequenda citatio, Art.2.n.10
De pluribus ſpeciebus citationum, & modo eas exequendi, Artic. 3.n.19
De relatione nuncy ſuper executione citationis, Art.4.n.81
An allegatio citationis oretenus ſuffragetur. art,5 num. 102
An mortuo principal, poſſit procedi contra Procuratorem. Art.6. n.116
Quibus caſibus detur citatio per contradictas, Art. 7.n.124
De nullitate defectu citationis, & quomodo, & quando ſanetur, Art. 8.n.132
De citatione, & Inhibitione, & cui & à quo, & contra quos, poſſint concedi, & exequi, Art.9 num.150

De citatione per diligentias, Cap. VII.

Quid ſint diligentiæ, & quomodo fiant, Art.1. num.1
Quibus caſibus permittantur diligentiæ, & quomodo debeat probari reperibilitas, Artic.2. n.11.

De citatione per contradictas Cap. VIII.

De formulis contradictarum, Art.1.n.1.
An contradictæ ſint permiſſæ tempore Sedis Vacatis S.Pontificis, Art.2,n.15

De citationibus per edicta in Curia, & extra, Cap. IX.

Quando dentur edicta in Curia, art.1.n.1
Quomodo, & quando A.C. & alij Iudices Rom. Curiæ poſſint procedere per edicta extra Curiã, & quomodo exequantur, Art.2.n.8
Monitorium per edictum, quomodo ſit formandum, Art.3.n.26

De terminorum obſeruatione. Cap. X.

Quomodo ſit procedendum in conſtructione proceſſus, Art.1.n.1
De terminis in cauſis prophanis, & ſpiritualibus Art. 2.n.12
De terminis in cauſis beneficialibus. Artic, 3. num. 15.
De terminis in cauſis executiuis, nullitatum, & miſerabilium perſonarum, Art.4.n.22
De proceſſu ſummario, Art.5.n.42
De terminis ſeruandis in diuerſis iudicijs, Art. 6 n.55
De iuramento calumniæ, Art.7.n.60
Coram quibus, & qua die termini ſint ſeruandi, Art.8.n,82
De reiteratione terminorum, Art.9.n.88

De petitorio, & poſſeſſorio, Cap. XI.

Quando poſſit procedi in poſſeſſorio, & quando in petitorio, vel poſſit vtrumque vnica ſententia terminari, Art.1. n.1.
Quomodo tractetur petitorium, & poſſeſſorium in cauſa ſpolii, & quoties, & quomodo ſuſpendi poſſit, Art.2 n,14
An ſuſpenſo petitorio, poſſit ad illud rediri, non expedito poſſeſſorio, & quomodo recedatur, Art.3 num. 38
Quid debeat facere, & probare ſpoliatus ad obtinendam reintegrationem, tam in beneficialibus, quam in prophanis, Art.4.n.50
Quid ſi reus negauerit poſſidere, Ar.5.n.79
De viribus conſtitutionis AEgidianæ in appellatione, Art.6.n.87
Quot ſententiæ requirantur in poſſeſſorio, antequam detur audientia in petitorio, tam in prophanis, quam beneficialibus, Art.7.n,96
An Iudices Delegati lata ſententia in poſſeſſorio, poſſint cognoſcere de petitorio, Art.8.n.101
Quare ſit inuenta ſuſpenſio petitorij & quando admittatur, Art.9.n.111
Quid ſit poſſeſſorium, Art.10.n.120

Quale

Digitized by Google

Quale ſit petitorium, & quando detur actio, Ar.11 num.132
Quando detur cumulatio petitorii, & poſſeſſorij, Art.12.n.138
Quomodo denegetur cumulatio petitorij, & poſſeſſorij, Artic.13.n.159

PARS II.

De probationibus, Cap. I.

Quotuplex ſit probatio, Art.1.n.1
De Admiſſione Articulorum, Art.2.n.4
De probationibus per ſcripturas, Art.3 num, 26
De probationibus per teſtes in Curia, Artic. 4. nu. 61
De examine teſtium, extra Curiam, Artic. 5 n. 185
De publicatione teſtium, art.6.n.249
De dilationibus ad probandum, Art.7.n.298

De poſitionibus, Cap. II.

Quomodo proponantur, & de earum formula, & proceſſu, Ar.1.n.1
Quomodo, & quando, ſit reſpondendum poſitionibus, Art.2.n,12
In quo caſu poſitiones ſint permiſſæ, Art.3.n.21
Quomodo Poſitiones producantur, & pronuncientur, Art.4,n.26
Quibus in caſibus detur, vel denegetur, reſponſio Poſitionibus, Art.5.n.41
Qualis poſſit eſſe reſponſio poſitionibus, & de clauſulis preſeruatiuis Art. 6 num.74

De Remiſſoria, Cap. III.

Quomodo, & quibus caſibus detur, vel denegetur remiſſoria, Art.1.n.1
De exequenda Remiſſoria, in partibus Art.2.n.44
Quid faciẽdũ finito termino, & proceſſu remiſſoriæ, Art.3.n.163
Aliæ obſeruationes facienda in Remiſſoria, Art.4 num.172

De Immemorabili, Cap. IV.

Quomodo probetur Immemorabilis, Art.1.n.1
Quid ſit immemorabilis, & de eius viribus, Artic.2.n.3
Quale tempus requiratur pro immemorabili, Artic.3.n.14

De Notarijs, & fide inſtrumentorum. Cap. V.

De qualitate notariorum, Art. 1.n.1
De officio, & poteſtate notarij, Art.2.n.5
De pœnis, quas Notarij incurrunt, Art.3,n.42
De fide notarij, Art.4.n.50
De ſcriptura publica, & priuata, Art.5.n.77.
De officijs Rom. Cur. & extra, in ſtatu Pontificio, Art.6.nu.144
De Prothonotarijs Apoſtolicis, Art.7.n.182
De Archiuio, & eius authoritate, Art.8.n. 194
De munere Subſtitutorum, Art.9.n.241
De extractione Iurium, Art.10.n.262

De Compulſoria, Cap. VI.

Quomodo, & quibus in caſibus compulſoria detur, vel denegetur, art,1.n1
Inſtructio pro exequenda compulſoria, ar.2. n,33

De exceptionibus impedientibus actionem Cap. VII.

De exceptionum differentia, & de dilatoriis, Artic.1.n,1
De exceptionibus peremptoriis, Art.2. n.4
De exceptionibus Anomalis, Art.3.n.7

De ſententia, Cap. VIII.

Quid agendum ſit poſt factas probationes, Ar.1. num. 1
Quæ ſunt aduertenda pro ſententia validitate, Art.2.n.7
Quid Iudex debeat obſeruare, Art.3. n.55
De ſententia diffinitiua, Art.4.n.145
De ſententia ſuper parte eorum, quæ fuerunt petita, Art.5.n.193
De his, quæ debet, vel non continere ſententia, Art,6,n.206
De ſententia in gradu appellationis, Artic. 7. num.123
An, & quando debeat fieri condemnatio expenſarum, Art.8.n.276
Quæ ſint Iudici fugienda, Art.9.n.307
An Iudex lata ſententia poſſit ſe ingerere, Art.10 n. 326

De ſequeſtro, Cap. IX.

Quo caſu concedatur ſequeſtrum in genere, Art.1 nu, 1.
Quibus caſibus ſequeſtrum in beneficialibus concedatur, Art.2,n, 10
Quibus in caſibus impediatur, Artic. 3.n. 25
De deputatione ſequeſtratarij, & eius facultate, Art.4, num.35
In ſequeſtro extra terminos Clem. 2. de ſequeſt. poſſeſſione, quomodo procedatur, Art, 5, nu. 42
De requiſitis pro obtinendo ſequeſtro, Artic. 6 nu. 60

Quo-

Digitized by Google

Quomodo concedatur, & practicetur coram A.C. Artic.7.n.72
Quando in sequestro detur appellatio, Artic. 8 num. 98
Ex quibus oriatur suspicio fugæ, & dilapidationis, & detur, vel negetur sequestrum in prophanis, Art.9,n,110
Quando reuocetur per præstationem cautionis, Ar.10. nu. 167
Quomodo procedatur in beneficialibus, Art.11. n.188
Quomodoprocedatur in prophanis, Art.12.num. 200.
Quomodo probetur idoneitas fideiussoris, Art. 13.n.211
De Arresto, & modo illud obtinendi, Artic. 14 num. 222

PARS III.

De Appellationibus, Cap. I.

Quid sit appellatio, & ad quid prosit, Art,1. num,1
Quis possit appellare, Art.2.n.10
Ad quem sit appellandum, Art.3,n,48
Quomodo sit appellandum, Art.4.n.90
Infra quæ tempora sit appellandum, Art.5,num. 242
Quibus casibus liceat appellare; vel non, Art.6,n. 332
Quomodo Iudex censeatur appellationi deferre, Art.7,n.619
Quid operetur, quibusque prosit appellatio, Art.8 num. 656
Quomodo, & quando renuncietur appellationi, Art.9.nu.681

De Signatura, Cap. II.

De potestate Signaturæ Iustitiæ, Ar.1.n.1
A quo, & quomodo Signatura reguletur, & de eius legibus, Art.2.n.20
De ordine seruãdo circa causarũ decisionem, Art. 3.n,43

De Commissionibus. Cap. III.

De Commissionum differentia, Art.1.n,1
De formulis commissionum, Art,2.n.49
De modo incapsandi Commissiones, & aliis formulis, Art.3.n.96
De variis rescriptis Signaturæ, & eorum virtute Art.4,n.196

De Attentatis, Cap. IV.

De attentatis pendente appellatione, Artic. 1. num, 1
Quomodo, & quando lis inducatur, Artic. 2. num. 20
Quibus casibus inducantur, & reuocentur attentata, Art, 3. n.45
Quibus casibus non reuocentur attentata, Art.4 nu. 65
An quo ad tertium dentur attentata, Artic. 5. num. 122
An in spolio, & ex non iure detur reuocatio attentatorum, Art.6.n,133
In quo differant remedia attentatorum, & recuperandæ, Art.7.n.140
An continuans possessionem dicatur attentare, Art.8.n.149
An detur attentatum aduersus clausulã appellatione remota, Art.9,n.154
An acquirens nouum Ius lite pendente dicatur attentare, Art.10.n.165
De Commissione reuocationis attentatorum impetranda, Art.11.n.189
Quo iudicio attentata reuocentur. Art.12. n.198
An remedium attentatorum sit magis priuilegiatum remedio recuperandæ, Art 13.n.219
Quæ attentata censent, vel non, Art.14.n.232
De attentatis pendente recursu ad Signaturam, Art.15.n.238
De attentatis in spretum inhibitionis, Artic.16 num. 240
Quando detur sequestrum, vel renuncietur attentatis, Art.17.n.271
An, & quo tempore sit reproducenda Inhibitio, Art.18.nu.279
In criminalibus, quando dicatur lis pendere, Art.19.n.294
De penis, & excusatione attentantium, Art. 20 num.307
De attentatis post suspicionem Iudicis, & alij casibus, Art.21.n.324

De fatalibus, Cap. V.

Quo tempore labantur fatalia, Art.1.n,1
Quæ causæ excusent à lapsu fatalium, Artic. 2, num.7
In quo differant præfixio Iuris, & Hominis, Art.3.n.28
Quid debeat facere appellans in Curia ad fugiẽdum lapsum fatalium. Art.4.n.35
Quale tempus dicatur fatale, & quando incipiat currere, Art.5.n.48
De differentia impedimentorum ad effectum fatalium, Art.6.n.57

Qui-

Digitized by Google

Quibus caſibus fatalia non currant, Art.7.n.64.
De prorogatione fatalium, Art.8.n.77.
Quid faciendum, quando fatalia lapſa ſunt. Ar. 9. num. 99.

De re iudicata, & executionibus. Cap. VI.

Quæ exceptiones in genere executionem impediunt. Art. 1. num. 1.
Quando ſententia tranſeat in iudicatum. Art. 2. num. 12.
Quando ſententia non tranſeat in iudicatum, Art. 3. num. 34.
Quando, & quomodo exequatur ſententia. Art. 4. num. 62.
De commiſſione executoriali, & eius viribus. Art. 5. num. 74.
Ad quem ſpectet executio ſententiæ. Art. 6. n. 84
Quomodo reguletur executio poſt literas executoriales, Art. 7. n. 112.
Quomodo, & quando concedantur Cenſuræ, Ar. 8. num. 127.
Cui ſit committenda executio. Art. 9. n. 147.
An, & quando coram executore ſit neceſſaria citatio, Art. 10. n. 152.
An contra hæredes fiat executio, Art. 11. n. 174.
Quomodo procedatur contra fideiuſſorem. Art. 12. num. 177.
Quis poſſit eſſe exequtor. Art. 13. n. 203.
Quo tempore fiat executio, & de exceptionibus contra eam. Art. 14. num. 207.
Quomodo, & quando Tertius impediat executionem. Art, 15. num. 256.

De Compenſationibus. Cap. VII.

Quando ſit locus compenſationi. Art. 1. n. 1.
Quotuplex ſit compenſatio. Art. 2. n. 16.
An, & quando compenſatio admittatur in vltimis voluntatibus. Art. 3. n. 29.
Quo tempore ſit opponenda, & concedenda compenſatio, Art. 4. n. 69.
De viribus exceptionis compenſationis, Art. 5. num. 87.
Quibus caſibus eius oppoſitio impediat executionem. Art. 6. num. 95.
An exceptio compenſationis valeat in delegatione. Art. 7. num. 129.
Contra, quod debitum poſſit opponi compenſatio, Art. 8. n. 153.
An ſemel reiecta compenſatio, iterum poſſit opponi, Art. 9. n. 161.

De Executorialibus. Cap. VIII.

Executoriales, quomodo, & quando concedantur, Art. 1. num. 1.
De vſu, & executione executorialium. Art. 2. n. 7
De effectu executorialium. Art. 3. n. 20.
An Executor illarum vigore poſſit procedere, Art. 4. num. 40.
Quomodo, & quando earum vigore procedatur ad Cenſuras, & interdictum. Art. 5. n. 49.

De Declaratoria. Cap. IX.

Quomodo detur declaratoria vigore obligationis Cameralis. Art. 1. n. 1.
Quemodo, & quando detur declaratoria ob non paritionem literis executorialibus. Art. 2. n. 16
Quomodo detur, & diſputetur dubium ſuper declaratoria. Art. 3. num. 23.
De pluribus alijs Caſibus, in quibus detur declaratoria. Art. 4. num. 42.
De Iudice Cenſurarum, & earum differentia. Art. 5. n. 56.
An, & quando à declaratoria detur appellatio. Art. 6. nu. 67.
De aggrauatoria, & reaggrauatoria. Art. 7. n. 69
De recurſibus ad Iudices Laicos, & quomodo probentur. Art. 8. num. 72.
Quomodo, & quando detur abſolutio. Ar. 9. n. 88.

De reſtitutione in integrum. Cap. X.

Quale ſit remediũ reſtitutionis in integrũ. Ar. 1. num. 1.
Quibus, & quot modis petatur reſtitutio in integrum. Art. 2. num. 15.
Quibus ex cauſis reſtitutio in integrum concedatur, Art. 3. num. 54.
Quomodo detur reſtitutio in prophanis. Ar. 4. n. 81
An, & quando reſtitutio impediat executionem, Art. 5. n. 100.
De termini præfixione ad docendum de cauſis reſtitutionis. Artic, 6. num. 106.
Quid ſit probandum in cauſa reſtitutionis. Ar. 7. num. 117.
Quando detur reſtitutio aduerſus præſcriptionẽ. Art. 8. nnm. 128.
Quando aduerſus ſententiam admittatur reſtitutio. Ar. 9. n. 139.
De alijs cauſis reſtitutionis in integrum. Art. 10. num. 144.

De fructibus, & litis expenſis. Cap. XI.

Cuius expenſis ſit inſtruendum Iudiciũ. Ar. 1. n. 1.
Quot, & quibus caſibus debeantur expenſæ poſt Iudicium terminatum. Art. 2. n. 23.
Quomodo ſit facienda expenſarum, liquidatio. Art. 3. n. 32.
Quis præſumatur expenſas feciſſe. Art. 4. n. 41.
De expenſis contumacialibus. Art. 5. n. 55.
De expenſis debitis officio Iudicis. Art. 6. n. 60.
De expenſis ratione temeritatis. Art. 7. n. 72.
Quibus caſibus fiat omiſsio condemnationis, expenſarum. Art. 8. n. 83.

Digitized by Google

Quibus caſibus fiat condemnatio expenſarum, etiam ſi adſit iuſta cauſa litis. Art.9. n.121.
An, & quando cedens liti excuſetur ab expenſis. Art.10.n 140.
De pœnis temere litigantium. Art.11. n.168.
Ad quæ damna teneantur temere litigantes. Art. 12.n.184.
An appellatione expenſarum veniant damna, Art.13.n.199.
Quænam ſint ſigna temeritatis. Art. 14. n.205.
An iuramentum calumniæ poſsit remitti. Art.15 num.211.
An omiſſio condemnationis, liberet victum ab expenſis. Art 16.n 227.
Quando ab exceſsiua taxatione expenſarum, detur appellatio. Art. 17.n.261.
Ad quem Iudicem ſpectet liquidatio expenſarum Art.18.n.274.
Quem ſtilum ſeruet Rota in condemnatione expenſarum, Art.19.n.281.
Quibus in caſibus fiat, vel non, condemnatio expenſarum, Art.20.n.303.
Quando Actori ſubminiſtrentur litis expenſæ per Reum. Art.21.n:335.
Quæ expenſæ pro attentatis reficiantur. Art.22. num.342.
De expenſis, quæ debentur iure actionis. Art.23. num.386.
De fructuum diſtinctione. Art.24.n.414.
Fructus Ciuiles in caſu reſignationis, ad quem ſpectent. Art.25.num.418.
De fructibus naturalibus, & induſtrialibus, quomodo, & quando debeantur occaſione contractus. Art.26.n:440.
De fructibus debitis occaſione iudicij particularis. Art.27.n.468.
An fructus debeantur ab eo, qui erranit in Iure. Art.28.n.481.
Quomodo, & quando indicatur bona, vel mala fides, Art.29.n.517.
Quomodo ſit facienda fructuum liquidatio, Art.30.num.530.
Quis poſsit eſſe Iudex liquidationis, & cui debeat adiudicare, & à quo veniant fructus reſtituendi. Art.31.num.586.
Quale tempus, & valor fructuum attendatur, Art.32.n.605.
Quo caſu Camera fructus percipiat, vel beneficato dimittat. Art.33.n.618.
Plures caſus, quibus applicantur fructus Rei, Art.34.num.631.
Quando, & qui fructus debeantur in iudicio manutentionis. Art.35.num.669.
De caſu quo Iudex omittit condemnare ad fructus, & de fructibus, qui percipi potuerunt. Art.36.num.679.
Annus fructuũ quomodo regulatur. Ar.47 n.703
Quando à condemnatione fructuum detur appellatio, Art 38.n.714.
Ad quem ſpectent fructus ante aditam hæreditatem. Art.39.n.719.

De Nullitate. Cap.XII.

Quis poſsit dicere de nullitate, Ar.1.n.1.
Coram quo nullitas poſsit allegari. Ar.2.n.20.
Quomodo nullitas deducatur. Art.3.n.51.
Sub qua forma committatur cauſa nullitatis; Ar.4.num.130.
Quomodo nullitates ſanentur. Art.5.n.189.
Quomodo poſsit nullitatibus renunciari. Art.6. num.253.

De Alternatiua Cap. Odoardus, & Cap. Peruenit. Cap.XIII.

De priuilegio paupertatis. Art.1.n.1.
De beneficio Quinquennalis dilationis, & quãdo maior pars creditorum minori parti valeat præindicare. Ar.2 nu.10.
De Ceſsione bonorum. Art.3. n.28.
De facultatibus Viſitatorum Carcerum. Art.4. num.49.
Quale beneficium afferat Capitulum Odoardus, & cap.peruenit. Art.5.n.69.
De formula Iudicij in Capitulo Odoardus. Art. 6. num.127.

De Septuagenaria. Cap.XIV.

Quibus, & quando concedatur ſeptuagenaria. Art.1.num.1.
An ſeptuagenaria concedatur contra loca pia, Art.2.n.32.

Digitized by Google

PRAXIS IVDICIARIAE
CAMILLI CAPVCII
I. C. AESINI
Et in ROMANA Curia Cauſarum Patroni

PARS PRIMA
De Iudicijs in genere.

Iudicij partes, quæ ſint. Cap. I.

1 *Iudicij diuiſio.*
2 *Iudicij partes.*
3 *Iudicij principium, medium, & finis.*

1 EX communi Practicorum ſententia, Iudicium † ita ſolet diſtingui, vt aliud ſit ordinarium, aliud ſummarium, & aliud executiuum
2 †Eius partes tres aſſignantur, Iudex, Actor, & Reus,
3 & in eo † inſtituendo conſideratur principium, medium, & finis: ſcilicet pro principio Libellus, ſeu petitio, monitorium, vel commiſſio; pro medio citationes tam ordinatoriæ, quam probatoriæ, necnon probationes exceptiones, replicationes, & duplicationes; pro fine verò ſententia interlocutoria, vel diffinitiua, res iudicata, eiuſque executio.

Atque idcirco, vt ſuo ordine procedamus incipiemus à Iudice, tanquam à nobiliori, eiuſque Iuriſdictionem pro Cauſarum diuerſitate perquiremus; dein ad reliquas Iudicij partes deueniemus.

De Iudice, & eius Iuriſdictione. Cap. II.

Quotuplex ſit Iuriſdictio.

Artic. I.

1 *Iuriſdictio eſt fundamentum iudicij.*
2 *Iuriſdictio alia voluntaria, alia conuentionalis, alia ordinaria, ſiue contentioſa.*
3 *Iuriſdictio ordinaria à quo tribuatur.*
4 *Iuriſdictio quando, & quomodo poſſit acquiri ex conſuetudine.*
5 *Iuriſdictio delegata, quænam dicatur.*
6 *Iuriſdictio delegata, vel ordinaria, quomodo cognoſcatur.*
7 *Iuriſdictio ordinaria an reperiatur in Curia extra Papam.*
8 *Iudices ordinarij ſunt multi in Curia Romana.*
9 *Signatura quid obſeruet committendo cauſas iudicibus Curiæ.*

1 IVDEX ante omnia debet conſiderare, quam habeat iuriſdictionem, quia hæc eſt baſis, & fundamentum iudicij, † vt per *Bald. in rubr. C. ſi à non compet. Iud.* & ideo antequam iudicium inchoetur, debet de illa Iudex inquirere, *cap. cum in iure extra de offic. delegat. Vant. de nullit. tractat. de nullitate*

litate ex defect. iurisdictionis, in princ. num.9.

Est igitur iurisdictio multiplex: volunta-
2 ria, vt in adoptione, † & manumissione, §.1. *institut. quib. ex caus. manumit. non licet, Vbert. de citat. cap.4. num.26. tom.1. fol.111. & cap.11. nu.39. fol.491. tom.2.* conuentionalis, vt arbitrorum, *toto tit. ff. & C. de arbitr.*

Et ordinaria, siue contentiosa, quæ à le-
3 ge, Principe, Vniuersitate † legitima præscriptione, vel consuetudine tribuitur, *glos. ordin. & DD. in l. & quia, & in l. more maiorum, ff. de iurisdict. omn. Iud. cap. dilecti, vbi glos. in verb. cõsuetudinem extrau. de arbitr. glos. & Geminian. per text. in cap.1. §. non sic de offic. ordinar. in 6. & Vbert. de citat. dicto num.26. & dict. cap.11. num.47. & num.55.*

4 Quomodo † autem, & quando iurisdictio possit acquiri ex consuetudine, videndus est *Fel. in c. ex parte Decani n.2. extrau. de rescrip.*

Delegata est, quæ recipitur ex delegatio-
5 ne Superioris, † vel propriam habentis, *l.1. §. fin. ff. de offic. eius cui mand. est Iurisd. glos. in dict. l. & quia, Marant. in suo speculo in quinta principali dist. in princ.* vbi tractat quomodo
6 cognoscatur † ordinaria, & delegata, *Vestr. lib.3. cap.3. fol.33. cum sequenti.*

Et quamuis sit opinio, quod in Curia nullus habet iurisdictionem ordinariã præ-
7 ter † Papam, *vt Archidiac. in cap. experientia 11. quæst.1.* & volunt omnes præallegati, in effectu tamen, & secundum vsum cõmunem Curiæ, cui in hoc standum est, *vt notat Imol. in Clement. Auditor de rescript.* multi sunt Iu-
8 dices † ordinarij, qui absque commissione procedunt, vt Gubernator Vrbis, Auditor Cameræ, & Vicarius Papæ, quorum iurisdictiones à primæua erectione fuerunt ad certas causas, & personas restrictæ, *vt in extrauag. Iul. II. de reform. Tribunal. Vrbis constitut.28. in Bull. nouo tom.1. fol.387. Vestr. lib.2. cap. de Guber. Vrb. de Audit. cur. caus. Cameræ, & de Vicario Papæ.* Signatura in committen-
9 do causas † alicui eorum considerat facultates illis à Papa attributas.

De Vicario, & diuersis Rom. Cur. Tribunalibus.
Artic. II.

10 *Iudices Laici Curiæ an, & qui, quasque Clericorum causas cognoscant.*
Magistri viarum an Clericorum causas cognoscant. ibidem.
11 *Gubernator Vrbis in causis mercedum, an cognoscat inter Clericos.*
12 *Consulatus Vrbis plures cognoscunt inter Clericos.*
13 *Iudices Curiæ Ripæ, & Ripettæ, an cognoscant inter Clericos.*
14 *Vicarius Papæ, quas causas cognoscat actiuè, & passiuè.*
Amplia, etsi agatur vigore obligationis Cameralis. ibidem.
15 *Archipresbyteri Basilicarum, quam iurisdictionem habuerint, & habeant.*
16 *Iurisdictio Præsidum Grasciæ, & Annonæ, & Thesaurariæ.*
17 *Iudices Capitolini, quam iurisdictionem habeãt, & priuilegia.*

SVnt etiam in Romana Curia plures alij
10 Iudices Laici, qui auctoritate ordinaria † cognoscunt causas contra Clericos, & de re Ecclesiastica, vt puta DD. Magistri † viarum cognoscunt circa fabricas, & vias inter quascunque personas quacunque dignitate fulgentes, vt videri poterit in facultatibus ipsis signanter attributis in notissima *Bulla Gregorij XIV. const.22. fol.292. in Bull. nou. to.2.*

Illustrissimus D. Gubernator quoque in causis mercedum trahit quascunque perso-
11 nas Ecclesiasticas † ex speciali priuilegio sibi concesso à *Pio V. const. 34. pag.38. in Bullario nouo tom.2.*

12 Sunt adhuc plures Cõsulatus † qui habent eorum statuta confirmata in forma specifica in eorum exercitio trahendi etiam Clericos vtputa Ferrarij, Fabrilignarij, & huiusmodi, vt de eorum Statutis mihi ocularitèr constitit, qui habent iurisdictionem ordinariam in rebus spectantibus ad eorum artes. Idem dicendum de Curia Ripæ, & Ripettæ,
13 † quæ circa merces subiectas habet eandem iurisdictionem, *vt per constitut.25. Pij IV. in Bull. nou. tom.2. fol.25. & constitut.42. fol.45. eodem tom.2.*

De iurisdictione Curiæ de Sabellis, & Turris Nonæ nõ est opus differere, quia redactæ sunt ad nihilum, quamuis aliquales causæ adhuc in illis cognoscantur, parui tamen momenti.

Eminentissimus verò Vicarius Vrbis ha-
14 bet authoritatem † cognoscendi causas Viduarum, Pupillorum, & miserabilium personarum actiuè, & passiuè, etiam quod agatur vigore obligationis Cameralis, Apostatarum, Monialteriorum, Iudæorum, Clericorum Vrbis, Religiosorum vtriusque sexus, Confraternitatum Laicorum, Hospitalium; contra eos, qui festiuis diebus vetita exercent; contra blasfematores, & periuros, & matrimoniorum actiuè, & passiuè; & priuatiuè, quo ad alios cognoscit causas alienationum bonorum Ecclesiasticorũ; habet iurisdictionem inter Hebræos priuatiuam: inter Christianos vero, & Hebræos, si præuenit, *ex constit. Pij IV. constit.3. par.3. in Bull. nouo tom.2. Pij V. constit.18. Pauli II. const.1. Pauli III. constit.36. pag.552. Iul. III. constit.2. fol.527. tom.1. & Pauli V. const.71. pag.197. tom.3.* Quibus adde iurisdictionem eidem demandatam

demandatam ſuper Hoſpitale Sancti Spiritus in Saxia, *per conſtit. 118. Clem. VIII. de qua in d. Bull. nouo tom. 3. fol. 123. & per conſtit. 22. Pauli V. de qua in eodem Bull. fol. 150. eodem tom. 3.*

15 Eandem iuriſdictionem exercebant † antea Eminentiſſimi Archipresbyteri contra quoſcunque actiuè, & paſſiuè, ſed ſuperuenit *conſtitutio Vrbani VIII.* qui dictam facultatem reſtrinxit, prout videri poterit *in Appendice ad Bullarium conſtit. 48. alias 158. in Bullario nouo tom. 3.*

Iuriſdictio Illuſtriſſimorum Præſidũ Graſciæ, †& Annonæ, & Theſaurarij Vrbis, eſt
16 ſatis de per ſe nota *ex conſtitutionibus Gregorij XV. conſtit. 35. fol. 130. Pauli V. conſtit. 70. fol. 191. tom. 3. & conſtit. 100. Sixti V. fol. 508. tom. 2.*

Iuriſdictio Fori Capitolini eſt ampliſſima niſi agatur vigore obligationis Cameralis,
17 †quando agitur inter Romanos, & Incolas; quia iſti ſi non adſit priuilegium Cameralis obligationis, poſſunt declinare quemcunque Forũ, & reaſſumere cauſas à quibuſcunque Iudicibus, vt de ampliſſima iſta iuriſdictione apparet *ex conſtitut. Iuly II. edita anno 1512. 5. Kalendas Aprilis, & Breui emanato 15. eiuſdem menſis, & anni, ex conſtit. Leonis X. publicata 14. Kalend. Aprilis eiuſdem anni, ex alia Pauli III. edita 10. Kalen. Septemb. 1535 quas habemus impreſſas poſt Galganettũ ad ſtatutum Vrbis, & in Bullario nouo.* Et plura alia videntur in *reformatione ſan. mem. Pauli V. tit. de Capitolio, & eius officialibus impreſſa in Bullario nouo*, quibus addi poteſt *conſtitut. 34. Pij IV. fol. 37. tom. 2. & conſtit. 61. Gregorij XIII. fol. 330. in Bullario nouo to. 2.*

In quibus cauſis raro, vel nunquam reſcribitur à Signatura, quia obſeruatur ſtatutum à quo non receditur, niſi propter grauitatem cauſarum Papa cenſeat eſſe recedendũ, & Senator procedit, etiam in criminalibus inter Romanos, & quandoque etiam diſtrictuales.

De Auditore Cameræ.
Artic. III.

18 *Auditor Cameræ non habet iuriſdictionem in beneficialibus.*

19 *Contrauenientes inhibitiones A. C. in beneficialibus non committit attentata.*

20 *A. C. eſt executor Litterarum Apoſtolicarum cumulatiue cum alijs. & num. 21.*

22 *A. C. eſt executor obligationis Cameralis priuatiuè.*

23 *Limitatur niſi agatur de præuentione cum foro Capitolino.*

24 *Limita etiam, quando talis obligatio dependet à cauſis pendentibus coram alijs.*

25 *A. C. quas alias facultates habeat.*

26 *A. C. qualiter procedat inter Mercatores, & cũ Notarijs ſui Tribunalis.*

27 *Monitorium an requiratur, quando A. C. procedit inter Mercatores.*

28 *Cauſæ ſummarie, ſimpliciter, de plano, ſine ſtrepitu, & figura iudicij, ac manu Regia, & abſque terminorum ſeruatione, important viã executiuam.*

29 *Forus non poteſt eligi, niſi ab habente priuilegium* l. vnicæ, C. quando Imper.

30 *Cauſa in prima inſtantia ſunt remittendæ ad partes.*

31 *Limita ſi Iudex de partibus per biennium ſit negligens.*

32 *Capitolinæ cauſæ omnes habent locum in iudicibus ordinarijs tantum.*

33 *Declara, & in materijs contentioſis, & extra Curiam. & num. 34.*
Inſtantia in Curia Romana eſt perpetua. ibid.

35 *Aud. Cam. non eſt Iudex competens in prima inſtantia.*

36 *Et quid ſi contractus ſit factus in Vrbe, ſeu ibidem deſtinata ſolutio.*

37 *Actorum tranſportatio an ſit neceſſaria, ſi cauſa iam ventilata committatur in Rota, cum facultatibus A. C. prout in prima.*

38 *Et quid ſi fuit commiſſa cum dictis facultatibus in gradu appellationis.*

39 *Clauſula, cum facultatibus A. C. non facit quod Rota non cognoſcat, vt Iudex appellationis.*

40 *Actorum tranſportatio, quando ſit neceſſaria. & num. 41.*

42 *Acta, quænam debeant tranſportari, remiſſiue. & num. 43.*

44 *A. C. eſt Iudex executor omnium ſententiarum in Curia, & extra latarum.*

45 *Acta quænam debeant tranſportari pro executione ſententiarum coram A. C.*

46 *A. C. an exequatur mandatum Curiæ Capitolinæ.*

47 *A. C. pro executione ſententiarum relaxat cenſuras.*

48 *A. C. eſt Iudex omnium appellationum, exceptis beneficialibus.*

49 *Vicarius Vrbis an extendat obligationem Cameralem in eius executione.*

50 *Iudex competens dicitur ille, qui ex communi errore talis habetur.*

51 *Iudex delegatus poſt ſententiam amittit iuriſdictionem.*

52 *Cauſa facta curialis ſemper eſt talis, & innouatum in partibus dicitur attentatum.*

18 IVriſdictio Auditoris Cameræ † non datur in cauſa beneficiali, *Ludouiſ. deciſ. 118. num. 4. vbi adden. num. 7.* vbi quod etiamſi agatur in ſolo poſſeſſorio.

Quod eſt adeo verum, vt ſi contrauenia-
19 tur illius inhibitioni in cauſa ſimili, † non poſſit

possit dari de attentatis, *Rot. decis.42. de appellat. in nouis*, *Achill. decis. 24. de appellat. Lancellottus de attent. lit. pen. in præfat.n.103. & 324. fol. mihi 57. Penia decis.685. num.7.*

Est tamen executor quarumcunque Litterarum Apostolicarum, etiam vbi non est datus † Iudex: sed hoc cumulatiue, vt in eius
20 21 facultatibus † impressis penes *Salust. Tiber. in fine, & pro hac opinione, est Penia decis.241. num.1. & decis.479. num.1. & 3.*

Si vero agitur vigore obligationis Cameralis, † ipse habet iurisdictionem priuatiuam
22 23 quo ad omnes Iudices, dummodo † non agatur de præuentione Capitolij, vt habetur in reformatione Sanctissimi, *tit. de A.C.* de quo testatur *Rota decis.3. nu.15. & decis.134. num.2. apud Peniam.*

Limitatur tamen, quãdo Cameralis obligatio dependet à causa, † quæ pendet coram
24 alijs Iudicibus pro tempore introductis, *Penia decis.134. num.4.*

25 Aliæ facultates amplissimæ † leguntur in *constitut. penes Saluſtium Tiberium in constitutione 28. Pauli V.*

Inter Mercatores, & inter Notarios sui
26 Fori † agitur etiam coram A.C. in iudicio summarie & simpliciter, & de plano, & sine strepitu, & figura iudicij, sola facti veritate inspecta, ac manu regia, & absque aliqua terminorum seruatione, sic iubente *constitutione Gregorij XIV.*

Multi dubitarunt, an in casu prædicto inter Mercatores debeat præcedere monitorium. † Ego vero in Praxi sequendo consiliũ DD. Ioannis Baptistæ Ciosani, adhuc in Romana Curia patrocinantis mei amantissimi, & Illustrissimi ac Reuerendissimi D. Honorati de Honoratis primi Episcopi Ciuitatis Vrbaniæ, sub quorum tutela septennium fui sollicitator, nunquam fui vsus monitorio
27 formali, sed aliquali petitione, non sine motiuo rationis, quia clausulæ præcitatæ important viam executiuam, vnde tali beneficio non videtur renunciandum.

Quod vero importent viam executiuam
28 † est famigerata *decis. in Romana affictus ferreriæ 25. Iunij 1649. coram R.P.D. meo Meltio, post Labyrint. creditorum fol.22.*

Si autem esset incipiendum aliquod in-
29 terdictum, vel iudicium summarium, † vel ordinarium, vel etiam executiuum, & non adesset obligatio Cameralis, nec quarantigia, vtique agenti denegaretur electio Fori, nisi esset ex priuilegiatis priuilegio *l. vnica, C. quando Imperator inter Pupillum, & Viduã,*
30 quia † in omnibus alijs casibus in prima instantia omne iudicium est cognoscendum in partibus corã suo ordinario, *iuxta dispositionem Sacri Concilij Tridentini notissimo cap.20. causæ omnes, de reform. sess.24.*

Bene verum est, quod si Iudex de partibus
31 est negligens † in expediendo per biennium causa deuoluitur ad A. C. vigore *dicti capituli, causæ omnes.*

Sed aduertendum est, quod negligentia debet prouenire à Iudice, vt resoluit *Rota decis.223. num.1. par.2. recent. & in Aquilana bonorum 17. Iunij 1624. coram bon. memor. Remboldo apud Post. de manut. decis.11.*

Et secundum dictam decisionem dispositio dicti capituli, † habet locum solum in iu-
32 dicibus ordinarijs, non autem in specialiter
33 delegatis: in materijs contentiosis, † non autem in gratiosis, & extra Romanam,
34 non autem † in ipsa Romana Curia, in qua instantia est perpetua, *Vrbeuetana Prioratus 16. Martij 1646. coram R. P. D. meo Bichio in folio.*

Si vero in prima instantia iudicium simile
35 prædictis incipiendum esset coram † A. C. inter Fotenses, hoc pariter denegaretur, quia A. C. non est Iudex competens in prima instantia, *Rota in Spoletana Prædij 9. Decembris 1619. coram clar. mem. Card. Pamphilio tom.2. par.4. recent.*

Et ideo debet tales causas ad partes re-
36 mittere, nisi tamen contractus † esset factus in Vrbe, vel in eadem fuisset destinata solutio, *Rota in Nucernina affictus 4. Maij 1648. coram R.P.D. Vrospio in folio.*

Quid vero si causa fuisset incepta coram A.C. vel in aliquo Tribunali, & per discor-
37 diam partium, vel alio modo postea † committeretur in Rota, cum facultatibus A.C.? Tunc si instituitur nouum iudicium, & petitur procedi, prout in prima, non est necessaria transportatio actorum. Si vero veniret casus quo, qui habuit contra se decretum
38 appellasset, & transierit causa ad Rotam, † appellatus vero ex hoc videns causam protelari, faciat committere causam cum dictis facultatibus, tunc onus transportandi acta videtur spectare ad appellantem. Sed distin-
39 gue, aut causa est deuoluta † per viam appellationis, & tunc coram Iudice appellationis non potest procedi prout in prima, nisi transportatis actis. Aut iudicium intentatur de nouo, non introducto iudicio in gradu appellationis, & tunc non est necessaria dicta transportatio, casus est in *Romana Societatis affictus 27. Martij 1647. coram R. P. D. Arguelles in folio.*

Vbi habetur etiam, quod clausula, cum
40 facultatibus A. C. non facit, † quod Rota non cognoscat tanquam Iudex appellationis, & quod acta non debeant transportari.

Verum an transportatio actorũ sit vel nè
41 † necessaria in præfatis, ex decreto Congregationis Concilij, *dicitur in eadem decisione, §. nec difficultatem, coram R.P.D. Arguelles.*

Veri-

Digitized by Google

Veritas autem eſt, quod ex dicta deciſio-
42 ne videtur clare colligi, † quod actorum
43 tranſportatio ſit omnino neceſſaria. † Qualia autem debeant tranſportari, licet ibi dicatur, quod ſufficiunt illa, quæ releuant, tamen colligitur, quod ſint omnia neceſſaria ad hoc, vt poſſit cognoſci, an ſit idem iudicium, vel diuerſum.

44 Dicunt præterea, quod A.C. eſt Iudex † executor quarumcunque ſententiarum in Cu-
45 ria, & extra latarum, † adeo vt tranſportatis ijs, quæ ſunt neceſſaria ad iuſtitiam mandatorum, & decretorũ de partibus vel extra eius Tribunal latorum, ipſe ſolet dare executionem ad formam eius facultatum ſuperius enunciatarum.

Adeo vt ſi obtineretur mandatum in Cu-
46 ria Capitolina, † vbi prohibentur cenſuræ in executionẽ obligationis Cameralis, ſi pro-
47 ducetur mandatum coram A. C. † & illud iuſtificabitur coram eodem, poterit in ſubſidium procedi, etiam ad cenſuras: ſeruatis tamen terminis, de quibus infra dicam, quãdo verba habebo de declaratoria, & cenſuris: idemque poterit ſeruari ſi petitur exequi decretum de partibus vigore obligationis Cameralis.

Eſt etiam Iudex quarumcunque appella-
48 tionum, dummodo † non agatur de cauſa beneficiali, vt ex eiſdem facultatibus.

49 Quando vero † agendum erit coram Vicario pro executione obligationis Cameralis inter perſonas dicto Foro ſubiectas, ſeruabuntur omnes termini ſeruari ſoliti coram A. C. excepto, quod ibi non ſit decretum extenſionis obligationis Cameralis, nec minus decernitur mandatum niſi infra tres, ſed vnico termino dicitur decerni, & relaxari.

Si vero daretur caſus, quo aliquis habe-
50 retur pro Iudice ordinario, † & non eſſet talis, exerceret tamen iuriſdictionem, an eius ſententiæ ſubſtineantur, vel potius dicantur nullæ ex defectu iuriſdictionis?

Erit dicendum, quod ſic, quia error eſt publicus, & communis error facit Ius, *ex l. Barbarius Philippus, ff. de offic. Prætoris.*

51 Iudex autem delegatus † ſtatim lata ſententia ceſſat habere iuriſdictionem, *Rota in dicta Aquilana bonorum 17. Iunij 1624. coram bon. mem. Remboldo apud Poſt. deciſ. 11.*

52 Eſt etiam aduertendum, quod cauſa † ſemel facta curialis ſemper remanet curialis; & ſi quid poſtea innouatur in partibus, reuocatur tanquam attentatum, *Rota in Ianuen. attentatorum 2. Decembris 1650. coram R.P.D. Cerro in folio.*

De Sacra Rota Romana Auditorio.
Artic. IV.

53 *Rotæ Romanæ Tribunal quale ſit; & qui eligantur in Auditores.*
54 *Auditorum Rotæ priuilegia, quænam ſint. & num. 116.*
55 *Iudex cauſæ quis dicatur inter Auditores Rotæ. & num. 73.*
56 *Auditores Rotæ non votant in cauſis familiarũ, & conſanguineorum ad ſecundum gradum.*
57 *Rota non remittit cauſas ad Cancellariam, ſine expreſſa licentia Papæ.*
58 *Auditores Rotæ non pronunciant ſine voto coauditorum, niſi partes conſentiant.*
59 *Amplia idem etiam in quocunque decreto præiudiciali.*
60 *Terminus pro ſeruato, quantum duret in Rota.*
61 *Commiſſio vnica ſufficit in Rota pro terminanda cauſa.*
62 *Auditores Rotæ dant partibus copias deciſionum & ſunt incorruptibiles. & num. 63.*
64 *Item ſtudent, ne quid fiat contra ius, contra ſtilum, & deciſiones antiquas.*
65 *Item ſequuntur aliquando æquitatem de voto coauditorum.*
66 *Auditores Rotæ quas nullitates attendant, & an cognoſcant cauſas criminales. & num. 67.*
68 *Auditores Rotæ quibus diebus ſedeant. & nu. 69.*
69 *Rota Vrbana, & Martiniana, quæ ſit, & quando fiat. & num. 70.*
71 *Cauſæ in Rota, quomodo proponantur, & qualiter vota præbeantur. & num. 72.*
74 *Terminorum reiteratio, quare ſeruetur in Rota. & num. 85.*
75 *Rota cognoſcit ſimul articulum grauaminis, & negotium principale.*
76 *Rota fatalia prorogat, & de nouo concedit.*
77 *Rota quomodo procedat, quando ſententia eſt nulla.*
78 *Rota decernit ſequeſtra, præuia diſputatione dubij.*
79 *Decanatus Rotæ cuinam detur in caſu obitus Decani.*
80 *Auditoratus Rotæ vacat per obitum, vel per promotionem Auditoris.*
81 *Rota non admittit ad patrocinia niſi probos, & examinatos ab ipſa.*
82 *Rota inuehitur contra vtentes verbis iniurioſis.*
83 *Curiales quomodo examinẽtur à Rota, & exemplar approbationis. & num. 84.*
86 *Rota loquente omnia Tribunalia obmuteſcunt.*
87 *Sententia lata contra deciſiones an valeat.*
88 *Rota cognoſcit ſolum cauſas valoris 500. ſcutorum, & ſupra.*
89 *Cauſæ beneficiales omnes dicuntur Rotales.*
90 *Rota an exequatur ſententias aliorum Tribunalium.*
91 *Et qualiter exequatur rem iudicatam alterius Tribunalis.*

92 Audi-

92 *Auditores Rotæ in procedendo dicuntur Iudices ordinarij, in sententiando delegati.*
93 *Possunt conferre beneficia loco Papæ, & confirmare electionem loco ordinarij.*
94 *Iudicant de bono, & æquo; nec reuelant secreta disputationum. & num.95.*
96 *Bonum ius dicitur stare pro eo, qui habet decisionem.*
97 *Decisio vltima attenditur ex duabus contrarijs.*
98 *Decisio semper est sequenda in dubio, & quare.*
99 *Sententiæ Rotales comprehendunt omnia, quæ continentur in decisionibus.*
100 *Rota an det sequestrum contra habentem sententiam fauorabilem.*
101 *Rota non dat expeditionem sine noua disputatione post decennium.*
102 *Rota dat executoriales post tres conformes in causis de partibus.*
103 *Rota concedit etiam ad partes mandatum executiuum. & num.106.*
104 *Executoriales intimatæ in partibus reproducuntur in Rota; & seruantur quattuor termini ad docendum de paritione. & num.113.*
105 *Executoriales prædictæ quare reproducantur.*
107 *Executoriales litteræ contra latitantem qualiter sufficienter intimentur.*
108 *Latitatio quomodo probetur; & qualis sit via securior. & num.109.*
110 *Præsentatio executorialium, vel inhibitionis an sufficiat facta per procuratorem. & nu.111.*
112 *Defectus citationis sanatur per scientiam illius.*
114 *Rota reuerenter recipit resolutiones Congregationis Concilij. & num.115.*
117 *A.C. non sequitur mandata aliorum, nisi gustato de meritis.*
118 *Sententia alterius Tribunalis non reuocatur in Rota, si causa fuit commissa prout in prima; nec transportantur acta prioris instantiæ. & num.122.*
119 *A.C. procedit etiam ipse prout in prima, sine obligatione Camerali, sed debet exprimi priuilegium* 1.vnicæ.
120 *Rota procedit prout in prima, vigore clausulæ quam, & quas. & num.122.*
121 *Dubia super damnis, quæ dependent à negotio principali, non disputantur in Rota.*
123 *Clausula quam, & quas comprehendit causas motas, & mouendas. & num.125.*
124 *Rota vigore clausulæ quam, & quas relaxat mandatum, etiamsi causa sit commissa cum clausula, si quid exequendum.*
126 *Contractus si sit factus in Vrbe, & non alibi destinata solutio, an possit agi in curia, & coram quibus Iudicibus, & qualiter.*

53 QVale sit Sacrum Tribunal Rotæ Romanæ, dignoscetur potissimum † ex innata qualitate Illustrissimorum, & Reuerendissimorum Auditorum, qui vt mandat *san. mem. Martinus V. constitut.* 3. §.14. *pag.* 240. *in Bullario nouo tom.* 1. eliguntur ab vniuersis mundi Partibus, inter omnes Doctorum primarios; Et non sufficit quod Auditor sit vtriusque Iuris Doctor celeber, nec quod post doctoratū per triennium publicè legerit, sed requiritur, quod sit cōmendatus de vitæ, ac morum honestetate, alijsque virtutibus; nec satis est, hoc nisi admittatur etiam prævia rigorosa inquisitione, & nisi publicè substinuerit coram Collegio Eminentissimorum Cardinalium, & alijs Illustrissimis Coauditoribus, & Consistorialibus Aduocatis, ac omnibus Prælatis, & vno verbo coram vniuersa Curia Romana disputationes publicas, & demum alias secretas coram Illustrissimis DD. Coauditoribus, adeo vt per necesse dicantur insignissimi.

Et propter continuos labores Apostolicæ
54 † Sedes illos fecit immunes à recitatione horarum, horis communiter destinatis, & contentatur, quod recitent horis anticipatis, vel posticipatis, & impartita est indulgentiam stationum Vrbis, eorum propriam Capellam visitantibus Domi, vt in *constitut. fel. record. Clementis VII. constit.* 13. §.7. & 8. *pag.* 485. *dicto Bullario nou. tom.* 1. Gaudent etiam omnibus priuilegijs, & gratijs Illustrissimorum Referendariorum, & habent alia priuilegia, de quibus in *constitutione* 12. *Pauli III. pag.* 525. *dicto tom.* 1.

In casu quo inter easdem personas fuerit
55 commissa causa † super eadem re diuersis Auditoribus, ille erit Iudex, cui primo præsentata fuerit commissio, ita *Martinus V. Sanctissimus Pontifex constitut.* 5. §.4. *fol.* 243. *d. tom.* 1. & *Bonifac. VIII. constit.* 13. *fol.* 340. *in Bullar. nou. tom.* 1.

Nullus se ingerit in dandis votis in causis
56 familiarium suorum, † neque in causis consanguineorum vsque ad secundum gradum: sic disposuit *san. mem. Paul. V. constitut.* 71. *de Auditor. Rotæ* §.15. *fol.* 196. *in Bullario nou. tom.* 3.

57 Causas ad Cancellariam † pro sola partiū importunitate nunquam remittunt, nisi de expressa licentia Papæ, iustis de causis deductis, & approbatis in plena Rota, ex dispositis à Sanctissimo Papa *Pio IV. const.* 44. §.15. *fol.* 44. *in Bullar. nouo tom.* 2.

Nunquam pronunciant diffinitiuam sen.
58 tētiam, nec minus † interlocutoriam habentem vim diffinitiuæ, nisi causa in Rota proposita, & habitis votis Coauditorum; possunt tamen id facere de expresso Partium consensu in actis præstito: idemque dicatur
59 in alijs † quibuscunque præiudicialibus decretis ex dictæ *constitutionis* §.4.

Proseruato in dicto Tribunali durat toto
60 anno per quindecim dies, † in vltima vero audientia ante ferias durat per mensem.

Con-

Contenti ſunt etiam vnica commiſſione
61 ab initio † vſque ad finem cauſæ ad inſtar ordinariorum, & ideo vigore eiuſdem commiſſionis poſſunt præfigere terminũ ad docendum de attentatis, de nullitatibus, & de cauſis reſtitutionis in integrum, & ad expeditionem cauſæ deuenire, decernere remiſſorias, dilationes concedere, & liquidationes fructuũ ad partes delegare ex vi eiuſdem *conſtitutionis* §.2.

62 Dant copias deciſionum Partibus † petentibus vigore dictæ *conſtitutionis* §. 8. ſunt incorruptibiles in ingerendo ſe in diſputa-
63 tione cauſarum † erga Amicos, Procuratores, & Aduocatos; Et ſtudent ſummopere
64 ne quid fiat contra ius, † contra ſtilum, &
65 contra deciſiones antiquas. Bene verum † eſt, quod maxima ratione ducti, & non ſine votis omnium aut duarum illorum partium quandocunque æquitatem amplectuntur ad maximam litigantium vtilitatem, ſic moniti ab eadem *conſtitutione à* §.10. *vſque* ad 13.

Non attendunt alias nullitates, quàm Iu-
66 riſdictionis, citationis, † & mandati, cauſas
67 criminales nullo modo † cognoſcere volunt, ſed illas relinquunt Iudicibus ordinarijs, ſic ſuadente eadem *conſtitutione* §.16,

Sedent noſtris temporibus bis tantum in
68 hebdomada, vtputa † die Lunæ, & die Veneris, & ſi aliqua iſtarum dies eſt impedita, loco illius ſedent die Mercurij.

69 Quando † autem impediti reperiuntur omnes iſti dies, fit Rota in die Iouis, vel in die Sabbati, ſi dies Iouis eſt feriata, & vocatur Martiniana à nomine Pontificis, qui talem prouiſionem demandauit, vt in *conſtitutione Martini V. conſtit.*5. §.31. *fol.*244. *in dict. Bullar. nou. tom.*1.

Semel in anno fit etiam in vigilia venerabilis ſemper ſolemnitatis Sanctiſſimi Corpo-
70 ris † D.N. Ieſu Chriſti, ex iuſſu *fan.mem. Vrbani VIII.* & ab eo nuncupatur Vrbana, credo factum ne Patres, qui ex debito interuenire debent tantæ ſolemnitati, à ſtudijs cauſarum decidendarum diſtrahantur.

Modus proponendi cauſas fuit inductus
71 à *fel. recordatione Ioanne* † *XXII. conſtit.*14. §.9. *fol.*178. *in Bullar. nou. tom.* 1. vbi quod prior proponit Illuſtriſſimus Decanus, & deinde alij ſecundum gradum receptionis ipſorum.

72 Vota quoque quatuor † Correſponſalium quiſque recipit iuxta ordinem, illaque ſecreta retinet, & ex eis deciſionem extendit, illamque poſtea partibus vt ſupra cõmunicat iuxta ſtilum: de his loquitur *dicta conſtitutio* 14. *Ioannis XXII.*

Innocentius quoque Octauus edidit *con-*
73 *ſtitut.*13. *fol.*340. *in Bull. nou. tom.*1. † quæ Rotæ Auditorum præuentionem declarat.

74 Concedit reiterationem terminorũ † ſubſtantialium nulliter, vel inculcate ſeruatorum, ad euitandas nullitates, & finem litibus celerius imponendum.

75 Procedunt quoque ſemel ſuper † articulo grauaminis, & negocio principali inſimul, omiſſo articulo appellationis.

76 Fatalia in cauſis † prorogant, & de nouo concedunt.

77 Et ſi prima, vel ſecunda ſententia † detegitur nulla ex inordinato proceſſu, vel ex eo, quia non fuit præſtitum iuramentum ſuper perrhoreſcentia, dummodo illud præſtetur poſtea quandocunque in quacunque parte iudicij, ſolent confirmare, vel infirmare, refectis tamen expenſis.

78 Sequeſtra ſolent † decernere prævia diſputatione.

79 Quando autem contingit obitus † Decani, talis Decanatus confertur antiquiori Auditori præſenti in Curia, vel abſenti ex cauſa Reipublicæ, ſic diſponit *fel.recor. Pius IV. conſtit.*61. *fol.*67. *in Bullar. nou. tom.*2.

80 Auditoratus verò nunquã ſolet † vacare aliter quam per obitum Auditoris, vel per eius promotionem ad Eccleſiam Cathedralem in *conſt.*6. §.1. *Innocentij VIII. pag.*335. *in Bullar. nou. tom.*1.

81 Non admittit ad ſcribendũ, † & patrocinandum alios Procuratores, niſi illos qui in litteratura, experientia, & ſtilo Curiæ examinati; & qui habita debita informatione de moribus, fidelitate, & honeſta vita reperti fuerint idonei & per ſacrum Tribunal per eius patentes litteras admiſſi, ex vi *conſtitutionis* 5. *fel.recor. Martini V.* §.14. *fol.*143. *in d. Bullar. nou. tom.*1. vbi etiam idem Pon-
82 tifex acriter inuehit † contra Procuratores vtentes iniurijs, contumelioſis verbis, & malo modo loquendi, formidabiles pœnas illis comminando, vt ipſis punitis, cæteri à ſimilibus arceantur.

83 Formula vero dictarum litterarum † legitur compoſita in ſimplicitate cordis, iſtæque conceduntur prævio rigoroſo & improuiſo examine, in quo interueniunt Reuerendiſſimus Sacræ Rotæ Decanus, & quandoque cũ aliquo eius Collega, & vlterius duo, vel tres Primarij Procuratores de Collegio Curialiũ.

84 Tenor dictarũ litterarum † eſt huiuſmodi Die Veneris 15. Februarij 1636. fuit approbatus D. Egidius Bonifacius. Ioannes Baptiſta Coccinus Rotæ Decanus. Locus ſigilli eiuſdem D. Decani.

Videtur etiam in eadem *conſtitutione* §.19.
85 20. † *& ſeqq.* modus ſeruandi terminos ſubſtantiales, & procedendi in cauſis in eodem Tribunali.

Clarum eſt etiam, quod hoc Tribunal eſt
86 † adeo eximium, vt eo loquente cætera Tribunalia

bunalia obmutescant, vt nos certiores facit *Mandos. de commiss. tit. de monit. quæst. 27. nu. 6.*

Et quod sententiæ latæ contra decisiones
87 † illius nihil valent, *Gabriel. conclus. 7. nu. 22. de sent. & Mascard. conclus. 474. num. 2.*

88 Et non cognoscit causas inferioris † valoris scutorum quingentorum, *Marches. de commiss. par. 1. cap. 5. fol. 54. num. 93. & dicit idem Innocentius constitut. 8. §. 3. dict. fol. 340. in dicto Bullar. nou. tom. 1.*

89 Sunt etiam Rotales omnes causæ † beneficiales, *Marches. de commiss. auocat. caus. cap. 1. n. 6.* & ratio est, quia sunt inæstimabilis valoris, *Lancell. de attentat. lit. pend. in præf. nu. 323.*

Sententias vero aliorum Tribunalium
90 † nunquam exequitur Rota, nisi cognito de meritis, & iustitia illarum, *Guidopap. decisione 215. & 368. & Rota decis. 165. par. 1. in nou. Boccacc. de censib. par. 2. num. 174.* præcipuè quando agitur de sententia de partibus, *Mohedan. decis. 318. Put. decis. 204. lib. 1. Rot. in Salamantina censurarum 28. Nouembris 1594. coram Cardinali Seraphino decisione 1098.*

Et quando agitur de executione rei iu-
91 dicatæ alterius Tribunalis † non requirit transportationem actorũ, dummodo exhibeantur iura, in quibus fundatur iustitia sententiæ, *Rota Eugubina præsij 11. Febr. 1650. coram R. P. D. Cerro, in folio.*

Et quia dicti Domini Auditores habent iurisdictionem ordinariam, *glos. in Clement.*
92 *Auditor † de rescript. Cassador. decis. 5. eodem tit. Caputaquen. decision. 287. de rescript. in 6. Vant. de nullit. ex defectu iurisdictionis delegat. num. 6.* & licet in sententiando illam habeant delegatam, tamen dicuntur Iudices ordinarij in procedendo, *Mohedan. decis. 7. num. 2. de testibus.*

93 Et possunt conferre beneficia † litigiosa *d. Clement. Auditor de rescript. vbi Innocent. num. 5. & 18. Zabarell. post glos. d. Clement. num. 14. verb. poterit de rescript. & Vitalin. num. 15.* Possunt confirmare electionem factam loco ordinarij, *Vitalin. vbi supra nu. 46. & Zabarell. num. 12.* & ligant manus ordinariorum, qui pendente lite in Rota non possunt prouidere, *Vitalin. ibidem num. 29.*

Procedunt, & iudicant etiam de bono,
94 † & æquo rigore Iuris omisso, *Auignonen. decis. 34. num. 4.* eorumque decisiones sunt magnæ authoritatis, *Mascard. dict. conclus. 484. nu. 4. Lancellott. de attentat. post inhibit. limit. num. 2. Rot. decision. 12. num. 2. par. 2. diuers.* adeoque custodiunt silentiũ de disputatio-
95 nibus habitis in Rota, † & eiusdem resolutionibus, & causis, quare ita resolutum ante publicatas decisiones, vt sit impossibile ab eis quicquã scire, vigore *const. Vrbani VIII. vltimæ in Appendice Bullarij noui.*

96 Et ille, qui habet decisionem pro se, † dicitur habere bonum ius ex parte sua, & constare de eius bono iure, *Rota in Venetiarum pecuniaria 17. Iunij 1605. coram bon. mem. Penia, apud Fenzon. decis. 10. circa princip. & in Romana societatis 22. Iunij 1611. coram san. mem. Innocentio X. in folio.*

Si vero contingat duas adesse decisiones
97 † contrarias, vltima est seruanda, *Mascard. conclus. 484. in fin.*

Et in rebus dubijs dictæ decisiones ab
98 alijs † Iudicibus semper sequendæ sunt, *Honded. cons. 66. num. 50. lib. 2.* quia (vt inquit *Vant. tit. ex defect. iurisdict. ordinar. num. 17.*) tales decisiones tanquam ab vberrimo fonte Iuris vtriusque emanatæ vbique gentium, tanquam stellæ in firmamento coruscant, suntque præcipuum iustitiæ iubar, ac totius Romanæ Curiæ splendor.

99 Et sententiæ Rotales cõprehendunt † omnia, de quibus fuit dispositum in decisionibus antea emanatis, vt est casus in *Meleuitana antianitatis 4. Iulij 1646. coram R. P. D. meo Verospio, in folio.*

100 An autem in Rota in beneficialibus † detur sequestrum contra habentem sententiam fauorabilem, est decisio in *Meleuitana commendæ de Vaours 13. Maij 1650. coram R. P. D. meo Cerro, in folio.*

Si vero partes sint negligentes in expe-
101 diendo causas per decennium, † & postea petunt executionem, de stilo Rotæ est, quod causa nõ expediatur nisi reuideatur decisio: est casus in vna *Nullius, seu Burgen. iuris visitandi 14. Iunij 1647. coram R. P. D. Rojas, inter volantes.*

102 Post tres conformes in causis † de partibus, & vltra montes, solent dari litteræ executoriales, vt in causa *Tarraconen. primitiarum 24. Ianuary 1639. coram Reuerendissimo*
103 *D. Dunozetto Decano*, † *inter volantes*; sed non ideo si cõcedit mandatum executiuum potest dari de nullitate mandati, si illud relaxatur extra Statum, vt dicitur *in d. decis. in fin. adducendo pro ista opinione, Ludouis. decis. 43.*

104 Quando autem † conceduntur dictæ executoriales extra Statũ vigore trium conformium, non potest illarum vigore capi aliqua possessio; sed postquam fuerunt executæ, debent reproduci in Rota ad effectũ seruandi quatuor terminos ad docendum de paritione primo pro prima, secundo pro secunda, tertio pro tertia, & quarto pro quarta, ad effectum obtinendi declaratorias, quia secus posset dari de attentatis, *Rota in eadem Tarraconen. primitiarum 16. Nouembris 1639 coram Reuerendiss. D. meo Dunozetto Decano.*

105 Et ratio est, quia tales litteræ † habent solum vim monitorij, vt quid soluat, vel aliquid

Digitized by Google

quid faciat, ſed non continent præciſam comminationem: quod non eſt dicendum de mandato executiuo, quod præciſe compellit ad ſoluendum illico per bonorũ ablationem, eorumque ſubhaſtationem, & deliberationem; illis vero non extantibus, per capturam ipſius debitoris.

106 Et licet, vt diximus, non foleat concedi † mandatum executiuum, neque pro expenſis ſed loco illius fuerint datæ aliquando executoriales, vt in caſu *deciſionis* 596. *num.*3. *verſ.vltra quod, par.*3. *recent.* non ideo Rota vt ſupra male facit, vel nulliter procedit, ſi dat mandatum executiuum loco executorialium, *Ludouiſ. dicta deciſion.*43. *cui in dicta Tarraconen. primitiarum* 16. *Nouembris additur Caſſad. deciſ.*6. *num.*11. *verſ. niſi loco executorialium.*

107 Nec quando pars doloſe latitat † eſt neceſſe, quod dictæ litteræ intimentur perſonaliter: quia ex cauſa talis doli ſufficit intimatio illarum facta alicui ex affinibus, ac domi intimandi, & per edictum ad valuas Eccleſiarum.

108 Latitatio † doloſa, & malitioſa probatur ex diligentijs Nuncij, ſeu Apparitoris in Patria latitantis, & in domibus proprijs ipſius, & affinium, vt eſt caſus in *Pampilonen. decimarum de Veraſtegui* 12. *Iunij* 1649. *coram bon. mem. Arguelles.*

109 Securior via eſt intimatio † perſonaliter executa, vt in cauſa *Tarraconen. primitiarum* 26. *Iunij* 1645. *coram Reuerendiſſ. D. meo Decano, pariter inter volantes.*

110 Si autem non præſentetur † à Curſore, Mandatario, vel Nuncio, nil releuat, quia ſatis eſt, quod præſentetur à Procuratore
111 obtinentis coram Notario & teſtibus. † Et adducitur ratio, quia tota vis citationis cõſiſtit in notitia, & certa ſcientia citati. Et
112 ratio rationis eſt, † quia ſi conſtat citatum habuiſſe ſcientiam citationis, ſanatur omnis defectus, & arctatur citatus perindè, ac ſi citatio fuiſſet legitime executa. Rota in *Cæſaraguſtana diſtributionum, ſeu attentatorum* 25. *May* 1646. *coram R. P. D. meo Cerro, in folio.*

113 Et de huiuſmodi ſtilo, quod † executoriales reproducantur in Rota, licet Iudicibus delegatis in illis detur facultas declarandi, & denunciandi, & quod hoc ſupremum Tribunal tantum procedat ad vlteriorem executionem, præter *Veſtr. lib.*8. *cap. vltimo, num.*16. *dicit Rota in Tridentina matrimonij* 11. *Martij* 1650. *coram R. P. D. meo Albergato, inter volantes*; fuerat etiam antea dictum hoc idem *in Vicen. prioratus coram fel. record. Innocentio X.* tunc eiuſdem Auditore, quæ eſt impreſſa *poſt ſecundum volum. conſ. Farinacc. deciſ.*283. *num.*1. & 2.

114 Ita reuerenter DD. Auditores ſuſcipiunt † reſolutiones Sacri Concilij Tridentini, quo ipſi cõtra omnes ſemper vtuntur in facti cõtingentia, vt profiteãtur ſtatim illis acquieſcere, vt teſtatur eadem Rota in *Vicen. iuriſdictionis* 2. *May* 1650. *coram R. P. D. meo Cerro, & alibi paſſim inter volantes.*

Taleſque reſolutiones obſeruat etiamſi
115 contra illas præceſſerit † aliqua diffinitiua in iudicio contentioſo, vt in cauſa *Acernen. Vicarij* 3. *Martij* 1650. *coram Eminentiſſimo D. meo Cardinali Octobono, in folio.*

116 Vt vero congerantur paucis † reliqua priuilegia huius ſupremi Tribunalis, conſulen. de materia *conſtitut.*35. 54. 55. 57. & 58. *Pij IV. fol.*38. 54. 55. 60. & 114. *in Bull. nou. tom.*2. *conſtitut.*96. *Gregorij XIII. fol.*362. *eodem tomo, conſtit.*3. & 5. *Martini V. fol.*239. & 242. *a. Bull. nou. tom.*1. *conſtit.*2. *Sixti IV. fol.*302. vbi reducitur ad numerum duodecim, *conſtit.*6. & 13. *Innocentij VIII. fol.*335. & 340. *tom.*1. *conſtit.* 3. *Leonis X. fol.*404. & *conſtit.*13. *Clementis VII. fol.* 484. *conſtit.*12. *Pauli III. fol.*124. *tom.*1. *conſtitut.*44. *fol.*45. *tom.*2. & *ad conſtitut.*61. *fol.*67. *Pij IV. quæ loquitur de Decano, tom.*2.

117 Et non ſolum Rota, ſed etiam A.C. † eſt renitens in exequendo mandata aliorum Tribunalium, niſi guſtato de meritis; & iuſtitia illorum, vt in *Romana domus* 17. *Martij* 1649. *coram R.P.D. meo Bichio, inter volantes*; & *in Lucana vnionis* 27. *Aprilis* 1648. *coram R.P.D. Ghiſlerio, in folio*, & dixerat ante Rota *in Romana locationis domus* 14. *Aprilis* 1614. *coram bon. mem. Cardinali Veroſpio, in manuſcriptis.*

Et ſi in Rota proceditur prout in prima,
118 non eſt opus reuocare † ſententiam latam extra eam; præſertim, quando cauſa fuit cõmiſſa prout in prima, & fuit factus nouus proceſſus, & nec eſt opus hoc caſu tranſportare acta prioris inſtantiæ, vt in *Marſicen. iuriſdictionis* 18. *Februarij* 1647. *coram eodem R.P.D. meo Bichio, inter volantes.*

A. C. quoque procedit prout in prima,
119 ſine obligatione † Camerali, ſed tali caſu debet exprimi in monitorio priuilegium *Leonicæ, C. quando Imperator, vt in Spoletana præd. 9. Nouembris* 1619. *coram ſan. mem. Innocentio X.*

Replico, quod Rota procedit prout in
120 prima, vigore clauſulæ, quam, & quas, † quatenus non fuit exaduerſo aliquid oppoſitum.

Nec ibi diſputantur dubia ſuper damnis,
121 & intereſſe, quando diſputatio ſimilis † dependet à negotio principali, in quo illa videntur ineſſe, vt in *Romana ſubhaſtationis* 7. *Iunij* 1651. *coram dict. R.P.D. meo Bichio, inter volantes.*

122 Et vigore dictæ clausulæ † potest pronunciare prout in prima, absque eo quod reuocetur sententia lata extra Rotam, dum præcipuè prima sententia non fuit lata contra iura in Rota deducta, vt in *Meleuitana commendæ de Vaours 4. Febr. 1650. coram R.P.D. meo Cerro, inter volantes.*

Et comprehendit omnes causas motas, &
123 mouẽdas,† vt in *Romana Palatij 4. Maij 1648 coram eodem, in folio.*

Vigore etiam dictæ clausulæ si A. C. rela-
124 xat mandatum † vigore obligationis Cameralis, & si fuit commissa causa à Signatura cum clausula, si quid exequendum, Rota vigore dictæ clausulæ in cõmissione præsentata contentæ solet relaxare mandatum executiuum, vt in *Anconitana manna 21. Iunij 1649. coram Eminentissimo D. meo Cardinali Corrado, inter manuscriptas,*

Si quis etiam cœpit iudicium in Saluiano
125 pro immissione † ad aliquod prædium, & deinde fuit commissa causa in Rota, si petit immissionem ad alia bona, & in commissione adest dicta clausula, potest obtinere, quia illa comprehendit lites motas, & mouendas, & est ac si ab initio omne ius, etiam quo ad alia bona, fuisset deductum, vt in *Mediolanen. Census 22. Iunij 1646. coram R. P. D. meo Meltio, inter volantes*, & idem firmat *Romana fideicommissi, seu attentatorum 11. Febr. & 17. Martij 1647. coram R.P.D. Arguelles, inter manuscriptas.*

Et si contractus est stipulatus in Vrbe, vel non est alibi destinata solutio, poterit Reus,
126 etiam Forensis, in Curia † conueniri, vel coram A.C. vel etiam in Rota præuia commissione cum facultatibus A. C. vt est casus de A. C. in *Nucernina afflictus 4. Maij 1648. coram R.P.D. Verospio, in folio.*

De Gubernatore Vrbis.
Artic. V.

127 *Gubernator Vrbis habet conspicuam iurisdictionem in ciuilibus, & criminalibus.*

128 *Gubernator Vrbis, quæ delicta cognoscat, & contra quos procedat. vsque ad num. 142.*

143 *Vicarius Vrbis, & A. C. in quibus causis cognoscant iuxta præuentionem cũ Gubernatore.*

144 *Vicarius Vrbis procedit contra sollicitantes in confessione.*

145 *Sacræ Consultæ Tribunal sedet bis in hebdomada.*

Tribunal prædictum quomodo sit formatum, & qualiter decidat causas. ibidem.

GVbernator quoque Vrbis præter superius dicta habet in Vrbe iurisdictionem
127 † conspicuam, in ciuilibus quidem limitatam vt supra, sed in criminalibus amplam, vt in *constitut. 8. Leonis X. fol. 409. in Bullar. nou. tom. 1. constit. 1. Pij IV. fol. 1. tom. 2. const. 34. eiusdem fol. 38. & const. 56. eiusdem fol. 60. tom. eadem, in constit. 107. Pij V. fol. 326. constit. 4. Gregorij XIII. fol. 279. in constit. 72. Sixti V. fol. 459. tom. 2. & constit. 71. Pauli V. fol. 149. tom. 3. & constitut. 93. Vrban. VIII. fol. 104. tom. 4.* quodque habeat cum alijs Iudicibus in criminalibus cumulatiuam, declarat *Gregorius XIII. constitut. 61. fol. 330. dicto tom. 2.* idemque dicit *const. 93. Vrbani VIII. fol. 104. tom. 4.*

Proceditque super omnibus delictis in
128 Vrbe, & districtu commissis, † videlicet contra Assassinos, Homicidas, & Banditos, & contra deferentes Arma prohibita, puta Archibugiettos, Cultellos, & similia; non solum vigore bannimentorum generalium, quæ iuxta tempus renouantur, verum etiam vigore *constitutionis 27. Pij IV. de qua in Bull. nou. tom. 2. fol. 29. constit. 49. fol. 40. const. 52. fol. 50*, vigore *constitutionis 9. 10. 24. 40. 138. & 145. Pij V. in eodem Bullario, & tom. constit. 65. Gregorij XIII. fol. 336. innouat. per Sixtum V. constit. 6. fol. 374. tom. 2. & per Clement. VIII. constit. 37. fol. 38. tom. 3.*

Procedit contra Notarios criminales, sui
129 Tribunalis propalantes † depositiones Reorum in secretis Carceribus detentorum, vigore *constitutionis 67. Pij V. de qua in dicto Bullar. nou. tom. 2. fol. 199.*

Contra Tonsores, & Fabricatores Monetæ, vigore *constitutionis 111. eiusdem Pontifi-*
130 *cis, de qua † in eodem Bullar. & tom. fol. 237.* Contra fraudolentos decoctores, vigore *constitutionis 152. eiusdem Papæ, de qua in eadem tomo fol. 238.*

Contra Scribentes aduisos secretos, & Libellos famosos, vigore *constitut. 147. fol. 269.*
131 *† eiusdem Pontificis, & const. 4. Gregorij XIII. fol. 274. tom. 2.*

Itidem contra Duellantes, vigore *constitutionis 78. eiusdem Gregorij XIII. fol. 347. &*
132 *constit. 11. † Clementis VIII. fol. 10. tom. 3.*

Contra Exules, & alios in Vrbe, & districtu commorantes, qui animalia, & alia
133 bona in Statu † Ecclesiastico diripiunt, adducunt, recipiunt, vel permutant, vigore *constitutionis 98. Gregorij XIII. fol. 364. eodem tom. innouat. in constitut. 6. Sixti V. de qua in eodem tom. fol. 374.*

Vlterius cõtra se recipientes in locis franchis, & franchitiam acclamantes, vigore
134 *constitut. 12. eiusdem Papæ, † de qua fol. 282. tom. 2.* Præterea procedit contra quærentes,
135 sine causa, temerariam † thori separationem vigore *constitut. 46. Sixti V. fol. 421. tom. 2.*

Item contra armatos, qui insimul conueniunt, & faciunt † caualcatas, vigore *constitutionis 75. eiusdem Sixti V. fol. 468. tom. 2.*

Vlte-

Digitized by Google

Vlterius contra procurantes abortus, vi-
137 gore *conſtitut.* 87. *eiuſdem*, † *de qua fol.*487. *tom.*2. quæ poſtea fuit in aliquibus moderata per *Greg.XIV. conſt.*8. *fol.*532. *tom.eodem.*

Contra maleficos, & Aſtrologos exercen-
138 tes artem iudicialem aſtrologiæ, † & diuinationis, vigore *conſtitut.*1. *Innocentij VIII. fol.*330. *tom.*1. *conſtitut.*17. *Sixti V. fol.* 388. *tom.*2. *& conſtitut.*113. *Vrbani VIII. fol.*318. *tom.*3.

Contra inceſtuoſos, & tales inceſtus procurantes, vigore *conſtitutionis* 54. *Sixti V.*
139 † *de qua fol.*333. *tom.*2.

Contra ſodomitas, vigore *conſtitut.* 72.
140 † *Pij V. fol.*202. *tom.*2. Contra committentes,
141 & exercentes cambia † illicita, vigore *conſtitut.*118. *Pij V. fol.*246. *tom.*2.

Tandem contra offendentes, vel partem, vel procuratores, vel ſollicitatores ex cau-
142 ſa litium, † vigore *conſtit.*81. *Gregorij XIII. fol.*349. *tom.*2. *& conſtit.*63. *Pauli V. fol.*184. *tom.*3. & ſub rigore ſeruat diſpoſita *in conſtitut.*11. *Alexandri VI. fol.*352. *tom.*2.

Declara tamen, quod pro eiſdem delictis
143 procedit etiam iuxta præuentionem † Auditor Cameræ, qui extendit vires ſuas in toto Statu Eccleſiaſtico, & quatenus res agatur cum Clericis, etiam extra Statum Eccleſiaſticũ, attenta prærogatiua, propter quam eſt executor Litterarum Apoſtolicarum.

Sed contra ſollicitantes in confeſſione,
144 tanquam loci ordinarius procedit † Vicarius Papæ in Curia, vigore *conſtitutionis* 34. *Gregorij XIII. fol.*318. *tom.*2. ſed tutius dices, quod debeat procedere contra illos Sanctiſſimum, & Terribile Inquiſitionis Tribunal.

Tribunal quoque, ſeu Congregatio nun-
145 cupata Sacra Conſulta, † in qua bis in hebdomada conueniunt plures ſeniores, & prudentiores Sacri Collegij Purpuratorum, die ſcilicet Martis, & die Veneris, vitæ neciſque cauſas proceſſatorum de criminibus in Statu Eccleſiaſtico mediate, & immediate ſubiecto patratis, cum ſumma amplaque poteſtate cognoſcit, ex vi *conſtit.*74. *Sixti V. de qua in Bullario nouo tom.*2. *fol.*467. vtiturque in propoſitione, & relatione cauſarum Ponentibus, Prælatis ſagacioribus, & magis practicis, qui eligi poſſint, experientia inſignibus, habetque deputatum Secretarium, pariter Sanctitatis Suæ Referendarium, & cõmenſalem, qui reſolutiones, & præcepta Conſultantium pandit, & communicat in Curia ad oſtiũ ſecretariæ, litteraſque ſignatas ab Eminetniſſimo Præfecto Congregationis tranſmittit extra Curiam, cui, vel quibus res expoſtulat tranſmittendas, & alia prout occaſio, & munus requiſitum pro bono Reipublicæ explet; huius Congregatio-

nis poſt necem, & extirpationem plurium ex facinoroſioribus ſtatus Eccleſiaſtici, *Ampliator fuit Clemens VIII. vt in eius conſtitut.*15. *fol.*13. *in Bullar. nouo tom.*3.

De Camerario, & Camera Apoſtolica. Artic. VI.

146 *Cardinalis Camerarius, quam iuriſdictionem habeat.*
147 *Magiſtri viarum, quam iuriſdictionem habeant.*
148 *Camera Apoſtolica, quot habeat Prælatos, & quot olim fuerint. & num.* 149.

CArdinalis Camerarius, etiam præter iuriſdictionem habet ſuum Tribunal,
146 † & præter iuriſdictionẽ in Banchetis Hebræorum ius dicit, vt etiam dicam infra titulo, de iuriſdictione inter Cameram, & particulares, & inter aliquo modo Cameræ ſubiectos, puta officiales, ipſoſque particulares in prima inſtantia, & cognoſcit in ſecunda cauſas in gradu recurſus à decretis DD. Conſeruatorum Vrbis, eiuſque iuriſdictio legitur fundata in *conſtitut. Vrbani VI. fol.*221. *tom.*1. *conſtitut.*41. *fol.*558. *Pauli III. conſtit.*3. *fol.*567. *Iul. III fol.*567. *tom.*1. *conſtitut.*20. 26. 102. & 104. *Pij IV. fol.* 23. 28. 118. *&* 129. *tom.*2. *conſtit.*65. *Clement. VIII. fol.*65. *tom.*3. quibus etiam adduntur facultates eidem traditæ à Gregorio Decimotertio ſuper iure congrui, & materijs ittius, vt ex *conſtitut.*22. *fol.*292. *tom.*2. An autem eius iuriſdictio Sede Vacante conquieſcat, videbitur infra *tit. de contradictis.*

147 Et in hoc aduertendũ, quod † etiam magiſtri viarum, vigore huius conſtitutionis habent propriũ Tribunal, quod fuiſſe etiam antiquiſſimum, docet *conſtitut.*9. *Martini V. fol.*246. *conſtit.*20. *Sixti IV. fol.*324. *conſt.*19. *Leonis X. fol.*422. *tom.*1. *conſtitut.*102. *Pij IV. fol.*118. & ab eorum ſententijs committitur appellatio ad viarum Præſidem Clericum Cameræ Deputatum.

Camera vero conſtat inter cætera duode-
148 cim Clericis, & eorum † iuriſdictio dicitur ordinaria, tanquam delegatio reperiatur facta in certo genere cauſarum, & præcipuè in concernentibus aliquale Cameræ intereſſe, vel ex quo Camera principaliter agit, vel excipit, vel ex quo alteram partium defendere tenetur.

Numerus ipſorum ab initio ſeptem non
149 excedebat, vt legitur † apud Eugeniũ Quartum *conſt.*13. *fol.*263. *tom.*1. fuit vero auctus ad duodecim à Leone Decimo *conſtitut.* 24. *fol.* 435. *tom.* 1. & eorum authoritas legitur apud Caliſtum Tertium *conſtitut.*1. *fol.* 284. *Sixtum V. conſt.*1. *fol.*301. *Innocentium VIII. conſtit.*4. *fol.*333. *Iulium II. conſtitut.*7. *&* 9.

fol.359. Leonem X. constitut.24. fol.435. Paulum III. const.9. fol.521. tom.1. & Sixtum V. constitut.100. fol.508. tom.2.

De alijs inferioribus Curiæ Tribunalibus. Artic. VII.

150 *Protomedicus Vrbis, quam habeat iurisdictionem.*
151 *Domus Pia, quod Tribunal habeat.*
152 *Aromatariorum Tribunal quod sit.*
153 *Sacra Visita Carceratorum, quam habeat facultatem.*
154 *Procurator Fisci, & Commissarius Cameræ, quam habeant facultatem, & officium.*
155 *Iudex Burgi quis sit, & quam iurisdictionem habeat.*

SVnt etiam in Vrbe aliæ diuersa Tribunalia, ita vt etiam Medici non contenti
150 † ius dicere, & exercere contra infirmos, voluerint etiam Tribunal erigere, vt videtur apud *Gregorium XIII. constitut. 40. fol.307. tom.2. Clementem VIII. constit. 120. fol.124. tom.3.* Sed miror tantos Pontifices inclinasse in concedendo Iudicaturam,& Tribunal ijs, qui de facto, vt aiebat insignis Aduocatus Michael Aguilò Tarraconensis, nihil vltra dicerunt, quam amicos, beneuolos,& bene ipsis facientes necare, quique diligentiores sunt in expediendo infirmos, quam causas.

Domus etiam Pia nuncupata, vulgo *delle*
151 *malmaritate*,† habet speciale Tribunal, vt de hoc est *constitutio 52. Gregorij XIII. fol. 318. tom.2.*

Nec sunt prætereundi Aromatarij, quo-
152 niam & ipsi ius dicunt, † habentque propria statuta; & quia lites habuerant cum Medicis, & concordiam inierunt, talis concordia reperitur confirmata à Gregorio Decimotertio prima Iulij 1585. & pro eis edidit etiam constitutionem Clemens Octauus tertio Kalendas Ianuarj 1596.& vltimo loco datum fuit in ipsorum fauorem speciale Chirographum ab Vrbano Octauo 9. Kalendas Augusti 1628. quæ conseruantur apud Notarium eorundem Aromatariorum.

De sacra Visita Carceratorum, tam in Ci-
153 uilibus, quam † in Criminalibus eleganter scripsit Illustrissimus,& Reuerendissimus Pater D. Ioannes Baptista Scannarolus iam nostræ Curiæ excellentissimus Patronus, mihi enim satis erit indicasse *constitut.44. fol.560. Pauli III. constit.3. Iulij III. fol.379. tom.1. & constit.68. Pauli V. fol.199. tom.4.* vbi tota huiusmodi materia continetur.

Quia vero, tam respectu interesse Came-
154 ræ, quam respectu interesse † Fisci, sunt deputati pro vtriusque defensione Procurator Fiscalis, & Commissarius Cameræ, quam authoritatem habeant, adeundæ sunt *constitut.20. Clementis VII. constit. 44. Sixti V. & const.71. super reform. Tribun. Vrb. Pauli V.*

155 In Tribunali Curiæ Burgi † Sancti Petri nuncupato, solet præfici vir integritate, & doctrina vtplurimum conspicuus.

Huiusque iurisdictio tam in ciuilibus, quam in criminalibus, vitæ etiam,& necis est ordinaria, & ab eius sententijs appellatur ad A. C. vel Gubernatorem Vrbis.

De Iurisdictione Rotæ, & Iudicum Delegatorum. Artic. VIII.

156 *Auditores Rotæ, quam iurisdictionem habeant in pronunciando, & procedendo.*
157 *Commissiones directæ Auditoribus Rotæ, dicuntur potius distributiones.*
158 *Auditores Rotæ non possunt procedere ante præsentationem commissionis.*
159 *Commissio vnica sufficit in causis Rotalibus vsque ad finem.*
160 *Causæ beneficiales,& spirituales committuntur in Rota in omni instantia.*
Causæ aliæ, quænam cõmittantur in Rota. ibid.
161 *Causæ leniores in secunda instantia committuntur Referendarijs.*
162 *Vicarij Foranei dicuntur Iudices ordinarij delegati ad vniuersitatem causarum.*
163 *Commissio directa A.C. seu alteri Iudici ordinario in id, quod spectat ad suam iurisdictionem excitat, sed non delegat.*

SAcræ Rotæ Auditores in procedendo ha-
156 bent iurisdictionem † ordinariam, in sententiando verò delegatam, *glos. in Clement. Auditor, vbi Doctores de rescript. Vestr. lib.2. cap. de Capellan. Summ. Pont. fol.43. & lib.3. cap. Iud. 5. par. constare; fol. 56. Staphil. de litteris inst. cap.1. fol.267.*

157 Ideo commissiones, quæ Auditori † diriguntur, dicuntur potius distributiones, quã commissiones causarum, *Rot.decis.13. de offic. delegat. in nouis*, † licet non possint ante
158 præsentationem in ea procedere, *Gomes d. compend. fol. 158. col. 1.* & vt dixi, in causis
159 Rotalibus vnica † commissio sufficit, cuius vigore possunt Auditores omnia facere vsque ad consummationem totius causæ.

Committuntur vt supra dixi, in Rota om-
160 nes causæ beneficiales vndecunque sint, † & spirituales in quacunque instantia ad Curiã confluentes, profanæ,& omnes præterquam inter Romanos, dummodo ascendant ad valorem quingentorũ;& denique causæ omnes graues in Curia terminandæ in quacunque instantia, si orator id petat, nisi ex dispositione, vel priuilegio Papæ in aliqua instantia.

Digitized by Google

tia, ſpecialiter earum cognitio ſpectet ad alium Iudicem,

161 Cauſæ vero leues ſub ſumma † ſcutorum quingentorum committuntur in ſecunda inſtantia, Prælatis Referendarijs Romanæ Curiæ aſſiſtentibus, exceptis cauſis Capitolinis, iſtique procedunt, vt Iudices delegati, de quibus loquitur *conſtit.59. Pij IV. & conſtitut.41. Sixti V.*

Alij ſunt Delegati ad vniuerſitatem cauſarum, de quibus non eſt facta mentio † ſupra, & iſti ſunt Vicarij Foranei Epiſcoporum, qui ſunt quaſi ordinarij in Territorio ſibi attributo: & ad quæ reſtringatur eorum facultas, dicit *Franc. in cap. cum cauſam n.20. extra de appell.*

Omnes ergo prędicti Iudices exceptis Auditoribus Rotæ, & Referendarijs † dicuntur habere iuriſdictionem ordinariam in Curia, eiſque præcipuè Gubernatori, A.C. & Vicario, vt diximus, indifferenter cauſæ, tanquam ordinarijs committuntur, & circa commiſſionem cauſarum aduertendum eſt.

De Iuriſdictione Iudicis ordinarij.
Artic. IX.

164 *Commiſſio vt ſupra, non alterat. & num.165.*
166 *Limita ſi iuriſdictio exceditur; puta vt procedatur appellatione remota.*
167 *Commiſſio delegato in cauſa ſpectante ad ordinarium facit cauſam commiſſariam.*
Iudex ordinarius non poteſt cognoſcere cauſam delegatam, ceſſante delegato. ibidem.
168 *Iuriſdictiones diſtinguuntur à ſumma, & cauſarum qualitate.*
169 *Cauſæ mercedum ſpectant ad Gubernatorem.*
170 *Cauſæ in forma Cameræ ſpectant ad A.C.*
171 *Cauſæ miſerabilium perſonarum, & Viduarum ſpectant ad Vicarium.*
172 *Iuriſdictio acquiſita ratione qualitatis debet exprimi in libello, vel commiſſione. & n.173.*
174 *Petitio, & non verificatio attenditur in commiſſione cauſarum.*
175 *Iuriſdictio diſtinguitur à quantitate petita, non autem debita.*
176 *Cumulatio ſummarum, an fiat ad diſtinguendam iuriſdictionem.*
Proceſſus factus ratione dubietatis ſummæ, an ſuſtineatur. ibidem.

164 QVando committitur aliquid Iudici ordinario, quod aliàs ad eius † iuriſdictionem ſpectet, dicitur excitari eius iuriſdictio, *vt in reformatione Pauli V. tit. de A. C. §. in cauſis*, nec propterea efficitur † Delegatus, niſi in reſcripto aliquid cõtineatur, quod alteret eius iuriſdictionem, vt ſi detur facultas procedendi appellatione remota, † tunc enim efficitur Delegatus, *cap. licet in corrigendis, vbi gloſ. & DD. extra de offic. ordinar. Franc. in cap. Paſtoralis, in princip. num. 9. extra de appell. & dicta reformat. §. ſequenti.*

Et ſi committatur Delegato cauſa, quæ 167 ad Iudicem ordinarium † ſpectaret, mortuo delegato, vel quouis modo eius iuriſdictione expirata, non poteſt ordinarius in ea ſe intromittere, *Franc. in cap. vt debitus in fine extra de appell.*

Similiter, quia qualitates cauſarum, & 168 ſummæ diſtinguunt † iuriſdictiones, præſertim inter Iudices minores, ac etiam inter 169 maiores, vtputa cauſæ † mercedum Gubernatori, vt dicta reformatione; obligationis 170 in forma † Cameræ A.C. vt ibidem; Viduarum, & miſerabilium perſonarum, † Vicario Papæ, vt *conſtit. 1. Paul. II. conſtitut.36. Paul.III. conſtit.2. Iul.III. conſtit.18. Pij V.*

Notandum eſt, quod quando ratione 172 alicuius qualitatis acquiritur † alicui iuriſ- 173 dictio ad hoc, vt ei committatur † cauſa, ſemper debet in Libello, & Commiſſione, qualitas illa exprimi: nec refert quod poſtea non verificetur in totum, ad hoc, vt ille re- 174 maneat † Iudex; inſpicitur enim petitio non verificatio, & ſic quotidie vidi practicari à Signatura Iuſtitiæ, & ab Eminentiſſimo D. meo Cardinali Sacchetto.

175 Eadem ratione, ſi quantitas † diſtinguat iuriſdictionem, attenditur quantitas petita, non autem debita *l. pen. in fine, ff. de iuriſd. omn. Iud. Afflict. deciſ.297. vbi addentes.*

Aduertendum eſt tamen, quod ad impediendam iuriſdictionem, non fit cumulatio 176 ſummarum; imò ſi ab initio ſumma ſit incerta, & deinde in proceſſu conſtet eam excedere iuriſdictionem Iudicis, ſuſtinetur proceſſus ratione incertitudinis, & dubietatis, quæ fuit à principio, *Vant. d. cap. quib. mod. null. ſan. poſſ. num.76.*

Quo tempore debeat conſtare de iuriſdictione, & quomodo probetur.
Artic. X.

177 *Iudices ordinarij, & delegati valde differunt.*
178 *Iudex ordinarius qualiter, & quando acquirat iuriſdictionem.*
179 *Iudex delegatus, & adiunctus, quando dicantur acquiſiuiſſe iuriſdictionem. & nu. 180. 181.*
182 *Amplia, etſi aliunde ſciant factam eſſe delegationem, vel adiunctionem.*
183 *Proceſſus factus non præſentata commiſſione an valeat, ſi poſtea præſentetur.*
184 *Iudex ordinarius an præueniat cognoſcendo antequam alteri præſentetur commiſſio.*
185 *Præſentatio commiſſionis, & non expeditio, attenditur.*

186 *Impe-*

Digitized by Google

186 *Impedimentum præsentationis commissionis, in cuius damnum sit.*

187 *Non præsentatio commissionis, vel rescripti, an sit opponenda, vel non. & num.188.*

189 *Possessio iurisdictionis, an acquiratur per vnicum actum.*

190 *Commissio præsentata, registratur pœnes acta, & quare.*

191 *Et quid si perderetur; & an possit probari per testes. & num.192.*

193 *Cardinali asserenti habere iurisdictionem, & delegato, & cui, an credatur.*

194 *Iurisdictio an possit probari, etiam præsumptiuè.*

195 *Sententia antiqua præsumitur lata cum iurisdictione.*

177 COncludo igitur, quod in principio debet constare de iurisdictione, licet † in hoc valde differant Iudex ordinarius, & delegatus: nam ordinario, cum ei acquiratur
178 † iurisdictio, eo ipso, quod est talis, sufficit à principio iurisdictionem suam, ac se esse talem semel ostendere, & notificare, *Guidopap. decis.322.* prout quotidie videmus in praxi, & diximus supra.

Delegatus vero, nisi sit delegatus ad vniuersitatem causarum, † & adiunctus, debet
179 semper in quacunque causa docere de iurisdictione, ideo ipsi non acquiritur actu iu-
180 risdictio, † nisi post præsentatam commissionem, *cap. vt nostrum, cap. super eo 2. extra de appell. glos. in Clem. 1. verb. receptis de Procurat. Staphil. cap.21. fol.340. Vbert. de cit. cap.10. nu.350. fol.365. to.2. & cap.15. nu.246. fol.699. tom.3.* & nisi post citatam partem
181 ad dicendum contra † commissionem, quia aliàs commissio non tribuit iurisdictionem, *Cassador. decis.7. de appell. & Vbert. vbi supra num.353. fol.366. & num.438. fol.393. & in tract. de mod. & rat. citand. part.3. §. in actis*
182 *præsentatâ fol.100.* & hoc † procedit quamuis sciuerint aliunde delegationẽ, vel adiunctionem; quodque commissio fuerit expedita, & si procedunt, processus est ipso iure nullus, *Franc. in cap. super eo num.9. vsque ad nu.15. & in cap. vt debitus num.41. extra de appell.*

Nec processus validantur per præsentatio-
183 nem cõmissionis, † quia non retrotrahitur, *Guidopap. decis.286.* de quo vide etiam *glos. Bald. Salicet. & alios in l.1. C. qui pro suo.*

Eadem ratione si Iudex ordinarius incœ-
184 pit cognoscere aliquã † causam priusquam commissio causæ præsentetur delegato, dicitur præueniisse, quamuis commissio esset expedita antequam causa introduceretur co-
185 ram ordinario, quia attenditur † præsentatio commissionis, non expeditio, ad acquirendam iurisdictionem, imputetque sibi impetrans, qui antea non præsentauit; neque ei suffragatur impedimentum, dummodo
186 † non processisset ex facto, & culpa aduersarij, quia tunc secus diceremus, *cap. vt debitus, vbi Franc. num.3. extra de appell.*

187 Et licet † aliqui voluerint, quod procedat dummodo pars opponat de non præsentatione rescripti, secus si consentiat, vel saltem non opponat de non præsentatione, quia tunc sustineretur processus, *Bal. in l. nequicquam, §. vbi decretum, in fin. ff. de offic. proconf.*

Huiusmodi tamen limitatio non videtur
188 recepta, vt per *Franc. in d. cap. super eo n.13. & Guidopap. d. decis.286.* Possessio vero iurisdi-
189 ctionis alio non possidente, † vel si possideat patiente, & tolerante, acquiritur per vnicum actum iurisdictionalem, *Vant. dict. cap. quib. mod. null. sanar. poss. num.40.*

Præsentata vero commissione debet pe-
190 nes acta registrari: quãuis enim postea perdatur originale, vel abradatur, vel alteretur, & dubitetur propterea de validitate processus ex defectu iurisdictionis, dummodo registratio sit auctorizata per Iudicem, totaque commissio reperiatur registrata, vel habeat principium, & finem cum clausulis necessarijs, & substantialibus, & pars fuit citata, quicquid dicat *D. Gratiosus Vbertus in suo tract. tit. de citat. cap.16. numer. 73. fol.787.* sufficit; sustinebiturque processus; imò si
191 fuisset † data copia parti, quæ nihil opposuisset, & originale perderetur; posset pars cogi ad præsentandam copiam habitam, quæ denuo registrata fidem faciet, *Felin. in cap. cum in iure num.8. extra de offic. deleg.*

192 Poterit etiam eo casu † probari per testes, deponentes de tenore commissionis, & eius amissione, *glos. & Abb. in cap. cum olim extra de priuil. Vant. de nullit. ex defectu iurisdict. dicto num.20. & 29.*

Quod si delegatus esset de maioribus Iu-
193 dicibus, ac de Eminentissimis, vt puta † Cardinalis, tunc crederetur illi asserenti se habuisse iurisdictionem, *Vant. dict. cap. quib. mod. nullit. sanar. poss. num.43.*

Præsumptiuè quoque probari posset, vt si probarerur delegatum publicè notorieque
194 † sciente, & patiente delegante, vel eo, qui delegare, poterat processisse, & tulisse sententiam, & hoc siue in totum negetur iurisdictio, siue impugnetur, tanquam inualida, *Vant. dict. num.43.*

Si etiam essemus in sententia antiqua,
195 præsumitur præcessisse iurisdictio, † nisi ex scripturis productis defectus ipse probaretur, *Felin. in cap. sicut. num.32. & seq. extra de sent. & re iudic.*

Digitized by Googl

Iurisdict. o quomodo, & quando perpetuetur.

Artic. XI.

196 *Iurisdictio, vt perpetuetur, quid saltem requiratur. & num.198. & 199.*

197 *Et quid in habentibus iurisdictionem voluntariam.*

200 *Inquisitio sine citatione non dat præuentionem in criminalibus.*

201 *Iurisdictio perpetuata quo ad vnũ, an sit etiam quo ad alios inter plures Iudices.*

202 *Iurisdictio quando dicatur perpetuata, remissiuè. & an perpetuetur in non expressis.*

203 *Iurisdictio à quibus perpetuetur per decretum citationis, à quibus non.*

204 *Perpetuatio iurisdictionis, quo ad actorem qualiter fiat; & quoad reum quomodo. & nu.205.*

196 VT perpetuetur iurisdictio acquisita quomodocunque, requiritur † saltem decretum citationis, *Bisign. decis. 1. de offic. delegat. Rot. decis. 9. de dol. & cont. in antiq. Cassador. decis. 5. de rescript. Felin. post alios, in cap. gratum, & in cap. relatum extra de offic. delegat.*

Præterquam in habentibus iurisdictionẽ
197 voluntariam, vt in arbitris, ad † quorum iurisdictionẽ perpetuandam requiritur contestatio litis, *l. si conuenerit, ff. de iurisdict. omn. Iud. Cardin. in Clem. Procuratorem nu.3. de Procur.*

Et quamuis dubium sit, an per alium actũ
198 positiuum ante † citationem, puta subdelegationem causæ, & similes, perpetuetur iurisdictio, vt tenuit *Gemin. post glos. in cap. cum plures, num.11. & 14. in cap. quamuis, & in cap. si à subdelegato, de offic. deleg. in 6.*

Receptior tamen opinio est, quod requi-
199 ritur † saltem decretum citationis, vt notat *Boer. in dict. cap. gratum, & cap. relatum.*

Neque in criminalibus inquisitio dat præ-
200 uentionem, nisi adsit † citatio, *Bald. in l. 1. col.8. C. de confess. Boss. in sua praxi, tit. de For. compet. num.193. & late Guazzin. in suo tract. tom.1. num.3. & 4. fol.20.* & si sint plures Iu-
201 dices † in eadem causa, perpetuata iurisdictione quo ad vnum, censetur, etiam perpetuata, quo ad alios *dict. cap. cum plures*, vbi *Gemin. num.11. & 14.*

Perpetuata autem nunquam dicitur, quo
202 ad ea, quæ non fuerunt expressa, † nisi in connexis, vel nisi actus per quem inducitur perpetuatio respiciat tam expressam, quam non expressam, & in certis alijs casibus, quos recensẽt *Felin. in cap. Pastoralis, §. quoniam, num.2. extra de rescript.*

Limita primam conclusionem de decreto
203 citationis ad perpetuandam † iurisdictionẽ, vt procedat in Iudice ordinario, vel delegato à Principe, quia in delegato ab inferiore non sufficit decretum citationis, sed requiritur alius actus, *Put. decis. 2. de officio delegat.*

Perpetuatio iurisdictionis inducitur eo-
204 dem modo, etiam quo ad † illum, ad cuius instantiam citatio decernitur, vel fit alius actus, quamuis non deuenerit ad notitiam
205 citati; Quò † ad aduersarium verò non perpetuatur iurisdictio, nisi executa citatione, *Clement. 2. vt lit. pend. Roman. cons. 330. circa princ. Felin. in dict. cap. gratum, num.5. Cassador. decis. 1. de rescript.*

De Præuentione causarum.

Artic. XII.

206 *Iudicum duorum actoris, & rei, quis potior dicatur.*

207 *Iudex ille, quo ad partes experitur, qui prior citauit.*

208 *Citatio attenditur, si concurrat citatio, & captura, etiam in Rota.*

209 *Præsentatio semper attenditur in Rota ad effectum præuentionis.*

210 *Auditores Rotæ de consensu coauditorum procedunt post præsentatam commissionem.*

211 *Declara, quod consensus prædictus, non est opus quod sit expressus.*

212 *Auditores Rotæ, an possint causam inter se ipsos remittere, si dubitetur de iurisdictione.*

213 *Iurisdictio si sit dubia inter Auditorem Rotæ, & Iudicem extra Rotam, quid fiat.*

214 *Citatio qualis esse debeat ad effectum terminandi iurisdictionem, & instantia, & actus.*

206 IDeo si duo † Iudices, alter per actorem, alter per reum in eadem causa impetrentur, cum debeat ab vno causa auocari, & alteri qui præuenit committi, vt dictum fuit supra, ille dicetur præuenisse, qui in executione citationis præuenit, quamuis post alium eam decreuerit; licet enim decretum arctet actorem, non tamen arctat reum ad comparendum coram eo, *Bisign. dicta decis. 1. de offic. delegat. Rota dicta decis. 9. de dol. & contumac. in antiq. Vbert. de citat. d. cap. 10. num.353. fol.366.*

Inspicimusque semper circa præuentionẽ,
207 quo ad partes executionem citationis, *Felin. in d. cap. gratum, num.5.* † Et hoc procedit in omnibus causis tam in Rota, quam extra Rotam, & in partibus pendentibus, etiam criminalibus.

Quinimo si concurrant citatio, & captu-
208 ra, quo ad præuentionem attenditur † citatio, vt late per *Marian. in cap. proposuisti, col.7. vers.8. quæro, extra de For. compet.* licet in multis locis contrarium obseruetur, vt per *Boss. in sua praxi, tit. de For. compet. nu.99. & Guazzin. vbi supra to.1. n.13. & 14. fol.21.*

In

In Rota autem sola præsentatio commis-
209 sionis † attenditur, vt dicebam, & absque decreto citationis datur præuentio, *Rot. decis.1. de constit. in antiq. decis.6. de rescript.* & habetur in dicta extrauaganti *Innoc. VIII. de facult. Auditor. Rotæ*; quam vocant Innocentianam; possuntque tunc Auditores de
210 consensu Coauditorum; † vt dixi, procedere, vt cauetur *in dict. extrauaganti, & dicit Vbert. de citat. dict. cap.10. num.353. fol.366.*

Et quia non requiritur expressus consen-
211 sus, † sed sufficit etiam tacitus, qui semper interuenire præsumitur, nisi expresse contradicatur, de stilo nunquam iste consensus requiritur, sed absque illo proceditur ad vlteriora, *Cassador. dict. decis.5. de rescript.*

Si etiam dubium sit de iurisdictione inter
212 ipsos, possunt causas † inter ipsos remittere, valentque processus, *Rot. decis.13. de offic. delegat. in nou.*

Et si quæstio præuentionis sit inter Audi-
213 tores Rotæ, & alium Iudicem † in Curia, attendimus citationem, vel alium actum positiuum, vt dictum fuit. *Cassador. dict. decis.5. Vestr. lib. 3. cap. de præuent inter Iud. fol. 57. & Gratiosus Vbert. vbi supra.*

Citatio autem debet esse legitima, ac du-
214 rare instantia, in qua emanauit, † quia ad inducendũ perpetuitatem iurisdictionis, non sufficit aliquis actus, qui non sit legitimus, *cap. pen. extra de for. comp. glos. fin. in cap. cum plures de offic. deleg. in 6. Put. decis. 2. de offic. deleg. Rom. cons.412. & singul. 146. Boss. in dicto tit. de for. comp. num.105. Vbert. de citat. cap.13. num.14. fol.244. tom.3.*

Quæ citatio perpetuationem inducat.
Artic. XIII.

215 *Iurisdictio an perpetuetur, si citatio ab initio valida, male postea sit executa.*
216 *Actus nullus non est considerabilis.*
217 *Iurisdictio an perpetuetur, si citatus sponte comparuit, vel aliunde notitiam habuit.*
218 *Præuentio non attenditur, si adest Iudex cum priuatiua iurisdictione.*
219 *Iurisdictio perpetuatur, si ab initio subsistit, secus si est nulla. & num.220.*
Iudex se competentem pronunciare nequit, si est nulla iurisdictio. ibidem.
Processus an sustineatur, quando fuit nulla iurisdictio ab initio.

215 QVinimo si citatio fuisset valida à principio, & male esset executa, † adhuc non perpetuatur iurisdictio, *Franc. in cap. vt debitus, nu.1. vers.3. conclusio extra*
216 *de appell. & Vbert. vbi supra.* Actus † enim quouis modo nullus, non habetur in consideratione, neque aliquem operatur effectũ, de quo vide latissimè *Felin.* plura in proposito cumulantem, *in cap. ex tenore num.2. extra de rescript.*

217 Limita tamen prædictam † conclusionem, si citatus aliunde notitiam habuisset, vel sponte comparuisset: quia tunc non obstante nullitate citationis inducitur perpetuatio iurisdictionis, *Felin. in cap. gratum, num.4. extra de offic. deleg. Vbert. d. tract. d. cap. 13. nu.134. fol.265.* quam materiam etiam late tractat *Marian. in cap. proposuisti extra de for. compet. Boss. remissiue dict. num.105. & Guazzin. d. tract. ad defens. tom.1. fol.20. & seqq.*

Non semper tamen attenditur præuentio
218 multoties enim causa † spectat ad alium Iudicem, etiam præuentum, eique committetur: vt si aliquis sit Iudex in certis causis priuatiuè quo ad alios, sicut A. C. in obligationibus Cameralibus, Gubernator in causis mercedum, & similes: vel quando non procedit regula *l. vbi cœptum, ff. de Iudic.* quam refert *Felin. in cap. ex tenore, extra de rescript. num.15. & seq. & in cap. proposuisti, extra de for. comp.* vbi dantur rationes, & exempla.

Hæc procedunt de plano, quando iurisdi-
219 ctio subsistit à principio: at si † sit nulla, vel Iudex ea omninò careat, partes neque tacitè, neque expressè eam prorogare, aut †
220 validare possunt, nec Iudex eo casu per processum ad vlteriora, etiam parte non opponente, pronunciat se esse Iudicem competentem; sed processus semper est nullus, præterquam in certis casibus, vt per *Gemin. in c.1. num.12. & in cap. dispendia, in princip. de rescript. in 6.*

De nullitate, iurisdictionis defectu.
Artic. XIV.

221 *Iurisdictio tam ordinaria, quam delegata, potest esse nulla multis modis.*
222 *Iurisdictio est nulla ratione incapacitatis personæ Iudicis.*
223 *Incapacitas Iudicis prouenit à natura, lege, & moribus, cum exemplis.*
224 *Defectus Iudicis alij sunt impeditiui, alij irritant processum, & semper possunt opponi.*
Defectus Iudicis prouenientes à lege, non irritant processum, nisi parte opponente. ibidem.
225 *Limita tamen in quinque casibus remissiue.*
226 *Excommunicatio potest semper opponi.*
227 *Processus an valeat, si delegatus tempore impetratæ commissionis sit excommunicatus.*
228 *Publicè excommunicatus, quinam dicatur.*
229 *Criminosus nemo reputatur ante sententiam declaratoriam.*
230 *Auditores Rotæ, & Iudices ordinarij excommunicati an validè procedant.*
231 *Declara ratione potestatis officij.*

232 *Iu-*

Digitized by Google

232 *Iurisdictio potest esse nulla, etiam ratione rescripti, & quando.*

233 *Commissiones strictè interpretantur, licet extendantur ad ea, quæ veniunt consequenter.*

234 *Causa simpliciter committa censetur tam de ciuili, quam criminali.*

235 *Amplia, & tam in petitorio, quam in possessorio. Causæ dotis an censeatur committa cum causa matrimoniali. ibidem.*

236 *Causa damnorum, dicitur committa cum causa spolij.*

237 *Verba*, cognoscat, & iustitiam faciat, *quid operentur in extensione Signaturæ.*

238 *Rescriptum ad lites, non dat iurisdictionem, nisi quo ad nominatos.*

239 *Processus an sustineatur, etiam contra non nominatum in rescripto. & num.240.*

241 *Rescripta, licet late interpretanda non se extendunt contra, vel præter mentem rescribentis.*

242 *Iurisdictio ratione causæ, non est aliquando prorogabilis.*

243 *Ampliæ etiam ratione personæ.*

244 *Papa pro delicto proprio à nullo mortalium iudicari potest.*

245 *Papa nec volens posset in criminalibus se supponere iudicio alterius.*

246 *Imperatores, Reges, & alij Principes, Cardinales, Patriarchæ, Archiepiscopi iudicantur à solo Papa.*

247 *Episcopi iudicantur à solo Papa.*

248 *Monachi, & alij Regulares subsunt eorum Superioribus. & num.249.*

250 *Et an subsint ordinarijs, vel possint se subijcere. & num.251.*

252 *Familiares Cardinalium olim erant exempti, & ad ipsos Cardinales remittebantur.*

253 *Cardinales olim habebant primatos carceres; hodie secus. & num.254.*

255 *Hebræi de iure cõmuni in criminalibus subsunt foro seculari.*

256 *Milites de consuetudine plectuntur ab eorum Ducibus.*

POtest etiam iurisdictio tam ordinaria, quam delegata esse nulla multis modis,
221 vt refert *Vant. de nullit. cap. de modo, & ord. Iud. processus, n.2. & in cap. de nullit. ex defect. iurisdict. ord. & in cap. de nullit. ex defectu iurisdict. delegat.* ad quem semper est recurrendum in materia.

222 Resultat igitur primo ratione † incapacitatis personæ Iudicis, quæ multipliciter contingere potest, vtputa:

Natura, quia est mutus, surdus, furiosus,
223 impubes. Lege etiam, quia † est infamis, excommunicatus, Bannitus, Hæreticus, Iudæus, & similes, *Vant. dict. cap. de modo Iud. process. num. 3.* vel quia non sit qualificatus iuxta formam *cap. statutum, de rescript. in 6.* & in alijs casibus recensitis à *glos. in cap. si à subdelegato, in verb. alijs casibus, de offic. delegat. in 6.*

Differunt tamen dicti defectus in eorum
224 substantia. Aliqui enim defectus † impeditiui potestatis iudicandi proueniunt à Iure naturali, vt quia Iudex est pupillus, mutus, furiosus; & isti irritant absolutè processum, & possunt semper opponi. Aliqui verò proueniunt propter crimen; & isti non irritant processum, nisi de eis pars opponat, & sequatur sẽtentia declaratoria, *Felin. in cap. scis citatus, extra de rescript.*

Fallit id, quod dicitur de Iudicibus crimi-
225 nosis, in quinque casibus † relatis per *Felin. ibid. num.3.* inter quos est

226 Excommunicatio, quæ irritat † processum, & potest semper opponi. Imò si Iudex delegatus tempore impetrationis Commissio-
227 nis, sit excommunicatus, † quamuis tempore præsentationis reperiatur absolutus, processus, & commissio sunt nulli; non enim reualidantur, dummodo fuerit publicè excommunicatus, *glos. & DD. in cap. dilectus, 2. extra de præben. Gemin. in cap.1. num.5. de rescript. in 6. Felin. in cap. cum dilectus, num.2. extra de accusat.*

Dicitur autem publicè excommunicatus
228 secuta † denunciatione, vel declaratoria, *c. ad probandum, vbi DD. extra de re iudic. Decian. cons.822.* quia nemo debet reputari crimino-
229 sus † nisi post sententiam declaratoriam; gestaque per eum ante, ratione publici officij, tenent propter communem errorem, *Vant. in cap. quib. mod. nullitas sanari possit, num.55.*

Secus est in Auditoribus Rotæ, & in Iudi-
230 cibus ordinarijs, quorum † processus tenent quamuis sint excommunicati, *Gemin. d. c. primo, num.5. Rot. decis.2. de Iudic. in antiq.* si enim Iudex ordinarius hæreticus, excommunica-
231 tus, vel aliàs inhabilis, processus facti † per ipsum tenent, non est tribuendum eius vitæ merito, sed officij potestati, *Vant. eodem cap. num.41.*

Ratione etiam rescripti iurisdictio potest
232 esse † nulla, vt quando est auocatorium, & subreptitium; ac denique in omnibus casibus, in quibus commissio est nulla ipso Iure, aut ope exceptionis; vel si non tribuat iurisdictionẽ inter illas personas, inter quas proceditur, aut iurisdictio detur sub conditione, & Iudex procedat ante eius euentum, *Vbert. de mod. & rat. citan. par.3. formul.1.§. sed quando, & seqq. fol.100.*

Commissiones tamen debent latè inter-
233 pretari, quantum fieri possit, † *Innoc. in c. super litteris, extra de rescript.* extenduntur que ad ea, quæ etiam veniunt in consequentiam, vel sunt connexa: ideò vltra ibi dicta si causa
234 committitur † simpliciter, censetur commissa tàm ciuiliter, quàm criminaliter, tàm petitorium,

235 rium, † quàm possessorium. Et si committitur causa matrimonialis, censetur etiam cõmissa causa dotis, licèt contrarium videatur sensisse *Staphil. de litteris gratiæ, cap.19.*
236 *fol.158. vsque ad med.* Si committitur causa † spolij, censetur etiam commissa causa damnorum datorum in expoliando; & si in
237 extensione † Signaturæ non adsunt verba, decidat, vel terminet, dummodo adsint illa verba, cognoscat, & iustitiam faciat, poterit pronunciare, *Vant. quib. mod. nyll. san. poss. num.66.*

Vnde licet rescriptũ ad lites non tribuat
238 iurisdictionem † nisi contra nominatos in eo, neque cõtra alios sit prorogabile, *cap.P. & G. extra de offic.deleg.* Si tamen procederetur
239 † contra aliquẽm non nominatum, qui tamen veniret in cõsequentiam primæ litis, ratione connexitatis sustineretur processus,
240 vt si committatur causa † cum B. ille vero nominet in Auctorem C. valebit processus contra C. *Afflict. decis. 227. Vbert. de citat. cap.9. nu.228. vsque ad num.239. tom.2. & de mod. & rat. cit. par.3. form.1. fol.98. in princ.*
241 Nota tamen, quod licet rescripta † sint latè interpretanda, non tamen se extendunt ad ea, quæ sunt contra, vel præter mentem committentis, *Staphil. cap.19. fol.332. nu.52 Buratt. decis.226. nu.6.& 10.& Vbert.de mod. & rat. cit. par.3. §. & quamuis, fol.98.*

Ratione autem causæ, vt si sit specialiter
242 Principi reseruata, † quo casu non potest inferior se intromittere, neque eius iurisdictio est prorogabilis per partes, nec per statutum, nec per pactum ei tribui posset, *Vant. cap. de nullit. ex defect. iurisd. ord. num.99.*

Ratione personæ rei conuenti, siue ciui-
243 liter, siue criminaliter † agatur, quod etiam multipliciter contingere potest.

Primo propter paritatem, vel inferiori-
244 tatem Iudicis; par enim in parem † non habet imperium, & multo minus inferior: ideo Papa pro delicto proprio à nullo iudicari potest, eum ipse omnes iudicet, & à nullo mortalium iudicetur, etiamsi delicta essent notoria, ipseque incorrigibilis, ita vt scandalum in Ecclesia oriretur.

Neque potest Papa, etiam volens, se sub-
245 mittere in criminalibus iudicio Imperatoris, vel alicuius secularis, neque Concilij generalis, vt ab eis iudicetur, nisi deuiaret à Fide Catholica, quo casu Concilium generale eum iudicare posset, *iuxta cap.si Papa, vbi Card.Alex. 40.distinct. & Guazzin. ad defensam; tom.1. cap.39. num.4. fol.93.* Secus autem in ciuilibus, *Dec. post alios in l. est receptum, ff. de iurisd. omn. Iud. Clar. in sua praxi, quæst.35.*

Imperator vero, Reges, & alij Principes
246 non recognoscentes † superiorem, Cardinales, Patriarchæ, Archiepiscopi in grauibus, & notorijs delictis à solo Papa iudicari debent, *Clar. dicta quæst.35. & Guazzin. d.tract. in d. defens. 1. cap.39. ferè per tot, dict. fol.93.*
247 Hodie idem est, etiam † in Episcopis, *ex dispositione Concilij Tridentini sess.24. cap.5.*

Propter priuilegium generale, Monachi,
248 quoque, & alij Regulares † in criminalibus subsunt eorum Abbatibus, & Superioribus, qui habent super eis ordinariã authoritatẽ, & possunt eos capere, detinere, & punire, *Cald. cons.20. de Regular. & Guazzin. d.tract.*
249 *tom.1. cap.39. fol.94.* quod etiam † seruatur de consuetudine, præsertim in concernentibus obseruantiam regulæ; quamuis multi
250 voluerint, quod Episcopus tanquam Iudex ordinarius, etiam non expectata negligentia Abbatis, possit contra eos procedere, *Clar. dict. quæst.35. vers. quæro qui sit Iudex;*
251 in alijs vero, † neque volentes sine consensu Papæ possunt in illum consentire, si sunt ex immediate subiectis Sedi Apostolicæ, *Rot. in Gandauen. exemptionis 10. May 1647. coram R. P. D. Celso.*
252 Familiares Cardinalium † in criminalibus antea erant exempti à quocunque Iudi-
253 ce, & remittebantur puniendi ad ipsos † Cardinales, quapropter ipsis erat permissũ tenere carcerem priuatum, *Card.in Clem. ne Romani, in 7.quæst. de elect. Clar. d. quæst.35.*
254 *vers. excipiuntur, † & Guazzin.ibidem.* Hoc tamen nostris saltem temporibus, nunquam in Curia, nec vidimus, nec audiuimus practicatum; cum isti Eminentissimi ita castè, & sanctè viuere dignoscantur, vt familiares incorrigibiles, quantumuis pro seruitio idoneos, & vtiles ab eorum seruitio expellant potius, quam illos cum aliorum scandalo, & murmuratione continuare permittant: hocque meo tempore vidi sæpius practicatum, ne dum à Senioribus Purpuratorum, verum etiam à Iunioribus, etiam Sanctissimo Proximiorum.

Iudex de iure communi in criminalibus,
255 sunt fori secularis, non autem Ecclesiastici, *Clem.1. de Iud. iuncta glos. in vers. principibus, Io. de Anan. in rubr. ext. eodem tit. & alij, per Guazzin. loco citato, nu.31. fol.99.* Scholares subsunt Episcopo, ac Rectori, vel Episcopo, & Gubernatori, prout de consuetudine seruari dicit *Clar. loco allegato.*

Milites de consuetudine in omnibus de-
256 lictis puniuntur † ab eorum Ducibus, *Boer. in tract. de cust. clauf. nu.29.& Clarus vbi supra, Guazzin. vbi supra num.3. dict. fol.95.* & ego durante Sede Vacante sanctæ memoriæ Vrbani Octaui, dum essem Capraroiæ, propijs oculis vidi tres milites propter delictũ, & inobedientiam, *Archibugiorum, illibus defunctos per sententiam Gaufridy*, non obstan-

tc

te præſentia Octauij Clari Ducis Parmæ, qui tunc in tali loco Principatum præſentialiter retinebat.

De iuriſdictione in Clericos. Artic. XV.

257 *Clerici non poſſunt Laici Iudicis iuriſdictionem prorogare.*
258 *Clericus etiam nolens, & dicat ſe Laicum, poteſt ab Eccleſiaſtico abſtrahi è manibus ſecularis.*
259 *Amplia magis in criminalibus, cum priuilegium ſit à iure diuino.*
260 *Clericus nec tacitè, nec expreſſe poteſt priuilegio fori renunciare.*
261 *Clericus citatus corã Laico, non tenetur cõparere.*
262 *Clericus à Laico non poteſt multari, tanquam contumax.*
263 *Amplia etiam in Clerico illegitimo; & in cauſa reconuentionis.*
264 *Amplia etiamſi Clerici, & Laici ſimul conuenirentur in omni cauſa.*
265 *Magis dignus trahit ad ſe minus dignum.*
266 *Cauſa cognoſcetur ab Eccleſiaſtico, ſi magis dignus eſt Clericus.*
267 *Clauſula, omneſque alios, in commiſſione poſita, an comprehendat Clericos. vſque ad nu.271.*
272 *Clauſula, pro indiuiſo, ponitur, quando Laicus trahitur propter Clericum.*
273 *Laicus an trahatur propter Clericum, ex obſeruantia praxis.*
274 *Clericus, & Laicus ſimul inquiſiti à quibus cognoſcantur.*
275 *Clericus coniugatus, niſi ſit bigamus, cui ſubſit.*
276 *Habitus Clericalis, quis dici debeat.*
277 *Dubium an cauſa ſit ſpiritualis, ſpectat ad Eccleſiaſticum.*
278 *Captus à Laico ſi dicat ſe Clericum, quid agendum ſit. & num.279.*
280 *Cognitio an habitus ſit clericalis, & an quis ſit excommunicatus, ad quem ſpectet. & nu.281. & 282.*
283 *Clericus delinquens in officio Principis ſecularis punitur ab Eccleſiaſtico.*
284 *Clericus in fraudem delicti ordinatus, an poſſit pœna pecuniaria à Laico puniri.*
285 *Declara, quando dicatur adeſſe talis fraus.*
286 *Familiares Epiſcoporum cognoſcuntur ab Eccleſiaſtico.*
287 *Familiares Clericorum à quibus cognoſcantur.*
288 *Clericus fideiuſſor pro Laico, à quo Iudice cognoſcatur.*
289 *Laicus fideiuſſor Clerici coram quo conueniatur. & num.290.*
291 *Clericus offendens maieſtatem Iudicis ſecularis, à quo cognoſcatur.*
292 *Clericus ſuccedens Laico, à quo cognoſcatur.*
293 *Locus Pius, quis dicatur.*
294 *Clericus quando conueniatur coram ſeculari. vſque ad num.298.*
299 *Clericus comparens, tanquam defenſor neceſſarius Laici, coram Laico conuenitur.*
300 *Et quid ſeruetur de præſenti à Signatura.*
301 *Curiales, quod priuilegium habeant. & n.302.*
303 *Clericus coram quo conueniatur, tanquam hæres defuncti. & num.304.*
305 *Laicus an ſit Iudex in feudis datis Eccleſiæ à ſeculari.*
306 *Clericus an iudicetur à Laico ex priuilegio, & conſuetudine.*
307 *Clericus depoſitarius deputatus à Laico, an poſſit ab eodem cogi.*
308 *Clericus incorrigibilis, an poſſit puniri à Laico. & num.309.*
310 *Clericus incorrigibilis, quis dicatur. & n.314.*
311 *Habitus clericalis an præbeat priuilegium fori, pro quocunque crimine. & num.312.*
313 *Clericus aſſaſſinus non incedens in habitu, à quo puniatur. & num.316. 317. 318.*
315 *Clericus depoſitus perſeuerans in excommunicatione, à quo poſſit puniri.*
319 *Clericus ſi ſit in ſacris, qualiter procedendũ ſit.*
320 *Clerici ioculatores, hiſtriones, vel ſcurræ, à quibus puniantur.*
321 *Iudex Laicus à Papa delegatus, cognoſcit cauſam Clerici.*
322 *Et quid in cauſa tributorum.*
323 *Laicus, qui dedit ſe, & ſua bona alicui Monaſterio, à quo iudicetur.*
324 *Laicus an procedat in cauſa ſpolij beneficialis; & quomodo intelligatur. & num.325.*
326 *A.C. in beneficialibus non eſt competens, etiam in poſſeſſorio.*
327 *Clericus conueniens coram Laico, an poſſit coram eodem reconueniri. & num.328.*

CLerici non poſſunt prorogare iuriſdi-
257 dictionem Laici, quia † priuilegium eſt conceſſum ordini non Clerico, *cap. ſi diligenti, & cap. ſignificaſti, ext. de for.comp. Rot. deciſ.10. de conſuetud. in antiquis, & Galleſ. de oblig. Cameral. quæſt. 8. vbi adden. fol.65. & ſequenti. Marant. in ſuo ſpeculo, 11.diſtinct. in princip.* Imò ſi Clericus conueniatur coram
258 Iudice ſeculari criminaliter, quamuis † dicat ſe eſſe Laicum, Iudex Eccleſiaſticus poteſt etiam eum nolentem abſtrahere à Iudice ſeculari, & Iudicem tanquam ſacrilegum excommunicare, *Gemin. in cap. ſi Iudex. nu.6. de ſent. excomm. in 6. & Guazzin. defenſ.20i cap.8. & 9. fol.299. & fol.300.*

Quod procedit multo magis in criminali-
259 bus; Eſt enim priuilegium † eis conceſſum à Iure diuino, *cap. Sacerdotibus 11.quæſt.1.cap.2 & cap. cum non ab homine, vbi Abb. num.2. extra de Iudic.* etiam dato, quod Papa conceſſiſſet priuilegium cognoſcendi, *Felin. in cap.2. extra de maiorit. & obedien.*

In tantum, vt Clerici non poſſint tacitè
260 vel expreſsè, huic † priuilegio renunciare,

neque id cõſuetudine induci poteſt, *cap. Clerici, extra de Iud. Clar. in ſua praxi, quæſt.36. in princ. & Guazzin. ibidem*.

Et ſi citentur coram Laico, non tenentur
261 comparere, & exceptiones † Clericatus proponere, *Felin. in cap. veniens in fin. extra de accuſ. & Guazzin. ibidem*; neque poſſunt vti
262 contumaces † multari, vel in expenſis condemnari, & ſi multentur, vel carcerentur, quandocunque conſtat eos eſſe Clericos, debent relaxari, & multa reuocari, *Dec. conſil.* 241. *Gram. vot.* 18. *Guidopap. deciſ.* 139. *Clar. in d. verſ. eſt autem*.

Procedunt etiam prædicta, quamuis Cle-
263 ricus ſit illegitimus, *Gram. deciſ.*81. & † in cauſa reconuentionis. *Imola, Dec. & alij in cap. at ſi Clerici extra de Iud. Clar. d.quæſt.*36. *verſ. ex hoc quidem*.

Ampliatur primo hæc concluſio, vt pro-
264 cedat etiam in cauſis, in quibus † Clerici, & Laici ſimul conueniuntur, ſiue ciuiliter, ſiue
265 criminaliter agatur, quia cũ Clericus, † tanquam dignior trahat ad ſe Laicũ, *cap. quod in dubijs extra de conſecr. Eccleſ.* cauſa debet
266 cognoſci † per Iudicem Eccleſiaſticum, *Bartol. in l. præcipimus, §. eodem obſeruando, C. de appell. Staphil. fol.*302.

Hinc eſt, quod ſi committitur cauſa con-
287 tra † N. Laicum, omneſque alios ſua intereſſe putantes, ac in decreto, prout fieri ſolet quotidie, cum huiuſmodi clauſula non cõprehendat maiores, vel digniores expreſſis, non poteſt vigore illius commiſſionis procedi contra Clericos, quamuis prædictus N. ab eis cauſam habeat, dummodo de cõpetentia excipiatur, *cap. ſedes, extra de reſcript. Clem. non poteſt, de Procur. Rot. deciſ.*8. *de reſcript. in nou.*

Intelligenda eſt tamen concluſio prædi-
268 cta de Laicis, & Clericis, † ſimul conuentis, quando ſimul conueniuntur vti ſinguli;
269 ſecus ſi conueniantur vti vniuerſi, † vtputa ſi eſſet Collegium, vel Vniuerſitas; Nam tunc ſi maior pars eſt Laicorum, reputantur omnes vt Laici, & conueniuntur coram
270 Iudice Laico: ſi vero † maior pars eſt Clericorum, cõueniuntur coram Iudice Eccleſiaſtico, *Felin. in cap.*1. *extra de præſcript. Marant. in ſuo ſpeculo*, 10. *diſtinct. in. num.* 23. & de hoc loquitur *Rota in Mediolanen. bonorum* 18. *Martij* 1648. §. *tandem non obſtat, coram R. P. D. meo Bichio, inter volantes*.

Intelligendum eſt etiam ampliationem regulæ procedere in cauſis indiuiſibilibus,
271 † quia quando cauſa eſt diuiſibilis, Laicus, & Clericus eſſent ſeparatim conueniendi, quilibet coram ſuo Iudice, *Maran. d. nu.*23.
272 Ideo quando † committitur cauſa, in qua Laicus trahatur propter Clericum ad Iudicem Eccleſiaſticum, debet in commiſſione addi clauſula, quod cauſa ſit pro indiuiſo, ad hoc vt clarè eliciatur ex lectura commiſſionis: Quicquid tamen ſit de Iure fauore
273 † Clericorum, hoc non ſeruatur in praxi, præcipuè in criminalibus: nam ſi Clericus, & Laicus inquirantur de delicto per eos ſimul
274 cõmiſſo, Iudex Eccleſiaſticus † procedit contra Clericum; Laicus vero contra Laicum. *Capic. deciſ.*123. *Clar. quæſt.*36. *verſ. euenit, & Guazzin. loco cit. tom.* 1. *defenſ.* 1. *cap.*11. *num.*17. *fol.*25,

Secundo ampliatur concluſio, etiam in
275 Clerico coniugato, tam in ciuilibus, † quam in criminalibus, dummodo nõ ſit bigamus, & incedat in habitu, & tonſura, *cap. vnic. vbi Gemin. de Cler. coniug. in 6.* Abſtineatque à negociationibus Laicorum.

Quis vero dicatur in propoſito habitus
276 Clericalis, ſtatur conſuetudini, † *Clar. dict. quæſt.*36. *verſ. quæro; an Clericus coniugatus, vſque ad verſ. hoc autem*, vbi latè tractat an, & quando Clericus coniugatus poſſit puniri per Iudicem Laicum, diſtinguendo multos caſus, & *Guazzin. vbi ſupra, cap.*3. *fol.*12.

Tertio ampliatur, etiamſi dubitetur ra-
277 tione perſonæ, an cauſa ſpectet † ad Iudicem Eccleſiaſticum: quãdo enim dubitatur an cauſa ſit ſpiritualis, huiuſmodi cognitio pertinet ad Iudicem Eccleſiaſticum, *l. omni nouat. C. de Sacroſanct. Eccleſ. cap. ſi Iudex Laicus, de ſent. excomm. in 6.* Ideo ſi delinquens
278 † captus à Iudice Laico aſſerat ſe eſſe Clericum, ſitque notorium, vel fama publica eum eſſe talem, aut capiatur in habitu Clericali, dummodo prius ſe pro Laico non gereret, debet ſtatim remitti ad Iudicem Eccleſiaſticum; ſi vero dubitatur, an ſit Clericus, cognitio ſpectat ad Iudicem Eccleſiaſticum, vocato Iudice ſeculari, vel parte intereſſata, *dict. cap. ſi Iudex, vbi Gemin. in dict. cap. vnic. in fin. de Cler. coniug. in 6. Boſſ. in dicto tit. de for. compet. num.*51. *& Guazzin. locis citatis, fol.*299. *& ſeq.*

279 Debet tamen interim remanere † in carceribus Iudicis Laici, *Rip. in cap. decernimus, num.*4. *extra de re iud.*

Si vero oriatur quæſtio ſuper habitu an
280 ſit Clericalis, cognitio † ſpectat ad Iudicem Eccleſiaſticum ſecundũ *Guidopap. deciſ.* 138. *Clar. d. quæſt.*36. *verſ. dixi Clericum, in fine, & vide d. Guazzin. in d. fol.*12.

Proceduntque hæc de Iure, licet multis in
281 locis obſeruetur, quod cognitio † an ſit Clericus, fiat coram Iudice ſeculari, coram quo debent produci Inſtrumenta, vel alia Iura probantia Clericatum, vt teſtatur *Clar. dicta quæſt.*36. *verſ. realiter autem*.

Poſſetque hæc obſeruantia ex eo coadiu-
282 uari, quod in ſimili videmus, † quoniam ſi opponitur coram Iudice ſeculari exceptio

excom-

Digitized by Google

excommunicationis: ſi enim dubitatur, an quis ſit excommunicatus, hoc poteſt cognoſci à Iudice ſeculari: ſi vero de excommunicationis validitate:, ſpectat ad Iudicem Eccleſiaſticum, *Gemin. in cap. 1. ſi quis 2. nu. 15. de except. in 6.*

283 Quarto, ſi Clericus fuiſſet admiſſus † per Principem ad aliquod officium ſeculare, in quo deliquiſſet, non propterea poſſet puniri per Iudicem ſecularem, licet, vt plurimum hæc non ſeruentur, *Clar. dict. quæſt. 36. verſ. quæro, pone.*

Quinto, etiamſi delinquens fuiſſet Cleri-
284 cali charactere inſignitus † poſt commiſſum delictum, dummodo id non fecerit in fraudem; ſi enim in fraudem ſuſcepiſſet Clericatum, poſſet pœna pecuniaria puniri per Iudicem Laicum, ſecundum *Imol. conſ. 119. Vini. in lib. comm. opin. in verb. ord. Eccleſiaſt. Boſſ. dict. tit. de pœn. num. 35. & ita intelligitur*
285 *Aufrer. ſeu Capell. Toloſ. deciſ. 373.* † præſumiturque in fraudem feciſſe, qui prius fuerat de crimine delatus, diffamatus, aut condemnatus, *Clar. dict. quæſt. 36. verſ. ſæpenumero.*

Sexto, non ſolum in Clericis, ſed etiam in
286 Laicis familiaribus Epiſcoporum, † qui debent remitti ad Iudicem Eccleſiaſticum, *cap. fin. extra de offic. Archid. Abb. in cap. 2. de for. compet. Guazzin. tom. 1. num. 24. fol. 303.*
287 Familiares vero, † & famuli aliorum Clericorum non gaudent priuilegio fori, licet multi contrarium aſſeruerint, *Capic. dec. 12. num. 2. Clar. quæſt. 35. verſ. quæro, nunquid.*

Septimo, etiamſi Clericus eſſet fideiuſſor
288 Laici de eum repræſentando, † non enim propterea Iudex ſecularis poteſt contra eum procedere, *Marian. in cap. 1. extra de for.*
289 *competen.* Licet ſecus ſit † in Laico fideiuſſore Clerici, nam quãuis regulariter exceptio
290 competens principali competat † fideiuſſori, hoc tamen fallit in exceptione ob priuilegium perſonale, propter quod principalis conueniri non poſſet, *l. ſi reus, ff. de Iud. ſoll. l. ſed ſi reſtituatur, §. 1. ff. de Iud. Roman. ſingul. 633. Afflict. deciſion. 206. Boſſ. in tit. de carce. fid. committ. num. 52.*

Octauo, etiam quod Clerici coram Iudice Laico deliquiſſent, eiuſque maieſtatem
291 offendiſſent. † Hinc eſt, quod licet quilibet Iudex poſſit punire teſtem deponentem falſum coram ſe, *l. nullum, C. de teſt.* ſi tamen falſum Clericus deponat coram Iudice Laico, non poteſt per eum de falſo puniri, ſed debet remitti ad Iudicem Eccleſiaſticum, vt notant communiter *Doct. in cap. dilectus filius, extra de pœn. & in cap. 2. de crim. falſ. Afflict. deciſ. 230. & deciſ. 219. Felin. in cap. verum, extra de for. compet. Clar. quæſt. 38. verſ. ſed quæro, & ſequitur Vant. de nullit. in cap. de null. iuriſdict. ord. num. 50.* non ſic eſt in Laico falſum deponente coram Iudice Eccleſiaſtico, poteſt enim per vtrunque puniri, vt dicemus infra in materia mixti fori.

292 Nono, etiamſi Clericus † ſuccedat Laico, vt *Rot. in Biſuntina Cenſus 8. Iunij 1646. coram Eminentiſſimo D. Card. Corrado:* Et quod dicitur de Clerico habet locum in loco Pio, qui ſeculari non ſubeſt. Quiſnam autem
293 dicatur † locus Pius, dicit *deciſ. Mediolanen. bonorum 18. Martij 1648. coram R. P. D. Bichio, & Meleuitana bonorum 10. Febr. 1651. coram R. P. D. Meltio.* Vbi de Hoſpitali, cum diſtinctione, ſi regulatur à Laicis, vel à Clericis.

Limitatur principalis concluſio de Cleri-
294 cis non cõueniendis † coram Iudice Laico. Primo ex *decretis Concil. Trid.* vt non procedat quo ad ſimplices Clericos, niſi incedant in habitu, & tonſura, & actu deſeruiant alicui Eccleſiæ, aut verſentur in Seminario Clericorum, aliquaue Schola, vel Vniuerſitate Epiſcopi, quaſi ad maiores ordines ac-
295 ceſſuri. Clerici † autem bigami non gau-
296 dent p iuilegio fori, neque † alij coniugati, niſi ſcilicet incedant in habitu, & tonſura, atque deſeruiant alicui Eccleſiæ de mandato Epiſcopi, vt cauet *Concil. Trident. ſeſſ. 23. cap. 6.*

297 Secundo, limitatur † in quinque caſibus relatis per *gloſ. in cap. Principes 23. quæſt. 5. Imol. in Clem. ne Romani, de elect.*

Tertio, quando Clericus comparet, non
298 vti principalis, ſed vti acceſſorius, † vel neceſſarius defenſor pro Laico conuento; quia tunc ipſe quoque debet coram Iudice ſecu-
299 lari comparere. † Ideo Signatura antiqua, quãdo Laicus cõueniebatur ſuper re empta, & Clericus nominatus venditor ab emptore volebat in ſe iudicium ſuſcipere, tanquam defenſor, petebat cauſam auocari à Iudice ſeculari, & eam committi Eccleſiaſtico, fuit aliàs ſolita reſoluere, quod Clericus accederet ad Iudicem Laicum, etiam quod vellet totum iudicium in ſe aſſumere, iuxta notata per *gloſ. Bartol. & Bald. in l. 1. C. vbi in rem act. Bartol. in l. ſolutione, ff. de ſolut. Abb. in cap. quoniam frequenter, ext. vt lit. non conteſt. in cap. fin. extra de empt. & vendit. Angel. in l. non ſolum, §. quod vulgus, ff. de vſufr. Aretin. in §. actiones Inſtit. de act.* licet ibi *dicat contrarium ſeruari. Ancar. in cap. ea, quæ, de reg. Iur. in 6. & in cap. 1. de Cleric. coning. in 6. & conſ. 33. & Soccin. de communi, conſ. 91. nu. 14. volum. 3.*

Signatura tamen moderna contrarium
300 ſeruat, † ex eo, quod in caſu ſimili, vt teſtatus eſt in plena audientia Eminentiſſimus D. meus Iulius Card. Sacchettus, ſan. mem. Vrbanus Octauus, in quadam ſua Signatu-

ra,

ra, habita de anno 1647. declarauit talem Clericum trahere Laicum ad Iudicem Ecclesiasticum, etiam in casu fortiori, quia Ecclesia successerat Laico, & Laicus iam diu litigauerat coram Laico, & nihilominus non obstante causæ instructione coram eo, fuit ita resolutũ, & propterea semper postea fuit auocata causa à seculari, & commissa Ecclesiastico. & hoc etiam videtur sensisse Rota *moderna in Bituntina census 5. Julij 1649 coram bon. mem. Arguelles, in folio.*

Procedítque dicta tertia limitatio in om-
301 nibus præcedentibus † priuilegium fori, vt in curialibus vigore Eugenianæ. Tenentur enim comparere coram Iudice, coram quo intentatur Iudicium contra possessiores bonorum, de quorum euictione tractatur *Boer.*
302 *decis. 69.* Licet contrarium † sit in praxi ob fauorem Curiæ Romanæ, vt vidi sæpissimè practicatum.

303 Quarto, limitatur de Iure, quando † Clericus conuenitur, tanquam hæres ex persona defuncti, pro eo, pro quo fuerat carceratus defunctus, debet enim finiri lis coram Iudice, coram quo defunctus conuentus fuerat, *l. hæres absens*, vbi *Castrens. & alij, ff. de Iud.* tunc enim de Iure non prodest priuilegium personæ, vel domicilij: hoc tamen, vt dixi hodie ex mente dicti SS. Vrbani Octaui, non procedit, cum contrarium vt supra declarauerit, & postea seruatum fuerit.

Sublimita dictam limitationem in casu,
304 quo quis conueniatur † ex persona propria, licet ex causa proueniente à defuncto, & propria legata, & fideicommissa, quia tunc gaudet priuilegio fori, *Gallens. dict. tract. dict. quæst. 8. vbi addend. fol. 60. & sequenti*, vbi tractat, quando hæres repertus extra locum domicilij possit vti hæres conueniri.

Quinto, si natura causæ contrarium sua-
305 deat, vt si agatur de re † Feudali concessa Ecclesiæ in Feudum à Principe seculari, debet enim tractari coram D. Feudi, *cap. Romana, §. debet, vbi glos. & Gemin. de appell. in 6. Gemin. in cap. vni. §. & cum iuxta, nu. 6. de Cler. coniug. eodem lib. 6.*

Sexto, etiam quando ex priuilegio, & cõ-
306 suetudine approbata, † Clericus coram Laico conueniri potest, vt in causis appellationum in quibusdam partibus seruatur, *dicto §. debent iuncta, glos. & Gemin.*

Septimo, adhuc si Clericus sit depositarius alicuius rei de mandato † Iudicis secu-
307 laris, potest enim tali casu cogi ad restitutionem depositi ab eodem Iudice, non per modum Iudicij, sed executiuè in consequentiam officij suscepti, si credimus *Bald. & Ias. in l. si pueruss. §. si satisdatur, ff. qui satisd. cogant. Afflict. decis. 24. num. 3.*

Octauo, si Clericus vere sit incorrigibilis,
308 potest per Iudicem Laicum puniri, † præcipuè si id Ecclesiasticus facere non potuit, si fidem habemus *Aretin. in cap. cum non ab homine, num. 39. extra de Iud.* licetque de Iure requiratur declaratoria super dicta incorrigibilitate, vt inquit *Felin. ibidem num. 10.*
309 id tamen † non seruatur, sufficitque de facto, quod sit talis, secundum *Clar. dict. quæst. 36. vers. successiuè quæro.*

Habetur autem pro incorrigibili Cleri-
310 cus, qui post trinam † monitionem non incedit in habitu, & tonsura, *cap. contingit 2. extra de sent. excommun. Imol. in cap. fin. num. 7. extra de vit. & honest. Cleric.* vel etiam post vnicam generalem factam in Sinodo, cum talis habeat vim trinæ monitionis, *Ostien. in cap. 1. extra, ne Clerici, vel Monach.* Est enim
311 maximè priuilegiatus habitus, quo ad † priuilegium fori, in tantum, vt Clericus incedens in habitu, non possit ex causa cuiusuis enormissimi criminis, etiam reiterati, etiam si in eis perseueret, etiam in crimine læsæ maiestatis, per Iudicem Laicum puniri. *Boss. d. tit. de for. compet. num. 134. Clar. quæst. 36. vers. quæro nunquid.*

312 Hoc tamen procedit de Iure, † sed de facto contrarium audiui seruatum in pluribus Regnis, præcipuè tempore belli propter crimen rebellionis.

Assassinus Clericus quoque, si non incedit
313 in habitu, & ter non fuit † monitus, an ratione enormitatis criminis possit puniri per Laicum, dubitant maximè Doctores, & communis videtur, quòd non: contraria tamen oppinio magis practicatur vt inquit *Clar. in dict. quæst. 36. vers. quæro modo*, vbi infinita adducit.

In multis tamen locis non seruatur id
314 quod diximus † de monitione ad inducendam incorrigibilitatem, sed sufficit, quòd non incedat in habitu ad hoc, vt per Iudicem Laicum puniri possit, secundum *Clar. dict. quæst. 36. vers. hæc autem, & seq.*

Idem erit in Clerico in habitu incedente,
315 qui tamen † fuerit depositus, excommunicatus, anathematizatus, & perseueret in sua contumacia, *Abb. in dict. cap. cum non ab homine.*

Nono, limitatur in Clerico assassino, qui
316 potest etiam non † degradatus à Iudice Laico puniri, *cap. 1. vbi Gemin. de homicid. in 6.* Licet de Iure debeat præcedere declaratoria Iudicis Ecclesiastici, illum esse assassinum;
317 In praxi † tamen non seruari, neque requiri in hoc incorrigibilitatem, sicut in alijs delictis, tenet *Clar. dicta quæst. 36. vers. sed quæro.* In alijs vero delictis, etiam grauissimis, secus
318 dicendũ est, dummodo † incedat in habitu.

Decimo, limitatur in Clerico degradato,
319 *cap. 2. de pœn. in 6.* Clericus † enim in sacris ordi-

Digitized by Google

ordinibus constitutus non potest rationi cuiusuis criminis, excepto assassinio, per Iudicem Laicum puniri, nisi prius sit à Iudice Ecclesiastico degradatus, *Clar. in d. quæst. 36. vers. scias autem.*

Vndecimo, limitatur in Clerico ioculatore,
320 histrione, vel scurra, † *cap. 1. de vit. & honest. Clericorum.*

321 Duodecimo, si Iudex Laicus † sit delegatus à Papa, *glos. in cap. 2. extra de Iud.*

Decimotertio, limitatur ratione tributorum; in ea enim causa Iudex Laicus † habet
322 in Clericos iurisdictionem, secundum *glos. in cap. Principes 23. quæst. 5. & cap. conuenit 29. quæst. 8. Boss. in sua praxi, tit. de for. compet. nu. 6. & 12. cum seqq. & Marant. in suo speculo 11. distinct. §. 34. num. 1.* sed contrarium tenuit Rota in *Brundusina gabellæ 13. Febr. 1604. coram bon. mem. Penia*, si desint requisita, de quibus in ea.

Decimoquarto, limitatur in Laico, qui
323 dedit se, & sua bona alicui † monasterio, vel loco religioso, non mutato habitu, quia potest per Iudicem Laicum puniri, *Auffer. seu Capell. Tolos. decis. 8. Clar. quæst. 35. vers. sed pone.*

Decimoquinto, limitatur in causa spolij
324 beneficialis, non per modum † ordinariæ cognitionis, sed extraiudicialis defensionis, *Afflict. decis. 24. & 85.* Sed caute in hoc agendum puto, & pro hac resolutione recurrendum ad *Pen. decis. 377. in Oscen. Canonicatus 1. Decembris 1595.* vbi *& pænes Afflict.* decidit, quando Iudex secularis † pollet se
325 intromittere inter Clericos, saltem in possessorio, vt apud *Afflict. decis. 2.* præcipuè in
326 additione, & de A. C. qui non † habet iurisdictionem in beneficialibus, an possit cognoscere causas in possessorio, dicit *Ludouis. decis. 118. vbi addent.*

Decimosexto, limita in causa reconuentionis: si enim Clericus conueniat † Laicum
327 coram Iudice seculari, potest coram eodem reconueniri, maximè stante consuetudine,
328 vt per *Afflict. decis. 173.* † præterquam in quatuor casibus relatis per *Felin. in cap. at si Clerici, ext. de Iud.* neque potest tunc Clericus in præiudicium reconuentionis renunciare processui incepto, *dicta decis. 173. eiusdem Afflicti.*

De iurisdictione in Laicum, & causis mixti fori

Artic. XVI.

329 *Laicus per Laicum pro legato pio, an possit coram Ecclesiastico conueniri.*

330 *Et an processus sit nullus, nisi causa de sui natura spectet ad Ecclesiasticum.*

331 *Iudex Ecclesiasticus, & secularis sæpè procedunt in causa mixti fori. & num. 332. 333.*

334 *Adulterium, concubinatus, sodomia, sacrilegiũ, sortilegium, blasphemia, & falsitas commissa coram Laico, sunt delicta mixti fori. vsque ad num. 339.*

340 *Falsarius punitur à Laico, & ab Ecclesiastico. Delictum Laici in Ecclesiasticum spectat ad Iudicem Ecclesiasticum. ibid. & num. 342.*

341 *Absolutus ab vno foro, an possit ab alio puniri in delictis mixti fori. & num. 344.*

Declara prout etiam à nu. 343. vsque ad n. 346.

347 *Iudex Ecclesiasticus an debeat vti censuris, vel carcere, & in quibus delictis.*

LAicus vice versa, Laicum coram Iudice
329 Ecclesiastico, etiam pro legato † pio conuenire non potest *Auffer. alias Capell. Tolosa decis. 214.* & si conueniatur processus erit
330 nullus, † tanquam factus à Iudice incompetenti, nisi causa de sui natura spectet ad forũ Ecclesiasticum, vt diximus supra, & *glos. in cap. fin. de rescript. in 6. & glos. & Doctor. in cap. licet, extra de for. compet.*

In multis tamen casibus tam Iudex Eccle-
331 siasticus, quam secularis † procedere potest, & dicuntur mixti fori, præcipuè in criminalibus, vt est crimen vsurariæ prauitatis, quã-
332 do agitur † criminaliter; ciuiliter vero si oritur quæstio Iuris, an contractus sit vsurarius, & principaliter de hoc cognoscendum, tunc cognitio spectat ad Iudicem Ecclesia-
333 sticum. At si † incidenter per modum exceptionis opponatur contractum esse vsurarium, vel mandari restitui vsuras iam solutas, potest etiam coram Laico, *Couarru. lib. 3. variar. resolut. cap. 3. Clar. plenè quæst. 37.*

Adulterium pariter est mixti fori, quoad
334 pœnam, *Abb. in cap. intelleximus*, † *extra de adult. Alciat. in cap. 1. extra de offic. ordin.* nisi agatur de separatione thori, quia tunc solus Iudex Ecclesiasticus est competens, *Dec. consil. 212. Guazzin. vbi supra tom. 1. fol. 26. num. 7.*

335 Concubinatus, † & sodomia, idem *Abb. in cap. cum sit generale, extra de for. comp. Clar. dicta quæst. 37. & Guazzin. ibidem num. 9.*

Dic idem de sacrilegio, & sortilegio, vt
336 refert *Clar. d. quæst. 37.* † *& in §. hæresis, vers. successiuè quæro, & Guazzin. ibidem num. 10.*
337 & 11. *fol. 26. & 27.* Licet de † crimine sacrilegij multis in locis Iudices Ecclesiastici non cognoscant, vt dicit *Clar. ibidem*; præter-
338 quam † in percutiente Clericum, cuius cognitio, tanquam mixti fori spectat ad Ecclesiasticum.

339 Idem † dicendum de blasphemia, secundũ *Guazzin. ibid. num. 5. & Clar. in cap. blasphemia, vers. hoc crimen.*

340 Falsitas † etiã Laici coram Iudice Eccle-

Digitized by Google

fiastico falsum deponentis potest per vtrunque Iudicem puniri, & attenditur præuen-
341 tio causæ, quamuis Iudex secularis † falsarium punierit, non propterea impeditur Ecclesiasticus, quin ipse quoque possit pœna canonica eundem mulctare, per *Afflict. decis.* 219. Licet secus sit in Clerico, vt supra.

342 Laici delictum † in Ecclesia non est mixti fori, sed spectat ad Ecclesiasticum, *Bartol. in l. si cui, 9. cum sacrilegium, ff. de accus. Clar. quæst. 38. vers. vide etiam.*

Et nota, quod in delictis mixti fori, quã-
343 uis reus fuerit † absolutus ab vno ex Iudicibus, puta Ecclesiastico, poterit nihilominus pro eodem delicto puniri à Iudice seculari,
344 neque absolutoria nata ab vno † foro facit rem iudicatam in altero, *Bald. cons.* 260. *vol.* 3 Imò si fuit punitus ab vno, potest per alterum grauius puniri denuo, *Felin. cap. de his, num.* 10. *extra de accus. Alciat. cap.* 1. *nu.* 128. *extra de offic. ord.* Licet secus sit in punito à
345 Iudice † Laico, quia iterum puniri non posset ab Ecclesiastico, sicuti etiam ab eodemmet Iudice non posset puniri bis, semel enim
346 punitus † non est iterũ puniendus, nisi interuenerit fraus ex parte Iudicis; quo casu siue sit minus punitus, siue sit absolutus, potest denuo puniri, *Bald. cons.* 34. *in fin. volum.* 1. *Clar. quæst.* 14. *vers. sed hic occurrit, & cum sequenti, latissimè Boss. in tit. de for. compet. num.* 79. *& seq.* Et de materia videndus est *Guazzin. tom.* 1. *cap.* 11. *num.* 35. *fol.* 27.

An autem Iudex Ecclesiasticus debeat vti
347 carceratione, & similibus, † vel potius censuris, magna est Doctorum controuersia, & magis communis videtur esse via censurarum: sed in hoc videtur standum consuetudini Laicorum, *Clar. dict. qu. st.* 37. *in fine, & Guazzin. vbi supra.*

De iurisdictione in exemptos.
Artic. XVII.

348 *Iurisdictio aliquando est nulla propter priuilegium personale.*

349 *Iudices Conseruatores, quam habeant iurisdictionem.*

350 *Et an impediant iurisdictionem, & quando. & num.* 351. 352.

353 *Conseruatoria non conceditur vltra quinquennium.*

354 *Iudex Conseruator, si allegatur suspectus, quid agendum est.*

355 *Exempti non habentes Conseruatorem an conueniantur coram ordinario. & num.* 356.

357 *Exempti quinam dicantur, & qui subsint ordinario. & num.* 358.

348 PRopter priuilegium quoque particulare personæ, iurisdictio † est nulla, ideo exemptus à iurisdictione alicuius, coram illo conueniri non potest: quare si Clericus eximitur à iurisdictione ordinarij, eique cõcedatur, vt non possit conueniri nisi coram certo Iudice, qui Conseruator appellatur, processus factus contra eum coram alio Iudice in causis comprehensis in Conseruato-
349 ria erit nullus. De his † Conseruatoribus, quam iurisdictionẽ habeant, in quibus causis eam exercere possint, qui deputari valeant, & in quo differant à Iudicibus delegatis, videndus est *text. & glos. in cap. fin. de offic. deleg. in 6. & in cap. de priuil. eodem lib.*

Hodie vero Conseruatoriæ cum quibus-
350 uis † clausulis concessæ Clericis non impediunt, sic mandante Concilio Tridentino;
351 quia Ordinarij † in causis ciuilibus, & criminalibus, & mixti fori, pro iure quomodolibet, cesso in causis mercedum, aut miserabilium personarum, contra exemptos procedere, & inquirere, ipsique accusari, & conueniri coram ipsis valent, neminem autem coram Conseruatore trahere possunt: & licet
352 Conseruatoria comprehendat † etiam familiares; duo tantum conseruati sumptibus viuentes comprehenduntur. De istis autem Conseruatorijs quomodo concedantur, dicit *constitut. 9. Gregory XV. in Bullar. nou. tom.* 3. *fol.* 288.

Quomodocunque autem concedatur, per
353 quinquennium, & † non vltra durat; quo elapso statim expirat. Et si super iurisdictione inter Ordinarium, & Conseruatorem
354 quæstio † oriatur, vel Conseruator allegetur suspectus, debent eligi arbitri, Cõseruatorq; interim procedere nequit, exceptis Conseruatorijs Vniuersitatum, & Hospitalium, hospitalitatem actu exercentium, quæ hodie etiam tantum valent, quantum sonant, vt cauetur in *Concil. Trid. sess.* 14. *cap.* 5. *& dicta constit. 9. Gregory XV. fol. record.*

Similiter Clerici seculares, vel regulares
355 exempti, si Conseruatorem † non habeant possunt coram Ordinarijs, tanquam Apostolicæ Sedis Delegatis conueniri.

356 Si vero habent Conseruatores, † præmissæ seruantur *Concil. Trid. sess.* 7. *cap.* 14. *& dict. constit. 9. Gregor. XV.* quam edidit super forma eligendi istos Conseruatores, & declarat eorundem authoritatem.

Exempti etiam ratione Protonotariatus,
357 Acolitatus, Capellaniæ † Regiæ, vel oblati Monasterijs, seruientes Collegijs, & Militijs, nisi professionem emiserint, & intra eorum septa viuant, de quo Ordinarijs constare debet, subsunt in omnibus & per omnia, non obstante exemptione, iurisdictioni Ordina-
358 riorum, *Concilium Trident. sess.* 24. *cap.* 11. Quomodo vero Ordinarij possint contra Canonicos, & alios de Capitulo in Cathedralibus,

Digitized by Google

dralibus, & Collegiatis Eccleſijs in cauſis criminalibus, non obſtantibus priuilegijs, conſuetudinibus, & exemptionibus procedere, videnda eſt *ſeſſ. 25. cap. 6. de reform.*

De Iuriſdictione in delinquentes. Artic. XVIII.

359 *Epiſcopus an poſſit procedere contra Clericum forenſem.*

360 *Forenſis ſortitur forum ratione domicilij, vel ratione delicti. & num. 361.*

362 *Iudex procedit contra Forenſem, qui falſum coram ſe depoſuit.*

363 *Forenſis poteſt puniri ſecundum ſtatuta loci delicti. & num. 364.*

365 *Iudex originis, & domicilij an teneatur remittere reum ad Iudicem delicti. & nu. 366. 367.*

368 *Remiſſio rei an fiat pro leuibus delictis, etiamſi agatur ciuiliter.*

369 *Curia Romana, nunquam remittit reum, ſed vt patria communis cognoſcit.*

370 *Reus de pluribus inquiſitus coram diuerſis Iudicibus, an remittatur de vno ad alium.*

371 *Abſolutus à Iudice delicti, an poſſit moleſtari à Iudice originis.*

372 *Condemnatus à duobus, an ſoluens pœnam vni, teneatur etiam alteri.*

373 *Gratia obtenta in loco delicti, an ſuffragetur in loco originis.*

374 *Et quid in foro Pœnitentiariæ.*

375 *Confeſſio an ſit facienda proprio Sacerdoti.*

376 *Delictum an poſſit puniri vbi cœptum fuit, & iuxta quas leges. & num. 377. 378.*

379 *Iudex originis, & domicilij qualiter procedant ſiue in ciuili, ſiue in criminali. & n. 380. 381.*

382 *Vagabundus punitur vbicunque reperitur; & quis dicatur talis. & num. 383.*

384 *Vagabundus quo iure puniatur, & quomodo. & num. 385.*

386 *Fur repertus cum re furtiua poteſt vbique puniri.*

387 *Delinquens in vno loco, quando poſſit in alio puniri; & quando ſit locus remiſſioni. & numer. 388. 389.*

Iudicium vnũ, quando faciat aliud ceſſare. ibid.

390 *Nullitas iuriſdictionis poteſt oriri ratione perſonarum, loci, & temporis. & num. 391. 392.*

393 *Iuriſdictio delegantis, & delegati poteſt eſſe nulla ex remiſſione.*

394 *Competentia, vel incompetentia Iudicis, quomodo cognoſcatur.*

359 EPiſcopi quoque ratione cuiuſcunque priuilegij contra Clericos aliàs ſibi † non ſubditos, ſine interuentu Ordinarij loci, dummodo reſideat, vel perſonæ ab eo, deputandæ, procedere nõ poſſunt. Cum etiam
360 reus ſortiatur forum ratione † originis, domicilij, & delicti, concurrantque multoties Iudices in hoc, prętendentes quilibet ratione aliqua ex prædictis reum ſibi ſubeſſe, poſſitq; conſequenter ex hoc nullitas iuriſdictionis
361 ſuccedere. Ideo ſciendum eſt, † quod delinquens, ratione delicti ſortitur forum illius Iudicis, in cuius iuriſdictione delinquit, poteſtque reum punire, quamuis aliàs non ſit illi ſubiectus ratione originis, vel domicilij, *l. 1. vbi gloſ. & Doctores, C. vbi de crimin. agi oportet. Scribentes in l. ſolent. ff. de cuſtod. & exhibit. reor. cap. fin. vbi gloſ. extra de for. compet.* & hac ratione Iudex poteſt pu-
362 nire teſtem falſum coram ſe † deponentem, etiam ſibi aliàs non ſubditum aliqua ratione, vt diximus ſupra, & tradit *Clar. quæſt. 38. verſ. ſed quæro, & Guazzin. fol. 66. num. 11. tom. 1. fol. 68. num. 4. tom. 2.*

Ampliatur iſta concluſio, primo, vt etiam
363 Forenſis delinquens † poſſit puniri ſecundũ ſtatuta loci delicti, etiam quod delictum reſultet ex prohibitione, ſtatuto, vel conſtitutione illius loci, etiam quod de iure communi non ſit delictum: datur exemplum,
364 † in extractione fruméti, in delatione armorum, & in ſimilibus; tribuitur enim, tunc, vt plurimum arbitrio Iudicis, qui habita ratione perſonæ, & ſcientiæ, vel ignorantiæ prohibitionis, pœnam ordinariam minuere poteſt, *Clar. quæſt. 85. verſ. ſecundus caſus,* & vide *Guazzin. tom. 1. fol. 66. num. 19.*

Secundo ampliatur, vt Iudex domicilij,
365 & originis reum tradere, † quotieſcunque fuerit requiſitus, & ad Iudicem delicti remittere debet, *Cepol. conſ. crimin. 58. Curtius Iun. in l. hæres abſens, ff. de Iudic.* Fitque huiuſmodi remiſſio, †
366 quamuis Iudex remittens non habeat facultatem procedendi ſuper illo delicto; ſufficit enim quod Iudex cui fit remiſſio, poſſit procedere, licet *Boſſ. tit. de for. comp. nu. 52.* contrarium tenuerit.
367 Hoc tamen ſeruatur, † dummodo fiat remiſſio inter ſubditos eiuſdem Principis; in Iudicibus enim diuerſorum, non fiunt remiſſiones, niſi adſint confœderationes, vel capitula hoc diſponentia, *Cepol. d. conſ. 58. Conaruu. pract. quæſt. cap. 11.* vbi latiſſimè hanc materiam tractat, *Clar. quæſt. 38. verſ. eſt autem. & Guazzin. tom. 1. fol. 29. num. 1. & defenſ. 34. cap. 3. num. 1. & ſequenti*; & quomodo fiat, vide ibidem *fol. 46. num. 83.*

Non ſit etiã remiſſio pro leuibus delictis,
368 neque ſi agitur ciuiliter pro crimine, † etiã grauiſſimo *Abb. in cap. fin. num. 15. extra de for. compet. Conar. d. cap. 11. Duen. regul. 278. Aufrer. Toloſan. deciſ. 319.*

Curia quoque Romana, numquam remit-
369 tit, quia eſt communis † Patria, & ibi quilibet poteſt conueniri, & puniri, *Oldrad. conſil. 124. in fin. Clar. quæſt. 38. verſ. ſcias tamen.*

Tertio ampliatur, vt reus quamuis ſit in-

Digitized by Google

370 quisitus. de pluribus † delictis à diuersis Iudicibus, finito processu per vnum debeat remitti ad Iudicem delicti puniendum pro eo, *Boss. in tit. de for. compet. num.*58.

Quarto ampliatur, quod si reus fuit absolutus per Iudicem loci † delicti, non poterit per Iudicem loci originis, aut domicilij de
372 Iure molestati: similiter si † fuit per vtrunque Iudicem in contumaciam condemnatus, soluta pœna in loco delicti, non potest amplius in loco originis molestari, licèt de consuetudine hoc non seruetur in Iudicibus diuersorum Principum, quia vterque Iudex potest condemnare, *Aret. in cap. de his. nu.*20. *extra de accus. Clar. quæst.*57. *vers. scias etiam*, & desuper videndus *Guazzin. in defens.* 35. *cap.*11. *defens.*2. *cap.*7. *& tom.*1. *fol.*119. *n.*57.

Gratia autem obtẽta in loco delicti nun-
373 quam suffragatur † in loco originis, *Clar. ibid. vers. habet etiam*.

374 Limitatur † hæc conclusio primo, vt non
375 procedat in foro pœnitentiali; † peccans enim extra locum originis, vel domicilij tenetur omnino peccata de Iure confiteri proprio Sacerdoti, nec fortitur forum alibi ratione delicti, *glos. in cap. placuit* 16. *quæst.*1. *Couar. practicar. qq. dict. cap.*11. *nu.*3. *vers.*1. *Duen. regul.* 378. *in princip. Guazzin. tom.* 1. *fol.*66. *num.*15.

Limita secundo, vt procedat in delicto
376 consummato, nec sufficit, † quod sit inchoatum. Hinc est, quod mandans in vno territorio committi maleficium in alio territorio, debet puniri per Iudicem territorij, in quo fuit delictum inchoatum, *Abb. in cap. fin. nu.*27. *extra de for. comp. Clar. d. quæst.*38.
377 *vers. item quæro*; † licet ibidem asserat aliàs fuisse seruatum contrarium, & mandantem punitum in loco originis, & domicilij, vbi præcesserat mandatum. *Guazzin. to.*1. *fol.*37. *num.*7.

Limitatur tertio, vt non propterea impe-
378 diatur Iudex originis, & domicilij, quin possit procedere, diuersimode tamen: in causis
379 enim ciuilibus Iudex † originis potest procedere, dummodo conuentus ibi reperiatur, aliàs secùs: Iudex vero domicilij, etiam contra absentem, *Bart. in l. assumptio*, §.1. *ff. ad municipal. Alex. in l. cum quædam puella nu.*5. *de iurisdict. omn. Iud.*

In criminalibus verò reus potest puniri,
380 etiamsi sit † absens, per Iudicem originis, & domicilij, etiamsi procedatur ex officio, *Cagnol. in dict. l. fin. num.*153. *Clar. quæst.*39. *Boss. in tit. de for. compet. num.*182.

Quinimo etiam Iudex loci, in quo delin-
381 quens assiduè conuersatur, † saltem per decennium, eum punire potest, *Boss. dict. tit. de for. comp. num.*72. licet hoc non obseruetur *Clar. d. quæst.*39. *vers. quæro, nunquid*.

Limitatur quarto in vagabundo, qui vbi-
382 cunque reperiatur potest ibidem puniri, † *glos. fin. in l.*1. *C. vbi de crim. Bart. in l. hæres absens*, §. *proinde, ff. de Iud.*

383 Diciturque vagabundus, † qui in aliquo loco domicilium certum non habet, vt sunt banniti, si nullibi habent certam habitationem, *Clar. latè dict. vers. quæro, nunquid, & Guazzin. tom.*1. *fol.*177. *num.*25.

An autem tunc Iudex in puniendo debeat
384 seruare Ius commune, † statuta loci delicti, originis, vel domicilij, vide eundem *Clar. quæst.*85. *& Guazzin. tom.*1. *fol.*66. *num.*15.

385 Quinto declaratur † supradicta conclusio, quod quamuis Iudex propter incompetentiam, quouis respectu non possit punire delinquentem, potest nihilominus pœnam aliorum delictorum, pro quibus contra eum procedere potest, aggrauare, *Clar. d. quæst.*49. *in fin. & in* §. *furtum, vers. sed pone*.

Limitatur sexto, in fure reperto cum re-
386 furtiua, qui potest vbique † puniri, *Bartol. in l. si Dominum, num.*2. *ff. de furtis*. Licetque forsan communis opinio Doctorum, sit contra Bartolum, opinio tamen Bartoli seruatur. *Clar. quæst.*38. *vers. cum suis, & Guazzin. tom.*1. *fol.*36. *num.*1. *& sequenti*.

Latè de huiusmodi materia, quando in-
387 quisitus, vel condemnatus in vno loco † de iure possit inquiri, vel condemnari in alio;
388 Quando † vnum Iudicium faciat cessare aliud; An & quando remissioni locus sit, vide *Boss. d. tit. de for. compet. num.*79. *cum. seq. & Guazzin. locis citatis*.

Ex quibus causis quis fortiatur forum in
389 omni materia tam † ciuili, quam criminali, vide *Marian. in rubr. extra de for. compet.* vbi enumerat 119. causas, & vide *Guazzin. to.*1. *fol.*66. *num.*15. *& defens.*1. *cap.*27.

Ratione personarum potest etiam aliun-
390 de oriri nullitas, vt quia † legitimam personam standi in Iudicio non habeant: de quibus dicemus infra, in *cap. sequenti de Procuratore, & mandato*.

391 Ratione † etiam loci nullitas oritur, vt quia extra territorium.

392 Ratione † vero temporis, vt quia tempore incongruo, vel post expiratam iurisdictionem Ius dicatur.

393 Delegantis, & Delegati iurisdictio ordinaria, ac delegata potest esse nulla, vt latè per *Vant.* ad quem est recurrendum, *in cap. de mod. & ord. vid. proc. & in cap. de null. ex defect. iurisdict. ord. ac in cap. nullit. ex defect. iurisdict. deleg.*

394 Ad cognoscendam † etiam cõpetentiam, vel incompetentiam Iudicis, est recurrendũ ad quinque considerationes, de quibus per *Boss. in dict. tit. de for. compet. in princ.*

De

De exceptione fori declinatoria.

Artic. XIX.

395 *Exceptio nullitatis defectu iurisdictionis dicitur personalis.*

396 *Exceptio declinatoria competens principali, an competat fideiussori.*

397 *Laicus fideiussor Clerici an possit conueniri coram Laico.*

398 *Contumax non opponit declinatoriam fori. & num. 399.*

395 QVomodocunque ergo insurgat nullitas ex defectu iurisdictionis, † opponaturque exceptio declinatoria fori aduertendum est, quod huiusmodi exceptio est personalis, non autem realis, neque transit in singularem successorem, sicut etiam non transit contra ipsum, *Bartol. in l. si tertius, §. si quis, ff. de aqua pluu. arcen. Bald. & Angel. in l. si quis rem. ff. de Procur. Aflict. de-*
396 *cis. 74.* Hac ratione † exceptio declinatoria competens principali non competit fideiusfori, *l. si reus, ff. iud. sol.* Ideo † Laicus fideiussor Clerici poterit conueniri coram Iudice
397 seculari, non obstante quod principalis coram illo conueniri non possit, *Bald. in l. 1. in fin. C. de priuil. dot. Aflict. decis. 206. Boss. in tit. de carc. fideiuss. committ. num. 52.*

398 Contumax etiam † non potest opponere exceptionem declinatoriam fori, quamuis deinde comparendo contumaciam purgauerit, dummodo priuilegio fori renunciare possit: illi enim qui priuilegio fori ex-
399 presse renunciare † nequeunt, vt sunt Clerici, neque etiam per contumaciam tale priuilegium amittunt, *Afflictus decis. 133.* & dicemus inferius, vbi tractabimus, quomodo inducatur consensus in iurisdictionem.

An nullitas defectu iurisdictionis impediat executionem.

Artic. XX.

400 *Nullitas iurisdictionis est maior omnibus, & semper potest opponi; & ampliatur; & limitatur multipliciter. & vsque ad num. 414.*

415 *Processus tenet si Iudex non est penitus incapax iurisdictionis.*

400 NVllitas † ergo defectu iurisdictionis dicitur maior alijs omnibus nullitatibus, quæ in Iudicio opponi possint, ita quod
401 licet nullitas † aliqua ad impediendam executionem trium sententiarum conformium
402 allegari non possit, *Clem. † vt calumnijs de re iud.* Hæc tamen poterit opponi, *glos. fin. in Clem. vnic. de sequestr. possess. & fruct. Vbert. de citat. cap. 11. num. 62. fol. 495. tom. 2. Rot. decis. 333. n. 2. par. 4. recent.* nisi fuerit consensu partium validata, *Rot. decis. 9. nu. 4. dict. par. 4. recent.*

403 Ista conclusio ampliatur † primo, etiam quod statutum, rescriptum, vel constitutio disponant nullam exceptionem, vel nullitatem posse admitti, etiam aduersus tres conformes, *Card. in d. Clem. vnic. Felin. in cap. pastoralis, nu. 11. extra de rescript. Staphil. cap. 4. fol. 380. num. 11. Vant. de nullit. cap. de null. ex defect. iurisd. ord. in princip.*

Secundo, etiam quod statutum disponat
404 † non posse reclamari, appellari, recursus haberi, aut aliquid dici contra sententiam, vel pars iurasset nō dicere de nullitate: quia poterit nihilominus saltem per viam exceptionis, huiusmodi nullitatem opponere, *Franc. in cap. dilecto num. 167. extra de appell. Vant. cap. quis possit dicere de nullit. num. 37.*

405 Tertio ampliatur, quod Iudex etiā † parte non vocata, vel absente, huiusmodi nullitatem reuocare potest, *Abb. in cap. causam, quæ, extra de rescript. Felin. in cap. olim, extra de re iud. Vant. cap. de null. ex defect. iurisd. ord. num. 5.*

Quarto, quod quamuis per Principem sanentur omnes nullitates cum clausulis,
406 † quātumuis prægnantibus, hæc tamen nunquam censetur sanata, *Staphil. dict. fol. 380. num. 11. Gomes. in dicto compend. fol. 167.*

Ratio autem potissima præmissorum ea
407 est, quia statuentes, & † ius dicentes habent semper pro constanti, quod adsit iurisdictio cum de ea in primis, & ante omnia constare debeat, *cap. cum in iure, extra de offic. deleg.*
408 Et cum dicimus † sententiam non posse dici nullam, præsupponimus, quod sit sententia, & sic quod adsit iurisdictio, vt in supradictis, & notat *Staphil. dicto fol. 380. num. 11. & seq. Vant. d. cap. quis poss. dic. de null, num. 38*

409 Ideo, † licet aliæ nullitates soleant aliquando per Signaturam sanari, hæc tamen nunquam omnino sanatur propter defectum solemnitatis, & consensus, qui coram alieno Iudice interuenire non potuit, *Abb. in cap. significasti num. 22. extra de for. compet. Staphil. d. cap. 4. fol. 374. Gomes. dicto fol. 167. Vant. d. cap. de null. ex defect. iurisdict. eodem nu. 6.*

410 Et ad probandum † huiusmodi nullitatem, sufficit simplex negatio per productionem actorum, in quibus non censetur Iudicem habuisse iurisdictionem; vel per testes litteratos, & fide dignos, qui interuenerint processui, deponentes talia necessaria facta non fuisse, *Vant. multos cumulans, cap. à quo, & à quibus nullit. prob. poss. num. 12. vsque ad num. 21.*

Limitatur tamen supradicta conclusio,
411 primo vt nō procedat in nullitate † calumniosè

Digitized by Google

niosè proposita, sed in notoria, & euidenti, & ita loquuntur omnes Doctores supra citati, si bene videantur, & in specie, *Vant. d.*
412 *cap. ex defect. iurisd.* † *ord. nu.*5. repelliturque proponens calumniosè huiusmodi nullitatem, vt si quis vellet impugnare iurisdictionem patentem, & notoriam alicuius Iudicis:
413 Ideo † ad excludendam huiusmodi nullitatem, satis erit probare, Iudicem tunc fuisse in possessione ius dicendi, & pro tali habi-
414 tum, *Rot. decis.*129. *nu.*1. *par.*4. *recent.* † Secundo, quando non est totalis defectus iurisdictionis, si enim est probabilis, & scienter prorogetur, tollitur omnis nullitas, *glos. in l. cui, in verb. patientia, C. qui pro sua iurisd. Bartol. in l.*1. *ff. de Iud. Staphil. dicto fol.*380. *Rota dicta decis.*9. *par.*4. *recent.*

Et si Iudex non est penitus incapax iu-
415 risdictionis, licet patiatur † defectum impeditiuum suæ potestatis, sententia lata per ipsum tenet, quando à principio non fuit oppositum, *Felin. post alios in cap. sciscitatus, extra de rescript. Vant. in cap. quib. mod. null. san. poss. num.*54.

Iurisdictio quomodo prorogetur.
Artic. XXI.

416 *Iurisdictio quælibet an possit tacitè, vel expressè impugnari.*
417 *Iurisdictio an possit impugnari ab eo, qui semel consensit.*
418 *Et quid si Iudex declaranit se competentem.*
419 *Iudex bene est, quod se declaret competentem, si dubitatur de iurisdictione.*
420 *Contra contumacem, & contra comparentem, qua distinctione agatur.*
421 *Iurisdictio an possit prorogari à parte, absque consensu propry Iudicis.*
422 *Limitatur tamen in Clerico.*
423 *Iudex incompetens an fiat competens in causa reconuentionis.*
424 *Limitatur tamen pluribus modis. vsque ad numer.*435. *& seqq.*
441 *Iudex ordinarius prorogata iurisdictione, an possit denuo cognoscere de nullitate. & num*442.

ET pro intelligentia materiæ consensus
416 in iurisdictionem eiusque † prorogationis, sciendũ est, quod iurisdictio cuiuluis Iudicis Ordinarij, & Delegati in ciuilibus, & criminalibus prorogari potest, non solum expresse, sed etiam tacite, *Bart. Castren. Curt. Iun. Cagnol. & aly Doctores communiter in l.*1. *ff. de Iudic.* quando autem expresse, vel tacite fiat, dicemus infra.

Ampliatur conclusio primo, quod qui se-
417 mel consensit † in iurisdictionem, non potest amplius eam impugnare, *Vant. d. cap. quib. mod. nullit. san. poss. num.*36. præcipuè si Iu-
418 dex † incompetens pronunciauit se competentem, & pars ab huiusmodi sententia non appellauit, tunc enim quamuis iurisdictio esset aliàs elidibilis, nõ potest amplius de ea dubitari, nec opponi, quamuis prorogatio, & consensus fiant per errorem, vt infra dicam in quarta limitatione.

Ideo notandum est pro regula in hac ma-
419 teria, bonum esse, quod † quando dubitatur de iurisdictione, Iudex pronunciet se competentem, *Felin. in cap. si duobus, nu.*8. *extra de appell. Vant. d. cap. quib. mod. null. san. poss. n.*8. potest enim cognoscere an sua sit iurisdictio, vt asserit remissiuè *Franc. in cap. ad audientiam num.*2. *extra de appell.*

Sed si agitur contra cõparentem, satis est,
420 quod procedat ad vlteriora, † secus si cõtra contumacem, *Rota in Cerunen. bonorũ* 29. *Martij* 1647. *coram R.P.D. Ghislerio, in manuscriptis*; vbi etiam, quod Iudex, qui reponit à decreto moderationis, dicitur velle procedere in negocio principali, & declarare se competentem.

Ampliatur secundo, vt pars possit iurisdi-
421 ctionem Iudicis aliàs incompetentis † prorogare, etiam absque proprij Iudicis consensu, quamuis de eiusdem Iudicis præiudicio agatur, vt quia esset recepturus sportulas, *Bartol. & aly in l.*1. §. *& post operis, ff. de nou. oper. nunciat. Capic. decis.*9. *in princip. & num.*11.

Nisi esset Clericus, qui alterius iurisdictio-
422 nem sine licentia sui Episcopi † prorogare non potest, *Bart. & aly in d.* §. *& post operis, Gemin. in cap.*1. *de for. compet. in* 6. *Abb. & aly in cap. significasti, extra eodem tit.*

Ampliatur tertio, in causa reconuentio-
423 nis, in qua Iudex aliàs incompetens † semper efficitur competens, vt in notatis in *l.*1. *ff. de Iud. Afflict. decis.*27.

424 Limitatur tamen pluribus modis: † & primo, vt non procedat, quando Iudex funditus careret iurisdictione, vel penitus esset incapax iurisdictionis: cum enim loquimur
425 de prorogatione, & † consensu, præsupponimus iurisdictionem adesse: vt † si loquamur de ordinario, si sit furiosus, mutus, surdus, impubes, &c. vel nunquam habuerit iurisdictionem in causis similibus, vt si Iudex ciuilis pronunciaret in criminalibus; similiter si Iudex secularis procedat contra Clericum, qui eius iurisdictionem nullo modo prorogare potest, vt dixi supra; quod videri poterit in delegato, si nunquam ei causa commissa fuerit, vt *Doct. in l.*1. *ff. de Iud. Abb. in cap. si diligenti, num.*14. *extra de for. compet. Imol. in cap. P. & G. num.*48. *extra de offic. deleg. Vant. dict. cap. quib. mod. null. san. poss. num.*14. *Clar. quæst.*42.

Item limitatur secundo, vt procedat in

præ-

Digitized by Google

427 præiudicium partis prorogantis, † non autem Reipublicæ, vel Iudicis, ad quem huiuſmodi cognitio aliàs ſpectaret, *Abb. Imol. & Clar. ibidem*. Ideo multi voluerunt, quod ſubditus non poſſit abſque Domini conſen-
428 ſu † prorogare iuriſdictionem alterius Iudicis non ſubditi Domino ſuo, de quo vide latè *Capic. dicta deciſ. 9. num. 2.*

429 Item limitatur tertio, † quando prorogatio fit per perſonam inhabilem, vt per minorem, qui iuriſdictionem Iudicis incompetentis etiam ſuo iuramento prorogare non poteſt, cum non habeat perſonam legitimam ſtandi in iudicio abſque Tutore: niſi huiuſmodi prorogatio ſit omnino vtilis, *Felin. in dict. cap. P. & G. num. 10. extra de offic. deleg.*

Procurator vero an, & quando poſſit iu-
430 riſdictionem † Iudicis incompetentis prorogare, vide infra in capitulo *de Procuratore*, & mandato in particulari; Mandatum ad quæ ſe extendat.

Item limitatur quarto, quãdo pars ignoraret incompetentiam † Iudicis, non poteſt
431 enim conſentire, quando errat, cum nihil ſit magis contrarium conſenſui, quam error, *l. ſi per errorem, ff. de iuriſd. omn. Iud. gloſ. in l. vn. verbo patientiam, C. qui pro ſua iuriſdict. Staphil. d. cap. 4. fol. 380. Veſtr. lib. 5. cap. de reiter. terminorum, fol. 123.* niſi Iudex pro-
432 nunciaſſet ſe eſſe † Iudicem competentem, quia tunc ſi non appellatur, firmatur iuriſdictio non obſtante errore, *Bartol. in l. 2. ff. ſi quis in ius vocat*, & in duobus alijs caſibus quos refert *Felin. in dicto cap. P. & G. nu. 13.*

Item limitatur quinto, in cauſis reſeruatis Principi, in his enim iuriſdictio † alte-
433 rius Iudicis prorogari non poteſt, *cap. per venerabilem, §. inſuper, extra, qui filij ſint legitimi, Alex. & Iaſ. in d. §. & poſt operis, Capic.*
434 *dicta deciſ. 9. num. 13.* Vel ſi iuriſdictio † talis Iudicis eſſet taliter reſtricta, quod nullo modo poſſet in huiuſmodi cauſa ſe intromittere, tunc enim iuriſdictio etiam de conſenſu partium prorogari nõ poteſt, quia eſſet potius nouam iuriſdictionem dare, quàm datam prorogare, *Capic. ibidem num. 15.*

Item limitatur ſexto illud, quod diximus
435 quãdo Iudex pronunciat † ſe competentem, vt procedat, ſi expreſſe ſuper hoc interloquatur, non autem quando tacitè per proceſſum ad vlteriora; non enim habet eandem vim, *Felin. in cap. ſuborta, extra de re iud. & in cap. ſuper litteris, extra de reſcript. Marſil. in l. ſi quis, num. 99. ff. de quæſtio.*

Ideo ſi Iudex procedendo contra contu-
436 macem pronunciet, vt dixi, expreſsè † ſe competentem, & ſententia tranſeat in iudicatum, licet contumax non dicatur conſen-
437 tire † in iuriſdictionem, nec eam prorogare *Innoc. in cap. in notoria, extra de co, qui furt. ord. ſuſcep. Franc. in cap. ſi duobus, num. 14. extra de appell.* non poterit tamen amplius dicere
438 † de nullitate iuriſdictionis: ſecus ſi tacitè, & per proceſſum ad vlteriora, quia tunc poſſet eam ſemper opponere, *Franc. in d. cap. ſi*
439 *duobus num. 19.* Similiter per proceſſum † ad vlteriora, Iudex nunquam pronunciat ſe Iudicem competentem, niſi prius fuerit oppoſitum de incompetentia, poteritque ſemper opponi, *Franc. in dicto cap. ſi duobus, num. 16.* vbi late tractat, an, & quando Iudex incompetens pronunciando ſe competentem contra præſentem, vel contumacem, firmet ſuam iuriſdictionem.

440 Item ſeptimo limitatur, & declaratur † huiuſmodi materia, quod iuriſdictio quæ prorogatur, non alteratur, nec mutatur, ſed ſolummodo ampliatur: quæ quidem ampliatio † non alterat ſuam naturam, ſed rema-
441 net talis, qualis erat prima. Ideo Iudex ordinarius, cuius iuriſdictio fuit prorogata, poterit denuo de nullitate cognoſcere, cum per ſententiam eius iuriſdictio non expiret, *Guidopap. deciſ. 462.* quod procedit ſi non
442 † detulit appellationi, quia ſi detulit expirat iuriſdictio, & non poteſt ſe amplius intromittere, *Rota in Eugubina præd. 14. Iunij 1649. coram R. P. D. meo Cerro, inter volantes.*

Iuriſdictio quomodo prorogetur.
Artic. XXII.

443 *Differentia quæ ſit, quando Iudex ſe declarat competentem tacitè, vel expreſsè; & quando tunc poſſit dari de nullitate.*

444 *Conſenſus in iuriſdictionem an poſſit fieri tacitè, & expreſsè.*

445 *Producens mandatum procuræ, an dicatur conſentire.*

446 *Tacitus cõſenſus in iuriſdictionem, per quos actus induci poſſit.*

447 *Præſtans cautionem de ſtando iuri, an dicatur conſentire in iuriſdictionem.*

448 *Et quid ſi petatur copia libelli. & num. 449.*

450 *Et quid ſi dicens citra conſenſum, alios actus faciat non repetita proteſtatione. & num. 451.*

452 *Patientia ſola an ſufficiat ad inducendum conſenſum in iuriſdictionem. & num. 453.*

454 *Actus facti præſente parte, & non contradicente, an inducant prorogationem iuriſdictionis.*

455 *Limitatur tamen prout num. 456.*

457 *Contumax comparens, etiam in ſecunda inſtantia an poſſit allegare defectum iuriſdictionis.*

458 *Et quid ſi oppoſitio facta redderet ipſo iure iudicium nullum.*

459 *Exceptiones declinatoriæ, quando poſſint in prima, vel ſecunda inſtantia opponi.*

460 *Iudex an allegetur ſuſpectus abſque ſpeciali mandato.*

461 Et

461 *Et quid in curia, ſi mandatum ſuperueniat antè ſententiam.*

462 *Et extra curiam, an, & quando fieri debeat Iudicis recuſatio.*

PRorogatio autem iuriſdictionis, & conſenſus in illam, poteſt non † ſolum fieri
443 expreſſe, ſed etiam tacite, per *Bartol. in l. 1. ff. de Iud.* quem omnes ſequuntur, niſi ſimus in caſu, in quo ex iuris diſpoſitione requiratur expreſſus, quia tunc tacitus non ſufficeret, *Rota deciſ. 15. de offic. deleg. in nou.*

Induciturque tacitus conſenſus per actum
444 poſitiuum factum coram † Iudice, qui citrà iuriſdictionem explicari non poſſit, vt ſeruatio alicuius termini, productio iurium, vel ſimiles, *Caſſad. deciſ. 3. de reſcript.* & de Procu-
445 ratore citato ad docendum de mandato † alias videndum &c. quod ſi producit mandatum abſque proteſtatione, dicatur conſentire, dixit *Rota in dict. Cenuien. bonorum coram Obiſterio*, ſi enim talis actus non ſonaret † in agere, ſed in pati, non prorogaret iu-
446 riſdictionem *Rota in Auenionen. attentatorum 10. Iunij 1648. coram R. P. D. meo Celſo, inter volantes.*

447 Ideo preſtando cautionem † de ſtando iuri, & iudicatum ſoluendo, quis non dicitur cõſentire in iuriſdictionem, *Bart. in l. vir bonus, ff. iudic. ſoluen. Imol. in l. quidam conſulebant, ff. de re iud. Afflict. deciſ. 133.*

Similiter per petitionem copiæ libelli, aut conſtitutionem Procuratoris ad comparen-
448 dum coram † Iudice, non inducitur tacitus conſenſus, poſſuntque nihilominus proponi exceptiones declinatoriæ fori *Felin. in cap. inter monaſterium numer. 9. 11. & per totam, extra de ſent. & de re iud.* vbi latè declarat quomo-
449 do proponens exceptiones † dilatorias dicatur in Iudicem conſentire, hi enim actus poſſunt ſine iuriſdictione expediri.

450 In tantum autem ſufficit † actus poſitiuus ad inducendum huiuſmodi conſenſum in iuriſdictione, quamuis illum faciens proteſtetur ſe non intendere propterea, neque per quemlibet alium actum faciendũ conſentire in iuriſdictionem, velleque huiuſmodi proteſtationem habere ſemper pro repetita: ſi ni-
451 hilominus faciat † alium actum, aliàs ſufficientem, non repetita proteſtatione, inducitur per illum actum conſenſus in iuriſdictionem, iuxta notata *per Alex. Iaſ. & alios communiter in l. non ſolum, §. morte, ff. de non. oper. nunc. & per Abb. & alios in cap. ſollicitudinem extra de appell. Put. deciſ. 43. de Iud.*

452 Patientia verò † ſola non ſufficit ad indu-
453 cendum huiuſmodi conſenſum: licet † enim regulariter in iudicio taciturnitas habeatur pro conſenſu, etiam in prejudicialibus *l. cum extendimus, §. fin. ff. de fideiuſſ. Bart. in l. ſi duo Patroni, §. idem Iulianus ff. de iur. iur. glo. & Gemin. in cap. 2. de accuſ. in 6. Felin. in cap. cum in iure, extra de offic. deleg. Vant. dict. cap. quibus mod. nullit ſanari poſſit num. 61.* in ſimili *Galleſ. in tract. de oblig. Camer. quæſt. 20. num. 12. vbi adden. fol. 127. & ſeq.*

454 Valent etiam actus † in iuriſdictione parte præſente, & non contradicente facti, ac ſi conſenſiſſet, *Felin. in dict. cap. cum in Iure num. 9.*

In pluribus tamen regula ceſſat, & ideo
455 permittens † ſe citari, non propterea dicitur conſentire *Caſſad. dict. deciſ. 3. de reſcript.* ſi-
456 cut † etiam diximus de contumace, qui per non comparitionem non dicitur in iuriſdictionem conſentire, *Franc. & alij in cap. ad petitionem extra de accuſ.*

457 Aduertendum tamen † eſt, quod contumax ſi deinde compareat, non poteſt etiam in ſecunda inſtantia allegare exceptiones declinatorias, per quas reddatur iudicium nullum, ſed tenetur proſequi eam in ſtatu, & terminis in quibus reperitur, *glo. in cap. 1. in verb. abſentia, vbi Doct. de elect. in 6.* niſi eſ-
458 ſet † talis, quæ redderet iudicium ipſo iure nullum, *Innoc. in cap. fin. extra de dilat. Franc. in cap. cum ceſſante numer. 19. extra de appellat.*
459 vbi *vſque ad num. 30.* latè † tractat, quando huiuſmodi exceptiones declinatoriæ omiſſæ poſſint per Comparentem in prima, vel ſecunda inſtantia opponi. Circa præmiſſa ad prorogandam iuriſdictionem de re ad rem, de perſona ad perſonam, de loco ad locum, an requiratur expreſſus conſenſus, vel ſufficiat tacitus. & quando huiuſmodi prorogatio fieri poſſit, vide *Felin. in cap. cum olim in princ. & ibi in additione, extra de offic. deleg. in cap. caterum in princ. extra de Iud. Marant. in ſuo ſpeculo 12. diſtinct. per totam. Vant. dict. cap. quibus mod. null. ſan. poſſ. num. 76.*

Adhuc eſt aduertendum, quod hodie ſi Iudex eſt ſuſpectus, & non placet, vti talis non
460 allegatur † in actis, vel ſi allegatur, requiritur quod ſit ſpecialiter conſtitutus, quia hoc eſt declaratio animi principalis requirens ſpeciale mandatum, *vt fuit deciſum in Romana hæreditatis de Scarſellis 17. Nouembris 1645. coram Reuerendiſſimo P. D. Dunozetto.* In Cu-
461 ria † autem in Iudicibus Commiſſarijs, ſi allegantur ſuſpecti à Procuratore nomine principalis, etiam ſine mandato, dummodo ante litis conteſtationem, attenditur, quando poſtea etiam in termino citationis ad ſententiam producitur mandatum ſpeciale ad id faciendum, propter abundantiam Prælatorum hic exiſtentium cognitæ probitatis, & ſemper Eminentiſſimus Præfectus hoc caſu ſolet dare alterius ſubrogationem in terminis, in quibus cauſa reperitur; ſicque vidi pluries practicare, & expertus ſum per acta

D. Ma-

Digitized by Google

D. Maximi Righæ Notarij Archiuiorum, & in ſpecie ſic voluit dictus Eminentiſſimus D. meus Iulius Cardinalis Sacchettus, in cauſa inter Petrum Paulum de Trontis, & quaſdam mulieres de Abbatijs, quæ allegauerant ſuſpectum R. P. D. Ferentillum, cauſaque fuit commiſſa R. P. D. meo Camillo Ghino; & hanc etiam eſſe praxim teſtatus eſt idem Eminentiſſimus in plena audientia.

Hoc autem non practicatur alibi, quam in Curia, quia de cætero recuſatio Iudicis tanquam exceptio dilatoria, non attenditur de iure, niſi ante litis conteſtationem, *vt in Placent. ſeu Abulen. Decimarum 12. Decembris 1650. coram R.P.D.meo Celſo, in manuſcriptis.*

Prout nec attenditur ſi pars comparet coram eodem Iudice, dicta recuſatione minime repetita; vel ſi appellaret, non interpoſita appellatione ab vlteriori proceſſu, vt dicam infra.

De Actore.

Cap. III.

ncumbentia actoris, foro, quem debet ſequi, alimentis, filiatione, & executione.

Artic. I.

ctor de quo debeat docere.
eus quid agere debeat.
rocurator debet videre ante omnia ſcripturas, & documenta, quæ producturus eſt.
ctor debet probare ſuam intentionem.
ctor ſequitur forum rei.
rus quis dicatur. ibidem.
ctor poteſt eligere domicilium, quando reus plura habet domicilia.
or conueniens reum extra ſuum forum, aliquãdo amittit actionem.
pillus, Vidua, & miſerabiles perſonæ habent electionem fori.
or cum citatione ad dicendum contra, debet ſtruere reum, vt poſſit deliberare, an velit ti tedere.
or debet reum extraiudicialiter monere, anteuam illum ad Iudicium vocet.
or mouens iudicium contra Monaſterium, debet capitulariter citare Monachos.
cium poteſt incipi ab articulis.
r ante omnia debet adimplere pro parte ſua, od debet.
r in actione reali debet probare dominium, l quaſi ex parte ſua.
verò debet probare poſſeſſionem, vel detenionem. ibidem.
ntes in curia non dicuntur contrahere doilium.
16 *Statutum laicorum non habet authoritatem ſuper hæreditate Clerici.*
17 *Agens pro Laudemio, quid facere debeat.*
18 *Petens alimenta tenetur probare paupertatem, & bonum ius.*
19 *Paupertas probari debet per teſtes, & qualiter deponentes.*
20 *Modus probandi paupertatem.*
21 *Alimenta non admittunt compenſationem, nec retentionem pro alio credito.*
22 *Alimenta futura dicuntur illa, quæ debentur poſt motam litem.*
23 *Alimenta præſtita non repetuntur ab eo, cui fuerunt data, etiam quod ſuccumbat in negotio principali.*
24 *Filiatio qualiter ſit probanda in præiudicium tertij.*
25 *Filiatio legitima, & naturalis quomodo probãda. Fides baptiſmatis, & nominatio Patris, iunctis adminiculis probat filiationem.*
26 *Petens alimenta officio Iudicis, ſi habet aliundè viuere, non obtinebit.*
27 *Actor habens inſtrumentum, in quo fuerit promiſſum aliquid, quod dependeat à mera voluntate obligati, poteſt contra illum agere ad factũ.*
28 *Et idem dicitur quãdo quis eſt obligatus ad factũ.*
29 *Socius, qui adminiſtrauit effectus ſocietatis, poteſt ea durante conueniri, vt reddat rationem.*

1 ACTOR ante omnia docere debet, qui † nam ſit, & quo nomine, an tanquam principalis à nullo dependens, ſiue tanquam ceſſionarius dependens ab alio, vel vti legatarius, vel tanquam hæres, aut quouis alio titulo agat: eſt enim vtiliſſimum, hoc docere in principio cuiuſcunque Iudicij, quia pertinet principaliter ad ſubſtantiam ipſius: In vno 2 quoque enim iudicio de perſona, † & de re agitur. Deinde fundabit intentionem ſuam ſecundum ea, quæ dicta ſunt, & fuerunt ſuperius conſiderata. Qui ergo acturus eſt negociũ pro † ſuo cliente, debebit videre ante 3 omnia ſcripturas, & documenta, quæ producturus eſt, omniaque bene conſiderare, & ſummariolum ſibi de omnibus facere: quia 4 eſt certum, † quod Actor debet in primis fundare ſuam intentionem; aliàs enim reus abſoluetur, præcipuè poſt terminum datum ad probandum, *Tomat. deciſ. 174. & 178.* & idem eueniet ſi iura actoris ſunt obſcura, dubia, & intricata, idem *deciſ. 174.* vt ad propoſitum facit *deciſio in Toletana decimarum, de Capilla 14. Decembris 1648. coram R.P.D. Veroſpio, inter volantes.*

5 Actor etiam † debet ſequi forum rei, *Tomat. deciſ. 216.* ſiue agat reali, ſiue perſonali actione, *ibid.* qui forus erit, vbi habet domicilium ipſe reus, vel vbi ſita eſt res, de qua tractatur, aut vbi contractus fuit celebratus,

vt

vt præter conſiderata *tit. de iuriſd.* aduertit *Veſtr. in ſua praxi lib.3. capite 6. in principio.*

6 Fallit tamen, ſi haberet plura † domicilia: quia tunc Actor forum poteſt eligere, *Mauranta in repetit. l. ſi Actor, nu.33. de Procurat.* vbi ſublimitatur, ſi iſte Iudex non eſſet ſuſpectus de iure ſpeciali.

7 Eſtque cauendum, quod † ſi Actor conueniret reum extra ſuum forum, de iure aliquando fuit dictum amittere actionem, *prout in l. criminali, C. de iur. omn. Iud.*

8 Limitandum eſt etiam, † vt ſuperius tetigi, in Pupillis, Vidua, Cæco, Claudo, miſerabilibus perſonis, & illis omnibus, qui perhorreſcunt nō poſſe iuſtitiæ aſſequi complementum, iſti enim habent electionem fori, *l. vnica, C. quando Imperator inter Pupill. & Viduam.*

9 Debet etiam Actor, cum † citatione ad dicendum contra, & iuribus productis inſtruere reum, ad hoc, vt poſſit deliberare, an velit liti cedere, *l.1. ff. de edend.*

10 Et antequam illum † in iudicium vocet, debet ex vrbanitate monere extraiudicialiter, *l.quidem, ff. de ſeruit. vrban. prad.* Si vero concludenter non probat, reus abſoluitur, *Rota deciſ.3. de appell. in nou. Tomat. dicta deciſ.174. & 274.*

11 Quando iudicium mouet † contra Monaſterium, debet capitulariter citare Monachos, *Rot.in Nucerina affictus 4. May 1648 coram R.P.D. Veroſpio, in folio.*

12 Quando agitur in cauſa † cum clauſula ſine ſtrepitu, & figura iudicij, poteſt incipere iudicium ab articulis, *Bertach.ver.clauſula, verſ. ſine figura.*

13 Actor, vt poſſit audiri, † debet ante omnia adimplere pro parte ſua, faciendo quod debet, *l.adiles etiã, & ordinem, ff. de adilit.edict.*

14 In actione reali † debet probare ex parte ſua dominium, vel quaſi: ex parte verò rei debet probare poſſeſſionem, vel detentationem, *Rota in Romana domus 20. Nouembris 1624. coram. bo.me. Remboldo, in manuſcriptis.*

15 Dixi ſupra de foro rei; † & ideo eſt ſciendum, quod ſeruientes in Curia, non dicuntur contrahere domicilium, *Rota in Firmana codicillorum 1. Iulij 1644. coram R.P.D. Ghiſilerio, in folio.*

16 Qui agit ad hæreditatẽ † Clerici vigore ſtatuti Laicorum, repellitur, quia ſtatutum Laicorũ non habet authoritatem ſuper hæreditate Clerici; vt in *Rauennaten. hæreditatis 5. Iulij 1648. coram Eminentiſſimo Cardinali Otthobono, inter volantes.*

17 Qui agit pro Laudemio, † quid poſſit exigere, & in quo caſu, & quomodo; eſt caſus in *Cernien. bonorum 18. Iunij 1649. coram eodem Card. Otthobono, poſt Labyr. credit. fol.172.*

18 Petens alimenta, duo tenetur † probare, paupertatem ſcilicet, & bonum ius. Pau-
19 pertas autem probatur per teſtes, † qui dicant talem pauperem eſſe, & non habere bona, cum adiectiua, quod ſi haberet, minus eſſe non poſſet, quin ipſi ſcirent, *Rota in Romana de Catalanis 1. Iulij 1648. coram d.D.Card. Otthobono, in fol.* & hunc modum probandi
20 paupertatem, † dat etiam *Rota in Toletana matrimonij 1. Februarij 1649. coram Eminentiſſ. Card. Corrado Epiſcopo meo, & Sanctiſſimi Datario, inter impreſſ. tom.2. par.4. recent. deciſ.532.*

21 Et quoniam ſumus in † alimentis, ſciendum eſt, quod non admittunt compenſationem, nec retentionem pro alio credito,
22 † ſi ſunt futura: & dicuntur futura illa, quæ debentur poſt motam litem, *Rota in Ianuen. ſeparationis thori 29. Aprilis 1624. coram R.P.D. Remboldo, inter manuſcript.*

23 Et quæ fuerunt præſtita, † non repetuntur ab eo, cui fuerunt data, etiam quod alitus ſuccumbat in negocio principali, vt dixit *Rota in eadem deciſione coram R.P.D. Remboldo.*

24 Et quando contingit † probandam eſſe filiationem ab actore, ſi ſit in præiudicium tertij, indiget efficaci probatione, nec ſufficit ſimilitudo, & effigies, nec quod fuerit agnitus pro ſuo, *Rota Farfen. bonorum 23. Ianuarij 1647. coram Eminentiſſ. Card. Corrado, in manuſcript.*

25 Si autem eſt probanda † filiatio legitima, & naturalis, eſt recurrendum ad Rotam in *Fanen. ſeu Senogallien. bonorũ 26. Iunij 1648. coram R.P.D. Meltio, in folio*; vbi adducitur inter cætera nominatio Patris, & fides baptiſmatis, quæ iunctis ad miniculis probat filiationem; & idem dicitur in *Ianuen. profeſſionis 28. Iunij 1645. coram eodem, pariter in folio.*

26 In caſu, quo alimenta † petantur officio Iudicis, ſi petens habet aliàs vnde viuat, non obtinebit *Rota in Poſnanien. Abbatiæ 5. Iunij 1649. coram R.P.D. meo Celſo, inter volantes.*

27 Actor quoque habens Inſtrumentum, † in quo fuit promiſſum aliquid, quod dependeat à mera voluntate obligati, poteſt contra illum petere mandatum ad factum.

28 Idemque erit, † quando quis eſt obligatus ad factum ex legis diſpoſitione, quia ſiue promiſerit, ſiue non, tunc etiam poteſt contra illum concedi mandatum ad factum.

29 Datur exemplum in ſocio, † qui adminiſtrauit effectus ſocietatis; vbi etiam, quod ſocius, durante ſocietate, poteſt conueniri, vt reddat rationem, ad hoc *eſt pulcra deciſio in Romana ſocietatis affictus 3. Iunij 1647. coram R.P.D. Arguelles, apud Merl. de pigno. dec.148.*

De

De conſtituto, penſione, locatione, fructibus decurrendis & electione peritorum.

Artic. II.

30 *Executio intelligitur pro indiuiſo, quando ſit vigore mandati obtenti in vim obligationis Cameralis, & contra quos.*

31 *Adiudicatio pignoris nunquam fit creditori niſi prauia æſtimatione.*

32 *Subhaſtatio, licet non poſſit fieri, niſi præſente pecunia, ſuſtinetur tamen per accollationem debitorum.*

33 *Mandatum non executum ſi ſit exceſſiuum, reducitur ad ſummam debitam, & pro illa ſuſtinetur.*

34 *Obligatio Cameralis non dicitur vulnerata per reuocationē executionis ratione exceſſiuitatis: Differentia quænam ſit inter petitionem aſſociationis, vigore clauſulæ conſtituti, & vigore facultatis capiendi poſſeſſionem propria authoritate:*

Clauſula conſtituti operatur reſpectu vniuerſi, non obſtante incertitudine loci, & quotæ.

Proceſſus neceſſarius pro exigenda penſione, quomodo formetur, remiſſiue.

Penſio, quando exigi non potuit ab antiquo poſſeſſore, poterit exigi, factis tamen diligentijs, à moderno.

Fructus à die litis vſque ad obitum prouiſi debentur hæredibus prouiſi, etiamſi obtinuerit ſuprogationē gratioſam, quia iſta non tollit ius.

Locator exigens à ſubconductore non liberat conductorem.

Conductor, qui non reſtituit rem ſibi locatam, dicitur reconduxiſſe, & tenetur ad nouas penſiones.

Probationes quomodo faciendæ, quando agitur inter vocatos, & in concurſu.

Poſſeſſor præſumitur fructus percepiſſe.

Poſſeſſor an præſumatur in prædijs vrbanis fructus percepiſſe.

Fructus ſi debeantur, vt genus, debentur etiam ſi ſit lapſum triennium, quo præſumuntur durare, remiſſiue.

Mulier agens pro reſtitutione dotis non impeditur ex eo, quod amiſerit bona mariti.

Mulier non poteſt agere vigore ſtatuti, quod dat contra tertium viam executiuam, ſi dictus tertius ſit Clericus.

Mulier ſi pro reſtitutione ſuæ dotis ageret contra bona fideicōmiſſo ſubiecta, eſt quæſtio ad quem pertinet probare adeſſe, vel non adeſſe bona libera.

Fructus dotales non petiti à marito, ſi non debentur iure actionis, cenſentur remiſſi.

Mulier prætendens alimenta, debet probare paupertatem, & oſtendere diligentias dotem recuperandi.

Appellatio, quando mulieri ſit neceſſaria, vt poſſit petere fructus dotales.

52 *Dos conſiſtens in ſtabilibus reſtituitur ſtatim; ſi in immobilibus, & pecunia, poſt annum.*

53 *Mulier pro ſe allegans confeſſionem mariti factam in teſtamento reuocato, non auditur.*

54 *Maritus tenetur reddere rationem fructuum extradotalium, & illos reſtituere mulieri agenti, & probata adminiſtratione fructus liquidantur coniecturis.*

55 *Mulier electa à viro poteſt prætendere fructus ad rationem ſtatuti Vrbis.*

56 *Fructus non amplius debentur, ſi ceſſet titulus dotis, imò ſoluti repetuntur non obſtante quacunque conuentione.*

57 *Creditores accollati an poſſint recta via agere cōtra debitorem accollantem.*

58 *Actor habens Inſtrumentum cum pactis executiuis tantum, quas actiones habeat vſque ad ſatisfactionem.*

59 *Executio debet inſtificari ex eiſdem actis.*

60 *Executio vigore pactorum executiuorum, datur contra quemcūque fundi cenſuati poſſeſſorem.*

61 *Actio pro fructibus decurſis, & in futurum decurrendis ad effectum, vt ſoluantur veniente die, conceditur.*

62 *Actio contra debitorem debitoris datur executiuè, quando debitor tali debitori etiam tenetur executiuè.*

63 *Electio Peritorum non datur quando plures ſubſunt modi probandi, ſed ſunt apprehendendæ aliæ probationes.*

64 *Libri quo in loco debeant exhiberi electis Peritis, & quid ſi aſportandi ſint extra Curiam.*

65 *Relationi Peritorum regulariter ſtandum eſt.*

66 *Appellatio à tertij Periti, vel aliorum relatione debet fieri intra decem dies.*

67 *Peritus electus ad calculandum, non poteſt aſſumere partes Iudicis.*

68 *Periti aliquando eliguntur pro faciliori inſtructione animi Iudicis.*

69 *Actor exhibens teſtamentum factum coram Parocho, vel Confeſſario, licet non ſit Parochus cum præſentia duorum teſtium, poteſt obtinere immiſſionem.*

70 *Præſumptio legis*, Quintus Mutius, *non operatur, nec pro, nec contra tertium.*

71 *Modus cogendi Vniuerſitatem ad ſoluendum.*

72 *Actor agens vigore Inſtrumenti Cameralis, & petens cambia decurſa, quid docere debeat, vt obtineat.*

73 *Debitor cambiorum ſi aſſumpſiſſet in ſe onus pecunias exercendi, & diligentias debitas procurandi, ad quid teneretur.*

74 *Debitor cambiorum ſi deceret feciſſe diligentias, & non reperiſſe, qui pecunias ad cambium reciperet, non tenetur ad fructus.*

75 *Reus abſoluitur à petitis quotieſcunque ſumma, de qua agitur, prouenit ex ludo prohibito.*

76 *Litteræ cambij à Mercatore acceptatæ, procedunt executiuè, & qualiter.*

77 *Littere cambij exposcunt celerrimã executionem.*
78 *Littere cambij acceptatæ supra protesto, &c. habent etiã celerrimam executionem, & quare.*
79 *Litteræ cambij non admittunt compensationem, dummodo earum acceptatio sit posterior credito, cum quo pretenditur compensatio.*
80 *Actor agens contra filiumfamil. quid docere debeat, vt obtinere possit. & num.* 81.
82 *Mulier contrahens cum minore, vel è conuerso, an indigeat solemnitatibus.*
83 *Minor tractans de damno euitãdo an habeat priuilegia potiora muliere tractante de lucro captando.*

30 VIgore obligationis † Cameralis obtento mandato, eius vigore fit quandoque executio pro indiuiso; puta si res possideatur à debitore, & ab alio pro indiuiso, tunc executatur pars debitoris, *Rota in Romana Censuum 26. Martij 1629. coram bo. mem. Cardinali Virili, in manuscript.*

31 Aduertendum est etiã, quod facta † executione ad instantiam creditoris, nunquam fit illi pignoris adiudicatio, nisi præuia æstimatione, *Rota in Romana Census 21. Maij 1627. coram bon. mem. Card. Vbaldo, in folio.*

32 Et licèt subhastatio † non possit fieri, nisi præsente pecunia, sustinetur tamen per accollationem debitorum, *Rota in Romana domus 9. Decembris 1624. coram R.P.D. Remboldo, inter volantes.*

33 Mandatum verò † non executum, si sit excessiuum, reducitur ad summam debitam, & pro illa sustinetur, *Rota in Romana Cambij 23. January 1651. coram R.P.D. meo Rojas, in folio*; sed executum de rigore Iuris reuocatur in totũ, si est consummata signanter executio per subhastationem, & deliberationem, *Tomat. decis. 272.*

34 Et si contingit reuocari † executionem, non ideò dicitur vulnerata obligatio Cameralis, *Aesina pecuniaria 27. Iuny 1647. coram R.P.D. Peutingerio, in manuscrip.*

35 Si verò agitur vigore † Instrumenti, in quo adsit clausula constituti, & facultas capiendi possessionem propria authoritate, fit differentia magna inter petitionem assolutionis vigore clausulæ constituti, & vigore dictæ facultatis capiendi possessionem: sed dubium tollitur, si petitur vigore dictæ facultatis; istam distinctionem ponit *Rota in Romana census 22. May. 1648. coram R.P.D. Ghislerio, in Labyrinth. creditor. fol. 90.*

36 Operatur etiam clausula † constituti respectu vniuersi, non obstante incertitudine loci, & quotæ, *Rota in Vrbeuetana Pradij 27. Iuny 1642. coram R.P.D. Carillo, in manuscrip.*

37 Processum necessarium † ad exigendam pensionem, decet agentem, *Rota in causa Acerrarum pensionis 14. January 1647. coram R.P.D. Ghislerio, in folio.*

38 Si verò quis non potuit illam exigere † ab aliquo possessore, quod poterit agere, & obtinere à moderno titulari factis diligentijs, & quo modo debeat agi, dicit *Rota in Conchen. pensionis 21. Maij 1649. coram Eminentissimo D. Cardinali Corrado, inter volantes.*

39 Scimus etiam ad propositum, † quod fructus à die litis, vsque ad obitum prouisi, debentur hæredibus prouisi, etiamsi reus obtinuerit subrogationem gratiosam, quia illa non tollit ius, *Rota in Barchinonen. fructuum Vicaria 14. February, 1648. coram dicto Eminentiss. D. Cardinali Corrado, in manuscript.*

40 An habens locationem, † si agit contra subconductorem, censeatur liberare conductorem? Dices, videtur quod non; quia locator exigens à subconductore, non liberat conductorem.

Quid si non restituit rem sibi locatam? 41 dicitur reconduxisse, † & tenetur ad nouas pensiones, *Rota in Romana affictus Ferreriæ 25. Iuny 1649. coram R.P.D. Meltio, in folio.*

42 Quo modo autem sint faciendæ † probationes, si agitur inter vocatos, & in concursu inter ipsos, *est casus in Bononien. Fideicommissi de Amorinis 18. Maij 1648. coram R.P.D. Meltio, inter volantes.*

43 Et si oritur disputatio, † quis præsumatur fructus percipisse? regulariter erit respondendum fuisse perceptos à possessore. Sed limitabitur responsio in † Prædijs vrbanis, 44 quæ nisi dicantur locata, & fructus fuisse perceptos à possessore, cessat talis præsumptio, *Rota in Verulana Beneficij 1. July 1644. coram R.P.D. meo Meltio, in manuscript.*

45 Si autem agitur ad fructus, † & illi debeantur, vt genus, sciendũ est, quod debentur etiam quod sit lapsum triennium, quo præsumũtur durare. An autem requiratur interpellatio, videnda est *Rota in Gadicen. fructuum 4. July 1646. coram dicto R.P.D. meo Meltio, in folio*: aliàs enim si deberẽtur, vt fructus, quia præsumerentur consumpti, deberetur æstimatio ipsorum, *Tomat. decis. 273.*

46 Si mulier agit pro restitutione dotis, non impeditur ex eo, quod amouerit bona mariti, *Rota in Romana dotis 23. Maij 1646. coram Eminentiss. D. Cardinali meo Ottobono, inter impres. à Merlin. de pignor. decis. 120.*

47 Et si vellet agere vigore Statuti, quod daret contra tertium viam executiuam, non ideo posset agere contra Clericum, *Rota in Valentina Rectoriæ 3. Decembris 1646. coram R.P.D. meo Bichio, inter volantes.*

48 Si etiam ageret pro restitutione † dotis, contra bona fideicõmisso subiecta, ad quem spectet probare adesse, vel non adesse bona libera, *est casus in Romana Census 22. Maij 1648 coram eodem, in folio.*

49 Et

Et fructus dotales non petiti à marito, si non debentur, iure actionis non dantur, quia non sentitur remissi, *Rota in Romana fructuum dotis 16. Ianuarij 1626. coram dicto bon. mem. Remboldo, in folio.*

Quando mulier prætendit alimenta, debet probare paupertatem, & ostendere diligentias recuperandi dotem, *Rota in Asculana Spolij 5. Martij 1638. coram bon. mem. Merlino, in manuscript.*

Quando sit necessaria mulieri † interpellatio, vt possit petere fructus dotales, dicit *Rota in Tusculana Saluiani 25. Maij 1648. coram R. P. D. Verospio, inter volantes.*

Et si dos consistit in stabilibus, restituitur statim: si in mobilibus, & pecunia, post annum, *Rota in Interamnen. dotis 20. Maij 1622. coram bon. mem. Nauarro, in folio.*

Si mulier pro se allegaret confessionē † mariti factam in testamento reuocato, non obtineret, *Rota in Romana hæreditatis 1. Iulij 1647 coram R. P. D. Arguelles, in manuscript.*

Si ageret † contra maritum, qui administrauit bona extradotalia, tunc maritus teneretur reddere rationem, & fructus restituere, & probata ipsius administratione fructus liquidantur coniecturis, *Rota in Bononien. pecuniaria 10. Ianuarij 1650. coram d. D. Cardinali meo Otthobono, inter volantes.*

5 Electa, in Vrbe à † viro potest prætendere fructus ad rationem Statuti Vrbis, per aliud Statutum decernens alimenta, *Rota in Romana fructuum dotis 13. Nouembris 1624. coram bon. mem. Remboldo, apud Gilian. ad statut. Perusin. decis. 72.*

6 Quando cessat titulus dotis, † non debentur amplius fructus, & soluti repetuntur, non obstante quacunque conuentione, *Rota in Romana crediti dotalis 13. Martij 1645. coram R. P. D. meo Verospio, apud Merlin. de pignor. decis. 94.*

7 Si agere vellent creditores accollati † recta via contra debitorem accollantem, vtique possent, licet adsit magna controuersia. De hac pulchra materia eleganter digesta tractat *Rota in Leodien. pecuniaria 28. Maij 1647. coram R. P. D. meo Bichio, in manuscript.*

8 Qui habet instrumentum † cum pactis executiuis, licet careat obligatione camerali, vel quarātigia, agit executiuè, & datur ei captura personæ debitoris, ac etiam post factam executionem super vna re, potest ad alias trāsire, & sic facere, & variare, donec ei sit integrè satisfactum, *Rota in Bituntina census 5. Iulij 1649. coram d. R. P. D. Bichio, inter volantes.*

9 Cauendum est tamen, quod executio † debet iustificari ex eisdem actis, vt in *Romana testamenti, seu attentatorum 19. Iunij 1647. coram R. P. D. Bichio, in fol.* & si est facta potest ex nouiter deductis impediri, *Tomat. decis. 251.*

60 Et quod executio vigore dicti pacti, detur contra quemcunque fundi censurati possessorem, vt soluat de fructibus fundi illicit *Rota in Melcuitana Census 12. Iunij 1648. & prima Iulij 1648. coram R. P. D. Ghislerio, in fol.*

61 Scimus etiam, quod potest agi † pro fructibus non decursis, & in futurum decurrendis, ad effectum, vt soluantur veniente die, *Rota in Romana Saluiani 28. Martij 1648. coram d. R. P. D. Ghislerio in fol.* & agitur etiam con-

62 tra † debitorem debitoris, *Rota in Romana domorū de Regardis 28. Ianuarij 1650. coram Reuerendissimo D. meo Dunozetto, in manus.* & proceditur executiuè, quando debitor tenetur tali debitori executiuè, *Rota in Romana pecuniaria 15. Iunij 1626. coram R. P. D. Remboldo, in folio.*

63 Veniente casu, quod plures † subsint modi probationes faciendi, tunc nunquam deuenitur ad electionem peritorum, sed sunt apprehendendæ aliæ probationes, *Rota in Ferrarien. Pensionis 12. Martij 1647. coram R. P. D. Ghislerio, inter manuscript.*

64 Et quando talis electio datur, † debent ante omnia exhiberi libri in loco Iudicij. Si verò libri debent asportari ex aliquo loco extra Curiam, tunc qui petit illorum exhibitionem, debet se obligare de periculo, & expensis, *Rota in eadem Ferrarien. pensionis 7. Februarij 1648. coram eodem, inter vagantes.*

65 Relationi verò tertij periti † regulariter standum est, *Rota in Eugubina pretij 11. Februarij 1650. coram R. P. D. Cerro, inter volantes.*

66 Et si appellatur ab eius, † vel aliorum relatione, debet fieri intra decem dies, *Rota in Foroliuien. bonorum 10. Iunij 1622. coram bon. mem. Merlino, in manuscript.*

67 Quando autem est electus † ad calculandum, non potest assumere partes Iudicis, *Rota in Romana, seu Spoletana redditionis rationis 31. Ianuarij 1650. coram D. meo Card. Otthobono, inter manuscript.*

68 Aliquando periti † eliguntur pro facilitori instructione animi Iudicis, & habetur exēplum in *Romana pecuniaria 5. Ian. 1648. coram D. Cardinali Corrado, in manuscript.*

69 Actor quoque, qui exhibet † testamentum factum coram Parocho, cum præsentia duorum testium, obtinebit immissionem. Idem si cōram confessario, qui non sit Parochus, *Rota in Firmana codicillorum 25. Maij 1648. coram d. D. Cardinali Otthobono, in manus. in confirmatione aliarum decisionum factarum, coram R. P. D. Ghislerio 28. Iunij, & 13. Febr. 1648. in folio.*

70 Et quando habet creditor † obligationem cameralem, & agit contra bona mariti alicuius fœminæ, & vellet exequi contra bona ex-

tra dotem à muliere poſſeſſa, ſub prætextu, quod ſpectent ad virum, ex præſumptione *legis, Quintus Mutius*, nō poterit obtinere, quia iſta præſumptio non operatur nec pro, nec contra tertium, *Rota in Romana Saluiani* 25. *Ianuarij* 1646. *coram R.P.D. Veroſpio in manuſ.*

71 Veniente caſu, † quo quis eſſet creditor alicuius Vniuerſitatis, modus illam cogendi ad ſoluendum creditori, datur à *Rota in Romana Notariatus* 21. *Iun. coram bon.mem. Pirouano, & in Anconitana florum penes Poſtium, deciſ.* 276. & in *Romana Collectæ* 5. *Iul.* 1632. *coram Eminentiſs. bon.mem. Card. Veroſpio, apud Poſt. de ſubbaſt. deciſ.* 117.

72 Quando peterentur cambia decurſa, † niſi doceretur de ſpacijs neceſſarijs, *dell'andata, e delſritorno*, non obtineretur, *Rota in Romana pecuniaria* 28. *Iunij* 1649. *coram R. P. D. meo Meltio, inter volantes*.

73 Benè verum eſt, quod ſi debitor aſſumpſiſſet in ſe onus pecunias ſuper cambijs exercere, & diligentias debitas procurare, tunc ipſe teneretur ad fructus, ſi non vti cambia, ſaltem loco damnorum, & intereſſe. Sed limitaretur,

74 quando ipſe doceret † feciſſe omnes diligentias, & non reperiſſe, qui pecunias ad cambium reciperet, vt eſt caſus in *Romana pecuniaria* 5. *Iun.* 1648. *coram Eminentiſſimo D. meo Corrado, &* 28. *Iun.* 1649. *coram R.P. D. Meltio, in manuſcript.*

75 Vigore apocæ obligationis, † ſeu inſtrumenti, pro ſumma proueniente ex victoria in Iudo prohibito, non debitur mandatum, & reus abſoluetur à petitis, *Rota in Romana pecuniaria* 22. *Maij* 1626. *coram bon.mem. Remboldo, in folio*.

76 Vigore autem litterarum cambij à mercatore acceptarum corā A.C. proceditur adeò rigoroſe, vt conculcentur termini ad dicendū contra iura, ad recognoſcendum manum, & ad ſoluendum, & obtinetur decretum per totam audientiam, *vt dicam tit. de cambijs*.

77 Et merito, quia expoſcunt † celerrimam executionem: licet Rota dixerit habere tantum vim inſtrumenti publici, & executionem paratam, *Rota in Romana litterarum cambij* 19. *Iun.* 1647. *coram D. meo D. Cardinali Otthobono, inter impreſſ. apud Merlin. de pign. deciſ.* 149.

78 Quando fuerunt acceptatæ, † *ſopra proteſto*, habent eandem executionem, quia dicta proteſtatio non minuit obligationem, ſed ſolum declarat animum acceptantis, intendētis quidem ſoluere, ſed animo ſe reualendi contra ſcribentem, & repetendi ab illo, non autem acceptandi debitorem ſibi aſſignatum pro regreſſu, iuxta receptam conſuetudinem mercatorum, de qua in *dicta deciſione Romana litterarum cambij, coram d. D. meo Cardinali Otthobono*.

79 Quod ſi acceptans litteras cambij, † opponeret compenſationem, actor obtinebit non obſtante dicta oppoſitione, quando obligatio, & acceptatio litterarum eſt poſterior credito, cum quo prætendit compenſare, vt dicitur in *dict. deciſ. coram D. Cardinali Otthobono*.

80 Veniente caſu, † quo litigaretur cū filiofamilias, cui datæ ſunt pecuniæ ad ſocietatē officij, vel in alio contractu, ſine dubio ad inſtar filiorum familias Romanæ Ciuitatis (intelligendo tamen de non amantibus iuſtum, & honeſtum) opponetur ſtatim ſtatutum Vrbis prohibens contractus cum ſimilibus: propterea niſi aderit inſtrumentum, in quo cum iuramento ipſe enunciauerit ſe emancipatum, & haberi, & reputari publicè pro patrefamilias, & de per ſe negociari, & niſi adiungantur aliundè probationes, & ex quibus motus oſtēdat actor habuiſſe iuſtam cauſam credendi dictæ aſſertioni, difficillimè

81 obtinebit. † Hæc dico, quia expertus ſum hoc in Camera Apoſtolica, coram Eminentiſſimo D. meo Imperiali, tunc dictæ Cameræ Apoſtolicæ Clerico, deinde Vrbis Gubernatore, & hodie Ampliſſimo Cardinali, in cauſa amici mei; & vidi quod malum eſt cum filijsfamilias negociari: vici tandem in acerrima pugna, ponendo in practicam *Romanam Societatis officij* 10. *Aprilis* 1644. *coram R.P. D. Peutingerio, apud Zach. deciſ.* 185.

82 Obſeruatur etiam in praxi, † in caſu, quo aliquis minor vellet in Vrbe contrahere, & contraheret cum muliere, an indigeat ſolemnitatibus ſtatuti Vrbis, vel potius ſolemnitatibus ſtatuti originarij, vel etiam ſine talibus ſolemnitatibus cōtrahere poſſit cum muliere? ad quod dicit elegans, & pulcra deciſio *in cauſa Romana, ſeu Peruſina cenſus* 23. *Iunij* 1645. *coram R. P. D. meo Bichio, in manuſcript.*

83 Vbi etiam dicitur, † quis dicatur habere potiora priuilegia: An qui tractat de damno euitando; vel qui tractat de lucro captando?

De indebito, dote, ceſsione, delegatione, & obligatione filijſamilias.

Artic. III.

84 *Iudicium repetitionis indebiti requirit voluntatem ſoluentis.*

85 *Reſtitutio dotis reſpectu iocalium, quomodo procedere debeat.*

86 *Creditor acceptans ordinem à ſuo debitore, an illum liberet.*

87 *Delegatio quid requirat.*

88 *Delegans ex quibus, & quando dicatur liberatus.*

89 *Ceſſio ſimplex non operatur ſolutionem donec cum effectu ſequatur ſolutio.*

90 *Nouatio quando dicatur inducta.*

91 Cre-

Digitized by Googl

creditum ceſſum cum clauſula, talia qualia, &c. ſi non eſt exigibile, non dat actionem contra cedentem, & quare.

Promittens ſoluere creditori creditoris, ſi adhuc habet pecunias in manibus, & ſuperueniat creditor anterior, tunc talis anterior poteſt euincere tales pecunias non ſolutas.

Literæ tranſmiſſæ cum ſigno ordinantis defuncti, an prius debeant tranſmittenti, vel creditoribus ordinantis.

Mandatum vigore obligationis Cameralis obtentum, quod non ſit vndequaque iuſtificatum, ſi non eſt executum poteſt ex nouiter coadiuuari.

Poſſeſſio quomodo, & quando ex nouiter deductis reuocetur.

Reus ſi promiſit dare nouum fideiuſſorem, & interim illo non dato moriatur ille, ſub cuius periculo ſocietas poſita erat, non diſdicta ſocietate, vel non ratificata, quæritur, an ſit iudicandum pro, vel contra lucrum.

Dominus barbarum in conſignatione pretij Boum, pro quorum alimonia credidit, debet à Iudice præferri omnibus alijs, etiam anterioribus.

Filiusfamilias, qui ſe obligauit vna cum Patre, & eius contemplatione, liberatur, quo ad perſonam, & bona acquiſita, poſtquam factus eſt ſui Iuris, & quomodo.

IN iudicio repititionis indebiti eſt aduertendum, † an qui ſoluit, ſoluerit ſponte, vel coacte, & obſeruare circunſtantias ſolutionis, quia Rota facit differétiam ad iſtum effectum ſuper huiuſmodi ſolemnitatibus, & ſuper modo ſoluendi, vt dicit *deciſio facta in Firmana pecuniaria 14. Iunij 1647. coram R.P.D. meo Bichio, inter volantes.*

15 Veniente caſu reſtitutionis dotis per obitũ mariti, quomodo debeat procedi reſpectu iocalium, quæ debeant reſtitui hæredibus mariti. An data contemplatione ſolius viri, vel aliàs? *eſt elegans deciſ. in Piſauren. iocalium 22. Iunij 1648. & 28. Iunij 1649. coram R.P.D. Arguelles, inter vagantes.*

86 Qui debet conſequi aliquam † pecuniarum ſummam ab aliquo, & debitor dat creditori ordinem directum alicui, vt ei ſoluatur, poterit vti tali ordine ad probandum ſuum creditum, nec ideo dicetur liberaſſe ſuum debitorem, ſed acceptaſſe talem ordinem, ſeu litteras, ſeu debitorem, ad faciliorem exactionem, *Rota in Romana litterarum cambij 27. Nouembris 1648. coram R.P.D. meo Celſo, inter volantes.*

87 Delegatio enim ex hoc non cenſetur † inducta, cum ad illam inducendam requiratur, quod qui ordinat ſit debitor eius, ad cuius fauorem ordinatur; quod ſit præſens, & debitor, & promittens ille, cui ordinatur; & quod ſit præſens, & acceptans creditor, ad cuius fauorem ſit delegatio: ex hoc enim dicitur liberatus delegans, *Tomat. deciſ. 206.* & ſi delegatus † fiat poſtea non ſoluendo, hoc currit ad damnum ipſius creditoris, ad cuius fauorem fuit facta delegatio, 88 *vt dicit Surdus deciſ. 23. à princip. vſque ad num. 26. Eſt etiam de hoc deciſio Veneta litterarum cambij 23. Maij 1583. coram Gipſio impreſſa penes Marcheſ. de commiſſ. par. 1. fol. 873. & in Romana pecuniaria 4. Feb. 1611. coram Cardinali Caualerio, apud Fenzon. deciſ. 164. in Bononien. litterarum cambij 19. Iunij 1647. coram R.P.D. meo Veroſpio, apud Merlin. de pign. deciſ. 150. & poſt Labyrint. creditor. fol. 19.*

89 Eſtque aduertendum, quod † ſimplex ceſſio non operatur liberationem, donec cum effectu ſequatur ſolutio. *Tomatus deciſ. 137.* nec ex ea extinguitur obligatio cedentis, cum ſonet potius in ſimplex mandatum de 90 exigendo: quæ autem † dicatur vera, & ad quem ſpectet periculum, dicit idem *ibidem.* Et in huiuſmodi, quando dicatur inducta nouatio, *eſt Rota in Bononien. litterarum cambij 8. Aprilis 1648. coram d. D. meo Veroſpio, inter volantes.*

91 Si autem aliquis ceſſiſſet † alicui creditum, & iura, cum clauſula, talia, qualia: Si illud non eſt exigibile, aut euincatur poſt facto, non poteſt rediri contra cedentem: quia dicetur iactus retis, & aleæ; *Rota in Romana cambior. 26. Martij 1640. coram R.P.D. meo Cerro, & in Romana Depoſiti 24. Aprilis 1648. coram Eminentiſſ. D. meo Card. Otthobono, inter vagantes.*

92 Sed ſi creditũ eſt exigibile, † & qui promiſit ſoluere creditori creditoris, adhuc habet pecunias in manibus, & ſuperueniat creditor anterior; tunc talis anterior, non obſtante dicta delegatione, poteſt euincere dictas pecunias non ſolutas: Hoc ego pluries practicaui coram Illuſtriſſ. Baranzono, ex dicta *deciſione Surdi.*

93 Si Mercator ordinauerit † alteri, vt tranſmittat ſibi aliquas merces, & illæ fuerint tranſmiſſæ cum ſigno ordinantis; interim verò ordinans decedat, vel foro cedat, vel etiam tranſmittentem pœniteat, & nolit amplius conſignare: An dominium talium rerum fuerit quæſitum ordinanti, ita vt eius creditores poſſint aliquid ſuper illis prætendere, vel potius præteratur tranſmittens, eſt, caſus apud *Peniam deciſ. 6.*

94 Quando actor vigore obligationis † Cameralis, vel quarantigiæ, obtinuit mandatum, quod non ſit vndequaque iuſtificatum, tunc ſi non eſt executum, poteſt ex nouiter coadiuuari, *Rota in Cerulen. bonorũ 29. Martij 1647. coram R.P.D. Ghiſlerio, in folio.*

95 Non ita, ſi fuit data poſſeſſio à Iudice, quia ex nouiter non reuocatur; ſed id debet

peti

peti ex eiſdem actis. Benè verum eſt, quod ſi deduceretur aliquid de nouo ad coadiuuandas antiquas probationes, tunc reuocaretur poſſeſſio, *Rota in Vrgellen. Canonicatus 27. Nouembris 1634. coram bon. mem. Pirouano, in folio.*

96 Et ſi aget vigore Inſtrumenti † ſocietatis officij, in qua reus promiſit dare nouum fideiuſſorem, & interim eo non dato mortuus eſt ille, ſub cuius periculo ſocietas poſita erat non diſdicta ſocietate, vel non ratificata: an ſit iudicandum pro, vel contra lucrum. *Eſt pulcra deciſio in Romana ſocietatis officij 14. Ianuarij & 13. Martij 1648. prima coram D.meo Card. Ottobono, ſecunda coram R.P.D. meo Bichio, inter volantes.*

97 Si agant plures † pro conſignatione pretij Bubalarum, vel Boum, inter quos ſit dominus herbarum, qui illas pro eorum alimonia dedit, & cum effectu credidit: Iudex tunc præfert dominum herbarum omnibus, etiam anterioribus, *Rota in Romana potioritatis 22. Maij 1619. coram bon.mem. Remboldo, inter vagantes.*

98 Si verò agatur contra † filiumfamilias, qui ſe obligauit vna cum Patre, & contemplatione Patris: talis filius liberabitur quoad perſonam, & bona acquiſita, poſtquam factus eſt ſui iuris. *Rota in Anconitana pecuniaria 1. Julij 1627. coram d. bo.me. Remboldo, in folio.* Non autem quoad bona, quæ habebat tempore obligationis, *Tomatus deciſion. 218.* & ſi abſtinet ſe ab hæreditate paterna, tenetur tantum in quantum facere poteſt. *idem Tomat. dicta deciſ. 218.*

De aſſociatione fideiuſſore, potioritate, & fide librorum, & alijs probationibus.

Artic. IV.

99 *Reſtitutio dotis fit pro rata tunſdē dotis receptæ.*

100 *Actor, qui habet pro ſe reſeruationem dominij, & poſſeſſionis, poteſt obtinere mandatum de aſſociando, etiam quod ſit hæres, contra tertios poſſeſſores; non tamen poſſet ſi vellet procedere actione perſonali, & executiuè. & numer. 101.*

102 *Libri publici Ciuitatis probant valorem bonorū.*

103 *Libri particularium probant valorem fructuum à retinente acceptorum.*

104 *Inſtrumentum centum annorum, vel octuaginta, vel ſeptuaginta, non indiget recognitione, ſed creditur ſubſcriptioni Notarij.*

105 *Concilium prohibet, quem cedere libros nomine fictitio, & tollit illorum fidem.*

106 *Liber Communitatis probat exemptionem illorū, qui in eo ſcripti non reperiuntur inter alios onera ſoluentes.*

107 *Liber defuncti facit magnam præſumptionem, quia nemo præſumitur immemor ſuæ ſalutis.*

108 *Libri Montis Pietatis; & Depoſitarie probant pro tertio, & contra tertium.*

109 *Libri à Mercatore, tunc probant, quando continent data, & recepta.*

110 *Libri à Mercatore pro memoria retenti non probant, nec obligant, nec indicant ſolutionem.*

111 *Liber, qui nuncupatur Vacchetta, non probat regulariter.*

112 *Liber priuati regulariter non probat fauore ſcribentis, niſi ſit adminiculatus.*

113 *Liber priuati poteſt adminiculari, fr detur mors ipſius ſcribentis, & qualitas, & integritas eiuſdem, & illius bona fama.*

114 *Liber priuati, quomodo, & quando probet contra tertium. & num. 115. 116.*

117 *Pauper non præſumitur per quinquennium differre exactionem, præcipuè ſi talis pauper ſit fœmina.*

118 *Inuentarium probat contra ſcribentem, & id conficientem, & eius hæredes.*

119 *Probatio non excludit probationem, remiſſiue.*

220 *Materia probanda, quando eſt difficilis probationis, ſupplent coniecturæ.*

121 *Archiuiatio non eſt neceſſaria, quando conſtat de legalitate Notarij, & legalitas præſumitur lapſa centum annorum.*

122 *Probationes multæ, licet nulliter factæ, coniunguntur ad perfectam probationem, propter earum multiplicitatem.*

123 *Inſpectio ocularis, & viſitatio loci ſuperat omne genus probationum.*

124 *Nomen nudum nullum Ius præbet.*

125 *Emens pro perſona nominanda, ſibi quærit, donec nominet, & quando nominat, hypotheca tranſit ad nominatum, perinde ac ſi ab initio emiſſet.*

99 ET ſi pulſatur aliquis † pro reſtitutione dotis: tunc ille condemnabitur tantum pro rata dotis receptæ: nec tenebitur ad nō receptam, *Rota in Bononien. de Manzolis 12. Maij 1622. coram eodem, inter manuſcriptas.*

100 Actor hæres vigore reſeruationis dominij & poſſeſſionis in fauorē ſui auctoris, obtinet ſibi mandatum de aſſociando, *in Romana vinea 29. Aprilis 1648. coram R. P. D. Meltio, inter vagantes.*

101 Qui vellet procedere actione † perſonali, & executiue contra tertium, non poſſet, *vt in Romana hæreditatis, de Gratianis 11. Decembris 1648. coram eod. in manuſcript.*

102 Si eſſet facienda † probatio valoris bonorum, eſt recurrendum ad publicos libros Ciuitatis; ſi retinentur, quia illi probant valorem illorum.

103 Prout etiam libri particularium † probant valorē fructuum à retinente perceptorum, *vt in Bononien. fideicommiſſi, de Rubeis 11. Martij 1646. coram Reuerendiſſ. D.meo Dunozetto, inter volantes.*

104 Qui producit Inſtrumentum † centum annorum, vel octuaginta, vel ſeptuaginta,

non

indiget recognitione, & creditur ſub-
ptioni Notarij.
t ſi vtantur probatione deſumpta † ex
s hiſtoricorum, eſt aduertendum, quod
les hiſtorici ſuppreſſerunt eorum nomen
probant, quia ſacrum Concilium pro-
t, quem edere libros nomine ficticio, &
t illorum fidem, præcipuè ſi in aliquo
iincatur de mendacio.
ber quoque Communitatis, † probat
ıptionem eorum, qui non reperiuntur
ſcripti inter alios ſoluentes onera, vt
eximana ſepulturæ de Cimis, 28. *Maij* 1646.
R.P.D. Arguelles, in manuſcript.
ber autem Defuncti, † facit magnam
ımptionem, quia nemo præſumitur im-
or ſalutis æternæ, *vt in Romana reinte-*
nis 15. *Iunij* 1648. *coram R.P.D. Meltio,*
o: ſed libri Montis Pietatis, † & De-
ariæ, probant etiam pro tertio, & con-
rtium, *vt in Romana, ſeu Melenitana pe-*
ria 1. *Julij* 1649. *coram R. P. D. Cerro,*
volantes.
libri Mercatorum, † tunc probant,
do continent data, & accepta, ex qua
, & nomine, & qua die.
ori, qui à mercatore retinentur † pro
oria, non probant, nec obligant, nec
ant ſolutionem, *vt in Bononien. manu-*
tis 15. *Julij* 1650. *coram R. P. D. Mel-*
folio, vbi etiam habetur quod liber,
uncupatur † Vacchettæ, non probat,
ſi eſſet facienda liquidatio ex eis non
ieret, licet cum ſit difficilis probatio-
emittatur arbitrio Iudicis, qui ſolet ſe
ire à ſolito, habito reſpectu temporis
dentis, & ſubſequentis, & tenet me-
viam, vt habetur in *eadem deciſione*.
: liber priuati regulariter † probat
: ſcribentis, niſi ſit adminiculatus, *To-*
ciſ. 215.
adminicuio ſolet dari † mors ſcri-
, & qualitas, & integritas eiuſdem,
llius bona fama.
alio, ſi partitæ in illo adſcriptæ † iu-
ıtur aliunde, tunc probaret etiam
ı tertium, & hoc procedit † etiamſi
na parte non iuſtificentur.
ortius, ſi concurrat paupertas † eius,
bebat à tali ſcribente exigere, *vt in*
a penſionis Palatij 22. *Iunij* 1648. *coram*
. Meltio, inter vagantes.
etiam habetur, quod pauper † non
nitur per quinquennium differre
onem; præcipuè, ſi talis pauper eſt
a.
ntarium quoque † probat contra
tem, & eum conficientem, eiuſque
s, *vt in Romana reſidui dotis* 15. *Iu-*
i. coram R.P.D. Cerro, in folio.

119 Nec terrorem dabit probatio † contraria, quia probatio non excludit probationem, vt *in Hiſpalen. decimarum* 26. *Iun.* 1647. *coram Eminentiſſimo D. meo Corrado, apud P. Dianam, par.* 9. *fol.* 395. & neque ſi materia
120 ſit difficilis probationis, †. quia id ſupplebitur coniecturis: & ſi aderit Inſtrumentum
121 antiquum, vel ſcriptura, ſciendum, † quod Archiuiatio non eſt neceſſaria, quando conſtat de legalitate Notarij, legalitas vero præſumitur lapſu centum annorum, *vt in dicta Auximana ſepulturæ de Cimis* 14. *Martij* 1646. *coram Reuerendiſſimo Dunozetto, in folio*.
122 Multæ etiam probationes licet † nulliter factæ, coniunguntur ad perfectam probationem, propter earum multiplicitatem, *vt in Marſicen. Iuriſdictionis*, 18. *Febr.* 1647. *coram R.P.D. Bichio, in folio*.

Seu oculariis inſpectio, & viſitatio loci ſu-
123 perat omne genus † probationum, *vt in Romana executionis laudi* 14. *Iunij* 1647. *coram R.P.D. Arguelles, inter manuſcript.*

Si quis habet nudum nomen, non poteſt
124 agere, quia nudum nomen nullum Ius † præbet: & qui emit pro perſona nominanda,
125 quærit ſibi donec nominet: † & quando nominat, hypotheca tranſit ad nominatũ, ac ſi ab initio ille emiſſet, *vt in Romana fructuum Cenſus* 14. *Iunij* 1647. *coram R. P. D. Meltio, inter volantes*.

De productione iurium, pacto redimendi, primo acquirente, & domino directo.

Artic. V.

126 *Iura producta ſine partis citatione ad dicendum contra, non attenduntur.*
127 *Productio, quando ſemel eſt facta, non eſt opus iterum citare partem ad dicendum contra, ſed poteſt citari ad ſoluendos nouos terminos.*
128 *Emens cum pacto ſoluendi precium anterioribus ſi non ſoluit non poteſt agere de euictione, nec liberatur ex ſolutione facta poſterioribus.*
129 *Habens facultatem capiendi poſſeſſionem propria authoritate, adeundo Iudicem facilius obtinebit mandatum de aſſociando.*
130 *Agens in Iudicio Saluiani, ſi fiat oblatio debiti, non obtinebit: ſed nec tenetur cauere pecunias recipiendo.*
Creditor dicitur eſſe in damno, quando tenetur cauere. ibidem.
131 *Scriptura ſigillo munita fortius probat, quia illud dicitur confirmatio eorum, quæ in illa continentur.*
132 *Signum Notarij non eſt opus recognoſcere, quando in ſcriptura reperitur ſigillum, quia ſufficit id recognoſcere vna cum legalitate, vt fides adhibeatur.*
133 *Debitor pagarum decurſarum, quando eſt in mo-*

ra,

peti ex eisdem actis. Benè verum est, quod si deduceretur aliquid de nouo ad coadiuuandas antiquas probationes, tunc reuocaretur possessio, *Rota in Vrgellen. Canonicatus 27 Nouembris 1634. coram bon. mem. Pirouano, in folio.*

96 Et si aget vigore Instrumenti † societatis officij, in qua reus promisit dare nouum fideiussorem, & interim eo non dato mortuus est ille, sub cuius periculo societas posita erat non disdicta societate, vel non ratificata: an sit iudicandum pro, vel contra lucrum. *Est pulcra decisio in Romana societatis officij 14. Ianuarij & 13. Martij 1648. prima coram D.meo Card. Ottobono, secunda coram R.P.D. meo Bichio, inter volantes.*

97 Si agant plures † pro consignatione pretij Bubalarum, vel Boum, inter quos sit dominus herbarum, qui illas pro eorum alimonia dedit, & cum effectu credidit: Iudex tunc præfert dominum herbarum omnibus, etiam anterioribus, *Rota in Romana potioritatis 22. Maij 1619. coram bon.mem. Remboldo, inter vagantes.*

98 Si verò agatur contra † filiumfamilias, qui se obligauit vna cum Patre, & contemplatione Patris: talis filius liberabitur quoad personam, & bona acquisita, postquam factus est sui iuris. *Rota in Anconitana pecuniaria 1. Julij 1627. coram d. bo.me. Remboldo, in folio:* Non autem quo ad bona, quæ habebat tempore obligationis, *Tomatus decision. 218.* & si abstinet se ab hæreditate paterna, tenetur tantum in quantum facere potest. *idem Tomat. dicta decis. 218.*

De associatione fideiussore, potioritate, & fide librorum, & alijs probationibus.

Artic. IV.

99 *Restitutio dotis fit pro rata eiusdē dotis receptæ.*

100 *Actor, qui habet pro se reseruationem dominij, & possessionis, potest obtinere mandatum de associando, etiam quod sit hæres, contra tertios possessores; non tamen posset si vellet procedere actione personali, & executiuè. & numer. 101.*

102 *Libri publici Ciuitatis probant valorem bonorū.*

103 *Libri particularium probant valorem fructuum à retinente acceptorum.*

104 *Instrumentum centum annorum, vel octuaginta, vel septuaginta, non indiget recognitione, sed creditur subscriptioni Notarij.*

105 *Concilium prohibet, quem cedere libros nomine fictitio, & tollit illorum fidem.*

106 *Liber Communitatis probat exemptionem illorū, qui in eo scripti non reperiuntur inter alios onera soluentes.*

107 *Liber defuncti facit magnam præsumptionem, quia nemo præsumitur immemor suæ salutis.*

108 *Libri Montis Pietatis, & Depositarie probant pro tertio, & contra tertium.*

109 *Libri à Mercatore, tunc probant, quando continent data, & recepta.*

110 *Libri à Mercatore pro memoria retenti non probant, nec obligant, nec indicant solutionem.*

111 *Liber, qui nuncupatur Vacchetta, non probat regulariter.*

112 *Liber priuati regulariter non probat fauore scribentis, nisi sit adminiculatus.*

113 *Liber priuati potest adminiculari, si detur mors ipsius scribentis, & qualitas, & integritas eiusdem, & illius bona fama.*

114 *Liber priuati, quomodo, & quando probet contra tertium. & num. 115. 116.*

117 *Pauper non præsumitur per quinquennium differre exactionem, præsertim si talis pauper sit fœmina.*

118 *Inuentarium probat contra scribentem, & id conficientem, & eius hæredes.*

119 *Probatio non excludit probationem, remissiue.*

120 *Materia probanda, quando est difficilis probationis, suppleni coniecturæ.*

121 *Archiuiatio non est necessaria, quando constat de legalitate Notarij, & legalitas præsumitur lapsu centum annorum.*

122 *Probationes multæ, licet nulliter factæ, coniunguntur ad perfectam probationem, propter earum multiplicitatem.*

123 *Inspectio ocularis, & visitatio loci superat omne genus probationum.*

124 *Nomen nudum nullum Ius præbet.*

125 *Emens pro persona nominanda, sibi quærit, donec nominet, & quando nominat, hypotheca transit ad nominatum, perinde ac si ab initio emisset.*

99 ET si pulsatur aliquis † pro restitutione dotis: tunc ille condemnabitur tantum pro rata dotis receptæ: nec tenebitur ad nō receptam, *Rota in Bononien. de Manzolis 12. Maij 1622. coram eodem, inter manuscriptas.*

100 Actor hæres vigore reseruationis dominij & possessionis in fauorē sui auctoris, obtinet sibi mandatum de associando, *in Romana vinea 29. Aprilis 1648. coram R. P. D. Meltio, inter vagantes.*

101 Qui vellet procedere actione † personali, & executiue contra tertium, non posset, *vt in Romana hæreditatis, de Gratianis 11. Decembris 1648. coram eod. in manuscript.*

102 Si esset facienda † probatio valoris bonorum, est recurrendum ad publicos libros Ciuitatis, si retinentur, quia illi probant valorem illorum.

103 Prout etiam libri particularium † probant valorē fructuum à retinente perceptorum, *vt in Bononien. fideicommissi, de Rubeis 11. Martij 1646. coram Reuerendiss. D.meo Dunozetto, inter volantes.*

104 Qui producit Instrumentum † centum annorum, vel octuaginta, vel septuaginta,

non

non indiget recognitione, & creditur ſubſcriptioni Notarij.

105 Et ſi vtantur probatione deſumpta † ex libris hiſtoricorum, eſt aduertendum, quod ſi tales hiſtorici ſuppreſſerunt eorum nomen non probant, quia ſacrum Concilium prohibet, quem edere libros nomine fictitio, & tollit illorum fidem, præcipuè ſi in aliquo conuincatur de mendacio.

106 Liber quoque Communitatis, † probat exemptionem eorum, qui non reperiuntur in eo ſcripti inter alios ſoluentes onera, vt *in Auximana ſepulturæ de Cimis*, 28. *Maij* 1646. *coram R.P.D. Arguelles, in manuſcript.*

107 Liber autem Defuncti, † facit magnam præſumptionem, quia nemo præſumitur immemor ſalutis æternæ, *vt in Romana reintegrationis* 15. *Iunij* 1648. *coram R.P.D. Meltio, in folio*:

108 ſed libri Montis Pietatis, † & Depoſitariæ, probant etiam pro tertio, & contrà tertium, *vt in Romana, ſeu Melenitana peculiaria* 1. *Julij* 1649. *coram R. P. D. Cerro, inter volantes.*

109 Et libri Mercatorum, † tunc probant, quando continent data, & accepta, ex qua cauſa, & nomine, & qua die.

110 Libri, qui à mercatore retinentur † pro memoria, non probant, nec obligant, nec indicant ſolutionem, *vt in Bononien. manutentionis* 15. *Julij* 1650. *coram R. P. D. Meltio, in folio*, vbi etiam habetur quod liber,

111 qui nuncupatur † Vacchetta, non probat, ideo, ſi eſſet facienda liquidatio ex eis non bene fieret, licet cum ſit difficilis probationis, remittatur arbitrio Iudicis, qui ſolet ſe regulare à ſolito, habito reſpectu temporis præcedentis, & ſubſequentis, & tenet mediam viam, vt habetur in *eadem deciſione*.

112 Nec liber priuati regulariter † probat fauore ſcribentis, niſi ſit adminiculatus, *Tomat. deciſ.* 215.

113 Pro adminicuio ſolet dari † mors ſcribentis, & qualitas, & integritas eiuſdem, cum illius bona fama.

114 Pro alio, ſi partitæ in illo adſcriptæ † iuſtificentur aliunde, tunc probaret etiam

115 contra tertium, & hoc procedit † etiamſi in aliqua parte non iuſtificentur.

116 Et fortius, ſi concurrat paupertas † eius, qui debebat à tali ſcribente exigere, *vt in Romana penſionis Palatij* 22. *Junij* 1648. *coram R.P.D. Meltio, inter vagantes.*

117 Vbi etiam habetur, quod pauper † non præſumitur per quinquennium differre exactionem; præcipuè, ſi talis pauper eſt fœmina.

118 Inuentarium quoque † probat contra ſcribentem, & eum conficientem, eiuſque hæredes, *vt in Romana reſidui dotis* 15. *Junij* 1648. *coram R.P.D. Cerro; in folio.*

119 Nec terrorem dabit probatio † contraria, quia probatio non excludit probationem, vt *in Hiſpalen. decimarum* 26. *Jun.* 1647. *coram Eminentiſſimo D. meo Corrado, apud P. Dianam, par.* 9. *fol.* 395. & neque ſi materia

120 ſit difficilis probationis, †, quia id ſuppletur coniecturis: & ſi aderit Inſtrumentum

121 antiquum, vel ſcriptura, ſciendum, † quod Archiuiatio non eſt neceſſaria, quando conſtat de legalitate Notarij, legalitas vero præſumitur lapſu centum annorum, *vt in dicta Auximana ſepulturæ de Cimis* 14. *Martij* 1646. *coram Reuerendiſſimo Dunozetto, in folio.*

122 Multæ etiam probationes licet † nulliter factæ, coniunguntur ad perfectam probationem, propter earum multiplicitatem, *vt in Marſicen. Iuriſdictionis*, 18. *Febr.* 1647. *coram R.P.D. Bichio, in folio.*

Sed oculatis inſpectio, & viſitatio loci ſuperat omne genus † probationum, *vt in Romana executionis landi* 14. *Junij* 1647. *coram R.P.D. Arguelles, inter manuſcript.*

123

Si quis habet nudum nomen, non poteſt

124 agere, quia nudum nomen nullum Ius † præbet: & qui emit pro perſona nominanda

125 quærit ſibi donec nominet: † & quando nominat, hypotheca tranſit ad nominatũ, ac ſi ab initio ille emiſſet, *vt in Romana fructuum Cenſus* 14. *Junij* 1647. *coram R. P. D. Meltio, inter volantes.*

De productione iurium, pacto redimendi, primo acquirente, & domino directo.

Artic. V.

126 *Iura producta ſine partis citatione ad dicendum contra, non attenduntur.*

127 *Productio, quando ſemel eſt facta, non eſt opus iterum citare partem ad dicendum contra, ſed poteſt citari ad ſoluendos nouos terminos.*

128 *Emens cum pacto ſoluendi precium anterioribus ſi non ſoluit non poteſt agere de euictione, nec liberatur ex ſolutione facta poſterioribus.*

129 *Habens facultatem capiendi poſſeſſionem propria authoritate, adeundo Iudicem facilius obtinebit mandatum de aſſociando.*

130 *Agens in Iudicio Saluiani, ſi fiat oblatio debiti, non obtinebit: ſed nec tenetur cauere pecunias recipiendo.*

Creditor dicitur eſſe in damno, quando tenetur cauere. ibidem.

131 *Scriptura ſigillo munita fortius probat, quia illud dicitur confirmatio eorum, qua in illa continentur.*

132 *Signum Notarij non eſt opus recognoſcere, quando in ſcriptura reperitur ſigillum, quia ſufficit id recognoſcere vna cum legalitate, vt fides adhibeatur.*

133 *Debitor pagarum decurſarum, quando eſt in mo-*

ra,

ra, poteſt conueniri pro toto credito.

134 *Leſio dicitur inducta ex tertia parte, & etiam ex dimidia iuſti pretij.*

135 *Primus acquirens ex titulo oneroſo poteſt excludere quos vult, & de ſic acquiſitis diſponere.*

136 *Dominus directus attento pacto renouandi, quibus actionibus conueniri poteſt.*

137 *Promittens donare poteſt cogi ad faciendum Inſtrumentum.*

138 *Agens contra aliquem, vt ſe in dominum recognoſcat, quid teneatur probare.*

A Duertere etiam debet Actor, quod Iura † producta ſine partis citatione ad
126 dicendum contra, non attenduntur, & ideo procuret non omittere talem citationem, ſic enim monet *deciſio Romana pecuniaria 28. Iunij 1649. coram R.P.D. Arguelles in manuſ.* Et vt ſupra dixi, quando productio ſemel eſt
127 facta, † non eſt opus iterum citare partem ad dicendum contra, ſed poteſt citari ad ſoluendum nouos terminos, *vt in citata Romana fructuum dotis 10. Iunij 1648. coram R. P. D. Rojas, inter vagantes.*

128 Qui emit fundum cum pacto ſoluendi precium anterioribus, & illud non ſoluit, non poteſt agere de euictione, ſi fundus euincitur ab anteriori; quia debebat dictis anterioribus ſatisfacere iuxta ſuam promiſſionem, & ex ſolutione facta poſterioribus, non liberatur, *vt in Maceraten. Saluiani 11. Martij 1647. coram Eminentiſſimo D. Cardinali Corrado, apud Merlin. de pignor. deciſ. 144.*

Qui habet pro ſe facultatem capiendi poſ-
129 ſeſſionem propria auctoritate, † ſi adit Iudicem, facilius obtinebit mandatum de aſſociando, vt *in Romana Cenſus 17. Martij 1649. coram Reuerendiſſ. Dunozetto, inter volantes.*

Qui agit in iudicio Saluiani, & fiat obla-
130 tio debiti, non obtinebit: recipiens † autem non erit obligatus præſtare aliquam cautionem in recipiendo pecunias, quia Ius offerendi, vt ſupra, non permittitur, quando primus creditor eſſet in damno, & in damno diceretur ſi teneretur cauere, *vt in ſupra allegata Ciuitatis Caſtelli Saluiani 1. Iulij 1647. coram R.P.D. Bichio, in manuſcript.*

Scriptura, quæ producitur, ſi habet ſigil-
131 lum, † fortiùs probat, quia illud dicitur confirmatio eorum, quæ in illa continentur, *vt in Vladislauien. manutent onis 5. Iunij 1648. coram R.P.D. Ghiſlerio, inter manuſcript.*

Et tali caſu non eſt opus recognoſcere
132 ſignum Notarij, † ſed ſufficit recognoſcere ſigillum, & legalitatem, vt fides illi adhibeatur, *vt in Ampurien. ſeu Ciuitaten. Archipresbyteratus 26. Nouembris 1649. coram R.P.D. Bichio, inter volantes.*

Agitur etiam ad totum creditum, quan-
133 do debitor eſt in mora † pagarum decurſarum, per pactum quod deficiente in vna teneatur ad duas, & in duabus ad tres, & in tribus ad totam ſummam, *vt in citata Ariminen. manutentionis 1. Iulij 1647. coram R.P.D. Ghiſlerio, in folio.*

134 Si quis ageret pro læſione ex eo quod prædium paruo pretio vendidit, ſi adeſt pactum redimendi, ex tali pacto dicitur diminutum pretium in ſexta parte, quando non eſt abſolutum, & indefinite conceptum, ſed reſtrictum ad certum tempus; læſio enim dicitur inducta ex tertia parte, vel etiam ex dimidia iuſti pretij, *vt in Romana reſciſſionis tranſactionis 29. Maij 1648. coram Eminentiſſimo D. Cardinali Corrado, in manuſcr. & in Romana ſimulationis contractus 29. dicti menſis Maij eiuſdem anni, coram Reuerendiſſimo D. Dunozetto, inter volantes.*

Et quia primus acquirens ex titulo one-
135 roſo poteſt excludere quos vult, † & de ſic acquiſitis diſponere, non ſecùs ac de ſuis patrimonialibus, in præiudicium quorumlibet comprehenſorum, etiamſi agatur de emphyteuſi, ex pacto, & prouidentia, & poteſt de eis in teſtamento diſponere, eadem ratione in ſui, & comprehenſorum præiudicium poterit illa obligare, & ideo tunc poterit creditor in illis ſibi ſatisfacere durante inueſtitura, *Rota in Ceſenaten. emphyteuſis 23. Ianuarij 1651. coram R.P.D. meo Albergato, inter manuſcript.*

Stante etiam pacto, quod dominus dire-
136 ctus debeat facere † renouationem de tanto in tanto tempore, poterit talis dominus cõueniri actione perſonali, etiam ad factum, ad faciendam talem renouationem, vt dicitur in *eadem deciſione.*

Qui etiam promiſit donare, poteſt cogi ad
137 faciendũ Inſtrumentum, † & ſi promiſit ſimpliciter, non poteſt apponere aliquam conditionem, ſed tenetur eam puram, & liberam facere, præſertim ſi talis promiſſio fuit facta contemplatione certi matrimonij, *vt in Romana donationis de Caſtellanis 17. Iunij 1630. coram bon. mem. Coccino, non impreſſa.*

Qui autem agit contra aliquem, vt ſe in-
138 dominũ recognoſcat, † quid teneatur probare, *videbitur in Peruſina emphyteuſis 21. Junij 1641. coram Reuerendiſſimo D. Dunozetto, inter vagantes.*

De creditore anteriore, & poſteriore, euictione, & lucro ſocietatis.

Artic. VI.

139 *Creditor anterior, de quo informatus eſt Tutor, qui ſoluit poſterioribus, poteſt cogi agere pro ſolutione contra eundem, vt ſibi ſoluat.*

140 *Creditor poſterior ſi occultet bona debitoris, vel illa*

Digitized by Google

illa dilapidet, & de hoc adsit timor, an possit agi pro assecuratione.

141 *Creditor posterior si fuit diligens, non solum in exigendo, sed etiam in consumendo pecunias, non potest ab anterioribus pulsari, nisi adsit obligatio in forma depositi.*

142 *Creditor pauper solet esse diligens in exigendo.*

143 *Creditor non tenetur recipere diuisas solutiones.*

144 *Dotans non tenetur de euictione rei datæ in dotem, nisi talis euictio fuerit promissa in specie.*

145 *Dos promissa in qualitate reinuestienda ex partium conuentione non dicitur consistere in quantitate, sed in inuestimento.*

146 *Damna, & interesse succedunt loco promissionis factæ, si non adsit protestatio opportuna.*

147 *Fideiussio non est de substantia societatis officij, ideo petens lucrum ob non datum fideiussorem non obtinet.*

148 *Præseruatio illa sine præiudicio fideiussionis, quid operetur.*

149 *Materia societatis officij fusè digesta.*

150 *Non adimplens pro parte sua, etiam sine interpellatione non lucratur societatem.*

151 *Promittens duo, vnum adimplens non liberatur.*

152 *Creditor, si recepit fructus, dicitur sibi præiudicasse durante illorum tempore.*

153 *Cessionarius ad quas teneatur diligentias pro credito sibi cesso cum promissione exigibilitatis.*

Executor vnus sufficit, qui perquirat, & referat non inuenisse bona, super quibus possit facere executionem. ibidem.

Creditor non tenetur discutere bona à tertijs possessa, & litibus intricata.

154 *Cessionarius potest citare cedentem ad indicandũ bona debitoris cessi, super quibus possit exequi mandatum, aliàs ad soluendum pecunias receptas.*

155 *Diligentiæ pro scriptura reperienda.*

ET creditor anterior, de quo informatur est Tutor, † qui soluit posterioribus, potest agere pro solutione contra eundem, vt sibi soluat.

139

Si etiam adsit timor, quod creditor posterior occultet bona debitoris, † vel illa dilapidet, potest agi pro assecuratione, docto de credito, & iurato de tali metu.

140

Sed si posterior fuit diligens, non solum in exigendo, † sed etiam in consumendo pecunias, non potest pulsari ab anterioribus, vt restituat, nisi se obligauerit restituere anterioribus, & in forma depositi; præsertim, quando est æque priuilegiatus, vt agentes: de his, *Romana residui dotis 15. Iunij 1648. coram R.P.D. Cerro, inter volantes.*

141

Et si agit creditor pauper, faciliter repellitur, quia similes creditores † solent esse diligentes in exigendo, *vt in Romana vineæ de Granuela 26. Iunij 1648. coram Eminentissimo D. Corrado, inter vagantes.*

142

Praxis Camilli Capucij.

Sique debitor vellet soluere creditori paulatim, non audiretur, † quia creditor non tenetur recipere diuisas solutiones, *vt in Maceraten. redditionis rationis 5. Iunij 1648. coram R.P.D. Meltio, non impressa.*

143

Quando autem quis dotauit, non tenetur de euictione rei datæ in dotem, † nisi talis euictio fuerit in specie ab illo promissa, vel dotans sit in mala fide.

144

Et si dos fuit promissa in qualitate reinuestienda ex partium conuentione, † non dicitur consistere in quantitate, sed in inuestimento, *vt in Camerinen. dotis Ecclesiæ 22. Iunij 1650. coram dict. R.P.D. Meltio, in folio.*

145

Loco promissionis factæ, si ille non protestatur, † succedunt damna, & interesse, *vt in Romana census 16. Decembris 1647. coram R.P.D. Bichio, inter vagantes.*

146

Si autem adsit differentia, quoad lucrum societatis officij, ex quo † quis prætendit lucrum, & non dedit promissum fideiussorem: dicemus cõtra creditorem esse iudicandum, quia fideiussio non est de substantia societatis, non obstante quod in quietantijs fructuum adsit protestatio, quod recipiantur sine præiudicio dictæ fideiussionis: Præseruatio † enim facit solum, vt fideiussio possit peti, non autem quod impediat lucrum societatis, quia aliàs nunquam daretur casus tali lucro, & si non adesset talis præseruatiua, diceretur remissa fideiussio: & quoad hoc legitur materia optime tractata, *in Romana societatis officij 13. Marty 1648. coram R.P.D. meo Bichio, inter vagantes.*

147

148

149

In alia etiam Romana societatis officij 14. Ianuarij 1648. coram Eminentissimo D. Cardinali Otthobono, dicitur, quod † qui non adimplet pro parte sua, etiam sine interpellatione, non lucratur societatem, etiam quod fuerit promissum in primo instrumento, & non in secundo; dummodo fuerit dictum, citra nouationem; & sufficit defectus simplicis implementi, etiamsi fuerint soluti fructus à tertio; vt si fuerunt duo promissa, non sufficit vnum adimplere. † Quando autem creditor recipit fructus, dicitur sibi præiudicasse durante illorum tempore, & eo durante societas superlucratur, non obstante dicto non implemento.

150

151

152

Sed si venerit casus, in quo aliquis cesserit alteri creditum, † cum promissione exigibilitatis, ad quas diligentias tenebitur cessionarius? *dixit Rota*, quod obtento mandato cõtra debitorem cessum, poterit si vult prosequi diligentias mediante vno executore, vel duobus; sed sufficit etiam vnus, qui perquirat, & referat non inuenire bona, in quibus possit facere executionem, *vt in Romana lucri dotis 1. Aprilis 1650. coram R.P.D. Albergato. in folio*, vbi etiam dicitur, † quod

153

Digitized by Google

non tenetur creditor diſcutere bona à tertijs poſſeſſa, & litibus intricata; & poterit
154 etiam citari cedens † ad indicandum bona debitoris ceſſi, ſuper quibus poſſit exequi mandatum, aliàs ad ſoluendum pecunias receptas pro credito ceſſo, *vt in vna Bononien. litterarum cambij 17. Nouembris 1648. coram R.P.D.Celſo, inter volantes.*

Diligentiæ autem pro reperienda ſcriptu-
155 ra, vel titulo ab aliquo † præſumptiue allegato, fiunt per duos deputatos à Iudice, & aliter factæ non releuant, *vt vult Rota in vna Ampurien. ſeu Ciuitaten. Archipresbyteratus 26. Nouembris 1649. coram R.P.D.Bichio, non impreſſa.* & de libris Datariæ, *dixit Rota in Burgen. Beneficiorum 26. Iunij 1651. coram R.P.D. Celſo, inter Vagantes*; & bone dicuntur quando nullus remanet locus, qui non fuerit perquiſitus, *Tomat. deciſ. 220.*

De Reo,

Cap. IV.

Quis ſit reus, de apprehenſo in Curia, de contumace, cedente, vel recedente à Curia.

Artic. I.

1 *Reus quis dicatur.*
2 *Reus Romæ apprehenſus an poſſit ibidè conueniri.*
3 *Reus conuentus abſoluitur ex non iure actoris, & ex defectu probationum eiuſdem. & nu. 4.*
5 *Citatus in partibus an, & quando poſſit accedens ad Vrbem contra actorem per contradictas agere.*
6 *Reus contumax an audiatur examinatis teſtibus abſque interrogatorijs.*
7 *Contumax perſonaliter citatus, poſt tempora ad appellandum non auditur.*
8 *Proceſſus per contradictas, datur in beneficialibus mortuo reo in qualibet parte Iudicij.*
9 *Limita hoc non procedere in cauſis profanis.*
10 *Reus in ſua exceptione eſt actor, & illam concludenter probare debet.*
11 *Iudex magis faueat reo, quam actori.*
12 *Reus ſi pendente iudicio ciuili accuſet actorem, quid agendum.*
13 *Confideiuſſor ſoluens totum debitum an indigeat integra iuriam reportatione, & poſſit agere cõtra correum.*
14 *Examen teſtium pro reo excipiente admittitur, ſi articuli ſint releuantes.*
15 *Et quid ſi ex pluribus articulis tantum aliqui eſſent releuantes.*
16 *Remiſſoria de ſtilo Rotæ in re graui negatur, ſed teſtes Romam accedunt.*
17 *Remiſſoria quando in genere ſit concedenda.*
18 *Teſtes quomodo debeant deponere ſuper immemorabili.*
19 *Articuli releuantes, vel calumnioſi, aut inueriſimiles qui dicantur.*
20 *Compulſoria ſpecialis negatur: niſi conſtet de exiſtentia ſcripturæ compulſandæ.*
21 *Remiſſoria, aut compulſoria, quando concedatur.*
22 *Remiſſoria non eſt petenda in vltimis audientijs.*
23 *Remiſſoria an poſſit obtineri poſt rem iudicatam.*
24 *Præſcriptio non currit contra ignorantem.*
25 *Tutor conuentus ad reddendam rationem pupillo quid facere debeat, remiſſiue.*

1 QVis dicatur Reus, *dixit † gloſſa in §. 1. verb. & ſtipulandi, inſtit. de duobus reis, & l. cum is, qui, ff. de fideiuſſor.*

Ideo etiam hoc aſſumptum defero; ſatis enim mihi erit aliqua de ipſo circa praxim aſſerere.

2 Si igitur reus apprehenditur Romæ, † dummodo non venerit ratione deuotionis, ſeu vt cito aliquo, & vrgenti negocio ſe expediat, poterit Romæ conueniri in Iudicio, etiam quod nulla adſit obligatio Cameralis, *hoc dicitur apud Veſtrium ſeruari in Praxi libro 4. cap. 1.*

3 Quando autem † conuentus fuerit, poteſt abſolui in duobus caſibus: Primo ex non
4 iure † actoris. *Caſſad. deciſ. 2. de ſent. & re iud. Tomat. deciſ. 123.* quod *vt ibid.* procedit tam in profanis, quam in beneficialibus. Secundo, quando actor non probat ſuam intentionem, *l. 1. C. de rei vendicatione, & dicit text. in cap. inter dilectos de fide inſtrumentor. Tomat. deciſ. 178. & 249. & 274. tom. 2.*

Inſuper, quando fuit citatus in partibus
5 in vim citationis † decretæ, accedens ad Vrbem, poteſt contra actorem ab Vrbe recedẽtem, nullo Procuratore dimiſſo, tanquam contumacem, abſque alia citatione de partibus per audientiam contradictarum procedere: & huiuſmodi proceſſus eſt perducendus vſque ad ſententiam diffinitiuam inclusiuè, *Rota deciſ. 402. in nouis. Et ſic docet Veſtrius in ſua Praxi lib. 4. cap. 4. num. 1.*

Si vero non comparuiſſet, & contra ipſum fuiſſent interim examinati teſtes ſine inter-
6 rogatorijs, † auditur, ſi vult teſtes repetere ſuper ſuis interrogatorijs; expenſis tamen ipſius rei, *vt apud Veſtrium dicto lib. 4. cap. 4. numer. 9.*

Et ſi perſonaliter citatus fuerit contumax
7 & ſuperueniat poſt tempora † ad appellandum; non auditur, ſi appellat via ordinaria, ſed debet petere via extraordinaria reſtitutionem in integrum, & reficere expenſas, *vt idem Veſtrius lib. 4. dict. cap. 4. num. 9.* apud quem videantur etiam declarationes, & limitationes.

Si autem moriatur in quacunque parte
8 Iudicij, & cauſa ſit beneficialis, † ſolet procedi per contradictas contra omnes ſua inte-

Digitized by Google

intereſſe putantes, non ſolum ad effectum adiudicandi beneficium, vel relaxandi fructus, vt accidit multis vicibus ſequeſtratos, *Rota deciſ. 144. in nou.* Verum etiam ad effectū abſolutoriæ: nec eſt neceſſe in huiuſmodi proceſſu citare Procuratorem Defuncti, etiamſi eſſet effectus Dominus litis, *Veſtrius ibidem dicto cap. 4. num. 12. & 37.*

Hoc tamen non debet practicari in cauſa
9 profana, quia tunc citatur † procurator Dominus litis effectus, *vt annuit dictus Veſtrius loco citato, & dicam infra.*

10 Quando reus excipit, in ſua † exceptione dicitur Actor; & debet audiri, *Tomat. deciſ. 200.* ſed illam concludenter tenetur probare, præcipuè quando actor ſuam intentionem concludenter probauit; *Rota in Toletana decimarum de Capilla 14. Decembris 1648. coram R.P.D. Veroſpio, in folio.*

Semper tamen potius Iudex fauebit Reo,
11 quam Actori: quia † Actor habet poteſtatem agendi, quando vult; quod eſt ſecus in Reo; *l. pure §. fin. ff. de except. dol.* & dixit *Rota in Aretina penſionis 20. Februarij 1598. coram bon. mem. Lutta, in folio.*

Quid autem ſit faciendum, & quomodo
12 procedendum, & an ſit † inhibendus Iudex criminalis, ſi reus conuentus pendente iudicio ciuili accuſet Actorem? *Eſt pulcra deciſio in cauſa Romana hæreditatis 27. Aprilis 1644. coram R.P.D. Melino in folio.*

13 Et ſi duo rei conueniuntur † ad ſoluendum, & non ſunt principales debitores, ſed confideiuſſores, ſi alter illorum ſoluit, non eſt neceſſe quod pro ſua rata reportet iurium ceſſionē, quia eſſet inefficax, ſatis enim erit, quod illam reportet quoad ratam tangentem confideiuſſorem, cumque eius vigore poteſt conuenire, *Rota apud Ludouiſium deciſ. 190. num. 1. & 3.*

Quando verò reus excipit, & vult facere
14 ſuas probationes, & † indiget aliquando examine teſtium, tunc eſt aduertendum, quod ſi articuli ſunt releuantes, admittitur examen; ſecus verò, reijcitur non obſtante ſtilo ſolito allegari, quod in Curia nunquam denegatur: hoc deſumitur ex *Romana dotis, & Saluiani 20. Decembris 1630. coram R. P. D. Quelppo deciſ. 415. par. 5. recent. & in Romana reſciſſionis concordiæ 14. Martij 1650. coram R.P.D. meo Cerro, in folio.*

15 Et ſi aderunt † plures articuli, ex quibus aliqui ſint releuantes, tunc examen conceditur tantū quoad illos, reſecatis calumnioſis, & impertinentibus, ſic enim ſeruauit *Rota in Valentina Parrochialis 23. Ianuary 1647. coram R.P.D. meo Cerro, non impreſſa.*

Quando autem dubitatur, & agitur de
16 cauſa grani, & ardua, † de ſtilo Rotæ non datur remiſſoriæ, ſed teſtes debent accedere ad Curiam, *vt reſtatur eadem Rota in cauſa Tullen. nullitatis matrimonij 18. Martij 1647. coram R.P.D. Ghiſlerio, inter manuſcript.*

Quando autem in genere ſit concedenda,
17 vel deneganda remiſſoria, poterit haberi *à D. Gratioſo Vberto, in eius tractatu de citationibus cap. 13. à num. 361. vſque ad num. 633.* & nos dicemus *infra tit. de remiſſoria.*

Et ſi quis indiget probatione immemo-
18 rabilis, † quomodo teſtes debeant deponere; videbitur *in Nazarena ſeu Montis Viridis beneficij 16. February 1648. coram Illuſtriſſimo D. Dunozetto Decano, in folio*, vbi etiam di-
19 gnoſcetur qui nam dicantur † articuli releuantes, qui nam calumnioſi, & qui inueriſimiles, & dicam etiam *infra tit. de immemorabili.*

Si verò indiget compulſoria ſpeciali, il-
20 lam non obtinebit, niſi † conſtito de exiſtentia ſcripturæ compulſandæ, *Rota in Anconitana Mannæ 31. Iuny 1647. coram Eminentiſſimo D. Corrado, inter volantes*, & dicam pariter *infra tit. de compulſoria.*

Et quando, aut remiſſoria, aut compulſo-
21 ria conceditur, tunc † dirigitur, vbi ſunt teſtes, & ſcripturæ reperiuntur, & diriguntur alicui conſtituto in dignitate eccleſiaſtica, *cap. ſtatutum de reſcript. in 6. Clem. & ſi principalis eod. tit.* nec talis locus poteſt allegari ſuſpectus ſub aſſerto intereſſe alicuius de Magiſtratu, quando ibidem adeſt copia Iudicum, Procuratorum, & Aduocatorum, vt firmat *Rota in Meleuitana nullitatis profeſſionis 1. Iuny 1650. coram R.P.D. meo Roſat, in folio*, & dicam pariter plenius infra.

Cauendum eſt etiam, quod ſi quis indige-
22 ret remiſſoria, non debet expectare † vltimas audientias, illamque in dictis vltimis audientijs petere, quia Rota, quæ odit calumnias, ſolet in tali caſu illam denegare, *vt in Arimin. pecuniaria 16. Iun. 1624. coram bon. mem. Remboldo, in folio.* Si tamen eam petes alio tempore, & articuli eruut releuantes, illam obti-
23 nebis, etiam poſt rem † iudicatam; *Rota in Meleuitana Domus 11. Martij 1648. coram Eminentiſſimo D. meo Otthobono in folio, & in Toletana decimarum 16. Martij 1648. coram R.P.D. Cerro, non impreſſa.*

Et ſi reus excipit de præſcriptione; debe-
24 bit † animaduertere, quod illa non curtit contra ignorantem, *Rota in Beneuentana domus 13. Decembris 1648. coram d. Eminentiſſimo D. Otthobono, in folio.*

Tutor etiam conuentus ad reddendam
25 rationem legitimam pupillo, † quid debeat facere, docetur *à Rota in Licien. adminiſtrationis 25. Februarij 1647. coram d. Eminentiſſimo D. meo Cardinali Otthobono, in folio.*

De hærede, appretiatione bonorum, implemento, delegatione, & præscriptione.

Artic. II.

26 *Tutor datiuus datur, si alter ex causa publici muneris excusatur.*

27 *Hæres non implens mandata testatoris, an, & in quas pœnas incurrat.*

28 *Hæres si conueniatur de proprio, an teneatur.*

29 *Executio an retardetur ex simplici oppositione fideicommissi.*

30 *Hæres non beneficiatus, non potest facere detractiones.*

31 *Hæres fraudolenter, omittens aliquid describere in inuentario, ad quid teneatur.*

32 *Reus possidens, absolnitur ex non iure sui contrarij.*

33 *Exceptio rei non liberè iustificatæ, an pariat rescissionem contractus.*

34 *Exceptio non integræ transportationis actorum, tollitur per exhibitionem iurium iustificantium rem iudicatam.*

35 *Executio causæ ad curiam deuolatæ, non potest per appellationem remitti ad partes.*

36 *Reus quando cogatur ad eændum scripturas, vel iura, & liberetur cum cautione iuratoria.*

37 *A.C. moderatur inhibitionem ex se elapso biennio post appellationem.*

38 *Detractio legitimæ debitæ grauato, quomodo regulctur.*

39 *Obligatus repræsentare, non repræsentans tempore conuento, an admittatur ad purgationem moræ.*

40 *Opponens cautionem de stando iuri, an possit cog. ab alio iudice, quam expresso in cautione.*

41 *Filius nomine patris, an possit conueniri ad soluendum de bonis per ij sum possessis.*

42 *Compensatio an, & quando sit permissa etiam in executione sententiæ.*

43 *Emptor non data cautione de euictione, habet electionem precium deponendi.*

44 *Venditor an possit cogere emptorem soluere precium, non data cautione euictionis.*

45 *Obligatio ex causa necessaria, sustinetur etiam deficientibus solemnitatibus.*

46 *Fructus census an debeantur, si destruitur fundus.*

47 *Exceptio rei non liberæ debet opponi ante relaxationem mandati.*

48 *Liberatio correi cum dictionibus personalibus trahitur ad personam, & non ad bona.*

49 *Filius obligatus à Patre ad aliquod exercitium, an possit talem obligationem reuocare.*

50 *Peritus adhibitus tanquam testis debet valide examinari iuxta stilum testium.*

51 *Valor verus domorum, ex quibus inspectis habeatur.*

52 *Reus passus confiscationem, an teneatur ad debita antea contracta, si dines fiat.*

53 *Exceptio in continenti probata impedit immissionem, & interdictum adipiscendæ.*

54 *Exceptio in continenti probata, dicitur per transactionem, quæ impedit litis ingressum.*

55 *Transactio dicitur si sit super lite mota, vel mouenda.*

56 *Concordia facta ab hærede fideicommissario, an noceat alijs successiuè vocatis.*

57 *Matrimonium promissum, & postea præsente Parocho non consentiente contractum, an valeat.*

58 *Reus diligenter excipiat, & protestationem suam in quolibet actu repetat.*

59 *Reus conuentus ex pacto faciendi duas solutiones, relicta prima, an possit purgare moram primæ solutionis, & liberetur excipiens non aduenisse diem alterius solutionis.*

60 *Creditor post obtentam sententiam pro se, potest facere liquidationem.*

61 *Editio scripturarum, qualiter obtineatur, tam à Reo, quam ab Actore vtendi coram Iudice.*

62 *Obligatus in forma Cameræ, cum clausula, & ad omne mandatum, rectè conuenitur executiuè. Exceptio non implementi, non tollitur per implementum non durabile, & non perpetuum. ibid.*

63 *Exceptio delegationis non saluat reum, nisi illa iustificetur in quacunque sui parte.*

64 *Cessionarius quando dicatur feciſſe debitas diligentias, si cessum fuit nomen debitoris.*

65 *Reus eligens domicilium, & actus faciens non sonantes in agere, non consentit in iurisdictionem.*

66 *Præscriptio opponitur contra actorem quando, si adest congruus temporis lapsus.*

67 *Restitutio in integrum, est medela præscriptionis, & datur ex probabili ignorantia.*

68 *Præscriptio non completa cum defuncto, an currat contra minorem, vel pupillum hæredem.*

69 *Concordia, si impugnetur propter causæ falsitatem, sustinetur donec fuerit reuocata per tres conformes.*

70 *Sententia lata secunda die, an sustineatur, si citatio fuerit facta pro prima, & in antea.*

26 QVando autem se excusat ratione publici muneris, † tunc datur datiuus. *Romana Tutelæ 5. Maij 1632. coram bon. mem. Pirouano, in folio.*

27 Hæres quoq; nisi dolo desierit implere mãdata testatoris, † non cadit à cõmodo hæreditatis, nec incidit in pœnam iniunctam à testatore caducitatis, *Rota in Romana hæreditatis 18. Martij 1650. coram R.P.D. Rojas, non impressa.*

28 Et si conueniatur, de proprio † condemnabitur sine dubio, nisi doceat de adhibitione hæreditatis cum beneficio legis, & inuentarij, & doceat de inuentario confecto infra nonaginta dies; *casus est in Nepesina pecuniaria 27. Aprilis 1646. coram R.P.D. Verospio, in folio.*

29 Nec executionem retardabit ex simplici † oppositione fideicommissi, non probata iden-

identitate bonorum, nec ex alia friuola exceptione, quia executio cœpta debet terminari, vt finis tandem litibus imponatur, *Rota in Anconitana dotis 30. Maij 1650. coram R. P. D. meo Veroſpio, non impreſſa.*

30 Inſuper ſi non eſt beneficiatus, † neque poterit facere detractiones, *Rota in Bonon. fideicommiſſi de Pancalajs 31. Iunij 1649. coram R. P. D. meo Peutingerio, in folio*, vbi etiam dicitur, ad quem ſpectet probare alienationes ſufficere, vel non ſufficere pro detractionibus.

Et quando fraudolenter omittit aliquid
31 deſcribere in † inuentario, non perdit beneficium legis, ſed tantum condemnatur ad duplum, *Rota in Romana legatorum 28. Iunij 1641. coram bon. mem. Pirouano, non impreſſa.*

Reus etiam, ſi poſſidet, abſoluitur ex non
32 Iure ſui contrarij, † vt dixit *Rota in Abulen. penſionis 14. Iunij 1647. coram R. P. D. meo Cerro, in folio*, & dixi ſupra in principio.

Exceptio rei non liberæ iudicatæ, parit
33 reſciſſionem contractus, † adeo vt reus non teneatur ad precium, ſed actor teneatur recipere quod credidit, vel tradidit, *Rota in Eugubina prædij 14. Iunij 1649. coram R. P. D. Cerro, non impreſſa.*

34 Si reus opponat de non † integra tranſportatione actorum in executione rei iudicatæ, tunc actor ſatis eſt, quod doceat exhibuiſſe Iura, in quibus fundatur iuſtitia rei iudicatæ, *Rota in dicta Eugubina prædij 14. Februarij 1650. coram eodem, in impreſſis.*

Et quando cauſa eſt deſerta, non poteſt
35 reus, ſi cauſa deuoluta fuit † ad Curiam Romanam per appellationem, petere, quod executio remittatur ad partes; ſed talis executio ſemper remanet coram Iudice ad quem, *Rota in Lucerien. attentatorum 26. Iunij 1648. coram R. P. D. Cerro, inter volantes.*

Vlterius veniente caſu, quod reus pulſetur
36 ad edendum ſcripturas, † & Iura, quando poſſit cogi, & quãdo liberetur cum cautione iuratoria, ſe non habere, nec dolo deliſſe habere, *eſt elegantiſſima deciſio in Romana fideicommiſſi de Strotijs 3. Iunij 1647. coram R. P. D. Cerro, inter volantes.*

Poſtquam reus appellauit ad A. C. & paſſus eſt biennium † elabi, tunc A. C. abſque
37 alia commiſſione moderatur inhibitionem, ſtante deſertione cauſæ, *Rota in Caietana bonorum 3. Decembris 1646. coram dicto R. P. D. Cerro, in folio.*

Si verò opponat de quantitate legitimæ
38 debitæ grauato, † quomodo detractio reguletur, fuit deciſũ *in Romana reſciſſionis tranſactionis 29. Maij 1648. coram Eminentiſſimo D. meo Cardinali Corrado, inter volantes.*

Si autem obligatus repræſentare pulſare-
39 tur ad repræſentandum, † niſi repræſentabit tempore conuento, admittetur ad purgationem moræ, niſi executio fuerit perfecta, vel à lege per dominij translationem, vel ab homine per rei traditionem, *Romana fideiuſſionis de repræſentando 3. Iulij 1617. coram bon. mem. Coccino apud Fenſon. deciſ. 42.*

Opponens cautionem de ſtando Iuri, re-
40 ſtrictam ad certum iudicem, † non poteſt cogi coram alio iudice, quam in cautione expreſſo, *Rota in Bononien. de Formagliarus 19. Ianuarij 1618. coram dicto R. P. D. Remboldo, non impreſſa.*

Si autem conueniatur filius nomine Pa-
41 tris, vt ſoluat † de bonis per ipſum poſſeſſis; niſi ille probabit bona aliunde habuiſſe, quam à Patre, illa præſumuntur paterne, & à Patre habuiſſe, *Rota in Peruſina fideicommiſſi de Gratianis 5. Maij 1635. coram eodem, inter vagantes.*

Compenſatio quoque eſt permiſſa etiam
42 in executione † ſententiæ, ſed creditum cõpenſandum, debet eſſe liquidum, vel quod in continenti poſſit liquidari, *Rota in Romana compenſationis 21. 25. Maij 1628. coram eodem, inter volantes.*

43 Emptor etiam, ſi venditor † non dedit cautionem de euictione, habet electionem, vel precium deponere, vel illud inueſtire, vel etiam penes ſe retinere: Si verò retinet, tenebitur ad fructus recompenſatiuos, *Rota in Romana Palatij 14. Aprilis 1625. coram eodem, in manuſcript.*

Nec venditor poteſt cogi per emptorem
44 ad ſoluendum precium, niſi † data dicta cautione de euictione, *Rota in Romana pecuniaria 15. Iulij 1626. coram eodem R. P. D. Remboldo, in folio.*

Quando verò dicatur de nullitate obliga-
45 tionis † defectu ſolennitatum, ſi talis obligatio eſt ex cauſa neceſſaria, obligatio ſuſtinetur, *Rota in Spoletana dotis 4. Febr. 1636. coram eodem, non impreſſa.*

Et ſi obijceretur deſtructio fundi, & quod
46 ideo † fructus cenſus amplius non debeantur, ſi ſupereſt pars fundi, vel bonorum, illa præſumitur ſufficiens pro illorum ſolutione; & dicenti contrarium incumbit onus probandi, & ſic cenſus ſuſtinetur ſuper tali portione, *Rota in Romana cenſus 10. Iunij 1642. coram R. P. D. meo Cerro, inter volantes.*

Si vlterius detur oppoſitio rei non liberæ,
47 eſt aduertendum, † quod iſta exceptio debet opponi ante relaxationem mandati, *Rota in Romana Vineæ 28. Iunij 1625. coram bon. mem. Pirouano.*

Et ſi opponatur, quod liberaſti debito-
48 rẽ correũ, & in liberatione adſunt † dictiones perſonales, diceris non liberaſſe bona, ſed perſonam, *Rota in Reatina cenſus 17. Febru-*

Digitized by Google

bruarij 1642. coram R.P.D. Cornelio, in folio.

Si vero Pater obligauit filiũ ad aliquod
49 exercitium, talis † obligatio nõ poterit reijci, *Rota in Romana mercedis 5. Iunij 1621. coram bon. mem. Kemboldo, non impressa.*

Si agetur de probando valore domus, &
50 actor vti velit † Peritis, tanquam testibus; tunc reus poterit opponere, quod talis Peritus debet valide, & iuxta stilum examinari tanquam testis; & ad hoc, vt dignoscatur verus domorum valor, non sufficiet
51 sola æstimatio † cementorum; sed etiam habẽtur in consideratione fructus, & pensio, quæ inde percipitur: *est casus in Romana domus 24. Nouembris 1642. coram Reuerendissimo D. Dunozetto, inter vagantes*: Poterit etiam videri *Rota in Interamnen. læsionis bonorum 21. Febr. 1609. coram bon. mem. Pirouano, non impressa.*

Si reus conuentus, fuisset passus confisca-
52 tionem † omnium bonorũ, non teneretur ad debita antea contracta, etiam quod deueniret ad meliorem fortunam, *Ferrarien. pecuniaria 27. Ianuarij 1627. coram dicto bonæ mẽmor Pirouano, in folio; & in Florentina pecuniaria 18. Februar. 1636. coram bon. mem. Molino.*

Exceptio in continenti probata à reo, im-
53 pedit † immissionem, & interdictũ adipiscendæ, *Bononien. fideicommissi de Manzolis 15. Martij 1630. coram bon. mem. Coccino, decis. 760. par. 5. recent.* & impedit executionem etiam ex nouis, si probatio est concludens, & per monumenta publica, *Tomat. decis. 251.*

Dicitur autẽ incontinenti probata per instrumenta publica, vt per Tomatũ, *vbi supra*,
54 & per transactionẽ, quæ † impedit litis ingressum, *vt Rota in Romana donationis 9. Decembris 1650. coram R.P.D. Rojas, in manuscript.*

Et vt dicatur transactio, satis est, quod
55 sit † super lite mota, vel quæ timetur moueri; magnumque lucrum dicitur fieri reo ipso, quo quis recedit à lite, *dicta Romana donationis coram dicto R.P.D. Rojas.*

Facta etiam transactio ab vno ex hæredi-
56 bus † fideicommissarijs, nocet alijs successiue vocatis, etiamsi non sint hæredes transigentis, *ibidem coram dicto R.P.D. Rojas.*

In casu etiam, quo quis promisit matri-
57 monium consummare † cum aliqua, & cum illa postea etiam contraxerit per verba de præsenti, vis, volo, præsente Parocho; sed Parochus noluerit consentire, & aufugerit; attamen matrimonium est validum, & promissor conuentus ad obseruantiam tenetur obseruare, *Rota in Neapolitana matrimonij 1. Iulij 1650. coram R.P.D. Rojas, & 13. Martij 1651. coram Eminentiss. Card. Corrado, inter volantes.*

58 Nec prætermitto, quod reus † debet esse, etiam diligens in opponendo omnes exceptiones, quas habet: & erit memor, ad hoc vt afficiat eius protestatio, quod illa debet repeti in quolibet actu, *Rota in Maceraten. pradij 19. Ianuary 1624. coram R.P.D. Remboldo, in folio.*

Ille verò, qui non renunciauit purgatio-
59 ni moræ, etiam † de Iure Canonico, si conueniatur vigore pacti, quod deficiẽte ex vna teneatur ad duas, admittitur ad purgationem moræ, & opponere potest non venisse diem solutionis, & satisfaciendo de eo quod vsque ad diem Iudicij effluxit, liberatur, *vt in Ariminen. monitentionis 1. Iulij 1647. coram R.P.D. Ghislerio, in folio.*

Si autẽm non opponit de non facta liqui-
60 datione, † creditor, qui obtinuit sententiam pro se satis est, quod post eam faciat suam liquidationem: & in hoc etiam est aduertendũ quod si fructus erunt à reo cõsumpti, non potest agere ad executionem, sed debet agere via ordinaria; secus autem, quando non sunt consumpti, *vt in Romana bonorum 1. Iulij 1644. coram eodem, non impressa.*

Et si reus actori, vel è contra, petit edi-
61 tionem † scripturarum, quibus vult vti coram Iudice, non obtinebit, nisi facta declaratione velle vti pro, & contra, *vt in Ferrarien. pensionis 12. Martij 1647. coram eodem, non impressa.*

Obligatus cum clausula in forma depositi, & ad † omne mandatum, non recte con-
62 uenitur via executiua; si depositum est confessionatũ, *Tomat. decis. 296.* sed si adest obligatio Cameralis, bene conuenitur, quia tunc pecuniæ præsumũtur exstare; & si postea Signatura committet causam cum clausula, si quid exequendum, non vulnerat obligationem Cameralem, *vt in Romana pecuniaria 7. Mart. 1649. coram R.P.D. Celso, inter volantes.*

Opponitur etiam ex aduerso exceptio nõ implementi, nec implementum dicitur sufficere, nisi illud sit durabile, & perpetuum, *vt in Ferrarien. transactionis 28. Ianuarij 1650. coram eodem, inter vagantes.*

Nec exceptio delegationis saluat reum,
63 si illa † non iuxificetur in quacunque sui parte; vtputa, quia cessit, & promisit nomen cessum debitoris verum, reale, & exigibile. Quando verò delegatio est facta cum suis requisitis, transfert omne periculum in eum, cui fuit facta delegatio. & in praxi vidi,
64 quod quando † fuit cessum nomen debitoris, vt cessionarius dicatur fecisse debitas diligentias, satis est, quod citauerit cedentẽ ad indicandum bona debitoris, desuper quibus possit fieri executio, aliàs soluendum debitum cessum, & pro eo videndum decerni, & relaxari mandatum, iuxta praxim proces-

sus

ſus infra indicati, *vt in dicta Bononien. litterarum cambij 27. Nouemb. 1648. coram eodem R.P.D. Celſo, in folio.*

Reus quoque, qui eligit domicilium, &
65 facit † actus, qui non ſonant in agere, ſed in pati, non dicitur cõſentire in iuriſdictionem, *vt in Aucnionen. attentatorum 10. Iunij 1648. coram eodem, in folio.*

Contra actorem opponitur præſcriptio,
66 quando adeſt † congruus temporis lapſus: ſed eſt aduertendum, quod tot ſunt præſcriptiones, quot ſunt anni, in annuis præſtationibus, *vt in Gerunden. portionũ 25. Iunij 1649. coram R.P.D. Celſo, in manuſcript.*

Reſtitutio in integrum verò eſt medela
67 contra præſcriptionem, † & datur, quando adeſt probabilis ignorantia in pręſcribente, quæ ignorantia talis eſſe debet, vt non admittat notam negligentiæ, *vt in Sulmonen. beneficij 10. Martij 1649. coram eodem, in folio.*

68 Sed ſi non eſt † impleta cũ defuncto, non currit contra minorem, nec contra pupillum hæredem, & ad præſcriptionem ſufficit titulus putatiuus, & habilis ad præſcribendum, *vt in Meleuitana Antianitatis 14. Decembris 1648. coram Reuerendiſſimo Dunozetto, inter vagantes.*

Concordia ſi impugnetur, propter cauſæ
69 falſitatem, † ſuſtinetur donec fuerit reuocata per tres conformes: ſuſtinetur autem ex cauſa probabili, quæ excludat calumniã; *vt in Bononien. de Toſtinis 31. May 1649. coram eodem R.P.D. Cerro, non impreſſa.*

Si autem fuerit lata ſententia cum cita-
70 tione pro prima die, † & deinde in antea cum continuatione, deſeruit non ſolum pro prima die iuridica, ſed etiam pro ſecunda, & tertia ſequenti audientia, quando id ſeruatur de ſtilo loci, qui dicitur probatus per fidem Curialium, *vt in Caietana bonorum tertia Septembris 1646. coram eodem, in folio.*

De exceptione, citationis, ſimulationis eiſdem citatis.

Artic. III.

71 *Liberatio à moleſtijs non datur agenti, niſi conſtet de lite.*
72 *Et quid ſi agatur vigore contractus ſimulati. Simulatio, vt dicatur probata, requiritur cauſa ſimulandi. ibidem.*
73 *Simulatio excluditur ab inueriſimilitudine, nec ſufficit ſanguinis coniunctio.*
74 *Simulatio dicitur probata ex iniuſtitia pretij.*
75 *Clauſula in circa non facit conſiderabilem ſummam.*
76 *Conuentus ad ſoluendum, ſi oſtendit factam deſcriptionem in libris de ordine ſuo, ſub credito agentis, dicitur probare ſolutionem.*
77 *Et quid niſi adeſſet legitima cauſa,*
78 *Conditio, & modus differunt, ſi reus opponat defectum implementi conditionis.*
79 *Mulier tuetur ſua iura allegãdo nullitatem obligationis.*
80 *Debitor docens de trina ſolutione liberatur.*
81 *Obligatio non valet, facto inſtrumento à Curatore ſine præſentia minoris, & ſolemnitatibus.*
82 *Debitor an liberetur ex accollatione.*
83 *Hæredes mariti ſi agunt pro reſtitutione donatorum à marito, qualiter procedendum.*
84 *Donata à conſanguineis mariti, vel vxoris, ad quos ſpectent.*
85 *Identitas mercium Mercatori venditarum, quomodo probetur.*
86 *Dominium quomodo probetur.*

Liberatio à moleſtijs non datur agenti,
71 niſi conſtet † de lite, *vt in Bononien. prædy 21. Iunij 1649. coram Eminentiſſimo Corrado, non impreſſa.*

Si agatur vigore contractus ſimulati, non
72 obtinetur: † & ſimulatio vt dicatur probata, requirit cauſam ſimulandi, & talis cauſa debet eſſe probabilis, inueriſimilitudo enim illam excludit, nec ſufficit coniunctio
73 ſanguinis. Quando autem † contractus dicatur ſimulatus, & quomodo probetur, *videndus eſt caſus in Romana vineæ de Granuela 29. Iunij 1648. coram eodem, in folio.*

Sed quod dicatur probata ex iniuſtitia
74 precij, † *dicitur in Romana ſimulationis contractus 29. Iunij 1648. coram Reuerendiſſ. D. Dunozetto, non impreſſa.*

Sciendum eſt etiam, quod clauſula in cir-
75 ca, non facit conſiderabilem † ſummam baiocchorum duodecim, *vt in Romana Domorum de Incoronatis 18. Martij 1650. coram eodem, in folio.*

Conuentus etiam ad ſoluendum, ſi oſten-
76 dat, quod fuit † facta deſcriptio in libris de ordine ſuo, ſub credito agentis, dicitur probare ſolutionem, quia talis deſcriptio, ha-
77 bet eandem vim: ſecùs ſi † non adeſt legitima cauſa, cum titulo habili ad transferendum dominium; deficere autem cauſam, & titulum, tunc poteſt dici, quando non legitur eius expreſſio, & tunc recurritur ad cauſam de proximo expreſſam, *vt in Romana pecuniaria 11. Iunij 1649. coram eodem Eminentiſſimo Corrado, inter volantes.*

Si reus opponat deficientiam implemen-
78 ti cõditionis; aduerte, quod † inter modum, & conditionem eſt magna differentia, quia conditio debet impleri ante exequutionem; modus verò ſufficit quod impleatur poſt eã, *vt in Romana Saluiani 23. Ianuarij 1643. coram eodem, in folio.*

Mulier quoque tuetur ſua iura, allegan-
79 do † nullitatem obligationis vltra dimidiam

Digitized by Google

diam ſuæ dotis, ſed pro dimidia illius dicitur valida obligatio, *vt dicitur in eadem deciſ.*

Et debitor, qui docet de trina ſolutione
80 liberatur † à præteritis paghis, *vt in dicta Romana cei ſus 16. Decembris 1647. coram R.P.D. meo Bichio, inter volantes.*

Si autem agitur vigore Inſtrumenti facti
81 à Curatore † ſine præſentia minoris, & ſine debitis ſolemnitatibus, non vallet obligatio. Et ſi debitor credit ſe liberatum ex accollatione
82 † eſt aduertendum, quod accollare non eſt extinguere, & quod ideo non dicitur liberatus, *vt in Romana domus 4. Maij 1648. coram eodem, in folio.*

Quando verò hæredes mariti agunt contra Viduam pro reſtitutione † donatorum à
83 marito, debet pro rea procedi cũ diſtinctione: quod veſtes feſtiuæ, & iocalia non cenſentur donata; ſecùs autem illa, quæ ſunt deſtinata ad vſum quotidianum: & quod donata à conſanguineis viri, ſpectant ad hæ-
84 redes; † donata verò à conſanguineis vxoris, ſpectant ad vxorem; *vt in Piſauren. iocalium 22. Iunij 1648. coram bon. mem. Arguelles, apud P. Dianam par. 9. fol. 410.* quam deciſionem eruditiſſimam qui videbit, multum delectabitur, tam ratione obiecti, quam explicationis lepidiſſimi Auditoris.

Quid autem ſit dicendum, ſi eſſet probanda
85 identitas † mercium alicui Mercatori venditarum, ſi ille tractu temporis decoctus euadat? Dic, quod probatur ex qualitate earundem, iuncta vicinitate tranſmiſſionis, & venditionis illarum; & quando non conſtat recipientem habuiſſe aliunde aliàs merces ſimiles, *vt in Meleuitana mercium 22. Maij 1648. coram eodem, in folio,*

Et ſi reus neſcit quomodo probatur do-
86 minium, videat † *Rotam in Romana ſeparationis bonorum 20. Aprilis 1646. coram R.P.D. Verospio, non impreſſa.*

De colluſione, liberatione, & diſpoſitione legis, Quintus Mutius.

Artic. IV.

87 *Colluſio repellit agentem.*
88 *Solutio partis debiti probat creditum contra opponentem de veritate illius.*
89 *Actor poteſt citare reum, etſi reus fuerit proteſtatus, quod citetur procurator.*
90 *Citatus vti hæres, non contradicens, & poſſidens bona hæreditaria, dicitur hæres.*
91 *Mulier, cui à Marito fuerunt data bona in reſtitutionem dotis, non poteſt executiuè conueniri.*
92 *Filius obligatus à Patre ad aliquod exercitium, non poteſt ſe eximere ab illo.*
93 *Mulier cum filis à marito vſufructuaria inſtituta, debet eſſe contenta alimentis.*
94 *Donatio cauſa mortis quando transfundatur in donationem inter viuos.*
95 *Reus poteſt contra actorem periurium opponere.*
96 *Amplia etiam non obſtante nullitate contractus.*

87 COlluſio † quoque repellit agentem; ſed quando dicatur inducta, & commiſſa, videnda eſt *Rot. in Ceruien. ſeu Ianuen. pecuniaria 1. Iulij 1648. coram R.P.D. Rojas, inter volantes.*

Qui etiam vult opponere de veritate cre-
88 diti, ſi doceatur ipſum ſoluiſſe † partem debiti, dicitur approbare creditum, *vt in Ro-*
89 *mana fructuum dotis 10. Iunij 1648.* † *coram eodem.* Et ſi reus proteſtatur, quod citari debeat eius procurator, actor tamen poteſt citare ipſum reum, non obſtante dicta proteſtatione, *vt in Romana Caſalis 23. Martij 1635 coram Reuerendiſſ. Dunozetto, inter volantes.*

Si autem citatur vti hæres, & non contra-
90 dicit, & eſt in † poſſeſſione bonorum hæreditariorum, dicitur hæres, vt dicitur in *eadem deciſione.*

Repeto, quod mulier, cui à marito in re-
91 ſtitutionem † dotis fuerunt data bona, non poteſt executiuè conueniri ab illius creditoribus, ſi ante dictam dationem nõ fuerant relaxata mandata, *vt in Romana cambij de Molaria 26. Febr. 1625. coram bon. mem. Manzanedo, in folio.*

Filius etiam obligatus à Patre ad aliquod
92 exercitium, † non poteſt ſe eximere à dicta obligatione, *vt in Romana mercedis 9. Iunij 1621. coram eodem, deciſ. 296. tom. 2. part. 4. recent.*

Mulier etiam, quæ fuit inſtituta vſufru-
93 ctuaria à marito vna cum filijs, debet eſſe contenta alimentis, iuxta conſuetudinem Bulgari; ad quod *videnda eſt Romana vſusfructus 18. Iunij 1615. coram bon. mem. Cardinali Panzirolo, inter vagantes.*

Et qui vult videre caſum, in quo donatio
94 cauſa mortis † transfundatur in donationẽ inter viuos, *videat Anconitanam prædij 19. Iunij 1634. & 24. Ianuarij 1635. coram bon. mem. Merlino.*

Reus etiam poteſt opponere periurium
95 contra actorem, quia † ſemper repellitur periurus à limine iudicij, non obſtante nul-
96 litate contractus; & qui eſt periurus, † debet prius obtinere abſolutionem ab ipſo, & deinde à iuramento, *vt in Romana nullitatis obligationis 22. Iulij 1604. coram bon. mem. Otthembergo, apud Picum ad ſtatut. Verb. deciſion. 54.*

De

De liberatione, Inquilinatu, & Alexandrina.

Artic. V.

97 *Reus opponens liberationem ſibi à creditore factam, non auditur.*
98 *Bona empta ab vxore abſente viro, an præſumantur de pecunijs viri.*
99 *Et quid ſi empta fuerint præſente viro.*
100 *Hebræus an tueatur conſuetudine, & iure inquilinatus.*
101 *Inquilinus vigore Bullæ Iuris congrui expellitur à ſucceſſore ſingulari.*
102 *Donatio inter virum, & vxorem regulariter eſt nulla.*
103 *Præſcriptio ſtatutaria Vrbis, cap. 158, in qua actione locum habeat.*
104 *Pœna Bullæ Alexandrinæ, quando dicatur habere locum.*

SEd ſi opponit liberationem ſibi factam à
97 creditore, auditur, † & exemptatur, quo ad perſonam, non autem quo ad bona; & idem dicetur de Abundanzerijs alicuius Ciuitatis, quia finito eorum officio, dicuntur liberati ab obligatione inita durante tali officio, quo ad perſonam tantum, ſed non quo ad bona, *vt in Reatina cenſus 17. Februarij 1642. coram R.P.D. Cornelio, in manuſcrip.*

Si verò creditores mariti agunt contra
98 bona empta † ab vxore, tunc ſi dicta bona non fuerunt empta à muliere abſente viro, emptio præſumitur facta de pecunijs ipſius viri, ex præſumptione *legis, Quintus Mutius*
99 ſecùs autem ſi emptio † fuit facta præſente viro, *vt in Romana fideicommiſſi de Goris 23. Maij 1583. coram bon. mem. Bubalo, in folio.* ſed in *Romana fideicõmiſſi de Marianis 27. Iunij 1650. coram R.P.D. Rojas, inter volantes*; fuit dictum quod vxor propter ſuſpicionem turpis quæſtus non præſumitur habere aliquid, vltra dotem, etiam fauore tertij.

Hebræus quoque ſi conueniatur ad euacuandam domum † in Ghetto, per ipſum
100 habitatam, tuetur conſuetudine, & iure Inquilinatus, & non poteſt expelli; quinimò tale ius habet tranſitum ad hæredes, & ſucceſſores eius, *vt in Romana domus 25. Maij 1615. coram bon. mem. Cardinali Veroſpio, inter vagantes.*

101 Sed Inquilinus vigore Bullæ Iuris † congrui expellitur à ſucceſſore ſingulari, qui nõ tenetur ſtare locationi, abſque eo, quod talis ſucceſſor teneatur ad damna, & intereſſe, *vt in Romana retractus 15. May 1589. coram Mantica deciſ. 63. apud eundem, & deciſ. 229. part. 4. diuerſ. & deciſ. 11. par. 3. recent.*

102 Donatio etiam inter † virum, & vxorem reppellitur, ſed limitatur quando iuramento fuit confirmata, vel morte roboratur, *vt Bononien. de Boſijs 22. Aprilis 1611. coram bon. mem. Cardinali Sacrato, inter vagantes.*

Sciendum eſt etiam, quod præſcriptio ſta-
103 tutaria Vrbis *cap. 158.* † habet ſolum locum in actione perſonali, non autem in reali, *vt in Tridentina fideicommiſſi 30. Iulij 1616. coram bon. mem. Manzanedo, non impreſſa.*

Quid autem ſi opponatur incurſus Bul-
104 læ Alexandrinæ? † Dicendum eſt, quod, vt incurratur pœna dictæ conſtitutionis, primo requiritur dolus: ſecundo quod fuerit illata iniuria verbis, vel facto, ex cauſa litis; nec ſufficit quælibet rixa, *vt in Romana incurſus Alexandrinæ 10. Nouembris 1581. coram bon. mem. Blanchetto*, quæ eſt impreſſa *apud Farin. poſt primum volum. conſil. & apud Marcheſan. de commiſſ. par. 1. fol. 1296.*

De alijs exceptionibus, quibus reus vtitur in iudicio.

Artic. VI.

105 *Seruus antiquitus non poterat agere.*
106 *Pupillus non poteſt per ſe ipſum agere.*
107 *Minor vigintiquinque annorum non poteſt agere ſine Curatore.*
108 *Prodigus, ſurdus, furioſus, mutus, fatuus, mente captus, non agunt ſine Curatore.*
109 *Interdictus alienare non agit.*
110 *Vir, & vxor ad inuicem actiones famoſas non poſſunt proponere.*
111 *Filiusfamilias non poteſt agere, ſine conſenſu Patris.*
Limita, vt ibidem.
112 *Pater poterit cogi ad præſtandum conſenſum filio ad agendum.*
113 *Bannitus repellitur ab agendo.*
Declara, vt ibidem.
114 *Spolium repellit agentem.*
115 *Exceptio excommunicationis, & hæreſis repellit actorem.*
116 *Ingreſſi Monaſterium, & Deo dicati repelluntur ab agendo.*
Ideo ſemper agit monaſterium ex perſona ipſius. ibidem.
117 *Fideiuſſor quando poſſit agere contra principalem debitorem.*
118 *Fideiuſſor in foro Capitolino agit executiue pro liberatione à fideiuſſione, ſecùs autem alibi, quia debet agi ordinarie.*
119 *Qui præpoſterat ordinem in agendo, repellitur.*
Exemplum in eo, qui adhuc non permittitur hæres. ibidem.
120 *Agens ante tempus repellitur, & quis dicatur ante tempus agere.*
121 *Limita, vt ibidem.*
122 *Item repellitur, qui venit contra factum proprium, vel allegat propriam turpitudinem.*
123 *Compenſatio, quando repellat agentem.*
Declara, vt ibidem.

124 *Dimiſſio furti,& iniuriarum,an repellat agentẽ.*
125 *Negans poſſidere, an repellat eundem.*
126 *Declaratur concluſio prædicta.*
107 *Feria, quando impediant agere.*
128 *Excuſſio principalis debitoris, quando ſit neceſſaria.*
129 *Solutio poſt litis conteſtationem,quãdo impediat.*
130 *Confeſſio debiti, & ſuſceptio termini,an repellat agentem.*
131 *Terminus Iudicialis coram quo, & quomodo admittatur.*

105 REus in ſumma Actorem multis modis poteſt repellere, puta † antiquitus, ſi agebat ſeruus, *l. ſeruus, ff. de iudic. l. ſeruitutem, ff. de regul. Iur.*

106 Si eſt pupillus, qui non niſi † per Tutorem agere poteſt, *l. 1. C. qui legit. perſonam ſtan. in Iudic. & l.clarum, C.de auth. præſt.*

107 Si ſit minor vigintiquinque annorum,, † ſine Curatoris authoritate, niſi Iudex pro eo ſententiam proferat, *l.non & minus, ff. de Procur. l. acta, §. contra minorem, ff. de re iud.*

108 Si ſit prodigus, † cui bonis interdictum eſt, ſurdus,furioſus,mutus,fatuus,mente captus; quia neque iſti ſine Curatore agere poſſunt, *l. dabimus, in fine, ff. de priuil. credit. & l.fin. C. ad l. Iudiam maieſt.*

109 Impedit vlterius eum, † cui Prætor bona alienare interdixit, *l.vt Prætor,§.quid ſit autem, ff.de iure delib.*

110 Si vir, & vxor ad inuicem, † inter ſe moueant matrimonio conſtante famoſas actiones, *l.diuortij, C.rerum amotarum.*

111 Reijciet quoque filiumfamilias † agentem ſine Patris conſenſu, *l. fin. C. de bonis, quæ liber.* niſi hoc eueniat Patre abſente, vel ſit turpis perſona, vel demens, vel fatuus, *l.cum filiusfamias,ff.de reb. credit. ſi cert. petat.*

112 Sed eſt † aduertendum, quod Pater poteſt compelli à Iudice,vt conſentiat, *l.huiuſmodi: §.fin. ff.de legat.*

113 Bannitos quoque reus † repellet, *l. certa forma, C. de iur. Fiſc. lib.*10. quod fallit in bannitis à Præſide Prouinciæ, & à Ciuitate, qui ſolum exploduntur à ſtatutario Præſidio. *Bart. in l.iuris, qui, ff.de teſtament.*

114 Spolium quoque, quamuis prædo † ſit, qui excipit, repellit agentem, *l.domum, C.de rei vendic. cap.grauis de reſtit.ſpoliat.& cap.antiquitus,cap.omnes leges,& cap.nullus* 1.*quæſt.*1

115 Proponens quoque exceptionem † excõmunicationis,vel hæreſis,quæ in quacunque parte Iudicij opponi poſſunt, *cap. exceptionum de exceptionibus, Clemen. vnic. de except. cap. omnis Chriſtianus* 11.*quæſt.*2. *cap. ſi quis à Catholica Eccleſia* 24.*quæſt.*4.

116 Monaſterium quoque ingreſſi, & Deo dicati repelluntur ab actione, *cap. non dicatis* 12. *quæſt.* 2. *& cap. de præſentium* 16. *quæſt.* 1. *l.Deo nobis*, C. *de Epiſcop. & Cleric. auth. ingreſſi, C. de Sacroſanct. Eccleſ.* & ideo ſemper agit Monaſterium, vel Conuentus ex perſona talis ingreſſi, & Deo dicati.

117 Fideiuſſor etiam arcetur, niſi † debitor pro quo fideiuſſit,cœperit bona dilapidare, tunc enim poſſet agere; quod & eueniet, ſi fuit conuentum, vt prius poſſit conueniri, vel ſi ceſſet ſoluere, vnde oriatur periculum fideiuſſori. His enim caſibus fideiuſſor aget, vt liberetur à fideiuſſione, *l. indebitas, ff. de cond. indebit. Bart. in l.ſi quis,* † *mandati, ff. de negoc.geſt.* Et iudicio quidem ordinario, niſi eſſemus in Vrbe, & foro Capitolino, vbi adeſt *Statutum ordinatorium lib.* 1. *cap.* 157. cuius vigore poteſt agi executiue, vt fideiuſſor liberetur, etiamſi non fuerit condemnatus.

118

119 Præpoſtero quoque ordine † ſi quis agit, repellitur ab agendo; vtputa, ſi hæres antequam hæres eſſe permittatur, agat iudicio familiæ erciſcundæ, aut pro diuiſione, *l.* 1. *ff. fam. erciſcund. & l.fundi, ff. de except.*

120 Nec ante tempus agi permittetur in caſibus, de quibus *in l.niſi finita, l.ſi Tutor, §.fin. ff.de tutel. l. ſoluatur, §.fin. ff.quib.mod. pignor. l.*1.*§.interdũ,ff.ſi pars hæreditat. petat. & l.ſed ſi reſtit. §.fin. de Iud.* & creditores agentes antediem repellentur regulariter, *l.ſine,ff.quando dies legat.cedit.l.itẽ quia cõuentioncs, ff.de pact.*

121 Quod fallit vbi debitor flectat † ad inopiam, vel vergat in deterius, *l. in omnibus, ff. de iudic. l.ſi creditores, ff.de priuil. credit.*

Vel niſi agatur de annuis præſtationibus, vt reus conuentus ante diem, ſoluat veniente die, vt dicam infra.

122 Qui etiam contra factum proprium † veniunt, repellentur à reo, *l. venditor, ff. commun. prædiorum*, prout qui propriam turpitudinem detegunt, & allegant, *cap. inter dilectos, de donat. l.tranſactum, C.de tranſact.*

123 Compenſatio quoque repellit † agentem, ſi eſt liquidum id, quod petitur compenſari, vel ſtatim poteſt liquidari ſi factum propoſitum compenſationem admittit, *l. fin. C.de tranſact. & l.viro, ff. ſolut. matrim.*

124 Repellet quoque reus agentem † poſtquã ille dimiſit actionem furti, vel iniuriarum per pactionem, tranſactionem, vel diſſimulationem, *l.eum qui nocentem, ff.de iniurijs, l.ſi tibi decem, §.quædam, ff. de pact.*

123 Negans etiam reus poſſidere rem,† quam actor vendicare intendit, explodit regulariter agentem, ſi præcipue aſſignat alium poſſeſſorem, *l. qui petitorio, ff. de rei vendic.* Declara tamen, quod ſi negans conuincitur de mendacio, poſſeſſionem amittit, & partes petitoris officio Iudicis cogitur ſubire, *l.fin. C.de rei vendic.l.quoties,§.*1.*ff.ſi ex noxali cauſa agatur.*

127 Feriæ

Digitized by Google

127 Feriæ quoque repellent eundem, nisi adsit periculum, quod res sit peritura momento, *l. 1. C. de feriis, & l. solet etiam, ff. de feriis, & dilationibus.*

128 Nisi adsit obligatio † Cameralis, vel quarantigia, & clausula in solidum, obstet cõuentio fideiussoris, mandatoris, pignorum possessionis, non excusso principali debitore, *auth. sed hodie, C. de act. & obligat.*

129 Idem faciet solutio facta † post litis contestationem, propter quam reus condemnari non potest ad expensas, quia obligatio est peremptа per solutionem, §. *fin. instit. de perpet. & tempor. actio, & quib. mod. tollitur oblig. in princ.*

130 Quod & fiet, si reus † debitum fateatur, & inducias petat ad soluendum, quatuor mensium, quod de iure facere potest, *cap. ad consultationem, de re iud. l. si debitori, l. debitoribus, ff. de iudic.* Hoc tamen tempus in Vrbe ex statuto fuit redactum ad decem dies, & de stilo A. C. ad triginta, quod & indicat
131 *reformatio Tribunalium † Pauli V. constit. 71. tit. de A. C.* & ideo multi post lapsos decem dies obtentos in alijs Tribunalibus confugiunt ad A. C. ad suscipiendum tempus triginta dierum, & hic terminus solet obseruari saltem pro alijs viginti diebus, & quandoque etiam pro triginta, iuxta arbitrium Locumtenentium.

De Procuratore, & mandato.

Cap. V.

Qualis debeat esse Procurator. Artic. I.

1 *Cliens debet facere electionẽ boni Procuratoris.*
2 *Insulsi litigantes eligunt togatos inexpertos, & qui togam aliquando sumpserunt propter necessitatem.*
3 *Multi credunt à toga, & ventris tumore prærogatiuas accipere.*
4 *Litigatores prædicti se ipsos offendunt, & Curiam, quæ semper abundauit hominibus egregijs. & num. 5.*
6 *Et deficiunt in proprio salutari, quia in electione non se commendant Deo.*
7 *Omnes addiscant, incipere à Cælo, à quo prouenit omne bonum.*
8 *Implorentque iuuamen animarum Purgatorij.*
9 *Idem faciant patroni, ne incidant in certi generis litigatores.*
10 *Patroni studeant semper ante omnia partes ad concordiam vnire.*
11 *Et bene audiant Clientem, & de qualitatibus causæ eum interrogent.*
12 *Procuratori melius est videre processus, quam studere digestis.*
13 *Pro seruitio litigantium debet fieri Congregatio pro directione causarum.*
14 *Quando sit legitimanda persona Procuratoris.*
15 *Quilibet an præsumatur habilis ad comparendum in Iudicio.*

ACturus de Procuratore, præmittendum censeo pro litigantiũ vtilitate, faciendam esse secundum causarum pondus † electionem boni patroni, & non infimæ classis, quorum numerus non exiguus reperitur in Curia.

Nec litigare volentem decipiant insulsi litigatores, qui egentes patrono pro defensa † eorum causæ, non quæsiuerunt rogare bonos, & idoneos, sed ex accidenti elegerunt sibi togatum, qui causas dicere edoctus fuit, vel à propria necessitate in longis carceribus, vel in latebris propter creditorum rigorem, vel fuerunt electi ab aliquo exercitio ex propria culpa: quoniam isti non sunt causarum patroni; sed causidici, qui dissipatis substantijs, exercitio, & libertate patriæ, carentes antiquo victu, se foris immiscent, & quia † credunt à toga prærogatiuas accipere, confisi in ventris tumore, vt dicit Martialis; vt possint melius fallere sumunt togam: Nil vltra facientes, vt dicit Prudentius, nisi in omni foro canina voce latrare.

Isti (inquam) litigatores, sicut seipsos offenderunt, eligendo † non idoneos, quorum opera causam perdiderunt; ita ignari offendunt Curiam nostram, quæ † semper habuit diligentissimos, doctissimos, & præclarissimos in omni virtutum genere viros: & dicendum est, † quod isti tales ex occulto Dei iudicio defecerunt in proprio salutari, quia in electione non se se Deo Opt. Max. Sanctissimæque Genitrici Mariæ, & Sancto Iuoni Patrono nostræ Curiæ commendarunt.

Addiscere ergo debent omnes, primitùs à Cælo, à quo prouenit omne bonum, incipere, implorentquè humili corde Iuuamen Miserandarum Animarum Purgatorij; istæ enim † adiutæ Missarum suffragijs (quibus sæpiùs vti debemus, ad benè eligendum) à pœnis purgantibus liberatæ, grati animi signo Adiutrices erunt apud Cœlestes, vt non solum probum Patronum, & Deum timentem eligamus, verùm etiam quatenus Iustitia assistat, fauorabilem causæ finem impetrare valeamus.

Quod, & faciant etiam ipsi Patroni, ne incidant in certum genus † litigatorum, qui sæpius cum eorum cauillationibus, & ingeniosis inuentionibus, ita alliciunt, vt ipsi

Digitized by Google

Procuratores proprium decus perdere videantur, ſtudeantque ſummoperè ſemper
10 quando ſe præbet occaſio, † partes ad concordiam vnire, amare bonum, & æquum, & reiectis ſubterfugijs, & tergiuerſationibus, ſe in integritate manutenere conſpicua, *S. Thom. 2. 2. quæſt. 31. art. 2.*

Studeantque ante omnia benè audire
11 Clientem, † & eundem de qualitatibus cauſæ, & de difficultatibus, quæ ex diſcurſu eliciuntur, interrogare; deindeque optimè videre ſcripturas, & proceſſus; quia *vt conſiderat Simon de Pretis conſ. 51.* melius † eſt
12 videre proceſſus, quam ſtudere Digeſtis; & ſi litigatoris vires ſupperunt antequàm Iudicium, licetque incipiant, conſuere aliquem
13 ex ſenioribus, & excellentioribus † Aduocatis, & cum eo aliquam inire congregationem, prævio aliquali omnia hinc inde difficultatum diſcurſu in ſcriptis redacto. Hinc enim, & directionem cauſæ, & finem in quantũ poterit, feliciorem valebit expectare.

Nec eos terreat ab initio cognitio mali Iuris in beneficialibus, neque propterea reiciant cauſas: quia in huiuſmodi litigando Ius acquiritur; hoc tamen in profanis non eſt verum, quia iniuſtam cauſam in his defendere, rubori peccatum ſuccedit, vt dicit Gomes in compendio ignaturæ, *col. 2. & 3.* & quidem peccatum mortale, & obligatur patronus reſtitutioni, *cap. 1. de offic. deleg.*

Igitur poſtquam firmata eſt iuriſdictio,
14 per neceſſe antequam fiat proceſſus, eſt legitimanda perſona Procuratoris, *vt dicit cap. 1. extra de accuſat. cap. in noſtra, extra de Procur.*

Et quamuis quilibet præſumatur habilis ad comparendum in Iudicio, niſi expreſſe
15 prohibitus † reperiatur, *inſtit. de his per quos agi poſſ. in princ. vbi Areſin. cap. 1. de Procur. in 6. Vant. de nullit. ex defect. mand. in princip.*

Qui poſſint ſtare in iudicio.

Artic. II.

16 *Multi non habent perſonam legitimam ſtandi in iudicio.*

17 *Confeſſio facta à pupillo in delictis an valeat. & num. 18.*

19 *Tutor ad lites in beneficialibus, & ſpiritualibus minori debet per Iudicem dari.*

20 *Cauſæ in Curia, vt plurimum tractantur per Procuratores.*

21 *Citatus ad comparendum perſonaliter, ſiue cauſa ſit ciuilis, ſiue criminalis, qualiter intelligi debeat.*

22 *Citatus ſi cauſa eſt criminalis, non auditur per Procuratorem.*

23 *Declara, ſi venit imponenda pœna corporis afflictiua.*

16 MVlti tamen non habent perſonam legitimã ſtandi in Iudicio; † vt infans, furioſus, prodigus, mutus, minor, monachus, bannitus, excommunicatus, filiusfamilias, niſi patri quærat, & ſimiles, ſi ſoli compareant; de quibus *apud Vant. dicto cap. num. 6. vſque ad num. 58.*

Et quod diximus de minore, procedit nõ
17 ſolum in ciuilibus, verum † etiam in criminalibus, non enim valet confeſſio delicti per ipſum facta, niſi ei detur Curator, imò eſt ipſo iure nulla, *l. clarum, C. de author. præſt. Roland. conſ. 31. numer. 1. Guazzin. defenſ. 32. cap. 32. num. 3. & ſeq.*

Licet in praxi non ſeruetur, ſufficitque
18 quod ſit maior quatuordecim † annorum, ad hoc, vt confeſſio delicti per ipſum committi ſuſtineatur, vt teſtatur *Boſſ. in ſua praxi tit. de confeſſ. n. 69. Clar. in ſua praxi quæſt. 50. in princip.* & dicemus infra, *in cap. de nullit.* ad quod videndus eſt etiam *Guazzinus defenſ. 31. cap. 32. num. 3.*

Similiter in beneficialibus, & ſpiritualibus, maior quatuordecim poteſt in Iudicio
19 validè comparere; minori verò quatuordecim debet per Iudicem dari Tutor ad lites, *cap. fin. de Iud. in 6.*

Quia verò in Curia, cauſæ vt plurimum
20 tractantur per Procuratores, † aduertendum eſt primo, an in huiuſmodi cauſa poſſit vnus pro alio interuenire.

Citatus enim ad comparendum perſonaliter, ſiue cauſa ſit ciuilis, ſiue ſit criminalis; eſt procedendum cum diſtinctione: quia
21 in cauſa † ciuili intelligitur, vel per ſe, vel per Procuratorem, *vt inquit D. Gratioſus de citat. cap. 11. nu. 149. fol. 521.* Si autem cauſa
22 eſt † criminalis, non auditur per Procuratorem, vt videri poterit *apud dict. D. Gratioſum Vbertum eod. tract. dict. cap. 11. nu. 151.*
23 *fol. 521.* cum declaratione, quod † hoc procedit, quatenus venit imponenda pœna corporis afflictiua; ſecùs in pœna relegationis, vel priuationis officij, aut de intereſſe ciuili, *vt fol. 522.*

De Procuratore in cauſa criminali.

Artic. III.

24 *In criminalibus Procuratores non admittuntur, ſed rei debent perſonaliter comparere.*

25 *Declara, nè Iudicium reddatur eluſorium.*

26 *Banniti, & homicidæ, & vbi datur pœna corporis afflictiua, non audiuntur per Procuratorem. & num. 27.*

28 *Declara, ſiue agatur de crimine publico, ſiue delicto priuato.*

29 *Amplia etiamſi reus fuerit pro alio delicto condemnatus.*

30 *De-*

Digitized by Google

30 *Declara, quod procedit quamuis deueniatur ad ſententiam diffinitiuam.*
31 *Item & ſi pœna corporalis poſſit redimi pecunia.*
32 *Item etiam quod pœna ſit arbitraria Principi.*
33 *Accuſator an audiatur per Procuratorem in criminalibus. & num.34. & 35.*
36 *Proceſſus eſt nullus, ſi admittitur Procurator in caſibus in quibus non debet admitti.*
37 *Limita, quando proceditur contra mortuum.*
38 *Limita etiam in delictis, pro quibus non erit imponenda pœna corporis afflictiua.*
39 *Neque refert, quod in euentum non ſolutionis pecuniaria imponatur pœna corporalis.*
40 *Idem ſi imponatur pœna priuationis.*
41 *Similiter ſi pœna ſit arbitraria Iudici.*
42 *Limita tertio, quando Procurator comparet non vt abſentes defendat, ſed eorum cauſam abſentiæ proponat.*
43 *Procurator proponens ſuſpiciones loci, ad quem citatur inquiſitus, an admittatur.*
44 *Et quid in exceptionibus notorys tangentibus delictum. & num.45.*
46 *Procurator quando admittatur pro inquiſitis de homicidio, vno ex illis liberato.*
47 *Procurator in ſtatu Eccleſiaſtico non auditur in exceptione tangente delictum.*
48 *Procurator in proceſſu carcerati poteſt omnes actus iudiciales facere, præterquam reſpondere interrogationibus Iudicis.*
49 *Quando allegatur nullitas non tangitur iniuſtitia ſententiæ condemnatoriæ.*
50 *Quæ dicuntur de Procuratore, an habeant etiam locum in accuſatore.*
51 *Procurator quando admittatur in criminali.*

24 IN criminalibus enim practicatur, quod Procuratores non admittuntur, † ſed rei debent perſonaliter comparere, *per l. penult. §. ad crimen. ff. de public. Iud. l. ſeruum quoque, §. publici, ff. de Procur. cap. veritas, extra de accuſat. Rot. deciſ.15. de Procur. in nou.*

Hoc autem fit ne Iudicium reddatur cluſorium, in euentum, † in quem feratur ſententia condemnatoria, *Alberi. in d. §. publicè, vt etiam cauetur in conſtitut.24. Ian. mem. Iulij II. in Bull. nou. tom.1. fol.481. & Pij IV. la 52. in Bullar. nou. tom.2. ac Pij V. conſt.40.*
26 diſponentes, † quod banniti, & homicidæ, & vbi datur pœna corporis afflictiua, non audiantur, de quo eſt etiam videndus *Guazzin. defenſ.12. numer.55. fol.238. tom.1.* Sed
27 quando citatur ad perſonaliter comparendum, debet exprimi facultas, & cauſa, *Vbert. d. cap.11. num.158. & num.524.* vbi, quod ita practicatur in noſtra Romana Curia.
28 Ampliatur, quod hoc † procedit, ſiue agatur de crimine publico, ſiue delicto priuato, *Doct. in d. §. ad crimen, & in d. cap. veniens, Clar. in dicta praxi quæſt.32. in princip.* ſi enim non comparet, poteſt capi. *Vbert. vbi ſupra num.157. fol.524.*
29 Ampliatur ſecundo, etiamſi Reus † fuerit pro alio delicto condemnatus; ſibi enim imputare debet, quod hoc proueniat ex propria culpa, *Boſſ. vbi ſupra tit. de citatione num.36. Clar. dicta quæſt.32. verſ. in ſcis.*
30 Tertio procedit, quamuis deueniatur ad ſententiam diffinitiuam contra abſentem vigore ſtatutorum vbique vigentium, quod contumaces habeantur pro confeſſis, & cõuictis. & hæc eſt magis communis opinio, ſeruaturque in praxi, vt teſtatur *Clar. in dicta quæſt.32. verſ. hæc autem concluſio*; licet, vt dicit idem *Clar. & Vant. de nullit. ex defect. mandati nu.177.* ipſi contrarium tenuerint:
31 Quarto, etiamſi pœna corporalis † poſſit redimi pecunia, nam quo ad hunc effectum habetur pro mere corporali.
32 Quinto, etiam quod pœna ſit † arbitraria Principi, quia poteſt eam declarare eſſe corporis afflictiuam, *Clar. d. quæſt.32. verſ. dies eſt, & ſequenti.*
33 Sexto, idem obſeruari debet non † ſolum in reo, ſed etiam in accuſatore; licet de cõſuetudine Procuratores admittantur pro
34 accuſatore: † ſi tamen accuſator eſſet inquiſitus de aliquo delicto, pro quo poſſit procedi ex officio, *Clar. ibidem, verſ. penultimo,*
35 (licet multos contrarium † tenuiſſe dicat *Vant. d. cap.10. num.177.*) à quo non poſſet ſe defendere per Procuratorem, non admitteretur, etiam per Procuratorem ad accuſandum, *Clar. d. quæſt.32. verſ. quæro, nunquid.*
36 Tandem ampliatur, in tantum † vera eſſe, quæ ſupra diximus de non admittendo Procuratorem, quod ſi admittatur in caſibus, in quibus non debet admitti, proceſſus ſit nullus, præcipue ſi agatur de delicto, pro quo poſſit procedi ex officio, *Clar. ibidem, verſ. penult.* licet multos cõtrarium tenuiſſe dicat *Vant. d. cap.10. num.177.*
37 Limitatur primo ſupradicta † concluſio, quando proceditur contra mortuum, in caſibus, in quibus procedi poteſt, vt in crimine hæreſis, læſæ maieſtatis, repetundarum, peculatus, & homicidij, ſeu ipſius ob conticentiam patrati ſceleris, de quibus per *Clar. dict. prax. quæſt.51. verſ. ſunt tamen*: in his enim caſibus admittitur Procurator; *Clar. d. quæſt.32. verſ. debes ſcire.*
38 Limitatur ſecũdo in delictis, † pro quibus non erit imponenda pœna corporis afflictiua, vtputa pecuniaria, vel alia, à relegatione
39 ne incluſiue infra. Neque refert, † quod in euentum non ſolutionis pecunariæ, imponatur pœna corporalis, dummodo reus ſit ſoluendo, vel idoneè caueat, quamuis graue ſit delictum, vt conſideratum eſt ſupra, *ex opinione D. Gratioſi.*

Idem

40 Idem eſt ſi imponatur pœna priuationis, vel depoſitionis ab ordine; ſimiliter ſi pœ-
41 na eſt † arbitraria Iudici, dummodo, tale arbitrium non ſoleat extendi ad pœnas corporis afflictiuas; quia in his caſibus ceſſat illa ratio, quod Iudicium poſſit reddi eluſorium, *Clar. d. quæſt. 32. verſ. ex hac autem ratione, cum ſeq.*

Tertio limitatur, quando Procurator cõpareret, non vt abſentes defendat, † ſed vt
42 eorum cauſam abſentiæ proponat; quo caſu quilibet, etiam ſine mandato, tanquam vnus de populo auditur, *Clar. ibidem, verſ. hæc autem concluſio in fin.*

Quarto, quando Procurator propoſuit ſuſ-
43 piciones loci, ad quem † citatur inquiſitus; vel exceptiones dilatorias, declinatorias, & alias, quæ ante litis conteſtationem opponi poſſunt; dummodo non concernant delictũ, quia poſtea non auditur in exceptionibus
44 tangẽtibus delictũ, † niſi ſint notoriæ, vtputa ſi producatur bannũ occiſi, qui potuerit occidi, ad defendendum inquiſitum de illo homicidio, & hoc notorie cõſtat: ſecus in alia
45 aliqua † extrinſeca probatione: tunc enim Procurator non admittitur. Eadem ratione, quando ex pluribus inquiſitis de homicidio, ſi vnus ſe conſtituat, & liberetur, tanquam quod licuerit illum occidere, reliqui
46 debent audiri per Procuratorem, *Clar. dict. quæſt. 32. verſ. prædicta autem concluſio, vſque ad verſ. quæro, an in cauſa nullitatis.*

In ſtatu tamen Eccleſiaſtico non audiretur Procurator, in quauis exceptione, etiam
47 notoria, † tangente delictum, *vt in conſt. 14. Iuly II. & 52. Pii IV. in Bullar. nou. tom. 1. fol. 481, & tom. 2. fol. 50. & Pij V. conſtit. 40. fol. 171. eodem 2. tomo.*

48 Quinto, in proceſſu Carcerati, qui † poteſt omnes actus iudiciales facere, præterquam reſpondere interrogationibus Iudicis. Eſtque aduertendum, quod licet quilibet tanquam defenſor, etiam ſine mandato admitti ſoleat, bonum tamen eſt, quod habeat mandatum, aliàs enim non præiudicat reo in actibus pet eum factis.

49 Sexto, quando allegatur nullitas, † neque tangitur iniuſtitia ſententiæ condemnatoriæ, licet de conſuetudine contrarium ſeruetur, neque hoc caſu Procurator admittitur, *Clar. d. quæſt. 32. verſ. quæro, an in cauſa.*

50 Omnia autem, quæ diximus † de Procuratore, habere etiam locum in accuſatore, dicit *Clar. in d. praxi quæſt. 33.* vbi videndum
51 eſt etiam late, in materia, quando Procurator admittatur in criminali, *in cap. meminimus, extra de accuſ.*

Quando de mandato procure in ciuilibus docetur.

Artic. IV.

52 *Procurator ſi cauſa patiatur, quem per eum audiri, debet producere mandatum legitimum.*
53 *Quando admittatur cum promiſſione de rato.*
54 *Coniunctus pro coniuncto auditur.*
55 *Coniuncti qui dicantur.*
56 *Limita in requirentibus ſpeciale mandatum.*
57 *Limita ſecundo, quando principalis habet Tutorem, Curatorem, vel Procuratorem.*
58 *Limita tertio, ſi gerit contra voluntatem principalis.*
Limita etiamſi vellet preferri magis coniuncto. ibidem.
59 *Proceſſus an ſuſtineatur ſi aliquis cõpareat, tanquam Procurator, & non ſit.*
60 *Quilibet admittitur tanquam defenſor pro abſente, cum cautione de iudicatum ſoluendo.*
61 *Procurator non docens de mandato poteſt compelli ad cauendum de rato.*
62 *Limita in qnatuor caſibus, & quibus.*
63 *Mandatum in Procuratore ad ſolutionem recipiendam, debet in ſpecie probari.*
64 *Et an ſufficeret ſi in Inſtrumento quietationis diceretur, talis Procurator. & num. 65.*
66 *Procuratori ſi totus tenor mandati eſſet de verbo ad verbum in alio Inſtrumento inſertus, an crederetur.*
67 *Cautio de rato ſufficit, quandiù dubitatur de mandato.*
68 *Mandatum an ſufficiat præſumptum, vel requiratur expreſſum per Inſtrumentum. & numer. 69.*
70 *Mandatum præſumptum reſultat ex impenſa vnius ducati.*

52 SI igitur natura cauſæ † patiatur, quem audiri per Procuratorem, prout eſt regula in cauſis ciuilibus, debet Procurator comparens, ſi cauſa ſit profana, producere mandatum legitimum, vel ſaltem cauere de
53 rato. Et quando † cum tali promiſſione admittatur, *vide Rot. in Romana cambij 9. Iunij 1649. coram R. P. D. Arguelles.* Coniun-
54 ctus etiam pro coniuncto, † auditur cum tali cautione de rato, *l. ſed, & hic, ff. de Procur. & cap. qui generaliter, eodem tit. in 6. Felin. in cap. nonnulli, §. ſunt & aly numer. 59.*
55 vbi declarat, qui dicantur in propoſito cõiuncti, *de reſcriptis*, præterquam in infraſcriptis caſibus.

56 Primo in requirentibus † ſpeciale mandatum, *Felin. in cap. coram, extra de offic. deleg.* vbi ſeptem modis illa limitatio ſublimitatur.

57 Secundo, quando † principalis haberet Tutorem, Curatorem, vel Procuratorem.

58 Tertio, ſi gerit contra † voluntatem principalis.

Quar-

Quarto, ſi vellet præferri magis coniuncto, vt late per *Felin. in dict. cap. coram, extra de offic. deleg.*

59 Si tamen aliquis comparet † tanquam Procurator, & non ſit, non ſuſtinetur poſtea proceſſus, tanquam factus à coniuncta perſona, etiam cum dicta cautione, *Vant. d. cap. de nullit. ex defect. man. num.* 81. Quilibet etiam admittitur, † tanquam defenſor, pro abſente cum cautione de iudicatum ſoluēdo, *l. ſolutionis, ff. de ſolut. & Vant. vbi ſupra.*

60

61 Quid autem ſi aſſ. Procurator compareat neque doceat de mandato? poteſt Iudex, ne in vanum laboret, compellere ipſum ad cauendum de rato, hæc enim eſt medela Procuratoris, de cuius mandato dubitatur, *l. 1. C. de procur. gloſ. in cap. coram, & in d. cap. 1.* & hoc ſemper procedit.

62 Præterquam in quatuor † caſibus: Primo ſi per cautionem non eſſet plene conſultum aduerſario: Secundo ſi eſſemus in mandato publico, & in delegatione. Tertio in ſolutione recipienda; Quarto ſi Dominus eſt præſens; In his enim caſibus, non ſufficit

63 cautio, *Felin. in d. cap. coram.* Sed † debet in ſpecie in Procuratore ad ſolutionē recipiendam probari mandatum, per Inſtrumentum

64 publicum, † neque ſufficeret, ſi in Inſtrumento quietationis, vel venditionis diceretur, talis procurator, de cuius mandato conſtat manu talis Notarij, niſi mandatum originale oſtenderetur, *Ludouiſ. deciſ. 275. num. 5.*

65 vbi quod faceret adminiculum, & † quod ſufficeret talis enunciatio iunctis adminiculis; dicit idem *Ludouiſ. deciſ. 111. num. 2. vbi addend. nu. 7.* Si tamen totus tenor mandati

66 eſſet † de verbo ad verbū in alio Inſtrumento inſertus, crederetur, *vt per Boer. deciſ. 281.* Notaque quod in quouis caſu, quo admittatur aſs. Procurator cum cautione; † hæc

67 cautio ſufficit, quandiù dubitatur de mandato, ſed ſi opponatur defectus mandati, non ſufficit amplius, *Vant. d. cap. num. 64.*

68 An autem ſufficiat præſumptum, † vel requiratur expreſſum per Inſtrumentum, eſt maxima Doctorum controuerſia: Rota ta-

69 men ſequendo æquiorem † opinionē admittit præſumptum reſultans ex productione iurium, *vt in Parmen. manutentionis 1. Februarij 1647. coram R. P. D. Arguelles, & in Romana cambij 9. Iunij 1649. coram eodem.* vbi diſcuſſis opinionibus dicit; quod poteſt etiam probari per teſtes, & facto principalis acta reualidari. Idemque dicitur *in Farfen. bonorum 27. Nouembris 1648. coram R. P. D. Cerro, in folio.* Admittit etiam ea-

70 dem Rota, † quod mandatum præſumptum reſultet ex impenſa vnius ducati, *vt in Romana ſubhaſtationis de Alexijs 15. Febr. 1647. coram R. P. D. Cerro, inter volantes.*

Quando ſit exhibendum mandatum in beneficialibus,

Artic. V.

71 *In beneficialibus, & ſpiritualibus, nemo auditur abſque mandato.*

72 *Citatio eſt decernenda ad inſtantiam Procuratoris in beneficialibus.*

73 *In ſpiritualibus non habetur ratio affinitatis, quo ad mandatum.*

74 *Coniunctus qualiter audiretur, ſi per edictum procederetur ad priuationem beneficij.*

75 *Iudicium quando incipitur ad inſtantiam non Procuratoris.*

76 *Commiſſio, qua præfigitur terminus ad docendū de mandato, quando detur.*

77 *Iudex in quibuſcunque cauſis poteſt compellere Procuratorem ad docendum de mandato legitimo;*

78 *Alias procederetur contra principalem tanquam contumacem.*

79 *Nec requiritur alia monitio Procuratoris.*

80 *Si Iudex non repellit Procuratorem illegitimum, quid debeat pars proteſtari.*
Et quid ſi Iudex procedat non obſtāte dicta proteſtatione. ibidem.

81 *Et an detur appellatio.*

82 *Et quid ſi interſit parti non appellare.*

83 *Proceſſus an ſit nullus, ſi Procurator ſit ſubſtitutus, nec doceat de legitima ſubſtitutione, ſi opponatur per aduerſarium.*

84 *Mandatum Procuratoris, & mandatum Iudicis delegati concordantur in pluribus quo ad re. ſcriptum.*

85 *Mandatum legitimum, vt dicatur, quale eſſe debeat.*

71 IN beneficialibus vero, & ſpiritualibus, nemo audiri debet, † abſque mandato, *Rota deciſ. 6. de Procur. in nou. Caſſad. deciſ. 6.*

72 *vt lit. pend.* Nec ad alicuius † præterquam Procuratoris inſtantiam decernenda eſſet citatio, quia in ſpiritualibus non habetur ra-

73 tio † affinitatis, *Egid. concluſ. 681.* alia vero ſunt videnda apud *Veſtr. lib. 3. cap. 4. fol. 58.*

74 Niſi procederetur per edictum † ad priuationē beneficij, quia tunc coniunctus priuandi, tanquam defenſor, cum cautione de rato audiretur, *Rot. deciſ. 35. de Procur. in nou.*

75 At ſi forte ad inſtantiam non Procuratoris incipitur iudicium, prout quotidie fit, etiam in beneficialibus, quia nemo præſumitur Procurator, & eius acta nomine alterius non tenent, niſi doceatur de mandato, *vt in Vrbenctana bonorum 2. Martij 1648. coram R. P. D. Meltio*: Ideo ſolet concedi ad-

76 uerſario † commiſſio, quod præfigatur terminus ad docendum de legitimo mandato: quo elapſo, Iudex pronunciet nullā iuriſdi-

dictionem

ctionem competere, eumque in expensis cõdemnet, *Cassad. in regul. de subrog. collit. decis.40. & decis. fin. vt lit. pendent. Vestr. lib.4. cap. de introduct. caus. in Cur. fol.78.*

77 Potest etiam Iudex † in quibuscunque causis compellere ass. Procuratorem ad docendum de mandato legitimo, *glos. in cap.1. §.1. in verb. obtenta, de elect. in 6. Rom. consil.60. Staphil. cap.4. fol.380. num.10. Gomes in d. compend. fol.167.*

78 Aliàs procederetur † contra principalem, ac si esset contumax; mittens enim Procuratorem, minus legitimum, vel non acceptantem, aut cum mandato non sufficienti, habetur pro contumaci, *l.2. vbi glos. Castrens. & alij, ff. de Procur.*

79 Nec requiritur alia monitio † Procuratoris, vel compulsio ad acceptandum, vel refutandum, licet soleant fieri ad cautelam, *Egid. cons. 681. Vestr. lib. 4. cap. de procurat. fol.98.*

80 Quod si forte Iudex † Procuratorem illegitimum non repellat, debet pars protestari, ipsum non debere audiri, nisi docto de legitimo mandato procuræ, *vt dicit Ludouis. decis.330.* ad quod præfigitur ei terminus: & si non docet de mandato, etiam quod verè sit Procurator, acta omnia sunt nulla, *Posi. de manut. observat 12. num.87. & observ. 86. n.4.* Procedenteque Iudice ad vlterio-
81 ra, † non obstante protestatione, datur appellatio, *cap. significauit, extra de appell.* & si interest parti non appellare, & in ea proce-
82 dere, potest citare ass. Procuratorem † ad cautelam, quatenus sit Procurator, citato tamen semper domino per cõtradictas, *Vestr. d. fol.98. Cassad. decis. fin. vt lit. pend.* Et si
83 huiusmodi Procurator † sit substitutus, nisi doceat de legitima substitutione, præsertim si opponatur per aduersarium, processus factus per eum est nullus, quamuis postea ratificetur per substituentem habentem mandatum quantumuis amplissimum, *Bisignett. decis.6. de procur.*

84 Concordantur in pluribus † mandatum Procuratoris, & mandatum Iudicis Delegati. quo ad rescriptum, siue commissionem appellationis, de quo videndus est late *Felin. in cap. relatum, extra de offic. deleg.*

Ad cognoscendum igitur, quale debeat
85 esse mandatum legitimum, † hæc sunt principaliter indaganda. Primo, quis possit constituere Procuratorem. Secundo, quis possit constitui Procurator. Tertio, quomodo inducatur constitutio, & acceptatio Procuratoris. Quarto, ad quæ se extendat mandatum? Quinto, qualiter reuocetur, & quis possit reuocare.

Quis possit Procuratorem constituere.

Artic. VI.

86 *Vnusquisque potest constituere Procuratorem, nisi expresse reperiatur prohibitus à Iure.*

87 *Minor non habet legitimam personam standi in iudicio, & ideo non potest constituere Procuratorem.*

88 *Constitutio procuratoris facta per adultum cum iuramento, valet.*

89 *Mandatum ad lites factum ab illo, qui non habet administrationem, non valet.*

90 *Si procurator constituatur à persona, aliàs inhabili, gesta per ipsum ad eius fauorem valent.*

91 *Maior quatuordecim sicut potest comparere vti principalis, ita potest constituere procuratorem.*

92 *Procurator, & dominus litis effectus, an possit substituere procuratorem, etiamsi sit constitutus absque facultate substituendi.*

93 *Procurator potest prosequi litem non obstante morte principalis.*

94 *Mandatum si procurator habeat facultatem substituendi, & substituit, expirat nec potest reuocari.*

95 *Substitutus non potest alium substituere, nisi fuerit factus dominus litis.*

96 *Procurator non potest alium substituere postquã primo substitutus fecit plures actus iudiciales.*

97 *Factus dominus litis dicitur ille, qui seruauit terminos substantiales.*

98 *Dominus litis factus non potest causam deserere, sed eam debet prosequi.*

99 *Procurator habens potestatem substituendi, antequam substituat debet, vt substitutio valeat, saltem tacite acceptare mandatum.*

100 *Procurator postquam substituit, desinit esse procurator.*

101 *Procurator dominus litis efficitur per contestationem.*

102 *Procurator dominus litis, quandiu durat etiam mortuo constituente. & num.103.*

104 *Dominus litis post litem contestatam an reuocare possit, & sententia cum eo lata sustineatur.*

105 *Et quid ante litis contestationem.*

106 *Procurator post contestationem constitutus, vel si non requiratur contestatio litis, qualiter efficitur dominus.*

107 *Procurator si sit effectus dominus litis, principalis non potest citari ad sententiam omisso procurator.*

108 *Sententia an esset nulla non citato procuratore domino litis. & num.109.*

110 *Citatio sufficit quod fiat principali ad sententiam de iure.*

111 *Tutor, & Curator non possunt à Iudice deputari cum facultate substituendi; si tamen aliquo modo efficiantur domini litis, poterunt substituere.*

112 *Et possunt constituere actores ad omnes causas.*

113 *Tu-*

Digitized by Google

113 *Tutor ante confectum inuentarium non potest actorem constituere.*

86 IGitur circa primũ, Dominus quis quis sit nisi reperiatur specialiter à iure † prohibitus, potest constituere Procuratorem, *ff. &*, 87 *C. toto tit. de procur.* Ideo † ex iure ciuili minor, sicuti non habet legitimam personam standi in iudicio sine licentia Patris, vel Curatoris, *l. cum oportet, & l. cum non solum, C. de bon. qua lib. l. 1. & 2. C. qui legit. pers. stand.* ita etiam non potest constituere Pro-
88 curatorem, *l. neque de procur.* Licet † multi voluerint constitutionem Procuratoris, factam per adultum cum iuramento, absque alijs solemnitatibus valere, *Guidõpap. decision. 35. Puteus decis. 157. lib. 3. & Tomat. de-cis. 181. tom. 2.*

89 Nec tenet mandatum † ad lites, iuxta primam opinionem, vel aliàs factum super aliqua re, ab illo, qui quauis de causa, eius administrationem non habeat, vt esset pupillus, seruus, furiosus, & similes; nisi cum decreto Iudicis, *Vant. de nullit. ex defect. mandati nu. 123.* Si tamen † constituatur Procu-
90 rator à persona, aliàs inhabili, gesta per ipsum ad eius fauorem tenent *Vant. cap. quibus mod. nullit. repar. poss. num. 505.* Sicuti etiam gesta per ipsos ad eorum fauorem, tenent *Vant. ibid. num. 81. & 83.*

91 In beneficialibus vero, ac † spiritualibus, maior quatuordecim sicuti potest cõparere vti principalis, sicut diximus, ita etiã potest constituere Procuratorem, *Puteus decis. 151. lib. 1. fol. 750.* Minori autem quatuordecim debet dari Curator à Iudice, *cap. fin. de Iud. in sexto.*

Procurator, & dominus litis effectus da-
92 tus in rem suam, † etiamsi sit constitutus absque facultate substituendi ad negocia, præterquam ad contrahendũ matrimonium aut quomodocunque, ad hoc habens facultatem, alium substituendi, Procuratorem constituere potest, etiam cum simili facultate substituendi, dummodo huiusmodi facultas sit in mandato expressa, & principaliter ad hoc posita; Secùs si incidenter de ea fiat mentio, *cap. 1. §. licet, & §. sequenti, vbi Gemin. & cap. fin. de procur. in 6. l. nulla, & l. quod scis, C. eodem tit. Rot. decis. 5. eodem in nou. Bisign. decis. 3. eodem tit.*

93 Et si moritur principalis, talis † Procurator dominus litis effectus potest prosequi litẽ õn obstante morte principalis, fiille decessit cum hæredes; secùs autem si bona sint vacantia, & nemo vult esse hæres, sed potest si sumus in dubio an quis velit esse hæres, & ad hoc non est facta diligentia, *Penia decis. 149.*
94 *nu. 7. 8. & 9.* vbi etiam habes, quod † si habet facultatem substituendi, & substituat

eius mandatum expirat, & non potest substi-
95 tutum reuocare. Quodque substitutus † non potest alium substituere, nisi fuerit factus dominus litis, *idem Pen. decis. 516.* Et quando
96 substituit † postquam primo constitutus fecit plures actus iudiciales, non potest alium substituere, *Pen. dicta decis. 149.* Factus autẽ
97 dominus litis, dicitur quando seruauit terminos substantiales, *idem Pen. decision. 610. nu. 5.* & factus dominus † nõ potest causã deserere, sed eam debet prosequi, *Rota in Romana domorum 20. Iunij 1650. coram Eminentissimo D. Cardinali Otthobono, inter volantes.*
99 Debet etiam Procurator habens † potestatem substituendi; antequam substituat, ad hoc vt substitutio teneat, saltem tacitè acceptare mandatum, vtputa recipiendo mandatum, & non contradicendo, *Vant. de nullit. ex defect. mand. num. 103.* Et quia dixi
100 quod postquam substituit † desinit esse Procurator, declara procedere, nisi habeat facultatem reassumendi; quo casu, siue tacitè, siue expressè reassumat, censetur substitutum reuocare, *vt ibidem num. 108.* Efficiturque Procurator † etiam substitutus do-
101 minus litis per contestationem, ita quod possit deinde substituere, *dict. §. licet, & Rota decis. 5. & decis. 8. eodem in antiq.* Factusque † dominus durat tantum dominus illius in-
102 stantiæ, *Rot. in Neapolitana massariæ 26. Iunij 1623. coram bon. mem. Remboldo, in folio.*

103 Declara tamen, quod si † in mandato Procuræ adest clausula, releuans &c. coram quibuscunque Iudicibus comparendũ, iurà defendendum, &c. tunc durat etiam in secundà, non obstante morte constituentis, & quod reliquerit filios, *vt in Fauentina fideiussionis, seu liberationis à molestijs 1. Iulij 1651 coram R. P. D. Albergato, in folio.*

104 Et si dominus post litem † contestatam, vellet eam reuocare, non potest, & sententia cum eo lata sustinetur, *vt in Melauitana tenutæ 14. Iunij 1647. coram R. P. De Bichio, non impressa.*

105 Contrarium tamen esset † dicendum ante litis contestationem, quia si reuocatio deducitur ad notitiam partis, non potest cum ipso amplius procedi. Quomodo autem, deducatur ad notitiam, *vide casum in Tiburtina Castri Sancti Angeli 18. Iunij 1646. coram R. P. D. Meltio, in folio.* quæ est magistralis decisio.

Si verò post contestationem constituatur
106 vel in huiusmodi causa † non requiratur contestatio litis, efficitur dominus faciendo aliquos actus post contestationem fieri solitos, *Vestr. lib. 4. cap. de procur. fol. 97.* refertque
107 multum, † quod Procurator sit effectus dominus litis: nam inter alia, quamuis esset præsens dominus, non potest ipse citari ad

108 ſententiam omiſſo † Procuratore, aliàs ſentẽtia de Iure Ciuili eſſet nulla, licèt ſuſtinere tur de Iure Canonico: & ſi eſſet nulla in Curia Capitolina vbi ſeruatur Ius Ciuile, non
109 eſſet nulla † in alijs Tribunalibus, vbi ſeruatur Ius Canonicum, *Vant. de nullit. defect. ci-*
110 *tat. n.* 85. ſufficit enim † quod citetur principalis, etiã quod pars aduerſa de hoc proteſtetur, *vt dicitur in Romana Caſalis* 25. *Martij* 1635. *coram Reuerendiſſimo D. Dunozetto, non impreſſa.*

111 Tutor quoque, & Curator, licet non poſſint à Iudice deputari cum facultate ſubſtituendi, ſi tamen aliquo modo efficiantur domini litis, poterunt ſubſtituere, *Biſignett. deciſ.* 10. *de procur. Veſtr. dicto cap. de procur. fol.* 97.

Poſſunt etiam conſtituere actores ad om-
112 nes cauſas, † etiam ante confectionem inuentarij, *Put. deciſ.* 1. *de procur.* quo caſu ſuſtinetur proceſſus magis de ſtilo, quam de
113 iure ; † non enim poteſt Tutor ante confectum inuentarium actorem conſtituere, *Aret. conſ.* 85. & 88. Religioſus clauſtralis abſque licentia ſui ſuperioris non poteſt conſtituere procuratorem, *Clem. Religioſus de procur.*

Quis poſſit conſtitui Procurator.

Artic. VII.

114 *Procurator conſtitutus, vel ſubſtitutus, debet eſſe certus.*

115 *Et quid ſi non ſit certa perſona expreſſa in mandato, ſed certificari poſſit facta relatione ad aliud.*

116 *Mandatum, in quo conſtituitur prater nominatos ille, quem elegerit talis, valet.*

117 *Procurator in profanis, debet eſſe maior* 25. *an-*
118 *Procuratores conſtitui non poſſunt, qui non han. bent legitimam perſonam ſtandi in iudicio.*

119 *Et quid in beneficialibus.*

120 *Procuratori ad negocia, ſufficit habere* 17. *annos.*

121 *Proceſſus factus cum procuratore clerico, milite, & reo criminis, valet.*

122 *Declara, ſi pars non opponat exceptiones, ante litis conteſtationem.*

123 *Exceptio, quod quis non ſit procurator, nunquam cenſetur excluſa.*

124 *Regulariter clericus non poteſt conſtitui procurator.*

125 *Sicuti neque ad inuicem, dicitur compati procurator, qui ſit notarius.*

126 *Filiusfamilias abſque patris conſenſu, poteſt conſtitui procurator.*

127 *Laicus in cauſis ſpiritualibus, poteſt eſſe procurator.*

128 *Excommunicatus publicè, vel occultè, non poteſt conſtitui procurator.*

129 *Etiamſi tempore acceptationis ſit abſolutus.*

130 *Procurator excommunicatus tempore conſtitutionis, & deinde abſolutus ſciente Domino, & tacente, an ſuſtineatur.*

131 *Et an requiratur nouus, & expreſſus conſenſus.*

132 *Inhabilitates procuratorum, quæ non irritant mandatum.*

133 *Dominus, ſi falſus procurator compareat, geſta per ipſum poteſt ratificare.*

134 *Declara procedere de æquitate.*

135 *Religioſus clauſtralis non poteſt conſtitui procurator abſque licentia ſui ſuperioris.*

136 *Regula tamen procedit in cauſis laicorum.*

137 *Exceptiones contra perſonam procuratoris tanquam inhabilis, debent opponi ante litis conteſtationem.*

138 *Alias cenſentur excluſa.*

CIrca ſecundum, quis poſſit conſtitui
114 procurator: † ſciendum eſt in primis, quod quicunque conſtituatur, vel ſubſtituatur, debet eſſe certus, *l.* 2. *ff. de procur.* ſal-
115 tem taliter, † quod licet non ſit certa perſona expreſſa in mandato, certificari tamen poſſit facta relatione ad aliud, vt quotidie olim fiebat in obligationibus in forma Cameræ, in quibus præter nominatos, conſtituebantur Procuratores omnes, & ſinguli Notarij Curiæ, & dicebantur ſatis certi, habita relatione ad Curiam.

Mandatum etiã, in quo conſtituitur, præ-
116 ter nominatos, ille quem elegerit talis, valet eadem ratione: imò ſi nomen procuratoris relinquatur in albo, vt ſit inter Gallos, & exteras Prouincias, etiam Regni Neapolis, & prout ſæpiùs vidi, poteſt ille, cui dirigitur tale mandatum, ex conſuetudine Curiæ, nomen procuratoris ſibi benè viſi in illo albo deſcribere, *Alberic. & Angel. in d. l.* 2. *Galleſ. de oblig. Cam. quæſt.* 4. *fol.* 34. *& ſeq.*

117 Debetque in profanis Procurator † eſſe maior 25. ann. *l. minor. ff. de procur. & l. exi-*
118 *gendi, C. eodem*, & regulariter † procuratores conſtitui non poſſunt, qui non habent legitimam perſonam ſtandi in iudicio; vt pupillus, furioſus, & ſimiles, de quibus diximus ſupra; ita vt mandata in perſonas ipſorum facta, ſint ipſo iure nulla.

119 In beneficialibus † vero minor 25. annis ſi eut poteſt agere, & defendere, vt diximus, ita tenet proceſſus per eum factus, etiam parte opponente, *Put. deciſ.* 2. *de procur. & d. deciſ.* 151. *lib.* 1. *fol.* 73.

Tiro autem videbit *Egid. deciſ.* 143. &
120 eſt certum, † ad negocia ſufficere habere 17. annos, *cap. qui generaliter, in fine de procur. in* 6.

121 Si autem realiter quis ſit capax, † ſed inhabilitas procederet ex aliqua qualitate adherente perſonæ conſtituti, vt quia eſt

miles,

Digitized by Google

miles, clericus reus criminis, & similes: tunc, si pars non opponat, vel excipiat, pro-
122 cessus valet, † debetque huiusmodi exceptio opponi, vsque ad litis contestationem, alias
123 est excluſa, † licet exceptio, quod quis non sit procurator, nunquam censeatur excluſa, *Vant. d. cap. de nullit. ex defect. mand. nu.* 174. respectu autem clerici, quod non possit cō-
124 stitui procurator, † nec ille munus huiusmodi exercere, *est Constitut. Martini V. la* 3. §. 33. *fol.* 242. *in d. Bull. nou. tom.* 1.
125 sicuti neque ad inuicem dicitur † compati procurator, qui sit notarius, vt notauit *Paul. V. Constit.* 71. *num.* 19. *fol.* 201. *tom.* 3. *apud quos, & in Constitutione Martini*, videntur qualitates in talibus requisitæ.

Filiusfamilias, etiam absque patris con-
126 sensu, † potest constitui procurator, *d.c. qui generaliter, de proc. in* 6. Laicus etiam in causis spiritualibus potest esse procurator, *c. eodem in* 6. & denique † potest esse quilibet, & qui expresse à iure non prohibetur, debet
127 ad præsens officium idoneus reputari, *dicto cap.* 1. *& l. mutus*, §. 1. *ff. eodem.*

Excommunicatus publicè, vel occultè,
128 quamuis non possit † constitui Procurator, neque valeat mandatum factum in eius persona, etiamsi tempore acceptationis sit ab-
129 solutus, † nec requiratur quod huiusmodi exceptio opponatur, possitque semper opponi: si tamen excommunicatio superueniat post constitutionē; gesta per ipsum tenent, nisi excipiatur. Si verò constituatur
130 Procurator † excommunicatus tempore constitutionis, qui deinde absoluatur, sciatque hoc Dominus, & perseueret in sua voluntate, valet constitutio, neque requiritur
131 nouus, & expressius consensus; si etiam Dominus perseuerans in priori consensu erroneè, rata habeat gesta per Procuratorem excommunicatum, valebit. *Felin. in cap. post cessionem, extra de prob. & in cap. cum dilectus, extr. de accus. Vant. ibidem num.* 136.

Aliæ verò inhabilitates procuratorum,
132 non irritant mandatum, nisi † opponātur, & de eis excipiatur, *Felin. ibidem extr. de prob.*

Falsus quoque Procurator si compareat,
133 potest † Dominus gesta per ipsum ratificare, etiam post sententiam, siue feratur ad sui
134 fauorem, siue contra eum. † quod tamen procedit de æquitate, *Guidopap. decis.* 320. & de huiusmodi materia est videndus latè *Felin. in cap. coram primo, extr. de Iudic. & in cap.* 1. *extr. de senten. & re iudic.*

Religiosus clausralis non potest consti-
135 tui Procurator † absque licentia sui superioris, *Clem. religiosus, de procur.* sed pro suo monasterio, potest semper interuenire, &
136 regula procedit † in causis laicorum, & coram Iudice laico; *Franc. in cap. constitutus, in princ. extr. de appell.* & quando religiosus possit esse Procurator, vel Aduocatus, est videndus *Felin. in cap. cum I, & A, extr. de sent. & re iud.*

Omnes autem exceptiones contra perso-
137 nam Procuratoris tanquam † inhabilis, debent opponi ante litis contestationem, aliàs censentur excluſæ; sicuti cuenit de iudice,
138 nisi reddant † iudicium retroactum penitus nullum; tales enim possunt semper opponi etiam post sententiam, quæ transitum fecerit in iudicatum, *Vant. d. cap. quib. mod. sent. null. repar. num.* 56. 57. 58.

De inducenda constitutione, & acceptatione mandati.

Artic. VIII.

139 *Procurator potest non solum constitui expressè, sed etiam tacitè.*

140 *Agens in iudicio, sciente, & patiente Domino, videtur tacite constitutus Procurator.*

141 *Si Procurator excedat fines mandati sciente Domino, videtur Dominus consentire, & obligatur.*

142 *Procurator tacite sit ille, apud quem reperiuntur instrumenta, & iura facientia ad causam.*

143 *Dominus si postquam in iudicio semel comparuit, alicui instrumenta, & scripturas consignat ad causam facientes, videtur tacitè eum constituere Procuraterem, resultatque tacitum instrumentum.*

144 *Dominus si prosequatur causam per falsum Procuratorem, videtur eius gesta ratificare.*

145 *Comparens cum aliquo, quem asserit suum Procuratorem, non videtur eum constituere.*

146 *Facta per falsum Procuratorem præiudicant Domino scienti, & patienti.*

147 *Procurator expresse renocatus, qui agit sciente, & patiente Domino, videtur tacitè reconstitutus.*

148 *Constitutio Procuratoris de necessitate non debet fieri in scriptis.*

149 *Et si probanda sit per scripturam, sufficit instrumentum.*

150 *Sufficit etiam scriptura priuata, dummodo constet quod sit scriptura Domini.*

151 *Procurator constitutus, ante receptionem non dicitur Procurator.*

152 *Et gesta per ipsum proprio nomine sunt nulla.*

153 *Procurator debet acceptare, expressè vel saltem tacitè, recipiendo mandatum, & non contradicendo.*

154 *Amplia comparendo, & faciendo aliquem actum positiuum.*

155 *Procurator non sufficit quod patiatur se citari pro acceptatione.*

156 *An per substitutionem inducatur acceptatio mandati.*

157 *Substitutio Procuratoris est nulla, nisi doceatur*

Digitized by Google

de acceptatione.

158 *Procurator recipiens ſimpliciter mandatum, & illud producens, præſumitur acceptare, niſi de contrario proteſtetur.*

159 *Procurator conſtitutus ad plures cauſas poteſt ad certam tantum cauſam mandatum acceptare.*

160 *Declara, dummodo in receptione mandati, ſtante eius productione, proteſtetur de hoc.*

161 *Nec poteſt poſtea productionem ſeparare.*

162 *Procurator poteſt in prima Inſtantia defendere Dominum, ſed inuitus non cogitur appellationem proſequi.*

163 *Et quid, ſi ſit conſtitutus ad appellandum, & proſequendum.*

164 *Procurator cum facultate ſubſtituendi poteſt tantum mandatum acceptare ad effectum ſubſtituendi.*

165 *Mortuo ſubſtituto ſubſtituens remanet Procurator, dummodo Dominus ſuperuiuat.*

166 *Procurator ſi acceptet mandatum ſimpliciter, & illud producat ad effectum ſubſtituendi, niſi producat per compulſum, præſumitur in totum acceptare.*

167 *Procurator conſtitutus ab abſente poteſt recuſare mandatum, ſed poteſt pœnitere quandiù Dominus in eadem voluntate permanſerit.*

168 *Subſtitutus niſi acceptet ante mortem ſubſtituentis, quando ſubſtituit iure proprio, non dicitur procurator.*

169 *Et geſta per eum ſunt nulla;*

139 CIrca tertium, quomodo inducatur cõſtitutio, & acceptatio † Procuratoris: ſciendum eſt, quod Procurator poteſt non ſolum expreſsè conſtitui, vt realiter fit, ſed etiam tacite; nam agens in iudicio, ſciẽ-
140 te, † & patiente Domino, videtur tacitè conſtitutus Procurator. de quo, quomodo procedat, dicit latiſſimè *Alex. in l. ſæpe, ff. de re iud. Felin. in cap. ex parte decan. 1. num. 5. extra de reſcript.* Sicut † etiam ſi Procurator
141 excedat fines mandati ſciente Domino, videtur Dominus conſentire, & obligatur; dummodo ſciuerit infra tempus, infra quod Dominus debuiſſet illud, in quo fuit exceſſum, expedire, quando materia eſt præfinita tempore, *Felin. in cap. cum olim, 2. extra de offic. deleg.*

Similiter is, apud quem reperiuntur in-
142 ſtrumenta, † & iura facientia ad cauſam, vt latè *Felin. in cap. coram, extra de off. deleg.* præcipuè ſi ea producantur, & dubitetur de mandato, quia tunc verè præſumitur eſſe Procurator, ac productio iurium, & alij actus requirentes impenſam, *de quibus ſupra artic. 4.* præſumuntur facti eorum nomine quorum intereſt, *Bartol. & Alex. in l. cum ſeruus, ff. de verb. oblig. Felin. in cap. ſicut, extra, de re iud. Capic. deciſ. 86. num. 11. & 16. Caſſad. dec. 3. de procur. Put. deciſ. 15. eodem tit. Ludoniſ. dicta deciſ. 111. & 275. & Rota in dicta Romana ſubhaſtationis de Alexijs, coram R. P. D. Cerro, 15. Februarij 1647.* vbi quod ſufficit impenſa vnius ducati, imo iuliorum decem, *inter vagantes*.

Si etiam dominus poſtquam in iudicio
143 ſemel comparuit, alicui † inſtrumenta; & ſcripturas conſignat ad cauſam facientes, videtur tacitè eum conſtituere Procuratorem, reſultatque tacitum mandatum, etiam ad domini præiudicium, *Vant. d. cap. quib. mod. ſent. nul. rep. poſſ. num. 94.*

Similiter, ſi dominus proſequatur cauſam
144 per falſum Procuratorem eius nomine inchoatam, vtendo proceſſu per ipſum facto, aut ſimpliciter appellando à ſententia lata contra ipſum cum falſo Procuratore, videtur eius geſta ratificare, ſiue conſtet, ſiue non, de mandato, *Vant. ibidem num. 103.*

Comparens tamen cum aliquo, quem
145 aſſerit ſuum Procuratorem, † non propterea videtur eum conſtituere, *Guidopap. deciſ. 40.* niſi præſente principali actus faciat iudiciales, & iura producat, *Tomat. deciſ. 237. tom. 2.*

Facta verò per falſum Procuratorem,
146 quando præiudicent domino ſcienti, & patienti, vide *Gemin. in cap. quo ad agendum, eodem tit. in 6.* & quando Procurator præiudicet domino ſine ſpeciali mandato, dixit *Rota in Romana, ſeu Comen. hæreditatis, 26. Iunij, 1641. coram R. P. D. Meltio, & Tomat. deciſ. 215. tom. 2.*

Procurator autem reuocatus expreſsè,
147 qui agit ſciente, † & patiente Domino, an denuo videatur tacitè conſtitutus, vide *Vant. de null. d. cap. num. 105.*

Neque conſtitutio Procuratoris debet de
148 neceſſitate fieri in ſcriptis, † ſicut etiam poteſt abſque ſcriptura probari, cum non ſit de caſibus requirentibus ſcripturam, enumeratis per *gloſ. in cap. 1. §. poſtquam, in verbo, in ſcriptis, de cenſib. in 6.* ſed ſufficiunt teſtes, *gloſ. & Abb. in cap. 1. extr. de iur. iuran. Card. in Clem. 1. eod. tit. Bartol. & alij in l. 1. C. eodem.*

Et ſi probanda ſit per ſcripturam, ſufficit
149 inſtrumentum, † quamuis non ſit ſubſcriptũ à Notario, & teſtibus, licet huiuſmodi ſubſcriptio requiratur in alijs inſtrumentis, *Rot. deciſ. 12. de procur. in nou. Vant. de nullit. ex de-*
150 *fect. mandati nu. 70.* Sufficit etiam † ſcriptura priuata, dummodo conſtet, quod ſit ſcriptura domini, *Clem. 1. de procur. cap. ſignificauit, de appell.* Præterquam in aliquibus caſibus, de quibus ſupra, *hoc eodem cap. in princ.*

Nec ſufficit, quod quis conſtituatur Pro-
151 curator, † niſi etiam illud recipiat, & acceptet, nec ante dictam receptionem, vel acceptationem dicitur Procurator, *l. inui-*

tus,

tus, C. de procur. Clem. 1. eodem. Et gesta per
2 ipsum proprio nomine de rigore† iuris sunt nulla, quamuis in Curia aliquando sustineantur, vt dicam infra, præcipuè, si in mandato adsit clausula ratificationis gestorum, ante receptionem mandati, *Gemin. in cap. is, qui, de procur. in 6. Rot. decis. 7. in addit. in fin. de procur. in nou.*

Debetque acceptare expresè, vel saltem
3 tacite, † vt puta recipiendo instrumentum, & non contradicendo, *Vant. de nullit. ex defect. mand. num.* 103. Siue comparendo, &
4 faciendo aliquem † actum positiuum: neque sufficit quod patiatur se citari, & secum
5 procedi; præsens enim, & tacens † in hoc casu, cum simus in onerosis, non habetur pro consentiente, *l. filiusfam. 6. inuitus, ff. de procur. glos. fin. in Clem. 1. eod. tit. Cassad. decis. 3. de rescriptis.*

Et si mandatum contineat facultatem
6 substituendi, per substitutionem † non induceretur acceptatio mandati; Imò substi-
7 tutio † erit nulla, nisi doceatur de acceptatione, *Rota d. decis. 7. de procur. in nou.*

Quod si simpliciter recipiat mandatum,
8 & illud producat, † præsumitur acceptare; nisi de contrario protestetur, *Vestr. lib. 4. cap. de procur. fol. 97. & d. Clem 1. iuncta glos. fin.*

Potest etiam Procurator mandatum ac-
9 ceptare pro parte, † & pro parte non, ideo si constituatur ad plures causas, potest ad certam tantum causam mandatum acceptare, *Rot. decis. 3. de procur. in antiq.*

Dummodo in receptione mandati, stan-
60 te eius productione, † de hoc protestetur, alias censetur in omnibus acceptare, neque
61 potest † postea productionem separare, quam ipse iam fecit solum, vt audiretur in certa tantum causa, nisi probaret se in receptione fecisse talem protestationem, *glos. fin. & DD. in dicta Clem. 1. Vestr. dicto folio 97.*

Facit in simili, quia potest Procurator in
62 prima instantia † defendere dominum, & tamen inuitus non cogitur appellationem
63 prosequi, † nisi sit constitutus ad appellandum, & appellationem prosequendam, quia tunc, si appellet, potest cogi ad prosequendum appellationem; nisi protestatus fuit se nolle astringi ad prosequtionem, *Rot. decis. 2. de procur. in nou.* debet enim mandatum acceptatum ad finem perducere, *Tomat. decis.* 137. & 140. n. 2. alias dicitur esse in dolo, & tenetur ad damna, & interesse mandantis, *dicta decis. 137. d. tom. 2.*

Similiter, si constituatur Procurator cum
164 facultate substituendi, potest † ad effectum substituendi tantum, mandatum acceptare,
165 licèt mortuo substituto, † substituens remaneat Procurator, dummodo dominus superuiuat, , debetque cum eo procedi, *Rot. decis. 23. de procur. in non. Vestr. dicto cap. de procur. fol. 97.*

Si tamen simpliciter acceptet, & illud
166 producat ad effectum substituendi, nisi producatur per compulsum, præsumitur in totum acceptasse, & sententia lata ipso citato valet, *Put. decis. 13. eodem tit.*

Licet igitur Procutator constitutus ab
167 absente, recusauerit† acceptare mandatum, potest tamen pœnitere, & quandiù dominus in eadem voluntate permanserit, acceptare, *cap. licet, de procur. in 6.*

Similiter substitutus, nisi acceptet ante-
168 mortem substituentis, † quando substituit iure proprio, vt quia dominus litis, gesta per
169 eum sunt nulla: Si vero † substituit vigore facultatis substituendi, si viuit principalis Dominus, ex quo substitutio tunc videtur facta nomine domini, potest post mortem substituentis acceptare; & gesta per eum valent, *Bisign. decis. 9. eodem tit. Rot. decis. 33. eodem tit. in nou. Vestr. dicto folio 97.*

Mandatum, quæ comprehendat.

Artic. IX.

170 *Procurator habens speciale mandatum potest facere ea que Dominus faceret.*

171 *Habens mandatum generale potest facere tantum ea, quæ in eo sunt comprehensa.*

172 *Procurator potest in solemnitatibus modici præiudicij renunciare, & consensus ipsius præiudicat.*

173 *In committenda causa sufficit consensus Procuratoris.*

174 *Procurator absente Domino tenetur pro eo adsoluendum expensas registri.*

175 *Procurator non potest prorogare iurisdictionem Iudicis incompetentis.*

176 *Si vero prorogatur sciente, & patiente Domino, valet prorogatio.*

177 *Procurator producens mandatum absque vlla protestatione declinatoria fori, dicitur prorogare iurisdictionem, & præiudicat Domino.*

178 *Si procurator proroget Iurisdictionem, & instet causam remitti ad partes, & reiectus non appellauit, dicitur acquieuisse.*

179 *Sed si mandatum non est sufficiens, præmissa non præiudicant Domino.*

180 *Secus autem si in illo adessent clausæ sufficientes.*

181 *Procurator in dictis casibus debet recurrere ad Signaturam.*

182 *Iuramentum præstitum per Procuratorem ligat Dominum.*

183 *Mandata licet sint strictè interpretanda, tamen extenduntur ad certas causas.*

184 *Procurator indefinitè constitutus ad omnes causas*

an

an valeat agere, & defendere in generalibus, & ſpiritualibus, præſentibus, & futuris.

185 *Mandatum generale comprehendit cauſas ortas.*

186 *Procurator conſtitutus ad cauſas deuolutas ex iuris neceſſitate in Curia tractandas poteſt agere, & defendere. Etiamſi agatur de nullitate proceſſus habiti in Curia, quia cauſa nunquam extra eam committitur.*

187 *Cauſa poteſt per ſpeciale reſcriptum Papæ committi in Curia, etiam quod non ſit deuoluta.*

188 *Procurator ad appellandum debet habere mandatum ſpeciale.*

189 *Procurator ad contrahendum poteſt iurare etiam in animam principalis.*

190 *Procurator, an per mandatum generale ſe extendat ad id, quod de ſui natura requirit mandatum ſpeciale.*

191 *Mandatum ſpeciale requiritur ad petendam reſtitutionem in integrum.*

192 *Procurator ad agendum poteſt petere reſtitutionem in integrum incidenter.*

193 *Si Aduerſarius committat cauſam reſtitutionis, Procurator poteſt abſque ſpeciali mandato Dominum defendere.*

194 *Procurator ad agendum poteſt defendere ſuum principalem in cauſa reconuentionis.*

195 *Mandatum generale an & quando extendatur ad requirentia mandatum ſpeciale.*

196 *Procuratori ad petendam reſtitutionem in integrũ ſine mandato ſpeciali, an mandatum ad agendum, ſufficiat.*

197 *Si in mandato expreſſa ſint aliqua requirentia mandatũ ſpeciale, & ſubſequatur clauſula generalis, tunc poterunt etiam alia fieri, quæ requirunt mandatum ſpeciale.*

198 *Si Procurator generalis admittatur in requirentibus ſpeciale mandatum, valent acta, ſecuta ratificatione per Dominum.*

199 *Mandatum ſpeciale in quibus cauſis requiratur.*

200 *Iuramentum per neceſſe requirit ſpeciale mandatum.*

201 *Vicarius Epiſcopi non poteſt ſine ſpeciali mandato reſeruare, nec approbare, nec erigere Iuſpatronatus.*

202 *Nec minus admittere reſignationes.*

203 *Specialiter ad exigendum admittitur mandatum præſumptum.*

204 *Requiritur ſpeciale mandatum in arceptatione deuolutionis, & caducitatis.*

205 *Procurator ad recipiendum non poteſt liberare ſine præſentia pecuniarum.*

206 *Mandatum ſemper interpretandum eſt, vt operetur effectum ſuum.*

207 *Etiamſi nulla fiat mentio.*

208 *Mandatum ad compromittendum non expirat per primum compromiſſum.*

209 *Procurator aliud faciens, quam ſibi commiſſum, quando dicatur excedere fines mandati.*

210 *Procurator quando poſſit tranſgredi formam mãdati.*

211 *Si duo mandata appareant, illud præualet, quod minus authoritatis tribuit Procuratori.*

212 *Duo Procuratores abſque clauſula in ſolidum in ſpiritualibus, quilibet præſumitur conſtitutus in ſolidum, & eſt melior conditio occupantis. Secus eſt in profanis. ibidem.*

213 *Mandatum reſtrictum ad certas cauſas, & perſonas non extenditur ad alias cauſas, vel perſonas non nominatas.*

214 *Si moriatur nominatus in mandato, alio ſubrogato, vel veniente ad cauſam, non poteſt Procurator vigore primi mandati comparere.*

215 *Secus eſſet ſi mandatum non eſſet reſtrictum.*

216 *Procurator poteſt tantum cauſas tractare, quarum exercitium competit Domino.*

217 *Si conſtituatur Procurator tanquam Rector alicuius Eccleſiæ, poterit tantum cauſas Eccleſiæ tractare.*

218 *Mandatum ad lites cum facultate ſubſtituendi, ad quæ ſe extendat.*

219 *Acta facta per Procuratorem contra formam, ac vires mandati, ſi tendant in vtilitatem mandantis, ſuſtinentur.*

220 *Et Dominus poteſt cogi ad ratificandum præcipuè ante ſententiam.*

221 *Procurator quam authoritatem habeat in præiudicium Domini.*

170 CIrca quartum, videlicet, mandatum ad quæ ſe extendat, dico, quod Procurator in cauſis comprehenſis in mandato habetur loco Domini, poteſtque ea facere, quæ Dominus faceret, niſi requiratur mandatum
171 ſpeciale: mandatum † enim generale non extenditur ad requirentia ſpeciale mandatũ *Clem. 2. de procur.*

172 Poteſt etiã in ſolemnitatibus modici præiudicij, & aliàs per partem remiſſibilibus renunciare, & eo caſu conſenſus ipſius habetur pro conſenſu partis.

Ideo in committenda cauſa cum certa
173 qualitate, vel certo Iudice, etiam † grauante, ſufficit conſenſus Procuratoris. de quo vide late *Caſſad. deciſ. 3. de reſcript.*

174 Et propterea abſente Domino, Procurator tenetur pro eo ad ſoluendum expenſas regiſtri, *Caſſad. deciſ. 1. de procur. Veſtr. d. c. de procur. fol. 97.* & ſuper his vide, quæ dicit *Rot. in Pampilonen. decimarum 5. May 1634. coram R. P. D. Veroſpio, in relationibus memorialium.*

Et quamuis aliqui voluerint, quod Pro-
175 curator nõ poſſit prorogare iuriſdictionem Iudicis incompetentis, niſi habeat mandatum cum libera, *Gnidop. deciſ. 46. Si tamen*
176 prorogatur ſciente, & † patiente Domino, tenet prorogatio. *D. D. in cap. cum olim 1. extra de offic. deleg. Felin. in cap. P. & G. extra eodem tit.*

177 In quo etiam aduerte, quod productis man-

Digitized by Google

mandatum absque nulla protestatione declinatoria fori, & dicit nihil fieri nisi ipso citato, dicitur prorogare iurisdictionem, & præiudicat Domino, idque sic fuisse declaratum in Signatura Gratiæ tempore Vrbani VIII. *refert Rota in Cernien. bonorum 29. Martij 1647. coram R. P. D. Ghislerio in fol.* Et ad propositum, quod † proroget etiã Iurisdictionem, si instat remitti causam ad partes, & reiectus non appellauit, neque adiuit Signaturam, quia dicitur acquieuisse vt dicitur in eadem decisione.

Sed declara, quòd si mandatum non est sufficiens; præmissa non præiudicant Domino; secùs autem, si in † illo adessent clausulæ sufficientes, puta. Ac si dictus cõstituens præsens esset, facere posset, etiamsi taliæ forent, quæ magis speciale mandatum requirerent, cum clausula ampliſſima ad lites, & causas pleno pleniſſimo mandato &c. plena libera &c. cum facultate substituendi; & quod clausula cum libera æquipolleat mandato speciali, ad dictum effectum, firmatur in eadem decisione.

Vt sit igitur cautus Procurator appellat in ſdictis casibus, & recurrit ad Signaturam, & in productione addit clausulas declinatorias Iurisdictionis;

Iuramentũ etiam præstitum per Procuratorem ligat Dominum, ac si ipse iuraſſet, *Bartol. in l. qui bonum §. ſi alieno ff. de damn. infect. Galleſ. in diſt. tractat. quæſt. 4. num. 8. folio 35.*

Mandata verò, licet sint strictè interpretanda, regulariter tamen, non solum extenduntur ad illas causas, quæ in eis sunt expressæ; verum etiam ad illas, quæ sub generalitate verborum comprehenduntur, & veniunt in consequentiam expressarum.

Ideo constitutus indefinitè ad omnes causas, poterit etiam in generalibus, & spiritualibus, præsentibus, & futuris, dummodo in aliqua causa non requiratur mandatum speciale, agere, & defendere, *Egid. concluſ. 5. Rot. deciſ. 27. de procur. in nou.* de quo, quando mandatum generale comprehendat causas ortas post datam mandati videdus est *Vant. diſt. cap. de null. ex defect. mand. numer. 97.*

Similiter constitutus ad causas deuolutas ex iuris necessitate in Curia tractandas, si agatur de nullitate processus habiti in Curia, causa nunquam extra eam committitur: vel si † causa per speciale rescriptum Papæ sit commissa in Curia, etiam quod non sit deuoluta; quia veniunt in consequentiam, poterit etiam in illis agere, & defendere, *Egid. concluſ. 306.*

Eadem ratione licet ad appellandum requiratur mandatum speciale, constitutus tamen ad agendum, poterit etiam appellare, licet non prosequi, quia appellatio est quoddam consecutiuum, *Rot. deciſ. 2. de procur. in nou.* Sed si non habet mandatum, nihil facit, & appellatio habetur, ac si non fuisset interposita; & idem ipsi eueniet, si appellaret, sed non coram Iudice, & dimitteret tantum cedulam appellationis penes Notarium, *vt in Peruſina bonor. 23. Iunij 1651. coram R. P. D. Celſo in folio.* Estque etiam speciale, quod Procuratores non possint prosequi appellationes à non diffinitiua, vel grauamine reparabili, vel non lata diffinitiua, alias enim præter expensas, & damna per ipsos partibus reficienda puniuntur grauiter, *vt vult Vrban. VIII. conſt. 6. regul. cancell. 37. fol. 18. tom. 4.*

Procurator ad contrahendum, potest † etiam iurare in animam principalis, dummodo illi contractui soleat adijci iuramentum, *Galleſ. in diſt. tract. quæſt. 2. fol. 10.*

Si etiam aliquid incidenter tractari contingat, quod de sui natura requirat mandatum speciale, mandatum generale ad illud se extendit; Ideo licet † ad petendam restitutionem in integrum requiratur mandatum speciale, *l. illud §. 1. ff. de minor. Abb. in cap. ſciſcitata extra de reſtit. in integr.*

Constitutus tamen † ad agendum, & defendendum poterit etiam petere restitutionem in integrum † incidenter, vel si Aduersarius committat causam restitutionis, potest absque speciali mandato Dominum defendere, *Caſſad. deciſ. 2. de procur. Veſtr. diſt. cap. de procur. fol. 99.*

Procurator verò † constitutus ad agendum, quando possit defendere in causa reconuentionis, *Vant. diſt. capit. de null. ex defect. mand. num. 81.*

Mandatum etiam generale † aliquando extenditur ad requirentia mandatum speciale, dummodo comprehendi possit sub generalitate verborum. Ideo licet ad petendam restitutionem in integrum principaliter requiratur speciale mandatum, vt dixi; tamen si mandatum dicat, ad agendũ, appellandum, supplicandum, & generaliter ad omnia alia, quę requirunt speciale mandatum, poterit peti restitutio in integrum principaliter, *Caſſador. deciſ. 1. de procur.* quia satis videtur dari facultas, per verba illa supplicandum, præcipuè cum clausula illa, & generaliter.

Idem dicemus si † in mandato expressa sint aliqua requirentia mandatum speciale, & deinde subsequatur clausula generalis; tunc enim poterunt etiam alia fieri, quæ requirunt mandatum speciale, *cap. qui ad agendum, cum ibi notatis de procur. in 6.*

Et in omnẽ euentum si Procurator generalis

rális admittatur in requirentibus ſpeciale mandatum, tenent acta, ſecuta ratificatione per dominum, *Gemin. in dict. cap. qui ad agendum de procur.*

199 Mandatum autem ſpeciale in quibus cauſis requiratur, *vide ibi gloſ. & Doctor.* Eadem ratione licet iuramentum per neceſſe requi-
200 rat ſpeciale mandatum, *ita per DD. in cap. vt circa, in fin. de elect. in 6.* poterit tamen præſtari per habentem mandatum ad præſtandum quodlibet licitum, & honeſtum iuramentum, *Caſſad. deciſ. 1. de iur. iurand.*

201 Et eſt quoque ſpeciale, quod † Vicarius Epiſcopi non poteſt ſane ſpeciali mandato reſeruare, nec approbare, nec erigere; Ius patronatus, *vt in Nouarien. Iuris patronatus 10. Decembris 1649. coram R.P.D. Peutingerio, in folio.* Nec minus admittere reſigna-
202 tiones † *vt in Sarſinaten. Parochialis 27. Martij 1637. coram bon. mem. Cardinali Panzirolo, in folio.*

203 Specialiter etiam aduertes, quod † etiam ad exigendum admittitur mandatum præſumptum, & in filio res tranſit ſine difficultate, *vt in Auinionen. pecuniaria 15. Ianuarij 1648. coram Reuerendiſſ. D. Dunozetto, non impreſſa.* vbi vide coniecturas, per quas faciliter illud præſumitur in coniuncto, prout etiam *in Peruſina fideicommiſſi de Gratianis 5. Maij 1625. coram bon. mem. Remboldo, in folio.*

204 In acceptatione vero † deuolutionis, & caducitatis requiri ſpeciale mandatum, *dixit Rot. in dict. Romana; ſeu Comen. hæreditatis 26. Iunij 1646. coram R.P.D. Meltio, non impreſſa.*

205 Conſtitutum vero ad † recipiendum non poſſe fateri recepiſſe, & cum confeſſione de recepto liberare debitorem, ſine præſentia pecuniarum, *dicitur in Romana fructuum cenſus 14. Iunij 1647. coram R. P. D. Meltio,* & apud *Tomat. deciſ. 290.* in declaratione autem ultimi ſpecialis ſemper requiritur ſpeciale, *Tomat. deciſ. 185. 225. & 288.*

216 Interpretari etiã debemus † ſemper mandatum, ita vt operetur effectum ſuum, in eoque omnia ſubintelligantur, ſine quibus expediri non poteſt, etiamſi de eis nulla fiat
207 mentio; imò actus † etiam contiguus expreſſis in mandato non dicitur contra, nec præter mandatum, *Felin. in cap. cauſam, quæ extra de ſent. & re iudic.*

Et propterea mandatum ad compromit-
208 tendum non expirat † per primum compromiſſum, ſed illius vigore poteſt Procurator pluries compromittere, donec cauſa finiatur, præſertim ſi compromiſſum fiat vigore ſtatuti, *Put deciſ. 12. de procur.* & mandatum ad agendum, quod ſufficiat ad faciendam interpellationem, dicit *Tomat. dec. 161. tom. 2.*

Et ſi Procurator aliud faciat, quod ſibi
209 fuerit commiſſum, dummodo illud ſit vtilius mandanti, ita vt præſumi potuerit, quod Dominus idem mandaſſet, ſi ſcire potuiſſet, non dicitur propterea excedere fines mandati, *Afflict. dict. ſ. 340.*

210 Et de hoc † quando quis poſſit tranſgredi formam mandati, videatur *Iaſ. in l. ſi Procurator C. de procur. Felin. in cap. cum dilectus extra de reſcript. & in dict. Rom. fructuum cenſus coram R.P.D. Meltio. Et Tomat. deciſ. 140. dict. tom. 2.*

211 Si tamen duo mandata † appareant, illud præualet, per quod minor authoritas tribuitur Procuratori, *Boer. deciſ. 310. Vant. dict. cap. de nullit. ex defect. mand. num. 166.*

212 Si conſtituantur duo Procuratores † ſimpliciter, & abſque clauſula in ſolidum, in ſpiritualibus quilibet præſumitur conſtitutus in ſolidum, & eſt melior conditio occupantis; In profanis vero ſecus eſt, *cap. ſi duo de procur. in 6. Felin. in cap. in nomine Domini extra de teſtibus. Vant. dict. cap. num. 78.*

Intelliguntur autem præmiſſa de exten-
213 ſione † mandati, niſi mandatum eſſet reſtrictum ad certas cauſas, & perſonas, quia tunc non extenderetur ad alias cauſas, vel perſonas, præter nominatas; etiamſi de eadem re agendum eſſet. Ideò ſi moriatur †
214 nominatus in mandato, alio ſubrogato, vel veniente ad cauſam pro ſuo intereſſe, non poterit Procurator vigore primi mandati comparere, quia in beneficialibus mutata perſona mutatur etiam cauſa, *Rot. deciſ. 31. de procur. in nou.* & tamen † ſecus eſſet ſi mandatum nõ eſſet vt ſupra reſtrictum, quia intimata ſibi ſubrogatione per ſubrogatum,
215 poſſet cum eo litem proſequi, *Rot. deciſ. 11. vt lit. pend. in nou.*

Limitatur ſecundo, quod Procurator po-
216 terit eas tantum cauſas † tractare, quarum exercitium competit domino eo nomine,
217 quo conſtituit eum † Procuratorem; vt ſi conſtituat tanquam Rector alicuius Eccleſiæ, poterit cauſas Eccleſiæ ſolumodo tractare, *Vant. de null. dict. cap. de null. ex defect. mand. num. 77.* Et late de huiuſmodi materia, † videlicet mandatum ad lites cum fa-
218 cultate ſubſtituendi in forma ſolita, ad quas cauſas, quas perſonas, quos Iudices, & generaliter ad quę ſe extendat, præcipue ſi duo Procuratores ſimpliciter, vel in ſolidum conſtituantur, vide *Vant. ibidem a num. 75. vſque ad num. 114.*

219 Limitãtur tertio omnia ſupradicta, † quod acta facta per Procuratorem cõtra, vel vltra formam, ac vires mandati, ſi tendant in euidentem vtilitatem mandantis, ſubſtinentur. Poteſtque cogi dominus † ad ea ratificandum, *Vant. d. cap. quib. mod. null. repar. poſſ. num. 100.* & de geſtis ante ſententiam

hoc

hoc clarum eſt; Vide etiam ad materiam præſentis capituli, videlicet quam authoritatem habet Procurator in præiudicium domini, latiſſime *Felin. in cap. ad hoc Deus, extra ut lit. non conteſt.*

221

Mandatum quando finiatur, ſeu reuocetur.

Artic. X.

222 *Mandatum Procuratoris durat donec conſtet de contraria voluntate conſtituentis.*

223 *Mandatum præſumitur durare, niſi contrarium probetur.*

224 *Mandatum probata contraria voluntate conſtituentis, expirat.*

225 *Mandatum de ſui natura eſt reuocabile.*

226 *Quod eſt de natura mandati non poteſt in contrarium firmari per iuramentum, licet reuocans, ſit periurus.*

227 *Iuramentum præſtitum ad commodum alterius eſt ſeruandum.*

228 *Ad euitandum periurium petitur abſolutio à iuramento.*

229 *Procurator poteſt reuocari expreſſe per inſtrumentum.*

230 *Reuocatio mandati debet ipſi procuratori intimari, alias geſta per eum ante dictam intimationem valent.*

231 *Declara ſi conſtitutio ei intimata fuerit, alias intimatio reuocationis non requireretur.*

232 *Quando reuocatio deuenit ad notitiam Iudicis, & partis, an ſufficiat abſq; notitia ipſius procuratoris, remiſſiue.*

233 *Si parti, & Iudici facta fuit fides de reuocatione, debet eiſdem intimari.*

234 *Reuocatio procuratoris non valet, niſi ei intimetur.*

Geſta per procuratorem poſt reuocationem, & ante intimationem, tenent.

235 *Limitatur dicta concluſio primo in procuratore ad contrahendum matrimonium.*

236 *Limitatur ſecundo, quando actus factus per procuratorem non poteſt ſortiri effectum contra voluntatem Domini.*

237 *Limitatur tertio, quando agitur tantum de præiudicio conſtituentis.*

238 *Limitatur quarto, quando aduerſarius non fuit certificatus de mandato.*

239 *Limitatur quinto, in nuncio.*

240 *Limitatur ſexto, quando dominus, & procurator cenſetur vna & eadem perſona.*

241 *Limitatur ſeptimo, quãdo reuocatio fit per mortẽ.*

242 *Limitatur octauo, quando aduerſarius fuit particeps in occultatione fraudolenta reuocationis*

Limitatur nono, quando Procurator eſt factus inimicus domini. ibidem.

243 *Præmiſſa non procedunt in procuratore domino litis effecto.*

244 *Niſi aduerſarius conſentiat.*

245 *Procurator efficitur dominus litis tantum ad cõmodum domini.*

246 *Procurator ſi reuocetur ſine cauſa, non poteſt amplius in tali cauſa ſe ingerere.*

247 *Procurator poteſt petere, vt cognoſcatur an fuerit legitimè reuocatus.*

248 *Procurator poteſt reuocari tacitè abſque cauſa.*

249 *Et in quocunque procuratore multipliciter poteſt contingere.*

250 *Procurator ſi ſit ſtatus differentis à perſona defuncti, eo ipſo cenſetur reuocatus.*

251 *Procurator reuocatur per mortem mandantis.*

252 *Declara per mortem naturalem, & ciuilem.*

253 *Procurator conſtitutus à Prælato, vel à Rectore nomine Eccleſiæ, an poſſit reuocari, ſecus, ſi eſſet conſtitutus nomine proprio.*

254 *Procurator, quando dicatur conſtitutus nomine proprio, vel Eccleſiæ. ibid.*

255 *Procurator ad reſignandum, an reuocetur per obitum conſtituentis.*

256 *Et quid in conſtituto ſuper eo, ad quod conſtitutus, præcisè compelli poteſt.*

257 *Procurator poteſt reuocari per hæredem.*

258 *Procurator, cuius conſtitutio confertur poſt mortem, non reuocatur per obitum.*

259 *Procurator, qui per conſtituentem non poteſt reuocari, poteſt ab hærede reuocari.*

260 *Procurator conſtitutus cum obligatione Camerali ad confitendum debitum, an poſſit reuocari.*

261 *Amplia, quod neque hæres hoc caſu poteſt eum reuocare.*

261 *Mandatum extraiudiciale, finitur morte mandantis re integra.*

263 *Limitatur concluſio primo, in mandato ad pias cauſas.*

Limitatur ſecundo, fauore dotis.

Limitatur tertio, fauore mandatarij, quando inſtrumentum poſt mortem de ſui natura eſt expedibile. ibid.

Limitatur quarto, quando in mandato fit mentio de duratione poſt mortem. ibid.

264 *Procurator Dominus litis effectus tacitè reuocatur, ſi Dominus veniat ad cauſam.*

265 *Reuocatio non inducitur, niſi conſtet ex coniecturis de voluntate Domini, quod vult reuocare.*

266 *Per conſtitutionem ſecundi Procuratoris, inducitur reuocatio primi, niſi Dominus cõtrarium proteſtetur.*

267 *Etiamſi ſecundus non acceptet, dummodo ſpecialiter ad cauſam primus conſtituatur.*

268 *Procurator primus deputatus ad vniuerſitatem negociorum, & ſecundus ad aliquod particulare, per ſecundi deputationem prior non dicitur reuocatus.*

269 *Procurator, ſi conſtitutus ſit ad certum tempus adueniente tempore, mandatum expirat.*

270 *Procurator poteſt reuocari, non ſolum per conſtituentem, verum etiam per eius hæredem.*

271 *Hares poteſt reuocare Procuratorem, quem*

non posset reuocare constituens.

272 *Procurator constitutus ad commodum tertij, an possit reuocari.*

273 *Procurator substitutus vigore facultatis substituendi, quando possit reuocari.*

274 *Et quid si Dominus in totum ei tradiderit vices suas.*

275 *Procurator constitutus per Conuentum, potest per solum Abbatem reuocari.*

276 *Quando mandatum non subsistat.*

222 CIrca quintum, mandatum † Procuratoris durat, donec constet de contraria voluntate constituentis, tacitè vel expressè, *l. si vero non remunerandi, §. si mandauero, ff. mand. l. si Procurator, §. fin. ff. de procur.*

Præsumiturque durare, nisi contrarium
223 probetur, † *l. cum hic status, §. 1. ff. de donat. inter vir. & vxor.*

224 Probata autem contraria † voluntate constituentis, statim expirat. Est enim man-
225 datum † de sui natura reuocabile, in tantum, quod facultati reuocandi etiam cum iuramento, vel per pactum renunciari non
226 possit, † quia cum id sit ex natura mandati, non potest contrarium firmari per pactum, nec per iuramentum, licet reuocans sit periurus, *glos. in cap. fin. de procur. in 6. Felin. in cap. si diligenti, num. 12. extr. de for. comp. Boer. decis. 207. Vant. d. cap. de null. ex defect. mand. num. 156. & 158.*

227 Nisi tale iuramentum sit † præstitum ad commodum alterius, quia benè seruandum est, *Gallef. d. tract. quæst. 24. num. 5. fol. 141. vbi add.*

228 Ideo ad euitandum periurium † petitur absolutio à iuramento ad hunc effectum, & danda est in materia beneficiali, secus in alia materia, *Staphil. de litteris iustit. cap. 15. num. 8. fol. 319.*

229 Potest ergò Procurator reuocari † expressè per instrumentum eodem modo, quo
230 fuit constitutus, † quo casu huiusmodi reuocatio debet ipsi intimari, alias gesta per eum ante dictam intimationem valent, *cap. mandato, extr. de procur.* saltem ad præiudicium reuocantis, *Felin. in cap. ex parte decani, num. 24. extr. de rescript.* Dummodo †
231 constitutio quoque ei intimata fuerit, alias intimatio reuocationis forsitan non requireretur, *Rot. decis. 2. in nou. tit. eodem.*

232 Si tamen huiusmodi reuocatio † deueniat ad notitiam Iudicis, & partis, an sufficiat absque notitia ipsius Procuratoris reuocati, videndus est *Cassador. decis. 2. de appell.*

233 Si etiam parti, & Iudici facta fuit fides de mandati reuocatione, debet de necessitate, eis quoque intimari, *glos. in dicto cap. quamuis tit. eodem in 6.* Alias gesta per eum ante intimationem reuocationis, tenent ad fauorē partis, licet ad fauorē reuocātis sint nulla statim, & absque intimatione, *Vant. vbi supra n. 159.* & vt habeatur plenè, & breuiter notitia huiusmodi materiæ, sciendū est, quod

234 Reuocationes Procuratoris † iudiciales, vel extraiudiciales, regulariter non valent, nisi ei intimentur, tenentque gesta per eum post reuocationem, & ante intimationem, etiamsi habeat mandatum ad ligandum Dominum cum iuramento, & ligauerit post reuocationem, præterquam in infrascriptis
235 casibus. Primo in Procuratore † ad contrahendum matrimonium, vel cognatio-
236 nem spiritualem. † Secundo quando actus factus per Procuratorem non potest sortiri effectum contra voluntatem Domini, præ-
237 terquam in Procuratore ad † resignandum, exigendum, & quietandum. Tertio vbi agi-
238 tur solum de præiudicio † constituentis. Quarto, vbi aduersarius nondum fuit certificatus de mandato. Quinto in Nuntio:
239 sexto, vbi Dominus, † & Procurator censen-
240 tur vna, & eadem persona, † puta pater, & filius. Septimo, vbi reuocatio fit per mortē:
241 octauo, quando aduersarius fuit † particeps in occultatione fraudulenta reuocationis.
242 Nono, quando Procurator † est factus inimicus Domini: In omnibus enim prædictis casibus tenet reuocatio absque intimatione, *vt per Felin. in cap. ex parte decani, extr. de rescript.*

Præmissa de reuocatione Procuratoris,
243 non procedunt † in Procuratore Domino litis effecto, qui non potest sine causa legitima, & expressa reuocari, *l. post litem, ff. de procur.* cum ibi notatis, *cap. quamuis cum ibidem not. eodem tit. in 6.* nisi ipse, † & forsan
244 etiam aduersarius consentiat, & rationem, vide *apud Felin. in d. cap. ex parte decani, n. 25.*
245 quia tantum efficitur † Dominus litis ad commodum Domini, non autem ad com-
246 modum proprium; † Si reuocetur sine causa, non potest amplius in tali causa se ingerere, quia eo ipso efficeretur suspectus, *l. quæ omnia, ff. de procur. glos. in cap. 2. in verbo suspectus, de procur. in 6.* potest solum petere, vt cognoscatur, an fuerit legitimè reuocatus, & quod cognoscatur causa suspicionis, & an iustè fuerit reuocatus, ad saluandum honorem, *Card. in Clem. Procuratorem, de procur.*

248 Tacitè etiam absque causa † reuocari potest, *Cassad. decis. 2. de appell.* quæ tacita reuocatio in quocunque multipliciter con-
249 tingit, putà † ex mutatione status Procuratoris, aut ipsius Domini in peius, quouis modo succedat, & quia forsan efficitur criminosus, *Vant. vbi supra num. 175.* vel etiam
250 in melius, vt in hærede; Si enim sit † status differentis à persona defuncti, vt quia pupillus, Ecclesia, vel furiosus, Procurator defuncti,

Digitized by Google

functi, eo ipso censetur reuocatus, absque alia reuocatione, etiam in casibus, in quibus alias duraret, *Dec. post alios in l. rogasti, §. si fugitiuus, ff. si cert. pet. Gallesius in dicto tract. quæst. 22. num. 5. fol. 135.*

251 Per mortem quoque mandantis † reuocatur, *l. 4. ff. locat. & cap. si gratiosè, vbi glos. de rescript. in 6.* Et hoc euenit non solum per mortem naturalem; sed etiam per mortem ciuilem, vt puta per libertatis amissionem, capitis diminutionem, ingressum Religionis, & similia; in tantum, quod si cessio, vel amissio rei litigiosæ fuit ante sententiam, & deinde feratur sententia, non potest Procurator ab ea appellare, si habuit notitiam reuocationis, *Cassador. decis. 2. de procur. Vant. vbi supra de inhab. ex def. mand. num. 168. cum seq.*

253 Quando Procurator est † constitutus à Prælato, vel Rectore Ecclesiæ nomine ipsius ipsius Ecclesiæ, & re non integra: secùs si es-
254 set constitutus nomine proprio; † quia tunc re non integra, non reuocaretur, *Clem. fin. de procur.* vbi *Card. latè nu. 6.* declarat, quando res dicatur integra, & quando Procurator dicatur constitutus nomine proprio, vel Ecclesiæ, *Rot. decis. 28. & seq. de procur. in nou.* licet contrarium tenuerit *Guidopap. decis. 547.* vbi etiam vult *dictam Clem.* procedere solum in Actore, & non in Reo.

255 Fallit tamen dicta regula † expirationis mandati, primo in Procuratore ad resignandum, qui si ante obitum constituentis fecit aliquem actum denotantem consensum, vt puta porrigendo supplicationem, vel aliud simile, potest non solum post obitum resignantis consensum præstare, sed etiam potest cogi ad illum præstandum, *Cassador. decis. 1. de renunc.*

256 Secundò, in Procuratore † constituto super eo, ad quod constitutus præcisè compelli potest, *l. fundi venditor, §. item si amicus,* vbi *glos. & Castrens. ff. de acquir. possess. cap. si super gratia, de off. deleg. in 6.*

257 Licet per hæredem reuocari † possit, *vt per Alex. & alios in dicto §. item si amico, Gall. in dicto fol. 135.*

258 Tertiò, in Procuratore, † cuius constitutio confertur post mortem, *l. mortis causa, §. Titia, ff. de donat. caus. mort. l. si verò non remunerandi, §. fin. cum l. seq. ff. mand* licet
259 enim per constituentem † reuocari non potuit, hæres tamen posset reuocare, *glos. in l. sed inter. m, §. Si vxor. primo, ff. de donat. inter vir. & vxor. Felin. & Dec. in cap. relatum extr. de of. deleg. Gallesius dicta quæst. 12. dicto fol. 135.*

260 Quartò, in Procuratore † constituto in obligatione Camerali ad confitendum de-
261 bitum, † vt antiquitus solebat fieri: sicut enim nō potest per Dominum reuocari, ita non finitur morte mandantis, & in hoc est magis priuilegiatus ceteris, quod hæres non potest eum reuocare, saltem de stylo, vt notat *Gale. dicto fol. 135.*

2262 Mandatum etiam extraiudiciale † finitur morte mandantis re integra, *l. mandatum, C. mandati,* præterquam in quatuor casibus.

263 Primo in mandato ad pias † causas: secundò fauore dotis: tertiò fauore mandatarij, quando mandatum post mortem de sui natura est expedibile: quartò, quando in mandato fit mentio de duratione post mortem, *Felin. in cap. relatum, in princ. extr. de off. deleg.*

Tacitè similiter reuocatur Procurator,
164 & Dominus † litis effectus, si Dominus veniat ad causam, eamque pertractet simpliciter non animo assidendi, dummodo alias ipsius præsentia non sit necessaria, *cap. si quando, de procur. in 6.* si tamen actus, qui
265 expeditur, † nisi ex alijs coniecturis constet de voluntate Domini, volentis reuocari, nō inducitur reuocatio, *Rot. decis. 21. & 31. de procur. in antiq. & in cap. ex parte decani, in fin. extr. de rescript.*

Per constitutionem quoque secundi Pro-
266 curatoris inducitur † reuocatio primi, nisi Dominus contrarium protestetur, *cap. si quem de procur. in 6. Rot. decis. 20. eodem tit. in*
267 *nou.* etiamsi secundus non † acceptet; dummodo specialiter ad causam primi constituantur: Si enim primus esset constitutus ad omnia specialiter, & secundus ad omnes causas generaliter, secus esset, *Vant. vbi sup. num. 164.* & si primus fuit deputatus ad vni-
268 uersitatem negociorum, & postea deputetur alter ad aliquod negocium particulare, per secundi deputationem prior non dicitur reuocatus, *vt in Ianuen. Canonicatus 31. Maij 1648. coram R. P. D. Ghislerio inter vagantes.*

269 Constituti etiam ad certum tempus, vel sub certa conditinoe, adueniente tempore, vel conditione mandatum expirat. *Vant. ibidem.*

Potest autem reuocari Procurator, non
270 solum per constituentem, † sed etiam per eius hæredem; imò in multis casibus hæres
171 potest reuocare † Procuratorem, quem non potest reuocare constituens, *vt per glos. in l. sed interim, §. si vxor, de donat. inter vir. &*
272 *vxor.* quando non † sit constitutus ad commodum tertij, quia tunc sicuti Dominus, ita & hæres eum reuocare non potest, prout in obligatione in forma Cameræ, de qua supra, *Bald. in l. id quod, C. de Episcopis, & Clericis. Ruin. cons. 7. vol. 2. Gallesius d. tract. quæst. 23. fol. 139.*

Substitutus etiã vigore facultatis substi-
273 tuendi, † si habet facultatem reuocandi in

Digitized by Google

108 ſententiam omiſſo † Procuratore, aliàs ſentétia de Iure Ciuili eſſet nulla, licèt ſuſtinere tur de Iure Canonico: & ſi eſſet nulla in Curia Capitolina vbi ſeruatur Ius Ciuile, non
109 eſſet nulla † in alijs Tribunalibus, vbi ſeruatur Ius Canonicum, *Vant. de nullit. defect. ci-*
110 *tat. n.* 85. ſufficit enim † quod citetur principalis, etiã quod pars aduerſa de hoc proteſtetur, *vt dicitur in Romana Caſalis* 25. *Martij* 1635. *coram Reuerendiſſimo D. Dunozetto, non impreſſa.*

111 Tutor quoque, & Curator, licet non poſſint à Iudice deputari cum facultate ſubſtituendi, ſi tamen aliquo modo efficiantur domini litis, poterunt ſubſtituere, *Biſignett. deciſ.* 10. *de procur. Veſtr. dicto cap. de procur. fol.* 97.

Poſſunt etiam conſtituere actores ad om-
112 nes cauſas, † etiam ante confectionem inuentarij, *Put. deciſ.* 1. *de procur.* quo caſu ſuſtinetur proceſſus magis de ſtilo, quam de
113 iure ; † non enim poteſt Tutor ante confectum inuentarium actorem conſtituere, *Aret. conſ.* 85. & 88. Religioſus clauſtralis abſque licentia ſui ſuperioris non poteſt conſtituere procuratorem, *Clem. Religioſus de procur.*

Quis poſsit conſtitui Procurator.

Artic. VII.

114 *Procurator conſtitutus, vel ſubſtitutus, debet eſſe certus.*

115 *Et quid ſi non ſit certa perſona expreſſa in mandato, ſed certificari poſſit facta relatione ad aliud.*

116 *Mandatum, in quo conſtituitur præter nominatos ille, quem elegerit talis, valet.*

117 *Procurator in profanis, debet eſſe maior* 25. *an-*
118 *Procuratores conſtitui non poſſunt, qui non habent legitimam perſonam ſtandi in iudicio.*

119 *Et quid in beneficialibus.*

120 *Procuratori ad negocia, ſufficit habere* 17. *annos.*

121 *Proceſſus factus cum procuratore clerico, milite, & reo criminis, valet.*

122 *Declara, ſi pars non opponat exceptiones, ante litis conteſtationem.*

123 *Exceptio, quod quis non ſit procurator, nunquam cenſetur excluſa.*

124 *Regulariter clericus non poteſt conſtitui procurator,*

125 *Sicuti neque ad inuicem, dicitur compati procurator, qui ſit notarius.*

126 *Filiusfamilias abſque patris conſenſu, poteſt conſtitui procurator.*

127 *Laicus in cauſis ſpiritualibus, poteſt eſſe procurator.*

128 *Excommunicatus publicè, vel occultè, non poteſt conſtitui procurator.*

129 *Etiamſi tempore acceptationis ſit abſolutus.*

130 *Procurator excommunicatus tempore conſtitutionis, & deinde abſolutus ſciente Domino, & tacente, an ſuſtineatur.*

131 *Et an requiratur nouus, & expreſſus conſenſus.*

132 *Inhabilitates procuratorum, quæ non irritant mandatum.*

133 *Dominus, ſi falſus procurator compareat, geſta per ipſum poteſt ratificare.*

134 *Declara procedere de æquitate.*

135 *Religioſus clauſtralis non poteſt conſtitui procurator abſque licentia ſui ſuperioris.*

136 *Regula tamen procedit in cauſis laicorum.*

137 *Exceptiones contra perſonam procuratoris tanquam inhabilis, debent opponi ante litis conteſtationem.*

138 *Alias cenſentur excluſæ.*

CIrca ſecundum, quis poſſit conſtitui
114 procurator: † ſciendum eſt in primis, quod quicunque conſtituatur, vel ſubſtituatur, debet eſſe certus, *l.* 2. *ff. de procur.* ſal-
115 tem taliter, † quod licet non ſit certa perſona expreſſa in mandato, certificari tamen poſſit facta relatione ad aliud, vt quotidie olim fiebat in obligationibus in forma Cameræ, in quibus præter nominatos, conſtituebantur Procuratores omnes, & ſinguli Notarij Curiæ, & dicebantur ſatis certi, habita relatione ad Curiam.

Mandatum etiã, in quo conſtituitur, præ-
116 ter nominatos, ille quem elegerit talis, valet eadem ratione: imò ſi nomen procuratoris relinquatur in albo, vt fit inter Gallos, & exteras Prouincias, etiam Regni Neapolis, & prout ſæpiùs vidi, poteſt ille, cui dirigitur tale mandatum, ex conſuetudine Curiæ, nomen procuratoris ſibi benè viſi in illo albo deſcribere, *Alberic. & Angel. in d. l.* 2. *Galleſ. de oblig. Cam. quæſt.* 4. *fol.* 34. *& ſeq.*

117 Debetque in profanis Procurator † eſſe maior 25. ann. *l. minor. ff. de procur. & Lexi-*
118 *gendi, C. eodem,* & regulariter † procuratores conſtitui non poſſunt, qui non habent legitimam perſonam ſtandi in iudicio; vt pupillus, furioſus, & ſimiles, de quibus diximus ſupra; ita vt mandata in perſonas ipſorum facta, ſint ipſo iure nulla.

119 In beneficialibus † vero minor 25. annis ſi eut poteſt agere, & defendere, vt diximus, ita tenet proceſſus per eum factus, etiam parte opponente, *Put. deciſ.* 2. *de procur. & d. deciſ.* 151. *lib.* 1. *fol.* 73.

Tiro autem videbit *Egid. deciſ.* 143. &
120 eſt certum, † ad negocia ſufficere habere 17. annos, *cap. qui generaliter, in fine de procur. in* 6.

121 Si autem realiter quis ſit capax, † ſed inhabilitas procederet ex aliqua qualitate adherente perſonæ conſtituti, vt quia eſt

miles,

Digitized by Google

miles, clericus reus criminis, & similes: tunc, si pars non opponat, vel excipiat, pro-
122 cessus valet, † debetque huiusmodi exceptio opponi, vsque ad litis contestationem, alias
123 est exclusa, † licet exceptio, quod quis non sit procurator, nunquam censeatur exclusa, *Vant. d. cap. de nullit. ex defect. mand. nu.* 174. respectu autem clerici, quod non possit cō-
124 stitui procurator, † nec ille munus huiusmodi exercere, *est Constitut. Martini V. la* 3. §. 33. *fol.* 242. *in d. Bull. nou. tom.* 1.
125 sicuti neque ad inuicem dicitur † compati procurator, qui sit notarius, vt notauit *Paul. V. Constit.* 71. *num.* 19. *fol.* 201. *tom.* 3. *apud quos, & in Constitutione D. artini*, videntur qualitates in talibus requisitæ.

Filiusfamilias, etiam absque patris con-
126 sensu, † potest constitui procurator, *d. c. qui generaliter, de proc. in* 6. Laicus etiam in causis spiritualibus potest esse procurator, *eodem in* 6. & denique † potest esse quilibet, & qui expresse à iure non prohibetur, debet
127 ad præsens officium idoneus reputari, *dicto cap.* 1. *& l. mutus*, §. 1. *ff. eodem.*

Excomunicatus publicè, vel occultè,
128 quamuis non possit † constitui Procurator, neque valeat mandatum factum in eius persona, etiamsi tempore acceptationis sit ab-
129 solutus, † nec requiratur quod huiusmodi exceptio opponatur, possitque semper opponi: si tamen excommunicatio superueniat post constitutionē; gesta per ipsum tenent, nisi excipiatur. Si verò constituatur
130 Procurator † excommunicatus tempore constitutionis, qui deinde absoluatur, sciatque hoc Dominus, & perseueret in sua voluntate, valet constitutio, neque requiritur
131 nouus, & expressius consensus; si etiam Dominus perseuerans in priori consensu erroneè, rata habeat gesta per Procuratorem excommunicatum, valebit. *Felin. in cap. post cessionem, extra de prob. & in cap. cum dilectus, extr. de accus. Vant. ibidem num.* 136.

Aliæ verò inhabilitates procuratorum,
132 non irritant mandatum, nisi † opponātur, & de eis excipiatur, *Felin. ibidem extr. de prob.*

Falsus quoque Procurator si compareat,
133 potest † Dominus gesta per ipsum ratificare, etiam post sententiam, siue feratur ad sui
134 fauorem, siue contra eum. † quod tamen procedit de æquitate, *Guidopap. decis.* 320. & de huiusmodi materia est videndus latè *Felin. in cap. coram primo, extr. de Iudic. & in cap.* 1. *extr. de senten. & re iudic.*

Religiosus claustralis non potest consti-
135 tui Procurator † absque licentia sui superioris, *Clem. religiosus, de procur.* sed pro suo monasterio, potest semper interuenire, &
136 regula procedit † in causis laicorum, & coram Iudice laico; *Franc. in cap. constitutus, in princ. extr. de appell.* & quando religiosus possit esse Procurator, vel Aduocatus, est videndus *Felin. in cap. cum I, & A, extr. de sent. & re iud.*

Omnes autem exceptiones contra perso-
137 nam Procuratoris tanquam † inhabilis, debent opponi ante litis contestationem, aliàs censentur exclusæ; sicuti euenit de iudice,
138 nisi reddant † iudicium retroactum penitus nullum; tales enim possunt semper opponi etiam post sententiam, quæ transitum fecerit in iudicatum, *Vant. d. cap. quib. mod. sent. null. repar. num.* 56. 57. 58.

De inducenda constitutione, & acceptatione mandati.

Artic. VIII.

139 *Procurator potest non solum constitui expressè, sed etiam tacitè.*

140 *Agens in iudicio, sciente, & patiente Domino, videtur tacite constitutus Procurator.*

141 *Si Procurator excedat fines mandati sciente Domino, videtur Dominus consentire, & obligatur.*

142 *Procurator tacite sit ille, apud quem reperiuntur instrumenta, & iura facientia ad causam.*

143 *Dominus si postquam in iudicio semel comparuit, alicui instrumenta, & scripturas consignat ad causam facientes, videtur tacitè eum constituere Procuratorem, resultatque tacitum instrumentum.*

144 *Dominus si prosequatur causam per falsum Procuratorem, videtur eius gesta ratificare.*

145 *Comparens cum aliquo, quem asserit suum Procuratorem, non videtur eum constituere.*

146 *Facta per falsum Procuratorem præiudicant Domino scienti, & patienti.*

147 *Procurator expresse renocatus, qui agit sciente, & patiente Domino, videtur tacitè reconstitutus.*

148 *Constitutio Procuratoris de necessitate non debet fieri in scriptis.*

149 *Et si probanda sit per scripturam, sufficit instrumentum.*

150 *Sufficit etiam scriptura priuata, dummodo constet quod sit scriptura Domini.*

151 *Procurator constitutus, ante receptionem non dicitur Procurator.*

152 *Et gesta per ipsum proprio nomine sunt nulla.*

153 *Procurator debet acceptare, expressè vel saltem tacitè, recipiendo mandatum, & non contradicendo.*

154 *Amplia comparendo, & faciendo aliquem actum positiuum.*

155 *Procurator non sufficit quod patiatur se citari pro acceptatione.*

156 *An per substitutionem inducatur acceptatio mandati.*

157 *Substitutio Procuratoris est nulla, nisi doceatur*

de acceptatione.

158 *Procurator recipiens ſimpliciter mandatum, & illud producens, præſumitur acceptare, niſi de contrario proteſtetur.*

159 *Procurator conſtitutus ad plures cauſas poteſt ad certam tantum cauſam mandatum acceptare.*

160 *Declara, dummodo in receptione mandati, ſtante eius productione, proteſtetur de hoc.*

161 *Nec poteſt poſtea productionem ſeparare.*

162 *Procurator poteſt in prima Inſtantia defendere Dominum, ſed inuitus non cogitur appellationem proſequi.*

163 *Et quid, ſi ſit conſtitutus ad appellandum, & proſequendum.*

164 *Procurator cum facultate ſubſtituendi poteſt tantum mandatum acceptare ad effectum ſubſtituendi.*

165 *Mortuo ſubſtituto ſubſtituens remanet Procurator, dummodo Dominus ſuperuiuat.*

166 *Procurator ſi acceptet mandatum ſimpliciter, & illud producat ad effectum ſubſtituendi, niſi producat per compulſum, præſumitur in totum acceptare.*

167 *Procurator conſtitutus ab abſente poteſt recuſare mandatum, ſed poteſt pœnitere quandiù Dominus in eadem voluntate permanſerit.*

168 *Subſtitutus niſi acceptet ante mortem ſubſtituentis, quando ſubſtituit iure proprio, non dicitur procurator.*

169 *Et geſta per eum ſunt nulla.*

139 CIrca tertium, quomodo inducatur cõſtitutio, & acceptatio † Procuratoris: ſciendum eſt, quod Procurator poteſt non ſolum expreſsè conſtitui, vt realiter ſit, ſed etiam tacite; nam agens in iudicio, ſciẽ-
140 te, † & patiente Domino, videtur tacitè conſtitutus Procurator. de quo, quomodo procedat, dicit latiſſimè *Alex. in l. ſæpe, ff. de re iud. Felin. in cap. ex parte decan. 1. num. 5. extra de reſcript.* Sicut † etiam ſi Procurator
141 excedat fines mandati ſciente Domino, videtur Dominus conſentire, & obligatur; dummodo ſciuerit infra tempus, infra quod Dominus debuiſſet illud, in quo fuit exceſſum, expedire, quando materia eſt præfinita tempore, *Felin. in cap. cum olim, 2. extra de offic. deleg.*

Similiter is, apud quem reperiuntur in-
142 ſtrumenta, † & iura facientia ad cauſam, vt latè *Felin. in cap. coram, extra de off. deleg.* præcipuè ſi ea producantur, & dubitetur de mandato, quia tunc verè præſumitur eſſe Procurator, ac productio iurium, & alij actus requirentes impenſam, *de quibus ſupra artic. 4.* præſumuntur facti eorum nomine quorum intereſt, *Bartol. & Alex. in l. cum ſeruus, ff. de verb. oblig. Felin. in cap. ſicut. extra de re iud. Capic. deciſ. 86. num. 11. & 16. Caſſad. dec. 3. de procur. Put. deciſ. 15. eodem tit. Ludouiſ. dicta deciſ. 111. & 275. & Rota in dicta Romana ſubhaſtationis de Alexijs, coram R. P. D. Cerro, 15. Februarij 1647.* vbi quod ſufficit impenſa vnius ducati, imo iuliorum decem, *inter vagantes.*

Si etiam dominus poſtquam in iudicio
143 ſemel comparuit, alicui † inſtrumenta; & ſcripturas conſignat ad cauſam facientes, videtur tacitè eum conſtituere Procuratorem, reſultatque tacitum mandatum, etiam ad domini præiudicium, *Vant. d. cap. quib. mod. ſent. nul. rep. poſſ. num. 94.*

Similiter, ſi dominus proſequatur cauſam
144 per falſum Procuratorem eius nomine inchoatam, vtendo proceſſu per ipſum facto, aut ſimpliciter appellando à ſententia lata contra ipſum cum falſo Procuratore, videtur eius geſta ratificare, ſiue conſtet, ſiue non, de mandato, *Vant. ibidem num. 103.*

Comparens tamen cum aliquo, quem
145 aſſerit ſuum Procuratorem, † non propterea videtur eum conſtituere. *Guidopap. deciſ. 40.* niſi præſente principali actus faciat iudiciales, & iura producat, *Tomat. deciſ. 237. tom. 2.*

Facta verò per falſum Procuratorem,
146 quando præiudicent domino ſcienti, & patienti, vide *Gemin. in cap. quo ad agendum, eodem tit. in 6.* & quando Procurator præiudicet domino ſine ſpeciali mandato, dixit *Rota in Romana, ſeu Comen. hæreditatis, 26. Iunij, 1641. coram R. P. D. Meltio, & Tomat. deciſ. 215. tom. 2.*

Procurator autem reuocatus expreſsè,
147 qui agit ſciente, † & patiente Domino, an denuo videatur tacitè conſtitutus, vide *Vant. de null. d. cap. num. 105.*

Neque conſtitutio Procuratoris debet de
148 neceſſitate fieri in ſcriptis, † ſicut etiam poteſt abſque ſcriptura probari, cum non ſit de caſibus requirentibus ſcripturam, enumeratis per *gloſ. in cap. 1. §. poſtquam, in verbo, in ſcriptis, de cenſib. in 6.* ſed ſufficiunt teſtes, *gloſ. & Abb. in cap. 1. extr. de iur. iuran. Card. in Clem. 1. eod. tit. Bartol. & alij in l. 1. C. eodem.*

Et ſi probanda ſit per ſcripturam, ſufficit
149 inſtrumentum, † quamuis non ſit ſubſcriptũ à Notario, & teſtibus, licet huiuſmodi ſubſcriptio requiratur in alijs inſtrumentis, *Rot. deciſ. 112. de procur. in nou. Vant. de nullit. ex defect. mandati nu. 70.* Sufficit etiam † ſcriptu-
150 ra priuata, dummodo conſtet, quod ſit ſcriptura domini, *Clem. 1. de procur. cap. ſignificauit, de appell.* Præterquam in aliquibus caſibus, de quibus ſupra, *hoc eodem cap. in princ.*

Nec ſufficit, quod quis conſtituatur Pro-
151 curator, † niſi etiam illud recipiat, & acceptet, nec ante dictam receptionem, vel acceptationem dicitur Procurator, *l. inuitus,*

Digitized by Google

tus, *C. de procur. Clem. 1. eodem*. Et gesta per
12 ipsum proprio nomine de rigore† iuris sunt nulla, quamuis in Curia aliquando sustineantur, vt dicam infra, præcipuè, si in mandato adsit clausula ratificationis gestorum, ante receptionem mandati, *Gemin. in cap. is, qui, de procur. in 6. Rot. decis. 7. in addit. in fin. de procur. in nou.*

Debetque acceptare expresè, vel saltem
13 tacite, † vt puta recipiendo instrumentum, & non contradicendo, *Vant. de nullit. ex defect. mand. num.* 103. Siue comparendo, &
14 faciendo aliquem † actum positiuum: neque sufficit quod patiatur se citari, & secum
15 procedi; præsens enim, & tacens † in hoc casu, cum simus in onerosis, non habetur pro consentiente, *l. filiusfam. 6. inuitus, ff. de procur. glos. fin. in Clem. 1. eod. tit. Cassad. decis. 3. de rescriptis*.

Et si mandatum contineat facultatem
16 substituendi, per substitutionem † non induceretur acceptatio mandati; Imò substi-
17 tutio † erit nulla, nisi doceatur de acceptatione, *Rota d. decis. 7. de procur. in nou.*

Quod si simpliciter recipiat mandatum,
18 & illud producat, † præsumitur acceptare; nisi de contrario protestetur, *Vestr. lib. 4. cap. de procur. fol. 97. & d. Clem 1. iuncta glos. fin.*

Potest etiam Procurator mandatum ac-
19 ceptare pro parte, † & pro parte non, ideo si constituatur ad plures causas, potest ad certam tantum causam mandatum acceptare, *Rot. decis. 3. de procur. in antiq.*

Dummodo in receptione mandati, stan-
50 te eius productione, † de hoc protestetur, alias censetur in omnibus acceptare, neque
51 potest † postea productionem separare, quam ipse iam fecit solum, vt audiretur in certa tantum causa, nisi probaret se in receptione fecisse talem protestationem, *glos. fin. & DD. in dicta Clem. 1. Vestr. dicto folio 97.*

Facit in simili, quia potest Procurator in
62 prima instantia † defendere dominum, & tamen inuitus non cogitur appellationem
63 prosequi, † nisi sit constitutus ad appellandum, & appellationem prosequendam, quia tunc, si appellet, potest cogi ad prosequendum appellationem; nisi protestatus fuit se nolle astringi ad prosequtionem, *Rot. decis. 2. de procur. in nou.* debet enim mandatum acceptatum ad finem perducere, *Tomat. decis. 137. & 140. t. 2.* alias dicitur esse in dolo, & tenetur ad damna, & interesse mandantis, *dicta decis. 137. d. tom. 2.*

Similiter, si constituatur Procurator cum
64 facultate substituendi, potest † ad effectum substituendi tantum, mandatum acceptare,
65 licèt mortuo substituto, † substituens remaneat Procurator, dummodo dominus superuiuat, debetque cum eo procedi, *Rot. decis. 23. de procur. in non. Vestr. dicto cap. de procur. fol. 97.*

Si tamen simpliciter acceptet, & illud
166 producat ad effectum substituendi, nisi producatur per compulsum, præsumitur in totum acceptasse, & sententia lata ipso citato valet, *Put. decis. 13. eodem tit.*

Licet igitur Procutator constitutus ab
167 absente, recusauerit† acceptare mandatum, potest tamen pœnitere, & quandiu dominus in eadem voluntate permanserit, acceptare, *cap. licet, de procur. in 6.*

Similiter substitutus, nisi acceptet ante
168 mortem substituentis, † quando substituit iure proprio, vt quia dominus litis, gesta per
169 eum sunt nulla: Si vero † substituit vigore facultatis substituendi, si viuit principalis Dominus, ex quo substitutio tunc videtur facta nomine domini, potest post mortem substituentis acceptare, & gesta per eum valent, *Bisign. decis. 9. eodem tit. Rot. decis. 33. eodem tit. in nou. Vestr. dicto folio 97.*

Mandatum, quæ comprehendat.

Artic. IX.

170 *Procurator habens speciale mandatum potest facere ea que Dominus faceret.*

171 *Habens mandatum generale potest facere tantum ea, quæ in eo sunt comprehensa.*

172 *Procurator potest in solemnitatibus modici præiudicij renunciare, & consensus ipsius præiudicat.*

173 *In committenda causa sufficit consensus Procuratoris.*

174 *Procurator absente Domino tenetur pro eo adsoluendum expensas registri.*

175 *Procurator non potest prorogare iurisdictionem Iudicis incompetentis.*

176 *Si vero prorogatur sciente, & patiente Domino, valet prorogatio.*

177 *Procurator producens mandatum absque vlla protestatione declinatoria fori, dicitur prorogare iurisdictionem, & præiudicat Domino.*

178 *Si procurator proroget Iurisdictionem, & instet causam remitti ad partes, & reiectus non appellauit, dicitur acquieuisse.*

179 *Sed si mandatum non est sufficiens, præmissa non præiudicant Domino.*

180 *Secus autem si in illo adessent clausæ sufficientes.*

181 *Procurator in dictis casibus debet recurrere ad Signaturam.*

182 *Iuramentum præstitum per Procuratorem ligat Dominum.*

183 *Mandata licet sint strictè interpretanda, tamen extenduntur ad certas causas.*

184 *Procurator indefinitè constitutus ad omnes causas*

an valeat agere, & defendere in generalibus, & ſpiritualibus, præſentibus, & futuris.

185 *Mandatum generale comprehendit cauſas ortas.*

186 *Procurator conſtitutus ad cauſas deuolutas ex iuris neceſſitate in Curia tractandas poteſt agere, & defendere. Etiamſi agatur de nullitate proceſſus habiti in Curia, quia cauſa nunquam extra eam committitur.*

187 *Cauſa poteſt per ſpeciale reſcriptum Papæ committi in Curia, etiam quod non ſit deuoluta.*

188 *Procurator ad appellandum debet habere mandatum ſpeciale.*

189 *Procurator ad contrahendum poteſt intrare etiam in animam principalis.*

190 *Procurator, an per mandatum generale ſe extendat ad id, quod de ſui natura requirit mãdatum ſpeciale.*

191 *Mandatum ſpeciale requiritur ad petendam reſtitutionem in integrum.*

192 *Procurator ad agendum poteſt petere reſtitutionem in integrum incidenter.*

193 *Si Aduerſarius committat cauſam reſtitutionis, Procurator poteſt abſque ſpeciali mandato Dominum defendere.*

194 *Procurator ad agendum poteſt defendere ſuum principalem in cauſa reconuentionis.*

195 *Mandatum generale an & quando extendatur ad requirentia mandatum ſpeciale.*

196 *Procuratori ad petendam reſtitutionem in integrũ ſine mandato ſpeciali, an mandatum ad agendum, ſufficiat.*

197 *Si in mandato expreſſa ſint aliqua requirentia mandatũ ſpeciale, & ſubſequatur clauſula generalis, tunc poterunt etiam alia fieri, quæ requirunt mandatum ſpeciale.*

198 *Si Procurator generalis admittatur in requirentibus ſpeciale mandatum, valent acta, ſecuta ratificatione per Dominum.*

199 *Mandatum ſpeciale in quibus cauſis requiratur.*

200 *Iuramentum per neceſſe requirit ſpeciale mandatum.*

201 *Vicarius Epiſcopi non poteſt ſine ſpeciali mandato reſeruare, nec approbare, nec erigere Iuſpatronatus.*

202 *Nec minus admittere reſignationes.*

203 *Specialiter ad exigendum admittitur mandatum præſumptum.*

204 *Requiritur ſpeciale mandatum in acceptatione deuolutionis, & caducitatis.*

205 *Procurator ad recipiendum non poteſt liberare ſine præſentia pecuniarum.*

206 *Mandatum ſemper interpretandum eſt, vt operetur effectum ſuum.*

207 *Etiamſi nulla fiat mentio.*

208 *Mandatum ad compromittendum non expirat per primum compromiſſum.*

209 *Procurator aliud faciens, quam ſibi commiſſum, quando dicatur excedere fines mandati.*

210 *Procurator quando poſſit tranſgredi formam mãdati.*

211 *Si duo mandata appareant, illud prænalet, quod minus authoritatis tribuit Procuratori.*

212 *Duo Procuratores abſque clauſula in ſolidum in ſpiritualibus, quilibet præſumitur conſtitutus in ſolidum, & eſt melior conditio occupantis. Secus eſt in profanis. ibidem.*

213 *Mandatum reſtrictum ad certas cauſas, & perſonas non extenditur ad alias cauſas, vel perſonas non nominatas.*

214 *Si moriatur nominatus in mandato, alio ſubrogato, vel veniente ad cauſam, non poteſt Procurator vigore primi mandati comparere.*

215 *Secus eſſet ſi mandatum non eſſet reſtrictum.*

216 *Procurator poteſt tantum cauſas tractare, quarum exercitium competit Domino.*

217 *Si conſtituatur Procurator tanquam Rector alicuius Eccleſiæ, poterit tantum cauſas Eccleſiæ tractare.*

218 *Mandatum ad lites cum facultate ſubſtituendi, ad qua ſe extendat.*

219 *Acta facta per Procuratorem contra formam, ac vires mandati, ſi tendant in vtilitatem mandantis, ſuſtinentur.*

220 *Et Dominus poteſt cogi ad ratificandum præcipuè ante ſententiam.*

221 *Procurator quam authoritatem habeat in præiudicium Domini.*

170 CIrca quartum, videlicet, mandatum ad quæ ſe extendat, dico, quod Procurator in cauſis comprehenſis in mandato habetur loco Domini, poteſtque ea facere, quæ Dominus faceret, niſi requiratur mandatum
171 ſpeciale: mandatum † enim generale non extenditur ad requirentia ſpeciale mandatũ *Clem. 2. de procur.*

172 Poteſt etiã in ſolemnitatibus modici præiudicij, & aliàs per partem remiſſibilibus renunciare, & eo caſu conſenſus ipſius habetur pro conſenſu partis.

Ideo in committenda cauſa cum certa
173 qualitate, vel certo Iudice, etiam † grauante, ſufficit conſenſus Procuratoris. de quo vide late *Caſſad. deciſ. 3. de reſcript.*

174 Et propterea abſente Domino, Procurator tenetur pro eo ad ſoluendum expenſas regiſtri, *Caſſad. deciſ. 1. de procur. Veſtr. d. t. de procur. fol. 97.* & ſuper his vide, quæ dicit *Rot. in Pampilonen. decimarum 5. May 1634. coram R. P. D. Veroſpio, in relationibus memorialium.*

Et quamuis aliqui voluerint, quod Pro-
175 curator nõ poſſit prorogare iuriſdictionem Iudicis incompetentis, niſi habeat mandatum cum libera, *Guidop. deciſ. 46. Si tamen*
176 prorogatur ſciente, & † patiente Domino, tenet prorogatio. *DD. in cap. cum olim 1. extra de offic. deleg. Felin. in cap. P. & G. extra eodem tit.*

177 In quo etiam aduerte, quod productis
man-

Digitized by Google

mandatum absque nulla protestatione declinatoria fori, & dicit nihil fieri nisi ipso citato, dicitur prorogare iurisdictionem, & præiudicat Domino, idque sic fuisse declaratum in Signatura Gratiæ tempore Vrbani VIII. *refert Rota in Cerulen. bonorum 29. Martij 1647. coram R. P. D. Ghislerio in fol.* Et ad propositum, quod † proroget etiã Iurisdictionem, si instat remitti causam ad partes, & reiectus non appellauit, neque adiuit Signaturam, quia dicitur acquieuisse vt dicitur in eadem decisione.

Sed declara, quòd si mandatum non est sufficiens; præmissa non præiudicant Domino: secus autem, si in † illo adessent clausulæ sufficientes puta. Ac si dictus cõstituens præsens esset, facere posset, etiamsi talia forent, quæ magis speciale mandatum requirerent, cum clausula ampliſſima ad lites, & causas pleno pleniſſimo mandato &c. plena libera &c. cum facultate substituendi; & quod clausula cum libera æquipolleat mandato speciali, ad dictum effectum, firmatur in eadem decisione.

Vt sit igitur cautus Procurator appellat in dictis casibus, & recurrit ad Signaturam, & in productione addit clausulas declinatorias Iurisdictionis.

Iuramentũ etiam præstitum per Procuratorem ligat Dominum, ac si ipse iurasset, *Bartol. in l. qui bonum 5. ff. de damn. infect. Gallens. in dict. tractat. quæst. 4. num. 8. folio 35.*

Mandata verò, licet sint strictè interpretanda, regulariter tamen, non solum extenduntur ad illas causas, quæ in eis sunt expressæ; verum etiam ad illas, quæ sub generalitate verborum comprehenduntur, & veniunt in consequentiam expressarum.

Ideo constitutus indefinitè ad omnes causas, poterit etiam in generalibus, & spiritualibus, præsentibus, & futuris, dummodo in aliqua causa non requiratur mandatum speciale, agere, & defendere, *Egid. concluſ. 5. Rot. decis. 27. de procur. in non.* de quo, quando mandatum generale comprehendat causas ortas post datam mandati vidēdus est *Vant. dict. cap. de null. ex defect. mand. numer. 97.*

Similiter constitutus ad causas deuolutas ex iuris necessitate in Curia tractandas, si agatur de nullitate processus habiti in Curia, causa nunquam extra eam committitur: vel si † causa per speciale rescriptum Papæ sit commissa in Curia, etiam quod non sit deuoluta; quia veniunt in consequentiam, poterit etiam in illis agere, & defendere, *Egid. concluſ. 306.*

Eadem ratione licet ad appellandum requiratur mandatum speciale, constitutus tamen ad agendum, poterit etiam appellare, licet non prosequi, quia appellatio est quoddam consecutiuum, *Rot. decis. 2. de procur. in non.* Sed si non habet mandatum, nihil facit, & appellatio habetur, ac si non fuisset interposita; & idem ipsi eueniet, si appellaret, sed non coram Iudice, & dimitteret tantum cedulam appellationis penes Notarium, *vt in Perusina bonor. 23. Iunij 1651. coram R. P. D. Celso in folio.* Estque etiam speciale, quod Procuratores non possint prosequi appellationes à non diffinitiua, vel grauamine reparabili, vel non lata diffinitiua, alias enim præter expensas, & damna per ipsos partibus reficienda puniuntur grauiter, *vt vult Vrban. VIII. const. 6. regul. cancell. 37. fol. 18. tom. 4.*

Procurator ad contrahendum, potest † etiam iurare in animam principalis, dummodo illi contractui soleat adijci iuramentum, *Gallens. in dict. tract. quæst. 2. fol. 10.*

Si etiam aliquid incidenter tractari contingat, quod de sui natura requirat mandatum speciale, mandatum generale ad illud se extendit; Ideo licet † ad petendam restitutionem in integrum requiratur mandatum speciale, *l. illud §. 1. ff. de minor. Abb. in cap. ſciſcitata extra de reſtit. in integr.*

Constitutus tamen † ad agendum, & defendendum poterit etiam petere restitutionem in integrum † incidenter, vel si Aduersarius committat causam restitutionis, potest absque speciali mandato Dominum defendere, *Cassad. decis. 2. de procur. Vestr. dict. cap. de procur. fol. 99.*

Procurator verò † constitutus ad agendum, quando possit defendere in causa reconuentionis, *Vant. dict. capit. de null. ex defect. mand. num. 81.*

Mandatum etiam generale † aliquando extenditur ad requirentia mandatum speciale, dummodo comprehendi possit sub generalitate verborum. Ideo licet ad petendam restitutionem in integrum principaliter requiratur speciale mandatum, vt dixi; tamen si mandatum dicat, ad agendũ, appellandum, supplicandum, & generaliter ad omnia alia, quę requirunt speciale mandatum, poterit peti restitutio in integrum principaliter, *Cassador. decis. 1. de procur.* quia satis videtur dari facultas, per verba illa, supplicandum, præcipuè cum clausula illa, & generaliter.

Idem dicemus si † in mandato expressa sint aliqua requirentia mandatum speciale, & deinde subsequatur clausula generalis; tunc enim poterunt etiam alia fieri, quæ requirunt mandatum speciale, *cap. qui ad agendum, cum ibi notatis de procur. in 6.*

Et in omnẽ euentum si Procurator generalis

rālis admittatur in requirentibus ſpeciale mandatum, tenent acta, ſecuta ratificatione per dominum, *Gemin. in dict. cap. qui ad agendum de procur.*

199 Mandatum autem ſpeciale in quibus cauſis requiratur, *vide ibi gloſ. & Doctor.* Eadem ratione licet iuramentum per neceſſe requi-
200 rat ſpeciale mandatum, *tn per DD. in cap. ut circa, in fin. de elect. in 6.* poterit tamen præſtari per habentem mandatum ad præſtandum quodlibet licitum, & honeſtum iuramentum, *Caſſad. deciſ. 1. de iur. iurand.*

201 Et eſt quoque ſpeciale, quod † Vicarius Epiſcopi non poteſt ſane ſpeciali mandato reſeruare, nec approbare, nec erigere; Ius patronatus, *vt in Nouarien. Iuris patronatus* 10. *Decembris* 1649. *coram R.P.D. Peutingerio, in folio.* Nec minus admittere reſignati-
202 ones, † *vt in Sarſinaten. Parochialis* 27. *Martij* 1637. *coram bon. mem. Cardinali Panziro-lo, in folio.*

203 Specialiter etiam aduertes, quod † etiam ad exigendum admittitur mandatum præſumptum, & in filio res tranſit ſine difficultate, *vt in Auinionen. pecuniaria* 15. *Ianuarij* 1648. *coram Reuerendiſſ. D. Dunozetto, non impreſſa.* vbi vide coniecturas, per quas faciliter illud præſumitur in coniuncto, prout etiam *in Peruſina fideicommiſſi de Gratianis* 5. *Maij* 1625. *coram bon. mem. Remboldo, in folio.*

204 In acceptatione vero † deuolutionis, & caducitatis requiri ſpeciale mandatum, *dixit Rot. in dict. Romana, ſeu Comen. hæreditatis* 26. *Ianij* 1646. *coram R.P.D. Meltio, non impreſſa.*

205 Conſtitutum vero ad † recipiendum non poſſe fateri recepiſſe, & cum confeſſione de recepto liberare debitorem, ſine præſentia pecuniarum, *dicitur in Romana fructuum cenſus* 14. *Junij* 1647. *coram R. P. D. Meltio*, & apud *Tomat. deciſ.* 290. in declaratione autem animi ſpecialis ſemper requiritur ſpeciale, *Tomat. deciſ.* 185. 225. & 288.

216 Interpretari etiã debemus † ſemper mandatum, ita vt operetur effectum ſuum, in eoque omnia ſubintelligantur, ſine quibus expediri non poteſt, etiamſi de eis nulla fiat
207 mentio; imò actus † etiam contiguus expreſſis in mandato non dicitur contra, nec præter mandatum, *Felin. in cap. cauſam, qua extra de ſent. & re iudic.*

Et propterea mandatum ad compromit-
208 tendum non expirat † per primum compromiſſum, ſed illius vigore poteſt Procurator pluries compromittere, donec cauſa finiatur, præſertim ſi compromiſſum fiat vigore ſtatuti, *Put deciſ.* 12. *de procur.* & mandatum ad agendum, quod ſufficiat ad faciendam interpellationem, dicit *Tomat. dec.* 161. *tom.* 2.

Et ſi Procurator aliud faciat, quod ſibi
209 fuerit commiſſum, dummodo illud ſit vtilius mandanti, ita vt præſumi potuerit, quod Dominus idem mandaſſet, ſi ſcire potuiſſet, non dicitur propterea excedere fines mandati, *Afflict deciſ.* 340.

210 Et de hoc † quando quis poſſit tranſgredi formam mandati, videatur *Raſ. in liſi Procurator C. de procur. Felin. in cap. cum dilectus extra de reſcript. & in dict. Rom. fructuum cenſus coram R. P. D. Meltio. Et Tomat. deciſ.* 140. *dict. tom.* 2.

211 Si tamen duo mandata † appareant, illud præualet, per quod minor authoritas tribuitur Procuratori, *Boer. deciſ.* 310. *Vant. dict. cap. de nullit. ex defect. mand. num.* 166.

212 Si conſtituantur duo Procuratores † ſimpliciter, & abſque clauſula in ſolidum, in ſpiritualibus quilibet præſumitur conſtitutus in ſolidum, & eſt melior conditio occupantis; In profanis vero ſecus eſt, *cap. ſi duo de procur. in 6. Felin. in cap. in nomine Domini extra de teſtibus. Vant. dict. cap. num.* 7 Bou-

Intelliguntur autem præmiſſa de extenſione † mandati, niſi mandatum eſſet re-
213 ſtrictum ad certas cauſas, & perſonas, quia tunc non extenderetur ad alias cauſas, vel perſonas, præter nominatas; etiamſi de eadem re agendum eſſet. Ideo ſi moriatur †
214 nominatus in mandato, alio ſubrogato, vel veniente ad cauſam pro ſuo intereſſe, non poterit Procurator vigore primi mandati comparere, quia in beneficialibus mutata perſona mutatur etiam cauſa, *Rot. deciſ.* 1. *de procur. in nou.* & tamen † ſecus eſſet ſi man-
215 datum nõ eſſet vt ſupra reſtrictum, quia intimata ſibi ſubrogatione per ſubrogatum, poſſet cum eo litem proſequi, *Rot. deciſ.* 11. *vt lit. pend. in nou.*

Limitatur ſecundo, quod Procurator po-
016 terit eas tantum cauſas † tractare, quarum exercitium competit domino eo nomine,
217 quo conſtituit eum † Procuratorem; vt ſi conſtituat tanquam Rector alicuius Eccleſiæ, poterit cauſas Eccleſiæ ſolummodo tractare, *Vant. de null. dict. cap. de null. ex defect. mand. num.* 77. Et late de huiuſmodi mate-
218 ria, † videlicet mandatum ad lites cum facultate ſubſtituendi in forma ſolita, ad quas cauſas, quas perſonas, quos Iudices, & generaliter ad quę ſe extendat, præcipue ſi duo Procuratores ſimpliciter, vel in ſolidum conſtituantur, vide *Vant. ibidem à num.* 75. *vſque ad num.* 114.

219 Limitatur tertio omnia ſupradicta, † quod acta facta per Procuratorem cõtra, vel vltra formam, ac vires mandati, ſi tendant in euidentem vtilitatem mandantis, ſubſtinen-
220 tur. Poteſtque cogi dominus † ad ea ratificandum. *Vant. d. cap. quib. mod. null. repar. poſſ. num.* 100. & de geſtis ante ſententiam

hoc

hoc clarum est; Vide etiam ad materiam præsentis capituli, videlicet quam authoritatem habet Procurator in præiudicium domini, latissime *Felin. in cap. ad hoc Deus, extra vt lit. non contest.*

231

Mandatum quando finiatur, seu reuocetur.

Artic. X.

222 *Mandatum Procuratoris durat donec constet de contraria voluntate constituentis.*

223 *Mandatum præsumitur durare, nisi contrarium probetur.*

224 *Mandatum probata contraria voluntate constituentis, expirat.*

225 *Mandatum de sui natura est reuocabile.*

226 *Quod est de natura mandati non potest in contrarium firmari per iuramentum, licet reuocans, sit periurus.*

227 *Iuramentum præstitum ad commodum alterius est seruandum.*

228 *Ad euitandum periurium petitur absolutio à iuramento.*

229 *Procurator potest reuocari expresse per instrumentum.*

230 *Reuocatio mandati debet ipsi procuratori intimari, alias gesta per eum ante dictam intimationem valent.*

231 *Declara si constitutio ei intimata fuerit, alias intimatio reuocationis non requireretur.*

232 *Quando reuocatio deuenit ad notitiam Iudicis, & partis, an sufficiat absq notitia ipsius procuratoris, remissiue.*

233 *Si parti, & Iudici facta fuit fides de reuocatione, debet eisdem intimari.*

234 *Reuocatio procuratoris non valet, nisi ei intimetur.*

Gesta per procuratorem post reuocationem, & ante intimationem, tenent.

235 *Limitatur dicta conclusio primo in procuratore ad contrahendum matrimonium.*

236 *Limitatur secundo, quando actus factus per procuratorem non potest sortiri effectum contra voluntatem Domini.*

237 *Limitatur tertio, quando agitur tantum de præiudicio constituentis.*

238 *Limitatur quarto, quando aduersarius non fuit certificatus de mandato.*

239 *Limitatur quinto, in nuncio.*

240 *Limitatur sexto, quando dominus, & procurator censetur vna & eadem persona.*

241 *Limitatur septimo, quãdo reuocatio fit per mortẽ.*

242 *Limitatur octauo, quando aduersarius fuit particeps in occultatione fraudolenta reuocationis*

Limitatur nono, quando Procurator est factus inimicus domini. ibidem.

243 *Præmissa non procedunt in procuratore domino litis effecto.*

244 *Nisi aduersarius consentiat.*

245 *Procurator efficitur dominus litis tantum ad cõmodum domini.*

246 *Procurator si reuocetur sine causa, non potest amplius in tali causa se ingerere.*

247 *Procurator potest petere, vt cognoscatur an fuerit legitimè reuocatus.*

248 *Procurator potest reuocari tacitè absque causa.*

249 *Et in quocunque procuratore multipliciter potest contingere.*

250 *Procurator si sit status differentis à persona defuncti, eo ipso censetur reuocatus.*

251 *Procurator reuocatur per mortem mandantis.*

252 *Declara per mortem naturalem, & ciuilem.*

253 *Procurator constitutus à Prælato, vel à Rectore nomine Ecclesiæ, an possit reuocari, secus, si esset constitutus nomine proprio.*

254 *Procurator, quando dicatur constitutus nomine proprio, vel Ecclesiæ. ibid.*

255 *Procurator ad resignandum, an reuocetur per obitum constituentis.*

256 *Et quid in constituto super eo, ad quod constitutus, præcisè compelli potest.*

257 *Procurator potest reuocari per hæredem.*

258 *Procurator, cuius constitutio confertur post mortem, non reuocatur per obitum.*

259 *Procurator, qui per constituentem non potest reuocari, potest ab hærede reuocari.*

260 *Procurator constitutus cum obligatione Camerali ad confitendum debitum, an possit reuocari.*

261 *Amplia, quod neque hæres hoc casu potest eum reuocare.*

261 *Mandatum extraiudiciale, finitur morte mandantis re integra.*

263 *Limitatur conclusio primo, in mandato ad pias causas.*

Limitatur secundo, fauore dotis.

Limitatur tertio, fauore mandatarij, quando instrumentum post mortem de sui natura est expedibile. ibid.

Limitatur quarto, quando in mandato fit mentio de duratione post mortem. ibid.

264 *Procurator Dominus litis effectus tacitè reuocatur, si Dominus veniat ad causam.*

265 *Reuocatio non inducitur, nisi constet ex coniecturis de voluntate Domini, quod vult reuocare.*

266 *Per constitutionem secundi Procuratoris, inducitur reuocatio primi, nisi Dominus cõtrarium protestetur.*

267 *Etiamsi secundus non acceptet, dummodo specialiter ad causam primus constituatur.*

268 *Procurator primus deputatus ad vniuersitatem negociorum, & secundus ad aliquod particulare, per secundi deputationem prior non dicitur reuocatus.*

269 *Procurator, si constitutus sit ad certum tempus adueniente tempore, mandatum expirat.*

270 *Procurator potest reuocari, non solum per constituentem, verum etiam per eius hæredem.*

271 *Hæres potest reuocare Procuratorem, quem*

non poſſet reuocare conſtituens.

272 *Procurator conſtitutus ad commodum tertij, an poſſit reuocari.*

273 *Procurator ſubſtitutus vigore facultatis ſubſtituendi, quando poſſit reuocari.*

274 *Et quid ſi Dominus in totum ei tradiderit vices ſuas.*

275 *Procurator conſtitutus per Conuentum, poteſt per ſolum Abbatem reuocari.*

276 *Quando mandatum non ſubſiſtat.*

222 CIrca quintum, mandatum † Procuratoris durat, donec conſtet de contraria voluntate conſtituentis, tacitè vel expreſsè, *l. ſi vero non remunerandi, §. ſi mandauero, ff. mand. l. ſi Procurator, §. fin. ff. de procur.*

Præſumiturque durare, niſi contrarium

223 probetur, † *l. cum hic ſtatus, §. 1. ff. de donat. inter vir. & vxor.*

224 Probata autem contraria † voluntate conſtituentis, ſtatim expirat. Eſt enim man-

225 datum † de ſui natura reuocabile, in tantum, quod facultati reuocandi etiam cum iuramento, vel per pactum renunciari non

226 poſſit, † quia cum id ſit ex natura mandati, non poteſt contrarium firmari per pactum, nec per iuramentum, licet reuocans ſit periurus, *gloſ. in cap. fin. de procur. in 6. Felin. in cap. ſi diligenti, num. 12. extr. de for. comp. Boer. deciſ. 207. Vant. d. cap. de null. ex defect. mand. num. 156. & 158.*

227 Niſi tale iuramentum ſit † præſtitum ad commodum alterius, quia benè ſeruandum eſt, *Galleſ. d. tract. queſt. 24. num. 5. fol. 141. vbi add.*

228 Ideo ad euitandum periurium † petitur abſolutio à iuramento ad hunc effectum, & danda eſt in materia beneficiali, ſecus in alia materia, *Staphil. de litteris inſtit. cap. 15. num. 8. fol. 319.*

229 Poteſt ergo Procurator reuocari † expreſsè per inſtrumentum eodem modo, quo

230 fuit conſtitutus, † quo caſu huiuſmodi reuocatio debet ipſi intimari, alias geſta per eum ante dictam intimationem valent, *cap. mandato, extr. de procur.* ſaltem ad præiudicium reuocantis, *Felin. in cap. ex parte decani, num. 24. extr. de reſcript.* Dummodo † conſtitutio quoque ei intimata fuerit, alias intimatio reuocationis forſitan non requireretur, *Rot. deciſ. 2. in nou. tit. eodem.*

232 Si tamen huiuſmodi reuocatio † deueniat ad notitiam Iudicis, & partis, an ſufficiat abſque notitia ipſius Procuratoris reuocati, videndus eſt *Caſſador. deciſ. 2. de appell.*

233 Si etiam parti, & Iudici facta fuit fides de mandati reuocatione, debet de neceſſitate, eis quoque intimari, *gloſ. in dicto cap. quamuis tit. eodem in 6.* Alias geſta per eum ante intimationem reuocationis, tenent ad fauc-

rē partis, licet ad fauorē reuocātis ſint nulla ſtatim, & abſque intimatione, *Vant. vbi ſupra n. 159.* & vt habeatur plenè, & breuiter notitia huiuſmodi materiæ, ſciendū eſt, quod

234 Reuocationes Procuratoris † iudiciales, vel extraiudiciales, regulariter non valent, niſi ei intimentur, tenentque geſta per eum poſt reuocationem, & ante intimationem, etiamſi habeat mandatum ad ligandum Dominum cum iuramento, & ligauerit poſt reuocationem, præterquam in infraſcriptis

235 caſibus. Primo in Procuratore † ad contrahendum matrimonium, vel cognatio-

236 nem ſpiritualem. † Secundo quando actus factus per Procuratorem non poteſt ſortiri effectum contra voluntatem Domini, præ-

237 terquam in Procuratore ad † reſignandum, exigendum, & quietandum. Tertio vbi agi-

238 tur ſolum de præiudicio † conſtituentis. Quarto, vbi aduerſarius nondum fuit certificatus de mandato. Quinto in Nuntio:

239 ſexto, vbi Dominus, † & Procurator cenſe-

240 tur vna, & eadem perſona, † puta pater, & filius. Septimo, vbi reuocatio ſit per mortē:

241 octauo, quando aduerſarius fuit † particeps in occultatione fraudulenta reuocationis.

242 Nono, quando Procurator † eſt factus inimicus Domini: In omnibus enim prædictis caſibus tenet reuocatio abſque intimatione, *vt per Felin. in cap. ex parte decani, extr. de reſcript.*

Præmiſſa de reuocatione Procuratoris,

243 non procedunt † in Procuratore Domino litis effecto, qui non poteſt ſine cauſa legitima, & expreſſa reuocari, *l. poſt litem, ff. de procur.* cum ibi notatis, *cap. quamuis cum ibidem not. eodem tit. in 6.* niſi ipſe, † & forſan

244 etiam aduerſarius conſentiat, & rationem, vide *apud Felin. in d. cap. ex parte decani, n. 25.*

245 quia tantum efficitur † Dominus litis ad commodum Domini, non autem ad com-

246 modum proprium; † Si reuocetur ſine cauſa, non poteſt amplius in tali cauſa ſe ingerere, quia eo ipſo efficeretur ſuſpectus, *l. quæ omnia, ff. de procur. gloſ. in cap. 2. in verbo ſuſpectus, de procur. in 6.* poteſt ſolum petere, vt cognoſcatur, an fuerit legitimè reuocatus, & quod cognoſcatur cauſa ſuſpicionis, & an iuſtè fuerit reuocatus, ad ſaluandum honorem, *Card. in Clem. Procuratorem, de procur.*

248 Tacitè etiam abſque cauſa † reuocari poteſt, *Caſſad. deciſ. 2. de appell.* quæ tacita reuocatio in quocunque multipliciter contingit, putà † ex mutatione ſtatus Procuratoris, aut ipſius Domini in peius, quouis modo ſuccedat, & quia forſan efficitur criminoſus, *Vant. vbi ſupra num. 175.* vel etiam

250 in melius, vt in hærede; Si enim ſit † ſtatus differentis à perſona defuncti, vt quia pupillus, Eccleſia, vel furioſus, Procurator defuncti,

functi, eo ipso censetur reuocatus, absque alia reuocatione, etiam in casibus, in quibus alias duraret, *Dec. post alios in l. rogasti, §. si fugitiuus, ff. si cert. pet. Gallesius in dicto tract. quæst. 22. num. 5. fol. 135.*

251 Per mortem quoque mandantis † reuocatur, *l. 4. ff. locat. & cap. si gratiosè, vbi glos. de rescript. in 6.* Et hoc euenit non solum per mortem naturalem; sed etiam per mortem ciuilem, vt puta per libertatis amissionem, capitis diminutionem, ingressum Religionis, & similia; in tantum, quod si cessio, vel amissio rei litigiosæ fuit ante sententiam, & deinde feratur sententia, non potest Procurator ab ea appellare, si habuit notitiam reuocationis, *Cassador. decis. 2. de procur. Vant. vbi supra de inhab. ex def. mand. num. 168. cum seq.*

253 Quando Procurator est † constitutus à Prælato, vel Rectore Ecclesiæ nomine ipsius ipsius Ecclesiæ, & re non integra: secùs si es-
254 set constitutus nomine proprio; † quia tunc re non integra, non reuocaretur, *Clem. fin. de procur.* vbi *Card. late nu. 6.* declarat, quando res dicatur integra, & quando Procurator dicatur constitutus nomine proprio, vel Ecclesiæ, *Rot. decis. 28. & seq. de procur. in nou.* licet contrarium tenuerit *Guidopap. decis. 347.* vbi etiam vult *dictam Clem.* procedere solum in Actore, & non in Reo.

255 Fallit tamen dicta regula † expirationis mandati, primo in Procuratore ad resignandum, qui si ante obitum constituentis fecit aliquem actum denotantem consensum, vt puta porrigendo supplicationem, vel aliud simile, potest non solum post obitum resignantis consensum præstare, sed etiam potest cogi ad illum præstandum, *Cassador. decis. 1. de renunc.*

256 Secundò, in Procuratore † constituto super eo, ad quod constitutus præcisè compelli potest, *l. fundi venditor, §. item si amicus,* vbi *glos. & Castrens. ff. de acquir. possess. cap. si super gratia, de off. deleg. in 6.*

257 Licet per hæredem reuocari † possit, *vt per Alex. & alios in dicto §. item si amico, Gall. in dicto fol. 135.*

258 Tertiò, in Procuratore, † cuius constitutio confertur post mortem, *l. mortis causa, §. Titia, ff. de donat. caus. mort. l. si verò non remunerandi, §. fin. cum l. seq. ff. mand* licet
259 enim per constituentem † reuocari non potuit, hæres tamen posset reuocare, *glos. in l. sed inter. m, §. Si vxor. primo, ff. de donat. inter vir. & vxor. Felin. & Doct. in cap. relatum extr. de of. deleg. Gallesius dicta quæst. 12. dicto fol. 135.*

260 Quartò, in Procuratore † constituto in obligatione Camerali ad confitendum de-
261 bitum, † vt antiquitus solebat fieri: sicut enim nō potest per Dominum reuocari, ita non finitur morte mandantis, & in hoc est magis priuilegiatus ceteris, quod hæres non potest eum reuocare, saltem de stylo, vt notat *Gale. dicto fol. 135.*

2262 Mandatum etiam extraiudiciale † finitur morte mandantis re integra, *l. mandatum, C. mandati,* præterquam in quatuor casibus.

263 Primo in mandato ad pias † causas: secundò fauore dotis: tertiò fauore mandatarij, quando mandatum post mortem de sui natura est expedibile: quartò, quando in mandato fit mentio de duratione post mortem, *Felin. in cap. relatum, in princ. extr. de off. deleg.*

Tacitè similiter reuocatur Procurator,
164 & Dominus † litis effectus, si Dominus veniat ad causam, eamque pertractet simpliciter non animo assidendi, dummodo alias ipsius præsentia non sit necessaria, *cap. si quando, de procur. in 6.* si tamen actus, qui
265 expeditur, † nisi ex alijs coniecturis constet de voluntate Domini, volentis reuocari, nō inducitur reuocatio, *Rot. decis. 21. & 31. de procur. in antiq. & in cap. ex parte decani, in fin. extr. de rescript.*

Per constitutionem quoque secundi Pro-
266 curatoris inducitur † reuocatio primi, nisi Dominus contrarium protestetur, *cap. si quem de procur. in 6. Rot. decis. 20. eodem tit. in nou.* etiamsi secundus non † acceptet; dum-
267 modo specialiter ad causam primi constituantur: Si enim primus esset constitutus ad omnia specialiter, & secundus ad omnes causas generaliter, secus esset, *Vant. vbi sup. num. 164.* & si primus fuit deputatus ad vniuersitatem negociorum, & postea deputetur
268 alter ad aliquod negocium particulare, per secundi deputationem prior non dicitur reuocatus, *vt in Ianuen. Canonicatus 31. Maij 1648. coram R. P. D. Ghislerio inter vagantes.*

269 Constituti etiam ad certum tempus, vel sub certa conditione, adueniente tempore, vel conditione mandatum expirat. *Vant. ibidem.*

Potest autem reuocari Procurator, non
270 solum per constituentem, † sed etiam per eius hæredem; imò in multis casibus hæres
171 potest reuocare † Procuratorem, quem non potest reuocare constituens, *vt per glos. in l. sed interim, §. si vxor, de donat. inter vir. &*
272 *vxor.* quando non † sit constitutus ad commodum tertij, quia tunc sicuti Dominus, ita & hæres eum reuocare non potest, prout in obligatione in forma Cameræ, de qua supra, *Bald. in l. id quod, C. de Episcopis, & Clericis. Ruin. cons. 7. vol. 2. Gallesius d. tract. quæst. 23. fol. 139.*

Substitutus etiã vigore facultatis substi-
273 tuendi, † si habet facultatem reuocandi in

108 ſententiam omiſſo † Procuratore, aliàs ſentẽtia de Iure Ciuili eſſet nulla, licèt ſuſtinere tur de Iure Canonico: & ſi eſſet nulla in Curia Capitolina vbi ſeruatur Ius Ciuile, non
109 eſſet nulla † in alijs Tribunalibus, vbi ſeruatur Ius Canonicum, *Vant. de nullit. defect. ci-*
110 *tat. n.* 85, ſufficit enim † quod citetur principalis, etiã quod pars aduerſa de hoc proteſtetur, *vt dicitur in Romana Caſalis* 25. *Martij* 1635. *coram Reuerendiſſimo D. Dunozetto, non impreſſa.*

111 Tutor quoque, & Curator, licet non poſſint à Iudice deputari cum facultate ſubſtituendi, ſi tamen aliquo modo efficiantur domini litis, poterunt ſubſtituere, *Biſignett. deciſ.* 10. *de procur. Veſtr. dicto cap. de procur. fol.* 97.

Poſſunt etiam conſtituere actores ad om-
112 nes cauſas, † etiam ante confectionem inuentarij, *Put. deciſ.* 1. *de procur.* quo caſu ſuſtinetur proceſſus magis de ſtilo, quam de
113 iure ? † non enim poteſt Tutor ante confectum inuentarium actorem conſtituere, *Aret. conſ.* 85. & 88. Religioſus clauſtralis abſque licentia ſui ſuperioris non poteſt conſtituere procuratorem, *Clem. Religioſus de procur.*

Quis poſſit conſtitui Procurator.

Artic. VII.

114 *Procurator conſtitutus, vel ſubſtitutus, debet eſſe certus.*

115 *Et quid ſi non ſit certa perſona expreſſa in mandato, ſed certificari poſſit facta relatione ad aliud.*

116 *Mandatum, in quo conſtituitur præter nominatos ille, quem elegerit talis, valet.*

117 *Procurator in profanis, debet eſſe maior* 25. *an-*
118 *Procuratores conſtitui non poſſunt, qui non habent legitimam perſonam ſtandi in iudicio.*

119 *Et quid in beneficialibus.*

120 *Procuratori ad negocia, ſufficit habere* 17. *annos.*

121 *Proceſſus factus cum procuratore clerico, milite, & reo criminis, valet.*

122 *Declara, ſi pars non opponat exceptiones, ante litis conteſtationem.*

123 *Exceptio, quod quis non ſit procurator, nunquam cenſetur excluſa.*

124 *Regulariter clericus non poteſt conſtitui procurator.*

125 *Sicuti neque ad inuicem, dicitur compati procurator, qui ſit notarius.*

126 *Filiusfamilias abſque patris conſenſu, poteſt conſtitui procurator.*

127 *Laicus in cauſis ſpiritualibus, poteſt eſſe procurator.*

128 *Excommunicatus publicè, vel occultè, non poteſt conſtitui procurator.*

129 *Etiamſi tempore acceptationis ſit abſolutus?*

130 *Procurator excommunicatus tempore conſtitutionis, & deinde abſolutus ſcIente Domino, & tacente, an ſuſtineatur.*

131 *Et an requiratur nouus, & expreſſus conſenſus?*

132 *Inhabilitates procuratorum, quæ non irritant mandatum.*

133 *Dominus, ſi falſus procurator compareat, geſta per ipſum poteſt ratificare.*

134 *Declara procedere de æquitate.*

135 *Religioſus clauſtralis non poteſt conſtitui procurator abſque licentia ſui ſuperioris.*

136 *Regula tamen procedit in cauſis laicorum.*

137 *Exceptiones contra perſonam procuratoris tanquam inhabilis, debent opponi ante litis conteſtationem.*

138 *Alias cenſentur excluſæ.*

CIrca ſecundum, quis poſſit conſtitui
114 procurator: † ſciendum eſt in primis, quod quicunque conſtituatur, vel ſubſtituatur, debet eſſe certus, *l.* 2. *ff. de procur.* ſal-
115 tem taliter, † quod licet non ſit certa perſona expreſſa in mandato, certificari tamen poſſit facta relatione ad aliud, vt quotidie olim fiebat in obligationibus in forma Cameræ, in quibus præter nominatos, conſtituebantur Procuratores omnes, & ſinguli Notarij Curiæ, & dicebantur ſatis certi, habita relatione ad Curiam.

Mandatum etiã, in quo conſtituitur, præ-
116 ter nominatos, ille quem elegerit talis, valet eadem ratione: imò ſi nomen procuratoris relinquatur in albo, vt fit inter Gallos, & exteras Prouincias, etiam Regni Neapolis, & prout ſæpiùs vidi, poteſt ille, cui dirigitur tale mandatum, ex conſuetudine Curiæ, nomen procuratoris ſibi benè viſi in illo albo deſcribere, *Alberic. & Angel. in d. l.* 2. *Galleſ. de oblig. Cam. quæſt.* 4. *fol.* 34. *& ſeq.*

117 Debetque in profanis Procurator † eſſe
118 maior 25. ann. *l. minor. ff. de procur. & l. exigendi, C. eodem*, & regulariter † procuratores conſtitui non poſſunt, qui non habent legitimam perſonam ſtandi in iudicio; vt pupillus, furioſus, & ſimiles, de quibus diximus ſupra; ita vt mandata in perſonas ipſorum facta, ſint ipſo iure nulla.

119 In beneficialibus † vero minor 25. annis ſi
120 eſt certum, † ad negocia ſufficere habere 17. annos, *cap. qui generaliter, in fine de procur. in* 6.

121 Si autem realiter quis ſit capax, † ſed inhabilitas procederet ex aliqua qualitate adherente perſonæ conſtituti, vt quia eſt miles,

miles, clericus reus criminis, & ſimiles: tunc, ſi pars non opponat, vel excipiat, proceſſus valet, † debetque huiuſmodi exceptio
122 opponi, vſque ad litis conteſtationem, alias
123 eſt excluſa, † licet exceptio, quod quis non ſit procurator, nunquam cenſeatur excluſa, *Vant. d. cap. de nullit. ex defect. mand. nu.* 174. reſpectu autem clerici, quod non poſſit cõ-
124 ſtitui procurator, † nec ille munus huiuſmodi exercere; *eſt Conſtitut. Martini V. la* 3. §. 33. *fol.* 242. *in d. Bull. nou. tom.* 1.
125 ſicuti neque ad inuicem dicitur † compati procurator, qui ſit notarius, vt notauit *Paul. V. Conſtit.* 71. *num.* 19. *fol.* 201. *tom.* 3. *apud quos, & in Conſtitutione Martini*, videntur qualitates in talibus requiſitæ.

Filiusfamilias, etiam abſque patris conſenſu, † poteſt conſtitui procurator, *d. c. qui generaliter, de proc. in* 6. Laicus etiam in cauſis ſpiritualibus poteſt eſſe procurator, *c. eo-*
127 *dem in* 6. & denique † poteſt eſſe quilibet, & qui expreſſè à iure non prohibetur, debet ad præſens officium idoneus reputari, *dicto cap.* 1. *& l. mutus*, §. 1. *ff. eodem.*

Excommunicatus publicè, vel occultè,
128 quamuis non poſſit † conſtitui Procurator, neque valeat mandatum factum in eius perſona, etiamſi tempore acceptationis ſit ab-
129 ſolutus, † nec requiratur quod huiuſmodi exceptio opponatur, poſſitque ſemper opponi: ſi tamen excommunicatio ſuperueniat poſt conſtitutionẽ; geſta per ipſum tenent, niſi excipiatur. Si verò conſtituatur
130 Procurator † excommunicatus tempore conſtitutionis, qui deinde abſoluatur, ſciatque hoc Dominus, & perſeueret in ſua voluntate, valet conſtitutio, neque requiritur
131 nouus, & expreſſus conſenſus; ſi etiam Dominus perſeuerans in priori conſenſu erroneè, rata habeat geſta per Procuratorem excommunicatum, valebit. *Felin. in cap. poſt ceſſionem, extra de prob. & in cap. cum dilectus, extr. de accuſ. Vant. ibidem num.* 136.

Aliæ verò inhabilitates procuratorum, 132 non irritant mandatum, niſi † opponãtur, & de eis excipiatur, *Felin. ibidem extr. de prob.*

Falſus quoque Procurator ſi compareat,
133 poteſt † Dominus geſta per ipſum ratificare, etiam poſt ſententiam, ſiue feratur ad ſui
134 fauorem, ſiue contra eum. † quod tamen procedit de æquitate, *Guidopap. deciſ.* 320. & de huiuſmodi materia eſt videndus latè *Felin. in cap. coram primo, extr. de Iudic. & in cap.* 1. *extr. de ſenten. & re iudic.*

Religioſus clauſtralis non poteſt conſti-
135 tui Procurator † abſque licentia ſui ſuperioris, *Clem. religioſus, de procur.* ſed pro ſuo monaſterio, poteſt ſemper interuenire, &
136 regula procedit † in cauſis laicorum, & coram Iudice laico; *Franc. in cap. conſtitutus, in princ. extr. de appell.* & quando religioſus poſſit eſſe Procurator, vel Aduocatus, eſt videndus *Felin. in cap. cum I, & A, extr. de ſent. & re iud.*

Omnes autem exceptiones contra perſo-
137 nam Procuratoris tanquam † inhabilis, debent opponi ante litis conteſtationem, aliàs cenſentur excluſæ; ſicuti euenit de iudice,
138 niſi reddant † iudicium retroactum penitus nullum; tales enim poſſunt ſemper opponi etiam poſt ſententiam, quæ tranſitum fecerit in iudicatum, *Vant. d. cap. quib. mod. ſent. null. repar. num.* 56. 57. 58.

De inducenda conſtitutione, & acceptatione mandati.

Artic. VIII.

139 *Procurator poteſt non ſolum conſtitui expreſſè, ſed etiam tacitè.*

140 *Agens in iudicio, ſciente, & patiente Domino, videtur tacite conſtitutus Procurator.*

141 *Si Procurator excedat fines mandati ſciente Domino, videtur Dominus conſentire, & obligatur.*

142 *Procurator tacite ſit ille, apud quem reperiuntur inſtrumenta, & iura facientia ad cauſam.*

143 *Dominus ſi poſtquam in iudicio ſemel comparuit, alicui inſtrumenta, & ſcripturas conſignat ad cauſam facientes, videtur tacitè eum conſtituere Procuraterem, reſultatque tacitum inſtrumentum.*

144 *Dominus ſi proſequatur cauſam per falſum Procuratorem, videtur eius geſta ratificare.*

145 *Comparens cum aliquo, quem aſſerit ſuum Procuratorem, non videtur eum conſtituere.*

146 *Facta per falſum Procuratorem præiudicant Domino ſcienti, & patienti.*

147 *Procurator expreſſe reuocatus, qui agit ſciente, & patiente Domino, videtur tacitè reconſtitutus.*

148 *Conſtitutio Procuratoris de neceſſitate non debet fieri in ſcriptis.*

149 *Et ſi probanda ſit per ſcripturam, ſufficit inſtrumentum.*

150 *Sufficit etiam ſcriptura priuata, dummodo conſtet quod ſit ſcriptura Domini.*

151 *Procurator conſtitutus, ante receptionem non dicitur Procurator.*

152 *Et geſta per ipſum proprio nomine ſient nulla.*

153 *Procurator debet acceptare, expreſſè vel ſaltem tacitè, recipiendo mandatum, & non contradicendo.*

154 *Amplia comparendo, & faciendo aliquem actum poſitiuum.*

155 *Procurator non ſufficit quod patiatur ſe citari pro acceptatione.*

156 *An per ſubſtitutionem inducatur acceptatio mandati.*

157 *Subſtitutio Procuratoris eſt nulla, niſi doceatur*

Digitized by Google

de acceptatione.

158 *Procurator recipiens ſimpliciter mandatum, & illud producens, præſumitur acceptare, niſi de contrario proteſtetur.*

159 *Procurator conſtitutus ad plures cauſas poteſt ad certam tantum cauſam mandatum acceptare.*

160 *Declara, dummodo in receptione mandati, ſtante eius productione, proteſtetur de hoc.*

161 *Nec poteſt poſtea productionem ſeparare.*

162 *Procurator poteſt in prima Inſtantia defendere Dominum, ſed inuitus non cogitur appellationem proſequi.*

163 *Et quid, ſi ſit conſtitutus ad appellandum, & proſequendum.*

164 *Procurator cum facultate ſubſtituendi poteſt tantum mandatum acceptare ad effectum ſubſtituendi.*

165 *Mortuo ſubſtituto ſubſtituens remanet Procurator, dummodo Dominus ſuperuiuat.*

166 *Procurator ſi acceptet mandatum ſimpliciter, & illud producat ad effectum ſubſtituendi, niſi producat per compulſum, præſumitur in totum acceptare.*

167 *Procurator conſtitutus ab abſente poteſt recuſare mandatum, ſed poteſt pœnitere quandiu Dominus in eadem voluntate permanſerit.*

168 *Subſtitutus niſi acceptet ante mortem ſubſtituentis, quando ſubſtituit iure proprio, non dicitur procurator.*

169 *Et geſta per eum ſunt nulla.*

CIrca tertium, quomodo inducatur cõ-
139 ſtitutio, & acceptatio † Procuratoris: ſciendum eſt, quod Procurator poteſt non ſolum expreſsè conſtitui, vt realiter fit, ſed etiam tacitè; nam agens in iudicio, ſcié-
140 te, † & patiente Domino, videtur tacitè conſtitutus Procurator. de quo, quomodo procedat, dicit latiſſimè *Alex. in l. ſæpe, ff. de re iud. Felin. in cap. ex parte decan. 1. num. 5. extra de reſcript.* Sicut † etiam ſi Procurator
141 excedat fines mandati ſciente Domino, videtur Dominus conſentire, & obligatur; dummodo ſcierit infra tempus infra quod Dominus debuiſſet illud, in quo fuit exceſſum expedire, quando materia eſt præfinita tempore, *Felin. in cap. cum olim, 2. extra de offic. deleg.*

Similiter is, apud quem reperiuntur in-
142 ſtrumenta, † & iura facientia ad cauſam, vt latè *Felin. in cap. coram, extra de off. deleg.* præcipuè ſi ea producantur, & dubitetur de mandato, quia tunc verè præſumitur eſſe Procurator, ac productio iurium, & alij actus requirentes impenſam, *[illegible] ſuper artic. 4.* præſumuntur facti coram [illegible] quorum intereſt, *Bartol. & Alex. in l. [illegible] ſeruus, ff. de verb. oblig. Felin. in cap. [illegible] ra [illegible] re iud. Cartr. deciſ. 86. num. 11. [illegible] Caſſad. dec. 3. de procur. Put. deci. 15. eodem tit. Ludoniſ. dicta deciſ. 111. & 275. & Rota in dicta Romana ſubhaſtationis de Alexijs, coram R.P.D. Cerro, 15. Februarij 1647.* vbi quod ſufficit impenſa vnius ducati, imo iuliorum decem, *inter vagantes.*

Si etiam dominus poſtquam in iudicio
143 ſemel comparuit, alicui † inſtrumenta, & ſcripturas conſignat ad cauſam facientes, videtur tacitè eum conſtituere Procuratorem, reſultatque tacitum mandatum, etiam ad domini præiudicium, *Vant. d. cap. quib. mod. ſent. nul. rep. poſſ. num. 94.*

Similiter, ſi dominus proſequatur cauſam
144 per falſum Procuratorem eius nomine inchoatam, vtendo proceſſu per ipſum facto, aut ſimpliciter appellando à ſententia lata contra ipſum cum falſo Procuratore, videtur eius geſta ratificare, ſiue conſtet, ſiue non, de mandato, *Vant. ibidem num. 103.*

Comparens tamen cum aliquo, quem,
145 aſſerit ſuum Procuratorem, † non propterea videtur eum conſtituere, *Guidopap. deciſ. 40.* niſi præſente principali actus faciat iudiciales, & iura producat, *Tomat. deciſ. 237. tom. 2.*

Facta verò per falſum Procuratorem,
146 quando præiudicent domino ſcienti, & patienti, vide *Gemin. in cap. quo ad agendum, eodem tit. in 6.* & quando Procurator præiudicet domino ſine ſpeciali mandato, dixit *Rota in Romana, ſeu Comen. hæreditatis, 26. Iunij, 1641. coram R. P. D. Meltio, & Tomat. deciſ. 215. tom. 2.*

Procurator autem reuocatus expreſsè,
147 qui agit ſciente, † & patiente Domino, an denuo videatur tacitè conſtitutus, vide *Vant. de null. d. cap. num. 105.*

Neque conſtitutio Procuratoris debet de
148 neceſſitate fieri in ſcriptis, † ſicut etiam poteſt abſque ſcriptura probari, cum non ſit de caſibus requirentibus ſcripturam, enumeratis per *glo. in cap. 1. §. poſtquam, in verbo, in ſcriptis, de cenſib. in 6.* ſed ſufficiunt teſtes, *glo. & ibi. in cap. 1. extr. de iur. iuran. Card. in Clem. 1. eod. tit. Bartol. & alij in l. 1. C. eodem.*

Et ſi probanda ſit per ſcripturam, ſufficit
149 inſtrumentum, † quamuis non ſit ſubſcriptũ à Notario, & teſtibus, licet huiuſmodi ſubſcriptio requiratur in alijs inſtrumentis, *Rot. deciſ. 12. de procur. in nou. Vant. de nullit. ex de-*
150 *fect. mandati nu. 70.* Sufficit etiam † ſcriptura priuata, dummodo conſtet, quod ſit ſcriptura domini, *Clem. 1. de procur. cap. ſignificauit, de appell.* Præterquam in aliquibus caſibus, de quibus ſupra, *hoc eodem cap. in princ.*

Nec ſufficit, quod quis conſtituatur Pro-
151 curator, † niſi etiam illud recipiat, & acceptet, nec ante dictam receptionem, vel acceptationem dicitur Procurator, *l. imme-*

ens,

Digitized by Google

tus, C. de procur. Clem. 1. eodem. Et gesta per
52 ipsum proprio nomine de rigore† iuris sunt nulla, quamuis in Curia aliquando sustineantur, vt dicam infra, præcipuè, si in mandato adsit clausula ratificationis gestorum, ante receptionem mandati, *Gemin. in cap. is, qui, de procur. in 6. Rot. decis. 7. in addit. in fin. de procur. in nou.*

Debetque acceptare expresè, vel saltem
53 tacite, † vt puta recipiendo instrumentum, & non contradicendo, *Vent. de nullit. ex defect. mand. num.* 103. Siue comparendo, &
54 faciendo aliquem † actum positiuum: neque sufficit quod patiatur se citari, & secum
55 procedi; præsens enim, & tacens † in hoc casu, cum simus in onerosis, non habetur pro consentiente, *l. filiusfam. 8. inuitus, ff. de procur. glos. fin. in Clem. 1. eod. tit. Cassad. decis. 3. de rescriptis.*

Et si mandatum contineat facultatem
56 substituendi, per substitutionem † non inducerotur acceptatio mandati; Imò substi-
57 tutio † erit nulla, nisi doceatur de acceptatione, *Rota d. decis. 7. de procur. in nou.*

Quod si simpliciter recipiat mandatum,
58 & illud producat, † præsumitur acceptare; nisi de contrario protestetur, *Vestr. lib. 4. cap. de procur. fol. 97. & d. Clem 1. iuncta glos. fin.*

Potest etiam Procurator mandatum ac-
59 ceptare pro parte, † & pro parte non, ideo si constituatur ad plures causas, potest ad certam tantum causam mandatum acceptare, *Rot. decis. 3. de procur. in antiq.*

Dummodo in receptione mandati, stan-
60 te eius productione, † de hoc protestetur, alias censetur in omnibus acceptare, neque
61 potest † postea productionem separare, quam ipse iam fecit solum, vt audiretur in certa tantum causa, nisi probaret se in receptione fecisse talem protestationem, *glos. fin. & DD. in dicta Clem. 1. Vestr. dicto folio 97.*

Facit in simili, quia potest Procurator in
62 prima instantia † defendere dominum, & tamen inuitus non cogitur appellationem
163 prosequi, † nisi sit constitutus ad appellandum, & appellationem prosequendam, quia tunc, si appellet, potest cogi ad prosequendum appellationem; nisi protestatus fuit se nolle astringi ad prosequtionem, *Rot. decis. 2. de procur. in nou.* debet enim mandatum acceptatum ad finem perducere, *Tomat. decis. 137. & 140. t. 2.* alias dicitur esse in dolo, & tenetur ad damna, & interesse mandantis, *dicta decis. 137. d. tom. 2.*

Similiter, si constituatur Procurator cum
164 facultate substituendi, potest † ad effectum substituendi tantum, mandatum acceptare,
165 licèt mortuo substituto, † substituens remaneat Procurator, dummodo dominus superuiuat, , debeatque cum eo procedi, *Rot. decis. 23. de procur. in non. Vestr. dicto cap. de procur. fol. 97.*

Si tamen simpliciter acceptet, & illud
166 producat ad effectum substituendi, nisi producatur per compulsum, præsumitur in totum acceptasse, & sententia lata ipso citato valet, *Put. decis. 13. eodem tit.*

Licet igitur Procutator constitutus ab
167 absente, recusauerit† acceptare mandatum, potest tamen pœnitere, & quandiù dominus in eadem voluntate permanserit, acceptare, *cap. licet, de procur. in 6.*

Similiter substitutus, nisi acceptet ante
168 mortem substituentis, † quando substituit iure proprio, vt quia dominus litis, gesta per
169 eum sunt nulla: Si vero † substituit vigore facultatis substituendi, si viuit principalis Dominus, ex quo substitutio tunc videtur facta nomine domini, potest post mortem substituentis acceptare, & gesta per eum valent, *Bisign. decis. 9. eodem tit. Rot. decis. 33. eodem tit. in nou. Vestr. dicto folio 97.*

Mandatum, quæ comprehendat.

Artic. IX.

170 *Procurator habens speciale mandatum potest facere ea quæ Dominus faceret.*

171 *Habens mandatum generale potest facere tantum ea, quæ in eo sunt comprehensa.*

172 *Procurator potest in solemnitatibus modici præiudicij renunciare, & consensus ipsius præiudicat.*

173 *In committenda causa sufficit consensus Procuratoris.*

174 *Procurator absente Domino tenetur pro eo adsoluendum expensas registri.*

175 *Procurator non potest prorogare iurisdictionem Iudicis incompetentis.*

176 *Si vero prorogatur sciente, & patiente Domino, valet prorogatio.*

177 *Procurator producens mandatum absque vlla protestatione declinatoria fori, dicitur prorogare iurisdictionem, & præiudicat Domino.*

178 *Si procurator proroget Iurisdictionem, & instet causam remitti ad partes, & reiectus non appellauit, dicitur acquieuisse.*

179 *Sed si mandatum non est sufficiens, præmissa non præiudicant Domino.*

180 *Secus autem si in illo adessent clausæ sufficientes.*

181 *Procurator in dictis casibus debet recurrere ad Signaturam.*

182 *Iuramentum præstitum per Procuratorem ligat Dominum.*

183 *Mandata licet sint strictè interpretanda, tamen extenduntur ad certas causas.*

184 *Procurator indefinitè constitutus ad omnes causas*

an

an valeat agere, & defendere in generalibus, & ſpiritualibus, præſentibus, & futuris.

185 *Mandatum generale comprehendit cauſas ortas.*

186 *Procurator conſtitutus ad cauſas deuolutas ex inuis neceſſitate in Curia tractandas poteſt agere, & defendere. Etiamſi agatur de nullitate proceſſus habiti in Curia, quia cauſa nunquam extra eam committitur.*

187 *Cauſa poteſt per ſpeciale reſcriptum Papæ committi in Curia, etiam quod non ſit deuoluta.*

188 *Procurator ad appellandum debet habere mandatum ſpeciale.*

189 *Procurator ad contrahendum poteſt intrare etiam in animam principalis.*

190 *Procurator, an per mandatum generale ſe extendat ad id, quod de ſui natura requirit mandatum ſpeciale.*

191 *Mandatum ſpeciale requiritur ad petendam reſtitutionem in integrum.*

192 *Procurator ad agendum poteſt petere reſtitutionem in integrum incidenter.*

193 *Si Aduerſarius committat cauſam reſtitutionis, Procurator poteſt abſque ſpeciali mandato Dominum defendere.*

194 *Procurator ad agendum poteſt defendere ſuum principalem in cauſa reconuentionis.*

195 *Mandatum generale an & quando extendatur ad requirentia mandatum ſpeciale.*

196 *Procuratori ad petendam reſtitutionem in integrũ ſine mandato ſpeciali, an mandatum ad agendum, ſufficiat.*

197 *Si in mandato expreſſa ſint aliqua requirentia mandatũ ſpeciale, & ſubſequatur clauſula generalis, tunc poterunt etiam alia fieri, quæ requirunt mandatum ſpeciale.*

198 *Si Procurator generalis admittatur in requirentibus ſpeciale mandatum, valent acta, ſecuta ratificatione per Dominum.*

199 *Mandatum ſpeciale in quibus cauſis requiratur.*

200 *Iuramentum per neceſſe requirit ſpeciale mandatum.*

201 *Vicarius Epiſcopi non poteſt ſine ſpeciali mandato reſeruare, nec approbare, nec erigere Iuſpatronatus.*

202 *Nec minus admittere reſignationes.*

203 *Specialiter ad exigendum admittitur mandatum præſumptum.*

204 *Requiritur ſpeciale mandatum in acceptatione deuolutionis, & caducitatis.*

205 *Procurator ad recipiendum non poteſt liberare ſine præſentia pecuniarum.*

206 *Mandatum ſemper interpretandum eſt, vt operetur effectum ſuum.*

207 *Etiamſi nulla fiat mentio.*

208 *Mandatum ad compromittendum non expirat per primum compromiſſum.*

209 *Procurator aliud faciens, quam ſibi commiſſum, quando dicatur excedere fines mandati.*

210 *Procurator quando poſſit tranſgredi formam mãdati.*

211 *Si duo mandata appareant, illud prævalet, quod minus authoritatis tribuit Procuratori.*

212 *Duo Procuratores abſque clauſula in ſolidum in ſpiritualibus, quilibet præſumitur conſtitutus in ſolidum, & eſt melior conditio occupantis. Secus eſt in profanis. ibidem.*

213 *Mandatum reſtrictum ad certas cauſas, & perſonas non extenditur ad alias cauſas, vel perſonas non nominatas.*

214 *Si moriatur nominatus in mandato, alio ſubrogato, vel veniente ad cauſam, non poteſt Procurator vigore primi mandati comparere.*

215 *Secus eſſet ſi mandatum non eſſet reſtrictum.*

216 *Procurator poteſt tantum cauſas tractare, quarum exercitium competit Domino.*

217 *Si conſtituatur Procurator tanquam Rector alicuius Eccleſiæ, poterit tantum cauſas Eccleſiæ tractare.*

218 *Mandatum ad lites cum facultate ſubſtituendi, ad qua ſe extendat.*

219 *Acta facta per Procuratorem contra formam, ac vires mandati, ſi tendant in vtilitatem mandantis, ſuſtinentur.*

220 *Et Dominus poteſt cogi ad ratificandum præcipuè ante ſententiam.*

221 *Procurator quam authoritatem habeat in præiudicium Domini.*

170 CIrca quartum, videlicet, mandatum ad quæ ſe extendat, dico, quod Procurator in cauſis comprehenſis in mandato habetur loco Domini, poteſtque ea facere, quæ Dominus faceret, niſi requiratur mandatum
171 ſpeciale: mandatum † enim generale non extenditur ad requirentia ſpeciale mandatũ *Clem. 2. de procur.*

172 Poteſt etiã in ſolemnitatibus modici præiudicij, & aliàs per partem remiſſibilibus renunciare, & eo caſu conſenſus ipſius habetur pro conſenſu partis.

Ideo in committenda cauſa cum certa
173 qualitate, vel certo Iudice, etiam † grauante, ſufficit conſenſus Procuratoris. de quo vide late *Caſſad. deciſ. 3. de reſcript.*

174 Et propterea abſente Domino, Procurator tenetur pro eo ad ſoluendum expenſas regiſtri, *Caſſad. deciſ. 1. de procur. Veſtr. d. c. de procur. fol. 97.* & ſuper his vide, quæ dicit *Rot. in Pampilonen. decimarum 5. May 1634. coram R. P. D. Veroſpio, in relationibus memorialium.*

Et quamuis aliqui voluerint, quod Pro-
175 curator nõ poſſit prorogare iuriſdictionem Iudicis incompetentis, niſi habeat mandatum cum libera, *Gnidop. deciſ. 46. Si tamen*
176 prorogatur ſciente, & † patiente Domino, tenet prorogatio. *DD. in cap. cum olim 1. extra de offic. deleg. Felin. in cap. P. & G. extra eodem tit.*

177 In quo etiam aduerte, quod productis
man-

Digitized by Google

mandatum absque nulla protestatione declinatoria fori, & dicit, nihil fieri nisi ipso citato, dicitur prorogare iurisdictionem, & præiudicat Domino, idque sic fuisse declaratum in Signatura Gratiæ tempore Vrbani VIII. *refert Rota in Cerulen. bonorum* 29. *Martij* 1647. *coram R. P. D. Ghislerio in fol.* Et ad propositum, quod † proroget etiã Iurisdictionem, si instat remitti causam ad partes, & reiectus non appellauit, neque adiuit Signaturam, quia dicitur acquieuisse vt dicitur in eadem decisione.

Sed declara, quòd si mandatum non est sufficiens; præmissa non præiudicant Domino: secùs autem, si in † illo adessent clausulæ sufficientes, puta. Ac si dictus cõstituens præsens esset, facere posset, etiamsi taliæ forent, quæ magis speciale mandatum requirerent, cum clausula amplissima ad lites, & causas pleno plenissimo mandato &c. plena libera &c. cum facultate substituendi; & quod clausula cum libera æquipolleat mandato speciali, ad dictum effectum, firmatur in eadem decisione.

Vt sit igitur cautus Procurator appellat in † dictis casibus, & recurrit ad Signaturam, & in productione addit clausulas declinatorias Iurisdictionis.

Iuramentũ etiam præstitum per Procuratorem ligat Dominum, ac si ipse iurasset, *Bartol. in l. qui bouum* §. *si alieno ff. de damn. infect. Gallens. in dict. tractat. quæst.* 4. *num.* 8. *folio* 35.

Mandata verò, licet sint strictè interpretanda, regulariter tamen, non solum extenduntur ad illas causas, quæ in eis sunt expressæ; verum etiam ad illas, quæ sub generalitate verborum comprehenduntur, & veniunt in consequentiam expressarum.

Ideo constitutus indefinitè ad omnes causas, poterit etiam in generalibus, & spiritualibus, præsentibus, & futuris, dummodo in aliqua causa non requiratur mandatum speciale, agere, & defendere, *Egid. concluſ.* 5. *Rot. decis.* 27. *de procur. in nou.* de quo, quando mandatum generale comprehendat causas ortas post datam mandati vidẽdus est *Vant. dict. cap. de null. ex defect. mand. numer.* 97.

Similiter constitutus ad causas deuolutas ex iuris necessitate in Curia tractandas, si agatur de nullitate processus habiti in Curia, causa nunquam extra eam committitur: vel si † causa per speciale rescriptum Papæ sit commissa in Curia, etiam quod non sit deuoluta; quia veniunt in consequentiam, poterit etiam in illis agere, & defendere, *Egid. concluſ.* 306.

Eadem ratione licet ad appellandum requiratur mandatum speciale, constitutus tamen ad agendum, poterit etiam appellare, licet non prosequi, quia appellatio est quoddam consecutiuum, *Rot. decis.* 2. *de procur. in nou.* Sed si non habet mandatum, nihil facit, & appellatio habetur, ac si non fuisset interposita; & idem ipsi eueniet, si appellaret, sed non coram Iudice, & dimitteret tantum cedulam appellationis penes Notarium, *vt in Perusina bonor.* 23. *Iunij* 1651. *coram R. P. D. Celso in folio*. Estque etiam speciale, quod Procuratores non possint prosequi appellationes à non diffinitiua, vel grauamine reparabili, vel non lata diffinitiua, alias enim præter expensas, & damna per ipsos partibus reficienda puniuntur grauiter, *vt vult Vrban. VIII. const.* 6. *regul. cancell.* 37. *fol.* 18. *tom.* 4.

Procurator ad contrahendum, potest † etiam iurare in animam principalis, dummodo illi contractui soleat adijci iuramentum, *Gallens. in dict. tract. quæst.* 2. *fol.* 10.

Si etiam aliquid incidenter tractari contingat, quod de sui natura requirat mandatum speciale, mandatum generale ad illud se extendit; Ideo licet † ad petendam restitutionem in integrum requiratur mandatum speciale, *l. illud* §. 1. *ff. de minor. Abb. in cap. ſciſcitata extra de reſtit. in integr.*

Constitutus tamen † ad agendum, & defendendum poterit etiam petere restitutionem in integrum † incidenter, vel si Aduersarius committat causam restitutionis, potest absque speciali mandato Dominum defendere, *Cassad. decis.* 2. *de procur. Vestr. dict. cap. de procur. fol.* 99.

Procurator verò † constitutus ad agendum, quando possit defendere in causa reconuentionis, *Vant. dict. capit. de null. ex defect. mand. num.* 81.

Mandatum etiam generale † aliquando extenditur ad requirentia mandatum speciale, dummodo comprehendi possit sub generalitate verborum. Ideo licet ad petendam restitutionem in integrum principaliter requiratur speciale mandatum, vt dixi; tamen si mandatum dicat, ad agendũ, appellandum, supplicandum, & generaliter ad omnia alia, quę requirunt speciale mandatum, poterit peti restitutio in integrum principaliter, *Cassador. decis.* 1. *de procur.* quia satis videtur dari facultas, per verba illa supplicandum, præcipuè cum clausula illa, & generaliter.

Idem dicemus si † in mandato expressa sint aliqua requirentia mandatum speciale, & deinde subsequatur clausula generalis; tunc enim poterunt etiam alia fieri, quæ requirunt mandatum speciale, *cap. qui ad agendum, cum ibi notatis de procur. in* 6.

Et in omnẽ euentum si Procurator generalis

rālis admittatur in requirentibus ſpeciale mandatum, tenent acta, ſecuta ratificatione per dominum, *Gemin. in dict. cap. qui ad agendum de procur.*

199 Mandatum autem ſpeciale in quibus cauſis requiratur, *vide ibi gloſ. & Doctor.* Eadem ratione licet iuramentum per neceſſe requi-
200 rat ſpeciale mandatum, *vt per DD. in cap. vt circa, in fin. de elect. in 6.* poterit tamen præſtari per habentem mandatum ad præſtandum quodlibet licitum, & honeſtum iuramentum, *Caſſad. deciſ. 1. de iur. iurand.*

201 Et eſt quoque ſpeciale, quod † Vicarius Epiſcopi non poteſt ſane ſpeciali mandato reſeruare, nec approbare, nec erigere; Ius patronatus, *vt in Nouarien. Iuris patronatus 10. Decembris 1649. coram R.P.D. Peutingerio, in folio.* Nec minus admittere reſigna-
202 tiones, † *vt in Sarſinaten. Parochialis 27. Martij 1637. coram boni mem. Cardinali Panziro-lo, in folio.*

203 Specialiter etiam aduertes, quod † etiam ad exigendum admittitur mandatum præſumptum, & in filio res tranſit ſine difficultate, *vt in Auinionen. pecuniaria 15. Ianuarij 1648. coram Reuerendiſſ. D. Dunozetto, non impreſſa.* vbi vide coniecturas, per quas faciliter illud præſumitur in coniuncto, prout etiam *in Perufina fideicommiſſi de Gratianis 5. Maij 1625. coram bon. mem. Remboldo, in folio.*

204 In acceptatione vero † deuolutionis, & caducitatis requiri ſpeciale mandatum, *dixit Rot. in dict. Romana; ſeu Comen. hæreditatis 26. Iunij 1646. coram R.P.D. Meltio, non impreſſa.*

205 Conſtitutum verò ad † recipiendum non poſſe fateri recepiſſe, & cum confeſſione de recepto liberare debitorem, ſine præſentia pecuniarum, *dicitur in Romana fructuum cenſus 14. Iunij 1647. coram R. P. D. Meltio*, & apud *Tomat. deciſ. 290.* in declaratione autem animi ſpecialis ſemper requiritur ſpeciale, *Tomat. deciſ. 185. 225. & 288.*

216 Interpretari etiã debemus † ſemper mandatum, ita vt operetur effectum ſuum, in eoque omnia ſubintelligantur, ſine quibus expediri non poteſt, etiamſi de eis nulla fiat
207 mentio; imò actus † etiam contiguus expreſſis in mandato non dicitur contra, nec præter mandatum, *Felin. in cap. cauſam, quæ extra de ſent. & re iudic.*

Et propterea mandatum ad compromit-
208 tendum non expirat † per primum compromiſſum, ſed illius vigore poteſt Procurator pluries compromittere, donec cauſa finiatur, præſertim ſi compromiſſum fiat vigore ſtatuti, *Put deciſ. 12. de procur.* & mandatum ad agendum, quod ſufficiat ad faciendam interpellationem, dicit *Tomat. dec. 161. tom. 2.*

Et ſi Procurator aliud faciat, quod ſibi
209 fuerit commiſſum, dummodo illud ſit vtilius mandanti, ita vt præſumi potuerit, quod Dominus idem mandaſſet, ſi ſcire potuiſſet, non dicitur propterea excedere fines mandati, *Afflict. deciſ. 340.*

210 Et de hoc † quando quis poſſit tranſgredi formam mandati, videatur *Iaſ. in l. ſi Procurator C. de procur. Felin. in cap. cum dilectus extra de reſcript. & in dict. Rom. fructuum cenſus coram R.P.D. Meltio. Et Tomat. deciſ. 140. dict. tom. 2.*

211 Si tamen duo mandata † appareant, illud præualet, per quod minor authoritas tribuitur Procuratori, *Boer. deciſ. 310. Vant. dict. cap. de nullit. ex defect. mand. num. 166.*

212 Si conſtituantur duo Procuratores † ſimpliciter, & abſque clauſula in ſolidum, in ſpiritualibus quilibet præſumitur conſtitutus in ſolidum, & eſt melior conditio occupantis; In profanis verò ſecus eſt, *cap. ſi duo de procur. in 6. Felin. in cap. in nomine Domini extra de teſtibus. Vant. dict. cap. num. 78.*

Intelliguntur autem præmiſſa de exten-
213 ſione † mandati, niſi mandatum eſſet reſtrictum ad certas cauſas, & perſonas, quia tunc non extenderetur ad alias cauſas, vel perſonas, præter nominatas; etiamſi de eas-
214 dem re agendum eſſet. Ideò ſi moriatur † nominatus in mandato, alio ſubrogato, vel veniente ad cauſam pro ſuo intereſſe, non poterit Procurator vigore primi mandati comparere, quia in beneficialibus mutata perſona mutatur etiam cauſa, *Rot. deciſ. 31. de procur. in nou.* & tamen † ſecus eſſet ſi mandatum nõ eſſet vt ſupra reſtrictum, quia intimata ſibi ſubrogatione per ſubrogatum, poſſet cum eo litem proſequi, *Rot. deciſ. 112. vt lite pend. in nou.*

Limitatur ſecundo, quod Procurator po-
016 terit eas tantum cauſas † tractare, quarum exercitium competit domino eo nomine,
217 quo conſtituit eum † Procuratorem; vt ſi conſtituat tanquam Rector alicuius Eccleſiæ, poterit cauſas Eccleſiæ ſolummodo tractare, *Vant. de null. dict. cap. de null. ex defect. mand. num. 77.* Et late de huiuſmodi mate-
218 ria, † videlicet mandatum ad lites cum facultate ſubſtituendi in forma ſolita, ad quas cauſas, quas perſonas, quos Iudices, & generaliter ad quę ſe extendat, præcipue ſi duo Procuratores ſimpliciter, vel in ſolidum conſtituantur, vide *Vant. ibidem à num. 75. vſque ad num. 114.*

219 Limitãtur tertio omnia ſupradicta, † quod acta facta per Procuratorem cõtra, vel vltra formam, ac vires mandati, ſi tendant in euidentem vtilitatem mandantis, ſubſtinen-
220 tur. Poteſtque cogi dominus † ad ea ratificandum, *Vant. d. cap. quib. mod. null. repar. poſſ. num. 100.* & de geſtis ante ſententiam

hoc

hoc clarum eſt; Vide etiam ad materiam præſentis capituli, videlicet quam authoritatem habet Procurator in præiudicium domini, latiſſime *Felin. in cap. ad hoc Deus, extra vt lit. non conteſt.*

231

Mandatum quando finiatur, ſeu reuocetur.

Artic. X.

232 *Mandatum Procuratoris durat donec conſtet de contraria voluntate conſtituentis.*

233 *Mandatum præſumitur durare, niſi contrarium probetur.*

234 *Mandatum probata contraria voluntate conſtituentis, expirat.*

235 *Mandatum de ſui natura eſt reuocabile.*

236 *Quod eſt de natura mandati non poteſt in contrarium firmari per iuramentum, licet reuocans, ſit periurus.*

237 *Iuramentum præſtitum ad commodum alterius eſt ſeruandum.*

238 *Ad euitandum periurium petitur abſolutio à iuramento.*

239 *Procurator poteſt reuocari expreſſe per inſtrumentum.*

240 *Reuocatio mandati debet ipſi procuratori intimari, alias geſta per eum ante dictam intimationem valent.*

241 *Declara ſi conſtitutio ei intimata fuerit, alias intimatio reuocationis non requireretur.*

242 *Quando reuocatio deuenit ad notitiam Iudicis, & partis, an ſufficiat abſq; notitia ipſius procuratoris, remiſſiue.*

243 *Si parti, & Iudici facta fuit fides de reuocatione, debet eiſdem intimari.*

244 *Reuocatio procuratoris non valet, niſi ei intimetur.*

Geſta per procuratorem poſt reuocationem, & ante intimationem, tenent.

245 *Limitatur dicta concluſio primo in procuratore ad contrahendum matrimonium.*

246 *Limitatur ſecundo, quando actus factus per procuratorem non poteſt ſortiri effectum contra voluntatem Domini.*

247 *Limitatur tertio, quando agitur tantum de præiudicio conſtituentis.*

248 *Limitatur quarto, quando aduerſarius non fuit certificatus de mandato.*

249 *Limitatur quinto, in nuncio.*

250 *Limitatur ſexto, quando dominus, & procurator cenſetur vna & eadem perſona.*

251 *Limitatur ſeptimo, quãdo reuocatio fit per mortẽ.*

252 *Limitatur octauo, quando aduerſarius fuit particeps in occultatione fraudolenta reuocationis*

Limitatur nono, quando Procurator eſt factus inimicus domini. ibidem.

253 *Præmiſſa non procedunt in procuratore domino litis effecto.*

254 *Niſi aduerſarius conſentiat.*

255 *Procurator efficitur dominus litis tantum ad cõmodum domini.*

256 *Procurator ſi reuocetur ſine cauſa, non poteſt amplius in tali cauſa ſe ingerere.*

257 *Procurator poteſt petere, vt cognoſcatur an fuerit legitimè reuocatus.*

258 *Procurator poteſt reuocari tacitè abſque cauſa.*

259 *Et in quocunque procuratore multipliciter poteſt contingere.*

260 *Procurator ſi ſit ſtatus differentis à perſona defuncti, eo ipſo cenſetur reuocatus.*

261 *Procurator reuocatur per mortem mandantis.*

262 *Declara per mortem naturalem, & ciuilem.*

263 *Procurator conſtitutus à Prælato, vel à Rectore nomine Eccleſiæ, an poſſit reuocari, ſecus, ſi eſſet conſtitutus nomine proprio.*

264 *Procurator, quando dicatur conſtitutus nomine proprio, vel Eccleſiæ. ibid.*

265 *Procurator ad reſignandum, an reuocetur per obitum conſtituentis.*

266 *Et quid in conſtituto ſuper eo, ad quod conſtitutus, præcisè compelli poteſt.*

267 *Procurator poteſt reuocari per hæredem.*

268 *Procurator, cuius conſtitutio confertur poſt mortem, non reuocatur per obitum.*

269 *Procurator, qui per conſtituentem non poteſt reuocari, poteſt ab hærede reuocari.*

270 *Procurator conſtitutus cum obligatione Camerali ad confitendum debitum, an poſſit reuocari.*

271 *Amplia, quod neque hæres hoc caſu poteſt eum reuocare.*

261 *Mandatum extraiudiciale, finitur morte mandantis re integra.*

263 *Limitatur concluſio primo, in mandato ad piaſ cauſas.*

Limitatur ſecundo, fauore dotis.

Limitatur tertio, fauore mandatarij, quando inſtrumentum poſt mortem de ſui natura eſt expedibile. ibid.

Limitatur quarto, quando in mandato ſit mentio de duratione poſt mortem. ibid.

264 *Procurator Dominus litis effectus tacitè reuocatur, ſi Dominus veniat ad cauſam.*

265 *Reuocatio non inducitur, niſi conſtet ex coniecturis de voluntate Domini, quod vult reuocare.*

266 *Per conſtitutionem ſecundi Procuratoris, inducitur reuocatio primi, niſi Dominus cõtrarium proteſtetur.*

267 *Etiamſi ſecundus non acceptet, dummodo ſpecialiter ad cauſam primus conſtituatur.*

268 *Procurator primus deputatus adminiſtratem negociorum, & ſecundus ad aliquod particulare, per ſecundi deputationem prior non dicitur reuocatus.*

269 *Procurator, ſi conſtitutus ſit ad certum tempus aduenientе tempore, mandatum expirat.*

270 *Procurator poteſt reuocari, non ſolum per conſtituentem, verum etiam per eius hæredem.*

271 *Hæres poteſt reuocare Procuratorem, quem*

Digitized by Google

non posset reuocare constituens.

272 *Procurator constitutus ad commodum tertij, an possit reuocari.*

273 *Procurator substitutus vigore facultatis substituendi, quando possit reuocari.*

274 *Et quid si Dominus in totum ei tradiderit vices suas.*

275 *Procurator constitutus per Conuentum, potest per solum Abbatem reuocari.*

276 *Quando mandatum non subsistat.*

222 CIrca quintum, mandatum † Procuratoris durat, donec constet de contraria voluntate constituentis, tacitè vel expressè, *l. si vero non remunerandi, §. si mandauero, ff. mand. l. si Procurator, §. fin. ff. de procur.*

Præsumiturque durare, nisi contrarium

223 probetur, † *l. cum hic status, §. 1. ff. de donat. inter vir. & vxor.*

224 Probata autem contraria † voluntate constituentis, statim expirat. Est enim man-

225 datum † de sui natura reuocabile, in tantum, quod facultati reuocandi etiam cum iuramento, vel per pactum renunciari non-

226 possit, † quia cum id sit ex natura mandati, non potest contrarium firmari per pactum, nec per iuramentum, licet reuocans sit periurus, *glos. in cap. fin. de procur. in 6. Felin. in cap. si diligenti, num. 12. extr. de for. comp. Boer. decis. 207. Vant. d. cap. de null. ex defect. mand. num. 156. & 158.*

227 Nisi tale iuramentum sit † præstitum ad commodum alterius, quia bene seruandum est, *Gallens. d. tract. quæst. 24. num. 5. fol. 141. vbi add.*

228 Ideo ad euitandum periurium † petitur absolutio à iuramento ad hunc effectum, & danda est in materia beneficiali, secus in alia materia, *Staphil. de litteris iustit. cap. 15. num. 8. fol. 319.*

229 Potest ergo Procurator reuocari † expressè per instrumentum eodem modo, quo

230 fuit constitutus, † quo casu huiusmodi reuocatio debet ipsi intimari, alias gesta per eum ante dictam intimationem valent, *cap. mandato, extr. de procur.* saltem ad præiudicium reuocantis, *Felin. in cap. ex parte decani, num. 24. extr. de rescript.* Dummodo † constitutio quoque ei intimata fuerit, alias intimatio reuocationis forsitan non requireretur, *Rot. decis. 2. in nou. tit. eodem.*

232 Si tamen huiusmodi reuocatio † deueniat ad notitiam Iudicis, & partis, an sufficiat absque notitia ipsius Procuratoris reuocati, videndus est *Cassador. decis. 2. de appell.*

233 Si etiam parti, & Iudici facta fuit fides de mandati reuocatione, debet de necessitate, eis quoque intimari, *glos. in dicto cap. quamuis tit. eodem in 6.* Alias gesta per eum ante intimationem reuocationis, tenent ad faucrē partis, licet ad fauorē reuocātis sint multa statim, & absque intimatione, *Vant. vbi supra n. 159.* & vt habeatur plenè, & breuiter notitia huiusmodi materiæ, sciendū est, quod

234 Reuocationes Procuratoris† iudiciales, vel extraiudiciales, regulariter non valent, nisi ei intimentur, tenentque gesta per eum post reuocationem, & ante intimationem, etiamsi habeat mandatum ad ligandum Dominum cum iuramento, & ligauerit post reuocationem, præterquam in infrascriptis

235 casibus. Primo in Procuratore † ad contrahendum matrimonium, vel cognatio-

236 nem spiritualem. † Secundo quando actus factus per Procuratorem non potest sortiri effectum contra voluntatem Domini, præ-

237 terquam in Procuratore ad † resignandum, exigendum, & quietandum. Tertio vbi agi-

238 tur solum de præiudicio † constituentis. Quarto, vbi aduersarius nondum fuit certificatus de mandato. Quinto in Nuntio:

239 sexto, vbi Dominus, † & Procurator cense-

240 tur vna, & eadem persona, † puta pater, & filius. Septimo, vbi reuocatio fit per mortē:

241 octauo, quando aduersarius fuit† particeps in occultatione fraudulenta reuocationis.

242 Nono, quando Procurator† est factus inimicus Domini: In omnibus enim prædictis casibus tenet reuocatio absque intimatione, *vt per Felin. in cap. ex parte decani, extr. de rescript.*

Præmissa de reuocatione Procuratoris,

243 non procedunt † in Procuratore Domino litis effecto, qui non potest sine causa legitima, & expressa reuocari, *l. post litem, ff. de procur.* cum ibi notatis, *cap. quamuis cum ibidem not. eodem tit. in 6.* nisi ipse, † & forsan

244 etiam aduersarius consentiat, & rationem, vide *apud Felin. in d. cap. ex parte decani, n. 25.*

245 quia tantum efficitur † Dominus litis ad commodum Domini, non autem ad com-

246 modum proprium; † Si reuocetur sine causa, non potest amplius in tali causa se ingerere, quia eo ipso efficeretur suspectus, *l. quæ omnia, ff. de procur. glos. in cap. 2. in verbo suspectus, de procur. in 6.* potest solum petere, vt cognoscatur, an fuerit legitimè reuocatus, & quod cognoscatur causa suspicionis, & an iustè fuerit reuocatus, ad saluandum honorem, *Card. in Clem. Procuratorem, de procur.*

248 Tacitè etiam absque causa† reuocari potest, *Cassad. decis. 2. de appell.* quæ tacita reuocatio in quocunque multipliciter con-

249 tingit, putà † ex mutatione status Procuratoris, aut ipsius Domini in peius, quouis modo succedat, & quia forsan efficitur criminosus, *Vant. vbi supra num. 175.* vel etiam

250 in melius, vt in hærede; Si enim sit † status differentis à persona defuncti, vt quia pupillus, Ecclesia, vel furiosus, Procurator defuncti,

Digitized by Google

functi, eo ipso censetur reuocatus, absque alia reuocatione, etiam in casibus, in quibus alias duraret, *Dec. post alios in l. rogasti, §. si fugitiuus, ff. si cert. pet. Gallesius in dicto tract. quæst. 22. num. 5. fol. 135.*

251 Per mortem quoque mandantis† reuocatur, *l. 4. ff. locat. & cap. si gratiosè, vbi glos.*

252 *de rescript. in 6.* Et hoc euenit non solum per mortem naturalem; sed etiam per mortem ciuilem, vt puta per libertatis amissionem, capitis diminutionem, ingressum Religionis, & similia; in tantum, quod si cessio, vel amissio rei litigiosæ fuit ante sententiam, & deinde feratur sententia, non potest Procurator ab ea appellare, si habuit notitiam reuocationis, *Cassador. decis. 2. de procur. Vant. vbi supra de inhab. ex def. mand. num. 168. cum seq.*

253 Quando Procurator est † constitutus à Prælato, vel Rectore Ecclesiæ nomine ipsius ipsius Ecclesiæ, & re non integra: secùs si es-

254 set constitutus nomine proprio; † quia tunc re non integra, non reuocaretur, *Clem. fin. de procur.* vbi *Card. latè nu. 6.* declarat, quando res dicatur integra, & quando Procurator dicatur constitutus nomine proprio, vel Ecclesiæ, *Rot. decis. 28. & seq. de procur. in non.* licet contrarium tenuerit *Guidopap. decis. 547.* vbi etiam vult *dictam Clem.* procedere solum in Actore, & non in Reo.

255 Fallit tamen dicta regula † expirationis mandati, primo in Procuratore ad resignandum, qui si ante obitum constituentis fecit aliquem actum denotantem consensum, vt puta porrigendo supplicationem, vel aliud simile, potest non solum post obitum resignantis consensum præstare, sed etiam potest cogi ad illum præstandum, *Cassador. decis. 1. de renunc.*

256 Secundò, in Procuratore † constituto super eo, ad quod constitutus præcisè compelli potest, *l. fundi venditor, §. item si amicus,* vbi *glos. & Castrens. ff. de acquir. possess. cap. si super gratia, de off. deleg. in 6.*

257 Licet per hæredem reuocari † possit, *vt per Alex. & alios in dicto §. item si amico, Gall. in dicto fol. 135.*

258 Tertiò, in Procuratore, † cuius constitutio confertur post mortem, *l. mortis causa, §. Titia, ff. de donat. caus. mort. l. si verò non remunerandi, §. fin. cum l. seq. ff. mand* licet

259 enim per constituentem † reuocari non potuit, hæres tamen posset reuocare, *glos. in l. sed inter. m, §. Si vxor. primo, ff. de donat. inter vir. & vxor. Felin. & Doct. in cap. relatum extr. de of. deleg. Gallesius dicta quæst. 12. dicto fol. 135.*

260 Quartò, in Procuratore † constituto in obligatione Camerali ad confitendum de-

261 bitum, † vt antiquitus solebat fieri: sicut enim nō potest per Dominum reuocari, ita non finitur morte mandantis, & in hoc est magis priuilegiatus ceteris, quod hæres non potest eum reuocare, saltem de stylo, vt notat *Gale. dicto fol. 135.*

2262 Mandatum etiam extraiudiciale† finitur morte mandantis re integra, *l. mandatum, C. mandati,* præterquam in quatuor casibus.

263 Primo in mandato ad pias † causas: secundò fauore dotis: tertiò fauore mandatarij, quando mandatum post mortem de sui natura est expedibile: quartò, quando in mandato fit mentio de duratione post mortem, *Felin. in cap. relatum, in princ. extr. de off. deleg.*

Tacitè similiter reuocatur Procurator,

164 & Dominus † litis effectus, si Dominus veniat ad causam, eamque pertractet simpliciter non animo assistendi, dummodo alias ipsius præsentia non sit necessaria, *cap. si quando, de procur. in 6.* si tamen actus, qui

265 expeditur, † nisi ex alijs coniecturis constet de voluntate Domini, volentis reuocari, nō inducitur reuocatio, *Rot. decis. 21. & 31. de procur. in antiq. & in cap. ex parte decani, in fin. extr. de rescript.*

Per constitutionem quoque secundi Pro-

266 curatoris inducitur † reuocatio primi, nisi Dominus contrarium protestetur, *cap. si quem de procur. in 6. Rot. decis. 20. eodem tit. in*

267 *nou.* etiamsi secundus non † accepter; dummodo specialiter ad causam primi constituantur: Si enim primus esset constitutus ad omnia specialiter, & secundus ad omnes causas generaliter, secus esset, *Vant. vbi sup. num. 164.* & si primus fuit deputatus ad vni-

268 uersitatem negociorum, & postea deputetur alter ad aliquod negocium particulare, per secundi deputationem prior non dicitur reuocatus, *vt in Ianuen. Canonicatus 31. Maij 1648. coram R. P. D. Ghislerio inter vagantes.*

269 Constituti etiam ad certum tempus, vel sub cerra conditinoe, aduenient tempore, vel conditione mandatum expirat. *Vant. ibidem.*

Potest autem reuocari Procurator, non

270 solum per constituentem, † sed etiam per eius hæredem; imò in multis casibus hæres

171 potest reuocare † Procuratorem, quem non potest reuocare constituens, *vt per glos. in l. sed interim, §. si vxor, de donat. inter vir. &*

272 *vxor.* quando non † sit constitutus ad commodum tertij, quia tunc sicuti Dominus, ita & hæres eum reuocare non potest, prout in obligatione in forma Cameræ, de qua supra, *Bald. in l. id quod, C. de Episcopis, & Clericis. Ruin. cons. 7. vol. 2. Gallesius d. tract. quæst. 23. fol. 139.*

Substitutus etiā vigore facultatis substi-

273 tuendi, † si habet facultatem reuocandi in

eodem mandato, poteſt ſubſtitutum reuocare;& ſi ſubſtitutio non tenet,poteſt ſubſtituens litem proſequi, *cap. is, qui, de procur.*

274 *in 6.* & ibi *Gemin.* niſi in totum eiſ tradiderit vices ſuas, quia tunc etiam re integra etiamſi in ſuo mandato haberet facultatem ſubſtituendi cum clauſula, procuratorio in ſuo robore permanente, non poteſt cauſam reaſſumere, *Biſignet.deciſ.11. de procur.*

275 Procurator conſtitutus † per Conuentum, poteſt per ſolum Abbatem reuocari, *Gemin.in cap. pretium, num.15. de teſt.in 6.*

276 Quando mandatum† reddatur nullum, vel non ſubſiſtat, vide *Vant. de nullit. tit. de mod. & ordin. Iud. proc. num.5.*

De nullitate ex defectu mandati.

Artic. XI.

277 *Qua requirant mandata, ſi fiant, & quando reddantur nulla.*

278 *Mandatum, quando probatur per teſtes preſentes proceſſui, neceſſaria non interueniſſe.*

279 *Nullitas mandati eſt inſanabilis, quia deficit conſenſus.*

280 *Si Princeps ſuppleat omnes defectus ex certa ſcientia, & plenitudine poteſtatis, attamen non præſumitur ſanare defectum mandati.*

281 *Nullitas mandati non comprehenditur in ſtatuto prohibente, dicere de nullitate etiam aduerſus tres conformes.*

282 *Litteris Papæ aſſerentis, reſignationem fuiſſe factam in eius manibus, anſtetur.*

283 *Si dubitetur de falſitate mandati, cum quo fuit beneficium reſignatum, datur commiſſio præfixionis termini reſignatario ad docendum.*

284 *Commiſſio admiſſionis ad probandum contra litteras, cum clauſula conſtito de falſitate mandati, quando concedatur facta reſignatione.*

285 *Regens Cancellariæ habet authoritatem cognoſcendi mandata reſignationum.*

286 *Nullitas mandati in reſignatione, an poſſit opponi, etiam vſque ad centum annos. Si Dominus opponat nullitatem geſtorum per Procuratorem, tunc talis legitimatio ei non obſtat. ibid.*

287 *Aduerſus nullitatem mandati, non admittitur præſcriptio.*

288 *Solemnitates mandati, non præſumuntur extrinſecè peruenisſe.*

289 *Eoque ipſo dicitur adeſſe nullitas, quando non conſtet de mandato, præterquam in ſententia, vel laudo 70. vel 90. annorum.*

290 *Mandatum, quando ex longo tempore præſumatur. Sententia enuncians aliquem Procuratorem, an probet eſſe talem. ibid.*

291 *In actu requirente mandatum ſpeciale, non præſumitur talis actus præceſſiſſe, niſi ſpecialitas enuncietur.*

292 *Si mandatum enuncietur in aliquo actu inter diuerſas perſonas, non probat, niſi illius tenor inſeratur.*

293 *Exceptio mandati debet opponi ante litis conteſtationem.*

294 *Procurator, ſi ſemel oſtendit mandatum, & pars nihil opponat, non tenetur amplius exhibere.*

295 *Dominus, ſi approbauit Procuratorem per actus poſitiuos, non poteſt eius mandatum impugnare.*

296 *Mulier approbans Procuratorem, etiam ſine ſolemnitatibus, non poteſt amplius eum conuertere.*

297 *Appellatio interpoſita à Procuratore tempore debito ſine mandato, ſuſtinetur, ſi ratificetur à Domino.*

298 *Geſta per falſum Procuratorem, ſunt nulla.*

299 *Geſta in audientia Principis, ſi ratificentur à Domino, valent.*

300 *Duo Procuratores non inſolidum, alter ſine altero admitti non poteſt.*

301 *Procuratores ſi ſint inſolidum conſtituti, altero acceptante, alter non poteſt amplius ſe intromittere, niſi adſit clauſula, quod non ſit melior conditio occupantis.*

302 *Proceſſus factus per alterum ex Procuratoribus inſolidum conſtitutis, valet.*

303 *De iure mandatum debet produci in principio litis, ſecus de ſtilo.*

304 *Si ſemel producatur inſufficiens, & deinde ſufficiens mandatum, proceſſus non ſuſtinetur.*

277 QVæ requirant mandata, ſi fiant, † ſiue reddantur nulla, & quod ſatis eſt excipere, quod non conſtat de mandato, *Vant. dicto cap. de nullit. ex defect. mand. num. 62.*

278 Etiam poteſt probari per teſtes, † qui fuerunt præſentes proceſſui, talia neceſſaria non fuiſſe facta, *Vant. cap. à quo, & quibus mod. null. pro. poſſ. num. 13. & 19.*

279 Huiuſmodi nullitas eſt inſanabilis, † quia deficit conſenſus, qui neque per Papam ſuppleri poteſt; præcipuè ſi mandatum fuit reuocatum, *DD. in cap. per venerabilem, extr. qui fil. ſint legitimi, cap. in noſtra, extr. de procur. l. licet, C. eodem. Staphil. de litteris inſt. dicto cap. 4. num. 6. in fine, & num. 7. fol. 380. & Gemin. in dicto cap. fol. 166. col. 2.*

Si autem Princeps ſuppleat omnes defe-

288 ctus † etiam ex certa ſcientia, & plenitudine poteſtatis; attamen non præſumitur ſanare iſtum defectum, cum ſit iuris naturalis, *Staphil. dicto cap. 4. fol. 381.*

Et huiuſmodi nullitas non comprehendi-

281 tur † in ſtatuto, vel reſcripto prohibente dicere de nullitate, etiam aduerſus tres conformes, *Vant. c. quis poſſit dic. de nullit. nu. 41.*

282 Ideò licet regulariter ſtetur † litteris Papæ, aſſerentis reſignationem fuiſſe factam

in

in eius manibus, *Clem. differis, de prob.* Si ta-
283 men dubitetur † de falsitate mandati, cum quo fuit resignatum beneficium, datur cō-missio præfixionis termini resignatario ad
284 docendum, quod mandato † vti velit; Et an ex eo resignatio facta fuerit, & possit concedi commissio admissionis ad probandum contra litteras, cum clausula, constito de falsitate mandati, licet soleant huiusmodi commissiones signari arbitrio Iudicis, idem *Staphil. cap. 8. fol. 296. num. 12.*

285 Hodie verò huiusmodi † differentiæ dignoscuntur apud Regentem Cancellariæ, qui habet auctoritatem super huiusmodi, *vt in Constit. 3. Martini V. bull. nou. tom. 1. folio 239. constit. 34. Clem. 7. dicta tom. 1. fol. 502. constit. 54. Pij IV. eodem bull. tom. 2. fol. 54. constit. 84. & 90. Pij V. tom. eodem fol. 113. & 219.*

286 Potestque huiusmodi nullitas † opponi quandocunque, etiam vsque ad centum annos, nisi personæ litigatorum fuissent per sententiam Iudicis expressè legitimatæ, nisi Dominus opponat nullitatem gestorum per suum assertum Procuratorem, quia tunc huiusmodi legitimatio ei non obstaret, *Vant. cap. quib. mod. null. san. poss. num. 91. & 93.*

287 Nec aduersus huiusmodi † nullitatem admittitur præscriptio, vt per *Vant. dicto cap. de null. ex defect. mand. num. 57.*

288 Neque mandati solemnitas, † sicuti aliæ solemnitates extrinsecæ, præsumitur interuenisse, nisi probetur, *ad text. in l. sciendum, ff. de verb. oblig.* eoque ipso dicitur adesse,
289 quando non constat de eo, † præterquam in sententia, vel laudo antiquo 70. vel 90. annorum; Præsumitur enim in tali sententia tunc adfuisse mandatū, & in laudo præcessisse compromissum, quamuis producatur sine processu; præcipuè si in eis enuncietur; quamuis ineptè. *Cassad. decis. 3. de procur. Gemin. in dicto cap. fol. 167.*

290 An autem ex longo tempore † præsumatur mandatum, est *videndus Boer. decis. 281.* & de hoc, quando sententia enunciat aliquem esse Procuratorem, an probet, *Felin. in cap. cum in iure, extr. de off. deleg.*

291 In actu vero requirente mandatum † speciale, non præsumitur talis actus præcessisse, nisi etiam specialitas enuncietur, *Put. decis. 4. de procur.*

Similiter, si mandatum enuncietur in ali-
292 quo actu, † seu scriptura, inter diuersas personas confecta, non probat, nisi illius tenor inseratur, vt supra dixi, & addo *Boer. dicta decis. 281. Vant. cap. de nullit. ex defect. mand. num. 71.*

293 Exceptio tamen mandati † debet opponi ante litis contestationem, non autem postea; Qui enim non opponit censetur ap-
294 probasse personam, & si Procurator semel ostendit mandatum, & pars nihil opponat, non tenetur amplius exhibere, *Felin in dicto cap. cum in iure, in fin. extr. de off. deleg. Vant. ibidem num. 63.*

295 Idque fortiùs euenit in eo, † qui procuratorem vti talem approbauit per actus positiuos, quia non potest eius mandatum am-
296 pliùs impugnare: quod † procedit etiam contra mulierem approbantem, etiam sine solemnitatibus, quia non potest ampliùs controuertere mandatum, *vt in dicta Romana subhastationis de Alexijs, 15. Maij 1648. coram R. P. D. Cerro, inter volantes.*

297 Appellatio quoque tempore † debito interpolita à Procuratore sine mandato, sustinetur si ratificetur à Domino, cum constitutione, vel cum ratificatione gestorum, *Rot. decis. 56. de appell. in antiq.*

298 Gesta etiam per falsum † Procuratorem sunt nulla; sed licet posset puniri tanquam falsus Procurator, *Bisignet. decis. 2. de procur.*
298 tamen si gesta per ipsum, † præcipuè in audientia Principis, ratificentur à Domino, valent, *l. 3. §. si Procurator, ff. quod quisq; iuris. Felin. in cap. nonnulli, §. sunt, & alij, extra de rescript.*

Ex duobus procuratoribus simul constitu-
300 tis, non in solidum, alter † sine altero admitti non potest, & si sint insolidum constituti,
301 altero † occupante, alter non potest ampliùs se intromittere, nisi in mandato adsit clausula, quod non sit melior conditio occupantis; quia tunc potest alter prosequi negocium inchoatum ab altero, & sic inuicem se adiuuare, dummodo prior non substituerit, *cap. si duo de procur. in 6.*

302 De stilo tamen, processus factus † per alterum ex procuratoribus non insolidum constitutis, valet, *Rot. decis. 3. de procur. in nou. Vant. dicto cap. de procur. in fin.*

303 Licet etiam de iure debeat † mandatum in principio litis produci, de stilo tamen, etiam si producatur post sententiam, processus factus tenet *Rot. decis. 7. in fin. de procur. in nou. & decis. 19. eodem in antiq.*

304 Dummodo semel productum † non fuerit insufficiens, quia tunc non sustineretur processus, quamuis deinde mandatum sufficiens producatur, *Put. decis. 6. eodem tit.*

Alia de Procuratore in genere.

Artic. XII.

305 *Procurator cum clausula, ad faciendum, quod sibi placet, tenetur de negligentia, & dolo.*

306 *Magistri domus locorum piorum, censentur habere speciale mandatum, vti tutores, & curatores, & specialiter deputati.*

307 Qua

307 *Quæ clauſulæ ſint neceſſariæ in mandato procuræ.*

308 *Mandatum factum cum clauſula, releuans, &c. & coram quibuſcunque Iudicibus, &c. non expirat in prima inſtantia.*

309 *Satis eſt, quod mandatum producatur poſt ſententiam, ſi de eo non fuit oppoſitum.*

310 *Secus, ſi fuit oppoſitum ante ſententiam.*

311 *Si Procurator diſcedat à Curia, debet amicum ſubſtituere, & ſubſtitutionem deducere ad notitiam partis.*

312 *Aliàs enim proceditur contra ipſum per contradictas.*

313 *Si Procurator moriatur in Curia, proceditur per contradictas etiamſi non intimetur principali.*

314 *Quale ſalarium debeatur Procuratori.*

315 *Procuratori conſtituto ad lites, debetur ſalarium etiam non conuentum.*

316 *Quantitas ſalarij, vt plurimum remittitur arbitrio Iudicis.*

317 *Rota aliquando ſalarium tractauit, ad rationem ſcutorum 12. pro quolibet menſe.*

318 *Quale ſalarium debeatur ſollicitatori, pro quolibet menſe.*

319 *Procuratores, quando ſint potiores, & præferantur.*

320 *Procuratores ſicuti volunt ſibi ipſis ſatisfieri, ita debent eſſe cauti in adimplendo eorum munus.*

321 *Procuratores, ſi exegerunt pecunias principalis, tenentur de ſtilo Signaturæ, etiam executiuè.*

322 *Callidi litigatores, aliquando ad effectum euitandi contra ſe patrocinium alicuius ſpectabilis Procuratoris, procurant in principio cauſæ illum allicere.*

323 *Et alterius vtuntur opera.*

324 *Vt euenit egregio viro Camillo Adriano, cuius memoria viuet in æternum.*

325 *Procurator, & ſollicitator, non poteſt cogi ad ſe examinandum contra ſuum clientem.*

305 QVando autem conſtitutus cum clauſula, ad faciendum; quod ſibi placet, teneatur de negligentia, & dolo, videnda eſt *Rota in Meleuitana reddditionis rationis*, 14. *Maij* 1649. *coram Reuerendiſſimo D. Lunozetto Decano, inter volantes, & Tomat.* 137. & 215.

An etiam magiſtri domus locorum piorum† cenſeãtur habere mandatum ſpeciale,
306 & poſſint Dominis præiudicare, *Rota reſolu. nit eſſe* ad inſtar tutorum, & curatorum, & Procuratorum, & poſſe liberè diſponere tanquam ſpecialiter deputati, & cum ſpeciali mandato, & dictis locis præiudicare, *vt in Romana precij grani*, 14. *Decembr.* 1648. & 14. *Februarij eiuſdem anni coram R. P. D. Meltio, inter vagantes.* Ad exigendum tamen ſortem principalem cenſus requiri ſpeciale, *dicit Tomat. deciſ.* 263. *tom.* 2.

307 Quæ clauſulæ ſint neceſſariæ† in mandato Procuræ, indicantur *à Rota in Romana prætenſæ abſolutionis*, 15. *Iunij* 1646. *coram eodem R.P.D. Merlino, apud Zacch. deciſ.* 165.

308 Quod autem mandatum procuræ factum cum clauſula, releuans, &c. & cum clauſula coram quibuſcunque Iudicibus, &c. non dicatur expirare in prima inſtantia, ſed durare etiam in ſecũda, vt dixi ſupra; quodque poſſit contra eum procedi etiam poſt mortem cõſtituentis, *dicit Rota in Fauentina fideiuſſionis, ſeu liberationis à moleſtijs* 1. *Iul.* 1650. *coram R. P. D. Albergato, inter volantes*; ſed quod factum cum clauſula, cum libera, non det facultatem donandi, tenet *Tomat. deciſ.* 290. *dicto tom.* 2.

309 Et quod ſatis ſit, † quod mandatum producatur etiam poſt ſententiam, ſi antea de eo non fuit oppoſitum, dicitur *in Romana fideicommiſſi, de Capite ferreo*, 19. *Febr.* 1636. *coram Eminentiſſimo D. Cardinali meo Corrado,*
310 *apud Merlin. de leg. deciſ.* 150. ſecùs† autem, ſi fuit ante ſententiam oppoſitum de eo, quia illius productio poſtea nihil operatur: bene verum eſt, quod ad ſaluandam ſententiam attenduntur coniecturæ, & præſumptiones inducentes tacitum; *vt in dicta Romana Canbii*, 9. *Iunij* 1649. *coram R.P.D. Arguelles, poſt Labyr. creditorum.*

Ne autem in fine huius capituli, ſine monitione † recedamus, cautus eſſe debet procurator, quod ſi aliquando à Curia diſcedat, debebit amicum ſubſtituere, & ſubſtitutionem deducere ad notitiam partis aduerſæ, ne animi eius recreatio clienti præ
312 iudicium afferat, † poſſet enim contra eum procedi per contradictas, idemque eueniet,
313 quando † procurator contrarius, qui produxit iura, deceſſit, etiam quod non fuerit intimata mors illius principali: caſus reperitur deciſus in vtroque, *in Peruſina honorũ*, 23. *Iunij* 1651. *coram R.P.D. Celſo, inter volantes*. Si autem ægrotabit Iudex ſuccurret eauſæ cum aliqua ſuperſeſſoria, *Tomat. deciſ.* 232. *dicto tom.* 2.

314 Quale autem ſalarium † debeatur Procuratori, eſt maxima controuerſia inter DD. In curia tamen quæſtio videtur ſublata, quia licet alibi ſalarium non conuentũ non debeatur, hic tamen fallit, quia viget conſuetudo locandi, & reſpectiuè conducendi operas, & ſoluendi ſalaria, vt conſiderat *Rota in Queten. mercedis*, 13. *Decembris* 1645. *coram bon. mem. Coccino, deciſ.* 117. *par.* 2. *recent.*

Quod in ſpecie viget in procuratore ad
315 lites, † quia illi debetur etiam ſalarium nõ conuentum, vt conſuluit *Natta conſ.* 376. *num.* 1. Quod etiam ſenſit *Rota in Toletana uercedis*, 14. *Maij* 1608. quam refert *Grauet. Theorem.* 12. *num.* 9. & in alijs caſibus relatis *in Oſcen. ſalarij*, 21. *Maij* 1610. *coram bo. me.*

Cardi-

Cardinali Lancellotto, decis. 238. *par.* 1. *recentior.*

316 Difficultas erit in quantitate,† & ideo vt plurimum remittitur arbitrio Iudicis,habito reſpectu ad laborem in cauſa factum, quod *dixit Rot.in Romana Palatij*,17. *Nouembris* 1568. *coram bon. mem. Cardinali Seraphino,& in Valentina ſalarij*,21.*Februar.*1611. *coram bon. mem. Marquemontio,inter volantes.*

317 Et in ſpecie Rota aliquando ſalarium huiuſmodi taxauit ad rationem ſcutor. 12. pro quolibet menſe , *vt in Romana reſtitutionis in integrum*, 1. *Iulij* 1609. *coram bon.mem. Ottembergo, in folio.* Aliquando ad rationem ſcutorum octo cum dimidio, *vt in Valentina ſalarij* , 21. *Februarij* 1611. *coram dicto Marquemontio,deciſ.*291.*par.*1.*recent.*& nunquam quod viderim, ad minus, quam ſcutorum ſeptem , pro quolibet menſe , *vt de mente Rotæ,coram Sarmiento,*30.*Aprilis* 1568. refert *dict. Granut. dicto Theorem.* 12. *num.* 9. *poſt med.* Eſt, & alter modus ſoluendi honorarium ad regulam laborum , vt puta pro viſione ſcripturarum, & proceſſuum ſcutum aureum , pro quolibet centenario foliorum proceſſus, & ſcuta duo auri pro informatione in ſcriptis,& totidem pro qualibet informatione vocali . De his loquitur Romanus modernus, in appendice ad D. Gratioſum Vbertum , ſub titulo, Inſtructio pro agentibus, & iſta eſt praxis ferè ordinaria tractandi Procuratores , & Aduocatos Romanæ Curiæ .

318 Quantum autem debeat ſolui † ſollicitatori quolibet menſe recurrendum,eſt ad *Rot. in Vlisbonen. profeſſionis*, 27.*Martij* 1637. *coram bon.mem. Carillo,deciſ.*644.*par.*4.*tom.*3.*recent.* vbi fuit taxatum illi ſalarium in ſcutis duobus, quolibet menſe .

319 In iſtis verò ſalarijs , † ſi procuratores ſeruiuerunt pro tuenda hæreditate, habent hypothecam tacitam,ſunt potiores, & præferuntur omnino creditoribus quantumuis priuilegiatis, etiam rei frumentariæ, & alimentariæ,nec coguntur,vt alij ſolent in concurſu cauere de reſtituendo prioribus,& potioribus , & contribuendo cum æqualibus , quia dicuntur conſeruare bona, *vt dixit Rota in Romana ſalarij*, 1. *Iulij* 1569. *coram Coradino apud Fenſon. deciſ.*60.

320 Sed ſicuti volunt ſibi ipſis ſatisfieri, † ita debent eſſe cauti in adimplẽdo eorum munus diligenter , ſecùs enim tenentur de negligentia , & de dolo , vt aduertit *Rota in Meleuitana reddition is rationis*, 14.*Maij* 1649. *coram Reuerendiſſimo D. meo Dunozetto, inter vagantes* .

321 Et ſi exegerunt pecunias† principalis,itenentur illi de ſtilo Signaturæ,etiã executiuè. vt cõſiderant *Adden.ad Ludouiſ.dec.*518.*n.*10.

321 Quia etiam ſæpè euenit , † quod aliquãdo callidi litigatores ad effectum euitandi contra ſe patrocinium alicuius ſpectabilis Procuratoris , curant in principio cauſæ illum allicere pro ſua parte,& facere vt ſemel ſcribat pro eorum parte , poſteaque illum
323 deſerunt ; & alterius vtuntur opera ; †ſi veniet caſus , quod derelictus accipiatur pro defenſione contrarij , non dicitur præuaricator,vt euenit egregio viro,†quondam Camillo Adriano , cuius memoria ſemper erit venerabilis , & iure merito DD. de Rota , pro tutela honoris tanti viri approbarunt ſuſceptionem patrocinij ab ipſo factam in fauorem alterius partis , *vt in Romana patrocinij*,15. *Decembris.* 1632. *coram bon.mem. Coccino, inter volantes* .

An autem Procurator,& ſollicitator poſ-
325 ſit cogi † ad ſe examinandum contra ſuum clientem,vide negatiuam *in Romana hæreditatis de Agazzarijs* , 14. *Ianuarij* 1622. *coram bon.mem. Remboldo , deciſ.*334. *tom.* 2. *par.*3. *recentior.*

Quas regulas debeat ſeruare in formando commiſſiones .

Artic. XIII.

326 *In Curia cauſa ciuiles committuntur Prelatis , vel Rotæ ,*
327 *Cauſæ criminales , quibus committantur.*
328 *Cauſæ extra curiam,committuntur conſtitutis in dignitate eccleſiaſtica .*
329 *Idem ſi fiat ſubdelegatio , vel ſubrogatio .*
330 *Si committatur ſimplici clerico , quando proceſſus valeat .*
331 *Hodie committuntur iuxta formam Concilij .*
332 *Laici non ſunt capaces cauſarum ſpiritualium , & eccleſiaſticarum .*
333 *In quo foro, & loco debeant committi .*
334 *Declara in quibus procedat .*
335 *Et in qua actione, & caſu procedat .*
336 *An perhorreſcentia trahat reum extra forum, & per quot dietas .*
337 *Quid ſit exprimendum in commiſſione , vt ſuſtineatur .*
338 *Intereſſe expreſſio , quando ſit neceſſaria .*
339 *Commiſſio in cauſa priuationis beneficij , ad cuius inſtantiam concedatur .*
340 *An ſufficiat intereſſe de futuro .*
341 *Fideicommiſſarius ante diem agens , an obtineat commiſſionem .*
342 *Agens pro cautione de reſtituendo fideicommiſſum, obtinebit .*
343 *Vocatus ſub conditione, quando poſſit agere.*
344 *Quid ſit exprimendum in commiſſione cauſæ beneficialis .*
345 *Commiſſio non extenditur ad non nominatos, & non expreſſos .*

346 Et

346 *Et si non adest clausula in iure, & in facto, non potest dari inhibitio extra Vrbem.*
347 *Secus in Auditoribus Rotæ.*
348 *Vsus commissionis debet esse infra annum.*
349 *Subreptio, & obreptio vitiant commissionem.*
350 *Quid sit subreptio.*
351 *Quare dicatur subreptio.*
352 *Subreptio, quando vitiet rescriptum.*
353 *Quando vitiatur.*
354 *Commissio pluribus narratis in parte non veris, an sustineatur.*
355 *Commissio subreptitia, non est ipso iure nulla.*
356 *Auocatoria subreptitia, est ipso iure nulla.*
357 *Subreptio allegari potest dilatoriè, & peremptorie, & quomodo.*
358 *Taciturnitas non vitiat rescriptum,*
359 *Declara habere locum extra Curiam, non autem in Curia, & quare.*

HIs præcognitis reliquum est, vt videamus de modo, quem Procurator seruare debet in formando primò commissiones, & deinde informationem facti, ad animum Iudicis instruẽdum. Respectu commissionis, præter ea quæ dicemus infra tit. de commissionibus, debebit aduertere, quod si agit in Curia, non debet petere causã com-
326 mitti alteri, † quam alicui Prælato, vel Rotæ Auditori, nisi ageretur in gradu appellationis in causa criminali; quia tunc de stilo, solet impetrari directa, vel Senatori
327 Vrbis, vel eius † Iudici criminali, vel Iudici criminali Curiæ Burgi, vel Gubernatori, aut alicui ex suis Locumtenentibus, vel alteri personæ sæculari iudicum in Curia exercenti ordinariam iurisdictionẽ, vt vult *constit. 71. Paul. V. super reformat. tit. de Iudicibus crim. Vrbis*. Si verò agitur de causa extra Curiam, illa † non potest committi, nisi
328 personæ ecclesiasticæ in dignitate ecclesiastica constitutæ, ad formam *cap. statutum, de rescript. in 6. & Clem. & si principalis, eodem tit.* quod etiam obseruabit, si petat aliquem † subdelegari, vel subrogari, quia
329 semper sunt obseruandi dicti Textus; quod in tantum est verum, quod si causa com-
330 mitteretur simplici clerico, † nisi appareret, id factum fuisse de certa scientia Papæ, processus non valeret, quod quomodo procedat, dicit *Vant. de nullit. ex defect. iurisdict. deleg. num. 53.* Quinimò, nec sufficeret illum habere qualitates *dicti cap. statutũ, & Clem. & si principalis*, nisi † etiam seruaretur, quod
331 mandat *Concil. Trident. sess. 25. cap. 10.* Laicis autem, nec per imaginationem committuntur, neque per delegationem remittun-
332 tur causæ spirituales, † vel inter personas Ecclesiasticas motæ, neque de consensu partium, *cap. decernimus, extra de iudic. & cap. si diligenti, eod. tit.*, ad quod est videndus *Felin. in cap. cum sit, extra de foro comp. & Franc. in cap. cum tua nobis, nu. 4. extra de appell.* & quæ dixi supra *tit. de Iudice, & eius iurisdictione.*

Aduertet insuper petere, quod causa committatur in loco, † & foro Rei con-
333 uenti, quia Actor sequi debet forum Rei, *l. iuris ordinem, C. de iurisdict. omn. Iud. cap. si diligenti, & cap. si contra clericum, extra de foro compet.* Quod procedit dummodo Reus sit
334 necessarius, † non autem voluntarius; & quando quis citatur quatenus sua putauerit interesse, tunc enim tenetur comparere coram Iudice Actoris etiam sæculari, etiam si citatus sit clericus, *Iaf. post alios in l. testamenta, C. de testam. Dec. in cap. cum inter nu. 16. extra de except.*

335 Sed hoc habet locum in actione † personali, quia si ageretur in actione reali, iudicium esset instituendum in loco, vbi res sita reperitur, quia ratione rei dicitur forum sortiri, *l. fin. C. vbi in rem actio*.

Ratione etiam contractus, si forum sortitus fuerit reus, conuenietur ibidem, ad quod videnda est *glos. fin. in cap. 1. §. nec etiam, & §. fin. in verbo contrahentes, de for. comp. in 6.*

Quod cessat aliquãdo ratione perhorres-
336 centiæ, † quia scilicet actor dubitat de potentia sui Aduersarij, & hoc casu committitur viciniori, vel alteri; dummodo reus non trahatur extra suum forum vltra vnam dietam, vt vult Constitutio Bonifacij *VIII.* & ex commissione Concilij Generalis vltra duas dietas à fine suæ Diœcesis computandas, vt *dicto cap. statutũ, §. cum verò de rescript. in 6. cap. nonnulli. extra eodem tit.* Huiusmodi autem rigori Signatura derogat per clausulam, dummodo non vltra tres dietas, ac facultate derogandi, vt dicit *Staphil. de litter. iust. cap. 13. fol. 307.*

337 Commissio autem faciliter † componi potest, in illa enim debet exprimi nomen Iudicis, Actoris, & Rei, & causa super qua lis vertitur, vel vertenda est, cum instantia si est prima, aut vlteriori; & in summa est facienda breuis facti narratiua, alias rescriptum vitiaretur, vt de his est *Textus in cap. forus, extra de verb. significe.* & post alios *Gomes. in cap. præsentiam, num. 4. de testib. in 6.* & de hac materia videndus est latè *Felin. in cap. super litteris, num. 8. extra de rescript.*

Neque sufficeret, quia debet exprimi etiã quid interfit, quia secus, qui non habet in-
338 teresse, † audiri non potest, *cap. veniens, extra, de testib.* & hæc exceptio impedit litis ingressum, *cap. non solent, 2. quæst. 6. l. non solent, ff. de appell. recip.*

Quinimo, si ex lectura non constabit de interesse, reijcietur commissio, *Abb. in cap. ex parte, extra de foro compet. Rom. consil. 499. Staphil. de litter. 1. cap. 19. fol. 333.*

Et

Digitized by Google

Et hoc procedit tàm in profanis, quàm in beneficialibus, *glos. fin. in cap. post elect. extra de conc. præben.*

Nec sufficeret, quod aduersario obesset nisi petenti prodesset, *l. si fundo, ff. de rei vendic. Staphil. cap. 14. fol. 312.*

Exemplum erit in causa priuationis beneficij ob non solutam † pensionem, non enim datur commissio ad alterius instantiã, quam pensionarij, cuius interest, *Staphil. cap. 15. fol. 218.*

339

Nec esset satis interesse de futuro, † sed debet exprimi de præsenti: nec sufficeret, quod ius consisteret in euentu, & contingentia, quia super iure de futuro Iudex moueri non potest, *l. nam quemadmodum, ff. de iudi.*

340

Pro exemplo deseruit fideicommissarius, qui si vult agere ante † diem fideicommissi, vt declarentur aliqua bona ob noxia restitutioni, non audietur, quia huiusmodi iudicium potest esse elusorium, si credimus *Ario Pinello in l. 1. in 3. par. num. 78. C. de bon. matern.*

341

Sed declarà, quod si vocatus agit contra grauatum (dummodo ille non sit in primo gradu) pro cautione † de restituendo fideicommissum, obtinebit commissionem, quia interesse si ille non cauet est de præsenti, si enim non præstatur cautio, datur immissio, *vt in Romana fideicommissi de Sabellis 10. Aprilis 1628. coram bo. me. Cardinali Virili.*

342

Aliud exemplum erit in eo, qui vocatus est sub conditione; † ille enim videtur carere actione, & commissionem obtinere non potest, nisi conditio purificetur, *Cagnol. in l. in omnibus obligationibus, nu. 68. de regul. iur.*

343

In causa beneficiali, non sufficit exprimere in genere beneficium, nisi illud in specie describatur, † & constaret de corpore ipsius, ita quod si in eadem Ecclesia sint plura beneficia similia, dignosci possit, quale est illud, quod est in lite; ne per vnicam cõmissionem detur occasio molestandi plures personas: & ideo solemus dicere in commissione super beneficio, sub inuocatione talis Sancti in tali Ecclesia, quod vacauit per obitum talis; & potest etiam poni nomen intrusi, & commissio non extendetur ad alias

344

345 personas, † causas, res, & beneficia, præter expressa, *cap. 1. & 9. extra de offic. delegat. l. si tibi, §. si partes, & l. si vnus, §. ante omnia, ff. de pact.* quia est stricti iuris *cap. 1. & 9. de off. deleg.* Ex quo etiam oritur, quod si in commissione non ponitur clausula illa † cum facultate inhibendi in Curia, & extra, Prælatus non posset inhibere extra Curiam, *cap. cum dilectus, de rescript.* & inquit *Decian. cons. 33. num. 6.* quod secus erit † in Auditore Rotæ, quia etiã deficiente dicta clausula, potest inhibere, *Rot. decis. 1. de procur. in non. Cassad. decis. 4. de rescript.*

346

Cauere adhuc debet patronus, postquam obtinuit cõmissionẽ, num permittere, † quod labatur annus, quia si labitur à die, qua potuit vti, commissio euanescit, *cap. plerunque, extr. de rescript. & Felin. in cap. causam, quæ. num. 20. extr. eodem tit.*

347

348

Et debebit benè aduertere non obtinere commissionem per viam † subreptionis, vel obreptionis, quia malè faceret, illaque vti non posset: subreptitia autem diceretur, si † vtendo inuolucro verborum, vel callide, aut erroneè loquendo, obtineret rescriptum, quod alias non obtineret: illud enim, hac ratione non procederet ex mera,

349

350

351 & deliberata † Principis voluntate, vt inquit *Felin. in cap. cum dilecta, n. 2. & in cap. ad audientiam, 1. nu. 13. extra de rescript.* & quomodo dicatur subreptio, vel obreptio, docet *Felin. in dicto cap. ad audientiam, num. 15.*

In litibus est aduertendum, quod subreptio dolosa vitiat † in totum, si verò procedit ex ignorantia, vel simplicitate, non vitiat, nisi in quantum fuit causa concessionis, *cap. super litteris, vbi Felin. num. 2. extra de rescript.*

352

Sciendum est etiam, quod si illa, quæ narrantur, in parte sunt falsa, † & ex veris potest sequi conclusio, & effectus desideratus, valet commissio, *cap. si proponente, iuncta glos. extra de rescript. Rot. decis. 7. eodem tit. in non.*

353

Si in commissione plura narrantur, quorum quodlibet sufficit † ad probandam intentionem impetrantis, nisi assumpserit in se onus omnia probandi, vel vnum veniat qualificatiuè ad aliud, tunc non tenetur orator omnia probare, *cap. exhibita, vbi glos. extra de ind. l. seruus, vbi Bartol. ff. de re ind. cap. significanit, vbi Franc. num. 8. extra de appell.*

354

Commissio subreptitia † non est ipso iure nulla, sed venit euidenda, ope exceptionis, & tribuit iurisdictionem, nisi sit auocatoria, † quia hæc est nulla, ipso iure, & non tribuit iurisdictionem, *Cassador. decis. 1. & 2. de rescript. & decis. 2. de appell. Vant. de nullit. cap. quib. mod. null. san. poss.* & videnda est *Rot. decis. 6. de rescript. in non.*

355

356

Et subreptio allegari potest † dilatoriè, & peremptoriè. Dilatoriè quidem, vt *in cap. ad audientiam 2. iuncta glos. de rescript.* Peremptoriè verò, quando opponitur contra ipsam gratiam, vt *in cap. si motu proprio, de præb. in 6.* & potest allegari ante sententiam, non postea, *l. peremptorias, C. sent. rescind. non poss.* super quo est videndus *Innoc. & Abb. in cap. constitutus, de rescript. & Staphil. cap. 6. fol. 284. vers. hinc est, & Vant. de nullit.*

357

nullit. cap. quot, & intra quot tempus, num. 15.

358 dicit † taciturnitatem non vitiare reſcriptum, & dat rationem, *nu.* 26. *&* 53.

Hæc autem quæ diximus de ſubreptione,

359 & obreptione, habent locum extra † Curiã, quia in ipſa Curia noſtra non datur de iſta exceptione, propter facilem aditum, qui ad Principem haberi poteſt, propter continuam præſentiam Sanctiſſimi D. N. Papæ, *vt in Calaguritana iuriſdictionis de Nagera*, 3. *Iulij* 1623. *coram clar. mem. Cardinali Vbaldo, & in Spoletana coadiutoriæ*, 5. 13. *Martij* 1615. *coram eodem*.

Et Tyrones, qui cupiunt faciliter huiuſmodi commiſſiones componere, poterunt recurrere] infra ad titulum de commiſſionibus, vbi dantur plures formulæ, ex quibus pro facti contingentia ſuæ poterit ſatisfacere neceſſitati.

Quas regulas debebit ſeruare Procurator in bene ſcribendo, & informando.

Artic. XIV.

360 *Probationes quando faciant rem claram.*
361 *Quotuplex ſit quæſtio, & quæ.*
362 *Quæſtio iuris, in quo ſit poſita, & quid ex ea oriatur.*
363 *Quæſtio iuris, ex quibus dilucidetur.*
364 *Quid oriatur ex facto probato.*
365 *Quid faciant prudentes procuratores.*
366 *Leges loquentes de Aduocatis, adaptantur Procuratoribus Romanæ Curiæ.*
367 *Procuratores Curiæ æquiparantur Aduocato de partibus, propter eorum excellentiam, & Tribunal Sacræ Rotæ.*
368 *Procuratores Romanæ Curiæ in facto, & in iure germanum ſenſum explanant.*
369 *Et recurrunt lege deficiente ad legum interpretes, & ad alios.*
370 *Fugiunt fallaciam logicam.*
371 *Vtuntur variis argumentis.*
372 *Dicuntur excellentiores, qui in indiuiduo Doctores allegant.*
373 *In criminalibus quam regulam teneant.*
374 *Procuratori plus olei quam vini eſt conſumendũ.*
375 *Quale ius præferatur.*
176 *Procuratores, an & quando debeant vti allegationibus.*
377 *Quæ regulæ tenendæ ſit in informationibus in ſcriptis, & vocalibus.*
378 *Ex quibus ſit diſcendum bene ſcribere, remiſſiuè.*
Procurator debet modeſte ſcribere, & abſque conuicijs.
379 *Illuſtriſſimus D. Camillus Meltius, optimam dedit regulam ad bene ſcribendum, & informandum.*
380 *Regula dicti Illuſtriſſimi D. Meltij.*
381 *Vtilitas, quæ oritur à dicta regula.*
382 *Procurator debet oculum firmare ad punctum negotij, & quare.*

SEd poſtquam commiſſionem obtinuerunt, & fecerunt probationes, quæ fa-

360 ctum palam faciant, † atque in tuto, certoque ponant, *vt in l. ſi ex plagis*, §. *in eliuo*, *ff. ad l. Iuliam*, *cap. Paulus* 1. *quæſt.* 1. aduer-

361 tent quod duplex eſt † quæſtio, altera quidem facti, & altera Iuris. Quæſtio facti contingit, quando rei propoſitæ veritatem alter affirmat, & alter negat: quæ probatur artificio, & induſtria, circumſtantijs, coniecturis, atque alijs argumẽtorum generibus. De hac tamen, certa regula non poteſt conſtitui ob communes multiplices locos, ex quibus ingenium probationes depromit.

162 Quæſtio autem iuris in eo † eſt poſita, quod vbi de facti veritate conſtiterit, quæritur, an ex eo illud ius oriatur, quo Actor rem ſibi competere probare poſſit, & ſucceſſiuè cõſequatur: & hoc ius accipitur pro titulo, quem Actor acquirit ſuper facto verificato, vel etiam pro ipſa actione, quæ ortum ducit ab ordinatione Principis, vel legis id ſtatuentis; videlicet, vt ex tali facto actio oriatur, propter quam meum declaretur id, quod in ipſa facti diſputatione, meum eſſe ambiguum erat.

363 Hęc autẽ queſtio iuris, † vel legibus ſcriptis, vel non ſcriptis, vel Senatus Conſultis, vel reſponſis prudentum, prout ſunt Rotæ Romanæ deciſiones, dilucidatur: ſed quia legibus non omnia diffiniuntur, ſuppletur, quod remanet, ab interpretatione ad ſimilia referendo; cum leges omnes in eandem vtilitatem vertantur, *l. neque leges, l. non poſſunt, & l. nam vt ait, ff. de legibus Senatuſque Conſultis*.

Hinc ortæ ſumũt allegationes, quibus adhibitis legibus in teſtimoniũ iuris acquiſiti,

364 & ex facto † probato nobis competentis, noſtram intentionem per probationes in iudicio deductas certam facimus, atque ius noſtrum corroboramus, vel quodammodo ſaltem coloramus, *cap. inter dilectos, de fid. inſtrum.*

Hinc etiam oritur decertatio inter litigatores, pro qua boni Patroni, † & Aduocati prudenter inſudant, & vt clientibus profint, eorum cauſas apud Tribunalia tractant, ambiguitates dirimendo, maximaque cum eorum laude, vitam, ſpem, & poſteros defendendo, *l. Aduocati, l. quicquid, & l. ſancimus, C. de Aduocatis diuerſ. Iudic.* Quæ leges

366 quamuis † de Aduocatis videantur loqui, attamen Procuratoribus Romæ practicantibus merito adaptantur, propter excellen-

367 tiam ipſorum, quia Procuratores † Romanæ

Digitized by Google

manæ Curiæ æquiparantur Aduocatis de partibus, præcipuè, quando sunt primæ, vel secundæ classis, & in Sacræ Rotæ Romanæ Auditorio admissi ad patrocinandum, ex hoc enim maximum decus, & honor resultat, tàm propter egregios mores, quàm propter doctrinam eximiam, sufficientiãq; approbatam à tanto Tribunali, vbi nonnisi cum magno rigore, quamuis laurea insigniti ex improuiso denuo examinantur, vt diximus *tit. de iudic.* quando de illo S. Tribunali fecimus mentionem.

68 Student ergo in Curia patrocinantes† in facto, & in iure rationibus (quæ sunt Animæ legum) verum, & germanum sensum explanant, earumque mentem obseruant, & congruè interpretantur, *l. scire, & l. benignius, & l. in ambigua, ff. de legibus.* & quia vbique
69 casus legis accommodari non potest, † recurrunt ad interpretes ipsarum legum, ad consulentes, & prout opus, si fortuna arrideat, ad S. Rotæ Tribunalis decisiones, quæ magis communem firmant, & vbi textu, repetente, consulente, & Rotæ opinione felicitantur, nil vltra desiderant.

70 Logicorum fallacias omninò† fugiunt, & naturali distinctione applicationes casuum rei veritati accommodant.

71 Multiplicibus argumentis vtuntur, † puta à simili, vel dissimili, vbi eadem, vel contraria viget ratio, à maioritate, vel minoritate rationis, ab exceptione ad regulam, à specie ad genus, ab ordine, à seruo ad Monachum, à priuatione ad habitum, ab expresso ad tacitum, à coniunctione duarum legum, à feudo ad emphyteusim, à cõmodato ad precarium, à legatis ad fideicommissa, à contractu ad distractum, à sententia ad transactionem, à libertate, alimentis, & dote, ad piam causam, à fisco ad Ecclesiam, à fisco ad dotem, & alijs recensitis per Euerardum in sua Topica Iuris, & similibus, quæ quamuis obseruentur vbique: hic tamen frequentior datur occasio, in summa naturalem rationem inquirunt, & illa vtuntur, & si plurium argumentorum congerie possunt causam defendere, non omittunt.

372 Excellentiores autem ij † iudicantur, qui non simplicibus regulis applicant animum, sed casum in indiuiduo decisum vigilantes reperiunt, & textum vel doctrinam allegant.

373 In criminalibus quoque est† summoperè cauendum tironibus, vt benè processus videant, inditia colligant, illaque facto, & circumstantijs destruant, ad quod plurimũ retrahent auxilium à Speculatore, à Farinaccio, & demum à Guazzino ad Reorum defensam præparatis, & supra modum studeant
374 plus consumere olei, † quam vini,

quia noctu lux oritur iuris prudentiæ, & erubescant sine lege loqui, & quidem legę, quæ in foro præualeat, *cap. finali de præscript.*
375 & vbi Canones † desiderantur, vtantur iure ciuili, & sciant ius priuatum iuri communi præferri, hocque in locum deficientis municipalis substitui: hoc autem procuratores
376 † practicabunt de raro, & solum quando in causa non habent Aduocatum socium, & nisi textus, vel doctrina sit ex selectioribus, casumque terminet in indiuiduo, videant tamen semper, etiamsi nihil allegẽt, quod motiua facti in iure possint defendi, & sola modestia allegationes omittant.

377 Qui itaque bonam † scripturam facere peroptat, viso accuratè processu, factoque diligenti summario, visisque conclusionibus iuris an facto applicentur, non debet incipere de facti narrationem ab ouo, & postea longa serie omnia narrare, antequam deueniat ad motiua, & rationes, sed seriè breuiter, & succinctè compilata quanto citiùs veniat ad id, quod petit, & deindè ad motiua Iudicem mouentia, & factum narret per modum rationis, ne cogatur bis idẽ repetere, & studeat ad punctum se vertere, & circa illũ facti circumstantias applicare.

378 Et quia exemplis forsan † egemus ad cognoscendum bonum modum scribendi, remitto Iuniores ad decisiones R. P. D. Peniæ, & præsentium Illustrissimorum Auditerum Rotæ, ibi enim habebunt optimam seriem, & normam scribendi, quia ibi post aliquam breuem facti narrationem deuenitur ad punctum, idemque firmatur rationibus iuridicis eleganti serie distinctis, & obstantia remouentur responsis legalibus, & solidissimis; à maioribus enim semper debemus addiscere, & eorum exempla, & normã sequi, ad hoc, vt non decipiamur, nec clientes decipiamus.

379 Studebit etiam † Iunior in scribendo, & disputando, modestiæ, quæ summoperè Iudicibus grata est, & summoperè vtilis, & seruabit regulam iam meo tempore stabilitã ab Illustrissimo, & Reuerendissimo Domino
380 meo Camillo Meltio, † tunc A. C. Locumtenente, & hodie Archiepiscopo Capuano, nec non Sacræ Congregationis Regularium Secretario, non solum in modestè loquendo, verùm etiam ante omnia in instruendo animum Iudicis, vt sciat, pro quo, contra quem, & quid petatur, ad hoc vt ipse animum debeat applicare differentibus.

Regula, de qua feci mentionem, est ista;
381 quando quis debet † oretenus informare debet ita incipere: In causa talis tituli, & talis Diœcesis, & sic indicare titulum causæ, puta, in vna Mediolanen. Beneficij, & deinde addet.

Digitized by Google

Pro Meuio contra Titium petitur hoc,& hoc,& ſucceſſiuè poſtea narrabit factũ ſuccinctè, & poſtmodum repetet petitionem in principio indicatã,& ſucceſſiuè dicet,quod credit ſibi eſſe annuendum, & ſubdet motiua, & rationes, propter quas ita credit ſibi fauendum eſſe, fugiendo ſemper verba,ita reſoluendum eſt,ſed dicendo ita videtur,vel creditur dicendum. quod ſanè multum laudabile eſſe dicebat nobis dictus Illuſtriſſimus, & Reuerendiſſimus Dominus noſter
382 Meltius, quia hoc pacto Iudex † informatus de petitione, & puncto,poteſt audiendo diſputantes facilius dignoſcere quicquid boni pro facti dilucidatione, & reſolutione cauſæ ſufficiat; ſi enim Iudex non facta tali præparatione audit diſceptantes, non poteſt animum dirigere ad iuſtitiam capeſſendam, & tædio afficitur, adeò vt non niſi cum maxima difficultate poſſit negocium diſtricare. Dicebat etiam idem Dominus meus, quod Procurator debet (tanquam
383 Venator,† qui antequam ictum firmet quærit locum ambagibus, & impedimentis ſolutum,vt oculo firmato facilius feriat) antecedenter omnes difficultates cognoſcere, examinare,& fugare,vt certo ictu propoſito cauſæque fine conſiderato,ad victoriam valeat properare.

De Citatione, & Inhibitione.

Cap. VI.

Quis poſsit exequi citationes.

Artic. I.

1 *Citationes in cauſis commiſſarijs, ſunt per curſores exequendæ,*
2 *Limita in Curijs Capitolij, Gubernatoris,& Vicarij.*
Inhibitiones, intimationes, publicationes, & affixiones,à quibus faciendæ in cauſis commiſſarijs. ibidem.
3 *Curſores habent maiorem fidem, quam mandatarij, & nuntij aliarum Curiarum.*
4 *Citationes, intimationes, & cætera neceſſaria, quinam mandent executioni extra Curiam.*
5 *Nuncius deputatus, non poteſt citationem, & c. per alium præſentare.*
6 *Limita, ſi adeſſet conſuetudo, vel adeſſent plures nuncij in eadem Curia.*
7 *Citatio an poſſit etiam à parte præſentari.*
8 *Debitor fugiens, an poſſit capi à ſuo creditore, abſque commiſſione.*
9 *Executio citationis non creditur parti, ſed debet probari.*
10 *Iudex, an poſſit parti committere etiam citationem realem, ideſt capturam, & qualiter.*

DIſcuſſa iuriſdictione, & alijs vt ſupra,in materia citationum animaduertendũ videtur, quod citatio quoque eſt fundamentum Iudicij, ſecundum *Tomat.*
1 *deciſ.168.tom.2.* & ideo in Curia † legitimè per Iudicem decreta,in omnibus cauſis, coram quibuſcumqne, tàm ordinarijs,quàm delegatis pendentibus, debet per Curſores præſentari,niſi cauſa ſit coram Vicario Papæ,vel in Curia Capitolina,vel Gubernatore Vrbis,vel coram Artium Conſulibus,qui
2 habent proprios † nuncios,& mandatarios, qui in eorum Tribunalibus poſſunt cumulatiuè cum curſoribus, ibi citationes exequi, vt ſub pœna etiam excommunicationis mandat *Iulius III. Conſtitut. 14. fol. 579.tom. 1. bull. noui.* & idem dicendum eſt de Inhibitionibus, Intimationibus, publicationibus, & affixionibus, aliàs enim ſunt
3 nullæ. † Curſoribus tamen adhibetur maior fides, quam mandatarijs, ſeu nuncijs aliarum Curiarum, & terrarum, *Rot.dec.15. de dol. & contum. in nou.*
4 Extra Curiam verò, præmiſſa † fieri debent per perſonas ad id deputatas, & alias ſecundum ſtilum Curiarum. & in hoc ad-
5 uertendum eſt, † quod ſi adeſt nuncius deputatus, non poteſt alius nuncius illam
6 præſentare; niſi hoc eſſet † de conſuetudine,vel adeſſent in dicta Curia plures nuncij publici, vt ſunt Curſores, vel Mandatarij Capitolini, & Curiæ Vicarij, & Gubernatoris, quia tali caſu executio ſuſtineretur, *Franc. in cap. cum parati, in fin. extra de appell.*

De iure tamen, & hoc etiam approbauit *Rota in Cæſaraugſtana diſtributionum, ſeu attentatorum, 5. May 1646. coram R.P.D. Cer-*
7 *to,* poteſt citatio † præſentari, etiam à parte; dummodo ad partis citatæ conſtet notitiam peruenisſe,& arctat ad comparendũ; licèt aliquando omninò requiratur com-
8 miſſio Iudicis, † quia etiam abſque commiſſione pars poterit capere ſuum Debitorem fugientem, *Felin. in cap. cum ſit Roma-*
9 *na, extra de appell.* ſed non † creditur parti citationẽ fuiſſe execptam,niſi probet; quod ſecùs eſt in nuncio, *Franc. in dicto cap. cum parati, num. 17. extra de appell.*
10 Iudex etiam poteſt committere † parti, non ſolum citationem verbalem, ſed etiam realem, quæ fit per capturam, dummodò fiat ſine armis, & reſiſtentia, neque habeat annexam cauſæ cogoitionem, *Cagnol.in l.nõ eſt ſingulis, de reg. iur.* licet melius ſit à præmiſſis ſe abſtinere, vt monet *Clar. quæſt. 28. in fin.*

Quamo-

Digitized by Google

Quomodo ſit exequenda citatio.

Artic. II.

De pluribus ſpeciebus citationum, & modo eas exequendi.

Artic. III.

11 *Prima citatio ſemper eſt perſonaliter facienda, præcipuè ſi ſit ad comparendum perſonaliter, & num.* 12.

13 *Et quid ſi agatur de incurſu cenſurarum, aut priuatione beneficij, & num.* 14.

15 *Sola contumacia eſt cauſa ferendæ excommunicationis ab homine.*

16 *Citationem peruenisse ad notitiam, eſt probandum, ſi agitur de magno præiudicio.*

17 *Latitans, vel prohibens perſonaliter non citari, quo remedio cohibeatur.*

18 *Prohibens non citari, habetur pro citato.*

19 *Citandus perſonaliter, quando conueniatur per diligentias.*

20 *Iudices an, & quando ſoleant decernere citationes exequendas domi, vel ad valuas Eccleſiæ.*

21 *Iuramentum an ſufficiat, & ad quem effectum, licet non conſtet de diligentia.*

22 *Diligentia qualiter fiat, ſi arctandus eſt abſens.*

23 *Procurator abſentis citatur, ſi adeſt, & Procurator non citatur niſi in ſubſidium, & nu.*24.

25 *Citatio qualiter fiat abſenti malitioſo, ſe occultanti, aut prohibenti non citari.*

26 *Citatio in loco originis facta, quando ſufficiat, & ſi citatus alibi ſit ratione officij.*

27 *Reus in criminalibus facta diligentia, qualiter citetur non repertus, vel repertus in alieno territorio, num.*28. *&* 29.

30 *Nuncius poteſt de directo, abſque alia diligentia petere domum rei criminaliter citandi.*

31 *Minor, vel perſona priuilegiata abſens ex cauſa reipublicæ, ſi ſint citandi, quid agendum.*

32 *Citationes omnes arctant, dummodo prima fuerit perſonalis.*

33 *Citatio domi de iure, qualiter fieri debeat, & quid ſufficiat de ſtilo, & nu.*34.35.36.37.

38 *Curſor non adhibet teſtes in relatione, & quid intelligatur, ſi referat, feci, vel feci domi dimiſſa copia, & num.*39.

40 *Curſores exequuntur omnes citationes priuatiuè ad alios in cauſis commiſſarias.*

41 *Curſorum relationi creditur, niſi de contrario doceatur ſaltem per iuramentum.*

42 *Vagabundus qualiter citetur pendente lite, tam ſuper mobilibus, quam immobilibus, & n.*43.

44 *Reus difficilis reperitionis, vel ſi habitat in ſuburbio cogitur ad conſtituendum domicilium, & num.* 45.

46 *Reus in beneficialibus, vel vagabundus, vel difficilis reperitionis, &c. qualiter citetur, n.*47. *&* 48.

49 *Non tutus acceſſus ad effectum citandi aliquem, ex quibus requiſitis probetur, & nu.*50.

51 *Facultas decernendi citationem per edictum, ob non tutum acceſſum, quãdo, & qualiter detur.*

52 *Citatio per edictum, non poteſt concedi abſque generali commiſſione.*

53 *Non tutus acceſſus debet probari, & qualiter antequam decernatur citatio per edictum.*

54 *Declara aliter proceſſumeſſe nullum.*

55 *Non tutus acceſſus, an contra omnes ſit probandus, ſi plures ſint citandi.*

56 *Iuramentum partis, an ſufficiat ad probandum, non tutum acceſſum.*

57 *Citatio per edictum, an ſoleat concedi contra incertos,*

11 SEmper eſt certum,† quod prima citatio debet fieri perſonaliter, *Bartol. in l.* 4. *§. Prætor ait, ff. de damn. infect. Vant. de nullit. citat. num.*83. *Vbert. de citat. cap.*7. *num.* 207. *&* 211. *fol.* 351. *& num.* 214. *& ſeq. fol.*252.

12 præſertim † ſi citetur ad comparendum perſonaliter, *Rot. deciſ.*3. *de dol. & contum. in antiq.* Vel agatur † de incurſu cenſurarum,

13 14 aut priuatione beneficij,† quia tunc requiritur certa, & indubitata notitia, per quam citatus efficiatur verè contumax, *gloſ. in cap. Epiſcopi,*51. *quæſt.* 3. *Innoc. in cap. fin. extr. de eo qui mittitur in poſſeſſ. Vbert. d. tract. c.*5. *num.*85. *fol.*201. *& cap.* 11. *num.*142. *fol.*518. *tom.* 2. Et ratio eſt,† quia ſola contumacia

15 eſt cauſa ferendæ excõmunicationis ab homine, *gloſ. in dicto cap. Epiſcopi, Gemin. in c.* 1. *num.*13. *de ſent. excom. in* 6. *Felin. in rubr. extra eodem tit. Alber. capt* 1. *extra de Iud. Vbert. d. cto tract. cap.* 16. *num.*146. *fol.* 803.

16 Et ſi agitur† de magno præiudicio, ſemper debet conſtare citationem peruenisse ad notitiam citati, *Vant. dicto cap. de nullit. cit. num.*141.

17 Si autem citandus † latitet, vel prohibet, ne perſonaliter citetur, datur remedium approbatum per quod deuenitur etiam ad relaxationem cenſurarum, *Rom. conſ.* 483. *Felin. in cap. cum ſit Romana, num.* 14. *&* 20.

18 *extr. de appell.* Ratio eſt, quia, † qui prohibet nè citetur, habetur pro citato, *Clem.*2. *vbi Card. vt lit. pend.* & multa in praxi notanda refert *Vbert. in ſuo tract. de cit. cap.*16. *num.*134. *& ſequenti fol.* 801.

Digitized by Google

certos, sua interesse putantes, vel mortuo colligante, & nu. 58. & 59.

60 *Citatio per edictum contra prædictos, qualiter fieri soleat.*

61 *Citatio facta per edictum, quomodo exequi soleat, & nu. 62.*

63 *Citatio prædicta, an debeat affigi originalis, vel etiam legi, & nu. 64.*

65 *Citatio prædicta arctat, ac si fuisset personaliter executa.*

66 *Citatio prædicta, quando vlterius potest decerni, & exequi, remissiuè.*

67 *Citatio qualibet, siuè domi, siuè personaliter, potest die feriata intimari.*

68 *Citatio per edictum decreta tempore audientiarum, potest exequi tempore vacantiarum.*

69 *Officium contradictarum, conquiescit tempore vacantiarum.*

Executio tempore vacantiarum, fit ad valuas Cancellariæ, & in acie Campi Florę. ibidem.

70 *Citatio decreta per affixionem potest differri, & legi per contradictas.*

71 *Citatio Collegio, seù vniuersitati quomodo fiat, & exequatur, remissiuè, & nu. 72.*

73 *Citationis copia, si petatur à parte, non est illi deneganda.*

74 *Copia prædicta authentica datur sumptibus petentis, vel saltem legitur.*

75 *Nuncio est credendum, siue citet in voce, siue in scriptis.*

76 *Scriptura non est de essentia citationis.*

77 *Citatus, quando non teneatur credere nuncio sine litteris citatoris.*

78 *Nuncio non creditur sine litteris citantis personaliter, vt capiendo pignora, & similia.*

79 *Citatio nulla, iniusta, & similis potest sperni, non inducit litis pendentiam, nec iurisdictionem.*

80 *Processus factus vigore citationis nullæ, & iniustæ, aut impossibilis implementi, est nulla.*

19 REmedium est procedendi † per diligentias de citando personaliter, quia
20 Iudices † nunquam solent decernere citationem exequendam domi, vel ad valuas Ecclesiæ, nisi præstito iuramento penes acta, fuisse factas diligentias de reperiendo per-
21 sonaliter citatum: † sufficit tamen de stilo iuramentum, quamuis aliàs non constet de diligentia, & hoc est de plano admittendū, quando pars est præsens, ad quod videndus est dictus *Vbert. de citat. cap. 12. num. 215. & seq. fol. 104. & seq.*

22 Si verò arctandus est absens, † fit diligentia de eum reperiendo; hoc modo: committitur nempè primò vni Cursori, deinde duobus, qui requirunt citandum per omnia loca publica Ciuitatis, vt dicam infra, & de hoc fit relatio per eundem in actis, si notoriè constet, non adesse Procuratorem citandi, vt fusiùs etiā dicā infra *tit. de Diligentijs*. Si verò adsit Procurator, ille † de
23 bet citari, *Bartol. in l. 4. §. prætor ait, ff. de damn. infect. Vant. vbi supra n. 84. & Vbert. loco cit.*

24 Procurator enim tantum in † subsidium videtur citandus, quia aliàs ob eius solius contumaciam in rebus magni præiudicij, non potest procedi contra Dominum, *Bartol. in l. quamuis, ff. de damn. infect. Vant. dicto*
25 *num. 89. & seq.* Si vero † ille se absentauit malitiosè, non relicto Procuratore, aut se occultat, vel impedit, ne personaliter citari
26 possit; in causis profanis, sufficit, si citetur domi, in qua principaliter habitat cum familia, *Cardin. Clem. 1. num. 6. de for. comp.* & ista citatio, † facta domi in loco originis, sufficit; quamuis citatus alibi habitet ratione officij, *Boer. decis. 11. Vant. dicto cap. nu. 87.*

27 In criminalibus etiam † debet fieri debita diligentia reperiendi Reum personaliter;
28 & si † reperitur in alieno territorio, debet citari per litteras subsidiarias, seù hortatorias, quæ diriguntur iudici illius loci, seù territorij, vt illum citari permittat; vt monet *Clar. in quæst. 31. vers. sed hoc quidem, & Guazzin. in tract. ad defens. tom. 1. tit. citatio quomodo sit form. fol. 226. num. 28. & seq.*

29 At si non inuenitur personaliter, † potest citari domi, vt supra, & ista citatio arctat, ac si fuisset personaliter præsentata, nec re-
30 quiritur de † consuetudine, quod Reus perquiratur priùs, vt personaliter citetur; sed sufficit quod Nuncius de directo eat domū Rei, nisi statuta locorum aliud disponant, quia deberent seruari, *Clar. dicta quæst. 31. vers. dictum est de reformat.*

31 Si verò citandus esset † minor, vel alia persona priuilegiata, quæ abesset ex causa publica, vel non se defenderet, essent citandi amici, & consanguinei ipsius, saltem per edictum, *Imol. in Clem. causam, num. 28. 64. & 72. Vant, vbi num. 143.* & multa de citatione minoris tractat *dict. D. Vbertus cap. 12. num. 135. fol. 72. & cap. 14. à num. 434. vsque ad num. 445. fol. 566. & seq.* Et de absente per edicta dicit *idem dicto tract. cap. 7. num. 379.* & per citationem domi solitæ habitationis *cap. 11. num. 361. fol. 592.*

32 Executa autem prima citatione † personaliter, sufficit deinde semper citare domi, *Put. decis. 14. & 43. de Ind. Vant. dicto cap. num. 91.* & sic executa arctat etiam si citatus de ea non habuerit scientiam, *Card. in Clem. 1. in 2. de for. comp.* Quod amplia, etiam respectu citationis ad sententiam, *Rota decis. 8. de dol. & contum. in antiq. Vant. vbi supra dicto nuu. 91.*

33 Et citatio domi, † de iure debet fieri publicè, & copia ipsius ostio affigi, licet de stilo Curiæ dimittatur in ianua complicata, vel

in

in rimula ostij, vel in capsula retineri so-
34 lita, † & debet etiam dari in manibus do-
mesticorum, licet etiam de stilo ad æqui-
35 pollendum ex vi † reformationis Cursor
debeat pulsare ianuas, & habitantes voca-
re, quod non seruatur, indicando dimissio-
nem citationis, *Vant. ibidem num.* 28. Et suf-
36 ficiet, † quod nuncius ante domum, absque
eo quod ingrediatur, illam exequatur, *glos.*
in dicta clem. causam iri, vers. in domo. & de
his etiam disponit plura *reform. Pauli V. cit.*
de cursoribus, & mandatar. §. citationes. Et talis
37 executio † non potest fieri post tertiam ho-
ram noctis, *Vbert. dicto cap.* 12. *num.* 247. *fo-*
lio 74. *tom.* 1. nec in relatione adhibentur
testes, *vt ibidem num.* 315. & si referunt sim-
38 pliciter † fecisse, intelligitur personaliter,
idem Vbert. dicto cap. 12. *num.* 317. *fol.* 145. &
si dicunt dom. dim. cop. quamuis à tergo
citationis fuerit per copistam appositus
alius locus, quam vbi citandus habitat, nisi
dicat, feci, vt à tergo, intelligitur de domo
39 solitæ † habitationis, *vt num.* 330. *fol.* 149
40 In omnibus autē causis commissarijs, om-
nes citationes debent exequi personaliter,
vt si reus latiter per diligentias de reperien-
do personam per dd. Cursores priuatiuè,
quoad mandatarios; sed procedit in causis
commissis iudicialiter, *vt idem num.* 371. *fo-*
lio 161. eorumque relationi creditur, nisi
41 doceatur † de contrario saltem per iuramē-
tum, idem *ibidem num.* 390. *fol.* 169.

42 Quando citandus est † vagabundus, adeo
vt sicut non potest citari personaliter, ita
nec habeat domum vel habitationem, si lis
pendet super re mobili, debet fieri diligen-
tia de eum reperiendo in loco contractus,
& vbi forum sortitus fuit; deinde eum per
præconem citare, vel per edictum; si verò lis
43 vertitur † super immobilibus, potest citari
per affixionem cedulæ in loco rei litigiosæ,
vt docet *Vant. dicto cap. num.* 122. & *Vbert.*
cap. 7. *num.* 348. *fol.* 340.

44 Et ideo, quando † citatus aliquando cō-
pareat, sed per eius absentiam redditur dif-
ficilis reperitionis, potest cogi à Iudice ad
constituendum domicilium, vbi citari pos-
sit in loco Iudicij, *Vant. ibidem num.* 117.
45 idemque † si habitat in suburbio *ibidem*.

46 Hæc autem procedunt † in profanis, non
autem in causis beneficialibus, in quibus,
quando prima citatio non potest personali-
ter fieri, tunc debet publicari in Cathedrali,
in Ecclesia beneficij, super quo lis pendet, si
47 requirit residētiam personalem; † alias enim
debet exequi domi, & affigi in valuis Ec-
48 clesiarum, in quibus publicatur; neque
huiusmodi publicatio requiritur in alijs
causis, quam beneficialibus, vt dixit *Imol.*
Cardin. & alij in d. c. 1. de appel. vbi ponitur for-
ma exequēdi citationes in partibus, *& Vant.*
vbi supra num. 118. & in hoc recurrendum
est semper *ad dictam Clem. causam, & ad Cas-*
sad. dicta decis. 1. *de appell. & Rot. decis.* 22. *de*
rescript. in nou. & ad Vant. dicto cap. nu. 99. qui
dant formam dictæ citationis.

49 In casu quo † non pateat tutus accessus
propter aliquam causam ad citandum Ad-
50 uersarium, vel eius Procuratorem; † duo re-
quiruntur coniunctim, nec alterum sufficere-
ret: quod scilicet non sit tutus accessus, &
quod non possit citari mediante Procura-
tore mittendo, *vt glos. in dicta Clem. causam,*
verb. & præfertur, de elect. & ibi *Imol. nu.* 34.
de quibus videndus est etiam *dictus D. Vber-*
tus eodem tract. de cit. cap. 12. *à num.* 195. *vsque*
ad num. 233. *tom.* 3. & tali casu solet in Com-
51 missione † dari facultas Iudici, decernendi
citationem per edictum, cum clausula ta-
men, constito summariè, & extraiudicialiter
de non tuto accessu; *iuxta extrauagantem,*
rem non nouam, de dol. & contum. Clem. 1. *de*
iud. Staphil. cap. 16. *fol.* 320. *& seq.* nec posset
52 talis † citatio concedi, absque generali sal-
tim commissione, quia eam solus Papa po-
test concedere, *dicta Clem.* 1. *vbi Cassad. in*
princ.

53 Et antequam decernatur, † debet pro-
bari non tutus accessus, vt etiam dicam in-
fra, coram Iudice saltem per testes deponen-
tes se credere esse impossibile, vel non tutū
citare personaliter, vel domi, *Cassador. de-*
cis. 2. *de dol. & contum. Vestr. lib.* 4. *cap. de ci-*
tat. extra Cur. fol. 89. *Staphil. dicto fol.* 320. &
54 *seqq.* & si † aliter, fieret processus esset nul-
lus, *Vant. dicto cap. num.* 124. & *Vbert. loco*
citato.

55 Si vero plures sunt † citandi, cōtra omnes
est probandus non tutus accessus, quia pro-
batio talis contra vnum, non nocet alijs, ni-
si militaret eadem causa contrà omnes, vt
puta, si omnes essent ex eadem Ciuitate, vel
Prouincia, ad quam non pateat tutus ac-
cessus, *Cassad. dicta decis.* 2.

56 Neque ad illud probandum † sufficeret
iuramentum partis, super potentia aduersa-
rij, si non examinarentur testes, *vt resolut*
Rot. decis. 22. *de dol. & contum. in antiq.* & hæc
57 citatio solet de raro concedi contra incer-
tos, nisi in quibusdam casibus; & quando
58 proceditur † contra interesse putantes, *Cas-*
sador. decis. 6. *vt lit. pend. in fine*, vel quando
59 proceditur † post mortem collitigantis,
Vbert. vbi supra.

60 Forma autem huius † citationis habe-
tur apud *Vant. dicto cap. num.* 131. & apud
d. Vbert. vbi supra num. 195. vbi explicatur
fol. 87. *& registrabitur infra*.

61 Modus etiam illam exequendi † est, quod
prius secundum aliquem legitur in audien-
tia

cia contradictarum, deindè affigitur, & legitur in duobus locis publicis in Curia, & deinde in partibus in alijs duobus locis vicinioribus domicilio, & habitationi † ipsius citandi, si potest. Dico loci, non Prouinciæ in quâ habitat, iraut de facili possit habere notitiam, secus enim processus annullaretur; *Cassador. decis. 1. & 6. de dol. & contum. & Vbert. vbi supra num. 100. fol. 94.* sed de hoc dicam etiam infrà titulo particulari.

63 Dixi affigi, † & legi, quia de iure non sufficit affixisse, nisi legatur, & quando affigitur, de iure debet affigi copia originalis. *Rot. decis. 8. eodem in nou.* sed de stilo sufficit, quod affigatur, si tamen Notarius vel alius executor asserat citationem fuisse publicatam, & executam, prout in locis, sufficit. cum enim censetur factasatum formæ, etiam quod in specie non exprimat omnia, vel contiteri factam non fuisse, *Cassador. decis. 1. eodem tit. Vant. eodem num. 133. & 137. & Vbert. vbi supra num. 220. & seq.*

65 Effectus autem † hujus citationis est, vt arceat, ac si fuisset personaliter executa, *dicta extrauag. non nouam, de dol. & contum. dicta Clem. 1. vbi Card. de Iud.*

66 Et de huiusmodi citatione, † quâdo, & in quibus casibus decerni, & quando exequi possit, videndus est lactissimè *Felin. in c. quoniam frequenter, 9. pone extr. vt lit. non contest. Rot. decis. 8. de dol. & contum. in nou. Cassad. decis. 1. 26. & tot. tit. eodem, Vestr. lib. 4. tot. cap. de execut. cit. ad part. fol. 84. & lib. 1. de offic. contradict. fol. 14. & seq. & Vbert. vbi supra.*

67 Steteri autem omnis citatio, siue domi, siue personaliter, potest exequi die feriato, *Rot. decis. fin. de feriis, Cassad decis. 5. de dol. & contum. & vt. dicto cap. num. 46.* Imo etiam ci-
68 tatio per edictum decreta tempore audientiarum, exequi potest tempore vacantiarū,
69 quia tempore † solet officium contradictarum conquiescere, & tunc fit executio per affixionem in valuis Cancellaria, & in acie Campi Florx, Similiter decreta per affixio-
70 nem potest dilhgi, † & legi per contradictas, *Cassad. antiq decis. 5. Vestr. dicto cap. de exeq. citationis ad part. fol. 54.*

71 Et si cit citandum Collegium, † seu Vniuersitas, legitur forma apud *Vant. dicto cap.*
72 *num. 114.* & quomodo fit † facienda illius executio, dicit *Vbert. dict. tract. cap. 7. a n. 135. fol. 335. vsque ad num. 146. & cap. 9. nu. 245. & seq. fol. 206. & cap. 11. num. 154. fol. 523. & num. 384. fol. 602. tom. 2. cap. 12. a num. 137. fol. 72. vsque ad num. 362. fol. 157. & cap. 14. a num. 521. vsque ad num. 547. fol. 598.*

73 Si vero copia citationis, † quandocunque executa petatur a parte, non est illa denegandā, *dicta Clem. causam, in fin. Vestr. lib. 4. cap. de exequ. cit. ad part. fol. 84.* & si velit co-
74 piam † authenticā, debet ei dari suis sūptibus, aut saltem debet ei legi, alias processus est nullus, nec citatus tenetur comparere, *d. Clem. causam Specul. in tit. de cit. s. item. Cassad. decis. fin. vt lit. pend. Vant. d. cap. num. 151.*

75 An autem Nuncio † debeat credi, ita distinguendum est, quod affirmatiuè, si est publicus, siue citet in voce, siue citet in scriptis;
76 quia scriptura † non est de essentia citationis, *Abb. & alij in cap. cum dilecti. extr. de dol. & contum. Franc. in cap. cum parati, num. 18. & 39. extr. de appell. & Vbert. vbi sup. cap. 7. a num. 55. vsque ad num. 69. fol. 218. & seq.*

77 Et si Nuncius † non est publicus, vel præsentat citationem extra territorium Iudicis committentis, aut citet coram Iudice delegato, citatus non tenetur credere sine litteris citatorijs, *Vbert. eodem tract. dicto cap. 7.*
78 *num. 52. fol. 318.* sicut etiam † nullo casu, sine litteris si non crederetur, si vellet citare aliter, vt puta capiendo pignora, vel tenutam, aut alias quomodolibet grauando in bonis, *Franc. dicto num. 29. cum seq.*

79 Et si citatio erit notorie † nulla ex defectu iurisdictionis, vel ex sui facie iniusta, & temeraria, aut adimpleri non possit, potest impunè sperni, nec inducit litis pendentiā,
80 nec prorogat † iurisdictionem, & processus factus illius vigore est nullus, *Vant. dicto cap. de null. cit. ex num. 22. & seq.*

De relatione Nuncij, super executione citationis.

Artic. IV.

81 *Nuncius debet de executione legitima citationis facere relationem, & penes quem.*
82 *Nuncio prædicto creditur, etiamsi pars neget, nisi sit vilis, & negans non, & num. 83. & 84.*
85 *Credere magis nuncio, quam parti, est in iudicis arbitrio.*
86 *Iudex potest deferre iuramentum parti in casus prædicto, sed regulariter debet probare.*
87 *Nuncio an credatur circa responsionem citati.*
88 *Nuncio referenti se percussum, aut iniuriatum, an credatur.*
89 *Nuncio an Notario magis credatur, & quo casu.*
90 *Nuncio in quibus credatur, vel non credatur, & quomodo sustineatur executio.*
91 *Citatio in partibus executa debet reproduci cum fide executionis, & qua.*
92 *Executio non facit fidem, nisi exprimatur forma executionis, nec sufficit relatio ad litteras.*
93 *Actus non potest expediri, nisi facta relatione citationis, & alias est nullus.*
94 *Actus prædictus nullus, an facta relatione reualidetur,*
95 *Citatio non præsumitur, nisi probetur, & si iudex dicat, visa citatione, &c.*

96 Limi-

99 *Limitatur tamē in quatuor casibus. vsq. ad* 110.
101 *Actus factus ante relationem Nuncij, quandò facta relatione, reconualescat.*

81 HInc sequitur † quod citatione legitimè executa debet Nuncius de eius executione facere relationem penes acta, vel apud Notarium publicum, nisi de stilo seruaretur, quod credatur simplici relationi eiusdem Nuncij à tergo citationis suæ manu scriptæ, vt vidi in locis circa Romam sitis, seruari, & Nuncio sic † re-
82 ferenti, † creditur *l. magis ob illud, ff. de reb. eorum, qui sub tut. glos. in dicto cap. cum parati*, etiam quod pars neget se fuisse citatā, *Specul. in tit. de cit. §. sequitur, & §. iam de ci-*
83 *tat.* Declara, † nisi Nuncius esset vilis persona, prout de solito testatur, *Vbert. dicto*
84 *c. 7. n. 55. fol.* 318. & pars † negans cōstituta in dignitate, vel alias vitæ laudabilis, quia
85 tunc † esset arbitrarium Iudici, pensatis rectè qualitatibus causæ, & personarum, credere magis parti, quam Nuncio posset etiā
86 Iudex † deferre iuramentum parti, sed regulariter ei incumbit onus probandi contrarium, quia præsumitur pro Nūcio, *Franc. in dicto cap. cum parati, num. 36. cum seq.*

87 An vero Nuncio † credatur, circa respōsionem citati, vt puta, quod dixerit se nolle venire, dubium est inter DD. sed D. Gratiosus tenet affirmatiuam *dicto cap. 7. nu. 73.*
88 *fol.* 321. Clarum quidem est, † quod si referat se percussum, vel alias iniuriatum fuisse à citato, ei non creditur, *Franc. ibidem n. 40. & Vbert. vbi supra num.* 80. & 81. *fol.* 322.
89 *tom.* 1. Si † etiam quæstio esset inter Nuncium, & Notarium, quia Nuncius dicat se aliter retulisse, quam scriptum fuerit, nisi Notarius sit suspectus, magis standum est eius scripturæ, quam assertioni Nuncij, *Franc. ibidem num.* 39. Et de materia videndus est etiam idem *Franc. in cap. cum parati, nu.* 49.
90 *& circa fin.* In quibus † autem credatur, vel non credatur Nuncio, & quomodo citationis executio sustineatur, videndus est dictus D. *Vbert. dicto tract. cap. 9. à num.* 212. *ad num.* 240. *fol.* 98. *& seqq. & cap.* 10. *num.* 235. *fol.* 279. *cap.* 11. *à num.* 14. *fol.* 484. *vsque ad nu.* 336. *fol.* 586.

91 Postquam citatio † fuit in partibus executa, debet in actis reproduci, cum fide executionis, in qua exprimatur sub qua
92 forma fuit facta, alias † idem non facit, nec sufficit quoad formam executionis, habere relationem ad litteras citatorias, *Egid. concluf.* 200. *Vestr. lib.* 4. *cap. de except. cit. ad par. fol.* 84.

93 In tantum autem † huiusmodi relatio est necessaria, quod actus ad quem fuit facta citatio, nullo modo debet expediri, nisi priùs constet Iudici per relationem Nuncij, partem fuisse citatam, alias actus esset nullus, quamuis verè fuisset citata; neque
94 facta † deindè relatione reualidatur, *l. hæc autem, §.* 1, *vbi Bartol. ff. ex quib. caus. in posses. cat. & idem Bartol. in l. multum interest, ff. de condit. & demonstrat. Innoc. in cap. cum contingat, extr. de off. deleg.*

95 Neque sufficit † quod Iudex dicat in sententia, visa citatione, &c. quia cum sit solemnitas extrinseca, non præsumitur interuenisse, nisi probetur ex actis, *Vant. dicto cap. de null. cit. nu.* 146.

96 Fallit hæc conclusio † in quatuor casi-
97 bus. Primo si pars fuisset præsens, † & cum expeditur illius actus, quia præsentia partis tollit defectum omnem, non solum relationis, sed etiam citationis, *Bald. in l. prolatam, in fin. C. de sent.* Secundo, si periculum
98 esset † in mora, vt puta, quia laberetur instantia, vel esset præfixum tempus ad causam expediendam, *Bald. in l. falsus, C. de ind.*
99 Tertio si adsit consuetudo, quod relatio Nuncij scribatur post actum gestum, tunc enim si statim constet de relatione, sufficit.
100 Quarto si adsit † aliqua præsumptio, partem
101 fuisse citatam, quia † tunc licet actus factus ante relationem citationis de rigore iuris sit nullus, facta tamen relatione cōualescit, *Bald. in dicta l. falsus, & Franc. in dicto c. cum parati, num.* 44. *& seq. Vant. dicto num.* 146. *in fine.*

An allegatio citationis oretenus suffragetur.

Artic. V.

102 *Citatio præsumitur executa ex comparitione citati, vel procuratoris constitutione.*
103 *Actor debet penes acta verbo allegare, citationem fuisse executam.*
104 *Et quid profit hæc allegatio verbalis actori, &* num. 105.
106 *Actor actis prædictis, debet successiuè reum citare, & qualiter, &* num. 107.
108 *Reus siue citans, siue citatus, potest contra non comparentem procedere.*
109 *Declara prædicta, si citatus sit nominatus in citatione, præciseque citatus.*
110 *Processus, & sententia per contradictas, an sustineatur contra citatum per clausulam, omnes, &c.*
111 *Citatus vigore clausulæ, omnesque alios, an repellatur ab agendo.*
112 *Commissio reualidatoria processus per contradictas facti contra citatum, per dictam aliquando fuit data.*
113 *Intimatio appellationis, habet vim citationis.*

Digitized by Google

114 *Appellatus in partibus, non poteſt in curia procedere per contradictas, niſi citato appellante.*

115 *Contumax comparens ante ſententiam, qualiter audiatur.*

An mortuo principali poſſit proceda. contra Procuratorem.

Artic. VI.

116 *Procurator Dominus litis effect. citat. in profanis, mortuo principali.*
Sententia lata, procuratore domino litis effectio citato, an ſuſtineatur. ibid.

117 *Et quid ſi feratur non citato pradicto, viuente principali.*

118 *Curator hæreditati iacenti datur, ſi non adeſt procurator Dominus litis.*

119 *Hæreditate iacente, citantur hæredes, ſi qui ſint, &c.*

120 *Curator quando ſit dandus, quibus, & quomodo remittitur.*

121 *Procurator, & Dominus litis non citantur in beneficialibus mortuo collitigante.*

122 *Et ſua intereſſe putantes, citantur per contradictas.*

123 *Declara tamen, bonum eſſe citare procuratorem ad cautelam, ſi adſit.*

102 COniectura verò † citationem fuiſſe executam, eſſe ſi citatus compareat, vel procuratorem conſtituat, per ea, quæ dicã
103 infra. † Ideo debet Actor penes acta verbo allegare citationem fuiſſe executam, & hæc
104 allegatio † verbalis ſufficit, ad hoc, vt poſſit validè ad vlteriora procedi; dummodo
105 reproducatur † ante concluſionem in cauſa, cum fide executionis ipſius, *Veſtr. lib. 4. cap. de dol. & contum. fol. 87.*

Citatione vt ſupra reproducta per actorem, † vel ſaltem executione eius verbo al-
106 legata, † & lapſo termino præfixo ad com-
107 parendum, debet Actor contra comparentem ad omnes actus ſucceſſiuos perſonali-
108 ter, ſi reperitur, alias domi, † vt dixi, citare: ſi altera tamen pars compareat, ſiue fuerit citata, ſiue Aduerſarium fecerit citare, poteſt contra non comparentem procedere, *Rot. deciſ. 14. de dol. & contum in non.*

109 Declara, dummodo † is contra quem proceditur, ſit nominatus in citatione,
110 præciſeque citatus, quia contra † citatum vigore clauſulæ, omneſque alios, &c. forſan ſe non daretur proceſſus per contradictas, neque ſententia lata mandaretur executioni contra eum, quamuis repellatur ab agẽ-
111 do, ex quo ſciens ſuam cauſam † agi, non comparuit; licet aliquando fuerit data
112 commiſſio † reualidatoria proceſſus facti per contradictas, contra citatum vigore dictæ clauſulæ omneſque alios, &c. & quatenus ſua putauerit intereſſe, *vt per Rot. deciſ. 18. de dol. & contum. in nou.*

113 Similiter licet † intimatio appellationis habeat vim citationis, appellatus tamen,
114 cui † fuit intimata talis appellatio in partibus, non poteſt in Curia procedere per contradictas, niſi appellante de nouo citato, *Put. deciſ. 31. de Iud.* apud quem leguntur rationes.

115 Quandocunque autem contumax † compareat ante ſententiam, auditur in ſtatu, & terminis, in quibus cauſa reperitur, actaque facta in eius præiudicium, tenent *Veſtr. lib. 4. cap. de dol. & contum. fol. 87.*

116 QVicquid ſit in profanis, † quando poſt cæptam litem moritur Dominus, ſi adeſt Procurator effectus Dominus litis, citatur ille, & ſententia lata cum ipſo, vt alias ſupra dixi, ſuſtinetur, & debet citari; adeo vt etiam viuente Domi-
117 no, † ſi feratur ſententia citato Domino, & non Procuratore Domino litis, proceſſus de iure eſſet nullus, ſi nullus compareat,
118 *Rot. deciſ. 2. de procur. in non.* & ſi non † adeſt Procurator Dominus litis, debet dari Curator hæreditati iacenti, & contra eum,
119 procedi, † & omni caſu debent citari hæredes, ſi qui ſint, *Veſtr. dicto cap. fol. 87.*

120 Quando † etiam ſit dandus Curator, quibus, & quomodo detur, dicit *D. Vbertus de citat. cap. 9. à nu. 307. fol. 119. vſque ad n. 214. fol. 122. tom. 2. & cap. 14. à num. 415. fol. 563. vſque ad num. 500. fol. 586. tom. 3.*

121 In beneficialibus certũ eſt, † quod mortuo collitigante, non eſt neceſſe citare Procuratorem, & Dominum litis, & poteſt
122 procedi † per contradictas contra intereſſe putantes, non ſolum, quo ad reſtitutionem fructuum fortè ſequeſtratorum, ſed etiam ad effectum obtinendi abſolutionem, vel adiudicationem beneficij; licet ſit bonum
123 ad cautelam † citare Procuratorem, ſi adſit, *Rot. deciſ. 8. de dol. & contum. in non. Caſſador. deciſ. 1. de ſent. & re iudic. deciſ. fin. vt lit. pend. & deciſ. 2. de appeſt. Veſtr. dicto fol. 87.*

Quibus

Quibus casibus detur citatio per contradictas.

Artic. VII.

124 *Processus per contradictas contra interesse putantes, non conceditur, stante contradictore.*

125 *Processus qualiter fiat absente procuratore, extra tempus feriarum.*

126 *Et quid si Procurator moritur, vel mandatum non acceptat, aut legitimum non producit.*

127 *Et quid, si substituit vigore facultatis datæ in mandato, & Dominus superuiuat.*

128 *Processus per contradictas, quando detur, remissiue.*

129 *Contumaces solent citari ad singulos actus per contradictas.*

130 *Processus contra contumaces, non annullatur ex omissione alicuius actus, & quare.*

131 *Nullitates, quænam veniant ex defectu citationis, remissiue.*

124 SI adest legitimus† contradictor, siue sit principalis, siue Procurator, nunquam debet concedi processus per contradictas contra interesse putantes; & si concedatur est nullus, quia legitimus contradictor est citandus, *Cassad. dicta decis. fin.*

125 Similiter, si Dominus † comparens constituat Procuratorem, qui extra tempus feriarum, ex causa recreationis absit ab Vrbe, facta fide de absentia, poterit contra talem Procuratorem procedi per contradictas *Rot. decis. 5. de Iud. in nou. Cassad. dict. decis. fin.* & dixi supra titulo de procuratore, & mandato, & dicam infra titulo de contradict.

126 Idem euenit† si Procurator mandatum non acceptat, vel legitimum non producit, aut moriatur, etiam eius morte Domino non intimata, potest contra eum procedi per contradictas, *Vestr. lib. 1. cap. de off. con-*
127 *trad. fol. 14. & seq.* nisi Procurator † substituerit vigore facultatis substituēdi sibi datæ in mandato procuræ, & Dominus superuiuat, quia tunc citandus esset substitutus, vt supra dixi, & monet *Rot. decis. 33. de procur. in nou. Vestr. lib. 4. cap. de procur. fol. 97.* &
128 de hac † materia, quando datur processus per contradictas, adeundus est *Vbert. dicto tract. cap. 12. à num. 209. fol. 101. vsque ad num. 214. fol. 103. tom. 3.*

129 Nota autem singulariter, † quod licet soleant cōtumaces citari ad singulos actus per contradictas, quia nihilominus istæ citationes sunt potius ex vrbanitate, quam
130 de necessitate, † si aliquis terminus omittatur non propterea annullatur processus, *Egid. conclus. 310. quem citat Vestr. lib. 4. c. de dol. & contum. fol. 87. & Rot. decis. 10. de re*

iud. in nou. & idem firmat Vbert. vbi supra, Adden. ad Ludouis. decis. 430. & dicam infra *tit. de contradictis.*

131 Et qui desiderat videre † omnes nullitates ex defectu citationis, adeat *Vant. cap. de mod. viden. process. num. 6.*

De nullitate defectu citationis.

Artic. VIII.

132 *Nullitas citationis est insanabilis, nec tollitur per statutum, & num. 133.*

134 *Nullitas prædicta, non censetur sanata, si Princeps tollat omnes defectus, vel suppleat.*

135 *Papa, si supplet defectus omnes in litteris, de quibus intelligatur.*

136 *Princeps supplet substantialia, & sanat nullitates, sed dummodo fuerit processum parte citata.*

137 *Nullitas quod non fuerit processum parte citata qualiter probetur.*

138 *Assertio Papæ, vel Imperatoris in sententia, citationem interuenisse, creditur.*

139 *Processus factus parte absente, qualiter sanetur à Signatura.*

140 *Citatio non omissa, sed male executa, an sustineatur, & quando.*

141 *Rota, an possit ad vlteriora procedere, ac si citatio fuisset debito modo executa.*

142 *Commissio sanatoria ob non legitimam executionem citationis, quando fiat, & qualiter.*

143 *Nullitates citationis, an proueniant ex facto Iudicis, partis, vel nunciy.*

144 *Notitia citationis, an sufficiat, si probetur in casibus prædictis.*

145 *Notitia citationis, ex quibus præsumatur.*

146 *Comparens post emanatam citationem, præsumatur citatus.*

147 *Notitia prædicta, quomodo probetur per testes, per instrumenta, & acta, remissiue.*

148 *Nullitas executionis, proueniens ex persona nuncij, qualiter sanetur.*

149 *Citationes per edictum nulliter, vel conculcate factæ, qualiter sanetur.*

132 IGitur, vt sæpiùs diximus; † nullitas citationis semper est insanabilis, in tantum, vt licet per statutum prohibeatur
133 dari † de nullitate, ista tamen nunquam censetur sublata, *Vant. cap. quis poss. dic. de nullit. num. 49.*

134 Si etiam Princeps gratiosè † suppleat omnes defectus cum quibusuis ampliſſimis clausulis, iste nunquam dicitur sanatus, vt. *in Clem. pastoralis, §. certum, de sent. & re iud. Staphil. cap. 4. fol. 279. ab initio, Gomes. in dict. compend. fol. 166.* Quando etiam Papa in-
135 litteris supplet omnes, † & singulos defe-

ctus, intelligitur de defectibus iuris positiui, non naturalis, & diuini, qualis est citatio, *Staphil. dicto cap. 4. fol. 278. & seq.* sicuti neque aliquid extrinsecum inducit, *Card. in dicta Clem. in fin.* Idem dicendum est de
136 clausula, ex certa scientia, & de plenitudine potestatis, quia supplet quidem substantialia, & sanat nullitates, sed hoc facit dummodo processium fuerit facte citata, *Vant. cap. an quæsent. nu. 12. Staphil. dict. fol. 279.* sed de his latè *Vbert. cap. 13. à nu. 182. vsque ad 194.*

137 Talis autem nullitas † probatur negando citationem, vel per exhibitionem actorum in quibus non reperiatur, aut per testes idoneos, qui interuenerint processui deponentes talia necessaria facta non fuisse, sicut etiam diximus de nullitate iurisdictionis, & mandati, per *Vant. cap. à quo, & quibus null. poss. prob. num. 12. & 18. & cap. de nul. lit. cit. num. 12. & seq. Vbert. dicto cap. 14. à num. 110. fol. 486. tom. 3. cap. 16. num. 124. folio 199. vsque ad nu. 129. fol. 809.* & dixerat antea *cap. 12. num. 84. & seq. fol. 61. & cap. 13. num. 4. fol. 240. vsque ad num. 90. fol. 258. tom. 3.*

138 Si vero Papa, † vel Imperator in sententia quem fuisse citatum asserit, statur eorũ assertioni, quamuis aliter de citatione non constet, *Card. in dicta Clem. pastoralis, num. 10.*

139 Quando itaque petitur † sanari processus factus parte absente, Signatura rescribit, cum clausula, parte legitime citata, *Staphil. dicto fol. 278.* hæc autem, si citatio fuit in totum omissa.

140 Sed si non fuit † in totum omissa, sed fuit malè executa, dummodò alias sit legitima, tunc sufficit deuenisse ad notitiam citati, & de hoc constet ante seruationem terminorum: si lis pendet in Rota, Auditor
141 vigore † Innocentianæ, potest procedere ad vlteriora, ac si debito modo fuisset executa; vt cauetur in dicta Innocentiana, & *dixit Rota decis. 11. de dol. & contum. in no u. Vestr. dicto cap. de execut. cit. ad pan. fol. 84.*

142 Si autem lis pendeat † coram alijs Iudicibus, est necessaria commissio sanatoria nullitatis prouenientis à non legitima executione citationis, & additur semper clausula, dummodo ad notitiã citati peruenerit, *Vant. dict. cap. quib. mod. null. san. coss. n. 122.*

143 *Staphil. dicto fol. 408.* Ex quibus † autem proueniat nullitas citationis ex facto partis, Iudicis, vel Nuncij, & alia plura, dicit *Vber. d. cap. 14. dicto num. 100. cap. 16. nu. 124. & seqq.* & prius *in cap. 12. nu. 85. & cap. 13. num. 1. vsque ad num. 122.*

144 Et sufficit vtroque casu † quomodo hæc notitia probetur, dummodo sit certa & plena, *Clem. causam, de elect.* ex qua fuit sumpta praxis sanandi huiusmodi nullitatem.

145 Notitia citationis, † præsumitur ex pluribus: v t putasi post eam citatus constituit Procuratorem ad causam, vel si reperiatur
146 in Iudicio, postquam longè abfuit, † quia comparens post emanatam citationem præsumitur citatus, *Egid. concluſ. 374. Rot. decis. 16. de Iud. in antiq. Gomes. in dicto compend. fol. 116. Vestr. fol. 84. & seq. & lib. 5. cap. de reiterat. termin. fol. 123. Vant. num. 22. Staphil.*
147 *fol. 278. & seqq.* & quomodo † ista notitia per testes, per instrumenta, per acta, & huiusmodi probetur, ponit *dict. Vbert. dict. c. 13. num. 132. vsque ad num. 137. fol. 265. & seqq. tom. 3.*

148 Si autem nullitas executionis † prouenit à persona Nuncij, puta quando erat facienda per Cursorem, & fuit facta per mandatarium, tali casu signatur commissio sanatoria, vel reiteratoria terminorum; cum clausula, præcedente citatione præsentanda per Cursores.

149 Si etiam citationes † per edictum fuissẽt nulliter, vel nimis inculcatè factæ, signatur commissio sanatoria processus, cum clausula, dummodo post citationem legitimè executam, tantum tempus effluxerit, quod termini ritè seruari potuerint.

De citatione, & Inhibitione, & cui, & à quo & contra quos possint concedi, & exequi.

Artic. IX.

150 *Citatio, & inhibitio simul de consuetudine solent decerni.*

Iudex non potest alteri inhibere, nisi coram eo lis pendeat. ibidem.

151 *Iudex adiunctus, an possit statim præsentatis commissione inhibere.*

152 *Declara tamen, si agitur de inhibendo extra curiam, secus in curia.*

153 *Rota, causa sibi commissa, non solebat inhibere, nisi docto de appellatione.*

154 *Iudex commissarius, si potest citare extra curiam, potest etiam inhibere.*

155 *Citatio, & inhibitio, pari passu ambulant.*

156 *Iudex commissarius, potest inhibere præsenti, vel absenti, volenti, vel nolenti.*

157 *Citatio tamen ad videndum sibi inhiberi, solet fieri etiam præsenti.*

158 *Iudex appellationis post appellationem iudicialem, potest parte non citata inhibere.*

159 *Declara tamen, hoc non fuisse firmatum ab Vberto.*

160 *Inhibitio, an sufficiat facta parti, & non iudici.*

161 *Inhibitio præsentata iudici, vel parti, an causet attentata.*

162 *Iudex*

Digitized by Google

162 *Iudex, quando possit ex officio parte non citata inhibere.*

163 *Inhibitio, si fiat ad instantiam partis, requiritur citatio.*

164 *Iudex appellationis, quando possit inhibere, remissiuè.*

165 *Cardinalis alteri, neque Prælatus solent inhibere, sed intimare commissionem causæ.*
Declara intimationem prædictam, habere vim citationis, ibidem.

166 *Inhibitio Episcopis, sub quibus pœnis fieri soleat,*

167 *Commissio inhibendi sub censuris, & pœnis olim an dabatur, & qualiter.*

168 *Inhibitio an concedatur, instante asserto procuratore, & an valeat.*

169 *Declara tàm contra litigantes, quàm iudices, & tertium, & quem.*

150 ET quia excommunicatio, † & inhibitio, semper ferè simul solent decerni, videtur etiam aliquid dicendum de inhibitione. Sciendum est igitur, quod licet iudex non possit alteri Iudici inhibere, ne aliquid audeat innouare, nisi saltem coram eo lis pendeat, *iuxta cap. tuam, extr. de ord. cogn. & cap. latum, extr. qui fil. sint legitimi*, Et ideo videatur, quod citationi debeat præcedere summaria cognitio, an appellatio sit admittenda, *cap. Romana, §. si autem de appell. in 6. Cassad. decis. 10. de rescript.*

151 De stilo tamen nostræ Romanæ † Curiæ quilibet Iudex, etiamsi sit adiunctus, potest statim præsentata commissione inhibere, simulque decernere citationem, & inhibitionem, *Rot. decis. 4. de rescript. Staphil. c. 21. fol. 341. Vbert. cap. 3. num. 66. fol. 89.* Sed hoc
152 procedit † in citationibus, & inhibitionibus extra Curiã mittendis, secùs autem in Curia, quia tunc semper debet præcedere citatio ad dicendum contra commissionẽ, *Vbert. dict. cap. 3. num. 67. fol. 89. tom. 1.*

153 Si committatur † causa appellationis in Rota, isti DD. Auditores antiquitus nunquam solebant inhibere, nisi prius docto de appellatione, *Rot. decis. 68. de appell. in antiq.* quod secus est hodie.

154 Si Iudex † vigore commissionis potest citare extra Curiam, poterit etiam extra Curiam inhibere, licet hoc non exprimatur
155 in commissione, quia † pari passu procedũt, citatio, & inhibitio: & quod dicitur de vna, dicitur etiam de alia, *Cassadorus decis. 4. de rescr. Rot. decis. 3. in fin. de appellat. in nou.*

156 Et potest inhibere parti † præsenti, vel absenti, volenti, vel nolenti, *Staphil. dicto fo-*
157 *lio 341.* & quamuis † si Aduersarius est præsens soleat, citari ad videndum sibi inhiberi, *Rot. decis. 27. de dol. & contum. in antiq.* de
158 iure † tamen Iudex appellationis, dummodo appellatum fuerit in Iudicio, potest etiã parte non citata inhibere, *Gemin. in dicto cap. Romana, §. si vero, in fine.* Licet contrariũ
159 videatur † firmatum *a dict. D. Vbert. dict. cap. 3. nu. 57. fol. 85.* qui *num. 77.* dicit etiam
160 quod sufficit † inhibere parti, absque eo, quod inhibeatur Iudici, & dixerat superiùs *num. 37. fo. 79. tom. 1.* & *num. 93.* dicit
161 quod præsentata Iudici, † vel parti causat attentata, *vt fol. 95.*

Imò etiam in appellatione extraiudiciali, potest Iudex, † etiam ex officio, parte non citata inhibere, *cap. non solum, de appell. in 6. Card. in cap. consuluit, quæst. 130. extra de*
163 *vsur.* licet † alias si inhibeat ad instantiam partis, requiratur citatio. Aduersarij, *Rota decis. 44. de dol. & contum. in antiq.* & de hoc
164 quando † Iudex appellationis possit inhibere, ac quæ debeant præcedere inhibitionem, videndus est *Gemin. in dict. cap. Romana, §. quod si. Vestr. lib. 8. cap. vt lit. pend. folio 271.*

165 Quando vero † causæ cõmittuntur Cardinalibus, non solet vnus Cardinalis alteri, neque Prælatus Cardinali inhibere, propter reuerentiam dignitatis; sed solummodo intimatur causam sibi fuisse commissã, & ista intimatio habet vim inhibitionis, *Rot. decis. fin. de dol. & contum in antiq. Gemin. in dict. compend. fol. 159. & seq. Staphil. cap. 11. fol. 306.*

166 Similiter si vellet † inhibere sub censuris, & pœnis, Episcopis, propter sacrum officium, quod exercent, non inhibetur sub pœna excommunicationis, sed suspensionis tantum, *cap. 2. de off. deleg. in 6. iuncta glos. in cap. 1. extra de Cler. vena. Staphil. cap. 9. folio 299.*

167 Olim quando † in Commissione petebatur facultas inhibendi sub censuris, & pœnis, debebatur verbum *pœnis*, ne Reus duplici multa vexaretur, *Staphil. ibidem, folio 299.*

168 Inhibitio quoque † conceditur, etiam ad instantiam asserti Procuratoris, cum promissione de rato, & est validè concessa, *Put. decis. 24. de fid. instrum.* & dicit *D. Vbert.*
169 *dict. cap. 3. num. 102. fol. 95.* & afficit, † & datur contra litigantes, & contra Iudices, & adhuc contra tertium, qui liti posset præiudicare, *Rot. decis. 2. vt lit. pend. in antiq.*

Vnde autem oriatur praxis citationis cum superseditoria, videndus est *Tomat. decis. 283. tom. 2.*

De

Digitized by Google

De Citatione per Diligentias.

Cap. VII.

Quid ſint Diligentiæ, & quomodo fiant.

Artic. I.

1 *Citatio per diligentias, ſit contra latitantes.*
Citatio per contradictas, ſit contra abſentem, & non comparentem. ibid.
Citationes per diligentias, & per contradictas, in quo differant. ibid.
2 *Diligentiæ contra quem fiant, & quando in illis procedatur.*
3 *Citatio contra articulos, primo loco ſit in diligentijs.*
4 *Citationis formula contra articulos, qualiter extendatur.*
5 *Fides Curſoris non reperiendi reum, quomodo ſcribatur.*
6 *Decretum citationis per diligentias, quomodo per iudicem fiat.*
7 *Citatio per diligentias reiteratur per duos Curſores, & quam fidem faciant.*
8 *Decretum ſecundæ citationis per diligentias qualiter fiat.*
9 *Citatio tertia, & vltima, quomodo fiat in diligentijs.*
10 *Articulorum repetitio in Broliardo, quomodo fiat in diligentijs.*

1 Dictum eſt de citationibus, † quæ vt dixi, quoniam diuerſimodè fieri contingunt, ſcilicet, contra latitantes per diligentias, & contra abſentes, & non comparentes per contradictas; licet eadem omnes iſtæ in ſubſtantia contineant, attamen, quia modus eſt diuerſus, de eo diſtinctè agemus, & primo loquemur de diligentijs.

2 Diligentiæ itaque † ſunt contra Reum conuentum perquiſitio, quando in iudicio aliquando comparuit, & poſtea cepit latitare; & forma diligentiarum hæc eſt.

3 In primis fit citatio, † quæ datur abſque latitatione vel infraſcripta, vel alia, qua magis eges.

4 Citetur D.N. exaduerſo principalis ad dicendū † contra articulos in actis facto datos, videndum illos ad probandum admitti, &c. iuxta formulam ſuperiùs per me expreſſam, vel quæ poteſt videri *apud D. Gratioſum in ſua praxi citationum*.

Curſor ſic, vel ſimili modo eam exequitur.

5 Feci diligentias per Vrbem, † & per loca publica, & conſueta, inueniendi d. D. N. quem inuenire, & reperire non potui: die, &c. Menſis, &c. 1655. Carolus de Naue, &c. licet cognomen, & annum Curſores pauci apponant.

Iſta citatio reproducitur, & fit inſtantia, & decretum ſequens.

6 Relatione facta comparuit † idem citra, &c. & petijt, & inſtetit diligentias cōmitti duobus Curſoribus in forma, omni, &c:

Deinde fit alia citatio ſimilis, & illius

7 executio † fit per duos Curſores: Fecimus diligentias per Vrbem, & loca ſolita, & conſueta inueniendi d. D. N. & non potuimus eum inuenire, & reperire: hac die, &c. menſe, &c. anno, &c. Carolus Naues, & Andreas Caſtruccius Sanctiſſimi Domini Noſtri Papæ Curſores.

Reproducitur citatio, & fit decretum.

8 Relatione facta † comparuit, idem citra, &c. & ſtantibus diligentijs, petijt, & obtinuit procedi per affixionem ad valuas Curiæ, & in acie Campi Floræ, in forma, omni, &c.

9 fit deinde † tertia, & vltima citatio ſimilis, & diligētes Procuratores, poſt illa verba citetur D.N. exaduerſo principalis, addunt, per affixionē ad valuas Curiæ, & aciei Campi Floræ, & poſtea ſequuntur ad dicendum contra articulos, &c. vel prout eget.

10 Relatione facta comparuit, † idem citra, &c. Et repetijt articulos in Broliardo productos, & illos obtinuit admitti, ſi & in quantum, & alias, vt ſupra, & examinati, ſine præiudicio impertinentium, & non admittendorum, niſi ad p. d. cum intimatione, omni, &c.

Quibus caſibus permittantur diligentiæ, & quomodo debeat probari, & contra reperibilitas.

Artic. II.

11 *Modus faciendi diligentias.*
12 *Quomodo probetur reperibilitas.*
13 *Citatus per diligentias, non appellat poſt decem dies.*
14 *Et habetur, ac ſi perſonaliter fuiſſet citatus.*
15 *Nec ſufficit, quod citatus compareat aliquando, ſed requiritur quod ſit reperibilis.*
16 *Vt annulletur proceſſus per diligentias, requiritur probatio reperibilitatis clariſſima.*
17 *Proceſſus per diligentias, per duos Curſores, fit ad maiorem cautelam.*
18 *Iuramentum officialis ſatis eſt, quod fuerit præſtitum in limine ſuſceptionis officij.*

Modus

Digitized by Google

11 MOdus faciendi huiuſmodi † diligentias, primo per vnum Curſorem, & deinde per duos, vbi diximus ſupra, & ſucceſſiuè procedendi per affixionem, non ſolum reperitur approbatus à ſtilo Romanæ Curiæ, ſed etiam eſt de iure, vt teſtatur *Rota in vna Salernitana penſionis*, 8. *Martij* 1585. *coram bon. mem. Blanchetto*.

12 Et ideo ſententia lata † cum hoc proceſſu dicitur ſuſtineri: & ſi quis dicit, quod citandus poterat reperiri, debet probare reperibilitatem, nec ſufficit ſi probet, quod puta, in Eccleſia, cui ſeruiebat, faciebat ſuas functiones, quia hoc non eſt probare reperibilitatem, cum ſit neceſſe quod hæc ſit vera, & realis, & quod citandus publicè, & palam comparebat in locis omnibus ſolitis, conſuetis, & publicis; adeò, quod potuerit propterea commodè, & ſine difficultate citari; ſecùs enim creditur Curſoribus referentibus non reperiſſe, *vt in Mutinen. Canonicatus* 14. *Martij* 1603. *coram bo. me. Lancellotto*.

13 Hincque oritur, † quod quamuis non citatus perſonaliter ad ſententiam, poſſit ab ea appellare à die habitæ notitiæ, hoc nihilominus facere non poteſt ille, qui cum eſſet citandus, dolosè latitauit, & fuit propterea contra eum proceſſum per diligentias: hoc enim caſu, tempus contra eum
14 cucurrit, perinde ac ſi fuiſſet † perſonaliter citatus, & non à die notitiæ, ſed à die ſententiæ, ſic docet *Rota in Vrbeuetana prioratus*, 15. *Decembris* 1645. *coram R. P. D. meo Bichio*.

Latitatio autem ſupradicta concluditur per dictas diligentias Curſorum, ad id à Iudice deputatorum, *ibidem*.

15 Nec ſufficit, vt annui ſupra, † quod citandus aliquando compareat, quando puta ſibi placet, & ſibi videtur expedire; quia debet comparere ſemper, & non denegare copiam perſonæ ſuæ, ob timorem citationum, *ibidem*.

Sicut nec ſufficit, ad annullandum proceſſum huiuſmodi, quod citandus compareat ſolum diebus, in quibus cadunt acta, quæ fiunt ad ſui fauorem; & latitet in alijs diebus: cum ſit neceſſaria, vt ſupra, copia ſui omnibus indiſtinctè diebus, *ibidem*.

16 Vbi etiam habetur, † quod, qui vult annullare proceſſum factum per diligentias, debet adeo clarè probare ſui copiam indiſtinctè feciſſe, & quod ita ſæpius practicauerit per loca ſolita, & conſueta, vt potuerit nonniſi facilè reperiri; alias enim dictus proceſſus ſuſtinetur, & valet ſententia, ac ſi perſonaliter fuiſſet apprehenſus.

17 Et vlteriùs † aduertendum eſt, quod iſte modus procedendi, primo per vnum Curſorem, & deinde per duos, fit ad maiorem cautelam, vtque proceſſus melius ſuſtineatur; deputantur enim duo antequam decernatur proceſſus per affixionem, quia in omni materia, bona dicitur diligentia, quæ fit per duos officiales, qui de eis cum iuramento referant, *vt dixit Rot. deciſ.* 323, *par.* 3. *recentior*.

18 Sed hoc iuramenium, † quamuis multi dixerint eſſe neceſſarium, in actu relationis, attamen verior opinio eſt, quod ſufficit per officiales præſtitum fuiſſe, in adeptione officij de illo fideliter exercendo, *Ludouiſ. deciſ.* 287. *num.* 2. qui dicit, quod *Caputaquen. deciſ.* 265. *par.* 3. qui dicit requiri iuramentum officialis in dicto actu, non obſeruatur.

De alijs diligentijs, quæ debent fieri, pro reperiendo perſonam citandi, antequam deueniatur ad citationem domi dimiſa copia, dixi ſupra, & habentur magis fusè *à D. Gratioſo in dicto tract. de citat. cap.* 7. *num.* 212. *& pluribus ſeqq.*

De Citatione per Contradictas.

Cap. VIII.

De formulis contradictarum.

Artic. VIII.

1 *Formula contradictarum, quænam ſit.*
2 *Contradictæ vbi, & quando legantur, & à Notario ſubſcribantur.*
3 *Cõtradictæ reproducũtur in actis Notarij cauſa.*
4 *Decretum citationis contradictarum, quomodo fiat.*
5 *Proceſſus per contradictas finitur, & ſententia valet.*
6 *Cõtradictæ per quod tempus durent, ipſiſque ceſſantibus fiunt edicta.*
7 *Proceſſus cœptus, terminatur per cõtradictas defuncto procuratore in Curia. Secus ſit de ſtilo Rotæ, ibidem.*
8 *Contradictæ dantur in abſentem, obligatum in Curia in forma Cameræ Apoſtolicæ.*
9 *Contradictæ non dantur contra hæredem obligati, ſed fit citatio.*
Hæres præſumitur ignorare facta defuncti, ibid.
10 *Contradictæ dantur contra citatum perſonaliter contumacem,*
Contradictæ dantur contra quem tutus non patet accęſſus per edictum, ibidem.
11 *Contradictæ in contumacem, valent præuia citatione.*
12 *Contradictæ dantur contra abſentem, qui comparuerat,*

13 *Contra-*

Digitized by Google

13 *Contradictæ fiunt abſentia, per teſtes probata & quomodo.*

14 *Proceſſus poteſt impedire proceſſus, per contradictas refectis expenſis.*

1 FOrmula contradictarum, eſt † huiuſmodi.

Mandat Illuſtriſſimus,& Reuerendiſſimus D. A. C. ſiue R. P. D. Baranzonus, eius in ciuilibus Locumtenenens, per Audientiam litterarum contradictarum Sanctiſſimi Domini Noſtri Papæ,prout moris eſt.Citetur Dominus N. exaduerſo principalis,quatenus prima die iuridica compareat coram dicto A. C. ſiue dicto D. Locumtenente,ad dicendum contra iura producta, & repetita, videndum iurare teſtes ſuper illorum recognitione, quatenus opus ſit, admitti, & mandari reſtitui, dimiſſa copia collationata, vel dicendum contra, in cauſa, & cauſis, &c. Inſtante Galeatio Gobbetto principali,ſiue &c. in quorũ,&c. Datum Romæ. Anno Domini 1655.

2 Iſtæ contradictæ † leguntur die iuridica, in audientia contradictarum, & Notarius ipſarum ſubſcribit illas in hanc formam Iacobus Simoncellus.

3 Deinde reproducuntur † in actis Notarij cauſæ,& in pede, fit inſtantia, & decretum inſraſcriptum.

4 Relatione facta comparuit, † idem citra,&c. & repetijt iura hodie in Broliardo producta,& repetita, & petijt, & inſtetit, & obtinuit admitti ſi,& in quantum,& alias, vt ſupra, omni,&c.

5 Cum iſtis contradictis concipitur,† & finitur proceſſus, prout de alijs citationibus dictum eſt, in quocumque Iudicio, & de quacumque re agatur; & ſententia ſic per contradictas lata,valet.*Rota in Nucerina affictus,4.Mau 1648.coram R.P.D.Verospio in fol.*

6 Fiuntque, & leguntur † omni,etiã,& toto anni tempore, excepto eo, quando Iudices commiſſarij, conquieſcunt à, principio,ſcilicet Iulij, vſque ad principiũ Octobris, quod etiam euenit tempore Sedis vacantis per obitum Papæ, vt dicam infra. Quo tempore loco contradictarum fiunt edicta,de quibus inferiùs loquemur.

7 Dantur coram A. C. huiuſmodi citationes, quando Procurator poſt cęptum Iudicium defunctus eſt in Curia, abſque eo etiam quod pars contracta teneatur iterũ in partibus citare ſuum Aduerſarium, *Rota in Leodien. pecuniaria, 28. Iunij 1647. coram R.P.D. Bichio in fol.*non obſtante,quod *Rota deciſ.191. num.6. par.2. recent.* dixerit quod ſit neceſſe intimare parti mortem procuratoris,ad quòd vide *add.ad Ludouiſ. deciſ.494.* hoc enim procedit in Rota, & eius ſtilo.

8 Dantur etiam contra abſentem obligatum in Curia in forma Cameræ Apoſtolicæ, *Rota in Ariminen. manutentionis 5. Iunij 1648. coram R. P. D. Ghislerio, non impreſſa.*

9 Quando eſt † facta mutatio perſonarũ, eſt neceſſaria citatio contra hæredem,quia contradictæ dantur ratione moræ contra eum, qui ſcit ſuam obligationem,quod nõ poteſt dici in hærede,qui preſumitur ignorare,*Rota in dicta cauſa Ariminen.manutentionis,1.Iulij 1647. coram R. P. D. Ghislerio.*

10 Nec omitto, quod dantur etiam contra illum, qui fuit ſemel citatus perſonaliter, & fuit contumax, vel ſaltem ad eum tutus acceſſus non pateat, per edictum: ſi enim

11 deficeret talis citatio, † contradictæ non eſſent validæ,nec citatum afficerent, & ſententia ſic lata, eſſet ipſo iure nulla, *Rota in Tiburtina Caſtri S. Angeli, 18.Iunij 1649.coram R.P.D. Meltio,inter vagantes,*& dixerat antea *in Ianuen. ſeparationis Thori, 5. Maij 1632. coram Coccino,inter volantes.*

12 Et vlteriùs, † quod dentur contra illum qui aliquando comparuit,& poſtea abfuit

13 ſed hoc caſu, † neceſſe eſt ante omnia probare abſentiam illius, non quidem per ſides ſimplices, ſed per teſtes, qui deponan de certitudine talis abſentiæ, *vt infraſcript deciſione.*

14 Poterit tamen Reus † in quacumque parte Iudicij comparere, & (refectis expenſis) impedire Procuratorem per contradictas, *Rota in Romana cenſus, 21. Maij 1627. coram clar. mem. Cardinali Vbaldo, in folio.*

Ab contradictæ ſint permiſſa tempore Sedis vacantis Summi Pontificis.

Artic. II.

15 *Contradictæ non dantur, quando adeſt procurator notus actori in Curia.*

16 *Non dantur coram Commiſſarijs, ſi non adeſt prima citatio perſonalis.*

17 *Proceſſus per contradictas, non dicitur permiſſus ſine expreſſa licentia in commiſſione.*

18 *Nec ſufficit generalis expreſſio.*

19 *Si fuit reuocatus procurator,qui mandatum non acceptauerat, requiritur noua citatio.*

20 *Contradictæ non impediuntur à ſola conſtitutione procuratoris, niſi mandatum acceptet. Et nec ſufficit acceptatio in alia cauſa, ibid.*

21 *Contradictæ fiunt ex vrbanitate, non autem ex neceſſitate.*

22 *Dic procedere in iudicijs ordinarijs, ſecus in executiuis.*

An

Digitized by Google

23 *An Sede vacante possit procedi per contradictas.*

24 *Negatiuam firmat Auctor.*

IGnorare etiam non debemus, quod si
15 adest Procurator in Curia, † contradictæ non permittuntur, *secundum Rotam in una Bononien. Parochialis*, 26. *Aprilis* 1649. *coram Reuerendiss. Rojas*, quæ alias etiã conquesta est de eo, qui sciebat Procuratorem contra se coram A. C. produxisse suum mandatum, etiam in alia causa, & eo non obstante processit per similes citationes, *vt in Cortonen. pensionis*, 5. *Iulij* 1599. *coram bonæmem. Cardinali Seraphino.*

16 Coram Iudicibus † Commissarijs, si non adest prima citatio personalis, non proceditur per contradictas, nisi saltem præcedat citatio per edictum de mandato Papæ concessa: & in hoc est aduertendum, quod
17 illa, † vt dicatur concessa, est necessaria expressio eius, ne dum in commissione, sed etiam in ipso rescripto Cardinalis Præfecti: & datur, vel in casu, quo citandus latitat, & impedit se citari; vel in casu, quo degit in aliquo loco, ad quem tutus non patet accessus, quam citationem legitimè exequutam, subsequuntur postea contradictæ, *vt in Iannen. separationis Thori* 17. *Februarij* 1632. *coram R. P. D. Coccino*, vbi quod re-
18 quiritur, † vt fiat digressio specifica, ita vt nó sufficiat generalis expressio, & quod Signatura debet exprimere facultatem, post edicta procedendi per contradictas, etiamsi non adhesset prima citatio personalis.

Si etiam re integra fuit reuocatus Procu-
19 rator constitutus, qui mandatum † non acceptauerat, se tamen pro tali coram publicauerat, debet fieri noua citatio, *vt in dicta Tiburtina Castri S. Angeli*, quod quidem quando habeat locum, videndum est in eadem decisione.

Ad impediendum autem processum hu-
20 iusmodi, non sufficit, † quod fuerit constitutus Procurator in Curia, si ille mandati non acceptauit, *vt voluit Beltraminus ad Ludouisium, decis.* 106. *&* 430. vbi etiam dicitur, quod non sufficeret acceptatio in alia causa, sed quod requiritur acceptatio, & productio mandati in eadem causa, & id quod dicitur de constituto, habere etiam locum in substituto.

Sciendum est etiam, quod istę citationes
21 non fiunt hodie ex aliqua † necessitate, sed ex pura vrbanitate, dumtaxat, *secundum Beltraminum ad Ludouis. decis.* 430. *& Put. decis.* 34. *lib.* 2. idemque dixit *Rota in Abulen. beneficiorum*, 4. *Iunij* 1607. *coram Cardinali Sacrato*. quod egò credo verum, in iudicijs
22 ordinarijs, vel quando proceditur † in gradu appellationis, hoc enim casu dantur vel monitoria, vel citationes cum trina monitione, quæ continet peremptorium, & citationes ad omnes actus successiuos, vsque ad finem Iudicij: & non puto esse verum in executiuis, coram A. C. quando proceditur cum citationibus Cameralibus impressis, quæ dant simpliciter tempus congruum ad comparendum, & se opponendum obligationi Camerali, absque expressione peremptorij; hoc enim casu *constitutio* 113. *Pij V. in bull. nou. tom.* 2. *fol.* 239. mandat fieri certas citationes, vt per seipsum quisque videre potest.

Quia vero nuper orta est dubitatio, an
23 tempore † Sedis vacantis Innocentij X. potuerit procedi per contradictas, vel potiùs per edicta: Plurium opinio, & præsertim Substitutorum A. C. fuit, quod processus per contradictas teneant ex consuetudine, vt dicunt, inueterata, seu potius ex dispositione *l. Barbarius, ff. de off. prætor.* & pro validitate addebant, quod Auditor contradictarũ, erat olim Iudex ordinarius, sicut A. C. *vt est glos. in Clementina Auditor*, *nu.* 3. *circa finem*, & dicit *Imol. ibid. num.* 13. *de rescript. vbi Zabarell. num.* 50. & testatur *Vestr. cap.* 5. *lib.* 1. & hinc inferebant, quod consuetudo prior procedendi per contradictas coram dicto Iudice, fuerit continuata vsque ad tempora hodierna.

Nihilominus alij practici, vt credo, sa-
24 nioris opinionis, † allegant nullitatem, ex quo, quamuis dictus Auditor antiquitus Iudex esset ordinarius, hodie tameh factus est Iudex commissarius, *vt dicit Vant. de nullit. ex defect. iurisd. ordin. num.* 16. *fol.* 124. & hæc est causa, vt inquit *Tiberius Salustius lib.* 1. *cap.* 44. *num.* 6. cur in dictis ferijs loco contradictarum edictis vtimur, & infertur, quod sicuti in dictis ferijs cessat audientia contradictarum, ex quo illarum Auditor est delegatus, ita eius officium cessare debet tempore Sedis vacantis, *ex vi constit.* 63. §. 9. *vsque ad* 13. *Pij IV. in bull. nouo tom.* 2. *fol.* 69. non obstante, quod ipse A. C. sit Iudex ordinarius, & iurisdictionem videatur habere à Cardinali Camerario, *per text. in Clemen. ne Romani*, §. *eo tamen, de elect. & electi potestate*, *vbi glos. verbo Camerarium.*

Et quamuis esset Iudex ordinarius, non
ideo oriretur, quod dd. temporibus posset procedere per contradictas: si enim posset, vtique illis vteretur etiam in ferijs festiuis, sed non vtitur, quia hoc prouenit à Iurisdictione Auditoris contradictarum, cuius facultas tempore feriarum, & Sedis vacantis dicitur obdormire.

Digitized by Google

De Citationibus per Edicta in Curia, & extra.

Cap. IX.

Quando dentur Edicta in Curia.

Artic. I.

1 *Edicta quo tempore concedi ſoleant.*
2 *Vacantiæ quando incipiant, & quouſque durent. ibidem.*
Edicti forma habetur apud Gratioſum, & vbi, ibidem.
2 *Edicti forma hic, quomodo ſit expreſſa.*
3 *Edicti publicatio, & affixio à quo fiat, & quomodo.*
Edictum debet ſubſcribi à Notario, & ſigillo A. C. ſignari, ibidem.
4 *Notarius adnotat inſtantiam, decretum, & publicationem in edicto.*
5 *Decretum admiſſionis iurium, qualiter extendatur.*
6 *Edictorum forma, & executio, qualiter fiat non tuto acceſſu, remiſſiuè.*
7 *Acceſſus non tutus, debet ante omnia probari. Proceſſus per edictum eſt nullus, non tuto acceſſu minimè probato. ibidem.*

1 EDicta in Curia dantur, † vt ſupra, tempore Sedis vacantis Sanctiſſimi Papæ, & vacantiarum æſtiui temporis à menſe Iulij, vſque ad menſem Octobris, vt legitur apud *dict. D. Gratioſum, dicto cap. 12. num. 214.* vbi licet recenſeatur forma talis edicti, placet tamen etiam hic inſerere, ne qui dicto tractatu caret, habeat occaſionem alibi quærendi. Tenor ergo ipſius eſt, huiuſmodi videlicet.

Odoardus Vecchiarellus Protonotarius
2 Apoſtolicus, Sanctiſſimi D.N. Papæ, &c. † In vtraque Signatura Referendarius, &c.

Nos præſenti publico edicto, citamus, & citari mandamus N. exaduerſo principalem, per affixionem ad valuas Curiæ noſtræ, & acie Campi Floræ, vt moris eſt, quatenus prima die iuridica legitimè compareat, ad dicendum contra iura producta, & repetita, videndum iurare teſtes, ſuper illorum recognitione, quatenus opus ſit, admitti, & mandari reſtitui, dimiſſa copia, collationata, vel dicendum in cauſa, & cauſis, &c. inſtante D. N. &c.

3 Illud edictum † publicatur, & affigitur à Curſore in hunc modum; Affixi, vt ſupra die 14. Maij. Carolus Curſor.

Vlteriùs ſubſcribitur à Notario cauſæ, & ſigillo A.C.

4 Poſtea Notarius in † calce illius adnotat diem, quo edictum eſt publicatum, & inſtantiam partis, & decretum Iudicis in forma, vt puta:

5 Relatione facta comparuit, † idem citra, &c. Et repetijt iura in Brollardo producta, & repetita, & petijt, & obtinuit illa admitti, ſi, & in quantum, & alias, vt ſupra omni, &c. Poſui hanc primam formulam ad dicendum contra Iura, quia alias non puta neceſſarias, vt quiſque ſciat, quod ſub his fiunt omnes citationes, vſque ad conſummationem Iudicij neceſſariæ.

6 Sunt & alia edicta, quæ dantur extra Curiam, quando non adeſt tutus acceſſus cõtra eum, qui ſe in loco munito poſuit, ad quem Curſores, & Nuncij, & officiales penetrare non poſſunt abſque diſcrimine, & tũc in facti contingentia adeundus erit *D. Gratioſus, in tract. de citat. cap. 12. de citat. per edictum extra Curiam.* quod & dixi *etiam ſupra cap. de Citatione, & Inhibitione.*

7 Et eſt obſeruandum, † quod, quando coram A. C. proceditur per edictum in caſu non tuti acceſſus, iſte acceſſus non tutus, eſt neceſſe, quod in actis probetur ante omnia, alias proceſſus redderetur nullus: & iſta eſt opinio *Rotæ in Romana Domorum, de Regardis, 15. Ianuary 1649. coram Reuerendiſs. D. Dunozetto, inter vagantes.*

Quomodo, & quando A.C. & alij Iudices Romanæ Curiæ poſſint procedere per edicta extra Curiam, & quomodo exequantur.

Artic. II.

8 *A. C. procedit per edicta publica, vigore ſuarum facultatum, & abſque commiſſione.*
9 *De Iure Ciuili omnis Iudex ordinarius poteſt procedere per edicta.*
10 *De Iure autem Canonico, requiritur ſpeciale reſcriptum.*
11 *Edicta debent affigi duobus in locis in Curia, & duobus in locis, in partibus vicinis, licet non vicinioribus, & nu. 25.*
12 *Debent etiam affigi originalia, ſecundum aliquos.*
13 *Contrarium, quod ſufficiat tranſumptum.*
14 *In edictis debet dari competens tempus ad comparendum.*
15 *Et quando arctet ad comparendum, vel non.*
16 *Et requiritur terminus duplicatus.*
17 *Quomodo ſanctur proceſſus per edictum.*
18 *Edicta generalia contra incertos, quando dentur.*
19 *Edicta quomodo exequantur.*
20 *Quæ requiſita debeant habere.*
21 *Forma commiſſionis præteriri non poteſt.*
22 *Vbi exequantur hodie edicta publica.*

23 Contra

Digitized by Google

13 *Contra absentem aliquando non dantur sola, sed sunt citandi agnati, & amici.*
14 *Et quot edicta requirantur.*
15 *Et quomodo exequantur.*

SVpradictus A.C. & Iudices Cameræ Apostolicæ procedunt per edicta publi-
8 ca, vigore facultatum, vltimo loco † in-
specie concessarum *à Gregorio XIV. & Paulo V. in constitut. indicatis, cvp. de contradictis*: nisi enim facultatem haberent in dd. constitutionibus generalibus, necessaria esset in quacunque causa commissio specialis, in-
qua sibi talis facultas demandaretur; Hoc tamen non est de Iure Ciuili, quia hoc iure
9 omnis † Iudex ordinarius potest procedere per edictum, *auth. qui semel, C. quomodo, & quando Iudex, Felin. in cap. quoniam frequenter, §. porro, num. 13. & 15. vt lite non contest.* Sed
10 est de Iure Canonico, † propter quod requiritur speciale rescriptum, *vt voluit Innocentius VIII. in extr. rem non nouam, de dolo, & contum. Clem. dudum, de iudic. & cap. causam de elect.* quos testes refert *Rota in supra allegata Ianuen. separationis thori, 18. Februarij 1620. coram bon. mem. Coccino.*

In quo etiam est aduertendum, quod, vt
11 processus dicatur legitimus, necesse † est, quod similes citationes in Curia, duobus in locis vicinis in partibus affigantur; non enim necesse est, quod dicti loci sint viciniores, *Achil. decis. 15. de dol. & contum.*

Pro executione autem valida, citationes
12 originales debent affigi, legi, †& dimitti affixæ per plures horas, & talis affixio debet fieri in valuis maioris Ecclesiæ, secundum *Cassador. decis. 1. & 6. de dol. & contum. Vestr. lib. 4. cap. 3. num. 4.* Adeo, vt si non fuissent affixæ, processus esset nullus: sed quod sufficiat, † quod affigatur transumptum au-
13 thenticum, *dicitur in dicta Ianuen. separationis thori, & Put. qui decis. 27. lib. 2.* vult, quod sufficiat, si citatio originalis, legatur absque eo, quod dimittatur copia affixa, reprobatur *in dicta Ianuen.* tanquam hoc dixerit de suo capite.

Est etiam aduertendum, quod in dicta
14 citatione debet dari † terminus competens ad comparendum, secundum locorum distantiam, alias processus corrueret, vt tanquã de pulera praxi testatur *Bartol. in extr. ad reprimendum verbo per edictum, n. 5.* quem refert *Rota in dicta Ianuens. superius allegata.*

Tempus enim modicum datum ad comparendum non arctat citatum, & irritat citationem secundum *Put. decis. 150. lib. 3.* Et quamuis non desit, qui dicat, quod citatio nõ est nulla, sed quod admittat appellationẽ, nihilominus verior est opinio tenentiũ pro nullitate, dũmodo nõ fuerit personaliter executa, vel probetur deuenisse ad notitiã citati, hoc enim casu subsistinetur, nisi appelletur, alias est nulla, & non arctat ad com-
15 parendum:, † nec in termino, nec post terminum, *Adden. ad decis. 5. num. 20. de rescript. in non.*

16 Item pariter est aduertendum, † quod in citationibus per edictum, est semper duplicandus terminus, solitus dari in alijs citationibus, puta si daretur in alijs terminus decem dierum, in istis est duplicandus, & est dandus viginti: Si autem in illis, viginti, in istis dantur quadraginta, *vt Adden. ad dict. decis. 5.*

17 Processus verò per edicta † non sanaretur, si Procurator citati postea compareret, *Clement causam, in fin. de electionibus*: quia ad effectum, vt sanet dictum processum, duo requiruntur. Primò, quod constitutio illius facta sit post citationem ad dictam causam: secundo verò, quod in dicta causa compareat, *Achill. decis. 7. de dol. & contum. Vestr. lib. 7. cap. 1. Seraphin. decis. 1366.*

18 Aduertendum est etiam, †quod quandoque dantur edicta generalia, quando nescimus, quis sit citandus; prout euenit, vel quando mortuus est aliquis, & nulli notificantur hæredes, vel alio simili casu, quando enim sunt certi, debent nominatim citari, & non per edictum, *Surd. decis. 5. Boer. decis. 225.* præcipuè autem absentes, & vagabundi citantur per edictum, *Marant. par. 6 membr. 1. nu. 89. Felin. in cap. exhibita, nu. 1. post princip. de iudic.*

Illorum autem executio, si agitur con-
19 tra laicos, † fit in valuis Palatij; si verò cõtra clericos in valuis Ecclesiæ maioris, loci illius, vbi Curia Romana residet, eum Summo Pontifice: ad hoc, vt cunctis possit apparere; & sic executa, arctat, ac si citandi personaliter apprehensi fuissent, *Clement. dudum, de iudic. & extrauag. rem non nouam, §. non obstat, de dol. & contum. Vestr. lib. 4. cap. 3.*

Hocque edictum debet habere ista requi-
20 sita: primò nomen Iudicis † citantis: secundò nomen eius, qui citatur, si est certus alias enim nominatum genericè per verba, si qui sint, vel velint, &c. tertiò nomen eius ad cuius instantiam proceditur: quartò locum in quo comparere debeat: quinto tẽpus infra quod debet se præsentare: sextò vero causam propter quam citatur: hęc ponit *Marant. par. 6. memb. 1. num. 63.* & maxi-
21 mè est† aduertendum, quod si præcessit cõmissio, forma illius præteriri non potest, alias enim processus esset nullus, *cap. causam de elect. Cassador. decis. 1. de appell.*

22 In Vrbe autem hodie† fit in valuis S. Petri, & Cancellariæ Apostolicæ, vel in acie

riè moneatis, & requiratis, prout nos per præsentes monemus, & requirimus dictum D. Antonium, quatenus infrà vigintiquatuor dierum spatium, post legitimam affixionem, et publicationem, lectionemque præsentium in locis supraſcriptis, (vt permittitur,) factas immediatè sequentes, quorum 24. dierum, octo pro primo, octo pro secundo, et reliquos octo dies, pro tertio, ac peremptorio termino, monitioneque canonica assignamus, et vos assignetis, eidem, sub eisdem, quibus suprà censuris, et pœnis, debeat in possessione dictorũ locorũ Montium, dictum D. Ducem manutenuisse, defendisse, et conseruasse, manuteneri, defendi, et conseruari vidisse, et quatenus opus sit à detentatione, occupatione, et spolio illorum cessare destitisse, et abstinuisse, eundemque reintegrare, et ad pristinum statum reposuisse, et reintegrari vidisse, vna cum damnis, expensis, etc. in processu causæ, et causarum huiusmodi liquidan. ac debitam manutentionem, et quatenus opus sit reintegrationẽ fecisse, seu exequi vidisse, et de omnibus, et singulis iuribus suis, si quæ super præmissis habet, haberetque, aut eidem quomodolibet competijsse prætendat, docuisse, & demonstrasse, & præsentibus, &c. paruisse, doque, &c. certificatione, &c. Alioquin, &c. Loca verò audientiæ publicæ litterarum contradictarum, ac valuarum, seù portarum Ecclesiarum supradictarum, tanquam publica, & idonea pro præsentibus nostris litteris exequendis ad instar Edictorum publicorum, quæ hodie in Albo prætorio scribuntur, duximus eligenda, quæ huiusmodi nostrum monitorium suo quasi sonoro præconio, & patulo subdito publicabunt, in quibus litteras nostras modo præmisso decreuimus, & decernimus publicandas, & affigendas: sine dictus sic monitus ex præmissis, ac præmissorum aliquo, ignorantiam aliquam prætendere valeat, & valeatis, cum non sit verisimile, apud ipsum sic monitum remanere incognitum, & occultum, quod tam patenter, & notoriè omnibus extitit intimatum, & publicatum. Volentes nihilominus, & authoritate prædicta decernentes, quod præsentes nostræ litteræ, seu Monitorium, modo præmisso executum, & publicatum, eundem monitum totaliter arctet, attingat, & perinde valeat, ac si personaliter factum, & executum foret, seù quomodolibet præsentatum. In quorum fidem, &c. datum, &c.

De Terminorum Obseruatione.

Cap. X.

Quomodo sit procedendum in constitutione processus.

Artic. I.

1 *Termini substantiales sunt seruandi, dum processus instituitur.*
2 *Termini substantiales seruantur iuxta morem Curiæ, vbi fit causa.*
3 *Termini substantiales non seruantur iuxta stilum delegan. sed delegat.*
4 *Stilus loci iudicij, attenditur in procedendo.*
5 *Stilus diuersus, attenditur quandoque in decidendo.*
6 *Processus, & sententia corruunt, terminis non seruatis.*
7 *Ordo iudicij, concernens iustitiam, & ius partis, omitti potest.*
8 *Ordo iudicij, concernens ius publicum, omitti nequit.*
9 *Sententia lata, sine terminorum obseruatione, partibus consentientibus, an valeat.*
10 *Ordo iudicij, an tolli possit à Papa in foro laicali.*
11 *Processus est nullus in iudicio extraordinario, si omittatur ordo.*

REdeo ad substantialia processus. Executa igitur, & reproducta citatione, & facta relatione per Nuncium,
1 instituitur † processus, & seruantur hic termini substantiales, secundum ordinem Iu-
2 diciorum, modum, † & stilum Curiæ. Alibi verò iuxta stilum Curiæ, in qua causa tra-
3 ctatur, etiamsi in causa delegata, † diuersus sit stilus ab eo, qui seruatur in Curia dele-
4 gantis, † quia in concernentibus ordinem, & modum procedendi, attenditur stilus
5 loci Iudicij, † licet in decidendo, quando stilus loci contractus est diuersus, ille attendatur, *glos. Bald. & alij in l. fin. C. quæ sit long. consuetud. Guidopap. decis. 262. Vant. de nullit. ex defect. process. num. 56. & 67.* & super hoc vide *Vbert. de citat. cap. 9. num. 404. fol. 146. & cap. 11. num. 438. fol. 21. tom. 2.*

Secus enim terminis ita non seruatis pro-
6 cessus † est nullus, & sententia corruit: ratio
7 autem est, quia, † licet ordo Iudiciarius, in quantum concernit iustitiam, & ius par-
8 tis, possit remitti, & omitti: In quantum tamen concernit ius publicum, omitti, & remitti non potest, *l. probatam, vbi glos. & DD. C. de sent. & interlo. Vant. dicto cap. in princ. & num. 15. & 17. vsque ad num. 52. Ro-*

ta

ta in Anconitana terrar. 24. Nouembris 1598. coram Braco impreſſ. decif. 65. par. 4. diuerſor.

9 Et ſi partes conueniant, † quod Iudex procedat nullis ſeruatis terminis, ſententia lata non valebit, vt ſententia, ſed ſubſtinebitur in vim pacti, *l. 2. C. com. vtriuſ. Iudic. l. properandum, C. de Iudic. & in vtroque DD. Abb. in cap. 1. extr. de lit. conteſt. & in cap. de cauſis, extr. de off. deleg. Galleſ. de oblig. Cam. quaſt. 13. fol. 79.* vbi *Adden. fol. ſeq.*

10 Nec Papa, in foro laicali † præcipere poteſt, quod tollatur ordo Iudiciorum, ſi credendum eſt *gloſ. in Clem. diſpendioſam, in ver. vſuris, de Iud. Vant. dicto cap. num. 4.* de quo loquitur etiam *Felin. in cap. inquiſitionis, num. 14. extr. de accuſ. in cap. qualiter, & quando, extra eodem tit.* vbi late proſequitur materiam, quando omiſſio ordinis Iudiciarij vitiet proceſſum.

11 Etiã in Iudicijs extraordinarijs, † quamuis non requiratur proceſſus ordinarius, tamen ſi omittatur ordo, vel cognitio, proceſſus eſt nullus, *Felin. in dict. cap. qualiter, & in cap. cum Eccleſi ſanctæ Mariæ num. 24. extra, de conſtitut. in cap. olim, extr. vt lit. non conteſt.*

De terminis in cauſis profanis, & ſpiritualibus.

Artic. II.

12 *Termini iudicij, & qui ſeruentur in Curia, in cauſis profanis, & ſimilibus.*

13 *Libellus regulariter eſt de ſubſtantia proceſſus.*
Litis conteſtatio, eſt de ſubſtantia iudicij regulariter, ibid.
Concluſio in cauſa regulariter, eſt de ſubſtantia proceſſus, ibidem.
Iuramentum calumniæ, an ſit de ſubſtantia proceſſus. ibidem.

14 *Proceſſus an ſuſtineatur omiſſo libello, vel incepto dato.*

12 IN cauſis profanis, † vel ſpirtualibus quæ ſapiunt temporalitatem, in Curia, vt puta, penſionum, beneficiorum vnitorũ, & ſimilium, debent ſeruari termini, ac acta iudiciaria, de quibus in *l. prolatam, iuncta gloſ. & Bartol.*

13 Requiruntur que regulariter † de ſubſtantia dario libelli, litis conteſtatio, concluſio in cauſa, & iuramentum calumniæ, ſi petatur, vt inferiùs dicemus. *Vant. d. cap. nu. 18. vſque ad nu. 45.* Quando verò libellus omittitur, † vel eſt ineptus, an poſſit ſuſtineri proceſſus, *vide dicto num. 18.*

De terminis in cauſis beneficialibus.

Artic. III.

15 *Termini, an & qui ſeruentur in benficijs, & vnione benefic. temporal.*

16 *Cauſa vnionis beneficij, dicitur profana.*

17 *Termini qninam ſeruentur in matrimonialibus, vſuris, decimis, & hæreſi.*
Termini, quinam ſint ſeruandi in proceſſu criminis læſæ Maieſtatis, ibid.

18 *Termini, qui ſint de neceſſitate ſeruandi in cauſis canonicis.*
Sententia eſt nulla, omiſſo vno ex terminis ſubſtantialibus, ibid.

19 *Conteſtatio litis non requiritur in cauſis canonicis.*
Concluſio in cauſa non requiritur in cauſis canonicis, ibidem.

20 *Proceſſus in profanis eſt nullus, ſiue litis conteſtatione, & concluſione in cauſa.*

21 *Conteſtatio litis, & concluſio in cauſa non poteſt omitti de partium conſenſu.*

15 SEd in cauſis beneficialibus; † etiamſi agatur de vnione beneficij; temporali
16 tamen, † quia ſi fuiſſet perpetua, cauſa diceretur profana; † cum ſit extentiua tituli;
17 *Caſſador. deciſ. 3. de iud.* & in † matrimonialibus, vſurarnm, decimarum, hæreſis, & alijs enumeratis in extrauaganti *ad reprimendum*, & in crimine læſæ Maieſtatis. In quibus proceſſus de ſui natura eſt ſummarius, *Clem. di-*
18 *ſpendioſam, de iud. c. fin. de hæret. in 6.* licet † de ſtilo multi termini ſeruentur, quatuor tantum ſolummodo vltra citationem ad ſententiam, ſunt de neceſſitate ſeruandi, vt dicam infra de proceſſu in Iudicijs: videlicet ad articulandum, ad dicendum contra articulos, ad producendum omnia, & dicendum contra producta: quorũ vnus ſi omitteretur, ſententia eſſet nulla, & alij poſſunt omitti, *Rota deciſ. 2. de reſcript. in nou. Caſſad. deciſ. 8. eod. tit. Vant. dict. cap. num. 59.*

19 Neque requiritur litis † conteſtatio, vel concluſio in cauſa; *toto tit. extr. vt lit. non conteſt.* ¡*Clem. ſæpe, vbi Card. de verb. ſignificat.*

20 Et ſi deficerent in profanis, † proceſſus eſſet nullus, *Authent. Iubemus, C. de iud. Rot. deciſ. 1. de teſti. in nou. Egid. concluſ. 617.* ſi agi-
21 tur *Veſtr. lib. 5. cap. 2. & 3.* etiamſi † omitterentur de conſenſu partium, *gloſ. fin. in cap. quando ſententia, extr. de probat. Card. in dicta Clem. ſæpe.*

De

Digitized by Google

De terminis in executiuis nullitatum, & miserabilium personarum.

Artic. IV.

22 *Termini qui seruentur in causis executiuis, declaratur.*

23 *Termini qui seruentur in causis nullitatum, remissiuè.*

24 *Termini qui seruentur in causis nullitatis iactationis, & iactationum, ibidem.*

Termini qui seruentur in Curia Capitolina, & quibuscunque causis, ibidem.

Termini qui seruentur in remissorijs compulsorial. & huiusmodi, ibid.

Processus summar. quibus causis concedi nequeat, nisi à Principe.

Legatus de Latere, an possit summar. processus concedere, ibid.

26 *Ampliatur, si sit cum clausula simpliciter, &c.*

27 *Auditores Rotæ, in quibus causis summariè procedant, præter solitas.*

28 *Processus summarius, an per Signaturam concedi possit.*

29 *Processus summarius in criminalibus, priuat. & iniur. non conceditur.*

30 *Clausula, summariè, per quem ponatur hodie in commissionibus.*

31 *Clausula summariè, an possit poni post sententiam, & quomodo.*

Processus an valeat, non addita clausula summarie, ibidem.

32 *Clausula summarie non posita in executione, denegata censetur.*

33 *Clausula summarie extensa, etiam non petita, valet.*

34 *Clausula summarie, etiam non petita, à Principe potest concedi.*

35 *Clausula summarie semel concessa, valet in tota causa.*

36 *Limitatur, si expresse negetur.*

Ampliatur, etiam alio Iudice subrogato, ibidem.

37 *Clausula summarie simplex, quid in se contineat.*

38 *Clausulæ summarie, &c. reliqua continet necessaria.*

39 *Clausulæ, facti veritate inspecta, quid importet.*

40 *Processus summarius cum verbis clausulæ summarie, quid importet.*

Summariè, quomodo procedendum sit in processu, ibidem.

41 *Termini, qui seruandi sint in processu summario.*

22 IN causis executiuis, † vt puta, quando relaxatis legitimis executorialibus deuenitur ad declaratoriã, qui termini seruãdi sint, dicam *infra tit. de declaratoria*, & est videndus *Vestr. lib.8.cap.fin.fol.283.*

23 In causis quoque † nullitatum videndus est idem *dicto lib.8.cap.1. fol.* 244. & latè de

24 seruatione † terminorum in causis desertionum, appellationis, absolutionis ab obseruatione Iudicij, nullitatis, iactationis, & iactationum, vel in Curia Capitolina, & generaliter in quibuscunque causis, & instantijs, vel incidentibus, vt in litteris remissorijs, compulsorialibus, & huiusmodi, dicam infra, & dicit *Vestr. lib.5. per totum, à fol.108. vsque ad fol.144. Vant. cap. de nullit. ex defect. proces. num. 61. vsque ad num.68.*

25 Et licet processus summarius, † vltra causas supra enumeratas, à nemine, etiamsi sit Legatus de latere, præterquam à Principe, concedi possit, *Cassador. decis. 1. de ind. Gemin. in cap. fin. de hæret. in 6.* præcipuè cum

26 clausula, simpliciter, † & de plano, sine strepitu, &c. *Felin. in cap. olim, extra de accus.*

27 In causis tamen viduarum, † pupillorum, miserabilium personarum, & aliorum quorumcunque, dummodo non excedant valorem quingentorum, Auditores Rotæ, vigore Innocentianæ, summariè procedere possũt, vt cauetur *in dicta Innocentiana*, & conceditur

28 † etiam indistincte per Signaturam in commissionibus quarumcunque causarum, si petatur: Præterquam † criminalium, priuationum, & iniuriarum, *Cassador. decis. 7. de rescript. Staphil. cap.15. fol.317. num.3. & seq.* & olim solebat poni in Signatura Cardinalis, tanquam res speciali † nota digna. Hodie verò sufficit, quod ponatur per Regentem Cancellariæ in eius extensione, & si fortè omitteretur, censetur hoc ex obliuione processisse, *Staphil. vbi supra.*

31 Mittiturque Notarius † etiam post sententiam, parte tamen citata, ad Regentem, vt addatur verbum, summarie: licet hodie non sit in vsu, quod viderim, quia si nollet addere, processus adhuc sustineretur, *Cassador. decis. 7. & 14. de rescript. Vestr. lib.5. cap.1. fol.108.* licet *Staphil. cap.2. fol.269. & seq.* velit, quod si non ponitur † in extensione

32 cẽseatur denegatũ, idẽ *Vestr. lib.3. c.2. fol.69.*

33 Ee si in Cõmissione non petatur, † & concedatur in extensione Signaturæ potest summariè procedi, quia Princeps, † etiamsi

34 non petatur, potest illam concedere, *Cassador. dict. decis. 14.* concessumque in prima

35 instantia, vel in quacunque parte Iudicij extenditur ad alias instantias, † vsque ad finem causæ, nisi expresse negetur, etiam si

36 alius Iudex in locum primi subrogetur, *Cassad. decis. 8. de rescript.*

37 Qui-

37 Quinimò, & ſi † non concedatur expreſsè, quod procedatur ſummariè, ſimpliciter, & de plano, ſola veritate inſpecta, quia om-
38 nia veniunt ex natura † proceſſus ſummarij; ſi nihilominus adſit in extenſione verbum, ſummariè, &c. reliqua etiam cenſentur conceſſa, *Rot. deciſ. 9. & 28. de reſcript. in non. Caſſador. dict. deciſ. 14. Staphil. cap. 2. folio 269. & ſeq.*

39 Aduertendum eſt tamen, † quod ſi fuerit appoſita in Commiſſione clauſula illa, facti veritate inſpecta, deletur verbum illud, facti, niſi de conſenſu partium relinquatur.
40 quid verò importet proceſſus ſummarius, & ſingula verba illius clauſulæ, ſimpliciter, de plano, ſine ſtrepitu, & figura Iudicij, & quomodo procedendum ſit, videnda eſt vltra prædicta, *Clem. ſæpe, de verb. ſignificat. extranagan. ad reprimendum, de off. Iud. ord.* cum notatis per *Felin. in cap. olim, extr. de accuſ. Caſſad. dict. deciſ. 8. Veſtr. vbi ſupra. Marant. in ſuo ſpeculo, 9. diſtinct.* vbi late.

41 Qui etiam termini † ſernandi ſint, dicit *Rot. deciſ. 2. de reſcript. in nou.*

De Proceſſu ſummario.

Artic. V.

42 *Proceſſus ſummarius per Principem non conceſſus, redditur nullus.*
43 *Clauſula, quod articuli ſint loco libelli, quando addatur in cauſis ſummarijs.*
44 *Sententia fieri nequit, niſi præcedente petitione.*
45 *Articuli, quando ſuccedant loco petitionis, & probationis.*
46 *Terminus ad dicendum contra producta, an ſeparatim ſeruetur in ſummarijs.*
47 *Terminus ad dicendum contra articulos, an ſeparatim ſeruandus, & vbi.*
48 *Termini ſubſtantiales, an etiam poſſint omitti, & quando.*
49 *Citationes in terminis ſubſtantialibus ſummariæ cauſæ, non ſunt neceſſariæ.*
50 *Citatio fit abſentibus de ſtilo ad ſingulos actus.*
51 *Proceſſus, quandoque fit nullus, ſeruatis terminis.*
52 *Limitatur tamen, quod in totum omitti nequeunt.*
53 *Termini aliqui ſunt ſeruandi in ſummarijs ab ordinarijs Iudicibus Curiæ.*
54 *Termini, qui ſeruandi ab A. C. in cauſis excedentibus 200. ſcuta.*

42 ET quia, vt dictum eſt, † proceſſus ſummarius poteſt per ſolum Principem gratioſè concedi; ſi tamen concederetur per alium, difficillimè in praxi obtineretur, quia reuocaretur tanquam nullus, vt per *Felin. in dicto cap. olim.*

43 Qando autem † conceditur proceſſus ſummarius, ſolet in cauſis magni momenti addi clauſula, quod articuli ſint loco libelli:
44 & ratio eſt, † quia debet præcedere petitio, ad hoc, vt poſſit ferri ſententia, *l. hæc ſententia, C. de ſent. quæ ſine cert. quant. prol.*

45 Et tunc articuli ſuccedunt † loco petitionis, & probationis, *Rot. deciſ. 2. de reſcript. in nou. Staphil. dicto cap. 2. fol. 271. num. 9.*

46 Quamuis etiam † dd. quatuor termini in proceſſu ſummario ſeruari ſoliti, debeant de per ſe, & ſeparatim ſeruari, ſi terminus ad dicendum contra producta, ſeparatim non ſeruetur, dummodo pars ſemel citetur ad dicendum contra producta, ſufficit.

47 Et idem dicendum eſt de termino † ad dicendum contra articulos, qui ſi ſeparatim non ſeruetur, dummodo Aduerſarius habuerit eorum notitiam, cum tempore ad illum impugnandum, & ſic per indirectum fuerit ſatisfactum menti legis, ſufficit, ſuſtineturque ſententia, & proceſſus, *Caſſador. deciſ. 2. de iudic.*

48 Si etiam procedatur † per contradictas, ſiuè in profanis, ſiuè in beneficialibus, vt puta, quando quis canonicè fuit in principio citatus ad totam cauſam, & eſt contumax, ſi omittantur aliqui termini de rigore ſeruari debiti, imò ſi omnes illi quatuor omitterentur, non propterea proceſſus eſſet nullus, quia vt dixi ſupra, citationes il-
49 læ ſunt † potius vrbanæ, quam neceſſariæ, *Egid concluſ. 310. Vant. de nullit. defect. proc.*
50 *num. 60.* licet de ſtilo † ſoleant abſentes ad ſingulos actus citari, *Rot. deciſ. 10. de ſent. & re. iud. in nou. Veſtr. lib. 4. cap. de dol. & contum. fol. 87.*

51 Aliquando etiam non ſolū † conceditur proceſſus ſummarius, ſed etiam ex qualitate cauſæ concedirur, quod nullis terminis
52 ſeruatis Iudex procedere poſſit, & tunc poſſunt quidē arbitrio Iudicis abbreuiari termini; ſed non in totum omitti, vt teſtatur *Veſtr. lib. 5. cap. ad not. com. circa term. obſeru. fol. 122. in fin. Rot. deciſ. 15. de reſcript. in antiq.*

53 Item quando conceditur † proceſſus executiuus, vel propter paruam ſummam, vel in cauſis pendentibus coram Iudicibus ordinarijs in Curia, qui poſſunt, vſque ad certam ſummam vigore eorum ordinariæ facultatis executiuè procedere, & etiam in excedentibus dictam ſummam, dummodo
54 notabiliter non excedant, † & coram A. C. qui inter Curiales à ducentum infra, poteſt procedere ſummariè, abſque dilationibus, & ſeruatione terminorum, à ducentum verò ſupra debent ſeruari termini, in Rota ſeruari ſoliti, *Veſtr. lib. 2. cap. d. fol. 25.*

De

De terminis ſeruandis, in diuerſis Iudicijs.

Artic. VI.

55 *Termini nulli in quibus cauſis ſeruentur ab ordinarijs Iudicibus.*

56 *Cauſæ leues, & quæ reaſſumi nequeunt ab alio Iudice.*

Termini qui ſeruentur in cauſis ab 11. ſcut. infra ibid.

57 *Iudices Ripæ, & Ripettæ quæ in actis debeat exprimere.*

58 *Clauſula quænam addatur in Commiſſione, quando petitur proceſſus executiuus, & brachium ſæculare.*

59 *Terminus ad procedendum, quando, & in quibus cauſis, præfigatur.*

55 HOdie à quinque ſcutis† infra, coram Iudicibus ordinarijs, nulli termini ſeruari poſſunt, ſed oretenus tantum cum ſola ſimplici citatione expediendæ ſunt cauſæ, niſi aliud Iudici ex cauſa videatur, & de hoc habentur, quæ dicit *Reformatio Pauli V. ad quam eſt recurrendum, tit. de Iudic. in cauſ. ciuil. §. expediant.* Quæ vero non
56 excedunt† ſcuta vndecim, & vertuntur coram Iudicibus ordinarijs, ſicuti non poſſunt reaſſumi ab alio Iudice, *vt ibid. §. cauſas*, ita in illis ſeruatur ſolus terminus ad dicendum contra, & ſoluendum.

57 Quæ coram Iudice † Burgi, Curiæ Sabellorum, Ripæ, Ripettæ, fiunt, terminantur executiuè, *& iuxta Reformationem Tribunalis Vrbis editam à S. mem. Pio IV. Conſtit. 58. & à Paulo V. Conſtit. 71. ſuis §§. particularibus videndma.*

58 Et ſemper, quando † petitur proceſſus executiuus, conſtito de certa qualitate, & deinde brachium ſeculare, additur clauſula in Commiſſione, in euentum, quod docuerit, &c. quia illud eſt vltimum remedium Iudicis Eccleſiaſticis, *Staphil. cap. 16. fol. 121. num. 67.*

59 In cauſis quoque nullitatum, †reſtitutionis in integrũ, attẽtatorum, vel etiam propter paruam ſummam, aut ſi Actor ſit negligens in proſequendo, & Reus inſtet pro abſolutoria ab obſeruatione Iudicij, præfigitur terminus ad procedendum, quo elapſo, &c. *Veſtr. lib. 5. cap. de obſeru. term. pro pet. abſol. fol. 118.* & hoc poteſt fieri, quandocunque committatur cauſa ſummariè, terminis non ſeruatis, vel manu Regia.

De iuramento calumniæ.

Artic. VII.

60 *Iuramentum calumniæ, tacitè poteſt omitti.*

61 *Proceſſus eſt nullus, non facto iuramento calumniæ petito.*

62 *Ampliatur etiamſi aduerſus ſententiam dici nequeat de nullitate.*

63 *Iuramentum calumniæ, eſt iuris naturalis.*

64 *Iuramentum calumniæ, debet præſtari, etiam in cauſa appellationis.*

65 *Iuramentum calumniæ, quandoque fit per Procuratorem nomine proprio.*

66 *Iuramentum calumniæ, etiam ab hærede præſtari debet, & ſi defunctus iurauerit.*

67 *Iuramentum calumniæ, præſtari poteſt in quacunque parte iudicij.*

68 *Iuramentum calumniæ, qualiter differat à iuramento verba dicendæ.*

69 *Iuramentum calumniæ, an præſtari poſſit per Procuratorem.*

70 *Iuramentum calumniæ, an ferri poſſit per mandatum generale ad cauſas, cum facultate iudicis.*

71 *Iurandi de calumnia facultas expreſſe ponitur in mandato procuræ.*

72 *Sendicus Monaſterij, poteſt iurare de calumnia abſque ſpeciali mandato.*

73 *Fallit, ſi conſtitutus ſit ad vnam cauſam tantum.*

74 *Iuramentum in termino extenſum, etiam non præſumitur, an valeat.*

75 *Iuramenta omnia extenſa, licet non appareant facta de ſtilo, ſuſtinentur.*

76 *Probationes vlteriores renunciantur, per concluſionem in cauſa.*

77 *Commiſſiones, non ſolent ſignari poſt concluſum in cauſa.*

78 *Iudex poteſt admittere noua iura, poſt concluſionem in cauſa,*

Concluſio in cauſa non nocet Iudici, ſed partibus, ibidem.

79 *Rota poſt concluſionem in cauſa, admittit noua iura.*

80 *Probationes quando de iure debeant admitti poſt concluſionem in cauſa.*

81 *Termini, & dilationes vtrique parti, ſunt communes.*

Actor probat, & Reus deinde excipit in profanis, ibid.

60 IVramentum calumniæ, † quamuis tacitè poſſit omitti *cap. 1. de Iur. cal. in 6. Caſſad. dict. deciſ. 8.* ſi tamen per partem petatur, niſi deferatur, proceſſus eſt nullus,
62 etiam † quòd Iudex habeat in facultatibus, quod aduerſus eius ſententiam, vel proceſſũ non poſſet dici de nullitate iuris

Digitized by Google

poſitiui, prout eſt *Gubernator Vrbis*, & in ſpecie per *reformationem Pauli V. tit. de Iudic. in cauſ. ciuil. §. Iuramentum calumniæ.*

63 Huiuſmodi enim † iuramentum eſt iuris naturalis, *Clem. ſæpe, de verb. ſignif. Put. de-*
64 *ciſ. 35. de Iud.* & debet præſtari, † etiam in cauſa appellationis, quamuis præſtitum
65 fuerit in prima inſtantia, & non ſolum per Dominum, ſed etiam per Procuratorem nomine proprio, etiamſi Dominus iurauerit, eique expreſsè mandauerit, quid re-
66 ſpondere † debeat; Prout etiã tenetur iurare hæres, non obſtante quod defunctus etiam iurauerit, *cap. ſi appellationis, iuncta gloſ. de iur. cal. in 6. Rota deciſ. 1. & 2. de iur.*
67 *cal. in nou.* & poteſt præſtari † in quacumque parte Iudicij, etiam vnã cum iuramen-
68 to de veritate dicenda. Quæ † nam autem differentia ſit inter hæc duo iuramenta, videndus eſt *Specul. in tit. de iur. calumn. §. cum autem.*

69 Poteſt etiam præſtari † per Procuratorem, ſi ad hoc habeat ſpeciale mandatum, & exprimatur cauſa, in qua iurandum ſit;
70 ſciendum enim † quod non ſufficeret mandatum generale ad cauſas, cum poteſtate iurandi, *cap. fin.* vbi *Gemin. num. 4. de iur. cal. in 6.* vnde hodie in quocunque mandato
71 generali † additur facultas præſtandi iuramentum calumniæ, & aliud neceſſarium.

72 Syndicus tamen Monaſterij conſtitutus ad omnes cauſas, poteſt abſque ſpeciali
73 mandato procuræ iurare † de calumnia: ſed ſi eſſet conſtitutus ad vnam cauſam tantum, non poteſt iurare de calumnia in illa cauſa, abſque ſpeciali mandato, *Gemin. in cap. præſentium, de teſtib. in 6.*

74 Sufficit etiam † quod Notarius actuarius extendat in termino, penes acta præſtationem huiuſmodi iuramenti, licèt apparenter præſtitum non fuerit, quod etiam
75 ſit in iuramento † in ſupplementum probationis, & in iuramento poſt taxationem expenſarum, & alijs ſimilibus de ſtilo deferri ſolitis, *Veſtr. lib. 8. cap. fin. fol. 283.*

76 Similiter licèt † per concluſionem in cauſa, ſi hat expreſsè, cenſeatur renunciatũ vlterioribus probationibus. *cap. cum dilectus, extr. de fid. inſtrumentorum, cap. auditis, extr. de prob. & vtrobique gloſ. & gloſ. in c. quoniam contra, extr. de probat. Card. in Clem. 1. de cauſ. poſſeſſ. & propr. Veſtr. lib. 3. cap. de cauſarum deuol. fol. 42.* Neque ſoleant ſignari
77 Commiſſiones † poſt concluſum in cauſa.
78 Poteſt tamen † Iudex non obſtante concluſione admittere noua iura, quia concluſio non obſtat Iudici ſed parti. Imò Rota
79 ſolet ſemper, † etiam poſt concluſionem in cauſa, noua iura, teſtes, & probationes admittere, *Egid. concl. 447. & 445. Staphil. c. 16. folio 471.*

80 Quando verò † de Iure communi, non obſtante concluſione poſſint, vel debeant admitti probationes, tractat *Felin. in dicto cap. cum dilectus, & in cap. inquiſitionis, n. 10. extr. de accuſ. Maran. in ſuo ſpeculo, 9. diſtinct. num. 28. & ſeq.*

81 Termini autem, & dilationes † omnes ſunt communes vtrique parti, licet in profanis debeat prius probare Actor, & deinde Reus excipere, *l. ſi quis, C. de except. Rot. deciſ. 1. de dilat. in antiq. Veſtr. lib. 5. c. de term. obſer. in cauſ. profan. fol. 114.*

Coram quibus, & qua die termini ſint ſeruandi.

Artic. VIII.

82 *Iudex per ſe ipſum terminos obſeruare debet.*
Cardinales poſſunt ſuis Auditoribus committere terminorum obſeruationem, ibid.

83 *Terminus ſeruatus ad ſecundam diem, dicitur de die ſecunda iuridica.*

84 *Terminus ſeruatus vltra ſecundam, dicitur de currentibus.*

85 *Terminus ſi cadat in diem non iuridicam, intelligitur de prædicta.*

86 *Termini non ſeruati extra Rotam, ſeruantur in illa in eadem cauſa.*

87 *Appellatio datur à mala, & illegitima terminorum ſeruatione.*

82 ET Iudices debẽt per ſeipſos terminos ſeruare, exceptis Cardinalibus, qui de ſtilo, etiam abſque ſpeciali commiſſione, poſſunt committere obſeruationes terminorum ſuis Auditoribus, *Egid. concl. 43. Gomeſ. diſſ. 6. pond. fol. 159. col. 3. Staphil. c. 11. fol. 445.*

38 Quo verò ad diem, † ſi ſeruetur terminus ad ſecundam, intelligitur de ſecunda die iuridica, etiamſi plures dies venientes in-
84 tercedant; † & quando ſeruatur vltra ſecundam, vt ad ſextam, & octauam, & ſimiles
85 intelligitur de currentibus; † & ſi dies illa, ſexta, vel octaua non ſit iuridica, intelligitur de prima die iuridica poſt illam, *Veſtr. lib. 5. cap. ad not. com. tit. term. obſeruat. folio 121.*

86 Et quia multis vicibus † euenire ſolet, quod termini male, nulliter, vel nimis inculcatè ſeruentur, ſi fuerunt ſeruati extra Rotam, & deindè cauſa committatur in Rota ſeruantur prout in prima, alias prout in ſecunda, vel tertia inſtantia, *Rota deciſ. 4. de appellat. in nou. & deciſ. 26. de appell. in antiquis.* & eſt aduertendum, quod da-

tur

87 tur appellatio à mala, † vel illegitima terminorum ſeruatione, *Egid.concluſ.27.*

De reiteratione terminorum.

Artic. IX.

88 *Termini olim in Curia reiterabantur per commiſſionem.*
89 *Termini tantum ſubſtantiales reiterabantur.*
90 *Terminis ſubſtantialibus præcipitatis, expectabatur tempus obſeruationis.*
91 *Termini ſubſtantiales, hodie abſque commiſſione reiterantur.*
92 *Terminorum ſubſtantialium tempus expectandum, hodie quod ſit.*
93 *Terminorum tempus an poſſit retrotrahi, & quomodo.*
94 *Termini ſubſtantiales valent, ſi tot audientiæ fuerint, vt ſeruari potuerint.*
95 *Termini valent tot diebus effluxis à Commiſſione, quot requirũtur pro eorum ſeruatione.*
96 *Termini ſubſtantiales, non requiruntur in decretis, ſed in ſententijs.*
97 *Termini ſubſtantiales, an poſſint reiterari per edictum, & quando.*
98 *Ampliatur etiam in cauſis criminalibus.*
99 *Termini poſſunt reiterari per Ceſſionarium, & Tertium.*
100 *Terminorum reiteratio ſanat omnem nullitatem.*
101 *Terminorum reiteratio an ſanet nullitatem in profanis.*
102 *Rota admittit ad reiterationem terminorum, abſque commiſſione.*
103 *Fallit, ſi ſeruentur in cauſa profana.*
104 *Fallit etiam, ſi terminus aliquis omiſſus fuiſſet.*
Fallit quoque, ſi cauſa Auditori extra Rotam fuiſſet commiſſa, ibid.
105 *Commiſſio reiterationis terminorum, indiſtinctè conceditur.*
106 *Terminorum reiteratio, ad quemcunque Iudicem hodie ſpectat.*
107 *Terminorum reiteratio, an ſanet terminos in nihilo ſeruatos.*
108 *Clauſula, præſtito de nouo iuramento, quando addi debeat in reiteratoria commiſſione.*
109 *Sententia eſt nulla, ſi lapſa ſit inſtantia.*
110 *Commiſſio reiteratoria terminorum, quando ſit cum clauſula refectis expenſis.*
111 *Terminorum reiteratio in eadem cauſa, tantum conceditur.*
112 *Declaratur, niſi cauſa comprehendatur ſub prima.*
113 *Termini ſeruati in petitorio, poſſunt reiterari in poſſeſſorio.*
114 *Termini benè ſeruati in petitorio, non ſunt ſeruandi in poſſeſſorio.*
115 *Termini ſeruati in poſſeſſorio, non poſſunt reiterari in petitorio.*
116 *Termini benè ſeruati in poſſeſſorio, non ſufficiunt in petitorio.*
Termini ſeruati in cauſa principali, an poſſint reiterari in cauſa reſtitutionis in integrum. ibidem.
117 *Termini ſubſtantiales, ſunt ſeruandi à conuento executiuè volente abſolui.*
118 *Termini ad docendum ſe paruiſſe, & de appellatione, remiſſiuè.*

88 IN Curia nihilominus ad † euitandas nullitates, & vlteriores lites, olim poſt quam termini fuerant ſeruati, impetrabatur Commiſſio reiterationis illorum, quæ concedebatur paſſim, & ſolebant reiterari
89 vnico contextu, & audientia; † Reiterabãturque ſolummodò ſubſtantiales, quia alij non ſunt neceſſarij: & ſi à principio præ-
90 cipitanter † ſeruati fuerant, debebat pars tanto tempore expectare, quantum caperet ſolemnis obſeruatio, *Caſſad.deciſ.8.de reſcript.* Hodie autem † hoc fit abſque alia
91 Commiſſione, vt dicam infra. Quod autem
92 requiratur † etiam hodie, quod expectetur tantum tempus, quantum ſufficit à die introductionis cauſæ, vſque ad concluſionem, & licet ſeruati pro pe concluſionem,
93 quod † retrotrahatur tempus, & ſententia dicatur lata extra tempus ipſorum terminorum, *dixit Rota in vna Auximana dotis, 5. Maij 1581. coram Cardinali Seraphino.* &
94 quod ſufficiat † quod interuenerint tot audientiæ, vt potuerint ſeruari, *Ludouiſ.deciſ.280.num.7.*

95 Et quod ſufficiat effluxiſſe † à die Commiſſionis, tot dies, quot requiruntur pro
96 eorum ſeruatione, dicit idem *Ludouiſ.deciſ.156. vbi add.* Hoc autem † intelligitur, quando proceditur per ſententiam, quia ſi proceditur per decretum, tales termini nõ ſunt neceſſarij, vt aduertit *Rota in Spoletana bonorum, 20. Martij 1628. coram Cardinali Veroſpio,* vbi dicit quod hoc eſt de ſtilo Curiæ, ex atteſtatione Notariorum.

97 Poſſuntque † reiterari, etiam per edictũ,
98 conſtito de non tuto acceſſu, † ac in cauſis criminalibus, & non ſolum per eum, qui
98 illos † ſeruauit, ſed etiam per ceſſionariũ, & tertium, qui venit ad cauſam pro ſuo
100 intereſſe: & † iſta reiteratio, ſanat omnem nullitatem terminorum, etiamſi cum perſonis inhabilibus ſeruati fuerint, vel ſi ſeruati fuerint contra vnum ex correis, ſi cõtra omnes reiterantur, *Caſſador. dicta deciſ.8. Veſtr.lib.5.cap.de reit. term. fol. 123.*

101 Si vero termini † in cauſa profana ſeruati fuerunt, pro ut in beneficialibus, reiteratio terminorum non ſanat, niſi ſpecifice

exprimatur, quod in cauſa profana termini ſeruati fuerunt, prout in beneficiali, *Caſſador. deciſ. 9. de reſcript.* in Commiſſione additur clauſula, alias ritè, & rectè ſeruati fuerint.

102 In Rota antè Auditores † poſſunt abſq. Cõmiſſione in vim Innocentianæ admit-
103 tere partes ad † reiterationem terminorum, niſi ſeruati eſſent in cauſa profana,
104 prout in beneficiali, † aut omiſſus fuiſſet aliquis terminus ſubſtantialis, vel cauſa eſſet commiſſa Auditori Rotæ, extra Rotam, quia tunc Innocentiana antiquitus non procedebat, & requirebatur ſpecialis commiſſio, *Veſtr. dicto cap. fol.* 123.

105 Et coram alijs Iudicibus, ſiue ordinarijs, ſiue delegatis, ſolebat indiſtinctè concedi Commiſſio, quod Iudex reiteret terminos, cum ad partem, & non ad Iudicem hoc ſpectet.

106 Hodie vero † non requiritur Commiſſio, quia dicta Innocentiana fuit extenſa ad omnes Iudices per Pium IV. vt *cauetur in reformatione Signaturæ Iuſtitiæ, Conſtit. 9.*
107 *in bull. nou. tom. 2. fol. 63.* ſi tamen † termini nullo modo fuerunt ſeruati, non poſſunt ſanari per reiterationem, vigore Innocentianæ, vt aduertunt *add. ad Ludouiſ. deciſ.* 157. *num.* 11.

108 Si vero aliquo † caſu eſſet concedenda Commiſſio reiteratoria, quando ex lectura Commiſſionis apparet præſtitum fuiſſe aliquod iuramentum, debet addi clauſula, præſtito de nouo iuramto, præcipuè,
109 ſi ſit iuramentũ perhorreſcentiæ, & ſi fortè lapſa ſit inſtantia, quo caſu ſi ſententia ſer-
110 uaretur, eſſet nulla: ſi ad euitandũ † nullitatem petatur, quod reiterari poſſint omnes termini, ſimulque Iudex ad vlteriora procedat, ſignatur Commiſſio cum clauſula refectis expenſis, *Staphil. cap.* 22. *fol.* 346. *num.* 14. *circa finem.*

111 Conceditur terminorum † reiteratio in
112 eadem tantũ cauſa, † in qua fuerunt ſeruati, niſi cauſa in qua reiterantur, compre-
113 hẽdatur ſub prima, vt puta, ſi † termini fuerunt ſeruati in petitorio, poterunt reiterari in poſſeſſorio, quia petitorium habet in
114 ventre † poſſeſſorium, & ſi à principio rectè ſeruati fuiſſent in petitorio, licet hoc ſuſpendatur, non tamen eſt neceſſe quod denuo ſeruentur in poſſeſſorio, *Caſſad. deciſ. 9. de cauſ. poſſeſ. & propriet.*

115 Secus è conuerſo, quia cum † poſſeſſorium non habeat in ventre, neque comprehendat petitorium, termini ſeruati in poſſeſſorio, non poſſunt reiterari in petito-
116 rio; ſient etiam bene † ſeruati non ſufficerent, licet aliqui velint, quod termini ſeruati in cauſa principali, poſſint reiterari in cauſa reſtitutionis in integrum, & *D. Gratioſ. Vbert. de modo, & ratio. citan.*
117 *par. 4. form. 1. fol.* 153. ponit † caſum, quod quando quis conuenitur executiue, debet ſi vult abſolui, terminos ſubſtantiales ſeruare, & reiterare.

118 Alij termini ad docendum † ſe paruiſſe ad docendum de appellatione, hic omittuntur, cum expreſſe de illis infrà ſim loquuturus.

De petitorio, & poſſeſſorio.

Cap. XI.

Quando poſſit procedi in poſſeſſorio, & quando in petitorio, poſſit vtrumque vnica ſententia terminari.

Artic. I.

1 *Iudex per Commiſſionem ſimpliciter, an poſſit procedere in petitorio, & poſſeſſorio.*
2 *Petitorium habet in ventre poſſeſſorium.*
3 *Lis ſuper titulo, trahit ad ſe poſſeſſionem.*
4 *Termini ſeruati in petitorio, ſufficiunt in poſſeſſorio.*
5 *Decretum irritans, afficit poſſeſſionem ratione Tituli.*
Reſeruatio Papæ, affieit poſſeſſionem ratione Tituli, ibid.
6 *Commiſsio reſtricta ad poſſeſſorium, in eo iuriſdictionem tribuit.*
7 *Fallit, ſi ex verbis deducatur petitorium.*
8 *Decreto vno conceſſo, alterum denegatum cenſetur.*
9 *Lis ſuper poſſeſsione, an titulum litigioſum efficiat.*
10 *Declaratur hoc de plano procedere in beneficialibus.*
11 *In profanis verò, quid iuris remiſsiuè.*
Proprietas, quando dicatur pacifica, vel litigioſa, ibid.
Poſſeſsio quando dicatur pacifica, vel litigioſa, ibid.
Actio quando dicatur pacifica, vel litigioſa, ibid.
12 *Petitorium, & poſseſsorium ſimul poſſunt intentari etiam appellando.*
13 *Petitorium, & poſseſſorium ſimul intentata, debent vnica ſententia terminari.*
Poſſeſſorium ſemper petitorio præfertur in deciſione.

QVoniam ſupra fuit facta mentio de petitorio, & poſſeſſorio, non erit inutile etiam aliqua de eis afferere.

1 Si igitur obtinetur † Commiſſio ſuper bene-

beneficio, vel alia re ſimpliciter, vel ſuper iactationibus, & moleſtationibus in forma ſolita, & ad inſtantiam poſſeſſoris; Iudex non ſolum poteſt procedere in petitorio, verum etiam inpoſſeſſorio, † quia petitorium habet in ventre poſſeſſorium, & lis ſuper titulo, † infert etiam poſſeſſionẽ, quam tanquam acceſſoriam trahit ad ſe, *gloſ. in cap. 2. extr. de cauſ. poſſ. & propr. Poſt. in vlt. impreſſ. obſeru. 6. num. 7. Ludouiſ. deciſ. 313. nu. 8.* vbi *add. nu. 4. & deciſ. 335. nu. 7.* vnde ſufficiunt † termini ſeruati in petitorio, ſi forte illud ſuſpendatur, & procedatur in poſſeſſorio, *Caſſador. deciſ. 9. de cauſ. poſſeſſ. & propriet. & deciſ. 6. de reſcript.*

Similiter decretum irritans, † vel reſeruatio Papæ, afficit etiam poſſeſſionem ratione tituli, *Caſſador. deciſ. 1. & 2. de reſtit. ſpoliat. deciſ. 1. de cauſ. poſſeſſ. & & propriet.*

Si enim Commiſſio eſſet reſtricta, † per dictionem taxatiuam ad poſſeſſorium, in eo ſolo iuriſdictionem tribueret. *Caſſador. dicta deciſ. 9. Veſtr. lib. 4. cap. de petit. & poſſeſſ. fol.* 106. Secus ſi adſint † verba, ex quibus cenſeatur deductum petitorium, *Rota deciſ. 455. nu. 2. par. 2. recent.*

Conceſſo enim altero decreto, † alterum denegatum cenſetur, *l. ſi de propriet. C. ſi à nó competent. Staphil. cap. 19. in princ. folio* 331.

Neque eo caſu † lis ſuper poſſeſſione efficit titulum litigioſum, nec litis pendentia, quo ad titulum operatur ſuos effectus, *Caſſador. deciſ. 4. vt lit. pend. Veſtr. lib. 8. cap. vt lit. pend. fol.* 271.

Proceduntque hæc † de plano in beneficialibus, in profanis vero, quid Iuris ſit, & late † de hac materia, quando proprietas, poſſeſſio, & actio dicantur pacificæ, vel litigioſæ, habetur apud *Caſſador. toto tit. de cauſ. poſſeſſ. & propriet. Rota deciſ. 5. & 9. eod. in nou.*

Si igitur intentantur † ſimul petitorium, & poſſeſſorium, prout poſſunt intentari, etiam in cauſa appellationis, tàm per appellatum, quàm per appellantem, *Clem. 1. de cauſ. poſſeſſ. & propriet.* debent † vnica ſententia terminari, data tamen prærogatiua poſſeſſorio in ordine, *cap. cum Eccleſia Sutrina, & cap. cum dilectus, extra eodem, Caſſador. deciſ. 8. eod. tit. Rot. poſt Cenc. de cenſib. in nou. impreſ. deciſ. 148. & deciſ. 236. & Poſt. de manu. deciſ. 187. 428. 436. & 611.*

Quomodo tractetur petitorium, & poſſeſſorium in cauſa ſpolij, & quotes, & quomodo ſuſpendi poſſit.

Artic. II.

14 *Poſſeſſorium autem extendenda expeditur, maxime in cauſa ſpolij.*

15 *Spoliatus poteſt ſuſpenſo petitorio, in poſſeſſorio procedere.*

16 *Ampliatur in omnibus inſtantijs, & poſt publicatas atteſtationes.*

17 *Ampliatur etiam poſt factas probationes, etiam pluries de ſtilo Rotæ.*

18 *Ampliatur non ſolum ſemel, ſed pluries poſſe ſuſpendi.*

19 *Ampliatur, pluries poſſe recedi, & ſuſpendi.*

20 *Declaratur in omnibus inſtantijs autem tamen concluſum in cauſa.*

21 *Petitorium poteſt ſuſpendi, etiam in beneficialibus.*

22 *Petitorium poteſt ſuſpendi tempore feriato.*

23 *Declaratur, ſi ſuſpendatur ab eo, qui intentaret.*

24 *Declarantur ſupradicta, dummodo ſimul de ſpolio, & proprietate cognoſcatur.*

25 *Spolij cauſa, ſemper prius eſt expedienda.*

26 *Rota quando concedat cumulationem in remedio reintegrandæ.*

27 *Petitorium, & poſſeſſorium aliquando eodem tempore cognoſcitur.*

28 *Poſſeſſorium poteſt terminari ſuſpenſio petitorio, etiam vtroque ſimul introducto.*

29 *Limitatur in tertio ad cauſam veniente pro ſuo intereſſe.*

30 *In petitorio poteſt procedi, non obſtante ſuſpenſione alias facta.*

31 *Petitorium in profanis, poteſt ſuſpendi tantum à ſe intentatum.*

32 *Declaratur, in beneficialibus contrarium procedere.*

33 *Declaratur etiam, quando ſuſpendens ſuccumbit in petitorio.*

34 *Petitorium poteſt ſuſpendi, vſque ad concluſionem in cauſa.*

35 *Petitorium ſuſpendi nequit factis probationibus.*

36 *Petitorium, & poſſeſſorium, an iudex poſſit cumulare.*

37 *Suſpenſio iudicij fit per cedulam, de qua remiſſiuè.*

14 SEd quia poſſeſſorium, † præcipuè in cauſa ſpolij, eſt multum priuilegiatũ, debetque in primis, & ante omnia expediri, *cap. in litteris, extr. de reſtit. ſpoliat.* poteſt
15 ſpoliatus † petitorium ſuſpendere, ad effectum procedendi in poſſeſſorio, *cap. paſtoralis, extr. de cauſ. poſſeſſ. & propriet. Clem. vnica, eod. tit.*

16 Quæ

16 Quæ concluſio ampliatur † primò, tam in prima, quàm in ſecunda, & vlteriori inſtantia, & poſt publicatas atteſtationes,
17 *dicta Clem.* vbi *Card. num.* 19. & poſt † factas probationes, *Put. deciſ.* 331. *fol.* 324. vbi teſtatur de ſtilo Rotæ, quod poſſit etiam pluries ſuſpendi, & in quacunque parte Iudicij, *Rota apud Pen. deciſ.* 46. *num.* 9. *Poſt. in vlt. impreſſ. obſeru.* 8. *num.* 44. *& Lodouiſ. deciſ.* 307. *num.* 19.

18 Ampliatur ſecundò, vt poſſit † non ſolum ſemel, ſed etiam pluries ſuſpendi, *Rota deciſ.* 8. *de cauſ. poſſeſ. & propriet. in nou. Put.*
19 *de ſtilo Rotæ dicta deciſ.* 331. & pluries † poteſt recedi, & iterum ſuſpendi, *Pen. deciſ.* 47. vbi etiam, quod in prima, ſecunda, & ter-
20 tia inſtantia, † dummodo ante concluſum in cauſa, *vt num.* 17. 18. *&* 19.

21 Ampliatur tertio, vt in † beneficialibus poſſit ſuſpendi, etiam petitorium intentatum per ſpoliatorem, & ipſo inuito, *dicta Clem. & Rota deciſ.* 5, *in nou. de cauſ. poſſeſ. & propr.*

22 Ampliatur quarto, vt quamuis † non poſſit procedi tempore feriarum in poſſeſſorio, tanquam priuilegiato, poſſit tamen, eo tempore petitoriũ ſuſpendi, dum-
23 modo ſuſpendatur ab eo, † qui illud intentauit, *Rota deciſ.* 2. *cod. tit. in nou.*

24 In tantum præmiſſa † procedunt, quod non ſolet dari Commiſſio, vt ſimul de ſpolio, & proprietate cognoſcatur, debet
25 enim † prius expediri cauſa ſpolij, *dicto cap. in litteris, Rot. deciſ.* 542. *num.* 2. *& deciſ.* 698. *nu.* 2. *par.* 2. *recent.* licet Rota ſoleat admit-
26 tere † cumulationem in remedio reintegrandæ, quando poſſeſſorium eſt turbidũ, vt teſtatur eadem *Rota dict. deciſ.* 542. *nu.* 2. *dict. par.* 2. *recent. vbi num.* 1. dicit, quod ſit etiam quando Rota contra ipſum inclinat.

27 Quinimò, ſi poſt † ſuſpenſionem daretur Commiſſio ad inſtãtiam ſpoliatoris, quod eodem tempore procedatur ſuper petito-
28 rio, & poſſeſſorio, vt aliquando fit ex fauore, quando à principio vtrumque fuit intentatum, † poterit tamen Iudex, ſi ſibi videbitur, non obſtante Commiſſione, ſuſpẽſo petitorio poſſeſſorium terminare, *Abb. in cap.* 2. *& cap. cum Eccleſia Sutrina. tit. eod. de cauſ. poſſeſ. & propriet. Staphil. de litteris Iuſt. cap.* 6. *fol.* 286. *& cap.* 21. *fol.* 241. *verſ. ſi diuerſæ, Veſtr. lib.* 4. *cap. fin. per totum fol.* 106. *Cenc. dicta deciſ.* 148. *&* 236.

29 Limitatur ſupradicta concluſio, vt non procedat, quoad tertium venientem ad cauſam pro ſuo intereſſe, qui non ſpe-
30 cificauit, † neque mandauit. Poteſt enim non obſtante ſuſpenſione petitorij in cum alias facta, ipſe in petitorio procedere,
Felin. in cap. cum ſuper, num. 17. *extr. de ſent. & re Iud. Rot. deciſ.* 3. *eod. tit. in nou.*

31 Secundo limitatur in cauſis † profanis, quando petitoriũ eſt intentatum per Aduerſarium, poteſt ſuſpendi ſolummodo pe-
32 titorium à ſe intentatum, licet † ſecùs ſit in beneficialibus, *Rot. deciſ.* 5. *tit. eod. in nou. Pen. deciſ.* 150. *num.* 16.

33 Tertio, quando ſuſpendens † ſuccubuit in petitorio, de quo tamen videndus eſt *Cardin. in dicta Clem. num.* 22.

34 Limitatur, vt ſuſpenſio † fieri poſſit, vſque ad concluſionem in cauſa, ſecùs autem poſtea, *dicta Clem. vnic. Rot. deciſ.* 4. *eod. tit. in antiq. Pena dicta deciſ.* 40. *num.* 17. 18. *&* 19.

35 Quinto, quando probationes † factæ fuerunt in petitorio, quia tunc ſuſpendi non poteſt, *cap. paſtoralis, vbi Innoc. extra eod. tit. Rot. dicta deciſ.* 4. *in antiq.*

36 Sexto, vt poſſit Iudex † pro minori partium diſpendio, vtrunque cumulare, dummodo nullum præiudicium alicui parti inferatur, *l.* 1. *ff. quibus de reb. adeun. Iud. eat. cap. exhibita, extr. de Iud. Staphil. dict. fol.* 341.
37 *& cap.* 22. *fol.* 348. fit autem † ſuſpenſio per cedulam, quam inferam titulo depoſſeſſorio retinendæ intentando, inter acta alterius Iudicij.

An ſuſpenſo petitorio poſsit ad illud rediri non expedito poſſeſſorio, & quomodo recedatur.

Artic. III.

38 *Poſſeſſorium priùs expeditur antequæm redeatur ad petitorium ſuſpenſum.*

39 *Declaratur niſi à ſuſpenſione recedatur.*

40 *A ſuſpenſione poſſunt recedere partes tacitè, & expreſsè.*

41 *Declaratur, etiamſi præcedat contraria proteſtatio, non tamen expreſſa.*

42 *Actor in poſſeſsorio recuperandæ, an ſibi præiudicet in poſsesorio, petens exceptiones admitti.*

43 *Exceptio Notarij non admittitur aduerſus agentem poſsesorio recuperandæ.*

44 *Articuli per Reum producti, circa Notarium aduerſus agentem poſsesorio, debent admitti, & quomodo.*

45 *Cõmiſſio ſuper reſtitutione rei, poteſt intelligi de ſolo poſsesorio.*

46 *Verbum, reſtitutio rei, videtur ſapere petitorium.*

47 *Spoliato ſuſpenſo petitorio, petenti tamen procedi in petitorio, ſignatur commiſſio.*

48 *Declaratur etiam obtenta in poſſeſsorio fauorabili ſententia.*

49 *Declaratur etiam hoc fieri refectis expenſis.*

Digitized by Google

38 SVſpenſo petitorio † antequam ad illud redeatur, debet poſſeſſorium expediri, ſpoliatuſque integraliter reſtitui,
39 niſi ab huiuſmodi ſuſpenſione recedatur:
40 quod poteſt fieri tacitè, † & expreſsè: tacitè, faciendo aliquem actum concludentem
41 etiam in petitorio, † quamuis à principio illud faciens proteſtatus fuerit, ſe per quemlibet actum non intendere à dicta ſuſpenſione recedere, niſi hoc exprimat, *Rota deciſ.6. de cauſ. poſſ. & propriet. in non. Veſtr. dicto cap. fin. fol. 166. & Rot. deciſ. 95. num. 4. par. 2. recent. & Eudoniſ. deciſ. 131. nu. 7. & 8.* & de his videndus eſt etiam *Put. deciſ. 343. num. 2. fol. 570.*

42 Imò, ſi agens poſſeſſorio † recuperãdæ, petit admitti exceptiones ſuper proprietate, & ſuper eis lis conteſtatur, præiudicat ſibi in poſſeſſorio, ita vt, Iudex debeat, etiam ſuper proprietate cognoſcere, *Abb. in c. fin.*
43 *extra de ord. cogn. Afflict. deciſ. 193.* Non enim debet † admitti exceptio dominij aduerſus agentem poſſeſſorio recuperandæ, *l. ſi*
44 *de rei. ff. de Iud. & cap. in literis, extra de reſtit. ſpoliat.* Poſſunt † quidem admitti articuli reſpicientes dominium, producti per Reum, neque dicuntur impertinentes, ſed tantum ſalua cognitione in fine cauſæ, quę ratio habens exceptiones dominij eſt bona in tantum, quod ſi hoc modo non admitterentur, Iudex grauaret, *Afflict. deciſ. 7.*

45 Aduertendum tamen, quod ſi † in Commiſſione, in qua narratur ſpolium, petitur committi cauſa ſuper reſtitutione rei, licet videatur deductum petitorium, & poſ-
46 ſeſſorium, † quia illa verba, reſtitutio rei videntur ſapere petitorium, *l. officium, & l. qui reſtituere, ff. de rei vendic.* Poteſt tamen ſaluari, & intelligi Commiſſio, etiam de ſolo poſſeſſorio, *Afflict. deciſ. 77. numero 7.*

47 Si igitur ſpoliatus, † qui ſuſpendit petitorium, petat, quod non obſtante ſuſpenſione poſſit procedere in petitorio, etiam,
48 quod in † poſſeſſorio obtinuerit ſententiã fauorabilem, ſignatur Commiſſio, *Rota deciſ. fin. in nou. eod. tit.* additur tamen clauſu-
49 la, refectis expenſis, † quia non licet variare cum alterius damno, *Rota deciſ. 5. dicto tit. de cauſ. poſſeſ.*

Quid probat ſpoliatus, pro reintegratione tàm in beneficialibus, quàm in profanis.

Artic. IV.

50 *Spoliatus debet docere de ſpolio in termino præfixo, alias proceditur ad negocium principale.*
51 *Spoliatus non reſtituitur, niſi probatis duobus extremis.*
52 *Reſtitutio non competit, niſi probata poſſeſſione.*
53 *Reſtitutio non competit ei, qui nunquam habuit.*
54 *Spoliator, ſpoliatum non poſſediſſe probans, auditur.*
55 *Prælatus electus an, & quando poſſit in petitorio, & poſſeſſorio agere.*
56 *Poſſeſſio in corporalibus, per quæ fieri poſſit.*
57 *Poſſeſſio probatur ex receptione penſionis, & fructuum.*
58 *Limitatur, ſi conſtaret alium bona poſſediſſe.*
59 *Hæres probat poſſeſſionem ſuam ex locatione defuncti.*
60 *Declaratur, ſi daret locatio, & exegerit penſiones.*
61 *Limitatur, ſi hæredi nulla fuiſſet facta ſolutio.*
62 *Poſſeſſio Canonicatus, & Prębendæ, per traditionem probatur.*
63 *Declaratur etiam probari per patientiam Canonicorum.*
64 *Poſſeſſio quomodo probetur in incorporalibus.*
65 *Poſſeſſio acquiritur actu, & exercitio, & in quibus.*
66 *Poſſeſſio, ſemper intelligitur de pacifica.*
67 *Extremum ſecundum eſt, ſi probatur poſſeſſio antiquior, & ſpolium.*
68 *Poſſeſſio ſua antiquior, & moderna rei, ſufficit agenti vi cap. reintegranda.*
69 *Poſſeſſio abſque ſpolio, ſufficit petenti reſtitutionem poſſeſſionis.*
70 *Spoliatus, extremis, & ſpolio probatis, qualiter reſtituatur.*
71 *Ampliatur, etiamſi notoriè conſtet de non iure ſpoliati.*
72 *Declaratur procedere in ſpoliato à priuato, & non à Iudice.*
73 *Fallit quando Iudex procederet extraiudicialiter.*
74 *Fallit quando nullitas, vel iudicio inſiſtere eſſet notoria.*
75 *Fallit etiam, ſi Iudex ſine iuriſdictione procederet.*
76 *Spoliatus ſi non conſtet de non iure ſuo, non reſtituitur in petitorio beneficiali.*
77 *Simoniacus ſpoliatus, non reſtituitur in beneficialibus.*

Excom-

Excommunicatus ſpoliatus, non reſtituitur in beneficialibus, ibid.

Prouiſus ab Ordinario, non reſtituitur aduerſus prouiſum à Papa, ibid.

78 *Spoliatus in beneficialibus debet docere de titulo ſaltem colorato.*

50 AD euitandos circuitus, † ſuſpenſo petitorio intentatur ſpolium, datur Commiſſio præfixionis termini ſpoliato, ad docendum de prætenſo ſpolio, quo elapſo, & nihil quod releuet docto, non obſtante ſuſpenſione proceditur in negocio principali, vel in vtroque, *Caſſador. deciſ. 4. de dilat.*

51 Spoliatus verò † ad obtinendam reſtitutionem probare debet duo extrema primum ſuæ poſſeſſionis, ſecundũ poſſeſſionis Aduerſarij, *cap. conſultationibus, extra de off. deleg. cap. olim 1. & 3. extra de reſtit. ſpoliat.*

52 niſi enim † probetur poſſeſſio, non com-

53 petit reſtitutio, †, quia nemo poteſt reſti-

54 tui ad id, quod nunquam habuit; † vnde ſi prædictus ſpoliator vellet probare quod ſpoliatus tempore prædicti ſpolij non poſſidebat audiretur, *Rota deciſ. 21. de reſtit. ſpoliat. in nou. Staphil. dicto cap. 20. folio 339. verſ. quid autem.* Eſt enim ſpeciale † in Prælato electo, vt poſt confirmationem poſſit agere in petitorio, & poſſeſſorio, hocque eſt inductum fauore Eccleſiæ, *Caſſador. de. ciſ. 7. num. 13. de cauſ. poſſeſ. & propriet.* poſt *Bartol. in cap. tranſmiſſam, extra de elect.* quæ

56 poſſeſſio in corporalibus, vt puta, domibus, vel fundis, probatur per eos actus, qui à poſſeſſoribus fieri ſolent, vt diximus ſupra.

57 Ideo receptio † penſionis domus, & recollectio fructuum agri, probant illorum poſſeſſionem, præſertim in dubio, *l. qui vniuerſus, §. qui per colonum, ff. de acquir. poſſeſſ.*

58 *l. litibus, C. de agric.* Secus † ſi conſtaret aliũ domum, vel agrum poſſidere, *l. Pomponius, ff. quib. mod. vſufruct. amitt. gloſ. in cap. bona, & ibi Franc. n. 3. extr. de appell. Bartol. in l. quamuis ſi conductor. ff. de acquir. poſſeſſ. Afflict. deciſ. 325.*

59 Hæres etiam ſatis dicitur † probare poſſeſſionem ſuã ex locatione per defunctum, cum fructuum perceptione facta, quia dicitur continuare illius poſſeſſionẽ,

60 & poſſidere per Colonos, dummodo locatio duret, & ceperit exigere penſiones, *l. peregre. §. quibus, ff. de acquir. poſſeſſ. Bartol. in l. 1. §. non autem, de vi, & vi armat.* Verè

61 enim poſſident hæredi, dummodò ei priùs ſoluere non cœpiſſent, alias ſecùs, vt diximus, *Afflict. dict. deciſ. 325. & 331.*

62 Poſſeſſio vero Canonicatus, † & præbendæ probatur eo ipſo, quod ea tradita fuiſſet ſecundum morem ſolitum à Canonicis

63 capitulariter congregatis, † vel ſaltem, quod paſſi fuerint eum interuenire actibus capitularibus, per Canonicos tantum fieri ſolitis, *Caſſador. deciſ. 8. de cauſ. poſſeſ. & propriet.*

64 In incorporabilibus, † & in Iure præſentandi, vel eligẽdi à ſimilibus, poſſeſſio pro-

65 batur per exercitium, quia in illis poſſeſſio non acquiritur, ſine actu, & exercitio, *Caſſad. deciſ. 7. eod. tit.*

66 Regulariter autem, † quando loquimur de poſſeſſione, intelligimus de pacifica, *l. nemo, C. de acquir. poſſeſſ.*

67 Circa ſecundum extremum, † videlicet ſpolium, eſt aduertendum, quod licèt agatur interdicto recuperandæ, debet vltra antiquiorem poſſeſſionem probari ſpoliũ, *l. 1. §. interdum autem hoc, ff. de vi. & vi arm. & dicto cap. concertatio, cum ibi notat, extr. de off. delegat.*

68 Nihilominus agenti † remedia, *cap. reintegranda, 3. quæſt. 1.* ſufficit probare antiquiorem poſſeſſionem ſuam, & modernam rei conuenti, *Bald. in l. 3. col. fin. C. ſi à non compet. Iud. Afflict. deciſ. 327.*

69 Idem eſt, † quando petitur officio Iudicis reſtitutio poſſeſſionis, quam conſtat petentem bona fide habuiſſe; tunc enim ſufficit probare poſſeſſionem abſque ſpolio, *dict. deciſ. 327. in fin.*

70 Probatis duobus extremis, † videlicet poſſeſſione, & ſpolio, ſpoliatus reintegratur, vna cũ fructibus perceptis, & qui per-

71 cipi potuerunt, etiam ſi † notoriè conſtet de non Iure ſpoliati, ſecundum *l. fin. cum ibi not. ff. de vi, & vi arm. l. ſi de rei. ff. de Ind. Rota deciſ. 2. & fin. de reſtit. ſpol. in antiq.*

72 Declara, quod † procedit in ſpoliato à priuato, & non à Iudice, qui tantum in

73 tribus caſibus dicitur ſpoliare. Primò † quã-

74 do non procedit vt Iudex, ſed extraiudicialiter. Secundo, † quando nullitas, vel iniuſtitia eſt notoria, ita vt nullo velamine

75 poſſit occultari. Tertio ſi † procederet ſine iuriſdictione, *Felin. in cap. cum cauſa, extra de off. deleg.* & dicam *infra tit. de poſſeſſ. reintegranda.*

76 In beneficialibus quoque, † quando nõ conſtat de non iure ſpoliati in petitorio, non reſtituitur, *cap. ad decimas, vbi gloſ. & DD. de reſt. ſpoliat. in 6.*

77 Simoniacus, & † excommunicatus, & prouiſus ab ordinario non reſtituerentur aduerſus prouiſum à Papa, *Caſſador. deciſ. 1. de ſimon. & deciſ. 1. de reſtitut. ſpoliat.*

78 Et ideo in beneficialibus, † qui petit reintegrationem, debet docere de titulo colorato, *dicto cap. ad decimas, Innoc. in c. ex*

parte

parte, extr. de restit. spoliat. Rota decis. 2. & 3. cod. tit. in nou. decis. 4. de caus. possess. & propriet. in nou. Staphil. dicto cap. 20. folio 339. num. 11.

Quid si reus neget possidere.

Artic. V.

79 *Spolians prouisum à Papa, monetur in forma ad dimittendum.*

80 *Spoliatori neganti possidere, præfigitur terminus, & quis.*

Spoliatus per quem, & quomodo inducatur in possessionem, & quando. ibid.

81 *Commissio ad instantiam prouisi Apostolici spoliati, quibus clausulis muniatur.*

82 *Declara procedere in reseruationibus reseruatis in corpore iuris.*

8 *Monitorium in forma per comparitionem partis, reducitur ad citationem.*

84 *Spoliatus in beneficialibus, & spiritualibus subest tribus conformibus.*

85 *Appellatio de iure canonico, datur aduersus spoliatum.*

86 *Appellatio de [illegible] canonico, datur etiam in possessorio.*

79 IGitur suppositis habilibus † terminis; si prouisus à Papa spoliaretur, cõmitteretur causa spolij ad ipsius instantiam, eum facultate monendi in forma spoliatorem, vel alias intrusum, ad dimittendã possessionem beneficij: & si Reus comparens
80 negat † se possidere, datur Commissio præfixionis termini ad confitendum, vel persistendum in negatione, quo elapso, & nihil, quod releuet docto, constito de bono Iure, & titulo, quod Iudex tanquam vnus
81 ex executoribus datus in litteris, † inducat ipsum in possessionem, & ego audiui alias fuisse datam, licet non viderim practicare Commissionem ad instantiam prouisi Apostolici, quod Iudex constito summariè, & extraiudicialiter de vacatione beneficij in Curia, reseruatione, etiam prouisione, moneat intrusum ad relaxandum possessionem, & fructus, eumque aggrauet, & reaggrauet.

82 Et conceduntur † similia monitoria, quando beneficium est reseruatum, reseruatione clausa in corpore Iuris, & re-
83 gulariter † rescribitur, Placet de monitorio in forma, quod tamen per compari-
84 tionem partis reducitur † ad simplicem citationem: sed si causa est beneficialis, vel spiritualis, spoliatus debet obtinere tres
85 conformes, quia de iure † Canonico datur appellatio, *cap. cum cessante, extra de appell.*

86 *cap. significauerunt, extra de restit.* etiam † si simus in possessorio, *Card. in Clem. 1. de sequestr. possess.*

De viribus Constitutionis Egidiana in appellatione.

Artic. VI.

87 *Fallit in profanis, vbi sufficit vna sententia.*

88 *Possessorium profanum per Egidianam ad ius ciuile reducitur.*

89 *Limitatur tamen in multis casibus Egidiana, remissiuè.*

90 *Appellatio in deuolutiuo in possessorio profano, non denegatur.*

91 *Appellatio à condemnatione fructuum, & expensarum, datur ciuiliter.*

92 *Ampliatur, si de præteritis fructibus agatur.*

93 *Appellatur à sententia indiuisibili.*

94 *Appellatur à tota sententia, ratione mixturæ.*

95 *Appellatur etiam in alijs casibus, prout in numero.*

87 IN profanis vero † sufficit vnica sententia, *l. 1. C. si de momen. possess.* non obstãte Iure Canonico in terris Ecclesiæ, *vt glos. in cap. 2. de arbitr. in 6.* quia adest Egidia-
88 na, quæ illud † reducit ad Ius Ciuile, *vt in Extrauag. Pauli III. Constit. 17. folio 529 tom. 1. bull. nou.*

89 Sed dicta constitutio † habet omnes limitationes, quæ traduntur *ad dict. l. 1.* vt
90 inquit *Dec. in rubr. extr. de probat.* Ideo † non denegatur appellatio in deuolutiuo, *iuxta doctrinam Bartol. & Angel. in l. 2. ff. de appell. recipien. Afflict. decis. 269.* Vlterius si sententia †
91 condemnat ad fructus, & expensas, quo ad illas datur appellatio, *Crescent. de-*
92 *cis. 110.* præcipuè † si fructus sunt consumpti, *Afflict. decis. 77.*

93 Limitatur etiam, † quando sententia continet alia capita indiuisibilia, quæ requirant appellationem, quia tunc ratio-
94 ne mixturæ † appellatur à tota sententia, *Bald. cons. 141. num. 7. & cons. 153. vol. 1. Put.*
95 *decis. 3. de Egid.* & sic † consideratur quod intrant aliæ etiam limitationes *ad l. 1.* quia omnes applicantur etiam ipsi.

Digitized by Google

Quæ ſententiæ requirantur in poſſeſſorio, antequam detur audientia in petitorio, tàm in profanis, quàm beneficialibus.

Artic. VII.

96 *Condemnatus in poſſeſſorio, non auditur in petitorio, niſi ſententiæ ſatisfecerit.*
97 *Condemnato dimiſſio beneficij non ſufficit.*
98 *Condemnatus debet facere depoſitum, pro fructibus, & expenſis.*
99 *Excommunicatus dimiſſa poſſeſſione, factoque expenſis, & fructuum depoſito auditur.*
100 *Spoliator ad quos fructus teneatur, remiſſiuè,*

96 OBtenta igitur vnica † ſententia in profanis, vel tribus in beneficialibus, vel ſpiritualibus in poſſeſſorio, poſſidens non poteſt audiri in petitorio, niſi prius dimittat poſſeſſionem, & fructus, & expenſas, in quibus fuit condemnatus, perſoluat, ac integraliter ſententiæ obediat, *cap. fin. extr. de ord. cognit. cap. Piſanis, extra de reſtit. ſpoliat.* & dicit *Put. deciſ. 138. fol. 69.* vbi videtur caſus, quando dicatur paritum in poſſeſſorio.

97 Nec ſufficeret dimittere † poſſeſſionem, cum pro fructibus, & expenſis, etiam, donec liquidentur debeat facere depoſitum,
98 niſi † procedatur via Cenſurarum, quia
99 tunc, ob periculum Animæ † excommunicatus dimiſſa poſſeſſione, factoque depoſito pro fructibus, & expenſis, audiretur in
100 petitorio. † Ad quos autem fructus teneatur ſpoliator, videndus eſt *Caſſad. deciſ. 1. de cauſ. poſſeſ. & propriet.*

An Iudices Delegati poſt ſententiam in poſſeſſorio poſsint cognoſcere de petitorio.

Artic. VIII.

101 *Sententiæ Iudicis delegati in Curia, non exequuntur abſque commiſſione executoriali.*
102 *Egidianæ, an locus ſit, quid, ſi dubitetur.*
103 *Egidianæ an locus ſit hodie, ſpectat ad Signaturam.*
104 *Petitorium nihil habet commune cum poſſeſſorio.*
105 *Teſtes examinati in poſſeſſorio, non probant in petitorio.*
106 *Limitatur, ſi plenariè fuerint examinati.*
107 *Petitorium reſpicientia in poſſeſſorio, non diſcutiuntur.*
108 *Limitatur, ſi in continenti probentur.*
109 *Ampliatur, ſi probẽtur ad diſcolorandũ Titulũ.*
110 *Defectus tituli non tractatur ſtante ſuſpẽſione.*

101 ET quia in Curia, Iudices Delegati non poſſunt exequi ſentẽtias, abſque Commiſſione executoriali, ſolent litigatores obtinere dictã Cõmiſſionem in qua
102 committitur Iudici † à quo executio: ſi verò appellans præuenit, & dubitatur, an ſit locus Egidianæ, committitur Iudici ad quem, vt quatenus ſit locus Egidianæ exequatur, ſed quia † hoc ſpectat modernis
103 temporibus ad plenam Signaturam, in illa poterit experiri.

104 Eſt etiam ſciendum † per ea, quæ dicit *Rota deciſ. 313. par. 4. recent.* quod petitoriũ nihil habet commune cum poſſeſſorio, & idem dicit *Poſt. obſ. 42. nu. 62. Pen. deciſ. 35.*
105 ideoque dicitur, † quod teſtes examinati in poſſeſſorio, non probant in petitorio, *Ludouiſ. deciſ. 357. vbi add. nu. 6. & deciſ. 535.* vbi fit declaratio, quod ſecus eſt dicendũ,
106 ſi fuerunt † plenariè examinati, vt *num. 13.*
107 *& 14.* & ſimiliter, † quod reſpicientia petitorium non diſcutiuntur in poſſeſſorio, *Rota deciſ. 308. par. 4. recẽo Pen. deciſ. 94. Ludouiſ. deciſ. 425. & deciſ. 500.* Secùs ſi in † cõtinenti probentur, *Pen. deciſ. 698.* præcipuè
109 ad diſcolorandum titulum *Put. deciſ. 76.*
110 *fol. 218. & Pen. deciſ. 46.* & quod ſtante dicta ſuſpenſione, non agatur de defectu tituli, firmat *Rota deciſ. 85. par. ſecunda recentior.*

Quare ſit inuenta ſuſpenſio petitorij, & quando admittatur.

Artic. IX.

111 *Suſpenſio petitorij, quare inuenta in interdictis poſſeſſorijs.*
112 *Suſpenſio an inducì poſſit in interdicto retinendæ.*
113 *Petitorium, & poſſeſſorium retinendæ, non poſſunt ſimul & ſemel intentari.*
114 *Petitorium in prima inſtantia obtentum, non poteſt ſuſpendi in ſecunda.*
115 *Declaratur, quando poſſeſſorium ſuum habuit plenarium effectum.*
Declaratur etiam, quando non fuit appellatum, ibid.
116 *Suſpenſionis petitorij effectus, quiſnam ſit.*
117 *Suſpenſo petitorio, ceſſat iuriſdictio in ipſo.*
118 *Declaratur, niſi receſſum ſit à ſuſpenſione.*
119 *Suſpenſionis receſſus, debet eſſe clarus.*

111 QVare autem inuenta † ſit ſuſpenſio petitorij in interdictis poſſeſſorijs, dicit *Put. deciſ. 29. fol. 429. lib. 2.*
112 Et an ſuſpendi † poſſit in interdicto retinendæ, ſi agens cõſenſit probationi ſuper petitorio, vidẽdus eſt etiã *Put. d. deciſ. 29. Poſt. de manut. obſerv. 7. nu. 37. & deciſ. 340.*

113 *Pe-*

113 *Penia vero decis.154. dicit*, quod † petitorium, & possessorium retinendæ non possunt simul & semel intentari, quia intentans sibi contradiceret.

114 Idemque *Pen. decis.47.* ponit † casum de eo, qui obtinuit in petitorio in prima instantia, dicitque quod non potest illud
115 suspendere in secunda cum † declaratione, quando possessorium habuit suum plenarium effectum, vel quando non fuit appellatum.

116 Effectus autem suspensionis † est, quod relicto petitorio agitur in solo possessorio,
117 *Pen.decis.167.* & quod stante † suspensione, cessat iurisdictio in ipso petitorio, *Pen.de-*
118 *cis.47. & decis.42.* nisi † fuisset recessum à dicta suspensione, *idem dict. decis.47.* &
119 quod talis recessus † debeat esse clarus, dicit *idem decis.* 150. Plura de huiusmodi recessu dixi supra, per ea quæ dicit *Put. dict. decis.343.* & *Rot.dicta decis.95. p.2. recent. & Ludouis. dicta decis.131.*

Quid sit Possessorium.

Artic. X.

120 *Petitorium quomodo dignoscatur fuisse intentatum.*

121 *Petitorium quando absorbeat possessorium.*

122 *Rei vendicatio, an respiciat possessorium, vel potius petitorium.*

123 *Possessorium est quando agitur de mera possessione, vel quasi.*

124 *Possessorium non oritur ex actis facultatiuis, sine allegatione causæ, & probatione possessionis.*

125 *Petitorium continet iustitiam facti, quæ non examinatur in possessorio.*

126 *Possessorium prius debet cognosci, quam petitorium.*

127 *Declaratur habere locum, etiamsi prætendatur spolium.*

128 *Ampliatur, si adsit commissio pro cumulatione vtriusque.*

129 *Limitatur in possessorio turbido, vel pendente à petitorio.*

130 *Declaratur, non admitti arbitrium pro cumulatione, si adsit rescriptum.*

131 *Possessorium dependens à petitorio, est simul terminandum.*
Declaratur interim, manutentionem non esse concedendam, ibid..

120 ET quomodo † dignoscatur fuisse intentatum petitorium, ait *Rot.decis.426. par. 4. recent..*

121 Si etiam scire cupimus, † quando petitorium absorbet possessorium, videndus

est *Put.decis.88.fol.40. Pen.decis.221. & Rot. post tract. Posij, de manut. decis.202.* & idem *in obseru.42. num.149.*

122 Et an rei vendicatio † respiciat petitorium, vel potius possessorium, videndus est *Pen. decis.89.*

123 Quia etiam possessorium est, † quando agitur de mera possessione, vel quasi, *Cenc.*
124 *de Censib.quæst.90.* non oritur † ex actis facultatiuis, sine allegatione causæ, & probatione possessionis ex causa allegata, *Cenc. de censib. quæst. 81. sub num. 4.* & idem dicit *Post.de manuten.obsern.3. num.23.* & hoc
125 continet † merum factum: petitorium vero iustitiam facti, quæ non examinatur in possessorio, *Rota penes Post. dict. tract. decis.516.* Ideo benè inquit idem *Post.dict.obseru.42.nu.62.* quod inter ipsa nulla adest communio.

126 Et quia diximus † supra, quod debet prius cognosci possessorium, quam petitorium, sciendum est, quod hoc † habet locũ, etiamsi prætendatur spolium, *idem Post.*
127 *de manut.dict. decis.428.* & vlterius etiam-
128 si adsit † Commissio, vt supra, pro cumulatione petitorij, & possessorij, idem *Post*
129 *decis.611.* sed hoc † limitatur, quando possessorium, vt dixi, est turbidum, vel pendet à petitorio, *Post. decis.187.* tunc ex rescri-
130 pto † cum clausula, arbitrio, admittitur tale arbitrium pro cumulatione ex æquita-
131 te, idem *Post.decis.136. & 145.* licet † regulariter, quando possessorium dependet à petitorio, tali casu vnà cum eo est terminandum, nec interim manutentio est concedenda, *Post.dict.tract. decis.227.*

Quale sit petitorium, & quando detur actio.

Artic. XI.

132 *Petitorium ex quibus clarius cognoscatur.*

133 *Petitorium agitur etiam in rebus incorporalibus.*

134 *Amplia etiam in confessoria, & hypothecaria.*

135 *Extenditur etiam quando quis petit se recognosci in dominum.*

136 *Possessorium dicitur, quando sola deducitur possessio.*

137 *Petitorium, & possessorium non cadunt in actione personali, &c.*

132 VT etiam clarius † cognoscatur, quale sit petitorium, datur pro regula Iudicium, in quo agitur pro rebus corporalibus, vt puta in rei vendicatione, *l. petitio, ff. de verb. signif. Gabr. cõs. 141. n.3. lib.2.* &

133 etiamsi pro † rebus incorporalibus, idem *Gabr. vbi supra nu. 3. & 4.* vbi dicitur etiam
134 de confessoria, eique addenda est hypothecaria, *Rot. decis. 43. num. 3. par. 1. di-*
135 *uers.* necnon † quando quis petit se recognosci in dominum, & proprietarium, *Menoch. adipiscend. remed. 3. num. 11.* & quando deducitur dominium, *Tuscus concl. 122. num. 46. littera H.* Secus autem dicetur
136 quando † fuit deducta sola possessio, quia tunc dicitur possessorium, *Menoch. adipiscen. remed. 3. num. 159.* & dixit *Rota in una Romana, seu Forolunien. de Theodolis, 15. Martij 1602. coram Penia.*
137 In actione personali, † & inter creditorem, & debitorem non cadit petitorium, & possessorium, vt testatur *Gabr. conf. 141. num. 11. lib. 2.*

Quando detur cumulatio petitorij, & possessorij.

Artic. XII.

138 *Petitorio, & possessorio cumulato, super vtroque quandoque pronunciatur.*
139 *Petitorium, & possessorium in Saluiano, cumulatur in eodem libello.*
140 *Alter potest in vno, vel altero obtinere, facta iudiciorum cumulatione.*
141 *Articuli concernentes petitorium, & possessorium præiudicant, nisi appelletur.*
142 *Articulorum admissio in petitorio præiudicat parti, nisi appellet.*
143 *Fallit si producantur articuli in petitorio, tantum in incorporalibus.*
144 *Fallit etiam, quando articuli circa petitorium dantur ad colorandum possessorium.*
145 *Petitorij, & possessorij cumulatio, datur in rebus incorporalibus.*
146 *Possessorium impeditur ex defectu proprietatis, & non iure agentis.*
147 *Spoliatus notorie restituturus repellitur in possessorio, & proceditur in petitorio.*
148 *Petitorij, & possessorij cumulatio, datur etiam diuersorum temporum.*
149 *Spoliatus fundo petens se declarari dominum, tentat petitorium.*
150 *Spoliatus fundo petens reintegrari, tentat possessorium.*
151 *Possessorium impeditur ex paritate Titulorũ.*
152 *Cumulatio possessorij, & petitorij, quando detur agenti Saluiano.*
153 *Cumulatio datur factis probationibus in petitorio.*
154 *Cumulatio datur, si hæres ex testamento proponat petitorium, & possessorium in vim l. fin.*
155 *Cumulatio datur, quando hæres petit in possessorio, & petitorio.*
156 *Cumulatio datur etiam petenti declarari eadem, & aduersarium cogi ad restituendum.*
157 *Cumulatio datur in iudicio retinendæ, ad effectum vt præferatur.*
158 *Cumulatio datur etiam in compromissa, & quare.*

138 ET quia cumulatio † est leuissimi præiudicij, quando non tangit meritum causæ, id est quando non aufert Ius parti, nec lædit eam, ex quo sunt factæ probationes in petitorio, *Alex. conf. 54. num. 3. lib. 5.* tali casu est pronunciandum super vtroque, *Alex. vbi supra.*
139 In Saluiano † autem in eodem libello, potest cumulari petitorium, & possessorium, *Canal. de vsufr. num. 169. Tuscus conclus. 105. num. 4. littera A,* quia qui non obtinet in
140 vno, potest in alio † obtinere, idem *Tuscus vbi supra,* & dixi *in tit. de hypoth.*
141 Articuli etiam concernentes † petitorium, & possessorium, præiudicant, nisi appelletur, *Capic. decis. 28. Roman. conf. 384. num. 4.* & dixit etiam *Aretin. in l. naturaliter, §. nihil commune, num. 9. ante med. vers. sequitur Iudex admisit articulos, ff. de acquir. possess.* vbi
142 quod si † Iudex admittit articulos in petitorio, licet pars protestetur, tamen nisi appellet, sibi præiudicat, sequitur *Cravet. consil. 248. num. 4.*
143 Fallit tamen, si producantur † articuli in petitorio tantum in rebus incorporalibus; tũc enim licet, & est permissa appellatio, *Paris. conf. 107. num. 2. lib. 1. & Rota decis. 450. num. 2. par. 1. diuers.*
144 Fallit etiam † quando articuli concernentes petitorium, sunt dati ad colorandũ possessorium, *Paris. conf. 31. num. 54. 55. lib. 3. & Rot. dict. decis. 450. par. 1. diuersor.*

Casus autem, quando datur cumulatio petitorij, & possessorij, sunt.

145 Primo in rebus † incorporalibus, quia tunc non potest fieri separatio, *Rot. decis. 3. de rest. spoliat. in antiq.* vt puta in pensione, quia illa non potest haberi sine Iure, *l. 3. §. hoc autem, ff. quemad. ter. amitt. magon. Lucen. decis. 4.*
146 Secundo, si notoriè constat † de defectu proprietatis, & de non Iure agentis in possessorio, tũc enim admittitur exceptio, & impeditur possessorium, *Peregrin. de fideicommiss. art. 47. un. 49. Gabr. conf. 149. n. 115. lib. 2. Menoch. adipiscend. rem 4. num. 153. & 535.*
147 Tertio quando, qui petit †, notoriè constat, quod restituturus est, tunc enim repellitur in possessorio, & proceditur in petitorio, *Gabr. dicto conf. 149. dict. num. 115. lib. 2. Peregrin. vbi supra dict. art. 47. num. 59. Caputaquen. decis. 345. par. 2.*

148 Quan-

148 Quarto, si vnus proponit † petitorium, & alter possessorium ratione eiusdem rei, diuersis temporibus, datur cumulatio, *Menoch.adipiscen.rem 4.nu.546.Bartol. in dicta l.naturaliter,§.nihil commune,num.27.ff.de acquir.poss.*

149 Quinto, si quis dicit † se Dominũ talis fundi, & fuisse spoliatum, & ideo declarari ipsum Dominum, est petitorium, & da-
150 tur cumulatio; secus † autem si dicit ideo reintegrari, quia tunc est possessorium, *Contard.de momentan. possess.quæst.13.nu.32.*

151 Sexto, si adest paritas titulorum † ex eodem fonte prouenientium, tunc impeditur possessorium, & cognoscitur in petitorio, *Mohedan.decis.331.vt lit.pend.Put.decis.131. lib.2.Caput.decis.329.par.1.* & dixit *Rota in Romana de Marijs,4.Martij 1596.coram b.m. Penia.*

152 Septimo, quando agens † Saluiano, habet contra se exceptionem dominij in cõtinenti probatam, vel probandam, datur cumulatio, *Rot.post Pacific.decis.187.*

153 Octauo, quando probationes † fuerunt factæ in petitorio, tunc datur eadem, & pronunciatur super vtroque, quia vt suprà tũc non læditur ius partis, *Alex.cons.54.n.3. lib.5, Brun.cons.feudal.21.col.fin. vers.8.* vbi quod de iure debet super vtroque pronunciari.

154 Nono, si hæres ex testamento † proponit petitorium, & postea possessorium in vim *l. fin.* datur cumulatio, *Menoch. adipiscen. rem 4.num. 157.*

155 Decimo, si hæres petit in † possessorio, & postea petit in petitorio, datur cumulatio, *Menoch.num.538.*

156 Vndecimo, datur etiam si quis † petit se declarari hæredem, & cogi Titium ad restituendam hæreditatem, & alter producit testamentum, & ipse etiam petit hæredem declarari; *Menoch.vbi supra num.554.*

157 Duodecimo, datur in Iudicio † retinendæ ad effectum, vt præferatur. *Bertrand.consil.110.num.2. lib.2.*

158 Decimotertio, datur in compromisso, † quia arbiter potest procedere in vtroq; simul, & semel *Bero.quæst.23. in fin. Menoch. per. rem:415.num.367.*

Quando denegatur cumulatio petitorij, & possessorij.

Artic. XIII.

159 *Cumulatio non datur in spolio super iure tertij. Ampliatur etiamsi in continenti vellet probare, ibid.*

160 *Cumulatio non semper operatur vt sit simul & semel terminanda.*

161 *Possessorium prius potest cognosci, non obstante commissione super cumulatione.*

162 *Possessorium est prius de iure terminandum.*

163 *Cumulatio quando denegetur, remissiue.*

164 *Possessorium quare regulariter prius terminetur.*

165 *Possessorium prius terminare debent Iudices, & quare.*

166 *Ampliatur, quod neque peruertere possint talem ordinem, partibus consentientibus.*

167 *Ampliatur, Papam non solere talem peruersionem sanare.*

168 *Cumulare petitorium, & possessorium, Papa potest.*

169 *Cumulatio concessa intelligitur, si Iudici videbitur.*

170 *Cumulatio regulariter dependet à persona actoris.*

171 *Actor suspendere potest petitorium.*
Petitorium suspendi potest à persona obtinente causam committi.

159 NOn datur autem † dicta cumulatio. Primo in spolio super Iure tertij, etiamsi in continenti vellet probare, *Clem.1.vbi glos.verbo spoliatus,de caus.possess. & propriet. Gozad.cons.10.n.3.c.1. vbi Abb. num.5.de restit.spol.Marches.de Commis.par.1. cap.21.fol.243.num.100.*

160 Et si aliquando † datur Commissio cumulationis, aduertendum est, quod non operatur, quod in omni casu sint simul & semel terminanda, neque per cumulationẽ factam retardatur executio possessorij, *Rot. post Pacif.de Salu.decis.506.Staphil.de litteris iust.§.si pars innodata, fol.183. Rot.decis.34.*
161 *par.2.diuers.* quia non obstante † dicta Cõmissione prius potest cognosci de possessorio, vt supra dixi. & est ratio, quia talis Commissio intelligitur prout de Iure, *Bartol.in extrauag.ad reprim. verb. videtur, nu.8. Rot.post Pacif.de salu.decis.5. & dict.decis.34.*
162 *par.2.diuers.* & de † iure est, quod prius est terminandum possessorium, *Bartol. in dicta l.naturaliter,§,nihil commune,num.29. de acq. poss.Gozad.cons.10.nu.23.Capic.decis.88.Egid. dicta decis.506.Rota post Pacif.decis.5.* & dixi supra.

163 Alios casus, quando † denegatur cumulatio, dicit *Menoch.adipisc.remed.4.à n.510. vsque ad num.549.Bart. & Ias.& alij in dicta l.naturaliter,Marches.de commis.par.1.cap.21. fol.243. Soccin.sen. cons.98. lib.4. Dec. consil.84.*

164 Ratio vero, quare † regulatiter terminetur prius possessorium, videtur ex eo, ne peruertatur ordo Iudiciorum, prout eueniret, nisi ita procederetur, *l.ordinarij,C.de rei vendic.l.incerti,C.de interdict.* & dixit *Rota in vna Romana Officij, 6. Martij 1606. coram*

ram Cardinali Sacrato, in folio, quòd Iudices
165 inconcuſſe † obſeruare debent, ne talis ordo peruertatur, *Rota deciſ.450.par.1. diuerſ. & in Aſculana Prædij, die 27. April. 1643. coram R. P.D. Peutingerio, apud Poſt. de ſubhaſt. deciſ.116.*

166 Ampliatur, quod neq; † peruerti poteſt talis ordo de conſenſu partium, *Vant. de*
167 *null.ex defect.proc.num.12.* quinimo † talem poſſeſſionem, nec ſolet Papa ſanare, *Vant.*
168 *ibid.num.4.* Benè verum eſt, vt dixi, † quod poteſt cumulari, *Rota relat. per Boccac. de cenſ.par.2.n.175. Menoch.adipiſc.remed.15.*
169 *num.372.& Capic. deciſ.69.* & ſi fuit † conceſſa cumulatio, intelligitur ſi Iudici videbitur, ſecus ſi recuſet, *Gabr.concluſ.5.n.90. tit.de reſtit.ſpoliat.*

170 Sed regulariter † dependet à perſona actoris, *Menoch.vbi ſupra rem.1. num. 213.*
171 quia poteſt † ipſe ſuſpendere petitorium, *Rot.deciſ.5. de cauſ. poſſ. & propriet. in nou. Gabr.dict.concluſ.5.nu.82.de reſt.ſpol.* & idem eſt dicendum, quoad perſonam, quæ obtinuit causã cõmitti, *Caputaq.deciſ.153.par.1.*

Digitized by Google

PRAXIS IVDICIARIAE
CAMILLI CAPVCII
I. C. AESINI

Et in ROMANA Curia Cauſarum Patroni

PARS SECVNDA
De Iudiciis in genere.

De Probationibus. Cap. I.

Quotuplex ſit probatio.

Artic. I.

1 *Probationes omnes in quibus conſiſtant in quacunque cauſa.*
2 *Probatio maior nulla eſt partis confeſſione.*
3 *Poſitionibus cogitur pars reſpondere.*

IN quacumque cauſa tam ciuili, quam criminali, vel mixta, ſiuè intentetur petitorium, ſiue poſſeſſorium, probationes omnes conſiſtunt, vel in confeſſione partis † aduerſæ, vel in ſcripturis publicis, vel priuatis, vel in depoſitionibus teſtium. 1

Et quoniam nulla eſt † maior probatio, nec minùs breuior, quàm Aduerſarij confeſſio: Ideò dantur poſitiones, quibus cogitur † pars reſpondere, vt dicam tit. de poſitionibus, de qua materia etiam latiſſimè tractat totus *titulus, inuictis gloſſis, & Gemin. de confeſs. in 6. & cap. præſentium de teſtib. in 6. cap. fin. de Iur. iur. in 6. cum Speculatore in tit. de poſit. Veſtr. lib. 5. c. de poſit. & artic. fol. 128. cum tribus cap. ſeqq.* 2 3

De admiſſione Articulorum.

Artic. II.

4 *Appellatio poteſt dari ſuper admiſſione articulorum.*
5 *Clauſula, ſaluo iure impertinēt. in admiſſione articulorum, quid operetur.*
6 *Articuli an, & quomodo tacitè admittantur. Mandatum examinandi habet vim admiſſionis articulorum, ibid.*
7 *Probatio eſt materia fauorabilis, & multa de ſtilo habet fauorabilia.*
8 *Articuli an vſque ad concluſionem in cauſa, & poſt, admitti poſſint.*
9 *Articuli in cauſa profana admittuntur, reuocata concluſione cauſæ.*
10 *Iudex poteſt articulos admittere, & examinare teſtes poſt concluſionem.*
11 *Terminus proban. non citata parte, poteſt prorogari.*
12 *Declaratur in articulis de iure dantis, ſecus in obiectiuis.*
13 *Articulorum obiectiuorum materia eſt odioſa.*

14 Ar-

Digitized by Google

14 *Articuli obiectiui an, & quando admittantur cum prorogatione termini.*
15 *Articuli an possint admitti lapso termino ad articulandum.*
16 *Articuli, quod non potuerint admitti, statur iuramento dantis.*
17 *Ampliantur praedicta in tertio ad causam pro suo interesse veniente.*
18 *Terminus nec renouari, nec prorogari potest, in articulis obiectiuis.*
19 *Limitatur si in alijs instantijs deduci prohibeantur.*
Limitatur etiamsi deinde essent impossibilis probationis, ibid.
20 *Articuli obiectiui admittuntur stante lapsu, à Signatura.*
21 *Veritas sola in causis spiritualibus est indaganda.*
22 *Articuli obiectiui lapsa prima instantia, an in secunda admittantur vigore eiusdem comissionis.*
23 *Terminus maior assignatus in articulis obiectiuis, an valeat.*
24 *Obiectiua materia quaenam sit, & dicatur.*
25 *Articulans debet articulos non confessatos probare.*

QVIA etiam si discutiatur super admissione articulorum, potest aliquando † dari appellatio, ad tollendas controuersias, Iudices de stilo Curiæ, illas admittunt cum clausula, saluo † Iure impertinentium, ac non admittendorum *glos. in Clem. constitutionem ver. legitime de elect. Gemin. in cap. fin. num. 17. de confess. in 6. Vestr. d. cap. de posit. & artic. fol. 128. & cap. de art. admiss. fol. 137.*

6 Et possunt, etiam tacitè admitti † puta, quando Iudex mandat super illis examinari, quia tale mandatum habet vim admissionis *Rot. decis. 10. de testib. in nou.*

Sciendum est etiam, quod materia probationis, est multum fauorabilis, † multaque propter huiusmodi fauorem de stilo, & consuetudine inducta fuerunt, etiam contra regulas Iuris. Ideò articuli multoties † lapsa instantia, lapsoque termino ad articulandum, vsque ad conclusionem in causa, & & aliquando etiam post, ex causa rationabili, dummodo sit res integra, & si causa sit
9 profana, præmissa † reuocatione conclusionis admittuntur *Egid. conclus. 447. 493. & 745. Vestr. dicto lib. 5. c. fin. Rot. decis. 21. de testib. in antiq.*

Et pro informatione sua Iudex potest indistincte, post conclusionem in † causa articulos admittere, & testes examinare, cum conclusio ei non obstet, *Rot. 1. 2. de restit. in*
11 *nou.* terminusque etiam parte non citata † potest prorogari, *c. consuluit 10. de off. deleg. Bartol. & alij in l. ne quicquam §. vbi decretum in princ. ff. de off. procons. Stasil. c. 18. fol. 324. & seq.*

12 Quæ tamen procedunt in articulis de Iure dantis, secus in obiectiuis, quorum
13 materia, cum non tueatur Ius dantis, sed † impetat ius Aduersarij, est odiosa, & propterea restringenda, *l. 3. §. si duo. ff. de Carbon. edict. cap. vt circa de elect. in 6. Clem. constitutionem, eodem tit.* licet † quamuis obiectiui si sunt de Iure dantis, admittantur, vt *Rot. decis. 661. par. 2. recent.*

15 Neque lapso termino ad †articulãdum, si fuit legitime seruatus, possunt admitti, nisi
16 de nouo obiectum deuenerit ad notitiam † dantis; statur tamen eius iuramento, quòd in termino dari nõ potuerint, etiamsi gratia contra quam obijcitur, producatur post terminum, & hæc procedunt, etiam in tertio
17 veniente † ad causam pro suo interesse, vt aduertit *Cassad. decis. 1. de except.*

18 Similiter non potest, † prout fit in alijs articulis, assignari nouus terminus, nec datus prorogari, *Stasil. d. cap. 18. fol. 329. &*
19 *seq.* † nisi sint tales, quod in alijs instantijs deduci prohibeantur, vel sint deinde impossibilis probationis; & ideo debet obtineri à
20 Signatura, quod † non obstante huiusmodi lapsu, articuli obiectiui admittantur: quod vt plurimum in causis spiritualibus conceditur, cum in eis sola veritas vndecúque † sit indaganda, nisi à qualitate causæ
21 contrarium suadeatur, *Stasil. d. fol. 329. & seq.* & admissi semel vigore commissionis lapsa instantia, non poterunt ea lapsa in secunda vigore † eiusdem commissionis ad-
22 mitti, vel denuo specificari, nisi in supradictis casibus in quibus, etiam via ordinaria id fieri posset.

23 Si tamen maior terminus † assignaretur, parte non appellante, valeret, & posset super articulis obiectiuis examinari, *Egid. dec. 270. Stasil. d. cap. 18. fol. 330.*

Materia verò obiectiua illa dicitur, quæ
24 simpliciter impetit ius Aduersarij: secus † si ex huiusmodi impetitione adimeretur titulus dantis, *Cassad. dec. 2. de except.* & de hac materia agit *Cassad. dicta decis. Stasil. eodem fol. & Vestr. d. lib. 5. c. fin. vsque ad fin.*

Postquam fuerunt admissi articuli, & positiones, & super illis Aduersarius interrogatus, † debet articulans positiones, seu
25 articulos non confessatos, aut non habitos pro confessatis, per scripturas, vel testium depositiones probare de stilo Cur.

Digitized by Google

De probationibus per Scripturas.

Artic. III.

26 *Cauſæ deuolutæ à longinquis partibus ſolent in Curia tractari.*

27 *Scripturæ tranſumptatæ ſine compulſoria, non faciunt fidem in Rota.*

28 *Scripturæ à Notarijs de partibus ſunt cum compulſoria extrahendæ.*

Limitatur in extrahendis ab Archiuijs publicis. ibid.

Limitatur etiam in extrahendis ab iiſdem, qui rogarunt. ibid.

Limitatur etiam in extrahendis à ſucceſſoribus in officio. ibid.

29 *Scripturæ à quibus extrahi poſſint abſque compulſoria.*

30 *Scripturæ non compulſatæ an, & quando fidem faciant.*

31 *Scripturæ non compulſatæ, non creditur niſi cum debitis requiſitis.*

32 *Compulſoria alia generalis, altera ſpecialis dicitur.*

33 *Compulſoria generalis datur pro extractione quarumcumque ſcripturarum.*

34 *Compulſoria generalis, ſine commiſſione, & citatione conceditur indiſtinctè.*

35 *Compulſoria generalis non habet dilationem proceſſus impeditiuam.*

36 *Citatio pro compulſoria generali, an fieri ſoleat.*

37 *Citationis pro compulſoria generali formula.*

38 *Decretum obten. compulſoriæ generalis notum remittitur.*

39 *Compulſoria ſpecialis datur pro certa ſcriptura, ſed non via ordinaria.*

40 *Compulſoria ſpecialis habet dilationem, proceſſum retardantem.*

41 *Compulſoria ſpecialis datur audito aduerſario.*

42 *Compulſoria ſpecialis quibus concurrentibus non negetur.*

43 *Compulſandæ ſcripturæ exemplum Iudici eſt oſtendendum.*

44 *Compulſoria hodie in Rota diſputatur, an concedenda.*

Remiſſoria hodie in Rota diſputatur an concedenda. ibid.

45 *Compulſoria conceditur, non citata parte, ſecus poſt concluſionem.*

46 *Citatio pro compulſoria fieri ſolet ex conſuetudine.*

Scripturæ probant citata parte in commiſſione, non in extractione.

47 *Citatio in decreto compulſoriæ relicta fiat in eius executione.*

48 *Scripturæ poſſunt extrahi per Notarium rogatum ſine citatione.*

49 *Scripturæ non poſſunt ſine citatione partis extrahi à non rogato.*

50 *Inſtrumentum an poſſit extrahi ex protocollo alterius, & probet.*

51 *Compulſoria poteſt expediri etiam pendente termino remiſſoriæ.*

52 *Compulſoria datur etiam ad inſtantiam aſſerti procuratoris, cum cautione de rato.*

53 *Compulſoria quomodo exequi debeat à Iudice remiſſiuè.*

54 *Inſtrumenta non probant, niſi habeant locum, & locum loci.*

55 *Notarius an poſſit ſuo inſtrumento addere locum, & tempus.*

56 *Tranſumpto ex regeſtro ſupplicationum non creditur in Curia.*

57 *Tranſumptum de regeſtro Bullarum facit fidem.*

58 *Producens inſtrumentum an cogatur, ad reſpondendum præciſè, an velit uti.*

59 *Declaratur affirmatiuè, ſi ipſe ſit vnus de extrahentibus.*

60 *Limitatur, & quomodo ſi non ſit ex contrahentibus.*

ET quia in Cur. vt plurimum tractantur cauſæ deuolutæ à longinquis † 26
partibus, & litigantes nõ habent in promptu Inſtrumenta originalia, vel teſtes, quibus articulata probare poſſint, & neque Rota fidem præſtat ſcripturis tranſumptatis, niſi † extrahantur per viam compul- 27
ſationis, *Rot. de probat. in antiq.*

Ideo quando ſcripturæ ſunt extrahendæ, & tranſumptandæ à Notarijs de parti- 28
bus, tali caſu, niſi agatur † de extrahendis Inſtrumentis recondítis in Archiuijs publicis, & fide dignis, per eoſdem, qui talia Inſtrumenta rogarunt, vel eorum in officio ſucceſſores, vt dicam *tit. de not. & fid. Inſtr.* quia † in tali caſu illa poſſunt extrahi, & 29
publicari ab eiſdem, & ſic extracta fidem plenam faciunt † abſque infraſcripta com- 30
pulſoria, vt de hac opinione teſtatur *Rot. in vna Tarraconen. Capell. an. 18. Febr. 1636. coram b.m. Pirouano inter uolantes* dummo- 31
do, vt ibidem, habeat requiſita † publici Inſtrumenti, cum pluribus ibi fuſe relatis, conceduntur literæ compulſoriales, quarum vna † ſpecies dicitur generalis, altera 32
ſpecialis: ideò aliqua de vtraque ſpecie aſſeremus hic, & deinde tit. particulari.

Generales ſunt, per quas † Iudex man- 33
dat Notarijs omnibus in genere, vt extrahant quaſcumque ſcripturas ad cauſam facientes, & iſtæ † conceduntur in quacũ- 34
que parte Iudicij indiſtinctè, ſine commiſſione, & abſq; partis citatione *Rot. dec. 42. de probat. in antiq.* quia in illis nulla conce- 35
ditur † dilatio proceſſus impeditiua: & ſi

quis vellet citare partem pro maiori cautela, ve multi ſolent,† fit citatio, quam tradit *D. Gratioſus Vbert. de modo, & ratione citandi p. 2. tit. de citat. probat. formul. vndecima*, quæ eſt infraſcripta, quam repeto.

36

R. P. D. Celſo.

Senogallien. beneficij.

Citetur D. Ioſeph Planettus ex adu. procur. DD. Siluij, & aliorſi de Orlādis ex adu. principal. ad videndum per Illuſtriſſimum

37 Dominum † concedi literas cōpulſoriales generales ad partes: cōcordan. de Iudice, loco, & loco loci, nec non conſtituendum, vel ſubſtituēdū Procuratorem in partibus reperibilem, & acceptantem, qui in executione huiuſmodi literarum citari poſſit, alias videndum per eundem Dominum deputari ex officio, & decerni proceſſum, per affixionem ad valuas maioris Eccleſiæ loci deputandi, ad p. d. Inſtante D. Paride de Mannellis principali, ſiue &c. Petrus Cotuennius Notarius. Decretum,

38 quod † obtinetur, eſt notorium, ideo illud non pono.

39 Speciales verò † petuntur pro extrahenda certa ſcriptura, neque conceduntur via

40 ordinaria, ſed cum literæ habeant † annexam dilationem, propter quam retardatur

41 proceſſus, debet † Iudex ſi opponat ſe, ſuper hoc audire partem aduerſam, & compulſoriales denegare, niſi ad excludendam

42 calumniam detur fumus, quod † huiuſmodi ſcriptura ſit in rerum natura, & ſit releuans eam volenti producere, & ad hunc effectum ſolet Iudici oſtendi exemplum,

43 ipſius ſcripturæ † compulſandæ, argumento eorum, quæ notat *Caſſad. dec. 3. de dilat.*

Et ideo ſolet hodie Rota, quando petuntur tales literæ, ſi pars ſe opponit, ſemper diſputare dubium, an illę veniant con-

44 cedendæ, & † prout ſit in remiſſoria, & niſi detur fumus, vel oſtendatur releuantia ſcripturę extrahendæ, illas ſuit ſolita denegare, per ea, quæ dicam, *tit. de compulſatoria*.

Et quamuis, ante concluſionem in cauſa, poſſint d. literæ, etiam non † citata parte concedi, vt ſupra, præcipuè in Rota vi-

45 gore Innocentianæ, nihilominus nunquā conceduntur poſt concluſionem, niſi parte citata *Rot. dec. 37. & 42. de probat. in antiq.*

Ideo conſueuit, ferè ſemper citari pars:

46 ſi enim citetur in commiſſione † compulſorialium, ſcripturæ extractæ faciunt fidē, etiamſi non citetur in earum extractione: quod ſi in decreto compulſorialium, non

47 fuit † pars citata, debet in executione citari, alias fidem non faciunt. Intelligendum eſt tamen dummodo extrahātur, per

48 Notarium, qui illas confecit, quia ſi per

49 alium, ſemper requiritur † in earum extractione citatio partis, *Rot. dec. 4. de fid. Inſtrumentorum in antiq.*

Sed quando Inſtrumentum extrahitur

50 ex protocollo † alterius Notarij impediti, vel mortui, ad hoc vt probet, debet omnino præcedere mandatum Iudicis de extrahendo, & habere octo requiſita, de quibus *per Afflict. dec. 6. & Guidopap. dec. 2.*

51 Et poſſunt decerni † literæ, etiam pendente termino remiſſoriæ, cum non ſint inuicem incompatibiles, & non ſolum ad

52 inſtantiam principalis, ſed † etiam aſſerti Procuratoris cum cautione de rato. *Rot. dec. fin. de reſt. in antiq.*

53 Quomodo autem Iudex † Compulſorialis ad dd. literarum executionem procedere debeat, dicit latè *Veſtr. lib. 6. cap. 1. fol. 183. cum duobus ſeqq.* & dicemus infra tit. particulari. Vndecumque autem habeantur ſcripturæ, ſciendū eſt, quoad Inſtrumentū, quod ad hoc, vt probet, debent

54 habere non ſolum locum, ſed etiam locum loci, *Rot. dec. 5. de fide Inſtrum.* in antiquis, & *Rota in dicta Tarraconen. Capellarum coram b. m. Pirouano*. Si verò deſit locus, vel

55 tempus, † an poſſit addi per Notarum, qui illud confecit, dicit *Card. in prohem. Clem. in fine*. Et plenius dicent, quæ notaui tit. de Notaris, & fide Inſtrumentorum.

56 Nota etiā, quod in Cur. non adhibetur fides tranſumpta ex regeſtro ſupplicationum, prout dicam Deo dante circa principium partis 6. licet aliàs habeatur

57 pro † ſcriptura autentica, & tranſumptum de regeſtro Bullarum faciat fidem, *Rot. dec. 18. de probat. in antiq. Staſil. c. 1. fol. 169.*

Vbicumque, aut vndecumque habeantur Inſtrumenta, ſi producens proteſtatur, quod eis non vult vti, ſi ſint falſa, debet

57 inſtante altera † parte cogi ad præciſè reſpondendum, an velit vti *Fulgoſ. conſ. 177. Affl. cit. dec. 189.* circa quod in praxi ſeruatur, quod ſi agitur de Inſtrumento,

59 quod tangat factum ipſius † producentis, quia ſcilicet ipſe ſit vnus ex contrahentibus, et debet præciſè declarare; ſi verò tangit negotia aliorum, et ipſe non fuerit

60 vnus ex contrahentibus, † ſi declaret velle vti, et habere pro vero, bono, reali, et non falſo, donec de contrario non conſtet, ſufficit talis reſponſio, Iuribus allegatis, et dicemus *tit. de Iud. ord. in Curia Capitolina*.

De

De probationibus per teſtes in Curia.

Artic. IV.

61 *Articuli debent produci parte citata.*
62 *Teſtium nomina edi debent ante examen.*
63 *Examen ſine citatione, & nominatione teſtium eſt nullum.*
64 *Teſtes in criminalibus non faciunt fidem, niſi prius nominentur.*
65 *Teſtes poſſunt repelli ab aduerſario multis de cauſis.*
66 *Procurator in cauſa aduerſarij non poteſt eſſe teſtis.*
Aduocatus in cauſa aduerſarij non poteſt eſſe teſtis. ibid.
Sollicitator in cauſa aduerſarij non poteſt eſſe teſtis. ibid.
67 *Iudæus non poteſt eſſe teſtis contra Chriſtianum. ibid.*
68 *Iudæus in quibus caſibus poſſit eſſe teſtis, remiſſiuè.*
69 *Excommunicatus teſtis ab omnibus repellitur.*
70 *Excommunicatus poteſt teſtificari abſolutus ad talem effectum tantum.*
71 *Teſtium nomina in cauſa hæreſis poſſunt ſupprimi.*
72 *Declaratur tamen, quod publicentur coram egregia perſona.*
73 *Citatio ſuper teſtium examine non ſit parte preſente.*
74 *Preſentia partis ſupplet defectum citationis.*
75 *Confrontatio teſtis habet vim citationis in criminal.*
76 *Teſtes extraiud. recipiuntur ſuper morte, vel abſentia in ciu. cauſa.*
77 *Depoſitionibus extraiud. iudicandum non eſt, niſi citata parte.*
78 *Teſtes recipiuntur ſine citatione timore mortis, vel abſentiæ.*
Teſtes recipiuntur, etiamſi pars non patiatur ſe citari. ibid.
79 *Teſtes ob futuram abſentiam, quo iuramento recipiantur.*
80 *Teſtes redeuntes debent formiter reexaminari.*
81 *Teſtes contra contumacem crim. indiſtinctè recipiuntur abſque citatione.*
82 *Teſtes debent repeti citato reo comparente.*
83 *Solemnitates examinis debent in repetitione ſeruari.*
84 *Teſtes ſine deb. ſolem. repetiti non probant.*
85 *Teſtis exam. cum tortura debet in repetitione torqueri.*
86 *Teſtium oppoſitiones non omnes procedunt de conſuetudine.*
87 *Exceptiones teſtium non omnes diſcutiuntur in eorum inductione.*
88 *Teſtes omnes admittuntur cum proteſtatione, ſaluis exceptionibus.*
89 *Proteſtatio, ſaluis exceptionibus, quid operetur.*
90 *Teſtis quomodo examinetur, ſi contra ipſum graniter excipiatur.*
91 *Examen teſtis excep. patien. ponitur ad partes.*
92 *Teſtes nec admiſſi, nec exam. habentur, niſi index ita deliberet.*
93 *Teſtes non deberentur admitti, niſi bene diſcuſſi.*
94 *Teſtes non bene diſcuſſi admiſſi poſſunt præiudicare clienti.*
Teſtium admiſſio facilis eſt in citatione ad dicend. contra. ibid.
95 *Interrogatoria dantur ad dilucidationem veritatis.*
96 *Terminus ad facienda interrogatoria eſt dandus, & quomodo.*
97 *Terminus ad faciend. interrogatoria eſt trium dierum.*
98 *Examen ſine termino ad dandum interrogatoria non valet.*
99 *Teſtis omiſſo aliquo interrogatorio debet repeti ſuper illo.*
100 *Ampliatur etiamſi fuerint publicatæ atteſtationes.*
101 *Interrogatoria debent fieri à iudice, niſi dentur à parte.*
102 *Examen valet etiam omiſſis interrogatorijs.*
103 *Teſtes ſine interrogatorijs examinati debent repeti.*
104 *Repetitio Teſtium ſuper interrogatorijs, cuius expenſis ſit facienda.*
105 *Teſtes, vt probent, debent eſſe iurati.*
106 *Religioſi teſtes debent eſſe iurati.*
Epiſcopi teſtes debent eſſe iurati. ibid.
Cardinales teſtes debent eſſe iurati. ibid.
107 *Iuramenti defectus non ſuppletur à numero teſtium.*
108 *Iuramentum ſanari non poteſt in ſpiritualibus, & depend. à voluntate.*
109 *Teſtis quando probet ſine iuramento.*
Iuramentum quando remitti poſſit. ibid.
110 *Iuramentum in criminalibus debet preſtare etiam principalis.*
111 *Iuramentum debet fieri tactis Euangelijs.*
112 *Iuramentum de conſuetudine fit tacta quacumque ſcriptura.*
113 *Iuramentum per tactum fit etiam à conſtitutis in ſacris.*
114 *Iuramentum fit ſufficienter per verbalem iurationem.*
115 *Iuramentum à iure, vel à parte delatum, fit per tactum.*
116 *Tactus ſufficit, quod ponatur in extenſione iuramenti.*
117 *Teſtes præſumuntur tetigiſſe ſcripturas ex ſola tactus mentione.*
118 *Prælati quomodo ſoleant iurare.*

Digitized by Google

119 *Examen eſt nullum ſine citatione ad vidend. iurare teſtes.*
120 *Sententia lata ſuper depoſitionibus ſine citatione ad videndum iur. teſtes an valeat.*
121 *Sententia non eſt nulla etiamſi referatur ad acta nulla.*
122 *Proceſſus valet, conſentiente parte non citata ad vid. iur. teſtes.*
123 *Iuramentum debet præſtari eadem die, ſub qua cadit citatio.*
Citatio ad videndum iurare debet fieri pro die, & loco certis. ibid.
124 *Examen Teſtium die, & loco expreſſo non iuratorum, non valet.*
125 *Terminus ad iurandum poteſt à Iudice prorogari.*
126 *Teſtis iuratus in termino remiſſ. poteſt extra illum examinari.*
127 *Examen factum die feriata an valeat.*
128 *Examen an retrotrahatur ad iuramentum in termino à lege dato.*
129 *Et quid in termino aſſignato per verba præteriti temporis.*
130 *Et quid in termino dato ad probandum, & probatum habendum.*
131 *Et quid in termino dato ad probandum apertiſſimis documentis.*
132 *Publicatio an, & quando requiratur in termino ad examinandum.*
Et quid in termino ad probandum, vel probat: habend. ibid.
133 *Publicatio ſi fiet per iudicem, vel per partem; cur non fiat, an præiudicet.*
134 *Terminus non currit impedito.*
135 *Terminus impedito prorogari debet.*
136 *Citatio ſuper teſtium iuramento, ſi die feriata cedat, reiteratur.*
137 *Iuramentum fit die ſequenti, ſi citatio cadit die feriata.*
138 *Iuramentum teſtium fit etiam parte abſente, & non citata.*
139 *Examen nudum fieri poteſt etiam die feriata.*
140 *Teſtis iuratus ſuper articulis non probat dicta extra articulata.*
141 *Iuramentum ſuper articulis, & tota cauſa quare ita fiat.*
142 *Iuramentum ſimpliciter de veritate dicenda ad quid proſit.*
143 *Iurans ſimpliciter præſumitur iurare ſuper tota cauſa.*
144 *Teſtis quando probet dictum extra materiam articulatam.*
145 *Ampliatur additis verbis, in forma.*
146 *Teſtes debent citari, & cogi ad perhibendam veritatem.*
147 *Teſtes vltronei non probant, & qui ſint.*
148 *Teſtes vltronei ſaltem ſunt ſuſpecti.*
149 *Limitatur ſi deponant in præſentia Iudicis, & partis.*
150 *Citatio pro teſtium examine non requiritur parte præſente.*
151 *Iuramentum ſimpliciter Teſti à Iudice delatum valet.*
152 *Examen à Iudice factum cum ſimplici iuramento valet.*
153 *Citationis rigor in examine teſtium non ſeruatur de ſtilo.*
154 *Teſtes hodiè ſimpliciter inducuntur ad examen ſine citatione.*
155 *Teſtis in dubio præſumitur inductus, & eius dictum valet.*
156 *Iudex regulariter debet teſtes examinare.*
157 *Examen teſtium alteri difficilè committat iudex.*
158 *Probationes ſunt vires totius cauſæ.*
159 *Examen in Curia ſolet committi Notario præuia citatione.*
160 *Iudex commiſſarius debet cogere teſtes ad deponendum.*
161 *Debet etiam citare partes ad videndum iurare teſtes.*
Debet etiam iuramenta recipere, & excep. admittere. ibid.
Debet numerum teſtium refrenare, interrogat. recip. & reſcc. ibid.
162 *Poteſt etiam punire teſtes.*
163 *Iudex à Principe delegat. in examine teſtium poteſt alium ſubdelegare.*
Iudex delegatus ab inferiore non poteſt ſubdelegare. ibid.
164 *Iudex delegatus nudus Miniſter, etiam à Principe non poteſt ſubdelegare.*
165 *Examen teſtium poteſt committi Iudici, & Notario tantum.*
166 *Iuramentum teſtium, & examen de ſtilo Notarij committitur.*
167 *Examen factum à Notario, eſt ac ſi factum à Iudice.*
168 *Commiſſio examinis facta Notario debet conſtare per acta alterius Notarij.*
169 *Notario atteſtanti ſibi commiſſum examen, non creditur.*
170 *Examen valet non conſtito de commiſſione facta Notario per alia acta.*
171 *Commiſſio iud. pro examine teſtium poteſt eſſe penes eundem Notarium.*
172 *Examen committitur Notarijs, etiam in criminalibus.*
173 *Notarius non poteſt examen ſibi commiſſum alteri committere.*
174 *Iuramentum Notarius deferre nequit, niſi fuerit expreſsè commiſſum.*
175 *Commiſſio delationis iuramenti non fit per præſentiam, & patientiam Iud.*
176 *Notarius ſibi commiſſo examine, de ſtilo poteſt dare iuramentum.*
177 *Citatio ad dicendum contra articulos quomodo, & quando ſit facienda.*
178 *Iuramenti locus debet expreſsè in citatione.*

Ver-

Digitized by Google

179 *Verba ſuper articulis, tota cauſa, & teſtium affuturatione, quid importent.*

180 *Intimatio pro admiſſione articulorum, comiſſione examinari, & recep. iuram. quomodo formanda.*

181 *Examen quomodo perfici debeat.*

182 *Teſtes an, & quando recipiantur ſuper articulis non admiſſis.*

183 *Teſtis an dictum ſuum poſſit corrigere in examine.*

184 *Præcipuè ſi teſtes ſint præſentes.*

61 QVando verò probationes † ſunt faciendæ per teſtes, debent articuli produci parte citata, iuxta for-
62 mulam inferius datã, nec non etiam † nomina teſtium edi, vt *Bald. & Felin. in c. per*
63 *tuas extra de teſtibus.* Alias † enim eſſet nullum examen *l. ſi quando iuncta gloſ. C. de reſt. c. 2. vbi gloſ. extra eodem tit.* & in vtroq; DD.

64 Præcipuè in criminalibus, † in quibus teſtes nullam fidem faciunt, neque ad ſententiam, neque ad torturam, *Butr. Aretin. & alij in cap. qualiter, & quando §. debet. extra de accuſ. Clar. quæſt. 11. verſ. item quæro.* Po-
65 teſt enim pars multa † opponere contra perſonas teſtium, per quæ repellentur, & nullam fidem merebuntur, vt puta ſi fue-
66 rint Procuratores † Aduocati, ſollicitatores, vel Iudices in cauſa Aduerſarij, & ſimilia, de quibus latè *per gloſ. Gemin. & alios in cap. Romana de teſtibus. Rot. dec. 11. & 12. tit. eodem*, quod † ſint inimici, vel Iudæi
67 contra Chriſtianos *c. Iudæi extra de teſtib.*
68 præterquam in certis caſibus, quos † refert *Felin. ibidem, & Afflict. dec. 214.* Ex-
69 communicati, † qui ab omnibus repelluntur: ſed aduertendum eſt, quod iſti etiam impœnitentes, & non petentes abſolutio-
70 nem, † poſſunt abſolui ad iſtum effectum, & poſſunt teſtificari, *Franc. in cap. ad hæc quantum num. 8. extra de appell.* Eſt etiam
71 ſpeciale in cauſa hæreſis, quod Iudex poſſit ſupprimere parti nomina teſtium, dú-
72 modo coram Epiſcopo, vel alia egregia † perſona publicentur. *cap. fin. de hæret. in 6.*

73 Limitatur iſta † concluſio, quando pars
74 eſt præſens, quia talis præſentia † ſupplet defectum citationis, & hinc eſt, quod in
75 criminalibus † cõfrontatio teſtis cum reo habet vim citationis *Clar. q. 45. verſ. ſed in propoſito, & Guazzin. defenſ. 20. c. 21. fol. 317.*

76 Similiter ſecundò; quando teſtes † ſunt recipiendi ſuper morte, vel abſentia alicuius, in ciuilibus, quo caſu extraiudicialiter inducti ſufficiunt, licèt ex eorum de-
77 poſitionibus † iudicari non poſſit, niſi parte priùs legitime citata, *Felin. in cap. in nomine Domini, extra de teſtibus. Abb. & Felin. in cap. quoniam frequenter extra, vt lit. non cõteſt. Veſtr. lib. 6. cap. de teſtib. in princ. fol. 164. Rom. ſingul. 768.*

Limitatur tertio; quando eſſet timor mortis, vel abſentiæ teſtium, vel terribili-
78 tatis † Aduerſarij, qui non patitur ſe citari, *Felin. in d. cap. quoniam frequenter:* & tunc
79 ſolent examinari præſtito iuramento † veritatis dicendæ, & de futura abſentia, quodque eorum depoſitiones non publicabunt, ſed deinde in omnem euentum ſi
80 ſuperueniant, debent † formiter examinari, aliàs nullam fidem faciunt, licèt dent magnum fumum, *Felin. poſt alios in d. cap. quoniam frequenter. Veſtr. d. cap. fol. 164. & ſeqq.*

81 Limitatur quartò, de conſuetudine in criminalibus, quando proceditur contra contumacem, recipiuntur enim teſtes indiſtinctè, abſque citatione partis, *Abb. conſ. 61. num. 9. vol. 1. & conſ. 45. vol. 7.*

82 Sed tamen † quandocumque reus compareat ante ſententiam, teſtes repeti de-
83 bent ipſo citato, & debent † in repetitione ſeruari omnes ſolemnitates, quæ ſunt ſeruandæ in examine, quia aliàs teſtes non
84 probant, *Clar. d. q. 11. verſ. item quæro.* † In tantum quod teſtis, qui ſine tortura à prin
85 cipio non debuiſſet examinari, † ſi examinatur cum tortura parre non citata, debet in repetitione iterum torqueri, aliàs non probat, *Clar. in d. verſ. item quæro. & verſ. cæterum, & ſeqq.*

86 Limitatur quintò, illud quod dixi † de oppoſitionibus contra perſonas teſtium, vt non procedat de conſuetudine: nam ſi omnes exceptiones in eorum inductione
87 diſcuterentur, lites † nimis protraherentur in longum, & retardarentur proceſſus,
88 & hinc inoleuit ſtilus omnes † admittendi, vt dicam *tit. de confident.* cum proteſtatione, ſaluis exceptionibus &c. & iſta pro-
89 teſtatio operatur, quod ſi adſit aliqua † euidens exceptio, dicta admiſſio reſoluitur. Si autem in eorum productione op-
90 ponatur aliqua exceptio † releuans, tali caſu Iudex cautus ſolet mandare examinari ſaluis exceptionibus &c. vt ſupra, & vlterius etiam mandare poni ad partes:
91 & † tali caſu, nec cenſentur admiſſi, nec examinati, donec Iudex deliberet, an ve-
92 lit † illos admittere. *Veſtr. d. cap. de teſtib. fol. 164.* & circa hoc cauti Procuratores
93 bene aduertunt † nè Iudex illos admittat, antequam fuerint diſcuſsæ exceptiones, propter quas non debebant admitti,
94 ſecus enim, cum illorum admiſſio cum † citatione ad dicendum contra, ſit facilis, inferretur clienti præiudicium irreparabile. Et quia de ſtilo etiam dantur Interrogatoria ad dilucidationem † veritatis,
95 ſuper

ſuper quibus teſtes ſunt examinandi; Ideo
96 parti, contra quam fit examē, aſſignatur † terminus competens ad illa facienda, & danda Iudici, vel in actis arbitrio Iudicis,
97 qui vt plurimum † ſolet eſſe trium dierū, *vt in Romana ſocietatis 19. Iunij 1626. coram b.m. Remboldo dec. 672. tom. 3. p.4. recent.* & ſi teſtes examinantur non dato ter-
98 mino † ad dandum Interrogatoria, præſertim, ſi fuit petitus cum copia articulorum, non probant, *Put. dec. 10. de teſtibus.* Sunt enim maximæ importantiæ, ita quod ſi in tali examine omittatur aliquod In-
99 terrogatorium, teſtis † debet repeti ſuper
100 illo, etiamſi fuiſſet † deuentum ad publicationem atteſtationum, *Farin. q. 73. nu. 6. Seraf. dec. 702. nu. 4. Ludouiſ. dec. 331. n. 17.*
101 *& 22. & dec. 351. num. 46.* Et ſi pars † non dat interrogatoria, debet Iudex ex officio illa facere *ſecundum Textum in cap. per tuas, extra de teſtib. gloſ. & Gemin. in c. præſentium in verb. Interrogatorio eod. tit. in 6. Veſtr. d. c. fol. 164.* hoc tamen in Curia non practicatur, quia illorum omiſſio in teſtibus non
102 reddit examen nullum, licet † debeant repeti *Ludouiſ. vbi ſupra.*

Si autem dubitatur, cuius expenſis ſit
103 facienda repetitio teſtium † ſuper interrogatorijs, ſi abſque illis fuerint examinati, procedendum eſt cum diſtinctione: ſcilicet, quod, vel examē † ſubiacet nullitati ex
104 parte examinantis, & tunc repetitio debet fieri ſumptibus ipſius: vel potius examen per ipſum fuit validè factum, & tunc quia culpa venit ex parte citati ad dandum Interrogatoria, quia illa non dedit, tunc qui talia Interrogatoria dare neglexit, tenebitur ad expenſas repetitionis, & reconductionis, & ita quotidie practicatur ad tradita per *Rot. in Bononien. de Manzolis 19. Nouembris 1623. corā R.P.D. Remboldo*, hoc firmans in materia recognitionis Iurium in folio.

105 Teſtes vlterius † debent eſſe iurati *l. iuris iurandi C. de teſtib. Ludouiſ. dec. 39.* quod ampliatur

106 Primò, etiamſi teſtes ſint † Religioſi, Epiſcopi, vel Cardinales *gloſ. & Abb. in cap. cum olim. extra de priuil. & add. ad Veſtr. lib. 6 de teſt. n. 40. fol. 176.*

Secundò, vt etiam numerus teſtium non iuratorū nō ſuppleat defectum iuramen-
107 ti; etiamſi † mille eſſent, *Crot. de teſtib. p. 7. n. 1. Cefal. conſ. 294. num. 33. lib. 2. Maſcard. concluſ. 1361. num. 9.*

Tertiò, vt in ſpiritualibus, & alijs, quæ
108 à mera voluntate partium non pendent, † Iuramentum ſanari non poſſit *cap. tuis extra de teſtib. vbi gloſ. & Felin.* indicat, quan-
109 do dictum † teſtis probet ſine Iuramento, & quando remitti poſſit.

Quartò, vt in criminalibus non ſolum
110 teſtis, ſed etiam principalis debeat † iurare de veritate dicenda, *Bart. in l. inter omnes. §. recte, & §. fin. ff. ac iura. in l. 1.* vbi etiā *Bald. not. C. de iuram. calum. Afflict. dec. 191. num. 8. & Felin. in d. cap. tuis.*

111 Debentque iurare † non propoſitis, ſed tactis Euangelijs. *cap. hortamur. 3. q. 9.* vel
112 quauis alia ſcriptura, prout fit de † cōſuetudine *Felin. in cap. Fraternitatis extra de te-*
113 *ſtib. & in d. cap. tuis.* Etiamſi † ſint conſtituti in Sacris *Car. in Clem. conſtitutionem de*
114 *elect.* Licet enim realiter in iuramentis †
115 ſufficiat verbalis iuratio. In delatis † tamen à iure, vel à parte, requiritur tactus, de quo tactu ſufficit, quod fiat mentio in ex-
116 tenſione Iuramenti, † facta per Notarium, quamuis aliàs non conſtaret de eo, quia
117 hoc caſu † præſumitur teſtes eas tetigiſſe, *gloſ. in Clem. 1. §. porro. de hæret. Felin. in d. c. tuis, & d. cap. fraternitatis.*

118 De ſtilo tamen, Prelati, † & alij conſtituti in ſacris iurant propoſitis tantum, non tactis ſcripturis, & ponendo manum ad pectus *Authent. ſed Iudex. C. de Epiſcopis, & Cler. cap. fin. extra de Iur. cal. Veſtr. de teſtib. d. fol. 164.*

119 Debet vlterius † pars citari ad videndū iurare teſtes, quia aliàs nihil probarent, tamquam nulliter examinati *l. ſi quando C.*
120 *de teſtib. c. in nomine Domini † extra eod. tit. & Ludouiſ. dec. 268. & 518.* Licet ſententia lata vigore dd. depoſitionum non ſit nul-
121 la, quia † quando ſententia refert ſe tacite *ad acta, in quibus eſt error, non eſt nulla, Alex. conſ. 59. vol. 3. & Afflict. dec. 28. in pr.*

Si etiam pars conſentiat, quod dictum
122 teſtis valeat, quamuis † non fuerit citata ad videndum illum iurare, proceſſus valet. *Guidopap. dec. 216.*

Debent etiam iurare eadē die, pro qua
123 fuerunt citati ad † iurandum, citata tamē parte aduerſa pro eadem die, & certo loco ad videndum iurare *Abb. in d. cap. fraternitatis. Salic. in l. generaliter. §. eiſdem C. de reb. cred.*

124 Itaque † ſi in illa die, & loco nō iurant,
125 eorum dictum non valet, niſi † Iudex ex benignitate terminum proroget, *Rot. dec. 15. de reſtit. in nou. Felin. in d. cap. in nomine Domini in fin.*

126 Poteſt quidem † teſtis iuratus in termino, etiā vigore remiſſoriæ examinari poſt terminum, cū depoſitio retrotrahatur ad diem Iuramenti, *Rot. dec. 3. de reſtit. in nou. dec. 26. de probat. in antiq. Biſignet. deciſ. 1. de reſt. Veſtr. lib. 6. cap. fin. fol. 233.*

127 Idem etiam ſi teſtis † fuiſſet iuratus die non feriata, valet examen, ſi deinde exa-

mina-

minaretur die feriata, quia retrotrahitur,
138 *Guidopap. dec.* 125. Præterquã in quatuor † casibus. Primò in termino dato à lege. Se-
139 cundò in termino assignato † per verba præteriti temporis, puta probauisse. Ter-
130 tiò in termino dato ad probandum, & † probatum habendum, præcipuè si addãtur verba, per omne genus probationum.
131 Quartò in termino † dato ad probandum apertissimis documentis, vt latè *Felin. in cap. licet causam, de probat.*

Imo secundum aliquos, si fuisset præ-
132 fixus terminus † ad faciendum illos examinare, vel probandum, & probatum habendum, requiretur non solum examen,
133 sed eius † publicatio: præterquam si non stetisset per Iudicem, vel per partem, cum
134 impedito non currat terminus, vel saltem
135 prorogari debeat, *iuxta not. in cap. cum Bertoldus extra de re iud. Gemin. in cap. 1. §. si quis 2. de except. in 6.*

Si etiam citatur pars ad videndum iu-
136 rare testes, & citatio † cadat in die feriata, licet de Iure requiratur noua citatio,
137 de stilo tamen testes possunt † iurare die sequenti, absque alia citatione, etiam par-
138 te † absente *Guidopap. dec.* 542.

139 Attamen † nudum examen potest fieri die feriata, etiam in honorem Dei *glos. 1. & ibi Card. n. 5. de off. deleg.*

140 Et quia testis † iuratus super articulis, si deponit aliquid extra articulata, non probat, ideò cauti Procuratores faciunt
141 illum † iurare super articulis, & tota cau-
142 sa, vel simpliciter de veritate dicenda, †
143 quia tunc præsumitur iurare super † tota
144 causa, & eius dictum valet, etiam † quod deponat extra materiã articulatam, *Bartol. Alex. & Iaf. in l. si duo. §. idem iubemus, ff. de iur. iur. Felin. in cap. de testib. extra de*
145 *testib.* si † præcipuè addantur verba, in forma. *Ludouis. dec.* 453.

146 Testes etiam de † Iure, debent citari, & cogi ad perhibẽdum veritatis testimoniũ,
147 quia secus, dicerentur vltronei, & eorum † dicta nihil valerent *cap. statutum §. fin.* vbi *Gemin. de rescript. in 6. toto tit. extra de testib. & per authent. rogati cum ibi not.* C. *de test.*
149 vel saltem efficerentur suspecti, nisi † deponerent in præsentia Iudicis, & par-
150 tis, quia tunc † non requiritur citatio. I-
151 demq. est dicendum, si Iudex simpliciter † deferret Iuramentum testi, & eum exami-
152 naret, & † valeret examen, *Felin. in d. cap. in nomine Domini, extra de testibus.*

153 De stilo tamen † rigor citationis non
154 seruatur, sed sufficit eos inducere † simpliciter, *Rot. dec. 22. de testib. in nou. Vestr. d. cap. de testib. fol.* 164.

Et si non appareat ex actis, testem fuisse
155 citatum, vel inductum, † præsumitur inductus, & eius dictum sustinetur, *vt Fel. in d. cap. in nomine Domini.*

156 Regulariter † etiam Iudex ipse debet testes examinare *l. solam iuncta glos. C. de test. Bald. in cap. si quis testium extra eodem tit.*

Et facilius, quicquid aliud committen-
157 dum est alteri, † potius, quam examen
158 testium, cum in probationibus † consistat tota vis causæ, vt inquit *Gemin. in cap. præsentium, §. testes num. 9. de testib. in 6.*

159 Potest tamen ex legitima † causa committi examen Notario, vt de stilo seruatur in Curia, præuia citatione ad videndum committi iuramentum, & examen Notario causæ, *vt Vestr. d. 5. cap. 2.* quem refert *D. Gratiosus de mod. & rat. citand. titulo 2. de cit. probat. formu. 14. §. & committi.*

160 Et quando committitur † alteri Iudici, ille cui committitur, debet cogere testes ad deponendum, citare partes ad vi-
161 dendum † illos iurare, iuramenta recipi, exceptiones admitti, numerum testium refrenari, Interrogatoria recipi, et si opus
162 reuocari, & etiam puniri † testes, *glos. 1. in Clem. 1. de off. delegat.*

Si autem examen testium delegetur à
163 Principe alicui Iudici, † poterit ille, tamquam à Principe Delegatus alium subdelegare: secus si delegetur ab inferiore, vel
164 Delegatus † sit nudus Minister, etiamsi delegetur à Principe. *Clem. 1. vbi glos. 1. & Card. de off. deleg.*

166 Et non solum Iudici committi † potest examen testium, sed hoc potest etiam fieri Notario, vt supra *ex cap. si qui testium, & cap. Mulieres de Iud. in 6.*

169 Immò de stilo † indistinctè Iudices cõmittunt examen testium, & receptionem Iuramenti Notarijs, *Felin. in cap. causam extra de testib. Vestr. d. cap. de testib. fol.* 164.

167 Et hoc examen † valet, ac si fuisset fa-
168 ctum à Iudice, dummodo per acta † alterius Notarij constet de Commissione, quia Notario attestanti, sibi fuisse com-
169 missum † examen testium à Iudice, non creditur, *DD. in cap. quoniam contra extra de probat. Afflict. dec. 17. Guidopap. dec. 126. & dicam tit. de Notar. & fid. Instr.*

170 Sed hoc non † seruatur de consuetudine, neque auditur opponens de tali nullitate ex hoc capite, quod de commissio-
171 ne Iudicis aliunde non constet: & ista cõsuetudo cõmittendi examen notarijs, † seruatur absque controuersia, etiam in criminalibus. *Clar. q. 55. vers. cæterum. Guazzin. tom. 1. cap. 6. num. 2. fol. 15.*

173 Non tamen possunt † Notarij, quibus à Iudice fuit commissum examen, committere vices suas alijs Notarijs, *Franc. in*

cap.

cap.cum causam num.15.extra de appel.

174 Et delatio Iuramenti, † debet expresse committi, alias Notarius de Iure non potest illud deferre, neque sufficeret præsentia, & patientia Iudicis *Bart.in l.videamus* 175 *§. deferre. ff.de in lit.iur.Fel.*post alios *in c. cum in fine extra de testibus*.

176 Licet de stilo Notarius, cui † examen committitur,possit, etiam absque speciali commissione Iuramentum testis recipere, *Put.dec.8. de restit.*

Et ad fugiendos circuitus, quando sunt 177 producendi articuli, vt aliàs diximus, fit citatio ad dicendum contra articulos in actis facto datos, videndum illos ad probandum admitti, & committi Notario causæ examen,& receptionem Iuramentorum testium in forma: & postquam com- 178 missum † fuerit, videndum eosdem testes iurare,in eorum,vel Notarij domibus,aut vbicunique reperti fuerint, tàm super articulis, quàm tota causa,& super eorum affuturatione, & postquam iurauerint dãdum Interrogatoria, & conducendum interpretem, quatenus dare, & conducere intendat,per totam illam,& tot sequentes dies &d.

Et nè miremini si in issa formula cita- 179 tionis addo † verba,super articulis, tota causa, & super eorum affuturatione: hoc facio, quia factus senior, inueni non esse omnino inutilia, propter casus contingibiles, quia ex supradictis si deficerent, & veniret casus, quod in formãdo articulos nõ apponerentur dicta verba,super illis,& tota causa; vel quod testes affaturi essent examinandi; pars posset opponere testes deposuisse extra articulata, vel non fuisse commissum Iuramentum, nec potuisse iurare super affuturatione, prout superius considerãtum fuit. De Intimatione pro 180 admissione articulorum, commissionis † examinis, & receptionis Iuramentorum,& 181 quomodo sit procedendum † ad perfectionem examinis, dicemus infra.

Aduertendum tamen puto, quod ali- 182 quando,etiam testes recipiuntur super articulis non admissis, vt si sint affuturi, vel articuli sint de Iure dantis, & termini substantiales fuerint seruati, *Rot. dec.fin.de sequest.possess.in fin.in nou. & dec. 511. de testib.in antiq. Vestr.d.lib.5. cap.de artic.admiss. fol.137.*

183 Quando † autem testis possit corrigere dictum suum in examine,dicit *cap.præterea cum ibi not.extra de testib. Rot. dec.19. de te-* 184 *stib. in nou.* & hæc de plano † procedunt, quando testes sunt præsentes. Et hæc pro nunc sufficiant, quando probationes sunt faciendæ per testes in Curia.

De examine testium extra Cur.

Artic. V.

185 *Remissoriales dantur pro examine extra Curiam.*

186 *Testes extra Curiam examinantur per remissoriam.*

187 *Remissoria hodie expeditur sub paruo sigillo.*

188 *Remissoria à Rota conceditur absque commissione in omni instantia,& causa.*

189 *Auditor Rotæ non potest sine consensu aliorum remissoriam dare.*

190 *Remissoriam an possint dare facultatem concedendi. An partes possint dare facultatem Auditori S. Rotæ concedendi remissoriam.*

191 *Commissio pro remissoria quando peti debeat, & quibus clausulis detur.*

192 *Dilatio in remissoria est iudici arbitraria.*

193 *Dilatio in remissoria, est sæpe deneganda.*

194 *Clausula, Dummodo materiæ sint relenantes solet addi in remissoria.*

195 *Remissoria non conceditur sine relenantia materiæ.*

196 *Citationes pro obtinenda remissoria, remissiuè.*

197 *Remissoriæ debent peti post litis contestationẽ.*

198 *Remissoriæ petuntur ante ser. ter. ad articulandum,in causa beneficiaria, & profana.*

199 *Vel saltem fit citatio contra articulos, ad prob. in Curia, & extra.*

200 *Remissoriæ post conclusionem in causa non conceduntur.*

201 *Termini substantiales, quando sint seruandi à Procuratoribus in causis.*

202 *Procurator caueat à suspicione calumniæ, & causas protrahendi.*

203 *Termini substantiales, quando seruentur in Rota.*

204 *Remissoria datur in profanis in quacumque instantia.*

Remissoria datur in beneficialibus in tertia instantia tantum.

205 *Declaratur dari in prima,& secunda,si renuncietur appellationi.*

206 *Prorogatio termini in remissoria est communis vtrique parti.*

207 *Remissoria sæpe denegatur,etiamsi testes valdè distent.*

208 *Remissoria negatur, si subsit suspicio calumniæ.*

209 *Remissoriam petens, quid iurare debeat, vt obtineat.*

210 *Remissoria non datur, nisi detur fumus boni iuris.*

211 *Remissoria in criminalibus non datur, si testes ad Iudicem accedere debeant.*

212 *Notarius in ciuilibus transmittitur ad personas egregias.*

Examen personarum egregiarum fit in earum domibus. ibid.

No-

Digitized by Google

Notarius in criminalibus non transmittitur ad personas egregias. ibid.

213 *Examen senis, infirmi, & mulieris honeste vbi fiat.*

214 *Examen testis magnæ qualitatis quomodo fiat.*

215 *Remissoria concedi potestab Inquisitore, à Principe in criminalibus.*

216 *Remissoria datur quando testes sunt extra territorium Iudicis.*

217 *Litteræ subsidiariæ quando, cui, & ad quid dirigantur.*

218 *Remissoria in criminalibus non datur, nisi ex magna causa.*

219 *Testis quando debeat omninò personaliter ad Iudicem venire.*

220 *Remissoria in criminalibus reo faciliùs, quam fisco datur, & instigatoribus.*

221 *Remissoria datur pro capiendis indicijs, dato fumo criminis.*

222 *Remissoria dirigi debet ordinarijs iudicibus non suspectis.*

223 *Remissoria in ciuilibus negatur ad probandum crimen, vel quid simile.*

224 *Remissoria ad prob. attentata, spolium, & sequestri violationem, negatur.*

225 *Limitatur, si in prædictis daretur maximus fumus.*

226 *Remissoria in incidenti criminali non denegatur.*

227 *Remissoria conceditur quando spolium est in ventre petitionis.*

228 *Remissoria datur ad excludendum attentata, & spolium.*

Remissoria datur ad repellendum testes examinatos. ibid.

229 *Declarantur prædicta, si actor aliqualiter non probauit, vel non potest probare.*

230 *Remissoria non datur ad confouendum aliquem in crimine.*

231 *Remissoria an detur ad prob. excep. dilatorias, & incidentia.*

232 *Remissoria an detur pro probandis articulis per Instrumenta.*

Remissoria datur ad recognoscendum sigilla, & Notarium. ibid.

233 *Remissoria negatur, si fuit semel decreta, expedita, & præsentata.*

Remissoria negatur, si fuit causa in partibus cognita in prima instantia. ibid.

234 *Ampliatur etiamsi petatur super nouis articulis de iure dantis.*

235 *Remissoria frustra datur, si probanda potuerunt probari.*

236 *Limitatur in legitimè impedito, & quis dicitur talis.*

237 *Remissoria impedito, denuo est concedenda.*

238 *Appellatio non potest dari à decreto remissoriæ.*

239 *Iudex expedita remissoria an possit ad vlteriora procedere.*

240 *Remissoria sigillata cẽsetur habere manũ Papæ*

Praxis Camilli Cappuccij.

241 *Limitatur hodie etiam in remissoria per Rotam expedita: & quare.*

242 *Remissoria extra Rotam per Signaturam à plumbo dispensatur.*

243 *Iudex remissorialis qualiter procedere debeat in executione.*

244 *Terminus remissoriæ prorogatur citata parte.*

245 *Terminus ad probandam remissoriam præfigitur nolenti reportare processum.*

246 *Termino prædicto elapso, instans absoluitur à molestationibus.*

247 *Remissoriarum materias quinam tractauerint.*

248 *Examen testium est præcisè declarandum, an velit acceptari.*

185 QVando verò † testes sunt examinãdi extra Curiam, dãtur literæ remissoriales, de quibus dicam titulo particulari.

Dantur literæ remissoriales, per quas Iu-
186 dices nostræ † Rom. Curiæ committunt, & subdelegant vices eorum in partibus, aliquibus, qui loco ipsorum testes examinent, iuxta formam *c. præsentium de test. in 6. vbi Gemin.* fusè tractat de materia.

187 Olim literæ solebãt expediri sub plumbo, propter regulas Cancellariæ. Hodie verò expediuntur sub paruo sigillo Iudicis *Vestr. lib. 1. c. de off. contrad. in fin. fol. 14.*

Et si causa pendet in Sacro Rotæ Auditorio, possunt illi DD. Auditores eas in-
188 quacumque causa, † & instantia absque alia commissione concedere, ac si essent Iudices ordinarij, *vigore Innocentiana*, &
189 *Bullæ Pij IV.* alias indicatur, & non † sine consensu aliorum Coauditorum. Sed si partes vellent dare facultatem illas concedendi soli Auditori, qui Iudex † reperitur
190 deputatus, vel si causa pendeat extra Rotam, coram alio Iudice delegato, solebat
191 antiquitus peti † Commissio, quæ indistinctè concedebatur cum clausula, arbi-
192 trio Iudicis. Tum † quia remissoria habet annexam dilationem, quæ semper est arbitraria Iudici *Cassad. dec. 3. de dilat. Vestr.*
193 *lib. 6. cap. de remiss. ad par. fol. 180.* Tum † etiam quia in multis casibus venit deneganda, vt dicemus infra: & solebat etiam
194 addi † alia clausula, dummodo materiæ
195 sint releuantes, quia † si materiæ nó essent releuantes, tales literæ non concedunrur: hæc tamen fusiùs *infra tit. de remissoria.*

196 Citationes etiam † necessariæ pro ea obtinenda sunt penes *Vestr. lib. 5. cap. de termin. obseru. in artic. remiss. fol.* 120. & modernis rẽporibus *apud D. Gratiosum Vbertum de mod. & rat. citand. par. 2. de citat. probatorys formul.* 15. & commissio hodie recessit à Curia, & remissoria cõceditur absque commissione, vigore facultatum Iudi-

Digitized by Google

cibus Commiſſarijs cõceſſarum à Pio IV. *conſtit.* 59.& Paul.V. *conſt.*71.§.5.& §.11.

197 Debent literæ iſtæ † peti poſt litis conteſtationem. *Rot. dec.* 37. *de teſtib. in antiq.*

198 & antequam fuerit ſeruatus terminus † ad articulandũ, ſiue cauſa ſit beneficialis, ſiue profana, vel ſaltem ante dictum terminum

199 ad articulandum, debet † pars citari ad dicendum contra articulos, ad probãdum in Curia,& extra: poſt concluſionem enim

200 non poſſunt † de Iure concedi, quia cenſetur renunciatum omnibus probationibus *Caſſad. dec.*2. *de dilat.Veſtr.lib.*6.*cap. de remiſſ. ad par. fol.* 185.

Et ideo hac de cauſa cauti, & ſolertes

201 Procuratores numquam, vel raro † ſeruãt terminos ſubſtantiales, niſi prius re matura perſpecta, & cognito de viribus probationum in actis factarum, ſed ſemper ſolent dd. terminos ſeruare, poſtquam viderunt,etiam præmiſſis diſputationibus,alio non indigere, vel aliud probare non poſ-

202 ſe: hoc † tamen accuratè, & prudenter,ne præbeãt ſuſpicionem calumniæ, & malum odorem protrahendi, & ſic practicatur in. Rota, vbi tales termini ſeruantur,poſtquã

203 cauſa fuit ad † ſaturitatem diſputata, & quando per DD.facto verbo Rota plena mandat cauſas expediri.

Differentia autem inter cauſas profa-

204 nas, & beneficiales in hoc conſiſtit, † quod in profanis conceditur remiſſoria in quacumque inſtantia, in beneficialibus vero in tertia tantum, & ſi conceditur in pri-

205 ma, vel ſecunda,fit ſolum, quando † pars renunciat appellationi, *Caſſad.dec.*3. *de dilat. Veſtr.d.cap. fol.*183.

Si verò terminus præfixus in remiſſoria

206 habitus non perfectis † probationibus prorogatur, vel datur alius breuior, iſta prorogatio eſt communis vtriſque parti. *l.proinde C. de tempor. in integr. reſtit. Veſtr. d. fol.* 183.

207 In multis tamen † caſibus,quamuis teſtes ſint in partibus longinquis, denega-

208 tur remiſſoria, & ſic limitatur † prima concluſio. Primo,quando ſubeſt ſuſpicio calumniæ *Rom.conſ.*273. *Felin.in cap.de cætero extra de re Iud.* & Rota paſſim. & hinc eſt,quod petens, debet iurare non adeſſe

209 animum † fruſtrandi Aduerſarium, ſed quia credit non probata probare poſſe, &

210 vlterius debet dari ſumus boni Iuris † petẽtis remiſſoriam, putà per productionem examinis facti in partibus ad perpetuam rei memoriam,vt monet *Caſſad.d. dec.*3. *& Veſtr.d. fol.*183.

211 Secundo in cauſis † criminalibus, in quibus teſtes debent venire ad præſentiam Iudicis, *Auth.apud eloquentiſſimarum,cum ibi not. C. de fid. Inſtr. gloſ. in Clem.* 1. *in verb. ciuili de off. deleg. Veſtr.d. c. fol.*182. & 187. & 188. *fac.*2.

Ideò licet in cauſis ciuilibus ſoleat trãſ-

212 mitti Notarius ad perſonas † egregias, vt in eorũ domibus examinẽtur, vt vult *text. in l. generaliter* §. *vlt. vbi gloſ. C. de Iureiur. & teſtatur Rota in Meleuitana nullitatis profeſſionis prima Iunij* 1650. *coram Illuſtriſſimo Rojas inter vagantes*, ſecus tamen eſt in criminalibus *Clar. q.*26. *verſ. aduerte*. &

213 declara,niſi † ſint legitimè impediti, quia ſcilicet ſunt ſenes, infirmi,debilitati,& honeſtæ mulieres. *Clarãbidem,& Rot.dec.*9.*de Iud. in nou.*

214 Poſſet etiam eſſe † talis qualitas teſtis, quod propter dignitatem ad eum mitteretur Notarius, & ideo

Hęc limitatio ſublimitatur. Primo in-

215 Principe,& Inquiſitoribus † hereticæ prauitatis, qui etiam in criminalibus remiſſorias concedere poſſunt, *Specul. in tit. de teſt.*§.*nunc tractandum. Clar.d.quæſt.*26.*verſ. vnum ſcias. Veſtr. lib.*6. *cap. vlt. fol.*182. & *Felin. in cap.cum cauſam de teſt.*

216 Secundò fallit de conſuetudine,† quando teſtes sũt abſentes, & extra territorium Iudicis,quia bene datur remiſſoria,ſeu litteræ ſubſidiariæ directæ Iudici, in cuius

217 territorio † teſtes reperiuntur, vt notant *Bartol. Ancar. & alij in cap. conſtitutus extra de fideinſ. Felin.in d.cap. cum cauſam.* Debet

218 tamen tunc adeſſe † magna cauſa, & quod veritas aliter haberi non poſſit, *Alciat.conſ.*462. & ſi nihilominus ſubeſſet cau

219 ſa, propter quam † Iudex vellet videre, & per ſe ipſum examinare teſtem, debet nõ obſtante quacunque diſtantia ad eum perſonaliter venire,vt dicit *Clar.d.q.*26. Et

220 quando in criminalibus de iure † danda eſt, facilius datur Reo, quam fiſco, & Inſtigatoribus, quibus numquam ad partes

221 danda eſt pro capiẽdis inditijs,niſi prius † habito ſufficienti fumo criminis,aut indicijs ſufficientibus, *vt mandat Reformatio Pauli V. tit.*15. *de A. C.* debetq dirigi Iu-

222 dicibus ordinarijs, † dummodo non ſint ſuſpecti, *vt in Reform. trib. facta per Pium IV. & dictum Paulum V. ſæpius indicatas.*

Tertiò limitatur principalis concluſio,

223 de concedenda remiſſoria, vt non procedat † in cauſis ciuilibus, quando petitur ad probandum crimen, vel aliud quod ſapiat delictum, *Put.dec.*18. *de dilat.* & ideò

224 ad probandum † ſpolium, attentata, & violationem ſequeſtri, denegaretur,cum hæc ſapiant delictum, vt inquit *Put. dec.* 10. *de appel, dec.*7. *de probat. in antiq.* niſi

225 daretur † maximus fumus ſpolij, attentatorum,& violationis ſequeſtri, *Caſſad.dec. fin.*

Digitized by Google

fin. de sequestr. poss. & fruct. dec. 3. & 4. de dilat. Aut præsentium † crimen non intentatur principaliter, sed incidenter, sicuti quando spolium venit in ventre petitorij, tunc non concederetur † remissoria ad illud probandum, *Put. dec. 1. de dilat. Vestr. d. cap. de remiss. fol. 122.*

Ad excusandũ verò, vel excludendum † attentata, & spolium, repellendumque testes examinatos, indistinctè conceditur, secundum *Cassad. dec. 4. de dilat. Afflict. dec. 351. Vestr. lib. 8. cap. vt lit. pend. fol. 271.*

Dummodo pro parte Actoris † aliqualiter probata non fuissent, vel incontinenti probari non possent, quia tunc denegaretur, ne videretur concedi ad † confouendum illum in suo crimine, *Cassad. dec. 2. de dilat. Vestr. lib. 6. cap. de remiss. ad par. fol. 180.*

Quarto neque datur, pro probandis † exceptionibus dilatorijs, alijsque incidentibus, nisi sint peremptoriæ, vt puta si dicatur testes fuisse corruptos, vel pro probandis articulis solummodo per Instrumenta, secùs si per Instrumenta, & testes, vel ad recognoscendum sigilla, & Notatiũ *Rot. dec. 6. de probat. dec. 17. de testib. in non. dec. 44. eodem in antiq. Vestr. eodem c. fol. 189.*

Quinto, quando fuit semel † decreta, expedita, & præsentata, vel causa fuit in prima instantia cognita in partibus, etiã si super † nouis tantum articulis de Iure dantis peteretur, quia cum potuerit petẽs in partibus, † semel probanda, probare, frustra amplius cõceditur remissoria, *Rot. dec. 16. de testib. in non.* Nisi ille fuisset legitimè impeditus, vt puta facto † Iudicis, vel Aduersarij, vel quia testes noluerunt deponere, cessaretque suspicio calumniæ, tunc enim denuò etiam † concederetur *Egid. conclus. 421. in causa, & 625.* si habuit. *Put. dec. 4. de dilat. Vestr. d. cap. fol. 184.*

Si igitur tempore debito, & pro materijs releuantibus, remissoria † decernatur, ab hoc decreto non datur appellatio, & postquam bullata fuit, si fuit forte concessa præuia Commissione, non potest Iudex, † etiam quod partes illi renuuncient, absque noua cõmissione ad vlteriora procedere, quia Papa † censetur apposuisse manum, secundum ea, quæ dicit *Rot. dec. 4. de testib. in nou.* Licet hodie, hoc non † occurrat, præsertim in Rota, quia illius DD. Auditores, vigore Innocentianæ, illas sub eorum paruo sigillo decernunt, *Cassad. dec. 9. de appell. in fin.* Extra Rotã verò per Signatnram à †plumbo dispensatur, vt diximus supra.

Præsentata remissoria Iudici remissoriali; quomodo sit † procedendum, legitur Instructio, quam dedi inferiùs, & qui cupit fundamentaliter regi, potest videre *Gemin. in d. cap. præsentium. §. testes, & Vestr. d. cap. fol. 185. & sequent.*

Pro termini † prorogatione est citanda pars *Isern. in cap. 1. in quibus caus. Aud. resi. in causa Regni, & Vestr. d. cap. fol. 184.*

Si pars, quæ obtinuit remissoriam, illius processum † reportare non curat, quia fortasse facit contra ipsum, olim dabatur Cõmissio ad instantiam aduersarij, præfixionis termini, (sed hodie præfigitur absque commissione terminus) ad producẽdum remissoriam, † & eo elapso absoluitur à molestationibus: & sicuti talis commissio olim signabatur arbitrio Iudicis, ita hodie præfixio termini, est eidem arbitraria. De huiusmodi remissorijs loquitur *D. Hercules Seuerolus I.C. Fauentinus*, à quo originem habet *D. Nicolaus Seuerolus Aduocatus Consistorialis in opusculo, quod edidit de materia † per doctissimum meum Comprouincialem Virginium Boccaceium de Cingulo de anno* 1577. illustrato, & ampliato: nuper autem de ea accuratè scripsit etiam *D. Gratiosus Vbertus de citat. cap. 13. & de mod. & ratione citand. p. 2. de citat. probat. form. 15.*

Notandum est etiam, quod examinatis testibus, quando producens eorum dicta, protestatur, quod eis vti non † vult, quatenus sint falsa; si pars aduersa instat, quod præcisè declaret, an velit eis vti, debet simpliciter declarare, prout annui supra de Instrnmentis *Fulgos. cons. 177. Afflict. dec. 189.* & est pulcra opinio Lucę *Pet. lib. 2. cap. 12. tit. de reprob. test. & dixit Rot. dec. 1. post primum vol. consil. Farin.*

De publicatione testium.

Artic. VI.

Publicatio depositionum quando fieri debeat in ciuilibus.

Publicatio testium non est de substantia iudicij.

Publicatio testium omissa, an nullam reddat sententiam.

Appellatio datur à denegatione publicationis testium.

Iudex non dicitur vidisse dicta testium, nisi publicentur.

Sententia non visis actis est nulla. ibid.

Publicatio depositionum an fiat in Curia, quando, & vbi.

Summaria depositionum dantur in Curia facto examine. ibid.

Publicatio processus defensiui in crim. an fit de substantia.

Publicatio processus offensiui contra contumacem non fit.

258 *Publicatio proceſſus cum termino ad defend. datur ante condemnationem.*

259 *Ampliatur etiamſi Princeps procedat in quocumque delicto.*

260 *Ampliatur, quod etiam dari debeat reo petenti, antequam conqueratur.*

261 *Ampliatur hoc procedere in crimine læſæ Maiſtatis etiam diuinæ.*

262 *Publicatio proceſſus an etiam Reo non petenti dari debeat.*

263 *Nomina teſtium an poſſint ſupprimi in publicatione proceſſus.*

264 *Nomina teſtium omnino publicanda dari poſſunt confuſè.*

265 *Declaratur hoc procedere tam in Reo, quàm in accuſatore.*

266 ***Publicatio proceſſus debet dari etiam accuſatori petenti.***
Terminus ad impugnandum, & ſubminiſtrandum noua inditia, cui detur. ibidem.

267 *Teſtes non poſſunt examinari ſuper iiſdem articulis, publicatis atteſtationibus.*
Declaratur procedere in qualibet inſtantia, & in gradu appell. ibid.

268 *Limitatur tamen in multis caſibus.*

269 *Limitatur quando teſtes non fuiſſent ritè recepti.*
Vel publicatio verè facta non fuiſſet. ibid.

270 *Limitatur ſi teſtis per errorem ſuper aliquo articulo non fuit examinatus.*

271 *Vel quando verſamur in diuerſa cauſa.*

272 *Teſtes denuò examinantur in petitorio, facta publicatione ſuper poſſeſſorio.*

273 *Limitatur etiamſi poſt publicationem non fuerint dicta teſtificata.*

274 *Teſtes vnus quando liceat examinare poſt publicationem.*

275 *Reſtitutio in integrum quando, & quibus detur ad examinandum.*

276 *Reſtitutio in integrum ad examinandum quomodo concedi poſſit.*

277 *Teſtes ſuper iiſdem poſſunt examinari, facta publicatione pro tertio ad cauſam veniente.*

278 *Declaratur tamen, ſi tertius ignorabat motam litem.*

279 *Et ſi ignorauit publicationem, an, & quomodo audiatur.*

280 *Teſtes non poſſunt induci à tertio, niſi eo modo, quo principalis.*

281 *Tertius à principali ad cauſam motus quomodo audiatur.*

282 *Teſtes ſuper iiſdem examinantur perempta inſtantia, & noua incohata.*

283 *Ampliatur etiam quando probatio ſit per eandem rei.*

284 *Ampliatur quando articuli partis aduerſæ non fuerunt plenè probati.*

285 *Ampliatur quando vna pars probauit contrarium per duos alios teſtes.*

286 *Ampliatur quando probatio fuit facta per Inſtrumentum.*

287 *Ampliatur quando teſtes falſum depoſuerunt, & quomodo.*

288 *Ampliatur etiam quando producens teſtes non eſt ſuſpectus.*

289 *Ampliatur in criminalibus, præcipuè ad defenſam.*

290 *Limitatur ad offenſam ad partis inſtantiam.*

291 *Iudex ex officio teſtem ad offenſam recipere poteſt.*
Teſtis ad partis inſtantiam reexaminatur, vt declaret dictum ſuum. ibid.

292 *Declaratur, quid ſit ſimplex declaratio ſine additione.*

293 *Declaratur amplius hoc malè hodie obſeruari.*

294 *Teſtes ad offenſam hodie examinantur publicato proceſſu.*
Concluſio in cauſa nunquam dicitur facta quo ad fiſcum. ibid.

295 *Sententiæ abſolutoriæ in crim. hodie ex quibus capitibus fiant.*

296 *Sententia abſolut. ex capite innocentiæ rarò fuit viſa.*

297 *Alios forte viderint profitentes criminalitatem.*

249 PErfecto examine, & proceſſu; de Iure communi in cauſis ciuilibus † fit publicatio depoſitionum, ſi à partibus petatur, ſecùs ſi non petatur, *cap. 1. & 2. de accuſ. in 6. gloſ. in cap. fin. in verb. Iudicys de hæreticis, in 6.* Licèt † eorũ publicatio non ſit de ſubſtantia Iudicij, neque eius omiſſio † reddat ſententiam ipſo Iure nullam,
250 etiamſi petatur, *Guidopap. dec. 586.* Nihilominus à denegatione † publicationis
251 datur appellatio, de quo videndus eſt *Felin. in cap. 1. & 2. extra de ſent. & re Iud. & Vant. cap. de nullit. proceſ. num. 40.* Si autem
252 Iudex non publicaret † dicta teſtium, non poſſet dicere illa vidiſſe, & non viſis actis
253 ſententia eſt nulla, vt per *Felin. ibidem.*

Romę autem excepta Curia Capitolina
254 dicta teſtiũ nõ publicantur, vel publicãtur tantum in tertia inſtantia; & ideo ſtatim facto examine dãtur ſummaria, & copię depoſitionum, *vt ibidem teſtatur Felin.*

In cauſis verò criminalibus, publicatio
255 proceſſus † defenſiui non eſt de ſubſtantia, quia acta ſemper ſunt nota Iudici, & Fiſco, *Clar. quæſt. 61. in princ.* ad quod eſt etiam videndus *Guaz. defenſ. 35. cap. 3.*

256 Similiter neq; † ſolet publicari proceſſus offenſiuus, quando proceditur contra cõ-
257 tumacem: ſed ſecus ſi agatur † contra præſentem, vel carceratum, quia antequam condemnetur, debet ei decerni copia pro-
258 ceſſus, † cum termino competenti ad faciendum defenſiones, etiamſi non petatur, *Clar. q. 49. verſ. eſt igitur.* & hoc nullam ha-
259 bet difficultatẽ, † etiamſi procedatur per

Prin-

Digitized by Google

Principem in quouis grauissimo delicto, *Clar. ibidem vers. sequenti, & idem Guaz de defens. 22. cap. 1. per totum, & defens. 34. nu. 2. & sequenti.*

Sed antequam Reus torqueatur, si peta-
260 tur publicatio † processus cum dicto termino, similiter non adest difficultas, quin
261 debeat, etiam dari in crimine læsæ † Maiestatis diuinæ, & humanæ *glos. in cap. fin. in verb. inditys de haret. vi. 6. Rip. in l. 2. nu. 8. C. de edendo. cap. qualiter, & quando. §. debet igitur extra de accus. Paris. cons. 2. num. 155. & num. 164. vol. 4. Clar. d. q. 49. in princ.*

Si verò non petatur publicatio, & copia
262 processus, est inter DD. difficultas, numquid illa dari debeat. Attamen communis opinio, & obseruantia est, quod Iudex non teneatur eam dare, nisi petatur, *Boss. tit. de Inditys, ante num. 79. Clar. d. quæst. 49. vers. sed numquid.*

Bene verum est, quod aliquando, quamuis detur copia processus, supprimuntur
263 nomina testiũ, ratione † grauitatis delicti, vt in crimine hæresis, vel quando subesset suspicio, quod aliquid mali posset euenire testibus propter potentiam inquisiti; & tunc si omninò essent publicanda nomi-
264 na † testium, possent dari confusè, vt monet *glos. in d. cap. fin. in verbo inditys. Clar. d.*
265 *quæst. 49. vers. habetque* † *locum*, & hoc procedit non solum in reo, sed etiam in accu-
266 satore, cui debet pariter dari † copia processus, si illam petat, cum termino ad impugnandum, & subministrandum noua inditia, *Bossius in d. tit. de indit. n. 82. Clar. d. quæst. 49. vers. dauda est autem. Guazzin. in tom. 1. num. 10. fol. 4.*

Publicatis ergo attestationibus, & post didicita testificata, non possunt regulari-
267 ter amplius testes super †eisdem articulis, vel directo contrarijs, tam in prima instãtia, quàm in causa appellationis examinari, *Authent. qui semel C. de probat. cap. fraternitatis. extra de testib. Clem. 2. eodem tit.*
268 præter quam in aliquibus casibus † in quibus limitatur prædicta conclusio, vt puta

269 Primò, quãdo testes nõ fuissent ritè recepti, neque publicatio verè facta fuisset, vt de stilo Cur. *Rot. dec. 13. de testib. in nou. dec. 10. de probat. eodem titulo.*

Secundò, quando per errorem testis nõ
270 fuerit examinatus † super aliquo articulo, quia etiam post didicita testificata potest super illo examinari, *Guidopap. dec. 124.*

271 Tertiò quando, versamur † in diuersa
272 causa *d. Clem. 2.* & ideò † non obstante publicatione testium in possessorio, poterunt testes denuo examinari in petitorio *Rot. dec. fin. de rest. in nou.*

273 Quartò, si post † publicationem nõ fuerunt didicita testificata, *Felin. in cap. fra-*
274 *ternitatis extra de testib.* vbi late † prosequitur, quando post publicationem licet nouos testes examinare.

275 Quintò, quod † licet impediatur examen via ordinaria, datur restitutio in integrũ ad examinandum, quæ solet concedi personis priuilegiatis, vt puta minori, mulie-
276 ri, † & Ecclesiæ, *Afflict. dec. 286. num. 2.* de quo etiam quando concedi possit, est vidĕdus *Felin. in cap. intimauit, extra de testib.*

277 Sexto, quando sumus † inter diuersas personas, nam tertius veniens ad causam pro suo interesse, potest non obstante publicatione super eisdem, vel directo contrarijs examinare, *Felin. in c. veniens n. 18.*
278 *extra de testib.* Declara, † si ignorauit litem motam, secus verò non auditur, † nisi
279 in statu, & terminis, in quibus causa †
280 reperitur, neque potest inducere testes, nisi eo modo quo posset principalis, *Bartol. in l. si prolusorio ff. de appell. Innocent. & alij in cap. cum super extra de re iud.*

281 Si etiam procurasset † principalis, quod tertius ignorans compareret, audiretur solum in statu, & terminis in quibus causa reperitur, vt supra *Afflict. dec. 235.*

282 Septimo quando fuit † perempta instantia, & noua incohata.

283 Octauo, quando † probatio facienda, est per euidentiam rei.

284 Nono, quando † articuli partis aduersæ non fuerunt plene probati.

Decimo quando † vna pars probauit contrarium, similiter per alios duos testes, tunc enim potest melius probari.

286 Vndecimo, quãdo probatio † facta fuit per Instrumentum, quia potest suppleri per testes.

287 Duodecimo; quando vltra † articulum directè contrariũ opponitur, quod testes examinati falsum deposuerunt, corrupti, vel subornati, *Afflict. qui hos vltimos sex casus late prosequitur, decis. 216.*

288 Decimotertio, Quando producens † testes, est persona talis, quod in ea esset omnis vmbra, & suspicio subornationis, *Cassad. in l. 1. §. per Procuratorem de acquir. possess. Marian. in d. cap. fraternitatis in casu 54. Felin. in cap. causam, quæ in fin. de off. deleg. Iason cons. 170. vol. 2.*

289 Decimoquarto, in causis criminalibus, in quibus nõ obstante publicatione † processus, possint testes denuo examinari, præcipuè ad defensam, *Marsil. in praxi crim. §. sequentis num. 6.* ad offensam verò † si procedatur ad instantiam partis, non possunt

ad

ad eiuſdem inſtantiam recipi. Poteſt qui-
291 dem † Iudex ex officio teſtes, etiam ad offenſam recipere, vel etiam ad inſtantiam partis teſtem iterum examinare, ad effectũ vt declaret dictum ſuum obſcurum, dum-
292 modo † ſit ſimplex declaratio, vel nihil addat. *Specul. in tit. de teſtib. §. ſatis vtiliter num. 4. Aretin. & alij in cap. cum clamor. & in cap. fraternitatis extra de teſtib. Boſſ. in tit. de public. proceſſ. n. 3. & 25. Clar. dicta quæſt. 61. verſ. quæro numquid & per totã quæſtionem,* †
293 Licet malè hoc obſeruetur. Quotidie enim poſt publicatos proceſſus videmus nouos
294 teſtes ad offensã † examinari: quia quo ad fiſcum ſolet dici numquam fuiſſe concluſum in cauſa, neque præcluſam viam probãdi, &
295 propterea ſemper videmus quod † ſententiæ abſolutoriæ in criminalibus de raro leguntur ex capite innocẽtiæ, ſed cum clauſula, ex hactenus deductis, et meo tem-
296 pore vnicam vidi latam ex maxima † probatę innocẽtiæ cauſa in fauorem optimi Religioſi Fratris Gelaſij à S. Cruce Diſcalceati Auguſtiniani, ab Eminentiſſimo Prudentiſſimoq; Cardinali Vidmã, tunc temporis Cameræ Apoſtolicę digniſſimo Auditore; nihilominus alij frequen-
297 tiùs patrocinantes † in criminalibus fortaſſe aliàs viderunt, cum ego in ſimilibus non niſi amicis expertis prodeſſe deſiderauerim.

De dilationibus ad probandum.

Artic. VII.

298 ***Dilationes ad probandum contrarium dantur in ciuilibus.***

299 *Dilationes non poſſunt cumulari, ſed prorogari à Iudice.*

300 *Dilatio ad probandum poteſt prorogari parte non citata.*

301 *Dilatio prædicta, eſt iudici arbitraria reſpectu terminj, ac loci.*

302 *Appellatio datur à grauamine in dilationibus à Iudice facto.*

303 *Dilatio quando poteſt ſine cauſæ cognitione reuocari.*

304 *Dilatio non poteſt reuocari niſi de conſenſu quo fuit data.*

305 *Limitatur tamen in decem caſibus, in quibus poteſt reuocari ante terminum.*

306 *Reuocatio dilationis tenet, niſi appelletur.*

307 *Dilatio deliberatoria ſolet concedi in Curia.*

308 *Dilatio deliberatoria, quæ ſit, cui, & quando detur.*

309 *Dilatio deliberatoria datur Procuratori ad conſulendum Dominum.*

310 *Dilatio prædicta datur etiamſi intẽtetur ſpatium non probatum.*

311 *Dilatio huiuſmodi non conceditur actori, vel Procuratori Rei ſpeciali.*

312 *Dilatio dilatoria debet peti ante term. ad articulandum.*

313 *Limitatur, ſi mutaretur perſona, vel tempus ius impetraretur.*

314 *Tunc enim in quacumque parte iudicij conceditur poteſt.*

315 *Dilatio dilatoria poteſt iud. arb. augeri, ac minui non citata parte.*

316 *Dilatio dilatoria datur etiam propter abſentiam Aduocati.*

317 *Dilatio denegatur ſi ſit longa abſentia Aduocati.*

318 *Dilatio ſecunda poteſt dari in Rota de conſenſu Auditorum.*

319 *Dilationes duæ dantur accuſatori in crim. & non capitalibus.*

320 *Dilationes reo in criminalibus tres dantur.*

321 *Dilationes de conſuetudine dantur in crim. adulterij.*

322 *Dilatio prædicta de iure non eſt ſeruanda.*

323 *Dilationum materia eſt Iudici arbitraria.*

324 *Dilationes reo, modo vna, modo plures conceduntur.*

325 *Accuſator an poſſit vltra duas dilationes obtinere.*

326 *Accuſator pro habenda dilatione, quid facere debeat.*

327 *Declaratur tamen hoc de ſtilo procedere.*

328 *Dilationes omnes ſunt vtrique parti communes.*

329 *Dilatio debet dari reo etiam ſponte confeſſo. Terminus ad defend. datur etiam reo ſponte confeſſo. ibid.*

330 *Defenſiones reo non poſſunt tolli à Principe.*

331 *Reus an poſſit renunciare ſuis defenſionibus.*

332 *Reus poteſt deducere contra confeſſionem, vt non ſit puniendus.*

333 *Reus captus in fragranti, & ſponte confeſſus poteſt renunciare defenſionibus. Ampliatur in reo legitimè conuicto, & ſi ſit periculum ſcandali. ibid.*

334 *Ampliatur etiam ſi eſſet concitata ſeditio in populo propter delictum.*

335 *Reus quando poſſit renunciare defenſionibus remiſsiuè.*

Sen-

Sententia contra reum non factis defensionibus, quando ferri possit. ibid.

336 *Dies termini non computantur in termino, regulariter.*

337 *Dies termini quando computentur, vel non, in termino præfixo.*

338 *Mensis an, & quando intelligatur de 30. vel de 31. diebus.*

Annus quomodo currat, & quando inceptus habeatur pro completo. ibid.

339 *Probationes sine dilatione, vel extra illius tẽpus factæ, valent.*

340 *Dilatione pendente facta iud. officio sunt nulla.*

341 *Ampliatur non posse ratificari de expresso partium consensu.*

342 *Iudex statim potest vltra procedere, reuocata dilatione.*

343 *Ampliatur magis cessante causa dilationis.*

344 *Ampliatur etiamsi actus non sint in præiudicium termini.*

345 *Sententia lata nullis datis dilationibus, an, & quando sit nulla.*

298 DIlationes † ad probandum in Ciuili-
299 bus, solent communiter dari, & † licet Iudices non possint eas cumulare, possunt tamen illas prorogare, *l. fin. ff. de fer.*
300 *l. siue pars C. de dilat.* Et hoc etiam † parte non citata, quia huiusmodi dilatio dicitur interlocutoria modici præiudicij, *Bartol. & alij in l. nequicquam. §. vbi decretum. ff. de off. proconf. idem Bart. in extrauaganti ad reprimen. §. per edictum. Stafil. c. 18. fol. 330.*

301 Et est arbitraria † Iudici, etiã respectu termini, ac loci, *l. 2. vbi Bart. & Alex. ff. de re iudic. Abb. in cap. 1. extra de dilat. Cassad. dec. 3. de dilat. l. 1. C. eod. tit.*

302 Si verò Iudex † grauaret dando, vel nimis longas, vel nimis breues dilationes, daretur appellatio. *cap. 1. vbi glos. extra de dilat. Felin. in cap. super litteris extra de accus. num. 7.*

303 Et quando dilatio † conceditur à Iudice sine causa, & cognitione, potest etiam sine causa, & cognitione reuocari, & si est concessa cum causæ cognitione, & de con-
304 sensu ambarum partium, vel † alterius tàntum, non poterit nisi de simili consensu reuocari, *Franc. in cap. significante num. 17. extra de appell.* præterquam † in decem casi-
305 bus, qui sunt decem limitationes ad hanc regulam, relatis *per Franc. ibid.* In quibus dilatio concessa potest reuocari ante terminum.

Attamen quomodocumque etiam, abs-
306 que iusta causa † reuocetur dilatio, tenet reuocatio, si non appellatur, *Fran. ibidem. num. 19. in fine*, & hæc sunt communia omnibus locis.

307 In Curia verò, † vltra alias dilationes, solet cõcedi vna dilatio, quæ nuncupatur deliberatoria, & fit, quando reus est ap-
308 prehensus in Curia, & citatur, † vt puta in causa beneficiali; Et tunc datur hæc dilatio, videlicet ad se informandum, & habẽdum Iura, etiam quod beneficium vacet in Curia, quia forte illud est de Iure patro-
309 natus, vel ex alia causa possit cessare † reseruatio; datur similiter eius Procuratori generali ad consulendum Dominum, *cap. dilectus extra de procur. Bisignet. decis. 16. de*
309 *dilat.* † etiam quod intentetur spolium, dumodo nullo modo probatum fuerit, quia si aliquo modo licèt non bene fuisset probatum, denegaretur.

310 Actori verò, vel Procuratori speciali Rei, huiusmodi dilatio non conceditur. Debuit enim venire instructus: debetque
312 peti regulariter † ante terminum ad arti-
313 culandum bene seruatum, † nisi post dictũ terminum mutaretur persona, vel nouum
314 Ius impetraretur. Quia tunc † vtroque casu, in quacumque parte iudicij concedi potest, & est, sicut dixi de alijs dilationibus respectu termini, vel loci, arbitraria,
315 Iudici, & † potest eius arbitrio augeri, ac minui, etiã parte non citata, *Cassad. dec. 1. 2. & 3. de dilat. Vestr. lib. 4. cap. 2. fol. 80. Stafil. d. cap. 18. fol. 330.*

316 Datur † etiam aliquando dilatio vtriq; parti propter absentiam Aduocati, vel Procuratoris, à quo causa pendet, si breui tempore est reuersurus. Denegatur tamen
317 in casu longæ absentiæ, † tunc enim debet alter Aduocatus, vel Procurator inueniri *Felin. in cap. ad hoc Reus, in princ. extra vt lit. non contest.*

318 Et Auditores Rotæ possunt, † vigore Innocentianæ, in quibuscumque dilationibus, de consensu aliorum Auditorũ, lapsa prima dilatione, concedere secundam, & hæc procedunt in ciuilibus.

319 In criminalibus verò, † & in causis non
320 capitalibus, dandæ sunt accusatori † duæ, Reo verò sunt dandæ tres dilationes, *d. l. fin. vbi glos. & DD. & post alios Fas. nu. 50. ff. de fer. Guazzin. tom. 1. nu. 3. fol. 325.* quod
321 obseruatur † de consuetudine, etiam in crimine adulterij, *Bald. in d. l. fin. num. 14.*
322 Licet † contrarium esset de Iure seruandũ, *l. crimine ff. ad l. Iul. de Adulter.* De consuetudine autem materia † dilationum, vt su-
323 pra diximus, est arbitraria Iudicis, ideò †
324 aliquando plures reo, aliquando vnica conceduntur; Accusatores † verò vltra
325 duas obtinere non possunt, præcipuè si adsit suspicio calumniæ, quo † casu aliquando fuerunt coacti ad promittendum aliquam pœnam fisco, vel ad fideiubendum

de

327 de reficiendo † expensas,& hoc secundum remedium de stilo seruandum est, vt dicit *Cagnol.in rubr.ff. si quis ius dice. non obtemp. Clar.q.48. vers.quarto.* In simili in appellatione Instigatoris,alia dicit *Guazzin.ad defens.reor. defens. 36. cap.14. num. 3. & 4.* & in proposito dicit *idem tom.1. num.5. dicto fol. 325.*

328 Et dilationes omnes † sunt communes de Iure vtrique parti,quamuis in criminalibus non obseruetur, propter ordinem quem seruant in compilando prius processum informatiuum, & deinde repetitiuum, & succeſſiuè defensiuum, sicut in ciuilibus *Clar.ibidem in fin. Guazzin.defens.*
329 *24.cap.4. num. 10.* Et debetur † Reo etiam sponte confesso, & conuicto dari dilatio, & terminus ad faciendas defensiones, antequam condemnetur, etiamsi non petatur, *Salic. in l.2. num.7. C. de cust. Reorum. Marian. in cap.qualiter,& quando num. 232.*
330 *extra de accus. Boss. in tit. de sent.in princ.* † in tantum, vt etiam Princeps de plenitudine potestatis, non possit tollere Reo suas defensiones, *Bald. in l.3.§.si is pro quo.ff. quod quisque Iur. Soccin.cons.266. num. 46. Clar. quæst. 49. vers. est igitur.*

331 Neque potest Reus, † quando agitur de imponenda pœna corporis afflictiua, renunciare suis defensionibus *glos. in l.pactum inter hæredem ff. de pactis. Clar. d.q.45.vers. quæro nunc. Guazzin. defens. 27. cap.1.*

332 Posset enim multa deducere † contra propriam confessionem, ex quibus non veniret puniendus, vt latè per *Clar q.55.&*
333 *Guazzin.loco cit.* nisi Reus † esset captus in fragranti crimine, & sponte confiteretur delictum, vel esset legitimè conuictus, aut
334 esset periculū † maioris scandali,& si propter atrociratem delicti esset concitata seditio in populo,quia tunc posset absque sententia puniri, *glos. in l. rectus fustium ff. de his qui notantur infam. Bald.in l. vt vim. ff. de Iust. & Iur. Boss.in tit.de denunciat. num.10. Clar. q.8. vers. sed numquid & d. q.49. vers. quæro nunc. & Guaz. vbi supra.*

De huiusmodi materia, in quibus casibus possit Reus renunciare † defensionibus, vel non factis defensionibus sententia
335 ferri contra ipsum, dicit *Felin. in cap. cum dilecti extra de accus. & in cap. cum venissent num.4. extra de testibus. Guaz. dicta defens. 27. cap.1.*

Et quia tam in ciuilibus, quàm in criminalibus fertur regula, quod dies † termini non computantur in termino, quo
336 modocumque præfigatur, *aut Guido pap.432.*
337 *272.* quomodo hoc intelligatur † quando computetur, vel non computetur, videndus est *Genuin.cap.1.9.siquis a dicto capitulo*

Franc. in cap. super eodem num. 19. extra de appell.& Guazzin.defens.24.cap.4.num.9. & dicam *tit. de appell.*

Similiter quando mensis intelligitur de
338 triginta,& de triginta vno diebus, annus quomodo currat,quando inceptus habeatur pro completo, videndus est *Boss. in tit. quomod.proced.per actio. in delict.num.25.*

339 Notandum est tamen † vnum generale, quod probationes factæ sine dilatione,vel extra tempus dilationis,valent *Bart. Bald. & alij in d.l.fin. ff. de feriis. Afflict.dec.35.*

340 Pendente † autē dilatione, Iudicis officium conquieſcit, in tantum, vt gesta per
341 eum interim sint † nulla, neque possint de expresso etiam consensu partium ratificari, *l. si pars vbi Bald. C. de dilat. idem Bald. in l.pen. C. de dilationib.* nisi Iudex reuocet
342 expresè † dilationem, quia tunc etiam nō expectato termino, potest ad vlteriora procedere, *Franc, in cap. significauere nu.15.*
343 *extra de appell.* vel cesset † causa, propter quam fuit commissa dilatio, *Bald.in cap.2.*
344 *extra de dilat.* aut † actus, qui fiunt non sint in præiudicium termini, & dilationis, vt late *Kant.cap.de nullit.Iurisd.ordin. n.157.*
345 sententia † autem lata nullis datis dilationibus, an, & quando sit nulla, dicit *Franc. latissimè in cap.dilecto num.153.vsque ad num.167.*

De Positionibus.

Cap. II.

Quomodo proponantur positiones, & de earum formula, & processu.

Artic. I.

1 *Articuli inseruiunt ad probandum.*
2 *Articulorum,seu positionū exordiū,& formula*
4 *Positiones an producantur cum citatione, & quomodo.*
5 *Positiones,seu articuli producuntur in Broliardo à principali,vel Procuratore,& quomodo.*
6 *Mandatum ad producendum positiones, seu articulos cum iuramento vbi fiat à principali.*
7 *Monitorium de respondendo qualiter fiat,& an personaliter exequatur.*
9 *Citatio ad respondendum positionibus.*
10 *Mandatum de grauando, vel censura, vel pœnis pro confessatis relaxantur ob non responsionem articulis, seu positionibus.*
11 *An sit danda copia positionum & num. 10. Censuræ pro responsione quomodo obtineantur. ibidem.*
Citatio ad videndum iurare testes fit quando reus respondet,& negat. ibidem.

Viso

VIso de probationibus in genere, ad ſpecies deſcendendo, quoniam diximus fieri per partis confeſſionem, omiſſa extraiudiciali per apocas,& huiuſmodi, pro quibus videndus eſt *Mantin.in tract. de confeſs.* deueniemus ad iudicialem, & ideo

Non videmr extra propoſitum, aliquid de poſitionibus, & articulis aſſerere, quia
1 † illis, vt plurimum, vtimur ad probandum vtramque ſubſtantiam Iudicij, perſonarum, ſeu negocij, de quo agitur, per confeſſionem partis, & formula breuiter poteſt eſſe huiuſmodi.

Poſitiones, & articulos infraſcriptos, dat, facit, exhibet, & producit Procura-
2 tor, & eo nomine Titij contra, & aduerſus Mæuium: quas, & quos petit recipi, & admitti, & ſuper illis per dictum Mæuium medio iuramento tactis,&c.Per verbum credit, vel non credit,ſimpliciter reſponderi. Non ſe adſtringens ad onus ſuperfluæ probationis; De quo &c.

In primis Procurator prædictus repetitis, ac reproductis repeti,ac reproduci de Iure, ac ſtylo ſolitis, ponit, ac quatenus opus ſit, probare vult, & intendit.

Qualiter &c. d. D. Ponens mutuauit
3 ipſi D. Mæuio † ſcuta quinquaginta monetæ.

Qualiter talis mutuatio fuit facta Romæ in tot duplis Hiſpaniarum, Vngaris, & in moneta argentea.

Qualiter d. numeratio fuit facta domi D. Caij, poſitæ in regione Triuij, in Platea, &c.

Iſtæ poſitiones producuntur prætia ci-
4 tatione ad dicendum † contra poſitiones, & articulos in forma, ſupra tradita.

Deinde veniente die, ſub qua cadit citatio, dictæ poſitiones producuntur in Broliardo à Principali, vel à Procuratore
5 ſpecialiter ad ponendum ſic, & ſic deputato: & multi † vt cautè agant, quando non poſſunt ex ſe illas producere, faciunt in illarum calce mandatum procuræ, ad
6 eas producendum † cum iuramento.

Poſtmodum reproducitur citatio in actis, et obtinetur ſolitum decretum; et ſucceſſiuè Notarius dabit monitorium de reſpondendo, quod poterit eſſe ſub infraſcripta forma.

De mandato,etc. Et ad inſtantiam,etc.
7 † Moneatur D.Mœuius ex aduerſo principalis, quatenus infra triduum, etc. ab executione præſentium computandum, ſub pæna confeſſatorum, aliiſque etc. debeat realiter, et cum effectu poſitionibus, et articulis in actis pro parte Inſtantis productis, ſingulariter, ſingulis, ſimpliciter, et explicitè, per verbum credit, ve non credit,medio iuramẽto tactis,reſpondiſſe, debitamque reſponſionem dediſſe, et præſentibus omnino paruiſſe, etc. alias dicto triduo elapſo, poſitiones, et articulos: pro confeſſatis pronunciari, et ipſum Aduerſarium pro confeſſo, et conuicto haberi vidiſſe, et audiuiſſe, omni meliori modo; et de hoc monitorio in iſta formula loquitur *Saluſt. Tiber. in ſua praxi cap.12.num.12.lib.2.*

8 *Veſtrius vero* † *lib.5.cap.14.nu.4.* ponit aliam formulam:videlicet, Quatenus infra triduum, debeat medio iuramento ſingulariter, ſingulis per verbum credit, vel non credit, ſimpliciter reſpondiſſe,ſub pena excommunicationis. Sacrum enim Palatium non admittit,quod ſic monitus
11 pro confeſſo habeatur,vt dicit *idem Veſtr.* quod et ſeruat Auditor Cameræ, qui regulariter non vtitur iſta confeſſione per contumaciam inducta, *iuxta cap.2. de confeſſis*,ſed potius vtitur, vel excommunicatione,licet de raro, ſicut facit Rota, quia habet in facultatibus procedendi per cenſuras: vel ſolet vi mandato de grauando loco pronunciæ pro confeſſatis, in aliqua ſumma diurna,iuxta facti, et perſonarum qualitatem, et loco verborum ſub pæna confeſſatorum, ſolet apponere, ſub pæna mandati de grauando, in ſumma diurna per D. declaranda, et iſta praxis tanquam frequentior non habet controuerſiam.

Hoc monitorium debet perſonaliter exequi, et executum reproducitur ab ipſo Curſore, vt dicam infra de alijs monitorijs, et poſt reproductionem fit etiam citatio perſonalis ad reſpondendum prout infra.

Citetur Mœuius exaduerſo principalis
9 ad reſpondendum † poſitionibus in actis per Inſtantem cum iuramento productis, alias videndum illas pro confeſſatis haberi. Et hoc ſi quis vtitur primo monitorio; ſi verò vtitur ſecunda formula, dicitur, aliàs videndum declarari, ſe in excommuuicationem, et cenſuras incidiſſe; ſi vero vtitur tertia formula,dicitur,alias videndum ſe grauari, et pro grauamine relaxari mandatum executiuum in ſumma diurna per D. declaranda ad p. d.

Executa citatione,illa reproducitur pe-
10 nes notarium,et in primo caſu Iudex pronunciat pro confeſſatis, in tertio relaxat mandatum pro ſumma ſibi arbitraria. In ſecundo verò relaxat cenſuras,precedente aliquo termino ad hoc vt Reus tali pæna mulctatus,tedio affectus cogatur reſpondere: cum hac tamen differẽtia,

quod quando vtitur confessione, eius vigore procedit ad vlteriora, secundum opinionem dicti Salutij: quando vero vtitur grauatoria, dat mandatum in manibus Actoris, et iste dat Birruario, qui eius vigore quotidie exigit, vel à Reo, vel ab eius bonis, summam in mandato contentam, vt in sui beneficium vertat, donec prohibeatur à responsione facta.

Sed quando vtimur censuris, post declarationem illorum, & subsecutam publicationem, & denunciationem, si denunciatus sustinet per decem dies, citatur ad docendum se paruisse litteris declaratorijs; & si non docet de partitione, deuenitur ad inuocationem brachij secularis, cuius vigore fit executio, quod tamen nunquam vidi adhuc contigisse meo tempore, & de eorum tempore dicunt similiter *Salust. & Vestr.* locis citatis.

Post decretum obtentum, fit illius intimatio, vel qualiter D. pronunciauit pro confessatis, vel qualiter relaxauit censuras, vel qualiter relaxauit mandatum de grauando, iuxta formam decreti, quod fuit obtentum. & de huiusmodi praxi præter supradictos loquitur etiam *Rota apud Ludouis. dec. 460. n. 14. vbi adden. n. 18.*

Quando proceditur cum cõminatione censuratum, quod credo etiam posse fieri coram Auditore Cameræ vigore facultatum sibi datarum *à constitutione 28. Pauli V. §. 20. & seqq.* est necessaria seruatio quatuor terminorum ad docendum se paruisse monitorio de respondendo positionibus, primo pro prima, secundo pro secunda, tertio pro tertia, & quarto pro quarta, & superabundanti dilatione, addendo in istis tertia, & quarta, nec non ad videndum se excommunicari, excommunicatumque, & vti talem publicè denunciari mandari, & litteras declaratorias in solita forma decerni, & concedi ad p.d. cuius decretum fiet, Nisi in fratres, pro maiori processus firmitate, & triduo elapso bonum erit citare inobedientem ad videndum relaxari litteras declaratorias iam decretas, & quatenus opus sit de nouo decerni, et relaxari. Hoc autem colligo ex *formulario antiquo Rotæ*, et ex eo, quod vt dicam infra, antequam quis excommunicetur, debent præcedere plures solitæ monitiones, vt in tit. de declaratoria, et postea procedẽdum erit ad aggrauatoriam, et reaggrauatoriam, et ad brachium seculare, iuxta ea, quæ dicit *Vestr. vt supra d. lib. 5. cap. 14. num. 4. per totum*, vbi quod elapso triduo proceditur ad pœnas in monitorio contentas, excommunicatur, declaratur, et declaratus denunciatur, et si excommunicationem per decem dies sustinuerit, deuenitur ad inuocationem brachij secularis.

Quod dixi, posse fieri etiam coram Auditore Cameræ vigore eius facultatum, seruatur in Rota sine difficultate, quia hoc supremum Tribunal non attendit confessionem illam, quæ resultat ex dicta pronuncia pro confessatis, vt testatur *Vestr. vbi sup.*

An autem antequam conuentus respondeat, debeat habere copiam positionũ, diuersus est stilus, et in Curia sine difficultate conceditur, præterquam in foro Capitolino, et in Curia Vicarij, vt dicunt *Addentes ad Vestr. d. lib. 5. cap. 14. num. 33.* qui etiam de diuerso stilo testatur de Tribunalibus Italiæ.

11 Ideo † si Aduersarius habita copia, vel non habita, respondet, et negat, fit citatio ad videndum iurare testes, et mandari examinari, vt infra notabo, et idem erit faciendum, si in parte illas confitebitur ad effectum probandi, quod fuit negatũ.

Quomodo, & quando sit respondendum positionibus.

Artic. II.

12 *Responsio positionum qualis esse debeat.*
13 *Responsio facta per verbum, non credit vt ponitur, nec ad effectum &c. an sit sufficiens.*
14 *Reus qualiter cogatur respondere positionibus breuibus, & factum simplex continentibus.*
15 *Positionum si sit vna vera, & altera falsa, potest vtraque negari.*
16 *Positionibus per quæ verba respondendum sit.*
17 *Positiones an debeant fieri positiuè, vel interrogatiuè.*
18 *Reus non tenetur respondere, si obstat exceptio impediens litis ingressum.*
19 *Reus non tenetur respondere positioni continenti crimen contra ipsum.*
20 *Reus debet respondere in casu licito in quacumque parte iudicij.*

12 REsponsiones tamen debent esse simplices, putà, credit, vel non credit, alias cogetur reus denuo respondere: satis tamen erit, si respondendo dixerit, non credit, vt ponitur, nec, vel, et, ad effectum ad quem ponitur, hæc enim responsio fuit reputata sufficiens *à Ludouisio dec. 282. num. 10.*

Huiusmodi positiones à practicis breues, et paucis verbis concipiuntur, et debent continere purum, et simplex factum, adeo vt vna cum altera, non sit intricata,

alias

Digitized by Google

aliis reus non cogeretur respondere, posset etenim euenire, vt vna duas cõtineat, & altera non sit vera, saltem modo, & forma qua ponitur: hoc enim casu reus vtrãque negare potest, puta si est verum mutuum, & non est vera quantitas. *Papien. verb. exceptio contra positiones fol. mihi 63.*

16 Quod positionibus sit respondendum, per verbum credit, vel non credit, est ter. *in l. 2. in princip. §. quod obseruari, C. de iur. cal. in c. præsentium de testibus, & attest.* & tu etiam videbis *Natt. conf. 59. nu. 2. 7. & seqq. Vestr. lib. 5. cap. 14. num. 14.*

17 Sed aduertẽdum est, quod non possunt fieri interrogatiuè, sed debent fieri positiuè *Mascard. conclus. 1176. num. 23.*

Nec tenetur reus respondere, quando
18 obstat exceptio, quæ impedit † litis ingressum, vt putà excussio, vel præscriptio, *Crauett. conf. 263. circa finem.*

Prout neque tenetur respondere posi-
19 tioni, quæ contineat † crimen eius, qui respondere debeat, *Bart. in l. transactione, C. de transact. Mascard. conclus. 1177. num. 59. vbi pro, & contrè.*

Et in casu licito tenetur respondere in
20 quacunque † parte iudicij, etiam post conclusionem in causa, & post sententiã *Menoch. de recuperan. remed. 1. nu. 219. Vestr. lib. 5. cap. 14. num. 12. & 39.*

In quo casu positiones sint permissæ.

Artic. III.

21 *Positio an detur post publicationem testium pro habenda tantùm responsione.*

22 *Positiones an fiant elapso termino ad probandum.*

23 *Positiones habentur pro veris, si respondens super vna conuincatur de mendacio.*

24 *Responsio referens se ad instrumentum, an sit bona.*

25 *Responsio si fiat cum aliqua qualitate, an talis qualitas possit diuidi.*

Responsio an possit pro parte acceptari, & pro alia recusari. ibid.

21 AN denegetur in causa iudicij ordinarij post publicationem testium, etiam pro habendâ tantùm responsione? videndus est *Pedemont. decis. 10. nu. 8. & decis. 97. num. 6.*

22 Et an fiant elapso termino ad probãdũ? vide *Ioannem Andream in cap. 1. de confess. in 6. Mascard. d. conclus. 1176. num. 5.*

Quando autem respondens vnam ne-
23 gauit, & conuincitur † de mendacio, reliquæ omnes habendæ sunt pro veris *Cestr. conf. 302. lib. 2. Vestr. in prax. lib. 5. cap. 14 num. 25.*

Si verò respondens referat se ad instru-
mentum; & dicat, credo, prout in in stru-
24 mento, si tale † instrumentum fuit producta, dicitur bona responsio *Ioseph Ludouic. decis. 8. parte prima.*

Etsi respõdens credat cum aliqua qualitate, tunc talis qualitas non poterit diuidi; vt putà, recepi, sed restitui; non po-
25 test enim † pro parte acceptari, & pro alia recusari. *Menoch. cas. 93. lib. 2. num. 24. Boer. decis. 243. & Pedemon. decis. 176.* sed melior erit responsio, quod recepi restitui.

Quomodo producantur, & pronuncientur.

Artic. IV.

26 *Reus non tenetur respondere positionibus sine iuramento, & mandato speciali datis.*

27 *Minor respondens positionibus an sibi præiudicet, etsi agatur cum Ecclesia.*

28 *Positiones vt pronuncientur pro confessatis, quid requiratur.*

29 *Positiones an possint pronunciari pro confessatis contra tertium possessorem.*

Possessor non tenetur respondere positionibus in sui præiudicium, si est tertius.

30 *Articulans non fatetur.*

31 *Articuli dati cum iuramento plenè probant.*

32 *Positionum copia non datur, quando positio concernit factum proprium.*

33 *Purgatio mora an detur in respondendo.*

34 *Restitutio pro noua responsione an detur, si positiones fuerint habita pro confessatis.*

35 *Responsio positionum qualiter habeatur ab absente principali.*

36 *Procurator Dominus litis effectus an teneatur respondere, & an idem Syndacus.*

37 *Iudicium potest ab articulis incipere, si summariè proceditur.*

38 *Respondens cum protestatione reuocandi, si de iure non tenetur respondere, optimè facit.*

39 *Protestatio reuocandi responsionem, quatenus de iure &c. quid operetur.*

ET si non fuerunt datæ cum iuramen-
26 to, & mandato speciali † procuratorem, vt supra, non tenetur reus respondere, *Surd. decis. 58. nu. 11. & Rota in Asculana societatis 28. Iunij 1628. coram bon. mem. Card. Virili penes Post. de manut. decis. 314.*

Minor autem, qui respondet illis, iun-
ctis † adminiculis, sibi præiudicat, præser-
27 tim si agitur cum Ecclesia, & in isto casu cessant statuta de Contractibus sine certa solem-

ſolemnitate non valituris, *Rota Macerāten. Prædy 19. Ianuarij 1624. coram bon. mem. Remboldo in fol.* & hinc infer quod etiam minor tenetur poſitionibus reſpondere.

Vt autem poſitiones pronúcientur pro
28 confeſſatis, debent † concurrere requiſita per *Franch. in cap. 2. num. 9. de confeſs. lib. 6. Seraph. deciſ. 408. num. 4.* & fuit dictum *in Romana dotis 21. May. 1625. coram b. m. Coccino deciſ. 607. tom. 3. p. 4. recent.* Quos refert *Rota in Bononien. Saluiani 11. Jan. 1627. coram b. m. Card. Virili apud Fenzon. ad ſtat. Verb. deciſ. 39.*

Vbi etiam habetur, quod tertius Poſſeſſor non tenetur illis reſpondere in ſui præ-
29 iudicium, circa † poſſeſſionem, & contra illum non poſſunt pronunciari pro confeſſatis.

Si verò fuerint dati articuli, ſine iura-
30 mento, datur regula, quod Articulans non fatetur. *Ludouiſ. deciſ. 247. nu. 15.*

31 Sed dati cum † iuramento plenè probant, contra Articulantem. *Ludouiſ. deciſ. 275. num. 2.*

Poſitionum copia non datur in certis
32 Tribunalibus, quando † poſitio cõcernit factum proprium, *Farinac. q. 139. num. 35. lib. 2.* Maximè quando eſt reſpondendum per verbum credit, vel non credit, *Veſtr. lib. 5. cap. 14. num. 35.*

33 Et an detur † purgatio moræ in reſpondendo, *Theſaur. dec. 18. nu. 2. Papien. verb. except. contra poſſeſſ. gloſ. 1. fol. 64. num. 2.*

Et ſi fuerint pronunciatæ pro confeſſa-
34 tis, regulariter non † non datur reſtitutio pro noua reſponſione *Theſaur. deciſ. 18. nu. 2. Papien. d. verbo exceptio contra poſſeſſ. dicto num. 2.*

Quando Principalis non eſt in loco iudicij, tunc datur delegatio directa alicui
35 iudici, cum litteris ad locum, vbi principalis degit, pro habenda reſponſione. *Capel. Toloſan. quæſt. 233. Papien. vbi ſupra Marant. in repet. l. ſi Actor num. 63. de Procurator.*

An verò Procurator Dominus litis effectus poſſit reſpondere, eſt viden. *Theſaurus deciſ. 17.*
36

Et an poſſit reſpondere Syndicus; videndum eſt *cap. in pertractandis, de iuram. calumn. Bertacch. Repertor. in verbo, Syndicus.*

Notabile eſt, & in Practica quotidie
37 euenire poteſt, quod ab articulis poteſt iudicium incipi, ſi ſummariè proceditur, *Natt. conſ. 117.*

Et datur optima cautela illi, qui debet reſpondere, quod proteſtetur, quod in-
38 tendit reuocare reſponſionem, ſi de iure reſpondere non debet, *Pedemont. dec. 176 num. 2. Mancin. de iuram. par. 2. art. 2.* Hæc enim proteſtatio ſaluat omne ius, & facit, quod ſi reſponſio danda non erat, data † non cenſeatur, vt *d. deciſ. Pedemont. loco citato.*
39

Sciendum eſt etiã, quod reſpondens, ſi in reſponſione poteſt detegere turpitudinem
40 propriam, † non tenetur reſpondere *Verall. deciſ. 327. par. 2. num. 4.*

Quibus in caſibus denegetur reſponſio.

Artic. V.

41 *Reſpondens non tenetur reſpondere vbi detegitur propria turpitudo. & num. 41.*

42 *Poſitio eſt inuenta loco probationis, nec admittitur, niſi deficiente probatione.*

43 *Poſitioni obſcuræ, vel negatiuæ non eſt reſpondendum. & num. 44.*

45 *Poſitioni datæ contrariæ alteri poſitioni datæ per aduerſarium non eſt reſpondendum.*

46 *Poſitioni incertæ, multiplici, vel copioſæ, aut alternatiuæ, an reſpondendum ſit. & num. 47. 48. 49.*

50 *Tertius non poteſt cogi pro alio, ſed tantum pro ſe, ſi facit partes in iudicio.*

51 *Venditor an teneatur reſpondere reo ponenti contra emptorem, & inſtanti, vt venditor reſpondeat.*

52 *Cedens an dicatur eſſe in iudicio, mediante perſonâ ceſſionarij, & ideo poſſit vocari.*

53 *Cedens an dicatur in lite, & quando.*

54 *Confeſſio cedentis an noceat ceſſionario.*

55 *Cedens cur non poſſit nocere ceſſionario.*

56 *Cedens contra ceſſionarium an cogatur ad reſpondendum, & poſſit induci tanquam teſtis. & num. 57.*

58 *Poſitioni iuris an ſit reſpondendum.*

59 *Poſitioni non eſt reſpondendum lapſo termino ad probandum.*

60 *Reſpondens in prima inſtantia non cogitur reſpondere in ſecunda.*

61 *Poſitionibus an debeat reſpondere habens authorem de euictione.*

Et quid habens fundatam intentionem ſuper inſtrumento, partis confeſſione, vel teſtibus ibidem.

62 *Poſitio non eſt permittenda ſuper his, quæ in animo conſiſtunt.*

63 *Poſitio ante litem conteſtatam non datur, niſi ſimus in cauſa ſummaria.*

64 *Reſponſio in poſitionibus an ſit veritatis, vel credulitatis.*

Inquiſitio de periurio an poſſit fieri contra reſpondentem poſitionibus. ibidem.

65 *Aduocatus non cogitur poſitionibus reſpondere.*

66 *Poſitionibus in poſſeſſorio recuperandæ. & l. fin. Cod.*

Digitized by Google

Cod. de edic. D. Adr. tollend. respondendum non est.

67 *Responsio an sit danda in facto alieno, si facit ad causam. & num. 68.*

68 *Respondens debet habere terminum ad se informandum.*

70 *Reus an cogatur respondere per verbum credulitatis, vel veritatis.*

71 *Positiones an possint post modicum temporis euocari.*

72 *Positionibus an sit respondendum in præsentia Aduocati, vel Procuratoris.*

73 *Confessio ficta non dicitur releuans, & in Rota non attenditur.*

Secus in Curia Capitolina. ibid.

IN summa, casus, in quibus quis non tenetur respondere, sunt multi. Primo
41 quando † continet crimen, vt supra. Secundo quando sunt interrogatiuè, vt supra *Caputaq. decis. 327. num. 2. par. 2.* Tertio quando alias fuit decisum cõtrarium per viam iuramenti, *Mancin. de iuram. par. 2. art. 2. num. 18.* Quarto quando datur contra instrumentum, & continet contrariũ. *Perusin. decis. 8. num. 3.* Et ratio est, quia positio est inuenta loco probationis, ideo nisi adsit defectus probationis, nõ admittitur *Speculat. de posit. §. 3. num. 3. & 4.* Tiro
42 tamen † practicabit contrarium, quando vult clarius probare id, quod iam probatum est, *Mascard. conclus. 1177. num. 8.*

Quinto idem dicemus, si positio est ob-
43 scura, vel † generalis, seu generalissima, *Mancin. vbi supra num. 23. & 24.*

44 Sexto, idem, si erit † negatiua. *Mancin. ibid. num. 30. & Mascard. d. conclus. 1177 nu. 29.* Licet contra videatur *Glos. & text. in cap. 1. de confess. in 6. Papien. verbo exceptio Glos. negatiua.*

Septimo, quando positio data per alte-
45 ram partem est contraria † alteri positioni datæ per Aduersarium. *Surd. decis. 196.*

Octauo nec tenebitur respondere in-
46 certæ † positioni. *Mancin. vbi supra num. 22. Papien. verb. exceptio cõtra positiones, vers. incertæ num. 2.*

Nono, nec tenetur respondere multi-
47 plici † positioni, *Pedemontan. dec. 176. nu. 1. Mancin. vbi supra num. 29.* exempla autem ponuntur per *Mascard. dicta conclus. 1177. num. 38.*

Decimo, neque captiosæ positioni est
48 permittenda responsio *Caputaq. decis. 327. num. 3. par. 2. Vestr. lib. 5. capit. 14. num. 19.*

49 Vndecimo † nec positio alternatiua est permittenda *Mancin. vbi supra num. 22.* & dixit *Rota in Romana Cambiorum 11. Ianuarij 1600. coram Cardinale Lancellotto in fol.*

Duodecimo, tertius non potest cogi
50 pro alio, sed † tãtum pro se, si facit Partes in Iudicio *Text. est clarus in l. si fine §. alius de interrogat act.* vide *Speculat. de posit. §. 1. in principio, Rot. in Bononien. Saluiani 11. Ianuarij 1627. coram b. m. Virili.*

Decimo tertio, si Reus ponit contra emptorem, & instat, vt Author eius, scilicet venditor respondeat, talis venditor
51 non † tenetur respondere: quia non agit, nec excipit; vt egregiè *Surd. consil. 82. num. 24.* Et ratio est, quia tenetur de euictione. Contrarium verò videtur tenere *Imola in l. facta, §. si hæres col. fin. verb. potest respondere, ad Trebell. per text. in l. fin. de Procurat.*

Decimoquarto licet cedens videatur
52 esse † in Iudicio mediante persona Cessionarij; & ideò videatur posse vocari, & Cessionarium teneri illum ad respondendum exhibere: Contrarium tamen videtur verius, quia cedens non est in lite. *Surd. cons.*
53 *82. nu. 24.* Item, quia † non est Principalis, & quia confessio cedentis non nocet Ces-
54 sionario, si † est facta post cessionem *Afflict. decis. 163. nu. 5. Caputaq. decis. 155. nu. 2. & decis. 259. num. 2. & decis. 331. num. 4. par. 1.* & dixit *Rota in Romana donationis de Iacomellis 10. Decembris 1610. in fine, coram Sacrato dec. 305. p. 3. recent.* Et est optimum consilium apud *Surd. consil. 82. num. 24.*

Ratio autem huius conclusionis vide-
55 tur esse, ne † sit in facultate Cedentis, fraude, & dolo contendo, tollere ius quæsitum Cessionario; quod iura abhorrent. *Abb. in cap. 2. de fid. Instrum. vbi Felin. num. 12. Mascard. conclus. 1174. nu. 2.* & dicit *Surd. d. cons. 82. num. 23.*

Ampliatur, quod hoc est adeò verum, vt Cedens, nec possit non solum cogi ad
56 respondendum, sed † etiamsi induceretur tamquam testis, adhuc repelleretur inductio; & ratio est, quia tenetur de euictione, vt considerat *Surd. dicta consil. 82. num. 24.*

Vt autem in præmissis difficultas aufe-
57 ratur, est videndus *Bertrandus consil. 219. nu. 17. lib. 2. Cephal. cons. 21. per tot. Marant. in repetitione legis, si actor, num. 59. de Procurat. Mascard. conclus. 374. num. 5.*

Decimo quinto positioni iuris, neque
58 est † respondendum, *Mancin. de iurem. loco*
59 *cit. num. 24.* idem dices, † si est lapsus termi-
nus ad probandum; *Rota decis. 20. de Testibus in antiq. Vestr. & lib. 5. cap. 14. nu. 12.* Sed contra hanc opinionem est *Marsil. singul. 20. Menoch. recuperan. remed. 1. nu. 219. Glos. 1. in cap. 1. de confess. in 6. Hieronym. de Mont. fin. regund. cap. 46. per tot. & Ioseph Ludouic. dec. Perus. 8.*

Sub-

Sublimitatur quando eſt lapſus terminus ſtatutarius, *Lanfranc. in cap. quoniam contra de inſtrum.edit. num.* 26. & ſi facit ſe-
60 mel † reſponſum in prima inſtantia, non cogitur reſpondere in ſecunda, *Mancin. vbi ſupra num.*26. *Afflict.deciſ.*216. *num.* 1. *& Oſaſc.dec.*14.*num.*8. Contrarium tamen quod pluries poſſit cogi, quia poteſt eſſe, quod hodie non credam, & cras credam, eſt opinio *Rot. deciſ.* 1. *de confeſſ. in antiquis*.

Decimoſexto, quando habet quis authorem de euictione, nec tenetur reſpondere, prout neque tenetur ille, qui habet
61 fundatam † intentionem ſuper inſtrumento, vel Partis confeſſione, vel teſtibus. *Mācin.vbi ſupra num.*27.*&* 28.

Decimo ſeptimo ſuper ijs, quæ conſiſtunt in animo, †minus eſt permittenda
62 poſitio, ſicuti neque ſi contineret excommunicationem, vel materiam obiectiuam. *Mancin.vbi ſup.num.*32.33.*&* 34.

Decimo octauo, nec datur ante litem
63 conteſtatam, niſi ſimus in † cauſa ſummaria, *Gloſ.in cap.*1. *de confeſs. in* 6. Et idem dices, vbi poteſt recuſari iuramentum deciſiuum. *Mancin. vbi ſupra num.* 36. *&* 38.

An autem reſponſio in poſitionibus ſit
64 veritatis, vel credulitatis, & an poſſit contra reſpondentem inquiri de periurio? negatiuè reſpondit *Oſaſc. conſil.* 203. *nu.* 26.

Decimo nono, Aduocatus neque cogi-
65 tur reſpondere † poſitionibus, *Speculat. de poſitionib.* §.3.*num.*6.*Gloſ.in cap.*1.*verb.confeſſio, de confeſs.in* 6. contra tamen videbis *Surd.dec.*17.

Vigeſimo, neq; videtur reſpondendum
66 poſitionibus † in poſſeſſorio recuperandæ. *Rimin.iun. conſ.*543. *num.*1. *lib.*5. Et neque eſt reſpondendum in poſſeſſorio *legis fin. C.de edict. Din. Adr.toll.Bald.in d.l.fin. nu.*9. *& conſ.*189.*num.*3.*lib.*3.

Vigeſimo primo in facto alieno non
67 tenetur reſpondere, ſecus ſi facit ad cauſam, tunc † enim tenetur præcisè reſpondere *Maſcard.concluſ.*1177.*aliàs* 1181. *nu.*25. vbi declarat factum alienum tunc dici,
68 quādo nō facit ad cauſam: & ad † illud nemo tenetur reſpondere, vt ſub *num.* 24. Sed quando facit ad cauſam, præcisè reſpondere tenetur, vt *d.nn.* 25. ſecutus *Speculat. de poſit.*§.*ſupra num.*10.*&* 11. Sed quando
69 dicitur reſpondere, debet dari terminus ad ſe informandum, *Maſcard. vbi ſupra num.* 28.

An autem cogatur reſpondere per verbum credulitatis, vel veritatis, habita diſtinctione, an ſit iuratum de veritate tantū
70 vel † de calumnia tantum, eſt videre. *Gloſ. in cap.*1. *verb. ſtatuimus, poſt med. de confeſſ. in* 6.

An etiam poſſint reuocari poſitiones
71 poſt modicum, puta † die ſequenti, videndus eſt *Veſtr.lib.*5. *cap.*16. *num.*6. & an poſſint reuocari incontinenti, videndus eſt *Maſcard.concluſ.*350.*num.*10. *& Gabr. concl.* 1.*de reg.iur.*

72 Quando illis † eſt reſpōdendū per Principalem, tunc non debet eſſe præſens Procurator, nec Aduocatus, niſi eſſemus in ruſtico, idiota, & muliere, *Marant.in l. ſi actor.num.*67.68.*Gloſ.*1.*in d.cap.*1.*de confeſs. in* 6.

73 Confeſſio tamen † ficta, vt puta pronunciatio pro cōfeſſatis, nō dicitur releuans, nec attenditur in Rota, & Tribunali A.C. niſi actor afferat etiam alias probationes, & ſic practicari vidi multoties ex opinione *Rotæ in Romana vineæ* 11. *Decembris* 1613. *coram Innocentio X.* Contrarium tamen practicatur in Curia Capitolina, vbi ex forma notorij Statuti talis confeſſio facit concludentem probationem, dummodo pronunciatio facta fuerit in Iudicio valido citato Principali, & Procuratore in manibus domeſticorum, vel ſaltem affixa copia oſtio, cum præſentia vnius teſtis ad formam Statuti *cap.*59.*lib.*1. *d. Romanæ vineæ* 11. *Decembris* 1613. *coram Innocentio Decimo*.

Si quis autem poſitionem negauerit, nō poteſt vti confeſſione reſultante ex earum productione *Surd.dec.*196.*num.*3.

Qualis poſsit eſſe reſponſio poſitionibus, & de clauſulis præſeruatiuis.

Artic. VI.

74 *Reſponſio poſitionum quando debeat eſſe credit, vel non credit.*

75 *Adiectiua, alias non credit vt ponitur, & ad effectum ad quem ponitur, quid operetur. & num.*76.*&* 77.

78 *Negationes non credit &c. nec ad effectum &c.qualiter accipiantur ſæpius à criminalibus. & num.*79.

80 *Clauſula admitti ſi, & in quantum ſine præiudicio impertinentium, & non admittendum quare fuerit adinuenta.*

81 *An Iudex remiſſoriæ poſſit cogere ad reſpondendum poſitionibus abſque ſpeciali facultate.*

82 *Clauſula, non ſe aſtringens, &c. quid operetur.*

83 *Clauſula, & ſi non credit de tot. &c. quare apponatur.*

84 Mi-

Digitized by Google

84 *Minor reſpondendo poſitionibus ſibi præiudicat.*

85 *Fideiuſſor reſpondendo poſitionibus non præiudicat principali nec correo.*

QValis autem reſponſio ſit magis adequata? Eſt aduertendum, quod ſi poſitio erit clara, & pura, & non
74 patietur †exceptionem, tunc reſponſio debebit eſſe, credit, vel non credit: ſi autem eueniet, vt ſolet ſæpius accidere, quod illa ſit induſtrioſa, & ſuſpecta, tu dabis reſponſionem tibi benè viſam in conſciẽtia; & deinde addes: alias non credit, vt po-
75 nitur, & ad † effectum ad quem ponitur: vt putà ſi agatur de mutuo; ſi mutuauit, reddidit, alias non credit, vt ponitur, & ad effectum, ad quem ponitur; iſta enim adi-
76 ctiua, alias † non credit &c. facit, quod ſi Pars acquieſcit primę parti reſpõſionis, nihil vltra eſt agendum; ſi verò nõ acquie-
77 ſcit, tũc † ſecundã partem euitare non poteſt, alias non credit, vt ponitur &c. Quia iſta eſt optima reſponſio, *Ludouiſ. d. deciſ. 282. num. 10.*

Quare autem dixerim, & ad effectum ad quem ponitur, ſciendum eſt, quod ita pra-
78 ctica uit ad remouendum anſas calumniatorum, agendi criminaliter, cũ illæ duæ negationes, non credit, nec ad effectum &c.
79 accipiantur ſæpius † à criminalibus pro pura negatiua, & hinc aſſumunt anſam agendi de periurio.

Et ſciendum eſt etiam, quod clauſula, quæ ponitur in decreto, admitti ſi, & in-
80 quantum, ſine præiudicio impertinentiũ, & non † admittendarum, fuit adinuenta ad obturanda ora loquentium; non autem facit, quod poſſit ſaluari, quod ſi articuli eſſent impertinentes, non intelligantur admiſſi. *Afflict. deciſ. 33. num. 8.*

81 An autem Iudex remiſſorię poſſit † cogere ad reſpondendum poſitionibus per verbum credit, vel non credit, dicemus infra, titulo, de remiſſoria in fine.

Cauti patroni cauſarum ſolent apponere clauſulas ſalutares, non † ſe aſtringens
82 &c. quia per eas ponens non cogitur probare ea, quæ non ſunt de neceſſitate, & tollitur omnis ambiguitas; *Gloſ. in l. circa* & ibi *Bart. ff. de probation. & in l. diuus*, & ibi *Alex. ff. de re indic. & Bald. in l. actor Cod. de probat.*

Inſuper quando agitur de quantitate,
83 quare ſoleãt apponere clauſulam, † & ſi non credit de tot, dicat de quot credat, dicit *Iaſ. in l. 1. ff. de verb. oblig. §. ſi ſtipulanti num. 10. in fine, Cagnol. in l. non poteſt ff. de reg. iur. Petus lib. 2. c. 4. num. 21.*

84 Minor reſpõdens † poſitionibus ſibi præiudicat, ſecundum *Rot. in Maceraten. prædi 19. Ianuarij 1624. coram b.m. Remboldo.* Ratio autem quare hoc eueniat, dicit idem.

85 Sed ſi fideiuſſor facit † aliquam reſponſionem, cum qua ſibi præiudicet, nõ tamen præiudicat correo, & quare, dicit *Rota in Romana pecuniaria de Gradis 26. Nouembris 1605. coram Cardinali Marquemontio impreſ. deciſ. 96. p. 3. recent.*

De Remiſſoria in ſpecie.

Cap. III.

Quomodo, & quibus caſibus concedatur, vel negetur Remiſſoria.

Artic. I.

1 *Remiſſoria vtrique litigantium à Rota conceditur.*

2 *Remiſſoria an impediatur à re iudicata, & quomodo.*

3 *Remiſſoria in profanis etiam in prima inſtantia habetur.*

4 *Remiſſoria datur etiam pro ſanando prædicto examine nullo.*

5 *Remiſſoria an, & quomodo detur pro ſanando examine in defectu citationis.*

Remiſſoriam impedire nequit opponens nullitatem examinis, ibidem.

6 *Remiſſoria non datur ad probandas exceptiones perſonales teſtium.*

Remiſſoria non datur ſuper materia Iuditi arbitraria. ibid.

7 *Remiſſoria non datur ſuper re aliàs articulata, & probata.*

Remiſſoria non datur quando meliar ſpecificatio non verſatur in ſubſtantia. ibid.

Remiſſoria an detur petenti reſtitutionem in integrum aduerſus non factam proteſtationem. ibidem.

8 *Remiſſoria non datur niſi probata læſione, cauſæ cognitione, & diligentia propter timorem ſubornationis.*

9 *Remiſſoria attentanti non conceditur.*

10 *Remiſſoria in beneficialibus datur conſentienti ſequeſtro, & vnica ſententia.*

11 *Articulans an dicatur fateri, & quando.*

12 *Examen debet intimari pro die certa, & quare.*

13 *Examinis locus debet omnino parti intimari.*

14 *Probatio requirens peritiam in teſtibus fit per examen peritorum.*

15 *Teſtium depoſitionibus ſuper articulis, vel interrogatorijs, an ſtandum ſit.*

Teſtium dicta ſuper articulis ſapiunt ſuſpicionem ibidem.

16 Te-

16 *Teſtis inueriſimilia deponens repellitur.*
Teſtis quando dicitur inueriſimilia deponere. ibidem.
17 *Teſtis mendax in vno, dicitur mendax in toto.*
18 *Teſtis inductus ab vna parte, an poſſit ab alia examinari etiam ſine citatione.*
19 *Termini iudiciales ſunt vtrique parti communes.*
20 *Examen coactum non ſit ſine decreto Iudicis Parti intimato.*
21 *Teſtis ſemel approbatus an reprobari poſſit.*
22 *Iurium productio, & admiſſio an legitimè fiat à citato ad dicendum contra.*
23 *Articuli regulariter admittuntur in curia.*
Articulorum irreleuantia eſt à Iudice conſideranda. ibid.
24 *Obliuio in teſte præſumitur ſpatio alicuius temporis.*
25 *Frater pro ſorore examinatus non probat.*
Inſtrumentum teſtibus præferri ſolet. ibid.
26 *Examen non releuat, niſi cauſa ſcientiæ reddatur.*
Teſtes debent reddere rationem ſcientiæ, etiãſi non interrogati. ibidem.
27 *Teſtis rẽddens rationem per actus poſſeſſorios an probet dominium.*
28 *Teſtium dicta regulantur à cauſa ſcientiæ.*
29 *Teſtes examinati in diuerſo iudicio an fidem faciant, & quam, & quando.*
Teſtes examinati ad perpetuam rei memoriam an fidem faciant, & quam, & quando. ibidem.
30 *Famulus expulſus non probat contra Dominum.*
Seruus vilis, & tabernarius non probat ſi teſtis inducatur. ibid.
Famulus criminoſus non probat ſi teſtis ſit. ibid.
31 *Paupertas non tollit fidem teſti.*
32 *Affinitas non tollit fidem teſti.*
33 *Teſtis familiaris non probat.*
34 *Teſtis ſine cauſa ſcientiæ non probat.*
35 *Teſtis ſe referens alteri examini, an probet.*
36 *Teſtis ſingularis ſingularitate obſtatiua, an probet.*
Teſtis ſingularis ſingularitate adminiculatiua probat.
37 *Teſtium fides per contradictionem non tollitur in accidentalibus.*
Teſtium fides per contradictionem tollitur in ſubſtantialibus, ibidem.
38 *Teſtis vocans alterum an dicatur ſingularis.*
39 *Teſtes Neapolitani regni fuerunt in Rota valde ſuſpecti, & aliquando non.*
40 *Teſtium regni Neapolitani fides non eſt in Curia accepta.*
41 *Subornatio etiam quotidie cognoſcitur inter homines.*
Nurſinus quidam depoſuit de facto antiquo alieno priuato. ibidem.
42 *Obliuio inducta præſumitur ſpatio certi temporis.*
43 *Remiſſoria qualiter exequatur in partibus.*

EST conſuetudo in Rota, quod quando 1
vni parti fuit † conceſſa remiſſoria, illa conceditur etiam parti contrariæ, ſi aliquando petatur, vt *in Tullen. matrimonij 26. Iunij 1648. coram R. P. D. Ghiſilerio in fol.*

Nec illa impeditur à re iudicata, quando 2
adeſt commiſſio † reſtitutionis in integrum, & materia articulata eſt releuans, vt in *Toletana Decimarum 16. Martij 1648. coram R. P. D. Celſo inter volantes.*

Et ſi materia eſt profana, ſemper etiam 3
in prima † inſtantia de facili obtinetur ſtante releuantia articulorum, vt in *Anconitana pecuniaria 13. Maij 1647. corã R. P. D. Arguelles in manuſ.* Illa quoque conceditur, ſi prima vice examen fuit nullum, pro 4
ſanando tali examine; & ſi pars aduerſa conſentire vellet ſanationi, abſque nouo examine, quando nullitas prouenit ex defectu citationis, non poſſet, ſed requiritur conſenſus † vtriuſque partis, quia teſtes 5
vtrique nocere poſſunt, & qui dat de nullitate examinis, illam impedire non poteſt, vt in *Anconitana pecuniaria 13. Maij 1647. coram b. m. Arguelles in fol.*

Non tamen datur ad probandas excep- 6
tiones † perſonales teſtium per Aduerſarium examinatorum: nec quando articulatur materia Iudici arbitraria, & quæ nõ cadit ſub ſenſu: nec minus ſi probari vult id, quod fuit alias articulatum, & probatum: & quando melior ſpecificatio, pro qua aliquando conceditur, verſatur in cortice non in ſubſtantia: & ſi non petitur reſtitutio in integrum aduerſus nõ factam probationem, etiam poſt didicita teſtificata, neque † obtinebitur, niſi probetur 8
læſio, cauſæ cognitio, & magna diligentia propter timorem ſubornationis, vt in *Piſauren. Iocalium 11. Martij 1650. coram R. P. D. Meltio inter volantes.*

Nec minus illam obtinebit, qui † atten- 9
tauit, vt in *Sanctæ Seuerinæ decimarum 1. Iulij 1650. coram R. P. D. Royas inter volantes.*

In beneficialibus etiam remiſſoria non 10
obtinebitur, niſi conſentiatur ſequeſtro, & promittatur ſtare vnicæ ſententiæ; vt in *Taurinen. prætenſæ optionis 10. Februarij 1651. coram R. P. D. Peutingeriol in fol.* & idem dixerat ante *Rota in Mutinen. Beneficij 26. Iunij coram R. P. D. Arguelles in manuſ.*

Didici etiam, quod articulans non dici- 11
tur fateri, niſi Articuli dati fuerint à Princi-
pa-

cipali cum iuramento, quia tunc concludenter probare, *dixit Rota in Arboren. pensionis 1. Julij 1647. coram R. P. D. Ghisilerio in fol.*

Et debet esse cautus tiro in examine, 12 quia illud debet intimari pro die certa, ad hoc vt possint conduci Interpretes soliti de stilo Curiæ, vt in *Romana successionis de Vicourt 21. Junij 1641. coram R. P. D. Carrillo in fol.* Et idem erit de † loco examinis, 13 quia debet omnino intimari, vt in *Placentina, seu Abulen. decimarum 12. Decembris 1650. coram R. P. D. Celso in fol.*

Et si vult optimam cautelam, quando sibi est facienda probatio, quæ requirat 14 † peritiam, examinare faciat peritos, tamquam testes, vt eum monet *Rot. in Romana hæreditatis 1. Julij 1647. coram R. P. D. Arguelles in fol.*

Testes autem, postquam fuerunt examinati, si diuersimodè deponunt iuxta interrogatoria eius, quod dixerunt super Arti- 15 culis, statur † depositioni super interrogatorijs, quia id, quod dixit super articulis, reddit illum suspectum, quod voluerit seruire parti, quæ illum induxit, *Rot. in Firmana Codicillorum 1. Julij 1644. coram R. P. D. Ghisilerio in fol. & in Elnen. Iurisdictionis 19. Junij coram Reuerendissimo Dunozetto in fol.*

Repellitur etiam, si deponit inuerisimi- 16 lia, quod tunc dicitur † euenire, si deponit de facto de certa die, prope decennium, & non reddit aliquam specificam rationem, tunc enim non dicitur concludere, vt in *Romana dotis prima Julij 1637. coram eodem Ghisilerio decis. 241. par. 7. recen.*

Et si reperitur mendax in vno, dicitur 17 mendax † in omnibus per indiuiduitatem iuramenti, & si ille fuit inductus ab vna parte, quæ nolit illum amplius examina- 18 re, tùc si altera pars † vult eius depositionem, potest illum cogere ad se subijciendum examini, et poterit etiam examinari absque alia noua citatione ad videndum iurare, si iurauerat pro parte eius, qui illum induxerat, quia termini iudiciales 19 sunt † communes vtrique parti. Aduertendum est tamen, quod si illum vult pars cogere, debet obtinere decretum coactionis, 20 & † postea parti intimare, nec testis à patte approbatus quoad personam, potest amplius † reprobari, vt in *d. Romana successionis de Vicourt 21. Junij 1641. coram R. P. D. Casillo in fol.* 21

Et hinc infertur, quod si termini iudiciales sunt communes vtrique parti in ter- 22 mino citationis ad dicendum contra, facta ab vna partium, poterit fieri productio Iurium ab vtraque, & admissio illorum vtramque etiam partem iuuabit, & iura sic producta dicentur de actis legitimè facta.

Regulariter etiam in Curia, semper admittuntur articuli, nisi † sint omnino irre- 23 leuantes, quod est à Iudice considerandũ, & hoc procedit, etiam de stilo Rotæ, vt in *Romana rescissionis concordiæ 14. Martij 1650. coram Eminentiss. D. meo Corrado post Labyrint. credit. fol. 49.*

Vbi etiam habetur, quod in teste præ- 24 sumitur † obliuio spatio alicuius temporis.

Si vellet quis examinare fratrem pro 25 sorore, non probaret, præcipuè † si contrarium eius, quod fuit articulatum, constaret per instrumentum, quia hoc testibus præferri solet, vt in *Romana rescissionis transactionis 29. Maij 1648. coram eodem Eminentiss. Corrado post d. Labyr. credit. fol. 41.*

Et si examinati non reddunt rationem 26 eorum dicti, examen † non est releuans, quia debent illam reddere, etiam non interrogati, quando id, quod deponunt cadit sub sensu: & si agitur de probando dominio, nõ sufficit, quod reddant rationẽ 27 per actus † possessorios, vt in *Barchinonen. alimentorum 15. Decembris 1649. coram Reuerendiss. Dunozetto in fol.* Dicta enim te- 28 stium † regulantur à causa scientiæ, vt in *Romana domorum in Burgo 12. Nouembris 1649. coram Eminentissimo Domino meo Ottobono in fol.*

Si fuerunt examinati in diuerso Iudi- 29 cio, vel ad † perpetuam rei memoriam, faciunt semiplenam probationem, si concludunt in dicto, & addunt causam scientiæ; vt in *Fanen. seu Senogallien. bonorum 26. Junij 1648. coram R. P. D. Meltio in fol.*

Si testis fuit famulus, & postea expulsus, 30 non probat contra Dominum, & idem dicendum de seruo vili, qui seruit in taberna, vel est criminosus, vt in *Meleuitana mercium 22. Maij 1648. coram R. P. D. Arguelles in fol.*

Quando vero est simpliciter pauper, 31 sciendum est, quod † paupertas non tollit fidem, vt in *Anconitana dotis 31. Januarij 1648. in fol. coram b. m. Arguelles.* Quod ne- 32 que operatur † affinitas, *Verulana fideicommissi 7. Junij 1639. coram b. m. Merlino in fol.*

Testis tamen familiaris non probat, *Rot.* 33 *in Romana executionis laudi 14. Junij 1647. coram eodem.* Prout neque si non reddit causam scientiæ, *vt in d. Romana domorum in Burgo 12. Nouembris 1649. coram Eminentiss. D. Card. Ottobono in fol.*

Neque probat testis, qui fuit examinatus in alio examine, si se referat ad illud, & non vult deponere per extensum in se-

cundo, præſertim, quando agitur de perſona vilis conditionis; vt in *Hiſpalen. Matrimony* 15. *Decembris* 1649. *coram R. P. D. Royas in fol.*

36 Prout non probat teſtis ſingularis ſingularitate obſtatiua, ſecus tamen ſi erit ſingularis ſingularitate adminiculatiua; & ſi inter ſe teſtes ſibi ipſis contradicant in accidentalibus, non minuitur eorum fides,

37 ſecus † ſi in ſubſtantialibus, vt in *Romana pecuniaria, ſeu legati* 11. *Martij* 1650. *coram R. P. D. Albergato in fol.*

Neque ſingulares dicuntur teſtes, ſi alter

38 alterum vocat in conteſtem, & alter alterum non vocet vocantem, vt in *Rauennaten. pecuniaria* 13. *Martij coram Cardinali Caualerio.*

Nota etiam quod Rota, quæ antiquitus

39 ſæpius ſuſpicata † eſt de fide teſtium Regni Neapolitani, receſſit modernis temporibus ab antiqua opinione, vt in *d. Anconitana pecuniaria* 13. *Maij* 1647. *coram b. m. Arguelles in fol.* Sed nihilominus in Curia iſta

40 opinio non eſt adeo accepta, & ſic ſimpliciter admiſſa à practicis: dicunt enim recedendum non eſſe à timore præterito quoad teſtes vulgaris conditionis, de quibus experientiam habuerunt; nec credo recedent niſi contraria experientia ſuadebit in futurum.

Sed vbique homines premimur malis;

41 cum, & hic etiam de ſubornatione quotidiè cognoſcamus, & egomet expertus ſum quendam de Nurſia, qui non recordatus ad ſalutem animæ neceſſariorum, & articulorum fidei, & faſſus non habere memoriam propriarum eſſentialium rerum, de proximo ſucceſſarum, auſus fuit deponere de quodam facto antiquo, alieno, priuato:

42 ſed pro fide amici fuit reiectus à Iudice ex eo, quia ſpatio certi temporis præſumitur inducta obliuio *Rot. in Romana reſciſſionis Concordiæ* 14. *Martij coram Eminentiſsimo D. Cardinali Corrado poſt Labyrinth. creditor. fol.* 49.

43 Et quia remiſſoria in partibus ſolet exequi: appoſui quandam inſtructionem non inutilem, quam præteritis annis ad partes Poloniæ pro amico compoſitam miti.

Pro exequenda Remiſſoria in partibus.

Artic. II.

44 *Remiſſoria alicui ex Iudicibus præſentatur etiam magis confidenti.*

45 *Remiſſoriali Iudici quid petendum ſit in præſentatione remiſſoriæ.*

46 *Remiſſoriali Iudici iuriſdictionem nolenti, quid proteſtandum ſit.*

47 *Remiſſorialis index quid primo faciat accepta iuriſdictione.*

48 *Citatio ad videndum reproduci litteras remiſſoriales, qualiter fiat.*

49 *Citatio prædicta fit cum inſertione ſubdelegationis remiſſoriæ.*

Citatio prædicta fit perſonaliter parti, vel procuratori præſenti. ibid.

50 *Citatio prædicta fit per affixionem, non exiſtente parte in loco deputato.*

51 *Citatio tamen perſonalis fit parti comparenti, & quoties.*

52 *Remiſſoriæ datur executio, etiam non comparente parte.*

53 *Remiſſoria qualiter exequatur non comparente parte.*

Curſor in calce, vel à tergo citationis refert executionem. ibidem.

54 *Citatio executa in termino præfixo reproducitur in actis.*

Contumacia partis non comparentis accuſatur, & quomodo, ibid.

Remiſſoriales litteræ debent reproduci, & quomodo. ibidem.

55 *Notarius debet deputari à Iudice remiſſoriali, & qualis, & quomodo.*

56 *Notarius poteſt allegari ſuſpectus etiam ſine cauſa.*

57 *Notarij electio qualiter fiat, partibus diſcordantibus in remiſſoria.*

Notarius an, & quomodo ex officio per Dominum nominari poſſit. ibid.

58 *Citatio ad concordandum de Notario qualiter fiat, & quomodo.*

59 *Iudex non poteſt adiunctum dare ſuſpecto Notario, inuitis partibus.*

60 *Iudex poteſt Nuncium, ſiue Curſorem ad libitum nominare.*

61 *Decretum in ſuſceptione litterarum remiſſorialium qualiter fieri poſſit.*

62 *Dies iuridici in cauſa commiſſaria quinam ſint in Curia.*

Iudex delegatus in quibus obſeruet ſtilum delegantis. ibid.

63 *Decretum acceptationis remiſſoriæ eſt parti intimandum.*

Decretum Iudicis parte, vel procuratore præſente, non intimatur. ibid.

64 *Decretum factum parte præſente, extenditur cum expreſſione nominis aduerſarij.*

65 *Decretum factum Procuratore præſente, fit, ſi conſtet de procura.*

Intimatio decreti, eſt facienda, ſi non conſtat de mandato partis comparentis. ibidem.

66 *Citatio ad viden. committi iuramenta teſtium qualiter fiat, & quando.*

67 *Citatio prædicta debet per Iudicem decerni, & qualiter.*

68 *Decretum commiſſionis exam. & iur. teſtium qua-*

Digitized by Google

qualiter, & quomodo fiat.

69 *Teſtes nominatim ſunt inducendi, & in quo termino.*
Teſtes debent iurare, quomodo, & in cuius manibus. ibid.

70 *Notarius debet teſtificari de iuramento teſtium.*

71 *Notarius quibus verbis inductionem, & iuramenta teſtium ſcribat.*

72 *Iuramenta teſtium Sacerdotum, & ſæcularium qualiter fiant.*
Decretum commiſſionis examinis, & iuramentorum, eſt parti intimandum.

74 *Examen intimari poteſt lapſa prima die iuridica.*

75 *Iuramentum debet præcedere examen, & per quod tempus.*

76 *Iuramentum Teſtium per Notarium reiteratur in actu examinis.*

77 *Teſtis primo ſuper interrogatorijs, & deinde articulis examinatur.*
Examen fit ſuper articulis tantum, deficientibus interrogatorijs. ibid.

78 *Intimatio pro diebus, & horis certis fit in examine.*

79 *Intimationis prædictæ forma quænam eſſe poſſit.*

80 *Examen debet incipi per horam poſt in intimatione expreſſam.*
Intimatio pro diebus; & horis certis debet omnino reproduci. ibid.

81 *Examen fit per iudicem diſtantem, & Notarium ſcribentem.*
Interpretes ponuntur impedito Iudice, & ipſo conſentiente. ibid.

82 *Interpretis officium quid ſit.*

83 *Depoſitiones debent regiſtrari iuxta mentem Teſtium.*

84 *Iudex cum Notario poteſt examinare, & vtilius eſt.*
Interpretes cauſant ſæpè confuſionem. ibidem,

85 *Teſtes poſſunt examinari poſtea, ſi in termino iurauerint.*

86 *Dicta Teſtium retrotrahuntur ad iuramenta præterita.*

87 *Teſtes ſuper immemorabili debent eſſe 54. annorum.*

88 *Teſtes ſuper immemorabili debent deponere de viſu per 40. annos.*

89 *Ætas pupillaris 14. annorum quicquid videt ignorat.*

90 *Teſtes ſuper immemorabili debent dare rationem, & quomodo.*

91 *Teſtes ſuper immemorabili debent dare rationem cur non poſſit eſſe contrarium.*

92 *Teſtes ſuper immemorabili debent deponere etiam de publica voce, & fama.*

93 *Teſtes ſuper quadragen. & immemorab. per quæ verba præcisè deponere debeant.*

94 *Teſtes prædicti denotent tempus continuatum, vel ponant dictionem citra.*

95 *Teſtis dictum de multis annis non concludit continuationem.*

96 *Teſtis ſuper immem. debet deponere de actibus viſis, & auditis.*
Teſtis prædictus debet deponere de ſcientia, & patientia aduerſarij. ibid.

97 *Præſcriptio non currit contra ignorantem rem ſuam poſſideri.*

98 *Teſtis debet reddere cauſam ſcientiæ etiam in articulis.*

99 *Teſtis ſuper immemorab. debet negatiuè coarctare, & quomodo.*

100 *Teſtis de fama debet deponere per verba, fuit, & eſt.*

101 *Fama poſt litem proueniens nihil releuat.*

102 *Teſtis debet deponere iuxta ſeriem articulorum.*

103 *Teſtis poteſt deponere per diuerſa verba, ſi eandem ſubſtantiam exprimant.*

104 *Teſtes nec iurare, nec confeſtim examinari debent.*

105 *Teſtes debent iurare, & examinari in loco præfixo in remiſſoria.*

106 *Teſtes à loco concordato abſentes vbi examinandi ſunt.*

107 *Teſtes legitimè impediti poſſunt examinari extra locum per fiſcum.*

108 *Remiſſorialis Iudex an teneatur accedere ad teſtes legitimè impeditos.*
Notarius poteſt mitti ad iurand. & examinand. teſtes impeditos. ibid.

109 *Teſtium impedimenta debent conſtare in actis, & quomodo.*

110 *Baptiſmi fides ætatem probat.*

111 *Teſtium impedimenta probata, penes acta proceſ. remiſ. redigi debent.*

112 *Remiſſorialis iudex an, & quando ſine alio coniudice procedere poſſit.*

113 *Remiſſorialis coniudicis impedimenta, & refutatio debet in actis conſtare.*

114 *Remiſſorialis coniudex poteſt impeditus vices ſuas coniudici cedere.*

115 *Iuramenta Teſtium per Iudices remiſſoriales recipi debent.*

116 *Iuramenta Teſtium alteri delegare nequit iudex remiſs.*

117 *Iuramenta teſtium Notarius recipere nequit ſine præſentia iud. remiſ.*
Teſtium dicta non probant non delato iuramento à Iudice remiſs. ibid.

118 *Iudex debet deferre iuramentum de veritate dicenda.*

119 *Iuramenta teſtium recipiuntur, Notario rogante, & atteſtante.*
Notarius quibus verbis iuramenta Teſtium atteſtetur.

120 *Iuramentum non valet, niſi tactis ſcripturis.*
Proceſſus irritatur ſine valido iuramento. ibidem.

121 *Teſtes examinati an, & quomodo reprobari poſſint ab aduerſario.*
122 *Teſtes quando, & quomodo examinari poſſint contra alios teſtes in remiſ.*
123 *Interrogatoria teſtibus contra teſtes examinandis dari poſſunt.*
124 *Teſtis exam. contra teſtem cauſam ſcientiæ reddere debet.*
125 *Citatio ad videndum tranſumptari proceſſum quomodo decerni debeat.*
126 *Notarij fidelis, & legalis fides eſt facienda in proceſſu remiſſor.*
127 *Citatio ad videndum collationari, claudi, & ſigillari proceſſum remiſſoriæ, qualiter fiat.*
128 *Decretum collationan. & claud. proceſſum &c. qualiter fiat à Iudice.*
129 *Decretum præfatum debet parti intimari.*
130 *Proceſſus remiſs. collationatio qualiter fiat, & à quibus.*
131 *Notarius an, & quomodo debeat teſtari de collatione proceſſus.*
132 *Notarius teſtatur de collatione in ſubſcriptione.*
Proceſſus legaliter ſubſcribitur à Iudice, & ſuo ſigillo munitur. ibid.
133 *Proceſſus debet etiam legalizari ab Vniuerſitate, vel Epiſcopo.*
134 *Proceſſus remiſs. quando claudatur, & cui clauſus conſignetur.*
Portitor proceſſus quid iurare debeat. ibid.
135 *Fides præſentationis remiſſoriæ quare ſit vtilis in Curia.*
136 *Remiſſoriæ impedimenta de partibus liquidantur in Curia, & quomodo.*
137 *Articuli an poſſint teſtibus oſtendi.*
Teſtes an poſſint rogari vt veritatem dicant, & eorum ſcientiam. ibid.
138 *Teſtes ignari an poſſint inſtrui, vt diſcant quid ſit vox, & fama publica.*
139 *Publica vox, & fama quid ſit.*
140 *Interrogatoria an poſſint corrigi, & reſecari in partibus.*
141 *Articulorum copia authentica debet ad Curiam mitti pro moderatione.*
Interrogatis, quo caſu non teneantur teſtes reſpondere. ibid.
142 *Teſtes inducti ſuper certis articulis poſſunt nihilominus à parte interrogari.*
143 *Religioſi poſſunt examinari circa ea, quæ ſæculares ignorant.*
144 *Religioſi an validè teſtificari poſſint in cauſa Monaſterij, & Abbatis.*
145 *Probatio qualibet ſit per tres teſtes ſaltem.*
146 *Fœminæ an ſint boni teſtes, & quando.*
Fœminæ ſeptem pro vno teſte ſufficiunt in criminalibus. ibid.
147 *Iura an, & quando poſſint extrahi vigore remiſſorialium.*
148 *Iurium recognitio fit etiam vigore remiſ. cum citatione ad vid. iurare teſtes.*
149 *Teſtes ſuper recognitione quando ſint inducendi coram Iudice remiſſoriali.*
110 *Teſtes recognoſcētes iura vigore remiſ. qualiter deponere debeant.*
151 *Teſtes ſuper fide Notarij debent deponere de publica voce, & fama.*
152 *Compulſoria an poſſit expediri etiam in remiſſoria, & quomodo.*
153 *Proceſſus à Notario partis aduerſæ accipi nequit.*
154 *Cauſa principalis aggredi nequit niſi purgatis attentatis,*
155 *Proceſſus attentatus à quibus ſit tranſportandus.*
156 *Remiſſoriæ qualiter impetrari debeat.*
157 *Articuli ante citationem debent componi,*
158 *Citatio pro impetratione remiſſoriæ qualiter conficiatur.*
159 *Decretum impetr. remiſſoriæ qualiter extendi poſſit.*
160 *Remiſſorin expeditur reproducta intimatione, & ſublatis dubijs.*
161 *Termini qualiter prorogari poſſint in remiſſoria, & quando.*
162 *Vigore litterarum miſſiuarum in forma ordinaria, & litterarum remiſſorialium poteſt Iudex delegatus cogere partem ad reſpondendum articulis occluſis per verbum credit, vel non credit abſque alia facultate ſpeciali.*

Reuerendiſsime Domine mi Abbas Pelſtiuen. obſeruandiſsime.

CAmillus ſeruus veſter, vt facilius conſequamini quietem, quam peroptatis in omni futuro tempore, pro Monaſterio veſtro, & teſtes in proceſſu remiſſoriali examinandi facilius fundent intentionē veſtram, Inſtante P. Georgio Thein, diligentiſſimo, quem Romam miſiſtis, hæc pauca animaduertēda cogitauit in ſpecie pro executione Remiſſoriæ.

Litteras, quas in pergameno recipietis,
44 per veſtrum Plenipotētiarium † curabitis præſentari alicui ex Iudicibus in eiſdem, ſubdelegatis; ei tamen, cui magis confiditis, modo, & forma, quo tranſmittuntur; & inſtructis eundem Plenipotentiarium, quatenus ſe præſentet coram tali Iudice, litteras huiuſmodi exhibeat, & ab eo petat, quod velit acceptare iuriſdictionem,
45 † delegatam, ac etiam ad talium remiſſorialium executionem procedere. Quatenus vero talis Iudex iuriſdictionem, & litteras nollet acceptare, tunc Procurator
46 † veſter debebit proteſtari de pœnis inflictis, & infligendis illis, qui Apoſtolicas delegationes contemnunt acceptare: quod tamen non puto euenturum, quia Abbas

Ole-

Oleuitanus, aut alter Carthuſianorum Prior, de quorũ integritate infinita audiui à d.P.Georgio, Apoſtolicis admonitionibus facillimè obedient. His peractis procedet talis Procurator ad vlteriorem inſtantiam, quatenus acceptata iuriſdictione talis Iudex decernat† infraſcriptam citationem contra Epiſcopum, vel eius promotorem fiſcalem, quem ibi inſtigatorem appellatis. Videlicet

Citetur N. ad videndum reproduci litteras remiſſoriales, & Inſtrumentum illarum, & dicendum contra eas, necnon videndum mandari procedi iuxta illarum tenorem, & formam, & in earundem executione, videndum deputari dies, & horas, & locum audientiæ, nominarique Notarium, et Curſorem, ſiue Nuncium. Nec non ad viden. fieri omnes, et ſingulos alios actus neceſſarios, et opportunos pro dictarum remiſſorialium executione cum commination e, quod ſiue comparuerit, ſiue nõ cõparuerit, nihilominus d. D. Iudex procedet ad debitã executionem dictarum remiſſorialium, ipſius citati præſentia, vel contumacia non obſtante, iuxta formam ipſarum remiſſorialium.

Et in hoc aduertatur, quod huiuſmodi citatio eſt facienda cum inſertione ſubdelegationis remiſſoriæ, & eſt intimanda parti aduerſæ, vel eius Procuratori perſonaliter, ſi tamen fuerit præſens in loco deputato à S. Rota pro executione dictarũ litterarum: ſin autem non eſt præſens, erit exequenda per †affixionem ad valuas maioris *Eccleſiæ dicti loci, vel alias iuxta* normam datam in dictis litteris: & ſi pars comparet † eſt in poſterum citanda perſonaliter in omnibus, & ſingulis actis; ſi verò non comparet erit nihilominus procedendum ad executionem illarum iuxta formã in illis datam, adeò, vt † ſi comparet, vt ſupra ſemper eſt citandus; ſi non comparet, non eſt recedendum à forma præfixa in † dictis litteris, & in eorũ defectum ſemper debet procedi *iuxta formam Clementinæ, cauſam, de electionibus*.

Executa huiuſmodi citatione procurabitur, quod Curſor referat talem executionem in calce, vel à tergo citationis, & citationem † ſic executam in termino præfixo in actis procurator reproducat, & accuſata contumacia partis non comparentis, & reproductis † litteris, idem Procurator inſtabit, vt Iudex deputet Notarium, catholicum tamen, & publicum, & partibus non ſuſpectum; & quia Notarius poteſt allegari † ſuſpectus, etiam ſine cauſa, & abſque cauſæ expreſſione, cum ſolito iuramento; ideo in euentum recuſationis illius, ſi in vnico concordari non poteſt, tunc ad tollendas dilationes d. D. Iudex † procurabit, vt vnaquæque pars det notulam Notariorum; & ſi in eis nominatur vnus, & idem ille erit Notarius nemini ſuſpectus: Si vero non concordant, tunc Iudex poterit vnum ex officio nominare, & hoc caſu erit facienda citatio ad concordandum de Notario, dandum liſtam, ſiue notulam confidentium, & diffidentiũ, aliàs videndum per D. deputari, vel eligi ex officio; & eſt aduertendum, quod Iudex non † ſatisfaceret ſuſpicioni Notarij, dando illi adiunctum, quia ſuſpectus poſſet reuelare dicta teſtium. Curſorem verò, ſeu Nuncium poteſt Iudex ad ſui libitum nominare, & decretum, ſi ſtilus, & conſuetudo iſtarum partium hoc patitur, poſſet in hunc modum procurari.

Relatione facta comparuit D. N. & petijt, vt ſupra. Et ex † tunc D. Iudex dictas litteras remiſſoriales debita cum reuerentia ſuſcepit, pro illarum executione ſe paratum obtulit, iuxta earũdem tenorem, & formã, deputauit pro diebus diem Lunæ, & Mercurij, & Veneris non tamen feriatos in honorem Dei; pro horis vero deputauit talem de mane vſque ad talem, & de ſero talem, vſque ad talem; pro loco ſuæ audientiæ deputauit monaſterium ſuę reſidentiæ. Quo vero ad Notarium (in hoc ſi partes concordant, & Iudex dicet) deputauit talem de conſenſu partium: ſecus vero, talem ex officio: & in Curſorem, ſeu Nuncium eligit talem, & in reliquis mandauit procedi iuxta formam dictarũ litterarum omni meliori modo; & in hoc eſt aduertendum, quod ideo poſui dies Lunæ, Mercurij, & Veneris non feriatos, quia iſti dies dumtaxat ſunt de ſtilo Curiæ Romanæ iuridici in † cauſis cõmiſſarijs, & in hoc Delegatus non male faciet ſequi ſtilum, & conſuetudinem Iudicis Delegantis.

Hoc decretum debet parti intimari, vel perſonaliter, vel †per affixionem, vt ſupra, niſi pars fortaſſe fuerit præſens, nam tunc non eſt intimanda. Bene verum eſt, quod tali caſu in fine decreti ſupradicti erũt addenda verba, Tali ex aduerſo † Procuratore: & de tali procura debet in actis conſtare, quia ſi de ea non conſtat, talia verba nõ ponuntur† in fine decreti, & tunc intimatio ſupradicta eſt neceſſaria.

Executa tali intimatione, debet adiri Iudex, & peti, & obtineri ab eo, vt † decernat citationem infraſcriptam, ad videndum committi iuramenta teſtium de veritate dicenda ſuper articulis in remiſſoria expreſſis, & tota cauſa: nec non eoſdem

teſtes

teſtes induci, & nominari, & inductos, & nominatos ad videndum iurare ſuper articulis, & tota cauſa,& Iudex debet interloqui cum his puta verbis:Relatione facta comparuit D. N. & petijt, & obtinuit, vt
67 ſupra decerni citationem ſupradictam pro tali die. Et intimata tali citatione eodem modo, quo ſupra, & illa in termino citationis reproducta, accuſata contumacia partis aduerſæ, Iudex per decretũ expreſſum debebit committere examen,&
68 iuramenta teſtium, cum † intimatione facienda parti aduerſæ, pro diebus, & horis certis intimandis, & in tali termino ſunt
69 inducendi teſtes † nominatim, & poſtmodum illi debent iurare per tactum ſcripturarum in forma in manibus ipſius Iudicis
70 remiſſorialis, & Notarius in iſto actu debet facere teſtimonium, vt facilius intelligatur,per hæc verba.

Pro Reuerendiſs. Abbate &c. contra Il-
71 luſtriſſimum Epiſcopum, ſeu &c. † D. N. Procurator &c. induxit in teſtes N. N. N. & N. Deinde procedet ad iuramenta per alia verba in quocumq; teſte regiſtranda. Videlicet.

Pro Reuerendiſſimo Abbate &c.contra &c. D.N.teſtis inductus,ſi eſt ſæcularis, de-
72 bet † dicere:Et ad delationem d.D.Iudicis medio iuramento tactis &c. iurauit de veritate dicenda ſuper articulis, & tota cauſa;ſi verò talis teſtis eſt Sacerdos loco verborum,medio iuramento tactis &c. debebit dicere tacto pectore more &c.

Aduertatur vlterius, quod ſupradictum
73 decretum Commiſſionis examinis,& iura-
74 mentorum,debet parti intimari,& † lapſa prima die iuridica poterit intimari examen, quia iuramentum debet præcedere
75 † examen, ſaltem vnica die iuridica; & in actu examinis debebit Iudex iterum face-
76 re, quod Notarius reiteret iuramentum ipſius teſtis per hæc verba. Teſtis inductus, iuratus,prout infra;ſi adſunt interro-
77 gatoria,† debet priùs examinari iuxtà illa & deinde ſuper articulis. Si pars aduerſa non dabit interrogatoria, tunc ſatis erit examen ſuper articulis.

Caueat tamen quod pro iſto examine
78 eſt neceſſaria † intimatio pro diebus, &
79 horis certis,vt puta. Intimetur D.N.† qualiter teſtes examinabuntur die craſtina, cum quinque diebus ſequentibus, de mane hora tali, & de ſero hora tali: & exa-
80 men debet iuicipi per horam poſt in intimatione † expreſſam, & intimatio debet reproduci, vt appareat examen legitimè factum.

Hoc examen vtile eſſet fieri per ipſum-
81 met Iudicem † dictantem, & Notarium cauſæ deputatum ſcribentem, ad fugiendos interpretes, ſi Iudex non eſt impeditus quatenus vero Iudex eſſet impeditus, tunc quælibet pars, ſi vult, conſentiente tamen
82 Iudice,vti poteſt ſuo †Interprete,ſeu dictatore, cuius officium eſt aſſiſtere examini, & procurare, quod Notarius ſcribat latino idiomate, ſeu etiam materno id, quod teſtes deponunt, cum verbis, quæ non alterent ſenſum depoſitionis ipſorũ teſtium
83 in minimo, quia tales † depoſitiones debent fideliter regiſtrari iuxta mentem, & voluntatem ipſorum teſtium;ſi vero Iudex
84 cum Notario examinaret,hoc eſſet vtilius, quia Interpretes, vt plurimum cauſant confuſionem potius,quam ordinem in deponendo.

85 Sciendum eſt tamen,quod teſtes debent iurare in termino remiſſoriæ, & poſſunt examinari extra tetminum in illa deſtinatum; dicta enim illorum † retrotrahuntur
86 ad Iuramenta prẽſtita in termino remiſſoriæ.

Quia vero nos volumus probare anti-
87 quam poſſeſſionem,& immemorabilem, opus eſt, quod teſtes noſtri excedant omnes ætatẽ annorũ 54.ante motã prẽſentem litem, ſcilicet,quia incepit de anno præterito,teſtes omnes debent excedere ætatem
88 annorum 56.taliter † quod illi qui debent deponere de viſu per quadraginta annos, quia lis vt ſupra cœpta fuit anno præteri-
89 to, vt dixi, debent excedere † annos 56. quia ætas pupillaris 14. annorum; quidquid videt ignorat. Et vlterius tales te-
90 ſtes debent † reddere rationem eorum dicti, quia ſcilicet viderunt, & obſeruarunt toto ſuo tempore, & quod non viderunt, neque audiuerunt aliquid in contrarium, quod tamen vidiſſent, & audiuiſſent,ſi ta-
91 le † contrarium extitiſſet; quia fuerunt incolæ Hoppembrugi toto dicto tempore, & viderunt, & fuerunt, & ſunt informati de præmiſſis, & quod non poteſt eſſe minus propter tales rationes, quin ipſi vidiſſent, & audiuiſſent contrarium, ſi contrarium fuiſſet; & quod de illis,de quibus
92 depoſuerunt,fuit, & eſt † fama, & vox publica, quia ſacra Rota vult iſta requiſita, vt intentio noſtra concludenter probetur.

Propterea dicti teſtes ad probandum
93 quadragenariam, ſeu † etiam immemorabilem, vel debent recenſere verba præciſa articulorum, vel dicere à ſuo recordatu, quod eſt tot, vel tot annorum,& citra,ponendo ſemper iſtam copulam, & dictionẽ,
94 citra:vel denotent† tempus continuatum; egemus enim dictionibus, quæ continuationem indicẽt, prout etiam ſunt,ſemper, con-

Digitized by Google

continuo, vel toto ſuo tempore vidit, & audiuit, vel alia verba ſimilia: ſecus enim
95 dictum illius † intelligetur de multis annis & non concluderet neceſſariam continuationem.

96 Item debet tactis deponere † de actibus quæ vidit, & audiuit, ſcilicet de articulatis, quia ſic fuit actum, factum, & toto ſuo tempore, & tempore ſuorum maiorum obſeruatum, ſciente, & patiente Epiſcopo Vladislauiæ, & eius miniſtris, qui canonem annuum receperunt abſque eo, quod quidquam aliud habuerit in pretenſione;
97 Et hæc ſcientia † videtur neceſſaria, quia ſine ea non currit præſcriptio.

Aduertendum eſt quoque, quod in examinandis teſtibus, vt articulata probentur, ſi teſtis dicat articulum verum, eſt ne-
98 ceſſe quod reddat cauſam † ſcientiæ reſpectiuè in articulis per me datis miniſtratam: & quoad negatiuam, videlicet, quod nihil fuit actum, aut geſtum in cõtrarium prout in articulis, caueat Procurator ve-
99 ſter, vt Iudex ſit diligens † ſuper iſta negatiua, quia debet coarctari, puta quod non vidit, nec audiuit quidquam in contrariũ & quod ſi fuiſſet ſecus, non poſſet eſſe minus quin teſtis ſciuiſſet, vidiſſet, vel audiuiſſet, propter continuam habitationem, quam habuit in Hoppembruch, vel propter aliam ſimilem rationem.

Si vero teſtis eſt de fama, aduertatur,
100 quod debet † deponere per verba, fuit, & eſt: videlicet, quod de illis de quibus deponit, fuit, & eſt publica vox, & fama, quia
101 † fama, quæ prouenit poſt litem, non eſt re euans, cum teſtis potuerit habere notitiam de præmiſſis poſt litem motam; &
102 quæſo procuretur † vt teſtes deponant iuxta ſeriem articulorum, quia ſi iuxta illorum ſeriem non deponent, errabimus, non
103 tamen errabimus, ſi per alia † ſimilia verba idem in ſubſtantia exprimatur.

104 Rogo etiam vt teſtes † nõ confuſim iurent, nec ſecundus examinetur, niſi primo teſte completo, vt confuſionem fugiamus.

Reliqueram quæ ſerio ab initio debebã deduxiſſe pro inſtructione totius proceſſus in ſubſtantia, licet non in ordine, videlicet:

105 Quod teſtes debẽt † iurare, & examinari in loco certo, prefixo, & deſtinato à Reuerendiſſimo D. meo Ottobono hic in Curia Romana, ſecus enim examen eſſet nullum: ſcilicet in eadem Ciuitate, ſeu loco nominato in litteris, ne nullitatis diſputationem incurramus. Iſta tamen conſideratio non
106 intrat ſi ſunt † examinãdi teſtes à loco concordato abſentes, qui tamquam valetudinarij, ſeu ſenes, ſeu etiam honeſtæ mulieres, vel etiam alias legitimè impediti ad accedendum ad locum concordatum, vel
107 deſtinatum, † poſſunt examinari, & iurare etiam extra illum, & in loco, vbi ipſi commorantur: & tunc Iudex Remiſſorialis te-
108 netur † ibi accedere ad illos iurandos, & examinandos, vel ſaltem Notarium mittere.

Sed aduertatur, quod de iſtis impedi-
109 mentis debet † conſtare per depoſitiones teſtium, vel per productionem aliarum legitimarum probationum, de prædicta valetudine, ſiue ſenectute, alioue impedimen-
110 to teſtium: & † ſi de ſene poteſt exhiberi fides Baptiſini, quæ probat ætatem, & ſic de ſingulis: & iſtæ probationes debent redigi
111 penes acta proceſſus † remiſſorialis, & ſi eſt poſſibile, antequam Iudex recedat à loco examinis.

Eſt quoque animaduertendum in genere pro executione remiſſorialium, quod quando in illis ſunt dati plures Iudices, ſi alter poſtquam fuerunt ſibi preſentatæ litteræ, refutauerit onus iuriſdictionis, vel cogatur abeſſe, vel illarum executioni impeditus ſit aſſiſtere, ſi non adeſt clauſula in ſolidum, & alia ſubſequens, quod executio incepta coram vno, poſſit proſequi coram alio; tunc alter ſolus poterit pro-
112 cedere: † ſed tunc antequam alter ſolus procedat, debet prius conſtare in actis re-
113 miſſorialibus, vel per teſtes, vel alias legitimas probationes, de tali intimatione, & renitentia, vel refutatione, vel abſentia, vel impedimento dicti Iudicis. Et in hac contingentia experti ſumus: in hoc ſacro
114 Tribunali magni fuiſſe factum, † ſi Iudex recuſans, aut impeditus vices ſuas durante impedimento, vel abſentia, cedat alteri Coniudici.

Maximè etiam eſt procurandum, quod
115 iuramenta † teſtium recipiantur per Iudicem, aut Iudices remiſſoriales, qui ſunt delegati à Sacra Rota: nec iſti poſſunt re-
116 ceptionem † iuramentorum alijs delegare; alias enim, ſi Notarius iuramenta reci-
117 peret abſque † præſentia, & delatione ipſius Iudicis, iuramentum eſſet nullum, & eorum depoſitiones irritarentur, nihilque
118 probarent; Et propterea † Tribunalis conſuetudo fuit ſemper, quod Iudex debet deferre teſti iuramentum de dicenda veritate, ſuper articulis, & tota cauſa; & tale iu-
119 ramentum † ab illis recipẽte coram Notario, qui de hoc atteſtetur dicendo: Talis teſtis ad delationem Iudicis, ſiue Iudicum remiſſorialium tactis ſcripturis &c. iurauit de veritate dicenda: ſi enim Notarius non
120 † diceret, tactis ſcripturis &c. iuramentum

non

non valeret, & proceſſus irritaretur.

Examinatis teſtibus pro parte Dominationis veſtræ Reuerendiſſimæ, & elapſo termino probatorio præfixo in litteris ſciendum eſt, quod pars Aduerſa poterit teſtes examinatos reprobare, ſcilicet † dare exceptiones contra perſonas ipſorum teſtium, videlicet, quod ſint homicidæ, periuri, publici concubinarij, & contra illos alias ſimiles exceptiones opponere, quæ ipſorum fidem debilitant, & illas per teſtes † coram eodem Iudice probare, intra terminum præfixum in inſtrumento remiſſoriæ ad probandum: & ſi hoc euenerit, poterit Reuerendiſſimus D. meus Abbas procurare, vt contra ſimiles teſtes partis aduerſæ dentur † interrogatoria, quorum ope debet, & exceptio talium teſtium, & veritas eorum, quæ ſciunt, ſciſcitari: & caueat ſemper † quod dictus teſtis reddat cauſam ſcientiæ ſui dicti, totidem, donec dicat neſcire per aliam cauſam.

Elapſo termino ad reprobandum, Procurator veſter inſtabit coram Iudice decerni citationem ad videndum † tranſumptari proceſſum in publicam, & authenticam formam omnium, & ſingulorum actorum factorum coram ipſo, & depoſitionum ipſorum, & ad videndum illum collationari; & interponi decretum, & authoritatem iudicialem, & faciendum fidē de fidelitate, & legalitate † Notarij, vel Notariorum de dictis actibus, & depoſitionibus rogati; & obtenta tali authoritate, pars Aduerſa modo qno ſupra citabitur, prout infra.

Citetur N. exaduerſo principalis ad videndum collationari, † claudi, ac ſigillari inſtrumentum actorum, & depoſitionis teſtium, illudque collationatum, & clauſum conſignari portitori, ad p. d. Et citatione executa, ac præſentata, Procurator prima die iuridica comparebit coram Iudice, & accuſabit contumaciam alterius partis, & petet collationati, claudi, & ſigillari inſtrumentum actorum, & depoſitionis teſtium, illudque collationatum, & clauſum conſignari Portitori, & interponi authoritatem, & decretum iudiciale; & faciat fidem de fidelitate, & legalitate Notarij, de actibus rogati: & Iudex faciet decretum; Ex tunc † D. præmiſſa conceſſit & impartitus fuit, & decreuit, vt ſupra, niſi ad p. d. Iuridicam cum Intimatione.

Tale decretum † modo quo ſupra debebit intimari; & ſecuta intimatione, Iudex, aut Notarius, illud Inſtrumentum, ſeu tranſumptum † proceſſus collationabunt, ſeu concordabunt, & auſcultabunt cum ipſomet primo originali, & Notarius de tali collatione, & auſcultatione faciet actum diſtinctum, ponendo diem, menſem, & annum, & teſtes pro robore eius legalitatis, & de illa † faciet etiam teſtimonium in ſua ſubſcriptione, in forma publica, cū eius ſigno, & ſubſequenti legalitate ſubſcripta ab ipſo Iudice, & cum ſigno eiuſdem Iudicis; & ſi poteſt fieri, cum alia legalitate † alicuius Vniuerſitatis, ſeu Epiſcopi: & deinde proceſſus claudetur, & ſigillabitur, & conſignabitur portitori, qui debet † iurare de fideliter illud tranſmittendo ad Romanam Curiam, & ſtatim per Tabellarium ordinarium, vel per alium meliorem ordinem ad Vrbem tranſmittatur.

Semper autem aduertatur, vt facta præſentatione litterarum † tranſmittatur fides præſentationis illarum, ad effectum in Rota docendi de diligentijs factis in partibus & obtinendi prorogationes, ſeu nouam præfixionem termini remiſſoriæ: & ſi interim oriantur aliqua imdedimenta † ſimiliter de illis accipiatur fides à Notario actuario, & ad Curiam tranſmittatur pro habendo ſtatim opportuno remedio.

Scire etiam oportet, quod in perquirendis, & inueniendis teſtibus, poterunt illis oſtendi, & legi † Articuli, petendo tamen ab eis, vt velint deponere quæ ſciunt pro veritate, cum rationibus, & ſcientia eorum depoſitionis. Et quia fortaſſe erunt ignari in reſpondendo quid ſit publica vox, & fama, publicum & notorium † aduertetis eos vt ſe informent, qualiter vox, & fama publica eſt, id, quod communiter dicitur † in aliqua, aut Villa, aut Oppido, aut Ciuitate.

Et ſi pars aduerſa dabit interrogatoria, & illa ſint non pertinentia ad cauſam in aliqua parte, ſciendum † eſt, quod in partibus non ponunt nec corrigi, nec reſecari, niſi de conſenſu partium, & tunc eſſet tranſmittenda † ad Curiam illorum copia authentica extracta à Notario cauſæ ad effectum obtinendi correctionem, & moderationem ab iſto ſacro noſtro Tribunali. Sed huic malo teſtes ipſi in parte poſsūt medelam adhibere, quia interrogatorijs impertinentibus non tenentur reſpondere *Caſtrenſ. in l. 1. n. 16. ff. ſi cert. petat.* Prout neque ſi interrogentur de proprio delicto *Bart. in l. qui Pictorio n. 2. ff. de except. rei vēd.* Neque tenentur reſpondere interrogatorijs propriū periurium detegentibus *Bart. in l. qui iuraſſe, §. ſi pater, nu. 2. ff. de iur. iur.*

Aduertendum quoque, quod ſi pars noſtra inducit aliquos teſtes, qui non ſint informati de omnibus articulis, ſed ſolum de aliquibus, & propterea illos inducat

Digitized by Google

ducat ſpecificè ſuper articulis, de quibus ſunt informati, quod tali caſu pars aduerſa, † ſi vult poteſt illos interrogare abſq; eo, quod nos hoc illi impedire poſſimus.

Circa aliqua, vt oretenus habuit d. Pater noſter Georgius, de quibus ſæculares non † ſunt informati, poteris examinare ipſos noſtros profeſſos, quoniam, vt vidit P. Georgius, noſtri Monachi in huiuſmodi validum † perhibét teſtimonium ex priuilegio ſummorum Pontificum.

Quoad numerum † teſtium, quælibet res eſt probãda ſaltem per tres teſtes, iuxta ſacrum documentum, In ore duorum, vel trium.

Fæminæ etiam ſunt boni teſtes in ciuilibus, ſi benè deponũt, & cauſas bonas ſcientiæ deducunt: quod falleret in criminali, quia iuxta communem, ſeptem pro vno teſte requiruntur.

Vigore iſtarum litterarũ poſſunt etiam extrahi iura † parte citata ad videndum extrahi, & poſtquam extracta fuerint ad videndum iurare teſtes † ſuper recognitione manus illorum Notariorum, qui de originali rogati fuerunt: Et in termino talis citationis coram Iudice erunt † inducendi teſtes ſuper d. recognitione, & in actu extractionis, ipſi teſtes dicere debent, quod ipſi † recognoſcunt manum, & ſignũ talium Notariorum, quia pluries viderunt illos ſcribere, inſtrumenta publicare, & ſignare, & ſciunt illum fuiſſe, vel eſſe hodie publicum, fidelem, & legalem Notarium, fuiſque ſcripturis fuiſſe ſemper in Iudicio, & extra habitã, adhiberiq; plenam fidem, & *quod de † premiſſis fuit*, & eſt publica vox, & fama.

Ne autem Dominatio veſtra cogatur vti compulſorijs, iam tranſmiſſis, vtque facilius aliqua iura facientia ad cauſam poſſit compulſare, mittuntur etiam in eiſdem † remiſſorialibus incluſæ aliæ compulſoriales, parte citata obtentæ, cum quibus ad libitum voluntatis poterit conſolari?

Cauendum eſt autẽ † ne accipiat proceſſum à Notario Epiſcopi, quia illo non indigemus, pro nunc: faciat conatum omnem in examine teſtium, quia D. Epiſcopus antequam purget † attentata, negocium principale aggredi non valebit, & credo, fauente Deo, nos nunquam fore obligatos ad tranſportationem talis proceſſus, quia totus eſt † atentatus, attenta prima recuſatione, occaſione ſculteti de illo facta: & ideo ſpero, quod ille velit, nolit, proceſſum, & reliqua omnia tranſportabit.

Vos interim Hoppembruch poſſeſſionem reaccipite, & continuate cum felicitate æterna, quam vobis opto, & proceſſum remiſſorialem complere procurabitis, vt Italica conſolatio in æternum, & vobis, & Monaſterio veſtro ſit permanſura.

Iam vidiſti amice modum exequendi remiſſoriam, & quando vel † concedatur, vel denegetur: reliquum eſt dumtaxat, vt ſcias modum eandem impetrandi.

Igitur poſtquam articulos, quibus indiges compoſuiſti, citabis partem, prout infra.

R. P. D. VEROSPIO

Vratislauien. Abbatiar.

Citetur D. Ioſeph Auerſa † Executor Reuerendiſſimi D. Epiſcopi Vratislauiæ ex aduerſo Principalis, ad dicendum contra articulos in actis facto datos, videndum illos ad probandum admitti, in Curia, & extra, & decerni litteras remiſſoriales ad partes, concordandum de Iudice, ſeu Iudicibus, loco, & loco loci, portitore, ac termino infra quem, dandum interrogatoria, & conducendum Interpretem, quatenus illa dare, & conducere intendat, alias videndum per Dominum deputari, eligi, & præfigi ex officio, & mandari examinari ſine: necnon conſtituendum, vel ſubſtituendum Procuratorem reperibilem, & acceptantem, alias videndum mandari procedi per affixionem ad valuas maioris Eccleſiæ loci deputandi, ad p. d.

Decretum, quod obtinetur, ſolet eſſe: Relatione facta † comparuit Ioannes Baptiſta Cappuccius Procurator, & repetijt articulos in actis datos, & obtinuit admitti ſi, & in quantum, & litteras remiſſoriales concedi, & deputari in Iudicem N. pro loco Ciuitatem B, pro loco loci domum ipſius Iudicis, & territorium dicti loci, cũ termino trium menſium à die conſignationis litterarum, inchoando, & vnius menſis ad reprobandum, & aliàs, vt ſupra niſi ad p.d. cum intimatione, omni &c.

Secuta intimatione, ſi pars non obſtabit, & ſi obſtabit, poſt habitam reſolutionem fauorabilem à Rota, ſi ibi pendet iudicium, & poſt dubij † diſputationem, vt voluit *Boccac. de litteris remiſs. cap. 2.* & poſt executam intimationem, quam reproduces in actis, vel rotulum, vel inſtrumentũ remiſſoriæ, poteris expedire: ſi autem in termino obtento examen non perfeceris, procurabis † prorogationem præuia citatione, ad videndum prorogari terminum

remiſſoriæ, qnatenus duret, quatenus vero lapſus ſit, videndum nouum terminum concedi: & habebis alium menſem, vel duos, iuxta loci diſtantiam.

162 Nec poſſum omittere, quod † plures Amici de partibus ſæpè requirant à noſtris Iudicibus, vt in litteris miſſiuis in Ditione Eccleſiaſtica, vel in litteris remiſſorijs, quæ dantur extra eam, apponatur facultas cogendi partem Aduerſam ad reſpondendum articulis, ſeu poſitionibus datis, per verbum credit, vel non credit. Sed ſciant quod talis facultas non eſt neceſſaria, cum illa virtualiter in eiſdem litteris dicatur conceſſa. Illi enim poſſunt cogere partem ad reſpondendum, abſque alia facultate, vt habetur in *Rota deciſ.25. de probat. in antiq.* & docet *Veſtr. in praxi lib.6. cap.3. nu.9. vbi adden.num.29.*

Quid faciendum finito termino, & proceſſu Remiſſoriæ.

Artic. III.

163 *Negligenti præfigitur terminus ad reportandam remiſſoriam.*
Alias datur proceſſus ad vlteriora. ibid.
164 *Qualis terminus regulariter concedatur.*
165 *Terminus in Italia eſt trium menſium.*
166 *Quales, & quot loci eligantur pro executione Remiſſoriæ.*
167 *Expenſas Rotuli interrogatoriorum quis facere teneatur.*
168 *Interrogatoria coram quo producantur.*
169 *Citatio ad dicen. contra proceſſus remiſſoriæ.*
170 *Proceſſus aliena lingua compoſitus, à quo, & quomodo interpretetur.*
171 *Interpres proceſſus quid facere teneatur.*

163 SI pars quæ obtinuit remiſſoriam, eſt contumax, negligenſque in reportando proceſſum, præfigitur ei terminus ad reportandum, vt dixi ſupra, hac eadem parte cap.1. vel etiam elapſo tempore in illa dato, proceditur ad vlteriora in cauſa, quia Iudex vlterius expectare nõ cogitur, vt dicit *Seuerolus de remiſſionibus cap.* 27.

164 Quale † autem tempus ſit in illa præfigendum, relinquitur arbitrio Iudicis commenſurantis diſtantiam; ſed in hoc eſt aduertendum, qnod nunquam datur minor, quam duorum menſium, vt docet idem *Seuerolus de remiſſionibus cap.* 24. In Italia tamen, vt dicit idem *ibid.* dantur frequen-

165 tius † tres menſes, duo ad probandum, & tertius ad reprobandum teſtes, & terminus huiuſmodi ſæpius etiam ex cauſa prorogatur, vt dicit idem *Seuerolus in d.tract.cap.* 25. & *Boccacc. de litteris remiſſorialib.cap.*7. Quod procedit ſi pars non contradixerit, & doceatur de legitima cauſa.

166 Locus autem, ad quem † dirigitur remiſſoria, ſolet eſſe ille, vbi teſtes commorantur, & ideo ſi adſunt in pluribus locis; in pluribus etiam locis fuit conceſſa, in cauſis tamen grauibus, vt teſtatur idem *Seuerolus d.tract.cap.*28.

167 Et idem ſuper dubio † quotidie à non Practicis agitato, ad quem ſpectent impenſæ remiſſionis auctæ occaſione interrogatoriorum, quæ ſolent dari in rotulo occludenda, decidit quæſtionem, ſpectare ſcilicet ad dantem talia interrogatoria, idem *in cap.*29. Vbi etiam dicit, quod in cauſis

168 leuibus ſatis eſt quod producantur coram Iudice delegante.

Finito proceſſu, illoque ad Curiam reportato, ſolet citari pars in hunc modum.

R. P. D. PRIOLO.

Cracouien. Prioratus.

169 CItetur D. Frãciſcus Liberatus † ex adu. Procurator Illuſtriſs. D. Epiſcopi Chelmenſis ex aduerſo principalis, ad dicendũ contra proceſſum remiſſorialem, vidẽdum iurare teſtes ſuper ſigilli, & aliorum recognitione quatenus opus ſit, admitti, & mandari aperiri ad p.d. Inſtante R. P. Innocentio Gadezki principali ſiue &c.

P. Cottuennius Not.

Huic citationi ſolet fieri ſolitum decretum admiſſionis, & aperitionis in forma & quia aliquando, & non ſemel euenit

170 quod teſtes examinati extra Italiam, non recipiuntur latino ſermone, ſed lingua patria Regionis, in qua degunt, & tali idiomate ad Curiam tranſmittuntur: Ideo inoleuit conſuetudo tales depoſitiones reducendi ad linguam Latinam, quod tamen Notarius, nec partes ex ſe facere nequeunt ſoletq; interpres ad tranſumptandum deputari; & eſt aduertendum, quod iſta deputatio fit precedente citatione, & Iudicis decreto, & citatio poterit eſſe huiuſmodi, Ad videndum deputari interpretem pro interpretatione proceſſus neceſſaria cum facultate illum de lingua Polonica in latinam traducendi, concordan. de eo, dandum liſtam confidentium, & diffidentium, alias videndum per Dominum ex officio eligi, & deputari, & iuramentum eidem

pre-

Digitized by Google

prestari de fideliter à Polonico in Latinum sermonem eundem processum interpretando, & eidem dictum processum ad effectū prædictum consignari mandari, & alia fieri, quæ in præmissis fuerint necessaria; & postquam fuerit facta interpretatio, in actis reportandi, & decretum opportunum fieri ad p. d.

Obtento decreto deputationis Interpretis, † vel de eo etiam concordato, Iudex in eodem decreto committit iuramentum Notario, & mandat processum tradi, & talis Interpres prestito iuramento, receptoque processu, suam facit interpretationem, & Notarius causæ rogatur de dicto iuramento, & consignatione scripturarum; Interpres autem completo labore iura reducit ad Notarium, illique cum iuramento consignat, & de omnibus Notarius fidē facit, prout in formulario Rotali titulo de interpretatione.

171

Aliæ obseruationes faciendæ in Remißoria.

Artic. IV.

172 *Rota aliquando concessit remissoriam in solis Articulis pertinentibus, resecatis impertinentibus.*

173 *Sed generaliter fuit solita concedere in omnibus, dummodò vnus ex articulis esset releuans.*

174 *Etiamsi esset probatio contra probationem.*

175 *Remissoria datur ad coadiuuandas probationes per scripturas,*

176 *Item ad probandum coniecturas, & inditia.*

177 *In porfanis fuit solita concedi absque fumo, data releuantia.*

178 *Etiamsi probationes tendant directè contra formam instrumenti publici.*

179 *Remissoria in iudicio manutētionis datur etiam post didicita testificata.*

180 *In beneficialibus semper requiritur fumus.*

181 *Pro fumo sufficit depositio Testium ad perpetuam rei memoriam.*

182 *Item sufficiunt fides simplices.*

183 *Item sola Iuris dispositio.*

184 *Præter fumum requiritur etiam releuantia.*
Releuantia tunc dicitur adesse, si ex datis probationibus oritur victoria Causæ.

185 *Remissoria si petatur in vltimis audientijs, arguitur calumnia.*

186 *Idem, si petatur postquam Causa diù fuit agitata.*
Vel sit in limine ferendæ sententiæ. ibidem.

187 *Item post plures emanatas Decisiones.*

188 *Remissoria denegatur excommunicato.*
Etiamsi agatur ad faciendas defensiones. ibidem.

189 *Ad obtinendam remissoriam, debet antea doceri de iustis causis.*
Aliàs negatur, etiamsi agatur post rem iudicatam. num. eod.
Vel in gradu restitutionis in integrum. ibid.

190 *Remissoria numquam conceditur in materijs non concernentibus dubium.*

191 *Nec minus datur ad fauorem spoliatoris.*

192 *Remissoria negatur, quando agitur ad effectum pœnæ.*
Amplia, etiamsi materia articulata sapiat delictum. ibidem.

193 *Secus si agatur ciuiliter.*

194 *Remissoria dirigitur ad locum, vbi sunt Testes.*

195 *Locus Testium non potest allegari suspectus.*
Præcipuè si adsit copia Procuratorum, & Aduocatorum. ibidem.

172 His præcognitis, adhuc est aduertendum, quod in certo casu † Rota Remissoriam concessit, resecatis articulis impertinentibus, in solis pertinentibus, vt in *Valentina Parochialis* 23. *Ianuarij* 1647. *coram R.P.D. meo Cerro.*

173 Generaliter autē † fuit solita illam concedere in omnibus articulis, dummodo vnus illorum sit releuans, vt testatur in vna *Asculana aquæductus* 1. *Iulij* 1626. *coram b.m. Manzanedo, & in Calagurritana processionum* 3. *Aprilis* 1629. *coram b.m. Viuli*, vbi

174 quod † etiamsi esset probatio contra probationem. Et in alia *Terulen. Statutorum* 27 *Iunij* 1644. *coram Eminen. D.meo Card. Ottobono, & in Hieracen. Parochialis* 4. *Decembris* 1651. *coram R.P.D.meo Zarate.*

175 Datur etiamsi articuli possent † probari per scripturas, quando petitur ad coadiuuandas probationes scripturarum, vt in *Auellina Iurisdictionis* 4. *Iulij* 1646. *coram Eminentissimo D. meo Card. Ottobono, in Nazarena, seu Montis viridis Beneficij* 10. *Iunij* 1648. *coram Illustrissimo D. meo Dunozetto, & in dicta Hieracen. Parochialis coram d. R.P.*

176 *D.meo Zarate.* Et fuit concessa etiam † ad probandum coniecturas, & inditia, vt in *Leodien. Castrorum* 4. *Iulij* 1629. *coram b. m. Motmanno.*

177 In profanis, data releuantia † fuit solita concedi absque fumo, vt in *Bononien. fideicommissi de Rubeis* 1. *Iulij* 1647. *& in Toletana Decimarum* 16. *Martij* 1648. *coram R.*

178 *P.D. Celso*, & fuit decreta etiam † quod fuerit visum probationes tendere directè contra formam instrumenti publici, vt in *Pisauren. donationis* 26. *Iunij* 1647. *coram d. Eminentissimo D.meo Card. Ottobono, & in Anenionen. pecuniaria* 25. *Iunij* 1649. *coram R.*

179 *P. D. Royas.* Et si petatur in spolio † datur etiam post didicita testificata in iudicio

manutentionis, vt euenit in *Vrbinaten. terrarum* 5. *Iulij* 1638. *coram d. Reuerendiſſimo D. meo Dunozetto*.

180 In beneficialibus autem ſemper † requiritur
181 fumus, pro quo aliquando † deſeruiũt Teſtes ad perpetuam memoriam examinati, vt in *Meleuitana Commendæ de Vaonis* 14. *Februarij* 1650. *coram R.P.D. meo Celſo*

182 Aliquando † fides ſimplices, vt in *d. Hieracen Parochialis* 4. *Dscembris* 1651. *coram R. P. D. meo Zarate*. Aliquando ſatis fuit
183 † fumum probare ex ſola iuris diſpoſitione, vt in *Maioricen. Theſaurariæ* 27. *Ianuarij* 1625. *coram b.m. Coccino*.

184 Et præter fumum requiritur † etiam dicta releuantia, puta quia ſecuta probatione oritur victoria cauſæ, vt in dicta *Hieracen. Parochialis coram R.P.D. meo Zarate*.

185 Numquam eſt petenda † in vltimis audientijs, quia inde arguitur calumnia, vt in *Verulana fideicommiſſi* 20. *Nouẽbris* 1634.
186 *coram b.m. Merlino*. Et idem † euenit ſi petatur poſtquam cauſa diù fuit agitata, & in limine expeditionis, ac ferendæ ſententiæ, vt in dicta *Piſauren. Iocalium* 11. *Martij* 1650. *coram R.P.D. meo Meltio*, & idem erit
187 ſi petatur † poſt plures emanatas deciſiones, vt in *Colonien. Monaſterij* 12. *Februarij* 1622. *coram b.m. Vbaldo*.

188 Fuit denegata excommunicato, † vt in *Verulen. beneficij* 23. *Maij* 1644. *coram R. P. D. meo Meltio*, Etiam quod ageret ad faciendum defenſiones, quæ regulariter denegari non ſolent, vt dicitur in *eadem deciſione*.

189 Quando fuit negata poſt rem † iudicatã, & in gradu reſtitutionis in integrum, euenit, quia non fuit doctum de iuſtis cauſis ex antea, vt in *Bononien. pecuniaria* 27. *Iunij* 1646. *coram R.P.D. meo Bichio*.

In materijs autem non concernentibus
190 † dubium, nunquam obtinetur, vt dicitur in *Pampilonen. beneficij* 2. *Aprilis* 1639. *coram Reuerendiſs. D. meo Dunozzetto*.

191 Nec minus datur ad confouendũ † ſpoliatorem in ſua occupatione, vt in *Calaguritana, ſeu Bononien. Collegij* 11. *Aprilis* 1567 *coram b.m. Robuſterio*.

192 Et denegatur etiamſi materia † articulata ſapiat delictum, ſi agitur ad effectum
193 pœnæ, ſecus † autem ſi agitur ciuiliter. *d. Calaguritana proceſſionum* 3. *Aprilis* 1629. *coram d.b. m. Virili*.

194 Quando vero conceditur, † dirigitur ad
195 locum vbi ſunt teſtes, nec talis locus † poteſt allegari ſuſpectus, præcipuè ſi ibi adeſt copia Procuratorum, & Aduocatorum, vt in *Meleuitana nullitatis profeſſionis* 5. *Iunij* 1650. *coram R.P.D. meo Royas*.

De Immemorabili.

Cap. IV.

Quomodo probetur Immemorabilis.

Artic. I.

1 *Immemorabilis per quem modum probetur in Sacra Rota.*

2 *Articuli ſuper immemorabili qualiter confici poſſint.*

PRobatio immemorabilis de raro videtur facta cum requiſitis neceſſarijs, ideò, non ſine cauſa duxi apponendum exemplum, ad effectum, vt innoteſcat om-
1 nibus modus † à Sacra Rota in eius probatione requiſitus; Exemplum itaque erit: Huiuſmodi articulos infraſcriptos, dat, facit, exhibet, & producit Procurator, & eo nomine, Reuerendiſſimi Ioannis Malgoi-
2 reti Procuratoris generalis in † Vrbe totius Sacri Ordinis Ciſtercienſium, & Abbatis Monachorum Monaſterij Beatæ Mariæ Populetti *Tarraconen. Diœceſis*, contra & aduerſus Dionyſium Ferrerium, omneſque alios &c. Quos petit recipi, & ad probandum admitti, in Curia, & extra; Teſtes ſuper eis, & tota cauſa examinari, non ſe adſtringens &c. Attento præſertim notorio ſuper contentis in eis, quod expreſsè allegat, & de hoc expreſsè proteſtatur, non ſolum &c. ſed omni &c.

In primis Procurator prædictus, repetitis, & reproductis, repeti, & reproduci de ſtilo, & de iure ſolitis, ponit, & quatenus opus ſit, inhærens dicto notorio, & ſine illius præiudicio, probare vult, & intendit.

Qualiter Monaſterium Beatę Marię Populeti, & eius Abbates, & Monachi pro tempore eiuſdem Monaſterij, mediantibus Monachis præſentatis: à decem, viginti, triginta, quadraginta, quinquaginta annis, & per multum tempus ante, ita quod non adſit memoria in contrarium, & vſq; in præſentem diem, fuerunt, & ſunt in pacifica, & quieta poſſeſſione Prioratus, & Monaſterij S. Vincentij Martyris, vulgo nuncupati della Roſchetta, extra muros Ciuitatis Valentiæ, in illo præſentando Præſidentes vulgo vocatos Maiorales, illos ad nutum Abbatis dicti Monaſterij Populeti amouendo, & alios pro tempore admittendo, & præſentando, & alios actus faciendo, qui fuerunt, & ſunt ſoliti fieri à

veris

veris Dominis, & Proprietarijs, & Poſſeſſoribus, de eorum Dominijs, & Monaſterijs; Quod totum fuit, & eſt publicum, manifeſtum, & notorium, & illi, qui hodie viuunt, ſic, id viderunt, audierunt, & intellexerunt ab alijs eorum maioribus, & antiquioribus à longo tempore iam defunctis, qui dicebant, & affirmabant, ita ſciuiſſe, audiuiſſe, & intellexiſſe ab alijs ſuis maioribus, & antiquioribus à multo tempore iam defunctis, dicentibus, & affirmantibus ſimiliter ſuis temporibus, ita illud vidiſſe, ſciuiſſe, audiuiſſe, & intellexiſſe ab alijs ſuis maioribus, & antiquioribus à longo tempore iam defunctis, qui dicebant, & affirmabant ſimiliter ſe ſuis temporibus, idem vidiſſe, ſciuiſſe, audiuiſſe, & intellexiſſe, & quod ſemper vſque ad præſens ſine intermiſſione, talis fuerat de vno in alterum publica, & communis traditio de præmiſſis, & quod nunquam, nec iſti, nec illi ſuis temporibus reſpectiuè, viderunt, ſciuerunt, audiuerunt, nec intellexerunt aliquid in contrarium. Et de illo vſque ad preſens continuò de omnibus ſupradictis, fuit, & eſt vox communis, & fama publica in præſenti Principatu Cataloniæ, publicum, notorium, & manifeſtũ palam, &c. iuxta ea, quæ dicit *Rota in Abulen. Decimarum* 12. *Decembris* 1650. *coram R. P. D. Celſo inter volantes*.

Poſui vnicum articulum, quia vnicus ſufficit ad aliorum exemplum.

Quid ſit Immemorabilis.

Artic. II.

3 *Immemorabilis an faciat præſumptionem iuris, & de iure.*

4 *Immemorabilis an habeat vim legis, & æquiparetur priuilegio.*

5 *Immemorabilis an comprehendatur in generali diſpoſitione.*

6 *Immemorabilis an ſit comprehenſa in Concil. Trident.*

7 *Immemorabilis an comprehendatur in clauſula non obſtante quacumque diſpoſitione.*

8 *Immemorabilis an per Principem tolli poſſit.*

9 *Immemorabilis conſuetudo tollitur per reg. 8. Cancell.*

10 *Immemorabilis omnia facit ſolemnia.*

11 *Immemorabilis facit meliorem Titulum de mundo.*

12 *Immemorabilis præualet præſcriptioni centum annorum.*

13 *Immemorabilis corruit ſi iura, & inſtrumenta allegata contrariantur.*

3 SCiendum eſt autem, quod immemorabilis eſt inæſtimabilis conſiderationis, quia † alij dixerunt, quod ex illa oritur præſumptio Iuris, & de Iure, vt *Menoch. præſumpt.* 131. *num.* 50. *lib.* 3.

Alij dixerunt quod habet vim legis. *Caſſador. deciſ.* 2. *de probat. Rota dec.* 717. *par.* 4 1. *lib.* 3. *num.* 9. *diuerſ.* Alij vero † quod pari paſſu ambulant priuilegium, & conſuetudo immemorabilis *cap. ſuper quibuſdam* §. *Præterea de verb. ſignific. Gonzal. ad reg. octauam Cancellar. Gloſ.* 33. *num.* 5. *Pen. d. dec.* 103 *num.* 3. 4. 7. & 46.

Alij, quod non intelligitur comprehẽſa 5 † in generali diſpoſitione, & quod ſit ſpeciali nota digna, *Gonzal. ad dictam reg. octauam, gloſ.* 33. *num.* 2. *Rota in Burgen. quindenariorum* 15. *Maij* 1600. *coram b. m. Corduba*.

6 Alij verò, quod non videtur † comprehenſa in Concilio Tridentino, niſi in ea expreſsè legatur: *Gonzal. d. Gloſ.* 33. *num.* 5. & alibi; Alij verò, quod in clauſula, non 7 obſtante quacumque † conſuetudine, illa non dicatur comprehenſa, *Afflict. dec.* 254. 8 *nu.* 5. Alij, quod † non poſſit tolli per Principem, vt apud *Roland. conſ.* 59. *num.* 17. *lib.* 4.

Sed contra in materia reſeruationis, vi- 9 gore regulæ Cancellariæ † octauæ, tollere conſuetudinem immemorabilem, dixit *Rota in cauſa Foroliuien.* 5. & 12. *Decembris* 1588. *coram Seraphino, & in Carthaginen. Portionis* 29. *Decemb.* 1587. *coram Blanchetto, & Caſalen. Canonicatus* 29. *Ianuarij* 1604. *coram Litta in manuſ.*

10 Alij, quod per eam, omnia † præſumantur ſolemnia, *Rota in Tridentina Prioratus* 10. *Ian.* 1594. *coram b. m. Litta in fol.*

11 Alij quod ex ea acquiratur melior † titulus de mundo, *Rota dec.* 4. *num.* 2. *de teſtibus*

Alij etiam, quod eſt maioris virtutis im- 12 memorabilis, quam præſcriptio centum annorum, *Nauar. de vſur. Gloſ.* 15. *num.* 96. *in antiquior. Mohedan. dec.* 3. *de iurepatr. & in vna Mediolanen. iuriſpatronatus* 21. *Aprilis* 1589. *coram Comitulo, & Gonzal. ad reg. octauam gloſ.* 18. *num.* 45. & *gloſ.* 33. *num.* 4. *Pen. dec.* 137. *num.* 2.

Sed iſta immemorabilis, non prodeſt 13 quando conſtat † de veritate in contrarium, per eadem Iura, ſeu Inſtrumenta, quorum tempus immemorabile allegatur. *Cranett. de antiquit. temporum, quarta Parte in principio quæſt.* 12. *pag.* 434. *Verall. deciſ.* 304. *parte tertia*.

Qua-

Quale tempus requiratur pro immemorabili.

Artic. III.

14 *Immemorabilis non diſcutitur in poſſeſſorio.*
15 *Immemorabilis an ſatis probetur per ſpatium 100.annorum.*
16 *Immemorabilis an ſupra centum annis probari debeat.*
17 *Immemorabilis minori ſpatio centum annorũ an probetur.*
18 *Immemorabilis hodie an ſit octuaginta annorum.*
19 *Immemorabilis ſeptuaginta annorum an ſuſtineatur.*
20 *Immemorabilis per ſexaginta annos an probetur.*
21 *Immemorabilis quinquaginta annorum an ſufficiat.*
22 *Immemorabilis an per quinquagintaſex annos probetur.*
23 *Immemorabilis nonaginta annorum approbatur à Rota.*
24 *Immemorabilis iudicis arbitrio iudicatur.*
25 *Immemorabilis an ſit probanda per teſtes, vel per ſcripturas.*
26 *Teſtes ſuper immemorabili cuius ætatis eſſe, & quid deponere debeant.*
27 *Immemorabilis excluditur conſtito de initio.*
28 *Immemorabilis qualiter excludatur contrarijs probationibus.*
29 *Immemorabilis an probetur per ſcripturas, & centum, vel ducentum annis.*
30 *Probata per teſtes an impediat manutentionem.*
31 *Euaneſcit ſi conſtat de initio, & nu.34.*
32 *Ampl.ſi probetur controuerſa, vel ſolus rumor.*
33 *Imo ſi detur contra millo vnus actus contrarius.*

14 NEc minus diſcutitur in Poſſeſſorio. *Pen. deciſ.80.num.14.*

Quale autem tempus requiratur? Alij
15 dixerunt † centum annorum, *Cravett. de antiq.temp.parte 1.num.4.* vbi de communi, & communem eſſe affirmat *Innocent.in cap. veniens de verb.ſignific.Couar.in cap. Poſſeſſor in 2.parte §.3.num.6.& var.reſolut.lib.2.cap. 7.num.6.* & de magis communi *Gabr.concl. 1.num.78.& 80.de præſcript.*

Alij dixerunt, quod requiritur tempus
16 ſupra annos † centum *Gabr.d.concluſ.1. nu. 78.verſ. contrarium de præſcript. & Gloſ. in cap.1. de præſcript. in 6.* Alij, quod ſufficiat
17 minus tempus † annorum centum, cum hominis vita fuerit abbreuiata *Simon de Præts de interpret. vlt. volunt. lib.5. dubit.4. num.131.& de magis communi Couar.var. reſol.lib.2. cap.7.num.6. Gabr. plures cumulat concluſ.1.num.79.de præſcript.* Alij, quod ho-
18 diernũ tempus † immemorabile, eſt octuaginta annorum *Soccin. conſ.89.num.7.lib.1. Ruin.conſ.92.num.10.lib.4. Honded. conſ.66.*
19 *num.12.lib.1.* Alij autem dicunt † de annis ſeptuaginta, vt *Fiurzan. dec.17. Praxis Archiepiſcopalis Neapolitana cap.63.num.2.Maſcard. concluſ.103.nu.3.* Alij dicunt † de ſe-
20 xaginta, *Honded.conſ.17. nu.59.lib.1. Alex. conſ.90.nu.2.lib.6.Caputaq.dec.5.nu.2.par.3.*
21 Alij dicunt de † quinquaginta, *vt Laderch.*
22 *conſ.10.num.1.* Alij de † quinquaginta ſex, *vt Alexand.conſ.90. nu.2.lib.6.* Alij de quadraginta, *vt Gabr.concluſ.1.num.80.*

Tiro autem tenendo opinionem Rotæ,
23 vel dicet ſufficere ſpatium † nonaginta annorum, vt dixit *in cauſa Mediolanen. Iuriſpatronatus 29. Aprilis 1611. coram Reuerendiſſimo Atrebaten.deciſ.313. p.1. rec.* vel eſſe
24 arbitrarium † Iudici, vt dicunt allegati per *Pedroc.conſ.39.num.146. Barz. dec.Bononien. 2.num.45. Afflict.deciſ.83.num.3. Ruin.conſil. 141. num.18.lib.5. Honded.conſ.66.num.11. lib.1.*

Iſta autem immemorabilis eſt proban-
25 da per teſtes, quia † per ſcripturas probari non poteſt; licet ſint in forma probanti, *Rota dec.586.nu.30.apud Peniam*, & illi debent habere tempore examinis, ſaltem an-
26 nos † quinquaginta quatuor, & debent deponere de viſu, tempore eorum cognitionis, & debent probare ea, quæ poſuimus in articulo, vt dicit *Gloſ. in cap. 1. in verb.memoria de præſcript. in 6.* quam refert & ſequitur *Rota in Egitanen. decimarum 5. Decembris 1625.coram b.m.Remboldo in fol.* quæ refert *Seraph.dec.1102.num.1. & ſeq.Ludouiſ.deciſ.444. num.9. & eſt deciſ.580. apud Peniam.*

27 Excluditur autem † immemorabilis, ſi conſtat de initio *Pen.deciſ.475. num.2. Rota in cauſa Toletana Decimarum de Capilla 2. Martij 1648.coram R.P.D.meoVeroſpio apud Dian.p.9.fol.404. & in Hiſpalen. decimarum 15. Februarij 1647.coram R.P.D.meo Meltio apud eund.Dian.ibid.fol.388.*

Si autem, quis prætendit illam exclude-
28 re contrarijs † probationibus, & exceptionibus, eſt cauendum, quod ſeruetur diſpoſitio *tex.in l.1.& 2.ff.de excep.& l. quingenta C. de probat.* & videnda ſunt quæ notat *Baldus in l.fruſtra num.2. C. de probat. Ludouiſ. deciſ.201. num.3.* Et ad propoſitum eſt etiam deciſio ſupradicta *in d.Cauſa Toletana Decimarum de Capilla coram d.R.P.D.meo Veroſpio.*

An etiam immemorabilis probari poſ-
ſit per ſcripturas, & an probetur tempore
29 † centum, vel ducentum annorum, eſt deciſio *in Marſicen.Iuriſdictionis 18. Februarij 1647.*

1647. *in fol. coram R.P.D. Bichio, & in Bononien. Archidiaconatus* 23. *Martij* 1648. *coram Eminentiſs. D. Card. Corrado in fol.*

30 Probata per Teſtes † an impediat manutentionem, *Rota in Hiſpalen. Decimarum* 25. *Iunij* 1649. *coram R.P.D. Bichio, & in Mariſcen. iuriſdictionis* 18. *Febr.* 1647. *coram eodem.*

31 Quod euaneſcat, ſi conſtat † de initio, *Placen. decimarum* 21. *May* 1636. *coram b.m.*

32 *Pirouano.* Si probetur controuerſa, † imo

33 ſolus rumor, imo vnus actus contra † mille, vt in *Beneuentana Iuriſdictionis* 27. *Ianuarij* 1953. *coram R.P.D. Zarrate.* Et quod nō admittatur eius probatio ſi conſtat de initio, *Ratisbonen. Canonicatus* 23. *Martij* 1637. *coram d.R.P.D. Pirouano.*

De Notarijs, & fide Inſtrumentorum.

Cap. V.

De qualitate Notariorum.

Artic. I.

1 *Notarios textus facit viles, & quare.*
2 *Hodie tamen ſunt in æſtimatione, & qui.*
3 *Notarij officium quid ſit.*
4 *Notarius non poteſt inſtrumentum facere niſi rogatus.*

QVamuis *tex. in l. vniuerſos C. de Decurio. lib.* 10. aſſerat † Notarios eſſe viles, ex quo exercent artem lucri faciendi cauſa: attamen verum eſt, quod hodierno tempore, quicquid dicat textus ille, ſunt in notabili æſtimatione, qui Notariatum exercent † recta cōſcientia, & publico auctoramento, vt inquit *Alex. ad l. merces la ſeconda num.* 21. & 29.

Eorum officium eſt † ſcribere facta, de quibus rogantur, nec vltra ſe ingerere poſſunt, vt inquit *Bald. in rubr. C. de fid. Inſtrum.* Neque poſſunt conficere inſtrumentum † de his, de quibus non fuerunt rogati.

De officio, & poteſtate Notarij,

Artic. II.

5 *Notario aſſerenti inſtrumentum eſſe publicum creditur.*
6 *Inſtrumentum extenditur in folio, deinde regiſtratur in protocollo.*
7 *Inſtrumenti copia authen. deſumitur ex protocollo.*
Protocolli liber vocatur originale. ibid.
8 *Inſtrumentum in folio laceratur, facta extenſione in protocollo.*
9 *Inſtrumentum in folio cautius conſeruatur ad ſincerandas partes.*
10 *Inſtrumenti minuta conſeruata calumniarum pericula fugat.*
11 *Notarius dat fidem geſtis inter partes.*
12 *Notarius nō poteſt rogari de incorporabilibus, ſed de viſis, & auditis.*
13 *Notarij ſimul & creantur iudices ordinarij.*
14 *Notarij tamen iuriſdictio non niſi in volentes exercetur.*
15 *Notarius probat negatiuam aſſerens non reperiſſe inſtrumentum.*
16 *Notario dicenti ſe aliud feciſſe in aliquo inſtrumento, non creditur.*
17 *Referenti non creditur, niſi conſtet de relato.*
18 *Notario ſe vidiſſe Inſtrumentum aſſerenti non creditur.*
19 *Notarij potius error, quam dolus præſumitur in inſtrumentis.*
20 *Notarij error quando præſumatur dolus, remiſſiuè.*
21 *Notarius non poteſt rogari niſi cognoſcat contrahentes.*
Notarius ſaltem teſtem debet cognoſcere cui ſint noti contrahentes. ibid
22 *Notarius an poſſit corrigere, mutare &c. ſcripta, remiſſiue.*
23 *Notarius pro quocumque delicto quomodo puniatur remiſſiuè.*
24 *Notarius obligatur pro Iuuene in officio delinquente.*
25 *Notarius condemnatus ratione officij, eo priuatus cenſetur, nec poteſt rogari.*
26 *Notario non creditur in actis collegialiter, niſi ſingulorum nomine expreſſo.*
27 *Notarius inſtrumentum cancellare, abſtrahere, vel comburere an poſſit.*
28 *Notarius validè ſtipulatur pro abſente, iuſque acquirit intereſſe habenti.*
29 *Notarius ius etiam poteſt acquirere non natis.*
30 *Stipulatio facta ad fauorem abſentis debet acceptari.*
Acceptatio ſtipulationis ab abſente, fit ſola notitia ibid.
Notarius acquirit abſenti reuocabiliter, dummodo ius poſſit deferri. ibid.
31 *Notarius nō poteſt ſtipulari pro abſente ſciens illius contrariam mentem.*
32 *Notarij creati à Papa, vel Imperatore, vndique poſſunt rogari.*
Idem de creatis ab habentibus auctoritatem à Papa, vel Imperatore. ibid.
Notarius creatus ab alio Principe rogari poteſt in ſuo territorio tantum. ibid.

No-

33 *Notarius an omnibus teneatur dare inſtrumenta penes ſe exiſten.*
34 *Notario neganti, vel occultanti Inſtrumenta an deferatur iuramentum in litem.*
35 *Notarius inhibitus in cauſa non poteſt teſtis poſtea induci.*
36 *Notarius teſtis debet deponere per verba facti, & non iuris.*
37 *Notario, an teſti credatur, dicenti notarium nõ ſcripſiſſe.*
38 *Notario, nec teſti creditur in pœnalibus. Teſtis probare dicitur quantum probat Notarius. ibid.*
39 *Notario magis quàm teſti in dubio creditur.*
40 *Teſtis vnus facit inditium contra Notarium.*
41 *Inſtrumenta facta in vno loco probant etiam in alio.*

ET Notarijs aſſerentibus Inſtrumentũ eſſe publicum, quodque ipſi confecerunt, cum † Iuramento creditur. §. *Sed & inſtrumenta, & §. ſi vero neq; ad nunciator. Authen. de cant. & fid. Inſtr. Alex. conſ.* 166. *num.* 3. *lib.* 2.

Qui primo loco, quando rogantur de Inſtrumento, illud extendunt in liberculo, 6 vel in folio volanti, poſteaq; per politum regiſtrant in protocollo, ex quo poſtea 7 authenticæ copiæ † deſumuntur, partibus miniſtrandæ, taliſque liber vocatur originale. *Pariſ. conſ.* 28. *p.* 2. *gloſ. in §. illud auth.* 8 *de tabellionibus*, & † tale folium poteſt impunè lacerari poſt extenſionem in protocollo *Pariſ. d. conſ.* 28. *num.* 25.

Sunt tamen plures, qui ad cautelam dictam minutam conſeruant, ad ſinceran- 9 das † partes, quatenus in aliquo dubitari contingat: quod vidi ſeruari à pluribus accuratis, & prudentibus practicis, puta ab Hipolito Martolo apud A. C. & Andrea Leonio in Cur. Capitolina, qui hac ratione poſt multos annos à die inſtrumenti oſtendentes minutas partibus querulis, illarum ora occluſerunt, vt pericu- 10 la † fugiant calumniarum.

Iſtorumque induſtria non eligitur ad 11 ſcribendum, ſed ad hoc, † vt dent fidem geſtis inter partes, §. *nos autem Authen. de tabellionibus, & Pariſ. vbi ſupra nu.* 30.

Non tamen poſſunt ſcribere ea, quæ ſub ſenſu corporeo cadunt, ſed dumtaxat 12 ea quæ tali ſenſu † percipiuntur, vt puta quæ viderunt, & audiuerunt coram ſe à partibus fieri proprijs oculis, & auribus *d. §. nos autem verb. habeant in auth. de tabellionib. & §. ſi non, in authen. de hæred. & Falcid.*

13 Quod ex creatione ad notariatum † creentur & ipſi Iudices ordinarij, dicit *Oddus de reſtit. q.* 32. *num.* 11. Certum eſt ta-

14 men, quod exercent † iuriſdictionem in volentes *Bald. conſ.* 105. *col.* 2. *lib.* 3. *Franc. Marc. deciſ.* 489. *p.* 1.

15 Si faciunt diligentiam inter eorum rogitus pro perquirendo aliquo Inſtrumento, & fidem faciant non reperiſſe, probant negatiuam ſecundum *Surd. deciſ.* 331. *nu.*

16 1. Et ſi aſſerunt † in aliquo Inſtrumento ſe aliud feciſſe, in hac aſſertiua non creditur, cum non credatur referenti, niſi conſtet de tali † relato per eius regiſtrationem

17 *Franc. Marc. ib. n.* 3. *Natt. conſ.* 663. *n.* 4. *Boer. deciſ.* 281. Ijdem etiam dicunt, quod non

18 probant, etiamſi † dicant tale inſtrumentum vidiſſe, ſemper enim eſt opus, quod relatum inferatur, vt probent. *Boer. d. deciſ.* 281. & dicit *Ludouiſ. deciſ.* 275.

Si in eorum inſtrumentis reperitur ali-

19 quis error, potius † præſumitur error, quam dolus *Gabr. concluſ.* 2. *num.* 6. *de fid. inſtrum. Seraſin. de priuil. Iuram. priuil.* 31. *n.* 61. *Maſcard. concluſ.* 644. *Peruſ. deciſ.* 13. *nu.* 68. *Grãmat. deciſ.* 60. *num.* 6. Sed vide fal-

20 lentias † apud eundem *Gabriel. & Seraph. & Grammat.* locis citatis.

Sed non poſſunt rogari de Inſtrumen-

21 tis, niſi cognoſcant perſonas, quæ † ſe obligant, vel vnum ex teſtibus, qui iuret contrahentes non notos notario cognoſcere, iuxta *conſtitutionem* 71. *editam à Paulo V. ſuper reformatione Tribun. Vrbis tit. de Notarijs.*

An autem ex interuallo poſſint corri-

22 gere, mutare, & emẽdare, † quæ ſcripſerũt, vide *Bald. conſ.* 248. *lib.* 1. *& Mandell. conſ.* 10. *& 19.*

Si delinquant in officio, vel extra officium, & pro quocumque crimine, puta

23 † falſitatis, barattariæ, vel omiſſionis, an priuentur officij exercitio, vel aliter puniantur, vide *Rot. deciſ.* 812. 769. 754. *par.* 1. *in nou.*

24 Pro Iuuenibus † delinquentibus in officio obligantur ipſi Domini, de mente *conſtitutionis Pij IV.* quam refert *Seraſin. deciſ.* 727 *in fine.*

Qui eſt condemnatus de delicto com-

25 miſſo in officio, cenſetur † priuatus officio, nec poteſt amplius conficere inſtrumenta, *Rot. d. deciſ.* 769. *par.* 1. *in nou.*

Si aſſeritur aliquid collegialiter fuiſſe

26 factum, non creditur, ſed † eſt neceſſe, quod exprimat nomina ſingulorũ. *Gabr. d. concluſ.* 2. *de fid. Inſtrum.*

Aliqui etiam putant, quod Notarius

27 poſſit inſtrumentum cancellare, † ſeu ex rogitibus abſtrahere, & comburere, ſi partes ita velint, dummodo fiſco, aut alteri non præiudicetur, *Imol. in l. alia in prin. de re iud.*

Pro

Pro abſentibus validè ſtipulatur, iuſq;
28 ex Inſtrumentis † reſultans pro omnibus quorum intereſt acquirit, de comm. *Abb. in c. dudum in fin. de conuer. coniug.* & am-
29 pliatur quod acquirat, etiam pro non natis, *Theſaur. deciſ.* 20. *& dixit Rota in Romana pretij officiorum* 8. *Iunij* 1629. *coram b.m. Coccino in fol.* vbi declaratur quod de-
30 bet etiã acceptari † ab abſente, & quod pro acceptatione ſufficit notitia, & quod acquiſitio dicatur facta reuocabiliter, ita vt ante acceptationem, Ius poſſit deſeri; Quod etiam declaratur, Notariũ ſcilicet
31 pro abſente ſtipulari non † poſſe, quando conſtat de contraria mente ſtipulantium, vt dixit *Rota coram Remboldo in Romana domus* 20. *Nouembris* 1624. *in fol.*

Creati à Papa, & Imperatore poſſunt vbique locorum de Inſtrumentis rogari *Rot. deciſ.* 133. *p.* 2. *in nouiſs. Franc. March. deciſ.* 489. *p.* 1. quod amplia etiamſi fuiſſent
32 creati ab habentibus † auctoritatem à Papa, & Imperatore, vt dixit ibidem *Rot.* De cętero enim creati ab aliquo Principe, non extendunt iuriſdictionem in rogando extra territorium creantis, *Gabr. concl.* 2. *de fid. inſtrum. Franc. March. d. deciſ.* 489. *Rot. deciſ.* 1. *de fid. Inſtrum. in nou.*

An autem teneantur omnibus dare in-
33 ſtrumenta, de quibus † fuerunt rogati, vel penes ipſos exiſtentia, vide *Oſaſch. dec.* 57. *Innocent. in c.* 1. *nu.* 1. *Speculat. de inſtrum. edit.* §. *videndum, Caſtrenſ. in l. Procurator nu.* 3. *C. de eden.*

Et an contra ipſos detur iuramentum
34 in litem, † ſi occultant talia inſtrumenta, vel illa habere negant, vide *Seraphin. de Iuram. priuil.* 31. *num.* 61.

An etiam adhibitus in cauſa, poſſit po-
35 ſtea induci † tanquam teſtis, *Angel. negatiuè reſpondit in l. Domitius, & Caſtrenſ. ibid. num.* 3. *ante med. ff. de teſtam.*

Si teſtis eſt Notarius, vt in *d. l. Domitius Labeo de teſtam. Grat. conſ.* 66. *num.* 14. *lib.* 1.
36 debet deponere per verba facti, & non luris.

An etiam teſti neganti dixiſſe id, quod
37 Notarius ſcripſit, † vel magis credatur Notario, vide *Surd. dicentem neutri credendum eſſe conſ.* 550. *num.* 5. *& vide Nell. de oppoſit. contra teſtes, circa finem.*

Sed in hoc aduerto, quod ſi agitur de puniendo teſte, & tunc verum eſt, quod
38 neutri credatur, † quia tantum dicitur vnus probare, quantum probat Notarius *Clar. q.* 53. *ver. quintus, &* §. *Falſum ver. pone teſtis, in iſto caſu magis creditur teſti, Gram. deciſ.* 60. *num.* 18.

Si igitur dubitatur an magis credatur
39 Notario, vel teſti, communis eſt † opinio vt magis credatur Notario, *Clar. d. q.* 53. *verſ. quintus, Grammat. d. deciſ.* 60. *nu.* 11.

40 Etiam vnus teſtis † facit inditium contra Notarium, *Ioſeph Ludouic. Lucen. deciſ.* 13. *num.* 30.

Et licet dixerim ſupra, quod extra territorium rogari non poſſint, attamen
41 ſciendum eſt, quod inſtrumenta † facta in territorio probant etiam extra territorium *Rot. deciſ. fin. de fid. Inſtrum. in nou.*

De pœnis, quas Notarij incurrunt.

Artic. III.

42 *Iura producta, Actuariorum in curia ſæpè perduntur.*

Notarij actuarij tenentur cuſtodire iura producta. ibid.

43 *Notarij actuarij condemnantur ad damna amiſſorum iurium.*

44 *Notarius tenetur pro ſcriptura perdita de falſo, etiam allegata.*

Notarius tenetur etiam de productis tempore anteceſſoris. ibid.

45 *Notarius tenetur etiamſi facta diligentia doceat deperditam ſcripturam.*

46 *Notarius an excuſetur probans amiſſionem ex iuſta cauſa.*

47 *Notarium actuarium non excuſat amiſſionis iuramentum.*

48 *Notarius amittens ſcripturam præſumitur in dolo, vel culpa.*

49 *Notarius an & quomodo teneatur ad ſummam in ſcriptura deperdita contentam.*

SÆpè etiam euenire ſolet, quod Actuarij ex eorum, vel negligentia, vel in-
curia, ſunt cauſa, quod Iura in eorum
42 † officijs producta amittantur, ſed ſolent luere pœnas amiſſionis, quia cum teneantur cuſtodire, vt dicit *Dec. in cap.*
43 1. *num.* 46. *&* 53. *de probation.* Ita condemnantur † ad damna, quæ partes patiuntur ex dicta amiſſione, quæcumque ſint, vt fuit annis præteritis deciſum in *Romana ſocietatis lignorum* 31. *Ianuarij confirmata* 10. *Iunij* 1648. *coram R. P. D. Meltio in fol.*

Quod procedit etiamſi ſcriptura pro-
44 ducta fuiſſet † allegata de falſo *l.* 2. §. *hoc interdicto ff. de tab. exhib.* Etiam quod fuerit producta tempore eius anteceſſoris, *l. ſi quis ex argentarijs,* §. *cogitur, & l. quadam* §. *Nihil intereſt ff. de eden.*

Et ampliatur etiamſi doceret illam
45 fuiſſe deperditam † & faceret diligentiam inter ſcripturas & illa non fuit reperta. *Rota in Romana Depoſiti* 9. *Iunij* 1595. *coram clar.*

clar. mem. Card. Pamfilio apud Farin. conſ. lib. 1. deciſ. 297. quod ſecus fortaſſe eſſet,

46 † ſi probaret caſum amiſſionis concludenter ex aliqua iuſta cauſa, *Bart. in d.l. ſi quis ex argentarijs §. an vero hæredes num. 2. ff. de edēn. Onded. conſ. 59. num. 17. lib. 1.*

Declara præmiſſa procedere, etiam

47 quod talis actuarius eum † iuramento amiſſionem firmaret, vt dicitur *in d. Romana depoſiti coram clar. mem. Cardin. Pamfilio.*

48 Præſumitur enim in dolo, † vel culpa *Anchar. conſ. 316. num. 4. Duran. conſ. 159. num. 5. lib. 2. Gozad. conſ. 17. num. 11. & dicitur in eād. Romana depoſiti.*

Intereſſe autem ad quod tenetur, erit ſumma contenta in ſcriptura, ſi illa

49 alibi haberi non poſſit, † vt apoca priuata; ſecus ſi eſſet Inſtrumentum, quod aliundè poſſet recuperari, vt dicitur in *d. Romana depoſiti coram Pamfilio, & d. Romana Societatis lignorum coram R. P. D. Meltio.*

De fide Notarij,

Artic. IV.

50 *Notario non creditur in extraiudicialibus ſine teſtibus.*

51 *Notario bene creditur ſoli, etiam in iudicialibus.*

52 *Notario non creditur niſi de actu à ſe, & coram ſe, & teſtibus geſto.*

Notarius Parti non nocet errando. ibid.

53 *Notario de præteritis atteſtanti non habetur fides.*

54 *Notario ſe rogatum de mandato procuræ aſſeventi, neque credendum eſt.*

Notarij aſſertio ſuper rogita, mandati procuræ adminiculat. ibid.

55 *Notario an credatur aſſerenti in Inſtrumento, cauſæ cognitionem adfuiſſe.*

56 *Notarij de ſibi data commiſſione rogatorum aſſerentis, non adhibetur fides.*

57 *Notario ſe de falſo rogatum dicenti, credatur an non.*

Notario creditur aſſerta falſitas veriſimilis. ibidem.

58 *Notarij confeſſio in articulo mortis emanans fidem meretur.*

59 *Notario committitur examen teſtium, ſed eidem non ſubdelegatur in totum.*

60 *Iudicis iuriſdictio eſt citare teſtes, & eorum iuramenta recipere.*

61 *Notario poteſt dari facultas citandi, ſed non ſimul rogandi.*

62 *Notarij fides in dubio non debet haberi.*

63 *Notarius tamen ſuſpectus non poteſt examinare ſine adiuncto deputato.*

64 *Notarij fides aliquando fuit ſuſpecta Rotæ.*

65 *Notarij quotidie varijs modis falſa inſtrumenta fabricant.*

66 *Notarij aliquando fideiuſſores minus idoneos recipiunt.*

67 *Notarius ſucceſſor patitur pro fideiuſſ. non idoneo ab anteceſſore recepto.*

68 *Notarius habetur adinſtar iudicis in fideiuſſ. tutoris pupilli.*

69 *Iudex inſufficientem fideiuſſ. pupillo deputans ad intereſſe tenetur.*

70 *Iudices quomodo cautè decernant fideiuſſiones viſito Notarij.*

Notarius tenetur ad intereſſe receptæ fideiuſſ. non idoneæ. ibid.

71 *Notarius non tenetur pro fideiuſſ. habili tempore receptionis.*

72 *Notarius neque Iudex tenētur approbatore recepto.*

73 *Notarius non tenetur, ſi iudex mandet recipi talem fideiuſſ.*

74 *Notarius non tenetur de fideiuſſ. recepto coram parte non reclamante.*

Notarius tamen excuſatur conſtito de præſentia, & non reclamatione. ibid.

75 *Notarius actuarius excuſatur, ſi publicè valdè dīues habeatur fideiuſſor.*

76 *Notarij officium circa receptiones fideiuſſorū remiſſiuè.*

50 IN extraiudicialibus non creditur Notario ſine teſtibus, † vt inquit *Tiber. Saluſt. in ſua praxi lib. 1. c. 16. num. 7.* Secus autem in iudicialibus, vt puta in decretis

51 iuterlocutorijs, in † receptione Iuramentorum teſtium, & ſimilibus, *Ludouiſ. deciſ. 368. num. 6.* prout ſi dicant recepiſſe iuramentum in forma, vt in *Calaguritana obſervationum 26. Martij 1590. coram b. m. Comitulo deciſ. 556. p. 4. diuerſ. & lib. 2. conſ. Farin. deciſ. 47. & in Sutrina Feudi 17. Ianuarij 1574. coram ſel. record. Clem. VIII. in fol.*

Sicuti neque ei creditur de alio actu,

52 quam à ſe geſto, † cum credatur ſolum de geſtis coram ſe, & teſtibus: & ſi Notarius errat non poteſt parti nocere, *Rot. in Auellina, ſeu nullius reſciſſionis concordiæ, vel vnionis 28. Aprilis 1595. coram b. m. Gipſio in fol.*

Prout neque ei creditur atteſtanti de

53 præterito, † *Put. deciſ. 61. lib. 1.* qui refert, & ſequitur *DD. in c. quoniam contra, & DD. in auth. ſi quis in aliquo. & in Caligurit. Iuriſdict. de Nagera 11. Aprilis 1622. coram Vbaldo ſen. deciſ. 160. apud Poſt. de manut.*

54 Sicuti neque † ſi diceret ſe rogatum de mandato procuræ, ſed hoc facere magnū adminiculum, dixit *Rot. apud Ludouiſ. dec. 275. n. 5.*

Item

Item neque si asserat in instrumento
55 adfuisse causæ cognitionem, vt fatinat *Gabr. conclus. 5. nu. 28. de sent. lib. 2.* sed contra *nu. 29.* vide tamen concordiam *sub nu. 30. & 31.*

Item neque si asserat se rogatum de sibi
56 data Commissione, † quia agitur de propria vtilitate, vt considerat *Rot. in Romana expeditionum seu mercedis 14. May 1616 coram b. m. Buratto decis. 174. apud eund.*

Item quod neque credatur illi, si asse-
57 rat † se rogatum de falso instrumento in præiudicium tertij, nisi falsitas sit verisimilis, & aliunde corroboretur, dicitur in *Bononien. Legati 27. Martij coram b. m. Merlino apud eius impress.* Et nisi prout in *d. Bononien.* confessio Notarij emanasset in ar-
58 ticulo † mortis, prout de facto in puteolo dixit *Rot. in eadem causa 4. May 1629. coram Card. Virili in fol.*

59 Licet etiam possit † eidem committi nudum ministerium examinis testium, vt inquit *Ludouis. decis. 368. nu. 3. vbi add. nu. 9.* Non tamen potest ille subdelegari ad to-
60 tum examen, vt puta, quia citatio testis & receptio iuramentorum ipsorum, capiunt iurisdictionem, quæ ad Iudicem spectat, vt dicunt *dd. Addenium. 9.*

Sed quod illi possit dari facultas etiam
61 di, dummodo † non detur facultas rogandi, dicit *Seraphin. decis. 781. num. 5.*

Et quamuis de fide Notarij dubitari
62 non debeat, vt dixit *Rota in Romana hæreditatis de Arrigonijs 23. Ianuarij 1627. coram b. m. Virili.* Adhuc tamen si recusatur, vt
63 suspectus, non potest † examinare testes sine præsentia *adiuncti deputati, Ror. coram Remboldo in Elnen. decimarum 3. Iunij 1624 in fol.*

64 Fortasse quia Rota † aliquando suspicata est de eius fide, vt in *Comen. Habitus 14. Iunij 1613. coram b. m. Pirouano decis. 504. p. 1. rec.* & certum est, quod reperiuntur aliqui adeo conscientiæ depravatæ, vt instrumenta falsa quotidie fabricent, & adhuc non erubescunt, in testamentis
65 apponere testes, † antea mortuos, vel qui per impossibile interuenire potuerint, & sunt causa magnarum litium, vt monet *Rotam d. Bononien. Legati superius enunciata.*

Sed neque desunt alij etiam officiorum publicorum Domini, qui alienarum pecuniarum periculo adeptis officijs, in fraudem creditorum, Pupillorum, & Viduarum, vltra solitum rogitum recepta
66 mercede, † & quandoque considerabili, recipiunt fideiussiones à Iudicibus demandatas minus idoneas, & apparentes, in maximum etiam præiudicium succes-
67 sorum in eorum officio, † quod semper remanet obligatum, licet fortasse decretum in aliorum fauorem reperiatur reseruatum, quia est certum, quod Notarius, ex generali consuetudine totius mundi,
68 Iudicatur ad instar Iudicis † in fideiussione tutoris pupilli, *Ioseph Ludouis. Lucen. decis. 33. num. 3. Clar. q. 46. versic. ceterum, Farin. q. 33. num. 88. ad med.*

Dixi, ad instar Iudicis, quia et iam Iu-
69 dex, qui deputat Pupillo † tutorem, eum minus sufficienti Fideiussore, tenetur ad interesse, *l. 1. §. si præses, vers. sciendum ff. de Magistrat. conuen. sisterendum, instit. de satisd. tut. Ioseph Ludou. Lucen. d. decis. 33.* Et ideo Iudices caute agunt in decernendo, quod Notarius accipiat talem, vel talem, sed so-
70 lum mandant dari fideiussores, † quia tunc negocium dicitur remissum illico Notarij, & Notarius tenetur ad tale interesse, *d. l. 1. §. si præses, & l. 1. C. eodem tit. Clar. ibidem vers. caterum, Ioseph Ludouic. vbi supra, & Farin. ibidem.*

Quod tamen limitatur Primo, si de-
71 tempore fideiussionis † receptæ, fideiussor esset idoneus, & possideret immobilia sufficientia *Farin. vbi supra num. 79. vers. & in proposito, & num. 93. Ioseph Ludou. ibidem num. 14.*

Secundo, quando Iudex, vel Notarius
72 acceperunt approbatorem † *Farin. ibidem num. 85. & Ioseph Ludou. loc. cit.*

Tertio limitatur quoad Notarium,
73 quando Iudex mandat † recipi talem, *Farinac. ibidem num. 84. Ioseph Ludouic. num. 13.*

Quarto etiam limitatur, quando Nota-
74 rius recipit tales fideiussores in † præsentia partis non reclamantis, & de præsentia, & de non reclamatione appareat, *Farin. ibidem nu. 92. & Ioseph Ludou. nu. 16.*

75 Quinto, quando actuarius † recipit fideiussorem de notorio multum diu item, quia tunc excusatur à publica æstimatione, *Farin. ibid. num. 91.*

76 Et si plura de his † desiderantur, adeundi sunt supradicti, à quibus materia purius pertractatur.

De scriptura publica, & priuata.

Artic. V.

77 *Notarius facit scripturas publicas, & priuatas, quæ differunt à publicis.*

78 *Notarius non inhibet vti priuatus, nisi constet de ordine.*

79 *Notario nō creditur, nisi probet ordinem inhibendi.*

80 *Notarius ordinem inhibendi debet probare per testes.*
81 *Subscriptio debitoris plenè probat scriptum a pertio.*
82 *Subscriptio obligat mandantem.*
83 *Manus debitoris in apochis obligatorijs quando recognoscatur.*
84 *Scriptura publica dignoscitur ex solemnitatibus, & quibus.*
85 *Notary signum an sit necessarium in scriptura publica.*
86 *Notarius signum ab initio desumptum mutare nequit.*
Notarius mutans signum tenetur pœna falsi. ibid.
87 *Notarius solemnitates omittens tenetur ad damna partium.*
88 *Notarius negligens, nec bene scribens, tenetur ad damna.*
89 *Notarius tenetur, si non seruet solemnitatem, vel seruatam non scribat.*
90 *Notarius debet scire, & posse solemnitates in instrumentis.*
Solemnitates Instrumentorum sunt decem necessario apponenda. ibid.
91 *Invocatio SS. Nominis D. N. Iesu Christi poni debet in scriptura.*
92 *Annus Pontificatus poni debet in scriptura, & si erretur, quid?*
93 *Annus D. N. Iesu Christi requiritur in scrip. publicis.*
94 *Indictionem publicis scripturis Notarius apponat.*
95 *Indictionem non omnes sciunt, & sic facile errant.*
96 *Comitatiua temporis necessaria, & quæ significant tempus.*
97 *Signum Notary hodie requiritur, & an de iure, vel de stilo.*
98 *Instrumentum redditur nullum absque Notary signo.*
99 *Instrumenta hodie in protocollis debent subscribi à Notario.*
100 *Instrumentum debet à Notario prater signum esse subscriptum.*
101 *Instrumentum fieri debet cum duobus testibus & Notario, & partibus rogatis.*
102 *Testes in Codicillis, & Testamentis quot requirantur.*
103 *Testamentum coram Parocho, & Confessario valet cum duobus testibus.*
104 *Instrumentum diem, mensem, & annum habere debet.*
105 *Instrumentum vitiatur ex omissione temporis.*
106 *Hora in instrumentis ad cautelam non inutilis est.*
107 *Locus contractus, & locus loci exprimatur in instrumentis.*
108 *Notarius debet narrare gesta, & seriem contractus.*
109 *Notarius ob imperitiam, & negligentiam tenetur ad interesse.*
110 *Notarius non seruatis necessarijs molestari potest de falso.*
111 *Notarius necessaria seruare an teneatur in testamentis tantum.*
112 *Notarius errat committendo, & omittendo, & ponendo quod non fuit.*
113 *Solemnitates instrumentorum non possunt renunciari à partibus.*
114 *Notary error non nocet Partibus.*
115 *Notarius errans in anno Domini punitur, & quare.*
116 *Notario tamen fauet Mandell. nisi probetur Notary dolus.*
117 *Notarius addere, vel minuere, vel postillas addere an possit.*
118 *Notary priuati amplius creari nequeunt.*
Notary non statim ac accusati, priuantur. ibid.
119 *Instrumentum an corrigi possit de partium consensu.*
120 *Notarius non corrigat instrumentum, sed cautius aliud conficiat.*
121 *Instrumento non extenso statur extensioni Notarij postea factæ.*
Notarius extendendo instrumentum, non potest mutare substantiam matricis. ibid.
122 *Notarius varians extensionem instrumenti à matrice, potest torqueri.*
Notarius varians instrumentum corporaliter, & in interesse, punitur. ibid.
123 *Notarius occultans instrumentum qualiter puniatur, remissiuè.*
124 *Clerici, & cæteri Ecclesiastici Notarij esse nequeunt.*
125 *Instrumenta valent à Clerico facta ante Clericatum.*
126 *Decuriones Ciuitatum Notarij esse nequeunt, acta tamen exercent.*
127 *Doctor Notarius esse nequit, acta tamen exercere potest.*
Procurator notariatum exercere nequit. ibid.
128 *Notarius sibi, neque in suam vtilitatem stipulari potest.*
Notarius non potest rogari de instrumento, in quo habeat interesse. ibid.
129 *Notarius an subscribere debeat toto instrumento præscripto.*
130 *Notary debent citò in protocollis instrumenta registrare.*
131 *Notary plures an possint de eod. instrumento rogari.*
132 *Instrumentorum verba sunt partium, & non Notary.*
133 *Notarius rogatus à partibus, ab illis præsumitur informatus.*
Notarius dicitur rogatus præsente vtraque parte. ibid.
134 *Notarios creare ad Principem spectat.*

Nota-

Digitized by Google

135 *Notarius creditur ob Principis authoritatē, legis diſpoſitione, & conſuetudine.*

136 *Notarius quod iuramentum præſtare debeat remiſſiue.*

137 *Notarius quomodo duobus, vel pluribus teſtibus vti debeat.*

138 *Crimen ſuppoſitionis perſonæ grauiſſimum eſt.*

139 *Notarius ob ſuppoſitionem perſonæ de falſo argui poteſt.*
Notarij Domini laneis, & Iuuenes illorum ſeruicis vtuntur veſtibus. ibid.

140 *Notarij diuidunt hereditates, & pecunias litigantium, & fil. fam.*

141 *Notarij viles qui dicantur iuxta ſenſum l. vniuerſos C. de Decurionib.*
Notarij aliorum bona recipientes, quas pœnas ſubierint. ibid.

142 *Notariorum circa officium plura tradit Saluſt. Tiber.*

143 *Notariorum officium reformatum eſt à conſtitutionibus.*

NEque ſemper Notarius facit publicas ſcripturas, vt ſunt requiſita in *cap. 1. de fid. Inſtrum.* Sed etiam aliquando
77 † illas facit tanquam priuatus priuatas, & iſta non dicitur publica *gloſ. in l. ſi quis decurio in verbo ſcripſerunt C. ad l. Corn. de de falſ. Lucas de Penna in l. generali num. 15. poſt med. C. de tabul. lib. 10. Aſin. de execut. §. 1. cap. 5. circa fin. Vincen. Franc. deciſ. 95. num. 8.*

78 Et quando vti priuatus † ſcribit, debet conſtare de ordine, *Iaſ. in l. quædam, §. Nihil intereſt ff. de eden. Gabr. concluſ. 3 an ſin. de*
79 *præſu.* Quia illi non debet credi, † niſi probetur talis ordo, *Rom. conſ. 204. nu. 3. Imol. conſ. 91. nu. 1. Dec. conſ. 510. Menoch. conſ. 98. num. 17. Ancar. ſingul. 41 Grat. c. 183.* Et ta-
80 lis ordo practicatur, † quod probetur à teſtibus, *Rot. in Romana Pecuniaria 3. Decembris 1593 coram clar. mem. Card. Pamfilio apud Pariſ. de Salu. deciſ. 53.*

81 Scripta tamen à tertio, & ſubſcripta à debitore, plenè probat §. 1. *inſtit. de empt. & vendit. & dixit Rota in Romana pecuniaria coram d. clar mem. Pamfilio.* †Tunc enim
82 obligat mandantem *l. diuus §. ſenatus de falſ. Cabal. ſup. conſt. Marth. gloſ. 2. c. 4. num. 4. lib. 5.*

Si autem eſſet facienda recognitio manus debitoris, ſi fuiſſet mortuus, dubitatur
83 valde an ſufficiat recognoſci † per teſtes dicentes habere notam manum, quia in apochis obligatorijs videtur neceſſe, quod teſtes, qui debent illam recognoſcere, fuerint præſentes illius confectioni, vt teſtatur *Rot. in Bononien. de Mangiolis 13. Martij 1626. coram Remboldo in fol.*

84 Quando autem † publicas facit, dignoſcitur ex ſolemnitatibus indicatis *in d. c. 1 de fid. Inſtrum.* An † autem ſignum illius
85 ſit de neceſſitate, vide *Gratian. in addit. ad deciſ. March. dec. 167.*

86 Neque Notarius poteſt mutare † ſignū ab initio deſumptum, *Lucas de Penna in l. generali C. de tabul. lib. 10. Aſin. de execut. §. 1 c. 6. nu. 1. Bald. in prohem. num. 16. & ſcribentes in l. fin. C. de aſſeſſor.* Adeo vt, ſi mutaret, teneretur pœna Falſi, vt dicit idem *Bald. loco cit.*

87 Sique omiſerit † ſolemnitates requiſitas, tenetur parti ad damna, & intereſſe, *Bald. in l. fin. num. 3. & 4. C. de Magiſtrat. conuen. Vital. clauſ. de error. not. circa finem fol.*
88 *203. Ioſeph Ludou. Lucen. de iſ. 13. num. 67.* Idem eueniet † illi, ſi fuerit negligens, & non bene ſcripſit, ità quod non recordetur, nec veritas ſciri poſſit, *Vital. ibidem & Ioſeph Ludou. Lucen. deciſ. 38. num. 3. per l. librarius ff. de reg. iur.*

89 Et eſt idem ſi † ſolemnitas non eſt ſeruata, ſed non ſcripta, *Vital. vbi ſupra num. 12. d. fol. 203. Seraphin. de priuil. Iura priuil. 31. num. 57.*

90 Cum igitur ad Notarium ſpectet † ſcire, & apponere ſolemnitates, debet recordari illas eſſe decem infraſcriptas.

91 Et quod prima eſt inuocatio † Sanctiſſimi Nominis D. N. Ieſu Chriſti, vt habetur *in auth. vt præponatur nomen Imperatoris in princ. & tradit gloſ. in l. generali Cod. de tabell. lib. 10. Natt. conſ. 329. num. 1. lib. 2. Lanfranc. in praxi c. 9. num. 16. Aretin. in §. item verborum nu. 5. Specul. tit. de inſtrum. edit. §. 1. num. 1. Onded. conſ. 96. num. 3. lib. 1.*

Secunda, annus Pontificatus, quia ſi erraretur † in illo præſumeretur dolus, & lata culpa, omnes enim illum ſciunt. *Vital. Clauſ. de errore num. 12. fol. 203. Felin. in c. 1. de fid. Inſtrum. & Onded. conſ. 66. nu. 4. & 40. lib. 1.*

93 Tertia, requiritur annus Domini † Noſtri Ieſu Chriſti, *Specul. de inſtrum. edit. §. 1. num. 2. & Felin. vbi ſup.*

Quarta erit Indictio, in qua multi imperiti, qui neſciunt computare, facilitèr
94 errare poſſunt, vt inquit idem *Vital. d. Clauſ. de errore nu. 9. fol. 202.* Ratio eſt, quia
95 non tic ſcitur † ab omnibus, vt idem *Vital. vbi ſup. num. 12. Specul. d. §. 1. num. 1. Ioſeph Ludou. Lucen. deciſ. 13. per totam, Felin. in d. cap. 1. de fid. inſtrumen. & Onded. vbi ſupra.*

96 Hæc tria ſuperius dicta † dicuntur concomitatiua temporis neceſſaria, quia ſignificant tempus *Bald. in prohem. C. nu. 11. Felin. vbi ſup. & ſuper hoc vide Aſin. ibid. d. §. 1. c. 6. num. 4.*

Quin-

Quinta, ſignum Notarij, licet non reperiatur in iure cautum requiri, quod ſit de ſubſtantia inſtrumenti, vt inquit *Corn.cõſ.* 226.*num.*3.*lib.*3. *Aret.vbi ſupra, & Specul.*
97 *& Felin.locis citatis;* † Attamen hodie omnes DD. tenent communiter requiri de ſubſtantia, vt dicunt *Lucas de Penna in d.l. generali Cod.de tabul.lib.*10. *Angel.conſ.* 120. *Bart.in l.Prætor §.ſi initium num.*32.*de eden. Boer.q.*36.*num.*8.*& q.*37.*nu.*10. *Cranet.conſ.* 72.*num.*4. *Aſin.vbi ſup.Rot.deciſ.*76.*&* 250. *p.*1.*diuerſ.*

98 Quod adeo verum eſt, quod ex † omiſſione ligni, inducitur nullitas inſtrumenti *Bald.in l.teſtium §. ſi quis,de teſtam. Imol. in cap.*1.*de fid.Inſtrum. & Aſin. vbi ſup.* Et hodie de neceſſitate *reformationis Pauli V.* etiam in ipſis rogitibus in Curia eſt neceſſe, quod ſucceſſores rogati matricem ip-
99 ſam † in protocollis inſertam propria manu ſubſcribant, ſique tale ſignum deficere, inſtrumentum nihil probaret, *Bald. in c.ſignificauit de appel. Ancar.conſ.*432.*cum relatis per Aſin.vbi ſup. d.c.*6. *num.* 5. & 6. *vbi de notoria conſuetudine,circa fin.*

100 Sexta, requiritur præter † ſignum, quod ipſe Notarius ſubſcribat, vt Iuribus allegatis, & firmat *Galleſ.de oblig.Camer.q.*26. *num.*4. *Rot.d.deciſ.*76. *&* 250. *par.*1. *diuerſ. ad quæ etiam eſt viden.Specul. & Felin. vbi ſupra.*

Septima, debent adhiberi duo teſtes à
101 Notario, & † partibus rogari in omnibus Inſtrumentis, vt habetur in §. *Sed & ſi Inſtrumenta authentica,de fid. inſtrumen. & notatur in l.donatio,gloſ.in verb.ſic non,C.de donat.gloſ.verſ.non etiã auth.de hæred.& falcid. §.ſi vero abſunt cum gloſ.ad hoc ergo, & in l. fin. Cod.de teſtamen. Aſin.& Specul. ibidem.*

102 In teſtamentis verò, & † codicillis requiruntur quinque, & ſeptem reſpectiuè, vt habetur *toto tit.C.de teſtam. milit. & tit.ſeq.*
103 niſi illud † fieret coram Parocho,& ſolito confeſſario; tunc enim ex vi *c. cum eſſet de teſtam.* ſufficiunt duo, vt optimè declarat *Rota in Firmana Codicillorum* 1. *Julij* 1644. 28. *Iunii, &* 13. *Nouembris* 1645. *coram R. P.D.Ghiſilerio in folio.*

Octauo, opus eſt quod apponãtur dies,
104 menſis,& annus,*l.optimam §.& ſi inter præſentes vbi gloſ.verb.in eod.die C.de committ. ſtipul.gloſ.in l.generali verb.ſequitur C.de tabul.lib.*10. *Bald.in d. Probem. C.num.*10. *& Felin.ibidem.*

105 Secus enim omiſſio temporis † vitio iacet. *Vital.Bald.& Felin.& Celſus Clauſ.verbo reſtat num.*11. *& Felin.ibid.* dicunt, requiri etiam horam; quæ ad abundantiorem
106 cautelam, ſi non eſt † neceſſaria, non erit inutilis; de die eſt teſtis in *Auth. vt præponat nomen ſuperat.d.§ ſanctimus, Specul. & Felin.vbi ſup.*

107 Nono requiritur locus † contractus, *gloſ. in d.l.generali, quam ſequitur Zacch.ad Galleſ.d.*3.*num.*5. *Rota poſt eundem deciſ.*36.*n.*4. Et præter locum, debet etiam habere locũ loci *Rota deciſ.*5.*de fid.inſtrum.in antiq.*

Decimo, neceſſaria eſt ſeries contractus
108 ideſt talis narratiua, ex qua † veritas geſtorum à contrahentibus ſciri poſſit, *gloſ. in l.generali C.de tabel.lib.*10. *Felin.vbi ſup.* Alias enim Notarius teneretur ob imperitiam, & negligentiam ad intereſſe, vt ſupra firmatum fuit, & melius infra firmabimus.
109

Cum autem iſta ſpectent omnia ad No
110 tarium, ſi † non ſeruantur, poteſt intrare actio de falſo, *Vital.d.clauſ.de errore nu.*10.
111 *&* 13.*fol.*203. Sed quod non procedat † in quolibet inſtrumento, ſed in teſtamento tantum, dicit *Bart.in l.ſi librarius ff.de reg. Iur.*

Et aduertant Notarij, quia erratur tam
112 in omittẽdo, quãm cõmittendo, vt mõnet *Vital.d.clauſ.de errore fol.*203. Videlicet, vel ponẽdo quod nõ fuit actũ inter partes, vel prætermittendo, quod actũ fuit: & ſi partes vellent conficere inſtrumentum publicum
113 † & dictis ſolemnitatibus renunciare non poſſent, quia fuerunt inductæ fauore reipublicæ, vt videtur in *lib. Ars notariat. fol.* 25.*in princ.* Sed contrarium tenet *Aſin.de execut.*§.1.*c.*15.*nu.*5.

Si igitur Notarius errat, eius error par-
114 ti nocere † non poteſt, nec debet, *Vital. clauſ.reſtat.videre fol.* 208.*& cant. de errore Not.fol.*200.

Sed ſi quis errat in anno Domini, puni-
115 tur; quia cum ſit adeò notorius, non † præſumitur error, ſed dolus, quia vitiat, & ſic diceretur feciſſe inſtrumentum contra formam Iuris, *Vital. eadem clauſula de errore num.*12.*fol.*203. licet pro Notario dicatur
116 præſumi *Mandell.conſ.*59.*num.*6. *Alciat.regul.*3.*præſu.*13.*num.*1. *Vital.fol.*205.*num.*3. Et quod ideo de falſo puniri non poſſet, niſi verè probetur dolus, *Alciat vbi ſupra.*

An autem Notarius poſſit addere, vel
117 minuere, † vel poſtillas addere, videndus eſt *text. in l. ſi quis decurio Cod.ad l. Cornel. de falſis, Vital.d.clauſ.reſtat.num.*8.*&* 10.*fol.* 200.

Caueant ergo in omittendo, vel cõmit-
118 tendo; quia ſi ſemel priuantur † amplius creari non poſſunt, ſecundum *Surd. conſ.*6. *num.* 8. Sed non ſolent priuari ſtatim, ac fuerunt accuſati, *d.l.ſi quis decurio verſ.non tamen ſtatim.*

119 An autem ſi † partes vellẽt, Inſtrumen-

tum

tum corrigere de conſenſu, *eſt textus in l. cum proponeretur. vbi gloſ. cum Imol. ff. de leg. 2. & dicit Vital. d. clauſ. reſtat. num. 5. fol.* 205. Sed Notarius erit tutior, ſi aliud
110 Inſtrumentum conficiat, cum † clauſulis partibus bene viſis, & modo, & forma, qua partes concordant, ne tertio preiudicare videatur: fortaſſe enim per clauſulam quorum intereſt, fuit aliquod Ius quæſitum.

Declara tamen præmiſſa procedere
111 quando inſtrumentum fuit † extenſum, quia ſi non fuit antea extenſum, debet ſtari extenſioni Notarij poſtea factę, *d. l. ſi quis decurio, & Vital. vbi ſup.* dūmodo tamen non mutet ſubſtantiam ſcripturæ matricis, per ea, quę dicit *Text. in l. Sempronius ff. de leg. 2. Vital. vbi ſup.*

Si enim non ſeruaret, quæ appoſuit in matrice, & illa non ſequeretur in ſubſtan-
112 tia, & † dubitaretur de inſtrumento, poſſet torqueri *Peruſ. Lucen deciſ. 13. num. 16.* & præter pœnas corporales teneretur vt ſup. ad intereſſe partium, *Idem Peruſ. Lucen deciſ. 33. num. 3.*

113 Quomodo autem † puniatur Notarius occultās inſtrumentum, videndus in ſpecie *Farin. conſil. 50.*

Clericus tamen, & perſona Eccleſiaſtica
114 de Iure communi Notarius † eſſe non poteſt *cap. ſicut, nè Cler. vel Monac. Iaſ. in l. 1. §. huius ſtudij de iuſt. & Iur. & in l. patre furioſo num. 15. de his qui ſunt ſui vel alien. Iur.*

Non tamen procedit, quando fecit In-
115 ſtrumenta, & antea † tale officium exercuit, quia geſta antea per eum valent, *Bart. in lib. vniuerſos in fin. C. de decur. lib. 10. & conſil. 61. Iaſ. in d. l. furioſo num. 15.*

116 Neq; Decuriones Ciuitatū poſſunt † eſſe Notarij *d. l. vniuerſos C. de decurio. lib. 10. gloſ. in l. generali C. de tab. lib. 10. Iaſ. ibid. n. 16.* Si tamen exercēt, acta per eos tenent *Bart. in l. 2. & l. generali C. de tab. lib. 10. & Iaſ. ibidem.*

117 Eadem prohibitio † militat in doctore *per d. l. vniuerſos, & per gloſ. in d. l. generali*, & hic etiam ſi exercet, acta ſuſtinentur *Bartol. & Iaſ. ibidem*, ſed quod Procuratores non poſſint exercere Notariatū dicit *Paul. V. conſtitut. 71. §. 19. fol. 200. tom. 3.*

Si quis autem ex Notarijs vellet in eius
118 vtilitatē inſtrumētū † conficere, nō poteſt ſibi ſtipulari, prout non poteſt rogari de Inſtrumento in quo habeat aliquod intereſſe *Signorol. conſ. 66. in princ. Bald. conſ. 43. lib. 1.* Poteſt tamen contra ſe. *Bald. ibidem, & conſil. 43. lib. 1. Alex. conſ. 185. num. 7. lib. 7. Natt. conſ. 143. numero quinto.*

An autem debeat totum Inſtrumentum
119 ſcribere, & poſtea ſubſcribere, vide *gloſ. ſingul. in §. nos autem auth. de tabell.*

Et quia adſunt multi negligentes in
120 exercitio, ſciant † quod debeant tenere protocolla, in quibus debent citò Inſtrumenta regiſtrare *Couar. pract. queſt. q. 19. num. 2. Baiard. ad clauſularum §. fabrum num. 173.* Quod etiam annuit *Sixtus V. in erect. Archiu. conſt. 83. in bull. nou. tom. 2. fol.* 483. An autem plures Notarij †
121 poſſint de eodem Inſtrumento rogari, vide affirmatiuam apud *Saluſt. in Formul. c. venditio domus fol.* 221.

Verba autem Inſtrumētorum, non di-
122 cuntur verba Notarij, ſed verba partiū *Vital. d. clauſ. reſtat num. 9. fol.* 207. *Bald. in l. mater numero 6. C. de re vendic. Bart. in l. ſi quis filia num. 4. ff. de teſtam. tut. Rom. conſ. 179. numero 6. & dixit Rot. in Romana vineæ 22. Martij 1602. coram b. m. Litta in fol.* Quod tamen procedit, quan-
123 do Notarius fuit à partibus rogatus, *Rot. deciſ.* 204. *parte 1. diuerſ.* quia præſumitur ab illis informatus, *Achil. deciſ. 8. de iure patron.* Et ſi fuit rogatus præſente vtraque parte, tunc enim dicitur rogatus; *Rot. deciſ. 248. d. par. 1. diuerſ.*

124 Ad quem vero ſpectet † creare Notarios, dicimus de Iure communi, quod ſpectat ad Principem, *per text. in l. non aliter de adoption. Innocent. in c. cum, §. tabellio, num. primo, & ſeq. de fid. Inſtrumentorum.* Et licet videatur contra ius commune naturale, & diuinū, quod debeat credi car-
125 tæ, † ſeu corio, aut membranæ animalis mortui vt dicit *idem Innocent. in d. c. cum, §. tamen ſecus eſt*; & creditur propter Principis autoritatem, vel propter diſpoſitionem legis, vel propter conſuetudinem, *Ars notar. fol. 15. col. 1. circa finem, & fol. 76. Innoc. ibidem.*

126 Forma autem † & iuramentum, quod debet preſtare, antequam incipiat exercere, eſt *in c. ad audientiam de procur.*

Quot autem teſtes debeat adhibere, licet ſuperius dixerimus de duobus, ta-
127 men aliquando † debet etiam adhibere tres, aliquando quinque, & aliquando ſeptem: ad quod propoſitum *vide l. vbi de teſtib. l. antiquam ad ſenat. conſ. Vell. auth. rogati C. de teſtib. & Speculat. de teſtib. verb. reſtat. Boer. conſil. 50. num. 60. & Ars notariatus fol. 5. & ſeq.*

Supoſitio perſonæ eſt grauiſſimum cri-
128 men, & nos vidimus in noſtra † Curia plures, quorū fraude ex iſta ſuppoſitione euenerunt maxima partium præiudicia tam

tam' respectu creditorum, qui credentes Notario suas pecunias amiserunt; quâ respectu suppositorum debitorum, qui sæpè coacti sunt per longas lites probare Instrumentum non interuenisse: & mirabilis tamen fuit in pluribus illorum fortuna non modica, quod obierint ante-
139 quam de falso accusarentur, † prout accusari poterant. *Bertazz. conf. 162. lib. 7.* & quidem maxima res omnibus Curiæ practicis, ea videtur, quod Domini officiorum vix laneis pannis induantur, & Iuuenes officiorum quasi Principes serico vestitu induti, alea, vino, & venere abutantur; Sed caueant ab his Filij familias, & pauperes litigatores, quia hæreditates,
140 & pecuniæ † quas ad interesse accipiunt diuidere non erubescunt, ipsorum periculorum, & ærrumnarum minime participantes. De his, & pro his sine difficultate loquitur ille *textus in principio huius tituli indicatus in l. vniuersos C. de decurion.* Quo-
141 niam sic viuentes, & † aliena ambientes deteguntur viles mechanici, omnino nedum ab omnibus tamquam pestes excomunicati vitandi, sed etiam publice, & acriter puniendi. Ignoscant autem boni, quoniam de ipsis nõ loquimur. Huiusmodi autẽ generis homines addiscãt parcius cũ filijs familias, & pecunias accipiẽtibus agere, & mecum amico animo viuere, quia si se emendauerint non modicum beneficium à me recepisse dignoscent, vtentes aliorum exemplo, qui ex similibus nõ multi lapsi sunt anni, etiam mortis ignominioseq; calamo ad aures applicato, & solita induti veste pena recepta alijs exẽplũ perhiberunt.

Plura si de Notarijs optantur, præter tradita superius habetur *Salust. Tiber.* circa formulas Instrumentorum, à quo a-
142 lia quibus † indigemus, gratiosè ministrantur.

Bene verum est', quia plura ad tale
143 officium necessaria † noui decerpta ex Constitutionibus Sũmorum Pontificum eadem vlterius inferere cogitaui.

De officijs Romanæ Curiæ, & alijs in Statu Pontificio.

Artic. VI.

144 *Notarius plures habere nequit notariatus.*
145 *Notariatus Romanæ Curiæ arrendari non potest.*
Cancellariæ Status Ecclesiastici arrendantur à Thesaurario Papæ. ibid.
Redditus Cancell. Status Eccles. Cam. Apost. sunt applicati. ibid.
146 *Cancellaria est resignabilis; & vacabilis instar off. Rom. Cur.*
Societates officiorum super Cancellaria erectantur. ibid.
147 *Cancellariæ datio rescinditur, si Camera laedatur vltra dimidiam.*
148 *Cancellariæ habentur loco archiuiorum, & vbi.*
Cancellarij ad archiuium scrip. non deferunt. ibid.
149 *Cancellariorum priuilegia, & facultates, quæ sint.*
150 *Cancellarij tenentur stare Sindicatui.*
Cancellarij statim assumpti sunt Notarij pub. ibid.
Cancellarij nihil contribuunt Vniuers. Legat. vel Guber. ibid.
151 *Cautiones de non offendendo, in fauorem Cameræ rogantur, & vbi.*
152 *Notarius legata S. Petri notificet intra certum tempus.*
153 *Notarius an dicta testium, & reorum propalare possit.*
154 *Notarius relicta S. Spiritui, & B. M. Lauret. notificet.*
Notarius pœnas, multas, & compositiones exigere nequit. ibid.
155 *Notarij plures in Curia Archiu. quas causas habeant.*
156 *Notarij A. C. seu Capitol. quid seruare debeant.*
157 *Notariorum S. P. Apost. & S. Rotæ munus quod sit.*
158 *Notarij admittuntur prauio examine.*
Notarij Procuratores, nec Promotores possunt esse in causis coram se verten. ibid.
159 *Notariorũ numerũ præfixit Ioannes XXII.*
Notarij tenentur pro facto suorum Substitutorum. iqid.
160 *Notarij taxam obseruare tenentur.*
161 *Notarij Cameræ Apostolicæ quid seruare teneantur.*
162 *Notarij extorsiones faciẽ. qualiter puniantur. & num. 176.*
163 *Notarij Gubernatorij quid seruare debeant. & num. 164.*
165 *Notarij Piorum Locorum quam taxam seruent.*
166 *Notarius Magistror. viarum quam seruet taxam.*
Notarius viarum non potest exigere taxas pro vijs dirigend. ibid.
167 *Notarij Ripæ, & Ripetæ quam taxam seruent.*
168 *Notarij Vic. Papæ sunt quatuor, & quas regulas seruent.*
169 *Notarij omnes substitutos non approbatos habere prohibentur.*
170 *Notarij dent copias pauperibus gratis.*

Nota-

Digitized by Google

171 *Notarius appell. à Papa ad futurum Concil. non interfit.*

172 *Protocolla Notariorum, siue fil. mort. ad Arch. Capit. deferebantur.*

173 *Protocolla hodie istorum ad Archiu. Vrbanum deferenda sunt.*

174 *Notarij pub. approbari, & matriculari debent per scrip. Arch. Rom.*

175 *Notarius offendi neqlit, sub grauibus pœnis.*

176 *Notarius qualiter puniatur pro extorsione, & num.* 182.

177 *Notarius non potest recipere depositum vltrà scut.* 5.

Depositum supra scut. 5. *fieri debet in Monte Pietatis. ibid.*

178 *Notarius tenetur Cameræ denunciare alienationes prohibitas.*

Denunciatio alienationum prohibit. fit intra duos menses. ibid.

179 *Notarius promouendorum quoque adest, & quorum.*

180 *Notarij quoque Sedis Apostolicæ adsunt.*

Beneficia Notariorum Sedis Apostolicæ sunt reseruata. ibid.

181 *Notarij Sedis Apostolicæ quos titulos habeant.*

NOtariatus officia plura, dicuntur in-
144 compatibilia, † & insimul retineri non possunt *Pius* 4. *const.* 58. §. 70. *pag.* 63. *tom.* 2.

Et respectu officiorum Rom. Cur. quod
145 arrendari non possint, † statuit idem *Pius* 4. *constit.* 58. *nu.* 59. *pag.* 63. *tom.* 2. *Paul. V. constitut.* 71. §. 19. *pag.* 201. *tom.* 3. Cancellariæ tamen Status Ecclesiastici arrendantur à Thesaurario Papæ *Pius* 4. *constit.* 83. *pag.* 86. *tom.* 2.

Et eorum reditus applicatur Camerę à *Paulo* 4. *constit.* 10. *pag.* 193. *tom.* 1. & à *Pio* 4. *d. const.* 83.

146 Dicuntur resignabiles, & † vacabiles vt officia Rom. Cur. & supra illis creari possunt societates officiorum. *d. Paul.* 4. *d. constit* §. 3. & 4. *pag.* 594.

147 Dantur pro iusto pretio; † quia si vltra dimidiã, Camera læderetur, & rescinderetur concessio, *Pius IV. ibidem* §. 3.

Habetur loco archiuiorum, vbi non
148 erant Archiuia, & ideo † Cancellarij ad archiuium non deferebant scripturas, sed eas cõsignabant successoribus, hodie aliter obseruatur in Curia, attenta creatione Archiuij à Sixto V. & Vrbano VIII. ad quod retentis originalibus deferunt copias.

De Instrumento rogantur, illaque vbiq; fidem faciunt, possuntq; officia exercere per Substitutos. Tenentur facere, & con-

seruare quosdã libros designatos: Officia
149 istorum non conferuntur, & gaudent † priuilegijs archiuij Rom. Cur. habentq; innumera priuilegia; illorum proprius Iudex est A.C. & D. Thesaurarius Papę, *vt in constitut.* 83. *Pij* 4. *pag.* 85. *tom* 2.

Tenẽtur stare sindicatui in fine eorum officij *Paul.* 4. *const.* 10. *num.* 18. *pag.* 86. *tom.* 1. & assumpti Cancellarij, statim
150 dicũtur publici Notarij, & † non tenentur quicquam contribuere Vniuersitati, Legatis, neque Gubernatoribus ratione suorum officiorum, vt dicit *Pius* 4. *Ibidem*

151 Notarij status Ecclesiastici tenentur † rogare cautiones de non offendendo in fauorem R. Camerę, non autem Baronũ nec Vniuersitatum, aut Communitatum *Pius* 4. *constit.* 25. *pag.* 5. *tom.* 2.

Tenentur infra certum tempus notifi-
152 care legata, † donata, vel promissa relicta fabricæ *S. Petri*. *Pius V. constit.* 56. §. 2. *pag.* 189. *tom.* 2.

Et idem Pontifex prohibuit eisdem dicta testium, & reorum † propalare, ci-
153 tra Iudicis decretum *const.* 67. *pag* 199. *tom.* 2.

154 Debent etiam notificare relicta Hospitali S. Spiritus in Saxia facta *Six.* 4. *const.* 14. §. 13. *pag.* 316. *tom.* 1. & B. M. Lauretanæ *Pius V. constit.* 56. *num.* 2. *pag.* 189. Prohibenturq; exigere penas, mulctas, & compositiones *per Clem.* 8. *tom.* 5. *num.* 7. *pag.* 3. *tom* 7.

Notariorum in Curia alij sunt Scripto-
155 res Archiuij Vrbis, & isti sunt † Scriptores causarum Ciuilium commissariarum non habentium proprios Notarios, *Iulius II. constitũt.* 15. §. 13. *pag.* 375. *tom.* 2. eisdem pręfixit taxam *Paul. V. constit.* 72. *pag.* 209 *tom.* 3.

Alij sunt Notarij A.C. seu Fori Capito-
156 lini, & debent † seruare, quæ mandat *Pius IV. Constit.* 56. *pag.* 57. *tom.* 2. *Pius V. constit.* 113. *pag.* 239. *tom. eod. Paul. V. constit.* 71. & 72.

157 Alij dicuntur Notarij S.P. † Apostolici, & isti eorum munus diligenter obseruare debent ex *Constit. Ioannis XXII. const.* 14. §. 11. & *seq. pag.* 178. *tom.* 1.

Non admittuntur simpliciter, sed prius veniunt examinandi, *idem Pontif. num.* 11. In causis coram ipsis vertentibus Procu-
158 ratores, vel Promotores esse non possunt, ex vi eiusdem constitutionis, & quia idem mandat *Pius IV. const.* 44. *tom.* 2. *Paul. V. constit.* 71. §. 5. *num.* 16. & *alibi pag.* 196. *tom.* 3. alia vide apud *Martin. V. constitut.* 5. *pag.* 222. *tom.* 1.

159 Numerum, & illorum † qualitates prę-

fixit *Ioannes XXII.d.conſtit.14.§.11. pag. 44. tom. 1.*

Tenentur pro facto ſuorum Subſtitutorum. *Pius IV. conſtitut. 44. §.21. pag.44. tom.2.*

160 Et tenentur † ſeruare taxam præfinitam *à Paul.V.d.conſt.72.§.4.pag.214. tom.3.*

Alij ſunt Notarij Cam. Apoſtolicæ, tenenturq; ſeruare, quæ dixit *Leo X. conſtit.*
161 *24.pag.415. tom. 1.* Quid autem † tenetur ſeruare, circa annotationes, & extenſiones conſenſuum, & ceſſiones iurium & reſignationes beneficiorum Eccleſiaſticorum,dixit *Clem.VIII.conſt.17.pag.490. tom.1.*

162 Non poſſunt facere extorſiones, † puniunturq; iuxta *Conſt.Pij IV.conſt.58.§.58 pag. 62. tom. 2.* & ſeruant taxam *Pauli V. conſt.72.§.1.pag.209.tom.3.*

Alij ſunt Notarij Gubernatoris, & iſti
163 tenentur ſeruare † quæ mandat *Sixtus V. conſt.72.pag.459.tom.2.& Paulus V.conſt.71 §.19.pag.201.tom.3.*

164 Seruantq; taxam ipſis traditam † *à Pio IV.conſt.105.& 106.pag.131.to.2. & Paul. V.conſtitut.72.§.2.pag.212. & §.6.pag.215. tom. 3.*

Alij ſunt Notarij Locorum Piorum, & iſti ſi habent officium titulo oneroſo, ſer-
165 uant taxam,quam, † vt infra,ſeruant Notarij Eminentiſſimi Vicarij Papæ in cauſis ordinarijs,iuxta *Conſt.71.Pauli V.§.19. num. 121. pag.104. tom.3.* Si verò non habent officium titulo oneroſo, exigunt dictam taxam pro medietate, ex vi eiuſdē conſtitutionis.

Notarius quoq; Magiſtrorum viarum
166 ſeruat taxam indicatam † *à Paulo V. d. conſtit. 72. §.8.* Et prohibetur eſſe exactor taxarum,quæ fiunt pro dirigendis vijs,& ſimilibus.

Et eandem taxam ſeruant Notarij Ripæ, & Ripettæ ex vi *Conſtit.71.& 72.eiuſd.*
167 *Pauli V.* Etiam in † cauſis, quæ coram Præſide ventilantur,

Alij ſunt Notarij Vicarij Papæ,qui ha-
168 bent quatuor officia vacabilia.iſtiq; † tam in ciuilibus, quàm in criminalibus ſeruant, quæ ipſis mandauit *Pius IV. conſtit. 105.pag.131.& conſt.71.& 72.Paul.V.*

Et omnes in genere prohibentur habe-
169 re Subſtitutos non † approbatos à Superiore Tribunalis.*Paul.V.conſt.71.§.19.nu.* 34.*pag.202.tom.3.*

170 Dantq; Pauperibus † copias gratis, vigore d.conſtitutionis.

Prohibentur ſub grauiſſimis pœnis in-
171 tereſſe appellationibus † interponendis à Papa ad futurum *Concil.à Pio 2. conſt.5.§. 3.pag.290.tom.1.*

Illorum protocolla, ſi non agitur de
172 habentibus officia † publica, ſi moriuntur ſine filijs,deferebantur olim ad Archiuium Capitolinum, ex *Conſt. 55. Iulij II. §.7.pag.371.tom.1.*

173 Hodie tamen † protocolla iſtorum Notariorum deferuntur ad Archiuium Vrbanum,ex vi *Bullæ per eundem editæ ſuper creat.d.Archiuij.*

Et iſti Notarij publici debēt approbari,
174 † & matriculari per Scriptores Archiuij Romani ex vi *d.Conſtit.Iulij II.§.6.*

175 Non poſſunt impunè † offendi, & grauiſſimæ pœnæ fuerunt indictę ab *Alex.VI. conſt.11.§.4.pag.352.tom.1.*

176 Si faciunt extorſiones, luunt † pœnas iuxta formam *Conſtitutionis Pij IV. 58. §. 58.& ſeq.pag.62.tom.2.*

Et omnes habentes officium prohiben-
177 tur recipere depoſita † vltra ſummam ſcutorum quinque,cum debeant fieri in Monte Pietatis. *Clem.VIII.conſt.88.§.7. fol.98.tom.4.*

Si faciunt inſtrumenta ſuper alienationibus prohibitis,tenentur in termino triū
178 menſium denunciare Cameræ; † & ſi non denunciant, incidunt in pœnas *Conſt.108 Paul. V. §. 7. pag. 272. tom. 3. & conſtit. 72. Vrb. VIII. §. 1. 2. & 3. pag. 87. tom. 4.*Terminumq;trium menſium reduxit ad duos *Vrban. VIII. conſt. 65. §. 7. pag. 81. tom. 8.*

Pro promouendis ad Eccleſias Cathe-
179 drales,& Monaſteria † conciſtorialia,fuit etiam inſtitutus Notarius *a Gregrio XV. conſt. 7. pag. 285. tom. 3.*

Adſunt etiam Notarij Sedis Apoſtolicæ
180 iſtorumque beneficia † ſunt reſeruata Papę *ex conſt. 6. Vrb.VIII. in regul. Cancell.regul.1. pag. 45. tom. 4.*

Iſtique dicuntur Dapiferi conclauiſtæ
181 & aſſiſtentes Capellæ Pontificiæ, † *vt in conſtitut. 1. Greg. XV. pag. 274. conſtitut. 21.pag.316. tom.3. conſt.1. Vrb. VIII. §. 2. pag. 1. tom.4. conſt.5.eiuſdem.Vrb. VIII. pag. 22. tom. 4.*

De Protonotarijs Apoſtolicis.

Artic. VII.

182 *Protonotarij Apoſtolici à quo inſtituti, & exempti ab Ordinario.*

183 *Protonotarij habent præcedentiam, & hodie ſunt duodecim.*

184 *Protonotariorum priuilegia,& facultates,quæ ſint.*

185 *Protonotarius Senatorjs quis erat, & hodie ſit.*

Sena-

Digitized by Google

186 *Senator Vrbis habet imaginem Principatus antiquorum Romanorum.*

187 *Notarij imperiti olim immensi erant.*

188 *Notarij hodie à quibus creentur, & sub quæ forma.*

189 *Notariorum multi mundum destruunt imperitia.*

Instrumenta sæpè paratam executionem non habent propter Notarij imperitiam. ibid.

190 *Notarij non vndique fidem habent sicut Roma, & vbi.*

191 *Notarius quare persona publica dicatur, remissiuè.*

192 *Notarius pro alio viuente an, & quomodo possit instrumenta exemplare.*

193 *Notarius rogatus, vel pro alio quando, & quomodo ceteratas clausulas extendere possit.*

ALij dicũtur Protonotarij Apostolici, & isti fuerunt instituti à *Leone X. constit. 10. pag. 411. tom. 1.* & sunt † exempti à Iurisdictione Ordinariorum, *ex d. const. & ex const. 52. Sixti V. pag. 382. tom. 2.* & Precedentiam habent *ex const. Pij IV. const. 4. pag. 189. tom. 1.* Et istorum numerus antiquitus multiplex reductus fuit ad 12. *à Sixto V. const. 12. pag. 382. to. 2.* Dicũturq; 183 participantes habentes reditus ab eadem constitutione, habentq; facultatem legitimandi spurios, & creandi Notarios, appellantur familiares, & domestici Papæ, habentque conspicuum locum in actibus publicis, nihil soluunt pro expeditione 184 literarum Apostolicarum, habent† quotidie panem Palatinum, & vestes in morte, & coronatione Pontificis, & locum in Cauallcatis, possuntque testari vsque ad certam quãtitatẽ de quęsitis bonis Ecclesiasticis, eorum familiares possunt arma gestare, & in certis casibus, etiam valent vti pontificalibus, & altare portatili *vt ex d. const. Sixti V. const. 12.*

Est etiam in Vrbe alter Protonotarius nũcupatus Senatoris, cuius authoritas antiquitus erat† in summo, vt apparet ex 185 quodã statuto artis † lanæ, condito tempore Colæ Rentij alias Seueri, & olim exercebatur a Nobilibus Romanorum; hodie vero remansit nomen & officium, quod exercetur a Francisco Francischino sagaci Notario, & in summa colligitur inde retinere prærogatiuas ostẽsiuas, quod Vrbis Senator habet imaginem Principatus antiquitus Romanorum, † vt orbis recordetur quod id, quod ipsi per incuriam, & discordiam amiserunt, benignitate Apostolica conseruatur.

Creatio Notariorum imperitorũ quia 187 creuerat † in immensum cum iactura Praxis Camilli Cappucij.

publica, peruenit *const. 11. in appendic. Vrb. VIII.* quæ alias est la 121. in qua fuerũt reuocati omnes creati à Gubernatoribus 188 Ciuitatum, data forma nouos creãdi, † vel veteres approbandi, *d. const. 10. d. appendic.* Fuitq; deputatus Prefectus Archiuiorum super nullitatibus huiusmodi creationum *vt tom. 4. in appendic. fol. 19. & 21.*

Causa autem ex qua emanassent dd. constitutiones, præiudetur a *Bald. & alijs relatis a Tiber. Salust. in suo Formul. c. 1. num. 1. & seq.* vbi dicitur, quod Notariorum imperitia mundum destruit, quod- 189 que multi sunt tanquam picæ, seu psyttaci, qui voces aliorum audiunt, & easdem loquuntur, nescientes quid dicant, & ab his oritur, quod cum sint inexperti Instrumenta per eos confecta non habent executionem paratam, vt volumus, & considerat *idem Salust. eodem formul. c. 43. num. 5.* vbi plurium authoritates addũtur, & addemus quæ dicit *Zacch. ad Galeſ. q. 3. num. 5. & Galeſ. q. 26. num. 1. & seqq. & quæ dicit Rot. penes eundem dec. 30.*

In aliquibus partibus Notarij non habent authoritatem, quam in ditione 190 Ecclesiastica, nec illorum Fides, † vt hic, ita facile obseruantur, pro exemplo deseruit, id quod de consuetudine Curiæ Neapolitanæ non est satis, quod instrumenta publicentur, & subscribantur à Notarijs, nisi fuerit addita subscriptio Iudicis ordinarij, vt testatur *Rot. per Zacch. de oblig. Camerali d. 36.* Quare autem Notarius dicatur persona † publica, viden. est *Rot. post eundem d. 123. per totam*: Vbi, quod hac de causa hic potest pro absentibus stipulari, & acceptare.

An etiam, & quomodo de Iure, alter pro alio Notario viuente, † & longa 192 absentia impedito possit exemplare Instrumenta, & cum quibus requisitis, est videndus *idem Saluſt. c. 58.* Sed quid obseruandum sit in Statu Ecclesiastico, tradit *Sixtus V. d. const. citata.*

Et quando possit extendere, & quomodo, clausulas cetoratas, † & quando id 193 possit facere Notarius rogatus, est videndus *idem Saluſt. c. 37. per totum.*

De Archiuio, & eius authoritate.

Artic. VIII.

194 *Archiuij authoritas quæ sit, etiam de scripturis deperditis.*

195 *Archiuium dat robur scripturæ non authenticæ.*

196 *Scriptura in Archiuio producta præsumitur*

lite non probat.

Scriptura prædicta habetur ac ſi non eſſet producta. ibid.

197 *Archiuiũ, pluribus requiſitis, dat robur ſcript.*

Officialis Archiuio præpoſitus debet eſſe publ. ib.

198 *Scriptura in Archiuio debet reponi inter authenticas.*

199 *Inſtrumenti extractum in Archiuio exiſtens dicitur in forma probanti.*

200 *Inſtrumentum extractum lite pendente à ſucceſſ. in Archiu. probat.*

201 *Scriptura ſimpliciter poſita in Archiuio an probet.*

202 *Scriptura Archiuij probat, ſi talis adſit conſuetudo.*

203 *Scriptura non creditur, niſi officialis teſtetur repertam in Archiuio.*

204 *Scriptura Archiuij an probet, ſi eadem Notario defuncto alibi reperiatur.*

205 *Scriptura Archiuij Vrbani, & earum extractio hodie probant.*

Inſtrumentorum omnium copia hodie ad Archiuium Vrbanum debent deferri. ibid.

206 *Scriptura Archiuij quibus requiſitis indigeat vt probet.*

207 *Scriptura an debeat extrahi cum citatione partis, & recognitione originalis.*

208 *Notarius, vel ſucceſſor, teſtari debet de ſua authoritate in ſcriptura exemplata.*

209 *Scriptura Archiuij dici non debet copia, aliàs non probat.*

210 *Scriptura à Priuato repoſita in Archiuio non probat.*

211 *Inſtrumenta reperta in Archiuio cuicumque exhiberi debent.*

212 *Scriptura Archiuij Cam. Apoſt. & Principis plenè probant.*

213 *Scriptura priuata in Archiuio reperta regulariter non probat.*

Scriptura prædicta probat ſi ſit à duobus teſtibus ſubſcripta. ibid.

214 *Scriptura priuata quæ dicatur.*

Scriptura priuata extracta ab Archiniſta non probat. ibid.

215 *Scriptura à teſtibus, & Archiniſta ſubſcripta cum fide repertionis in Archiu. probat.*

Scriptura in Archiuio debet reperiri tempore extractionis, vt probet. ibid.

Scriptura non probat, ſi ſuſpectus ſit Archiniſta. eod.

216 *Cancellaria aliorum partium vocatur etiam Archiuium.*

Cancellaria Apoſtolica vocatur Archiuiũ. ib.

Secretaria Papæ dicitur etiam ipſius Archiuium. ibid.

217 *Officiales Cancellariæ dicuntur organum Papæ, & quare.*

218 *Scriptura extracta ex Cancell. vel Secretaria à ſucceſſore, probat.*

219 *Scriptura Cancell. vel Secret. priuilegia ad libros etiam extend.*

220 *Scriptura Archiuij an probet extra territoriũ contra etiam non ſubditum.*

221 *Scriptura prædicta infra quod tempus probet.*

222 *Inſtrumenta omnia, tempore ſtatuto ad Archiuium an deferri debeant.*

Teſtamenta an tempore ſtatuto ad Archiuium deferri debeant. ibid.

223 *Scriptura priuata in Archiuio an, & quando concurrat cum inſtrumento publico.*

Scripturæ priuatæ in Archiuio auferunt ſuſpicio antidatæ. ibid.

224 *Extractum ab extracto non eſt in forma probanti.*

225 *Scripturæ ſumptum de ſumpto an, & quando fidem faciat.*

226 *Scripturæ ſumptum ſolemniter à ſumptione non probat.*

Scriptura ſumpta de ſumpto poteſt adminiculari ad probationem. ibid.

227 *Scriptura prædicta adminiculata, non tamen dicitur in forma probanti.*

Scriptura tamẽ prædicti obtinet finem concludentis probationis. ibid.

228 *Scriptura exemplata ab originali infecto, non dicitur in forma probanti.*

Boni fructus non veniunt ex radice infecta. ibid.

Originale qualiter debeat eſſe, ne dicatur infectum. ibid.

229 *Scriptura ſine ſolemnitatibus iuris non dicitur in forma probanti.*

230 *Scriptura ſumptum ſolemniter ab alio ſimili non dicitur in forma probanti.*

231 *Scriptura non dicitur in forma probanti, quia à partibus approbata.*

232 *Archiuium Romanæ Curiæ à quo fuerit erectum, & quibus priuilegijs.*

Scriptorum Archiuij priuilegia quæ ſint. ibid.

233 *Archiuia Status Eccleſiaſtici à quo fuerint erecta.*

234 *Regulares ſuum habere poſſunt Archiuium.*

235 *Ampliatur in habentibus Præſides Epiſcopalibus ornatos.*

236 *Archiuium regularium quibus requiſitis det fidem ſcripturis. & 237.*

237 *Archiuium regularium etiam Epiſcopalibus non vtentium, probat.*

238 *Scripturæ Archiuij Monaſterij adminiculatæ magis probant.*

239 *Cardinales habent Archiuium deſignatum in Vrbe.*

Archiuio Cardinalium deputatur Clericus Italus. ibid.

Scripturæ quæ in Archiuio Cardinalium. ibid.

Priuilegia Clerici deputati Archiuio Cardinalium, quæ ſint. ibid.

240 *Notarius debet habere bonos, & practicos Subſtitutos.*

Qui

194 QVi peroptat videre, quam authoritatem habeat Archiuium, & quæ requirantur; & de ſcripturis deperditis, videat *Pedem. dec. 69.*

195 Certum enim eſt, † quod datur ab eo robur ſcripturæ non authenticæ, ſecundũ *Gabriel. concl. 5. de probat.*

Sed eſt aduertendum, quod ſi ſcriptura
196 in illo fuit producta pendente lite, non probat, & eſt ac ſi non fuiſſent in eo producta, *Corn. conſ. 142. num. 6. verſ. reſtarẽt lib. 3. Capuanquen. dec. 41. nu. 3. p. 1. Grat. in addit. ad deciſ. Marth. 157. num. 4. Oud. conſ. 66. n. 35. lib. 1.*

Vtque Archiuium det robur ſcripturis, eſt aduertendum, quod plura requiruntur
197 & primo, quod officialis, † qui præponitur in d. Archiuio ſit publicus officialis *Felin. in c. ad audientiam col. 4. de præſcript. ſequitur Soccin. conſ. 258. num. 5. & 6. Gabr. d. conſil. 5. num. 18. de probat. Oſaſch. deciſ. 69.*

Secundo, quod ſcriptura ſit repoſita
198 inter ſcripturas † authenticas, non autem ab illis ſeparatas *Felin. in cap. ad audientiam colum. 5. de præſcript. Oſaſch. deciſ. 69.* Adeo quod Inſtrumentum extractũ ex protocollo Notarij defuncti exiſtẽ-
199 te in Archiuio, ideo dicitur probare cum authoritate Archiuij, & dicitur in forma probanti, *Auth. ad hæc, & ibi gloſ. in verbo teſtimonium publicum C. de Fid. Inſtrumi. gloſ. 1. in c. cum cauſam de probat. Seraſin. dec. 1448. in princ. & Rot. dec. 13. p. 1. rec.*
200 Quod habet locum † etiam quod extrahatur lite pendente à ſucceſſore in archiuio, vt in *Tarraconen. Capellar. 18. Febr. 1636. coram b. m. Pirouano in fol.* Contra autem ſupradictam opinionem, quod debet reponi inter ſcripturas authenticas & quod ſufficiat eſſe in archiuio, dum-
201 modo illud habeat cuſtodem publicum, dicit *Crauett. de antiquit. tempor. num. 154 & Oſaſch. d. deciſ. 69.*

202 Tertio requiritur etiam † conſuetudo vt ſcriptura Archiuij probet, ſecundum *Felin. in d. c. ad audientiam col. 4. de præſcript. Oſaſch. d. deciſ. 69. num. 2.*

203 Quarto requiritur, quod † officialis publicus confiteatur, & atteſtetur, ſcripturam extractã ex Archiuio, eſſe repertam in illo, *Specul. de inſtrum. edit. §. nunc il 1. num. 2. Oſaſc. ibidem. Gabr. d. concluſ. 5. num. 17. de probat.*

Declara, quod ſi ſcripturæ Notarij de-
204 functi reperientur † alibi, quam in Archiuio, tunc ſcripturæ, ſeu copiæ repertæ in Archiuio non probant, ſecundum *Alex. cõſ. 16. col. 5. lib. 4. Oſaſc. vbi ſup.* Quod fallit hodie ex erectione Archiuij Vrba-
205 ni in Curia, quia copiæ † inſtrumentorũ, quæ in dies rogantur, deferuntur ad Archiuium ex vi dictæ erectionis quodque exemplum extractum ex ſcriptura in Archiuio recondita probet, poſt *Imol. & Angel. concludit Alex. in Auth. ſi quis in aliquo col. 2. num. 8. verſ. ſexto fallit C. de eden. & ibi Iaſ. col. 3. Bald. in l. geſta 10. in fin. nu. 18. C. de re iud. Rim. Iun. conſ. 237. nu. 24.* Dumodo tamen habeat requiſita ſcri-
206 pturæ originalis, habeat † ſubſcriptionem officialis, ex ſupra deductis, ſecundum *Felin. in d. c. ad audientiam num. 24. & Oſaſc. d. 69.* & interueniat citatio partis, quod tamen non ſeruatur. Quia ſatis eſt, quod habeat faciem, & formã inſtrumenti publici, contineat diem, menſem, annum, teſtes, rogitum, clauſulam Actum, & alia, quæ deſiderantur *per gluſ. in l. Generali C. de iabul. lib. 10.* Tunc enim
207 non † eſt neceſſaria citatio partis, neque originalis ſcripturæ recognitio, neq; alia ſolemnitas, quando extrahitur à Notario rogato, vel ab eius ſucceſſore, vel conduntur in officio in Archiuiſtæ; ſufficit enim quod in ſcriptura exẽplatã, No-
208 tarius, vel in officio ſucceſſor teſtetur de authoritate ſibi conceſſa, & ſtatur eius aſſertioni, ſecundum *Verall. deciſ. 245. cũ aliis adductis in d. Tarraconen. Capellar. 18. Februarij. 1636. coram b. m. Pirouano in fol.*

Sed eſt aduertendum, quod ſcripturæ
209 in Archiuio † recondita, non debet eſſe copia, ſeu exemplum; quia ſi illa vetetur copia, non probat, nec fomentum à loco recipit, *Dec. in authen. ſi quis in aliqua col. 5. C. de eden. Gabr. d. concluſ. 5. num. 19. de prob. Paris de Feud. tit. 15. 5. num. 321. & Oſaſch. deciſ. 69.*

Et vlterius, quod ſi perſona priuata re-
210 ponat ſcripturam † in Archiuio, talis ſcriptura non probat, nec ab eo fomentum recipit, *Corn. conſ. 142. lit. A. lib. 3. Dec. in c. cum cauſam de probat. & in auth. ſi quis in aliquo, il 5. C. de eden. Abb. in cap. ad audientiam num. 11. de præſcript. Oſaſch. d. dec. 69. & Gabr. d. conſ. 5. num. 16. de probat.*

Cuilibet ergo, petenti acta, & inſtru-
211 menta reperta in Archiuio, † debẽt exhiberi, ſiue habeant, ſiue non habeant intereſſe *Oſaſch. ibid.*

Eſtque ſpeciale, quòd Archiuium Cameræ Apoſtolicæ, & Principis, habet pri-
212 uilegium, quod ſcripturæ ibi † repertæ plenè probant *d. c. ad audientiam, & cap. ex litteris, §. non igitur de præſcript.* ibi, ſcripturis exiſtentibus in Camera Apoſtolica fides datur, *l. moris §. non numquam verſ. ſolet ff. de pen. Oſaſch. ibid.*

Aduertendum eſt etiam, quod ſcriptu-
ra pri-

ra priuata reperta in Archiuio regulari-
213 ter non † probat, *Felin. in d.c. ad audientiã col.5. de præſc. Dec.conſ.451. col.1. Caputaq. deciſ.41 nu.3 par.1. Bartol. in d.auth.ad hæc C.de fid.Inſtrum. & Oſaſch.d.deciſ.69.* Quod tamen fallit ſi talis ſcriptura habet ſubſcriptionem duorum teſtium, *Bart.in d.auth.ad hæc.*

Priuata autem dicitur, quæ non reperitur ſubſcripta à Notario, ſeu perſona publica *Bart.ibid. & Seraphin.deciſ.320.* Et
214 hæc † quamuis extracta ab Archiuiſta, nõ probat, vt dicit *Bart.ibid.*

Quando tamen eſt ſubſcripta à teſtibus, quo caſu ſecundum eundem *Bartol.*
215 *probat.* Archiuiſta debet ſe † ſubſcribere, & fidem facere, quod fuit reperta in Archiuio, quod ibidem reperiebatur de tempore extractionis. Quod tamen fallit ſi Cuſtos Archiuij eſſet ſuſpectus, *Rot. deciſ. 183 num.4.p.2.diuerſ.*

Archiuium vocatur etiam Cancellaria,
216 in qua aſſeruantur † acta partium & proceſſus, & ſupplicationes *Rot.in Caſalen ſeu nullius præpoſitura 4.Martij 1596.coram Gipſio.* Et ideo tam Cancellaria Apoſtolica, quam Secretaria, dicuntur Archiuium Papæ. In Cancellaria enim ſtant Offi-
217 ciales, qui dicuntur organum Papæ, † & ipſi extendunt clauſulas iuxta mentem Sanctitatis ſuæ, *Caſſador.deciſ.2. num.7. de vniu.Caputaquen. deciſ.31. lib.3.* Secretaria vero vbi aſſeruantur ſupplicationes. *Tiber.Dec.alt.conſ.24. & Rot.in d.Caſalen.coram b.m.Gipſio.* Et ſi quis ſucceſſor in illis extrahit ſcripturas in Cancellaria, & Secretaria repertas, tali ſcripturæ fides adhibe-
218 tur, perinde ac ſi, † ab eo, qui tempore ſcripturæ erit Officialis, fuiſſet extracta, & publicata, *Bart. in l.ſi quis ex argentarijs 5. cogetur nu.3. de eden. & Rot.ib.in d.Caſalen.*
219 Et quod † dicitur de ſcriptura, habet etiã locum in libro, vt dicit *Mandell. conſ.34. num.13.*

An autẽ ſcriptura vnius Archiuij, probet extra territorij, cõtra ſubditũ, vel nõ
220 ſubditũ eiuſdẽ territorij, videndus † eſt *Caputaq.dec.41. & 42.p.1. & 44.Caſalen.* cũ *Gipſio, & Alex.in auth.ſi quis in aliquo C. de eden. & Bald.in l.exemplũ C.de probat. Alex. conſ.16.num.5.lib.5. Rota coram Coccino impreſſa apud Merbeſium nume.6 fol.121.*
221 Et quod tempus ſcripture † de forma dictæ conſtitutionis *Sixti V.* in *83. in bull. nouiter edit. fol.483.* Eſt videnda eadem conſtitutio.

An autem omnia inſtrumenta debeant ad Archiuium tranſportari tempore ſtatuto à dictis Conſtitutionibus, quoad te-
222 ſtamenta negatiuam tenent plures, † & ratio eſt, quia illa non niſi poſt obitum teſtatoris deferuntur, quia potuit teſtator pœnitere, & alia facere.

Sciendum eſt etiam, quod authoritas Archiuij eſt adeo efficax, vt ſcriptura priuata in Archiuio reperta, dummodo conſtet de tempore aſportationis, concurrat
223 cum inſtrumento publico, quoad anterioritatem, & hypothecam *Seraf.dec.879.nu.5. & deciſ.1221. Rot. in Romana domus de Cardellis 1.Decembris 1617. coram Cauallerio deciſ.446. & in Romana rationis fundatarij 14.Iunij 1623. coram Buratto deciſ.719.* Et ratio eſt, quia inde aufertur ſuſpicio antidatæ, cuius ratione non poteſt de cætero concurrere.

Extractum ab extracto ab Archiuiſta,
224 & ſic † exemplum exempli non dicitur in forma probanti, *Ludouiſ.deciſ.432. & dec. 469. in princ.*

Si tamen amitteretur originale inſtru-
225 mentum, & adſit timor † amiſſionis tranſumpti, tunc copia, ſeu ſumptum de ſumpto eandẽ fidem faciet vt originale. *Abb. in c.fin.2. not. de fide inſtr. Seraf.deciſ.1428. Rot.deciſ.422.par.1.recent.*

Ampliatur prima cõcluſio, quod ſumptum de ſumpto non probet, etiamſi ſolemniter extrahatur, *Ludouiſ.ib.* vbi quod nec dicitur in forma probanti, licet fuerit adminiculatum, quia ſemper remanet informis; bene verum eſt, quod adminiculari poteſt ad perfectam probationem. *Ioſeph Ludo. Lucen.deciſ.13.nu.24.* & de teſtamẽto *Boer.deciſ.86.nu.2. & 3. Alex.conſ. 153. num.13. lib.2. & Bald. conſ.158.* Et adminiculatum, licet obtineatur finis
227 concludentis † probationis, non tamen obtinetur, quod ſcriptura dicatur in forma probanti *Ludouiſ. ibid.*

Ampl. quod nec dicitur in forma probanti ſi ſcriptura fuit exemplata ab ori-
228 ginali infecto, quia ex radice † infecta, nulli boni fructus producuntur, *Anchar. conſ.432. nu.2.* Quomodo autem debeat eſſe ne dicatur originale infectum, videndus eſt *Innoc. c.1. de fid. Inſtr. Roman. conſ.205. & Ludouiſ.deciſ.469.* Vbi quod eſt neceſſe quod habeat requiſita *l. ſcripturas Cod. qui potior. in pignor. hab.* Et
229 ideo ſi ſcriptura † priuata careat ſolemnitatibus Iuris, non dicitur in forma probanti. *Roman.ibid.*

Ampl. quod neque ſumptum ſolemniter extractum ex alio ſumpto, pariter
230 ſolemniter extracto, dicitur in † forma probanti, *Ludouiſ.ibid. & Rot. deciſ. 733. p.1.diuerſ.* Et hęc eſt vera opinio, quicquid dicat *Bartol. in authen. ſi quis in aliquo C. de eden.*

Am-

Digitized by Google

Amplia, quod neque dicitur in forma
131 probanti etiamſi a partibus † fuerit approbata, & ſuper eo pronunciatum, *Ludouiſ. ibid.*

Archiuium Romanæ Curiæ fuit erecti vt ſupra *à Iulio* 2. *conſt.* 15. *pag.* 372. *in*
132 *bull. nou. tom.* 1. Scriptorumque † talis Archiuij multa priuilegia, & prærogatiuæ videtur in eadem conſt. & *in conſt.* 14. *Pauli III. pag.* 326. *eod. tom.* 1.

Archiuia autem generalia totius Sta-
133 tus Eccleſiaſtici fuerunt † erecta *à Sixto V. conſt.* 83. *pag.* 483. *in bull. nou. tom.* 2. *& ab Vrbano VIII.* ampliata in eius *conſt.* 11. *in appendice alias conſt.* 135. *tom.* 4.

Regulareſque poſſunt tenere Archi-
134 uium, & de hoc loquitur † *conſt.* 29. *Vrbani VIII. incipiens, Cum ad Regularem, in bull. nou. tom.* 4. *fol.* 44. *circa fin. fol* 45. *§. conuerſus vero.*

Precipue illi Regulares, quorum Præ-
135 ſides habent Epiſcopalia † & vſum Pōtificalium vt ſunt Ciſtercienſes, & Caſſinenſes, vt de Caſſinen. loquitur *Rot. in Sorana beneficij* 8. *Martij* 1627. *coram b. m. Merlino deciſ.* 45. *p.* 5. *rec.*

Requiſita autem, vt deſumpta ex ipſorum Archiuijs, dicantur probare, ejunt ſi ibi aſſeruentur ſcripturæ publicæ Mona
136 ſterij, & eidem Archiuio † adſit aliquis in ſpecie deputatus, & quod caput Monaſterij habeat vſum pontificalium: quo caſu æquiparatur Archiuio Epiſcopi, quod dicitur publicum, & ideo datur fomentum ſcripturis ibi extractis per deputatum ad illius cuſtodiam in eadem deciſione.

Et non ſolum dicitur publicum, ſi Prælatus monaſterij habet dictas prærogatiuas, verum etiam, ſi illis careat;
137 ſatis † enim eſt quod claues illius aliquis ſpecialiter deputatus aſſeruet, & ita per antiquum tempus fuerit continuatum, vt dicit *Cranet. conſ.* 158. *num.* 5. *& conſ.* 274. *num.* 5. *&* 7. quos refert, & ſequitur *d. deciſio Sorana §. & præmiſſa efficaciora*

Quod præcipue habet locum, ſi iura ex-
138 tracta ex Archiuio † monaſterij adminiculentur, quia niſi faciunt plenam fidem, multum tamen operantur, vt firmatur *in eadem dec. in fine.*

Etiã pro Collegio Cardinalitiũ adeſt in Curia Archiuium deſignatum ab *Vrbano VIII. conſt.* 53. *fol.* 70. *tom.* 4. Pænes quod
139 aſſeruantur libri, & † ſcripturæ ſpectantes ad Collegium, & deputatus fuit Clericus Italus, cuius priuilegia multa narrantur *in cad. conſt.* Et ibidẽ aſſeruantur etiam proceſſus eorum, qui promouentur ad Cathedrales, & monaſteria Conciſtorialia, & alia quæ tractãtur in Conciſtorio Principis.

Sed longe digreſſus, redeo ad ipſos Notarios, qui habẽt officia publica, quo-
240 rum munus eſt, vt firmaui, habere † bonos, & practicos Subſtitutos, moribus, & vitæ probitate ſpectabiles, quia ipſi dicuntur oculi Iudicum, qui omnia ob multiplicitatem negotiorum inſpicere nō poſſunt, vt docet *Tiber. Saluſt. in praxi lib.* 1. *c.* 48. *in prine fol.* 113.

De munere Subſtitutorum.

Artic. IX.

241 *Notarij ſubſtituti officium quod ſit*
Notary ſubſtituti in Curia A. C. hodie ſatis laudati. ibid.
Notarij Rotæ qui hodie laudentur. ibid.
242 *Notarius habeat etiam Iuuenes inſtrumenta conficientes, & quales,*
243 *Error Actuar. & Subſtitutorum partibus non nocet.*
244 *Notario non creditur ſuper non ſpectantibus ad officium.*
245 *Notario an credatur executio citationis, vel relatio Nuncij.*
246 *Notario actuario in extraiudicialibus, & præiudicialibus non creditur ſine teſtibus.*
247 *Notario in iudicialibus credendum eſt.*
248 *Notario non creditur productio Inſtrumenti, niſi adſit clauſula, Tenoris &c.*
249 *Notario non creditur quod dicit de relatione Nuncij, niſi conſtet.*
250 *Notario aſſerenti relationem citat. an Nuncio neganti credendum ſit.*
Notario ſemper magis credendum, remota ſuſpicione. ibid.
251 *Notario an credatur aſſerenti commiſſionem exemplandi ſcripturas.*
Notarius de ſtilo præſumitur fideliter exequi commiſſionem. ibid.
252 *Notario Capituli ſe talem aſſerenti creditur.*
253 *Notario tamen creditur, donec contrarium non probetur.*
254 *Notario excommunicato an credatur*
255 *Excommunicatio, niſi ſit publicata, non priuat exercitio officij.*
256 *Dies ex more Romanorum eſt de media ad mediam noctem.*
Notarius ponat horas noctis in inſtrumentis, & quare. ibid. & com. 258.
257 *Appellatio, niſi aliter de ſtilo, ſaltem currit de die in diem.*
258 *Terminus pro ſcribendo eſt decem dierum, ad dignoſcend. de legit. appell.*
259 *Præfixio certi temporis intelligitur de vltima die.*

No-

260 *Notario non creditur executio edicti in partibus sine Testibus.*

261 *Notario tamen gerenti vicem Nuncij crederetur, & quare.*

SVbstitutorum ergo munus erit omnia cõsiderate attẽdere, scripturas videre, partes audire patienter, & tolerantes esse,
241 exceptiones Reorum etiam † irrequisiti animaduertere, si ex eisdem detegantur, decreta à Iudicibus facta fideliter registrare, & summa cum diligentia vigiles in omnibus esse, & protestationes partiũ Iudici legere, vt tenet *Rota in Romana domorum 11. Decembris 1645. coram R.P.D. meo Bichio inter volantes.*

Debẽt etiam habere Iuuenes Instrumẽta conficientes eadem probitate, vitę conspicuos, modestos, & bene compositos, & bene litteratos, & practicos, non nutrientes comas, quarũ custodia est incompati-
242 bilis cum † laboribus exercitij notariatus, & viros in summo graues, in quorum numero reperiuntur plures, quorum nomina omitto.

Quoad substitutos, de quibus supra, & actuarios, aduertendum est, quod † si
243 errant in seruatione terminorum, illorum errores partibus nocere non debent; *Coccin. decis. 373. num. 10.*

244 Nec ipsis creditur de his quæ † non spectant ad eorum officium *Rot. decis. 13. p. 3.*
245 *recent.* & ideo si testentur, † executam fuisse citationem, vel intimationem, vel recipiant super tali executione relationem nuncij, illis non creditur sine testibus, *Put. decis. 5. lib. 3. Rot. decis. 624. num. 10. p. 1. recent.* In summa in omnibus extraiudicialibus in pręiudicium tertij, tali a-
246 ctuario † non creditur sine testibus, *Put. decis. 5. lib. 3. & decis. 15. par. 3. diuers. glos. in cap. quoniam contra, verbo duos viros, vbi Felin. num. 12. & Dec. num. 46. de prob. Lapus allegat. 81. num. 3.*

247 Secus in iudicialibus † *d. cap. quoniam contra*, & ibi *glos. loco cit.* vbi *Imol. Butr. & Anchar. Rot. post conf. Farin. decis. 229. p. 2.*

248 Exemplum erit, † si Notarius dicat talem produxisse Instrumentum, nisi addatur clausula tenoris, &c. non creditur; *Boer. dec. 281. nu. 6. Rot. dec. 535. p. 1. rec.*

Igitur si Notarius dicat Nuncium retulisse se fecisse talẽ citationem, vt † in cedula, nisi doceatur de tali cedula, cum clausula, tenoris &c. non creditur, *Rot. d. decis. 535. p. 1. rec.* An autem credatur magis Notario dicenti nuncium retulisse se
250 citasse, vel Nuncio id neganti, videndus est *Cin. in l. si quis decurio C. de falsis.* Ego vero fauerem Notario, quando fuit specificatum nomen Nuncij, & ad quid pars fuit citata; secus si non esset specificatum illius nomen, nec appareat, ad quid pars fuisset citata *Rot. decis. 535. par. 1. recent.* Remittitur tamen arbitrio Iudicis, & cessante suspicione Notarij, illi potius est credendum *Abb. in c. cum parati, num. 12. de appell.*

De iure vero non creditur Notario dicenti habuisse commissionem exemplan-
251 di † scripturas, *Vrsill. ad Afflict. decis. 317.* Secus de stilo Curiæ, & S. Rotæ Romanę *Caputaquen. decis. 245. & 247. par. 2. Rot. post conf. Farin. decis. 351. num. 3. p. 2.* Et de tali stilo præsumitur, quod ille fideliter exequatur Commissionem, *cap. ad audientiam de præscript.*

252 Notario autem Capituli asserenti † se talem, creditur; *Rota decis. 27. par. 1. recent.*

Declara tamen, quod licet ex supradictis credatur † Notario asserenti, hoc ta-
253 men intelligitur dummodo non probetur contrarium *Rot. decis. 463. par. 2. rec.*

Sed si Notarius esset excommunicatus,
254 procedendum esset cũ distinctione: † quod vel scilicet non est publicè excommunicatus, & creditur: aut est publicè excommunicatus, & non creditur, *Coccin. decis. 322. num. 8.* Excommunicatio enim non priuat
255 exercitio officij, nisi postquam fuit † promulgata sententia declaratoria, *l. Barbarius vbi DD. ff. de off. Proconf. Felin. in c. Rodulfus num. 39. de rescript. Rot. decis. 534. p. 1. recent.*

Et quia sępius euenire solet, quod sicut Instrumenta fiunt de nocte, quia more
256 Romanorum dies † vadit de media ad mediam noctem *l. more ff. de feriis*: Tali casu practici solent apponere horam ipsius noctis, vt dignoscatur sub qua die fuit factus rogitus, *Innoc. Felin. & alij in c. consuluit de off. deleg. Bald. Angel. & Castren. in d. l. more, Alex. conf. 190. num. 30. lib. 6.*
257 Ita bonum erit, quod cum † appellatio nisi de stilo Curiæ currit de momento ad momentum, saltem currit de die in diem: & pariter cum terminus pro seruato det tempus decem dierum, ad dignoscendum
258 an terminus effluxerit, † vel an appellatio fuerit legitimo tempore interposita, quando hoc fit de nocte, Notarius cautus apponet horam noctis, vt appareat qua die fuit lata sententia, vel appellatum *Bald. in d. c. consuluit num. 11. de off. deleg. vbi Abb. & Felin. num. 6. & Tas. in d. l. more. num. 16.* Præfixio enim certi tem-
259 poris numeratis † diebus, semper intelligitur de vltima die vsque ad mediam no-

Digitized by Google

noctem gloſ. 2. in d. l. more. Caſtrenſ. num. 5. & Alex num. 8.

Minus creditur Notario atteſtanti, executum fuiſſe edictum in partibus, † teſtibus non adhibitis, *Rot. deciſ. 1016. p. 3. diuerſ.* Cum vt ſupra Notario non credatur in extraiudicialibus ſine teſtibus, *Put. d. deciſ. 5. lib. 3. Serafin. deciſ. 1085. Rot. deciſ. 99. poſt primum vol. conſ. Farin.* Declara, dummodo adeſſet ſtilus, quod Notarius in exequendis citationibus fungeretur vice Nuncij publici, tunc enim eadē ratione, qua creditur Nuncio ſine teſtibus, eadem ratione creditur Notario, *Ludouiſ. deciſ. 426. num. 5. deciſ. 453. num. 4. Coccin. deciſ. 404 num. 3. & deciſ. 471. num. 8. Buratt. deciſ. 146. num. 4.*

260

261

De extractione iurium.

Artic. X.

262 *Notario dicenti extraxiſſe ab originalibus anteceſſ. ſui, creditur.*

263 *Notarius ſucceſſor præſumitur de ſola ſubſcriptione.*

264 *Scripturæ penès ſucceſſorem poſſunt extrahi ſine compulſoria.*

Scripturæ penès ſucceſſorem exiſten. habentur loco originalium. ibid.

Notarius quod ille ſit actuarius, probatur de ſtilo. ibid.

265 *Notarius ſucceſſor proceſſum penès ſe exiſten. ſine compulſoria extrahere poteſt.*

266 *Notarius aliorum inſtrumenta de ſuis actibus facta ſine compulſoria poteſt extrahere.*

267 *Iura pendente lite extrahi an poſſint ſine compulſoria.*

268 *Scriptura fideliter extrahi debet, & qualiter, & quare.*

269 *Notarius quomodo validè renouare poſſit Inſtrumentum vetus.*

270 *Inſtrumentum validè renouatur cum citatione intereſſatorum, & decreto Iudicis.*

271 *Notarius quare ſolo iuramento poſſit vt ſuſpectus recuſari.*

272 *Notarius quādo valide poſſit allegari ſuſpect.*

273 *Notarius ſuſpectus iuratus nullum facit proceſſum.*

Proceſſus à Notario ſuſpecto factus non ſanatur cum clauſula arbitrio Rotæ. ibid.

274 *Notarius nouus deputatur, altero à partibus recuſato.*

275 *Notario ſuſpecto non datur adiunctus.*

276 *Suſpicio Notarij non tollitur ex adiuncto.*

277 *Notarius in actu compulſandi quam fidem facere debeat.*

Notario creditur collatio facta in actu compulſandi. ibidem.

278 *Collatio in actu compulſoria ſit parte citata.*

Citatio ad viden. collationari compulſoriam fieri debet. ibid.

Proceſſus datur nullus in caſu compulſoriæ, niſi collationetur. ibid.

279 *Proceſſus dicitur etiam nullus, niſi collationetur Iudicis decreto, & ipſo præſente.*

280 *Fides particularium non validat proceſſum non collationatum in compulſoria.*

281 *Collatio inſtrumenti, vel proceſſus. eſt nulla, nō facta in die citationis.*

282 *Proceſſus an ſit nullus ex omiſſione citationis ad videndum collationari.*

283 *Proceſſus non vitiatur, ſi iudex ab initio ſtatuit diem, & horam collationis.*

284 *Citatio ad viden. collationari proceſſum, an perſonaliter fieri debeat.*

285 *Citatio prædicta an, & quomodo fieri poſſit per edictum.*

286 *Proceſſus eſt nullus, niſi ſubſcribatur ab ambobus Notarijs deputatis.*

287 *Notarius remiſſoriæ an denuo iurare teneatur, vel non.*

288 *Proceſſus neceſſaria compulſ. & remiſſ. vbi videantur.*

262 CReditur autem illi, qui extrahens proceſſum, vel inſtrumentum, † dicit extraxiſſe ab originalibus ſui anteceſſoris, *Seſafin. deciſ. 1334. num. 5.* Eoque 263 ipſo præſumitur † ſucceſſor, quod ſe ſubſcripſit, quamuis tamen ſe non nominauerit, *Rot. deciſ. 404. num. 6. & 7. p. 3. recent.* Et quando ſunt penes ſucceſſorem, poſſunt extrahi, etiam ſine compulſoria, 264 vt † *in allegata Tarraconen. Capellar. coram b. m. Pirouano*, Etiam lite pendente *Rot. deciſ. 132. num. 3. p. 2. & deciſ. 332. num. 4. p. 3. recent.* Habentur enim loco originalium, *Ludouiſ. deciſ. 454. num. 1.* Quodque ille ſit actuarius, probatur de ſtilo Rotæ ex eius aſſertione, *Ludouiſ. ibid.* 265 ſemperque ſucceſſor poteſt † proceſſum penes ſe exiſtentem, ſine compulſoria extrahere, *DD. in auth. ſi quis in aliquo, C. de eden.* Quod amplia, etiam in Inſtrumentis 266 alterius Notarij, † quando coram eo, & in eius actis fuerunt producta, & facta de actis ipſius, *Ludouiſ. deciſ. 38. num. 1. & 2.*

Quod ſecus eueniret ſi Iura eſſent penes alium, tunc enim pendente lite non 267 poſſunt tranſumptari, ſine † compulſoria: vt puta ſi reperiuntur penes Notarios nō rogatos, neque ſucceſſores, neque Archiuiſtas, vel penes priuatos, vel hæredes Notarij, quia penes ipſos non adeſt fomentū, quod habet Archiuium, vel ſucceſſor in officio.

Quando autem extrahuntur, debent ita fideliter extrahi de verbo ad verbum,
268 † vt nec omittatur apoſtilla, nec interlineatio, nec caſſatura: quod fit, vt Iudex cauſæ poſſit clare colligere, qualis ſit ſcriptura extracta, & illam admittere, vel reijcere, *Rot. deciſ. 176. num. 7. p. 6. diuerſ.*

Et ſi reperietur aliquod Inſtrumentum adeo corroſum, & conſumptum, vt litteræ incipiãt non poſſe legi, ſi illud Notarius
269 vult † renouare, ad hoc, vt deſeruiat loco originalis, tunc extrahere non poſſet, ſine citatione, intereſſati ſpecialiter, vel ſine citatione generali contra intereſſe putantes, vt aduertit *Felin. in d. c. cum P: tabellio num. 3. verſ. 3. quæritur de fid. Inſtr. Rot. deciſ. 404. p. 3. recent.*

Hoc caſu requiritur citatio, quia *cap.*
270 *fin. de fid. Inſtr.* requirit † miniſterium Iudicis ordinarij, vel delegati, qui inſpiciat talem ſcripturam, an ſit vitioſa, & mandet extendi, & tranſumptari per publicam perſonam.

Quare autẽ Notarius à compulſore deputatus poſſit cum ſolo iuramento recu-
271 lari † vti ſuſpectus, vt dicitur apud *Caputaq. deciſ. 64. par. 3.* Creditur ea eſſe ratio, quia poteſt quandocumque grauare partem in examine teſtium, vel Iurium extractione. *Abb. in c. ſuper quæſtionum num. 5. de off. delegat.* Præcipue ſi cauſa exprimatur, & appelletur ab vlteriori proceſſu, *Inocen. & ſequentes in c. cum ſpeciali. Lap. in alleg. 1. Achil. deciſ. 3. de except.* Quod tamen eſt faciendum ante examen,
272 † vel compulſationem, quia poſtea non ſuffragaretur *c. cum ſpeciali, & c. 2. requirit de appell.* Si autem talis Notarius pro-
273 cedit ad † vlteriora, proceſſus eſt adeo nullus, vt non ſanetur clauſula, arbitrio Rotæ. *Caputaq. deciſ. 64. & 292. p. 3.* Etenim, cum fuerit recuſatus ab aliqua
274 † partium, debet remoueri, & alter deputari, *gloſ. in §. & quid, in auth. de trient. & ſemiſſe in verbo artificis, Boccac. de litteris remiſorialibus c. 6. num. 14. Rot. deciſ.*
275 *604. p. 1. diuerſ.* Neque † erit ſatis ſi ei detur adiunctus, *Auth. ſi vero contigerit C. de iudic.* Cùm ex adiuncto non tollatur ſuſpicio; poſſent enim nihilominus dicta
276 † teſtium reuelare, vt cõſiderat *Rot. d. deciſ. 604. p. 1. diuerſ.*

Notarius etiam in actu compulſandi
277 deputatus debet facere † fidem proceſſum fuiſſe collationatum in præſentia Iudicis, & concordare cum originali, quia tunc tanquam actuario creditur, *d. c. quoniam, vbi gloſ. verb. duos, de probat. Buratt. deciſ. 606. num. 12.*

278 Collatio tamen † non poteſt fieri in caſu compulſoriæ, niſi pars fuiſſet citata ad videndum extrahi, & collationari, aliter enim proceſſus dicetur nullus, *Ludouiſ. deciſ. 71. num. 3. & 4. & deciſ. 22. p. 2 recent. & deciſ. 42. p. 4. diuerſ.* Et in termino
279 d. citationis Iudex † non mandaſſet auſcultari, & non collationari, & collatio non fuiſſet facta ipſo præſente, *Abb. in c. fin. num. 2. de fid. Inſtrum.* Neque ſufficeret fides particularium dicentium vidiſſe
280 originale † ſine macula, & compulſatum cum illo concordare, vt fuit dictum in *Barchinonen. Prioratus 28. Nouembris 1602 coram b.m. Iuſto in fol.* Et ſi collatio fuiſſet
281 facta alia die, quam in illa, † in qua cadebat citatio, collatio diceretur nulla, niſi fuiſſet facta parte præſente, *Duran. deciſ 6. num. 2*

Omiſſa vero talis citatio non annullaret proceſſum, ſi Pars aduerſa præſtitiſſet
282 impedimentum aliquod, recurrendo ad Iudices Seculares. *Rot. deciſ. 348. num. 7. poſt 2. vol. conſ. Farin.*

283 Sic nec † vitiaretur proceſſus, ſi Iudex ab initio ſtatuiſſet diem, & horam ad videndum corrigi, & collationari, *Serafin. deciſ. 1028. & deciſ. 1391.*

Idem dicendum erit, niſi citationes huiuſmodi fuiſſent factæ perſonaliter,
284 † quia quamuis delegatus pro compulſoria debeat ſequi ſtilum Curiæ, tamen poteſt procedere cum citationibus, etiam domi dimiſſa copia, factis diligentijs de habendo perſonas, *Clem. eam. de elect. Rot. deciſ. 22. de reſcript. in nou.* Prout etiam
285 ſi nõ potuiſſet fieri † domi, valebit proceſſus, adhibitis citationibus per edictum *Mohed. deciſ. 8. de fid. inſtr.*

Et quia ſæpe contingit, quod duo Notarij deputantur, tunc eſt certum, quod
286 ambo debent proceſſum ſubſcribere, ad fugiendam nullitatem, *not. in c. quoniam cõtra, vbi Felin. num. 43. de probat. Guidopap. deciſ. 122. & Rot. deciſ. 61. poſt 1. vol. conſ. Farin.*

An autem ſufficiat Notario remiſſoriæ iuramẽtum præſtitum in initio ſui officij,
287 † vel potius debeat iurare ante executionem remiſſoriæ, viden. eſt *Gloſ. in Clem. 1. §. porrò. de hæret. Rot. deciſ. 147. num. 3. poſt vol. conſ. Farin.*

Et quæ ſunt neceſſaria in proceſſu com-
288 pulſoriæ, † & remiſſoriæ, leguntur in titulis de probationibus, de compulſoria, & de remiſſoria.

De

De Compulsoria.

Cap. VI.

Quomodo, & quibus in casibus Compulsoria detur, vel denegetur.

Artic. I.

1 *Compulsoria datur præuia causæ cognitione, & parte citata.*
2 *Compulsoria specialis an concedatur à Rota, & quomodo.*
3 *Compulsoria specialis quibus requisitis concedatur.*
4 *Scripturæ existentia quomodo iustificetur pro compulsoria.*
Scripturæ relevantia per quæ iustificetur pro compulsoria. ibid.
Suspicio calumniæ quomodo tollatur pro concessione compulsoriæ. cod.
5 *Compulsoriæ, & editionis petitio in quibus differant.*
Editio scripturæ an semper impediat processum. ibid.
Compulsoria an impediat processum. ibid.
Remissoria an impediat processum. ibid.
6 *Compulsoria generalis an fiat, citata parte, & an retardet processum.*
7 *Citatio pro compulsoria generali cautius agitur si fit.*
8 *Citatio pro compulsoria generali obtinenda, qualiter fiat.*
9 *Citatio prædicta quare ita fiat, remissiue.*
10 *Compulsoria datur absque præfixione termini.*
Terminus in compulsoria datus impedit processum.
11 *Decretum pro compulsoria obtinenda qualiter extendatur.*
12 *Intimatio decreti citationis personalis an fiat.*
Intimatio decreti super compulsoria an benè fiat. ibid.
13 *Intimatio decreti super compulsoria qualiter fiat.*
14 *Compulsoria non datur, nisi iustificatis requisitis parte citata.*
15 *Citatio pro compulsoria speciali qualiter fieri possit.*
16 *Compulsoriales litteræ quare concedantur, & earundem effectus.*
17 *Compulsoria locus est, vbi reperitur scriptura. Suspicio loci tollitur ex copia iudicum. ibid.*
18 *Iudicum copia quando dicatur esse in aliqua ciuitate.*
19 *Ciuitas tota an possit allegari suspecta.*
20 *Ciuitas tota ex quibus causis possit allegari suspecta.*
21 *Compulsoriales litteræ speciales retardant processum.*
22 *Probationes non denegantur, neque angustiantur à Rota.*
23 *Decretum citationis pro compulsoria specialis impetratione.*
24 *Terminus in compulsoriali datus ad arbitrium Iudicis.*
25 *Compulsoriales litteræ qualiter exequantur.*
26 *Compulsoriæ præsentatio fit sicuti remissoriæ.*
27 *Extractio, locus, & hora eiusdem ponitur in citatione executionis compulsoriæ.*
28 *Examen in compulsoria fit pro recognitione manus.*
29 *Terminus compulsoriæ potest prorogari, & quomodo.*
30 *Decretum prorogationis termini in compulsoria quomodo extendatur.*
31 *Intimatio prorogationis termini in compulsoria qualiter fiat.*
32 *Instructio pro exequenda compulsoria.*

ET quoniam remissoriæ magnam habent connexionem cum compulsoria, & pro obtinenda vtraque ferè per eosdem tramites deambulamus, ideo dicemus aliqua etiam de compulsoria speciali, quæ non datur, nisi † præuia causæ cognitione, & parte citata, *Boccac. de Litt. rem. ss. cap. 3. nu. 7.*

1

Vt igitur dentur litteræ compulsoriales speciales, Rota illas concedere nunquam solet, si Pars † se opponit, nisi disputato, an sit illa concedeada, in casu &c. quod dubium conceditur, & disputatur modo tradito in tit. de declaratoria, & illa obtinebitur, si tria iustificãtur. Primo existentia scripturæ compulsandæ. Secundo eius † relevantia. Tertio, quod absit suspicio calumniæ, vt dixit *Rot. in Perusina suffragiorum 28. Iunij coram R.P.D. meo Bichio in fol.*

2

3

Quoad primam, sufficit sumptum scripturæ † compulsandæ: secundum, & tertiu iustificatur per rationes, quæ adducuntur iuxta facti contingentiam.

4

Differunt tamen in aliquibus † compulsoria, & petitio editionis, quia in primo casu necesse est docere de iuribus requisitis: in secundo vero sufficit docere de aliquali interesse, & aliquali probatione existentiæ. Editio insuper impedit semper Processum, dato de requisitis: compulsoria vero, & remissoria nequaquam, quia solum impedit in certis casibus, vt de his habetur opinio *Rotæ in d. Perusina*

5

11

Digitized by Google

suffragiorum 28. *Iunij* 1651: *coram R. P. D. meo Bichio inter volan.*

6 In compulsoria generali non † est necessaria citatio Partis, nec solet retardare processum, vt dicit *Vestr. in sua Praxi lib. 6. cap. 1.* Et testatur *Ludouis. decis. 118. & dixerat* ante *Rota decis. 42. de probation. in antiq.*

7 Sed cautius potest pars citari, quia † sic procedès aliquam vtilitatem recipiet. Citatio verò poterit esse huiusmodi.

R. P. D. VERO SPIO.

Mediolanen. Archidiaconatus.

CItetur D. Antonius Carcarasius exaduerso Procurator Reuerendissimi D. Caroli Septala exaduerso principalis, ad videndum Instanti concedi litteras compulsoriales generales ad Partes, & con-
8 cordan. de Iudice, de loco, & loco loci, necnon constituen. vel substituen. in partibus Procuratorem reperibilem, & acceptantem, qui in executione dd. litterarum, & in extractione iurium compulsandorum citari possit: dandum listam confidentium, & diffidentium Iudicis deputandi: alias videndum d. Iudicem, & locum, per D. eligi, & deputari ex officio, & decerni processum per affixionem ad valuas maioris Ecclesiæ loci deputandi, ad p. d. Instante Reuerendissimo D. Carolo Francisco Ceua Canonico Cathedralis Mediolani principali, siue &c.

Franc iſconius Not.

9 Si quæritur causa † quare ista citatio sic formetur, dicit *D. Gratiosus p. 2. de Citat. probatorius formula* 11. à quo poterit satisfieri.

Hoc tantum indicabo, quod istæ litteræ
10 dari dicuntur † absque præfixione termini, quia si ille præfigeretur, impediret processum, vt in *l. siue Pars, C. de dilat. relat. per d. D. Gratiosum loco citato* §. *generales, circa finem*.

Decretum autem, quod obtinetur in obtinendis dictis litteris post executam, & reproductam citationem, erit huiusmodi.

11 RElatione facta † comparuit D. Mauritius Giribaldus Procurator, & petijt, & per D. obtinuit vt supra, & in Iudicem deputari Reuerendissimum D. Petrum Ramponum, & pro loco, Ciuitatem Mediolani, & aliàs, vt supra, nisi ad p. d. cum Intimatione, omni &c.

In hoc etiam aduertendum est, quod si
12 Citatio fiat personalis, † de raro additur, cum intimatione: sed vt cautius procedatur, dicta intimatio decernatur, vel ne, nõ est inutilis, & cautus patronus in luce ambulans cautelam, illius non omittit, illa autem poterit esse huiusmodi.

R. P. D. VERO SPIO

Mediolanen. Archidiaconatus.

INtimetur D. Antonio Carcarasio exaduerso Procuratori Reuerendissimi D. Caroli Septala exaduerso principalis, qua
13 liter D. decreuit, † & relaxauit litteras compulsoriales generales, & aliàs prout in actis. Instante Reuerendissimo D. Carolo Francisco Ceua Canonico Cathedralis Mediolani, principali siue &c.

Franciſconius Not.

Si verò quærantur litteræ speciales est
14 certum, quod † illas nunquam obtinebuntur, nisi causa, vt dixi, cognita, & iustificatis requisitis supra indicatis, postea enim Pars citari solet, vt infra.

R. P. D. CERRO.

Barchinonen. Canonicatus.

CItetur D. Franciscus Torrent exaduerso Procurator R. D. Aluari Ramirez exaduerso Principalis, ad videndũ
15 † decerni litteras Compulsoriales speciales ad Partes, pro extractione scripturarũ in actis designatarum, necnon concordan dum de Iudice, de loco loci, portitore, ac termino infra quem, constituendum, vel substituendum, Procuratorem reperibilem, & acceptantem, qui extractioni, & compulsationi illorum, & executioni dd. literarũ citari, & interesse possit, nec non dandum listam Iudicum, & locorum confidentium, & diffidentium, alias videndum per eum deputari ex officio, & præfigi terminum, & decerni processum per affixionem ad valuas maioris Ecclesiæ loci deputandi ad p. d. Instante R. D. Francisco Prigola principali, siue &c.

Cicellus Not.

Cau-

Digitized by Google

16 Causa quare concedantur tales litteræ, & effectus illarum, indicatur, etiam *a D. Gratioſ. loco cit. formula* 12.

In hoc tantum debeo monere iuniores quod locus Compulſoriæ ſemper ſolet eſ-
17 ſe † illa Ciuitas, vbi adſunt Scripturæ cõpulſandę, ne partes grauentur expenſis inutilibus, & quia vbi adeſt copia Iudicum, de facili remouetur ſuſpicio: Et copia Iudicum habetur vbi præter Epiſcopũ
18 & eius Vicarium † adſunt plures dignitates Eccleſiaſticæ, vt puta Capitulum, & Collegiatæ, & ideo dicitur de mẽte Rotæ,
19 vt plures experti fuimus, quod tota † Ciuitas nõ poteſt allegari ſuſpecta: quod tamẽ limitatur ex cauſa, vt puta, quando Dominus Ciuitatis eſſet ſuſpectus, vel ſi non adeſſet copia Iudicum non ſuſpectorum,
20 vel alia † de cauſa Iudici arbitraria. *Clementina Paſtoralis de ſent. & re iudic. Franc. in cap. cum ſpeciali, num. 31. verſ. quæritur de appell. Lancell. de attent. par. 2. cap. 6. num. 36. & 37. Rota in Lauretana Iuriſdictionis 15. Nouembri 1619. coram b. m. Damaſceno in manuſ.*

Iſtæ litteræ ſpeciales retardant Proceſ-
21 ſum, quia non videtur † æquum, quod ſi datur fumus de releuantia ſcripturæ, procedatur ad vlteriora, non expectata illius extractione, nec Rota ſolet denegare, neque angustare probationes, cum † melius
22 ſit peccare in tempore, quàm in iuſtitia.

Facta deſignatione ſcripturarum extrahendarum in calce Citationis modo ſpecifico, decretum quod obtinetur poſt executam, & reproductam citationem, ſolet eſſe *infraſcriptum*.

23 RElatione facta, † comparuit Ioannes Baptiſta Capucius Procurator, & petijt, & obtinuit litteras compulſoriales ſpeciales in forma concedi, & in Iudicem deputari R. D. Braulium Sonier, Vicariũ generalem Illuſtriſſimi Epiſcopi Tarraconen. cum facultatibus opportunis, & pro loco Ciuitatem Terraconæ, cùm termino quatuor menſium ab hodie inſtan. & alias vt ſupra, niſi ad p. d. cum intimatione, omni &c.

Et aduertendum eſt, quòd licet dixe-
24 rim, quatuor menſes, hoc eſt in arbitrio Iudicis, vel maius, vel minus tempus concedere, iuxta loci diſtantium, vt dixi ſupra.

Modus executionis iſtarum litterarum,
25 ſi deſideratur colligetur ex inſtructione, quam inferius dedi pro eius executione.

26 In hoc pariter aduertendum eſt, quod præſentatio illarum ſit eodem modo, prout in remiſſoria: Citationes verò, & alia neceſſaria, vbi in remiſſoria dicitur pro
27 examine, hic † debet indicare extractionem, vbi etiam intimatur locus, & hora examinis: hic autem locus, & hora extractionis, benè verum eſt, quod etiam
28 poterit egere examine † pro recognitione manus, & in illo in pluribus, vti poterit dicta inſtructione. Si tempus labitur, & longius eſt neceſſarium; citabitur pars in hunc modum.

R. P. D. CERRO

CItatur D. Ioſeph Auerſa ex aduerſo Procurator D. Seij ad videndum pro-
29 rogari terminum † litterarum compulſorialium, quatenus duret; quatenus verò lapſus ſit, nouum præfigi, & concedi ad p. d.

Et ſi non aderit calumnia, de facili obtinebitur. Decretum erit.

30 RElatione facta, † comparuit D. Ioannes Baptiſta Capucius Procurator, & petijt, & obtinuit terminum quatenus duret prorogari ad alios duos menſes à fine primi: quatenus verò lapſus ſit, nouũ terminum duorum menſium concedi cum intimatione, omni, &c.

Et ne deſideretur ſpecialis formula intimationis, erit infraſcripta.

831 INtimetur &c. qualiter † Dominus prorogauit terminum compulſoriæ, & alias prout in actis,

Plura alia de materia videãtur in titulo de Notarijs, & fide inſtrumentorum:

32 Et ne extra † centrum quæratur quod eſt neceſſe pro inſtructione, addo hanc, quam recenter tranſmiſi in Facti contingentia amico meo cariſſimo, in partibus longinquis Poloniæ.

Inſtructio pro exequenda Compulſoria.

Artic. II.

33 *Compulſoriales litteræ ſtatim receptæ, Iudici præſententur.*

34 *Compulſorialium præſentatio qua proteſtatione ſoleat fieri coram Iudice de partibus.*

35 *Decretum receptionis litterarum compulſorialium qualiter fiat à Iudice.*

36 *Decretum prædictum an fieri debeat cum teſtibus & rogitu Notarij.*

37 *Citatio an ſit neceſſaria in præſentatione litterarum remiſſorialium.*

38 *Compulſorialium preſentatio qua proteſtatione*

ne fiat si pars aduersa absit abillo loco.

39 Decretum præsentationis compulsoriæ qualiter fiat absente parte.

40 Citatio ad videndum admitti compulsoriam, & procedi, qualiter fiat, & quando. & 47.

41 Citationē prædictam qualiter exequatur Cursor, siue Nuncius.

42 Cursor quam attestationem faciat, & quando, citationi ad videndum admittī compulsoriam.

43 Citatio ad videndum admitti compulsoriam quando reproducatur, & quomodo in actis.

44 Compulsoriæ quibus verbis peti possit admitti post productionem citationis.

45 Decretum admissionis cōpulsoriæ qualiter fiat à Iudice deputato.

46 Citationes omnes per affixiones fiunt in processu parte absente.

47 Intimatio præsentationis litterarum compulsorialium quando fiat, & quomodo.

48 Actus factus, & postea intimatus dicitur factus parte citatæ.
Intimatio an, & quando habeat vim citationis. ibid.

49 Intimatio præsentationis compulsoriæ an sit necessaria.

50 Citatio ad dicēdum contra compulsoriam, qualiter fiat & exequatur.

51 Notarius reproducta citatione ad dicendum contra compulsoriam, quid faciat.

52 Decretum citationi ad dicendum contra compulsoriam quodnam fiat.

53 Copia litterarum compulsorialium parti aduersæ denegari non potest.

54 Consensus inducitur ex taciturnitate aduersarij.

55 Notarius potest recusari vt suspectus per solū inimicitium.

56 Notario suspecto allegato, statim actor debet procurare alterius electionem.

57 Instrumenta, & scripturæ compulsandæ, quando sint in actis indicandæ.

58 Indicatio scripturarum, & instrumentorum compulsandorum sub qua forma fiat.

59 Decretum instantia indicatione scripturarū compulsandarum quodnam fiat.

60 Iudex compulsorialis an possit cogere reum ad exhibendum iura fauore actoris.

61 Iudex compulsorialis quosnam possit cogere ad edendas scripturas.

62 Iudex quando possit cogere reum ad edendas scripturas fauore actoris.

63 Interesse petentis exhibitionem scripturarum probatur per solum iuramentum.

64 Scriptura, existentia de quo tempore probari debeat à petente illius exhibitionem.

65 Quæstio incidens super exhibitione scripturæ non facit nouam litem.

66 Monitorium super exhibitione, & traditione scripturarum qualiter formetur.

67 Monitorium prædictum personaliter exequitur.

68 Iudex compulsorialis qualiter procedat ad pœnas in litteris contentas.

69 Citatio quænam fiat reproducto monitorio super exhibitione scripturarum coram iudice compulsore.

70 Citatio prædicta quando fit, personaliter exequitur.

71 Decretum citationi admissionis iurium coram Iudice compulsoriali quodnam fiat.

72 Iurium copia parti aduersæ non datur quando agitur coram Iudice compulsore.

73 Fallit si agitur coram iudice mixto.

74 Iudex compulsor est merus executor.

75 Terminus ad dandum interogatoria an, & qui detur coram Iudice compulsore.

76 Intimatio qualiter Dominus mandauit iura recognosca, qualiter fiat, & quando.

77 Testium productio, & specificatio quando fieri debeat in actis.

78 Testium productio, & specificatio sub qua forma fiat pro recognitione scripturæ.

79 Testes debent esse bene informati de manu recognoscenda.

80 Testes debent iurare die iuridica, & per diē ante examen recognitionis manus.

81 Testes sub qua verborum forma soleant iurare ante examen.

82 Intimatio qualiter fiet recognitio, quomodo formetur.

83 Testes non sunt examinandi confusim, sed vnus post alium.

84 Testes examinantur prius iuxta partis interogatoria, deinde fit recognitio. & num. 86.

85 Examen Testium qualiter annotetur in actis.

86 Examen recognitionis iurium fit expeditis interogatorijs.

87 Recognitio iurium qualiter adnotetur post interogatoria.

88 Scripturæ recognoscendæ quonam in loco debeant esse reperta.

89 Arbitrium quodnam sufficiat pro habenda fide scripturæ.

90 Instrumentum penes Notarium rogatum, vel successorem, non est compulsandum.

91 Intimatio examinis post recognitionem non bene stando sedendo usque ad perfectum examen.

92 Intimatio prædicta potest sustineri pro duobus diebus intimationi subsequentibus.

93 Iudex compulsorialis an possit se committere iuramento testium, & examen Notario.

94 Recognitio facta per testes, deputato examine Notario per Iudicem compulsorialem, an attenda.

95 Recognitio aliquando fit per testes deponentes de qualitate, & fide personæ rogatæ.

96 Item fit per exhibitionem matriculæ Nota-

Item

97 *Item fit per exhibitionem legalitatis Collegij Notariorum.*
98 *Item fit per exhibitionem aliorum Inſtrumentorum eiuſdem Notarij.*
99 *Declara ſufficere quod doceatur de quatuor Inſtrumentis, & quibus.*
100 *Recognitio an poſſit fieri per probationem Notariatus, ſi adeſt legalitas.*
101 *Legalitas mendicata lite pendente non ſuffragatur.*
102 *Teſtis in recognitione manus debet dicere an ſcriptura ſit publica, vel priuata.*
103 *Teſtis debet recognoſcere ſcripturam, an ſit legibilis.*
104 *Scriptura an probet, ſi fuit de tempore productionis legibilis, & non de tempore recognitionis.*
105 *Teſtes debẽt recognoſcere, an perſona cuius intereſt ſcriptura, ſit publica, vel priuata*
106 *Teſtes qualiter poſſint recognoſcere ſcripturam publicam, vel priuatam.*
107 *Teſtes notam manum habentes an bene recognoſcant ſcripturam.*
108 *Inſtrumenta publica compulſantur, & recognoſcuntur per teſtes habentes notam manum.*
109 *Recognitio per litterarum comparationem qualiter fieri debeat.*
110 *Teſtes recognoſcentes per litterarum comparationem, qualiter deponere debeant.*
111 *Scriptura quæ debet comparari cum alia recognoſcenda, qualis eſſe debet.*
112 *Iuramentum calumniæ debet præſtari in recognitione per comparationem.*
113 *Iudex in recognitione per litterarum comparationem quid aduertere debeat.*
114 *Recognitio per teſtes habentes notam manum approbatur ſatis in Curia.*
115 *Recognitio prædicta qualiter admittatur in ſcriptura priuata,*
116 *Recognitio predicta ſine alijs adminiculis admittitur in ſcriptura publica.*
117 *Scripturæ in protocollo exiſtentes, & extrahendæ, ſufficit recognitio manus.*
118 *Teſtes poſiti in primo inſtrumento quando cenſeantur poſiti in ſecundo.*
Verbum, Actum, in primo inſtrumento quando habeatur poſitum in ſecundo. ibid.
119 *Sigillum qualiter per teſtes recognoſcatur*
120 *Teſtes ſuper recognitione ſigilli qualiter deponere debeant, & num. 119.*
121 *Teſtes debent recognoſcere locum, & referre loca, vbi iura compulſanda ſunt reperta.*
122 *Scriptura deficientibus requiſitis, aliquando ſumit robur a loco.*
123 *Teſtes debent recognoſcere inter quas ſcripturas priuata ſcriptura fuerit reperta.*
124 *Citatio quænam fieri debeat perfecta recognitione ſcripturæ compulſandæ.*
125 *Citatio ad videndum extrahi, & tranſumptari iura, qualiter fiat.*
126 *Citatio prædicta perſonaliter exequi debet.*
127 *Decretum citationi ad videndum tranſumptari proceſſum, quodnam fiat.*
128 *Intimatio qualiter Dominus mandauit tranſumptari, quando fiat,*
129 *Citatio quænam fiat perſonaliter tranſumptato proceſſu.*
130 *Citatio ad videndum collationari, & auſculatari, qualiter fiat.*
131 *Decretum citationi ad videndum collationari, & auſcultari proceſſum, quodnam fiat.*
132 *Auſcultatio proceſſus tranſumptati coram quo fiat, & quando.*
133 *Notarius debet facere fidem auſcultationis proceſſus.*
134 *Collatio proceſſus debet eſſe facta coram iudice,*
135 *Iudicis præſentia requiritur pro fideli ſcripturarum extractione.*
136 *Notario atteſtanti tanquam actuario, ſine teſtibus creditur.*
137 *Citatio pro tranſmiſſione proceſſus tranſumptati ad Curiam, qualiter fiat.*
138 *Decretum citationi pro tranſmiſſione proceſſus ad Curiam, quodnam fiat.*
139 *Notarius vbi apponat ſuum rogitum proceſſui tranſumptato, & ad Curiam tranſmittendo.*
140 *Notarius prædictus per quæ verba apponat ſuum rogitum.*
141 *Iudex de partibus qualiter tranſmittat proceſſum ad Iudicem Curiæ.*
142 *Proceſſus compulſorialis remittitur per portitorem.*
143 *In compulſoria calumnia eſt euitanda*
144 *Qui obtinuit compulſorias generales, non obtinet ſpeciales.*
145 *Petita in ſtatu expeditionis, ſapiunt calumniam.*
146 *Compulſoria non retardat proceſſum in ſummaryſſimo.*

Admodum Reuerende Pater Prior Rinecij, & Patrone obſeruandiſſime.

NOn quia diffido de prudentia veſtra, & veſtri Plenipotentiarij diligentia, ſed quia P. Martianus Ivilezinski veſter Religioſus, quẽ Romã miſiſtis, expoſtulauit, vt ipſe ait, pro maiori ſecuritate validitatis proceſſus; hęc pro inſtructione obſeruãda cogitaui, fugiendum vulgare axioma, Proceſſus de partibus: ergo nullus.

Quamprimum igitur litteras compulſoriales Paternitas veſtra receperit, mittat Procuratorem, qui compareat coram Iudice ad illas præſentandum cum
33 hac, vel ſimili proteſtatione.

Co-

34 COram vobis &c. † Se preſentat nobilis,& prudens vir D.Ioannes Dzierziſcki Procurator Admodũ Reu. P. Prioris, & RR. Monachorum Monaſterij Tinecenſis Ordinis Sancti Benedicti,& facto dedit,& preſentauit litteras compulſoriales vobis directas ab Illuſtriſs. & Reuerendiſs.P.D.Odoardo Vecchiarello Cam. Apoſt.digniſſimo Auditore,petẽs per Dominationem veſtram recipi, & admitti & ad illarum ſeriem, formam, & tenorem procedi contra Famatum Virum N. N. nec non deputari Notarium, & Nunciũ ſeu apparitorem, locumque, & horam audientiæ, & deferri iuramentum dd. Notario, & Nuncio, ſeu apparitori, de fideliter eorum officia exercendo, & alia deſuper neceſſaria, & opportuna fieri non ſolum, &c. Sed omni meliori modo &c.

Et in iſtius comparitionis termino Iudex prædictus faciet hoc, vel ſimile decretum.

35 EX tunc ſupradictus D.Iudex compulſor, viſis dictis litteris compulſorialibus, illas reuerenter recepit,ſupra caput poſuit, obtulitque ſe paratum ad illarum executionem, & deputauit in Notarium D. N. & in Nuncium A. pro loco deputauit domum ſuæ ſolitæ reſidentiæ, pro die deputauit dies Lunæ,Mercurij,& Veneris, pro hora autem deputauit tertiam poſt ortum ſolis, & ſecundam poſt meridiem, & quamlibet dd. dierum, præſtititque iuramentum ſupradictis N. & A. qui præſentes &c. in manibus eiuſdem D.Iudicis, medio eorum iuramento tactis &c. deputationem acceptarunt, promiſeruntque eorum officium, & exercitium fideliter exercere,omni &c. præſentibus tali, & tali teſtibus ad præmiſſa habitis, & rogatis.

Talis Not.

36 Appoſitio teſtium eſt neceſſaria † cum rogitu Notarij, quia debẽt conſtare de illarum præſentatione, & de deputatione Notarij, & Nuncij, & in hoc non eſt ne-
37 ceſſaria † citatio, quia dicitur actus præparatiuus ad citationem, & poteſt ſine ea fieri, *Buratt.deciſ.606.*

His peractis eſt aduertendum, quod ſi pars non eſt præſens in loco Iudicij, vbi eſt facienda extractio, & compulſatio iurium,eſt procedendum vno modo, in alio vero ſi pars eſt præſens.

Si enim pars eſt abſens, debet adhiberi huiuſmodi, ſtel ſimilis actus.

38 COram vobis, &c. † comparet talis Plenipotens Adm. R. P. Prioris, & RR. Monachorum Tinecen.contra, & aduerſus D.N.& pro meliori directione proceſſus compulſorialis in executionem litterarum coram Dominatione veſtra productarum, petit, & inſtat committi A. Nuncio deputato, quatenus diligentiam faciat per locum, & Ciuitatem hanc, de reperiendo famatum Dominum N. vel eius legitimum Procuratorem ſi quis ſit, ad effectum exequendi, & adimplendi litteras compulſoriales, & earum formã, & tenorem,omni meliori modo, &c.

Et poſtea Iudex debet facere decretum.

EX tunc Dominus,audita inſtantia facta per D.N.Procuratorem dd.Adm.
39 N. Prioris, & Monachorum, † mandauit fieri diligentias petitas per Ciuitatem, & locum, vt ſupra, & citationem deſuper neceſſariam in forma conceſſit, omni &c.

Quo decreto obtento, Procurator veſter faciet hanc,vel ſimilem citationem.

Perilluſtri D.D.Iudice compulſoriali.

INtimetur D.N. ex aduerſo principali, vel ſi cui ſit eius legitimo Procuratori, qualiter d. D.Iudici fuerunt præſentatæ litteræ Compulſoriales, & illas obtulit ſe paratum exequi, deputauit Notarium, & Nuncium,eiſque præſtitit Iuramentum de eorum officia fideliter exercendo, deputauit pro Tribunali propriam domũ, pro diebus audientiæ diem Lunæ, Mercurij, & Veneris, pro hora verò tertia poſt ortum Solis de mane, & ſecunda poſt meridiem cuiuslibet dd.dierum,& alias prout in actis. Ideo citentur ijdem ad dicendum contra litteras Compulſoriales A.C. conceſſas videndum admitti, & ad formam, ſeriem, & tenorem illarum videndum mandari procedi, & dicendum cauſam quare exequi, vel ad earum formam, ſeriem, modum,& tenorem procedi non debeat, alias vidẽdum mandari procedi per affixionem ad valuas maioris Eccleſiæ, iuxta formam dd. litterarum ad p.d.Inſtantibus admodum R.P. Ptiore, & Monacis Monaſterij Tinecen. Principalibus ſiue &c.

N. Notarius.

41 Hæc citatio, vel ſimilis huic accipietur à Nuncio,& copia illius affigetur in oſtio maioris Eccleſiæ,& ſi vis etiam in alijs locis publicis Ciuitatis, & deinde à tergo eiuſdem Nuncius faciet relationem hoc modo, Feci

Digitized by Google

FEci diligentiam per Ciuitatem,& eius loca publica,& conſueta de reperiendo ſupradicto D. N. & illis non obſtantibus illum reperire non † potui, copiamq; ſupradictæ citationis affixi in valuis Ianuæ maioris Eccleſiæ ſitæ &c. & in Ianuis Palatij maioris,& in platea tali,vbi communiter populus frequens coadunari ſolet, hac die tali, menſis talis, anni talis, & in fidem me ſubſcripſi.

Ego A. Nuncius deputatus.

Supradicta citatio adueniēte prima die poſt executionem illius,hora, vt ſupra deſtinata reproducitur in actis,& fit comparitio.

COram vobis &c. Prudens, atque diſcretus vir D.talis Procurator Adm. R.P.Prioris, & RR. Monacorum Tinecij, & accuſata contumacia partis aduerſæ non comparentis reproduxit citationem, vt apparet ex ea,legitime executam,repetijt litteras compulſoriales,&petiet,& inſtetit procedi prout in eiſdem litteris,omni meliori modo. Et Iudex ſic, vel ſimili modo interloquetur.

Ex tunc D. Iudex Compulſorialis dictas † litteras compulſoriales admiſit, & iuxta earum formam, & tenorem procedi, proceſſumque ſtantibus dd.diligentijs per affixionem ad valuas maioris Eccleſiæ fieri mandauit,omni, &c.

Et ab hoc actu in poſterum † procedetur ſemper per affixionem in omnibus alijs actibus, quos recenſebo infra in caſu *quando pars eſt præſens*, & Procurator partis aduerſæ comparebit vſque ad conſumationem dd. litterarum, & tranſmiſſionem proceſſus clauſi ad Curiam Romanam.

Si verò pars erit præſens poſt præſentationem litterarum, vt in primo actu, fiet infraſcripta intimatio cum citatione.

INtimetur D.N. ex aduerſo principali, qualiter fuerunt præſentatæ litteræ compulſoriales ſupradicto *D.* Iudici, ipſeque deputauit infraſcriptū Notarium, & talem in Nuncium, elegitque ſibi Tribunal domi ſuæ reſidentiæ, & pro diebus, & horis deputauit diem Lunæ, Mercurij, & Veneris, pro horis deputauit tertiam poſt ortum ſolis de mane, & ſecundam poſt meridiem cuiusliber dd. dierum, iuramentaque præſtitit dictis Notario, & Nuncio, & alias prout in actis. Ideo

Citetur idem ex aduerſo principalis ad dicendum contra litteras Compulſoriales ab Illuſtriſs. & Reuerendiſs. *Do*mino In-

ſtantibus conceſſas videndum illas admitti,& iuxta illarum formam, ſeriem, & tenorem mandari,procedi,aliaq;fieri prout in dictis litteris continetur, omni, &c. ad p.d.Inſtante Adm.R.P.Priore &c.

Talis Notarius.

Et apponitur nomen Notarij deputati.

Et ne miretur *D*ominatio veſtra,quare præmiſſi intimationē, debebit ſcire, quod cū actus primus factus fuerit ſine citatione,nō erit incongruū illum parti intimare, ad maius robur,per eum enim dicetur factus parte citata, quia in interloquutorijs † regulariter, & ſæpiſſime intimatio habet vim citationis, vt dixit *Rot.* 227. *num.* 3. *p.* 1. *rec. Seraphin. deciſ.* 583. *in fin. & deciſ.* 1507. *num.* 4.

Et ego, quicquid dicant alij, credo dictam intimationē eſſe neceſſariam, † quia reſpicit defenſionem,& fit,vt Aduerſarius compareat, & contradicat *Achil. deciſ.* 17. *num.* 6. *de appell.*

Supradicta citatio exequitur † perſonaliter ſi pars commodè haberi poteſt,ſin minus fiet domi dimiſſa copia, & vt diſponunt ipſæ litteræ, ſi habet ibi domicilium, ſecus autem exequatur per affixionem, vt ſupra: & poſtquam Nuncius illam fuit executus, & à tergo, vel in calce illius fecit relationem de modo, quo illam executus eſt, adueniente die, & hora audientiæ † reproducitur in actis, in manibus Notarij deputati, qui citatione accepta illam leget coram Iudice,& Iudex faciet decretum per hæc, vel ſimilia verba.

RElatione facta,comparuit talis Procurator, & petijt,& obtinuit dictas litteras admitti, & iuxta illarum formam mandari procedi, & alia fieri, prout in eis, omni &c.

Obtento ſupradicto decreto, ſi pars petit copiam litterarum,† illa denegari non poterit, quia iuſtum eſt, vt pars ſciat,quā Iudex Compulſor habeat auctoritatem, ſecundum *Duran. deciſ.* 6. *nu.* 5. Et ſi nihil opponit contra deputationem Notarij, & Nuncij,† procedi poterit ad vlteriora, quia ex taciturnitate conſenſus elicitur, per *text. in l.* 1. *vbi gloſ. & Bart. C. de poſtul.*

Et aduertat Dom. veſtra,quod ſi recuſaretur Notarius,nō eſt neceſſaria lōga cauſæ cognitio, cum ſolo iuramento, & allegatione iuſtæ cauſæ† poſſit vti talis recuſari, iuxta ea, quæ dixi tit. de Notarijs, &

fide inſtrum. & dicit *Caputaquen. deciſ.64. nu.3.& 4.par.3.* Et ideo ſi pars illum recuſaret ante examen, ſeu ante citationem per *c.cum ſpetiali & cap.2.requiris de appel.*
56 ſtatim † Dominatio veſtra procurabit, alium non ſuſpectum eligi, & deputari, ad hoc vt citius proceſſum valeamus expedire.

His perpenſis veſter Plenipotens hora audientiæ adibit Iudicem in actis Notarij deputati, ſpecificabit inſtrumenta,
57 quæ compulſare intendit, & indicabit Notarios, vel perſonas, penes quas ſcripturæ compulſandæ reperiuntur, vbi per actum ſimilem infraſcripto faciet comparitionem.

58 COram vobis, &c. Comparet Plenipotentiarius &c. contra, & aduerſus *D.* N. & dixit penes G. Notarium, vel perſonam reperiri talem, & talem Scripturam: penes F. talem, & talem ſcripturam, et penes L. talem, et talem ſcripturam, rogatam die tali menſis, et anni talis (et ſpecificabit locum vbi, diem, menſem, et annum rogitus, et annuet continentiam) illaque ad cauſam ſuam cum d. *D.* N. facientium: et quia indiget illarum tranſumpto autentico, et legali ad effectum ius ſuum, et iuſtitiam propriam roborandi, petit, et inſtat dd. Notarios, et perſonas cogi, et compelli via iuris, et quatenus opus ſit cenſurarum, ad dicta iura in actis veſtris exhibendum, et præſentandū, ad effectum prædictum, et monitorium contra prædictos in forma concedi omni, etc.

Huic comparitioni coram Notario, et Iudice factæ Iudex interloquetur: Ex tunc *D*ominus audita inſtantia ſupradicti *D.* talis, monitorium contra ſupradictos decreuit in forma, omni, etc.

Talis Not.

Et in hoc aduertet Dominatio veſtra, quod ſi pars, quæ compulſare intendit, vellet compellere ſuum cõtrarium ad ex-
60 hibendum aliqua Iura, Iudex non † poterit contra illum decernere monitorium, niſi in caſu, quo pars aduerſa eſſet publica perſona, & cuſtodiret ſcripturas publicas, quod dependet à Iudicis arbitrio, vt dicitur *in text. l.1.C. de eden.* Non n. ſunt ſumenda arma de domo Rei, & Iu-
61 dici datur tantum facultas † cogendi Notarios, & alios, non autem ipſas partes, *vt poſt p.2.volum.conſil. Farin.aduertit Rota deciſ.22.* Et ideo quando pars petitur co-
62 gi: duo ſunt probanda, primo † ſcilicet intereſſe: ſecundo quod ſcriptura in qua petēs habet intereſſe, ſit penes aduerſarium, per *l.in hac actione ff.ad exhiben.* Et ne ignoretur, quo modo ſit probandum intereſſe, aduertes,
63 † quod illud probatur, etiā ſolo iuramento petentis exhibitionem, vt in *l.vt theſaurus.ff.ad exhiben.l.vlt.C.de fid. inſtr.* Nec quælibet exiſtentia ſufficiet,
64 quia illa debet probari de tempore motæ litis, *vbi gloſ.in l.non ignorabit verb.fuiſſe C.ad exhib.* Nec ſufficit, quodlibet tempus motæ litis, ſed tempus dumtaxat, quo ſuper negotio principali illa mota reperitur: ſecus incidens quęſtio ſuper ex-
95 hibitione † non facit nouam litem, vt dicit *Bartol.in l.fin.num.1.verſ.oppono.ff. de tabul.exhib.* Sed quando principaliter ſ lis fuit mota ſuper exhibitione, tunc illius tēpus abſolutæ attēditur, vt *dixit Rot.corā Canaller.dec.82.* Quam cupio videat veſter Plenipotentiarius ad ſui maiorem inſtructionem, quia & ad veſtras partes ſcio peruenisſe tanti viri pulcherimas deciſiones.

Monitorium vero debet eſſe ſub hac formula.

DE Mandato Perilluſtris, & Admodum R. *D.* talis Iudicis compulſoris & ad inſtantiam Admodum R. P. Prioris, & RR. Monachorū Tinecij Ordinis S. Benedicti Cracouien. *D*ięceſis, tenore præſentium

Moneantur infraſcripti Notarij, ſeu Tabelliones, & illorum quilibet in ſolidum quatenus infra triduum proximum ab executione præſentium computandum, ſub excõmunicationis aliiſque pœnis in litteris compulſorialibus contentis debeant, & quilibet ipſorum debeat, infraſcripta monumenta, Inſtrumenta, & ſcripturas in calce deſcriptas apud quemcumq; ipſorum exiſtentes, coram d. *D.* Iudici compulſore, & in actis infraſcripti Notarij exhibuiſſe, produxiſſe, & realiter, & cū effectu dimiſiſſe ad effectū ex illis exempla, & autenticas copias ſumendi, copiandi, & tranſumptandi, aliaque feciſſe, ad quæ ad formam dd. litterarum obligantur, & præſentibus noſtris omnino in d. termino paruiſſe, recepta competenti mercede: alioquin lapſo d. termino, & dictis iuribus realiter, & cum effectu non exhibitis, neque productis, contra ipſos ad declarationem excõmunicationis, & pœnarum in dictis litteris contentarum, prout continentur, irremiſſibiliter procedetur, iuſtitia mediante, eorum

rum contumacia non obſtante. In quorum fidem &c.

Dat.&c. die &c.

Talis Iudex,

Talis Not.

Dominus talis Notarius pro exhibitione inſtrumenti talis rogati die tali inter talem, & talem.

Dominus talis Notarius pro exhibitione Inſtrumenti talis rogati inter talem & talem, vel pro exhibitione talis ſcripturæ.

In ſumma ſcripturę ſunt bene ſpecificãdæ ad hoc vt ille, qui habet ſcripturas penes ſe nullam habeat anſam excuſatiq-
67 nis,& † monitorium cõtra illos exequitur perſonaliter.

Et aduertat Dominatio veſtra, quod Iudex compulſor procedit ad pænas in litteris contentas,ſtricte ſcilicet,ſub pœnis excommunicationis, & alijs, non tan-
68 quam ab ipſo infligendis, † ſed tanquam inflictis à Iudice Compulſore, quia in hoc eſt merus, & purus executor, vt aduertit *Rota deciſ.* 1. *in fine de fide inſtr. in nouiſs.*

Reproducto monitorio in actis, & ſucceſſiue exhibitis, & productis Iuribus, per Notarios, & perſonas monitas, vt deueniri poſſit valide ad illorũ executionem& exemplationem, fiet citatio infraſcripta.

Coram tali Iudice Compulſore.

69 Citetur Dominus N. ex aduerſo principalis, vel talis Procurator D.A. ex aduerſo principalis, ad dicendum cõtra iura producta, & repetita, videndũ iurare teſtes ſuper illorum recognitione, & committi Notario cauſę recceptionem dd. iuramentorum teſtium, prodie tali proxima futura,hora deputata, & poſtquam commiſſum fuerit videndum eoſdẽ teſtes iurare, in eorum, vel Notarij domibus, aut vbi reperti fuerint, per totam diem talem,& decem ſequentes dies,dandum interrogatoria, & conducendum interpretem, quatenus dare, & conducere intendat, alias videndum mandari recognoſci ſine ad p. d. Inſtante Reu. P. Priore &c.

Talis Not.

Citatio ſupradicta executa, etiam,vt
70 ſupra † perſonaliter, fit in ipſa relatio à Nuncio, deindeque reproducitur in Praxis Camilli Cappucij.

actis hora audientiæ, & Notarius poſtquam legerit eam coram Iudice compulſore, Iudex, & Notarius regiſtrabit decretum, prout infra.

71 Relatione facta† comparuit talis Procurator,& petijt,&obtinuit vt ſupra niſi ad p. diem, cum intimatione, omni &c.

Ne autem vos pars decipiat, in protrahendo extractionem, eſt aduertendum, quod ſi illa petat dari ſibi copiam iurium
72 † non dabitur, quia Iudex ſupradictus eſt merus non autem miſtus executor: ſi
73 enim eſſet miſtus, copia † deberet dari, ad hoc, vt poſſet opponere, *Bartol. in extrauaganti ad reprim. verb. de plano.* Quod non eſt permitendum coram mero execu-
74 tore, † qualis eſt compulſor, *Cacher.deciſ.* 1. *num.* 47 *& ſeqq. Rota deciſ.* 16. *num.*18. *& ſeqq.par.* 6. *diuerſ.*

Si vero ſe opponat, petendo terminum
95 ad effectum dandi interrogatoria, † erit illa expectanda per duos, vel per tres dies,ſed ante omnia erit facienda intimatio infraſcripta.

76 INtimetur D. N. exaduerſo principali qualiter † Dominus mandauit iura recognoſci, commiſit Iuramenta teſtium Notario, mandauitque illos iurare, & pro diebus, & horis intimandis examinari, & alias prout in actis. Inſtante Domino, &c.

Talis Not.

Executa iſta intimatione perſonaliter
77 & elapſa prima die iuridica, † fiet in actis inductio, & ſpecificatio teſtium, qui ſcripturas recognoſcere debent in hunc modum.

78 COram vobis pro tali, contra talem, &c.talis Procurator,& pro† recognitione talis, & talis ſcripturæ, ſeu inſtrumenti, induxit in teſtes talem, & talem, nec non pro recognitione talis ſcripturæ, ſeu inſtrumenti, induxit talem, & talem, omni. &c.

Et ex hoc erit edoctus Patronus veſter, quomodo debeat ſe gerere,quoad omnes
79 ſcripturas,aduertendo, quod ſint † teſtes bene informati de manu recognoſcenda, quodque habeant notam manum, & viderint pluries ſcribere, vt aduertit *Rota in Bononien. de Mangiolis* 13. *Martij* 1626. *coram b. m. Remboldo in fol.*

Digitized by Google

Facta tali inductione, & ſpecificatione teſtium, vt melius procedatur, erit valde bonum, quod teſtes, qui debent recogno-
80 ſcere manum, † iurent per diem ante examen, & quod dies talis ſit iuridica, vt confirmetur cum ſtilo noſtræ Curiæ, licet in hoc poſſit etiam fieri iuxta ſtilum veſtrum, ideo circa hoc remitto me prudentiæ veſtræ.

Actus autem iuramenti, erit infraſcriptus. Pro tali contra talem, coram me Notario infraſcripto talis teſtis monitus,
81 &c. † medio iuramento tactis &c. Iurauit de veritate dicenda ſuper recognitionem Iurium, & tota cauſa, omni, &c. Hunc actum debebit facere veſter Patronus de vno quoque teſte examinando. Fiet poſtmodum intimatio in hunc modum.

D. tali Iudice Compulſore.

INtimetur D.N. ex aduerſo principali,
82 † qualiter iura de quibus agitur, per teſtes in actis ſpecificatos recognoſcentur in officio Infraſcripti Notarij die tali cũ decem diebus ſeqq. de mane hora tali, de ſero hora tali. Ideo citetur ad intereſſendum quatenus, &c. Alias, &c. Inſtante &c.

Talis Not.

Hocque etiam ſcias, quod teſtes ſunt
83 † examinandi, vnus poſt alium, non autem confuſim ſimul, & coniunctim, *cap. quia propter de electi. vbi gloſ. verb. ſecrete, & c. venerabili: de teſtibus vbi gloſ. verb. examinare ſigillatim.*

Adueniente die, et hora intimationis, intimatio reproducitur, et conducitur teſtis, qui ſi pars dedit interrogatoria reiterato iuramento veritatis dicendæ, in
84 hunc, qui ſequitur modum † examinabitur prius iuxta interrogatoria partis, & deinde fiet manus recognitio, & actus, qui ponitur in proceſſu examinis, erit infraſcriptus.

PRo tali contra talem de mandato, &c.
85 † examinatus fuit N. talis filius talis, ætatis ſuæ annorum tot, cui reiterato iuramento veritatis dicendæ, prout tactis, &c. iurauit, dixit, & depoſuit prout infra videlicet, & primo iuxta interrogatoria d. N. talis.

86 Et hac ratione † ſequitur examen ſuper interrogatorijs, donec fuerint omnia dicta interrogatoria terminata, & deinde deueniri debet ad recognitionem iurium per hæc verba.

87 ABſolutis interrogatorijs † fuit deuentum ad recognitionem manus inſtrumenti rogati die tali, menſis talis: quo viſo per ipſum teſtem, & diligenter inſpecto, & conſiderato, dixit, & depoſuit, prout infra.

Et ponantur per extenſum omnia verba, quæ affert teſtis ſuper dicta recognitione.

88 Eſt inſuper aduertendum, quod † ſcriptura recognoſcenda debet eſſe reperta in loco publico, & non ſuſpecto, puta apud Notarium, & inter eius notas autenticas, protocolla, vel filcias, *Rot. deciſ. 628. par. 2 recent.* Vel apud Notarium ſucceſſorem in officio *Coccin. deciſ. 36.* Vel in aliquo Archiuio publico, ſeu apud cuſtodes Archiuij, qui ſucceſſerunt Notario, *Caualer. deciſ. 351.* Nec intereſt ſemper, quod Archi-
89 uium ſpectet ad locum, vel Ciuitatẽ; † ſed ſufficit, quod ſit publicum, & habeat requiſita ad cuſtodiam, vt ſæpe vidimus de Archiuijs Monaſteriorum inſignium, vt de Caſſinenſi teſtatur *Rota in Sorana beneficij 8. Martij. 1627. coram R. P. D. Merlino d. 45. p. 5. ree.*

Et in hoc ſciat Dominatio veſtra, quod ſi ageretur de inſtrumẽto exiſtente penes Notarium rogatum, vel ſucceſſorem in-
90 officio, † illud non eſt neceſſe, quod compulſetur, neque quod recognoſcatur, quia probat abſque compulſoria, ſi extractum à Notario rogato, vel ab eius in officio ſucceſſore, vt aduertit *Rota in allegata Tarraconen. Capellarum 18. Februarij. 1626. coram b. m. Pirouano, in folio.*

Multi etiam errant in intimando examen recognitionis, pro die tali vſque ad
91 perfectum examen, & † recognitionem, quia hoc eſt improbatum tanquam inducens perpetuam ſeruitutem, vt aduertit *Ludoniſ. deciſ. 71. num. 3.* Quod tamen limitatur quoad tempus duorum dierum, pro
92 quibus † talis intimatio poterit ſuſtineri, vt dicunt *Addentes ad Ludouiſ. d. deciſ. 71. num. 6.*

Et quia dixi ſupra, quod Compulſor dicitur merus executor, ne videatur adeſſe contradictio, ex quo examen teſtium pro recognitione ſapit iuriſdictionem, ideo videtur eſſe cauendum, an in Compulſoria adſit facultas committendi iura-
93 menta, & examen Notario, † quia ſi non adeſſet, deberet per ſeipſum recipere iuramenta, examinare, & Notario nulliter dictam facultatem demandaret, vt dicit

Capu-

Caputaquen. decis. 167. par. 1.

94 Est nihilominus certum, quod † Compulsor potest nudũ ministeriũ receptionis iuramentorum testium,& illorum examinationem Notario deputato committere, & recognitio ita facta tenet, vt dixit *Rota decis. 630. par. 1. diuers. & decis. 628. par. 3. recent.*

Quia vlterius non est restringenda materia probationum, scias, quod recognitio fieri potest pluribus modis; secundum
95 facti contingentiam,& accidentia. † Aliquando enim fit per testes deponentes, quod qui Instrumentum, & scripturam scripsit, fuit Notarius, & eius Instrumentis, & scripturis consueuit præstari fides, *Rota decis. 703. par. 2. recent.*

96 Potest etiam fieri ex † exhibitione matriculæ Notariorum, in qua legitur adnotatus, & descriptus talis Notarius, vt *Iaſ. in l. Barbarius nu. 56. ff. de off. pret.*

97 Potest fieri per † exhibitionem legalitatis Collegij Notariorum, *Rota decis. 228. par. 4. recent.*

98 Potest fieri per exhibitionem † aliorum instrumentorum eiusdem Notarij,& sufficeret probare, quod ille rogatus fuit de
99 quatuor instrumentis, † dummodo illa quatuor appareant fuisse rogata ante instrumentum, de cuius recognitione agitur, quia satis est, quod probetur ex illis, quod de tempore rogitus instrumenti recognoscendi erat Notarius, *Boer. decis. 36.*

100 Potest etiam recognosci † per probationem notariatus, si de eo adsit legalitas, seu testimonialis Principis, seu Episcopi, seu Officialis, seu Communitatis loci, sub cuius iurisdictione Notarius vigebat. *Boer. decis. 154. Rota decis. 613. par. 2. recent.*

101 Sed aduerte, quod si legalitas † fuisset mendicata lite pendente, nihil suffragaretur, & recognitio non haberet effectum, *Rota decis. 145. par. 2. recent.*

102 Testes autem in recognitione † manus debent respondere, & dicere an scriptura sit publica, vel priuata, quia ad hoc vt iura sint in forma probanti debent esse recognita, quod sint scripta publica manu; nisi forte essent antiqua, adeo vt non
103 egeant recognitione, *Rota. dec. 390. p. 5. rec.* Debent recognoscere † an sit legibilis, quia si negatiuè, nihil probat: si affirmatiuè secùs, sed difficile legi potest, ita vt ve-
104 ritas ex ea colligatur sufficit, & † probat, quod etiam dices, si de tempore productionis fuit legibilis, & secus de tempore recognitionis. *Buratt. decis. 243.*

105 Debent recognoscere quoque, an † persona, cuius est scriptura, sit publica, vel priuata. Manum vero regulariter pluribus modis poterunt recognoscere.

Primo modo possunt publicam scripturam recognoscere, quando ipsi vti testes, vel aliter, fuerunt adhibiti, vel fuerunt
106 præsentes: † priuatam vero recognoscere possunt illi, qui eidem se subscripserunt, vel eidem confectioni fuerunt præsentes *vt in d. Bononien. de Mangiolis.*

Ratio autem, quam dare possunt, erit, quia fuerunt præsentes, & viderunt scribere, *per text. in §. si quis igitur, in auth. de instr. caut. & fid.*

107 Bene etiam recognoscunt † illi, qui dicunt habere notam manum, eandemq; personam viderunt sæpius & sæpius scribere, licet dicant non interfuisse confectioni scripturæ, nec vidisse illam scribere: & quamuis hæc non videatur plena probatio, nihilominus in Instrumentis publicis, & vt multi etiam volunt, quod etiã sufficiat in apocis obligatorijs: quod tamen quo modo intelligãtur, declarat *dicta decisio Bononien. de Mangiolis.* In casu nostro Dominatio vestra, quæ vult recognoscere, & compulsare publica Instru-
108 menta, † sufficit, quod testes dicant habere notam manum, & vidisse sæpius & sæpius scribere.

Fiet quoque recognitio per comparationem litterarum, & hoc casu est necesse
109 † quod adsit aliqua scriptura, quæ infallibiliter probetur esse illius, cuius aliæ scripturæ sunt recognoscendæ, & testes
110 debent dicere, quod recognoscendã † cognoscunt esse talẽ, quia sunt periti, & practici, & ita propter peritiam deponũt. Nihilominus hic modus dicitur valde fallax, quia manus sæpenumero mutari potest: ideo tam in scriptura publica, quam in priuata, vt fiat bona comparatio, debet prima, cum qua cõparatur † esse
111 scribentis, si est priuata: si vero est publica, prior debet esse extracta per Notarium publicum rogatum, vel per eius successorẽ in officio, vel ex Archiuio publico, quod non habeat replicationem: vel debet esse producta, vel confessata per partem aduersam, *Afflict. decis. 181. alias* comparatio non erit bona *Rot. decis. 519. par. 4. recent.*

Quatenus verò Dominatio vestra volet vti comparatione, aduertet, quod
112 † debebit iurare de calumnia: non petere, scilicet causa malignandi: & idem facient periti, qui debebunt recognoscere, quod scilicet nec aliqua inimicitia, nec lucro
113 mouent se ad ita iurãdum: nec † Iudex erit immunis a sua circumspectione, quia debet esse cautus in considerando, an scriptura, cum qua fit cõparatio, sit suspecta.

Hunc

Digitized by Google

Hunc modũ recognoſcendi, omitterem, ſi Dominatio veſtra habet teſtes, qui habeant notam manum, hic enim in Curia
114 approbatur tam corã A.C. vt dicit *Veſtrius lib.6.cap.1.nu.8. Saluſt. Tiber. in praxi A.C. lib.1.c.33.num.10.* Quam etiam in *Rota, vt deciſ.76.par.6. diuerſ.* Sed ſi agitur de ſcri-
115 ptura priuata, admittitur † cum grano ſalis, quia vltra notitiam ſunt neceſſaria alia adminicula, & ſic intelligenda videtur illa *Bononien. de Mangiolis* 18. *Februarij* 1626. *coram b. m. Remboldo*, per ea quæ leguntur apud *Ludouiſ. deciſ.* 389. *& in recent. deciſ.* 529. *par.* 4. Quod autem ſcripturæ publicæ recognitæ, vt ſupra, ſit
116 bona recognitio, etiam ſine adminiculis, dicit *Put. deciſ. 1. de fid. Inſtr. Ludouiſ. deciſ.* 38. *& Rot. deciſ.* 529. *par.* 4. *recent.*

Si ſcripturæ extrahẽdæ ſunt ex protocol-
117 lo Notarij, ſatis erit recognitio † manus, nec ex eo, quod deſit ſignum, vitiat, dummodo in protocollo adſit dies rogitus, appoſitio mẽſis, & anni, & clauſula Actum, & nomen teſtium *Rot. deciſ.* 628. *par.* 2.
118 *recent.* Et ſi non adſint teſtes, † & reperiatur in eodem protocollo aliud Inſtrumentum factum in eodem loco, & die, & anno, dd. teſtes cẽſentur appoſiti in ſecũdo & idem ſi deficiet verbum Actum, & de hac dixit *Rota deciſ.* 113. *par. 6. diuerſ.*

Si erit facienda recognitio ſigilli, teſtes
119 debebunt deponere, † quod illud cognoſcunt pro ſigno ſolito apponi à tali Notario, quia viderũt illud, & viderunt dictum Notarium illo fuiſſe ſæpius vſum, in ſignando alia inſtrumenta, ſi agitur de recognitione ſigni Notarij, ſi vero agitur de ſigno Vniuerſitatis, vel Epiſcopi, vel alterius Officialis publici, teſtes debent dicere illud eſſe publicum ſigillum talis Principis, ſeu talis Magiſtratus, & illud fuiſſe ſolitũ apponi pro legalizandis ſcripturis, *Rot. deciſ.* 422. *par.* 1. *recent.*

Debebunt etiam recenſere, an ſigillum ſit integrum, vel læſum, vel aliquo modo
120 diminutum, † quia ſi illud eſſet corruptum vel non bene appareret, fortaſſe non faceret fidem *Cravet. conſ.* 46.

121 Tandem debent teſtes † recognoſcere locum, & referre, vbi iura compulſanda ſunt reperta, vt exinde dignoſci poſſit an fidem mereantur, videlicet an ſint reperta penes Notarium rogatum, vel penes eius ſucceſſorem, vel in Archiuio publico, vel priuato, an in protocollo, vel in faſciculo, aut filcia. Ratio autem eſt quia ſi illud ex ſui facie ſit perfectum, parum refert, vbi fuerit repertum: quod ſecus ſi non habet
122 requiſita, † quia tunc debet robur à loco aſſumere, *Rot. deciſ.* 250. *par.* 1. *diuerſ.*

Si vero ſcriptura non eſt publica, ſed
123 priuata, debent teſtes recognoſcere, inter quas ſcripturas, et inter cuius Notarij rogitus inuenta ſit, vt poſſit conſiderari per quem Notarium ſit in Archiuio poſita, & de quo tempore. *Rot. deciſ.* 135. *par.* 1. *recent.*

124 Perfecta recognitione, quæ † debebit fieri omni exactiori modo, fiet etiam noua citatio, prout hic.

Coram D. N. Iudice Compulſore.

125 CItetur D. N. ex aduerſo Principalis ad† videndum per Dominum mandari extrahi, et tranſumptari iura in actis ſpecificata, et recognita, ex ſuis originalibus, et intereſſendum, quatenus intereſſe voluerit d. tranſumptationi, alias videndum præmiſſa fieri eius abſentia, vel contumacia non obſtante, ad p. diem, hora tali audientiæ. Inſtante D. etc.

Talis Not.

126 Iſta citatio more ſolito † perſonaliter exequitur, et adueniente die, et hora audientiæ, reproducitur, eaque lecta per Notarium coram Iudice, fit decretum.

127 RElatione facta, comparuit D. talis Procurator, et petijt, et obtinuit, vt ſupra pro diebus, & horis intimandis, omni, etc.

Poſt hęc fiet intimatio in hunc modum.

Coram D. tali Iudice Compulſore.

128 INtimetur † *D.N.* ex aduerſo principali qualiter Dominus mandauit iura tranſumptari, et alias prout in actis, et tranſumptatio fiet ab hodie hora tali, impoſterum vſque ad illius complementum, in tali loco. Inſtante Domino etc.

Poſtquam perfecta fuerit tranſumpta-
129 tio, † erit neceſſaria alia infraſcripta citatio perſonaliter exequenda, hoc modo.

Coram tali Iudice Compulſore

130 CItetur † *D.N.* ex aduerſo Principalis ad videndum mandari exempla, ſeu tranſumpta ex ipſis originalibus extracta mandari collationari, et auſcultari cum eiſdem originalibus, per alium Notarium inſtanti deputandum, qui cum infraſcripto dictam collationem faciat, et

inter-

Digitized by Google

intereſſendum collationi faciēdæ, quatenus intereſſe intendat, & ſuper præmiſſis omnibus, & ſingulis Iudicis decretum, & authoritatem vidēdum interponi ad p. d. inſtante &c.

Executione citationis ſubſecuta, reproducitur illa ſub die, qua cadit, & D. facit decretum.

131 RElatione facta † comparuit talis Procurator, & petijt, et obtinuit vt ſupra auſcultari, præſente ipſo *D.* Iudice, et ad iſtum effectum deputauit Notarium, qui cum Notario cauſæ, illam faciet, vt ſupra omni, etc.

Huiuſmodi decreto facto ſtatim fit
132 † auſcultatio coram Iudice: eaque per-
fecta, *N*otarius Actuarius debet facere
133 † fidem, proceſſum fuiſſe auſcultatum et collationatum ab ipſo, et à tali Notario *D*eputato, in præſentia *D*omini Iudicis Compulſoris, et illum concordare cū proceſſu originali: et ſi poſt factā fidē et *N*otarij atteſtationem, Iudex ſe ſubſcri
134 bar, auferet omnem difficultatem, † quia debet conſtare collationem fuiſſe factam coram *D.* Iudice, qui debet diligenter aſpicere, qualia ſint iura, et quod ſumptū concordet cum originali, et quod fuerit extractum cum omnibus ſignis, et mendis in originali contentis, non enim ſufficeret fides aliquorum, qui dicerent vidiſſe originale ſine macula, ſed prorſus re-
135 quiritur † præſentia Iudicis pro cuius officio præſumitur, licet in hoc credatur No-
136 tario atteſtanti, † cui tanquam actuario creditur ſine teſtibus *Buratt. deciſ. 606.*

Quo facto dabitur alia citatio, prout infra.

137 INtimetur D.N. ex aduerſo principali, qualiter fuit facta auſcultatio, & collationatio iurium de quibus agitur, præſente d.D.Iudice, & alias prout in actis. Ideo citetur idem ad videndum mandari iura ſic extracta, et collationata cum toto proceſſu in rotulo includi, et clauſa, et ſigillata ſigno Iudicis compuſoris obſignari, et obſignata ad Romanam Curiam tranſmitti mandari, ad p. d. inſtante, etc.

Talis Not.

Executa etiam hac citatione perſonaliter, Iudex faciet ſuum decretum in audientia.

138 RElatione facta † comparuit D. Talis Procurator, et petijt, et obtinuit vt ſupra, omni etc.

139 Poſt quod decretum † Notarius de partibus apponet ſuum rogitum per hæc verba.

140 Quem quidem † proceſſum etc. ex ſuo proprio originali de verbo ad verbum licet aliena manu extrahi curaui, cum quo vt ſupra collationatus concordat. Et in ſignum etc. hìc me ſubſcripſi, et ſigno quo in talibus vtor ſignaui, et publicaui requiſitus.

Ita eſt, Talis Not. dep.

Hunc proceſſum, poſtquam fuerit ſigil-
141 latus † ſigillo Iudicis, idem Iudex cum ſuis litteris miſſiuis; et reſponſiuis remittit ad Iudicem delegātem, vt monet *Veſtr.*
142 *lib.6.cap.1. num.14. in fine*, Et † non datur parti ad tollendas ſuſpiciones *Rot.dec.81. par.5.diuerſ.*

Ex his potuiſti videre ea, quibus indiges; ſpero hæc iniucunda vobis futura non eſſe, et dum cadē amico animo ſcripſi ſpero effectum ſortitura. Dominationiſque veſtræ eruditiſſimas, ſacrataſque manus deoſculor. Roma etc.

Veriſſimus Seruus
Camillus Capucius.

Vt tandem titulum huiuſmodi terminemus, vnum reſtat mihi animaduertendum cauſarum patronis iunioribus, vt
143 caueant in huiuſmodi compulſorijs omnino fugere, † quæ calumniam redolent, iuxta ea quæ adnotauit *Bocacc.d cap.3.nu.7.* Puta, illam non peterē pro extrahendo inſtrumento declarato falſo, vel iuribus irreleuantibus: et vlterius, ſi prius acceperunt litteras generales, illarum vigore iura omnino extrahere, quia ſi petiiſſent
144 compulſoriam † generalem, et eius vigore nihil extraxiſſent, et vellent poſtea ſpecialem, non obtinerent, cum in hoc arguatur calumnioſa petitio, quod et dixit *Rota in Aretina vnionis 2. Iunij 1651. coram Eminentiſſimo D.Card.Corrado, & in Peruſina ſuffragiorum 28.Iunij 1651.coram R.P.D. meo Bichio.*

145 Calumniā etiam ſaperet petitio eius in ſtatu quo cauſa eſſet in expeditione, vt dixit *Rota in d.Peruſina Suffragiorum.*

146 Et petita in ſummariiſſimo poſſeſſorio non retardat proceſſum, *Rot. in d. Peruſina.*

De

De Exceptionibus impedientibus actionem.

Cap. VII.

De exceptionum differentia, & de dilatorijs.

Artic. I.

1 *Exceptionum genera quot, & quæ.*
2 *Exceptiones dilatoriæ quæ, & earum exempla.*
3 *Exceptiones dilatoriæ quando validè opponantur.*

DIximus ſupra, quod Reus debet opponere ſuas exceptiones, ideo videtur
1 neceſſarium diſcutere, quot† exceptionum genera præ manibus habeamus: & de tribus ego expertus ſum.

Aliæ enim nuncupantur dilatoriæ; vt puta locus inhoneſtus, locus non tutus, exceptio Iudicis ſuſpecti, exceptio prio-
2 ris cauſæ determinandæ, exceptio† litis pendentiæ, exceptio ne continentiæ cauſæ diuidantur, exceptio ſatiſdationis non datæ. Alia Actoris non comparentis, alia poſſeſſionis ob contumaciam, nec non exceptio feriarum, declinatoria Iuriſdictionis; Exceptio grauis infirmitatis, & ſimilia, de quibus habemus notitiam *apud Blanc. de compromiſſ. q. 4. rubr. de diſſat. à fol. 414. vſque ad fol. 420.* Huiuſmodi exceptiones, vt plurimum debẽt opponi ante litis conteſtationem, alias
3 nihil † operantur *l. ſed ſi ſuſceperit in principio ff. de iudic. & in l. fin. C. de except. Papien. verb. declinatio. Glo. nec. num. 1. fol. 37.*

De exceptionibus peremptorijs.

Artic. II.

4 *Exceptiones peremptoriæ quando opponi debeant.*
5 *Exceptionum peremptoriarum exempla.*
Exceptio præſcriptionis eſt peremptoria. ibid.
6 *Exceptio ſolut. compenſ. & pec. non num. eſt peremptoria.*

4 ALiæ vero dicuntur peremptoriæ, quæ regulariter debent opponi † antequam Sententia promulgetur, & vſque ad ſententiam quandocunque, vt eſt *Text. in l. peremptorias C. ſententiam reſcindi poſſe, & l. præſcriptionem C. de except. Speculat. de exetut. ſentem. §. fin. num. 8.* Licet videatur hoc dependere à voluntate rei, vt innuit *Gloſ. in d. l. præſcriptionem, verbo ſufficit C. de excep.*

5 Solẽt autem huiuſmodi exceptiones eſſe infraſcriptæ: puta præſcriptionis. *Text. in d. l. præſcriptionem C. de except. & in l. peremptorias & l. ſeq. C. ſententiam reſcindi, non poſſe.*

6 Item exceptio ſolutionis; † compenſationis, ne inquantum facere poteſt conueniatur; etiam exceptio non numeratæ pecuniæ, *Bellam. in cap. exceptiones num. 15. de except.*

De exceptionibus anomalis.

Artic. III.

7 *Exceptio excommunicationis, & inofficioſi teſtamenti eſt peremptoria.*
8 *Exceptio pacti de non petendo, & inuentarij, eſt peremptoria.*
9 *Exceptio tranſac. & adult. eſt peremptoria;*
10 *Exceptio euictionis eſt peremptoria.*
11 *Exceptio pretij non ſoluti, ſepar. bonorum, & doli, eſt peremptoria.*
12 *Exceptio, Tu non es Procurator, eſt peremptoria.*
13 *Exceptio Macedoniani eſt peremptoria.*
14 *Probationes claræ tantum, & euidentes contra peremp. excep. admittuntur.*
15 *Exceptiones anomalæ non ſequuntur normam aliarum.*
16 *Exceptio anomala, quæ dicatur, & an proponi poſſit in vim dilatoriæ.*
17 *Exceptio legitimationis perſonarum an dicatur anomala, vel quæ.*
Exceptio legitimationis perſonarnm ante omnia liquidari debet. ibid.
18 *Exceptio non debet opponi in genere, ſed in ſpecie.*
19 *Exceptio cedendarum an ſit dilat. peremp. vel anomala.*
20 *Inceptio non implementi quid operetur, remiſſiue.*

7 ITem † excomunicationis *cap. exceptionem, de except.* Querela inoffic. teſtamenti, *Salic. in d. l. peremptorias n. 3. C. ſententiam reſcindi non poſſe.* Pactum
8 † de non petendo, *Salic. ibidem.* Exceptio Inuentarij *Phanucc. de inuent. par. 8. num.*
9 *3. poſt med.* Exceptio † tranſactionis, *Salic. in d. l. peremptorias*: exceptio adulterij *Salic. in l. adulterium, num. 7. C. de adult. & Menoch. conſ. 31. num. 39. lib. 1.*

10 Vlterius exceptio † euictionis, *Caſtr. conſ. 166. num. 2. lib. 2.* Cui adde in materia

Digitized by Google

ria *Socin.conſ.399.lib.2.Boer.deciſ.43.*

11 Exceptio pretij † non ſoluti, exceptio ſeparationis bonorum, & exceptio doli, *Gabr.conſ.155.num.1.lib.1.Roland. de Inuent. fol.172.num.4. Phanut. de inuent.par.8.num. 3.& 11.*

12 Iterum exceptio, † Tu non es procurator *l.licet.C.de Procurat.Gloſ.mag.in l.1.C.de Iur. & facti ign.*

13 Exceptio † Macedoniani, *l.tametſi,C.ad Maced. Canna. de exequt. quæſt.5.* Et con-
14 tra iſtas † exceptiones non admittuntur probationes, niſi ſint claræ, & euidentes, *Dec.conſ. 94.nu.4. poſt.med. Rota deciſ.157. par.1.diu.*

15 Anomalæ vero † exceptiones ſunt, quæ non ſequntur normam aliarum exceptionum, *Bertacchin.in repertorio verb.exceptiones anomalæ fol. 289.* & dicitur anomala,
16 † quæ non eſt mere peremptoria, ſed mixta, & poteſt opponi in vim etiam dilatoriæ, *Blanc.tract.de compromiſs. quæſt.4.*

De viribus iſtarum exceptionum, nil amplius dico, quia præmiſsa ſufficient pro exemplo; licet poſſet afferri etiam
17 legitimatio perſonarum † actoris, rei, et Iudicis, quæ dicitur etiam peremptoria, ſeu mixta, & anomala; quæ licet requirat altiorem indaginem, tamen debet prius, & ante omnia liquidari *Blanc. de compromiſs.dicta queſt.4.rub.de except impedit.lit.con.num.5.fol.341.* & de his ſatis.

Sed eſt cauendum, quod exceptio non attenditur ſi opponitur duntaxat in gene-
18 re; puta cum proteſtatione generalia contra, ſed debet *in ſpecie opponi*, vt in *Romana pecuniaria 27.Iunij 1649. coram R.P.D.Meltſo in Labyrint.creditor.fol.15.*

19 Exceptio cedendarum an ſit dilatoria, vel peremptoria, vel anomala, dicit *Rota in Romana cenſus 27.Nouembris 1637. coram R.P.D.Chiſilerio tom.2.p.5.recent. deciſ 616*

20 Quid autem † operetur exceptio non implementi, dixi in tit.de actore, vti & in tit.de reo plura de materia conſiderantur.

De Sententia,

Cap. VIII.

Quid agendum ſit poſt factas probationes.

Artic. I.

1 *Sententia fertur factis ab vtraque parte probationibus, & publicato proceſſu.*

Praxis Camilli Capucij.

2 *Sententia quotuplex, & quænam ſit interlocutoria.*

3 *Sententiæ plures interlocutoriæ ferri poſſunt vſque ad diffinitiuam.*

4 *Sententia diffinitiua quænam, & ſuper quo feratur.*

5 *Sententiæ interlocutoriæ 26. exempla remiſſiuè.*

6 *Sententia interlocutoria, & diffinitiua in quo differant, cognoſcantur, & quid operentur.*

FActis ab vtraq; parte probationibus, datis exceptionibus, & publicato proceſſu, nihil ſupereſt † præter ferre ſentẽtiam
1 in fauorem iuſtitiam fouentis.

2 Et eſt duplex, † interlocutoria ſcilicet, & diffinitiua. Interlocutoria eſt illa, quę fertur inter principium, & finem cauſæ ſuper incidentibus, & emergentibus, quæ
3 cum poſſint eſſe plura, poſſunt etiam ferri plures interlocutorię vſq; ad diffinitiuam. † Diffinitiua vero fertur ſuper cauſa
4 & negocio principali, *gloſ. in Clem.1. in verbo diffinitiua, de ſequeſtr. poſſeſs. & fruct. Franc.in c.cum ceſſante num.36.extra de appell.& ibi num.ſeq.* † narrantur 26. exem-
5 pla ſententiarum interlocutoriarum. In
6 quo autẽ differant interlocutoria, † & diffinitiua, quomodo cognoſcantur, qui ſint effectus vtriuſq; videndus eſt *Felin in rub. de ſenten. & re iudic. in c. qualiter, & quando, extra de accuſat.*

Quæ ſunt aduertenda pro Sententiæ validitate:

Artic. II.

7 *Sententia quibus animaduerſionibus ſit ferenda.*
Sententia, licet iuſta, ſi eſt nulla, non ſuffragatur. ibid.

8 *Sententia rectè lata, licet iniuſta, poteſt eſſe vtilis.*

9 *Sententia cuiuslibet etiam Principis, an ſubiaceat nullitatibus iuris poſitiui.*

10 *Nullitas reddit ſententiam, licet iuſtam, nullam.*

11 *Sententia nulla, licet iuſta, an confirmari poſſit.*

12 *Nullitas an poſſit opponi in executione ſententiæ nullæ, & confirmatæ, licet non ſit appellatum.*

13 *Nullitatem non poſſe opponi in caſu prædicto, eſt communis opinio.*

14 *Sententia Principis nulla de iure poſitiuo, quando ſuſtineatur.*

15 *Nullitas in ſententia Principis quaudonam, & an ſemper poſſit opponi.*

16 *Princeps quando præſumatur vti plenitudine*

Digitized by Google

poteſtatis, vt ſententia ſuſtineatur.

17 *Nullitas ſententiæ per Principem confirmatæ non poteſt opponi.*

18 *Diſputatio ſuper nullitatibus per Principem aufertur.*

19 *Princeps poteſt proceſſum nullum de iure poſitiuo confirmare.*

20 *Nullitas non poteſt opponi quando ſententia eſt confirmata per aliam, quæ fecit tranſitum in rem iudicatam.*

21 *Declaratur tamen, dummodò error primæ ſententiæ ſit in ſecunda expreſſus.*

22 *Sententia nulla propter ſolemnitatem an poſſit ab eodem iudice confirmari circa merita.*

23 *Captura nulla, conſtito de vero debito ſuſtinetur.*

24 *Sententia nulla de nouo danda debet confirmari.*

25 *Nullitates omnes ex conuentione partium poſſunt exequi.*

26 *Partes renunciant nullitati promittendo ſtare ſententiæ ferendæ.*

27 *Sententia nulla poteſt exequi ſi partes illi ſtare promiſerunt.*

28 *Partes non poſſunt renunciare ſubſtantialibus iudicij, nec nullitates ſupplere.*

29 *Partes poſſunt per pactum ſe obligare de parendo ſententiæ.*

30 *Sententia quando valeat vt pactum, non vt ſententia.*

31 *Sententia nulla an per confeſſionem partis in actis factam ſuſtineatur.*

32 *Sententia condemnatoria an poſſit ferri ſtante partis confeſſione.*

33 *Ampliatur etſi proceſſus ſit nullus.*

34 *Sententia nulla non poteſt impugnari quando ſuſtinetur per iuramentum.*

35 *Ampliatur & ſi feratur contra minorem, & quem.*

36 *Sententia contra minorem non habentem Procuratorem ſit nulla, etſi adſit Procurator.*

37 *Limita ſi curauerit habere rata geſta per ipſum.*

38 *Cauſa nullitatis ſiue incidenter, ſiue principaliter, qua pronunciatione terminanda.*

39 *Iudex quid conſiderare debeat, vt nullitates euitare poſſit.*

40 *Sententia non viſis actis, vel ſine cauſæ cognitione, eſt ipſo iure nulla.*

41 *Sententia an, & quando non viſis actis ſit nulla, remiſſiuè.*

42 *Sententia non viſis actis lata contra præſentem non contradicentem, an ſit nulla.*

43 *Sententia prædicta an ſuſtineatur lata ob timorem ſcandali.*

44 *Iudex quare diligenter debeat videre proceſſus.*
Iudex ſecundum acta, & probata iudicare debet, ibid.

45 *Iudex non poteſt contra probatum in iudicio pronunciare.*

46 *Iudex in ſententiando debet ſequi conſcientiã ex actis informatam.*

47 *Iudex, ſi conſcientia repugnat, debet cauſam alteri Iudici ſententiandam remittere.*

48 *Sententia habet præſumptionem pro ſe, donec contrarium probetur.*

49 *Sententia in iudicio abſque proceſſu producta, nullam fidem facit.*

50 *Limita ſi ſententia eſſet valde antiqua.*

51 *Amplia ſi in illa ſubſtantialia iudicij enunciarentur.*
Sententia continens ſubſtantialia iudicij, præſumitur ritè, ac rectè lata.

52 *Nullitas iuriſdictionis, vel mandati an admittatur contra ſententiam ſubſtantialia iudicij habentem.*

53 *Nullitas ſententiæ latæ contra præſentem, & non appellantem, an poſſit opponi.*

54 *Sententia Rotalis hodie non fertur, niſi perfecto regeſtro, & viſis iuribus.*

7 IN ferendo igitur, ſententiam † principaliter eſt aduertendum, quod ritè, & rectè feratur: neque ſufficeret, quod eſſet iuſta, ſi eſſet nulla, ſicut è
8 conuerſo vtilis eſſet rectè lata, etiamſi eſſet iniuſta.

Circa nullitatem eſt notandum, quod ſententia cuiuslibet Magiſtratus, & Cardinalis, & Principis, † ſubiacet nullitatibus iuris poſitiui, poteſtque tamquam
9 nulla impugnari, vt latè *Vant. in cap. an qual. ſent. poſs. dic. null. in princ. vſque ad num.*
10 13. Et hæc nullitas † reddit etiam nullam ſententiam iuſtam, *cap. at ſi Clericus, vbi Felin extra de Iudic.* Et eſt tantæ efficaciæ, vt aliqui velint, ſententiam nullam, licet
11 ſit iuſta, † confirmari non poſſe, & ſi confirmetur, licet non appelletur, quod talis nullitas poſſit in executione opponi, *Guidopap. deciſ. 294.*

13 Communis tamen † opinio eſt in contrarium, vt infra dicemus.

14 Sed lim. primo, vt non procedat † in ſententia Principis, quando conſtat alio modo eum voluiſſe vti plenitudine poteſtatis, neque voluiſſe ſequi diſpoſitionem legis, quia tunc non poteſt opponi, niſi ſit
15 nullitas † proueniens à iure naturali, tollens defenſiones, ac naturalem iuſtitiam eradicans, vt puta citationis, & mandati, ac ſecundum aliquos cauſæ cognitionis, *Felin. in cap. in cauſis extr. de ſent. & re iud. Vant. d. cap an qual. ſent. poſs. dic. null. num. 12.*

Et præſumitur vti voluiſſe plenitudine poteſtatis, ad effectum ſuſtinendi ipſius
16 ſententiam † quando in toto quoad formam iuris peccaret, *Vant. d. c. in fin.*

17 Limitatur ſecundo, ſi ſententia † nulla

fuit

Digitized by Google

nulla fuit per Principem confirmata,
18 quia eodem modo † aufertur facultas de eius nullitatibus diſputandi, *Innoc. & alij in cap. 1. & 2. extr. de confirm. vtil. vel inutil. Iaſ. poſt alios in l. 4. §. condemnate, ff. de re iud.*

19 Poteſt enim Princeps † proceſſum nullum ex deffectu Iuris poſitiui, confirmare, *Abb. in c. cum olim extra de re iud.* Vt paſſim practicatur in Signatura Sãctiſſimi, vt dicit *Vant. c. quib. mod. null. ſan. poſſ. num. 22. & ſeq.*

Lim. 3. quando non obſtante nullitate opposita, ſententia per aliam, quę tranſi-
20 uit in iudicatum fuit confirmata, † tunc enim non poteſt amplius tamquam nulla
21 repelli, dummodo error primæ † ſit expreſſus in ſecunda *Vant. eodem c. 5. num. 25.* & hęc dicitur communis opinio contra *deciſ. Guidopap. 294.*

Lim. 4. quod ſi cauſa reperitur inſtructa, quoad merita, licet feratur ſententia nulla propter aliquam ſolemnitatem
22 omiſſam, † poteſt nihilominus Iudex nullitatis, quoad merita eam confirmare, *Alex. conſ. 61. vol. 6. & conſ. 69. vol. 2.*

23 In ſimili habetur, quod † captura nulla, conſtito de vero debito ſuſtinetur, *Dec.*
24 *conſ. 444.* & ſententia nulla † ſi de nouo eſt danda, debet confirmari, *Ang. in §. quadrupli de act. Vant. d. c. num. 124.*

25 Lim 5. quod ex conuentione † partium omnia nulla poſſunt exequi, quod fit,
26 quando partes renunciant nullitati, † promittendo ſtare ſententiæ ferendæ, illique acquieſcere qualiſcuuque ſit; tunc enim
27 poteſt Iudex ſententiam ſuam, † quamuis nullam exequi, *l. tale pactum §. qui prouocauit, vbi Bald. & Ang. de pact.*

28 Licet n. partes † non poſſint renunciare ſubſtantialibus iudicij, & nullitates
29 ſupplere, poſſunt tamen per pactum † ſe obligare de parendo ſententiæ, & tunc
30 dicitur valere † vt pactum, non vt ſententia, *Bald. & Angel. ibid. & Vant. d. c. num.*
31 17. quando in actis † adeſt confeſſio partis, facta per perſonam habilem coram Iudice competente: ſi enim tunc ſententia eſt nulla ex actis, quouis defectu, præterquam iuriſdictionis, ſuſtinebitur tamen in vim præcepti in confeſſum facti *Bald. in l. fin. C. de fideicom. libertat.* Et ſubſtinebitur ſententia virtute illius confeſſionis *c. Piſanis extr. de reſt. ſpoliat. Clem. conſtitutionẽ in fine cum ibi not. de elect. Frãc. in c. dilecto. nu. 5. & ſeq. de appell.* Neque poterit confeſſus opponere non fuiſſe ſeruatum ordinem iudiciarium, ſicut videmus etiã, quod ſtante confeſſione partis
32 † poteſt ferri ſententia condemnatoria

33 quamuis proceſſus † ſit nullus. *Abb. in c. fin. extr. de reſt. ſpol. in c. at ſi Cleric. extr. de Iud. Afflict. deciſ. 182. Van. d. c. fol. 126.*

34 Lim. 7. quando † adeſt iuramentum, cuius vigore ſententia alias nulla ſuſtine-
35 tur, † etiamſi feratur contra minorem viginti quinque annorum, non habentem
36 Curatorem, quo caſu ſententia † eſt nulla, quãuis cauſa tractetur per eius Procurato-
37 rem, † niſi iurauerit rata habere geſta per ipſum *Guidopap. deciſ. 444.*

In cauſa vero nullitatis, ſiue incidenter
38 ſiue principaliter deducatur, † quomodo pronunciandum ſit, dicit *Vant. in c. quot &, quibus null. prop. poſſ. num. 16.*

39 Vt igitur nullitas euitetur, † debet Iudex multa conſiderare. & principaliter videre acta diligenter, quia ſententia lata, non viſis actis, vel non præcedente
40 cauſæ cognitione, eſt † ipſo Iure nulla, *Bartol. & alij, præcipue Alex. in l. prolatam C. de ſent. & interloc. omn. iud. Felin. poſt alios in c. Eccleſia S. Mariæ extr. de conſtit. num. 12.*
41 vbi tractat, † an, & quando ſententia non viſis actis ſit nulla.

42 Niſi feratur contra præſentem, † & non contradicentem *Lapus alleg. 28.* vel ad-
43 eſſet timor ſcandali, † quia tunc licitum eſt Iudici fallere ne fallatur, *Allex. in apoſtil. Bart. in l. ſi finita §. ſi quis ff. de dam. infect. Vant. c. de nullit. proc. num. 30. & 31.*

Ratio autem quare diligenter debeat
44 videre proceſſus, † dicitur, † quia debet iudicare ſecundum acta, & probata. *l. illicitus §. veritas vbi Bart. ff. de off. preſid. gloſ. Abb. & alij in c. paſtoralis §. quia vero extr. de off. deleg.*

45 Et ſi actis conſcientia repugnet, † non poteſt Iudex tuta conſcientia pronuncia-
46 re contra id, quod eſt probatum in Iudicio, † ſed debet ſequi conſcientiam informatam ex actis, *Gem. in c. Abbate Sanex. §. ſed ad hoc, & in c. cum externi, §. ſi quis, de ſent. & re iud. lib. 6.*

Licet enim Iudici, immo recte facit
47 † ſi remittit cauſam alteri iudicandam, quando conſcientia repugnat actis, *Doct. in d. §. quia vero. Caſſad. dec. 9. num. 16. de cauſ. poſſeſſ. & propriet.*

48 Inſuper quamuis † præſumatur pro ſen-
49 tentia, donec contrarium probetur, † ſi tamen producatur in Iudicio abſque proceſſu, nullam fidem facit, *c. quoniam contra vbi gloſ. Innoc. & alij not. extr. de probat. Alex. conſ. 222. vol. 2. Van. c. de nullit. proceſſ. num. 14.* Contrarium erit quando
50 † ſententia eſſet antiqua triginta, vel quadraginta annorũ, vel alias arbitrio Iudi-
51 cis, præſertim ſi in ea † enuciantur ſubſtantialia Iudicis, vt ſit in Gallia, & in

Hiſpania, quia tunc præſumitur rite
52 lata, neque † auditur opponens nullitatem, etiam iuriſdictionis, vel mandati, niſi eã probet, ex vel ſcripturis productis apparcat.

53 Et idem erit, ſi ſententia † ſit lata contra præſentem, & non appellantem, *Rot. deciſ. 9. de prob. in nou. Felin. in c. ſicut extr. de ſent. & re iud. Caſſad. deciſ. 3. de procur. & dec. 1. de præſump. Vant. c. quib. mod. null. ſanpoſſit num. 28. & c. a quo & quibus mod. null. prob. deb. num. 7. ac nu. 11.* Vide etiam de materia *Aimon. in tract. de antiqu. temp. par. 2. c. 1.*

Debet igitur diligenter videre proceſ-
54 ſus, præcipue in Rota, † vbi hodie, ex *vi reform. S. M. Pauli V.* pronunciari non poteſt, niſi perfecto regeſtro, eoque ad Rotam delato, & datis ſi neceſſe erit in plena Rota iuribus, ac dictis teſtium, licet alias contra contumacem, viſa ſint ſatis originalia per reformationem editam *à S. M. Pio IV. & Paulo V. locis indicatis.*

Quid Iudex debeat obſeruare.

Artic. III.

55 *Iudex debet ſuam iuriſdictionem conſiderare videndo proceſſum.*

56 *Iudex ordinarius procedens vt delegatus, committit nullitatem.*

57 *Iudex debet ante ſententiam videre an pars fuerit in actis neceſſarijs citata.*

58 *Iudex debet aduertere an pars fuerit citata ad audiendam ſententiam.*

59 *Citatio ad audiendam voluntatem Domini, an ſufficiat pro ferenda ſententia.*

60 *Amplia idem etſi ſummariè procedatur.*

61 *Citatio trina requiritur de iure ad audiendam ſententiam, vel peremptoriam.*

62 *Limitatur tamen in cauſis ſummarijs.*

63 *Limitatur etiam in omnibus cauſis de ſtilo in Curia.*

64 *Peremptorium, vel aequipollens, an, & in quibus citationibus poni debeat.*

65 *Sententia eſt ferenda illa die, ſub qua cadit citatio, alias eſt nulla.*

66 *Sententia lata die ſequenti contra contumacem præcedentis diei an ſuſtineatur.*

67 *Citatio qua lege ſit obſeruanda in ſententia cenſurarum.*

68 *Amplia etſi cauſa ſit leuis, vel magna cum contumacia.*

69 *Contumacia poteſt etiam in re leui conſiderari.*

70 *Contumax an poſſit excommunicari pro re leui.*

71 *Sententia hominis, & ſententia canonis in quo differant.*

72 *Iudex ante ſententiam aduertat an fuerint ſeruati termini ſubſtantiales.*

73 *Iudex ante ſententiam videat an pendeat aliqua dilatio, vel duret inſtantia.*

74 *Sententia lata durante dilatione, vel perempta inſtantia, eſt nulla.*

75 *Officium iudicis conquieſcit pendente dilatione.*
Acta durante dilatione facta, ſunt nulla. ibid.

76 *Acta litis ordinatoria pereunt perempta inſtantia.*

77 *Inſtantia per partes an prorogari poſſit.*

78 *Declara tamen, in proferendo ſuper negotio principali hoc procedere.*

79 *Iudex perempta inſtantia poteſt declarare illam peremptam.*

80 *Iudex perempta inſtantia poteſt ſe iudicem incompetentem pronunciare.*

81 *Iudex perempta inſtantia poteſt pronunciare reum abſoluendum, & quomodo.*

82 *Iudex delegatus, abſque noua commiſſione poteſt cauſam appellationis dicere deſertam.*

83 *Sententia lata, perempta inſtantia an, vbi, & quando ſuſtineatur, remiſſiuè.*

84 *Commiſſio quænam concedi ſoleat perempta inſtantia ſtatutaria in Curia.*

85 *Declara tamen ſemper concedi cum clauſula refectis expenſis.*

86 *Iudices in prolatione ſententiæ ſolent reuocare dilationes, & ſimilia.*

87 *Reuocatio dilationum, & ſimilium in prolatione ſententiæ expreſsè fiat.*

88 *Sententia lata in cauſa appellationis deſertæ, an ſuſtineatur.*

89 *Sententia à quibus, & contra quos peti debeat, & quomodo.*

90 *Sententia lata pro non petente eſt nulla.*

91 *Fatalia currunt ſine iudicis culpa, ſi pars ſententiam non petat, & citet &c.*

92 *Procurator an debeat citari pro eo ſolo inſtante ex pluribus collitigantibus.*

93 *Sententia adiudicatoria pro excommunicato lata, eſt nulla.*

94 *Sententiam petens ſolet ab Eccleſiaſticis Iudicibus petere abſolutionem à cenſuris.*

95 *Sententia debet peti contra habilem ad condemnandum.*

96 *Sententia, & quilibet actus facti contra mortuum, ſunt nulli.*

97 *Crimen, & pœna per mortem extinguitur.*

98 *Iudex an debeat ſæuire in cadauer mortui criminoſi, etiam ſe occidendo.*

99 *Declara tamen prædicta iuxta conſuetudinem.*

100 *Delicta quædam atrocia puniuntur etiam poſt mortem.*

101 *Crimen hæreſis, læſæ maieſtatis, & peculatus repetundarum punitur per mortem.*

Homi-

Digitized by Google

102 *Homicidium sui ipsius ob patratum scelus, punitur etiam post mortem.*

103 *Sententia absolutoria, vel adiudicatoria in beneficialibus, mortuo collitigante quomodo feratur.*

104 *Iudex an, & quando possit contra mortuum procedere, remissiuè.*

105 *Absens de iure condemnari non potest in pœnã criminalem corporis afflictiuam.*

106 *Sententia contra absentem lata an, & quæ de consuetudine sustineatur.*

107 *Absens an, & quomodo defendi possit in iudicio, remissiuè.*

108 *Sententia contra absentem per Procuratorem defensum, quomodo sit ferenda.*

109 *Sententia contra excommunicatum lata, ex Principis rescripto an sustineatur.*

110 *Sententia contra falsum Procuratorem, non appellante Domino sustinetur, & quare.*

111 *Sententia ab Episcopo lata contra Clericos subditos absque consilio Capituli, an sustineatur.*

112 *Limitatur si ex consuetudine solus potuerit procedere.*

113 *Sententia in dubio, & pari casu pro Cardinalibus est ferenda.*

114 *Cardinalem esse, bonum est, inquit Stafileus.*

115 *Sententia excommunicationis non solet ferri contra Cardinales, & Episcopos, sed interdicti.*

116 *Sententia excommunicationis an soleat ferri contra Vniuersitatem.*

117 *Vniuersitas an, & quando possit excommunicari.*

118 *Interdici an possit pro debito pecuniario Prouincia, Ciuitas, vel Castrum.*

119 *Pupillus excommunicari non potest.*
Furiosus excommunicari non potest, necnon doli incapax. ibid.

120 *Inopes obstinati pro certo non parituri, an possint propter debitum excommunicari.*

121 *Censuræ hodie ex Concilio Tridentino tam in ciuilibus, quam criminalibus, qualiter fulminandæ.*

122 *Iudices plures in vna causa debent in sententia conuenire, præcipue arbitri.*

123 *Arbitri de iure, vno ex ipsis absente pronunciare nequeunt.*
Declara de iure canonico sufficere vocare absentem. ibid.

124 *Iudices plures in causa an simul procedere debeant, vel possit vnus tantum.*

125 *Sententia a maiore iudicum parte lata quando sustineatur.*

126 *Sententiæ à iudicibus in vna causa diuersæ, ac contrariæ latæ, quæ teneant.*

127 *Iudices plures ordinarij si in pronunciando discordent, quibus stetur.*

128 *Iudicum vota si in sententiando sint paria, quanam præualeant.*

129 *Votum pro Reo in pari voto præualet.*

130 *Iudices delegati, vel arbitri si discordent, vel sint pares in sententiando, quænam pars præualeat.*

131 *Iudices si omnes conueniant, quomodo sit concipienda sententia.*

132 *Sententia in Rota an, & quæ possit ferri sine voto aliorum Auditorum.*

133 *Limita si partes consenserint, quod causa sine voto expediatur.*

134 *Causa est in Rota proponenda in decretis præiudicialibus, parte petente.*

135 *Iudex an, & quando teneatur sequi, vel requirere in sententiando consilium sapientis.*

136 *Iudex debet super deuolutione causæ ad Curiam pronunciare expressè.*

137 *Processus sit nullus, quando super deuolutione ad curiam expressè non pronunciatur.*

138 *Limita si ponatur clausula, & quæ, in Commissione.*

139 *Pronunciatio super deuoluoione in beneficialibus non requiritur.*
Declara tamen facta relatione Principi in casibus, in quibus fieri debet. ibid.

140 *Iudices aliquando nolunt, vel non possunt super deuolutione causæ pronunciare, nisi scitè Principe, vel habito consilio.*

141 *Relatio Principi, vel consultatio Sapientis super deuolutione causæ, quomodo sit facienda*

142 *Appellare quomodo partes possint à declaratione deuolutionis causæ ad Curiam.*

143 *Iudex an, & quando possit sine relatione vel consultatione pronunciare super deuolutione causæ.*

144 *Iudex an, & quando possit consultationem, vel relationem super deuolutione causæ factam reuocare.*

55 ET in eo videndo † Iudex debet considerare Iurisdictionem suam, de qua certus esse debet. Sententia enim Iudicis, qui ignorat suam iurisdictionem, vel de ea dubitat, aut errat circa suam potestatem, quia cum sit ordinarius si procedit vt delegatus, est nulla. *Bart. & alij in l. multum interest ff. de condit. & demonstrat. Felin. in c. Ecclesia S. Mariæ num. 10. ex. de constit. Vant. c. de null. iurisd. ordin. nu. 167. cum seq.* & dixi supra in cap. de Iurisdict. & in cap. de mand. & aliquid dicemus infra.

Debet etiam perscrutari an fuerit citata † pars in quolibet actu necessario, & 57 58 in specie an fuerit expressè facta ad audiendam sententiam, cùm non sufficiat 59 † citare ad audiendam voluntatem Domini, *Felin. in c. consuluit num. 16. & de off. deleg. Rota decis. 17. de sent. & re iud. in nou. Vant. c. de nullit. cit. num. 56. & Ludouis. decis. 209. vbi adden.*

Quod

60 Quod procedit † etiamſi procedatur ſummariè *Gemin.in c.cum contumacia in fin.*
61 *de hæret.in 6.* Et licet de iure † requiratur trina citatio ad audiendam ſententiam, vel peremptoriam, tamen in cauſis ſum-
62 marijs † prout ſunt ferè omnes illæ, quæ tractantur in Curia de ſui natura, vel ex reſcripto, trina, & peremptorium non requiritur, latè *Felin. in d.c.conſuluit*. In
63 Curia de ſtilo in omnibus cauſis poteſt omitti, *Rot.deciſ.*10.*de re iud.in nou.Veſtr.lib.* 4.*c.de dol.& contum. fol.*87. In citationibus tamen,quæ ſunt de longinquo ad totam
64 cauſam † debet poni peremptorium, vel æquipollens *Vant.c.de null.citat.num.*103.
65 Et debet ſententia ferri † illa die, pro qua pars fuit citata, alias eſt nulla. Si tamen citatus eſſet contumax, videtur ſu-
66 ſtineri, † etiam ſi feratur die ſequenti, ſi credis *Felin.in cap. inquiſitionis nu.*20.*extra de accuſat.* Et hæc de citatione præſertim
67 ſeruari debent, † ſi procedatur via cenſu-
68 rarum, ſiue cauſa ſit leuis † ſiue magna, cum contumacia ſit principalis, & tota cauſa excommunicationis ferendæ ab homine,vt diximus cap.de citat. in princip.
69 quæ quidem contumacia,poteſt etiam in re leui conſiderari; nimirum ſi pro ea
70 quoque poterit † contumax excommunicari *Doct.in cap.extra de Iud.Caſſad.dec.*12.

Differt etiam ſententia hominis à ſen-
71 tentia Canonis,in hoc, † quia ſententia excommunicationis lata à Canone, incurritur, etiam abſque contumacia in multis caſibus, tam ex iure veteri, quam ex nouo, quos refert *gloſ.in c.eos in ver.Canonis de ſent.excom.in 6.*

72 Aduertet etiam Iudex, † an fuerint ſeruati termini ſubſtantiales, circa quorum nullitatem dixi in cap. de termin. obſeru.
73 An † pendeat aliqua dilatio,vel duret in-
74 ſtantia; ſententia enim lata † durante dilatione, vel perempta inſtantia, eſt nulla, *l.ſiuè pars C.de dilat.l. properandum in princ. vbi gloſ.& DD.C,de Iud.Felin. in c. venerabilis extra eod.* Nam pendente dilatione
75 † officium Iudicis conquieſcit, & geſta per eum ſunt nulla, vt diximus ſupra in cap.de term.obſeru.
76 Similiter perempta inſtantia † pereunt omnia acta litis ordinatoria, latè *Vant. c. de nullit.iuriſ.ord. num.*115.*& num.*157. In
77 tantum, vt † inſtantia, etiam per partes prorogari non poſſit. *Boer.deciſ.*248.*Vant.*
78 *ibid. num.* 118. Et hæc procedunt, quoad pronunciandum,ſuper negocio principa-
79 li; nam poteſt Iudex perempta inſtantia
80 pronunciare eam peremptam, † ſe Iudi-
81 cem incompetentem,aut † Reum abſoluendum ab obſeruatione Iudicij, *Vant.ib. nu.*127.

Prout videmus, quod Iudex delega-
82 tus, abſque noua commiſſione, † poteſt pronunciare cauſam appellationis coram eo introductam, eſſe deſertam, *Franc. in c. ex ratione num.*68.*extr. de appell.* viden-
83 dus eſt etiam *Felin. d. c. venerabilis.* † vbi tractat an,& quando ſuſtineatur ſententia lata perempta inſtantia.

In Cur.quando eſt lapſa Inſtantia ſtatutaria, puta in Capitolio, ſolet concedi
84 † commiſſio, quod Iudex reiteratis omnibus terminis vnico contextu ad vlterio-
85 ra procedat: ſed additur ſemper † clauſula,refectis expenſis,*Stafil cap.*22.*num.*14. *verſ.quia fol.*346.

Et ideo ſolent cauti Iudices in pro-
86 latione ſententiæ, vel ante, † reuocare quaſcumque dilationes, & repoſitiones, ſi forte fuiſſet appellatum ab aliqua Interlocutoria, *Caſſ. deciſ.*9. *de appell. Veſtr.*
87 *lib.* 7. *c.*1. *fol.*192. Et † talis reuocatio debet expreſſe fieri, *Franc. in c.ſignificantibus num.* 16. *extr.de appell.* Et diximus ſupra *in c. de termin. obſeru.*

Pari modo ſententia lata in cauſa ap-
88 pellationis deſertæ, & etiamſi appellatus eam proſequatur, videtur nulla, ſecundū opinionem *Rotæ deciſ.*12. *de re iud.in antiq.*

89 Item debet ſcrutari, an † ſententia petatur à perſona habili, contra perſonam habilem, quia debet peti inſtanter, & inſtantiſſime, *l.ad peremptorium ff.de iud. l. fin.* §. *illud, C. de temp. appell.* Intantum
90 quod † ſententia lata pro non petente, eſt nulla, *Vant.c.de null. proceſſ. num.* 98. Currentque fatalia: nec dicitur ſtare per
91 Iudicem, † niſi pars ſententiam petat, Aduerſarium citet, & faciat alias debitas diligentias, *Franc. in c. ex ratione extr. de appel.Caſſ. deciſ.* 6.*eod. in fine veſtr.lib.*7. *c. de temp. & fatal.appell. fol.* 233.

Ideo videbit adhuc preter ea, quæ diximus in c. de mand.

Quod ſi plures agunt. & vnus ſolus in-
92 ſtat, non debet pro eo ſolo † Procurator citari, niſi pro eo ſolo cauſa ſit inſtructa *Put. deciſ.*14.*de re iud.*

Sententia quoque lata pro excommunicato, quamuis defendetur per Procu-
93 ratorem, † ſi eſt adiudicatoria,eſt nulla, *Rot.deciſ.* 7.*de re Iud. in nou.* Hac ratione
94 inoleuit ſtilus, † vt petens ſententiam à Iudicibus Eccleſiaſticis faciat ſe abſoluere à cenſuris,*Veſtr.lib.*7.*c.*1.*fol.*192. Nec pro defunctis poteſt peti, vt mox infra dicemus.

95 *D*ebet peti contra † habilem ad condemnandum, & in hoc videnda ſunt quæ diximus *in c. de iuriſd.* Et addendum

quod

Digitized by Google

96 quod ſententia † lata, & quilibet alius actus factus, tam pro mortuo, quam contra mortuum, ſunt nulli, *l. de qua re, §. fin. ff. de ind. l. 2. ff. quæ ſen. ſin. appell. reſcin. l. in ſumma, §. fin. ff. de re iud. Iaſ. in l. eius qui in prouinc. ff. ſi cert. petat. Capic. deciſ. 1.*

97 Præcipue in criminalibus, † quia crimen, & pœna per mortem extinguũtur, *Cagnol. in l. Pupillum §. in hæredes num. 4. ff. de reg. Iur. & l. defuncto ff. de publ. Iudi.*

Et ſi Reus eſt cõfeſſus, conuictus, vel cõ-
98 demnatus, moriaturq; ante executionem ſententiæ, ſe occidendo, non tamen debet Iudex ſæuire in eius Cadauer, ſententiam exequendo *Curt. iun. in l. Imperium*
99 *num. 35. ff. de iuriſd. om. iud.* † *Licet* de conſuetudine multoties contrarium ſeruetur, *Clar. q. 51. verſ. ſed hic incidenter.*

Sunt tamen aliqua delicta, in quibus propter eorum immanitatem, etiam poſt
100 † mortem procedi poteſt contra delin-
101 quentem: vt in crimine hæreſis, † leſæ, maieſtatis, peculatus, repetundarum, &
102 homicidij † ſui ipſius, ob conſcientiam patrati ſceleris, *Clar. ibid. verſ. ſunt tamen.*

De ſtilo Curiæ in beneficialibus mortuo
103 Collitigante, † poteſt abſolutoria, & adiudicatoria ferri pro ſuperſtite, citatis intereſſe putantibus per contradictas, *Caſſ. deciſ. 1. de ſent. & re iud.* Videndus eſt etiam
104 *Iaſ. in d. l. eius qui, num. 106.* † Vbi refert caſus, in quibus poteſt contra mortuum procedi.

Abſens etiam de iure criminaliter con-
105 demnari non poteſt, † quando imponitur pœna corporis afflictiua, *l. abſentem ff. de pœn. & l. abſentem, vbi Bald. Salic. & alij C. de accuſ.*

106 De conſuetudine † tamen, etiam ad mortem fit condemnatio, ſeruata forma ſtatutorum locorum, quæ faciunt abſentem haberi pro confeſſo, & conuicto,
107 *Clar. late poſt alios qu. 44. in princ.* † Quomodo autem defendatur abſens, *dicit Guaz. defenſ. 12. c. 1. per tot.*

Et nota, quod quando proceditur cõtra abſentem, qui auditur per Procura-
108 torem, † debet ſententia condemnatoria ferri contra Dominum abſentem, & cõtra Procuratorem, ac vterque condemnari, *Clar. q. 32. in fin.*

Sententia etiam lata contra excommunicatum vigore reſcripti Principis impe-
109 trati, † ſi aduerſarius ſciuit, & nõ oppoſuit eſt nulla, *Gemin. in c. 1. de reſcript. in 6.*

Similiter contra falſum Procuratorem,
110 niſi Dominus appellet, † quia cum videatur eam approbare, reuiuiſcit, *l. 3. §. falſus ff. rem ratam haberi, l. licet ff. de iud. gloſ. fin. in c. 1. extr. de re iudic.*

111 *Lata pariter* † per Epiſcopum contra clericos, abſque conſilio Capituli, eſt nulla. *c. Epiſcopus 15. q. 7.* Niſi ex conſuetudine
112 præſcripta, ſolus † potuerit procedere *c. non eſt, iuncta gloſ. fin. de conſuetud. in 6.*

In pari etiam cauſa, & paribus ration-
113 bus, pro † Cardinalibus in dubio iudicandum eſt *Gomeſ. in compend. ſignatur. fol. 160.*
114 † Ideo bonum eſt eſſe Cardinalem, vt inquit *Staſil. c. 14. num. 4. verſ. & ideo in fin.*

Si etiam procedatur via cenſurarum, non ſolet contra Cardinales, & Epiſco-
115 pos † ferri ſententia excommunicationis, ſed ſolum interdicti, *c. ſane 2. ex. de off. deleg. c. veritatis ex. de dol. & contum.*

116 Idem eſt dicendum † de Vniuerſitate, *c. Romana §. fin. de ſent. excom. in 6.*

Niſi feratur vigore obligationis, cui om-
117 nes vt ſinguli conſenſerunt, † quia tunc omnes poſſunt excommunicari, *Hoſtien. in ſum. in tit. de dol. & cont.*

Pro debito etiam pecuniario cuiuſuis
118 quantitatis, † Prouincia, Ciuitas, vel Caſtrum interdici non poteſt, vt *in extrauag. Bonif. VIII. Prouidè attendentes* ſuper hoc edita, *& in extrauag. Clem. VII. in Bull. diuerſ.* Quæ tamen in bull. nou. non fuerunt regiſtratæ à D. Cherubino illarũ Compilatore.

119 Similiter pupilli † non capaces doli, furioſi, & ſimiles excommunicari non poſſunt; Inopes vero obſtinati pro certo non
120 parituri, impediti † an, & quando poſſint excommunicari, eſt viden. *Galleſ. in tract. de oblig. Cam. q. 19. fol. 220.*

121 Hodie tamen ex † decretis Conc. Trid. in cauſis criminalibus, & ciuilibus, quomodo ad executionem via cenſurarum procedi poſſit, dicam infra *in cap. de re iud.*

Si in eadem cauſa ſint plures Iudices,
122 an † omnes conuenerint, præcipue arbitri,
123 quia de iure ciuili vno abſente alij † pronunciare non poſſunt, *l. ſi intus, ff. de arbit.* Licet de iure canonico ſufficiat vocare abſentem *c. fin. de arbitr. in 6.* De hac materia quando ſunt plures Iudices ſimul, an
124 vnus † ſolus procedere poſſit, an vero requiratur, quod omnes ſimul pronuncient
125 † quando ſententia maioris partis teneat, feranturque diuerſæ, aut contrariæ ſen-
126 tentiæ, quæ teneant, ſiue ſint Ordinarij, vt Epiſcopus, & Inquiſitor, qui concurrunt in cauſa hæreſis; ſiue delegati, vel Iudex etiam adiunctus, videndus eſt *Gem. in d. c. fin. gloſ. & DD. in c. cum plures de off. deleg. in 6. in c. fin. ex. de re iud. in c. per hoc de hæret. in 6.* Videndus eſt etiam omnino *Felin. in c. duobus, & de ſent. & re iud. Vant. d. c. de nullit. iuriſ. ord. num. 176. & 185.* vbi quod

quan-

Digitized by Google

127 quando plures Iudices † ordinarij in pronunciando diſcordant, ſtetur voto maioris partis; ſi verò paria ſunt vota, præualeat
128 † cauſa fauorabilis, vt pro Eccleſia,
129 matrimonio, & ſimilibus: † in alijs autem
130 præualeat pars Rei. At de Arbitris, † & Iudicibus delegatis, viden. ibid. *cap. de null. defect. iuriſd. ord.*

131 Si vero omnes conueniant, † quomodo concipienda ſit ſententia, vide *in cap. cum ab vno de re iud. in 6.*

Et ſi cauſa pendeat in Rota, quamuis non indigeat propoſitione, vt ſi ſit parui momenti, & eius deciſio clari Iuris videa-
132 tur, nõ poteſt tamen ferri ſententia, & interlocutoria, dummodo habeat vim diffinitiuæ, abſq; voto aliorum DD. Coaudi-
133 torum, niſi † partes expreſsè in actis conſentiant, quod ſine voto expediatur. In alijs etiam decretis præiudicialibus, alte-
134 ra partium petente, † debet cauſa in Rota proponi, vt in *refor. Rot. edita per Pium IV.*
135 Regulariter autem, † quando teneatur Iudex ſequi, vel requirere in iudicando conſilium ſapientis, videndus eſt *Vant. in d. c. n.* 146. *& ſeq.* Et an cauſa ſit ad Cur. deuoluta in profanis, † quia debet ſuper deuolu-
136 tione expreſsè pronunciari, alias proceſ-
137 ſus † eſſet nullus, niſi eſſet in commiſſio-
138 ne clauſula, quæ ferè ſemper ſolet apponi, videlicet, ſtatum &c. quodque cauſa non ſit ad Curiam legitime deuoluta, &c.

139 In beneficialibus verò † non requiritur pronunciãtio ſuper deuolutione, *Veſtr. lib. 3. c. de quar. & vltim. deuolut. fol. 62.*

140 Multoties Iudices † nolunt, vel non poſſunt pronunciare, niſi facta relatione cauſæ Principi, vel habito conſilio ſapien-
141 tis: ideo † quomodo ſit facienda hæc re-
142 latio, vel conſultatio, † quando partes poſſint ab ea appellare, an & quando Iu-
143 dex poſſit † non obſtante relatione, vel conſultatione, & reſponſione non expectata, diffinitiue pronunciare, vel relatio-
144 nem, aut conſultationem † reuocare, videndus eſt latè *Franc. in c. intimaſti, per tot. ex. de appellat.* Prædictæ autem nullitates colliguntur ex actis, & proceſſu.

De Sententia diffinitiua.

Artic. IV.

145 *Sententia diffinitiua eſt in ſcriptis ferenda.*
146 *Sententia an, & quando poſſit ſtare ſine ſolemnitate ſcripturæ.*
147 *Sententia excommunicationis an, & quæ poſſit ſtare ſine ſcriptis.*
148 *Sententia ſine ſcriptura an poſſit ſtare in actis vilibus, & vilium perſonarum.*
149 *Sententia ſinè ſcriptis poteſt ſtare in interlocutorijs.*
150 *Sententia interlocutoria ſufficit quod ſcribatur penes acta.*
151 *Præceptum factum in confeſſum habens vim diffinitiuæ, an debeat fieri in ſcriptis.*
152 *Sententia ſufficit ſine ſcriptis, ſi partes conſentiant quod oretenus feratur.*
153 *Sententia in dubio quando præſumatur in ſcriptis lata.*
154 *Sententia in dubio quando ſine ſcriptis præſumatur lata.*
155 *Sententia in ſcriptis, ſi amiſſa ſit, poteſt probari per teſtes.*
156 *Sententia amiſſa ſic per teſtes probata, non habet paratam executionem.*
157 *Sententia diffinitiua poſtquam fuit ſcripta, debet per Iudicem reiterari pro Tribunali ſedendo.*
158 *Sententia quandonam poſſit de nocte ferri, remiſſiuè.*
159 *Iudex, an, & qui poſſit ſententiam per alium recitare.*
160 *Iudices hodie ſolent omnes per Notarios ſententias recitare.*
161 *Iudices hodie ſolent pronunciare in eorum domibus, quas eligunt pro Tribunali.*
162 *Sententia debet recitari ea die, qua fuit pars citata.*
163 *Iudices antiquitus habebant terminos pro ſeruato ad libitum.*
164 *Terminus pro ſeruato in Rota ante vltimam audientiam datur infra quindecim.*
165 *Terminus pro ſeruato in Rota in vltima audientia datur infra menſem.*
166 *Terminus pro ſeruato in Rota per non Actuarium ſeruatus, debet referri, & cui, & quomodo.*
167 *Iudex an, & quomodo debeat reſtituere Actuario cedulam citationis ad ſententiam penes ſe retentam.*
168 *Iudices in Curia debent infrà decem cedulas ſubſcribere, & terminos declarare.*
169 *Iudices non poſſunt citationes, in quorum terminis pronunciatur penès ſe retinere.*
170 *Notarij A. C. quando relationem facere teneantur termini ſeruati.*
171 *Citatio ad videndum ſubſcribi à iudice ſubrogato, non requiritur, quando qui pronunciauit, abeſt.*
172 *Citatiò ad dicendum contra commiſſionem, tollit citationẽ ad videndum ſubſcribi cedulam à ſubrogato.*
173 *Sententia à iudice ſubrogato ſubſcripta, qualis eſſe debeat.*
174 *Sententia à Iudice ſubrogato ſubſcripta, dubia, & incerta, eſt nulla.*
175 *Sententia non debet ferri ſub conditione, ſed*

de

de præſenti determinare debet.

176 *Sententia in multis caſibus poteſt ferri ſub conditione.*

177 *Rei quotidie in pœnam pecuniariam puniuntur criminaliter.*

178 *Pœna pecuniaria conuertitur in corporis afflictiuam ob non ſolutionem.*

179 *Decreta multa in ciuilibus conditionaliter fiunt, & quomodo.*

180 *Decreta conditionalia licet videantur incerta quomodo ſuſtineantur.*

181 *Sententia excommunicationis quotidie fertur ſub conditione, vel in diem.*

182 *Sententia prædicta an adueniente die, vel conditione, retrotrahatur.*

183 *Iudex Eccleſiaſticus an excommunicatum impœnitentem, & non petentem poſſit abſoluere ad tempus,*

184 *Declara tamen ex iuſta cauſa, & cauſa quænam dicatur iuſta.*

185 *Sententia debet cõtinere expreſſam condemnationem, vel abſolutionem Rei.*

186 *Sententia declaratoria ſufficit quod exprimat factum, licet non pœnam.*

187 *Declara, dummodò adſit certa pœna à iure impoſita.*

188 *Iudex debet iudicare de re, de qua cognouit.*

189 *Iudex debet determinare vniuerſam controuerſiam, ac totum id quod petitur.*

190 *Sententia ſuper non petitis lata, eſt nulla.*

191 *Sententia continens plus, vel minus libello, quando poſſit ſuſtineri.*

192 *Declara, quando continentia, vel virtualiter acceſſoriè comprehendantur.*

QVoad ſententiam verò notandum
145 eſt, quod † diffinitiua debet ferri in ſcriptis, *l. 2. C. de ſent. ex breu. recitand. c. fin. de ſent. & re iud. in 6.*

146 Nec poteſt ſolemnitas ſcripturæ † omitti, præterquam in aliquibus caſibus, vt
147 puta primo † in ſententia excomunicationis. *gloſ. in c. 1. in verb. cauſam vbi Gem.*
148 *n. 12. de ſent. excom. in 6.* Secundo in † cauſis vilibus, & vilium perſonarum; *gloſ. in d. c. fin. in verb. Illuſtriũ*, de quibus dicã infra.
149 † Tertio in ſententijs interlocutorijs, *gloſ. in l. ne quis §. vbi decretum. ff. de off. præſid.*
150 † Sufficit enim quod ſcribatur penes acta, *gloſ. in d. c. fin. in verb. diffinitiua, Biſign. deciſ. 1. de re iud. Rot. deciſ. 8. eodem in antiq.* Præceptum autem quod fit in confeſſum ante
151 litis conteſtationem, cum habeat † vim diffinitiuæ, an debeat fieri in ſcriptis, eſt vidēdus *Gem. in d. c. fin. in fin.* Quinto quando
152 partes † conſentiunt quod oretenus feratur, *Bartol. in l. quoties C. de priuil. ſchol. lib. 10. Afflict. deciſ. 191. num. 7. Vant. d. c. de null. proceſs. num. 69. vſq; ad num. 76.*

Quod ſi reperiatur ſententia, neque conſtet an fuit lata in ſcriptis, ſi ſubſcriptio ſit concepta in prima perſona, vt puta, Ita pronunciaui Ego *N.* vel Notarius
153 dicat, lata, lecta &c. †, præſumitur lata in ſcriptis: ſi vero ſubſcriptio ſit concepta in tertia perſona, vt, ita pronunciauit N.
154 tunc † præſumitur lata ſine ſcriptis. *Specul. in tit. de ſent. §. iuſta.*

Eſt notandum etiam, quod ſi ſententia
155 in ſcriptis † amittatur, poteſt probari per teſtes, *Rot. deciſ. 19. de ſent. & re iud. in nou.*
156 Sed non habet executionem paratam, prout haberet ſi in ſcriptis reperiretur, *Vant. d. c. num. 77. cum duobus ſeq.*

Debet etiam ſententia diffinitiua poſtquam ſcripta fuit, † recitari per Iu-
157 dicem ſedendo pro Tribunali, alias eſſet nulla, *Bart. in l. fin. per illum tex. C. de ſent. ex breuic. recit. c. coſuluit, vbi Doct. & poſt*
158 *alios Felin. num. 18.* declarat † quando ſententia poteſt ferri de nocte *ex. de off. deleg.*

Si Iudex ſit Epiſcopus, vel Illuſtris,
159 aut Inquiſitor hæreticæ prauitatis, † poteſt per alios ſententiam recitare, *d. c. fin. & cap. vt cõmiſſi, vbi Gem. not. de hæret. Vãt. d. c. num. 69. num. 80. & nu. 84.*

160 Hodie tamen † omnes Iudices, ſolent ſententias per Notarios recitare, *gloſ. & in d. c. fin.* Neque ſedent pro tribunali, ſed vt plurimum tam in ciuilibus, quam in cri-
161 minalibus † pronuncient in eorum domibus, quas eligunt pro tribunalibus.

162 Debentque recitari eã die, † pro quæ fuit pars citata; de ſtilo tamen Curiæ antiquitus ſolebant Iudices pronunciare prout in cedula, vel habere terminum
163 proſeruato, ſubſcribebantque aliquando ſub illo termino poſt multos, & multos menſes, dando cedulas ſententiarum.

164 Nunc autem in cauſis Rotalibus † termini proſeruato, ante vltimam audientiam, dantur infra 15. dies, ſeruati verò
165 in vltima audientia, infra menſem, † alias termini eo ipſo habentur pro circumductis; & ſi ſeruentur per Notarios non
166 actuarios ad referendum, † debent in vltimis audientijs infta triduum, in alijs in eadem die referri Actuario, & neceſſe eſt quod decretum ſcribatur, & ſubſcribatur manu Notarij referentis, ſic iubente *reſomatione, s. m. Pauli V. tit. de Notarijs Tribun. V rb. §. ſi contingat, & tit. de Auditorio Rotæ §. termini etiam.*

Similiter quando contingit, quod Iudex retineat penes ſe cedulã citationis ad ſententiam, ſuper qua ſeruatur terminus,
167 † debet eam modo ſupradicto Actuario reſtituere, vt cauetur *in reformatione Rot. facta per Pium IV. & Paulum V. loco citato.*

168 Iudices ordinarij Curiæ † debent cedu-

las ſubſcribere, & terminos declarare infra decē dies, alioquin habētur pro circū-
169 ducti ſ nec poſsūt citationes in quarū terminis pronunciatur penes ſe retinere, vt in *d. reformatione Tribun. Paul. V. tit. comm. Iudic. § Iudices.*

Notarij AC. quando ſeruant terminum
170 ad referendum † debent eadem die relationem facere, vt in *refor. de off. Aud. Cam. facta per Pium IV. & Paulum V. locis antea citatis.*

Quando Iudex, qui pronunciauit prout in cedula, habet terminum pro ſeruato, & ſe abſentat, ſubrogaturque alius, qui ce-
171 dulam, vel terminum ſubſcribat, † non requiritur, quod citetur pars ad viden-
172 dum ſubſcribi, ſed ſufficit, † quod fuerit citata ad dicendum contra Commiſſionem *Put. deciſ. 10. de iud.* Vbi dat modum
173 ſubſcribendi, & eo caſu † debet etiam eſſe clara, liquida, & certa, ſaltem ad relationem ad acta, quæ certa ſint, alias
174 ſi eſſent † dubia, obſcura, & incerta, nō valeret, *Specul. in tit. de ſen. § qualiter. Alex. conſ. 109. vol. 5. & conſ. 187. vol. 2. Vant. d. c. num. 101. vſq. ad num. 106.* Vbi materiam latè declarat.

Hinc infertur quod ſententia non de-
175 bet ferri ſub conditione, † ſed debet de præſenti determinari. *l. non quemadmodum ff. de Iud. l. 1. § fin. ff. de vſur.*

176 In multis tamen caſibus † poteſt ferri ſententia ſub conditione, *vt per Card. in Clem. paſtoralis in princ. num. 8. de re iud. Felin. late in c. quoad conſultationē extr. codē Vant. d. c. num. 107. vſq. ad num. 118.*

177 Solebant etiam aliquando † in criminalibus Rei condemnari in pœnam pecuniariam, & in euentum non ſolutionis in-
178 fra certum tempus in pœnam corporalem iuxta doctrinam *Bald. in l. cum Iudex in fine C. de ſent. Specul. in tit. de ſent. §. ſpecies Clar. q. 43. verſ. quæro numquid.* Quod tamen hodie non videtur ſeruari. Multa alia quoque decreta in ciuilibus, fiunt
179 paſſim conditionaliter, in quibus ſemper ponitur clauſula ſi, & in quantum, & aliæ ſimiles: & hæc decreta licet videan-
180 tur incerta, ſuſtinentur tamen, ea ratione, quia ſatis videntur certa, ex quo paulo poſt certificantur, vel habentur pro certis, per relationem ad ius quod certū eſt. *Felin. in c. cum contingat extr. de off. deleg. Vant. d. c. num. 96.*

Quotidie etiam Iudices Eccleſiaſtici
181 † ferunt ſententiam excommunicationis ſub conditione, vel in diem, vt videmus in tribunali Aud. Cam. & tunc aduenientē
182 die, vel conditione, † retrotrahitur ad diem latæ ſententiæ, ita quod operetur ſuos effectus, ac ſi fuiſſet lata pure, videndus eſt *Franc. in c. præterea num. 11. & ſeq. extr. de appell.*

183 Poteſt etiam Iudex Eccleſiaſticus † abſoluere ad tempus, ex iuſta cauſa excommunicatum, etiam impœnitentem, & non petentem abſolutionem; eritque
184 iuſta cauſa, † vt puta, vt poſſit eſſe teſtis *Franc. in c. ad hæc quoniam num. 8. extr. de appell.*

185 Sentētia † debet quoque continere condemnationem, vel abſolutionem Rei, per verba condemno, vel abſoluo, aut illis equipollentia *l. præſes & l. cum Iudex. C. de ſent. l. 1. l. ait prætor. § 1. l. præſes. & l. in ſumm. ff. de re iud. glo. in l. diem proferre. § ſi plures. ff. de arbitr. Iaſ. poſt alios in l. 1. ff. de re iud.*

186 Sed declara † niſi ſententia eſſet declaratoria, quia ſufficit declarare factum
187 abſque expreſſione pœnæ, † dumodo illi certa pœna ſit a iure impoſita *Alex. conſ. 103. vol. 1. Felin. in c. Rodulfus & in c. præterea ex. de ſt. conſ. Vant. d. c. num. 90. & ſeq.*

188 Et omni caſu † debet Iudex de re de qua cognouit, iudicare, *l. de qua re ff. de Iud. c. cum ſemper de cauſ. poſſeſs. & propriet.*

189 Et terminare vniuerſam controuerſiam ac totum id, quod petitur *l. in hoc Iudicio ff. fam. hercīſ. l. etiam ff. de minor.*

190 Quia ſicut eſſet † nulla ſi ferretur ſuper non petitis *l. fin. vbi Bald. C. de fideicommiſ. liber. c. licet generali, vbi Fel.* declarat quan-
191 do † ſententia continens plus, vel minus libello, poſſit ſuſtineri, ex. *de Simon.*
192 niſi ſaltem virtualiter, & acceſſorie comprehendātur, vt docet *Bald. in d. l. fin. Vāt. d. c. num. 97.*

De ſententia ſuper parte eorum, quæ fuerunt petita.

Artic. V.

193 *Sententia lata ſuper parte ſolummodo eorum, quæ petuntur, an ſuſtineatur.*

194 *Amplia prædicta etiam in cauſa appellationis.*

Iudex appellationis debet primam ſententiam in totum confirmare, vel reuocare. ibid.

195 *Limita quando fuit minus probatum quam petitum: & qui plus petit, in expenſis condemnatur.*

196 *Sententia an poſſit ferri quoad petita.*

197 *Sententia poteſt ſuper parte rei diuiſibilis pronunciari.*

198 *Sententia tot ſunt, quot ſunt capitula.*

199 *Sententia an poſſit reſpectu aliorum litigantium differri.*

200 *Petitio quando dicatur continere capitula diuiſi-*

Digitized by Google

uisibilia, separata, vel connexa

191 *Sententia non potest diuidi, si iudicium sit indiuiduum.*

192 *Causa reconuentionis cum causa conuentionis debet vnica sententia terminari.*

193 *Sententia super reconuentione tenet, sine terminatione conuentionis, si non appelletur.*

194 *Arbitri possunt super parte negotij pronunciare, nisi aliter fuerit expressum.*

195 *Seutentia lata super parte petitorum quando sustineatur, remissiuè.*

193 ITa etiam si feratur † solummodo super parte eorum, quæ petuntur *d. l. in hoc iudicio, & d. l. etiam*; Proceditque hæc con-
194 clusio etiam in causa appellationis, † in qua Iudex debet primam sententiam in totum confirmare, vel reuocare, *l. eos, vbi glos. & DD. C. de appell.* Sed fallit hoc
195 Primo, quando † fuit minus probatũ,
196 quàm petitum, potest enim † ferri sententia quoad probata, licet qui plus petijt veniat in expensis condemnandus. *Guido-pap. decis. 27.*

Secundo si res deducta in iudicio est di-
197 uisibilis, † potest namque super parte pronunciari, quia quot sunt Capitula, tot
198 sunt sententiæ; sicut quando contra plures insimul inceptum fuisset iudicium,
199 † potest respectu vnius ferri sententia, & respectu aliorum differri, *d. l. non idcirco in princip. vbi Bartol. & alij ff. de iud. d. l. etiam, vbi glos. Bart. & alij not. ff. de minor. Dec. cons. 296. Capic. decis. 8.*

200 Et de hoc quando petitio † dicatur continere capitula diuisibilia, & separata, vel connexa, ad hoc vt possit super parte eorum valide pronunciari, remitto lectorem ad *Felin. in c. cum Ioannes ex. de fide Instrumentorum.*

Si verò iudicium est indiuiduum, non
201 potest † ferri sententia pro parte, nec contra vnum ex pluribus, sed debet omnia, & omnes comprehendere, *d. l. in hoc iudicio, vbi glos. Bart. Cuman. & alij, Dec. cons. 432.*

Eadem ratione, si Conuentus reconue-
202 niat Actorem, † debet causam reconuentionis vnica sententia cum causæ conuentiones (si ferri potest) terminare; alias da-
203 tur appellatio: † si tamen non appellatur sententia tenet. *l. quid tamen, ff. de arbitr l. 1. §. fin. vbi glos. & Angel. not. ff. quæ sent. sine appell. rescind.*

Tertio lim. in Arbitris, qui possunt
204 semper super parte † pronunciare, nisi in compromisso expressum fuerit, quod simul omnia terminare debeant, *d. l. quid tamen, & l. non distinguemus, §. cum plures eodem, Felin. post alios in c. cum inter Monaste-*

205 *rium.* † Vbi ponit regulam cum quatuordecim fallentijs, in quibus sententia lata, pro parte petitorum sustinetur, ex *de sent. & re iud. Vant. d. c. num. 99. & seq.*

De his quæ debet, vel non, continere Sententia.

Artic. VI.

206 *Sententia in se continens peccatum, est ipso iure nulla.*

207 *Causa, quæ facilè potest annullari, non est in sententia exprimenda.*

208 *Sententia est nulla, si causa in ea expressa est falsa, vel non iusta.*

209 *Decretum quomodocumque factum ex falsa causa, non sustinetur.*

210 *Restitutio in integrum est impetranda ante exceptionem falsi in sententia in rem iudicatam habita.*

211 *Sententia referens se ad acta expressè, vel enunciatiuè, quando sit nulla.*

212 *Causa quandonam sit in sententia exprimenda, remissiuè.*

213 *Iudex appellationis quomodo debeat confirmare sententiam, in qua fuit expressa falsa causa.*

214 *Sententia excommunicationis an debeat continere causam expressam.*

215 *Sententia criminalis solet continere causam condemnationis.*

216 *Sententia absolutoria in criminalibus quomodo fieri soleat.*

217 *Iudex debet cogere appellantem ad producendam primam sententiam.*

218 *Iudex non potest sententiam confirmare, nisi de illa constet, vel reuocare.*

219 *Iudex potest perpetuum silentium imponere appellanti, etsi illi non constet de prima sententia.*

220 *Auditores Rotæ quomodo disputare soleant de infirmatione, vel confirmatione sententiæ.*

221 *Commissio quod Iudex præfigat terminum appellato &c. quibus clausulis signetur.*

222 *Iudex potest definitiuè pronunciare, quando causa committitur arbitrio Iudicis.*

206 SEntẽtia vlterius † non debet continere in se peccatum, alias est ipso iure nulla, *c. venerabilibus, §. penult. de sent. excom. in 6. glos. & Felin. in c. per tuas extr.*
207 *eodem tit.* † Neque debet in ea exprimi causa, quæ facile potest annullari, *c. sicut, vbi Felin. extr. de sent. & re iud. glos. in c. 1. in ver. causam de sent. excom. in 6.*

208 Si enim causa expressa † est falsa, seu continet quomodocũq; expressũ, vel notoriũ errorem facti, quãuis sit relatiua ad acta, quæ non sunt, vel contrarium sonant,

Digitized by Google

est nulla, *Felin in c. inter cæteras, extra, de sent. & re iud. & in d. c. per tuas. Vant. d. c. num.* 126. Quod maxime procedit in de-
209 creto † quomodocumque facto ex falsa causa, etiam quod in parte esset vera *l. cum vero §. subuentum ff. de fideicom. libert. Bald. in d. l. fin. C. si ex fal. instr. l. si non sortem §. si autem ff. de condit. indebit. Vant. ibid. num.* 132. *verſ. limitatur*.

Et si prætenditur sententiam fuisse latã ex falsa causa, si transiuit in Iudicatum
210 antequam opponatur exceptio falsi, † debet impetrari restitutio in integrum, *Vant. d. c. num.* 134. Et vt tiro melius edo-
211 ceatur † quando scilicet sententia referens se ad acta expresse, vel enunciatiue, sit nulla, videat *Felin. in d. c. sicut*, vbi refert ali-
212 quos casus, in quibus debet exprimi causa, & in *d. c. inter cæteras, Affitt. decis.* 28. *in princ. & decis.* 47. *latissime Vant. d. c. num.* 128. *vsque ad num.* 134.

Si etiam in ea exprimatur causa falsa, iniusta, vel iniqua, & tamen constet ex processu, quod condemnatus veniebat
213 condemnandus, ex alio capite, † debet Iudex appellationis sententiam confirmare, ac in sua sententia exprimere causam iustam, & æquam, *l. fin. iuncta glos. ff. quod cum eo, Guidopap. decis.* 436. *num.* 12.

Limitatur hæc conclusio de non ex-
214 primenda causa. † Primo in sententia excomunicationis *c.* 1. *de sent. excom. in* 6.
215 Secundo in sententijs criminalibus, † in quibus solet exprimi, quod reus condemnatur de tali delicto, quia constat per testes, vel confessionem, eum illud commisisse, & è contra absoluitur, quia re-
216 pertus † fuit, vt inquiunt Criminales, non culpabilis, nec de iure punibilis, sed innocens *Alex. in l. properandum §. illo num.* 34. *C. de Iud. Clar. q.* 93. *in* 1. *verſ.*

217 Et si sumus in causa appellationis † debet Iudex cogere appellantẽ ad producẽdam primam sententiam, alias nisi de ea
218 constet, † non potest illam confirmare,
219 vel reuocare, licet possit imponere † perpetuum silentium appellanti, *Franc. in c. ex ratione extr. de appellat.* Et ideo DD. Auditores Rotæ numquam disputant de confirmatione, vel infirmatione sententiæ
220 † nisi transpotatis actis integre, & nisi data copia sentẽtiæ in summario positionis, quæ datur pro disputatione prædicta.

Et si tunc petatur Commissio per appellantem, qui non possit producere sententiam, quod Iudex præfigat terminum appellato ad docendum de sententia, & processu, quo elapso procedat prout in
221 prima, † signatur commissio cum clausu-
222 la, arbitrio Iudicis, † qui potest tunc definitiue pronunciare. *Vestr. lib.* 8. *c. de 2. instantia fol.* 156.

De Sententia in gradu appellationis.

Artic. VII.

223 *Iudex non potest causam appellationis cognoscere, nisi de appellatione constet.*
224 *Amplia etiam constare debere, quod legitime appellatio fuerit interposita.*
225 *Processus valet etiam non docto de appellatione super prolatione competentiæ Iudicis, nec appellatur.*
226 *Causa semper de partium consensu deuolui potest*
227 *Declara dumodo appellatio non sit deserta.*
228 *Sententia prima, etsi appellatio sit deserta, an possit confirmari, vel infirmari.*
229 *Iudex appellationis an possit sine commissione super desertione pronunciare.*
230 *Iudex potest addere, vel minuere articulos omissos in fauorem appellati aquiescentis primæ sententiæ.*
231 *Sententia quot modis, & ex quibus causis possit dici nulla.*
232 *Iudex debet quantum potest nullitates euitare.*
233 *Iudex debet iniustitiam, & iniquitatem in sententia euitare.*
234 *Sententia continens expressum errorem iuris, vel iniquitatem, est nulla.*
235 *Amplia etsi expresse se non referat ad acta.*
236 *Iniustitia manifesta tollit omnem præsumptionem, quam alias sententia habet.*
237 *Iniustitia manifesta impedit vt non possit sententia mandari executioni.*
238 *Sententia debet ferri secundum leges, ad euitandam iniustitiam.*
239 *Sententia lata contra ius, cuiuscumque Iudicis, est ipso iure nulla.*
240 *Ius commune quodnam intelligatur extra terras Ecclesiæ.*
241 *Ius commune quodnam intelligatur in terris Ecclesiæ.*
242 *Ius canonicum in materia peccati vbique est attendendum.*
243 *Iudex Ecclesiasticus an possit compellere Iudicem Secularem ad obseruandum canones.*
244 *Sententia lata contra statutum, vel constitutionem localem, est nulla.*
245 *Declara dumodo simus in notorijs, vt Iudex ignorare non potuerit.*
246 *Sententia lata contra consuetudinẽ, vel stilum probatum est nulla.*
247 *Sententiæ criminales debent ferri secundum legum & statutorum dispositiones.*
248 *Sententia continens maiorem pœnam, quàm disponit statutum, est nulla.*

Am-

Digitized by Google

249 *Amplia nullam esse non solum in excessu, sed etiam in totum.*

250 *Limita si adsit clausula, quod excessus reducatur ad debitam quantitatem.*

251 *Sententia sufficit quod sit declaratoria, quando reus in pœnam ipso iure incurrit.*

252 *Sententia declaratoria an & in quibus casibus non requiratur contra reum.*

253 *Sententia lata contra omnem opinionem, an sustineatur.*

254 *Iudex tenetur in sindicatu de sententia lata contra omnem opinionem.*

255 *Sententia lata contra rem iudicatam, an sustineatur.*

256 *Declara dūmodo fuerit exceptum, & feratur in diuersa instantia.*

257 *Limita tamen, prout remissiue habetur ad Felinum.*

258 *Sententia vt sit nulla, debet esse contra casum legis clarè, & patenter loquentis.*

259 *Sententia sustineri potest quando lex contraria habet plures intellectus.*

260 *Sententia vt sit nulla propter expressum errorem, qualis error esse debeat.*

261 *Sententia quando sit nulla propter errorem per relationem ad acta.*

262 *Sententia sustinetur quando opiniones sunt diuersæ, hinc inde tamen probabiles.*

263 *Declara quomodo tunc debeat iudicare iudex.*

264 *Iudex in pari opinione more rusticorum iudicat differentiam per medium secando.*

265 *Sententia non potest esse nulla, quando iudici est commissa decidenda secundum voluntatem.*

266 *Iudex, cui committitur causa ad suam voluntatem, an possit non seruare iura.*

267 *Iudex in criminalibus habens arbitrium imponendi pœnam, an, & quando corporalem, & mortis possit.*

268 *Iudex incompetens ratione maioris delicti an possit reum punire.*

269 *Sententia lata contra ius partis valet, & potest executioni demandari.*

270 *Limita tamen si esset lata contra personas priuilegiatas, & in specie quas.*

271 *Sententia lata non datis dilationibus, aut non factis probationibus, quando sit nulla.*

272 *Sententia quandonam lata contra ius partis dicatur.*

273 *Terminus ad probandum debet dari in ciuilibus, & criminalibus.*

274 *Terminus ad faciendum defensiones debet dari in ciuilibus, & criminalibus.*

275 *Reus defensionibus renunciare nequit.*

DEbet etiam Iudici constare de appellatione, quia non constito de ea,
223 non potest causam appellationis cognoscere, *c. Romana §. si vero, de appell. in 6. Rot. decis. 18. de appell. in antiqu. decis. 2.* 224 *eodem tit. in nou.* † Et quod legitime interposita fuerit *Egid. conclus. 684. Franc. in c. cum in Ecclesia extr. de appell.*

Si tamen Iudex pronunciat se Iudicem competentem, neque appellatur, vel alias eius iurisdictio quoquo modo prorogetur, 225 † valet processus, etiam non docto de appellatione *Franc. in d. §. si vero, Egid.* 226 *conclus. 84.* † Quia de consensu partium potest causa deuolui *Rot. decis. 21. & decis. 51. de appell. in antiq.* similiter ad instãtiam appellati, *Bald. in l. 2. C. vt lit. pend. Vestr. d. c. fol. 156. & seq.* Dummodo appellatio 227 † non sit deserta: de quo an scilicet possit 228 prima sententia confirmari, † vel infirmari, quando appellatio est deserta, videnda est *Rot. decis. 14. de appell. in nou.*

229 Iudex autem appellationis, an † possit super desertione appellationis absq; speciali Commissione pronunciare, videndæ sunt *decis. Rot. contrariæ, 17. & 72. de appell. in antiq. & decis. 24. & 76. eodem tit. in nou. Felin. in c. ex parte num. 8. extr. de rescript.*

Ad Instantiam etiam appellati acquiescentis primæ sententiæ † potest Iudex addere, vel minuere etiam articulos omissos in fauorem ipsius, *Rot. dec. 23. de re iud. in nou.* Reliquas nullitates sententiæ, & 231 quot modis, ac ex quibus causis possit dici nulla, videndæ sunt penes *Spec. in tit. de sent. §. iusta per totum, & in tit. de appellat. §. 2. vers. 18. DD. in l. prolatam C. de sent. & Vestr. d. cap. de proc. per totum.*

232 Sicut igitur † debet Iudex, vt dixi, quantum fieri potest, vitare nullitates, vt sententia sit rite lata, ita, imo multo magis 233 † debet vitare iniustitiam, & iniquitatem vt sit recte lata. Sententia enim continens expressum errorem iuris, vel notoriam iniquitatem ex eisdem actis, vltra iniu- 234 stitiam † est etiam nulla, *Abb. Felin. & alij* 235 *in c. per tuas extr. de sent. excom.* † Etiam quod expresse non referat se ad acta *Franc. in c. dilecto num. 153. vsq. ad num. 167 extr. de appell.*

236 Et manifesta iniustitia † tollit omnem præsumptionem, quam alias sententia habet pro se, *Felin in loc. alleg. late Vant. d. c. num. 126.* ita vt non † possit mandari 237 executioni, *Afflict. decis. 28. & 39.*

238 Et ideo ad euitandam iniustitiã, † debet ferri secundum leges, lata enim con- 239 tra ius † est nulla ipso iure, qualiscumque sit ille Iudex, etiamsi arbiter, vel Princeps, *l. 2. quando prouoc. non est necess. c. cum inter. extr. de re iud. l. si expressim. ff. de appell.*

240 Intelligiturq; † Ius commune, videlicet extr. terras Ecclesiæ Ius Ciuile, in

ter-

Digitized by Google

terris verò Ecclesiæ Ius Canonicum,
241 in his in quibus discordat à Iure Ciuili,
vt dixi supra, præterquam in materia pec-
242 cati, in qua vbique † Ius Canonicum attendi debet *c. si duobus, & c. super 2. extr. de appell. Gemin. in c. Abbate §. præfatus de sent. & re iud. in 6. Felin. in c. Ecclesia S. Mariæ num. 41. extr. de constit.*

Quinimo potest iudex Ecclesiasticus
243 compellere Iudicem sæcularem, † ad obseruandum Canones in materia peccati *c. decernimus. de sent, excom. in 6. c. licet de iur. eod. lib.* Et vtrobique *not. Gemin.*

244 Ampl, hanc conclusionem † primo in sententia lata contra constitutionem localem, vel statutum, dummodo sint pu-
245 blica, & notoria, † ita vt probabiliter Iudex ea ignorare non possit, *Vant. d. num. 124.*

246 Secundo in sententia lata † contra cõsuetudinem, vel stilum probatum, notorium, *Guidopap. decis. 292.*

Tertio non solum in causis ciuilibus,
247 † sed etiam in criminalibus, in quibus debet seruari dispositio legum, vel statutorum, in imponendis pœnis, *c. de causis cum ibi nota. extr. de off. delegat.*

Et si reus condemnetur in maiori pena,
248 quam statutum disponat, † sententia est nulla, non solum, quoad summam, in-
249 qua fuit excessum, † sed in totum, nisi in illa apponatur clausula, quod si senten-
250 tia condemnatoria sit excessiua, † ex tunc habetur pro reducta ad debitam quantitatem, quia eo casu valet vigore illius clausulę, *Bald. in l. certa in fin. C. quan. pro. nos. non est necess. Alex. in l. Iudex postquam, num. 26. ff. de re ind. Clar. q. 43. vers. quæro si Iudex, vsque in finem.*

Et in tantum est verum, seruandas esse leges, & statuta in imponendis pœnis, quod quando est imposita certa pœna,
251 quæ incurratur ipso iure, † non requiritur sententia condemnatoria, sed sufficit declaratoria incursus ipsius *c. cum secundũ de hæret. in 6.* vt videmus in delictis. *glos. in c. euidentia in ver. non indiget, extr. de accus. Clar. q. 9. vers. præterea quero.* †
252 Immo in aliquibus casibus etiam non requiritur declaratoria, quos refert remissiue *Felin. in c. præterea extr. de spons.*

253 Ampl. 4. vt procedat † etiam in sententia lata contra omnem opinionem Doctorum, licet enim fortassis non sit ipso iu-
254 re nulla, † tenetur tamen Iudex in Sindicatu, *Imol. Alex. & alij in l. qui Romæ, §. duo fratres ff. de verb. oblig. Iaf. post alios in l. cum prolatis ff. de re iud. Felin. in c. 1. extr. de const. Vant. d. c. num. 120.*

255 Ampliatur. 5. in sententia † lata, contra sententiam, quæ transiuit in iudicatum, quando exceptio rei iudicatæ fuit
256 opposita, etiamsi feratur in diuersa Instantia *l. 1. C. quando prouoc. non est necess.* Quæ tamen conclusio patitur multas dif-
257 ficultates, † ideo in hac materia videndus est latissime *Felin.* Qui dat sexdecim limitationes, per quas ferri potest sententia contraria, *vt in c. inter monasterium extr. de sent, & re indic. Vant. in d. c. num. 125.*

Limitatur prædicta principalis conclu-
258 sio, primo, vt procedat in sententia † lata contra casum legis, quæ clare, & patenter loquatur: alias si haberet plures in-
259 tellectus, excusaretur Iudex, † & sustineretur sententia lata contra eum, *Bartol. Imol. Alex. & alij in d. l. cum prolatis. Vant. d. num. 118.*

260 Lim. 2. quando error iuris est † expressus verbis claris in sententia, neque potest defendi prętextu alienæ consuetudinis, & irrationabilitatis, *Felin. in l. 1. ff. de re iud. Vant. d. c. num 122.* vbi late declarat, quando sententia dicatur nulla,
261 † ex eo, quod contineat errorem, per relationem ad acta: de quo etiam videndus est *Felin. in d. c. inter cæteras.*

Limitatur 3. si in aliquo articulo essent
262 † opiniones diuersæ, omnes tamen
263 hinc inde probabiles, quia tunc potest
264 & debet Index more Rusticorum † differentiam per medium secare iuxta *l. Nesennius de negoc. gest. l. antiqui. vbi Angel. ff. si pars hæred. pet. Bart. in l. si duo col. fin. ff. vti possid. Anchar. cons. 210. Boer. decis. 42. num. 39.*

265 Lim. 4. in Iudice, † cui vel causa fuisset commissa decidenda, secundum eius vo-
266 luntatem, quia tunc potest † non seruare iura, de quo tamen videndus est latissime *Felin. in c. canonum statuta num. 15. extr. de const.* vel si non reperitur imposita certa pœna illi casui, quia forsan est arbitraria Iudicis *c. de causis cum ibi notatis, ex. de off. deleg.*

Quando vero in criminalibus datur facultas Iudici imponendi pœnam eius ar-
267 bitrio, † quam pœnam, an, & quando corporalem, vel mortis arbitrari possit, videndus est latissime *Felin. in. c. ex parte num. 21. extr. de const. in c. inquisitionis extr. de accusat.*

Quinto declara prædictam conclusionem, quod quamuis sit imposita certa pœna delinquenti, ratione delicti in territorio Iudicis commissi, si tamen Reus commisit alia delicta, propter quæ Iudex ob incompetentiam ratione loci, vel aliam ob causam, non potest ipsum punire

Digitized by Google

268 nire, † poterit tamen ratione aliorum delictorum procedere, & potest pœnam aggrauare *Clar. in §. furtum vers, sed pone, & q. 39. in fin.*

Sexto in sententia lata contra Ius par-
269 tis †, quia valet, potestque mandari executioni, si non appelletur, *Capic. decis. 1.*
270 dumodo † non feratur cõtra personas priuilegiatas, vt minorem, Fiscum, Ecclesiam, vel absentem. *DD. in l. diuus ff. de re Iud. l. si Prætor, §. Marcellus, vbi Bart. & alij ff. de Iud. cum alijs relatis per Vant. d. c. num. 132.*

Est videndum etiamin proposito, quando sententia lata, non datis dilationibus,
271 aut nullis factis probationibus, † sit nulla, *apud Franc. in c. dilecto n. 153. vsque ad num. 167. ex. de appell.*

272 Diciturque lata † contra Ius partis, quando fertur nullis existentibus probationibus, vel illis nulliter factis, *Afflict. d. decis. 28. & decis. 47.*

273 Aduertendum est tamen, quod debet dari † terminus ad probandum in ciuili-
274 bus, & in criminalibus ad † faciendas de-
275 fensiones, neque potest Reus illis † renunciare, vt dixi supra.

An, & quando fieri debeat condemnatio expensarum.

Art. VIII.

276 *Victus victori in expensis condemnari debet in quacumque sententia.*
277 *Amplia, etsi expensæ petitæ non fuerint.*
278 *Amplia etiam procedere tam in ciuilibus, quã in criminalibus.*
279 *Procurator fisci debet de iure condemnari, etiã ipse in expensis.*
280 *Procurator fisci hodie succedit loco querelãtis.*
281 *Limita tamen, prædicta de consuetudine non procedere.*
282 *Procurator fisci persequens aliquem dolosè, & calumniosè, in expensis debet condemnari.*
283 *Aduerte, hoc quoque nunc in desuetudinem abiisse.*
284 *Iudex lata diffinitiua non potest se vlterius in causa intromittere.*
285 *Iudex lata diffinitiua an, & quando possit in expensis condemnare.*
286 *Iudex seruans condemnationẽ expensarum in sententia poterit illam, quandocunq; facere.*
287 *Aduerte tamen dubitari an possit expensarum condemnatio reseruari.*
288 *Expensarum condemnatio, vel solum taxatio, an reseruari possit in definitiua.*
289 *Expensarum taxatio solum reseruatur in definitiua iuxta communem praxim.*
290 *Expensarum condemnatio lata interlocutoriæ potest suppleri vsque ad definitiuam.*
291 *Iudex an faciat litem suam non condemnando victum in expensis, si in libello petantur.*
292 *Appellatio ab omissione condemnationis expensarum potest interponi.*
293 *Expensarum condemnatio potest fieri etiam in tertia instantia.*
294 *Iudex an possit condemnare victum in expensis factis in prioribus instantijs.*
295 *Expensarum condemnatio, quando censeatur facta pro omnibus instantijs.*
296 *Amplia tam si à definitiua, quam ab interlocutoria fuerit appellatum.*
297 *Expensarum condemnatio procedit in illo, qui temere litiganit.*
298 *Litigans ex iusta causa an possit in expensis condemnari.*
299 *Expensarum condemnatio de stilo curiæ fere contra omnes victos fertur.*
300 *Expensarum condemnatio an procedat in contumace.*
301 *Contumax etsi iustam causam habeat pro se in lite, an in expensis debeat condemnari.*
302 *Expensæ debentur tantum iudiciales, non autem extraiudiciales.*
303 *Declara tamen, de iure omnes deberi.*
304 *Expensarum condemnatio, quando possit, & debeat fieri, & suppleri in qualibet instãtia.*
305 *Fructuum condemnatio, quando extendatur ad perceptos, & percipiendos, & illos, qui percipi potuerunt.*
306 *Et quid si à die litis contestatæ, vel possessionis adeptæ.*
Et quid dicendum in bonæ, vel malæ fidei possessoribus. ibid.

PRo quocumque ergo feratur senten-
276 tia, † debet victus victori in expensis
277 condemnari, etiamsi petitę † non fuerint, *l. properandum C. de Iud. l. calumniam C. de pœn. Innoc. & alij in cap. fin. ex. de dol. & contum. in cap. sæpe ex. de appell. Rot. dec. 47. de appell. in nou.*

278 Quę concl. explicatur † primò, vt procedat non solum in ciuilibus, sed etiam
279 in criminalibus, debetque de Iure † Procurator fisci, qui hodie regulariter succedit loco † querelantis, & accusatoris, con-
280 demnari in expensis, *l. prima C. de sumpt. recup. lib. 10. & l. prima C. de decur. eod. lib.*
281 licet † de consuetudine non seruetur, *Guidopap. decis. 269.*

Si tamẽ dolosè, & calumniosè aliquem
282 persequeretur, † deberet ipse quoque in expensis condemnari, vt priuatus, & ita pluries seruatum fuisse testatur. *Clar.*
283 *q. 10. vers. sed nunquid,* † quod tamen abijt hodie in desuetudinem.

Ampl. 2. quod licet Iudex lata senten-
tia

284 tia diffinitiua † non possit vlterius se in causa intromittere, *l. Iudex postquam ff. de re Iud.* Potest † tamen in expensis condemnare, dummodo eadem die id fiat, *l. Paulus de re iud. ca. cum appellationes, iuncta glos. in verb. eod. de appell. in 6. l. terminato C. de fruct. & lit. expens.*

Quinimò reseruando sibi in sententia
286 condemnationem expensarum, † poterit deinde quandocunque in expensis condemnare, *Bart. & aly in d. l. terminato Abb. & Franc. in d. c. sæpe. Vestr. lib. 8. Capic. dec. 2. & 3. Instan. fol. 256.* sed quia multi contra-
287 riam opinionem tenuerunt, scilicet quod
288 condemnatio expensarum non possit reseruari in sententia diffinitiua, † sed solum taxatio, vt per Felin. *in c. significauerunt, ext. de except.* ideo tutius est sequi commu-
289 nem praxim, † reseruando solum taxationem, iuxta doctrinam *Bart. in d. l. terminato.*

290 Lata verò sententia interlocutoria † potest Iudex semper, vsque ad diffinitiuam condemnationem expensarum supplere, *Innoc. in d. cap. sæpe. Vestr. d. fol. 256.*

Tertio, quod si expensæ in libello peti-
291 tæ fuerunt, † Iudex facit litem suam, non condemnando victum, *Glos. in l. omnem honorem C. quando prouoc. non est necess. glos. & DD. in c. fin. ext. de rescript. Franc. in d. c. sæpe, & Vestr. d. fol. 256.*

292 Quarto videtur appellandũ ab omissione condemnationis expensarum, *Guidopap. decis. 436. q. 55. & late Felin. in d. cap. significauerunt.*

Quinto est aduertendum, quod huiusmodi condemnatio expensarum † potest
293 fieri etiam in tertia instantia, & condem-
294 nari victus, etiam † in expensis factis in prioribus instantijs; imò si simpliciter cõdemnetur in 3. instantia, neque adsint il-
295 la verba, coram nobis factis, † censetur in expensis omnium instantiarum condemnatus, *Felin. in d. cap. significauerunt, Put. dec. 1. de expensis.*

299 Et hoc siue † appellatum fuerit à diffinitiua, siue ab interlocutoria, *Affliict. decis. 42.*

297 Hæc conclusio modo limitatur †. Primo, vt procedat in illo, qui temere litigauit, *l. eum quem temere ff. de Iud. l. propendum. Sed autem* C. *eodem.* Non autem †
298 in illo, qui iustam causam litigandi habet, *l. qui solidum ff. de leg. 2. glos. in c. finem litibus, ext. de dol. & contum.* exemplum datur, quando quis obtinuit sententiam fauorabilem, quæ reuocatur ex nouiter deductis, *Rot. dec. 10. de dol. & cont. in nou.* de quo etiam vide late *Guidopap. decis. 426. q. 48.* Et quæ dicam tit. particulari.

Hoc tamen de stilo Curiæ non seruatur,
299 Sed fere † omnes indistinctè condemnantur, *Vestr. d. fol. 256. col. 1. in fine.*

300 Similiter non procedit in contumace, † vt in appellante, qui appellationem non
301 prosequitur, qui debet † condemnari in expensis ratione contumaciæ, quamuis habuerit iustam causam litigandi, *glos. in cap. finem litibus in ver. expensas, ext. de dol. & contum. Franc. in d. cap. sæpe n. 49.*

Limit. 2. in expensis solum iudicialibus, † non autem in viaticis, & alijs factis
302 extra iudicium, & hoc de stilo Curiæ, *Cass. dec. 13. de rescript. & Vestr. d. c. fol. 256.*
303 licet de iure † deberet, etiam in alijs condemnari *d. l. eum quem temere.*

De hac autem materia condemnatio-
304 nis expensarum, † quando possit, & debeat fieri in quauis instantia, & suppleri, vide latissimè *Franc. qui illam tractat per decẽ, & octo quæstiones in d. cap. sæpe n. 42. cum seq.* & quę dicam tit. de fruct. & lit. expẽsis.

Quando autem pars veniat condem-
305 nanda in fructibus, † an teneatur ad perceptos, vel percipiendos, aut qui percipi potuerunt, à die litis contestatæ, vel
306 possessionis adeptæ, † quid in bonæ, vel malæ fidei possessoribus, vide remissiuè *Cassad. decis. 1. de caus. possess. & propriet.* & quæ dicam d. capite.

Quæ sint Iudici fugienda.

Artic. IX.

307 *Iudex debet cauere ne partes expensis frustra fatigentur.*
308 *Iudex quoque suppleat vbi desunt Aduocati.*
309 *Reus vincit, & debet absolui per non ius actoris.*
310 *Iudex ex officio repellat actorem, si cognoscit ex iuribus reum nihil debere.*
311 *Iudex debet ad sententiam maturè, ac deliberatè properare*
312 *Iudex non condemnet præcipiti persuasione, quem culpa non grauat.*
313 *Iudex in iudicando aduertat, ne cogatur erubescendo varietate, quod iusserit, immutare.*
314 *Iudex in iudicando quid præ oculis habere debeat.*
315 *Sententia non debet ferri prece, odio, timore, vel fauore.*
316 *Sententia, vt supra lata de rigore iuris tenet, sed Iudicem damnat.*
317 *Restitutio competit aduersus sententiam, odio, prece, timore, vel fauore latam.*
318 *Sententia lata ex corruptione pecuniæ, est ipso iure nulla.*

Sen-

Digitized by Google

319 *Sententia, vt ſupra lata ab arbitro non eſt nulla, ſed competit reſtitutio.*

320 *Sententia lata prætextu iuramenti falſi, vel ex corruptione, aut ſubornatione Procuratoris, an nulla.*

321 *Iudex in iudicando, aduertat ne aliquid propriæ vindictæ, aut vltioni indulgeat.*

322 *Iudex, quando puniatur propter paſſionem, aut munera accepta.*

323 *Sportulæ iudicum quales eſſe debeant in cauſis Rotalibus.*

324 *Sportulæ cauſarum extra Rotam, & coram iudicibus ordinarijs, quænam ſint.*

325 *Sportulæ, ſeu ſalarium iudici debetur in cauſa laboranti, etſi partes concordent.*

IN omnibus autem ſupraſcriptis, quæ ad ſententiam ritè, & rectè ferendam
307 pertinent, diligenter conſiderandis, † aduertat etiam Iudex ne partes expenſis fruſtra fatigentur, ſuppleatq; ipſe, vbi de-
308 ſunt † Procuratores, & Aduocati; quod ſanè ſeruare vidi in noſtra Curia propter excellentiam iudicantium; vt puta non ſolum ſi Actor non probat, Reum abſol-
309 uat, cum ſufficiat vincere per non † Ius Actoris, etiamſi de non Iure ſuo conſtet, *c. 1. ext. vt Eccleſiaſtica. Rot. dec. 7. de except. in antiq. Stafil. c. 7. n. 5. fol. 291.*

Sed etiamſi ex facie literarum, vel In-
310 ſtrumenti conſtat aliquid non deberi; † Actorem ex officio, etiam Reo non excipiente repellat, *Caſſad. dec. 10. de reſcript.*

311 Ad expeditionem ergo properet, † maturè tamen, & deliberatè, nè legitimas
312 defenſiones partium abripiat, † neq; præcipiti perſuaſione condemnet, quem culpa non grauat; nè deinde erubeſcenda
313 varietate † immutare cogatur, quod iuſſerit, vt inquit *tex in l. fin. C. de mod. mulct.* & habetur *in c. Deus omnipotens 2. q. 6. in c. quæro 6. q. 1.* cum alijs adductis per *Parid. de Put. in tract. ſindic. §. An ſi Iudex.*

314 Poſtremò pronunciet, † habeatq; præ oculis verba *tex.* ſemper menti tenenda *in c. 1. de ſent. & re iud. in 6.* dictumq; illud Prophetæ: Væ vobis, qui iudicatis ter-
315 ram, quando iudicabimini; † non enim debet ferri ſententia prece, timore, odio, vel fauore, quia quamuis de rigore Iuris
316 teneat; † damnat tamen Iudicem, &
317 petit reſtitutio parti aduerſus eam, *Card. in Clem. paſtoralis de ſent. & re iud. in fin.*

Lata verò propter dolum ex corruptione pecuniæ, ſiue corrumpatur Iudex,
318 Procurator, aut Aduocatus, eſt † ipſo Iure nulla, *Card. in Clem. 1. n. 5. & n. 27. de for. comp.*

Licet in arbitris non ſit nulla ipſo Iure,
319 ſed ſolum competat † reſtitutio, vel exceptio, *Card. in dicta Clem. paſtoralis.*

320 At ſi corrumpatur, vel ſubornetur † Procurator, aut feratur prætextu iuramenti falſi, quando ſit nulla; videndus eſt *Vant. c. de null. ex defect. proceſ. n. 135. vſque in fin. cap.*

Aduertat etiam Iudex; nè in iudican-
321 do, † aliquid indulgeat vltioni, & vindictæ propriæ iniuriæ, *vt per Card. in dicta Clem. paſtoralis.*

322 Quando Iudex † puniatur ob paſſionem, vel munera accepta, eſt videndus *Boer. dec. 153.*

323 Sportulę † Iudicum quales eſſe debeant in cauſis Rotalibus; videndus eſt *Refor. Rot. facta per Pium IV. & Paulum V. tit. de ſportul. & tit. de Auditor. Rot. in fin.*

In pendentibus extra Rotam, & coram
324 Iudicibus ordinarijs, † videndæ *reformationes Tribun. ordin.* indicatas loco citato. Certum eſt autem, quod quando Iudex
325 laborauit in cauſa, † debetur illi ſalarium, ſeu ſportulæ, & propina, etiam quod partes concordent, *Gloſ. & Gemin. in c. ſtatutum §. Aſſeſſorem de reſcript. in 6.* & latè *Gratia. c. 561. n. 34. cum ſequentibus, ſicque fuit praticatum à plena Camera anno 1654. coram Illuſtriſs. Pallauicino inter Hippolytum Daccium mercatorem, & Nicolaum Simoninum appaltatorem duorum pro centenario.*

An Iudex latæ ſententia poſsit ſe ingerere.

Artic. X.

326 *Sententia diffinitiua an de partium conſenſu poſſit reuocari, corrigi, vel immutari.*

327 *Iudex poſtquam functus eſt officio, ſuo non debet ſe amplius intromittere,*

328 *Limita tamen in Iudice ordinario, vel delegato ad cauſarum vniuerſitatem.*

329 *Iudex delegatus ad cauſarum vniuerſitatem, æquiparatur ordinario.*

330 *Iudex an, & qui poſſit ſententiam ſuam reuocare notoriè iniuſtam.*

331 *Iudex an, & qui poſſit reuocare ſententiam, quæ non tranſit in iudicatum.*

332 *Iudex poteſt ſententiam reuocare officio Iudicis nobili expeditam.*

333 *Officium Iudicis nobile durat poſt ſententiam.*

334 *Iudex poteſt ſententiam latam reuocare per reſtitutionem in integrum.*

335 *Iudex poteſt ſententiam reuocare latam prætextu priuilegiatæ probationis.*

336 *Sententia ex iuris præſumptionibus lata poteſt apparente veritate reuocari.*

337 *Iudex delegatus an poſſit reuocare ſententiam nullam ex non ſeruata forma reſcripti.*

338 *Iudex delegatus poteſt iterum pronunciare, quando non obſeruauit reſcriptum.*

339 *Sententia interlocutoria, & grauamen poteſt quandocumque à Iudice reuocari.*

340 *Amplia etiam inuitis partibus, & etſi ab ea appelletur.*

Limita tamen dummodò non fiat ad petitionem partis. ibid.

341 *Iudex poſt reuocationem interlocutoriæ poteſt prouidere in negotio principali.*

342 *Sententia quoad Iudicem nunquam tranſit in iudicatum.*

343 *Epiſcopus an, & quando poſſit interlocutoriam ſui Vicarij reuocare.*

344 *Vicarius an, & quando poſſit interlocutoriam ſui Epiſcopi reuocare.*

345 *Sententia interlocutoria, quando habet vim diffinitiuæ, regulatur vt diffinitiua.*

Iudex interlocutoriam vim diffinitiuæ habentem an poſſit reuocare. ibid.

346 *Sententia interlocutoria non poteſt reuocari, quando expirat officium Iudicis.*

347 *Sententia non poteſt reuocari, quando bis fuit appellatum, & bis confirmata.*

348 *Sententia lata de conſenſu partium an poſſit reuocari.*

349 *Sententia prædicta non poteſt reuocari, niſi aliqua ſubſiſtente cauſa.*

350 *Sententia non poteſt reuocari, ſi delegatus, vel arbiter detulit appellationi, & quare.*

351 *Limita in Iudice ordinario, ſed quando.*

352 *Iudex delegatus poteſt re integra interlocutoriam reuocare.*

Aduerte tamen dubium eſſe, an fieri poſſit de conſenſu ſolius reuocantis. ibid.

353 *Sententia neque poteſt reuocari, ſi fuiſſet appellatum ad Papam, &c.*

354 *Sententia interlocutoria executioni demandata an poſſit reuocari.*

355 *Sententia non poteſt reuocari, quando Iudex interlocutus fuit ſupra declaratione ambigui.*

356 *Sententia lata ſuper exceptionibus peremptorijs an poſſit reuocari.*

357 *Declara tamen tunc poſſe reuocari per Iudicem appellationis.*

358 *Sententia lata ſuper exceptionibus non reſpicientibus directè ea ſam, an poſſit reuocari.*

359 *Aduerte, quod ſi tunc non appelletur, ſententia tranſit in iudicatum quoad partes, & Iudicem.*

360 *Sententia diffinitiua, vel interlocutoria quando poſſit per ordinarium, vel delegatum reuocari.*

361 *Sententia an, & quando poſſit in vno capite ſubſiſtere, & in alio eſſe nulla.*

362 *Iudex poteſt ex eiſdem actis pronunciare, ſi nullitas prouenit ex ſola ſententia.*

363 *Acta ſi ſint nulla, vel pars ipſorum, an debeant irritari, & reſtaurari.*

364 *Iudices in Curia ſolent appellantes ab interlocutorijs reponere.*

365 *Appellatio à petitione decreti an liceat.*

366 *Commiſſio cauſæ appellationis quomodo ſignetur, ſi adſit grauamen, & Iudex procedat in reponendo.*

LAta ſententia diffinitiua, ſi ſit nulla, vel iniuſta ex quocumque capite; in-
326 inſurgatque nullitas, vel iniuſtitia; † non poteſt per Iudicem, qui eam tulit, etiam de conſenſu partium reuocari, corrigi, vel mutari: quia cum functus ſit officio
327 ſuo, non † debet amplius ſe in cauſa intromittere, *l. Iudex poſtquam ff. de re iud. Gloſ. in l. ſi diuerſa, C. de tranſaction.*

328 Limitatur hæc concluſio in Iudice † ordinario, & delegato ad vniuerſitatem
329 cauſarum, † qui æquiparatur ordinario, qui in aliquibus cauſis poſſunt ſententiam
330 ſuam reuocare. Primo, quando eſſet † notoriè iniuſta, & hoc conſtaret ex confeſſione partis, vel probationibus factis
331 parte non opponente. † Secundo, ſi ſit talis, quod non tranſeat in iudicatum,
332 vt puta lata contra matrimonium. † Tertio, quando fertur ſuper his, quæ officio
333 Iudicis nobili expediuntur: Durat enim † poſt ſententiam officium Iudicis nobile.
334 Quarto, quando † fit per reſtitutionem in
335 integrum. Quinto, quando fertur † prætextu probationis priuilegiatę, vt puta ex dictis teſtium deponentium de credulitate, vel ex iudicio peritorum; quia
336 cum ſit lata ex præſumptionibus Juris, † poteſt ſemper apparente veritate in contrarium, reuocari, *Franc. in c. cum ceſſante n. 7. ext. de appell. & in c. dilecto n. 84. ex. eod.*

Limitatur ſecundò principalis concluſio etiam in Delegato, † quando nullitas
337 procedit ex non ſeruata forma reſcripti †
338 quia tunc poteſt iterum pronunciare, *Franc. in d. c. dilecto n. 83. & 85.*

339 Interlocutoria verò, ſeu grauamen † poteſt per Iudicem ordinarium, & delegatum, quandocumque etiam inuitis par-
340 tibus, † etiamſi ab ea appelletur, dummodò non fiat ad petitionem partis, re-
341 uocari, † poteſtque Iudex poſt reuocationem procedere in negocio principali non obſtante appellatione, quia quoad
342 Iudicem nunquam † tranſit in iudicatum, *l. quod iuſſit, ff. de re iud. c. cum dilecto, vbi Gloſ. ext. de elect. d. c. cum ceſſante, vbi Franc. in princ. vſque ad num. 6. & num. 31.*

Et in omnibus caſibus, in quibus Iudex
343 poteſt ſuam interlocutoriam reuocare, † poterit etiam Epiſcopus reuocare interlocutoriam Vicarij, ſicut ipſemet Vica-
344 rius † poſſet, quia cenſetur idem Tribunal,

Digitized by Google

nal, *Franc. in c. dilecti n.50. ext. de appell.*

Limitatur primò, quando interlocutoria habet vim diffinitiuæ, † quia tunc in hoc regulatur vt diffinitiua. Secundò, in Delegato, quando per talem interlocutoriam † expirat officium Iudicis, vt puta, si pronunciat se Iudicem incompetentem, non procedendo ad vlteriora, & similia, & ab ea appellatur. Tertio, si bis fuisset † appellatum, & semper fuisset confirmata. Quartò, si sit lata de consensu partium; tunc enim ad petitionem vnius partis non † potest reuocari, nisi subsistente aliqua causa. Quinto, quando Iudex Delegatus, vel Arbiter † detulit appellationi, quia abdicat à se omnem iurisdictionem, secus in ordinario: † si tamen partes de consensu non obstante delegatione vellent ad Iudicē, à quo redire, posset etiam Delegatus re integra interlocutoriam † reuocare: an verò de consensu solius reuocantis? dubium est. Sextò, quando fuit † appellatum ad Papam, & causa appellationis commissa. Septimò, si fuisset appellatum ad inferiorem, & lis contestata coram Iudice ad quem. Octauò, quando † interlocutoria esset mandata executioni: tunc enim non potest reuocari, nisi de consensu partium, vel prout aliqui voluerunt, saltem cum causæ cognitione. Nono, quando † Iudex interlocutus fuit super declaratione verbi ambigui in sententia. Decimo, quando † fuit lata super exceptionibus perēptorijs, vel alijs iudicium nullum reddentibus, quia tunc licet nō posset reuocari per eundem Iudicem, si non fuit appellatum, † poterit tamen reuocari per Iudicem appellationis à diffinitiua, si ab ea appelletur. Vndecimus, quando † fuit lata super exceptionibus, non respicientibus directè causam principalem, nec iudicium nullum reddentibus: tunc enim, si non appellatur, transit † in iudicatum, quo ad partes, & Iudicem, vt si pronuncietur super exceptionibus dilatorijs, vel condemnatione expensarum; vt latè *Franc.* qui ad præmissa multa allegat, & cumulat *in d. c. cum cessante n.8. vsque ad num.31.* Videndus est etiam ad prēmissa, quando diffinitiua, vel interlocutoria † possit per ordinarium, vel Delegatum reuocari, *Franc. in c. ex ratione num.82. ext. de appell. Rot. decis.38. 142. & fin. de appell. in antiq. decis.9. & 12. eodem tit. in nou. decis.17. de re iud. in nou.* videndus est etiam *Felin. in c. in literis ext. de off. deleg.* vbi limitat *d. l. Iudex postquā*, pluribus modis, & *in c. qualiter, & quando ext. de accusat. Vant. c. de null. iurisd. ordin. n.114.*

Nota tamen vnum, quòd quando sententia continet plura capita diuisibilia, si nullitas oriatur ratione rei, vel formę † potest in vno capite esse nulla, in alijs verò subsistere, quia vt diximus, quot sunt capita, tot sunt sententiæ, *Iaf. in l. fin. ff. de iurisd. om. Iud. Vant. eod cap. n.3.*

Et quando Iudex ordinarius reuocat sēntentiam suam, etiam diffinitiuā, tanquam nullam, ac denuò procedit; si nullitas proueniat ex sola sententia, potest ex eisdē actis pronunciare; si vero acta sunt nulla, vel pars ipsorum, † debent illa nulla tantum irritari, & iterum instaurari, *Franc. in d. c. dilecto n.86. ext. de appell.*

Solent etiam † Iudices in Curia appellantes ab interlocutorijs reponere, prout sæpius vidi in Curia Capitolina: & si pars aduersa appellat à repositione, † eam quoque reponere, & sic plures facere repositiones; si tamen verè existat grauamen, & Iudex procedat in reponendo, † datur Commissio causæ appellationis, cum clausula, non obstante, quod Iudex animo forsan magis grauando, appellantem reposuerit, *Galef. q.36. n.2. & 27. vsq; ad num.30. fol.201.*

De Sequestro.

Cap. IX.

Quo casu concedatur sequestrum in genere.

Artic. I.

1 *Sequestrum est de iure regulariter prohibitum.*
2 *Declaratur tamen pluribus casibus concedi, remissiuè.*
3 *Sequestrum specialiter datur pendente lite in beneficialibus.*
4 *Sequestrum in casu prædicto potest fieri ab Ordinario super possessione, & fructibus.*
5 *Ampliatur præcipue superueniente timore dilapidationis.*
6 *Sequestrum, si non apponatur ab Ordinario, potest apponi ab Auditoribus Rotæ.*
7 *Ampliatur etiam ab Auditoribus posse apponi non expectato Ordinario.*
8 *Sequestrum antiquitus sub plumbo solebat relaxari.*
9 *Sequestrum hodie quomodo relaxetur, & à quibus.*

1 SEquestrum regulariter de iure † prohibetur, *toto tit. C. de prohib. sequestr. pos. & dicit Rot. in Brundusina bonorum 23. January 1649. coram R.P.D. Meltio, post Labirint.*

Digitized by Google

2 rint. credit. fol. 17. Attamen conceditur in † pluribus casibus, quos refert *Glos. c. toto tit. ext. de sequestr. possess. & Vbert. de mod. & rat. citan. par. 3. form. 4. pag. 115. & Pen. decis. 304. & 313.*

3 Et inter alios dabitur casus, quando † lis erit in beneficialibus; lata enim prima sententia diffinitiua contra possessorem, Ordinarius loci, in quo situm est beneficium, † potest sequestrare possessionem, & fructus donec lis finiatur, *Clem. vnic. vbi Glos. & Card. n. 55. de sequestr. poss. & fruct.*

5 *Pen. dec. 33.* præcipuè si aderit timor dilapidationis. *Rota in dicta Brunduſina*, licet ibi loquatur in profanis.

Quia verò, vt plurimum Ordinarij erant

6 negligentes apponere dicta sequestra, † Innocentius VIII. dedit facultatem Auditoribus Rotæ, illa apponendi, vt annui supra sub *tit. de Iudice, loquen. de S. Rota* etiam

7 non † expectato Ordinario, in causis coram ipso vertentibus; & antiquitus huiusmodi sequestra † solebant relaxari sub

8 plumbo, ita disponente Regula Cancellariæ.

Hodie autem indistinctè in Commissionibus derogatur, illi regulæ, † conceditur q; quod Auditores sub paruo sigillo sequestra relaxent, *Vestr. lib. 1. c. de off. contrad. fol. 14.*

9

Quibus casibus concedatur in beneficialibus.

Artic. II.

10 *Sequestrum potest ferri tam in possessorio, quam in petitorio.*

11 *Sequestrum possunt relaxare Auditores ex officio, etsi pars non petat.*

12 *Sequestrum potest decerni etiam post sententiam, etiam per Iudicem appellationis.*

13 *Sequestrum datur non solum ad fauorem principalis, sed etiam subrogati.*

14 *Sequestrum decernitur contra possessorem, vnica sententia lata in petitorio.*

15 *Sequestrum conceditur non obstantibus quibuscumque obtentis in partibus, etiam in petitorio.*

16 *Appellans à sententia non censetur appellasse à sequestro, nisi expressè.*

17 *Sequestri decretum an suspendatur, si dicatur de nullitate sententiæ.*

18 *Ampliatur etiam per expressam appellationem, etiam à tertio interpositam.*

19 *Limitatur, quando in appellatione exprimitur rationabilis causa.*

20 *Sequestrum an duret, & quousq; reuocata sententia, cuius vigore fuit decretum.*

21 *Iudex à quo, an, & quomodo possit post delationem procedere ad sequestrationem.*

22 *Cautio regulariter dicitur medicina sequestri,*

23 *Sequestrum an tollatur per cautionem.*

24 *Sequestrum decretum cum causæ cognitione, vel lege permittente, non tollitur per cautionem.*

10 HIuſmodi concluſio de ſequeſtrando, &c. Ampliatur primo, † ſiue feratur in petitorio, ſiue in poſſeſſorio, *d. Clem. vnic.*

11 Secundo, vt Auditores † poſſint ſequeſtrum relaxare ex officio, quamuis pars non petat, *Caſſad. deciſ. 5. de ſequeſtr. poſſeſſ. & fruct.*

Tertio, vt poſſit decerni non ſolum in dicta ſententia, prout regulariter fieri ſo-

12 let, † ſed etiam ſequenti die poſt ſententiam, etiam per Iudicem appellationis, *Caſſad. d. deciſ. 5. Veſtr. lib. 7. c. de ſequeſtr. poſſeſſ. fol. 202.*

Quarto, quod datur non ſolum ad fauo-

13 rem illius pro quo lata eſt ſententia, † ſed etiam ſubrogati, dummodo ſubrogatio fuerit canonizata, & intimata aduerſario, *Caſſad. deciſ. 1. de dilat.*

Quinto, etiã quamuis poſſeſſor obtinuit tres ſententias, & rem iudicatam pro ſe in

14 poſſeſſorio; † nihilominus ſi deinde feratur vnica in petitorio contra ipſum, debeatur ſequeſtratio, *Card. in d. Clem. vnic. Caſſad. deciſ. 2. tit. eod. Veſtr. d. fol. 202. & ſeq.*

15 Sexto, vt decernatur, † non obſtantibus quibuſcumq; ſententijs fauorabilibus obtentis in partibus, etiam in petitorio, *Card. Caſſad. & Veſtr. vbi ſup.*

Septimo, quod quamuis appelletur à ſententia, in qua decernitur ſequeſtrum, etiam cum clauſula, à quocumq; alio gra-

16 uamine, ac omnibus inde ſequutis, † non cenſebitur tamen appellatum à decreto ſequeſtri, niſi exprimatur, *Caſſad. d. deciſ. 5. & fin.*

17 Octauo; vt non ſuſpendatur † decretum ſequeſtri, quamuis dicatur de nullitate ſententiæ, niſi proueniat ex defectu iuriſ-

18 dictionis, *Gloſ. fin. & Card. in d. Clem.* † Nec etiam per expreſſam appellationem interpoſitam non ſolum ab eo, contra quem lata fuit ſententia, ſed nec etiam à tertio pro ſuo intereſſe, *Rot. deciſ. 11. de ſent. & re iud. in antiq. deciſ. 4. de ſequeſtr.*

19 *poſſ. in nou.* † Niſi in appellatione exprimatur rationabilis cauſa grauaminis, prout in alijs interlocutorijs, quæ non habent contra ſe ius commune, *Caſſad. d. deciſ. fin.*

Nono, etiam quamuis reuocetur ſententia, cuius vigore fuit decretum ſeque-

20 ſtrum, illud tamen durat vſque ad finalem cauſæ expeditionem, *Gloſ. & DD. in dicta Clem.*

Digitized by Google

Clem. Milis in ſuo repert. in verb. ſequeſtrum, Veſtr. vbi ſupra d. fol. 202. & Pen. d. deciſ. 33.

Decimo, etiã quamuis Iudex à quo quãdo detulit appellationi, nõ poſſit amplius
21 ſe in cauſa intromittere, † datur tamen Commiſſio, quod non obſtante delatione procedat ad ſequeſtrationem, *iuxta formam d. Clem.*

22 Vndecimo, vt alias regulariter † licet cautio ſit medicina ſequeſtri, *l. ſi fideiuſſor. §. fin. vbi DD. ff. qui ſatisd. cog. l. fin. C. de ordin. cognit. Gloſ. & DD. in c. examinanda,*
23 *ext. de Iudic.* Nihilominus † ſequeſtrum vigore *d. Clem.* non tollitur per cautionem; quia quando decernitur cum cauſę cognitione, aut lege permittente, vel præcipien-
24 te, † nunquam tollitur per cautionem, neque procedit, *d. l. fideiuſſor. Milis in d. verb. ſequeſtrum, Io. Andre. in addit. ad Specul. tit. de ſequeſtr. poſſeſſ. in princ. Veſtr. d. fol. 202.*

Quibus in caſibus impediatur.

Artic. III.

25 *Declaratur in ſententia diffinitiua lata cum citatione partis.*

26 *Declaratur non procedere cõtra habentem primam ſententiam pro ſe in petitorio.*

27 *Etiamſi aduerſarius reſtituatur, & obtineat reuocari ſententiam.*

28 *Sententia in petitorio in fauorem poſſeſſoris lata in Curia, impedit ſequeſtrum.*

29 *Sequeſtrum contra triennalem poſſeſſorem an per cautionem tollatur.*

30 *Et quid in ſententia priuationis lata ob non ſolutionem penſionis.*

31 *Et quid ad fauorem illius, qui obtinuit ſententiam, aut tertij, vel ſubrogati.*

32 *Sequeſtrum ſolummodo poteſt decerni ſuper fructibus beneficij litigioſi.*

33 *Ampliatur tamen etiam ſuper alijs recuſantis ponere fructus ſub ſequeſtro.*

34 *Commiſſio vt fructus beneficiorum non litigioſorum ſequeſtrentur, an, & quando detur.*

29 LImitatur autem hæc concluſio. Primo, vt procedat † in ſententia diffinitiua, lata cum citatione partis, & ita loquitur *d. Clem. vnic.* ac omnes alij.

28 Secundo, vt non procedat † quando fertur contra eum, qui primam ſententiam obtinuit pro ſe in petitorio in Cur. & eius vigore obtinuit poſſeſſionem, vt puta, quia tranſiuit in iudicatum: quamuis deinde aduerſarius reſtituatur, & obtineat reuo-
27 cari dictam ſententiam, † non tamen eſt locus ſequeſtro. Quælibet enim ſententia lata in petitorio in Curia in fauorem poſ-
28 ſeſſoris, † impedit decretum ſequeſtri, in ſententijs ſubſequentibus reuocatorijs illius. *Caſſ. deciſ. 1. de ſequeſtr. poſſeſſ.*

29 Tertio, quando fertur † contra triennalem poſſeſſorem, dummodo triennium ſit completum, ante motam litem, & poſſeſſor non ſit ſimoniacus, *Card. in d. Clemen. Caſſador. deciſ. 3. eodem, & deciſ. 1. de ſimon.*

30 Quarto, in ſententia † priuationis, lata ob non ſolutionem penſionis, *Caſſador. deciſ. 4. tit. eod. Veſtr. d. c. fol. 202.*

31 Quinto, vt procedatad fauorem illius, † qui obtinuit ſententiam, non autem tertij, vel ſubrogati, *Card. in d. Clem. vnic. n. 13.*

Sexto, vt decernatur ſequeſtrum ſolummodo ſuper fructibus beneficij litigioſi, †
32 non aliorum per condemnatum obtentorum; niſi eſſet maxima contumacia † recuſantis, ponere dictos fructus in ſubſequeſtro; tunc enim ſicut contra excommunicatum non parentem iudicato, & per mul-
33 tum temporis inſordeſcentem in cẽſuris, †
34 ita etiam in hoc caſu daretur Commiſſio, quod propter nimiam contumaciam, fructus aliorum beneficiorum ſequeſtrarentur, *Staſil. c. 19. fol. 335 i n. 14. verſ. iſtud tamen.*

De deputatione ſequeſtratarij, & eius facultate.

Artic. IV.

35 *Sequeſtratarius debet per partes concordari decreto ſequeſtro.*

36 *Sequeſtratarij quales eſſe debeant, & an poſſint reuocari.*

37 *Sequeſtratarius ex cauſa petitur Iudici remouendus, & alius ſubrogandus.*

38 *Poſſeſſor durante ſequeſtro non poteſt ſe intromittere in beneficio.*

39 *Sequeſtratarius durante ſequeſtro, omnia iura Eccleſiæ ſequeſtratæ exercet.*

40 *Ordinarius an, & in quibus poſſit prouidere in Eccleſia ſequeſtrata.*

41 *Sequeſtratarij quid debeant facere de fructibus ſequeſtratis.*

35 DEcreto igitur ſequeſtro † debent partes concordare de perſona ſequeſtra-
36 tarij, ſolentque regulariter deputari † duo idonei fide, & facultate, & ordine, qui deinde non remouentur, niſi propter impedimentum, & mortem, vel ſi malè ſe gerant, aut ex aliqua probabili cauſa ſint
37 ſuſpecti alteri partium: † tunc enim petitur Iudici, vt illos remoueat, & alios ſubroget arbitrio ſuo, & ſignatur commiſſio arbitrio Iudicis. *formul. cõmiſſ. de cumulat. diuerſ. Iud. 7.*

Et

Et quia poſſeſſor, aut quilibet alius,
38 non poteſt amplius ſe intromittere in beneficio, etiam illi ſeruiendo, vel in fructibus, aut iuribus ſpiritualibus ipſius, aliàs enim dicitur excommunicatus, *d. Clem. vnic. §. 1. Aegyd. concluſ. 429.* † poſſunt ſequeſtratarij durante ſequeſtro, præſentare, eligere, inueſtire, & omnia alia iura Eccleſiæ ſequeſtratæ exercere, *DD. in rap. examinata ext. de re iud. & in d. Clem. vnic. vbi Card. n. 9.*

40 Poterit tamen † Ordinarius in cõcernentibus ſeruitium ſpirituale ipſius Eccleſiæ, & alijs non diſpoſitis per Iudicem, prouidere, *Io. Andre. in addit. ad Specul. in rubr. eod. tit.*

41 Debentque ſequeſtratarij † fructus vendere, & pecuniam reſtituere victori, non autem ex eo prædia, vel alia bona emere, *Gloſ. in d. Clem. verb. reſtituat. Veſtr. d. c. fol. 202. & ſeq.*

In ſequeſtro extra terminos Clement. de ſequeſtr. poſſeſſione quomodo procedatur.

Artic. V.

42 *Sequeſtrum qualiter relaxetur poſt ceſſionem collitigantis.*

43 *Sequeſtrum propter ſuſpicionem dilapidationis, vel periculum ſcandali, qualiter ſignetur.*

Sequeſtrum petitum à marito contra vxorem in Monaſterio, qualiter ſignetur. ibid.

44 *Sequeſtrum in prædictis caſibus ſemper concedi ſolet.*

45 *Limitatur tamen ſi de poſſeſſione agatur.*

46 *Sequeſtrum an priuet poſſeſſione.*

47 *Sequeſtrum ſuper fructibus, & ſequeſtrum ſuper poſſeſſione, in quo differant.*

48 *Sequeſtrum apponitur in caſu attentatorum in beneficialibus.*

49 *Sequeſtrum datur contra habentem fauorabilem ſententiam in beneficialibus, ſecus ex Clem.*

50 *Sequeſtrum datur in caſu, quo nullus litigantium poſſideat.*

51 *Sequeſtrum in profanis conceditur contra debitorem, & debitorem debitoris.*

52 *Sequeſtrum in profanis vel fit ſuper re litigioſa, vel pecunijs liberis.*

53 *Sequeſtrum ſuper re litigioſa lite durante non reuocatur.*

54 *Sequeſtrum tollitur lite finita, & cuinam fiat reſtitutio.*

55 *Sequeſtro reuocato, pecunia rectè ſoluitur à debitore.*

56 *Debitor durante ſequeſtro non poteſt moleſtari à creditore.*

57 *Solutio facta de mandato Iudicis, rectè facta dicitur.*

58 *Solutio coactè facta alteri quam creditori, dicitur rectè facta.*

59 *Sequeſtrum de facto factum, de facto reuocari poteſt abſque cautione.*

42 ET quando poſt ceſſionem collitigantis petitur relaxatio ſequeſtri, † ſolet ſignari Commiſſio cum clauſula, quatenus non adſint alij collitigantes,

Extra terminos verò *d. Clem.* quando petitur decerni ſequeſtrum propter ſuſpicionem dilapidationis, periculum ſcandali, aut quando maritus litigans cum vxore, petit eam ſequeſtrari in aliquo Mo-
43 naſterio, ſignatur Commiſſio cum clauſula arbitrio Iudicis, *formul. comm. de Cumul. diuerſ. Iud. 18. & 71.* & ſolet in tali caſu tale †
44 ſequeſtrum concedi, *Rot. in Brunduſina 23. Ianuarij 1649. coram R. P. D. Meltio inter*
45 *volantes.* Quod ibidem limitatur † ſi agitur de poſſeſſione, quia tali caſu non debet ſua poſſeſſione priuari, ſi appellauit.

An autem ſequeſtrum priuet poſſeſſio-
46 ne, † negatiua dicitur verior, quando illud eſt neceſſarium, & fuit à Iudice relaxatum, & eſt procedendum cum diſtinctione,
47 à ſequeſtro, ſuper fructibus, & ſequeſtro ſuper poſſeſſione, *vt in Toletana Territorij 30. Martij 1648. coram Eminentiſſimo D. meo Cardinali Octobono in folio.*

In caſu etiam attentatorum in benefi-
48 cialibus † apponitur ſequeſtrum, ne detur vitioſus ingreſſus, & ne attentans fruatur commodo poſſeſſionis vitioſæ: & hoc caſu datur etiam contra habentem ſententiam fauorabilem: ſecus † tamen eſſet di-
49 cendum, ſi illud peteretur vigore *d. Clem. vnic. Rot. in Melcuitana Commẽdæ de Vaour ſ. 13. Maij 1650. coram R. P. D. Celſo in fol. & in Cracouien. Præpoſituræ 30. Ianuarij 1645. coram R. P. D. meo Veroſpio in volantib.* Vbi
50 etiam habetur, quod datur † in caſu, quo nullus litigãtium poſſidet, ne fructus pendente lite dilapidentur.

51 In profanis quoq; quotidie † conceduntur ſequeſtra, vel contra debitorem debitoris, vel contra ipſum debitorem: & ideo
52 aduertendum, quod aliquando fit ſequeſtrum ſuper re litigioſa, aliquando ſuper pecunijs liberis, & non litigioſis, vt creditori ſit conſultum, *Bal. in l. 1. n. 1. C. de prohib. ſequeſtr. Cæſar de Graſſ. deciſ. 3. n. 4. de fideiuſſ.*

53 Quando fit ſuper re litigioſa, lite durante, † non reuocatur *l. fin. §. quod ſi ei C. de ord. cogn. Gratia. c. 114. n. 30.*

54 Et reſtituitur lite finita, ei, qui obtinuit ſententiam, *l. ſi oleum, vbi Bart. n. 1. ff. de dol. Papien. verb. ſequeſtrum, Gloſ. audeat. n. 3.*

Quan-

Digitized by Google

Quando fit ſuper pecunia, & illud reuo-
55 catur, pecunia ſequeſtrati, † debet à debitore ſolui, quia fuit ſublatum impedimentum, & tunc ſi ſoluit, rectè ſoluit, *Guidopap. deciſ. 340. in fine.*

56 Aliàs † non poteſt, nec cogi, nec moleſtari à Creditore, *Guidopap. d. deciſ. 340. & Bart. in l. mulier ff. de lege commiſſ. Pariſ. conſil. 107. num. 38. & conſil. 109. lib. 3.*

57 Et rectè dicitur facta † ſolutio, ſi fuit facta de mandato Iudicis, *Verall. deciſ. 155.*
58 *num. 1. par. 3.* ſed debet ſoluere coactè, † quia qui coactè ſoluit alteri, quàm creditori, rectè ſoluit, *Papien. verb. ſequeſtrum, Gloſ. audeat. num. 2. in fine.*

59 Sed ſi de facto eſſet factum, † de facto deberet reuocari etiam abſq; cautione, *Bald. conſ. 195. n. 1. lib. 1. Rot. deciſ. 97. lib. 2. par. 3. diuerſ. & deciſ. 29. lib. 3. d. par. 3. diuerſ. Papien. verbo ſequeſtrum, Gloſ. audeat. num. 6. Caroc. de ſequeſtr. par. 3. q. 11. & vide Ceſ. de Graſ. deciſ. 3. num. 5. de fideiuſſ.*

De requiſitis pro obtinendo ſequeſtro.

Artic. VI.

60 *Debitor citatur ad ſoluendum ſtante ſequeſtro, quod tacite reuocatur.*
61 *Sequeſtrans citatur ad videndum mandari conſignari, quia ſequeſtrum tacite reuocatur.*
62 *Sequeſtrum non datur niſi cum quatuor requiſitis.*
63 *Primum, quod creditor ſummarie doceat de ſuo credito.*
64 *Secundum, quod appareat de dilapidatione.*
65 *Tertium, quod interuenerit citatio.*
66 *Quartum, quod præceſſerit mandatum executiuum relaxatum pro credito.*
67 *Quinto loco ab aliis fuit addita cauſæ cognitio.*
68 *Nec non quod requiratur inſtrumentum crediti in actis exhibitum.*
69 *Limita, prædicta à multis, & quibus, oppugnari.*
70 *Sequeſtrum in aliis, & quibus requiſitis debeat concedi, remiſſiue.*
71 *Sequeſtrum an concedatur contra hæredem.*

60 IDeo debet citari debitor ad ſoluendũ, † & ille, ad cuius inſtantiam fuit factum ſequeſtrum, ad videndum mandari conſi-
61 gnari; † ratio eſt, quia tacitè reuocari poteſt, *l. quod iuſſit, vbi Gloſ. ff. de re iud.*

62 Neque datur † niſi concurrant quatuor
63 requiſita. Primum, quod † creditor doceat ſummariè de ſuo credito, *Guidopap. deciſ. 246. Caroc. de ſequeſtr. par. 2. q. 1.* & eſt videndus etiam *Iaſ. in l. fideiuſſor. §. ſatiſdator num. 15. & ib. ff. qui ſatiſd. cogan.* Secun-
64 dum, quod † appareat de dilapidatione ſecundum terminos *l. Imperatores §. fin. ff. de appell. & l. ſi cum dotem §. ſin autem ff. ſolut. matrim.* Tertiũ, quod † interuenerit ci-
65 tatio, *Guidop. d. deciſ. 246. & Ceſal. conſ. 339. num. 8. lib. 3. & Iaſ. vbi ſupra §. fin.* Quar-
66 tum, quod præceſſerit † mandatum executiuũ relaxatum pro credito, vt vult *conſt. 71. Paul. V. ſub tit. de A. C.* Alij etiam volue-
67 runt, † quod requiratur cognitio cauſæ, vt *Iaſ. in d. §. ſatiſdatum nu. 9. & Guidopap.*
68 *vbi ſupra*, & vlterius, † quod requiratur inſtrumentum crediti exhibitum in actis, *Iaſ. vbi ſupra, & Bart. in l. per hanc C. de errogat. Milit. lib. 12. & in l. in litibus, C. de*
69 *agric. & cenſ. lib. 11. num. 25.* ſed † contradicit *Maſcard. concluſ. 1298. num. 1.* & hanc opinionem defendit *Abb. in c. dilectus num. 28. de ſequeſtr. poſſeſſ.* quem magnifacit *Alex. in l. ſi fideiuſſor. §. fin. num. 9. qui ſatiſd. cog.*

70 Alia requiſita † ponit etiam *Caroc. vbi ſupra, & Minſing. ſingul. obſerv. ſent. 2. obſerv. 11. Gaill. pract. obſerv. lib. 2. obſerv. 14. num. 4. & Guidopap. vbi ſupra*, & eſt videnda *Rot. in Romana participationis aſſictus 27. Ianuarij 1611. coram bon. mem. Pirouano impreſ. deciſ. 326. par. 2. recent.*

71 An autem † concedatur contra hæredem, & contra illum detur aſſecuratio, diſcutitur in eadem *deciſ. 326. par. 2. recent.*

Quomodo concedatur, & practicetur coram A. C.

Artic. VII.

72 *Sequeſtrum in Curia A. C. ſolet obtineri obtento mandato.*
73 *Citatio quænam fiat executo ſequeſtro contra debitorem debitoris.*
74 *Via executiua an habeat locum contra ſequeſtratarium debitorem debitoris.*
75 *Sequeſtratarius obligatus ſimpliciter non poteſt executiue moleſtari à creditore creditoris.*
76 *Mandatum de conſignando contra ſequeſtratarium executiue an, & quando detur.*
77 *Creditor an, & quando habeat contra debitorem ſui debitoris viam executiuam.*
78 *Sequeſtratarius via ordinaria eſt moleſtandus, & quando à creditore ſui creditoris.*
79 *Sequeſtratarius an teneatur conſignare, quando adeſt res iudicata, & cui.*
80 *Iura nemo habet maiora, quam ille, cuius nomine agitur.*
81 *Contumacia nõ habet locum in Tribunali A. C: Mandatum de conſignando, non expeditur, niſi doceatur de credito debitoris. ibid.*
82 *Citatio contra debitorem quomodo fiat obtento ſequeſtro.*
Citatio contra ſequeſtratarium quomodo fiat obten-

Digitized by Google

obtento ſequeſtro . ibidem .

83 *Mandatum gratioſum de conſignando , quando expediatur , & quomodo .*

84 *Citatio ſequeſtratario ad videndum ſe paruiſſe mandato, quando fiat, & quomodo .*

85 *Mandatum de conſignando qualiter obtineatur, tam ſi adſit conſenſus in mandatum , quam non .*

86 *Mandatum rigoroſum quando expediatur , & quomodo contra ſequeſtratarium .*

87 *Contumacia habet locum in Curia Capitolina, & in ea proceditur .*

88 *Mandatum gratioſum, & rigoroſum vnico contextu conceditur in Curia Capitolina .*

89 *Declaratur vnica præuia citatione , & qualiter facta .*

90 *Citatio ad iuſtificandum prætenſum ſequeſtrum qualiter fiat , & quando .*

91 *Decretum quodnam fiat in citatione ad iuſtificandum ſequeſtrum .*

92 *Citatio ad videndum præfigi terminum ad iuſtificandum ſequeſtrum , quando fieri poſſit .*

93 *Citatio ad videndum mandari conſignari non obſtante ſequeſtro, quando fiat.*
Vel ad videndum reuocari ſequeſtrum .

94 *Decretum conſignandi rem ſequeſtratam , vel reuocandi ſequeſtrum , quando-nam fiat .*

95 *Mandatum de conſignando , qua formula tutius obtineatur .*

96 *Appellatio ſuſpenſiua datur à reuocatione ſequeſtri .*

97 *Limitatur , quando ſequeſtrum non eſt iuſtificatum , & de facto conceſſum .*

IN Curia autem A.C. adeſt dicta praxis, quòd primò obtineatur mandatum
72 contra debitorem , † eoq; obtento, in vim illius ſolet obtineri ſequeſtrum,& illo exe-
73 cuto contra debitorem debitoris , † citatur ad conſignandum , & videndum mandari conſignari pecunias , res , & bona ſequeſtrata , aliàs videndum decerni , & relaxari mandatum de conſignando gratioſum , vt annuit *Tiber. Saluſt. lib.2. cap.12. num.* 15. & vide *Papien. verb. ſequeſtrum d. Gloſ. audeat num.3.*

74 Sed in hoc aduerte,quod iſta praxis† habet locum, quando ſequeſtratarius eſt obligatus in fauorẽ debitoris in forma Cam.
75 vel aliqua via executiua ; ſecus autem † ſi eſſet obligatus ſimpliciter : quia cum creditor agat nomine , & ex iuribus ſui debitoris , ſi ſequeſtratarius non adſtringitur obligatione Camerali, vel quarantigia,vel
76 alia via priuilegiata executiua , non † daretur mandatum de conſignando : exemplum eſt in obligato ſimpliciter ; ſi enim
77 debitor immediatus † nõ habet viam executiuam , illam neque habebit eius credi-
78 tor; tunc enim poſt ſequeſtrum † eſſet procedendum via ordinaria contra ſequeſtratarium, & iſte tunc tamen † teneretur conſignare, quando adeſſet res iudicata; regulariter enim non poteſt habere maiora iu-
90 ra , † quam is, cuius nomine agit .

Si etiam ſequeſtratarius negaret , nihil habere in manibus , quia coram A.C. non proceditur in cõtumacia, *Pius V. conſt.*113.
81 §.18. *Bull. nou. tom.2. fol.* 246: † debet doceri de credito debitoris , & niſi de eo doceatur , non expeditur mandatum de conſignando rigoroſum .

Praxis enim ſic regulatur poſt obtentum ſequeſtrum : † Citatur debitor immediatus , & ſequeſtratarius ad conſignandum, & videndum mandari conſignari, vt
82 ſupra , & expeditur † mandatum de conſignando gratioſum , quod ſolet per Curſores tranſmitti ſequeſtratario , & poſtea reproducitur , & docto de credito ſui debi-
84 toris, † citatur vnico termino ad docendũ ſe paruiſſe mãdato gratioſo,aliàs videndũ contra ipſum decerni , & relaxari mandatum rigoroſum,& executiuum,ſi in obligatione adeſt cõſenſus in mandatũ;aliàs enim
85 debet fieri proceſſus cum extenſione obligationis Cameralis , & decretatione mandati, ac ſi debitor ageret cõtra debitorem;
86 & ſi in termino præfixo non ſoluit,† expeditur contraipſum mandatum rigoroſum, & proceditur prout in iudicio executionis obligationis Cameralis , de qua infra *tit. de iudicio executiuo* .

Sed in Curia Capitolina ſecus practicatur , † quia cum ibi procedatur , etiam in
87 contumaciam , conceditur vnico contex-
88 tu † mandatum gratioſum , & rigoroſum, etiamſi non doceatur de credito debitoris,
89 præuia vnica citatione † ad conſignandum , & videndum mandari conſignari , aliàs videndum decerni , & relaxari mandatum gratioſum,& in defectu inobedientiæ rigoroſum, & proceditur prout in alijs iudicijs in contumaciam fieri ſolitis .

Datur etiam alia praxis poſt executionem ſequeſtri , quòd ſcilicet † citatur cre-
90 ditor , qui illud obtinuit, ad videndum ſibi prefigi terminum ad iuſtificandum prętenſum ſequeſtrum , aliàs videndum mandari conſignari pecunias ſequeſtratas,prętenſo ſequeſtro non obſtãte, & obtinetur †
91 decretum cum alicuius termini præfixione arbitrio Iudicis; ſolet etiam prout in cita-
92 tione ſeparata fieri † citatio ad videndum ſibi præfigi terminum ad iuſtificandum ſequeſtrum , & conceduntur aliquot dies, & ſecuta intimatione talis præfixionis termi-
93 ni, & elapſis diebus illius, † citetur denuò, vel ad videndum mandari conſignari mãdatum non obſtante ſequeſtro , vel ad vi-

den-

Digitized by Google

94 dendum reuocari ſequeſtrum, & † conceditur, vel conſignatio, vel reuocatio, vt teſtatur *Tiber.Saluſt. lib.2.c.23.nu.3. & Papien.d.verb.ſequeſtrum d. Gloſ.audeat.nn.16.*

95 Qui autem † tutiùs ambulare voluerit, poterit vti prima formula, quia à reuoca-
96 tione ſequeſtri † datur appellatio ſuſpenſiua, *Marcheſ.de commiſſ.par.1.c.22.tit.de appell.ab interlocutoria num.36.*

97 Limitatur tamen, vt ibi *num.34.* † quando ſequeſtrum non eſt iuſtificatum, & de facto conceſſum.

Quando in ſequeſtro detur appellatio.

Artic. VIII.

98 *Appellatio à ſequeſtro an dari ſoleat, & quando.*
99 *Appellatio à ſequeſtro quando non detur.*
100 *Appellatio à ſequeſtro non datur, quando agitur contra executorem depoſitarium, vel ſequeſtratarium.*
101 *Executor ſequeſtratarius, vel depoſitarius executiue moleſtari poteſt.*
102 *Appellatio ſicuti non datur à depoſito, ita neque à ſequeſtro.*
103 *Appellatio non datur à ſequeſtro merum poſſeſſorium concernente.*
104 *Sequeſtrum datum appellatione pendente, dicitur attentatum.*
105 *Ampliatur etiamſi cauſa fuiſſet ſimpliciter introducta in Rota.*
106 *Sequeſtro in actis non reproducto ceſſant attentata.*
107 *Sequeſtrum in caſibus, in quibus datur, non reuocatur niſi lite finita.*
108 *Declaratur tamen id procedere in re litigioſa.*
109 *Sequeſtrum datur contra ſuſpectos de fuga, lite, ſeu appellatione pendente.*

98 A Sequeſtro etiam ſolet † dari appellatio, quando contra ſequeſtratarium competit ſola via ordinaria, *Saluſt.d.lib.2.*
99 *c.12.in fine, & c.22.num.9.* ſecus autem † eſt dicendum, ſi debitor debitoris teneatur via executiua obligationis Cameral. quarantigiæ, vel alio priuilegio, puta rei iudicatæ, *Saluſt. vbi ſup. d.c.12. & Papien. d. verbo ſequeſtrum, Gloſ. ſapiens num. 2. circa*
100 *medium.* Quod etiam procedit, † ſi agatur contra executorem, penès quem pecuniæ fuerunt depoſitatæ, & ſequeſtratæ,
101 cum aduerſus ipſum † procedatur executiuè, vt declarat *Rot.in Romana pecuniaria 20.Iunij 1608.coram Caualerio in fine,* quæ eſt impreſſ. *deciſ.29.* penès eundem, meri-
102 tò non datur † appellatio, ſicuti à depoſito, quia pari paſſu procedit, *l.ſequeſtrum ff.de verb.ſignification. Surd.conſ.280.n.10.*

Si tamen ſequeſtrum concernit merum
103 poſſeſſorium, † non datur appellatio, ſecundum *Marcheſ. d. c.22. num. 34.* Plures alias fallentias vide apud *Lancellott.de attent. appellatione pendente lim.12.*

Sed ſi fuit datum appellatione penden-
104 te, † eſt attentatum, præcipuè ſi illud emanaret à Iudice à quo, quando cauſa eſt introducta coram Iudice ad quem, *Card. in Clem.1.q.22. Lancellott. de attent.appell.*
105 *pendent. lim.12. num.1.* † quod procedit, etiamſi cauſa fuiſſet ſimpliciter introducta in Rota, & non fuiſſet ab ea inhibitum, vt euenit *in Romana pecuniaria de Spinolis 14.Decemb.1608.& 16.January 1609. coram R.P.D. Penia impreſ. penes eundem.* Declara tamen, vt dicitur in eadem deci-
106 ſione in fine, quod ceſſant attentata, † niſi illud fuerit in actis reproductum.

In caſibus, in quibus datur ſequeſtrum
107 eſt aduertendum, † quod non datur reuocatio, niſi lis fuerit terminata, *tex. eſt in l.ſi oleum, vbi Bart. num.1.ff.de dol.Papien. d. verb.ſequeſtrum, Gloſ. audeat. num.3.*

108 Sed declara, quod † procedat in re litigioſa, *Bald. in l.1.num.1.C. de prohibit. ſequeſtr. Caſ. de Graſ. deciſ.3. de fideiuſſ.*

109 Datur (inquam) † etiam lite, ſeu appellatione pendente, contra ſuſpectos de fuga, ſi ſuſpicio ſuperueniat, *Franc. in c. cum teneamur num. 10. Lancellott. c.4. de attentat. lit.pend.declarat.4.limit.1.num.19. & c.12. de attentat. appell. penden. limit.31. Iaſ.in l.2.num.21.ff.de iuriſd.omn.Iud.Lopez in c. per veſtras §.24. num.2.*

Ex quibus ſuſpicio fugæ, vel dilapidationis, & detur, vel negetur ſequeſtrum in profanis.

Artic. IX.

110 *Suſpectus de fuga, aut de dilapidatione, ex quibus cauſis fiat.*
111 *Suſpicio de fuga, vel de dilapidatione, quomodo probetur.*
112 *Sequeſtrum ex quibus requiſitis concedatur?*
113 *Sequeſtrum datur contra obligatum in forma Cameræ.*
114 *Sequeſtrum datur, ſi prætendatur nullitas executionis, qua fuit capta poſſeſſio.*
115 *Sequeſtrum datur, etiamſi prætendatur exceſſus in executione.*
116 *Sequeſtrum datur, ſi adſit timor barattariæ in mobilibus.*
117 *Inuentarium, ſeu deſcriptio in inuentario ſemper concedi debet.*
118 *Sequeſtrum poteſt à Principe ſemper apponi, & poſſeſſio ad ſe auocari.*

Digitized by Google

119 *Sequeſtrum an detur etiam, ſi lis vertat ſuper ſtatu perſonæ.*
120 *Sequeſtrum non denegatur vxori marito ad ad inopiam vergente.*
121 *Sequeſtrum an, & quando detur in fauorem mariti contra mulierem.*
122 *Sequeſtrum datur in fauorem ſubditi propter timorem ſæuientis tyranni.*
123 *Sequeſtrum quoque datur, ſi timetur ne virgo corrumpatur.*
124 *Sequeſtrum quoque datur, ſi poſſeſſor ſe abſentet.*
125 *Sequeſtrum etiam datur propter contumaciam.*
126 *Sequeſtrum datur, ſi moueatur lis ſuper re ablata alicui de familia.*
127 *Sequeſtrum, an detur contra tranſeuntem cum equis alienis, & alijs rebus.*
128 *Sequeſtrum plurimum dependet ab arbitrio Iudicis.*
129 *Sequeſtrum, quando poſſit ex officio à Iudice concedi.*
130 *Sequeſtrum mendicatum, aut frandolenter factum reuocatur.*
131 *Sequeſtrum datum contra pauperem reuocatur, ne fame pereat.*
132 *Pauper an ali debeat de bonis ſequeſtratis.*
133 *Expenſæ litis an deaeant ſubminiſtrari ex bonis ſequeſtratis.*
134 *Sequeſtrum ſuſtinetur datum alicui tuendi ſui iuris gratia.*
135 *Sequeſtrum ne poſteriori creditori ſoluatur factum ſuſtinetur.*
136 *Sequeſtrum prædictum imò neq; reuocari poteſt.*
137 *Sequeſtrata res creditori conſignari debet.*
138 *Sequeſtrantur omnia bona in libertatem proclamantis.*
139 *Sequeſtrum ponitur, ſi colonus deſerat poſſeſſionem.*
140 *Dos poteſt ſequeſtrari in caſu ſæuitiæ viri.*
141 *Sequeſtrum an detur Clericis, vel regularibus ſæuitiam Prælati timentibus.*
142 *Sequeſtrum datur in beneficialibus, etiamſi committatur attentatum.*
143 *Ingreſſus vitioſus in beneficialibus non datur.*
144 *Sequeſtrum datur etiam obtenta gratia, niſi fuerit expreſſa litis pendentia.*
145 *Sequeſtratarius nemo cogitur eſſe.*
146 *Sequeſtratarium poſſe cogi vbinam dicatur.*
147 *Sequeſtratariam poſſe, & non poſſe cogi quiſnam tenuerit.*
148 *Sequeſtrum poteſt reuocari per pactum illi contrarium.*
149 *Sequeſtrum dicitur reuocatum, ſi Iudex mandet ſolui poſtquam prohibuerit.*
150 *Sequeſtrum ſponte ſuſceptum non tollitur, niſi de mandato Iudicis.*
151 *Sequeſtratarius ex officio deputatur, quando partes non concordant, & 192.*
152 *Sequeſtrum regulariter eſt prohibitum, præſertim lite pendente.*
153 *Poſſeſſor nullus priuari debet ſua poſſeſſione.*
154 *Depoſitum ſequeſtrari non poteſt.*
155 *Limitatur, ſi debitor eſſet de fuga ſuſpectus.*
156 *Sequeſtrum reuocatur, ſi debitor ius non habet in bonis ſequeſtrari petitis.*
157 *Salarium eſt ſequeſtrari prohibitum.*
158 *Penſio domus an ſequeſtrari poſſit.*
159 *Immobilia non ligantur ſequeſtro, ſed interdicto.*
160 *Cautio de conſeruandis, & reſtituendis fructibus datur in interdicto immobilium:*
161 *Cautio quænam detur, & quomodo fiat, ſi ſequeſtrata ſit peritura.*
162 *Fructus recollecti an ſequeſtrentur.*
163 *Sequeſtrum ante ſententiam eſſe prohibitum quinam dixerit.*
164 *Hæreditaria bona non ſequeſtrantur, niſi conſtito de requiſitis neceſſarys.*
165 *Poſſeſſio capta pendente appellatione in cauſa ſpolij non eſt ſequeſtranda.*
166 *Declaratur tamen niſi fuiſſet à Rota inhibitum.*

110 CAuſæ, quæ faciunt aliquem ſuſpectum de fuga, & de dilapidatione, † ſunt inter cętera, quod bona immobilia nulla, vel parua poſſideat: ſi ſit præditus malis moribus; & ſi prius male vſus fuerit propria ſubſtantia: nec requiritur, quod
111 de eis † detur probatio copulatiua, ſeu cumulatiua; ſed quandoq; ſufficit vnum, ſecũdum ſubiectam materiam cauſarum, *Gloſ. in l. ſi fideiuſſor. §. fin. ff. qui ſatiſd. cogan. Abb. in cap. dilectus num. 9. de ſequeſtr. poſſ. & fruct. & Bart. in l. ſi fideiuſſor. d. §. fin. in princ.*

112 Quatuor autem requiſita, † quæ ſunt neceſſaria, vt concedatur ſequeſtrum in profanis, diximus ſupra, & adeſt vlterius *d. Romana pecuniaria de Sacchettis 23. Martij 1612. coram Caualerio, & apud Theſ. deciſ. 220. & in Foroliuien. nullitatis obligationis 20. May 1613. coram Cardinali Sacrato deciſ. 459. par. 1. rec.*

113 Datur etiam † contra obligatum in forma Camerę, *Galleſ. de oblig. Camerali q. 37. fol. 211. num. 39.*

114 Datur quoque, quando † prætenditur nullitas executionis, cuius vigore fuit capta poſſeſſio, *Lancellott. de attent. nullitate penden. c. 17. num. 146.* & † idem dicendum eſt, ſi prætendatur exceſſus, *Lancellott. d. par. 2. c. 12. lim. 53. n. 30. Papien. d. verb. ſequeſtrum, Gloſ. ſapiens num. 2.* & idem reſpondetur, ſi appellatur ab executore, *Abb. d. c. dilectus num. 8. de ſequeſtr. poſſ. & fruct.*

116 Datur vlterius, ſi adſit timor barattariæ in rebus mobilibus, *Bart. in l. litibus n. 16. de agr. & cenſi. lib. 11. Verall. deciſ. 158. par. 3.*

Digitized by Google

117 *par.3.* & aduerte, † quod ſaltim deſcriptio, ſeu Inuentarium, ſemper concedi debet, *Iaſ.in l. fideiuſſor. §.ſi ſatiſd.n.28.ff.qui ſatiſdare cogantur.*

118 Vlterius, quod Princeps † ſemper poteſt ſequeſtrare,& auocare ad ſe poſſeſſionem, etiam lite pendente, *Gabr.concluſ.6. num.14. de acq. poſſ.* & apud eum videbis etiam limitationes.

119 Præterea datur, † ſi lis vertat ſuper ſtatu perſonæ, puta filiatione, ſeruitute, vaſſallagio, & ſimilibus, *Papien. verb. ſequeſtrum, d.Gloſ.ſapiens n.2.& Gloſ.in l.1. C. de prohibit. ſequeſtri.*

120 Nec denegatur † vxori, marito vergente ad inopiam, vt teſtatur *Papien.ioco.cit.*

121 *num.3.* & datur etiam in fauorem viri † contra mulierem, vt ipſa ſequeſtretur, quando dubitatur de eiuſdem viri ſæuitia, vt firmat idem *Papien.* & dixi ſupra, & in ſimili ſi ſubditi timent ſæuitiam tyranni, ipſi quoque ſequeſtrantur, & aſſecurantur, *Abb.in c.dilectus num.12.verſ.10.*

123 *de ſequeſt.poſſ.* Et ſi timetur † ne virgo corrumpatur, ipſa quoque ſequeſtratur, *Abb. vbi ſupra verſ.9.*

124 Si poſſeſſor ſe abſentet, † etiam datur ſequeſtratio, *Papien. loco cit.* & hoc fortaſſe

125 ratione contumaciæ, † quia etiam propter eam datur ſequeſtrum, *Bald.in c. olim num.5. de reſcript. Abb. vbi ſup. num.12.*

Vlterius, ſi fuerit ablata res alicui de

126 familia, ſuper qua moueatur lis, † datur etiam ſequeſtrum, *Papien. loco citato nu.4.*

127 Dicitur etiam † poſſe dari contra tranſeuntem per Ciuitatem cum equis alienis, & alijs rebus, *Iaſ.in l.fideiuſſor. §.ſi ſatisfactus num.1.ff.qui ſatiſd.cogan. Lopez in §.per veſtras §.18.num.12.fol.148.*

128 Et pro regula tene, quod ſequeſtratio † dependet plurimum ab arbitrio Iudicis, *adden.ad Papien. verb. ſequeſtrum d.Gloſ.ſapiens verb. prohibita poſt princip.* & ex offi-

129 cio † poteſt illud concedere in omni caſu, in quo ad inſtantiam partis fieri nequit, *Gonzalez ad regul.8.Cancell.§.7.proem. num.27.*

130 Quando tamen eſt factum in fraudem; & mendicatum, † tunc debet reuocari, & debet curari, vt fraus remoueatur, *Caual. dec.4. Caroc. locat. tit.de locat.ſine temp.13. q.6. num.12. fol.64.*

131 Contra pauperem, ſi fuerit datum, † debet reuocari, ne fame pereat, *Surd. de*

132 *aliment. tit.1. q.111. num.22.* vel ſaltem † ali debet de bonis ſequeſtratis, *idem Surd. vbi ſupra tit.1.par.123.n.5.* & litis expenſæ

133 etiam debent † ſubminiſtrari ex bonis ſequeſtratis, *Rot.deciſ.79.par.2. diuerſ.*

Et ſi detur alicui tuendi ſui iuris gra-

134 tia, † ſequeſtrum ſubſtinetur, *Caſ.de Graſſ. deciſ.3. de fideiuſſor. Caroc. de ſequeſtr. qu.1. num.20.*

135 Creditor quoque anterior † poteſt obtinere, quod ſequeſtretur creditum alte-

136 rius poſterioris, ne illi ſoluatur, & † tale ſequeſtrum non poteſt reuocari, ſi credis *Pariſ.conſ.107.n.97.& 68.lib.3.* Tu autem dic cum *Papien.vbi ſup. Gloſ.audeat. nu.6. ad fin.* quatenus iuſtificetur ſequeſtrum, vt inquit *Tiber. Saluſt.lib.1. c.23. & Crauett. conſ.172. num.2.* quo caſu non ſolum ſubſtinetur, verum etiam res ſequeſtrata † de-

137 bet conſignari creditori, *Bart.in l.ſi oleum num.4.ff.de dol. Papien.d.Gloſ.audeat. num.6. verſ. ſecundum euentum litis.*

138 Si quis etiam proclamat in libertatẽ, † tunc omnia ſua bona ſequeſtrantur, *Abb. in d.c.dilectus num.10. de ſequeſtr.poſſ.*

139 Si colonus vult deſerere poſſeſſionem, † etiam datur ſequeſtrum, *Abb.ibidem n.10. verſ.ſextus, & l.vlt.C.de agri.& cenſi.lib.12.*

140 Sequeſtratur etiam dos † in caſu ſæuitiæ viri, iuxta ea, quæ dicit *Abb.in d.c.dilectus d.num.10. verſ.nonus.*

Si etiam Clerici, vel Regulares timent

141 ſæuitiam prælatorum, † datur ſequeſtrum, *Abb.idem d.num.10.verſ. decimus.*

142 Et vt dix ialiàs, in beneficialibus, etiam ſi committitur attentatum, datur ſequeſtrum etiã ex officio, *Caputaquen. dec.157. par3.Caſſador.deciſ.3.de reſt. ſpoliat.* & dixit *Rot. in Cremonen. iuris patronatus 26. Febr. 1603. coram Ludouiſ. & in Vlisbonen. prioratus 4.Julij 1601.coram Cardinali Seraphino, & in Gerunden.beneficij 18. Junij 1612.*

143 *coram Penia.* & ratio eſt, † quia in beneficialibus non datur vitioſus ingreſſus.

Idem eueniet, ſi fuerit obtenta gratia lite pendente, ſi non fiat mentio expreſſa

144 litis, † quia tunc etiam datur ſequeſtrum, vt eſt caſus *in Peruſina hæreditatis 26. Octobris 1601.coram Clar.mem. Pamphilio in fol. & in d.Vlisbonen.prioratus coram Seraphino.*

145 Firma etiam regulam, † quod nemo poteſt cogi eſſe ſequeſtratarius, *Bart. in l. litibus §. vlt. de agric.& cenſit.lib.11.adden. ad Papien. d. verb. ſequeſtrum, Gloſ. ſequens*

146 *circa medium fol.69. col.3.* † licet contrarium colligatur *ex l. fideiuſſor.§. ſi ſatiſdatum n.3.ff.qui ſatiſd.cogantur, Aſin.de execut.*

147 *§.3. c.132.* & † vtramque opinionem tenuerit *Bald.conſ.480.liq.4.& in l.1.in fine ff. vbi pup.educari debeat.*

148 Aduertendum etiam, † quod ſequeſtrum reuocatur, per factum illi contrarium, quia cũſit interlocutoria, quę per ſecundam contrariam reuocatur, ita dicitur de ſequeſtro, *Pariſ.conſ.107.n.98.& 99.* quamuis enim Iudex prohibuerit, ne ſol-

149 ueret, ſi poſtea mandet exequi, dicitur reuocare, *Bart. in l. cum Procuratore n. 6. ff. de noui oper. nunc. & in l. quod iuſſit n. 21. ff. de re ind.*

Et ſi quis ſponte ſe obtulit ſequeſtro,
150 illud acceptando, † non poteſt ſe ab illo liberare, niſi de mandato Iudicis, *adden. ad Papien. verb. ſequeſtr. d. Gloſ. ſapiens, & verbo prohibita circa medium, Iaſ. in d. l. ſi fideiuſſor. §. ſi ſatiſdatum n. 4. ff. qui ſatiſdare cogantur.*

Et in caſu, in quo eſt apponendum ſe-
151 queſtrum, † partes debent concordare de ſequeſtratario, aliàs deputatur ex officio, *adden. ad Papien. d. verb. ſequeſtrum, Gloſ. ſapiens verb. probibita, circa medium.*

Dixi etiam ſuperius, quod regulariter,
152 ſequeſtrum † eſt prohibitum, præſertim
153 lite pendente, quia nemo priuari † debet ſua poſſeſſione: datur exemplũ in actione rei vendicationis, petitione hæreditatis,
154 & ſimilibus, & magis in ſpecie † depoſitum ſequeſtrari non poteſt, *Iaſ. in l. ſi fideiuſſor. §. ſatiſdatum num. 16. ff. qui ſatiſdare cogantur, per tex. in Auth. ſed iam cautum, C.*
155 *depoſiti*. Declara, niſi debitor † eſſet ſuſpectus de fuga, *d. Gloſ. Auth. ſed iam cautum, vbi Salic. num. 1.*

156 Prohibetur etiam, quando debitor † non habet ius in bonis ſequeſtrari petitis, & ſi fuit conceſſum, debet reuocari, *Ceſ. de Graſſ. deciſ. 3. de fideiuſſor.*

157 Salarium quoque † prohibetur ſequeſtrari, *Iaſ. in d. l. fideiuſſor. §. ſatiſdatum n. 13. ff. qui ſatiſdare cogantur.*

158 Et licet idem *Iaſ. vbi ſup. num. 16.* † teneat, quod penſio domus ſequeſtrari non poſſit, dicendum eſt contrarium, ſi credimus *Caroc. de locat. tit. ſine tempore q. 13. num. 129. fol. 165.* præſertim ſi adſit ſuſpicio de fuga, vel dilapidatione, vt ſupra.

159 In immobilibus non datur † ſequeſtrũ, ſed interdictum, *Iaſ. vbi ſup. §. fin. num. 8. Bald. in l. 2. num. 8. C. de hæredit. vel act.* & in
160 omnem euentum † prouidetur cum cautione de conſeruandis, & reſtituendis fructibus. & iſta cautela quotidie in noſtra Curia practicatur, & eſt de iure, iuxta doctrinam *Bart. in l. litibus. num. 17. & 18. C. de agric. & cenſit. lib. 11. & Alex. in d. l. ſi fideiuſſor. §. fin. num. 7. ff. qui ſatiſdare cogantur.*

Si autem euenit, quod ſequeſtretur res mobilis, iuxta doctrinam *Iaſ. in d. l. fideiuſſor.* & talis res ſequeſtrata quo ad ſequeſtratarium ſit peritura, datur † cautela, &
161 & prouiſio, vt vendatur, & pretium, vel retineatur apud ſequeſtratarium, vel deponatur apud ædem ſacram. vt inquit *Bart. in d. l. in litibus num. 14. C. de agric. & cenſit. lib. 11. & in l. ſi oleum ff. de dol. mal.*

162 Dic etiam, quod fructus recollecti † non ſequeſtrantur *in caſibus Clementinæ, Gonzal. ad regul. 8. Cancellariæ §. 8. proemiali, num. 103. & idem Gonzal. n. 31.* dicit etiam
163 in caſu *dictæ Clementinæ* † eſſe prohibitum ſequeſtrum ante ſententiam, & idem dicit *Bald. in c. olim ex litteris n. 5. poſt princip. de reſcript.*

164 Dic etiam, quod † non ſequeſtrantur bona hęreditaria, non conſtito de requiſitis, de quibus ſupra; quando adeſt hæres cum beneficio leg. & inuent. vt firmatum fuit *in Romana participationis affictus 2. Ianuarij 1621. coram Pirouano circa fin. in fol.*

Si etiam eſſet lata ſententia in ſpolio, & ab ea fuiſſet appellatum, eaq; pendente capta poſſeſſio, † illa non eſt ſequeſtrãda, *Rot. deciſ. 10. vt lit. penden. in nouiſ. Caſſador. deciſ. 3. de reſt. ſpoliat. Put. deciſ. 227. lib. 2. Caputaquen. deciſ. 155. par. 1. & Rot. in Romana pecuniaria 14. Maij 1607. coram b. m. Cardinali Lancellotto in fol.*
165
166 Declarandum eſt tamen, † vt in eadem deciſione, niſi fuiſſet inhibitum à Rota, cui eſſet commiſſa cauſa appellationis.

Quando reuocetur per præſtationem cautionis.

Artic. X.

167 *Sequeſtrum an euitari poſſit per iuratoriam cautionem.*
168 *Sequeſtrum quanto tempore finiatur.*
169 *Satiſdatio ex cauſa ſequeſtri finitur triennio.*
170 *Fideiuſſor datus pro ſequeſtratis fructibus quanto tempore ſit obligatus.*
171 *Sequeſtratio an poſſit finiri minori tempore triennij.*
172 *Limitaretur iſta concluſio de iure canonico.*
173 *Inſtantia de iure canonico eſt perpetua, ita ſequeſtrum, & ſatiſdatio.*
174 *Appellatio perpetuat datam ſatiſdationem vltra triennium, vide 177.*
175 *Sequeſtrum factum cauſa litis, & cauſa crediti, differunt.*
176 *Sequeſtrum cauſa litis durat, donec lis ſuum ſortiatur effectum.*
177 *Sequeſtrum non expirat per ſententiam latam, ſed durat in cauſa appellationis. vide 174.*
178 *Cautio quare ſit inuenta.*
179 *Cautio ex cauſa litis ſuccedit in locum fideiuſſoris iudicatum ſolui, & iudicio ſiſti.*
180 *Cautio dicitur medicina ſequeſtri.*
181 *Cautio quando ſuccedat loco ſequeſtri.*
182 *Fideiuſſor non admittitur in ſequeſtratione rei hypothecariæ.*
183 *Fideiuſſio neque admittitur, quando ſit ſequeſtrum ob executionem obtentam.*
184 *Citatio requiritur pro reuocatione ſequeſtri.*

Cita-

Digitized by Google

185 *Citatio quoque requiritur in conceſſione ſequeſtri. vide* 187.

186 *Sequeſtrum dicitur actus præiudicialis.*

187 *Citatio quando-nam poſſit omitti in conceſſione ſequeſtri. vide* 185.

167 AN autem euitetur ſequeſtrum, ſi offeratur cautio iuratoria, ſunt contrariæ opiniones, & affirmatiuam tenuit *Abb. in d.c. dilectus num. 19. in fin. de ſequeſtr. poſſeſſ. & fructib.* contrariam tenet *Bart. in d. l. litibus n. 6. C. de agric. & cenſit. lib. 11. Alex. in l. ſi fideiuſſor. §. fin. num. 18. ff. qui ſatiſd. cogaatur.* Tu autem vide *Lancellott. de attentat. 2. par. q. 19. lit. penden. remiſſiue n. 9. & Alex. in d. l. ſi fideiuſſor.*

168 Sunt etiam multi, † qui tenuerunt, ſequeſtrum non durare vltra triennium, quia finitur lite finita, & quia triennio finiatur peremptione inſtantiæ, vt *Iaſ. in l. ſi fideiuſſor. §. fin. n. 21. ff. qui ſatiſd. cogantur.*

169 Et quod ſatisdatio ex cauſa ſequeſtri † finiatur triennio, dicit *Bart. in d. l. litibus num. 7. C. de agric. & cenſit. lib. 11.* & quod fideiuſſor datus pro ſequeſtratis fructibus

170 reſtituendis, † obligetur tantum pro fructibus triennij, dicit idem *Bart. in d. l. litibus num. 18. & Alex. in d. l. ſi fideiuſſor. §. fin. num. 9. ff. qui ſatiſd. cog.* & quod ſequeſtra-

171 tio † poſſit finiri, etiam in minori tempore, quam triennio, ſi inſtantia eſſet abbreuiata per ſtatutum, dicit *d. Iaſ. in d. l. ſi fideiuſſor. d. §. fin. num. 21. in fin.* contrarium tamen dicit *Imol. in l. Imperatores §. fin.* quẽ allegat idem *Iaſ. in d. l. ſi fideiuſſor.*

172 Sed fallit concluſio. † Primo de iure canonico: quia ſicut inſtantia propter il-

173 lud † eſt perpetua, ita & ſequeſtrum, & iſta ſatiſdatio; *Iaſon. in dicta l. ſi fideiuſſor. §. fin. n. 21.* Secundo fallit ſi eſſet ap-

174 pellatum, quia per † appellationem perpetuatur ſatiſdatio, *Iaſ. in d. §. fin. num. 21.*

175 *ante med.* Tertio fallit in ſequeſtro, † quod fit cauſa litis, quia iura loquuntur de ſequeſtro facto ex cauſa crediti, non liti-

176 gioſi; cauſa enim litigioſa † facit perpetuare ſatiſdationem, donec lis ſuum ſortiatur effectum, *Iaſ. in d. l. ſi fideiuſſor. §. fin. num. 21. circa med.* & quod duret etiam in

177 cauſa appellationis, † & non expiret per ſententiam latam, dicit *Bald. in l. ſi fideiuſſor. d. §. fin. & idem Bald. in addit. ad ſpeculat. tit. de ſequeſtr. verſ. 1. & idem Specul. in d. tit. verſ. ſed pone* & latè *Angel. in l. Imperatores §. fin.* quos refert, & ſequitur *Iaſ. in d. §. fin. num. 23. per totum.*

Ideo ad euitanda incõmoda, & facilitãdum vſum rerũ † inuenta eſt cautio, & iſta

178 cautio ſi datur pro ſequeſtro conceſſo ex

179 cauſa litis, ſuccedit in locũ fideiuſſionis, iudicatum ſolui, & iudicio ſiſti *Iaſ. in d. l.*

180 *ſi fideiuſſ. d. §. fin. n. 23.* & † dicitur medicina ſequeſtri, *l. Senatus ff. de off. præſ. d. l. ſi fideiuſſor. §. fin. ff. qui ſatiſd. cog. Abb. in d. c. dilectus num. 19. Achil. de Graſſ. deciſ. 3. de fideiuſ-*

181 *ſor.* & tunc ſuccedit loco ſequeſtri, *Achil. d. deciſ. 2. & not. in d. l. ſi fideiuſſor. d. §. fin. & Bart. in d. l. litibus num. 5. de recu.*

Limita tamen, quia non ſemper fideiuſſio eſt medicina ſequeſtri; non enim

182 militat in creditore hypothecario, † qui ſi facit rem ſequeſtrare, non admittitur fideiuſſio, *Alex. in l. de pupillo §. is autem, ff. de oper. nou. nunciat. Pariſ. conſ. 107. num. 78. lib. 3. Caroc. de locat. tit. ſine temp. num. 123. fol. 65.*

183 Limita vlterius, † quando fit ſequeſtrum ob executionem obtentam, *Card. in l. ſi fideiuſſor. & adden. ad Papien. verb. ſequeſtrum Gloſ. 1. lit. prohibita.*

Tene etiam menti, quod pro reuocatione ſequeſtri, vt dixi ſupra, † requiri-

184 tur citatio, hocque firmat *Pariſ. conſ. 107. num. 103. lib. 3.* vt dicit *D. Gratioſus de modo, & ratione citandi par. 3. formul. 5. verbo citetur.*

185 Sicuti requiritur etiam † citatio in illius conceſſione, quia vt inquit *d. D. Gratioſus loco cit.* Sequeſtrum † eſt actus præiu-

186 dicialis, quod idem firmatur *ab eodem in tract. de citat. tom. 1. c. 3. n. 5. vſque ad* 55. excepto caſu, in quo periculum eſſet in mo-

187 ra, † quia tunc omitteretur citatio, ne interim bona occultarentur, vel dilapidarentur, & iudicium eluderetur, *l. Imperatores §. fin. ff. de appell.*

Quomodo procedatur in beneficialibus.

Artic. XI.

188 *Citatio obtinendi ſequeſtri in beneficialibus qualiter formetur.*

189 *Citatio ob obtinendum ſequeſtrum perſonaliter præſentatur.*

190 *Decretum ſuper impetratione ſequeſtri qualiter fiat.*

191 *Intimatio decreti ſuper impetratione ſequeſtri perſonaliter præſentatur.*

192 *Sequeſtratarius quando per Iudicem eligatur ex officio, & quomodo.* 151.

193 *Sequeſtratarius à Rota deputatus nihil poteſt prætendere pro ſua mercede.*

194 *Sequeſtrum quomodo, & quando ſit concedendum, plura remiſſiue.*

195 *Sequeſtrum neceſſarium, & voluntarium, in quo differant.*

196 *Sequeſtrum qualiter etiam reuocetur, remiſſiue ad Gratioſum.*

Cita-

Digitized by Google

197 *Citatio super reuocatione sequestri qualiter formetur.*
198 *Decretum super reuocatione sequestri qualiter fiat.*
199 *Citatio supradicta, quando ita formari debeat.*

R. P. D. ALBERGATO

Tarraconen. Beneficij:

188 CItetur D. Petrus Antonius Densa ex aduerso Procurator R. D. Ioannis Escanis ex aduerso Principalis ad videndum decerni sequestrum super fructibus beneficij, de quo agitur, concordandum de sequestratario, & dandum listam confidentium, & diffidentium, aliàs videndum per D. eligi, & deputari ex officio, ad p. d. Instante R.D. Braulio Sonier Vicario Capitulari Cathedralis Eccl.Tarraconen. principali, siue &c.

Franciſconius Notarius.

189 Ista citatio de more † exequitur personaliter, & executa reproducitur, & obtinetur decretum per hæc verba.
190 Relatione facta † comparuit D.Ioam. Cocchus Procurator, & petijt, & obtinuit, vt supra, nisi ad p. d. cum Intimatione omni &c.
191 Intimatio pariter † est facienda personaliter, & executa etiam reproducitur: & si pars non comparet ad concordan-
192 dum, vel comparet, & non concordat; † tunc D.eligit ex officio sequestratarios,& expeditur instrumentũ talis deputationis: sed aduerte, quod sequestratarius à Rota
193 deputatus † nihil potest prætendere pro tali deputatione pro sua mercede, & habetur ac si fuisset à partibus deputatus, *Rot. in vna Lunen.Sarzanen.Iurispatronatus 18. Maij 1625. coram b.m. Remboldo in fol.*
194 Plura etiam,quomodo, & quando † sit concedendum sequestrum, quę requiran-
195 tur, quęnam sit differentia † sequestri, necessarij,& voluntarij,& eorum effectus, dicit *D.Gratioſus de modo, & ratione citandi, par.3.de citat.ordinatorius formul.4.per totum, & Ludouiſ.deciſ.10.& Caſſador.deciſ.3. de reſt. ſpoliat.*

Si verò desideratur alia formula super
196 reuocatione sequestri, † illa datur à *Domino Gratioſo ſub infraſcripta forma, videl*

R. P. D. CELSO.

Recanaten. Beneficij.

197 CItetur D. Alexander Saracinellus ex aduerso Procurator D. Petri Confalonerij ex adu.Princip.ad viden. reuocari sequestrũ ex aduerso nulliter, & indebitè extortũ super fructibus beneficij Iurispatronatus, de quo agitur, per D. appositum, & fructus perceptos, & sequestratos videndum mandari cõsignari infrascripto Domino instanti, & mandatum de consignando, & aliud quodcunque desupe necessarium, & opportunum decerni, & relaxari, ad p. d. Instante R. D. Antonio Condulmerio principali, siue &c.

Petrus Cotuennius Notarius.

Decretum, quod obtinetur erit huiuſ-
198 modi.Relatione facta † comparuit D.Iulianus Saluatorius Procurator, & petijt, & obtinuit, vt supra, nisi infra tres cum Intimatione.
199 Supraſcripta citatio † datur, quando pręuia disputatione cognitum est actorem habere bonum ius, & eidem fructus esse consignandos, & finita lite, vel successerit res iudicata, vel fuerit à Signatura responsum cum clausula, sine præiudicio.

Quomodo procedatur in profanis.

Artic. XII.

200 *Debitor volens reuocare ſequeſtrum in profanis pro aſſecuratione Iudicis factum, quomodo citet.*
201 *Citatio qualiter formetur ſuper reuocatione ſequeſtri facti pro aſſecuratione iudicij.*
202 *Decretum quodnam fit ſuper reuocatione ſequeſtri facti pro aſſecuratione iudicij.*
203 *Cautio præcedit aliquando citationem in reuocatione ſequeſtri.*
204 *Iudex mandans recipi talem pro cautione,facit cauſam propriam.*
205 *Clauſula,attenta cautione in actis data,differt à cautione,arbitrio Domini.*
206 *Notarius tenetur pro cautione, ſi Iudex non mandet recipi certam perſonam.*
207 *Notarius non tenetur,niſi diſcuſſo fideiuſſore.*
208 *Iudices, & Notarij quid facere ſoleant, antequam fideiuſſores accipiant.*
209 *Iudicum,& Notariorum quinam paſſi fuerint lites propter fideiuſſiones receptas.*

Fide-

210 *Fideiuſſor qualiter cautè poſſit recipi à Notario, vel Iudice.*

QVando verò fuit obtentum ſequeſtrum in profanis, pro aſſecuratio-
100 iudicij, † & debitor deſiderat illius reuocationem mediante cautione, quæ ſolet nuncupari, vt dixi ſuperius, medicina ſequeſtri, tunc ſolet vti huiuſmodi citatione.

ILLVSTRISS. D. VECCHIARELLO A.C.M.

101 CItetur D. Angelus Picchettus ex aduerſo Procurator D. Philippi Rampoui ex aduerſo Principalis ad videdum reuocari ſequeſtrum ad eiuſdem D. Philippi inſtantiam factum, & executum in bonis, ſiue pecunijs exiſtentibus penès D. Ioannem Pellegrinum, data per Inſtantem cautione arbitrio Domini de ſtando Iuri, & iudicatum ſoluendo, quicquid per eundem D. ſuo tempore fuerit iudicatum, ad p.d. Inſtante D. Carolo principali, ſiue &c.

Trottus Notarius.

In vim iſtius citationis Iudex interlo-
102 quitur per hæc verba. † Relatione facta comparuit D. Ioann. Thomas Butius Procurator, & petijt, vt ſupra. Ex tunc Illuſtriſſimus, & Reuerendiſſimus Dominus data in actis idonea cautione de ſtando iuri, & iudicatum ſoluendo pro ſumma ſcutorum quingentorum, ſequeſtrum, vt ſupra reuocauit, niſi ad p.d. cum Intimatione, omni &c.

Aduertendum etiam eſt, quod quan-
103 doque talis †cautio præcedit citationem, quia cum currat riſico Notarij, nec Iudex ſit neceſſe, quod debeat eſſe curioſus de qualitate fideiuſſoris; (ſi enim ipſe mandaret, quod reciperetur certa perſo-
104 na, † ipſe faceret cauſam propriam, & teneretur in ſubſidium de proprio, quia approbaret fideiuſſorem) in citatione loco illorum verborum, data per Inſtantem
105 cautione arbitrio Domini, apponuntur hæc verba, attenta cautione in actis preſtita.

Dixi, quod currit riſico Iudicis, ſi mandat, quod recipiatur certa perſona,
106 ſecus ſi vt ſupra, quia tunc currit riſico Notarij, ſi illam recipit: quod declara procedere, poſtquam fuit diſcuſſus fide-
107 iuſſor, *vt in l.* 1. §. *ſciendum, ff. de magiſtratib. conuenien.* & latè dixi *tit. de Not. & fid. Inſtrum.* Ideo tam Iudices, quàm Nota-
208 rij, † ſolent antequam talem fideiuſſorem recipiant, benè inquirere, & ſe informare de illius identitate, quia ſecus expertum eſt, quod tam Notarius, vt poteſt eſſe teſtis defunctus Dominicus Fonthia, vir in ſuo exercitio notariatus inſignis, qui requieſcat in pace; quàm Iudices, vt poteſt teſtari Dominus Virgilius Criſpoldus, olim P. Collateraris Curiæ Capitolinæ, & hodie Aduocatus egregius,
209 quorum vterque paſſi ſunt † lites acerrimas, ex eo quod alter recepit, & alter mandauit recipi, quoſdam fideiuſſores, qui poſtea detecti fuerant non ſoluendo.

Ideoq; vt cautus ſit Notarius, & Iudex, ſi non conſtat notoriè, quod fideiuſſor eſt
210 diues, & habilis, † non recipere aliquem, niſi habita ſufficienti, & ſagaci informatione idoneitatis, vel niſi per teſtes ſer. ſer. examinatos, fuerit illa probata, vt de his habentur optimæ cautelæ, & monitiones *à Domino Gratioſo loco ſuperius citato fol.* 123.

Quomodo petiatur idoneitas fideiuſſoris.

Artic. XIII.

211 *Idoneitas fideiuſſoris qualiter probari poſſit.*
212 *Idoneitas prædicta probatur cum negatiua coarctata, & qua.*
213 *Idoneitas prædicta probatur etiam omni alia poſſibilitate.*
214 *Idoneitas fideiuſſoris factis probationibus remittitur diſcuſſioni Iudicis.*
215 *Cautio idonea qualis ſit in iudicio, cautum non reperitur,*
216 *Fideiuſſor cenſetur idoneus, ſi talis fuit à Iudice pronunciatus.*
217 *Appellatio an detur à pronunciatione idonei fideiuſſoris.*
218 *Termini quatuor ad docendum de appellatione ſeruantur poſt appellationem ab idoneitate fideiuſſoris.*
219 *Fideiuſſores poſt rem iudicatam ſuper idoneitate illorum poſſunt dari.*
220 *Idoneitatis fideiuſſorum materies, à quibus pertractetur remiſſiuè.*
221 *Fideiuſſor quando, & quomodo dicatur idoneus, ſi ſit grauatus ære alieno.*

ILle autem, qui deſiderat, vt ſæpius euenire ſolet, modum probandi ido-
211 neitatem talis fideiuſſoris, † erunt cum cautela formandi articuli, quoniam debent in illis exprimi, nedum corpora ſtabilia, quæ ille poſſidet, verum etiam,

quod

212 quod illa sunt libera ab omni †onere cum coarctatione negatiuę, quod si super illis adesset aliquod onus, non posset esse minus, quin testis sciret propter optimam informationem, quam de eis habet, &
213 addere rationes certas, & concludentes, † aliàs enim omnis possibilitas sufficeret pro tali indoneitate excludenda.

214 Factis autem probationibus, remittitur illarum discussio arbitrio Iudicis,
215 quia alias in iure †non reperitur cautum, qualis sit idonea cautio, vt inquit *Carpan. ad statut. Mediol. c.44. n.52. Menoch. de arbitr. Iud. cons. 142. & in rem. adipiscen. remed.2. num.93.*

Iudex autem in casu, quo pronunciat
216 fideiussorem idoneum, † tunc censetur idoneus: sed vt aduertit *Tuscus concl.331. num. 10. & 21. litt.F.* à tali sententia datur appellatio, & ego sic pluribus vicibus practicaui, vnde fui coactus post dictam
218 pronunciam seruare † quatuor terminos ad docendum de appellatione, & post rem iudicatam pro meis principalibus
219 obtentam † dare fideiussores.

220 Et ad matetiam † videri poterit etiam *Suarez tit.de Sos.amplitud.& Ias.in l. si constante n.134.& l.fideiussor.n.2.& 5.ff.qui satisd.cog.Castrens.in l.fideiussor. n.3. Farinac. q.33.n.79.& 80.& Carpan.ad statut.Mediol. c.44. num.43.*

Et quando, & quomodo dicatur idoneus,
221 † si reperitur grauatus ære alieno, videndus est *Rimin.in d.l. fideiuss.n.1. vers. sed dubitatur.*

De arresto, & modo eum obtinendi.

Artic. XIV.

222 *Sequestrum, & arrestum sunt affines.*
223 *Arrestum quid, contra quos, & ad quem effectum concedatur.*
224 *Declara, quod contrarium afferat Tuschus.*
225 *Arrestum Rota non concedit.*
226 *Arrestum quando est concedendum, quomodo detur.*
227 *Custos carcerum debet, & in quo libro arresta adnotare.*
228 *Citatio pro consignatione pecuniarum sequestratarum qualiter formetur.*
229 *Citatio prædicta exequitur, & reproducitur de more.*
230 *Decretum quod-nam fiat in citatione super consignatione pecuniarum sequestratarum.*

222 QVoniam autem sequestrum, † & arrestum videntur affines, non displicet annuere, quod arrestum secun-
223 dum aliquos contra carceratum pro vna causa, & ad instantiam alicuius, potest concedi ad instantiam alterius pro alia causa, vt *Bart.in l.sed eximendi n.3.ff.ne quis eum, & in l.2.n.3.ff.de custod.reor.Pet.Duen. regul.15.n.1.par.2.& de Comm.Pet.Ziricin. de iure sisten.c.33.n.2.& seqq. vbi multi cumulantur.*

224 Et licet contrarium † asserat *Tuschus concluſ.187.litt.A.& concluſ.83.litt.C. Dec. cons.75.& Rot.in Venetiarum pecuniaria 17. Iunij 1605. coram Penia;* est aduertendum, quod loquuntur de debitore suspecto capto, non autem carcerato arrestato.

225 Rota tamen huiusmodi arresta † non concedit, nec seruat stylum Curiæ, & A.C. vt videtur in eadem decisione.

Quando verò est concedendum, illud
226 datur hoc modo: † puta, accipitur mandatum obtentum contra debitorem ser. illudque producitur per illa acta, per quę fuit expeditum mandatum, cuius vigore secuta est carceratio, & conceditur absque alia citatione, & obtentum defertur ad Custodem carcerum, in qui-
227 bus manet carceratus, † & talis Custos, illud adnotare debet in libro solito retineri in partita eiusdem carcerati.

Qui verò desiderat magis specificè, etiã citationem pro consignatione pecuniarum sequestratarum necessariam, licet illa videri possit *apud d. D.Gratiosum*, quia tamen facilior via aperitur, si eandem Iuniori tradidero, erit infrascripta.

A.C. siue R.P.D. TASSIO Iudice Deputato.

228 CItetur *D.* Ioseph Vipera ex aduerso Procurator *D.* Francisci, &c. ex aduerso Principalis, nec non *D.* Carolus Florauantes ex aduerso Procurator Domini Felicis Girau mercatoris Galli sequestratarij, ad consignandum, & videndum respectiuè Instanti mandari consignari pecunias, res, & bona sequestrata, & mandatum de consignando desuper necessarium, & opportunum decerni, & relaxari, ad p. d. Instante *D.* Nicolao Casanoua principali, siue &c.

Pasquettus Notarius.

229 Ista citatio de more executa † reproducitur, & in illius calce notatur decretũ per hæc verba.

230 Relatione facta † comparuit *D.* Adrianus Pelleus Procurator, & petijt, & obtinuit, vt supra, nisi ad p. d. cum Intimatione: Intimationem non pono, quia fuit superius tradita, & ob eandem rationem omitto alias formulas in facti contingentia consuetas.

PRA-

Digitized by Google

PRAXIS IVDICIARIAE
CAMILLI CAPVCII
I. C. AESINI
Et in ROMANA Curia Cauſarum Patroni
PARS TERTIA
De Appellationibus.
Cap. I.

Quid ſit appellatio, & ad quid proſit.

Artic. I.

1 *Appellatio eſt remedium contra iniuſtitiam ſententiæ in prima, & ſecunda inſtantia.*
2 *Appellatio vocatur ab aliquibus etiam defenſio.*
3 *Appellans conſtituitur ſub protectione Iudicis appellationis.*
4 *Appellans liberatur à iuriſdictione Iudicis à quo.*
5 *Appellatio ſemper habetur pro conceſſa, niſi ſit expreſſe prohibita. vide 332. & 369.*
6 *Appellationi, vel ſententiæ an magis faueat præſumptio in principio.*
7 *Appellationi, & ſententiæ in medio vtrique fauetur.*
8 *Sententiæ, vel appellationi an magis faueat præſumptio.*
9 *Appellationem ſuſtineri, prout fieri poteſt, ſemper interpretatur.*

1 LATA ſententia in prima & ſecunda inſtantia, fuit cõceſſum remedium † appellationis pro tutela innocentię, contra iniuſtitiam iudicantis, *l.3.§.falſus, ff.rem rat.hab. l.1.in princ. ff. de appell. c.cum ſpeciali §.porro,ext.de appell.*

2 Alij vocarunt eam † defenſionem, vt inquit *Alex. conſ.113. vol.5.* vnde etiam appellans virtute appellationis interpoſitæ, quo ad articulum appellationis, †

3 conſtituitur ſub protectione Iudicis appellationis, & liberatur † à iuriſdictione

4 Iudicis à quo, *c. ad audientiam.c. propoſuit c.paſtoralis,§.verum quia, vbi Franc.& c.directæ, vbi idem Franc.n.9.ext.de appell.*

Ideo dicitur multum fauorabilis, &

5 cenſetur ſemper conceſſa, † niſi expreſsè prohibita reperiatur, *Gloſ.& DD.in l.qui reſtituere, in verb. reſtituatur in fin. ff. de rei vend.Præpoſ.in rubr.ext.de appell. num.12.*

6 Et præſumitur in principio † magis pro appellatione, quam pro ſententia, *Franc. ibidem num.18.* In medio fauetur † æque vtrique, ſcilicet tam appellationi, quàm

Digitized by Google

ſententiæ : in fine autem magis præſumi-
8 tur † pro ſententia, quàm pro appellatione, & illi magis fauet. *Franc. in c. de priore, ext. de appell.*

Fit etiam ſemper interpretatio in quã-
9 tum fieri poteſt, vt † appellatio ſuſtineatur, vt latius infra patebit *in artic. in quibus caſibus non liceat appellare, in princ.*

Itaque ante omnia videndum eſt. Primo, quis poſſit appellare. Secundo, ad quem appellandum ſit. Terrio, quomodo appellandum ſit. Quarto, infra quæ tempora appellari, & cauſa appellationis committi debeat. Quinto, in quibus caſibus non liceat appellare. Sexto, quomodo Iudex cẽſeatur appellationi deferre. Septimo, quid operetur, & quibus proſit appellatio. Et octauo, quomodo, & quando renuncietur appellationi.

Quis poſsit appellare.

Artic. II.

10 *Appellare poteſt quilibet non expreſsè prohibitus.*

11 *Appellatio non denegatur, etiam neque diabolo.*

Appellatio neque excommunicato denegari poteſt. ibid.

12 *Excommunicatus poteſt appellare tam iudicialiter, quam extraiudicialiter.*

13 *Excommunicatus appellare nequit, niſi grauamen inferatur.*

14 *Excõmunicatus ex cauſa voluntaria veniens ad Iudicem, non auditur.*

15 *Excommunicatus an reſtitui poſſit ad appellandum*

16 *Excommunicatus an, & quando poſſit reſtitui ad appellandum, remiſſiue.*

Declarantur predicta in excommunicato ſimpliciter procedere. eodem num.

17 *Excommunicatus cum denegatione audientiæ num poſſit appellare?*

18 *Procurator generalis, vel ad cauſas, appellationem proſequi nequit; niſi habeat in mãdato.*

19 *Procurator prædictus poſſet tantum appellare*

20 *Procurator falſus admittitur ad appellandum*

21 *Commiſſio per falſum Procuratorem impetrata ſuper appellatione tribuit iuriſdictionem*

22 *Appellatio interpoſita à non procuratore, an valeat.*

23 *Procurator falſus poteſt appellationem proſequi, ſi Procurator conſtituatur infra X. dies cum clauſula &c.*

24 *Procurator vigore mandati poteſt proſequi appellationem.*

25 *Procurator inuitus cogitur proſequi appellationem, licet contrariũ fuerit proteſtatus.*

26 *Actor ad omnes cauſas an poſſit appellare, & appellationem proſequi.*

27 *Filiusfam. nomine Patris an poſſit appellare & appellationem proſequi.*

Dominus nomine Subditi an poſſit appellare, & appellationem proſequi. eod. num.

28 *Epiſcopus pro Ciuitate, vel ſubdito, poteſt appellare ſine mandato.*

29 *Appellatio in ciuilibus nomine alieno facta debet per dominum ratificari, & intra quod tempus.*

30 *Tertius appellare poteſt etiam à ſententia lata contra tertium pro ſuo intereſſe.*

31 *Tertius poteſt appellationem ab alio interpoſitam proſequi, licet ille non proſequatur*

32 *Tertius pro ſuo intereſſe ſemper poteſt appellationem proſequi, ex aliq. DD.*

33 *Tertius tenetur exprimere cauſam in appellatione. V. etiam num.* 108.

34 *Victoria tertij an proſit etiam victo.*

35 *Appellare in criminalibus pro reo poteſt quilibet de Populo.*

36 *Clericus poteſt pro Reo appellare in criminalib.*

37 *Appellare pro Reo licet, etiam ipſo inuito, & ſi appellationi renunciaſſet.*

38 *Clericus poteſt proſequi appellationem pro reo etiãſi agatur de morte, vel abſciſſione mẽbri.*

39 *Limitatur quãdo reus renũciaſſet defẽſionibus.*

40 *Appellatio vnius prodeſt cæteris complicibus eiuſdem delicti.*

41 *Appellatio qualiter committatur quando eſt imponenda pœna corporis afflictiua.*

42 *Fideiuſſor contractus tenetur appellare ſi ſcit exceptionem principali debitori cõpetentẽ.*

43 *Fideuſſor prædictus excuſatur, ſi ſit pauper*

44 *Fideiuſſor quoq; prædictus excuſatur ſi neſciat actionem competere.*

45 *Fideiuſſor contractus non poteſt affici ſententia contra principalem lata, ſed fieri debet nouus proceſſus.*

46 *Fideiuſſor de repræſ. de ſtan. iur: & iudic. ſol. poteſt affici ſine nouo proceſſu.*

47 *Emptor quid facere teneatur, vt regreſſum habeat contra principalem motæ litis.*

10 QVo ad primum, quilibet, qui non
11 eſt expreſſe † prohibitus, poteſt appellare, adeo vt, etiam diabolo, & † excommunicato, qui aliàs repellitur à limine Iudicij, non ſit denegandum remedium appellationis *c. cum inter. ext. de except. Rot. deciſ. 16. de dol. & cont. in nou.* ſiue excommunicatus appellet in iudicio,
12 ſiue † extraiudicialiter; dũmodo ex actu
13 à quo appellatur, † illi grauamen inferatur; ſecus ſi eſſet ſimplex prouocatio ad
14 causã, per quã excõmunicatus voluntarie ad Iudicem veniret, *Gemin. in c. 1. §. ſi quis 1. de except. in 6.*

Et

Digitized by Google

Et conceditur ei aliquando etiam reſti-
15 tutio † ad appellandum : de quo , an , &
16 quando competat , † & poſſit reſtitui, eſt
videnda *Rot.deciſ.7.de except.in nou.*

Hęc de plano procedunt in excommu-
nicato ſimpliciter : ſed ſi erit excommu-
17 nicatus cum denegatione audientiæ † ab
habente authoritatem id faciendi , num-
quid poſſit appellare,eſt videndus *Felin.in*
c.ſignificarunt.ext.de except.

Eadem ratione quamuis Procurator
generalis, vel conſtitutus ad defendendas
cauſas motas, & mouendas , etiam cum
18 libera &c. non poſſit † appellationem
proſequi , niſi ſit expreſſum in mandato ,
19 † poteſt tamen appellare , *Rot. deciſ. 2. de*
procur in nou. Put.deciſ.3.de appell.

20 Quinimo non ſolum † falſus Procura-
tor admittitur ad appellandum , & com-
21 miſſio per eum impetrata † tribuit iuriſ-
dictionem , vt per *Rot. deciſ.60.& 61. de*
appell.in nou. ſed quilibet alius, etiam non
22 Procurator, † tenetq; appellatio per eum
interpoſita infra decimum diem,dūmodò
23 infra idem tempus conſtituatur † Procu-
rator cum ratihcatione geſtorum illucuſ-
que, *Rot.deciſ.56.de appell. in antiq.*

24 Sicuti procurator † vigore mandati ,
poteſt proſequi apppellationē, ſi appellati
poteſt etiam cogi inuitus ad proſequen-
25 dum , † licet proteſtatus fuerit ſe nolle
appellationem proſequi , non obſtante
c.in noſtra ext.de Procur.*Rot.deciſ.9. de Pro-*
cur.in nou.Veſtr.lib.4.c.de Procur.fol. 97.

Actor ad omnes cauſas conſtitutus , e-
tiam ante confectionem inuentarij poteſt
26 non ſolum appellare , † ſed etiam proſe-
27 qui appellationem, *Put.deciſ.1.de Procur.* †
idem de filio familias nomine Patris ;
28 dominus nomine ſubditi ſui,† Epiſcopus
pro Ciuitate , vel ſubdito poſſunt appel-
lare ſine mandato .

Eſt aduertendum tamen, quod quando
in Ciuilibus appellatur nomine alieno ,
29 † debet appellatio interpoſita per domi-
num ratificari,infra tempus, infra quod li
cuilibet appellare,alias enim dicitur deſer-
ta,*Guidopap.deciſ.*13.

30 Tertius poteſt appellare † pro ſuo inte-
reſſe , etiam à ſententia lata contra ter-
tium ; quamuis ille non appellauit *c.ſuper*
eo vbi DD.ext.de off.de leg. & poteſt proſe-
31 qui † appellationem interpoſitā ab alio,
quamuis ille non proſequatur infra tem-
pus , infra quod potuiſſet appellare: ſunt
tamen aliqui DD. qui volucrunt , quod
32 dummodo † agatur de ſuo intereſſe , ſem-
per poſſit proſequi , *Felin. in c. veniens ext.*
de teſtib.& in c.cum ſuper ext.de ſent.& re-
iudic.

Et hic tertius tenetur in appellatione
33 exprimere † cauſam;ad quod non aſtrin-
gitur principalis , vt *Felin.* idem, & victo-
34 ria tertij prodeſt etiam victo , † præter-
quam in quibuſdam caſibus relatis *ibid.*
per Felin.

In criminalibus , in cauſis in quibus
35 Reus condemnatus poteſt appellare , †
poteſt etiam appellare pro eo quilibet de
36 Populo, *l.non tantum ff.de appell.*& poteſt †
hoc facere etiam Clericus, *Gloſ. in l. ad di-*
ctos in ver.quib.C.de Epiſcopis aud. & po-
37 teſt appellare † etiam Reo inuito, etiamſi
renunciaſſet appellationi ; poteſtque etiā
38 proſequi † appellationem , ſiue agatur de
morte naturali,ſiue ciuili;aut de abſciſſio-
39 ne membri , dumodo Reus non † renun-
ciauerit defenſionibus , *Felin.in c.cum ve-*
niſſent de teſtib.

Et ſi ſint plures Complices vnius deli-
40 cti , † appellatio vnius prodeſt cęteris ,
Clar.q.94.verſ.quæro nunquid , & ſeq.

In caſibus in quibus venit imponenda
41 pœna corporis affictiua , non committi-
tur cauſa appellationis , niſi cum clau-
ſula , in carceribus conſtituto ; ſi non
eſt carceratus : ſi vero eſt carceratus, Reo
firmo remanente in carceribus , ne iudi-
cium reddatur eluſorium, *Staſil. c.* 17. *fol.*
324. num.6. & ad hoc vide conſt.7. Iuly II.
*fol.*359.*to.*1.*& conſt.*52.*Pij IV.& 22.Pij V.*
fol. 151.*tom.*2.*in bull.nouo.*

Fideiuſſor contractus , condemnatus
ad inſtantiam creditoris , ſi ſcit aliquam
exceptionem competere principali debi-
42 tori , † non ſolum poteſt , ſed tenetur
43 appellare , & proſequi , niſi habeat † ex-
cuſationem paupertatis,*l. ſi Procurator*
§.ſi ignorantes , vbi Bart. & alij ff. mandat
ſin autem neſciat exceptionem competere
44 re , † non tenetur appellare , *Gloſ. in d. §.*
ſi ignorantes.Bart.in l.Neſcius §.Cato ff. de
cuict.

45 Requiriturque nouus † proceſſus con-
tra ipſum , quamuis ſententia lata contra
principalem tranſierit in iudicatum
46 *Bart.in l.à ſententia ff.de appell.* † licet ſecus
ſit in fideiuſſore de repræſēntando,de ſtan-
do iuri, & iudicatum ſoluendo, *Bart. in l.*
1. ff. Iud. ſol. & dicam infra *in c. de re iu-*
dic.

Quod diximus in fideiuſſore , idem
erit dicendum in omnibus , & per om-
47 nia † de emptore , cui fuit mota lis , ad
hoc vt poſſit habere regreſſum contra
principalem,*l.ſipro ea vbi Bald.C.mand.Af-*
flict. deciſ. 49. & ad materiam preſentis
articuli dicam *in c. de nullit. in artic. quis*
poſſit dicere de null.

Digitized by Google

Ad quem ſit appellandum.

Artic. III.

48 *Appellatio diffinitur eſſe prouocationem de minori Iudice ad maiorem.*

49 *Appellatio fit ad ſuperiorem, non ad parem, vel minorem, etiam ex conſuetudine.*

50 *Limitatur tamen, ſi tunc ex conſuetudine minor, vel æqualis fieret maior.*

51 *Reductio à laudo peti debet coram Iudice ſuperiore inſtar appellationis.*

52 *Iudex dicitur bonus vir in caſu, quo petatur reductio ad arbitrium boni viri.*

53 *Iudex ſuperior in appellatione quis dicatur.*

54 *Reductio à laudo lato à Clericis, & Laicis ſimul, peti debet coram ſuperiore Eccleſiaſtico.*

55 *Appellatio an detur à ſententia Principis non recognoſcentis ſuperiorem.*

56 *Appellatio ab Officiali Epiſcopi ad ipsũ Epicopum non datur, & quare.*

57 *Appellatio neque datur à Delegato Vicarij ad ipſum Epiſcopum.*

58 *Vicarius poteſt cognoſcere cauſas nominatim ad Epiſcopum interpoſitas.*

59 *Vicarius poteſt reſtituere in integrum aduerſus ſententiam Epiſcopi.*

60 *Appellatio ab officiali foraneo ad Epiſcopum dari debet:*

61 *Proceſſus appell. à Vic. ad Epiſcopum factus an ſuſtineatur.*

62 *Vicarij non omnes æquiparantur cum ſuperiore prout Vic. generalis cum Epiſcopo.*

63 *Appellatio prohibita à ſententia Principis, non prohibetur à ſententia Vicarij.*

64 *Appellatio ad ipſum Iudicem grauantem interponi nequit.*

65 *Appellatio ab Archiepiſcopo an poſſit fieri ad ipſum Archiepiſcopum vti Legatum.*

66 *Appellatio ab Archiepiſcopo grauante, tanquam vno de Capitulo, poteſt fieri ad ipſum tanquam Epiſcopum.*

67 *Epiſcopus grauans appellantem tanquam Canonicus, poteſt recuſari vt ſuſpectus.*

68 *Appellatio ad Principem ſecularem fieri nequit in cauſis ad Eccleſiaſticum ſpectantibus.*

69 *Cauſa feudalis Eccleſiæ an cognoſci poſſit per Dominum directum ſecularem.*

70 *Appellatio a Iudice Eccleſiaſtico ad ſecularem fit ex conſuetudine, aut priuilegio.*

71 *Appellare a Principibus ſecularibus ad Papam, quibus caſibus liceat.*

72 *Reſtitutio ad appell. via ordinaria, coram quo peti debeat.*

73 *Appellatio ad quos Iudices fieri debeat ex priuilegio in Curia.*

74 *A. C. eſt Iudex ordinarius omnium appellationum, & quarum. vide 558. 559.*

75 *A. C. quomodo hodie admittat appellationes, & quas. vide 558. 559.*

76 *Appellatio an debeat fieri cum expreſſione nominis Iudicis, vel tribunalis ſuperioris. vide etiam num. 162. & 163. cum ſequ.*

77 *Cauſa recuſationis officialis Epiſcopi poteſt per Epiſcopum cognoſci.*

78 *Cauſa recuſationis vnius Iudicis poteſt cognoſci ab alijs coniudicibus.*

79 *Appellatio, & recuſatio in quibus differant.*

80 *Appellatio de iure fit gradatim, non omiſſo medio.*

81 *Appellatio ad Papam, Legatum, & Patriarcham fit omiſſo medio.*

82 *Appellatio omiſſo medio fit etiam ex priuilegio, & alijs cauſis, remiſſiue.*

83 *Appellatio facta omiſſo medio valet, ſi non excipiatur.*

84 *Appellatio a ſubdelegato, omiſſo delegato, an, & quando poſſit fieri ad Papam.*

85 *Appellatio alternatiua ad Papam, vel Archiepiſcopum, toleratur.*

86 *Appellatio alternatiua quando poſſit ſuſtineri, remiſſiue. vide 166.*

87 *Appellatio in Gallia ſemper fit ad proximum Iudicem ſuperiorem.*

88 *Appellatio qualiter interponatur per immediate ſubditos Sedi Apoſtolicæ in Gallia.*

89 *Cognitio metus, & denegatæ iuſtitiæ qualiter, & quomodo committatur in partibus Galliæ.*

Circa ſecundum Caput, ad quem ſcilicet appellandum ſit, cum ſit appel-
48 landum de minori ad maiorem, & † eius diffinitio ſit prouocatio de minori Iudice ad maiorem, vt dicunt Summiſtæ *in tit. de appell.*

Ideo ſemper ad ſuperiorem appellabi-
49 mus, nec poſſet † per conſuetudinem induci, quòd ad parem, vel minorem appellaretur, niſi etiam eadem conſuetudine
50 induceretur, † quod efficeretur maior, *Fran. in rubr. ext. de appell. num. 15. & ibidem Felin.*

Et idem erit, ſi petatur reductio ad arbitrium boni viri à laudo lato per arbi-
51 trum; † debet enim peti coram Iudice ſuperiore ad inſtar appellationis, *Franc. in d. rubr. num. 44.*

Dicitur enim in hoc caſu Iudex bonus
52 vir, & ſatisfit legi iubenti † reductionem debere peti ad arbitrium boni viri, *l. continuus, §. cum ita ff. de verb. oblig. Card. in cap. 1. num. 7. de appell.*

Iudex ſuperior non intelligitur de iu-
53 dice ſuperiore Actori, vel Reo, † ſed ipſi Iudici, vel Arbitro, qui pronunciauit,

l. pia-

l. præcipimus, vbi Bald. C. de arbitr. Afflict. decis. 51.

Et si sint plures Iudices, vel arbitri, quorum aliqui Clerici sint, aliqui verò
54 Laici, debet appellari, vel peti reductio coram Iudice Ecclesiastico, ratione Clericorum, qui hoc casu, tanquam digniores trahunt ad se Laicos, *Rom. cons. 265. Stafil. c. 11. fol. 302. num. 2.* & hinc est, quod à sententia Principis, non recognoscentis
55 superiorem, † non datur appellatio, quia est ad superiorem prouocatio, *Fran. in d. rubr. num. 9. & dicam Deo dante infra in artic. in quibus casibus non datur appellatio.*

56 Neque appellatur † ab officiali Episcopi ad ipsum Episcopum, non obstante quacunque consuetudine *c. 2. de consuetudine. in 6.* quia vnum est conciſtorium, & idem
57 tribunal, in tantum, vt † à delegato Vicarij ad Episcopum, non possit appellari *d. c. 2. & c. Romana de appell. in 6.*

58 Potest Vicarius † cognoscere causas nominatim ad Episcopum interpositas,
59 ac etiam restituere † in integrum aduersus sententiam Episcopi, *Fran. in c. dilecto. num. 32. & seqq. & num. 45. ext. de appell.*
60 Nisi esset † officialis foraneus, à quo potest ad Episcopum appellari, *c. 1. de off. ord. in 6. c. Romana de appell. eodem lib. Franc. in d. c. dilecto num. 35.*

Quod si ab officiali generali ad Episcopum appellaretur, causaque appellationis committeretur, † an processus valeat
61 dicit *Gemin. in d. c. Romana in princ. circa fin. & in Glos. fin. & in c. non putamus in verbo officiali de consuetud. in 6.*

Sed huiusmodi æquiparatio est specialis in Episcopo, & eius Vicario generali
62 alij † enim Vicarij non æquiparantur in omnibus, illis, quorum sunt Vicarij, ideo si prohibetur appellatio à sententia Prin-
63 cipis, vel alterius, non prohibebitur † tamen appellatio à sententia Vicarij ipsius *l. à præsidialibus vbi Bart. & Bald. C. de appell. Franc. in d. c. dilecto num. 4.*

64 Eadem ratione ad Iudicem † grauatem non potest appellari, quia à se ipso, ad se ipsum non datur appellatio, etiam quod mutetur qualitas personæ: exemplũ erit in Archiepiscopo, qui sit etiã Legatus, vt euenire solet in Archiepiscopo Auenio-
65 nis, non † poterit enim ab ipso vti Archiepiscopo, ad ipsum vti Legatum, appellari, *Gemin. in. c. à collatione in fin. de appell. in 6.*

Si Episcopus tamquam Canonicus, nõ tamquam Prælatus, vna cum Capitulo
66 grauetur, † potest ad ipsum tamquam Episcopum appellari, licet etiam tunc
67 possit recusari † tamquam suspectus, *d. c. à collatione, vbi glos. fin. & Gem.*

In casibus spectantibus ad forum Ec-
68 clesiasticum non poterit ad † Principem secularem appellari, quia tunc non est superior, exceptis quibusdam casibus; vt puta, si natura Rei id requirat, vt si litigetur super feudo concesso Ecclesiæ à
69 Principe seculari, † quia tunc causa cognosci debet per Dominum directum talis feudi, dummodo distinctio personalis
70 facienda non sit, vel si ex priuilegio, † aut consuetudine liceat appellare a Iudice Ecclesiastico ad secularem, *c. Romana §. debet, vbi Glos. & Gemin. de appell. in 6. idem Gemin. in c. 1. §. & cum ext. de cler. coniug. in 6. & cap. verum ext de foro compet.*

Secus est dicendum e conuerso, quia à Principibus secularibus, nõ recognoscẽ-
71 tibus Superiorem, potest † in aliquibus appellari ad Papam, de qua re est videndus *Felin. in c. si duobus ext. de appell. Abb. in c. ex litteris ext. de probat. Guidopap. decis. 436.*

Quando lapsum est tempus ad appel-
72 landum, coram quo † debeat peti restitutio ad appellandum, via ordinaria, docet *Rot. decis. 2. circa finem de dol. & contum. in nou.*

In Curia sunt aliqui Iudices, ad quos
73 ex priuilegio solet † appellari, vel recursus haberi, vt à Iudice Cur. de Sabellis, ad Gubernatorem; à Iudice Burgi ad A. C. à Iudicibus Capitolinis, ad Capitaneum, & à Capitaneo ad Senatorem, de quo adest *extrauag. Iulij 2. super reformatione Tribun. Verb.* nec non *constit. Pij. IV.* super reformatione Tribunalium.

74 Extra Curiam vero, † A. C. est Iudex ordinarius omnium appellationum à sententijs in statu Ecclesiastico latis, per quoscumque Iudices ordinarios interpositarum, & olim admittebat omnes ap-
75 pellationes; hodie † vero secus; quia illas non sic de plano admittit, neque inhibet, nisi appelletur à diffinitiua, vel habente vim diffinitiue, & causa non ascendat ad valorem scutorum quinquaginta, vt cauetur in dictis reformationibus, & in eius facultatibus impressis *post Salust. Tiber. & in bull. nou. tom. 3. in const. 28. Pauli V.*

Sed notãdũ est circa præmissa quod suf-
76 ficit † appellare ad Tribunal Iudicis superioris, etiam non expresso nomine Iudicis, sed solius Tribunalis: tunc enim officialis generalis talis tribunalis cognoscit causam, prout fit quotidie in statu Ecclesiastico, quando appellatur ad A. C. *Gemin.* per illum textum *in c. Romana §. cum autem, & §. cum vero de appell.*

in

Digitized by Google

in 6. & dicemus infra in *art. sequenti quomo. appell.* & vbi agemus de expressione nominis Iudicis.

Quæ diximus de appellatione non procedunt in recusatione, nam si recusatur
77 officialis Episcopi, † potest recusationis causa cognosci per Episcopum; si etiam dentur tres Iudices, cum clausula, quod si omnes &c. & vnus recusetur, cau-
78 sa talis recusationis † poterit cognosci per alios duos, & differunt in hoc appel-
79 latio, & recusatio, † licet in reliquis ambulent pari passu, *glos. & Gemin. in d. c. non putamus de consuetud. in 6. & in c. si contra vbi late D. D. de off. deleg. eodem lib.*

80 Sed debet appellari de iure gradatim † ad superiores, non omisso medio *l. Imperatores ff. de appell. c. dilect. ext. eodem. tit.* Conclusio tamen faliit

81 Primo, si appelletur ad Papam, Legatum de latere, vel Patriarcham, ad quos potest appellari omisso medio.

82 Secundo, ratione priuilegij, † consuetudinis, præscriptionis, & alijs quibusdam casibus relatis per *glos. & Gemin. in c. Romana §. 1. de appell. in 6. Franc. in d. c. dilecti num. 14. vbi late declarat*, quomodo huiusmodi conclusio intelligatur.

Hæc hautem procedunt, dummodo
83 per † partem excipiatur, alias si non exciperetur, valeret semper appellatio, etiã omisso medio *Glos. & D. D. & præcipue Franc. in d. c. dilecti num. 12.*

Quando delegatus à Principe, subdelegat causam in totum, vel in partem,
84 & appellatur a subdelegato, † an & quãdo possit omisso delegato appellari ad Papam, videndum est *c. si duo*, & *c. si delegatus*, & *c. si is, cui*, & *c. si à subdelegato de off. deleg. in 6. late Franc. in d. c. dilecti num. 25. & seqq.*

Potest aliquando alternatiue appella-
85 ri, vt puta, ad Papam, † vel Archiepiscopum, toleraturque huiusmodi appellatio, etiam in Cur. ad fugiendam defertionem *Glos. fin. & Gemin. in c. si iscui de off. deleg. in 6. Rot. decis. 33. de appell. in nou.*

De quo quando appellatio alternati-
86 ua † possit sustineri, dicit *Felin in c. inter cetera ext de appell.*

In Regno Franciæ nullo modo potest
87 omitti medium, sed † debet semper ad proximum Iudicem superiorem appellari: & quamuis exempti, & Sedi Apostolicæ
88 immediate subiecti, possint ad Papam † appellare, debet tamen causa in partibus committi, & terminari, nisi allegetur iustus metus, & denegata iustitia; quo ca-
89 su cognitio debet † committi in partibus vicinioribus, cum expressione causæ, quæ legitime, & aliter quã per iuramentũ coram Iudicibus appellationis probanda est, vt in *extrauagan. Leonis X. de priuileg. & Pragm. Regni Galiæ const. 20. tom. 1.*

Quomodo sit appellandum.

Artic. IV.

90 *Appellatio aliquando fit facto, aliquando verbo.*

91 *Appellatio facto qualiter fiat.*

92 *Appellans facto debet exprimere grauamen coram testibus.*

93 *Appellatio facto facta an teneat non expresso grauamine coram testibus.*

94 *Appellatio verbo diuersimodè fit, & principaliter exemplificetur.*

95 *Appellans verbis, vel scriptis, quibus verbis vti possit. vide etiam num. 122.*

96 *Appellans in appellatione debet exprimenda exprimere.*

97 *Appellatio non solum semel, sed bis fieri potest incontinenti.*

98 *Appellatio geminata in continenti habetur pro vna.*

99 *Appellare quis potest viua voce à diffinitiua, iudice adhuc pro trib. sedente.*

100 *Appellatio viua voce dicitur deserta, nisi cedula appellationis fuerit data.*

101 *Ampliatur, & si appellanti fuerint dati Apostoli reuerentiales*

102 *Notario asserenti cedulam appellationis, quæ non reperitur, fuisse datam, creditur.*

103 *Appellans à diffinitiua post internallum debet in scriptis appellare.*

104 *Appellatio quomodocunque fiat non habet necessitatem expressionis causæ*

105 *Fallit in quinque casibus.*

106 *Appellationis causa debet exprimi quando à definitiua est de iure prohibita appellatio.*

107 *Secundo, quando concessa cum clausula, appellatione remota.*

108 *Tertio, quando tertius appellat pro suo interesse.*

109 *Tertius debet semiplene probare causam factæ appellationis pro suo interesse*

110 *Tertius sciens motã litem, & sententiam latam, qualiter appellare debeat. Vide 246.*

111 *Quarto, appellationis causa debet exprimi quando appellatur à correctione.*

112 *Quinto, quando appellatur ab executione.*

113 *Causæ expressio vbi requiritur, an sit de forma appellationis.*

114 *Causæ expressio requiritur vt Iudex teneatur appellationi deferre.*

115 *Appellans ab interlocutoria tenetur in scriptis appellare.*

116 *Appellans ab interlocutoria tenetur cedulam ap-*

Digitized by Google

appellationis tradere.

117 *Appellatio à Notario ſcripta non ſufficit, ſed requiritur libellus appell.*

118 *Appellatio habetur pro deſerta, niſi tradatur libellus appellationis.*

119 *Appellatio ſi pluries fiat, ſemper eſt tradenda cedula appell.*

120 *Appellatio prout in cedula alias tradita, non ſuſtinetur, etiam ea repetita.*

121 *Fallit in tertio adhærente appellationi interpoſitæ.*

122 *Appellatio poteſt fieri etiam per quālibet priuatam ſcripturam, & verba.*

123 *Appellatio, amiſſa ſcriptura, poteſt probari per teſtes.*

124 *Appellatio per ſcripturam probanda requirit ſcripturam publicam.*

125 *Appellatio ſufficit quod Iudici porrigatur, etiã ſi non legatur.*

126 *Appellatio ab interlocutoria viua voce, an deuoluat, & quomodo.*

127 *Cauſa rationabilis coram Iudice à quo an ſit exprimenda.*

128 *Cauſa appellationis non debet generaliter exprimi.*

Appellatio generaliter facta non committitur. vide 228. eod. num.

129 *Cauſa appellationis an poſſit exprimi per relationem vel nominatim, vide etiam 132.*

Appellatio non poteſt iuſtificari in alia cauſa quam expreſſa. ibidẽ.

130 *Grauamen etiamſi notorium, an ſit exprimẽdum pro cauſa appellationis.*

131 *Appellatio ante definitiuam an, & quando dicatur friuola.*

132 *Cauſa appellationis per relationem ad acta quando exprimi poſſit.*

133 *Cauſæ expreſſio non requiritur in appellatione ſi grauamen ex actis colligatur.*

134 *Cauſæ expreſſio requiritur quando iniquitas ſententiæ eſt detegenda.*

135 *Cauſæ expreſſio in appellatione fieri poteſt etiã infra X. dies.*

136 *Cauſis pluribus expreſſis in appellatione, ſufficit quod vna probetur.*

137 *Signatura pluribus grauaminibus expreſſis ſuper vno ad libitũ appellantis reſcribit.*

138 *Iudex delegatus cognoſcere nequit, niſi expreſſa grauamina in appellatione.*

139 *Iudex delegatus ſuper grauamine per appellationem, an poſſit cognoſcere ſuper negotio principali.*

Iudex ordinarius an poſſit cognoſcere negotium principale, ſi illi grauamen fuerit commiſſum eod.

140 *Iudex ſi non poſſit adiri niſi per viam appell. quando poſſit cognoſcere negotium principale.*

141 *Iudex à quo non deſinit eſſe Iudex, niſi cognito de viribus appellationis.*

142 *Iudex grauaminis cum toto negotio principali quando poſſit cognoſcere negotium principale.*

143 *Primo ſi iuſtificetur grauamen, aliàs negotium principale redit ad primum Iudicem.*

144 *Secundo ſi accedat partium conſenſus*
Tertio ſi ſententia habeat vim diffinitiuæ, & afferat grauamen irreparabile eod. num.

145 *Negotium principale quando cenſeatur commiſſum iudici grauaminis.*

146 *Declara hoc procedere in ſententia mere interlocutoria, ſecus in alijs.*

147 *Appellatio ab interlocutoria, & à diffinitiua in quo differant.*

Appellatio ab interlocutoria eſt odioſa, quia derogat iuriſdictioni ordinariæ. eodem num.

148 *Appellationis forma à iure, vel à ſtatuto data, de qua intelligatur,*

149 *Appellare à diffinitiua olim non licebat, niſi de conſilio aduocati,*

150 *Aduocatus quando condemnabatur in expenſis friuolæ appellationis.*

Procurator quando condemnabatur in expenſis friuolæ appellationis eod. num.

151 *Commiſſio olim impetrari non poterat ſuper grauamine, niſi habitis apoſtolis à Iudice à quo.*

152 *Appellatio ab interlocutoria hodie non committitur, niſi vim habeat diffinitiuæ.*

Appellatio hodie ſemper committitur vna cum toto negotio principali. eod. num.

153 *Cauſa de ſtilo curiæ, etiam non iuſtificato grauamine, ſemper remanet coram iudice appellationis.*

154 *Commiſſio vt Iudex appellationis procedat in negocio principali, omiſſo grauamine, quibus clauſulis ſignetur.*

155 *Auditores Rotæ an poſſint procedere in negotio principali cauſæ per appellationem pendentis.*

156 *Appellans ratione exceſſus, quid obſeruare debeat.*

157 *Exceſſus non præſumitur, niſi de eo doceatur & exprimi debet in appellatione. Vide 441.*

158 *Appellatio prohibita non debet admitti, niſi expreſſa grauaminis cauſa.*

159 *Exceſſus in caſu appellationis an in ſpecie, vel in genere tantum poſſit exprimi.*

160 *Exceſſus in genere expreſſus ſuſpendit executionem in totum.*

161 *Exceſſus in ſpecie expreſſus ſuſpendit tantum quantum capit exceſſus.*

162 *Appellatio ſemper nomen rei, iudicum, & partium continere debet. V. 76.*

163 *Nomen iud. ad quem ſemper eſt in appellatione exprimendum V. 76.*

164 *Appellatio ſimplex ad iudicem compulſorem vel maiorem, vel alternatiua an ſuſtineatur*

Ap-

Digitized by Google

165 *Appellatio præſumitur facta ſæpe ad immediatum Superiorem.*

166 *Appellatio ſimplex dubia, vel incerta ratione iud. an ſuſtineatur de Iure Canonico.* 85.

167 *Nomen iud. à quo non eſt neceſſ. exprimen. in commiſſione appellationis.*

168 *Cedula appellationis quid generaliter continere debeat*

169 *Appellatio de iure coram quo, & quomodo interponi debeat.*

170 *Appellatio interpoſita in domo iud. abſque citatione partis,an valeat.*

171 *Appellatio an, & quando poſſit interponi coram iudice ad quem, vel Notario, aut honeſta perſona.*

Apoſtoli poſſunt a Notario peti cũ proteſtatione abſentiæ iudicis V.186.188.eod.nu.

172 *Appellatio poteſt fieri cum proteſtatione metus coram Notario, vel honeſtis perſonis.*

173 *Metus iud. à quo debet eſſe iuſtus, & probabilis vndecumque cauſetur.*

174 *Metus prædictus quomodo dicatur,& quomodo ſuper eo debeat appellatio inter poni.*

175 *Appellatio in abſentia iud. interpoſita quando ſuſtineatur.*

176 *Appellans de ſtilo Curiæ quas appellationes proſequi poſſit.*

177 *Appellans an teneatur abſentiam, vel impedimentum Iudicis probare. Vide* 188.

178 *Appellatio an ſuſtineatur, data tantum cedula, & facta diligentia reperiendi Iudicem.*

179 *Appellatio Iudici à quo neſcienti eſt intimanda.*

Iudex à quo non amittit iuriſdictionem, donec appellatio ei non fuerit intimata. eod. num.

180 *Appellatio interpoſita coram maiori parte Iudicum vel arbitr. plurium, an valeat.*

181 *Attentata non reuocantur quando appellatio &c. non fuit Iudici, parti, vel Procuratori intimata.*

182 *Appellans ab interlocutoria an aliquando petere debeat apoſtolos.*

183 *Appellans à diffinitiua dubitatum fuit num. teneretur redire pro apoſtolis*

184 *Apoſtoli quando de iure, & de ſtilo ſint petendi.*

185 *Appellatio ſimplex an teneat, ſi concedantur apoſtoli.*

186 *Appellatio ruſtici, vel ignorantis, ſuſtinetur & ſi neſciat apoſtolos petere.*

Apoſtolos non petere quando noceat, remiſſiue. eod. num.

187 *Appellans ſi non inuenerit Iudicem,an redire teneatur pro apoſtolis v.171.*

188 *Apoſtoli poſſunt peti corã egregia perſona,& quando v.* 171.

189 *Appellans ſi teneatur redire pro apoſtolis, quid facere debeat,*

190 *Proceſſus factus à Iudice ad quem ante petitionem apoſtolorum, an ſuſtineatur.*

191 *Iudex de apoſtolis diuerſimodè reſpondet.*

192 *Terminus iuris aliquando datur loco apoſtolorum v.326.*

193 *Appellans non tenetur amplius redire pro apoſtolis, ſi aſſignetur ſecundus terminus iuris & 325.*

194 *Appellans poteſt appellationem proſequi ſine apoſtolis, aſſignato ſecundo termino iuris.*

195 *Commiſſio cum clauſula, attento quod à definitiua,&c.quãdo ita per Signaturã ſignetur. Clauſula, attento quod à definitiua, quid importet. eod. num.*

196 *Apoſtolorum materia remiſſiue.*

197 *Appellatio poteſt interponi etiam die feriato.*

198 *Appellatus in criminalibus ab Epiſcopo, vel Iudice in partibus,debet acta primæ inſtantiæ petere.*

199 *Iudex à quo de partibus debet appellanti intra menſem acta exhibere in crim.*

200 *Iudex appellationis an poſſit terminare cauſam crim. in curia, non viſis actis de partibus.*

201 *Appellatio in ciuilibus de partibus non deuoluit,niſi præſente parte, aut intimata.*

202 *Intimatio facta appellato habet vim citationis.*

203 *Intimatio prædicta ſufficit in cauſa benef. & benef.litigioſo, dummodo reſidentiam perſonalem requirat.*

204 *Intimatio prædicta poteſt per quemcumque etiam non procuratorem fieri.*

205 *Intimatio prædicta minus legitime facta quomodo ſanari poſſit.*

206 *Intimatio prædicta vt recte fiat,quæ ſint ſeruanda.*

207 *Cauſa vt deuoluatur à quacumquè ſententia appellabili, quid ſeruandum.*

208 *Appellans quomodo poſſit contra abſentem per contradictas procedere.*

Appellatus quomodo poſſit contra abſentem per contradictas percedere. eod.num.

209 *Appellatio datur à grauamine illato non inferendo. v.228.269.533.*

210 *Cauſa non poteſt per appellationem à iudicio recedere, niſi grauamen interuenerit.*

211 *Appellatio conditionata,ſcilicet,ſi Iudex grauabit,an admittatur v.215.*

212 *Appellatio conditionata admittitur quando grauamen eſſet irreparabile, per appellationem ſubſequentem.*

213 *Secundo,quando grauamen futurum trahit originem à grauamine iam illato.*

214 *Tertio,quando grauamen eſſet iam comminatum.*

215 *Appellatio conditionata de ſtilo curiæ admittitur v.211.217.*

216 *Iudices in Curia ſolent pronunciare prout*

in

Digitized by Google

in cedula ; vel habere terminum pro seruato & 320

217 *Appellatio cõditionalis quatenus cõtra permittitur , & habet locum lata sententia condẽnatoria* 215.

218 *Appellatio conditionalis quatenus contra, nihil prodest appellato .*

219 *Appellatio Iudicialis multa requirrit , quæ non requirruntur in extraiudiciali .*

220 *Appellatio extraiudicialis interponitur causa adhuc non cœpta .*

221 *Appellatio extraiudicialis in multis difert à iudiciali v.* 224.233.

Appellatio extraiudicialis debet fieri per publicam scripturam.eod.num.

222 *Appellatio extraiudicialis à futuro grauaminean fieri possit .*

223 *Appellatio extraiudicialis non inducit litis pendentiam .*

224 *Appellatio extraiudicialis , & iudicialis in multis differunt.v.* 221.233.

225 *Appellans extraiudicialiter quibus modis vti debeat .*

226 *Appellans extraiudicialiter an possit alias causas , quam expressas prosequi .*

227 *Appellanti extraiudicialiter , si iurat nouas causas nouisse, creditur .*

228 *Appellatio generalis , & à futuro grauamine an valeat v.* 128.209.269.& 533.

229 *Appellans præsumitur iuste appellasse , si subsequatur grauamen .*

230 *Appellatio generalis reducitur ad specialem subsecuto grauamine .*

231 *Appellatio generalis vel à futuro grauamine debet fieri coram appellato .*

Declaratur etiam posse intimari per Procuratorem intra mensem . eod.num.

232 *Appellatio extraiudicialis quando interponi, & intimari debeat , & quid operetur.*

Attentata per appellationem extraiudicialem quando reuocentur.

233 *Appellatio extraiudicialis in quibus differat à iudiciali , quomodo deferatur &c. remis. v.* 221.224.233.

234 *Appellatio semper est interponenda antequam causa committatur .*

235 *Commissio causæ appellationis interponendæ nõ admittitur .*

236 *Rescriptum ad lites futuras trahi nequit.*

237 *Commissio appell. est nulla , si probetur interpositam esse post commissionem .*

238 *Appellatio præsumitur præcessisse commissioni ead.die , & hora facta .*

239 *Actus præsumitur prius factus , qui prius fieri debuit.*

240 *Probandi onus circa merita causæ appell. cui regulariter incumbat.*

241 *Appellans à sententia nulla succumbit non iustificata appellatione , & probata nullitate.*

90 Circa tertium,† quomodò sit appellandum . Aliquando pars grauata appellat facto , & aliquando verbo . Facto
91 accipiendo iter , vel mittendo nuncium ad Sedem Apostolicam , *cap.dilecti, & cap. meminimus extra de appellat.* Et tunc appel
92 lans † debet exprimere grauamen , pro quo iter accipit , vel nuncium mittit, co-
93 ram testibus : quod si non exprimat , † an teneat appellatio, videndus est *Franc. in d. cap. debitus , num.* 32. *extra de appellationibus .*

Verbo diuersimode appellatur , prout
94 suadet qualitas grauaminis . † Exemplum est , quando appellatur extraiudicialiter à diffinitiua , vel ab interlocutoria , & sic in alijs casibus , prout infra clarius dicemus.

Appellans igitur verbo , vel in scriptis,
95 potest non solum vti verbo, † appello, sed etiam omnibus alijs verbis æquipollentibus , vt puta pronoco, submitto me iurisdictioni Superioris , & alijs huiusmodi
96 dumodo exprimantur † alia , quæ requiruntur in appellatione.*c.ad audientiam,vbi Franc.nu.*2.*ext.de appell.*

97 Et potest non solum appellari † semel, sed etiam bis in continenti : nec per secundã appellationem intelligitur recessiũ
98 à prima , quia hoc casu geminata † appetlatio in continenti interposita , habetur pro vna *c.bonæ ex. de appel.glos.& Frãc. in c. tua nobis num.* 16. *vsque in fin.* vbi tradit multas conclusiones in hac materia *ext.eod.tit.*

Si appellatur à diffinitiua, appellans in continenti,Iudice ad huc sedente pro Tri-
99 bunali , † potest appellare viua voce ; sed est aduertendũ, quod debet infra termi-
100 num de iure debitum † dare Cedulam appellationis, alias dicitur deserta appel-
101 latio , etiam quod appellanti fuerint † dati apostoli peuerentiales : & si talis
102 cedula non reperietur,sufficit † quod Notarius asserat sibi fuisse traditam , ad hoc vt illa non dicatur deserta , *Put. decis.* 5. *de appell. & decis.*17.*de fid Instrum.*

Appellans à diffinitiua post interuallum
103 † debet in scriptis appellare *l.*2.*ff.de appell. l.litigatoribus vbi Glos. C. de appell. Glos. & Gemin.& alij in c. cordi.in verbo interlocutoria de appell.in* 6.

104 Quomodocumque autem appelletur † non est necesse exprimere causam in appellatione *l.*1.*ff. de appell. c.* 1. *vbi Glos. in verbo statuit de appell.in* 6.declara tamen
105 † quod talis expressio est necessaria in quinque casibus .

106 Primo,quando à diffinitiua de Iure † prohibetur appellatio *Glos. & DD.in d. c.*

cordi . in c. cum appellationibus . in c. non solum de appell. in 6. in c. prouenit ext. eodem tit.

Secundo, quando causa est commissa
107 cum clausula, appellatione remota, † tũc enim exprimenda est causa permissa à Iure *c. Romana §. si autem vbi Glos. in vers. mandatur de appell. in 6. Franc. in c. pastoralis in princ. num. 9. ext. de appell.*
108 Tertio, quando tertius † appellat pro suo interesse, quia tunc quomodocumq; appellet, non solum tenetur exprimere
109 legitimam causam, † sed etiam eam semiplene probare, antequam audiatur. *Franc. in c. vt debitus num. 25. ext. de appell. Felin in c. quod ad consultationem. num. 2. ext. de re iudic.* & si sciuerit litem motam, &
110 sententiam latam, † debet in cæteris appellare eo modo, quo potuisset condemnatus, *Felin. in c. super extra de senten. & re Iud.*
111 Quarto quando † appellatur à correctio-
112 ne, & quando appellatur † ab executione *Franc. in d. c. vt debitus num. 25.* & latius dicam infra.

In suprascriptis quinque casibus requiritur expressio † causæ, non ex eo quod
113 expressio causæ in illis sit de forma appellationis à diffinitiua, sed ad hoc, vt
114 Iudex, qui pronunciauit, teneatur appellationi deferre. *Franc. in cap. cum speciale §. porro ext. eodem tit.*

Qui appellat ab interlocutoria, cum ista appellatio sit odiosa, vt dicam infra
115 debet etiam de iure Ciuili appellare in scriptis, siue appellet in continenti, siue ex interuallo, & tenetur tradere cedulam
116 appellationis *d. c. cordi de appell. in. 6.*

Neque sufficeret quod Notarius scri
117 bat appellationem, † sed requiritur traditio libelli appellationis in scriptis, a-
118 lias non haberetur in consideratione, & decerneturque deserta *Guido sup. decis. 212. & 220. & Franc. ibi sequa.*

Immo si pluries appellauerit, semper
119 est tradenda † cedula appellationis, neque sufficeret appellare a grauamine, pro-
120 ut in cedula, alias tradita, † iam repetendo. *Rot. decis. 3. de appellat. antiq.*

Quia est speciale in casu adherente,
121 appellationi interpositæ, † vt possit repetere cedulam alias datam. *Iud. consil. 19. de appell. Vlr. lib. 3. cons. 21. fol. 208.*

122 [illegible] † [illegible]
123 [illegible] *Franc. in*
12.
124 Sed si esset probandi [illegible]

requiritur scriptura publica *Gemin. in d. c. cordi in princ.* nec quoad validitatem ne-
125 cesse est, † quod coram Iudice legatur dumodo ei porrigatur, *c. appellatio cum ibi not. de appell. in 6.*

Appellatio tamen ab interlocutoria,
126 interposita viua voce † deuoluere in præiudicium appellantis, altera parte consentiente, etiamsi Iudex ei non deferat *Rot. decis. 51. de appell. in antiq.*

Aduertendum est etiam, quod debet ex-
127 primi causa rationabilis † coram Iudice à quo, quæ si esset vere probata, haberetur pro legitima, *c. vt debitus ext. de appell. Clem. appellanti de appell.*

128 Neque sufficit, quod exprimatur † generaliter, sicut etiam appellatio generalis non committeretur, *cap. 1. & 2. ex. de libellis. Franc. in d. c. vt debitus num. 17.*

Prout neque sufficit causam exprimere
129 per relationem ad acta, † sed venit exprimenda nominatim, cum non possit iustificari in alia causa, quàm expressa, *Franc. in c. consuluit num. 2. ex. cod.*

Quinimò, etiamsi grauamen esset no-
130 torium; adhuc esset † specificandum, vt appareat ex verbis ipsius sc̃tẽtiæ, *Franc. in d.*
131 *c. vt debitus, num. 20.* quia † appellatio ante diffinitiuam, dicitur manifestè friuola, quando non exprimitur grauamen, vel causa, aut exprimitur falsa, & non legitima, aut pronunciatum fuit eam esse illegitimã, si ab huiusmodi pronuncia[illegible] appelletur. *Gl. fin. Clem. 1. in verbo manifesti de dol. & cont.*

Si tamen grauamen ex sola Iuris alle-
gatione, absque alia facti probatione ob-
132 tineri possint, † sufficit illud exprimere per relationem ad acta, tamquam resultans ex tenore sententiæ, *Gemin. in c. 1. in princ. extra de offic. deleg.*

Si appelletur à certo grauamine, quod
133 ex actis colligi possit, † nulla alia requiritur expressio, *Rot. decis. 1. vt lit. pend. in* [illegible] *est videndus etiam Felic. dict. 3. [illegible] fellat. ab interlocut. fol. 72.*

Sed si ad declarandam iniquitatem
134 sententiæ requiritur probatio facti, † debet exprimi causa intentata, et de qua [illegible] quo pariter videndus [illegible] *Cassad. [illegible] de sententia, q. 5. n. 11.* [illegible]
135 † sufficit quod exprimatur in [illegible]
136 dicendo in primis causis exprimendis [illegible] *Felic. quia pro [illegible] Franc. [illegible] debet. num. 20. & seq.*

Si appelletur † pluribus grauaminibus, si-
137 ne declaratione singulorum, [illegible] appellans [illegible] voluit.

Et Iudex de gravatis non poterit cogno-
138 scere alia grauamina, † quam expressa, vt

voluit *Rota decis.2.de appell.in nou.*

Similiter non poterit cognoscere ne-
139 gocium principale, nisi ei committatur, licet secus sit in Iudice ordinario, *cap. vt debitus extra de appell.*

Et si esset talis, qui non posset adiri, nisi
140 per viam appellationis, † non posset, etiã de consensu partium, cognoscere negociũ principale, non priùs cognito de viribus appellationis, *glos.& Gemin.in c.1. de for. comp.in 6.*

141 Nec prior Iudex interim desinit esse Iudex, *Clem.appellanti de appell.*

Quinimò si committatur causa grauaminis, vna cum toto negocio principali,
142 non † potest cognosci negocium principale, nisi in tribus casibus.

Primo, si iustificetur grauamen, illo
143 enim non iustificato, † negocium principale redit ad primum Iudicem, *d.c. vt debitus ex.de appell.Egid.conclus.419.*

Secundo, si accedat consensus partium:
144 & † tertio si sententia habeat vim diffinitiuæ, & afferat grauamen irreparabile, *Rot.decis.12.de appell.in nou.Vant.d.c.de nullit. ex.eod.num.62.*

Negocium principale censetur com-
145 missum per illa verba, † vna cum suis incidentibus, dependentibus &c. etiam quod non adsint verba vna cum toto negocio principali, dummodo tamen sit eiusdem naturæ, *Egid. conclus.619.Cassad.decis.1.de caus. possess. & propriet.* Et hæc procedunt quando sententia est merè interlocutoria; secùs dicendum, si habebit vim diffinitiu-
146 æ, † quia tunc quoad appellationem regulatur in omnibus, & per omnia prout in vere diffinitiua, *Franc. in d.c. vt debitus num. 16.& 25.*

Et ratio differentiæ inter appellationem ab interlocutoria, & à diffinitiua, di-
147 citur † esse, quia interlocutoria est odiosa, cum per eam derogetur iurisdictioni ordinariæ, *d. Clemen. appellanti de appellat.*

Et hinc est etiam, quod si datur certa forma à Iure, vel à statuto appellare vo-
148 lenti, † intelligitur de appellatione ab interlocutoria, non autem à diffinitiua *glos. & Gemin. in c.quamuis in verb. probabili de elect. in 6.*

Ideo olim non licebat appellare ante-
149 diffinitiuam, † nisi cum consilio Aduocati, de quo debebat constare Iudici, quia si appellatio detegebatur friuola, Aduo-
150 catus, & Procurator, † vel Procurator solus, si processerat sine Aduocato, condemnabantur in expensis, neque poterat
151 impetrari † commissio super articulo grauaminis, nisi habitis apostolis à Iudice à quo, vt cauetur in *Extrauag.Gregorij XI. de ord.Aduocat.in bullar.diuers.* Quæ tamen non fuit impressa in nouo bullario.

Hodie ista indagatio est inutilis, quia nunquam committitur causa appellatio-
152 nis ab interlocutoria, † nisi habeat vim diffinitiuæ, & semper committitur vna cum toto negocio principali, ne continentiæ causarum diuidantur *l.nulla C. de Iud.Stafil.cap.12.fol.307.num.8.& c.18.fol. 327.& mandat Vrban.VIII.const.6. regul. Cancell.37.fol.19.tom.4.in bull.nouo*, & idẽ disponitur *in reg.37.Cancel.edita per Innocent.X.* & de stilo Curiæ, causa † remanet
153 semper coram Iudice appellationis, etiam non iustificato grauamine, *Rot.decis.2. de appell.in nou.Stafil.d.c.1.18.fol.127.*& dicit *Vestr.lib.3.c.de causar.denol.fol.62.*

Et si ex aliqua iusta causa peteretur Commissio ad Iudicem appellationis, vt omisso grauaminis articulo, procede-
154 ret in negocio principali, † rescribitur cũ clausula, constito de assertis, & refectis expensis.

155 Auditores tamẽ † Rotæ ex vi Bullæ Innocentij, possunt voto Coauditorum procedere in negocio principali.

Et ea, quæ diximus supra de exprimendo grauamen in appellatione ab interlo-
156 cutoria, † procedũt etiam in appellatione ab excessu in exequendo, à quo datur appellatio, vt infra videbimus: & tunc appellans ratione excessus, debet exprimere talem excessum in appellatione, & in commissione.

Quia verò non præsumitur excessus,
157 nisi de eo doceatur, † ideò necesse est, quod exprimatur, & ratio est, quia in materia, in qua appellatio prohibetur, nisi exprimatur causa grauaminis, appella-
158 tio † non debet admitti; nec minus committi causa appellationis, nec inhiberi, vt dicunt *Abb.& Felin.in c.quoad consultationem ex.de senten. & re iud. Rot.dec.45. de appell. in nou.*

Expressio tamen excessus non est neces-
159 se quod fiat in specie, sed sufficit si exprimatur in genere, & tunc ratione incerti-
160 tudinis, suspenditur † executio in totum; sed si exprimeretur in specie, suspende-
161 retur tantum, quantum caperet † excessus ab appellante expressus, *Abb.in d.cap.quod ad consultationem.*

Igitur à quacumque sententia interponatur appellatio in scriptis, siue sit interlocutoria, siuè diffinitiua, est exprimendũ
162 nomen † Iudicis à quo, Iudicis ad quem, & appellantis, & appellati, & adhuc est exprimenda res super qua fuit pronunciatum, *l.1.§.fin.ff.de appell.*

163 Nomen Iudicis ad quem † debet esse certum, *cap. ad hoc extra de rescript. c. propter, & c.ab eo, §.forma 2.q.6.* Ideo si quis appellet simpliciter, vel appellet ad Iudicem competentem, vel ad maiorem Iudicem, vel alternatiuè ad plures Iudices, li-
164 cet † de Iure ciuili forsan talis appellatio sustineatur, quia cum non possit appellari omisso medio, præsumitur appellatum
165 ad immediatum Superiorem, iuxta *tex.in l.Imperatores ff.de appell.* Tamen de Iure Canonico cum possit appellari non solum ad Papam, sed ad Legatum, & Pa-
166 triarcham, ratione incertitudinis, ‡ videtur non posse sustineri, præcipuè, si infra tempus concessum ad appellandum non declaretur nomen Iudicis ad quem, vel nisi concurrat aliqua probabilis dubitatio Iuris, vel facti, ad quem esset appellandum, de quo videndus est *Franc.in d.c. dilecti num.16.& seq.de appell.* & quod dixi *in artic.ad quem appellan. fit*. In rescripto verò super commissione appellatio-
167 nis † non requiritur, quod exprimatur nomen Iudicis à quo, *c.oblata, vbi Franc.*
168 *extra de appell.* Et generaliter † quid continere debeat cedula appellationis, videndus est idem *Franc.extra de appell.num.3.*

Debet quoq; appellatio de Iure interponi coram Iudice, à quo fuit lata sententia pro tribunali sedente, secundum
169 *l.omnem. C. quando prouocar.non est necess.* Dummodo possit haberi illius copia, & nisi iustus metus excuset *cap.biduum 2.q.6. c.vt debitus c.penult.extra de appell. Imol.in Clem.causam.num.25. de elect.*

Nihilominus propter fauorem appellationis, si interponatur extra Tribunal,
170 in domo † Iudicis, absque citatione partis, valet, etsi Iudex à quo absentat se à loco Iudicij, vel eius copia non possit ha-
171 beri, potest appellari † coram Iudice ad quem, vel coram honesta persona, aut coram Notario à quo petuntur apostoli, cũ protestatione, absentiæ Iudicis. Si adsit
172 iustus metus Iudicis, † potest appellari coram Notario, vel honestis personis, cũ protestatione metus, *c.si iustus metus extr. de appell. Guidopap.decis.436.q.56.*

173 Et hic metus sufficit † vndecumque causetur, facto Iudicis, siue aduersarij, siue culpa propria, aut ratione statuti id prohibeatur, dummodo sit iustus, & probabilis, *Franc. in d. cap. si iustus metus, in princ.vsque ad nu.13.* vbi docet quo-
174 modo dicatur iste metus, & † quomodo appellatio super eò debeat interponi, &
175 latissimè *n.17.* an, & quãdo appellatio interposita in absentia Iudicis sustineatur.

Imò in omnibus causis prædictis de sty-
176 lo Curiæ, † potest appellans prosequi appellationem, *Rot.decis.50.de appell. in nou.*
177 Neque † tenetur probare absentiam, vel impedimentum Iudicis. *Cassad.decis.3.4. & 8.de appell. Vestr.d.c.de appell.fol.28.*

Si fiat diligentia de reperiendo Iudicẽ in domo sua, licet non appelletur coram Notario, dummodo ei detur cedula ap-
178 pellationis, † non dicetur appellatio deserta *Put.dec.16.de appell.*

Sed aduertendum est, quod licet appellatio interposita modo supradicto va-
179 leat, non suspenditur tamen iurisdictio Iudicis à quo, nisi appellatio ei intimetur: sicut etiã si plures Iudices, vel arbitri
180 pronunciauerũt, † valet appellatio interposita coram maiori parte ipsorum, sed
181 non reuocarentur attentata, nisi appellatio, dilatio, & termini præfixio Iudicum intimata fuisset parti, vel eius Procuratori, aut aliunde sciuissent, *Clem.1.vbi Card. in princ.& num.19.de appell.*

182 Similiter appellans, † debet etiam ab interlocutoria, & grauamine, sæpè, sæpius, congruis tamen loco, & tempore, petere apostolos, *cap.ab eo, & d.cap.cordi, vbi glos.in verbo interlocutoria de appell.in 6. Clemen.quamuis eod.tit.* licet aliàs fuerit du-
183 bitatum, † an appellans à diffinitiua teneatur reddire pro apostolis, vt per *Gemin.in d.c.ab eo in fin. Rot.decis.50.de appell. in nou.*

184 Sufficit tamen de stylo, † prout etiam de Iure, semel eos petere, dummodo in cedula adsit clausula 1.2.& 3. *d.Clem.quamuis, & Vestr.lib.7.c.de appell.fol.208.*

Si simpliciter appellatur, & Iudex dat
185 Apostolos, tenet appellatio secundum aliquorum opinionem. Si etiam Rusticus appellabit, & qui nesciret petere apo-
186 stolos, parcendum † est eius ignorantiæ, & valebit appellatio, *Guidopap.decis.436.nu.*
187 23. & latè † de huiusmodi materia, quãdo noceat apostolos non petere, est videndus *Cassad.de appell.*

Et si appellans semel redierit, & Iudicem non inuenerit, non tenetur amplius redire, & potest sic vt supra diximus de appellatione, eos petere coram egregia
188 persona, † neque tenetur probare impedimentum Iudicis, *Cassad.d.decis.8.*

Sicut si ob iustum metum, timeat redi-
189 re pro apostolis, † sufficit intra tempus redeundi protestari eodem modo, quo sufficeret, etiam appellare volenti, *cap. si iustus metus extra de appell.l.2. ff. de his quæ vi, vel met.caus.Gemin.in d.c.ab eo, §.illud in princ.*

Si ante petitionem apostolorum adea-
190 tur Iudex ad quem, † an processus factus

per

Digitized by Google

per eum teneat, videndus *ibidem d. Gemin.*

191 Et quia diuerſimodè † reſpondet Iudex
192 de apoſtolis, vt dicam infra, † datque aliquando terminum Iuris loco Apoſtolorum, ſi poſt datum dictum terminum, quando pars in termino redit pro Apo-
193 ſtolis, dat alium terminum Iuris, † pars non tenetur amplius redire, quia de ſtilo Curiæ cenſetur detuliſſe appellationi, po-
194 teſtque † appellans illam proſequi,& cauſam committere, vt dicemus pariter infra.

Signatura,quando poſt appellationem à diffinitiua fuit datus terminus Iuris,ſeu quæuis alia reſponſio, loco Apoſtolorum abſq; eo quod redeatur pro Apoſtolis,
195 † ſolet committere cauſam, addita clauſula,attento quod à diffinitiua;quia tunc, etſi Iudex non deferat, *ius* ipſum defert, niſi ex lectura commiſſionis appareat, cauſam non eſſe appellabilem, ſi credendum eſt *Veſtrio d.fol.*208.

De tempore petendi Apoſtolos, & reliquis ad huiuſmodi materiam pertinen-
196 tibus, † videbimus inferius.

197 Appellatio † poteſt etiam interponi die feriato, *l.1.vbi glos.& DD. Cod.de fer. glos.in c.appellatio de appell.in 6. Felin.in ca. ſignificauerunt ex.de Iudic.*

Hæc autem procedunt in Curia; quia
198 in partibus Reus † appellans in criminalibus ab Epiſcopo, vel alio Iudice, debet ex decretis *Conc. Trident.* acta primæ in-
199 ſtantiæ petere,& † Iudex à quo intra menſem exhibere, & deinde coram Iudice ap-
200 pellationis producere. Iudex † enim iſte non viſis actis, dummodo Iudex à quo illa tradere non recuſauerit, cauſam terminare non poteſt, vt cauetur apud *d. Concil.Trid.ſ.ſſ.*13.*c.*3.*de reform.*

Appellatio in ciuilibus interpoſita in partibus,ſi non interponatur in præſentia
201 appellati, † non deuoluit cauſam, niſi ei intimetur, *Clem.*1.*de Iud.Caſſad. deciſ.*1. *de*
202 *appell.* Quo caſu intimatio habet vim citationis, *Rot.deciſ.*1.*de elect.in nou.*Sufficit-
203 que † iutimare, ſi cauſa ſit beneficialis,in Cathedrali, & beneficio litigioſo, dummodo perſonalem reſidentiam requirat, *Rot. deciſ. 7. de appell. in nou.* & poteſt per
204 quemcumque etiam non Procuratorem fieri huiuſmodi intimatio, *Rot.dec.*18.*eod. tit.*

205 Si intimatio minus legitimè fiat † datur quandoque commiſſio ſanatoria cum clauſula, dummodo deuenerit ad appellantis notitiam, *Veſtr.lib.*3.*c.de cauſ.deuol.*
206 *fol.* 62. *& ſeq.* † vbi quæ ſint ſeruanda, vt intimatio rectè fiat,& cauſa deuoluatur,
207 quia non † deuoluitur à quacumque ſententia appellabili, niſi ſeruetur forma ſupra tradita, *Rota deciſ.*54.*de appell. in nou.* vel appellationi deferatur, vt dicam inferius. Vltra dicta ibi in *d. Clem. cam.* videndus eſt *Caſſad.deciſ.*1.*de appell.& Vant. de nullit. cap.de nullit. ex defect.iuriſd.ordin. num.* 88.

Quando appellans, & appellatus vigo-
208 re appellationis interpoſitę, poſſit contra abſentem procedere per contradictas,prę-ter ea quæ dixi titulo de contradictis, & alibi,videndus eſt *Vant. loco cit.*

209 Quomodocumque appelletur, † debet appellari à grauamine illato, non infe-
210 rendo; nullo enim caſu poteſt recedi † à Iudicio, antequam interuenerit grauamen *c.vt debitus, vbi Franc.num.*9. *ex.de appell.Rot.deciſ.*32.*de appell.in antiq.*

211 Et hoc procederet, ſi appellaretur conditionaliter,ſi ſcilicet Iudex illum grauabit, quia huiuſmodi appellatio conditionalis eſt prohibita per *c.dilecto, vbi Innoc. & Abb. in princ. extra de appellat.* exceptis quatuor infraſcriptis caſibus, videlicet.

212 Primo, quando grauamen † eſſet irreparabile per appellationem ſubſequētem, vt ſi appelletur à tortura.

213 Secundo,quando grauamen † futurum trahit originem à grauamine iam illato, dummodo exprimatur tale quid, ex quo inſurgat grauamen de præſenti.

214 Tertio, quando grauamen † eſſet iam comminatum.His enim tribus caſibus licet appellare à grauamine de futuro, *Franc.d.num.*9.*in fine.*

Quarto limitandum eſt illud quod di-
215 xi de appellatione conditionali, † vt non procedat de ſtilo Curię:quia cum Iudices hic ſoleant quaſi ſemper pronunciare
216 prout in cedula, vel habere † terminum pro ſeruato, labanturque multoties decē dies, & pronuncietur in vltimo momento decimi, antequam aperiatur cedula, vel declaretur terminus;& quia publicantur ſub illa die, qua fuit pronunciatum prout in cedula,vel habitus terminus pro ſeruato; receptum vſu fuit, quod partes
217 poſſint conditionaliter appellare cum clauſula,quatenus contra: & iſto caſu nō cenſetur appellatum, niſi feratur ſententia condemnatoria, † neque iſta appella-
218 tio prodeſt appellato, *Abb.& Franc.in ca. ſi duobus extra de appell.Veſtr.lib.*7. *c.de appell.fol.*208. *& c.de temp. & fatal. appell.fol.* 233.

Prædicta omnia procedunt in appella-
219 tione † iudiciali, non autem quando āppellatur extraiudicialiter:de quo dixi ſu-
220 prà, & hæc extraiudicialis † interponitur

cau-

Digitized by Google

cauſa adhuc non cepta, vt à ſpoliatione priuatorum,& ſimilibus:& differt in mul-
221 tis † ab appellatione iudiciali: & ſcriptura iſtius appellationis debet eſſe publica, *c.vt circa,vbi Gemin.de elect.in 6.* Quod ſecus eſt in iudiciali, vt dixi, quia ſufficit priuata.

222 Poteſt extraiudicialiter appellari † à futuro grauamine,non nominatis perſonis, *c.bonæ,c.cum nobis vbi DD.extra de appell. Rot.deciſ.32.de appell. in antiq.* Secus in iudiciali, vt pariter diximus.

223 Item huiuſmodi appellatio † non inducit litis pendentiam, prout facit iudicialis,*Rot.deciſ.69.de appell.in antiq.Caſſad. deciſ. 1. eodem tit. & dicam infra cap. de attent.*

224 Differunt etiam in alijs, vt latè dicunt *DD.in c.Romana,& ca. bonæ,extra de appell. in c.dilecto extra de except.in c.cum I, & A, ex.de ſent.& re iudic.Veſtr. lib.3. c.de appell. extraiud.fol.66.*

Debet autem appellans extraiudicialiter vti modis,†quibus vtitur appellans in
225 iudicio ab Interlocutoria, & exprimere omnes cauſas in appellatione, & iurare ſe credere eas eſſe veras, neq; poteſt alias
226 † præter expreſſas proſequi, niſi de nouo emergant, vel de nouo ad eius notitiam
227 deueniant: † de quo tamen ſtatur eius iuramento, *ca.vt circa §.1.vbi Gemin.de elec. in 6.*dicit tamen *Franc.in c.bonæ,num.4.ex. de appell.* Quod ſi appellatio fiat ex iuſta, vel ſaltem ex probabili cauſa,valet etiam
228 ſi ſit generalis, & appellerur à futuro grauamine; dummodo ſubſequatur; quia eo
229 ſubſecuto † præſumitur appellantem habuiſſe iuſtam cauſam appellandi, & illa
230 generalitas tunc † reducitur ad ſpeciem: & debet etiam interponi ad præſentiam
231 appellati, vel intra menſem ei ſaltem intimari facere per Procuratorem, *Rot.deciſ. 3.de appell.in antiq. Caſſad. deciſ.fin. eod.tit.* licet ſecus eueniat in iudiciali.

De huiuſmodi appellatione quãdo interponi, & intimari debeat, quos effectus
232 operetur, quando reuocentur attentata
233 poſt eam, in quibus differat † à iudiciali, quomodo deferatur, & reliqua ſpectantia ad huiuſmodi materiã,poſt]*Imol. & Card. in Clem. cauſam de elect.* docebit *Franc. in d.c.bonæ,num.17.vſque ad fin.*

Qualiſcumque igitur ſit cauſa grauaminis, ad illud ſemper eſt aduertendum, quod ſemper prius eſt appellandum ante-
234 quam cauſa cõmittatur: quia numquam committitur cauſa appellationis inter-
235 ponendæ, † ſed tantum interpoſitæ, quia
236 rescriptum non trahitur † ad futuras lites *c.fin.ex.de reſcript.*

Et ſi probaretur tempore impetrationis Commiſſionis non fuiſſe interpoſitam
237 apqellationem, † Commiſſio de Iure eſſet nulla: ſi tamen eadem die, & hora reperiatur interpoſita appellatio,& commiſſa cauſa appellationis, dummodo vtrumq; factum fuerit, ſuſtinetur, & in Curia po-
238 ſtea appellatio præſumitur preceſſiſſe, quia præſumitur priùs actus appellatio-
239 nis † factus, ex eo quia prius fiəri debuit, *Alex.conſ.81.vol.3.conſ.112.vol.5.*ſecus tamen dicitur extra Cur. *Rot.dec.2.de except. in nou.Stafil.c.19. fol.335. num.8.& 9. Gomeſ.in d.Compend.ſignat.fol.161.col.2. Vant. in tract.de nullit.c.1.num.26.fol.6.*

Cui autem in cauſa appellationis regulariter incũbat onus † probandi, tũ circa
240 merita cauſæ,quam quod appellatio fuerit rectè interpoſita, videndus eſt *Guidopap.dec.436.*

In quo ſemper notandum eſt,quod appellans à ſententia nulla,quamuis probet
241 notoriam nullitatem, † tamen ſuccumbet in cauſa appellationis, niſi iuſtificet appellationem, probando eam fuiſſe legitime interpoſitam, *Franc.in c.dilecto num.4. ex.de appell.*

Infra quæ tempora ſit appellandum.

Artic. V.

242 *Appellatio infra duos dies antiquitus fieri debebat.*

243 Appellatio hodie fieri poteſt *infra decem dies.*

244 *Ampliatur ſiue iudicialiter,ſiue extraiudicialiter appelletur, dummodo adſit ſcientia grauaminis.*

245 *Appellationem proſequi debet actor infra decem dies.*

246 *Tertius ſciens litem,& ſententiam,infra quod tempus appellare debeat pro ſuo intereſſe. & num. 110.*

247 *Tertius ignorans litem, & ſententiam quando appellare poteſt pro ſuo intereſſe.*

248 *Reductio Laudi ad arbitrium boni viri poteſt peti vſque ad 30. annos.*

249 *Terminus decem dierum ad appell.an computetur à die latæ ſententiæ,*

250 *Appellatio à cenſuris an detur etiam poſt decem dies.*

251 *Terminus ad appell.computatur à die ſententiæ datæ contra Procuratorem, vel verum contumacem.*

252 *Terminus ad appell.ficto contumaci quando currere incipiat.*

253 *Contumax verus, vel fictus quis dicatur, & quando illi currat tempus ad appell. & nu.* 251. & 252.

Con-

254 *Contumax ſcienter probatus an audiretur per decem dies latæ ſententiæ.*

256 *Terminus appellandi hæredi quando incipiat currere.*

256 *Terminus ad proſequendam appellationem hæredi quando currere incipiat.*

257 *Tempus hæredi non currit, niſi adita hæreditate.*

258 *Terminus ad appell. currit ſcienti non ſimpl. citer ſententiam latam, ſed latam contra ſe.*

259 *Terminus ad appell. currit intimato etiam domi poſt decem dies.*

260 *Commiſſio appellationis a die habitæ notitiæ quomodo ſignetur.*
Appellatio non admittitur probata ante terminum ad appell. ibid.

261 *Terminus ad appellandum ſemper datur durante grauamine.*

262 *Appellatio à tortura, vel captura datur.*

263 *Terminus ad appell. à tortura, vel captura an labatur per decem dies.*

264 *Appellatio an, & quando interponi poſſit ab eo, qui fuit denuò citatus poſt decem dies.*

265 *Appellatio litiganti contra excommunicatum, vel bannitum an ſemper detur poſt decem dies.*

266 *Appellatio an ſemper detur ad impediendos actus futuros, quaſi ex nouo grauamine.*

267 *Appellatio ab omiſſione Iudicis an detur, & ponitur exemplum. Vide 352.*

268 *Appellatio etiam poſt decem dies datur contra Iudicem recuſantem facere quod debet.*

269 *Appellatio eſſe debet à grauamine de præſenti, & non de futuro. 209. 228. 263. & 533.*

270 *Appellans a carceratione quomodo appellare debeat ne obſtent decem dies.*

271 *Appellatio poſt decem dies prohibetur quando iudex pronunciauit non adeſſe grauamen.*

272 *Appellare nequit Dominus poſt decem dies à ſententia contra ſuum Procuratorem non appellantem lata.*

273 *Reſtitutio ad appell. Domino cauſæ an concedatur, & quomodo.*

274 *Procuratoris negligentia poteſt obeſſe Domino cauſæ.*

275 *Reſtitutio ad appellandum non competit Domino, quando Procurator eſt ſoluendo.*

276 *Reſtitutio ad appell. in curia de ſtilo nunquam datur, & quare.*

277 *Terminus decem dierum ad appell. quomodo currat de iure.*

278 *Termini dies non computantur in termino excep. appell.*

279 *Termini dies quando computentur in termino, vel non.*

280 *Appellans decima die debet exprimere horam, vt probet appellationẽ in tempore factam.*

281 *Appellatio valet in Curia etiam elapſo momento die appellationis.*

282 *Terminus decem dierum ad appell. non poteſt prorogari à Iudice, neque partium conſenſu.*

283 *Limitatur ſi concurreret vrgentiſſima cauſa.*

284 *Terminus decem dierum ad appell. non ſuſpenditur per compromiſſum.*
Compromiſſum an ſuſpendat curſum fatalium.

285 *Apoſtoli ſunt petendi poſt appellationem, & infra quod tempus.*

286 *Terminus peten. apoſt. an à die ſcientiæ, vel ſententiæ ſit.*

287 *Terminus peten. apoſt. aliqui indiſtinctè voluerunt à die ſententiæ.*

288 *Terminus petend. apoſt. in Curia quinam ſeruetur.*

289 *Terminus petend. apoſt. currit de momento ad momentum.*

290 *Appellans debet redire pro apoſtolis intra triginta dies dato termino iuris, & interim quandocunque. & 321. & 324.*

291 *Appellans quando debeat comparere pro apoſtolis, ſi fuit dictum in termino iuris. & 321.*

292 *Appellans renunciaſſe cenſetur, niſi pro apoſtolis redierit.*

293 *Apoſtolos non petenti quando noceat remiſſiuè.*

294 *Innouari nihil poteſt pendente termino ad reſpondendum de apoſtolis. & 322.*

295 *Commiſſio appell. obtenta nihil ſuffragatur, niſi elapſo termino ad reſpond. de apoſtolis.*

296 *Iudex requiſitus tenetur apoſtolos tradere.*

297 *Iudex facit proceſſum nullum, niſi tempore tradendi apoſtolos reuocauerit grauamen.*

298 *Iudex, reuocato grauamine, etiam non traditis apoſtolis, an poſſit in cauſa procedere.*

299 *Proceſſus factus pend. term. ad reſp. de apoſt. ſuſtinetur à Rota Romana.*

300 *Ampliatur etiamſi appellatio eſſet fruſtratoria, debita tamen forma ſeruata.*

301 *Iudex appellationi deferens, an poſſit taxare expenſ. ſibi reſeruatas.*

302 *Iudex cenſetur deferre, ſi appelletur tempore debito, & per legitimam perſonam à diffinitiua.*

303 *Iudex non cenſetur deferre, niſi in caſu prædicto, etiamſi det reuerentiales.*

304 *Appellatio quando ſit intra decem dies committenda, ne dicatur deſerta.*

305 *Appellans à deſertione cauſæ quando excuſari poſſit. & num. ſeqq.*

306 *Diligentia adhibita ne appellatio deſeratur, eſt probanda.*

307 *Appellanti diligentia ſuffragatur quando fuerunt dati reuerentiales.*

308 *Appellanti diligentia non ſuffragatur dato termino iuris, & quare.*

309 *Appellans debet redire pro apoſt. aut commiſſio-*

ſionem impetrare cum clauſula, ita quod &c.

310 *Commiſſio aa impetrari poſſit pendente termino apoſtolorum.*

311 *Apoſtoli refutatorij quinam dicantur.*

312 *Iudex datis refutatorijs procedit non obſtante appellatione.*

313 *Apoſtoli teſtimoniales quinam dicantur.*

314 *Appellans cum teſtimonialibus habet annum ad committendam cauſam.*

315 *Apoſtoli conuentionales quinam dicantur.*

316 *Appellatio conuentionalis quid, & quos effectus operetur.*

317 *Appellationi an tacitè poſſit deferri, & quomodo.*

318 *Ampliatur etiamſi Procurator non acceptet niſi quatenus ſit deuoluta.*

319 *Terminus iuris quid ſit, & ad quid detur.*

320 *Iudices in Curia ſolent pronunciare prout in cedula. & 216.*

321 *Appellans ſi habeat terminum iuris, debet redire pro apoſtolis intra triginta dies. & nu. 290.*

322 *Appellans pendente termino redeundi pro apoſtolis nihil poteſt innouare. & 294.*

323 *Appellans non poteſt redire pro apoſtolis niſi vltima die termini. & 291.*

324 *Limitatur ſi in termino detur clauſula & interim quandocumque. & 290.*

325 *Appellans ſi poſt terminum iuris habeat aliud ſimilem nō tenetur redire pro apoſtolis. & 193.*

326 *Iudex aſſignans ſecundum terminum iuris, cenſetur appellationi detuliſſe. & 192.*

327 *Appellans debet probare non ſolum appellationem, ſed etiam eſſe in tempore factam.*

328 *Appellantis iuramento ſuper tempore appellationis non eſt ſtandum.*

329 *Appellantis iuramento ſtatur ſuper proſecutione appellationis.*

330 *Terminus ad proſequendam appellationem quis, & an poſſit abbreuiari, & prorogari.*

331 *Appellatus an, & quando poſſit præuenire annum datum appellanti, cauſam committendo.*

QVoad quartum, infra quæ tempora ſit appellandum, & committenda cauſa appellationis; ſciēdum eſt, quod an-
242 tiquitus † debebat appellari infra duos dies à die latæ ſententiæ, *l. eos §. ſin autem C. de appell.*

243 Hodie vero ſufficit † infra decem dies *Auth. hodie C. de appell. l. 1. §. quod in ſententia*
244 *ff. quan. appellan.* vt † ſiue appelletur in iudicio, ſiue ab actibus extraiudicialiter geſtis, dummodo appellans ſciuerit ſe grauatum *c. concertationi vbi gloſ. & Gemin. in verb. ſciuerit, de appell. in 6.*

Et ſi quis vellet adherere appellationi
245 interpoſitæ, † debet intra decem dies id facere. *Rot. deciſ. 51. in fin. de appell. in antiq. Franc. in cap. cum ſit Romana, extra eodem tit.*

Si tertius vult appellare pro ſuo intereſſe, ſi ſciuit litem motam, & fuiſſe latam
246 ſententiam, debet appellare infra tempus, quo partes appellare potuiſſent; ſi vero
247 ignorauit, † poteſt quandocumque appellare, dummodo appellatio ipſi profit ad plenam victoriam, alias ſecùs. *Felin. in c. cum ſuper ex. de ſent. & re iud.*

Reductio laudi ad arbitrium boni viri
248 poteſt † peti vique ad 30. annos, *Bartol. in l. ſi ſocietatem §. arbitrorum ff. pro ſoc. DD. in cap. Quintauallis extra de iur. iur. Afflict. deciſ. 132.*

Iſti decem dies conceſſi aa appellandum, computantur † à die latæ ſententiæ,
249 etiam ſi ſit conditionalis, non tamen conditionis exiſtentis, etiam contra Dominum, quamuis ſententia ſit lata contra Procuratorem *l. 1. §. biduum ff. quando appell. ſit & cap. biduum 2. q. 6.* & vtrobique *gloſ. & DD. & Franc. in c. Nicolao num. 19. de appell.*

Hoc non procedit in ſententia excommunicationis, & aliarum cenſurarum, à qua eſt permiſſa appellatio, etiam poſt
250 decem dies à die latæ ſententiæ, dummodo appelletur ante aduentum cōditionis, *c. preterea 2. vbi Fran. ex. de appell. deciſ. Pedemon. 146. & latè Veſtr. lib. 7. c. de appell. fol. fol. 217. verſ. ſed maius dubium.*

Et hoc militat quando ſententia fertur contra Procuratorem, vel vere contuma-
251 cem, † qualis eſt ille, qui fuit citatus perſonaliter, *Bart. in l 1. C. de relat.*

Si feratur contra fictum contumacem,
252 qualis eſt ille, qui fuit citatus domi, vel per edictum, iux. *Clem. primum de dol. & contum.* Supradicti decem dies computantur à die habitæ notitiæ, *d. §. biduum, ac c. biduum, Rot. deciſ. 2. & 16. de dol. & cont. in nou. Felin. in c. quod ad conſultationem, ex. de*
253 *ſent. & re iud.* vbi latè declarat † quis in propoſito dicatur verus, vel fictus contumax.

Si citatus per edictum procuraſſet ſe non poſſe citari, & expreſsè conſtaret de
254 ipſius ſcientia, & contemptu, fortaſſe † nō audiretur, niſi infra decem dies à die latę ſententiæ, *Felin. in c. quoniam frequenter ex. vt lit. non conteſt.*

255 Pari modo non labitur hoc tempus hæredi, niſi à die ſcientiæ, & habitæ notitiæ: & idem dicendum eſt de hæreditate iacente, vel pendente termino ad deliberan-
256 dum: & † hoc procedit, ſiue in appellando, ſiue in proſequendo appellationem à defunto interpoſitam, *l. fin. Cod. ſi pend. appell.*

257 *appell.* quia requiritur † aditio hæreditatis, ad hoc, vt tempus currat, *Franc. in c. ex ratione nn.43.ex.de appell.*

In vtroque autem casu supradicta notitia non solum debet esse de sententia lata, 258 † sed etiam,quod fuerit lata contra se, nisi fuisset intimata parti, etiam domi, 259 quia † tunc currunt decem dies à die intimationis. *Felin. in d. cap. quoniam frequenter.*

Et ideo quando petitur committi causam appellationis à die habitę notitię,cõmissio debet signari cum clausula prout de Iure, & ratio est, quia si probaretur 260 notitia anterior,non liceret appellare.

Si sententia, vel grauamen habent causam successiuam,& permanentem, ac etiã 261 interpolatam, durante grauamine † dd. decem dies numquam currunt, & semper potest appellari, *Franc.in c. super eo ex. de appell.Imol.in Clem.causam num.51.de elect. Felin. in d. c. quod ad consultationem. Vestr. lib.7.cap.de appell.fol.108.*

Et ideo cum à tortura, vel captura detur 262 † appellatio,vt infra dicam in articulo, In quibus casibus non licet appellare; & habeant causam continuam,& tractum successiuum; poterit semper durante grauamine ab eis appellari, 263 † non obstante lapsu decem dierum, vt *Bald.in l. si Clericus, C.de Epis.audien. Franc. in d.c.super eo, num.4.* Et si non comparuit, neque apposuit, aut excepit de loco, aut tempore: 264 Attamen † si denuò citetur,potest opponere, & appellare, quia tot dicuntur inferri grauamina, quot sunt citationes, *cap.ex parte tua.*vbi notat *Franc.num.5. ex. de appell.*

Idem dicendum de persona, vt puta si scienter litigaui per duos, vel tres actus cum bannito,vel excommunicato,& non 265 excepi; possum † semper excipere, quia quoties nominatur bannitus, vel excommunicatus, toties succedit grauamen appellabile, ea potissimum ratione, quia quando causa grauaminis habet causam successiuam, non consummatur neq; finitur Ius excipiendi per actus præteritos, 266 neque per litem contestatatam; † sed potest semper excipi ad impediendos actus futuros, quasi ex nouo grauamine, & ista ratione potest semper appellari, vt per *Franc.ibidem num.78.*

Idem euenit, quando petitur à Iudice, vt aliquid faciat, quod facere debet,& ille tardat, vel negligit in faciendo,& pec- 267 cat in omittendo, † quia datur appellatio ab huiusmodi omissione. Exemplum in eo, qui petit, quod testes interrogentur secundum formam interrogatoriorũ,

& Iudex omittit, vel recusat id facere: 268 tunc † datur appellatio, neque currunt decem dies ad appellandum; sed semper potest appellare, *Franc.in c. cum cessante n. 33.extra de appell.*

Aduerti tamen debet, quod appellatio 269 esse † debet à grauamine de præsenti, non de præterito,vt si appelletur à carceratione, 270 vel præcepto de carcerando, † debet appellari à præsenti carceratione; & præcepto, alias obstarent decem dies dati ad appellandum.

Procedunt etiam premissa, dummodo Iudex non pronunciauerit grauamen nõ adesse, vt puta locum tutum,tempus idoneum, bene carceratum, rectè, ritè examinatum, & similia, 271 † quia tunc debet appellari intra decem dies à die latæ sententiæ, articulus transit in Iudicatum, & prohibetur appellatio, *Franc.in d.c.ex parte, & in d.c.cum cessante num.33.*

Si pari modo feratur sententia contra 272 Procuratorem non appellantem, † quamuis Dominus non possit appellare post decem dies à die latæ sententiæ, si Procurator sit verus contumax, vel à die habitæ notitiæ ipsius Procuratoris, si est fictus contumax, vt per *Felin.in d.c. quod ad consultationem*, 273 † debet tamen ipse Dominus restitui ad appellandum, si id petat intra decem dies à die habitæ notitiæ, per ipsum, *glos.fin.in l.1.ff.quando appell. sit, in l.* 274 *eleganter §. si dolo, ff. de dol. mal.* quia alias contra Ius negligentia Procuratoris obesset Domino, *Felin.in c.1.ex.vt lit.non contest. Alex. cons.95. lib.2. Rot.decis.35.de appell. in nou. Stasil. c.13.fol.310. à num.10.* Dummodo Procurator non sit soluendo, 275 quia si est † soluẽdo,nulla competit restitutio, cum possit agere contra Procuratorem, *d.§.si dolo, Franc.in c.ex ratione ex. de appell.*

In Curia Romana seruatur cõtrarium, 276 neque † datur restitutio,etiamsi Procurator non sit soluendo, quia cum causæ vt plurimum tractẽtur per Procuratores,per hanc viam passim executiones impediren tur, *Cassad.decis.5.de appell. Vestr. lib.7. c. de appell.fol.108.*

Currit tamen de iure hoc tempus de- 277 cem dierum † de momento ad momentũ. *l.1.§.dies, iuncta glos.in verb. subtraxisse, ff. quando appell.sit, d.§.biduum c.biduum, & c. quod ad consultationem, Imol.post glos.in Clemen.causam de elect.*

278 Et est speciale in appellatione, † quia aliàs dies termini non computatur in termino, *glos.in c.1.in princ.in verb.proponitur de rest.spoliat.in 6.*

Ratio contrarij in appellatione dicitur

279 eſſe, quia † dies termini non computatur in termino, quando terminus ſtatuitur à die; ſecus vero quando ſtatuitur ab actu, vt in caſu noſtro à prolatione ſententiæ, *Gemin.in d.c.1.*

280 Idcirco appellans decima die debet apponere horam, alias non probatur eum appellaſſe in tempore, *Felin.in d.c.quod ad conſultationem.*

De ſtilo noſtrę Curię, etiam elapſo momento† poteſt appellari, dummodo in die
281 momenti appelletur, & Rota admittit huiuſmodi appellationem tamquam valida vigore Innocentianæ, *Veſtr. d. c. de appell. fol.*108.

282 Neque iſti decem dies † poſſunt à Iudice, & de conſenſu partium, vel per ipſas partes prorogari, *gloſ. & DD. in Clemen. quandiu, de appell.gloſ.& DD. in cap.cum ſit extra eodem tit. Franc. in c.ex ratione nu.*20.

283 *extra eodem tit.* niſi ex aliqua vrgentiſſima cauſa, vt puta publicæ vtilitatis, aut ſcandali vitandi, *Felin.in c.cum ſit Romana, ex. de appell.*

284 Neque etiam ſuſpenduntur † per compromiſſum, quamuis regulariter impediat curſum fatalium, *Card.in Clem.quandiu, de appell. Rot.deciſ.2.de dilat. Guidopap. dec.115.*

Et quia ſupra dixi, quod non ſufficit appellare, ſed debent etiam peti apoſtoli,
285 ideo† illi ſunt petendi infra triginta dies, computandi à die ſententiæ, ſecundum *Card.in Clem.quamuis de appell.*

286 Alij dixerunt computari debere; † aliquando à die ſcientiæ, aliquando à die ſententiæ, vt per *gloſ.& Gemin.in c.cum ab*
287 *eo de appell.in 6.* Alij † tenuerunt indiſtinctè computari debere à die ſententiæ, *Guidopap.deciſ.436.q.26.alias nu.34.*

288 In Curia computantur † à die appellationis interpoſitæ, *Rot. deciſ. 80. de appell.*
289 *in antiq. deciſ.5.eodem tit,in nou.* † currunt-que ſimiliter de momẽto ad momentum, *Guidopap.d.deciſ.q.27.in deciſ.436.*

Idem obſeruatur quando Iudex pro apoſtolis dat terminum iuris, & interim
290 quandocumque, † quia appellans debet redire intra triginta dies pro apoſtolis, *d. cap. ab eo, & l. à Iudicibus,Cod. de appellat.*

Si fuiſſet dictum, quod compareat in
291 termino Iuris, † debet vltima die in fine comparere, *Felin.in c. perſonas extra de ap-*
292 *pell.* † Aliàs enim vtroque caſu cenſetur renunciatum appellationi. Et latè de huiuſmodi materia, † quando noceat apoſtolos non petere, dicit *Caſſad. deciſ.8. de appell.*

Pendente termino ad reſpondendum
294 de apoſtolis, † nihil poteſt innouari, & licèt impetretur Commiſſio appellatio-
295 nis, eius tamen vigore procedi † non poteſt, niſi elapſo termino *Rot.deciſ. 52. de reſcript. in nou. & dicam infra in cap. de attent.*

Redeunte igitur parte pro apoſtolis,
296 † tenetur Iudex congruis loco, & tempore requiſitus eos tradere, alias procedendo in cauſa † proceſſus eſt nullus, niſi in-
297 tra tempus tradendi apoſtolos reuocauit grauamen, quo caſu etiam non tráditis
298 apoſtolis † poteſt in cauſa procedere *cap. vt ſuper.cum ibi notatis per Gemin.de appel. in 6.* ſuper quo tamen diuerſæ ſunt opiniones: & quicquid ſit de Iure,

299 Rota Romana ſeruat, quod † proceſſus factus pendente huiuſmodi termino, valeat, *Vant.c.de nullit. ex defect. Iuriſ. ordin. num.159.*

Et prædicta procedunt etiamſi appel-
300 latio, alias eſſet truſtratoria, † dummodo debita forma in ea ſeruata fuerit *Rot. dec. 8.de appell.in nou.*

Cenſeturque in tantum Iudex deferre,
301 vt † etiam non poſſit poſtea taxare expenſas, quarum taxationem ſibi reſeruauit, *Rot.deciſ.42.de re iud.in antiq.*

302 Hæc autem de plano procedũt, † dummodo appelletur à diffinitiua, tempore
303 debito, & per legitimam perſonam, † aliàs etiam dando reuerentiales Iudex nõ cenſetur deferre, *Caſſador. deciſ.7. & 8. de appell. Veſtr.lib.7.c.de temp. & fatal. fol.* 233. & dicam infra.

304 Et tũc debet appellatio committi † intra decem dies, aliàs cauſa dicitur deſerta, *Caſſador.deciſ.4.de appell.*

305 Si tamen vltima die, † appellans faciat aliquam diligentiam, prout eſt ſi præſentat Cõmiſſionem Curſoribus, vel Regenti prout quotidie fit, cum appoſitione diei præſentationis; aut ſi Papa ſit extra Vrbem, & arripiat iter ad Papam, excuſatur appellans à deſertione, *Caſſad. d.dec.4. Veſtr.d.fol.*233.

306 Sed iſta diligentia † debet plenè probari, nec ſatis eſſet producere librum reuiſoris, de quo *Put.deciſ.16.de appell.* quia non probat; idem *Put.deciſ.12.de fide inſtr.* & de hac præſẽtata loquitur *Rot.dec.48.& 50. de appell. in antiq.* aliàs enim appellatio fuit habita pro deſerta, quia per 24. dies Commiſſio non fuerat redempta à Curſoribus, licet fuiſſet in tempore appoſita dies præſentationis per Regentem *Put.dec.7.de appell.* Quod diximus de præſentata recipit declarationem per Rotam approbatam, quod tunc tantum ſuffragatur, † quando fuerunt dati reuerentiales,
307

quia

Digitized by Google

quia si vellemus ea vti, quando fuit datus
308 terminus Iuris, † non possemus: hoc enim casu, nec præsentata, nec diligentiæ, nec impedimenta attenduntur, quia appellans, vel tali tempore debet redire pro
309 apostolis, vel impetrare commissionem, cum clausula, ita quod pro apostolis non teneatur redire, vt in *Perus. de Vbaldis* 17. *Iunij* 1576. *coram clar. mem. Card. Pamphilio*, & nuper in *Bononien. fideicom. seu domus* 30. *Aprilis* 1646. *coram R.P.D. Bichio, & in eadem* 10. *Decemb. cod. anno in fol.* Dixi cum clausula, ita quod pro apostolis non te-
310 neatur redire † quia Rota aliàs vt dicam, resoluit quod dicto termino pendente commissio obtineri non potest.

311 Refutatorij dicuntur, † quando Iudex non defert appellationi, *c. cum appellationibus, de appell. in 6.* & † tunc proceditur
312 non obstante appellatione.

313 Testimoniales, † quibus fit fides de appellatione interposita coram egregia perso-
314 na. *Cassad. d. decis.* 8. † habetque tunc appetlans annum ad committendum causam, *Put. decis* 4. *de appell.*

315 Conuentionales, † quando appellationi ex cõuentione partium defertur: quod potest fieri etiam inuito Iudice, & appel-
316 latio operatur tunc omnes suos effectus, *c. 1. de for. comp. in 6.* sufficitque quod pars
317 † etiam tacitè deferat, vt puta constituendo Procuratorem ad causam absque protestatione quatenus, deuoluta sit, etiam
318 † quod Procurator nõ acceptet nisi quatenus sit deuoluta, *Rot. decis.* 21. *de appell. in antiq.*

Quia tamen Iudex non semper est certus de quibus apostolis debeat respondere, & Ius indulget triginta dies, † qui ap-
319 pellatur terminus Iuris ad deliberandum, de quibus apostolis velit respondere, præcipuè in Curia, vbi vt plurimum Iudices
320 pronunciant, prout in cedula, antequam sint certi, quænam pars foueat causam magis iustam; ideo quando loco apostolorum datur terminus Iuris, † debet ap-
321 pellans intra hos triginta dies redire pro
322 apostolis, interimque † nihil innouare, vt supra dictum fuit: & licèt non possit
323 redire pro apostolis † nisi vltima die, *glos. in Clement. quamuis, in verb. interdictum de appellationibus. Felin. in cap. personas ext. de appellat. Cassad. d. decis.* 8. Nisi Iudex addat clausulam, & interim quan-
324 documque; † potest etiam redire infra triginta dies, *Felin. in d. c. personas ex. de appell. Cassad. d. dec.* 8.

Si redeunti Iudex loco apostolorum det, vt dixi, alium terminum Iuris, † non
325 tenetur appellans ad illum amplius redire, & causam potest committere, quia de
326 stilo Curiæ † Iudex censetur detulisse appellationi, *glos. in Clem. quamuis in verb. videtur de appell. Rot. decis.* 57. *de appell. in nou. Vestr. lib.* 7. *c. de appell. fol.* 208.

Estque aduertendum circa ea, quæ dicta
327 sunt, quod appellans † non solum debet probare se appellasse, & reliqua necessaria fecisse, sed etiam ea fecisse in tempore:
328 neque † super hoc staretur Iuramento ip-
329 sius, licet tali Iuramento † stetur super prosecutione appellationis, *Felin. in cap. quod ad consultationem ex. de re ind.*

Ad prosequendum autem appellationem regulariter datur † annus, & ex cau-
330 sa biennium, quod etiam potest quandoque abreuiari, & prorogari. De hac materia dicemus infra in *cap. de fatalibus*. Et
331 quando † annus, qui conceditur appellato ad prosequendam causam, possit per appellatum præueniri causam, comittendo iuxta terminos *c. oblatæ, ext. de appell.* declarabo infra in *artic. quibus prosit appellatio*.

Quibus casibus liceat appellare, vel non.

Artic. VI.

332 *Appellatio est fauorabilis, & semper habetur pro concessa, nisi expressè prohibita. V. 5. & 369.*

333 *Appellationi semper in dubio fauet Rota.*

334 *Appellatio non potest tolli à diffinitiua, nisi per Principem, & non alium, etiam de Latere Legatum.*

335 *Clausula appellatione remota quomodo intelligatur, & de qua appellatione.*

336 *Appellare an possit qui sententiæ iudicis stare iurauit.*

337 *Iuramentum semper restringitur ad causam verisimiliter cognitam.*

338 *Appellationi nunquam intelligitur renunciatum, nisi expressè, & specificè.*

339 *Appellatio an prohibeatur promittenti stare iuri, & iudicatum soluere.*

340 *Appellatio an detur à sententia lata de consilio concordati sapientis.*

341 *Sententia de consilio concordati sapientis lata an possit transire in indicatum.*

342 *Appellatio admittitur à tota sententia, quando appellatur ab vno capitulo appellabili.*

343 *Ampliatur, etsi regulariter liceret ab ea appellare.*

344 *Appellatio super vno capitulo deuoluit etiam quoad alia.*

345 *Appellatio ab vno capitulo nõ deuoluit quoad alia, si sint inter se diuisa.*

346 *Appellatio datur solum à capitulo appellabili, quia*

quia quot capitula tot ſententiæ.

347 *Sententia tranſit in iudicatum quoad capitula non appellabilia.*

348 *Appellatio ſimpliciter facta cuncta ſententiæ capitula complectitur.*

349 *Appellatio ſimpliciter abſque expreſſione certi capituli fieri poteſt.*

350 *Clauſula appell. in parte, & partibus, quid operetur, & quando addi debeat.*

351 *Appellare à comminatione an liceat.*

352 *Appellatio ab omiſſione Iudicis etiam eſt licita. Vide 267.*

353 *Appellare ab omiſſione condemnationis expenſarum etiam non petit. poteſt victor.*

354 *Declaratur ſi victus non appellauerit, vel appell. in parte, & partibus &c.*

355 *Limitatur ſi appellauit, quia debet adherere appell. per aduerſarium interpoſitæ. Vide 381.*

356 *Appellatio à negligentia, & tardantia iudicis non denegatur.*

357 *Appellari poteſt ſi iudex recuſet teſtes examinare ſecundum interrogatoria.*

358 *Appellatio à recuſatione, vel omiſſione iudicis datur, donec ipſe interloquatur.*

359 *Terminus appellandi currit poſt decem dies ab interlocutoria.*

360 *Appellari poteſt ſi iudex exceptionem admittendam reiciat.*

361 *Appellari etiam poteſt ſi quid faciat iudex, quod facere non debet.*

362 *Appellari item poteſt ſi iudex breuem terminum det, nec velit prorogare ad concludendum in cauſa.*

363 *Appellatio à breuitate termini quotidie fit. Vide 366.*

364 *Appellatio à breuit. term. quomodo comittitur cauſa iactationis ſæpè fit.*

365 *Terminus quinam, & ad quid detur diffamanti.*

366 *Appellatio à prefixione breuis termini ad agendum datur. V. 363.*

367 *Appellatio quoque datur ab impoſitione perpetui ſilentij.*

368 *Appellatio ab interlocutoria tacita datur ac ſi ab expreſſa.*

369 *Appellatio ſemper datur vbi non eſt expreſsè prohibita. V. 5. & 332.*

370 *Appellare poſt tres conformes principaliter nõ eſt conceſſum.*

371 *Appellatio à tertia ſententia à Principibus, & Papa, an poſſit concedi per viam reſcripti.*

372 *Appellatio prædicta poteſt concedi per viam priuilegu, & de plenitudine poteſtatis.*

373 *Appellatio prædicta conceditur cum expreſſione non obſtante tertia &c.*

374 *Sententia lata ſuper tertia appellatione eſt ipſo iure nulla.*

375 *Sententia prædicta quando poſſet ſuſtineri.*

376 *Sententia prædicta poſſet etiam ſuſtineri non excepto, aut non probato de tribus ſententijs.*

377 *Appellatio à tribus, quæ non tranſierunt in iudicatum an detur.*

378 *Appellari poſt decem dies non poteſt etiam à ſententijs, quæ non tranſeunt in iudicatum.*

379 *Sententiæ quæ de ſui natura non tranſeunt in iudicatum, in nullo differunt ab alijs.*

380 *Limitatur quando ab vna & eadem perſona ſuper eodem articulo appellatur.*

381 *Reus poteſt adherere appellationi per aduerſarium interpoſitæ. V. 355.*

382 *Appellatio à tertia ſententia fit ex nouo grauamine, vt condemnatione expenſarum.*

383 *Tertius an, & quando poſſit appellare à tribus conformibus.*

384 *Appellatio prohibita intelligitur tantum inter principales nominatos in reſcripto.*

385 *Appellatio prohibita à ſtatuto intelligitur inter principales, & non tertios.*

386 *Appellare ab vnica ſententia quando quis non poſſit.*

387 *Appellatio de iure canonico datur à quacumque interlocut. & grauamine ante diffinitiuam.*

388 *Statutum per Epiſcopum, & Capitulum factum, quòd ab interloc. appell. non liceat, non valet.*

389 *Appellatio ab interlocutoria non datur, niſi habeat vim diffinitiuæ de ſtilo, & per reg. Cancel.*

390 *Sententia interlocutoria quando dicatur habere vim diffinitiuæ.*

391 *Sententia interloc. vim def. habentis, dicitur medium inter vtramque.*

392 *Sententia interlocutoria, & deffinitiua quomodo diferant, & cognoſcantur ad effectum appel.*

393 *Sententia interloc. habens vim diffinitiuæ regulatur vt diffinitiua.*

394 *Appellari poteſt à pronuncia, appellationem eſſe deſertam. V. 396.*

395 *Sententia ſuper deſertione appell. à mera interlocutoria, dicitur & ipſa mera interlocutoria.*

396 *Appellatio à ſententia ſuper deſertione appel. lata quando ſemper ſit licita. V. 394.*

397 *Sententia attentatum, vel non attentatum fuiſſe, habet vim diffinitiuæ.*

398 *Sententia Iudicem competentem, vel non competentem eſſe habet vim deffinitiuæ.*

399 *Sententia exceptionem admitten. vel non admitten. eſſe habet vim deffinitiuæ.*
Sententia perſonam comparentem in iudicio eſſe legitimam, vel non habet vim deffinitiuæ. ibid.

400 *Sententia in cauſis ſucceſſ. hæreditatis, ſiue principaliter, ſiue incidenter pronunciata, habet vim diffinitiuæ.*

401 *Sententia ſuper exceptione peremptoria habet vim diffinitiuæ.*
Sententia interloc. habens vim deffinitiuæ, dicitur etiam præceptum iud. de ſoluendo. ibid.

402 *Appellatio à grauamine, & interloc. vim diffinitiuæ, habente quomodo intelligatur admittenda.*

403 *Appellatio à tacita reiectione excep. à legitimatione perſon. compar. in iudicio, vel ind. datur.*

404 *Appellatio vt ſubſiſtat debet verificari cauſa coram Iudice ad quem.*

405 *Iudex à quo non dicitur grauare quando conſtat de veritate.*

406 *Cauſa grauam. & excep. non eſt iuſtificanda, ſi fuit oblata probatio, & reiecta. & num. 413.*

407 *Cauſa prædicta non eſt iuſtificanda quando fuerunt denegatæ dilationes.*

408 *Cauſa prædicta neque quando apparet ex ſolis allegationibus iuris, eſt iuſtificanda.*
Item quando habet præſumptiones iuris contra ſe. ibid.

409 *Item quando intentio excipientis eſſet fundata de iure communi.*
Aut ex iuris diſpoſitione conſtaret appellationem eſſe legitimam. ib.

410 *Item ſi iudex veriſimiliter eſſet informatus de veritate.*
Aut de ea conſtaret per confeſſionem. ibid.

411 *Vltimò tandem niſi eſſemus in his quæ ſunt grauis præiudiij.*

412 *Appellatio in benef. ſtatim deuoluitur, & ſi non conſtet de veritate appell.*

413 *Appellatio ſatis iuſtificatur per oblationem probationis, ſed multipliciter limitatur. Vide 406.*

414 Proceſſus an, & quando ſit nullus ſi procedatur appellatione interpoſita.

415 *Appellatio in Curia ſemper exprimitur à diffinitiua, vel vim diffinitiuæ habente.*

416 *Sententys tribus conformibus vndique proceditur, præterquam in Gallia.*

417 *Appellatio in Gallia ſemel tantùm conceditur.*
Sententiæ duæ diffinitiuæ in Gallia habent vim trium. ib.

418 Appellatio olim remittebatur ad Papam à quocumque grauamine cauſarum extra Curiam.

419 *Appellatio hodie à cauſis extra Curiam ad Papam datur tantum à diffinitiua, vel vim diffinitiuæ habente.*

420 Appellatio in criminalibus cauſis penden. corã Ordinarys non datur niſi ab habente vim diffinitiuæ.

421 *Inhibitio in cauſis criminalibus coram Ordinariis pendentibus, an, & quando concedi poſſit.*

422 *Iudex ſemper poteſt procedere non obſtante inhibitione, vel appellatione illegitimè facta.*

423 Appellatio ab interlocutoria quibus caſibus liceat de iure ciuili, remiſſiuè.

424 Appellatio à diffinitiua aliquando denegatur ratione paruæ ſententiæ.

425 Appellatio hodie à diffinitiua non admittitur niſi in ſumma excedente viginti ſcuta monetæ.

426 Appellatio de iure canonico fieri poteſt in quacumque minima cauſa.

427 Appellatio conceditur ratione iniuſtitiæ.

428 Reductio ad arbitrium boni viri eſt ſpecies appellationis.

429 Reductio prædicta non datur niſi ex enormi læſione.

430 Reductio, & appellatio in quo differant inter ſe.

431 Quantitas parua, vel magna quænam dicatur ad effectum reductionis, &c.

432 Appellatio ab executione, vel executore, non datur.

433 Declaratur tamen, dummodo non excedatur modus in exequendo.

434 Appellatio prætextu iniquitatis executionis licet, & ſi non liceat prætextu iniquitatis ſententiæ.

435 Exequendi modus poteſt ſex modis excedi.

436 Appellatio ab exceſſiua taxatione expenſarum non denegatur.
Appellatio quoque ab exceſſiua fructuum liquidatione non denegatur. ibid.

437 Appellatio à non amiſſione excep. imped. executionem datur.

438 Appellationem ab exceſſu in exeq. de iure licet ſemel tantum fieri.

439 Appellatio in caſu prædicto ſemel tantum practicatur in Rota, quidquid fieret antiquitus.

440 Exceſſus in exequendo non præſumitur, niſi de eo doceatur.

441 Appellatio, & commiſſio debent continere exceſſum. *V.* 157.

442 Procurator, qui poteſt appellare à quacumque ſententia, an poſſit ab executione ſine ſpeciali mandato.

443 Contumax merus an appellare poſſit.

444 Contumax prædictus rediens ad Iudicem, à quo ſi denuò grauetur poteſt appellare.

445 Appellare intra tempus debitum poteſt, qui fuit citatus, & noluit comparere.

446 Contumax poteſt appellare tempore debito, aliàs nunquam reſtituitur in profanis.

447 Contumax in benef. poſt primam ſententiam reſtituitur refectis expenſis.

448 Contumax fictus an audiatur, ſi appellet contra tertiam intra decem dies habitæ notitiæ.

449 Contumax verus, vel fictus quis dicatur.

450 Commiſſio appell. cum clauſula, prout de iure quan-

quando ſignetur.

451 Contumax an reſtituatur probata notitia ante decem dies.

452 Contumax prædictus ſi reſtituitur, quomodo, & quid hoc caſu obſeruetur.

453 Appellatio à correctione, ſiue diſciplina eccleſiaſtica ſuperioris, denegatur.

454 Limitatur, ſi modus in corrigendo excederetur.

455 Appellatio à præcepto reſidendi in Eccleſia an & quando detur.

456 Appellatio, vel recuſatio an detur, ſi correctio fiat extraiudicialiter.

457 Appellatio an, & quando detur in materia correctionis.

458 Appellatio an, & quando in notorijs prohibeatur.

459 Executio ſtatim eſt facienda quando appellatio prohibetur in notorijs.

460 Appellatio in delictis notorijs ſpecialiter non admittitur.

461 Appellatio in notorijs admittitur quando notorium ex cauſa aliquo modo offuſcatur.

462 Sententia lata per iracundiam differtur.
Sententia lata contra mulierem prægnantem differtur ad tempus partus. ibid.

463 Sententia lata contra ſeruum differtur donec Domino ſuo rationem reddiderit.

464 Confeſſus de crimine debet expectari an velit perſeuerare in confeſſione.

465 Notorium quid ſit, & quomodo inducatur.

466 Et in notorio an requiratur declaratoria, & huiuſmodi.

467 Notorium inducitur ex confeſſione iudiciali facta coram iudice in forma iudicij.

468 Appellatio in notorijs quare non detur, remiſſiue.

469 Appellatio etiam in notorijs admittitur de ſtilo Curiæ.

470 Appellatio ſi non datur à notorijs, dari debet à declaratoria notorij.

471 Appellatio à ſententia data iudici ſecundum ſuam conſcientiam iudicanda, denegatur.

472 Declaratur tamen, ad effectum vt iudex non teneatur deferre.

473 Appellationis commiſſio ſemper peti poteſt à ſuperiore per grauatum.

474 Commiſſio cauſæ arbitrio iudicis, vel ſecundum conſcientiam iudicand. in quo differat.
Appellatio datur quando iudex male arbitratur. ibid.

475 Reductio ſaltem ad arb. boni viri datur à ſententia arbitratoris. V. 501.

476 Appellatio datur etiam in notorijs quando pœna eſt commiſſa arbitrio iud.

477 Appellatio non datur quando cauſa eſt libero iudicis arbitrio commiſſa, vel iudex eſt aditus vt bonus vir.

478 Appellare an poſſit, qui fuit ore proprio confeſſus.

479 Appellatio datur quando confeſſio eſt excuſabilis, aut facta per Procuratorem, aut Defunctum.

480 Appellare an poſſit ille, qui fuit conuictus.

481 Hæres an, & quando poſſit appellare non obſtante confeſſione defuncti.

482 Appellans non auditur confeſſus; & conuictus in criminalibus.

483 Declaratur tamen confeſſionem eſſe debere ſpontaneam, & non metu extortam.

484 Declaratur etiam probationes eſſe debere claras, & non dubias.

485 Declaratur etiam eſſe debere confeſſum, & conuictum verè, & non fictè.

486 Appellare poteſt confeſſus, & conuictus fictè ex iuſta cauſa.

487 Appellare etiam poteſt conuictus per teſtes ſimpliciter aut alias probationes.

488 Limitatur ſi probatio, & conuictio induceret notorium.

489 Iudex à quo non tenetur deferre in notorio, niſi notorium ex cauſa offuſcetur.

490 Appellare poteſt confeſſus, & non conuictus.

491 Confeſſus poteſt confeſſionem ante ſententiam reuocare, ita etiam in cauſa appellationis.

492 Iudex à quo non tenetur deferre, niſi inhibeatur, vel exprimatur iuſta cauſa.

493 Cauſa legitima, vt Iudex deferat, eſt expreſſio cauſæ, erroris confeſſionis.

494 Confeſſio ſponte facta ſine tormentorum metu ſufficit ad ſententiam capitalem.

495 Confeſſus tantum appellans non auditur, niſi prius reuocet confeſſionem.

496 Confeſſio metu tormentorum indiget perſeuerantia, vt ſufficiat ad ſententiam.

497 Confeſſus quando poſſit appellare, & ſuam confeſſionem reuocare, remiſſiuè.

498 Appellatio poſt litis ceſſionem tam per Dominum, quam per Procuratorē, an fieri poſſit.

499 Appellatio à laudo pariter non datur.

500 Appellatio tamen datur ab arbitris iuris, vel iure, aut ſtatuto cogente electis.

501 Reductio ad arb. boni viri datur à quocumq; arbitro, & nullo pacto, aut cautela tolli poteſt. V. 475.

502 Reductioni ad arbitrium boni viri renunciari nequit, etiam cum iuramento.

503 Reductio ſuſpendit executionem laudi non obſtante obligatione camerali, vel promiſſione de non reclamando.

504 Fiſcus à ſententijs abſolutorijs de iure nō prohibetur appellare.

505 Fiſcus anno 1651. appellauit in quadam cauſa abſolutoria.

506 Declaratur tamen hanc appellationem fuiſſe admiſſam in Signatura à Sanctiſſimo.

507 Declaratur etiam hoc fieri de ſtylo à Signat. Gratiæ, reo citato, & conſid. qualitatib. cauſæ.

508 A.C. an poſſit admittere appellationem in cauſis

Digitized by Google

ſis Tribunalium inferiorum Vrbis.

A.C. admittit appellationem cauſarum extra curiam. ibid. V.74.& 75.

509 *Appellatio ad A.C.à Trib.inf.Vrb.an,& quo modo proſequi poſſit ab inſtigatore.*

510 *Appellatio à quibus ſententijs per Camerarium, vel Magiſtros viarum Vrbis non detur.*

Recurſus ad Præſidem viarum quando detur à ſententijs Magiſtrorum Vrbis. ibid.

511 *Appellatio à Præſide viarum interponitur ad Cameram, & debet expediri infra 15.*

512 *Præſes viarum quam cauſam debeat infra 15. exequi,licet pendentem.*

513 *Appellatio an, & quomodo denegatur ratione criminis.*

514 *Appellatio ab interlocutoria præcedente diffinitiuam datur etiam in crim.*

Appellatio à tortura, & captura datur etiam de iure ciuili, & quare. ibid.

515 *Appellatio prohibita per ſtatutum à deffinitiua non cenſetur prohib.ab interloc.diffinitiuam præcedente.*

516 *Appellatio à ſententia lata in poſſeſſorio an, quando, & quomodo ſit licita.*

517 *Appellatio in Profanis non datur vigore Egidianæ in cauſis poſſeſſ.*

518 *Appellatio à ſententia Principis non recognoſcentis Superiorem denegatur.*

519 *Supplicatio poteſt dari Principi pro noua audientia ſuper ſententia ab ipſo lata.*

520 *Supplicatio tamen prædicta non impedit executionem ſententiæ. V.593.*

521 *Appellatio ad Papam poteſt interponi à quocumq; Principe in manifeſta iniuſtitia.*

522 *Papa ratione peccati eſt iudex competens, & ſuperior omnibus.*

523 *Appellatio à pœna legis, vel ſtatuti non conceditur, ſed datur à declaratoria pœnæ.*

524 *Appellatio à declaratoria incurſus excom. datur,licet non detur ab excõmunicat.& 572.*

525 *Appellatio à ſententia nulla non datur,ſed data tenet.*

526 *Appellans vigore appell. poteſt nullitatis cauſam proſequi.*

527 *Appellatio à ſententia ſortis, ſeu fortunæ negatur, & quare.*

528 *Reſtitutio minori à ſententia ſortis, ſeu fortunæ negatur.*

529 *Appellatio à Pronuncia Iud. Principem eſſe conſulendum,an detur.*

530 *Appellatio à mala informatione, vel mala formatione puncti pro ea habenda,datur.*

531 *Appellatio à reſponſione Principis ſuper relatione non datur.*

532 *Appellatio à ſententia Iud.lata ſecũdum Principis reſponſionem tamen datur.*

533 *Appellari à futuro grauamine nõ poteſt etiam ſub conditione. & 209.228.269.*

534 *Appellare nequit familiaris Iud.condemnatus ab eodem ob delictum in officio.*

535 *Appellatio à mandato de euacuando an detur, vel nõn.*

536 *Appellatio quandoque tollitur, quia committitur appell. remota.*

537 *Clauſula appellatione remota per Principem appoſita quid operetur.*

538 *Clauſula appellatione remota quando auferat omnem appellationem.*

539 *Appellatio omnis, etiam iuſta, & probabilis an remoueatur per clauſulam appellat. remota.*

540 *Et quid ſi cauſa appellationis ſit in iure expreſſa.*

541 *Clauſula appell.remota non impedit appellantem quin poſſit appellationem proſequi.*

542 *Clauſula prædicta efficit iudicem non teneri ſuperſedere in executione, niſi detulerit appell.*

543 *Appellatio de iure non tenet niſi in caſibus à iure expreſſis.*

544 *Appellatio ex quibus cauſis à iure expreſſis liceat, remiſſiuè.*

545 *Appellatio in vno articulo prohibita, etiam in alijs per reſcript.commiſſis prohib.habetur.*

546 *Renunciare clauſulæ nequit inuito aduerſario, qui illam in reſcripto impetrauit.*

547 *Clauſula appell.remota per partes à lege poſita,quid operetur.*

548 *Statuta appellationem prohibentia an valida ſint, & quare.*

549 *Statuta prædicta de conſuetudine ſeruantur, & valent, & de quacumque appellat. intellig.*

550 *Clauſula appellatione remota,limitatur tollere omnem appellationem.*

551 *Primo ſolum quoad perſonas principaliter in reſcripto nominatas.*

552 *Tertius pro ſuo intereſſe poteſt agere, non obſtante clauſula appellatione remota.*

553 *Secundo appellatio per clauſulam appell.rem. ſolum diffinitiua cenſetur ſublata.*

554 *Appellatio ſublata à lege, Principe, vel ſtatuto,de qua appell.intelligatur.*

555 *Appellatio detur à grauamine per iudicẽ illato ante diffinitiuam non obſtante clauſula appell. remota.*

556 *Appellatio nulla datur quando prohibetur à Iudice appellare.*

557 *Appellatio quæcumq; an cenſeatur prohibita, ſi ſit ſimpliciter appellatio prohibita.*

558 *Tertio limitatur vis clauſulæ appell. remota, vt ſtrictè intelligatur, & procedat in caſu, de quo loquitur.*

559 *Quarto Clauſula appell.remota non tollit appell.ſi adeſt notoria iniuſtitia.*

560 *Cauſa cum clauſula appellatione remota,quando per Papam poſſit committi.*

561 *Clauſula appell. remota per Principem, vel in-*

inferiorem posita quid operetur.

562 Appellatio quoque per pactum tolli potest.

563 Appellatio an censeatur sublata quando causa manu regia terminanda committitur.

564 Appellatio à diffinitiua alijs casibus prohibetur, remissiue.

565 Appellatio non datur in 21. casibus, remissiue.

566 Appellatio aliquando conceditur quoad denolutiuum, & non suspensiuum.

567 Signatura quomodo reseribat in denolutiuo tantum,

568 Clausula, sine præiudicio execut. datur in commissione appell. in censuris per executorem datis,

569 Ampliatur etsi appellans non fuerit requisitus, & monitus &c.

570 Declaratoria in incurs. censur. quando sit licita, & an regulariter suspendatur.

571 Executio pro mercede in Trib. Gub. Vrb. vsq; ad quam summam non possit suspendi.

572 Appellatio suspensiua datur à declaratoria incursus sententiæ excommunicat. & 524.

573 Appellatio a publicatoria excommunicationis non datur suspensiua.

574 Sententia post appellationem lata est nulla.

575 Appellatio an, & quando suspendat sententiã excommunicationis.

576 Appellatio suspensiua in causis alimentorum negatur, & quare.

577 Limitari potest in alimentis de præterito, vbi videtur posse dari.

578 Alimentorum materia semper est executiua, & si sint de præterito, & orator diues.

579 Executio pro alimentis præteritis an, & quando transferatur per Signaturam.

580 Executio pro alimentis præteritis non transfertur contra eius debitis pro victu.

581 Alimenta præterita aliquando dicuntur futura, & eod. modo in ijs iudicat Signatura.

1582 Appellatio cum clausula facto deposito pane in quibus causis committatur,

583 Appellatio ab executione est prohibita,

584 Appellatio ab executione de stilo conceditur, sed quomodo, & quibus clausulis.

585 Appellatio à decreto de exequendo sententiam dari nequit.

586 Declaratur, si tamen exequendum contra quẽ fuit lata sententia.

587 Declaratur, etiamsi exequendum super re, super qua fuit lata sententia.

588 Declaratur insuper, dummodo decretum sinè sententia contineat illud grauamen, quod prima continebat.

589 Declaratur denuò, nisi decretum de exequen. fiat dum adhuc posset à prima sententia appell.

590 Declaratur vltimò intellig. de decreto exequẽdi sententiam latam, secus &c.

591 Appellatio suspensiua à decreto de exeq. in quinque casibus admittitur.

592 Appellatio suspensiua quibus casibus non detur in decretis iudicum.

593 Supplicatio data Principi an, & quando impediat executionem. Vide 520.

594 Comissio cum clausula, præstita cautione, quando signetur in supplicatione Principi porrecta.

595 Appellatio confessi denoluit, sed non suspendit.

596 Confessio hab et executionem paratam.

597 Appellatio suspensiua non datur à correc. & refor. Episcoporum tanquam Sedis Apostolicæ delegat.

598 Appellatio suspen. non datur si Episcopus Rectores paroch. cogat semel in hebdom. prædicare,

Ampliatur etiam si id faciat in Ecclesijs monasterus subiectis. ibid.

599 Appellatio susp. neq; datur si Episcopus regulares parochos negligẽtes corrigat in prædicando.

600 Appellatio suspen. ab Episcopo cogente obtinentes benef. incompat. ostẽdere dispẽsationem, an detur.

601 Appellatio suspensiua negatur quando Episcopus cogit beneficiates ad Vic. deput. & fruc. assignationem.

602 Appellatio suspen. negatur ab Episcopo Eccles. exemp. visit. neminemque non examinatum instituente.

603 Appellatio suspensiua non datur ab Episcopo partẽ præbendæ in distrib. conuertente.

604 Appellatio prædicta negatur ab Episcopo Coadiutores insufficientibus lectoribus dante.

605 Appellatio prædicta negatur ab Episcopo incorrigibiles beneficijs priuante.

606 Appellatio item prædicta negatur ab Episcopo beneficia de vna ad aliam Ecclesiam transferente.

607 Appellatio suspensiua non datur ab Episcopo Ecclesias Parochiales, & iurispatron. refici iubente.

608 Appellatio prædicta negatur à Visitatione Episcoporum, etiam locorum exemptorum, & illorum refectione.

609 Episcopus potest visitare loca exempta regul. si Superiores moniti non visitauerint.

610 Appellatio suspensiua negatur à præcepto Episcopi super canonum obseruatione in victu, & vestitu.

611 Appellatio suspensiua negatur ab Episcopo ex causa off. Notariatus exercenti interdicente,

612 Appellatio prædicta negatur ab Episcopo Parochos ad residendum cogente.

613 Ampliatur etiamsi sint Curiales, non obstante Eugeniana.

Appellatio item suspensiua non datur ab Episcopo cogente beneficiatos ad soluendam taxam

Digitized by Google

taxam seminarijs. ibidem.

614 *Appellatio ab Episcopo exemptos visitante, & corrigente, suspensiuè negatur.*

615 *Appellatio prædicta negatur ab Episcopo præcedentiam in Processionibus, & funeralibus dirrimente.*

616 *Appellatio prædicta negatur ab Episcopo Clericos ad concub. recidiu. benef. priuante.*

617 *Commissio causæ appell. cum clausula sinè præiudicio, quibus casibus signetur.*

618 *Clausula si quid exequendum, habet vim clausulæ, sine præiudicio.*

CIrca quintum, scilicet, in quibus casibus non liceat appellare, aduertendum est, vt dixi in principio huius capituli, † quod remedium appellationis est
338 valdè fauorabile, & censetur semper concessum, nisi reperiatur expressè denegatū,
339 & quod in dubio semper Rota † inclinat pro appellatione, *Cassador. decis. 4. de appel. & dicam infra in c. de fatalibus*; præcipuè
334 quando appellatur à diffinitiua, quę † per solum Principem tolli potest, & non per alium, etiam si esset Legatus de latere, *Franc. in c. pastoralis num. 15. ex. de appel.*

Et hinc est, quod quamuis committatur causa cum clausula appellatione remota, etiam si addatur verbum, quacumque, † intelligitur de appellatione
335 friuola, & prohibita, & quæ non sit de iure expressè concessa, vel ex causa probabili non interposita, *Milis. in suo repertorio in verbo Appellatio, Franc. in c. pastoralis in princ. ex. de appell.* nisi qualitas iudicij contrarium suaderet, & in certis alijs casibus, de quibus infra.

Promittens similiter habere ratam sententiam, vel stare mandato Iudicis, & eius sententiæ obedire, etiam cum iuramento,
336 † nihilominus poterit appellare, *c. ad hæc, 2. de appell.* quia iuramentum intelligitur,
337 † si fuerit æquè, & iustè iudicatum, & restringitur ad causam verisimiliter cogitatam *l. fin. ff. qui sat. sid. coga. c. cum inter p. cum ibi notatis ex. de renunc.*

Et ideo ad hoc vt quis dicatur renunciasse appellationi, † requiritur expressa,
338 & specifica illius renunciatio; alias enim numquam intelligitur illi renunciatum. *l. fin. in fin. C. de temp. appell. Bart. in l. si conuenerit ff. de re iud. Franc. in d. c. ad hæc n. 3. & 4. & in c. interposita, §. ille denique nu. 3. ex. de appell.*

Eadem ratione, qui promisit stare iuri,
339 & soluere iudicatum, non † prohibetur appellare, *l. cum apud Sempronium, ff. Iud. sol.*

Similiter licet partes concordent quod sententia feratur secundum consilium sa-

340 pientis, † poterunt tamen à sententia lata cum huiusmodi consilio appellare, *Bart. in l. 1. §. quæsitum, ff. de appell. Franc. in c. intimasti num. 5. in fin. ex. de appell.*

Imo sunt aliqui, qui voluerunt huiusmodi † sententias numquam transire in
341 iudicatum: vt videtur apud *Franc. in d. c. intimasti in fin.*

Si sententia contineat plura capitula connexa, vel aliàs sit indiuisibilis, & pars grauetur in vno capitulo, à quo est per-
342 missa appellatio, † tunc admittetur appel
343 latio à tota sententia, † quamuis regulariter non liceret ab ea appellare; & si ap-
344 pelletur super vno, † deuoluit etiam quoad alia, *Franc. in c. si duobus, num. 4. ext. de appel. Pat dec. 7. de Egidia.*

Sed secus dicendum est, si capitula sint separata, & diuisibilia, quia tunc cum videantur esse tot † sententiæ quot sunt capitula,
345 potest ab illo solo capitulo appel-
346 lari, † à quo datur appellatio: & quoad ea, quæ non admittunt appellationem,
347 sententia † transibit in iudicatum, *c. Raynaldus ex ac testib. & Franc. ibid. num. 6.* & dicam infra cum opinione modernæ Rotæ *tit. de Iudic. reintegrandæ.*

Si tamen appellatur simpliciter, censetur † appellatum à tota, & tota suspenditur, vt dicit *Franc. loco proxime cit.* potest
348 enim appellari simpliciter † absque expressione certi capituli; sed debet addi limitatio, & appellari in parte, & partibus
349 facientibus † contra se, & tunc stante separatione capitulorum deuoluit appellationem a solo capitulo grauante, *Franc. vbi sup. num. 4.*

Est etiam licitum appellare, non solum
350 à grauamine; † sed etiam à comminatione, de qua *Franc. in c. cum cessante num. 6. ex. de appell.*

351 Ab omissione eius † quod debuit Iudex facere, datur appellatio. Ideo ab omis-
352 sione condemnationis expensarum, † etiā si non fuerint petitæ, potest victor appellare, *Rot. dec. 47. de appell. in nou.* dummodo victus non appellauerit, vel appellauerit
353 † solum in parte, & partibus fauorabilibus contra eam; si enim simpliciter appellasset, debet victor non appellare ab omissione condemnationis expensarum,
354 † sed adherere appellationi per Aduersarium interpositæ, *Franc. in c. sæpè nu. 65. ex. de appell.*

Pariter si Iudex est tardus, vel negligens in faciendo, vel non facit id, quod iuste petitur, aut illud male facit, datur
355 † appellatio; exemplum est, si termini male seruentur, vel omittantur, *Egid. conclus. 27. Vestr. lib. 5. annota. com. cir. term. obser. fol. 122.*

ſionem impetrare cum clauſula, ita quod &c.

310 *Commiſſio aa impetrari poſſit pendente termino apoſtolorum.*

311 *Apoſtoli refutatorij quinam dicantur.*

312 *Iudex datis refutatorijs procedit non obſtante appellatione.*

313 *Apoſtoli teſtimoniales quinam dicantur.*

314 *Appellans cum teſtimonialibus habet annum ad committendam cauſam.*

315 *Apoſtoli conuentionales quinam dicantur.*

316 *Appellatio conuentionalis quid, & quos effectus operetur.*

317 *Appellationi an tacitè poſſit deferri, & quomodo.*

318 *Ampliatur etiamſi Procurator non acceptet niſi quatenus ſit deuoluta.*

319 *Terminus iuris quid ſit, & ad quid detur.*

320 *Iudices in Curia ſolent pronunciare prout in cedula. & 216.*

321 *Appellans ſi habeat terminum iuris, debet redire pro apoſtolis intra triginta dies. & nu. 290.*

322 *Appellans pendente termino redeundi pro apoſtolis nihil poteſt innouare. & 294.*

323 *Appellans non poteſt redire pro apoſtolis niſi vltima die termini. & 291.*

324 *Limitatur ſi in termino detur clauſula & interim quandocumque. & 290.*

325 *Appellans ſi poſt terminum iuris habeat alium ſimilem nò tenetur redire pro apoſtolis. & 193.*

326 *Iudex aſſignans ſecundum terminum iuris, cenſetur appellationi detuliſſe. & 192.*

327 *Appellans debet probare non ſolum appellationem, ſed etiam eſſe in tempore factam.*

328 *Appellantis iuramento ſuper tempore appellationis non eſt ſtandum.*

329 *Appellantis iuramento ſtatur ſuper proſecutione appellationis.*

330 *Terminus ad proſequendam appellationem quis, & an poſſit abbreuiari, & prorogari.*

331 *Appellatus an, & quando poſſit præuenire annum datum appellanti, cauſam committendo.*

QVoad quartum, infra quæ tempora ſit appellandum, & committenda cauſa appellationis; ſciẽdum eſt, quod antiquitus † debebat appellari infra duos
242 dies à die latæ ſententiæ, *l. eos §. ſin autem C. de appell.*

243 Hodie vero ſufficit † infra decem dies *Auth. hodie C. de appell. l. 1. §. quod in ſententia*
244 *ff. quan. appellan.* vt † ſiue appelletur in iudicio, ſiue ab actibus extraiudicialiter geſtis, dummodo appellans ſciuerit ſe grauatum *c. concertationi vbi gloſ. & Gemin. in verb. ſciuerit, de appell. in 6.*

Et ſi quis vellet adherere appellationi
245 interpoſitæ, † debet intra decem dies id facere. *Rot. deciſ. 51. in fin. de appell. in antiq. Franc. in cap. cum ſit Romana, extra eodem tit.*

Si tertius vult appellare pro ſuo intereſſe, ſi ſciuit litem motam, & fuiſſe latam
246 ſententiam, debet appellare infra tempus, quo partes appellare potuiſſent; ſi vero
247 ignorauit, † poteſt quandocumque appellare, dummodo appellatio ipſi proſit ad plenam victoriam, alias ſecùs. *Felin. in c. cum ſuper ex. de ſent. & re iud.*

Reductio laudi ad arbitrium boni viri
248 poteſt † peti vique ad 30. annos, *Bartol. in l. ſi ſociotatem §. arbitrorum ff. pro ſoc. DD. in cap. Quintauallis extra de iur. iur. Afflict. deciſ. 132.*

Iſti decem dies conceſſi aa appellandum, computantur † à die latæ ſententiæ,
249 etiam ſi ſit conditionalis, non tamen conditionis exiſtentis, etiam contra Dominum, quamuis ſententia ſit lata contra Procuratorem *l. 1. §. biduum ff. quando appell. ſit & cap. biduum 2. q. 6.* & vtrobique *gloſ. & DD. & Franc. in c. Nicolao num. 19. de appell.*

Hoc non procedit in ſententia excommunicationis, & aliarum cenſurarum, à qua eſt permiſſa appellatio, etiam poſt
250 decem dies à die latæ ſententiæ, dummodo appelletur ante aduentum cõditionis, *c. preterea 2. vbi Fran. ex. de appell. deciſ. Pedemon. 146. & latè Veſtr. lib. 7. c. de appell. fol. fol. 217. verſ. ſed maius dubium.*

Et hoc militat quando ſententia fertur cõntra Procuratorem, vel vere contumacem, † qualis eſt ille, qui fuit citatus per-
251 ſonaliter, *Bart. in l 1. C. de relat.*

Si feratur contra fictum contumacem, qualis eſt ille, qui fuit citatus domi, vel
252 per edictum, iux. *Clem. primum de dol. & contum.* Supradicti decem dies computantur à die habitæ notitiæ, *d. §. biduum, ac c. biduum, Rot. deciſ. 2. & 16. de dol. & cont. in nou. Felin. in c. quod ad conſultationem, ex. de*
253 *ſent. & re iud.* vbi latè declarat † quis in propoſito dicatur verus, vel fictus contumax.

Si citatus per edictum procuraſſet ſe non poſſe citari, & expreſsè conſtaret de
254 ipſius ſcientia, & contemptu, fortaſſe † nõ audiretur, niſi infra decem dies à die latę ſententiæ, *Felin. in c. quoniam frequenter ex. vt lit. non conteſt.*

255 Pari modo non labitur hoc tempus hæredi, niſi à die ſcientiæ, & habitæ notitiæ: & idem dicendum eſt de hæreditate iacente, vel pendente termino ad deliberan-
256 dum: & † hoc procedit, ſiue in appellando, ſiue in proſequendo appellationem à defunto interpoſitam, *l. fin. Cod. ſi pend. appell.*

257 *appell.* quia requiritur † aditio hæreditatis, ad hoc, vt tempus currat, *Franc. in c. ex ratione nu.43.ex.de appell.*

In vtroque autem casu supradicta notitia non solum debet esse de sententia lata, 258 † sed etiam,quod fuerit lata contra se, nisi fuisset intimata parti, etiam domi, 259 quia † tunc currunt decem dies à die intimationis. *Felin. in d. cap. quoniam frequenter.*

Et ideo quando petitur committi causam appellationis à die habitę notitię,cõmissio debet signari cum clausula prout de Iure, & ratio est, quia si probaretur notitia anterior,non liceret appellare.

Si sententia, vel grauamen habent causam successiuam,& permanentem, ac etiã 261 interpolatam, durante grauamine † dd. decem dies numquam currunt, & semper potest appellari, *Franc.in c. super eo ex. de appell.Imol.in Clem.causam num.51.de elect. Felin. in d. c. quod ad consultationem. Vestr. lib.7.cap.de appell.fol.108.*

Et ideo cum à tortura, vel captura detur 262 † appellatio,vt infra dicam in articulo, In quibus casibus non licet appellare; & habeant causam continuam,& tractum successiuum; poterit semper durante grauamine ab eis appellari, 263 † non obstante lapsu decem dierum, vt *Bald.in l. si Clericus, C.de Epis.audien. Franc. in d.c.super eo, num.4.* Et si non comparuit, neque apposuit, aut excepit de loco, aut tempore: 264 Attamen † si denuò citetur,potest opponere, & appellare, quia tot dicuntur inferri grauamina, quot sunt citationes, *cap.ex parte tua.*vbi notat *Franc.num.5. ex. de appell.*

Idem dicendum de persona, vt puta si scienter litigaui per duos, vel tres actus cum bannito,vel excommunicato,& non 265 excepi; possum † semper excipere, quia quoties nominatur bannitus, vel excommunicatus, totiẽs succedit grauamen appellabile, ea potissimum ratione, quia quando causa grauaminis habet causam successiuam, non consummatur neq; finitur Ius excipiendi per actus præteritos, 266 neque per litem contestatatam; † sed potest semper excipi ad impediendos actus futuros, quasi ex nouo grauamine, & ista ratione potest semper appellari, vt per *Franc.ibidem num.78.*

Idem euenit, quando petitur à Iudice, vt aliquid faciat, quod facere debet,& ille tardat, vel negligit in faciendo,& pec- 267 cat in omittendo, † quia datur appellatio ab huiusmodi omissione. Exemplum in eo, qui petit, quod testes interrogentur secundum formam interrogatoriorũ, & Iudex omittit, vel recusat id facere: 268 tunc † datur appellatio, neque currunt decem dies ad appellandum; sed semper potest appellare, *Franc.in c. cum cessante n. 33.extra de appell.*

Aduerti tamen debet, quod appellatio 269 esse † debet à grauamine de præsenti, non de præterito,vt si appelletur à carceratione, 270 vel præcepto de carcerando, † debet appellari à præsenti carceratione; & præcepto, alias obstarent decem dies dati ad appellandum.

Procedunt etiam premissa, dummodo Iudex non pronunciauerit grauamen nõ adesse, vt puta locum tutum,tempus idoneum, bene carceratum, rectè, ritè examinatum, & similia, 271 † quia tunc debet appellari intra decem dies à die latæ sententiæ, articulus transit in Iudicatum, & prohibetur appellatio, *Franc.in d.c.ex parte, & in d.c.cum cessante num.33.*

Si pari modo feratur sententia contra 272 Procuratorem non appellantem, † quamuis Dominus non possit appellare post decem dies à die latæ sententiæ, si Procurator sit verus contumax, vel à die habitæ notitiæ ipsius Procuratoris, si est fictus contumax, vt per *Felin.in d.c. quod ad consultationem*, 273 † debet tamen ipse Dominus restitui ad appellandum, si id petat intra decem dies à die habitæ notitiæ, per ipsum, *glos.fin.in l.1.ff.quando appell. sit, in l.* 274 *eleganter §. si dolo, ff. de dol. mal.* quia alias contra Ius negligentia Procuratoris obesset Domino, *Felin.in c.1.ex.vt lit.non contest. Alex. cons.95. lib.2. Rot.decis.35.de appell. in nou. Stasil. c.13.fol.310. à num.10.* Dummodo Procurator non sit soluendo, 275 quia si est † soluẽdo,nulla competit restitutio, cum possit agere contra Procuratorem, *d.§.si dolo, Franc.in c.ex ratione ex. de appell.*

In Curia Romana seruatur cõtrarium, 276 neque † datur restitutio etiamsi Procurator non sit soluendo, quia cum causæ vt plurimum tractẽtur per Procuratores,per hanc viam passim executiones impediren tur, *Cassad.decis.5.de appell. Vestr. lib.7.c. de appell.fol.108.*

Currit tamen de iure hoc tempus de- 277 cem dierum † de momento ad momentũ. *l.1.§.dies, iuncta glos.in verb. subtraxisse, ff. quando appell.sit, d.§.biduum c.biduum, & c. quod ad consultationem, Imol.post glos.in Clemen.causam de elect.*

278 Et est speciale in appellatione, † quia aliàs dies termini non computatur in termino, *glos.in c.1.in princ.in verb.proponitur de rest.spoliat.in 6.*

Ratio contrarij in appellatione dicitur

279 eſſe, quia † dies termini non computatur in termino, quando terminus ſtatuitur à die; ſecus vero quando ſtatuitur ab actu, vt in caſu noſtro à prolatione ſententiæ, *Gemin.in d.c.1.*

280 Idcirco appellans decima die debet apponere horam, alias non probatur eum appellaſſe in tempore, *Felin.in d.c.quod ad conſultationem.*

De ſtilo noſtrę Curię, etiam elapſo momento† poteſt appellari, dummodo in die
281 momenti appelletur, & Rota admittit huiuſmodi appellationem tamquam valida vigore Innocentianæ, *Veſtr. d. c. de appell. fol.108.*

282 Neque iſti decem dies † poſſunt à Iudice, & de conſenſu partium, vel per ipſas partes prorogari, *gloſ. & DD. in Clemen. quandiu, de appell.gloſ.& DD. in cap.cum ſit extra eodem tit. Franc. in c.ex ratione nu.20.*
283 *extra eodem tit.* niſi ex aliqua vrgentiſſima cauſa, vt puta publicæ vtilitatis, aut ſcandali vitandi, *Felin.in c.cum ſit Romana, ex. de appell.*

284 Neque etiam ſuſpenduntur † per compromiſſum, quamuis regulariter impediat curſum fatalium, *Card.in Clem.quandiu, de appell. Rot.deciſ.2.de dilat. Guidopap. dec.115.*

Et quia ſupra dixi, quod non ſufficit appellare, ſed debent etiam peti apoſtoli,
285 ideo† illi ſunt petendi infra triginta dies, computandi à die ſententiæ, ſecundum *Card.in Clem.quamuis de appell.*

286 Alij dixerunt computari debere; † aliquando à die ſcientiæ, aliquando à die ſententiæ, vt per *gloſ.& Gemin.in c.cum ab*
287 *eo de appell.in 6.* Alij † tenuerunt indiſtinctè computari debere à die ſententiæ, *Guidopap.deciſ.436.q.26.alias nu.34.*

288 In Curia computantur † à die appellationis interpoſitæ, *Rot. deciſ. 80. de appell.*
289 *in antiq. deciſ.5.eodem tit.in nou.* † currunt-que ſimiliter de momẽto ad momentum, *Guidopap.d.deciſ.q.27.in deciſ.436.*

Idem obſeruatur quando Iudex pro apoſtolis dat terminum iuris, & interim
290 quandocumque, † quia appellans debet redire intra triginta dies pro apoſtolis, *d. cap. ab eo, & l. à Iudicibus, Cod. de appellat.*

Si fuiſſet dictum, quod compareat in
291 termino Iuris, † debet vltima die in fine comparere, *Felin.in c. perſonas extra de ap-*
292 *pell.* † Aliàs enim vtroque caſu cenſetur renunciatum appellationi. Et latè de huiuſmodi materia, † quando noceat apoſtolos non petere, dicit *Caſſad. deciſ.8. de*
293 *appell.*

Pendente termino ad reſpondendum
294 de apoſtolis, † nihil poteſt innouari, & licèt impetretur Commiſſio appellatio-
295 nis, eius tamen vigore procedi † non poteſt, niſi elapſo termino *Rot.deciſ. 52. de reſcript. in nou. & dicam infra in cap. de attent.*

Redeunte igitur parte pro apoſtolis,
296 † tenetur Iudex congruis loco, & tempore requiſitus eos tradere, alias procedendo in cauſa † proceſſus eſt nullus, niſi in-
297 tra tempus tradendi apoſtolos reuocauit grauamen, quo caſu etiam non tràditis
298 apoſtolis † poteſt in cauſa procedere *cap. vt ſuper.cum ibi notatis per Gemin.de appel. in 6.* ſuper quo tamen diuerſæ ſunt opiniones: & quicquid ſit de Iure,

299 Rota Romana ſeruat, quod † proceſſus factus pendente huiuſmodi termino, valeat, *Vant.c.de nullit. ex defect. Iuriſ. ordin. num.159.*

Et prædicta procedunt etiamſi appel-
300 latio, alias eſſet fruſtratoria, † dummodo debita forma in ea ſeruata fuerit *Rot. dec. 8.de appell.in nou.*

Cenſeturque in tantum Iudex deferre,
301 vt † etiam non poſſit poſtea taxare expenſas, quarum taxationem ſibi reſeruauit, *Rot.deciſ.42.de re iud.in antiq.*

302 Hæc autem de plano procedũt, † dummodo appelletur à diffinitiua, tempore
303 debito, & per legitimam perſonam, †aliàs etiam dando reuerentiales Iudex nõ cenſetur deferre, *Caſſador. deciſ.7. & 8. de appell. Veſtr.lib.7.c.de temp. & fatal. fol. 233.* & dicam infra.

304 Et tũc debet appellatio committi † intra decem dies, aliàs cauſa dicitur deſerta, *Caſſador.deciſ.4.de appell.*

305 Si tamen vltima die, † appellans faciat aliquam diligentiam, prout eſt ſi præſentat Cõmiſſionem Curſoribus, vel Regenti prout quotidie fit, cum appoſitione diei præſentationis; aut ſi Papa ſit extra Vrbem, & arripiat iter ad Papam, excuſatur appellans à deſertione, *Caſſad. d.dec.4. Veſtr.d.fol.233.*

306 Sed iſta diligentia † debet plenè probari, nec ſatis eſſet producere librum reuiſoris, de quo *Put.deciſ.16.de appell.* quia non probat; idem *Put.deciſ-12.de fide inſtr.* & de hac præſẽtata loquitur *Rot.dec.48.& 50. de appell. in antiq.* aliàs enim appellatio fuit habita pro deſerta, quia per 24. dies Commiſſio non fuerat redempta à Curſoribus, licet fuiſſet in tempore appoſita dies præſentationis per Regentem *Put.dec.7.de appell.* Quod diximus de præſentata recipit declarationem per Rotam approbatam, quod tunc tantum ſuffragatur, † quando fuerunt dati reuerentiales,
307

quia

Digitized by Google

quia si vellemus ea vti, quando fuit datus
308 terminus Iuris, † non possemus: hoc enim casu, nec præsentata, nec diligentiæ, nec impedimenta attenduntur, quia appellans, vel tali tempore debet redire pro
309 apostolis, vel impetrare commissionem, cum clausula, ita quod pro apostolis non teneatur redire, vt in *Perus. de Vbaldis* 17. *Iunij* 1576. *coram clar. mem. Card. Pamphilio*, & nuper in *Bononien. fideicom. seu domus* 30. *Aprilis* 1646. *coram R.P.D. Bichio, & in eadem* 10. *Decemb. eod. anno in fol.* Dixi cum clausula, ita quod pro apostolis non te-
310 neatur redire † quia Rota aliàs vt dicam, resoluit quod dicto termino pendente, commissio obtineri non potest.

311 Refutatorij dicuntur, † quando Iudex non defert appellationi, *c. cum appellationibus, de appell. in 6.* & † tunc proceditur
312 non obstante appellatione.

313 Testimoniales, † quibus fit fides de appellatione interposita coram egregia perso-
314 na. *Cassad. d. decis.* 8. † habetque tunc appetlans annum ad committendum causam, *Put. decis* 4. *de appell.*

315 Conuentionales, † quando appellationi ex cõuentione partium defertur: quod potest fieri etiam inuito Iudice, & appel-
316 latio operatur tunc omnes suos effectus, *c.* 1. *de for. comp. in 6.* sufficitque quod pars
317 † etiam tacitè deferat, vt puta constituendo Procuratorem ad causam absque protestatione quatenus, deuoluta sit, etiam
318 † quod Procurator nõ acceptet nisi quatenus sit deuoluta, *Rot. decis.* 21. *de appell. in antiq.*

Quia tamen Iudex non semper est certus de quibus apostolis debeat respon-
319 dere, & Ius indulget triginta dies, † qui appellatur terminus Iuris ad deliberandum, de quibus apostolis velit respondere, præcipuè in Curia, vbi vt plurimum Iudices
320 pronunciant, prout in cedula, antequam sint certi, quænam pars foueat causam, magis iustam; ideo quando loco apostolorum datur terminus Iuris, † debet ap-
321 pellans intra hos triginta dies redire pro
322 apostolis, interimque † nihil innouare, vt supra dictum fuit: & licèt non possit
323 redire pro apostolis † nisi vltima die, *glos. in Clement. quamuis, in verb. interdictum de appellationibus. Felin. in cap. personas ext. de appellat. Cassad. d. decis.* 8. Nisi Iudex addat clausulam, & interim quan-
324 documque; † potest etiam redire infra triginta dies, *Felin. in d. c. personas ex. de appell. Cassad. d. dec.* 8.

Si redeunti Iudex loco apostolorum, det, vt dixi, alium terminum Iuris, † non
325 tenetur appellans ad illum amplius redire, & causam potest committere, quia de
326 stilo Curiæ † Iudex censetur detulisse appellationi, *glos. in Clem. quamuis in verb. videtur de appell. Rot. decis.* 57. *de appell. in nou. Vestr. lib.* 7. *c. de appell. fol.* 208.

Estque aduertendum circa ea, quæ dicta
327 sunt, quod appellans † non solum debet probare se appellasse, & reliqua necessaria fecisse, sed etiam ea fecisse in tempore:
328 neque † super hoc staretur Iuramento ip-
329 sius, licet tali Iuramento † stetur super prosecutione appellationis, *Felin. in cap. quod ad consultationem ex. de re iud.*

Ad prosequendum autem appellatio-
330 nem regulariter datur † annus, & ex causa biennium, quod etiam potest quandoque abreuiari, & prorogari. De hac materia dicemus infra in *cap. de fatalibus*. Et
331 quando † annus, qui conceditur appellato ad prosequendam causam, possit per appellatum preueniri causam, comittendo iuxta terminos *c. oblatæ, ext. de appell.* declarabo infra in *artic. quibus prosit appellatio*.

Quibus casibus liceat appellare, vel non.

Artic. VI.

332 *Appellatio est fauorabilis, & semper habetur pro concessa, nisi expressè prohibita. V.* 5. *& 369.*

333 *Appellationi semper in dubio fauet Rota.*

334 *Appellatio non potest tolli à diffinitiua, nisi per Principem, & non alium, etiam de Latere Legatum.*

335 *Clausula appellatione remota quomodo intelligatur, & de qua appellatione.*

336 *Appellare an possit qui sententiæ iudicis stare iurauit.*

337 *Iuramentum semper restringitur ad causam verisimiliter cognitam.*

338 *Appellationi nunquam intelligitur renunciatum, nisi expressè, & specificè.*

339 *Appellatio an prohibeatur promittenti stare iuri, & iudicatum soluere.*

340 *Appellatio an detur à sententia lata de consilio concordati sapientis.*

341 *Sententia de consilio concordati sapientis lata an possit transire in indicatum.*

342 *Appellatio admittitur à tota sententia, quando appellatur ab vno capitulo appellabili.*

343 *Ampliatur, etsi regulariter liceat ab ea appellare.*

344 *Appellatio super vno capitulo deuoluit etiam quoad alia.*

345 *Appellatio ab vno capitulo nõ deuoluit quoad alia, si sint inter se diuisa.*

346 *Appellatio datur solum à capitulo appellabili,*

quia quot capitula tot ſententiæ.

347 *Sententia tranſit in iudicatum quoad capitula non appellabilia.*

348 *Appellatio ſimpliciter facta cuncta ſententiæ capitula complectitur.*

349 *Appellatio ſimpliciter abſque expreſſione certi capituli fieri poteſt.*

350 *Clauſula appell. in parte, & partibus, quid operetur, & quando addi debeat.*

351 *Appellare à comminatione an liceat.*

352 *Appellatio ab omiſſione Iudicis etiam eſt licita. Vide 267.*

353 *Appellare ab omiſſione condemnationis expenſarum etiam non petit. poteſt victor.*

354 *Declaratur ſi victus non appellauerit, vel appell. in parte, & partibus &c.*

355 *Limitatur ſi appellauit, quia debet adherere appell. per aduerſarium interpoſitæ. Vide 381.*

356 *Appellatio à negligentia, & tardantia iudicis non denegatur.*

357 *Appellari poteſt ſi iudex recuſet teſtes examinare ſecundum interrogatoria.*

358 *Appellatio à recuſatione, vel omiſſione iudicis datur, donec ipſe interloquatur.*

359 *Terminus appellandi currit poſt decem dies ab interlocutoria.*

360 *Appellari poteſt ſi iudex exceptionem admittendam reiciat.*

361 *Appellari etiam poteſt ſi quid faciat iudex, quod facere non debet.*

362 *Appellari item poteſt ſi iudex breuem terminum det, nec velit prorogare ad concludendum in cauſa.*

363 *Appellatio à breuitate termini quotidie fit. Vide 366.*

364 *Appellatio à breuit. term. quomodo comittitur cauſa iactationis ſæpè fit.*

365 *Terminus quinam, & ad quid detur diffamanti.*

366 *Appellatio à prefixione breuis termini ad agendum datur. V. 363.*

367 *Appellatio quoque datur ab impoſitione perpetui ſilentij.*

368 *Appellatio ab interlocutoria tacita datur ac ſi ab expreſſa.*

369 *Appellatio ſemper datur vbi non eſt expreſsè prohibita. V. 5. & 332.*

370 *Appellare poſt tres conformes principaliter nõ eſt conceſſum.*

371 *Appellatio à tertia ſententia à Principibus, & Papa, an poſſit concedi per viam reſcripti.*

372 *Appellatio prædicta poteſt concedi per viam priuilegu, & de plenitudine poteſtatis.*

373 *Appellatio prædicta conceditur cum expreſſione non obſtante tertia &c.*

374 *Sententia lata ſuper tertia appellatione eſt ipſo iure nulla.*

375 *Sententia prædicta quando poſſet ſuſtineri.*

376 *Sententia prædicta poſſet etiam ſuſtineri non excepto, aut non probato de tribus ſententijs.*

377 *Appellatio à tribus, quæ non tranſierunt in iudicatum an detur.*

378 *Appellari poſt decem dies non poteſt etiam à ſententijs, quæ non tranſeunt in iudicatum.*

379 *Sententiæ quæ de ſui natura non tranſeunt in iudicatum, in nullo differunt ab alijs.*

380 *Limitatur quando ab vna & eadem perſona ſuper eodem articulo appellatur.*

381 *Reus poteſt adherere appellationi per aduerſarium interpoſitæ. V. 355.*

382 *Appellatio à tertia ſententia fit ex nouo grauamine, vt condemnatione expenſarum.*

383 *Tertius an, & quando poſſit appellare à tribus conformibus.*

384 *Appellatio prohibita intelligitur tantum inter principales nominatos in reſcripto.*

385 *Appellatio prohibita à ſtatuto intelligitur inter principales, & non tertios.*

386 *Appellare ab vnica ſententia quando quis non poſſit.*

387 *Appellatio de iure canonico datur à quacumque interlocut. & grauamine ante diffinitiuam.*

388 *Statutum per Epiſcopum, & Capitulum factum, quòd ab interloc. appell. non liceat, non valet.*

389 *Appellatio ab interlocutoria non datur, niſi habeat vim diffinitiuæ de ſtilo, & per reg. Cancel.*

390 *Sententia interlocutoria quando dicatur habere vim diffinitiuæ.*

391 *Sententia interloc. vim def. habentis, dicitur medium inter vtramque.*

392 *Sententia interlocutoria, & deffinitiua quomodo diferant, & cognoſcantur ad effectum appel.*

393 *Sententia interloc. habens vim diffinitiuæ regulatur vt diffinitiua.*

394 *Appellari poteſt à pronuncia, appellationem eſſe deſertam. V. 396.*

395 *Sententia ſuper deſertione appell. à mera interlocutoria, dicitur & ipſa mera interlocutoria.*

396 *Appellatio à ſententia ſuper deſertione appel. lata quando ſemper ſit licita. V. 394.*

397 *Sententia attentatum, vel non attentatum fuiſſe, habet vim diffinitiuæ.*

398 *Sententia Iudicem competentem, vel non competentem eſſe habet vim deffinitiuæ.*

399 *Sententia exceptionem admitten. vel non admitten. eſſe habet vim deffinitiuæ.*
Sententia perſonam comparentem in iudicio eſſe legitimam, vel non habet vim deffinitiuæ. ibid.

400 *Sententia in cauſis ſucceſſ., hæreditatis, ſiue principaliter, ſiue incidenter pronunciata, habet vim diffinitiuæ.*

Sen-

401 *Sententia ſuper exceptione peremptoria habet vim diffinitiuæ.*
Sententia interloc. habens vim deffinitiuæ, dicitur etiam præceptum iud. de ſoluendo. ibid.

402 *Appellatio à grauamine, & interloc. vim diffinitiuæ, habente quomodo intelligatur admittenda.*

403 *Appellatio à tacita reiectione excep. à legitimatione perſon. compar. in iudicio, vel iud. datur.*

404 *Appellatio vt ſubſiſtat debet verificari cauſa coram Iudice ad quem.*

405 *Iudex à quo non dicitur grauare quando conſtat de veritate.*

406 *Cauſa grauam. & excep. non eſt iuſtificanda, ſi fuit oblata probatio, & reiecta. & num.* 413.

407 *Cauſa prædicta non eſt iuſtificanda quando fuerunt denegatæ dilationes.*

408 *Cauſa prædicta neque quando apparet ex ſolis allegationibus iuris, eſt iuſtificanda.*
Item quando habet præſumptiones iuris contra ſe. ibid.

409 *Item quando intentio excipientis eſſet fundata de iure communi.*
Aut ex iuris diſpoſitione conſtaret appellationem eſſe legitimam. ib.

410 *Item ſi iudex veriſimiliter eſſet informatus de veritate.*
Aut de ea conſtaret per confeſſionem. ibid.

411 *Vltimò tandem niſi eſſemus in his quæ ſunt grauis præiudiij.*

412 *Appellatio in benef. ſtatim deuoluitur, & ſi non conſtet de veritate appell.*

413 *Appellatio ſatis iuſtificatur per oblationem probationis, ſed multipliciter limitatur. Vide* 406.

414 Proceſſus an, & quando ſit nullus ſi procedatur appellatione interpoſita.

415 *Appellatio in Curia ſemper exprimitur à diffinitiua, vel vim diffinitiuæ habente.*

416 *Sententijs tribus conformibus vndique proceditur, præterquam in Gallia.*

417 *Appellatio in Gallia ſemel tantum conceditur.*
Sententiæ duæ diffinitiuæ in Gallia habent vim trium. ib.

418 *Appellatio olim remittebatur ad Papam à quocumque grauamine cauſarum extra Curiam.*

419 *Appellatio hodie à cauſis extra Curiam ad Papam datur tantum à diffinitiua, vel vim diffinitiuæ habente.*

420 Appellatio in criminalibus cauſis penden. coră Ordinarys non datur niſi ab habente vim diffinitiuæ.

421 *Inhibitio in cauſis criminalibus coram Ordinarijs pendentibus, an, & quando concedi poſſit.*

422 *Iudex ſemper poteſt procedere non obſtante inhibitione, vel appellatione illegitimè facta.*

423 Appellatio ab interlocutoria quibus caſibus liceat de iure ciuili, remiſſiuè.

424 Appellatio à diffinitiua aliquando denegatur ratione paruæ ſententiæ.

425 Appellatio hodie à diffinitiua non admittitur niſi in ſumma excedente viginti ſcuta monetæ.

426 Appellatio de iure canonico fieri poteſt in quacumque minima cauſa.

427 Appellatio conceditur ratione iniuſtitiæ.

428 *Reductio ad arbitrium boni viri eſt ſpecies appellationis.*

429 *Reductio prædicta non datur niſi ex enormi læſione.*

430 *Reductio, & appellatio in quo differant inter ſe.*

431 *Quantitas parua, vel magna quænam dicatur ad effectum reductionis, &c.*

432 Appellatio ab executione, vel executore, non datur.

433 *Declaratur tamen, dummodo non excedatur modus in exequendo.*

434 Appellatio prætextu iniquitatis executionis licet, & ſi non liceat prætextu iniquitatis ſententiæ.

435 *Exequendi modus poteſt ſex modis excedi.*

436 Appellatio ab exceſſiua taxatione expenſarum non denegatur.
Appellatio quoque ab exceſſiua fructuum liquidatione non denegatur. ibid.

437 Appellatio à non admiſſione excep. imped. executionem datur.

438 *Appellationem ab exceſſu in exeq. de iure licet ſemel tantum fieri.*

439 Appellatio in caſu prædicto ſemel tantum practicatur in Rota, quidquid fieret antiquitus.

440 *Exceſſus in exequendo non præſumitur, niſi de eo doceatur.*

441 Appellatio, & commiſſio debent continere exceſſum. *V.* 157.

442 *Procurator, qui poteſt appellare à quacumque ſententia, an poſſit ab executione ſine ſpeciali mandato.*

443 *Contumax merus an appellare poſſit.*

444 *Contumax prædictus rediens ad Iudicem, à quo ſi denuò grauetur poteſt appellare.*

445 Appellare intra tempus debitum poteſt, qui fuit citatus, & noluit comparere.

446 *Contumax poteſt appellare tempore debito, aliàs nunquam reſtituitur in profanis.*

447 *Contumax in benef. poſt primam ſententiam reſtituitur refectis expenſis.*

448 *Contumax fictus an audiatur, ſi appellet contra tertiam intra decem dies habitæ notitiæ.*

449 *Contumax verus, vel fictus quis dicatur.*

450 *Commiſſio appell. cum clauſula, prout de iure*

quan-

Digitized by Google

quando ſignetur.

451 Contumax an reſtituatur probata notitia ante decem dies.

452 Contumax prædictus ſi reſtituitur, quomodo, & quid hoc caſu obſeruetur.

453 Appellatio à correctione, ſiue diſciplina eccleſiaſtica ſuperioris, denegatur.

454 Limitatur, ſi modus in corrigendo excederetur.

455 Appellatio à præcepto reſidendi in Eccleſia an & quando detur.

456 Appellatio, vel recuſatio an detur, ſi correctio fiat extraiudicialiter.

457 Appellatio an, & quando detur in materia correctionis.

458 Appellatio an, & quando in notorijs prohibeatur.

459 Executio ſtatim eſt facienda quando appellatio prohibetur in notorijs.

460 Appellatio in delictis notorijs ſpecialiter non admittitur.

461 Appellatio in notorijs admittitur quando notorium ex cauſa aliquo modo offuſcatur.

462 Sententia lata per iracundiam differtur.
Sententia lata contra mulierem prægnantem differtur ad tempus partus. ibid.

463 Sententia lata contra ſeruum differtur donec Domino ſuo rationem reddiderit.

464 Confeſſus de crimine debet expectari an velit perſeuerare in confeſſione.

465 Notorium quid ſit, & quomodo inducatur.

466 Et in notorio an requiratur declaratoria, & huiuſmodi.

467 Notorium inducitur ex confeſſione iudiciali facta coram iudice in forma iudicij.

468 Appellatio in notorijs quare non detur, remiſſiue.

469 Appellatio etiam in notorijs admittitur de ſtilo Curiæ.

470 Appellatio ſi non datur à notorijs, dari debet à declaratoria notorij.

471 Appellatio à ſententia data iudici ſecundum ſuam conſcientiam iudicanda, denegatur.

472 Declaratur tamen, ad effectum vt iudex non teneatur deferre.

473 Appellationis commiſſio ſemper peti poteſt à ſuperiore per granatum.

474 Commiſſio cauſæ arbitrio iudicis, vel ſecundum conſcientiam iudicand. in quo differat.
Appellatio datur quando iudex male arbitratur. ibid.

475 Reductio ſaltem ad arb. boni viri datur à ſententia arbitratoris. V. 501.

476 Appellatio datur etiam in notorijs quando pœna eſt commiſſa arbitrio iud.

477 Appellatio non datur quando cauſa eſt libero iudicis arbitrio commiſſa, vel iudex eſt aditus vt bonus vir.

478 Appellare an poſſit, qui fuit ore proprio confeſſus.

479 Appellatio datur quando confeſſio eſt excuſabilis, aut facta per Procuratorem, aut Defunctum.

480 Appellare an poſſit ille, qui fuit conuictus.

481 Hæres an, & quando poſſit appellare non obſtante confeſſione defuncti.

482 Appellans non auditur confeſſus; & conuictus in criminalibus.

483 Declaratur tamen confeſſionem eſſe debere ſpontaneam, & non metu extortam.

484 Declaratur etiam probationes eſſe debere claras, & non dubias.

485 Declaratur etiam eſſe debere confeſſum, & conuictum verè, & non fictè.

486 Appellare poteſt confeſſus, & conuictus fictè ex iuſta cauſa.

487 Appellare etiam poteſt conuictus per teſtes ſimpliciter aut alias probationes.

488 Limitatur ſi probatio, & conuictio induceret notorium.

489 Iudex à quo non tenetur deferre in notorio, niſi notorium ex cauſa offuſcetur.

490 Appellare poteſt confeſſus, & non conuictus.

491 Confeſſus poteſt confeſſionem ante ſententiam reuocare, ita etiam in cauſa appellationis.

492 Iudex à quo non tenetur deferre, niſi inhibeatur, vel exprimatur iuſta cauſa.

493 Cauſa legitima, vt Iudex deferat, eſt expreſſio cauſæ, erroris confeſſionis.

494 Confeſſio ſponte facta ſine tormentorum metu ſufficit ad ſententiam capitalem.

495 Confeſſus tantum appellans non auditur, niſi prius reuocet confeſſionem.

496 Confeſſio metu tormentorum indiget perſeuerantia, vt ſufficiat ad ſententiam.

497 Confeſſus quando poſſit appellare, & ſuam confeſſionem reuocare, remiſſiuè.

498 Appellatio poſt litis ceſſionem tam per Dominum, quam per Procuratorē, an fieri poſſit.

499 Appellatio à laudo pariter non datur.

500 Appellatio tamen datur ab arbitris iuris, vel iure, aut ſtatuto cogente electis.

501 Reductio ad arb. boni viri datur à quocumq; arbitro, & nullo pacto, aut cautela tolli poteſt. V. 475.

502 Reductioni ad arbitrium boni viri renunciari nequit, etiam cum iuramento.

503 Reductio ſuſpendit executionem laudi non obſtante obligatione camerali, vel promiſſione de non reclamando.

504 Fiſcus à ſententijs abſolutorijs de iure nō prohibetur appellare.

505 Fiſcus anno 1651. appellauit in quadam cauſa abſolutoria.

506 Declaratur tamen hanc appellationem fuiſſe admiſſam in Signatura à Sanctiſſimo.

507 Declaratur etiam hoc fieri de raro à Signat. Gratiæ, reo citato, & conſid. qualitatib. cauſæ.

508 A.C. an poſſit admittere appellationem in cauſis

Digitized by Google

ſis Tribunalium inferiorum Vrbis.

A.C. admittit appellationem cauſarum extra curiam. ibid. V.74.& 75.

509 *Appellatio ad A.C.à Trib.inf.Vrb.an,& quo modo proſequi poſſit ab inſtigatore.*

510 *Appellatio à quibus ſententijs per Camerarium, vel Magiſtros viarum Vrbis non detur.*

Recurſus ad Præſidem viarum quando detur à ſententijs Magiſtrorum Vrbis. ibid.

511 *Appellatio à Præſide viarum interponitur ad Cameram, & debet expediri infra 15.*

512 *Præſes viarum quam cauſam debeat infra 15. exequi,licet pendentem.*

513 *Appellatio an, & quomodo denegatur ratione criminis.*

514 *Appellatio ab interlocutoria precedente diffinitiuam datur etiam in crim.*

Appellatio à tortura, & captura datur etiam de iure ciuili, & quare. ibid.

515 *Appellatio prohibita per ſtatutum à deffinitiua non cenſetur prohib.ab interloc.diffinitiuam precedente.*

516 *Appellatio à ſententia lata in poſſeſſorio an, quando, & quomodo ſit licita.*

517 *Appellatio in Profanis non datur vigore Egidianæ in cauſis poſſeſſ.*

518 *Appellatio à ſententia Principis non recognoſcentis Superiorem denegatur.*

519 *Supplicatio poteſt dari Principi pro noua audientia ſuper ſententia ab ipſo lata.*

520 *Supplicatio tamen prædicta non impedit executionem ſententiæ. V.593.*

521 *Appellatio ad Papam poteſt interponi à quocumq; Principe in manifeſta iniuſtitia.*

522 *Papa ratione peccati eſt iudex competens, & ſuperior omnibus.*

523 *Appellatio à pœna legis, vel ſtatuti non conceditur, ſed datur à declaratoria pœnæ.*

524 *Appellatio à declaratoria incurſus excom. datur,licet non detur ab excõmunicat.& 572.*

525 *Appellatio à ſententia nulla non datur,ſed data tenet.*

526 *Appellans vigore appell. poteſt nullitatis cauſam proſequi.*

527 *Appellatio à ſententia ſortis, ſeu fortunæ negatur, & quare.*

528 *Reſtitutio minori à ſententia ſortis, ſeu fortunæ negatur.*

529 *Appellatio à Pronuncia Iud. Principem eſſe conſulendum,an detur.*

530 *Appellatio à mala informatione, vel mala formatione punctj pro ea habenda,datur.*

531 *Appellatio à reſponſione Principis ſuper relatione non datur.*

532 *Appellatio à ſententia Iud.lata ſecũdum Principis reſponſionem tamen datur.*

533 *Appellari à futuro grauamine nõ poteſt etiam ſub conditione. & 209.228.269.*

534 *Appellare nequit familiaris Iud.condemnatus ab eodem ob delictum in officio.*

535 *Appellatio à mandato de euacuando an detur, vel nõn.*

536 *Appellatio quandoque tollitur, quia committitur appell. remota.*

537 *Clauſula appellatione remota per Principem appoſita quid operetur.*

538 *Clauſula appellatione remota quando auferat omnem appellationem.*

539 *Appellatio omnis, etiam iuſta, & probabilis an remoueatur per clauſulam appellat. remota.*

540 *Et quid ſi cauſa appellationis ſit in iure expreſſa.*

541 *Clauſula appell.remota non impedit appellantem quin poſſit appellationem proſequi.*

542 *Clauſula prædicta efficit iudicem non teneri ſuperſedere in executione, niſi detulerit appell.*

543 *Appellatio de iure non tenet niſi in caſibus à iure expreſſis.*

544 *Appellatio ex quibus cauſis à iure expreſſis liceat, remiſſiuè.*

545 *Appellatio in vno articulo prohibita, etiam in alijs per reſcript.commiſſis prohib.habetur.*

546 *Renunciare clauſulæ nequit inuito aduerſario, qui illam in reſcripto impetrauit.*

547 *Clauſula appell.remota per partes à lege poſita,quid operetur.*

548 *Statuta appellationem prohibentia an valida ſint, & quare.*

549 *Statuta prædicta de conſuetudine ſeruantur, & valent, & de quacumque appellat. intellig.*

550 *Clauſula appellatione remota,limitatur tollere omnem appellationem.*

551 *Primo ſolum quoad perſonas principaliter in reſcripto nominatas.*

552 *Tertius pro ſuo intereſſe poteſt agere, non obſtante clauſula appellatione remota.*

553 *Secundo appellatio per clauſulam appell.rem. ſolum diffinitiua cenſetur ſublata.*

554 *Appellatio ſublata à lege, Principe, vel ſtatuto,de qua appell.intelligatur.*

555 *Appellatio detur à grauamine per iudicẽ illato ante diffinitiuam non obſtante clauſula appell. remota.*

556 *Appellatio nulla datur quando prohibetur à Iudice appellare.*

557 *Appellatio quæcumq; an cenſeatur prohibita, ſi ſit ſimpliciter appellatio prohibita.*

558 *Tertio limitatur vis clauſulæ appell. remota, vt ſtrictè intelligatur, & procedat in caſu, de quo loquitur.*

559 *Quarto Clauſula appell.remota non tollit appell.ſi adeſt notoria iniuſtitia.*

560 *Cauſa cum clauſula appellatione remota,quando per Papam poſſit committi.*

561 *Clauſula appell. remota per Principem, vel in-*

Digitized by Google

taxam seminariis. ibidem.

614 *Appellatio ab Episcopo exemptos visitante, & corrigente, suspensiue negatur.*

615 *Appellatio prædicta negatur ab Episcopo præcedentiam in Processionibus, & funeralibus dirrimente.*

616 *Appellatio prædicta negatur ab Episcopo Clericos ad concub. recidiu. benef. priuante.*

617 *Commissio causæ appell. cum clausula sinè præiudicio, quibus casibus figatur.*

618 *Clausula si quid exequendum, habet vim clausulæ, sine præiudicio.*

CIrca quintum, scilicet, in quibus casibus non liceat appellare, aduertendum est, vt dixi in principio huius capi-
332 tuli, † quod remedium appellationis est valdè fauorabile, & censetur semper concessum, nisi reperiatur expressè denegatū,
333 & quod in dubio semper Rota † inclinat pro appellatione, *Cassiador. decis. 4. de appel. & dicam infra in c. de fatalibus*; præcipuè
334 quando appellatur à diffinitiua, quę † per solum Principem tolli potest, & non per alium, etiam si esset Legatus de latere, *Franc. in c. pastoralis num. 15. ex. de appel.*

Et hinc est, quod quamuis committatur causa cum clausula appellatione remota, etiam si addatur verbum, qua-
335 cumque, † intelligitur de appellatione friuola, & prohibita, & quæ non sit de iure expressè concessa, vel ex causa probabili non interposita, *Milis. in suo repertorio in verbo Appellatio, Franc. in c. pastoralis in princ. ex. de appell.* nisi qualitas iudicij contrarium suaderet, & in certis alijs casibus, de quibus infra.

Promittens similiter habere ratam sententiam, vel stare mandato Iudicis, & eius sententiæ obedire, etiam cum iuramen-
336 to, † nihilominus poterit appellare, *c. ad hæc, 2. de appell.* quia iuramentum intelli-
337 gitur, † si fuerit æquè, & iustè iudicatum, & restringitur ad causam verisimiliter cogitatam *l. fin. ff. qui satisd. coga. c. cum inter p. cum ibi notatis ex. de renunc.*

Et ideo ad hoc vt quis dicatur renun-
338 ciasse appellationi, † requiritur expressa, & specifica illius renunciatio; alias enim numquam intelligitur illi renunciatum. *l. fin. in fin. C. de temp. appell. Bart. in l. si conuenerit ff. de re iud. Franc. in d. c. ad hæc n. 3. & 4. & in c. interposita, §. ille denique nu. 3. ex. de appell.*

Eadem ratione, qui promisit stare iuri,
339 & soluere iudicatum, non † prohibetur appellare, *l. cum apud Sempronium, ff. Iud. sol.*

Similiter licet partes concordent quod sententia feratur secundum consilium sa-
340 pientis, † poterunt tamen à sententia lata cum huiusmodi consilio appellare, *Bart. in l. 1. §. quæsitum, ff. de appell. Franc. in c. intimasti num. 5. in fin. ex. de appell.*

Imo sunt aliqui, qui voluerunt huiusmodi † sententias numquam transire in
341 iudicatum: vt videtur apud *Franc. in d. c. intimasti in fin.*

Si sententia contineat plura capitula connexa, vel aliàs sit indiuisibilis, & pars grauetur in vno capitulo, à quo est per-
342 missa appellatio, † tunc admittitur appel
343 latio à tota sententia, † quamuis regulariter non liceret ab ea appellare; & si appelletur super vno, †
344 deuoluit etiam quoad alia, *Franc. in c. si duobus, num. 4. ext. de appel. Put dec. 7. de Egidia.*

Sed secus dicendum est, si capitula sint separata, & diuisibilia, quia tunc cum vi-
345 deantur esse tot † sententiæ quot sunt capitula, potest ab illo solo capitulo appel-
346 lari, † à quo datur appellatio: & quoad ea, quæ non admittunt appellationem,
347 sententia † transibit in iudicatum, *c. Raynaldus ex. de testib. & Franc. ibid. num. 6.* & dicam infra cum opinione modernæ Rotæ *tit. de Iudic. reint. grauda.*

Si tamen appellatur simpliciter, censetur † appellatum à tota, & tota suspendi-
348 tur, vt dicit *Franc. loco proxime cit.* potest
349 enim appellari simpliciter † absque expressione certi capituli; sed debet addi limitatio, & appellari in parte, & partibus
350 facientibus † contra se, & tunc stante separatione capitulorum deuoluit appellationem à solo capitulo grauante, *Franc. vbi sup. num. 4.*

Est etiam licitum appellare, non solum
351 à grauamine, † sed etiam à comminatione, de qua *Franc. in c. cum cessante num. 6. ex. de appell.*

352 Ab omissione eius † quod debuit Iudex facere, datur appellatio. Ideo ab omis-
353 sione condemnationis expensarum, † etiã si non fuerint petitæ, potest victor appellare, *Rot. dec. 47. de appell. in nou.* dummodo victus non appellauerit, vel appellauerit
354 † solum in parte, & partibus fauorabilibus contra eam; si enim simpliciter appellasset, debet victor non appellare ab omissione condemnationis expensarum,
355 † sed adherere appellationi per Aduersarium interpositæ, *Franc. in c. sæpè nu. 65. ex. de appell.*

Pariter si Iudex est tardus, vel negligens in faciendo, vel non facit id, quod iuste petitur, aut illud male facit, datur
356 † appellatio; exemplum est, si termini male seruentur, vel omittantur, *Egid. conclus. 27. Vestr. lib. 5. annota. com. cir. term. obserua. fol. 122.*

Vel ſi quis petat,quod teſtis interrogetur ſecundum formam interrogatorij, &
357 Iudex omittat, vel recuſet,datur appellatio ,neque tunc habetur ratio dierũ con-
358 ceſſorum ad appellandum, † ſed ſemper poteſt appellari, niſi Iudex interloquatur,
359 quia tunc curreret tempus appellandi infra decem dies,à die interlocutoriæ,*Franc. multa congerens,in c.cum ceſſante num.*33.*ex. de appell.*

Eadem ratione , ſi Iudex reijcit aliquã
360 exceptionem de iure † admittendam, datur appellatio, *DD.& poſt alios Franc.in c. ex parte num.*2. 4. *& vſque ad num.*8. *ex. de appell.*

361 Pariter ſi quid† facit alio modo,quam facere debet, poteſt appellari,& ſi prefigat
362 minus breuem terminum , † vel deneget illum prorogare præfixum ad concludendum in cauſa *Rot.deciſ.*9.*de Iud.in antiq.*

363 Ideo quotidie partes † appellant à bre-
364 uitate termini , & quando † committitur cauſa iactationis,iuxta *l.diffamari C.de ingen.& manum.* quo caſu ſolet præfigi ter-
365 minus † diffamanti ad agen. in quo termino, ſi nihil docet,imponitur ei perpetuum ſilentium, & ſi huiuſmodi terminus
366 eſſet nimis breuis , † daretur appellatio à præfixione talis termini , ſicut etiam da-
367 tur appellatio † ab impoſitione perpetui ſilentij , *Cagnol. in d. l. diffamari num.* 6. & 22.

Et in omnibus caſibus in quibus ab expreſſa interlocutoria , vel grauamine da-
368 tur appellatio, † datur etiam à tacita,per proceſſum ad vlteriora, vt tacitè reijciendo exceptionem , vel mandando recipi probationes non obſtante proteſtatione partis , vel procedendo cum perſona non legitima, & ſimilibus, *Bart. in l. eius qui in princ.ff.de appell.recip.Franc. in d.c.ex parte num.*2. *&* num. 5. Firmatur ergo regula
369 vt diximus ſemper † eſſe licitum appellare, vbi non reperitur expreſsè prohibitũ: ideo eſt videndum in quibus caſibus non licet regulariter appellare .

370 Non † licet ergo appellare principaliter poſt tres conformes, *tot.tit.C.ne in vna, & ead.cauſ.lic. ter prou.* quæ concluſio ampliatur .

Primo vt Principes , & Papa per viam
371 reſcripti † tertiam appellationem non poſſit concedere,*cap.ſua nobis ex.de appell.*
372 Declara tamen, quod poſſet † per viam priuilegij , & de plenitudine poteſtatis eam concedere , quo caſu eſt neceſſaria
373 expreſſio † non obſtante tertia ſententia , vel tertia appellatione , *Bald. Imol. & Franc.in d.c.ſua nobis num.*13.*& ſeqq.*

Ampliatur ſecundo,quod ſenteutia la-
374 ta ſuper tertia appellatione † eſſet ipſo Iure nulla,tamquam lata contra ſententias, quæ tranſiuerunt in iudicatum, *l.*1. *quando prouoc. non eſt neceſs.* Si tamen fuiſſet reuocatum in dubium de ipſa appellatione, & Iudex pronunciaſſet ſe Iudicem competentem , & partes litigaſſent coram eo ,
375 † tunc fortè ſuſtineretur ſententia,*Imol.in d.c.ſua nobis, Franc.in d.c.directè num.*9. *& ſeq.de appell.*

Si etiam non fuiſſet exceptum, vel pro-
376 batum de tribus ſentẽtijs, † tunc forte ſuſtineretur, vt per *Franc.in d. cap.ſua nobis num.*12.

377 Ampliatur tertio, vt procedat † etiam in ſententijs , quæ non tranſierunt in Iudicatum , vt in matrimonialibus , & ſimilibus , licet in eis poſſit de nouo agi , *gloſ.in c.fraternitatis in ver. fornicatio ex. de frig.& malefic.& in c.Lotarius* 31. *q.*2. ſicut
378 etiam † non poteſt ab illis appellari poſt decem dies *gloſ.in c. ad reprimen. ex. de off. ord.*

Et per hæc poteſt fieri regula , quod
379 † huiuſmodi ſententiæ quoad appellationem, & tranſitum in Iudicatum , in nullo differunt ab alijs, vt per *Franc.in d.c.directæ,num.*8.*& d.c.ſua nobis num.*10.*ex.eodem tit.*

380 Limita primo , quando † ab vna & eadem perſona, ac ſuper eodem articulo appellatur .

381 Secundo,quod condemnatus† poſſit adherere appellationi per Aduerſarium interpoſitæ . *l.ampliorem in princ. C.de appell. Franc.in d.c.directæ num.*7.

Tertio , niſi per tertiam ſententiam inferretur nouum grauamen,puta ſi in duobus prioribus ſententijs non fuiſſet in expenſis condemnatus , in vltima verò condemnuretur in expeuſis omnium in ſtan-
382 tiarum , tunc enim ratione expenſar um daretur aepellatio, *Franc. poſt alios in d.c. directæ num.*5.

Limitatur quarto quoad principales , nam tertius ſi ignorauit litem motam, &
383 ſententias latas, † poteſt appellare non obſtantibus tribus conformibus, & auditur, ac ſi eſſet in prima inſtantia,dummodo appellatio ipſi proſit ad plenam victoriam,alias non auditur,niſi eo modo,quo audirentur partes, *Felin.in c.cum ſuper,ex.*
384 *de ſent.& re iud.* nam prohibita † appellatione in aliqua cauſa , intelligitur prohibita ſolum inter principales nominatos in reſcripto .

Pari modo ſi ſit prohibita à ſtatuto in executione Inſtrumentorum,& ſententia-
385 rum , intelligitur † quoad principales in ipſis ſententijs, & inſtrumẽtis nominatos

non

non autem quoad tertios comparentes,& appellantes pro eorum Intereſſe, *Franc. in c.paſtoralis num.26.ex.de appell.*

386 Sunt etiam multi caſus † in quibus ab vnica ſententia non appellatur, quos refert *Speculat.in tit.de appell. §.ſuper quibus.*

Frequentiores autem,vt ſciamus,eſt aduertendum, quod quamuis de Iure Canonico, quod eſt ſeruandum in terris Eccleſiæ, *iux.gloſ.in c. 1.de arbitr.in 6.* à quacumque

387 interlocutoria, & grauamine Iudiciali, etiam ante diffinitiuam detur appellatio, *c.1.de appell.in 6.c.de appellationibus, & c.ſuper, vbi gloſ.ex. eodem tit.* neque valeat ſtatutum factum per Epiſcopum,

388 etiam de conſenſu Capituli, † quod non liceat appellare ab interlocutoria. *Gemin. in c.fin.de appell.in 6.*

Propter dictas regulas Cancellariæ, ac

389 inueteratum ſtilum Curiæ † ſeruatur in hoc diſpoſitio Iuris Ciuilis, neque datur appellatio à tali interlocutoria, niſi illa habeat vim diffinitiuæ, *l. ante ſententiam, C.de temp.appell.l.2.ff.de appell.recip.DD.in l.quod iuſſit, ff.de re iud.*

390 Habet autem vim diffinitiuę,† quando non totam cauſam,ſed vnam tantum partem ſubſtantialem diffinit, neque aliam ſententiam expectat poſt ſe, & affert præiudicium irreparabile, quod non poteſt mederi per diffinitiuam, ſic dicit *Abb. in c.peruenit 2. ex. de appell.* vbi dicit

391 hanc interlocutoriam eſſe, † quoddam medium inter puram interlocutoriam, & diffinitiuam. *Guidopap. deciſ. 12. Felin. in rubr.ex.de ſent.& re iud.* vbi declarat quo-

392 modo † differant, & cognoſcantur ad effectum vt admitti debeat appellatio.

Eſtque communis opinio,quod iſta in-

393 terlocutoria habens vim diffinitiuæ, † reguletur vt diffinitiua, de quo latiſſime *Felin.in c.qualiter, & quando ex.de accuſ.*

Ideo à pronuncia appellationem eſſe

394 deſertam † dabitur appellatio, *Rot. deciſ. 12. de appell. in nou.* dummodò appellatio ſit à diffinitiua. Quia lata ſuper deſertione appellationis ab interlocutoria mera,

395 † etiam ipſa interlocutoria dicitur mera, *Franc. in c.ex ratione num.80. & ſeqq. ex.de appell.*

Et firma hìc etiam aliam regulã, quod

396 ſemper † licebit appellare à ſententia lata ſuper deſertione appellationis, quando appellatio, quæ prætenditur deſerta, fuit legitimè interpoſita. *Guidopap.dec.11. & 220.*

397 Vim etiam diffinitiuæ habet † attentatum, vel non attentatum fuiſſe, *c. non ſo-*

398 *lum de appell. in 6.* † Iudicem competentẽ, vel non competentem, *gloſ. in auth. habita C.ne fil.pro patr. Bart.in d.l.quod iuſſit. Gui-*

399 *dopap.deciſ.10.* † Exceptionem admittendam, vel non admittendam, & perſonam comparentem in iudicio eſſe legitimam, *Bart. in l. eius qui in princ.ff.de appell. recip. Franc.in c.cum ex parte,num.4.vſq. ad num. 8.ex.de appell.*

400 Vel in cauſis ſucceſſionis† hæreditatis, ſiue principaliter,ſiue incidenter pronuncietur, *Put.deciſ.49.& 50.de Iud.*

401 Similiter ſuper † exceptione peremptoria, *Card.conſ.73.* Præceptum etiam Iudicis de ſoluendo dicitur interlocutoria habens vim diffinitiuæ, *Guidopap. deciſ. 12.*

Et quãdo dicitur admitti debere appel-

402 lationem à grauamine, & interlocutoria vim diffinitiuæ habentibus, † intellige ſi inferatur, & pronuncietur,non ſolum expreſsè, ſed etiam tacitè, & tam in committendo, quàm ſi in omittendo, vt diximus ſupra in principio huius articuli.

403 Ideo dabitur † appellatio à tacita reiectione exceptionis, à legitimatione perſonæ comparentis in iudicio, vel perſonæ Iudicis per proceſſum ad vlteriora, & ſimilibus. *Bart.in d.l.eius qui. Franc.in d. c. cum ex parte.*

Aduertendum tamen eſt; quod ad hoc vt appellatio ſubſiſtat in prædictis, vel ſi-

404 milibus caſibus, † debet iuſtificari coram Iudice ad quem, ideſt exceptionem eſſe

405 veram,vel grauamen verum, † quia Iudex à quo non dicitur grauare, quando conſtat de veritate ipſius; *cap. interpoſita, vbi Franc.latè in princ.ex.de appell.* præterquam in infraſcriptis caſibus, ſcilicet.

406 Primo ſi fuit oblata † probatio exceptionis, vel grauaminis coram Iudice, & reiecta, quia tunc cenſetur iuſtificata.

407 Secundo niſi grauamen ſit † probatum, vt ſi ſint denegatæ dilationes.

408 Tertio ſi appareret†ex ſolis allegationibus Iuris, vel habeat præſumptionem Iuris contra ſe, puta ſi pronuncietur aliquẽ torquendum, vel carcerandum, aut ſimilia.

409 Quarto ſi intentio excipientis † eſſet fundata de Iure communi, aut ex Iuris diſpoſitione conſtaret appellationem eſſe legitimam.

410 Quinto niſi Iudex † eſſet veriſimiliter informatus de veritate, aut de ea conſtaret per confeſſionem partis.

411 Sexto niſi eſſemus in his, † quæ ſunt grauis præiudicij, vt dicit de his *Franc. in d.c.interpoſita.*

412 Declara omnia præmiſſa,† vt non procedant in beneficialibus,in quibus ſtatim deuoluitur cauſa appellationis, etiam quod non conſtet de veritate cauſæ ap-

Digitized by Google

pellationis, *Franc.ibid.num.3.*

Quoad illud quod dixi per oblationē probationis factam Iudici à quo, ſatis iu-
413 ſtificari appellationem,† debebunt obſeruari quindecim limitationes, quas refert *Franc.in d.c.interpoſita num.4.*

Appellatione igitur interpoſita in his
414 caſibus ſi procedatur, de iure † proceſſus eſt nullus, licèt ſecus ſeruetur in Curia. *Galleſ.de oblig.Cam.q.20.fol.127.*

Et propterea ſolet in Curia ſemper in
415 Commiſſionibus appellationum†exprimi quod appellatur à diffinitiua,vel à decreto vim habente diffinitiuę, *Veſtr.d.c.de appell. fol. 208. & regul. Cancell. de quibus ſupra.*

Et in ſupradictis caſibus proceditur per tres conformes in omnibus Curijs Im
416 perio † Romano ſubiectis,præterquam in Gallia, ex forma concordatorum, vbi ſe-
417 mel tantum † licet appellare, & duæ habent vim trium, vt in *Extrauag. Leonis X. ſuper concordia, Bull. diuerſ.*

Olim etiam in cauſis pendentibus extra Curiam ſi appellabatur ad Papam, & pars petebat cauſam in Curia committi,
418 committebatur appellatio à quocumque grauamine abſque difficultate.

Hodie in cauſis pendentibus extra Cu-
419 riam non † admittitur appellatio, niſi ab interlocutoria habente vim diffinitiuæ, ex decretis *Concil.Trident. & regul.Cancell.* præcipuè in cauſis viſitationis, correctionis, habilitatis, vel inhabilitatis perſonarum, in criminalibus pendentibus coram
420 Iudicibus ordinarijs, in quibus † non poteſt admitti, vel committi cauſa appella-
421 tionis ab interlocutoria, † vel inhiberi, niſi habeat vim diffinitiuæ,vel afferat grauamen irreparabile per diffinitiuam, & ſi forte appelletur, non ſolum non tenetur
422 Iudex deferre appellationi, ſed † appellatione,& quacumque inhibitione non obſtante poteſt ad vlteriora procedere, *Concil.Trident.ſeſſ.13.c.1.ſeſſ.24. c.20. de reformat.*

423 Alij caſus, † in quibus de IureCiuili liceat appellare ab interlocutoria, videntur apud *Guidopap.deciſ.75.*

A diffinitiua quoque non ſemper datur appellatio, ratione enim paruæ ſum-
424 mæ † aliquando denegatur, nam pro ſumma non excedente decem ſcuta aliàs in Curia numquam ſolebat admitti.

Hodie verò de ſtilo Signaturæ,excepto in Curia Capitolina,in qua ſufficiunt ſcu-
425 ta decem, non admittitur † niſi pro ſumma excedente ſcuta viginti monetæ, & alias ſufficiebat ſumma ſcut.ſexdecim auri propter decretum Pij V.

Super hoc tamen regulare eſt,quod ap-
426 pellari poteſt † in quacumque minima cauſa, & ſumma de Iure Canonico, licet ſecus ſit de Iure Ciuili,*l.fin.& auth.niſi breuiores, C.de ſent. ex breu. recit.* ea ratione,
427 quia appellatio conceditur ratione iniuſtitiæ,quæ ita conſideratur in paruis,ſicut in magnis, *c.de appellationibus, vbi gloſ. & Franc.ex.de appell.*

Et quamuis reductio ad arbitrium bo-
428 ni viri † ſit ſpecies appellationis. *l.non diſtinguamus, §. cum quidam, ff.de arbitr.vbi*
429 *DD.* quæ reductio † non datur, niſi ex enormi leſione,*l.vnde & ſi Nerua,ff.pro ſoc.* Et idem eſt etiam de Iure Canonico, *cap. Quintauallis ex.de iur.iur.*

430 Ratio differentiæ in hoc caſu † inter reductionem, & appellationē,ea eſt, quia arbitrium procedit ex conuentione partium,quæ dant facultatem auferendi vni, & dandi alteri, *Franc.in d. c.de appellationibus num.2.*

431 Quæ dicatur in præmiſſis † parua, vel magna quantitas,dicit *ib.Franc.* qui in effectu concludit, quod in caſibus determinatis à Iure, illi ſtandum eſt, alias relinquitur arbitrio Iudicis.

432 Neque † appellatur ab executione,*l.ab executore ff.de appell.l.ab executione, C, quorum appell. non recip. & in vtroq. gloſ. Felin. in c.quod ad conſultationem ex.de ſent. & re iud.*

433 Declara procedere, † niſi excedatur modus in exequendo,*d.l.ab executore,& l. ab executione c.nouit.vbi Franc.eodem tit.& Felin.in d.c quod ad conſultationem, extra de ſent. & re iud.*

Et quod licèt non poſſit appellari ab executione prętextu iniquitatis ſentētiæ,
434 † poteſt tamen appellari prętextu iniquitatis executionis, *Capic.dec.1.nu.17.*

435 Modus in exequendo † poteſt ſex modis excedi, vt per *Petr. Iacob. in tit. de act. in fact. relatum per Guidopap.dec.574.nn.20.*

436 Hinc eſt, quod † datur appellatio ab exceſſiua taxatione expenſarum, *Franc.in c. ſæpè, num. 5. de appell.* & à liquidatione fructuum,iuxta notata in *d.l. ab executore. & in l.terminato, C.de fruct.& lit.expenſ.*

437 Erit pariter exceſſus appellabilis † non admittere exceptiones impedientes executionem: vt puta ſi opponatur quod ſit ante tempus, vel pro maiori quantitate, aut in re ſuper qua non debet fieri executio, vt dicit *Bart.& Bald.in d.l. ab executore, & l.ab executione.*

438 Et licet de Iure † liceret in huiuſmodi cauſis ſemel tantum appellare, iuxta doctrinam *Felin. poſt alios in d.c. quod ad conſultationem.*

De

De ſtilo tamen Curiæ antiquitus pro-
439 cedebatur per tres conformes,† ſed hodie in Rota, & extra, licet ſemel tantum appellare, vt ex reform.ſuperius allegata ex *Conſtitut. Pij IV. & Pauli V. tit. de Signatura*.

449 Exceſſus tamen non præſumitur,niſi de eo doceatur, *c. nouit, extra de Iud.* Ideo
441 in † appellatione, & Commiſſione debet exprimi exceſſus modo, quo dixi ſupra.

A decreto de exequendo quomodo detur appellatio,dicam paulo inferius.

Notandum eſt etiam, quod quando appellandum eſt in caſibus prẽmiſſis, Pro-
442 curator † ad lites etiam cum facultate appellandi à quacumque ſententia diffinitiua, & interlocutoria, non poteſt appellare ab executione, niſi ad hoc habeat ſpeciale mandatum. *Felin.in d.c. quod ad conſultationem*.

Contumax merus, qui citatus reſpon-
443 dit ſe nolle venire,non poteſt† appellare, *l.ex conſenſu, §.fin. ff.de appell. l. & poſt edictum, §.fin.ff.de Iud.& Franc.in cap.Nicolao num.18. cum ſequen. extra de appellat. Baer. dec. 206.*

Iſte tamen redeundo ad Iudicem à quo dicitur ſuam cõtumaciam purgare, adeò
444 quod, ſi denuò grauetur, † poterit appellare non obſtante prima contumacia, *c.directè vbi Franc.in princ. de appell.*

Citatus perſonaliter, qui nihil reſpon-
445 dit,& noluit comparere, † poteſt appellare intra tempus debitum, ſed ſi non ap-
446 pellat, numquam reſtituitur in profanis, *l.& poſt edictum, §.fin.ff.de Iud.d.l.ex conſenſu, §.fin. & DD.in l.properandum,C.de Iud. Boer.deciſ.206.*

In beneficialibus ; quoniam Papa eſt abſolutus beneficiorum Dominus, poſt
447 primam ſententiam † reſtituitur refectis expenſis, *argum.tex. in c.exceptionum extra de excep.*

Sed Contumax fictus, qui fuit citatus domi, vel per edictum, licèt de rigore iuris non eſſet audiendus contra tertiam
448 ſententiam, ſi appellat † intra decem dies à die habitæ notitiæ, auditur *Rot. deciſ. 2. & 16.de dol.& contum.in nou.*

Quis autem dicatur ad noſtrum propo
449 ſitum † verus contumax, vel fictus, videnda eſt *Rot.d. dec. 2. & 16.* & tunc ſignatur
450 Commiſſio appellationis † cum clauſula prout de iure,quia ſi probaretur anterior
451 notitia, † non reſtitueretur,vel ſaltem adderetur clauſula,parito iudicato.

452 Et generaliter obſeruamus † prout In cauſis nullitatum, & reſtitutionis in integrum,de quibus dicam infra in eorum capitibus, & dicit *Veſtr.lib.4.c.de dol. & contum.fol.87.*

A correctione, ſiue diſciplina Eccleſiaſtica Superioris, vt puta Epiſcopi, vel Prælati, † non datur appellatio, *c. licet irreparabile, iunct. gloſ.in verbo vel appellari,extra de off.ordin.c.reprehenſibilis,vbi Franc.num. 9.& c.cum ſpeciali, extra de appell.*
453
454 Niſi excedatur modus† in corrigendo, ſicut diximus de executione, *c. de priore, vbi gloſ.& Franc.extra eod.* quo caſu debet etiam exprimi exceſſus in appellatione,& commiſſione, *Felin.& Franc. in c. ad noſtram extra de appell.*

Ideo ſi Prælatus præcipiat alicui, vt reſideat in Eccleſia ab huiuſmodi præcepto
455 de reſidendo † dabitur appellatio, quando allegatur rationabilis cauſa non reſidendi, *c.ad ſupplicationes ex.de renunciat.& c.relatum cum ibi not.ex.de Cler. non reſiden. Fran.in c.peruenit, num.5.extra de appell.*

Si autem correctio fiat extraiudicialiter, in forma pœnitentiæ, nullo † modo
456 datur appellatio, vel recuſatio, *gloſ.fin. in c.ad noſtram,ex eod.tit.*

Et in huiuſmodi materia correctionis, quomodo, & quando † detur appellatio,
457 latiùs dicemus infra.

In notorijs quoque non Iuris,ſed ex facti euidentia,de iure † prohibetur appel-
458 latio, *c.pernenit.c.conſuluit, ex.de appell.*

459 Debetque ſtatim † fieri executio, *cap. cum ſpeciali §.porro, vbi Abb.ex.de appell. c. cum ſit Romana in fin.cap.ad noſtram, & cap. propoſuit, ex.eodem tit.c.Romana eodem in 6.*

460 Et ſpecialiter † in delictis notorijs non admittitur appellatio, quia criminoſus manifeſtus non appellat. *Clar.in ſua praxi crim.q.74.Anan.in c.quod pernicioſum ex, de vſur.*

Quod militat, dummodo conſtet de notorio; Ideo ſi appellans à diffinitiua in notorijs exprimit in appellatione cauſam ex qua notorium aliquo modo offuſcetur
461 † admittenda eſt appellatio. *Franc.in d.c. conſuluit num.3.*

Regula tamen non procedit in ſententia lata per iracundiam, vel contra mu-
462 lierem prẽgnantem, † quia differtur ad
463 tempus partus:vel contra ſeruum, † quia expectatur quando Domino rationem reddiderit:vel contra confeſſum de crimine, † quia expectatur an velit perſeuerare in confeſſione:& in his caſibus non obſtante notorio differtur executio,vt refert *gloſ.in c.cum apud 11.q.3.*
464

465 Quid vero † ſit notorium, quomodo per ſententiam, aut per teſtes, & facti euidentiam inducatur, videndi ſunt *DD. in d.§.porro, & in c.fin.ex.de cohab.cler.& mul. Gemin.in cap.1. §. conſeruatores de off. deleg. in 6.*

Et

466 Et de prædictis,ac etiam an requiratur declaratoria, & his ſimilibus videndus eſt *Clar.in d.ſua praxi q. 9.*

Duo tamen in ſpecie ſunt notanda.

467 Primum, quod notorium inducitur ex confeſſione iudiciali, facta coram Iudice in forma Iudicij, *c.fin.ex.de cohab. Clericorum*, niſi huiuſmodi confeſſio probabiliter excuſetur, *c.cum dilectus ext.de accuſat. Franc.in d.§.porrò in princ.*

Et quomodo hoc procedat, quod in
468 notorijs non detur † appellatio,videndus eſt *Gemin.poſt gloſ.in d.c.Romana, §.ſi autem de appell.in 6.*

Quicquid ſit de Iure, de ſtilo tamen no
469 ſtræ Curiæ,etiam in notorijs † appellatio admittitur,ſecundum *Veſtr.d.c.fol* 208.

Eſtque aduertendum quod quamuis in
470 notorijs non daretur appellatio, † datur tamen à declaratoria notorij, *Felin. in ca. cum non ab homine, ex.de Iud.* & dicemus infra in materia pœnæ legis, vel ſtatuti.

A ſententia Iudicis, cui committitur cauſa decidenda ſecũdum conſcientiam,
471 non datur appellatio, *gloſ. & Gemin. in c. ſtatutum,§.aſſeſſorem, in verb. relinquatur de reſcript.in 6.*

Quod intelligendum eſt ad effectum,vt
472 Iudex † teneatur deferre,quia non prohi-
473 betur grauatus adire † Superiorem,ad effectum vt cauſa appellationis committatur, vel reuideatur, & ſententia retractetur. *Franc.in rub.ex.de accuſ.*

Differtque in hoc à Commiſſione cau-
474 ſæ arbitrio Iudicis, † quia tunc ſi Iudex male arbitraretur, datur appellatio, *gloſ. in d.c.Romana,§.quod ſi,de appel.in 6.Gemin. in c.in appellationis, num.9.de iur.cal.in 6.& in c.1.de confeſs.in 6.*

475 Vel ſaltem † reductio ad arbitrium boni viri, *Gem.in c.Epiſcoporum,num.7 de priuil.in 6.* licet contrarium tenuerit *Rot.deciſ.47.de appell.in nou.*

476 Proceditq; huiuſmodi concluſio † etiã in notorijs quando pœna eſt commiſſa arbitrio Iudicis, *Felin. in c. ſuper his ex. de accuſ.*

Si cauſa fuiſſet commiſſa cum libero arbitrio, vel Iudex fuiſſet aditus, tamquã bonus vir, & in certis alijs caſibus, non
477 † daretur appellatio, vt per *Felin.in d.c.ſuper his;* ad quem ſemper recurrendum eſt.

Similiter, qui eſt ore proprio confeſſus
478 non † appellat, *l. 1. ff.de confeſs.* niſi confeſſio ſit excuſabilis,vel fuerit facta per Procuratorem, aut agatur contra hæredem ex confeſſione defuncti,quia †tunc datur
479 appellatio, *Abb.in d.c.cum ſpeciali,§.porro, & ibi Franc.num.24.Felin.in c. 1. ex.vt lit. non contеſt.Veſtr.allegato fol.*208.

480 Multo magis ſi ſit etiam † conuictus, niſi alleget iuſtam cauſam offuſcantem probationem, vel confeſſionem, *Franc. in d.§.porro num.7.*

481 Quod dicitur de hærede † an,& quando procedat, eſt videndus *Franc. in d. §. porro num.10.& Veſtr.vbi ſupra, fol.*208.

In criminalibus,ac in omnibus delictis
482 † confeſſus, & conuictus non auditur ſi appellat. *l. 2. C. quorum appell. non recip. gloſ.in l.creditor, §.iuſſus ff.de appell. Bart.& alij in d.l.2.& in l.qui vltimo,in fin.ff.de pœn. Dec.in d.§.porro nu.4.* In hoc tamen hodie obſeruatur diſpoſitio *Conſtit.Pij V.in bull. nou.tom.2.fol.152.& conſt.60.fol.171.* & debet infra ſex menſes terminari, *idem Pius conſt.138.fol.261.* Sed duo debent concurrere. † Primo, quod confeſſio ſit ſpontanea, non autem metu tormentorum. Se-
483 cundo, quod probationes ſint claræ, & non dubiæ, alias poteſt appellare,allegando præcipuè in appellatione cauſam probabilem, *gloſ.in d.§.iuſſus, Bald. & Saliset. in d.l.2.*

485 Intellige præmiſſa † in confeſſo,& conuicto verè,non autem fictè, vt puta vigore ſtatuti, quia tunc multi voluerũt,quod
486 poſſit appellare, dummodo † exprimat in appellatione aliquam iuſtam cauſam excuſantem contumaciam, *Franc. poſtalios in d.§.porro uum.8.*

Conuictus ſimpliciter per teſtes, vel
487 alias probationes, ſine dubio de iure poteſt appellare, *l.non tantum vbi gloſ.ff.de appell.* niſi probatio, & conuictio eſſet ta-
488 lis, quæ † induceret notorium;tunc enim niſi in appellatione adduceretur talis cau-
489 ſa, quæ offuſcaret notorium, † Iudex à quo non teneretur deferre, *gloſ.& Bald.in l.addictos, C.quorum appell.non recip.*

490 Confeſſus non conuictus, † licet poſſit appellare,quia ſicuti poteſt confeſſionem
491 ante ſententiam reuocare,ita etiam † poteſt in cauſa appellationis, *gloſ.in d.§.iuſſus & in d.l.2.& in d.§.porro.*

Attamen niſi in appellatione exprimatur alia iuſta cauſa, quæ ſi probaretur eſſet legitima, vel niſi inhibeatur Iudex à
492 † quo, non tenetur deferre, *c. Romana, §. ſin autem, vbi Archid.de appell.in 6.*

493 Erit legitima cauſa † expreſſio cauſæ erroris confeſſionis, vt latè *Franc. in d. §. porro,num.5.*

Et adde,quod ſola confeſſio ſpontanea
494 facta ſine metu tormentorum, † ſufficit ad ſententiam capitalem, *gloſ.in auth.de mand.Princ.§.fin. ſed Clarus in ſua praxi crimin. quæſt. 94.* teſtatur de obſeruantia,
495 † quod confeſſus tantum, & non conuictus, ſi non reuocat confeſſionem, ſi ap-

pel-

lat non audiatur, iuxta id, quod dicit *glos. in d. §. ſin autem, in verb. vel de quo, & Bald. in l. 1. num. 2. C. ne ex delict. defunct.*

At ſi confeſſio fiat metu tormentorum
496 † requiritur perſeuerantia in confeſſione, *l. 2. C. de cuſto. & exhibit. reor. vbi DD. & Franc. in d. §. porro num. 6. verſ. quando autem.*

497 Et quando confeſſus poſſit † appellare, & ſuam confeſſionem reuocare, dicit etiã *Gemin. in d. §. ſin autem*, & dicam etiam infra, quomodo intelligatur.

Etiam poſt ceſſionem litis factam per Dominum, neque ipſe, neque Procurator,
498 dummodo cauſam ſciuerit, † poteſt appellare, *Caſſad. deciſ. 2. de appell. Put. dec. 59. eod. tit.*

499 A laudo pariter † non datur appellatio *l. 1. ff. & C. de Arbitr.* Declara niſi ſint Arbitri iuris, vel alias, iure, vel ſtatuto
500 cogente electi, à quibus datur appellatio, *c. ab arbitris, vbi glos. Felin. & Gemin. de off. deleg. in 6.*

501 Datur † reductio ad arbitrium boni viri, à ſententia cuiuſcumque Arbitri, quæ nullo pacto, vel cautela tollitur, ne-
502 que † ei renunciari poteſt, etiam cum iuramento, *DD. in c. Quintauallis ex. de iur. iur. Felin. in c. ſi diligenti ex. de for-comp. Dec. conſ. 11. & 39. & 60. Caſſad. deciſ 5. de empt. & vend. Vital. de clauſul. tit. an reduc. renunc. poſſ.*

503 Suſpenditq; executionem † laudi, etiã ſi compromiſſum vallatum ſit obligatione Camerali, cum promiſſione de non reclamando, vt per DD. in locis allegatis, & habetur inferius.

Procurator fiſcalis, licet de Iure à ſen-
504 tentijs abſolutorijs † appellare non prohibeatur, vt vidimus noſtris temporibus
505 anno 1651. in quadam cauſa, in qua † Fi-
506 ſcus appellauit, & fuit admiſſa † in Signatura à tunc Sanctiſſimo Innocentio X. hoc tamen contingit de rarò, quia admittitur
507 tantum mediante iudicio eius Signaturę, citato Reo abſoluto, conſideratiſq; qualitatibus cauſæ, & perſonarum, neq; A. C. poteſt admittere appellationem in crimi-
508 nalibus, vt antea, † in cauſis Tribunalium inferiorum Vrbis, quicquid ſit in cauſis extra Curiam, in quibus illam admittit Reo in carcere conſtituto, cum hoc ſpectet ad ſolam d. Signaturam, & ſi fortè ad-
509 mittitur, & adſit inſtigator, † non poteſt inſtigator eam proſequi, niſi data cautione de reficiendo expenſas primæ, & vltioris inſtantiæ, vt cauetur in ſupracitata *Pij IV. reformat. Tribun. Aud. Cam.*

A ſententijs latis per Camerarium, vel Magiſtros viarum ſuper liberatione cen-
ſuum, ſiue reſponſionum domorum demoliendarum ad ornatum Vrbis, non da-
510 tur † appellatio, ſed recurſus ad Præſidem
511 viarum, & inde ad Cameram, & † cauſa debet infra 15. dies expediri, licet contrarium ſeruetur, cum dictæ cauſæ hodie maneant immortales coram Clerico via-
512 rum Præſide, cum aliàs illis elapſis † ſententia mandari debeat executioni, ſecundum *extrauagantem 19. Leonis X. in bul. nou. tom. 1. in extenſ. §. 2. fol. 423.*

513 Ratione quoque criminis † denegatur appellatio, vt in ſententiis latis in crimine hæreſis, *c. vt inquiſitionis de hæret. in 6.* dummodo ſint diffinitiuæ, quia ab Inter-
514 locutoria præcedente diffinitiuam † licet appellare, vt à tortura, & captura, à quibus datur appellatio etiam de Iure Ciuili, quia ſunt grauamina irreparabilia per diffinitiuam, *l. 2. ff. de appell. recip. Franc. in c. ſuper eo num. 2. ex. de appell.*

Ratio eſt, quia licèt lex, vel ſtatutum prohibeat appellationem à diffinitiua,
515 non † propterea cenſetur ſublata appellatio ab interlocutoria precedente diffinitiuam. *Bald. in l. 1. num. 6. C. de bon. poſſeſſ. ſec. tabul. Franc. in c. porrectis, num. 13. de appellat.* & de hoc etiam plura dixi *de petit. apoſt.*

A ſententia lata in poſſeſſorio, quomo-
516 do, & quando † liceat appellare, dixi quando egi de petitione apoſtolorum. Illud tamen eſt certum, quod vigore Egi-
517 dianæ in profanis, † nõ datur appellatio, nec cauſa deuoluit, & ita quotidie videtur ſeruari, prout dicam infra *c. de poſſeſſ. adipiſcen. & etiam alibi.*

518 Denegatur etiam † appellatio à ſenten tia Principis non recognoſcẽtis Superio-
519 rem, ſed tantum datur † ſupplicatio, *cap. cuncta 9. q. 10. l. 1. ff. à quib. appell. non lic.* ne-
520 que huiuſmodi ſupplicatio † impedit executionem, vt dicam etiam infra.

Si tamen conſtaret de manifeſta iniu-
521 ſtitia, † poteſt appellari ad Papam, etiam ſi agatur de ſententia Imperatoris, quia
522 tunc ratione peccati, † Papa eſt Superior, *Franc. in rubric. de appell. num. 4.*

Neque poteſt appellari à pœna legis,
523 vel ſtatuti, ſed conceditur † appellatio à declaratoria pœnæ incurſæ, *Felin. in cap. cum non ab homine, ex. de Iud.*

Et ideo licet non appelletur à ſententia excommunicationis inflictæ à canone, da-
524 tur † tamen appellatio à declaratoria incurſus excommunicationis, *Felin. in c. Parochianos, ex. de ſent. excom. ſicut dixi in notorijs.*

525 A ſententia nulla, neque dabitur † appellatio, & tamen ſi appellatur tenet, &
po-

Digitized by Google

526 poteſt appellans in vim illius † proſequi cauſam nullitatis, *Rot.deciſ.98.de appellat. in nou.*

A ſententia ſortis, ſeu fortunæ, ſicut, quando fit diuiſio inter fratres, & com-
527 mittitur ſorti, † non datur appellatio, quia ſors non recognoſcit Superiorem,
528 † imo neq; minori datur reſtitutio, *Franc. ibid.num.10.& 11.*

A pronuncia Iudicis, quod ſit facienda relatio Principi, vel habenda conſulta
529 tio, non datur appellatio, niſi conſtaret de malitia Iudicis, id facientis ad effectũ euitandi onus iudicandi, *Bald.in l.fin.C.de rela. Abb.& alij in c.intimaſti ex.de appell.*

A mala relatione, vel mala formatione
539 puncti, pro habenda informatione † datur appellatio, *gloſ.in l.1.C.de appell. & in l.1.§.quæſitum, ff.de appell.& relatio.*

A reſponſione Principis ſuper relatio-
531 ne, non datur † appellatio, quia facit ius inter partes, niſi Princeps ſit circumuentus in narratione Facti, *Bald.in d.l.fin.C.de relat.*

Sed omni caſu à ſententia lata per Iudicem, etiam ſecundum reſponſionem ip-
532 ſius Principis, † datur appellatio *d.§.quæſitum.*

533 A futuro grauamine appellari non poteſt, etiamſi appelletur ſub conditione, vt puta ſi me grauaueris, vel ſi hoc fiat, *c.dilecto vbi Franc.in princ.& in 3.not.ex.de appell.*

Quando Iudex condemnat aliquem de ſua familia, qui in officio deliquit, con-
534 demnatus † non poteſt appellare, quia nemo præſumitur ferre iniquam ſententiam contra ſuos, *l.nulli, C.quorum appell. non recip. Boſſ.in ſua praxi tit. de for. compet. num.6.*

A mandato de euacuando domum nõ
535 datur † appellatio, quando fuit decretũ ad fauorem locatoris, vel alterius priuilegiatæ perſonæ, iuxta *l.ſi quis conductoris, C. locati, Gram.deciſ.58.nu.15.*

536 Tollitur etiam multis vicibus † appellatio, quia committuntur cauſæ cum clau-
537 ſula appellatione remota, quæ † quidem clauſula appoſita per Principem de Iure Ciuili tollit omnem appellationem, *l.1.in princ.vbi gloſ.ff.a quibus appell.nõ lic.Franc. in c.paſtoralis num.13.ex.de appell.*

Et quamuis de Iure Canonico regulariter intelligatur de appellatione friuola, vt ſupra dixi in principio huius articuli; ſi tamen qualitas Iudicis, cui cauſa committitur propter ſublimitatẽ dignitatis, vt puta Cardinalis, contrarium ſuadeat,
538 cenſetur † ſublata omnis appellatio, *Mil.in ſuo Repert. in verb. appellatio*, ad quod eſt *Gomeſ.in compend.ſignaturæ fol.* 160. videndus etiam *Franc.in d.c.paſtoralis in princip.* qui vult per huiuſmodi clauſulam appoſitã in reſcripto remoueri omnem † appel
539 lationem, etiam iuſtam, & probabilem; niſi cauſa propter quam appellatur, ſit in
540 Iure expreſſa, † quod ob eam liceat ap-
541 pellare, *d.c.paſtoralis*, † Non impedit quidem appellantem, quin poſſit appellationem proſequi, ſed Iudex à quo, etiam poſt
542 diffinitiuam † non tenetur ſuperſedere in executione, niſi detulerit appellationi,
543 † neque tenet de Iure, niſi in caſibus expreſſis à Iure. *Fran.in d.c.paſtoralis in princ. vſque ad num.5.*

Cauſas expreſſas à Iure, propter quas li-
544 cet appellare, † recenſet *Specul.in tit.de appell. §.2. verſ.ſed quam dices, Franc.ibidem num.28.*

Et nota, quod quando per vnum reſcriptum committuntur plures articuli, ſi in
545 vno prohibetur † appellatio, cenſetur prohibita etiam in omnibus alijs, *c.2.requiris*
546 *ex. de appell.* Neque poteſt impetrans reſcriptum cum tali clauſula, inuito aduerſario, dictæ clauſulæ renunciare, *Franc. in d.c.paſtoralis num.11.*

Si huiuſmodi clauſula apponatur per partes, vel à lege, aut à materia de iure non appellabili, vt in poſſeſſorio, tollit
547 omnem appellationem, etiam in caſibus ſpecialiter prohibitis, niſi propter dolum Iudicis, aut partis, aliud mandaretur, *Felin.in c.paſtoralis, §.cum autem ex.de offic. deleg.in c.ſignificauerunt, num.22. extra de excep. Franc.in d.cap.paſtoralis num.11.vſq; ad num.18.*

Et quando per ſtatutum tollitur appellatio, & nullitas in criminalibus, licet de
548 iure forſan talia ſtatuta † non valeant, cum videantur tollere defenſionem, quæ cum ſit Iuris naturalis, à ſtatuto tolli non poteſt: tamen de conſuetudine valent, &
549 ſeruantur, intelliguntur que de omni appellatione. *Alberic.in 4.p.ſtatut.q.53.num. 4. Clarus in ſua praxi quæſt. 49. verſ. cæterum.*

Limita prædictas concluſiones; quod
550 per dictam clauſulam reuocetur † omnis appellatio, vt procedant, Primo ſolum
551 quoad perſonas † principaliter nominatas in reſcripto; tertius enim volens age-
552 re pro ſuo intereſſe, † poterit non obſtante dicta clauſula, *Bart.in l.1.§.interdum, in verſ.quæro, ff.quibus appell.non licet.*

Limita ſecundo, vt intelligatur ſublata
553 † appellatio ſolum à diffinitiua. Quando enim à lege, Principe, ſtatuto, aut alio tionem, & quod indiget refectione, reſciatur; vbi verò Regularis obſeruantia vi-

quouis modo tollitur appellatio, intelli-
554 gitur à diffinitiua, † non autem ab interlocutoria precedente diffinitiuam, vt de simili dicimus in poſſeſſorio, in crimine hæreſis, & alijs. Ideo ſi iu huiuſmodi cauſis Iudex recipit teſtes inhabiles, vel recuſat recipere habiles, aut infert aliud gra-
555 uamen irreparabile per diffinitiuam, dabitur appellatio, *Innoc. in c. fin. ex. de nou. opc. nunc. Gem. in c. vt inquiſitionis, de hæret. in 6. DD. In l. 1. C. ſi de moment. poſſeſs. vt diximus ſupra in c. de petit. & poſs.* & in hoc eod. Artic. niſi prohibeatur appellari à Iu-
556 dice, † tunc enim à nulla eius ſententia, etiam interlocutoria dabitur appellatio, *Franc. in d. c. paſtoralis, num. 22.*

Si prohibeatur appellari ſimpliciter, aliqui voluerunt, quod tollatur omnis
557 † appellatio, tam ab interlocutoria, quàm à diffinitiua, vt per *Bald. in d. c. paſtoralis*, §. *fin. ex. de off. deleg. & in l. 1. in princ. ff. de off. prefect. prat.* quem refert *Fran. in c. interpoſita*, §. *ille denique, num. 6. ex. de appell.*

558 Limita tertio, vt ſtrictè † intelligatur, & procedat in caſibus, in quibus loquuntur, non in alijs etiam ſimilibus, *Franc. in d.* §. *ille denique num. 7.*

Limita quarto, quando adeſſet notoria
559 iniuſtitia: tunc † enim d. clauſula appellatione remota, nō tolleret appellationem, *Felin. in cap. cauſam quæ, extra de ſent. & re iud.*

560 Quando cauſa † poſſit committi per Papam cum clauſula appellatione remo-
561 ta, & quid operetur dicta clauſula appoſita per Principem, vel inferiorem, videndi ſunt latè *Felin. in d. c. paſtoralis, ex. de except. Franc. in d. c. paſtoralis, in princip. ex. de appell.*

562 Per pactum † quoq; tollitur appellatio, de quo videndus eſt *Gemin. poſt gloſ. in c. Romana*, §. *ſi autem de appell. in 6.*

Non ſic eſt quando committitur cauſa
563 terminanda manu regia, † quia non propterea cenſetur ſublata appellatio, & intelligitur dicta clauſula circa modum procedendi, *Cagnol. in l. 2. num. 10. ff. de orig. iur.*

Alios caſus, in quibus prohibetur ap-
564 pellatio à diffinitiua, † refert *gloſ. in c. non ſolum in verb. caſibus de appell. in 6.* & de ca-
565 ſibus viginti vno † in quibus non datur apellatio, eſt videndum apud *Nicellum in tract. de concord. gloſ. nu. 15.*

Aliquādo vero eligitur media via, quia
566 conceditur apellatio ad effectum deuolutiuum, ſed non ſuſpenſiuum, & hoc caſu
567 Signatura reſcribit cum † clauſula, ſine præiudicio legitimæ executionis, quod euenit in obligatione Camerali, de qua infra, & regulariter in omnibus materijs executiuis, de quibus infra *cap. de Iud. executiuo*, & refert *Galleſ. in ſuo tract. de oblig. Cam. q. 5. & 37. vbi add. fol. 43. & 211.*

568 Ideo d. clauſula poneretur † ſi peteretur committi cauſa appellationis in cenſuris datis per executorem deputatum in litteris Apoſtolicis ob earum non paritionē, vel à decreto litterarum, vel à declaratoria incurſus cenſurarum ob non paritio-
569 nem executorialium, etiamſi appellans non fuerit requiſitus; dummodo fuerit monitus ad dimittendam poſſeſſionem, & ſit comprehēſus in executorialibus, alias ſecus. *Formul. commiſs. cap. 6. de commiſs. appell. nn. 10. 18. & 41. fol. 68.*

570 De huiuſmodi declaratoria, † quando ſit licita, & an regulariter ſuſpendatur, eſt videndus *Felin. in c. Rodulphus, extra de reſcript.* & plura dixi etiam *tit. de declaratoria.*

In cauſis mercedum, præcipuè à ſententijs latis per Gubernatorem Vrbis vigore *conſtit. 34. Pij IV. in bull. nou. tom. 2. fol. 38. &*
571 *cōſt. 71. Pauli V.* † niſi ſumma mercēdis excederet centum, præcipuè ſi à principio non eſſet conſtituta certa merces, datur appellatio ſuſpenſiua, *Rot. in Anconitana mercedis 20. Decembris 1602. coram Sacrato.* eoque caſu poſſet commiſſio ſignari ſimpliciter, vel ſaltem transferri executio cū clauſula ſi quid exequendum, quod paſſim practicatur in Signatura, vt pluries vidi.

Licet à declaratoria incurſus ſententiæ
572 excōmunicationis detur † appellatio ſuſpenſiua, vt diximus; à publicatoria tamen, vel denūciatoria excommunicatio-
573 nis, † non datur ad effectum ſuſpenſiuum, cum earum effectus non ſuſpendatur etiā per appellationem à ſententia excommunicationis; ſtatim enim ligatur, *c. is cui de ſent. excom. c. paſtoralis* §. *fin. vbi DD. ex. de*
574 *appell.* Licet † ſententia lata poſt appellationem ſit nulla, *c. ad hæc quoniam, vbi Franc. in princ. de appell. Idem Franc. in c. ſæpè num. 30. eodem tit.* de quo an, & quando
575 appellatio † ſuſpendat ſententiam excommunicationis, & excommunicatus poſſit denunciari, videndus eſt idem *Franc. in d. c. paſtoralis* §. *verum quia.*

576 *In cauſis alimentorum † negatur appellatio, quia venter non patitur dilationem, l. fin. C. de alim. pup. præſtan. l. fin. ff. de appell. recipien. l. de alimentis, C. de tranſact. l. Mela. vbi Bald. ff. de alim. & cibaria. Afflict. deciſ. 152. Caſſad. deciſ. 1. de mut. peti.* niſi ſint
577 † alimenta de præterito, in quibus cum nō militet eadem ratio, & tantus fauor, *d. l. de alimentis*, & eſt caſus *in Romana exceſſus*

Digitized by Google

16. *Nouembris* 1615. *coram b. m.* Buratto, poſſet dari appellatio ſuſpenſiua. Videndus eſt nihilominus *Aretin.conſ.*97.vbi vult
578 materiam alimentorum† eſſe executiuam etiam ſi ſint de præterito, ſi orator ſit dies, quia tunc dies ſolutionem differre non poteſt, *Rota in Romana præzenſæ abſolutionis* 18. *Iunij* 1646. *coram R.P.D.Meltio in folio*.

Signatura tamen aliquando executio-
579 nem ſolet ex cauſa transferre, † ſi agitur de alimentis præteritis, cum declaratione, quod ſi petens ex ſe,& de proprio alimenta habuerit, ſi enim contraxiſſet de-
580 bita ad effectum ſe alendi:†licet enim hoc caſu videantur præterita, dicuntur tamen futura,quia neceſſe eſt æs alienum ſoluere, & creditori ſatisfacere, & ſic pluries tam Signatura plena, quàm Eminentiſſimus Dominus meus Card.Iulius Sacchet-
581 tus in publicis audientijs † declarauit iuxta ſenſum *Rotæ apud Pen. deciſ.* 400. *tom.*1.

In cauſis criminalibus,& miſtis, ſeu Fiſcum, & Cameram, quomodolibet con-
582 cernentibus, non committitur † cauſæ appellationis, niſi cum clauſula facto depoſito pœnæ, vel quantitatis in qua Reus fuit condemnatus, ſic iubente *Extrauag.* 24.*Pauli III.de facien.depoſ. in cauſ. appell. in bull.nou.tom.*1.*fol.*538. *necnon d. conſt.*52. *Pij IV. in bull.nou.tom* 2.*fol.*54.

583 Ab executione quoque prohibetur appellatio, vt dixi ſupra, quia tamen multoties conceditur, & de ſtilo Fori non ſo-
584 let negari, † ideo cum non concedatur tunc ad effectum ſuſpenſiuum,ſed tantum deuolutiuum,ſemper in Commiſſionibus apponitur ſupradicta clauſula,ſine præiudicio. *Franc.in c.dilecto in vlt. notabil. ex. de appell.& Galleſ.vbi ſupra*.

585 Idem obſeruatur à decreto de exequendo ſententiam: quod tamen intelligendũ primo, quando pronunciatur exequen-
586 dum contra illum, contra quem fuit lata; ſecùs ſi contra alium. Secundo, quando
587 pronunciatur † ſententiam exequi debere ſuper re,ſuper qua fuit lata. Tertio,dum-
588 modo iſtud decretum ſiue ſententia†contineat illud ſolum grauamen,quod continebat prima, ſecus ſi contineat vnum gra uamen, puta taxationem exceſſiuam, &
589 quarto niſi decretum de exequendo † fiat intra tempus,intra quod poterat à prima ſententia appellari. Vltimo intellige de
590 decreto † exequendi ſententiam latam, ſecùs ſi pronunciaretur aliquod inſtrumentum eſſe exequendum. In his enim
561 quinque caſibus † admitteretur appellatio, etiam ſuſpenſiua, *Capic.dec.*1.*num.*17. *Felin.in c.quod ad conſultationẽm ex. de ſent. & re iud.*

Alia decreta Iudicũ in quibus caſibus
592 non ſuſpendantur per appellationem, videndus eſt *Afflict.dec.*261.

Quia etiam diximus ſupra. quod à ſententia Principis non datur appellatio,ſed ſupplicatur dumtaxat;addimus quod iſta
593 ſupplicatio data infra decem, † impedit executionem, niſi victor præſtet cautionẽ de reſtituendo in caſu, quo dicta ſentẽtia retractetur. *Auth.quæ ſupplicatio,C.de præcib.Imper. gloſ. in c. in litteris ex. de reſtit.in integr.Card.in Clem. vnic. de ſequeſtr.poſſeſſ. & fruct.* & † Commiſſio hoc caſu ſignatur cum dicta clauſula, præſtita cautione.
594
595 Idem dicendum in confeſſo,cuius † appellatio deuoluit, ſed non ſuſpendit, quia
596 confeſſio habet executionem paratam, *l.perinde not.in. ff. ad l.Aquil.l.*1. *Cod.de confeſſ. l.Si debitoris, & l. poſtremo, ff. de re iudic.*

Ex decreto Concilij Tridentini, ab ordinationibus Epiſcoporum, circa correctionem, & reformationem, præcipuè ſi procedant tamquam Sedis Apoſtolicæ
597 Delegati, † non datur appellatio ſuſpenſiua;ideo ſi compellant Rectores Eccleſiarum Parochialium † ad prædicationem
598 ſemel in hebdomada, etiam in Eccleſijs
599 ſubiectis monaſterijs, ſi Regulares † ſint negligentes, vt *Conc.Trid. ſeſſ.*5. *c.*2.*de reform.* vel ſi cogant obtinentes beneficia
600 incompatibilia †ad oſtendendum diſpenſationem, prouideantque per deputationem Vicariorum, & fructuum aſſignationem, † ne Curia negligatur, vt *ſeſs.* 7. *c.*5.
601
602 Si viſitant Eccleſias exemptas, † neminemque præſentatum ad beneficium,præterquã ab Vniuerſitatibus, ſiuè Colle giis, niſi preuio examine inſtituant; *cad.ſeſs.* 7. *c.*8.*de reform.& 13.& vlterius*.

Si vbi non ſunt diſtributiones ſufficientes quotidianæ, † partem præbẽdarum in
603 diſtributiones conuertant, vt *ſeſs.* 21. *c.*3. *de reform.*

604 Si dant Coadiutores † Rectoribus inſufficientibus, & ſcandaloſos incorrigibi-
605 les, beneficijs † priuent, beneficia ex iuſta
606 cauſa † de vna Eccleſia ad aliam transferant, Parochiales collapſas,& iuriſpatro-
607 natus refici curent, illiſque non ſufficientibus Patronoi, & in illorum deffectum Parrochianos ad refectionem cogant, Abbatiſſes, Prioratus, Præpoſituras, in quibus regularis obſeruantia non viget, omniaq; alia beneficia ſecularia, & regula-
608 ria, commendata, & exempta † viſitent, curentque etiam per fructuum ſequeſtra-

tio-

Digitized by Google

viget, ſi Superiores moniti, eos non viſi-
609 tauerint, † ipſi viſitent, *eadem ſeſs.7.c.6.7. de reform.*

610 Si curent † vt Clerici in victu,& veſtitu Canones obſeruent, interdicant notarijs
611 exercitium notariatus,eoſque ſuſpendant propter delictum, vel inſufficientiam, vt *ſeſs.22.c.10.de reform.*

612 Si cogant Rectores † Parochialium ad reſidendum,& ſi citati etiam per edictum non compareant, in contumaciam eos priuant, etiamſi ſint Curiales, non ob-
613 ſtante Eugeniana,cogant beneficiatos ad ſoluendum taxam ſeminarii, vt *ſeſs.23.c. 1.& 18.*

614 Si viſitent exemptos,eoſque corrigant, vt *ſeſs.24.cap.10.de reformat.*

615 Si controuerſias de præcedentia in proceſſionibus,vel funeralibus dirimant,Cle-
616 ricos incorrigibiles, † qui cum Concubinis ad vomitum redeũt,beneficijs priuẽt, vt *ſeſs.25.c.13.& 14.*

In prædictis enim caſibus appellatio nõ ſuſpendit executionem, *vt ſeſſ.12.c. 1.&*
617 *ſeſſ.24.c.10.* † neque committitur cauſa appellationis,niſi cum d.clauſula ſine præiudicio.

In quocunque tamen caſu, ſi cauſa committeretur, poſſet loco dictæ clauſu-
618 læ † poni alia clauſula, ſi quid exequendum,tamquam non lædens viam executiuam.

Quomodo Iudex *cenſeatur appellationi deferre.*

Artic. VII.

619 *Iudex ſemper debet appellationi deferre,præcipuè à diffinitiua.*

620 *Iudice appellationi non deferente ius ipſum defert.*

621 *Appellans non prohibetur cauſam proſequi,eo quia Iudex non deferat.*

622 *Proceſſus factus per iudicem à quo poſt appellationem, eſt nullus.*

623 *Iudex non deferens appellationi interpoſitæ ad Papam, tranſmittitur ad Curiam, puniendus.*

624 *Iudex iuſtæ appellationi non deferens, qua pœna regulariter puniatur.*

625 *Iudex malè defert friuolæ appellationi, vel prohibitæ.*

626 *Appellationi friuolæ, an,& quando ſit deferendum, & ſuperſedendum.*

627 *Iudex licet non debeat friuolæ appellationi deferre, non tamen poteſt ſuper ea pronunciare.*

628 *Iudex deleg.ſi deferat appell.etiam nullæ, perdit omnem iuriſdictionem.*

629 *Ampliatur,quod tunc etiam neque de partium conſenſu poſſet ſe denuò intromittere.*

630 *Proceſſus poſt delationem factus à iudice delegato,eſt nullus.*

631 *Iudex delegatus reuoc. grauam.poteſt ad vlteriora procedere non obſtante appellatione, ſeu inhibitione.*

632 *Iudex delegat. etiam reuoc. grauam. ſi detulit non poteſt ad vlteriora procedere.*

633 *Declaratur tamen,ſi Superior ad quem appellationem, & delationem admittat.*

634 *Iudex delegat.non admittente Superiore delationem,remanet iudex.*

635 *Iudex lapſo termino poteſt negotium principale cognoſcere, ſi appellans non proſequatur.*

636 *Appellatio an deuoluatur, ſi vnus Iudex ex pluribus deferat, alij verò non.*

637 *Appellationem in caſu prædicto deuolui voluerunt aliqui ex communi opinione.*

638 *Appellatio an deuoluat quando vnus ex duobus delegatis defert, & alter non.*

639 *Iudex ordinarius non obſtante delatione poteſt ſe intromittere de partium conſenſu in cauſa.*

640 *Cauſa à qua fuit appellatum,poteſt à Superiore Iudici à quo remitti, non obſtante delatione.*

641 *Iudex à quo procedens in cauſa, à qua appellatum, de ordine Superioris,an dicatur ord. vel deleg.*

642 *Iudex tacitè, & expreſsè poteſt appellationi deferre, & quomodo.*

643 *Iudex an cenſeatur deferre,præfigendo terminum appellanti ad proſequendum.*

644 *Appellanti legitimè an poſſit præfigi terminus ad proſequendum.*

645 *Præfixio termini ad appellationem proſequendam, an habeat vim delationis.*

646 *Iudex etiam non deferens poteſt eppell.terminum ad proſequendum præfigere.*

647 *Præfixio ſimplex termini ad proſequendum non importat delationem*

648 *Iudex poteſt quandocumque deferat, per tres dies poſt apdellationem præfigere terminum ad proſequendum.*

649 *Iudex quòd poſſit ſolum in incontinenti terminum ad proſequen. appell. præfigere, tenet Veſtr.*

650 *Iudex poteſt terminum ad proſequen. præfixũ prorogare appellanti.*

651 *Iudex admittens appellationem, ſi & in quantum, ſi ſit legitima, videtur deferre.*

652 *Iudex admittens vt ſupra,non videtur deferre illegitimæ appellationi.*

653 *Appellatio illius non debet deferri, qui appell. per aduerſarium legitimè interpoſitæ non detulit.*

654 *Legem ſpernens non eſt à lege ſeruandus.*

655 *Apell.per aduersarium interposit.prosequi potest appellans non admissus, quia aduersario non detulit.*

CIrca sextum, quomodo Iudex censeatur appellationi deferre, sciendũ est, quod appellationi in casibus à Iure permissis,modo,& tempore debitis interpositæ, præcipuè à sententia diffinitiua,
619 † Iudex semper debet deferre, *c.cum appellationibus,& c.non solum de appell.in 6. c.ve-*
620 *nientes* ex.*de iur.iur.* † quia etiam ipso non
621 deferente, ius defert; † neque propterea pria prohibetur appellans causam prosequi,*c.sæpè ex.de appell.Gemin.d.c.cum appellationibus.*

622 Imò processus † factus per Iudicem à quo post appellationem, est nullus, *c. licet de sent.excommun.in 6. c.interposita eodem.c. non solum de appell.in 6. Rot.decis. 63. de appell.in nou.* & si appelletur ad Papã,quamuis dubitetur de validitate appellationis,
623 † Iudex nisi deferat, debet transmitti ad Curiam puniendus, *c. de priore ex. eod. tit. Rom.cons.*501. *Stafil.c.*12. *fol.*306. *num.*3. *Cassad.dec.*8.*de appell.*

624 Et regulariter, qua pœna puniatur Iudex non deferens appellationi iustæ, videndus est *Franc.in d.c.de priore.*

Si appellatio ab interlocutoria esset manifeste friuola, vel appellaret à diffinitiua in casu prohibito,
625 † Iudex maleface-ret ei deferendo, *c.consuluit, c.cum appellationibus,& not.in d.c.non solum, & in c. pernenit, ex.eodem tit.*

Si in appellatione, quæ videretur friuola, allegaretur aliqua causa specialis,quæ
626 si verificaretur esset legitima,† est deferendum,& supersedendum in dubio, quia est deferendum, *Franc.in d.c.consuluit, & in d. c.de priore.*

Licet vero appellationi friuolæ non debeat Iudex deferre, sed ad vlteriora
627 procedere, † non tamen potest super eo pronunciare, videlicet appellationem esse friuolam, *Franc.in c.constitutus, num.*18. *ex.de appell.*

At si Delegatus deferat, etiamsi nulliter appellatum fuisset, deuoluitur
628 † causa, & abdicat à se omnem Iurisdictionem, *c. cum appellationibus de appell. in 6.* Ita vt etiam de consensu partium in causa non
629 † possit se intromittere, *Rot.dec.* 49. *de appell.in nou.* Processusque per eum post dila
630 tionem factus † esset nullus, *Rot.decis.*7.*de caus.possess. & propriet. in nou. dec.*8. *&* 54. *de appell.in nou.*

Imò licèt Iudex delegatus reponens appellantem ab interlocutoria,vel renocans
631 grauamen, † possit non obstante appellatione, & inhibitione, illius vigore subsecuta ad vlteriora procedere,*c.cum cessante. & c.cum teneamur, ex.de appell.c.si à Iudice, eod.tit.in 6.*

632 Si tamen detulit, † non potest ad vlteriora procedere, quamuis reponat appellantem, & reuocet grauamen,per supradicta.

633 Et hæc procedunt † quando Superior, ad quem appellatur, appellationem, & delationem admittit, & si Superior non
634 admittat, remanet Iudex, non obstante delatione, *glos.& DD. in c.cum appellationibus. de appell.in 6.Car in Clem.*1.*de dol. & contum.*

Si etiam appellatur ab interlocutoria, & appellans non prosequatur appellatio-
635 nem,† potest Iudex lapso termino cognoscere negocium principale, *glos.& Gemin. in d.c. cum appellationibus*, §. *si vero*. Et si
636 inter plures Iudices † vnus deferat appellationi, alij vero non; numquid negociũ deuoluatur, & deferens preiudicet non deferentibus? variæ inueniuntur opiniones: aliqui enim tenuerunt affirmatiuam, vt *Rot.decis.*20.*de appell.in antiq.* alij negatiuam, quod non sit abdicata iurisdictio ab omnibus per delationem vnius; quod-
637 que † ille possit pœnitere, dicit *Card. in Clem.*1.*num.*14.*de appell.* videturque esse communis opinio, vt per *DD.in c.cum omnes num.6.verb.sexto limitatur ex. de constit.*
638 *& Gemin.in d.*§.*si vero.* † Et ex duobus delegatis, quando vnus defert, & alter respondet, quod pendet delatio, vel repudiatio ab admissione Iudicis, ad quem, *Card.in d.Clem.num.*22.

Iudex ordinarius, qui etiam per viam
639 simplicis querelæ posset adiri, † posset quoque non obstante delatione de consensu partium in causa se intromittere, cum partes ad eum redire possint. *Rot.decis.*49 *in fin.de appell.in nou, Gemin.in d.* §. *si vero* tamquam, quod res habeat ortum de nouo, *Abb.& Franc. in c.cum teneamur ex. de appell.Vestr.lib.*8.*c.vt lit.pend.fol.*271.

Potest etiam Superior,quando appellatum fuit à diffinitiua, & appellationi de-
640 latum, † causam Iudici à quo remittere, non obstante delatione, sed tunc Iudex
641 † procedit non ex priori iurisdictione,sed ex noua demandata, cum huiusmodi remissio censeatur noua commissio, nisi constaret de contraria voluntate Superioris; *Rot.d. decis.* 49. *de appell. in nou. glos.& Gemin.in d.*§ *si vero.*

Et potest Iudex non solum expresse,sed
642 † etiam tacitè appellationi deferre, vt quando in petitione apostolorum dat reuerentiales, vel dat acta pro reuerentialibus

Digitized by Google

bus, *Rot. decis. 8. de appell. in nou.* aut si dat duplicem terminum iuris *Vestr. lib. 7. c. de appell. fol. 208.* de quo etiam dixi supra in *artic. intra quæ tempora debeat appellari*; vbi etiam declaraui, quãdo Iudex deferat per dationem reuerentialium, & aliorum apostolorum.

Per præfixionem termini appellanti ad
643 prosequendam appellationem, † non censetur Iudex deferre, *c. 1. & glos. in d. c. cum appellationibus, in verbo remittenda de appel. in 6. Franc. in c. oblatæ in 2. not. & in c. personas, num. 11. ex. eodem tit.*

Et quamuis aliqui voluerint, hoc procedere in appellatione non legitima,
644 † quodque appellanti legitimè non possit prefigi terminus ad prosequendum, quin etiam appellationi deferatur; quinimo,
645 † quod simplex prefixio termini habeat vim delationis, vt post alios ait *Card. in Clem. 1. num. 25. de appell. Rot. dec. 16. & 21. in antiq. Felin. in cap. cum causam, extra de sent. & re iudic.*

Contraria tamen opinio videtur esse verior, quod iudex, etiam non deferens
646 appellationi † possit terminum appellan-
647 ti præfigere, ad prosequen. neque † simplex præfixio importet delationem, vt per eundem *Felin. in c. cum Bertoldus, ex. de sent. & re iud. in c. personas, ex. de appell. Gemin. in d. §. si verò, & in c. cord. §. post hæc de appell. in 6.* quem sequitur *Card. in Clem. 1. num. 8. de dol. & cont. & in Clemen. 1. in princip. de appell.*

Vestrius tamen priorem opinionem sequitur, videturque attestari eam seruari in Curia, vt *lib. 7. c. de tempor. appellat. fol. 233.*

648 Quomodocumque Iudex deferat, † potest non solum in continenti, sed etiam per tres dies postquam detulit appellationi, præfigere terminum ad prosequendum, *Rot. dec. 40. de appell. in nou.*

649 Licet Vestrius voluerit, † solummodo in continenti posse præfigi, vt per *eumdem fol. 233.*

650 Potest etiam terminum prefixum † prorogare. *Bisignet. dec. 35. de appell. Gemin. in d. §. si vero, Franc. in d. c. personas, Card. in d. Clem. 1. num. 25. de appell. Vestr. d. fol. 233.* de quo etiam dixi in *artic. infra quæ temp. debeat appell.*

651 Similiter quando appellatur, & Iudex admittit appellationem cum clausula, si & in quantum, si appellatio est legi-
652 tima, videtur detulisse; † secus verò est, si ex quocumque capite non sit legitima, *Franc. in cap. sæpè, num. 5. extra eodem tit. Felin. in cap. cum contingat, extra de offic. deleg.*

Notandum postremo est in materia,
653 quod † si pars non detulit appellationi per aduersarium legitimè interpositæ, & deinde appellet, non debet pariter eius
654 appellatio deferri, quia non est seruandus à lege ille, qui eam spreuit, *cap. an sit, ext. de appell.*

Posset tamen appellationem per aduersarium interpositam † prosequi, sed non
655 suam, *Franc. in d. c. sæpe num. 1.*

Quid operetur, quibusue prosit appellatio.

Artic. VIII.

656 *Appellatio legitimè interposita quid operetur & quibus prosit.*

657 *Appellationi facta an possit quilibet adhærere, & eam prosequi.*

658 *Declaratur tamen debere intra decem dies appell. expressè ratif. & declarare se velle prosequi:*
Item declaratur si correus non habet propriũ Procuratorem.

659 Appellatio *in criminalibus, vnius, prodest aliis.*

660 Appellatio *vnius ex pluribus condemnatis quando prosit etiam socijs, & quibus.*

661 Appellans *an præiudicet socijs, si elapsis decem diebus se cum aduersario componat.*

662 Appellatio *prodest appellato, eique communis efficitur.*

663 *Appellans qui non commisit causam, an iuuetur si per appellatum fuerit commissa.*

664 *Ampliatur, etsi appellans citatus ad dicendum contra commissionem dicat generalia contra.*

665 *Appellans an possit vti commissione appellati.*

666 *Appellatus visa desertione, quid facere, & protestari possit.*

667 Appellatus *non potest præuenire appellatum intra annum.*

668 *Limitatur si appellanti fuerit prefixus terminus ad prosequend.*

669 *Appellatus de stilo Curiæ an possit præuenire appellantem.*

670 *Appellatus an quandocumque compareat in Curia possit appellationem per aduersarium interpositam prosequi.*

671 *Appellatus potest per contradictas contra appellantem procedere causa commissa.*

672 *Appellatio an, & quando habeat vim citationis.*

673 Appellatio *deserta non habet vim citationis, sed noua citatio requiritur.*

674 Appellans, *& appellatus vicissim possunt appellationem cum clausula, quam, & quos con-*

Digitized by Google

contra ſe proſequi.

675 *Declaratur tamen, niſi appellans eſſet excommunicatus.*

676 *Cauſæ extra Curiam committendæ non derogatur, niſi, & quando.*

677 *Declaratur tunc diſpenſationem c. oblatæ per DD. limitari.*

678 *Proceſſus cauſæ extra Curiam commiſſæ abſq; derog. c. oblatæ eſt nullus, ſi ſuper excep. d. c. non pronuncietur.*

679 *Appellans non poteſt iuuari appellationi conditionali, quatenus contra interpoſita ab appellante.*

680 *Ampliatur quod etiam non poſſit vti commiſſione, & proſecutione appellantis.*

CIrca ſeptimum, quid operetur, quibuſue proſit appellatio, eſt ſciendũ,
656 quod † prodeſt ſi eſt legitimè interpoſita non ſolum appellanti, ſed etiam cuicumcumq; habeat intereſſe in cauſa, poteritq;
657 quilibet ei adhærere, & eam proſequi, ſi appellans dolosè eam non proſequatur, *l. ab executore, §. alio, ff. de appell. gloſ. & Gem. in c. 1. in ver. appoſuit de elect. in 6.* & interpoſita à correo prodeſt ſocio, *vt in Taruiſina feudi 15. Ianuarij 1624. coram b. m. Remboldo*: quod tamen declarandum eſt, quatenus correus ſeparatum procuratorem non habeat, quia appellatio procuratoris vnius correi alium correum habentem ſeparatum Procuratorem non ſuffragatur, quia alium Procuratorem conſtituens videtur prohibere Procuratori ſui correi, ne pro ſua parte aliquid faciat; hoc dicitur *in d. Taruiſina.*

658 Dummodo † intra decem dies appellationem expreſsè ratificet, & declaret ſe velle adhærere, *gloſ. in c. vt circa, in verbo adhærentes, de elect. in 6. Gemin. in c. concertatione de appell. eodem tit.* vt latè dixi de tertio appellante, vel appellationem proſequi volente.

In cauſis criminalibus in caſibus, in quibus Reus condemnatus poteſt appellare ſi ſint plures complices vnius delicti,
659 † appellatio vnius prodeſt alijs, *Arimin. in in addit. ad Angel. de malef. in verbo præſente Caio, num. 7. Clar. q. 94. verſ. quæro numquid cum ſeqq.*

Declara tamen, quod appellatio vnius ex pluribus condemnatis in cauſa appel-
660 lationis, † prodeſt etiam ſocijs, qui ſe iuuare poſſunt, dummodo omnes ſint condemnati in eadem ſententia, & ſit idem negocium, & ſubſit eadem cauſa defenſionis, non approbauerint expreſsè ſententiam, & ſciuerint contrarium appellaſſe *c. vna ſententia, vbi Franc. num. 10. ex. de ap-*
661 *pell.* In tantum, vt ſi elapſis decem diebus, appellans componat ſe cum Aduerſario, non per hoc præiudicatur ſocijs, quin poſſint proſequi appellationem interpoſitam, *Franc. ibid. num. 3.*

Prodeſt etiam appellato, eiq; communis efficitur, † ita vt proſequi poſſit cauſam, tam ad effectum confirmandi priorem ſententiam, quam etiam in caſu ſupplendi in omiſſis, *l. ampliorem, vbi DD. C. de appell. Rot. dec. 69. eod. tit. in nou.* niſi erit in caſu d. Taruiſinæ.

Et ſi appellans nõ commiſiſſet cauſam in tempore, & reperiatur per appellatum
663 commiſſa, † diligentia ipſius proderit etiã appellanti, neque appellatio erit deſerta,
664 etiamſi appellans † citatus ad dicendum contra commiſſionem, dicat generalia contra, dummodo in eis non perſiſtat;
665 †poteritque appellans vti illa commiſſione, cum efficiatur communis. *Rot. deciſ. 47. de appellat. in antiq. & deciſ. 7. eodem in nou.*

Si quoad appellantem cauſa eſſet deſerta, quatenus cauſa non fuiſſet commiſſa
666 per appellatum, † poteſt appellatus viſa deſertione deſiſtere à proſequutione, ac proteſtari de deſertione, & quod in cauſa nihil aliud fiat. *Felin. in c. perſonas de appell.*

667 Et quamuis appellatus † non poſſit præuenire appellantem intra annum, qui ei indulgetur ad committendum cauſam, quando Iudex à quo nullum præfixit terminum, *c. oblatæ ex. de appell.*

668 Si fuerit præfixus terminus, † poterit illum præuenire, *d. c. oblatæ*, & de ſtilo Curiæ poteſt indiſtinctè præuenire appellantem,
669 † quando committitur cauſa in Curia, non obſtante *d. c. oblatæ*, cui ſemper derogatur. *Staſil. c. 24. fol. 353. num. 7.* rationem quare dicit *Rota dec. 16. de appell.* & poteſt
670 † appellatus quandocumque compareat in Curia appellationem per aduerſarium interpoſitam, etiamſi ſibi intimata non fuerit, proſequi, dummodo de ea conſtet, *Rot. dec. 81. eodem tit. in antiq. & dec. 6. eodem tit. in nou.*

Et ſi appellationis cauſa fuit commiſſa
671 † poterit cõtra appellantem procedi per
672 contradictas abſque alia citatione, † quia appellatio tunc habet vim citationis, *Rot. dec. 7. de reſt. ſpoliat. in antiq.*

673 Si appellatio eſſet deſerta, requiritur noua citatio, *Rot. deciſ. 17. de appell. Veſtr. lib. 3. de cauſ. deuol. fol. 62.*

Similiter ſi appellatus committat in Curia cauſam, & cauſas cum clauſula quam, & quas mouere intendit cõtra appellantem, vel appellans contra ipſum;
674 † poterit vigore huius commiſſionis proſe-

Digitized by Google

ſequi appellationem per aduerſarium interpoſitam, *Rot.deciſ.fin.de reſcript. in nou. & dec.11.de off.deleg.eodem tit.*

675 Declara, niſi appellans † eſſet excommunicatus, *Gemin.in c.1.§.ſi quis 1.de excep. in 6.*

Si cauſa ſit committenda extra Curiam
676 † non derogatur *d.c.oblatæ*, niſi ſaltem lapſi ſint nouem, vel decem menſes, *Staſil. c.25.fol.353.num.7.& in trac.de lit. in form. breu.c.3.fol.366. à num. 7.* vel niſi vtraque pars appellaſſet, ne continentiæ cauſarum
677 diuidantur. Imò volunt *DD. in d.c.* eius diſpoſitionem tunc non procedere, vt teſtatur *Staſil.d.fol.353.num.7.*

Et ſi cauſa committeretur extra Cutiã, abſque derogatione *c.oblatæ*, & pars excipe-
678 peret de *d.c.* † debet ſuper huiuſmodi exceptione pronunciare, aliàs proceſſus ad vlteriora eſt nullus, *Pnt. deciſ. 5. de except. Veſtr.lib.7.c.de appell. fol.208. & c.de temp. & fatal.appell.fol.233.*

Similiter quando pronunciatur prout in cedula, & pars appellat conditionaliter, vt puta cum clauſula, quatenus con-
679 tra, vt ſupra dixi de ſtilo Curiæ; † tunc quia non cenſetur appellatum, niſi ſequatur contraria ſententia, appellatus non poteſt iuuare ſe huiuſmodi appellatione, *Abb.& Franc.in c.ſi duobus, ex.de appell.* & ſi
680 cauſa reperitur commiſſa, † non poterit vti commiſſione, & proſecutione appellantis, *Put.dec.13.de appell.Veſtr.d.fol.208. & fol.233.*

Quomodo, & quando renuncietur appellationi.

Artic. IX.

681 *Appellationi interpoſitæ tacite, & expreſſe renunciari poteſt.*

682 *Appellationi expreſsè quomodo, & quando renuncietur.*

683 *Appellationi tacite quomodo, & quando renuncietur.*

684 *Iudex grauans non poteſt grauaminis cauſam cognoſcere.*

685 *Grauamen in cauſa appell. eſt à iudice ad quẽ cognoſcendum.*

686 *Appellans an teneatur grauamen coram Iudice à quo iuſtificare.*

687 *Appellans ſi compareat ad iuſtif. vt ſupra videtur appell.renunciare.*

688 *Appellans per actum contrarium appell.nõ renunciat inuitus.*

689 *Appellans prædictus neque renunciat per actũ coram Iudice ad effectum impediendi executionem.*

Neque ſi ad effectum colorandi appellationem. ibidem.

690 *Appellantem in caſibus prædictis renunciare quinam tenuerint.*

691 *Appellationi nunquam renunciatum habetur per actũ appellationi fauorabilẽ, & declar. iuriſd.Iud.à quo.*

692 *Appellans ante diffinitiuam poteſt deinde etiã ab ipſa diffinitiua appellare.*

693 *Appellans à diffinitiua nõ videtur appellationi ab interlocutoria interpoſitæ renunciare.*

694 *Iudex illegitimæ appellationi ab interlocutoria interpoſitæ non deferens, poteſt contra appellationem ad diffinitiuam procedere.*

695 *Appellans illegitime ab interlocutoria non poteſt vt contumax à diffinitiua appell.ſed bene à non delatione.*

696 *Appellans non cenſetur renunciare per actum probatum à Iudice, & à parte.*

697 *Appellans neque renunciat, quando iudex detulit appellationi.*

698 *Appellans neque renunciat, ſi dolo à Iudice inducatur ad actum contrarium faciendum.*

699 *Appellans neque renunciat per actum ab amico, vel filio factum ſine mandato.*

700 *Appellans neque renunciat comparens coram Iudice à quo vicem gerente iud.ad quem.*

701 *Appellans neque renunciat adeundo iudicem tamquam virum bonum, non vt iudicem.*

702 *Appellans neq; renunciat per ſolemnitatem appell.concernentem.*

703 *Appellans neque renunciat per actum vi metus extortum, præuia tamen proteſtatione.*

704 *Appellans neque renunciat ſi actus eſt per viã agendi.*

705 *Appellans quando renunciare cenſetur per patientiam, & taciturnitatem.*

706 *Appellans neq; renunciat ſi coram iudice petat attentata reuocari.*

707 *Appellans neq;renũciat per actum quando proteſtatur quod appellatio ſibi ſalua remaneat.*

Declaratur, dummodo pars, vel Iudex non contradicant. ibid.

708 *Excommunicatus appell.renunciat petẽdo abſolutionem à iudice, niſi contrarium proteſtetur.*

709 *Appellationi ſuæ renunciat qui non defert ſuæ appellationi, ſed attentat, & innouat.*

710 *Appellationi interponendæ, an renunciari poſſit, & quomodo.*

711 *Appell.renunciatio vnius partis tantum, an noceat, & cui.*

712 *Appell. renunciatio quomodo fieri debeat vt nocere poſſit.*

713 *Ampliantur prædicta etiam in pacto reſpectu vnius tantum, etſi adſit iuramentum.*

Appell.renunc.poteſt non ſolum reſpectu motæ litis, ſed etiam futuræ, & incertæ. ib.

714 *Appell. renunciatio expreſſa per partem in*

qui-

quibus casibus non teneat.

715 *Appell. tacitè renunciat faciens actum executiue venientem ad implementum sententiæ.*

716 *Ampliatur, etiamsi actus concernat sententiam interlocutoriam, & quomodo.*

717 *Limitatur, si actus esset declinatorius iurisdictionis, vel saltem indiferens.*

718 *Appell. interponendæ renunciatio per quem actum induci possit.*

719 *Appellans quando non possit interpositæ appel. renunciare, nisi quatenus ad suum fauorem.*

720 *Appellans cum clausula, quatenus contra, potest quomodocumque appellationi renunciare.*

721 *Appellatio cum clausula quatenus contra in quibus partibus deuoluat.*

722 *Appellans simpliciter an possit re integra, inuito appellato renunciare.*

723 *Appellans prædictus intra decem dies potest renunciare.*

724 *Appellare potest aduersarius grauatus, altero appellante appellationi renunciante.*

725 *Appellans simpliciter quare appell. post decē dies renunciare nequeat.*

726 *Appellans ab interlocutoria an, & quando possit quandocumque appellationi renunciare.*

727 *Appellans an possit renunciare, si approbauit appellationem, vel iudex assignauit terminum.*

728 *Causæ appellationis in beneficialibus statim deuoluuntur ad Papam.*

729 *Appellans inuito appell. in benef. non potest etiam re integra appellationi renunciare.*

730 *Appellatio quomodo dicatur facta communis, vt alter altero inuito, ei nō possit renūciare.*

731 *Appellans quando possit renunciare appellationi contra se iam factæ, & petere procedi in negotio principali.*

732 *Appellationi simpliciter renuncians quibus intelligatur renunciare.*

733 *Appell. renuncians an intellig. renunciare solum instantiæ, vel etiam iuri.*

734 *Appell. renuncians, an, & quando teneatur expensas appellato reficere.*

735 *Procurator absque speciali mandato appellationi renunciare nequit.*

736 *Ampliatur, etsi ipsa appellatio fuisset per ipsum interposita.*

681 OCtauo, & vltimo loco appellationi interpositæ † renunciari potest, expresè, & tacitè. Expresè quidem, quādo per instrumentum, vel penes acta
682 † fit renunciatio, iuxta notata in *c. ei, qui, §. si quis, libellus 2. d. 6. & in l. si quis, C. de appellat.* Tacitè verò, quando appellans
683 † comparet continuando iudicium corā Iudice grauante, & facit actum contrariū appellationi, qui non potest expediri, nisi per habentem iurisdictionem, *c. grauatum ex. de off. deleg. c. cum* veniſſet ex. *de testibus*, & vtrobique *DD. & c. sollicitudinis*, ex. *de appell. l. ad solutionem C. de re ind.*

684 Ideo cum Iudex grauans † non possit
685 cognoscere causam grauaminis, † sed huiusmodi cognitio spectet ad Iudicem ad
686 quem, † neque teneatur appellans coram Iudice à quo comparere ad iustificandum grauamen; si citatus compareat ad illud
687 iustificandum, videtur appellationi renunciare, *Gemin. in c. si à Iudice de appell. in 6.*

Hæc conclusio, quod appellans faciens actum contrarium appellationi videatur illi renunciare,

688 Limitatur † primo vt non procedat in actu, qui fiat ab appellante inuito, quia debet illum sponte facere, ad hoc, vt censeatur appellationi renuntiare.

689 Secundo in actu, qui fit coram Iudice, ad effectum impediendi executionem sententiæ, vel colorandi appellationem, vt si ad hunc effectum petat recipi testes affuturos, vel valetudinarios, aut actus respiciar grauamen sibi illatum, vel attentata, vel in summa aliquid aliud, quod respiciat faciliorem expeditionem appellationis; hæc enim confirmant potiùs declinationem iurisdictionis, quam eam tradant: dummodò non petatur per Iudicem pronunciari, vel citetur pars ad dicendum contra Iura, *Franc. in c. cum teneamur num. 10. eod. tit. Rot. decis. 2. & 63. de appell. in nou. Bisignet. decis. 5. & 16. eodem tit.* licet *glos. & Gemin. in d. c. si à Iudice in ver.*
690 *non teneris*, † contrarium annuere videantur, licetque etiam, multi tenuerint indistinctè, per quemlibet actum tendentē in fauorem appellantis, ac ad declinandā
691 iurisdictionem Iudicis à quo, † non censeatur appellarioni renunciatum, vt *Abb. & Imol. in cap. sollicitudinem, ex. de appell. in quo etiam videndus est Franc. in d. c. cum teneamur.*

Ideo clarum est, quod appellans ante
692 diffinitiuam, † potest deinde etiam ab ipsa diffinitiua appellare, neq; propterea videtur priori appellationi interpositæ ab
693 interlocutoria † renunciare, *Clem. 1. iunct. glos. in verb. appellare, de dol. & contum.*

Si Iudex non detulit huiusmodi appellationi ab interlocutoria, ex eo quod nō
694 fit legitimè interposita, † potest cōtra appellantem etiam nou citatum, vel absentem, ad diffinitiuam procedere, *d. Clem. 1.*
695 Imo tanquam verus contumax, non posset postea à diffinitiua appellare, nisi appellauerit à non delatione, *Card. in Clem. 1. num. 9.*

Li-

Digitized by Google

696 Limitatur tertio, † in actu reprobato à Iudice, & à parte, cum non possint fundare se in actu impugnato, *glos. & DD. in d.c.cum veniſſent.*

697 Limitatur quarto, quando Iudex † detulit appellationi, quia tunc per actum factum à parte reuiuiſcere non potest, *Rot.dec.49.de appell. in nou. Franc.in c.dilectis,num.10.ex.de appell.*

698 Limitatur quinto, quando † appellans fuiſſet dolo inductus à Iudice ad illum actum faciendum.

699 Sexto in actu † facto à filio, vel amico appellantis, ſine illius mandato, vel ratihabitione.

Septimo, quando Iudex, coram quo
700 † comparet appellans, gerit vices Iudicis ad quem: vt putà, ſi ſit Legatus in partibus, qui habet poteſtatem cognoſcendi de appellationibus interpoſitis ad Papam.

701 Octauo, quando † Iudex adeatur tamquam bonus vir, non autem in forma iudicij.

702 Nono, ſi actus † concernit ſolemnitatē appellationis, vt ſit petendo apoſtolos.

703 Decimo, ſi actus, & continuatio † fiat per metum, pręuia d. metus proteſtatione; vt latè de his per *Felin. in d.c.gratum, & in d.c.cum veniſſet.*

Vndecimo, quando actus appellantis
704 eſt † per viam agendi, non autem ſi ſit ſimplex patientia, *Innocent.& alij in c.olim, 3.ex.de reſt. ſpoliat. Bartol.in l.1. C.de relat. Franc.in c.intimaſti num.5. ex.de appell.*

705 In quo tamen † quando per patientiā, & taciturnitatem videatur renunciatum, vide *Felin.in c.cum in iure,num.9. ex. de off. deleg.*

Limitatur duodecimo, ſi poſt appella-
706 tionem † attentetur, quia licet appellans petat coram Iudice à quo attentata reuocari, non propterea cenſetur renunciaſſe appellationi, *Franc.& Dec.in c. cum teneamur extra de appell.Veſtr.lib.8. c.vt lit.pend. fol.271.*

Limitatur decimotertio, quando ap-
707 pellans † compareudo proteſtetur, quod appellatio ſibi ſalua remaneat; ſi Iudex, vel pars non cntradicat, nullum ſit præiudicium appellationi, *DD.in c.fin. de appell.in 6. in c.ſignificauerunt, ex. de teſtib.* & ad premiſſa eſt videndus *Franc.in d.c.ſollicitudinem,num.10.cum ſeqq.vſq; ad num.17. ex.de appell.Guidopap.dec.364.*

Excommunicatus etiam petens abſolu-
708 tionem à Iudice à quo, cenſetur appellationi interpoſitæ renunciare, niſi de contrario proteſtetur, *d. c. ſollicitudinem, vbi Franc.num.17.*

Similiter appellans, qui non defert ſuæ appellationi, ſed attentat, & innouat,
709 † cenſetur ſuæ appellationi renunciare, *gloſ.in c.ex parte,extra de reſcript.* quam opinionem communiter ſequuntur *DD.* vt per *Franc. in cap. an ſit num. 5. extra de appell.*

Et premiſſa procedunt in appellatione interpoſita, appellationi autem interpo-
710 nendæ † poteſt etiam expreſsè per pactum, & conſenſum vtriuſq; partis, cum ſcriptura, vel ſine ſcriptura, in iudicio, vel extra renunciari, *l.fin.vbi Bald.C.de temp. appell. l.poſtquam, C. de pact. gloſ.in c. ex multiplici ex.de decim, Rot.dec.2.de renunc.in nou.*

711 Si vna pars tantum renunciat, † non nocet renunciato niſi fiat in iudicio; vel ſi
712 fiat extra iudicium, requirit † ſaltem præſentiam alterius partis, vt per *Franc. in c. interpoſita, §. ille denique num. 2. ex. de appell.*

713 Et premiſſa procedunt, † etiam in pacto reſpectu vnius tātum, ſiue ſit iuratum, ſiue non, & non ſolum reſpectu certæ litis motæ, ſed etiam futuræ, & incertæ, vt latè *Franc. in §. ille denique num. 16. cum ſequentibus.*

Iſta concluſio fallit in cauſis matrimonialibus, criminalibus, & in cauſa ſtatus, *l.non tantum, ff.de appell.l.2.& 3.ff.de lib.cauſ.*
714 † in quibus expreſſa renunciatio per partem non tenet, quamuis poſſit non appellare, *Bald.& Salic.in l.fin. §.fin. C. de temp. appell.Franc.in d. §.ille denique in fin. & in d.c.interpoſita.*

Tacite, quando coram Iudice grauan-
715 te † fit per grauatum aliquis actus, qui veniat conſecutiuè ad implementum ſententiæ latæ: vt puta, ſi petat terminum ad ſoluendum id, in quo fuit condemnatus, *l.ad ſolutionem, C.de re iud. DD. in c. ſignificauerunt, extra de teſt. in cap.fin. de appellat. in 6.*

716 Vel ſi ſententia fuit interlocutoria † actus, concernatque ipſam, adeò quod videatur illi acquieuiſſe: vt putà ſi producat teſtes in cauſa principali, præcipuè
717 abſque proteſtatione. † Secus ſi actus, qui fit, ſit declinatorius iuriſdictionis, vel ſaltem indifferens, *Franc.in d.c.ſollicitudinem num.14.& 17.Felin.in cap. gratum, extra de offic.deleg.in c.cum veniſſent, ex. de teſt. & in c.quod ad conſultationem ex.de ſent.& re iud.* & late *Dec.in d.c.gratum*, qui concluſionē declarat pluribus modis. *Rot. d. deciſ. 63. & d.deciſ.2.& dec.49.de appell. Papazzon.in addit.ad deciſ.2.de renunc.in nou.*

Et ad declarationem, qualis debeat eſſe iſte actus, per quem inducatur renunciatio appellationi interponendæ, poteſt

718 † addi aliqua ex limitationibus ſupradictis, circa appellationem interpoſitam, quia conueniunt etiam inrerponendæ, vt per *Dec.in d.c.gratum*.

Notandum eſt igitur,quod poſt appellationem interpoſitam,appellans, ſi inuito appellato ipſe recipit appellationem, vel aliàs ſua interſit ne appellatio deſeratur,† non poteſt renunciare appellationi, niſi quatenùs tendat ad ſui fauorem, *Felin.in c.ex parte, num. 5. ex. de reſcript.* vbi remiſſiuè tradit, quando poſſit appellans renunciare appellationi.

719

Ideò qui appellat à diffinitiua, ſi appellat quatenus contra, prout fieri ſolet in Curia,† tunc poteſt quandocumque appellationi renunciare,etiam inuito appellato, quia appellatio non deuoluitur, niſi in partibus facientibus contra appellantem, *Franc.in d. cap. §. ille denique num. 13.*

720

721

722 Appellans ſimpliciter,† an poſſit re integra inuito appellato renunciare, variæ fuerunt opiniones, vt per *Franc.ibid. nu. 12.& 14.* qui tamen in hoc videtur perſiſtere,†quod ſi renũciatio fiat intra decem dies, teneat etiam inuito aduerſario;quia † poteſt etiam ipſe,ſi ſentiat ſe grauatum appellare; elapſis verò decem diebus, ſecus, quia cum appellatio efficiatur communis, fortè non appellauit, † volens adhærere appellationi exaduerſo interpoſitæ, neque conueniens eſt, vt decipiatur.

723

724

725

726 Appellans ab interlocutoria † poteſt re integra, videlicet ante citationem partis, vel etiam re non integra, ſi appellatus impugnauit appellationem,eò inuito appellationi renũciare, *Franc. ibid. num. 10.& 15.*

727 Quando † appellans approbauit appellationem,aut Iudex aſſignauit terminum vel detulit appellationi,videndus eſt *idem ibid.d.num.15.*

Limitantur tamen omnia ſupradicta, vt † non procedant in beneficialibus, & cauſis maioribus, quia ſtatim deuoluunt ad Papam; ideo inuito appellato, non poteſt appellans, etiam re integra † appellationem renunciare,vt dicit *Franc. ibid. num. 16.*

728

729

Notandum eſt adhuc in praxi,quod licet ſupra dictum ſit, quod poſtquam appellatio eſt facta communis, non poteſt inuito appellato appellationi renunciari, quod † id procedit, quando ſit facta communis ex eo, quia fuit adita plena Signatura, & ab ea commiſſa cauſa appellationis, talis enim commiſſio tunc dicitur ex hoc communis vtriq; parti, & vnaquæq; pars poteſt vti tali commiſſione, illamq; incapſare:nihilominus huic commiſſioni ſic vt ſupra communi † poteſt appellans renunciare, & ea non obſtante petere ab Eminentiſſimo Prætecto, quod procedatur coram Iudice grauante, quod ſolet euenire, ſi actor, qui appellauit ab aliquo incidenti, omiſſo tali incidenti, & renunciato appellationi ab eo,petet ab Eminentia ſua, vt mandet procedi in negocio principali coram Iudice à quo, ne illud vlterius differatur:& ita pluries obtinui, aliquando ab Eminentiſſimo D. Cardinali meo Iulio Sacchetto, & aliquando ab eius DD. Auditoribus Illuſtriſſimo,& Reuerendiſſimo D. Iulio de Oddis, & Illuſtriſſimo, & Reuerendiſſimo D. Io.Baptiſta Altouito.

730

731

Eſt notandum vlterius, quod renuncians appellationi ſimpliciter, intelligitur † renunciare appellationi, tam à diffinitiua, quàm ab interlocutoria, *Bald. & Salicet.in l.fin.C.de temp.appell. Franc. in d. §.ille denique nu.6.*

732

733 An autem in dubio † intelligatur renunciare ſolummodo inſtantiæ,vel etiam iuri, ſunt conſulendi *Anchar. & Gemin. in c.quamuis, de elect.in 6.Innoc.in cap.veniens. ex.de renunc.& not.in l.poſtquam liti, C. de pact.*

734 Qui renunciat appellationi interpoſitæ etiam re integra † tenetur ad expenſas factas per appellatum, occaſione proſecutionis appellationis,niſi appellans habuiſſet iuſtam cauſam appeliandi, *c.interpoſita,d.§.alle denique,vbi Franc.in princ.*

Nec eſt ignorandum, pro tituli huius complemento;† quod Procurator abſque ſpeciali mandato appellationi renunciare non poteſt, *Abb.in c.cum olim ex.de off. deleg. Caſſad.dec.3. de reſcript.* † quod procedit, etiamſi talis appellatio fuiſſet interpoſita per ipſum Procuratorem, *Angel.in l.bonorum, ff.rem rat.hab.& in l.1.§.1.ff.quibus appell.non lic.Mobedan.dec.91.de appell. ſeu de offic.delegat. Franc.in d. §. ille denique num. 9.*

735

736

Plura alia de appellationibus ſtrictè circa ſtilum Curiæ Capitolinæ dixi infra: hęc autem,quæ ſupra dixi, ſunt practicabiliora in quocumque foro tam in Curia, quàm extra eam.

De

De Signatura:

Cap. II.

De poteſtate Signaturæ Iuſtitiæ.

Artic. II.

1 *Signatura Sanctiſſimi videt materias concernentes meram, & ſupremam auctoritatem.*
2 *Commiſſio reiecta in Signatura iuſtitiæ proponi nequit in Signatura Sanctiſſimi.*
3 *Cardinalis Præfecti Signatura attenditur.*
4 *Cardinali Præfecto dicenti, Placet SS. D. N. creditur.*
5 *Rota non ſolet controuertere reſcriptum Signaturæ iuſtitiæ, ſed ſequitur libenter.*
6 *Innouare nihil poſſunt partes poſt ſuſpenſiuam reſolutionem Signaturæ iuſtitiæ.*
Declara ſi reſolutio fuit facta cauſa ab ipſa cognita. ib.
Amplia etiamſi commiſſio fuit ſub bancha obtenta, quia omnino requiritur reformatoria. ibid.
7 *Signaturam offendens committendo aliquid contra recurſum ad illam, quod periculum incurrat.*
8 *Commiſſio Signaturæ iuſtitiæ non ſuffragatur, quando Papa manum appoſuit, & adeſt commiſſio manu illius ſignata.*
9 *Declaratur tamen quando ſuffragetur, & poſſit illa reſcribere.*
10 *Signatura iuſtitiæ quoad Tribunalia priuilegiata non reſcribit cõmittendo, neque contra priuilegia.*
11 *Declara reſcribere iudicando prout de iure.*
12 *Cardinalis Præfectus inter priuilegiatos poteſt manu regia differentias terminare.*
13 *Reſcriptum, quod obtinetur, retrotrahitur ad diem decreti.*
14 *Declara alias Rotam dixiſſe retrotrahi ad diem appellationis.*
15 *Commiſſio ſi petatur cum facultatibus Gubernatoris in Rota, quid? remiſſiuè.*
16 *Fructus an poſſint prætendi per reſcriptum cũ clauſula, parto Breui.*
17 *Commiſſionis ſubreptio in Curia non poteſt opponi, & quare.*
18 *Signatura Tribunal à quo, vel à quibus regatur.*
19 *Signatura quibus diebus ſoleat congregari de ſtilo.*

QVæ dicemus de tanto Tribunali erũt duntaxat ad hoc, vt mihi ſatisfaciam circa difficultates, quas practicando inueni.

De origine enim illius habuimus plures, qui materiam propalarunt, prout *Gomes*, *Veſtr.* & *alios*, & cito habebimus alios.

1 Ego vero didici, quod materiæ concernentes meram, & ſupremam authoritatẽ, ſpectant ad Signaturam Sanctiſſimi, vt puta tollere leges, ſtatuta, & priuilegia clauſa in corpore iuris; & de his eſt author *Staphil. de litteris gratiæ, cap. 5. quomodo derogetur ſtatutis, fol. mihi 197. & de litteris iuſtitiæ, cap. 1. in fin. fol. 269. Marcheſ. de commiſs. auoc. cap. 1. num. 15. & p. 1. cap. 27. num. 98. fol. 243.*

2 Vlterius, quod reiecta commiſſio in Signatura iuſtitiæ, proponi non poteſt in Signatura Sanctiſſimi, non ſolum ob *Bullam Pij IV.* ſuper reformatione, ſed etiã ob *Bullam ſ. m. Pauli V. conſt. 71. in bullario nou. tom. 3. pag. 393.* vbi etiam videtur quod in cauſis Cameræ Apoſtolicæ Signatura iuſtitiæ non reſcribit. Et ad hoc eſt videnda etiam *conſtit. 65. Clem. VIII. pag. 67. in d. bull. nou. tom. 3.*

3 Quoad materias iuſtitiæ, attenditur Signatura Eminentiſſimi Cardinalis Præfecti, non extenſio Regentis, *Caſſad. dec. 7. de reſcript.*

4 Et creditur ei Cardinali dicenti, Placet Sanctiſſimo Domino Noſtro Papæ. *Seraphin. deciſ. 393. num. 6. & deciſ. 857. num. 13.*

5 Et Rota non ſolet controuertere, nec in dubium reducere, reſcripta Signaturæ iuſtitiæ, ſed illa libenter ſequi. *Seraph. d deciſ. 957. num. 12.*

6 Et poſt reſolutionem ſuſpenſiuam illius nihil poteſt à partibus innouari, ſi reſolutio fuit facta cauſa ab ipſa cognita. Quod etiam procedit, ſi commiſſio ſub bancha fuit obtenta, quia debet in omnem euentum obtineri reformatoria, *Marcheſ. de commiſs. d. p. 2. tit. de auocat. cauſ. cap. 1. num. 57. in fine, fol. 468.*

7 Quando fit aliquid contra recuſum ad tantum Tribunal, quid poſſit euenire, dicam *tit. de attentat.*

8 Sed eſt aduertendum quod commiſſio Signaturæ iuſtitiæ, non ſuffragatur quando Papa manum appoſuit, & adeſt commiſſio illius manu ſignata, *Seraphin. deciſ. 1276. num. 3.*

9 Et quando ſuffragetur, & in quo caſu poſſit illa reſcribere, dicit *Seraphin. deciſ. 857. & Marcheſ. tit. de commiſs. tit. de Signatura gratiæ, par. 1. cap. 1. num. 36. poſt medium.*

10 Quoad Tribunalia priuilegiata, Signatura iuſtitiæ non reſcribit committendo, &
11 neque contra priuilegia, ſed bene reſcribit perpendendo, prout de iure, an

talia priuilegia intrent, & extendantur de vno ad alium caſum, & de vna ad aliã perſonam? quia hoc eſt munus iuſtitiæ. Et ratio videtur clara, quia talis Signatura repræſentat ipſum Pontificem, qui prout de iure interpretatur vtendo terminis inſtitiæ, & non gratiæ, argumento *tex. in l. falſo, C. de diuerſ. reſcrip.*

12 Inter Priuilegiatos Cardinalis Præfectus poteſt manu regia differentias terminare, & in hoc habetur *Reform. S. m. Pauli V. tit. de Signat. iuſtitiæ, d. conſt. 71. in d. bull. tom. 3.*

Qui vult autem ſcire plura, adibit *Staphil.* de litteris iuſtitiæ, & *Marchef.* qui plura etiam de eodem Tribunali congeſſit.

13 Quando obtinetur reſcriptum, illud retrotrahitur ad diem decreti, *Rota in Bononien. bonorũ 17. Martij 1649. coram R. P. D. Bichio in fol.* † Aliàs etiam Rota dixit, quod retrotrahitur ad diem appellationis; vt eſt caſus in *Calaguritana beneficij 17. Februarij 1648. coram eodem in fol.* Aliàs ad diem grauaminis, vt in *Auenionen. attentatorum 10. Iunij 1648. coram R. P. D. Celſo Lauriter in fol.*

14

15 Nec omittendus eſt caſus, qui fortaſſe euenire poteſt in praxi: ſi quis ſcilicet peteret commiſſionem in Rota cum facultatibus Gubernatoris; quia hoc reperitur factum in *cauſa Auximana fideicomm. 25. Iunij 1632. coram b. m. Card. Hieronymo Verſpio penes Poſt. de ſubhaſtat. deciſ. 93.*

16 Si quis obtineat reſcriptum cum clauſula, Parito Breui, non poteſt ex ea præterire fructus, niſi de eis in commiſſione fuerit facta mentio ſpecialis: Eſt caſus in *deciſ. Auenion. Flebanæ 3. Ianuarij 1623. coram [illegible] in fol.*

17 Et in quibuſdam euenerit caſus, quod aliquis det de ſubreptione commiſſionis? Tunc eſt dicendum, quod in Curia non datur, vt dixi *cap. de mand. art. 13.* quia aditus ad Principem facillimè communicatur, Rota in *Camerinen. expenſarum 9. Iunij 1625. coram d. b. m. Remboldo. in fol.*

18 Hoc Sacrum Tribunal hodie regitur ſumma cum vigilantia, & integritate ab Eminentiſſimo D. meo Card. Iulio Sacchetto eiuſdem Signaturæ à felicis recordationis Vrbano VIII. Præfecto; deinde ab Innocentio X. & poſtmodum à Sanctiſſimo, Pijſſimoque D. N. fæliciſſimè regnante Maximo Alexandro VII. confirmato.

19 Stilus illam congregandi, ſolet eſſe in Ioue, de octo diebus, & ſtante aliquo impedimento differtur ad quindecim dies, ſeruantur in illa, quæ ſunt diſpoſita in ſupradicta *Conſtit. 71. Pauli V. ſuper reform. Tribunal. Vrbis edita, in bull. nou. tom. 3.*

Pro bono regimine Tribunalis emanarunt ab eodem Eminentiſſimo, & à plena Signatura plura decreta, quæ quotidie inuiolabiliter obſeruantur, & inter cætera.

A quo, & quomodo reguletur Signatura, & de eius legibus.

Artic. II.

20 *Referendarij quot cauſas poſſint proponere in Signatura pro qualibet vice.*

21 *Procurator qualiter debeat conſignare commiſſionem Referendario, vel Reuiſori.*

22 *Signatura non poteſt informari, niſi appoſitum fuerit, Proponam, manu Referendarij Ponentis.*

23 *Procuratores ipſi ponunt, Proponam, in informationibus Signaturæ votantibus dandis. Cauſa nec viddetur à Votantibus, nec proponitur in Signatura, ſi deſit, Proponam. ib.*

24 *Procurator ponens ex ſe, Proponam, in cauſa Signaturæ, qualiter puniatur, & quando.*

25 *Referendarij Ponentes non poſſunt proponere in Signatura vltra duas cauſas.*

26 *Prælati Votantes non tenentur videre cauſas vltra numerum deſtinatum.*

27 *Referendarij non poſſunt acceptare commiſſiones, quas non intendunt Proponere. Neque poſſunt facere fidem ad effectum obtinendi alicui parti ſuperſeſſoriam. ibid. Referendarij non poſſunt recuſari tanquam ſuſpecti, niſi cauſa approbata ab Eminentiſſ. Præfecto. ibidem.*

28 *Citatus, & intimatus legitimè non informans Signaturam, non auditur poſtea, niſi, & qualiter.*

29 *Signatura an concedat nouam audientiam, & qualiter.*

30 *Signatura concedit ſuperſeſſoriam, ſed cui, quando, & qualiter.*

31 *Superſeſſoria Signaturæ contrauenies qualiter puniatur ab Eminentiſſimo Præfecto.*

32 *Signatura an ſoleat concedere Nihil tranſeat, vel Retineatur, contra Commiſſiones.*

33 *Commiſſio ſi incapſetur non obſtante Nihil tranſeat Signaturæ, quid indè ſequatur.*

34 *Commiſſio obtenta ſub Bancha, obtenta prius ſuperſeſſoria, laceratur.*

35 *Citatio coram Eminentiſſimo Præfecto non arctat ad comparendum, ſi ſit ſine die, & hora certis.*

36 *Citationes coram Eminentiſſimo Præfecto, ſtante impedimento, leguntur coram ſuo Auditore.*

37 *Citatio debet renouari, ſi dies audientiæ effluxerit.*

Signa-

Digitized by Google

Signatura informatur die martis ex conſuetudine.

38 *Limita in Aduocato, Procuratore, & Subſtituto fiſcali.*

39 *Cauſa dilata in Signatura, intelligitur ad primam, cum ſuperſeſſoria.*

40 *Citatus non comparente citante, quando poſſit ſine incurſu attentatorum procedere ad vlteriora.*

41 *Et quid ſi adeſſet ſuperſeſſoria, vel inhibitio ſubſcripta ab Eminentiſs. Signaturæ Præfecto, vel ſuo Auditore?*

42 *Signatura an, & qualiter committat A. C. vt cauſas primæ inſtantiæ remittat ad Ordinarium.*

20 QVod, quando Signatura fit de octo in octo diebus, illius Reuerendiſſimi Patres Referendarij, non poſſunt proponere vltra duas commiſſiones, connumeratis dilatis in præteritis Signaturis; quando verò fiat poſt octo dies, tũc licet cuique Referendario proponere vſq; ad tres commiſſiones.

21 Seruatur etiam, quod nullus Procurator poteſt conſignare commiſſionem aliquam, nec Referendario, nec Reuiſori, niſi illa ante omnia fuerit ſignata nomine, & manu ipſius Procuratoris à tergo ipſius commiſſionis.

22 Minuſue qui porrigit commiſſionem, poteſt diſtribuere Informationes pro Signatura, niſi ſub deſignatione partium fuerit appoſitum, Proponam, manu Referendarij Ponentis deſcribendum.

23 Hoc tamen practicatur, quod illud apponitur duntaxat in informatione danda Eminentiſſimo Præfecto, & in reliquis, quod reſcribantur eadem verba originalia Prælati in dorſo aliarum informationum, per hæc verba, Proponam die Iouis, quæ erit dies talis, menſis talis, anni talis, in primo Turno, vel ſecundo, aut tertio, prout placebit D. Ponenti, qui deinde debet ſe ſubſcribere, vt putà *A. Roccius*, & ſi non aderit tale Proponam, cauſa nec videtur à Votantibus, nec proponitur in Signatura.

24 Si autem fortè aliquis Procurator auſus fuerit, illud ex ſe deſcribere, & poſtea commiſſio non proponatur, tunc talis Procurator condemnatur arbitrio Eminentiſſimi Præfecti ad refectionem expenſarum alteri parti; præter alias pœnas eiuſdem arbitrio infligendas.

25 Adeſt etiam aliud decretum, quod ſi plures Commiſſiones vltra numerum deſtinatum aliquis Prælatus proponere audebit, nullatenus DD. Votantes eas videre tenentur, niſi adſit licentia D. Præfectimet proponendi extra numerum, alias nulla de eis ratio habetur, & reijciuntur, ac ſi ad Signaturam non fuiſſent delatæ.

26 Si plures cauſæ ſignatæ à D. Ponente ſub eodem turno indicentur, tunc etiam ſi ille non exceſſit in numero, nulla ex eis videtur à DD. Votantibus.

27 Cauent etiam DD. Referendarij acceptare commiſſiones, quas non intendunt proponere, & tali caſu cauent etiam, in faciendo aliquam fidem ad effectum obtinendi alicui parti ſuperſeſſoriam, neque dd. Referendarij poſſunt recuſari tamquã ſuſpecti, niſi cauſa fuerit expreſſa, & approbata ab Eminentiſſimo Præfecto.

28 Si pas legitime citata fuerit die Iouis ante Signaturam, & fuit intimata die Sabati, ſi non informat die Martis, non ſolet obtinere nouam audientiam, niſi ſolutis ſcutis quatuor pro expenſis parti reficiendis: & idem ſolet ſeruari ſi informauit, & ſuccubuit, & petit, & obtinet nouam audientiam.

29 Eſt aduertendum, quod iſta noua audientia conceditur tantum ex legitima cauſa, præuia citatione partis, ab ipſo Eminentiſſimo, vel D. eius Auditore approbanda: & citatio ſolet eſſe huiuſmodi Ad videndum concedi licentiam redeundi ad Signaturam, & ſibi inhiberi ad ſtatim, ſeu ad primam diem, & interim quandocumque, ne audeat aliquid innouare, ſub pœnis attentatorum, & alijs arbitrio Domini, & vigore iſtius citationis ſolet obtineri decretum: Facto depoſito ſcutorum quatuor, & repropoſita cauſa per eundem Prælatum, impartitus fuit licentiam redeundi ad Signaturam, cum intimatione, omni &c.

30 Vlterius Signatura concedit ſuperſeſſoriam ipſam adeunti, ab origine diei Martis, vſque, & per horam poſt meridiẽ

31 diei Iouis ſequentis: † & ſi quis auſus eſt vnquam contrauenire, Eminentiſſimus Præfectus acriter inuectus eſt cõtra attentantem, cum reuocatione geſtorum, & mediantibus alijs pœnis arbitrio eius infligendis.

32 Minus conſueuit concedi aliquod Nihil tranſeat, vel Retineatur, pro impedien dis commiſſionibus, ſine expreſſa cauſa: & ſi commiſſio eo conceſſo, & non ob-

33 ſtante † dicto Nihil tranſeat, fortè fuerit incapſata, tunc mandatur carcerari irremiſſibiliter Magiſtrũ Curſorum, qui incapſauit; cui additur etiam incapſans, ſi conſtet de eo notitiam habuiſſe.

34 Idem conſueuit euenire illis, qui obtinuerunt ab Eminentia ſua aliquam ſuperſeſſoriam, & deinde ſub banca obtinent com-

Digitized by Google

commissionem : quia Eminentissimus D. tali casu semper commissiones lacerari mandat, cum non sit æquum, quod sub fide dictæ supersessoriæ pars decipiatur.

35 In Citationibus, quæ dictim fiunt pro aliquo negocio coram D. Eminentissimo met, vigore eiusdem decreti non arctatur citatus ad comparendum, nisi adsit expressa hora, & dies pro qua citatur : & est

36 etiam alius stilus, quod stante impedimento eiusdem Eminentissimi, citationes omnes, etiam coram ipso factæ, leguntur coram

37 *D.* eius Auditore ; Et si effluxerit dies audientiæ, tunc denuo citari debet. Ordo autem informandi die martis reperitur approbatus à laudabili consuetudine, quod scilicet, ille prius informet, qui prior posuit pedes ad solium primæ ianuæ domus Domini informandi.

38 **Hanc regulam tamen non seruant DD. Aduocatus, Procurator, & Substituti fiscales, qui informant pro fisco, & in hoc hodie non est controuersia.**

39 Et quando fuit proposita causa, & dilata eius resolutio, intelligitur ad primã cum supersessoria, licet Eminentissimus *D.* propter impedimenta Prælatorum soleat humanè agendo alias supersessorias impertiri.

40 Et quia reperti fuerant aliqui malitiosi litigantes, qui partes vexabant continuis citationibus coram *D.* Præfecto, & in termino non comparebant, vt nouas inducerent vexationes : de ordine eiusdẽ Eminentissimi inoleuit alter stilus, quòd citatus duabus vicibus, si citans non compareat, talis citatus, etiam quod tertia vice reiteretur citatio cum inhibitione ad statim, non tenetur seruare d. inhibitionem, sed potest procedere ad vlteriora sine incursu attentatorum.

41 Hoc tamen limitatur, quando talis supersessoria, vel inhibitio fuit subscripta ab Eminentissimo, vel *D*omino eius Auditore.

42 Tribunal huiusmodi est tantæ authoritatis, vt si A.C. se ingerat in causa primæ instantiæ, soleat illi mandare, vt præuia reuocatione, & repositione à quocumque decreto, eam remittat ad suum Ordinarium ; sic fecit multoties, & in specie in causa Portuen. proponente R.P. *D.* Crisconio 3. Iulij 1648. vt videri potest in libro Signaturæ, qui retinetur à d. Eminentiss. *D.*meo Card. Sacchetto.

De ordine seruando circa causarum decisionem.

Artic. III.

43 *Signatura non decidit causas, sed instar supremi Principis rescribit.*

44 *Procuratores practici strictè enarrant factum in informationibus.*

45 *Commissio reuocatur quando actio est clara, & exceptio turbida.*

46 *Et quid si actio est clara, exceptio clara, & replicatio turbida?*

47 *Quidque si actio clara, exceptio clara, replicatio clara, & duplicatio turbida?*

48 *Rescripta innumerabilia conceduntur à Signatura, & quo stilo.*

49 *Signatura habet causam pro appellabili, si simpliciter rescribit pro appellatione.*
Et quid si rescribit cum clausulis suspensionis? ib.
Executio facta, vel facienda an, & quid patiatur per rescriptum Signaturæ suspensiuum. ibid.

50 *Clausula, ad vlteriorem executionem, qualiter intelligatur.*

51 *Signatura rescribens cum clausula, constito de Egidiana, quid dicatur facere.*

52 *Signatura in beneficialibus signat commissionem cum clausula, sine præiudicio litterarum apostolicarum.*

53 *Recursus simplex ad Signaturam SS. quando causet attentata.*

43 ET in eo non deciduntur causæ, sed ad instar supremi Principis rescripta fiunt in materijs iustitiæ : illaque, vt dixi, semper intelligunt ur prout de Iure.

44 Et practici, & versati Procuratores, quando causæ ibi proponuntur, in faciendis eorum informationibus, non proponunt rem ab ouo, sed strictè narrant factum, de quo agitur : & deinde si sunt rei, exceptionem claram quoad possunt.

45 Quando actio est clara, & exceptio turbida, reijcitur commissio, & petitio Porrigentis.

46 Si actio est clara, & exceptio clara, replicatio turbida, signatur commissio, & rescribitur pro porrigente.

47 Si verò actio clara, exceptio clara, replicatio clara, & duplicatio turbida, reijcitur commissio.

48 Et cum huiusmodi stilo quotidie innumerabilia rescripta conceduntur, & reijciuntur, iuxta innatam Eminentissimi

Digitized by Google

mi D. Præfecti, & *DD.* Votantium prudentiam, & integritatem.

49 Si ibi rescribitur pro apellatione simpliciter, signum est, quod absque dubio habet causam pro appellabili; si vero cū clausulis suspensiuis, puta cum facultate manutenendi quem de iure, cum clausula, Si quid exequendum, & similib. dicitur suspicasse de validitate executionis, & impeditur facienda, non autem facta retractatur, aut reuocatur, prout de prima clausula dixit *Rot. in Auenionen. attentatorū* 10. *Iunij* 1648. *coram R. P. D. Cerro in folio*.

50 Clausula, ad vlteriorem executionem, intelligitur ex eisdem, non autem ex nouis, nisi reus aliquid producendo det occasionem actori etiam producendi, vt in *Romana dotis* 1. *Iulij coram R.P.D. Ghisilerio dec.* 241. *p.* 7. *recen.*

51 Quando rescribit cum clausula, constito, vt puta de Egidiana, vel aliter, tunc dicitur inferre conditionem, & ideo requiritur, quod illa concludēter probetur, vt in *Toletana matrimonij* 1. *Feb.* 1649. *coram Eminent.ſs. Card. Corrado in fol.*

52 In beneficialibus non signat commissiones regulariter, aliter quam cum clausula, Sine præiudicio litterarum apostolicarum, etiamsi super iactationibus, vt in *Firmana Cappellæ* 28. *Aprilis* 1651. *coram R.P.D. Bichio in fol.*

53 Vnumque aduerte pro Signatura Sanctissimi, quod simplex recursus ad eam nō causabat antea attentata, vt in *d. Auenionen. attentatorū*; hodie tamen caueat, si fuit transmissa commissio vsque ad primam Sanctitatis Suæ Signaturam: & sic practicatur, vt vidi tam in Dataria, quam apud Iudices ordinarios.

De Commissionibus.

Cap. III.

De Commissionum differentia.

Artic. I.

1 *Commissiones vel tribuunt, vel excitant iurisdictionem.*

2 *Commissiones, quæ tribuunt iurisdictionem, aliæ sunt pro prima, vel secunda, vel tertia instantia.*

3 *Iudex procedens vigore commissionis iurisdictionem tribuentis, semper dicitur delegatus.*

4 *Commissiones iurisdictionem excitātes possunt quandocumque superuenire.*

5 *Iudex ordinarius per commissionem iurisdictionem excitantem, non dicitur delegatus.*

6 *Commissiones aliquæ dantur, vt delegatus procedat ad vlteriora post diffinitiuam.*

7 *Iudex post diffinitiuam non potest amplius se ingerere.*

8 *Auditores Rotæ non indigent commissione, vt possint procedere post diffinitiuam.*

9 *Iudices debent regulari à rescriptis, & clausulis in commissionibus positis.*

10 *Iurisdictio deficit iudici, quando limitationes excedit.*

11 *Commissiones, quæ loco libelli, & monitorij sunt, in quocumque iudicio deseruiunt pro prima instantia.*

12 *Iudicium executiuum mediante commissione quandoque in Rota intentatur.*

13 *Commissiones appellationum deseruiunt pro secunda, & tertia instantia.*

14 *Commissiones aliæ sunt, quæ pro executione sententiarum necessariè obsignantur.*

15 *Commissiones excitatoriæ quandonam adhibeantur.*

16 *Commissiones aliæ sunt necessariæ in sanandis nullitatibus processus.*

17 *Nullitas citationis, iurisdictionis, & mandati an sanetur etiam per Papam.*

18 *Nullitas ex defectu insinuationis, vel archiui potest tolli per commissionem.*

19 *Commissio quandoque est necessaria inter acta iudiciorum.*

20 *Commissio pro prima instantia denegatur, & quare.*

21 *Limitatur, quando aliter Signatura iudicaret, & quando.*

22 *Exempti à iurisdictione Ordinarij possunt commissionem impetrare pro prima instantia.*

23 *Commissio pro prima instantia potest obtineri, si agitur de interpretatione litterarum Apostolicarum.*

24 *Ampliatur sufficere, si narretur, licet non iustificetur.*

25 *Nullitas rescripti in Curia non datur coram Iudice commissario.*

26 *Nullitas sententiæ coram iudice appellationis non datur in Curia.*

28 *Iurisdictio delegata dignitati transit ad successorem.*

29 *Commissionem impetrans, an possit pœnitere, & quando.*

30 *Commissione quando non possit vti aduersarius inuito impetrante.*

31 *Commissionem nouam obtinere debet qui veteri vti desiderat ab aduersario obtenta.*

32 *Commissio appellantis an, & quando eo inuito prosequi possit ad appellato.*

33 *Appellans vti vollens commissione appellantis, quid facere debeat.*

34 *Signatura mandante commissionem esse com-*

mu-

munem partes acquiescere debent.

35 *Citatio ad dicendum contra commissionem qualis esse debeat.*

36 *Citatio prædicta, si nihil de nouo productum fuit, qualis esse debeat.*

37 *Commissio obtenus à Papa data non impedit processum coram iudice suo.*

38 *Citatio ad dicendum contra commissionem an necessaria, & quare.*

39 *Citatio prædicta quid etiam operari soleat.*

40 *Petita in commissione an omnia dicantur concessa.*

41 *Rescriptum, Placet de secunda parte, quid significet in Signatura.*

42 *Error in commissione super re de qua agitur, est omninò euitandus.*

43 *Commissio errata, an tribuat iurisdictionem.*

44 *Error in nomine, licet non in cognomine, quid retur in commissione.*

45 *Rescripta, quæ fieri solent à Signatura, remissiue.*

46 *Signatura gratiæ quidnam sit remissiue. Referendarij, & eorum munus, & officium, remissiue. ibid.*

47 *Iudicium non semper cum libellis, & monitorijs incipitur.*

48 *Causa aliquando per commissiones incipiuntur, & terminantur.*

1 COmmissiones aliæ tribuunt, † aliæ vero excitant iurisdictionem.

2 Illæ quę tribuunt iurisdictionem, † aliæ deseruiunt pro prima, aliæ pro secunda, & vlteriori tertia instantia: & Iudices, qui

3 procedunt illarum vigore, semper dicuntur Iudices delegati.

4 Quæ excitant iurisdictionem, † possunt in quacunque instantia superuenire, & Iudices de cætero ordinarij non dicuntur

5 delegati, sed semper remanent ordinarij, vt in *Const. 113. Pij V. & const. 71. Pauli V. de reform. Trib. Verb. tit. de A.C. §. in causis quæ ordinarie.*

6 Est alia species Commissionum, † quibus vtimur coram delegatis, pro processu ad vlteriora, post diffinitiuam, cum post

7 functum officium in nihilo † possint se ingerere, dum iam per dictam diffinitiuam omnis iurisdictio expirauerit.

Quod procedit in omnibus commissarijs, exceptis Auditoribus Rotæ † in quibus vnica commissio sufficit, vt fusè dixi *tit. de Iudice*, quando sum locutus *de Sacra Rota.*

9 Omnes Iudices † regulantur à rescriptis & restrictiuis in dd. Commissionibus appositis, quæ si excederentur, † deficeret iurisdictio.

11 Deseruiunt pro prima instantia, † illæ, quæ succedunt loco libelli, seu monitorij in quocunque genere iudiciorum, siue summus in ordinario, siue summario, siue executiuo; quoniam, & hic vltimus † quandoque mediante Commissione, intentatur in Rota, vt puta cum facultatibus A.C. vel Gubernatoris, vel Vicarij, in quibus ipsi solent procedere executiue.

13 Deseruiunt † pro secunda, & tertia Commissiones appellationum, & postea succedunt illæ, quæ obtignantur pro executione sententiarum necessariæ.

15 Excitatoriæ adhibentur, † quando dubitatur de iurisdictione Iudicis ordinarij, ad tollendum scrupula, & disputationes, quæ non alterant iurisdictionem.

Quandoque etiam sunt necessariæ aliæ 16 Commissiones † in medendis, & sanandis nullitatibus alicuius processus: in quo tamen est aduertendum, quod nullitates citationis, iurisdictionis, & mandati, nun-

17 quam neque † ab ipso Papa sanantur, nisi vel fuerit adimpletum per æquipollens, vel alia subsit vrgentissima causa: quod sanè nunquam audiui practicatum.

Et quia quandoque proceditur vigore alicuius instrumenti, vel non, insinuati, vel non archiuiati, vel vigore alicuius Apoce-

18 non archiuiatæ; & † sic vt tollatur nullitas, tunc quoque dicitur necessaria Commissio sanatoria.

Prout etiam inter acta iudiciorum,

19 quandoque est necessaria † aut vnio, vel auocatio causarum, vel subrogatoria, aut similis, de his quoque differemus.

Ne autem pauperes debitores propter rigorem Creditorum impulsi careant misericordia, *de dilationibus moratorijs, cap. Odoardus, & septuagenaria, verbum habebimus.*

Sed aduertendum est, quod qui vellet incipere iudicium per Commissionem in prima instantia, vbi nullum subest priuilegium, illam † non obtineret obstante

20 *Concil. cap. causa omnes*: limitaretur tamen, quando ex iusta causa, id esse faciendum

21 † Signatura iudicasset, parte audita, vel saltem citata, & intimata.

Absolute hoc fallit quando eam peteret † exemptus à iurisdictione ordinarij,

22 & S. Sedi Apostolicæ immediatè subiectus vt sunt plures regulares, sub patrocinio S. Sedis in priuilegijs suscepti, inter quos sunt in specie Cistercienses, de quibus testatur *Rota in Gandauen. exceptionis 10. Maij 1647. coram R.P.D. Celso apud Dunam par. 9. fol. 390. & in Posnanien. Abbatiæ 1. Iulij eiusdem anni, coram eodem in fol.*

Idem eueniret, & obtinebitur, etiam

23 in prima instantia, † vbi agitur de interpretatione literarum Apostolicarum, vel illa-

Digitized by Google

illarum reſeruatione, & ſufficit quod nar-
24 retur, † licet non iuſtificetur, vt dixi ſupra *tit. de Iuriſdictione*.

Nec in Curia datur de nullitate reſcripti † coram Iudice, cui fuit directa com-
25 26 miſſio; nec poſt eius ſententiam † coram Iudice appellationis: quia cum ſit facilis
27 aditus ad Principem † debet talem obreptionem deducere in Signatura, vt dixit *Rot. in Cæſarauguſtana iuriſdictionis de Magera 3. Iulij 1623. coram Vbaldo in fol.*

Et ſi delegetur alicui dignitati, iuriſdi-
28 ctio † illius tranſit ad ſucceſſorum, *c. quoniam Abbas, de offic. deleg.* & dixit *Rot. in Bonaien. de Sanonantijs 17. Martij 1599. coram Millino*.

29 Impetrans Commiſſionem † poteſt pœnitere ante citationem ad dicendum contra ipſam, & ea non vti, nec aduerſarius
30 poteſt † illa vti inuito impetrante, *Rot. in Romana pecuniaria de Guicciardinis 19. Nouemb. 1610. coram b. m. Pirouano deciſ. 317. p. 1. recent. & Marcheſ. p. 1. fol. 172.* & qui
31 vult vti, debet obtinere † aliam Commiſſionem, quam videbis infra, poſt primam Commiſſionem appellationis, cum quæ faciet primam communem, & preuenire cum citatione ad dicendum contra Com-
32 miſſionem † tunc enim, etiam inuito appellante proſequi poterit, & non alias: tuneque docebit de ſua intentione
33 commiſſionem communem facere velle, vt quotidie practicatur in Curia; quia
34 tunc prævalet auctoritas Signaturæ, † & ipſa mandante, partes acquieſcunt.

Citatio ad dicendum contra Commiſ-
35 ſionem debet eſſe ſpecifica, nec ſufficit apposita in terminis ſuſtantialibus. Sed dic,
36 quod ſufficit iſta † quando nihil de nouo productum fuit, prout de his ſcripſit *D. Vbert. de citat. ordinat. par. 3. formul. 1. fol. 98.*

Commiſſio à Papa oretenùs data, non
37 † impedit proceſſum coram Iudice ſuo; *Seraf. dec. 1155.*

38 Et talis citatio † eſt omnino neceſſaria ad firmandam iuriſdictionem, *Caſſad. dec. 7 de appell. Cæſar de Graſſis deciſ. 1. de reſtit. ſpoliat.*

39 Saluatur tamen ex ea, quæ ſeruatur in terminis ſubſtantialibus. *Tiber. Saluſt. lib. 2. fol. 281. ex Rota coram Sacrato in Bracaren. de Granfeis 19. Nouembris 1602.*

40 Et omnia petita in Commiſſione † dicuntur conceſſa, niſi reperiantur cancellata, vel reſtricta, *Stafil. de litt. iuſt. cap. 2. fol. 270. Rot. deciſ. 1. de reſcript. in antiq. & dec. 9. de reſcript. in nou.* Quando Signatura dice-
41 ret Placet de ſecunda parte, † illa ſecunda pars dicitur commiſſa, *Abb. in c. 2. num. 2. circa fin. de tregua, & pace*.

Cauendum eſt ſummopere non errare
42 in commiſſione: † puta dicere, de & ſuper Eccleſia Parochiali, ſi illa eſt ſimplex be-
43 neficium, † quia ſi erratur, non tribuit iuriſdictionem *arg. cap. P. & G. de offic. deleg.* ſed contrarium deciditur per *Staphil. de modo, & form. prouid. Dignitat. abſque fructu num. 2. fol. 99.*

Idemque eueniet dubiũ, ſi errabitur in
44 nomine, & non fuerit erratum in cognomine, *Stafil. vbi ſupra fol. 344. nu. 4. Rot. dec. 16. de reſcript. in nou.*

Quæ ſufficiant pro aliquali inſtructione, & ordine ſcribendi, quia onus diffe-
45 rendi de reſcriptis, † relinquo Excellenti D. Aduocato Scipioni Santronchetto nobili Auenionenſi amiciſſimo meo, à quo etiam maiora ſperari poterũt, ob ingenij præſtantiam, & laborum aſſiduitatem.

Sicuti neque eſt meum hodie agere de Illuſtriſſimis Referendarijs, qui Commiſſiones pròponunt, quoniam de ipſis egit
46 *Marcheſanus p. 1. cap. 1.* † Nec minus in ſpecie de Signatura gratiæ, quia idem de ea egit *cad. p. 1. cap. 2.*

Afferam tamen aliquas Commiſſiones neceſſarias verſantibus in foro, quia non
47 ſemper † iudicia cum libellis, & monitorijs incipiuntur, ſed ſæpè euenire ſolet, vt
48 cauſæ à Commiſſionibus † oriantur, proſequantur, & terminentur.

De formulis Commiſſionum.

Artic. II.

49 *Debitor aliquando præindicat creditori committendo cauſam in Rota.*

50 *Commiſſio procedendi cum facultatibus A. C. quando detur Auditori Rotæ.*

51 *Formula commiſſionis, vt Rotæ Auditor poſſit procedere, ſicuti A. C. &c.*

52 *Commiſſio an poſſit obtineri, vt plura vnica diſputatione terminentur.*

53 *Declara tunc eſſe apponendas clauſulas, & quas.*

54 *Commiſſio eſt neceſſaria in Rota ſuper iudicio adipiſcendæ.*

55 *Formula commiſſionis ſuper iudicio adipiſcendæ.*

56 *Formula commiſſionum ad iudicia adipiſcenda, vnde habeatur.*

57 *Formula commiſſionis in poſſeſſorio retinendæ.*

58 *Formula commiſſionis in iudicio recuperandæ.*

59 *Formula commiſſionis in iudicio ordinario.*

60 *Formula commiſsionis in Saluiano.*
61 *Immiſſus propria authoritate, an poſsit vendere pignus.*
62 *Pignus an, & quomodo vendi poſsit ab immiſſo propria authoritate.*
63 *Formula commiſsionis, qua vtimur poſt commiſsiones primæ inſtantiæ.*
64 *Formula commiſsionis ſuper iactationibus.*
65 *Verba, moleſtare, vel perturbare, non ponuntur in commiſſione ſuper iactationibus.*
66 *Verba prædicta ponuntur, quando deſideratur cauſa ſuper petitorio committi.*
67 *Clauſula, vna cũ toto negotio principali, quando ponatur in commiſſione ſuper iactationibus.*
68 *Commiſſio ſuper iactationibus qualiter etiam conficiatur, remiſſiuè.*
69 *Formula commiſſionis cum clauſula, appellatione remota.*
70 *Formula commiſſionis reſtitutionis in integrum.*
71 *Formula commiſsionis aduerſus aditionem hæreditatis damnoſæ, vnde haberi poſsit.*
72 *Formula commiſsionis aduerſus lapſum fatalium, vndè haberi poſsit.*
73 *Formula commiſsionis aduerſus venditiones iniuſtas, vnde haberi poſsit.*
74 *Formula conficiendi commiſsiones, breuiter ponitur.*
75 *Reformatoria inſeruit pro executione ſententiarum.*
76 *Formula commiſsionis vnionum cauſarum.*
77 *Formula commiſsionis ſuper aliqua diſcuſsione, vndè habeatur.*
78 *Formula commiſsionis auocatoriæ cauſarum propter priuilegia.*
79 *Formula commiſsionis abſolutionis ad effectũ agendi.*
80 *Abſolutio ad effectum agendi coram Ordinarijs, ſub qua forma petì poſsit.*
81 *Formulam abſolutionis ad effectum agendi, ſicut extendunt Notarij Vicarij Vrbis.*
82 *Formula commiſsionis aperitionis oris.*
83 *Reſcriptum commiſsioni aperitionis oris à SS. D. Innocentio X.*
84 *Commiſsiones aliæ ſunt deſeruientes pro ſecunda, & tertia inſtantia.*
85 *Formula commiſsionis appellationis in Curia.*
86 *Commiſsio appellationis in Curia incapſari debet, & vbi.*
87 *Commiſsio debet à Procuratore nomine proprio attergari.*
88 *Commiſsio debet referendariari à quo, & quando.*
89 *Commiſsio quando legatur à reuiſore, & expediatur, & ſignetur, & vbi.*
90 *Commiſsio reuiſa, & ſignata defertur ad Præfectum Signaturæ, & à quo.*
91 *Commiſsio qualiter ſignetur à Signaturæ Præfecto.*
92 *Commiſsio ſignata à Præfecto cui conſignetur, & à quo.*
93 *Commiſsio quando, & per quem deferatur ad Regentem Cancellariæ.*
94 *Commiſsio quomodo ſignetur per Regentem Cancellariæ.*
95 *Regens Cancellariæ ponit nomen Iudicis in Commiſsione.*

ET quia proceſſi cum diſtinctione Iudiciorum, proſequendo ab inuerſo ponemus primo commiſſionem, quæ contingere poteſt, quando reus ad euitandã viam executiuam, cum aliqua inuentione
49 † fecit committere cauſam in Rota, ad præiudicandum creditori: tunc enim creditor adeundo Signaturam, ſiue agatur de obligatione Camerali, ad ſui fauorem, ſiue de alio proceſſu executiuo ſpe-
50 ctante ad A. C. procurabit committi R.P.*D.* Auditori, vt procedat cum facultatibus d. A. C. & Commiſſio poterit eſſe huiuſmodi.

Romana.

51 BEATISSIME PATER, Antonius Ruſtrus in præinſerta pro Oratore nominatus debitor Octauiæ Bedeſchæ Sanctitatis veſtræ Oratricis, in notabili pecuniarum ſumma excedente ſcuta quingenta, partim occaſione legati ſibi facti à quodam Titio in vltimo teſtamento, cum quo deceſſit, & partim vigore obligationis cameralis, ad præiudicandum Oratori, extorſit committi cauſam iactationis, & iactationum R.P.*D.* Veroſpio Sac. Palatij Veſtri Auditori, & ab eodem extorſit Inhibitionem, cuius vigore dicta Oratrix impeditur procedere coram A.C. pro conſecutione ſui crediti. Et quia Pater Sancte, eidem Oratrici valde intereſt ad litis finẽ peruenire, & viæ executiuæ præiudicari non debet: Ideo humiliter ſupplicat Sanctitati Veſtrę, quatenus d. R.P.D. Veroſpio committere, & mandare dignetur, vt in cauſa, & cauſis prædictis procedat, perinde, ac ſi præinſerta ſignata fuiſſet cum facultatibus Auditoris Cameræ, & procedendi cum clauſula, quam, & quas, prout in prima: præmiſsis, necnon conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ſtilo Palatij, & Curiæ, cæteriſque contrarijs quibuſcumque non obſtantibus, ſtatum, &c. pro plenè, & ſufficienter expreſsis haben. &c.

Si vero non eſſet commiſſa cauſa à parte aduerſa, & credita, quæ debes conſequi

re-

Digitized by Google

requirant disputationem, & desideras, quod omnia vnica disputatione terminen
52 tur; † poteris in prima instantia obtinere commissionem in Rota, cum eisdem clausulis: sed tunc debes aduertere apponere
53 ista verba. † Dignetur igitur causam, & causas consecutionis, & solutionis dictarum pecuniarum, ac quam, & quas &c. ac relaxationis mandati, & mandatorum desuper necessarij, & opportuni, vnà cum omnibus, & singulis emergen. dependen. annexis, & connexis, cum facultatibus Auditoris Cameræ alicui Sac. Palatij vestri Auditori, seu Locumtenenti committere, & mandare, audien. cognoscen. & executiue deciden. ac fine debito terminan. cum potestate citandi, & inhibendi, quos, quibus, & quoties opus fuerit, mandata executiua decernendi, & relaxandi, aliaq; omnia, & singula faciendi, dicendi, & gerendi, & exercendi in præmissis, & circa ea quomodolibet necessaria, & opportuna: premissis &c.

Commissionem in iudicio ordinario registrabimus infra et tunc afferemus necessarias in summaria altercatione.

De Commissione in iudicio adipiscendæ.

54 IN hoc iudicio si velis ius tuum consequi in Rota, † est tibi necessaria commissio similis infrascriptæ.

Æsina.

55 BEATISSIME PATER, Io. Baptista senior de Castellis in vltimo testamento, cum quo decessit, hæredes sibi vniuersales instituit Petrum, & Ioseph um eius filios, illisque cum arctissima prohibitione alienationis bonorum, substituit filios masculos eiusdem Petri per fideicommissum perpetuum fauore agnationis perpetuandum. Post obitum testatoris, mortui sunt etiam dictus Ioseph, & Petrus, dictumque fideicommissum purificatum reperitur in fauorem Io. Baptistæ Castelli iunioris Sanctitatis Vestræ Oratoris, filij d. Petri. Et quia plura bona de fideicommisso suppositia reperiuntur occupata partim a Titio, & partim à Sempronio, & Oratori valde interest via iuris ad eorumdem bonorum immissionem deuenire, & tale beneficium breuioribus disputationibus consequi: Ideo humiliter supplicat Sanctitati Vestræ, quatenus causam, & causas immissionis, & immissionum vigore legis finalis, C. de Edicto Diui Adriani tollendo, ac quam, & quas &c. contra prædictos Titium, & Sempronium, ac alios quoscumque illicitos detentores, & occupatores habet, & mouet, habereque, & mouere vult, & intendit, vnà cum omnibus, & singulis dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis, alicui Sac. Palatij vestri Auditori, vel Locumtenenti; attento quod bona, de quibus agitur, excedunt valorem scutorum mille monetæ Romanæ; committere, & mandare dignetur, cum potestate citandi, & inhibendi, in Curia, & extra, quos, quibus, & quoties opus fuerit, aliaq; omnia, & singula faciendi, dicendi, gerendi, & exercendi, in præmissis, & circa ea, quomodolibet necessaria, & opportuna; præmissis, necnon constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, stilo Palatij, & Curiæ, cæteris que contrarijs quibuscunq; non obstantibus, statum &c. pro plene haben. &c.

56 Ex ista commissione † poteris habere formulam ad omnia alia iudicia Adipiscendæ.

De Commissione in possessorio Retinendæ.

57 BEATISSIME PATER. Virginia Colotia Sanctitatis Vestræ Oratrix reperitur in pacifica, & quieta possessione tutelæ, & curæ Annæ Mariæ Amatoriæ natæ ex se, & quondã Attilio Amatorio eius marito. Et quia molestatur in dicto exercitio tutelæ, & curæ à Carolo Amatorio eius Cognato, & Oratrici valde interest via iuris manutentionem dictæ tutelæ, & curæ, & eius exercitij celerrime consequi, ob innumeras expensas, quas ex causa d. litis indebitè sustinet: ideo humiliter supplicat Sactitati Vestræ, quatenus causam, & causas, manutentionis, & manutentionum, ac quam, & quas, &c. vna cum omnibus, & singulis incidentibus, dependentibus, annexis, & connexis, alicui Sac. Palatij vestri Auditori, cognoscendi, decidendi, fineque debito simpliciter, & summariè terminandi committere, & mandare dignetur, cum potestate citandi, & inhibendi, in Curia, & extra, quos, quibus, & quoties opus fuerit, aliaque omnia, & singula, faciendi, dicendi, gerendi, & exercendi, in præmissis, & circa ea, quomodolibet necessaria, vel opportuna, præmissis &c.

De Commiſſione in iudicio recuperandæ.

58 BEATISSIME PATER, Canonicus Alexander, & Nicolaus de Colinis de Æſio, Sanctitatis veſtræ Oratores, fuerunt ſpoliati à Virginia Colina de prędio ſito in pertinentijs Æſij prope molendinum &c. iuxta &c. Et quia amicabiliter requiſita, à dicto ſpolio non curat recedere, & Oratoribus valde intereſt ad reintegrationem eorum prædij excedentis valorem ſcutorum quingentorum monetæ Romanæ deuenire: Ideò humiliter ſupplicant Sanctitati Veſtræ quatenus cauſam, & cauſas, reintegrationis, & reintegrationum dicti prædij, ac quã, & quas &c. Oratores habent, & mouent, habereque, & mouere volunt, & intendunt contra præfatam Virginiam, & omnes alios ſpoliatores, vna cum omnibus, & ſingulis dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis, alicui Sac. Palatij veſtri Auditori, audien. cognoſcen. deciden. fineque debito terminan. committere, & mandare, cum poteſtate citandi, & inhibendi in Cur. & extra, quos, quibus, & quoties opus fuerit, aliaque omnia & ſingula faciendi, dicendi, gerendi, & exercendi, in præmiſſis, & circa ea, quæ quomodolibet neceſſaria fuerint, vel opportuna, præmiſſis nec non conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ſtilo Palatij, & Curiæ, cæteriſque contrarijs quibuſcunque non obſtantibus, ſtatum &c. pro plene haben. &c.

De Commiſſione in iudicio Ordinario.

Maceraten.

59 BEATISSIME PATER, Io. Maria Nellus Aduocatus Maceratæ, Sãctitatis Veſtræ Orator, mutuauit ſcuta mille auri in auro ſtamparum Carolo Capilupo, ſub pactis, & conuentionibus, de quibus in Inſtrumento inter partes ſolemniter celebrato. Verum quia d. debitor pluries amicabiliter requiſitus, diſtulit, & differt ad debitam reſtitutionem deuenire; ideo humiliter ſupplicat Sanctitati Veſtræ, quatenus cauſam, & cauſas dicti mutui, ac debitæ reſtitutionis, ac quam, & quas &c. vna cum omnibus, & ſingulis ſuis incidentibus, dependentibus, annexis, connexis, totoq; negocio principali, alicui Sac. Palatij veſtri Auditori, audien. cognoſcen. fineque debito, prout iuris fuerit terminan. committere, & mandare dignetur cum poteſtate citandi, & inhibendi, quos, quibus, & quoties opus fuerit, &c. aliaque omnia, &c.

Et ſequere alias clauſulas ſupra in alijs Commiſſionibus regiſtratas.

De Commiſſione in Saluiano.

Senogallien.

60 BEATISSIME PATER, Camillus Spaccaloſſus de Corinaldo, Sanctitatis Veſtræ Orator, Creditor Franciſci occaſione fructuum annui cenſus ſcutorum quinquaginta impoſiti ſuper vna domo, ſita in eodem loco Corinaldi iuxta &c. detenta, & occupata à Siluerio, ex quo ob fructus ſibi debitos à dicto ſuo debitore, cogitur experiri iudicium Saluiani contra dictum Siluerium dictæ domus occupatorem. Et quia fortaſſe ob prętęſiones aduerſarij, coram Iudice ordinario, lis in longum protraheretur, & Oratori valde intereſt ad immiſſionem quanto citiùs deuenire. Propterea humiliter ſupplicat Sãctitati Veſtræ, quatenus cauſam; & cauſas, immiſſionis, & immiſſionum ad dictam domum, in iudicio vtilis Saluiani interdicti ad illam retinendã, donec, & quouſque Oratori fuerit ſatisfactum de fructibus decurſis d. cenſus, & de alijs ſuis loco, & tempore decurrendis, ac quam, & quas Orator contra dictum, & omnes alios occupatores, habet, & mouet, & habere vult, & intendit, vna cum omnibus, & ſingulis incidentibus, emergentibus, annexis, & connexis, attento quod agitur de annuo redditu ſcutorum quinquaginta monetæ ex cauſa cenſus ſcutorum octingẽtorum in ſorte principali, alicui Sac. Palatij veſtri Auditori, vel Locumtenenti, audien. cognoſcen. deciden. fineque debito ſummarie, ſimpliciter, & prout in beneficialibus terminan. committere, & mandare dignetur; cum poteſtate prædictum, & alios occupatores citandi, & eiſdem inhibendi, toties, quoties opus fuerit, in Curia, & extra, aliaque omnia, & ſingula faciendi, dicendi, gerendi, & exercendi, in præmiſſis, & circa ea, quomodolibet neceſſaria, & opportor-

Digitized by Google

portuna, prȩmiſſis necnon &c.

In hoc iudicio ſæpius euenire conſueuit, quod ille qui obtinuit immiſſionem, ſit creditor tantæ ſummæ, vt etiam ſi poſſideat per decem annos, ſit difficile, quod poſſit conſequi integram ſatisfactionem.

Hoc caſu, quia immiſſus propria au-
61 thoritate, non † poteſt vendere pignus, quod retinet ad ſui ſatisfactionem, debet
62 † adire Signaturam Sanctiſſimi, & ab ea obtinere facultatem alienandi, *Rota in Romana Dotis 10. Decembris 1632. coram b.m. Pirouano deciſ. 161. p. 6. recen.*

Commiſſio ſolita, qua vti conſueuerunt, † eſt intra poſt commiſſiones primę
63 inſtantiæ.

De Commiſſione ſuper iactationibus.

HÆc Commiſſio eſt vſitatiſſima, & quotidie volitat per fȯrum: ideo, licet forſtaſſe ſit nota, nihilominus dabo tibi formulam ex Marcheſano.

Æſina.

64 BEATISSIME PATER, licet Hector Colotius Sanctitatis Veſtræ Orator, à multis annis fuerit, & ſit in pacifica poſſeſſione vnius vineæ cum domo, pictu ris egregijs famoſorum pictorum Ioannis Equitis Lanfranchi, & Andreæ Pellegrini de Sacchis depicta, ſita in pertinentijs Æſij in loco nuncupato Lo ſtauiano, iuxta &c. & ſuper ea à nemine debuiſſet, vel deberet moleſtari, perturbari, aut inquietari: quia nihilominus quidam Michael Angelus Maſſuccius ipſum Hectoré Oratorem nolle ſinere poſſidere ſe iactat, & vociferat, contra omne debitum iuris, & valde intereſt Oratori, quanto citius via iuris ſe à prȩmiſſis iactationibus. & vociferationibus eximere, & liberare. Ideo humiliter ſupplicat Sanctitati Veſtræ, quatenus cautam, & cauſas moleſtationis, & moleſtationum, iactationis, & iactationum, vociferationis, & vociferationum, alicui Sac. Palatij veſtri Auditori, vel Locumtenenti, audiendas, cognoſcendas, & decidendas, fineque debito terminandas committere, & mandare dignetur, cum poteſtate citandi, & inhibendi, quos, quibus, et quoties opus fuerit, aliaque omnia etc. vt ſupra, necnon aduerſarijs præfatis, perpetuum ſilentium imponendi, prout de iure; prȩmiſſis.

Eſt aduertendum, quod in iſta Com-
65 miſſione non ponuntur verba † moleſtare, vel perturbare ſe iactat, quia iſta concer-
66 nerent petitorium: † ponuntur tamen, quando, etiam ſuper petitorio cauſa deſideratur committi.

67 Idem eſt cogitandum † de clauſula, vna cum toto negocio principali.

Reliqua circa iſtam commiſſionem,
68 poſſunt † videri apud *Marcheſ. de commiſſ. iactation. p. 3. §. 2. fol. 352.*

Commiſſio cum clauſula, appellatione remota.

Romana.

69 BEATISSIME PATER, deceſſit anno præterito Titius Balleonus abſque aliquo teſtamento, relictis in eius hæreditate pluribus ſtabilibus, mobilibus, et ſemouentibus. Et quia Sempronius, Titius, et alii eius creditores, vel proximiores in gradu etc. agunt coram diuerſis Iudicibus Romanæ Curię pro conſequendis eorum creditis, vel cum ſint ſanguine coniuncti, lites inter eos dirimendæ veniant quanto citius, ne odia nutriantur etc. et laboribus, et expenſis, quæ in diminutione bonorum, et creditorum damnum, ac maximum illorum detrimentū, vel hæreditatis tendunt, ex quibus poſtea non aderit congrua ſatisfactio pro creditoribus: ideo humiliter ſupplicant Sanctitati Veſtræ, quatenus cauſam, et cauſas, ac quam, et quas etc. cum ſuis omnibus, et ſingulis incidentibus etc. vel quatenus etc. prævia auocatione cauſæ, et cauſarum huiuſmodi à quouis Romanæ Curiæ Iudice, quacumque authoritate, etiam delegata fungente, eas alicui Sac. Palatij veſtri Apoſtolici Auditori, vel Locumtenenti, aut A. C. cum voto duorum Locumtenentium, aut etiam alicui S. V. bene viſo cum voto Rotæ committere, et mandare dignetur ſummariè; ſimpliciter, et de plano, ſola facti veritate inſpecta, ac omni, et quàcunque appellatione, reclamatione, recuſatione, et reſtitutione in integrum remotis, cum poteſtate citandi, et inhibendi etc.

Com-

Digitized by Google

Commissio restitutionis in integrum, quæ licet detur post sententias, tamen primam in instantiam videtur inspicere.

Romana.

70 BEATISSIME PATER. Vertente lite coram A.C. in prima instantia inter Sanctitatis Vestræ oratorem Io. Baptistam Ciosium absentem à Curia, & Io. Baptistã Borellam Aduersarium præsentem de, & super &c. Placuit dicto A. C. Sanctitatis Vestræ Oratorem condemnare ad soluendum d. Aduersario scuta centum, & Procurator Oratoris neglexit infra legitima tempora appellare. Dignètur itaq; S. V. causam, & causas appellationis, & appellationum, tempore quo Oratori permissũ fuit, interpositæ, & interpositarum, necnon nullitatis, & nullitatum, ex tribus iniquitatis, & notoriæ iniustitiæ, ac gratiosæ restitutionis in integrum, artento quod negligentia Procuratoris principali obesse non debet, ac quam, & quas &c. vna cum omnibus & singulis incidenannexis, connexis, totoque negocio principali, alicui Sac. Palatij Vestri Auditori, summariè prout in beneficialibus, committere, & mandare dignetur, & ipsum Oratorem ad appellandum, prouocandũ, & dicendum de nullitate, admittat, perinde ac si duraret tempus legitimum ad appellandum, aliaque omnia, & singula faciat, gerat, & exequatur, in præmissis, & circa ea, quomodolibet necessaria, vel opportuna, cum potestate citandi, & inhibendi &c. contradictores, & rebelles &c. ac Oratorem ante omnia ex clausula saltẽ generali, si qua mihi &c. cęteraque omnia &c. Aduersus præiudicialia in primis, & ante omnia restituendi, plenarie reponendi, & reintegrandi, cæteraque omnia faciendi &c.

Ex ista commissione mutatis mutandis
71 poterit haberi formula aduersus aditio-
72 nem hæreditatis damnosæ; † aduersus
73 lapsum fatalium, † aduersus venditiones iniustas, et in alijs casibus: potest enim faciliter compendiari factulum in princi-
74 pio commissionis, † deinde peti, vt Papa committat causam restitutionis, et deinde apponi clausulæ, quas superius obseruauimus.

Non possum omittere Reformatoriã,
75 quia hac etiam † vtimur pro executione sententiarum, quando pręinserta fuit extorta dolosè, quæ tamen videbitur infra, nunc enim datur

Alia Commissio Vnionis causarum.

Romana.

76 BEATISSIME PATER. Annis præteritis defunctus est Ludouicus Grignanus librorum Impressor, suo vltimo condiio testamento, in quo hæredem sibi instituit vniuersalem Claudiam eius germanã sororem; et quia insurrexerũt multi illius asserti creditores, quidam coram A. C. alij coram Vrbis Gubernatore, alii in Tribunali Creaturæ Vestrę Cardinalis Vicarij, alij vero in Curia Capitolina, et alij forsan in alijs Tribunalibus, in maximum creditorum, et hæreditatis detrimentum: adeo vt Oratrix hęres illius cum beneficio legis, et inuentarij, tot in Tribunalibus vocata non possit tot sumptus sustinere, iura tueri, et hæreditatem defendere; istante præcipuè numero scripturarum, quæ in forma probanti coram vnoquoque Iudice sunt producendæ. Quia vero valde eidem interest non vexari coram tot diuersis Iudicibus pro eadem re, et causa; ideo supplicat humiliter S. V, quatenus præuia auocatione causæ, et causarum huiusmodi, occasione dictæ hæreditatis coram quibusuis Romanæ Curiæ Iudicibus pendentium, in statu, et terminis, in quibus vnaquæque illarum reperitur, omnes ad se auocare, illasque sic auocatas, et insimul vnitas, alicui Romanæ Curiæ Iudici ordinario, committere, et mandare dignetur, audien. cognoscen. deciden. fineque debito terminan. summarie, omni et quacumque appellatione remota, cum suis inciden. dependen. annexis, et connexis, totoque negocio principali, ac quam, et quas etc. cum potestate citandi etc. Priuilegijs, et indultis prędictis Tribunalibus, vel vnicuique personæ, vel loco concessis, etiam in corpore iuris clausis, legibus quoque, statutis Vrbis, etiam iuramento vallatis, cæterisque contrarijs, necnon constitutionibus, et ordinationibus Apostolicis, stilo Palatij, et Curiæ, cęterisque contrarijs quibuscunque non obstan. statum etc. pro plene, et sufficienter expressis haben.

Si venerit casus alicuius discussionis
77 † poterimus vti eadem commissione, mutatis facto, et alijs secundum contingentiam.

Cein-

Comissio Auocatoria causarum propter priuilegia.

Spoletana.

78 BEATISSIME PATER. Cum quidam A. pretenderet se creditorem q. h. Regni à multis annis elapsis, non tamen vigore obligationis Camerar. (vel ius super domo prædia, & similibus) cæpit molestare C. & D.S.V. Oratorem, eius hæredes, cum beneficio legis, & inuentarij in pupillari ætate constitutos &c. (siue minores) coram Iudice de partibus, non minus nulliter, quàm iniustè. Verum quia ex priuilegio in corpore iuris clauso, & vigore legis vnicæ Oratores trahunt, & non trahuntur extra Prouinciam (seu ob aduersarij potentiam) in partibus litigare perhorrescunt, vbi iustitiæ complementum non sperant consequi, prout iurare parati sunt, & quatenus opus sit, etiam iurant: Ideo supplicant humiliter S. V. quatenus præuia auocatione &c. causam, & causas prædictas ad A.C. remittere, & quatenus opus sit committere, & mandare dignetur, audiendas etc. cum potestate etc. vt supra etc.

Commissio absolutionis ad effectum agendi.

Æsina.

79 BEATISSIME PATER. Dominicus Capucius S. V. Orator, sub die etc. mensis etc. anni etc. per acta Io. Camilli Spaccalossi Notarij publici de Corinaldo permutauit prædium rubrorum etc. situm in territorio etc. iuxta etc. cum Lelio etc. qui eidem dedit aliud prædium rubrorũ etc. situm in territorio etc. iuxta etc. prout ex instrumento rogato d. die etc. cui S.V. relatio haberi placeat, cum omnibus suis qualitatibus, perinde ac si præsentibus de verbo ad verbum insereretur. Sed quia d. Orator se valde læsum in d. permutatione cognoscit, cum multo maioris valoris sit prædium ab Oratore traditum, nec æquitas, vel ius patiantur, quod cum tanta Oratoris iactura eius Aduersarius locupletetur, ideoque cupiens via iuris ad rescissionem prædicti contractus deuenire. Sed quia in eodem d. Orator iurauit nullam petere absolutionem, seu relaxationem à iuramento, seu iuramentis ex quauis causa, et occasione cogitata, vel non cogitata, ac deinceps præstandis, asserauit etiam se esse maiorem viginti annorum, cum non esset, et postea in fine contractus generaliter de adimplendo, et obseruando omnia in eo contenta, cum a iis amplissimis clausulis, et renunciationibus, vt ex eo apparet. Et quia etiam obstant Oratori dicta iuramenta, quæ non debent esse vinculum iniquitatis, nec minus impeditiua, ne suæ lesionem, vel aduersarij dolum d. Orator iure medio detegere possit coram aliquo ex Iudicibus Rom. Curiæ: ideo supplicat S. V. quatenus ipsum specialibus fauoribus, et gratijs prosequendo dignetur rescribere alicui Iudici ordinario Vestræ Rom. Cur. quatenus eundem Oratorem in primis, et ante omnia absoluat à iuramento desuper ab ipso præstito, etiam de non petenda absolutione, et deinde sic ab illo eodem absoluto, ad effectum agẽdi, et excipiendi relaxet omnia supradicta iuramenta prænarrata, ac in d. instrumento appositа directè vel indirectè, et virtualiter, et intellectualiter, vel extensiue; adeoquod illis non obstantibus iure medio, absque vllo periurij reatu agere possit, cum potestate citandi etc. contradictores, et rebelles quoscumque, seruata forma S. Concilij Tridentini, grauandi, et reaggrauãdi, inuocato quatenus opus sit auxilio brachij secularis, cum clausula, etiam quam, et quas etc. ac cum toto negocio principali, et omnibus suis incidentibus etc. et cum facultate vlterius cõtractum prædictum, cum omnibus secutis annullandi, et reuocandi, cæteraque omnia etc. præmissis, necnon constitutionibus etc. statum etc.

80 Et hac formula commissionis possunt vti petentes absolutionem huiusmodi ab Ordinarijs, quia est ampla, et necessaria,
81 et præcipue Romæ, † vbi Notarij Tribunalis Eminentiss. D. Vicarij nimis sicce illas extendunt.

Commissio aperitionis oris.

Romana.

82 BEATISSIME PATER. Cum Consules et Camerarius Vniuersitatis Cæmentariorum Vrbis pretenderent vigore cap. 23. eorum statuti, et additionis illius cogere omnes, et singulos Caputmagistros, Magistros, et Famulos d. artis ad plura centenaria hominum ascendentes, ad se subijciendum examini, et se matriculandum, et pro d. matricula soluendum certã pecuniarum summam, fuit desuper per vni-

vniuersos homines [illegible]etis non matriculatos introductum iudicium in prima instantia coram Vestro Vrbis Senatore: et dum super meritis causę disputabatur,dd. Consules, et Camerarius, exhibuerunt Breue prænsertum tibi ipsis concessum à Prædecessore S. V. confirmatorium statutorum,nunquam vsu receptum, allegantes eius vigore ad vlteriora,quoad petita per Oratores procedi non posse,nec aliter quam, prout in d.statuto, & additione, posse iudicari. Quibus per d. Senatorem consideratis,dd. Oratores pro aperitione oris ad S.V. aduersus d.Breue, & clausulas, & earum quamcumque in illo contentas remisit. Quia vero P.S. in hac parte dictum statutum, & asserta additio, nunquam fuerunt in vsu, & illius dispositioni obstat concordia inter partes inita, & per S.Mem.Clementem, & Vrbanum VIII. Prædecessores S.V. in forma specifica confirmata, & obstat etiam statutum Vrbis cap.43.S.cassanus lib. 3. et quod si ponatur in vsu, aufertur multis centenarijs pauperum occasio alendi se,et pauperes eorum familias. Propterea omnes dicti non matriculati humiliter supplicant S.V.cupientes eorum optima iura via iuris experiri, et ab oneribus, quæ ipsis cõminantur,quanto citius se eximere, et liberare, quatenus prævia oris aperitione aduersus dd.clausulas, ac reductione supra inserti Breuis ad viam iuris, prędictis Breue, et eius clausulis minime obstantibus,dicem. D.Senatori committere,et mãdare dignetur, vt in causa, et causis huiusmodi iustitia mediante ad vlteriora procedat, perinde ac si prænsertæ clausulæ non emanassent,et Breue concessum foret cum clausula, Prout de iure: cæteraq; omnia, et singula, de, et super præmissis necessaria quomodolibet,et opportuna, faciat, gerat, et exequatur iuxta suas ordinarias facultates, cum potestate citandi, et inhibendi, quos, quibus,et quoties opus fuerit: præmissis, necnon constitutionibus, et ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrarijs quibuscunque non obstantibus, statum etc. pro plene haben. etc.

Ista commissio fuit propositа coram SS. D.Innocentio X. circa mensem Martij anni 1651.ab Illustris. et Reuerendiss. P.
83 D. Roccio. † Sanctissimus autem resoluit pro reductione Breuis ad viam iuris,eam missio fuit incepta, et prætentata D. Ioanni Inghiram io tunc Senatori Vrbis. et reperitur in actis D. Francischini Protonotarij D.Senatoris.

Absolutis commissionibus, quarum formulæ possunt deseruire in prima instantia,et ex quibus aliæ formari possunt,
84 † ponemus aliquas, quæ deseruient pro secunda, et tertia instantia.

De Commissione appellationis in Curia.

Æsina.

85 BEATISSIME PATER. Dignetur S.V.causam,et causas appellationis, et appellationum, infra legitima tempora interpositæ, et interpositarum, nullitatis, et nullitatum, ex tribus, iniquitatis, et notoriæ iniustitiæ, à quadam diffinitiua sententia, seu decreto vim habente diffinitiuæ ab A.C.in prima instantia lata, seu facto ad fauorem Catterinæ Colinæ contra S. V. Oratorem Paulum Bonafidem, causa, et occasione certæ pecuniarum summæ scuta centum exceden.rebusque alijs in actis causæ, et causarum huiusmodi latius deductis, attentatorum, et innouatorum quorumcumq; necnon restitutionis in integrum. ex clausula saltem generali si qua mihi iusta causa etc. ac quam, et quas etc. contra prædictam, omnesque alios in executione nominandos, et cognominandos, vnà cum omnibus, et singulis suis incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis, connexis, totoque negocio principali, alicui Rom.Cur.Prælato, vel alicui Sac. Palatij vestri Auditori, siue Locumtenenti, summarie simpliciter, et prout in beneficialibus, audiend. cognoscend. decidend. fineque debito terminandas committere, et mandare, cum potestate citandi, et inhibendi in Romana Curia,et extra,etiam sub censuris, et pœnis Ecclesiasticis etc. quos, quibus, et quoties opus fuerit, etiã per edictum,consilio summario, et extrajudicialiter de non tuto accessu: contradictores, et rebelles quoscumque pœnas præcitatas incurrisse declarandi, gravandi,et re-aggravandi,et intercidendi,seruata forma Sac. Concilij Tridentini. Imo eam etiam si opus fuerit auxilio brachij secularis, cæteraque omnia, et singula faciendi, dicendi, gerendi, et exercendi,quæ in præmissis,et circa ea necessaria fuerint,et opportuna, ac procedendi etiam singulis diebus, et horis, præterquam in honorē / et [illegible]s.Constitutionibus, et ordinationibus Apostolicis illo Palatij, et Curiæ quacumque responsione pro apostolis data, adeo quod pro illis amplius recipi non teneatur, attento quod à diffinitiua

tiua, cæteriſque contrarijs quibuſcunque non obſtantibus, ſtatum &c pro plene haben. &c.

86 Iſta Commiſſio incapſatur † apud primum Reuiſorem nationè Theutonicum: ſed prius eſt aduertendum, quod Procu-
87 rator † debet illam nomine proprio attergare iuxta, recitatum ſenſum Signaturæ, ad obuiandum fraudibus, quæ poſſent
88 committi ab aliquo malitioſo: † & poſtmodum referdndariatur ab aliquo ex Referendarijs Signaturæ iuſtitiæ; & ſic conſignata capſulæ d. D.Reuiſoris ab illo legitur, & niſi aliquo defectu laboret expe-
89 ditur ab eodem, & ſignatur in quodam liberculo cum hoc titulo, Expeditæ per Placet. Et ſic ſignata, & reuiſa ab eodem
90 † defertur ad Eminentiſſimum D. Cardinalem Sacchettum Præfectum Signaturæ, qui in eius calce apponit hæc verba: Placet Sanctiſſimo D.N.Papæ. I. Cardinalis Sacchettus. *Deinde d. D.* Reuiſor illam
92 † conſignat alteri officiali, qui eſt hodie *D.*Petrus Thedeſcus, qui illam accipit, &
93 † defert ad Illuſtriſſimum *D.* Regentem Cancellariæ, cuius officio hodie fungitur Illuſtriſſimus & Reuerendiſſimus *D.*Iulianus Amadeus, vitæ, ac morum honeſtate conſpicuus, qui *D.*Regens ſupra Signaturam Eminentiſſimi Præfecti, & ſtatim poſt
94 terminatam commiſſionem † ponit hæc verba. *De* mandato Sanctiſſimi *D.*N.Pa-
95 pæ audiat Magiſter (& hic ponit † nomen vnius ex Prælatis præſentibus Romanæ Curiæ, vel Auditoris Sac. Palatij) citet, inhibeat, procedat, vt petitur, & iuſtitiã faciat.

De modo incapſandi Commiſſiones, & aliis formulis.

Artic. III.

96 *Commiſſio poſt Signaturam Regentis cui reconſignetur.*

97 *Commiſſio quando, & per quem perueniat ad Magiſtrum curſorum.*

98 *Magiſter curſorum facit quietantiam de receptione commiſſionis.*

99 *Commiſſio directa Prælatò extra Rotam diuerſimodè expeditur, ac ſi eſſet intra Rotam.*

100 *Commiſſio directa Auditori Rotæ debet, & quando, tradi generali Menſario.*

101 *Menſarius Rotæ debet cauere in commiſſione, an ſit noua cauſa, vel dependens.*

102 *Amplia etiam, an beneficialis, vel profana, & à quo tribunali proueniat.*

103 *Menſarius Rotæ adnotat in libro commiſſionẽ, deinde illam reddit, & cui.*

104 *Sollicitator quid facere debeat circa commiſſionem, ne ſententia tranſeat in iudicatum.*

105 *Sollicitator ſi videt expeditam commiſſionem, quid facere debeat:*

106 *Sollicitator quando banchum Magiſtri Curſorum adire debeat pro commiſſione.*

107 *Magiſter Curſorum quinam ſit, & fiat, & quãto tempore duret.*

108 *Commiſſio quando incapſari poſſit, & qua mercede ſoluta.*

109 *Dies præſentationis, & incapſationis, per quem notetur à tergo commiſſionis.*

110 *Auditores Rotæ habent duodecim capſas in officio Magiſtri Curſorum.*

111 *Auditoris nomen habet vnaquaque ex capſulis.*

112 *Capſa commiſſionum S. Rotæ Auditorum habent quatuor claues pro vnaquaque.*

113 *Notarij A.C. habent capſam commiſſionum in officio Magiſtri curſorum.*
Curia Capitolina habet capſam commiſſionũ in officio Magiſtri curſorum. ibid.

114 *Capſa pro cauſis commiſſarijs omnibus reperitur in officio Magiſtri curſorum.*

115 *Notarij ſolent habere librum, in quo commiſſiones adnotant cum Notario cauſæ.*

116 *Citatio debet dari expedita commiſſione.*

117 *Citatio ad dicendum contra commiſſionem qualiter formari ſoleat. & 160.*

118 *Citatio ad dicendum contra commiſſionem debet perſonaliter exequi.*

119 *Decretum citationis ad dicendum contra commiſſionem quando habeatur. & num. 161.*

120 *Pars aliquando obtenta commiſſione non citat ad dicendum contra illam.*

121 *Pars aliquando citationem ad dicendum contra commiſſionem non reproducit.*

122 *Commiſſio partis aduerſæ ſit vtrique communis per aliam commiſſionem. & 124.*

123 *Commiſſiones, quæ ſignantur ſub bancha non ſunt vtrique parti communes.*

124 *Commiſſiones prædictæ quomodo fiant communes, & 122.*

125 *Commiſſiones ſignatæ in plena Signatura ſunt vtrique parti communes.*

126 *Commiſſio communis poteſt incapſari à qualibet parte.*
Citatio ad dicendum contra commiſſionem communem fieri poteſt à qualibet partium. ib.

127 *Formula commiſſionis, quæ facit commiſſionem aduerſarij communem.*

128 *Commiſſio, quæ facit aliam communem quomodo dirigatur.*

129 *Commiſſio tunc ſit communis, quando fit citatio ad dicendum contra commiſſionem.*

130 *Cauſa poteſt expediri per commiſſionem vtrique parti communem.*

131 *Formula commiſſionis appellationis extra Curiam.*
132 *Commiſſio appellationis extra Curiam nomine Procuratoris à tergo obſignatur.*
133 *Commiſsio prædicta referendariatur per conceſſum, & cui tradatur expedienda.*
134 *Commiſsio prædicta fertur ad Datariam, & quando, & ad quid.*
135 *Commiſsio prædicta in Dataria debet peruenire ad regeſtrum.*
136 *Commiſsio prædicta poteſt attergari nomine alicuius regiſtratoris.*
137 *Commiſsio prædicta ſic attergata facilius inuenitur in libro apud Diſtributores.*
138 *Commiſsio prædicta eſt à regiſtratore in libris Dataria regiſtranda.*
139 *Merces pro regeſtro commiſsionis in Dataria quænam ſit.*
140 *Commiſsio prædicta in Dataria regiſtrata cui officiali ſic tradatur.*
141 *Commiſsio prædicta expeditur per Breue, à quo, & quomodo, & qua mercede ſolata. & nu. 164.*
142 *Commiſsio per Breue expedita, quibus pecunijs quanæ quantitate ſoluatur.*
143 *Expenſæ commiſsionis, & ſollicitationis non computantur in ſcuto aureo &c.*
144 *Formula commiſsionis appellationis ab executione Breuis, & litterarum apoſtolicarum.*
145 *Commiſsio appellationis ab executione Breuis, & litterarum Apoſtolicarum, quando reformetur.*
146 *Formula reformatoria, ſi relicta fuit clauſula, ſine præiudicio litterarum apoſtolicarum.*
147 *Formula commiſsionis appellationum in cauſis penſionum.*
148 *Penſio ſi non eſt nulla, ſed reducibilis, quomodo exprimenda in commiſsione.*
149 *Formula reformatoriæ commiſsionis appellationum in cauſis Decimarum.*
150 *Formula commiſsionis appellationis in cauſis Decimarum.*
151 *Formula reformatoriæ commiſsionis appellationis in cauſis Decimarum.*
152 *Formula commiſsionis appellationis in Saluiano.*
153 *Formula reformatoriæ commiſsionis appellationis in Saluiano, remiſsiuè.*
154 *Formula commiſsionis appellationis à mandato de euacuando.*
155 *Formula commiſsionis appellationis à laudo peritorum.*
Formula commiſsionis appellationis à condemnatione in cauſis alimentorum. ib.
156 *Formula commiſsionis appellationis à condemnatione in cauſis mercedum.*
157 *Formula commiſsionis appellationis ab interlocutoria.*
158 *Formula commiſsionis per Saluianum ad effectum obtinendi ſubhaſtationem à Papa.*
159 *Commiſsio præſentatur eidem Prælato, cui dirigitur in Curia.*
160 *Citatio ad dicendum contra commiſsionem qualiter formetur in Curia. & 117.*
161 *Decretum quodnam obtineatur, & quando ſuper citatione ad dicendum contra commiſsionem. & 119.*
162 *Citatio ad videndum præfigi terminum iuxta formam commiſsionis quandonam fiat.*
163 *Terminus in commiſsione præfigitur arbitrio iudicis.*
Terminus prædictus poteſt præfigi etiam ſub citatione ad dicendum cõtra commiſsionem. ibidem.
164 *Commiſsio iudici de partibus expeditur per Breue, & 141*
165 *Commiſsio per Breue expedita habet clauſulas eandem expeditionem indicantes.*
166 *Commiſsio aliquando ſignatur à Papa cum clauſula, conſtito de aſſertis.*
167 *Clauſula, conſtito de aſſertis, quid operetur in commiſsione.*
168 *Subhaſtatio non habet locum niſi adimpleto reſcripto commiſsionis.*
169 *Formula executorialis, ſeu reformatoria aduerſus reſtitutionem in integrum.*
170 *Formula commiſsionis admiſsionis ad bonorum ceſsionem.*
171 *Formula commiſsionis pro non delatione Birreti viridis.*
172 *Formula commiſsionis pro ſeptuagenario.*
173 *Commiſsio pro ſeptuagenario qua ſignatura ſignari ſoleat.*
174 *Commiſsio prædicta peruenta ad banchum Curſorum quomodo attergetur.*
175 *Formula commiſsionis ſuper reuocatione attentatorum.*
176 *Declara, quando cauſa eſt commiſſa in Rota, quæ clauſula ſit ponenda.*
177 *Formula commiſsionis ſuper alienatione rei litigioſæ.*
178 *Commiſsio ſuper alienatione rei litigioſæ non admodum practicatur, & quare.*
179 *Lis in actione perſonali an poſsit ad vlteriora trahi ſine commiſsione.*
180 *Lis in actione reali poteſt trahi ad vlteriora ſine commiſsione.*
181 *Declara tamen, præuia quadam citatione, & contra quos.*
181 *Formula commiſsionis propter ſuſpicionem.*
183 *Commiſsio propter ſuſpicionem non conceditur cauſa inſtructa, vel ſi fuit conſenſum in iuriſdictionem.*
184 *Commiſsio propter ſuſpicionem non conceditur cauſa inſtructa, vel ſi fuit conſenſum in iuriſdictionem.*
Commiſsio propter ſuſpicionem quibus clauſulis ſoleat concedi. ibid.
185 *Formula commiſsionis propter abſentiam ſubrogatoria.*

Com-

186 *Commiſsio ſanatoria nullitatum hodie inſeruit propter frequentes nullitates.*
187 *Commiſsio prædicta debet continere factum nullitatis.*
188 *Commiſsio prædicta debet continere ſupplicationem pro ſanatoria, & alias clauſulas.*
189 *Formula commiſsionis ſanatoriæ nullitatum.*
190 *Formula commiſsionis ſanatoriæ apochæ.*
191 *Formula commiſsionis derogationis feriarum.*
192 *Formula comiſsionis prorogationis fatalium.*
193 *Formula prædicta pro Curia Capitolina.*
194 *Formula commiſsionum prarogandi fatalia in qualibet cauſa, remiſsiuè.*
195 *Formula commiſsionis vigore capituli oblatæ.*
Formula commiſsionis ſubrogatoriæ.

EAdem commiſſio ſic duplici ſignatura ſignata † reconſignatur eidem
96 *D.*Petro Theteſco, & ipſe poſtquam eandem notauit in alio liberculo per ipſum
97 retento, † conſignat Magiſtro Curſorum retinenti officium prope Cancellariam Apoſtolicam, qui eidem *D.* Petro de ea-
98 dem † quietantiam facit ſubſcribendo ſe in dicto liberculo *D.*Petri.

Sed aduerte quod hucuſq; locutus ſum
99 de commiſſione † directa Prælato extra Rotam; quia ſi committitur alicui Auditori illius, antequam expediatur e mani-
100 bus dicti D. Petri, † conſignatur generali Menſario S. Rotæ ad effectum videndi, an
101 ſit † cauſa noua, vel dependens ab alia,
102 an ſit profana, vel beneficialis, † & à quo tribunali proueniat, & adnotata in quo-
103 dam libro † Menſarij, oblongo reſtituitur d. D. Thedeſco, qui poſtea eam in omnibus expeditam conſignat bancho Curſorum, vt ſupra diximus.

Diligens Sollicitator, qui timet, quod ſententia non tranſeat in iudicatum, poſt datam commiſſionem capſulæ D. primi
104 Reuiſoris † quærit apud eundem Officialem liberculum publicè expoſitum ab hora vigeſima, vſque ad vigeſimam ſecundã ibique notat, an eius commiſſio ſit inter expeditas, ſiue inter reiectas, vt rei ſui Clientis proſpicere poſſit; ſi verò videt ibi expeditam, & celeriter ambulare deſi-
105 derat, † adibit dictum *D.*Petrum, qui natura humaniſſimus omnibus operã propriam, & diligentiam præbet: ſecutaque
106 iſta diligentia non debebit † obliuiſci adire banchum D.Magiſtri Curſorum, cuius officium diſtribuitur regulariter quo-
107 libet menſe inter Curſores, † ita vt vnus ad inuicem quolibet menſe reſideat, donec completo numero Curſorum æquè cum numero menſium reiteretur ex integro à primo vſque ad vltimum, & hic manè, & ſerò præſidet litigantibus ſeruiendo.

Si igitur reperiet Commiſſionem per-
108 ueniſſe ad d.banchum, † poterit illam incapſare, ſoluendo pro noua commiſſione iulios quinque pro dependente duos, conſuetam mercedem Collegio Curſorũ, pro quibus ipſe Magiſter aſſiſtit, qui accipiens commiſſionem, à tergo illius notata
109 † die præſentationis, & die incapſationis, illam capſulę donat.

Sciendum autem eſt, quod in d.officio,
110 ſunt plures capſæ, † duodecim enim deſeruiunt pro duodecim S.Rotæ Auditoribus, & in vnaquaque legitur notatum
111 † nomen D.Auditoris, cui capſula dicata eſt, & in vnaquaque adſunt quatuor cla-
112 ues, & vnuſquiſque Notarius d.*D.* Auditoris retinet ſuam clauem, ne Collegio, & officijs fraus aliqua inferatur.
113 Adeſt etiam ibidem capſa Notariorum A.C. adeſt alia pro Curia Capitolina, &
114 alia vlterius pro cauſis † commiſſarijs, & commiſſis Prælatis extra Rotam, in quibus reponuntur commiſsiones vniuſcuiuſque Tribunalis proprijs Iudicibus conſignandæ, quorum Notarij ſolent habere
115 libros † in quibus illas adnotant cum indicatione Notarij, ad quem ſpectat cauſa, & cui talis commiſsio conſignatur.
116 Datur poſtmodum † citatio ſolita, vt infra.

R. P. D. BICHIO.

Romana.

CItetur D. Titius ex aduerſo princi-
117 palis ad † dicendum contra contra commiſsionem vltimo loco in actis præſentatam, & iuxta illius formam videndũ mandari, procedi, & inhiberi ad ſtatim, ſeu ad primam diem. Inſtante D. Seio principali, ſiue &c.

Cotuennius Not.

118 Iſta citatio † exequitur omnino perſonaliter, & nunquam domi dimiſſa copia,
119 & reproducitur, † & obtinetur decretum admiſsionis, & inhibitionis, iuxta formã commiſsionis.

Quia vero quandoque ſolet euenire, quod pars, quæ obtinuit Commiſsionem in cauſa appellabili, poſtquam talis commiſsio peruenit ad manus Notarij, vel
120 † non citat ad dicendum contra commiſ-

121 ſionem, vel ſi citat, † non reproducit citationem, ne pars vtatur beneficio celeritatis:

Tunc ſic citatus, vel appellatus, ſi deſi-
122 derat cauſam expedire, debet † ipſe obtinere commiſſionem, cum qua poſſit facere communem commiſſionem partis
123 aduerſæ, quia illæ, quæ ſignantur ſub banca, non ſunt communes, ſed debent tales
124 fieri † cum alia commiſſione, ad id ſpecialiter obtenta; quod ſecus eſt dicendum in ſignatis in plena Signatura; quia illæ
125 ſunt communes vtrique parti, & vnaquæ-
126 que ipſarum † poteſt illam incapſare, & citare ad dicendum contra commiſſionē. Formula autem, cum qua fit communis commiſſio partis aduerſæ, erit huiuſmodi.

Romana.

127 BEATISSIME PATER. Lata ſententia in fauorem N. Sanctitatis Veſtræ Oratoris, appellauit B. Aduerſarius, & cauſam appellationis committi obtinuit R. P. D. N. Verum quia neque curauit, nec curat commiſſionem dictę cauſæ communem facere cum citatione ad dicendū contra, valdeque intereſt Oratori litem disbrigare, & ad cauſæ finem deuenire; ideo humiliter ſupplicat Sanctitati Veſtrę quatenus dignetur committere, & mandare dicto R.P.D.N. cui dicta cauſa commiſſa reperitur, vt ſupradictam commiſſionem communem faciat ad inſtantiam Oratoris, perinde ac ſi illa ad ipſius fauorem ſignata reperiretur, cum poteſtate citandi, & inhibendi, ac procedendi iuxta clauſulas, & facultates in primo dicta commiſſione contentas: Præmiſſis nec non conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ſtilo Palatij, & Cutiæ, cæteriſque contrarijs quibuſcunque non obſtantibus, ſtatum &c. pro plenè haben. &c.

128 Iſta commiſſio † dirigitur per viam prioris ſupradictæ, donec peruenerit ad bancum Curſorum, vbi præſentata incapſatur, †
129 & citatur ad dicendum contra commiſſionem, & cum iſta citatione fit communis antedicta, & cum eadem pote-
130 rit † procedi, prout opus erit, ad cauſæ expeditionem: ſed Deus liberet te à cauilloſo Aduerſario, vel Procuratore.

De Commiſſione appellationis extra Curiam.

Anconitana.

131 BEATISSIME PATER. Pendentibus lite, & cauſa coram Epiſcopo Anconitano, ſeu eius Vicario generali, occaſione certæ pecuniarum ſummę ſcutorum quingentorum, in prima inſtantia inter deuotum Sanctitatis Veſtræ Oratorem I.V.*D.* Carolum Panciragliam actorem ex vna, ac *D. Dominicum* Fatiolum Aduerſarium reum conuentum, placuit eidem Iudici, non minus nulliter, quàm iniuſtè ad fauorem dicti *D*ominici, & contra Oratorem mediante ſententia diffinitiua, vel decreto vim illius habente pronunciare; à qua Orator ſentiens ſe læſum & grauatum, infra legitima tempora appellauit ad S.V. & de nullitate dixit, & iniuſtitia. *D*ignetur igitur S.V. cauſam, & cauſas appellationis, & appellationum, infra legitima tempora interpoſitæ, & interpoſitarum, nec non nullitatis, & nullitatum, ex tribus iniquitatis, & notoriæ iniuſtitiæ attentatorum, & innouatorum quorumcumque, ac quam, & quas &c. vna cum omnibus & ſingulis emergen. dependen. annexis, connexis, toroque negocio pricipali, ſummariè, ſimpliciter, & prout in beneficialibus, audien. cognoſcen. deciden. fineque debito, prout iuris fuerit terminan. alicui ex ordinarijs vicinioribus, ſeu alicui probo viro illarum partium in dignitate Eccleſiaſtica conſtituto, in quem ſi partes conſenſerint, procedat; ſin minus vocatis partibus, alterum deputet de conſenſu, & alias eo deficiente etiam ex officio committere, & mandare, cum poteſtate citandi, & inhibendi, quos, quibus, toties, & quotiçs opus fuerit; quauis dignitate, etiamſi Epiſcopali, vel &c. muniti fuerint, etiam ſub cenſuris, & pænis Eccleſiaſticis eius arbitrio imponen. applican. & moderan. contradictores, & rebelles in pœnas præfatas incidiſſe declaran. grauan. & reaggrauan. & interdicen. inuocato quatenus opus erit auxilio brachij ſæcularis, ſeruata forma Concilij Tridentini, attentata, & innouata quæcumque in primis, & ante omnia reuocandi, fataliaque toties quoties opus fuerit, prorogandi, ac Oratorem in integrum aduerſus eorum lapſum, vel alias, ſaltem ex clauſula generali, ſi qua mihi iuſta cauſa &c. prout iuris fuerit, reſti-

tuen-

tuendi, cæteraque omnia, & singula facien.dicen.geren. exercen.in prȩmissis, & circa ea qnuomodolibet necessaria, vel opportuna: præmissis, nec non constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis Bonifatij VIII.prædecessoris S.V.de vna, & Concilij generalis de duabus dictis, dummodo non vltra tres,cæterisque contrarijs quibuscumq, non obstantibus,statum &c.pro plenè haben.&c.

Et cum absolutione à censuris ad effectum &c.

Et per breue S.V.expediendum.

131 Ista commissio † obsignatur à tergo nomine, & cognomine Procuratoris, & referendariatur à D. Referendario per
133 Concessum,†& traditur capsulæ dicti primi D.Reuisoris, qui expedit illam per Signaturam d.Eminentissimi D.Cardinalis Sacchetti, pariter per Concessum: & sic
134 subsignata † fertur ad Datariam,& consignatur officijs eiusdem,per quæ transiens
135 † peruenit ad regestrum.

Ideò qui vult cautè, & diligenter procedȩre, vltra nomen Procuratoris, debet
136 etiam apponere à tergo.† nomen alicuius ex Registratoribus, quia hac ratione fa-
137 cile illam inueniet in libro, † qui retinetur apud distributores, scriptam sub nomine illius registratoris, quem notauerit in ea.

Reperta igitur commissione necesse est
138 qood † registretur in libris d. Datariæ, à dicto, vel alio Registratore, cui pro mer-
139 cede soluuntur † tres, aut quatuor Iulij:
140 & postquam fuerit registrata, † consignatur cuidam Officiali existenti penes Illustrissimum, & Reuerendissimum D. Emerix. infrascriptorum Breuium Secretariũ, à quo Officiale accepto scuto vno mone-
141 tæ, fit minuta Breuis, quod inscribitur in pergameno,& signatur annulo Piscatoris & dirigitur illi Iudici, cui causa commissa reperitur: & pro isto Breue vidi quod
142 † dantur scutum aureum in auro, septem Iulij, & quarta pars Iulij, quæ monetæ soluuntur illi,qui tale Breue consignat,ad hoc, vt illo possit vti in partibus coram
143 Iudice delegato: † & in istis expensis non comprehenditur,quod debetur pro commissione, & sollicitatione.

Formula Commissionis appellationis ab executione Breuis, & Litterarum Apostolicarum.

Tarraconen.

144 BEATISSIME PATER. Vertente lite coram A.C. Baranzono inter nobilẽ Doctorem Frãciscum Frigolam S.V.Oratorem ex vna, ac R.Gregorium de Escobedo ex altera partibus, de, & super beneficio Sancti N. prout in processu, de quo in actis; idem D. A. C. Baranzonus non minus nulliter, quàm iniustè, mediante sententia diffinitiua, vel decreto vim illius habente,decreuit,immissionem eiusdem beneficijdandam esse ipsi Aduersario. Et; quia causæ beneficiales de sui natura sunt Rotales,& Orator à d.grauamine infra legitima tempora appellauit ad Sanctitatem Vestram; Idcirco humiliter eidem supplicat,quatenus causam,& causas, appellationis, & appellationum, infra legitima tempora interpositæ,& interpositarum, necnon nullitatis, & nullitatum, ex tribus, iniquitatis, & notoriæ iniustitiæ, attentatorum,& innouatorum quorumcumque &c.Sequatur commissio in reliquis iuxta formam, quam habes supra.

Ista commissio si incapsatur sine clausula,sine præiudicio litterarum Apostolicarum † solet reformari, & reformatoria
145 erit vt infra.

146 BEATISSIME PATER. Si nobilis Doctor Franciscus Frigola in prȩinserta pro Oratore nominatus S. V.narrasset, prout sine fraude tacuit, quod supradictus A. C. Baranzonus processit in fauorẽ Gregorij Escobedo, vigore Breuis de capienda possessione nomine Cameræ, seù pro executione litterarum Apostolicarũ, ac ser.ser.ver.ver. & Aduersario ad saturitatem audito,& pronuȩiauit in fauorem litterarum Apostolicarum, ac declarauit ipsum aduersarium incurrisse censuras, & pœnas in eisdem litteris contentas, seu comminatas,ob non paritionem, seu o.. non dimissionem possessionis dicti beneficij Sancti N. N.

Vel etiam quia ad earum debitam executionem subterfugiendam, vt se in intrusione confoueat &c. (adde verba secundum facti qualitatem) vtique prȩinsertã non extorsisset. Quia vero P. S. dolosus

Qui-

Orator impetratis gaudere non debet, & ab executione litterarum Apoſtolicarum, & à cenſuris latis in Romana Curia, non datur appellatio ſuſpenſiua; Ideo d. Orator humiliter ſupplicat S. V. quatenus dignetur committere, & mandare eidem Auditori, cui preinſerta directa reperitur, vt in cauſa, & cauſis prædictis procedat, perinde ac ſi dicta præinſerta ſignata fuiſſet cum clauſula, parito breui, vel, ſine præiudicio executionis litterarum Apoſtolicarum, cum poteſtate citandi, & inhibendi &c. (& ponantur etiam iſtæ clauſulæ) præinſerta, & inhibitione illius vigore emanata, vel emananda, cæteriſque contrariis quibuſcunque non obſtantibus ſtatum pro plene haben. &c.

Formula commiſſionis appellationum in cauſis penſionum.

Terulen.

147 BEATISSIME PATER. Moto iudicio coram A.C. *Melchiorio* contra S.V. Oratorem Ioannem Ezchaniz ſuper ſolutione penſionis annuæ ducatorum viginti quinque, vt prætenditur, reſeruatæ ſuper fructibus Eccleſiæ Parochialis loci N. per *D.* B. Aduerſarium, placuit eidem A.C. Melchiorio nõ minus nulliter quàm iniuſtè Oratorem ad ſolutionem d. pẽſionis condemnare, & cenſuras, & pœnas in litteris contentas, incurriſſe declarare. Verum quia dicta penſio eſt nulla, & quia reſeruata fuit cum clauſula, dummodo remaneant centum pro Rectore, ſeu dummodo medietatem fructuum non excedat, & ſuam intentionem, ac conditionẽ in litteris contentam aduerſarius non iuſtificauit; ideo d. Orator S.V. ſentiens ſe grauatum, ad eamdem S.V. infra legitima tempora appellauit, ac dixit de nullitate prædictæ penſionis. Dignetur itaque S.V. cauſam, & cauſas, appellationis, & appellationum, infra legitima tempora interpoſitæ, & interpoſitarum, nec non nullitatis, & nullitatum. ex tribus, iniquitatis, ac notoriæ iniuſtitiæ, attentatorum, & innouatorum quorumcumque, ac quam, & quas &c. vna cum omnibus & ſingulis ſuis incidentibus, emergentibus, annexis, connexis, totoque negocio principali, alicui Sac. Palatij Veſtri Auditori, vel Locumtenẽti, audien. cognoſcen. deciden. fineque debito prout iuris fuerit terminan. committere, & mandare, cum poteſtate d. Aduerſ. omneſq; alios &c. eitan. & eiſdem ſub eccleſiaſticis cenſuris, & pœnis inhiben. &c. contradictores, & rebelles pœnas prædictas incurriſſe declarandi, grauandi, reaggrauandi, & interdicendi, inuocato, ſi opus ſit, auxilio brachij ſæcularis, ſeruata forma Sac. Concilij Tridentini, Oratoremque à cenſuris ſimpliciter vel ad cautelam abſoluendi, cæteraque omnia, & ſingula facien. &c. iu præmiſſis, & circa ea, quomodolibet neceſſaria, vel opportuna præmiſsis &c.

Aduerten. quod ſi penſio non eſt nulla,
148 ſed reducibilis † factum aptabitur iuxta ſubiectam materiam.

Formula Reformatoriæ prædictæ commiſſionis.

Terulen.

149 BEATISSIME PATER. Si Ioannes Ezchaniz Aduerſarius, in præinſerta pro Oratore nominatus, expoſuiſſet Sanctitati Veſtræ, quod pro penſione prædicta actum fuit executiuè coram A.C. legitimo executore litterarum Apoſtolicarũ in ſpecie deputato, & quod dd. litteræ habent executionem paratam, nec admittunt appellationem ſuſpenſiuam, & quod Orator eſt in pacifica, & quieta poſſeſſione illam exigendi, tam ab ipſo aduerſario, quàm ab eius anteceſſoribus, & quod ab A.C. fuit legitimè excommunicatus ob non ſolutionem illius: vtique preinſertam non extorſiſſet. Quia vero, Pater Sancte, falſus Precator impetratis gaudere non debet: ideo humiliter ſupplicat S. V. quatenus dignetur committere, & mandare dicto A. cui preinſerta commiſſa reperitur, vt in cauſa, & cauſis prædictis procedat, perinde ac ſi dicta præinſerta ſignata fuiſſet cum clauſula, non retardata ſolutione penſionis, nec executione litterarum Apoſtolicarum, & cum poteſtate citandi &c. Oratoremque in poſſeſſionem exigendi dictam penſionem in primis, & ante omnia manutenendi, mandataque neceſſaria, & opportuna ſub ſuo paruo ſigillo, regula contraria non obſtante, toties quoties opus fuerit, decernendi, relaxandi, exequendi, & exequi mandandi, cæteraque omnia, & ſingula faciendi &c.

For-

Digitized by Google

Formula Commiſſionis appellationis in cauſis Decimarum.

Æſina.

150 BEATISSIME PATER. Licet S.V. Oratores Incolæ Caſtri, ſeu loci N. Diœceſis B. numquam ſoluerint decimas Rectori Parochialis Eccleſiæ S. Ioannis, ſemperque fuerint immunes, & exempti ab illarum ſolutione; quia nihilominus Vicariꝰ generalis Epiſcopi Æſini, non minus nulliter, quàm iniuſtè, mediante diffinitiua, vel decreto vim illius habēte pronunciauit, Oratores teneri ad illarum ſolutionem in fauorem d. Rectoris aduerſarij: Propterea ipſi ſentientes ſe grauati appellarunt ad S.V. Dignetur igitur cauſam, & cauſas appellationis, & appellationum, infra legitima tempora interpoſitæ, & interpoſitarum, necnon nullitatis, & nullitatum, ex tribus iniquitatis, & notoriæ Iniuſtitiæ, attentatorum, & innouatorum quorumcunq; ac quam, & quas &c. vna cum omnibus, & ſingulis inciden. emergen. annexis, connexis, totoque negocio principali, alicui Sac. Palatij veſtri Auditori, vel Locumtenenti, deciden. cognoſcen. fineque debito ſummariè, & prout in beneficialibus terminandas, committere, & mandare cum poteſtate citandi &c.

Formula Reformatoriæ.

Æſina.

151 BEATISSIME PATER. Si Incolæ Caſtri Podij S. Marcelli aduerſarij in preinſerta pro Oratoribus nominati expreſſiſſent Sanctitati Veſtræ, quod Rector S. Ioannis S.V. Orator fuit, & eſt in pacifica, & quieta poſſeſſione, vel quaſi, exigendi decimas, de quibus agitur, & quod poſt longas lites dictus Vicarius generalis pronunciauit ad fauorem Eccleſiæ, condemnando Aduerſarios ad illarum ſolutionem, vtique preinſertam ſubreptitiè, & obreptitiè, non extorſiſſent. Quia vero P.S. agitur de cauſa decimarum, in qua non datur appellatio ſuſpenſiua: ideo dictus Orator humiliter ſupplicat S.V. quatenus dignetur committere, & mandare eidem Auditori, vt in cauſa, & cauſis prædictis procedat, perinde ac ſi, preinſerta ſignata fuiſſet cum clauſula, nō retardata ſolutioſe decimarum Oratori (& ſi eſſet cepta executio) cum clauſula, ſine retardatione vlterioris executionis, & ſolutionis decimarum (vel etiam ſi adeſſet res iudicata) poſſet fieri mentio de ea, vt puta: Et quia Eccleſia habet rem iudicatā quæ parum ſibi prodeſſet, niſi debitæ executioni demādaretur; ideo ſupplicat S. V. quatenus dignetur iniungere eidem Iudici, vt procedat cum clauſula, parito Iudicato: & ſi vis cautius agere, poſt clauſulā cum poteſtate citandi &c. adde, ac Oratorem manutenendi in poſſeſſione, vel quaſi decimas præfatas exigendi, mandataque deſuper neceſſaria: & opportuna, etiam ſub paruo ſigillo decernendi, & relaxandi, regula contraria, & alijs quibuſcumque non obſtantibus &c.

Formula Commiſſionis appellationis in Saluiano, & alijs.

Aſculana.

152 BEATISSIME PATER. Dignetur S.V. cauſam, & cauſas, appellationis, & appellationum, infra legitima tempora interpoſitæ, & interpoſitarum, à ſententia diffinitiua, ſeu decreto vim illius habente, lata, ſeu facto per A.C. in prima inſtantia in aſſertum fauorem Alexandri de Turre, contra, & aduerſus S. V. Oratorem Ioſephum Miſſianum, de, & ſuper immiſſione ad poſſeſſionem caſalis nuncupati &c. poſiti in Territorio Anconitano in Contrada &c. occaſione fructuum cenſus aliàs impoſiti per Decium in fauorem ipſius aduerſarij, ad retinendum donec, & quouſque fuerit de fructibus dicti cenſus deburſis, & decurrendis ſatisfactus, rebuſq; alijs &c. necnon nullitatis, & nullitatum ex tribus iniquitatis, & notnriæ iniuſtitię attentatorum, & innouatorum quorumcumque, ac quam, & quas &c. vna cum omnibus & ſingulis, inciden. &c. alicui Sac. Palatij veſtri Auditori &c. audien. cognoſcen. fineq; debito ſummariè, & prout in beneficialibus terminan. committere, & mandare &c.

Qui vult reformatoriā pro iſto, & omni alio caſu, † poteſt ſibi componere ſimilem Superioribus, narrando circumſtantias, propter quas appellatio ſuſpenſiua committi non debuit. 153

Ex ſuperioribus † poterit quiſque ſibi formare commiſſionem appellationis à mandato de euacuando, † à laudo peritorum, à cōdemnatione in cauſis alimento- 154 155

156 torum, † à condemnatione in cauſis mercedum,& ſic poterit facere circa reforma-
157 toriam, † & idem dico de cõmiſſione ab interlocutoria,

Sequitur formula Commiſſionis poſt Saluianum ad effectum obtinendi ſubhaſtationem à Papa.

Senogallien.

158 BEATISSIME PATER. Io.Baptiſta Beneamatus de Callio tamquam hęres Richardi Patris,creditor fructuum annui cenſus ſcutorum decem, & octo, impoſiti per Bernardinum, & Andream de Sandrianis pro pretio ſcutorum tercẽtorum ſub rogitu Ludouici Quintilij in iudicio vtilis Saluiani interdicti fuit immiſſus ſeruatis ſeruandis in poſſeſſionem prædij debitoris ſiti in pertinentijs &c.detenti, & occupati per Thomam Maginum, ad retinendum donec, & quouſque fuerit ſatisfactus de ſcutis quatringentis fructuum decurſorum, & de alijs fructibus ſuis loco, & tempore decurrendis. Quia vero P.S.d.Ioannes Baptiſta Orator ex fructibus d. prædij non poteſt ſibi de dicto credito ſatisfacere per decennium, attento quod pars aduerſa non appellauit, nec cauſa in deuolutiuo commiſſa reperitur; humiliter ſupplicat S. V. quatenus dignetur committere,& mandare R.P.D.Epiſc. N.Vicario, qui immiſſionem conceſſit,vt præfixo parti aduerſæ aliquo breui,& peremptorio termino, ad ſatisfaciendum Oratori; illoque elapſo, & ſolutione non ſequuta, procedat ad ſubhaſtationem, & deliberationẽm eiuſdem prædij, & de pretio inde redigendo Oratori ſatisfacere mandet, & faciat de dictis fructibus,& expenſis, aliaque omnia, & ſingula dicat, mandet, faciat, & exęquatur, in præmiſſis, & circa ea, quomodolibet neceſſaria, vel opportuna: præmiſſis, nec non conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrarijs quibuſcumque non obſtantibus, ſtatum &c. pro plenè haben.&ç.

Iſta commiſſio ſi dirigitur Prælato in
159 Curia via conſueta,† præſentatur d. Prælato, cui dirigitur, & citatur, vt infra, ad
160 † dicendum contra commiſſionem, vltimo loco in actis præſentatam, & iuxta illius formam videndum mandari procedi ad primam diem. Illaque aduenta reproducitur citatio, & obtinetur ſolitum de-
161 cretum admiſſionis, & deinde citatur ad
162 videndum ſibi † prefigi terminum iuxta
163 formam commiſſionis, † Illudque præfigitur arbitrio Iudicis,licet talis præfixio poſſit etiam fieri ſub eadem citatione.

Quando vero dirigitur Iudici de par-
162 tibus,† expeditur Breue à R.P.D. Emerix iuxta modum ſupra traditum, & tunc in
165 commiſſione apponuntur clauſulæ, quæ indicent negocium eſſe per Breue expediendum.

Et inſuper debet aduerti, quod Papa
166 ſignando commiſſionem, aliquando † ſolet adijcere clauſulam, conſtito de aſſertis, & tunc non poterit obtineri, niſi an-
167 te † omnia iuſtificentur ea, quæ fuerunt narrata, & in quibus Papa fundauit reſcriptum.

Poſtquam autem adimpleuerit reſcri-
168 ptum, tunc † poterit procedere ad ſubhaſtationem iuxta normã ſuperius enunciatam.

Formula executorialis, ſeu reformatoriæ aduerſus reſtitutionem in integrum.

Romana.

169 BEATISSIME PATER. Si B.in præinſerta pro Oratore nominatus, narraſſet S.V.(prout non ſine fraude,& dolo tacuit) quod cauſa de qua agitur, fuit per plures inſtantias ventilata, & quod aduerſarius Oratorem diu defatiganit, ipſumque malum ius fouere, vtique præinſertam minimè obtinuiſſet. Quia vero P.S.obuiandum eſt fraudibus litigãtium, vt aliquando finis litibus imponatur,quia parum eſſet ſententias, & rem iudicatam habere, niſi debitæ executioni demandarentur, ac ne falſus precator in præinſerta,ſua malitia gloriari contingat: Propterea d.Orator humiliter ſupplicat S.V. quatenus dignetur, eidem R.P.D.&c. cui præinſerta directa eſt, committere,& mãdare, vt præfixo d.Aduerſario,aliquo breui, & peremptorio termino, ad docendũ de legitima appellatione, eiuſque legitima proſecutione, prætenſis nullitatibus, ac cauſis reſtitutionis in integrum, per omne genus probationis; quo elapſo, & nihil quod releuet docto, conſtito de re iudicata, vel quod aliàs executioni locus ſit, ad illius executionem procedat, ac expenſas in cauſa factas, & vſque ad finẽ faciendas, taxet, & moderetur, ac pro illis, & contentis in ſententijs, quodcumq; mandatum, deſuper neceſſarium, & opportunum, decernat,& relaxet, ac exequi mandet,& faciat, vſque ad totalem, tam

ſor-

Digitized by Google

ſortis, quam expenſarum ſatisfactionem ſub ſuo paruo ſigillo, regula contraria nō obſtante, & alia faciat, gerat, & exequatur, in præmiſſis & circa ea, quomodolibet neceſſaria, vel opportuna, cum poteſtate citandi &c.

Commiſſio admiſſionis ad bonorum ceſsionem.

Narnien.

170 BEATISSIME PATER. N.S.V. Orator ob diuerſa infortunia, abſque propria culpa, & propter diuerſas fideiuſſiones factas, & ſolutas redactus eſt ad paupertatē extremam; & licet omnia ſua bona creditoribus conſignauerit, & ipſe omnem diligentiam adhibuerit, cæteris ſatisfaciendi, vel illos concordandi; id tamē ſibi fuit impoſſibile, propter dictam inopiam; Vnde dubitans vigore mandatorum, quæ ſui creditores habēt in manibus, carceribus mācipari, ibiq. vitam miſerrimè terminare, cum maximo ſuo, & familiæ dāno, & nulla cum creditorum vtilitate, quibus dare eſt impoſsibile, quod non habet: Ideo vt à præmiſſis ſe poſſit liberare, ad infelicem bonorum ceſsionem ſtatuit deuenire. Supplicat propterea humiliter S. V. quatenus dignetur committere, & mandare D. Gubernatori Ciuitatis Narniæ, vt dictū Oratorem ad dictum beneficium ceſsionis bonorum admittat, ſeruata forma motus proprii, & prout de iure, & non alias &c. admiſſum manuteneat &c. cum poteſtate citandi &c. In fine vero ponatur. Quoniam extra Curiam, & cum abſolutione à cenſuris &c. & per Breue S.V.

Commiſsio pro non delatione bireti Viridis.

171 BEATISSIME PATER. N.S.V. Orator ob diuerſa infortunia fuit admiſſus ad miſerabile beneficium ceſsionis bonorum: ſed quia id nō ſua culpa prouenit, & Orator eſt ex honeſto genere natus, & onuſtus inutili familia, trium præcipue puellarum in nubili ætate conſtitutarum, quæ ſi ipſe biretum viride deferre cogeretur, nuptui nunquam tradi poſſent, & ſi ab Vrbe ipſum abeſſe contingeret in miniſtrū forſan abſq. Patre. & Matre, qui honoris cauſa earum curam gerit, laberentur: cūq. aliquando creditoribus ſatisfacere poſſe ſaltem in parte non deſperet; humiliter ſupplicat S.V. quatenus ipſum ſpecialibus fauoribus proſequendo. vt abſque delatione Bireti viridis nō obſtante motu proprio, ceſsione bonorum ſibi conceſſa vti, frui, & gaudere poſſit, modo, & forma ſibi conceſſa, denuo indulgere, & concedere dignetur, eidemque carcerum Præſidi, qui illam ſibi conceſſam, vt Oratorem ſic admiſſum defendat, & manuteneat, perinde, ac ſi verè, & effectualiter dictum biretum aſportaſſet, committere, & mandare dignetur; cum poteſtate citandi, & inhibendi &c. cæteraque &c.

Commiſsio pro Septuagenario.

Romana.

BEATISSIME PATER: Cum Sanctitatis Veſtræ Orator Romanus ob temporum calami
172 tates, alioſque ſiniſtros euentus, reperiatur ære alieno, etiam ſub vſuris, grauatus, cum diuerſis perſonis, nempe A. B. C. D. E. F. etiam vigore obligationis Cameralis iuramento, & iuramentis in inſtrumentis contentis, & illorum vigore ſupradicti creditores mandata executiua contra ipſum, vel obtinuerunt, vel prætendunt, & prætendere poſſunt; vnde Orator ob ſuam grauem ætatem ſeptuaginta annorum, ſi carcerari contingat, cogetur potius in carceribus mori, quam valeat dictis creditoribus ſatisfacere; Supplicat propterea S.V. quatenus Oratorem ſpecialibus fauoribus & gratiis proſequendo dignetur committere, & mandare A.C. vt conſtito ſibi legitime, quod dictus Orator ſeptuageſimum annum aggit, inhibitionem, ſeu non grauetur perpetuum; ne à prædictis eius creditoribus, quoad perſonam tantum moleſtetur, concedat, conceſſumque ſeruari mandet, & iiſdem etiam Inhibendi, in Romana Curia, & extra, toties quoties, opus fuerit, etiam ſub cenſuris, &c. & procedendi iuxtā ſuas ordinarias facultates, ſingulis etiam diebus, & horis, præterquam in honorem Dei feriatis, & abſque confectione regeſtri, ſeu extractus, & abſque ſportularum ſolutione, cæteraq. omnia, & ſingula, faciendi, gerendi, & exercendi, ac exequendi in præmiſſis, & circa ea quomodolibet neceſſaria, & opportuna præmiſſis: necnon conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ſtilo Palatii, & Curiæ, Obligationibus Cameralibus, iuramento, ſeu iuramentis vallatis, mandatis illarum vigore relaxatis, ſeu relaxandis per quæcumque Tribunalia, cum quocumque exequatur appoſito, vel apponendo, terminis ſuſceptis ad ſoluendum, obligationibus

de repreſentando, etiam cautionibus, & iuramentis firmatis, cæteriſque contrariis quibuſcumque non obſtantibus, ſtatũ &c. pro plenè haben. &c.

Iſta commiſſio ſignari ſolet cum infraſcripta ſignatura.

173 De mandato † D.N.Papæ, A.C, conſtito de aſſertis, citet, inhibeat. Inferius autem. Placet. I.

Petuenta ad banchum Curſorum attergatur à Magiſtro, vt ſuperius dixi, †

174 videlicet.

Die prima iulij 1657. Carolus Naue Magiſter Curſorum.

Et ſubtus, die ſeptima Iulii 1657. A.C. per Carolum.

Formula Commiſſionis ſuper reuocatione Attentatorum.

175 BEATISSIME PATER. Lata ſententia per A.C. Bulgarinum in cauſa, & cauſis pendentibus coram eo, inter deuotum S.V. Oratorem Gabrielẽ Dupre Mercatorẽ Gallũ Actorẽ, & Ludouicũ Corbellũ aduerſarium, in qua ipſum Oratorem cõdemnauit ad illi dandum, & ſoluendũ ſcuta &c, licet nulliter, & iniuſtè, à tali ſententia fuit infra legitima tempora appellatũ, & cauſa à S.V. cõmiſſa Reuer. P.D. Trotto, qui in forma Inhibuit. Verum quia dicta inhibitione nõ obſtãte dictus Ludouicus attentando proceſſit ad executionẽ mãdati, & Oratori valde intereſt attentata reuocari; Supplicat humiliter S.V. quatenus cauſam, & cauſas attentatorum, & innouatorum; necnon in futurum attentandorum, ac quam, & quas &c. eidem Reuer. P.D. Trotto, cuius maieſtas læſa fuit, committere & mandare dignetur, cum poteſtate citandi &c. Contradictores, & rebelles &c. attentata, & innouata, ac attentanda, & in nouanda in primis & ante omnia reuocãdi cæteraque omnia &c. conſtitutionibus &c.

Aduertendum eſt, quod ſi cauſa fuiſſet

176 commiſſa in Rota, † debet dici, quod Inhibitio Rotalis iuſta, vel iniuſta eſt timenda.

Commiſsio ſuper alienatione rei litigioſæ.

Æſina.

177 BEATISSIME PATER. Pendente lite coram A.C. Arioſto inter Petrum Santem Capucium Sanctitatis Veſtræ Oratorem, & B. aduerſarium, ſuper quadam domo ſita &c. iuxta &c. in proceſſu cauſę, & cauſarum, de quibus in actis, idem B. in ſpretum litis, incidit pœnam litigii, vendendo dictam domũ cuidam Petro prout ex inſtrumento &c. Verum quia cecidit propterea ab omni ſuo iure, & Oratori valde intereſt, atrentata, & innouata reuocare: ideo ſupplicat humiliter Sanctitati Veſtræ quatenus dignetur iniungere eidẽ A.C. Arioſto, vt cauſam, & cauſas dictorum attentatorum: innouatorum, & litigii, committere. & mandare, qui conſtito de præmiſſis ſummarie, & quantũ ſibi ſufficere videbitur, ad illorum reuocationem in primis, & ante omnia procedat, procedique mandet, & faciat, cum poteſtate citandi &c.

178 Iſta commiſſio nõ adeo praticatur, quia quando litigium committitur in actione reali (quod tamen, vt multi vòluerunt,

179 † nan intrat in perſonali) tunc proceditur

180 † ad vlteriora ſine commiſſione, & citatur

181 † ille. in quem fuit facta alienatio pro ſuo prætenſo iure, & intereſſe, & quatenus veniat citandus de notorio.

Alia ſimilis propter ſuſpicionem.

Maceraten.

182 BEATISSIME PATER. Vertente lite, & cauſa coram Epiſcopo Maceraten. vel eius Vicario generali inter S.V. Oratorem Hieronymum Carbonũ Aduocatũ, B. & Dominicũ Philippucium Aduocatus C. aduerſarii de & ſuper &c. idem Iudex nimis animosè procedẽs (narretur hic factũ) ſe Oratori ſuſpectũ, & ſuſpectiſſimum reddidit, prout ,p tali iurare paratus eſt, & quatenus opus ſit, etiam iurat in manibus S.V. adeo quod coram eo iuſtitiæ complementum conſequi non ſperet. Et quia durum eſt nimis coram Iudice ſuſpecto litigare: Ideo dictus Orator humiliter ſupplicat S.V. quatenus prævia auocati one cauſæ. & cauſarũ huiuſmodi ab eodẽ Epiſcopo Macera-

ceraten. & eius Vicario alteri Epiſcopo, vel Ordinario viciniori, vel eius generali Vicario, committere, & mandare dignetur, audien &c. ſequere deinde prout in alijs &c.

183 Sed ſi cauſa eſt inſtructa, vel fuit conſenſum in iuriſdictione, tunc talis commiſſio non conceditur, & ſi datur; tales

184 † clauſulæ ſolent ſemper apponi.

Alia ſimilis propter abſentiam.

Lauretana.

185 BEATISSIME PATER. Pendente in gradu appellationis cauſa coram R.P.*D.*Franciotto inter Antonium Condulmerium S.V.Oratorem & Ioannem Rubertum, dictus R. P. *D.* Franciottus non ita cito rediturus à Curia ſe abſentauit, (vel ſi jta eſt pone, ad Epiſcopatum vel ad Cardinalatum fuit à Sanct. Veſtr. promotus, vel eam ad Cancellariam remiſit) Et quia dicto oratori valde intereſt Iudicem habere, coram quo citius poſſit ad ſuæ cauſæ expeditionem deuenire: Ideo humiliter ſupplicat S. V. quatenus prævia quacunque auocatione cauſæ, & cauſarum huiuſmodi, quatenus opus ſit in locum d.R.P.*D.* Fraciotti abſentis, alium Romanæ Curiæ Prælatum, illi benè viſum, vel de conſenſu partium, in ſtatu, & terminis, in quibus cauſa reperitur, ac iuxta formam aliarum commiſſionum in actis præſentatarum ſubrogare dignetur, cum facultatibus citandi, & inhibendi &c. ac alijs in dictis commiſſionibus contentis, & iuxta eas, & alijs neceſſarijs, & opportunis &c.

De Commiſſione ſanatoria nullitatum.

COntingit quoque ſæpiùs ex cauſa nullitatum, quæ quotidie commit-

186 tuntur, † quod egemus commiſſione ſanatoria illarum; ideo quando illa forma-

187 ri † debet, narrandum eſt factum nullitatis, ſiue prouenerit ex non tranſportatione actorum, ſiue ex alia cauſa, & deinde

188 ſupplicandum pro ſanatoria, & adijciendæ clauſulæ, prout in alijs commiſſionibus, vt puta,

Romana.

189 BEATISSIME PATER. Litigarunt diu *S.*V.Orator Andreas Sacchus, & B. aduerſarius de & ſuper pertinentia iuriſpatronatus, & latis ad fauorem Oratoris duabus conformibus, dum tertiam expectabat, dictus aduerſarius cœpit pretendere examen in quo deſcendentia Oratoris probata fuit, eſſe nullum, & inualidum, ſub prætextu quod teſtes iurauerint extra tempus per Iudicem præfinitũ. Verum quia P.S. illorum examen factum fuit cum interrogatorijs partis, & aduerſarius iſtam prętenſam nullitatem in alijs inſtantijs non deduxit; dictus Orator humiliter ſupplicat S.V. quatenùs ipſum ſpecialibus fauoribus, & gratijs proſequendo, dignetur committere, & mandare R.P.D. Peutingerio, coram quo cauſa pendet in tertia inſtantia, vt prævia nullitatis, & nullitatum prætenſarum ſanatione, quatenus opus ſit, in cauſa ad vlteriora procedat, prætenſa nullitate, & alijs quibuſcunque non obſtantibus, ſtatum &c. pro plene haben.

Commiſſio ſanatoria Apocæ.

Sabinen.

190 BEATISSIME PATER. Lælius Aduerſarius in forma Cameræ obligatus ad ſoluendum S. V. Oratori ſcuta centum monetæ, vigore apocæ ab ipſo ſcriptæ, & ſubſcriptæ, citatus ad ſoluendum allegauit dictæ Apocę nullitatem, ex quo non fuit archiuiata ad formam conſtitutionum Sixti V. Vrbani VIII. & aliorum S. V. Prædeceſſorum. Quia verò P.S. d. aduerſarius eſt verè debitor Oratoris, & cum ipſius iactura locupletari non debet; humiliter d. Orator ſupplicat S. V. quatenus dignetur committere, & mandare veſtræ Cameræ Archiuiorum Præfecto, ſeu Creaturæ veſtræ Camerario, vt inhibitionem, ſi quam pars Aduerſa obtinuit, moderetur, & refectis dicto aduerſario expenſis ante nullitatis acceptationẽ factis, ſanatoriam aduerſus quamcumque nullitatem ob dictam non archiuiationẽ concedat, dictamque Apocam archiuiare mandet, & faciat, cauſamque ad ſuum Iudicem ſucceſſiue remittat iuxta eius ordinarias facultates terminandam, perinde ac ſi apoca legitimo tempore fuiſſet archiuiata, aliaque omnia, & ſingula, fa-

faceat, dicat, exerceat, & exequatur in præmiſſis, & circa ea quomodolibet neceſſaria, & opportuna, præmiſſis, nec non quacumque nullitatis acceptatione, nec non conſtitutionibus Sixti V. Vrbani VIII. & aliorum S.V. Prædeceſſorum; nec non alijs conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrarijs quibuſcumque non obſtantibus, ſtatum &c. pro plenè haben. &c.

Commiſsio derogationis Feriarum.

Romana.

191 BEATISSIME PATER: Pendente lite inter D.S.V.Oratorem Ioſeph Auerſam, & L.Aduerſarium coram R.P.D.Lomellino cauſa, & occaſione &c. dum negocium erat in eſpeditione, ſuperuenerunt feriæ nuper indictæ de mandato Sanctitatis Veſtræ, & ſic Orator non potuit procedere ad vlteriora. Verum quia agitur de cauſa fauorabili, iam ad finem redacta, Oratorique valde intereſt da eius expeditionem deuenire; ideo humiliter ſupplicat S.V. quatenus dignetur committere, & mandare eidem R.P.D.Lomellino, vt ad cauſæ, & cauſarum huiuſmodi proſecutionem procedat, ferijs præfatis non obſtantibus, iuxta formam, & facultates aliarum commiſſionum, cum poteſtate citandi, & inhibendi &c. præmiſſis, & alijs quibuſcumque non obſtantibus ſtatum &c.

Hæc autem commiſſio, vt poſſit obſignari, neceſſe eſt quod Iudex apponat, videtur ſignanda.

Commiſsio prorogationis fatalium.

Theatina.

192 BEATISSIME PATER. Lite & cauſa coram R.P.D.Arioſto Iudice delegato inter Oratorem Horatium Lanutum ex vna, & C. ex altera de, & ſuper &c. pendente, quia dubitatur, ne interim fatalia labantur, ne bonum ius Oratoris pereat, recurrit ad Sanctitatem Veſtram, humiliter ſupplicando, quatenus eidem R.P.D. Arioſto committere, & mandare dignetur, vt fatalia in hac cauſa amplius non prorogata (vel ſemel, aut bis iuxta veritatem) quatenus durent, arbitrio ſuo proroget, quatenus vero lapſa ſint, nonum terminum præfigat, & concedat, attento quod in prima, deinde cauſam, & cauſas huiuſmodi prout iuris fuerit, expediat cum facultate citandi, & inhibendi &c. ac procedendi iuxta formam aliarum commiſſionum, de quibus in actis, aliaque faciendi &c. deſuper neceſſaria, & opportuna; præmiſſis, &c. & contrarijs quibuſcumque non obſtantibus, ſtatum &c.

Alia Commiſsio ſimilis pro Curia Capitolina.

Romana.

193 BEATISSIME PATER. Pendente in Curia Capitolina lite, & cauſa coram ſecundo Collaterali, inter S.V.Oratorem Petrum Sanctem Parlam Pictorem ex vna, & Claudium Rotiam Gallum ex altera, cauſam, & occaſione, de quibus in actis, ex quo inſtantia ſtatutaria eſt nimis breuis, ne ob illius lapſum bonum ius Oratoris pereat. Ideo pro eius parte ſupplicatur Sanctitati Veſtræ quatenus eidem D. ſecũdo Collaterali committere, & mandare dignetur, vt inſtantiam præfatam amplius non prorogatam (vel ſemel, aut bis) quatenus duret &c. vt ſupra &c.

194 Et iſta commiſſione † poterimus etiam vti ad prorogationem fatalium; mutatis mutandis.

Commiſsio pro appellato quando Appellans eſt negligens in impetrando Iudicem.

195 BEATISSIME PATER: Lata ſententia per A.C.Baranzonum in fauorem S.V.Oratoris Andreæ Sacchi cauſa, & occaſione quarumdam picturarum celeberrimarum per ipſum depictarum, de quibus in actis contra N. dictus N. à tali ſententia appellauit, & in reſponſione habuit apoſtolos reuerentiales: verum quia more reorum fugiens; vt diutius ſe à ſolutione ſcutorum mille pro earum pretio liberetur, non curat cauſam appellationis committi facere: Quia vero Oratoris valdè intereſt quanto citius cauſam, & cauſas huiuſmodi via Iuris decidere, & termina-

re;

re, ac quod ſuum eſt celerius conſequi; Ideo humiliter ſupplicat S. V. quatenus cauſam: & cauſas appellationis, & appellationum interpoſitæ, & interpoſitarum per dictum Aduerſarium aſſertæ nullitatis, & nullitatum, iniquitatis, ac notoriæ iniuſtitiæ, nec non quam', & quas &c. vna cum omnibus, & ſingulis ſuis dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis, totoque negocio principali, alicui Sac. Palatij Veſtri Auditori, vel Locum tenenti, audien, cognoſcen, deciden, & ſummariè, prout in Beneficialibus terminan. committere & mandare dignetur cum poteſtate citandi; & inhibendi, in Curia, & extra &c.

Addamus nunc formulam Subrogatoriæ.

BEATISSIME PATER. Martha S. V. deuota Oratrix humiliter ſupplicat quatenus in cauſa, & cauſis verten. inter ipſam Oratricem ex vna, & Priorem &c. aduerſ. de, & ſuper &c. coram R. P. D. Celſo tunc Iudice &c. partibus ex altera, alium Romanæ Curiæ Prælatum in locum d. R. P. D. Celſi ad Sac. Rotæ Auditoratum aſſumpti, in ſtatu, & terminis in quibus cauſa huiuſmodi reperitur, ac cum facultatibus eidem conceſſis, & attributis ſubrogare dignetur, cum facultate citan. & inhiben. quos, quibus &c. aliaque facien. premiſſis &c. ſtatum &c.

Ab iſtis formulis pro mei animi recreatione compoſitis infinitas formare quis poterit ſecundum facti contingentiam, & de his abſolutis poterunt etiam infraſcripti caſus pro iuniorum vtilitate notari.

De variis reſcriptis Signaturæ, & earum virtute.

Artic. IV.

196 *Commiſſio in Curia obtinetur etiam ſine mandato.*

197 *Reſcriptum Signaturæ ſemper intelligitur pro vt de iure.*
Et ſecundum Ius commune. ibidem,

198 *Commiſſio Auocatoria habet vim inhibitionis.*

199 *Commiſſio directa Superiori Conuentus non poteſt exequi à Superiore Religionis.*

200 *Commiſſione qui vtitur ſibi præiudicat.*

201 *Clauſula omneſque alios, eſt vtiliſſima.*

202 *Commiſſio plænæ Signaturæ nõ admittit excuſationem ſaltem à nullitate.*

203 *Commiſſio Super iactationibus quando comprehendat petitorium, & poſſeſſorium.*

204 *Et per eius vſum cenſetur deductum vtrunque iudicium.*
Limita ſi ſe reſtrinxit ad certam ſpeciẽm ibidem.

205 *Facit quod iactatus dicatur actor.*

206 *Cum tali commiſſione poteſt eis vti pro pluribus Iudicijs.*
Tam in petitorio, quam in poſſeſſorio ibidem.

207 *Commiſſio Super iactationibus interumpit præſcriptionem.*
Ex commiſſione Super iactationibus oritur fluctuatio animi obtinentis de iure ſuo, ibidem.

208 *Non impedit obligationem Cameralem.*

209 *Precipue ſi fuit addita clauſula, dummodo non fuerit actum vigore obligationis Cameralis.*

210 *Qua cautela vtebatur Illuſtriſſimus Meltius ob reuerentiam Signaturæ.*

211 *Litigantes A. C. obſeruarunt cautelã Illuſtriſſimi Melty erga Signaturam.*

212 *Commiſſio ſemper debet publicari.*

213 *Citatio ad dicendum contra commiſſionem ſemper eſt neceſſaria.*

214 *Ante citatianem ad dicendum contra comiſſionem poſſumus non vti commiſſione.*
Limita ſi fuit parti aduerſæ queſitum Ius conſiderabile ibidem.

215 *Citatio ad dicendum contra commiſſionem demonſtrat commiſſionem fieri communem.*

216 *Superueniens poſt captam poſſeſſionem in vim rei iudicatæ, non vitiat poſſeſſionem.*
Limita ſi poſſeſſio eſt capta intra decem dies ibidem.

217 *Signata ſimpliciter ante quatuor terminos retrotabitur ad diem ſententiæ.*

218 *In Curia non datur de ſubrectione commiſſionis.*

219 *Apoſtoli reuerentiales in forma poſtulant Commiſſionem infra decem Dies.*

220 *Commiſſio reformatoria circumducit reformatam.*

221 *Contenta in priori commiſſione cenſentur repetita in ſecunda, & alus ſucceſsiuis.*
Limita quando adeſt reformatoria, ibidem.

222 *Regula de triennali præiudicat commiſsio ſuper prætenſionibus poſsidentis.*

223 *Limita ſi facit committere cauſam ſuper iactationibus in vim legis Diffamari.*

224 *Iudicium legis Diffamari facit Reum voluntarium.*

196 IN Curia vt dixi, impetratur commiſſio etiam ſine mandato, quia illud præſumitur ab impenſa, *Auellina, ſeu nullius reſciſionis vnionis* 28. *Aprilis* 1595.

Gi-

Giptio. Et firmaui etiam alibi.

197 Signatura iustitiæ quando committit, semper intelligitur cum clausula, Pròut de iure, *Amerina fideicommissi* 25. *Iunij* 1632. *coram b. m. Card. Verospio*, & eius verba semper intelliguntur secundum ius commune, *vt in Romana officij* 3. *Decembris* 1607. *coram b.m. Scotto*.

198 In huiusmodi materia adhuc est aduertendum, quod commissio auocatoria, habet vim inhibitionis, vt in *Anglonen. Territorij* 13. *Iunij* 1650. *coram R. P. D. meo Meltio inter volantes*.

199 Quando est directa Superiori conuentus, non potest exequi à Superiore Religionis, vt in *Ianuen. professionis* 28. *Iunij* 1645. *coram eodem*, *pariter inter volantes*.

200 Qui vtitur commissione, illi stare debet; si autem sibi præiudicat, sibi etiam debet imputare, vt in *Anconitana Censuum* 22. *Iunij* 1629. *coram b. m. Durano*.

201 In ipsa bonum est semper ponere clausulam, Omnesque alios &c. vt in *Conchen. pensionis* 16. *Ianuarij* 1630. *coram b. mem. Card. Verospio*.

202 In proposita in plena Signatura non potest allegari ignorantia, & quamuis allegaretur, & adesset iusta causa, excusaret à pœna, non autem à nullitate, vt in *Ianuen. attentatorum* 2. *Decembris* 1650. *coram Eminentiss. Card. Corrado*.

203 Super iactationibus cum clausula de, & super tali re, cum suis incidentibus, annexis, connexis, ac toto negocio principali, comprehendit tam petitorium, quàm possessorium, vt in *Papien. beneficij* 20. *Nouembris* 1645. *coram eodem*.

204 Et per huius productionem, censetur deductum vtrumque iudicium, quando eam producens, non se restrinxit ad certam speciem, & illa generaliter fuit vsus, eamque fecit communem cum citatione ad dicendum contra commissionem, ibidem.

205 Effectus autem d. cõmissionis est, quod iactatus dicatur actor in iudicio iactationis, & ideo dicimus quod ex eius persona, & iure dignoscitur qualitas iudicij. ibidem.

206 Et ex tali commissione, attenta clausula, quam, & quas, absque vlla taxatiua, & restrictiua, potest quis agere non solum ex remedio *l. Diffamari*, sed etiam pro associatione, & immissione, quia comprehendit omnem causam, omneq; iudiciũ, ac ius, tàm in petitorio, quam in possessorio, quomodolibet deductum, & deducendum, & non censetur, quod quis se restrinxerit ad certum caput, neque elegisse certam viam, vt in *Romana vineæ ad Aquam sanctam* 28. *Ianuarij* 1643. *coram eodem*.

207 Interrumpit etiam prescriptionem, si reus conuentus impetrat similem commissionem, ex ea enim elicitur fluctuatio animi, & dubietas tituli, hocque casu ille habetur pro iniusto, & conscientia dicitur vulnerata, & dicitur in mala fide, quę interrumpit præscriptionem, *Nucerina fideicomisi* 1 *Iulij* 1650. *coram eodem Meltio inter vagantes*.

208 Si vero fuisset impetrata contra creditorem habentem obligationem Cameralem, siue in prima, siue in gradu appellationis, & de tali obligatione non fuisset facta aliqua mentio, non impedit illius executionem, & potest A. C. ea non obstante procedere ad executionem, & ad vlteriora *Conchen. pensionis* 16. *Ianuarij* 1630. *coram d. b.m. Card. Verospio*.

209 Quod procedit præcipue quando in commissione per Referendarium apposita fuit clausula, quæ semper debet apponi, dummodo non fuerit actum vigore obligationis Cameralis, seu alterius processus executiui.

210 In hoc autem obseruaui proximè adinuentam cautelam ob reuerentiam, quã omnia Tribunalia debent Signaturę, quę habuit originem à sapientissimo, & prudentissimo D. meo Meltio Archiepiscopo Capuano, qui nobis tunc iunioribus iniungebat citare partem ad dicendum contra facultates Illustrissimo *D.* A. C. concessas, & in vim illarum, videndum mandari procedi ad vlteriora, prætensa commissione ex aduerso extorta non obstante.

211 Quod placebat summopere Signaturæ quæ hinc cognoscebat, quanti etiam magni fieret à tanto Prælato, quem sequuti sunt postea hac in re omues successores, & litigantes, puta b.m. Caballettus, Illustris. D. meus Melchiorius, b.m. Argelus, Illustrissimus *D.* meus Baranzonus, & tota Curia.

212 Quia vero vt commissio afficiat, semper debet publicari, *Romana officij* 11. *Martij* 1626. *coram b. m. Rembolde*:

213 Ideo dicimus, quod seruit ad nihil, sine citatione ad dicendum contra commissionem, vt in *Vrbeuetana attentatorum* 16. *Februarij* 1629. *coram b. m. Verili*. Et qui

214 † illam obtinuit, ante dictam citationem potest non vti, nec potest eo inuito vti aduersarius: quod tamen limitatur quando per eam fuit quæsitum ius considera-

bile

bile alteri parti, vt in *Romana pecuniaria de Vicentinis 19. Nouembris 1610. coram bon. mem. Pirouano.* nihilominus semper † est necessaria citatio, ex qua dignoscatur, vel le eam facere communem, qnia secus nunquam tribuit iurisdictionem, & ideo Rota ibidem vult omnino, quod fiat communis, quia alias semper admittit pœnitentiam, vt in d. decisione.

216 Si commissio appellationis superueniat, postquam vigore rei iudicatæ, & seruatis quatuor terminis ad docendum de appellatione, in contumaciam non docentis de ea, si fuit capta possessio, etiamsi fuerit simpliciter, non vitiat possessionem, quamuis de cætero si superuenisset antea retrotrahe retur, & vitiaret, si possessio fuisset capta appellatione pendente, vt in *Bononien. rescissionis contractus 28. Iunij 1645. coram Eminentiss. D. meo Corrado*. Et hinc disgnoscitur quod superueniens sub banca obtenta non vitiat retro gesta.

217 Et vitiaret si fuisset signata simpliciter ante terminos, & rem iudicatam, quia tunc retrotrotrahitur ad diem sententiæ, à qua appellatur, vt in *Viterbien. Canonicatus 26. Iunij 1652. coram R. P. D. meo Cerro*, vbi † etiam habetur, quod in Curia non datur de subreptione commissionum.

218

219 Quando fuerunt dati apostoli reuerentiales, in forma, illa debet obtineri infra decem dies ad fugiendam rem iudicatam, vt in *Romana domorum 11. Decembris 1645. coram R.P.D. meo Bichio non impressa.*

220 Commissio etiam reformatoria, circumducit priorem reformatam, vt in *Meleuitana Antianitatis 14. Decembris 1648. coram Reuer. D. meo Dunozetto.*

221 Et quia sæpius euenire solet, quod priori commissioni a'iæ succedunt, sciendum est, quod contenta in priori semper censentur repetita in aliis succeßiuis, nisi constet de contrario, aut per reformatoriam, vel alio modo, vt in *Senogalien. bonorum 14. Aprilis 1617. coram bon. memoria Remboldo.*

222 Tandem vnum aduertendum iudico circa illos, qui nolunt iuuari à regula de triennali possessore, quod debent esse cauti in faciendo committere causam super eorum prætensionibus, quia eo ipso dicuntur propriam possessionem interrumpere: secus tamen ipsis eueniet si facient
223 committere † causam super eorum iactationibus in iudicio *legis diffamari*, hoc enim casu pacifica possessio non interrumpitur, nec receditur à beneficio regulæ,
224 quia hoc † iudicium non facit actorem, sed reum voluntarium, vt monet Rota in *Leodien. præposituræ de Hansinnes 4. Maij. 1650. coram R. P. D. meo Cerro inter volantes.*

De Attentatis.

Cap. IV.

De attentatis pendente appellatione.

Artic. I.

1 *Attentata præferuntur etiam cognitioni negotij principalis.*
2 *Attentata solent committi in spretum appellationis. & n. 281.*
3 *Appellatione pendente nihil est innouandum.*
4 *Iudex si bene, vel male pronunciauit, dicitur functus officio suo.*
5 *Iurisdictio iudicis suspenditur per appellationem ad superiorem.*
6 *Causa per appellationem non suspenditur respectu partium.*
7 *Attentatum quod nam sit, & factum debet reuocari.*
8 *Attentata reuocata remanent, donec negotium terminetur.*
9 *Ampliatur si interceßerit inhibitio iudicis appellationis.*
10 *Proceßus est attentatus & nullus factus post iudicis inhibitionem.*
11 *Sententia lata appellatione pendente non trãsit in iudicatum.*
12 *Ampliatur etsi appellatio deferatur ante prolationem sententiæ.*
13 *Possessio capta etiam deserta appellatione, est nulla.*
14 *Limitatur in causa immissionis, vel in possessorio adipiscendæ, vel reintegrandæ.*
15 *Proceßus factus post appellationem pendente termino ad respondendum de apostolis, an valeat.*
16 *Attentata an committantur post appellationẽ ab interlocutoria, & idem in illis seruetur.*
17 *Limitatur si non fuerit inhibitum, quia tanquam attentata non reuocarentur.*
18 *Attentata, an committantur, & idem seruetur pendente causa restitutionis ad appellandum.*
19 *Attentata post appellationem, & sententiam lite pendente, an committantur.*

MAteria attentatorum est valde priuilegiata, & semper in omni cau-
1 sa præfertur, cognitioni † etiam negocii
2 principalis, & quia vt plurimum † commit-

mittuntur in ſpretum appellationis, ab hoc capite incipiemus. Sciendum eſt ergo
3 quod appellatione pendente † nihil eſt innouandum, & ratio eſt, quia cum Iudex poſtquam pronnnciauit bene, vel
4 male, † dicatur functus officio ſuo *l. Iudex poſtquam ff. de re. ind. eiuſque* Iurisdi-
5 ctio † ſuſpendatur per appellationem ad Superiorem, *c. venientes ex. de Iur. Iur.* omnia reſpectu ipſius, & reſpectu partium
6 in eodem ſtatu † debent permanere; ſi
7 quid autem fiat debet ante omnia † tanquam attentatum reuocari *Rota in Cracouien. attentatorum* 17. *Iun.* 1651. *coram R. P. D. Bichio*, & talis reuocatio attentatorum remanebit firma † donec negocium terminetur, *Pen. dec.* 176. quamuis poſtea pronuncietur bene, vel male fuiſſe appellatum *c. non ſolũ vbi gloſ. de appell. in 6*

9 Idque libentius † ſi interceſſerit Inhibitio Iudicis appellationis, quia tunc proceſſus, non ſolum eſt attentatus, ve-
10 rum † etiam nullus ipſo Iure; etiamſi poſtea renuncietur appellationi, cum inde ſecutis, *Egid. concluſ.* 624. *&* 631. *Rot. dec.* 20. *de appell. in nou. Gem. in c. concertationi n.* 8. *de appell. in 6.*

11 Et ſi fertur ſententia † pendente appellatione numquam tranſit in Iudica-
12 tum, † licet appellatio deferatur ante prolationem ſententiæ, dummodo fuerint facti aliqui actus ſubſtantiales, *Oldrad. conſ.* 301. 302. *& ſeq. Lapus allegatione prima.*

13 Quinimo poſſeſſio capta, † etiam deſerta appellatione, eſt nulla. *Put. deciſ.* 2. *de appell.* niſi eſſemus in cauſa immiſſionis, vel in poſſeſſorio adipiſcendæ, vel reinte-
14 grandæ † quia tunc, ſi non fuit appellatum infra decem dies, etiam quod non eſſet locus Egidianæ, poſſeſſio non eſset nulla, neque attentata, vt dixi *tit. de poſſeſſ. adipiſcen.* ex auctoritate Rotæ *in Romana fideicommiſſi de Capite ferreo* 10. *Iunij* 1644. *coram Eminentiſs. Domino meo Card. Corrado in folio.*

15 De proceſsu facto † poſt appellationem, pendente termino ad reſpondendum de apoſtolis, videnda eſt *Rot. d.* 19. *de appell. in nou. & dec.* 77. *eodem tit. in antiqu. Gemin. in c. vt ſuper de appellat. in 6.* & diximus ſupra *t. de appell.*

Ampliatur P. vt concluſio procedat,
16 etiam in attentatis † poſt appellationem ab interlocutoria, dummodo illius vigore fuerit inhibitum; ſi autem ſecus,
17 non † reuocarentur tamquam attentata, *d. c. non ſolum Guidopap. d.* 436. *num.* 10. *cap. ſignificantibus vbi Franc. num.* 8. *ex de appell.*

18 Ampliatur 2. in attentatis † pendente cauſa reſtit. ad appallandum *l. vnic. C. in integr. reſtit. poſtulat.* etiam quod cauſa ſit commiſsa ptout de Iure. *Caſſad. d. p. vt lite pendente Veſtr. lib.* 8. *vt lit. penden. fol.* 271.

19 Ampliatur 3. in attentatis † etiam poſt appellationem, & ſententiam lite pendente, *tot. tit. vt lit. pend. extra, & in* 6. *Biſign. d.* 2. *de appell.*

Quomodo, & an lis inducatur,

Artic. II.

20 *Litis pendentiæ quo ad reuocationem attentatorum, quomodo fiat.*

21 *Ampliatur etſi decretum ad notitiam citati nõ deuenerit:*

22 *Ampliatur idem etſi citatio decernatur ad inſtantiam Procuratoris, & cuius.*

23 *Notarii, quam obligationem deberent recipere à Procuratore ſine mandato comparente.*

24 *Commiſſio quænam dabatur reo contra Procuratorem ſine mandato comparentem.*

25 *Reus quomodo obtinebat abſolutoriam, quando Procurator ſine mandato comparebat.*

26 *Commiſsio præfixionis termini contra Procuratorem ad docendum de mandato, quando dabatur.*

27 *Procurator ſine mandato comparens, hodie non aſtringitur ſicut antiquitus.*

28 *Mala innumerabilia hodie eueniunt propter malam praxim.*

29 *Litis pendentia non inducitur per ſolam impetrationem commiſsionis, vel iudicis.*

30 *Litis pendentia conſideratur ratione vexationis, & moleſtiæ quo ad expenſas.*

31 *Reus, quando nihil impendat propter ſolam cõmiſsionis impetrationem.*

32 *Litis pendentia quomodo inducatur quo ad reum.*

33 *Declara quando cauſa eſſet commiſſa litteris non confectis.*

34 *Litis pendentia quando inducatur in præiudicium rei, niſi litteris expeditis.*

35 *Attentata non ſunt reuocanda litteris expediendis non expeditis.*

36 *Litis pendentia reſpectu tertii, quando inducatur.*

37 *Litis pendentia ſtatim cenſetur inducta ex ſub rogatione gratioſa,*

18 *Litis pendentia non inducitur ex gratia ſine litis notitia.*

39 *Ampliatur facta non reuocari etiamſi ferretur ſententia.*

40 *Litis pendentia, an dicatur per commiſſariam ſubrogationem.*

Litis

41 *Litis pendentia non inducitur ab extraiudiciali appellatione.*

42 *Attentata ac ſint, & reuocentur, facta poſt extraiudicialem appellationem.*

43 *Lis vt dicatur legitime pendere, quid requiratur.*

44 *Lis vt dicatur legitime pendere, debet eſſe vera, & non calumnioſa.*

LItis autem pendentia, quo ad reuocationem attentatorum, & omnes alios ſuos effectus in prejudicium Actoris
30 † fit per decretum citationis, *Egidius concluſ.* 545. quamuis ad notitiam citati
31 † non deuenerit. *Rom. conſ.* 330. *col.* 1. cuius rationem reddit *Gom. in d. compend. fol.* 165. *Rot. dec.* 4. *vt lit. pend. in antiq. Staſil. in d. tract. de literis inſt. c.* 3. *fol.* 276. *nu.* 15.

Idem ſi citatio decernitur ad inſtantiam
32 † legitimi Procuratoris, vel etiam non habentis mandatum, dummodo tempore habili ſuperueniat illud, vel ratificatio, quia antiquitus ſolebant, et hodie deberent Notarij de ſtilo Curiæ, quãdo decernebant citationes ad inſtantiam
33 aſſerti Procuratoris, † recipere obligationem ab eo, ſub pœna, quod intra certum tempus ſuperueniat mandatum, vel ratificatio Domini, eoque elapſo, ſi reus
34 volebat agere ad pœnam, † dabatur Cõmiſſio quod Iudex, coram quo cauſa pendebat, procederet ad executionem, ac ſi eſſet A. C. vt teſtatur *Veſtr. lib.* 4. *c. de citat. extra Cur. fol.* 80. et ſi reus volebat tunc eximere ſe à moleſtijs † via ordinaria, obtinebat abſolutoriam ab obſeruatione Iudicij, cum condemnatione aſſerti Procuratoris in expenſis, vel da-
36 batur † Commiſſio prefixionis termini d. Procuratori ad docendum de mandato, vel ratificatione, quo elapſo etc. Iudex pronunciet nullam Iuriſdictionem ſibi competere; eumque in expenſis condemnet, *Caſſ. in regul. de ſubrogan. dec.* 40. *Veſtr. d. c. de cit. extra Cur. d. fol.* 80. Quod
37 tamen hodie † nunquam vidi practicatum, licet de neceſſitate veniret practicãdum ob innumerabilia † accidentia, quę
38 propter malam praxim eueniunt:

Neque ad inducendum litis pendentiam, † ſufficit impetratio Commiſſionis
39 vel Iudicis, quia litis pendentia † conſideratur ratione vexationis, et moleſtiæ, quo ad expenſas, et non propter aliud;
31 reus vero nihil † expendit præter ſolam Commiſſionis impetrationem, vt in *Clem.* 1. *vbi gloſ. Imol. & Card. in verb. vexari de reſcript. Gemin. in c. quoniam de immunit. Eccleſ. in* 6. *c. diſpendia de reſcript. in* 6. *late Staſil. c.* 3. *fol.* 272. *per totum. Gemin. d. fol.* 165.

Quo ad reum inducitur litis pendentia
32 † per citationem legitime executam. *Clem.* 2. *vt lit. pend. Rot. dec.* 6. *eodem tit. in nou. Staſil. d. c.* 3. *fol.* 272. *nu.* 12. niſi cauſa
33 eſſet commiſſa † literis non confectis, cum ſolita clauſula, dũmodo literę, &c. et interim non cenſeatur etc. tunc enim non inducitur litis pendentia in prejudicium
34 rei, † niſi literæ fuerint expeditæ, et ideo nullo modo poterit dici attentari in prejudicium pendentiæ litis, neque aliqua
35 attentata † erunt reuocanda, quæ alias tamen reuocarentur, *Staſil. d. c.* 3. *fol.* 277. *nu.* 12. *Gomeſ. dict. fol.* 165.

36 Reſpectu tertij inducitur † litis pendentia per admiſſionem ad cauſam, ſicut quando Papa ſubrogat aliquem in Ius defuncti, vel cedentis; tunc enim, ſi ſubroga-
37 tio eſt gratioſa, † ſtatim inducitur litis pendentia, cum ſtatim cenſeatur admiſſus, ac ſi concedatur motu proprio, vel ſi concedatur ad ſupplicationem partis, ſi non fiat in ſubrogatione mentio litis, aut fiat euentualiter; tunc cum ex gratia
38 non preſumatur notitia litis, † non inducitur pendentia illius, quo ad ipſum, neque facta ei prejudicant, etiamſi ferretur
39 ſententia, † à qua non fuiſſet appellatum, niſi poſt admiſſionem ad cauſam;
40 ſi vero ſubrogatio ſit commiſſaria, † inducitur litis pendentia poſt factam ſubrogationem, & poſtquam ſubrogatus fuit admiſſus, *Caſſad. deciſ.* 1. & 2. *vt lit. pend. Veſtr. d. lib.* 8. *d. c. vt lit. pend. fol.* 271.

41 Appellatio extraiudicialis † non inducit litis pendentiam; neque innouata
42 poſt eam tamquam attentata † reuocantur, niſi à die factæ illius legitimæ intimationis, vt dicam infra. Et regulariter
43 ad hoc vt dicatur lis pendere, † requiritur, quod cauſa fuerit legitime introducta coram Iudice competente; *l. Aurelius ff. rem rat. hab. Gloſ. in d. l. Iudicium ſoluitur. ff. de Iudic. Staſil. c.* 16. *fol.* 320. *num.* 2.

44 Vlterius, quod ſit lis vera, † non autem calumnioſa; quia poſterior non ſufficeret ad inducendum vitium litigioſi, per ſupra dicta.

Quibus caſibus inducatur, & reuocetur attentatum.

Artic. III.

45 *Tertius an poſsit petere reuocationem attentatorum.*
46 *Tertius poteſt prædicta petere ſi appellauit in tempore, quo licebat principali.*
47 *Innouata tam per principalem, quam per procuratorem, dicuntur attentata.*
48 *Innouata per patrem dicuntur attentata, niſi filius ſtatim renunciet.*
49 *Innouata etiam pendente cauſa nullitatis dicuntur attentata.*
50 *Innouata reuocantur per viam attentatorum ſi ſit nullitas cum appellatione deducta.*
51 *Attentata an reuocentur, & quando, ſi nullitas ſit principaliter deducta.*
52 *Nullitas principaliter deducta non impedit executionem ſententiæ.*
53 *Ampliatur etſi iudex appellationis inhibeat.*
54 *Iudex in exequendo non dicitur attentare, cauſa nullitatis principaliter deducta.*
55 *Innouata pendente cauſa recuſationis dicuntur attentata, vt reuocentur.*
56 *Innouata non ſolum in committendo, ſed etiam in dimittendo reuocantur.*
57 *Ceſsio, & tranſactio an, & quando reuocentur per viam attentatorum.*
58 *Subrogatus an poſsit petere reuocationem attentatorum,*
59 *Poſſeſsio propria auctoritate capta lite pendente, in curia reuocatur tamquam attentata.*
60 *Poſſeſsio vacua tempore motæ litis, & poſtea capta reuocatur vt prædicta.*
61 *Subrogatio per ordinarium facta in locum mortui in Curia, reuocatur vt attentata.*
62 *Innouata etiam in criminalibus, vt attentata veniunt reuocanda pendente appellatione.*
63 *Bannitus non poteſt offendi pendente appell. vel termino ad appell. a ſententia banni.*
64 *Confiſcatio an locum habeat pendente appell. vel termino ad appell. vel reo ad defeſsiones admiſſo.*

AMpliatur quarto, non ſolum ſi pars principalis; ſed etiam ſi tertius appellans à ſententia lata contra alium pro ſuo intereſſe † petat reuocationem attentatorum: quod procedit ſi dictus tertius † appellauit infra tempus, infra quod licebat appellare condemnato, aliàs ſecus, *Felin. in c. cum ſuper ext. de ſent. & re iud.*

Ampliatur quinto, non ſolum in attentatis per principalem, † verum etiam in attentatis per Procuratorem, dummodo conſtet de mandato, *Rot. deciſ. 7. vt lit. pend. in nou.* dicendum eſt etiam per Patrem, † niſi filius habens eorum notitiam ſtatim illis renunciet, *Put. dec. 6. eod. tit.*

Ampliatur ſexto, in attentatis non ſolum appellatione pendente, † ſed etiam pendente cauſa nullitatis; nam ſi nullitas deducatur per viam appellationis, vnà cum appellatione † reuocantur per viam attentatorum, ſicut pendente appellatione. Si verò nullitas deducitur principaliter ſeorſim ab appellatione, tunc † attentata non reuocantur, niſi expectato fine nullitatis; & ratio eſt, quia ſi obtinetur in caſu nullitatis, reuocabuntur omnia attentata, aliàs ſecus; idque euenit, quia nullitas principaliter deducta, † non impedit executionem ſententiæ, vel inſtrumenti, *Franc. in c. dilecto num. 31. ext. de appell.*

Et hæc procedunt, etiam † ſi Iudex nullitatis inhibeat, quia non obſtante inhibitione poterit primus Iudex exequi, & exequendo † non dicitur attentare, *Franc. ibidem num. 38.*

Ampliatur ſeptimo, vt reuocentur, etiam pendente cauſa recuſationis, † quãdo Iudex recuſatur vt ſuſpectus, & arbitri cognoſcunt cauſas ſuſpicionis, *c. cum ſpeciali ext. de appell. vt per Franc. in c. dilecto ext. eodem, Gemin. in c. legitima eod. tit. in 6. Veſtr. dib. 8. c. vt lit. pend. fol. 271.*

Ampliatur octauo, vt reuocentur innouata, † non ſolum in committendo, ſed etiam in dimittendo, daturque exemplum in collitigante, transferente poſſeſſionem ex cauſa permutationis, vel cedente, † tunc enim reuocantur ceſſio, & translatio huiuſmodi, per viam attentatorum, *vt Rot. deciſ. 3. vt lit. pend. in nou. Caſſad. deciſ. 9. de cauſ. poſſeſ. & propriet. Staſil. c. 3. fol. 276. num. 13. Gomes d. fol. 165.*

Ampliatur nono, quod ſubrogatus etiam † poteſt petere reuocationem attentatorum, & ideo ſi lite pendente in Curia actor † ingrediatur poſſeſſionem propria auctoritate, vel ſi poſſeſſio eſt vacua † tempore motæ litis, & occupetur, vel alter in locum mortui in Curia, † per ordinarium ſubrogetur: In omnibus his caſibus debent reuocari poſſeſſio, & ſubrogatio, tanquam attentatæ ad inſtantiam ſubrogati Apoſtolici, *Rot. deciſ. 10. vt lit. pend. in nou. & deciſ. 5. eod. tit. in antiq. Egyd. concluſ. 122.*

Ampliatur decimo, etiam in † criminalibus, ideo pendente appellatione, vel tempore ad appellandum à ſentẽtia banni, non licet † de iure bannitum impunè offendere, etiam quod id ſtatutum permittat,

mittat, *Angel. Aret. inl. 1. ff. de acq. poſſeſſ. cum relatis per Clar. in ſua praxi crim. §. homicidium verſ. ſucceſſiuè quæro.* Quod tamen quomodo hodie procedat, videndæ ſunt conſtitutiones ſummorum Pontificum ſuperius indicatæ *ſup. de appell.*

Reo autem condemnato in confiſcatione bonorum, moriente pendente appellatione, vel tempore ad appellandum,
64 vel eo admiſſo ad faciẽdas defenſiones, † an ſit locus confiſcationi bonorum, nobis dicet *Clar. in d. ſua praxi qu. 44. verſ. dixi quod, & qu. 94. verſ. ſed pone.*

• *Quibus caſibus non reuocentur attentata;*

Artic. IV.

65 *Attentata non committuntur, niſi appellatio ſit legitima, neque deſerta.*

66 *Attentata quando non ſint reuocanda etiamſi vigore appellationis fuiſſet inhibitum.*

67 *Sententia iudicis ad quem ſuper attentatis quando nam ſit nulla.*

68 *Attentata non reuocantur quando appellans in dubio habet ius commune contra ſe.*

69 *Limitatur ſi appellatio aliqualiter inſtificaretur.*

70 *Attentata neque reuocantur, quando appellatus excipit, & probat incontinenti. Declaratur dumodo non fuerit prius inhibitum. ibidem.*

71 *Innouatum poſt inhibitionem reuocatur.*

72 *Attẽtata appellatione deſerta differunt ab attentatis appellatione non deſerta.*

73 *Attentata appellatione non deſerta qua via reuocentur.*

74 *Attentata appellatione deſerta qua via reuocari poſſint.*

75 *Attentata pendente appellatione extraiudiciali, an, & quando reuocentur.*

76 *Appellatio iudicialis, & extraiudicialis in quo differant.*

77 *Innouata ante intimationem in appellatione extraiudiciali an ſint attentata, vel an nullanda.*

78 *Attentata non reuocantur quando iudex reuocauit grauamen, à quo fuit appellatum.*

79 *Iudex poteſt ad vlteriora procedere non obſtante inhibitione, reuocato tantum grauamine.*

80 *Declara tamen, niſi iudex iam detulerit appellationi.*

81 *Innouata in illis, qua habent actum de nouo coram iudice ordinario non reuocantur.*

82 *Appellatio in quibus ſuſpendat iuriſdictionem iudicis ordinarij.*

83 *Iudex ordinarius habet iuriſdictionem ſuper de nouo emergentibus, & ſi fuerit appellatum.*

84 *Attentata reuocantur, quando appellatio legitime probatur.*

85 *Nec ſufficit, quod aduerſarius patiatur fuiſſe appellatum in tempore.*

86 *Attentata vt poſſint reuocari, debet appellatio facta in tempore confiteri ab aduerſario.*

87 *Iudex ex pura confeſſione poteſt pro legitima appellatione præſumere.*

88 *Cenſuræ fruſtra reuocantur per viam attentati, & quare.*

89 *Aduerte tamen in hac materia plures adeſſe contrarias deciſiones.*

90 *Iudex à quo, an, & quando poſſit ab eo excommunicatum abſoluere.*

91 *Attentata, qua tendunt ad faciliorem cauſæ appellationis expeditionem, an reuocentur.*

92 *Iudex à quo præfigens terminum appellanti ad proſequendum non dicitur attentare.*

93 *Præfixio termini ad proſequendam appellationem poteſt fieri per non habentem iuriſdictionem.*

94 *Iudex decernens ſequeſtrum ob ſuſpicionem dilapidationis, non dicitur attentare.*

95 *Iudex examinans aſſuturos teſtes, & in alijs caſibus remiſſiue non dicitur attentare.*

96 *Innouata dicuntur attentata reuocanda, quando præiudicant litis.*

97 *Clauſula, præiudicium litis, ſolet poni, & quare in omnibus commiſſionibus attẽtatorum.*

98 *Innouata poſt ſententiam latam ſuper notorio non dicuntur attentata.*

99 *Sententia ſuper notorio non obſtante appellatione poteſt mandari executioni.*

100 *Innouata per iudicem, cui eſt commiſſa cauſa per conſcientiam terminanda, non dicuntur attentata.*

101 *Appellatio à ſententia iudicis, cui cauſa per conſcientiam terminanda fuit data, non datur.*

102 *Limitatur ſi ſuperior admitteret appellationem, & inhiberet.*

103 *Attentata non reuocantur, quando appellans proſequitur incidenter appellationem.*

104 *Attentata an, & qua reuocentur, quando appellatur à die habita notitia.*

105 *Appellans poſt decem dies à die ſententiæ, & intra decem à die notitiæ, auditur.*

106 *Innouata poſt decem dies vſque ad diem appellationis, non reuocantur vti attentata.*

107 *Attentata non reuocantur, quando expectatur euentus negotij principalis.*

108 *Attentata non reuocantur, quando appellatur in caſibus à iure prohibitis.*

109 *Innouata non reuocantur vti attentata, niſi fuerit inhibitum.*

110 *Innouata poſt inhibitionem ſemper reuocantur.*

111 *Innouata non reuocantur, quando difficilis,*

aut impoſſibilis eſt reuocatio.

112 *Innouata, quando non poſſunt reuocari, expectatur futurus euentus.*

113 *Innouata de neceſſitate per modum prouiſionis non dicuntur attentata.*

114 *Iudex laicus poteſt procedere in cauſa matrimonij pendente coram Eccleſiaſtico ſuper alimentis.*

115 *Innouata pendente cauſa reuiſionis per modum ſupplicationis non ſunt reuocanda.*

116 *Appellatio conceditur ex iuſtitia, ſupplicatio vero ex gratia.*

117 *Appellatio, & ſupplicatio quare differant circa reuocationem attentatorum.*

118 *Innouata elapſo termino ad reportandam fidem proſecutionis, non reuocantur.*

119 *Iudex exequens non dicitur attentare elapſa præfixione ad reportandam fidem proſecutionis.*

120 *Iudex à quo non poteſt præfigere terminum finiendi cauſam appellationis, vel redeundi cum literis.*

121 *Iudex ſi præfigat terminum ad finiendum, intelligitur ad proſequendum.*

65 LImitatur ſupraſcripta concluſio. † Primo, vt procedat, quando appellatio eſt legitima, neque eſt deſerta; ſi enim eſſet nulla, vel deſerta, dummodò ex actis clarè conſtet de nullitate, vel deſertione, ita vt nulla requiratur probatio, † attentata non reuocarentur, etiam ſi vigore appellationis fuiſſet inhibitum, *Egid. concl. 239. & Rot. dec. 75. de appell. in antiq. dec. 1. de appell. in nou.*

Et ſi Iudex ad quem, ferret ſententiam ſuper attentatis, † eſſet nulla, tanquam lata à non iudice, *d. deciſ. 1. de appell. in nou.* Si autem quis erit in dubio, an ſcilicet licuerit appellare, † tunc ſi appellans habet ius commune contra ſe, attentata non reuocantur, † niſi aliqualiter fuerit iuſtificata appellatio; ſi verò habet pro ſe ius commune, ſed appellatus excipiat, & probet in continenti, † neque hoc caſu reuocantur, dummodo nõ fuerit inhibitum; Inhibitio enim debet timeri, & quod eſt factum poſt eam reuocatur, *Gloſ. & Gemin. in d.c. non ſolum, illa vero in verbo caſibus de appell. in 6. Veſtr. lib. 8. c. vt lit. pend. fol. 271.*

Et ſuper his conſiderandum eſt, vt poſſint concordari, quæ ſupra diximus cum hac limitatione; videntur enim contraria prima facie, ſed differunt in vno: † Puta, attentata appellatione deſerta, differunt ab attentatis appellatione non deſerta, quia ſi appellatio non eſt deſerta, † attentata reuocantur per viam attentatorum modo priuilegiato; ſi verò appellatio eſt deſerta, attentata non † reuocantur modo ſupraſcripto, ſed via ordinaria nullitatis, & de hoc videatur *Rot. deciſ. 1. eodem tit.* & hac ratione concordantur illæ deciſiones cum *Franc. in c. ſæpe num. 30. ext. de appell.*

Limitatur ſecundo, vt non procedat in appellatione extraiudiciali, † niſi attentata ſint contra appellationem, *c. cum nobis ext. de elect. Franc. in c. dilecto num. 4. ext. de appell.* apud quem legitur ratio differentiæ † inter appellationem iudicialem, poſt quam omnia attentata reuocantur, abſque diſtinctione; & appellationem extraiudicialem, niſi fuerit intimata, vel ſi fuerit intimata, † quia innouata ante intimationem non reuocantur tanquam attentata, licet veniant annullanda, vt concludunt *DD. in c. ſine, & c. conſuluit ext. de appell. in nou. Caſſad. deciſ. 1. & 3. eod. tit. deciſ. 5. de iur. iur. Veſtr. lib. 3. c. de appell. extraiud. fol. 66.*

Limitatur tertio, quando Iudex † reuocauit grauamen, à quo fuit appellatum, prout fit quotidie per repoſitiones. Tunc enim etiam non obſtante inhibitione † poteſt ad vlteriora procedere, ac ſi non fuiſſet appellatum, *c. ſi à Iudice de appell. in 6. Franc. & Dec. in c. cum teneamur ext. eodem.* Declara, niſi Iudex detulerit appellationi; † quia tunc, quamuis appellatio eſſet friuola, attentata reuocantur abſque diſtinctione, *Gloſ. & Gemin. in d. §. illa vero, in verbo, niſi.*

Sed ſi lis penderet coram iudice ordinario, & per eum innouaretur in illis, quæ haberent ortum de nouo, † tunc innouata, etiam poſtquam detuliſſet, non reuocantur tanquam attentata, *Franc. in d. c. cum teneamur nu. 18. poſt. Abb. ibi, Veſtr. d. c. vt lit. pend. fol. 271.*

Appellatio enim † ſuſpendit iuriſdictionem ordinarij in eo tantum, in quo pronunciauit; ſecus eſt dicendum in alijs emergentibus, quia in his firma remanet iuriſdictio, *c. præterea de his, ext. de appell.*

Limitatur quarto, vt procedat ſolum, † quando appellatio legitime probatur, *Rot. deciſ. 30. de appell. in nou.* neque ſufficit quod aduerſarius † patiatur fuiſſe appellatum in tempore, prout requiritur, ad effectum, † vt poſſint reuocari attentata: & eſt aduertendum, quod ſi confeſſio eſt pura, tunc poteſt Iudex † pro appellatione tanquam legitima præſumere, *Egid. concluſ. 505. & 684. Franc. & Dec. in c. cum in Eccleſia, ext. de appell. Veſtr. lib. 8. c. de prima, & ſecunda inſtantia.*

Limitatur quinto, in cenſuris, quę cum ſtatim, aut ligent, aut non ligent, † fruſtra

ſtra reuocantur per viam attentati, *Gloſ. in c. venerabilibus §. porrò verbo appellatum*
89 *de ſent. excommun. in 6.* † licet de hoc inueniantur deciſiones contrariæ, vt per *Rot. deciſ. 51. & 62. de appell. in nou.*

90 Iudex autem à quo, an, & quando † poſſit abſoluere excommunicatum ab eo, dicit *Franc. in c. qua fronte num. 18. ext. de appell.*

91 Limitatur ſexto in attentatis, quæ tendunt ad faciliorem cauſæ appellationis expeditionem, dummodo articulum appellationis iudex non attingat, neque cognoſcat, *Franc. in d. c. cum teneamur n. 3.*

92 Ideo ſi iudex à quo præfigat terminum appellanti ad proſequendam appellatio-
93 nem, † cum hoc poſſit fieri, etiam per non habentem iuriſdictionem, non dicitur attentare, *Gem. in c. quamuis §. inferiores de elect. in 6.*

94 Idem ſi decernat ſequeſtrum, † quando adeſt ſuſpicio dilapidationis, *c. cum teneamur, & ibi Franc. ext. de appell.*

95 Vel examinet † teſtes affuturos, & in pluribus alijs ſimilibus caſibus, relatis per *Franc. & Dec. in d. c. cum teneamur*; & per eundem *Franc. in c. cum ad aures ext. eod. tit. Gemin. in c. ſi à Iudice, eodem in 6. Veſtr. d. c. vt lit. pend. fol. 271.*

Quia non omnia innouata dicuntur
96 attentata, & reuocanda, † ſed tantum debent reuocari ea, quę præiudicant liti, & ideo vidi, quod in commiſſionibus at-
97 tentatorum, † ſolet addi clauſula, præiudicium litis, *per c. dudum ext. de priuil. Staſil. c. 22. fol. 345. num. 10.*

98 Limitatur ſeptimo, quando ſententia † fertur ſuper notorio, quia non obſtante
99 appellatione † poteſt ſtatim mandari executioni, *Oldrad. conſ. 18. Egid. concluſ. 18. Lap. alleg. 15.* In practica tamen difficillime obtinetur.

100 Limitatur octauo, quando ſententia † fertur per iudicem, cui fuit commiſſa cauſa terminanda ſecundum conſcien-
101 tiam; † quia ab iſtius ſententia non datur appellatio, & ideo, ſtatim datur executio, niſi ſuperior admitteret appella-
102 tionem, & inhiberet; † tunc enim inhibitio eſſet omnino timenda, *Rot. in d. Cracouien. attentatorum.*

103 Limitatur nono, quando appellans † proſequitur cauſam appellationis incidenter, *Imol. in Clem. 1. col. 7. de dol. & contum.*

104 Limitatur decimo, quando † appellatur à die habitæ notitiæ, tunc enim licet
105 appellans † audiatur poſt decem dies à die latæ ſententiæ; innouata tamen poſt dictos decem dies, vſque ad diem appel-
106 lationis † non reuocantur, vti attentata; *Rot. deciſ. 28. de appell. in nou. Abb. in c. ſuſcitata ext. de in integr. reſtit. Veſtr. d. c. vt lit. pend. fol. 271. Rot. in vna Treuiren. Capellæ 27. Iunij 1653. coram R. p. d. meo Zarate in fol.*

Limitatur vndecimo, in omnibus illis
107 caſibus, † in quibus attentata non reuocantur, niſi expectato euentu negocij
108 principalis, & quando † appellatur à caſibus à iure prohibitis, & alijs enumeratis per *Gemin. in ſupraſcripto §. illa vero*, in
109 quibus niſi fuerit inhibitum, innouata non reuocantur vti attentata; ſi vero fuit
110 inhibitum, † innouata poſt inhibitionem reuocantur, *Gemin. ibid. in verbo caſibus.*

111 Limitatur duodecimo, quando † impoſſibile, vel difficile eſſet reuocare attentata, vt in exhumatione cadaueris, aut in ſacramentalibus, vt in conſecratione, collatione ordinum, & ſimilibus,
112 in quibus † poteſt expectari futurus euentus, neque poſſunt in primis, & ante omnia reuocari, *Gemin. vbi ſup. & §. fin. in d. c. non ſolum in fin. & in c. concertatione eodem tit. Franc. in c. dilecto ext. eodem, Veſtr. d. c. fol. 271.*

113 Limitatur tertiodecimo, in his, † quæ ſunt de neceſſitate per modum prouiſionis, ideo pendente cauſa appellationis coram iudice eccleſiaſtico à ſententia lata in fauorem matrimonij, iudex laicus †
114 poteſt procedere ſuper alimentis vxori præſtandis, neq; propterea dicitur attentare, *Afflict. deciſ. 151.*

Limitatur quartodecimo, in innoua-
115 tis pendente cauſa reuiſionis per modum ſupplicationis; nam appellatio concedi-
116 tur ex iuſtitia; † ſupplicatio vero ex gra-
117 tia, & ideo non eſt mirum, † ſi differunt circa reuocationem attentatorum, *Afflict. deciſ. 341.*

118 Limitatur quintodecimo, † quando iudex, à quo præfixit appellanti terminum ad reportandum fidem de proſecutione appellationis; ſi enim fides in termino nō reportetur, poteſt ſententiam ſuam exe-
119 qui, † neque dicitur attentare, licet appellatio propterea non ſit deſerta, *Felin. in c. perſonas ext. de appell.*

Sed hic incidenter notandum eſt, quod
iudex, à quo non poteſt præfigere termi-
120 num † appellanti finiendi cauſam appellationis, neque ad redeundum coram ſe
121 cum literis impetratis, † & ſi præfigatur ad finiendum, intelligitur ad proſequendum, *c. ex inſinuatione, vbi Franc. ext. de appel.*

An quoad tertium dentur attentata.

Artic. V.

122 *Innouata per tertium, vel contra tertium, non reuocantur vt attentata.*

123 *Innouata prædicta reuocantur iuris ordine seruato, & fit noua lis.*

124 *Ampliatur etiamsi tertius attentaret ratione collitigantis, dummodo non sit de suo mandato.*

125 *Iudex an possit non obstante inhibitione contra tertium procedere.*

126 *Inhibitio contra principalem non prodest fideiussori, & econtra.*

127 *Innouata à tertio quænam reuocentur per viã attentatorum. Vide 128. & 129. & seq.*

128 *Attentata an reuocentur, & quomodo, quando tertius succedit in re attentata.*

129 *Attentata quando reuocentur per viam attentatorum, & si tertius habeat titulum, & bonam fidem. 127*

130 *Tertius succedens in re vitiosa est peioris cõditionis, quam si ipse attentasset.*

131 *Spolium, & possessio post appellationem extraiudicialem, & generalẽ dicuntur attentata.*

132 *Ampliatur, etsi sit tertius, & bonæ fidei possessor.*

Limitatur si appellatio sit specialis respectu certæ personæ, quia tertius tunc non attentat. ibid.

122 LImitatur sextodecimo, vt non † procedat in attentatis per tertium, vel contra tertium; ea enim non debent re-
123 uocari summariè, tanquam attentata, † sed iuris ordine seruato; debetque fieri, quoad ipsum lis noua, *r. Romana 5. in alium de appell. in 6. l. is à quo ff. de rei vendic. Rot. dec. 2. vt lit. pend. in antiq. Stasil. c. 22. fol. 345*

124 Etiamsi attentaret ratione collitigantis, dummodo non fiat de mandato ipsius, *Rot. decis. 81. de appell. in nou. Lap. in c. cum qui de præben. in 6.* Quinimò non obstante
125 inhibitione † poterit contra tertium procedi, & ideo dicitur, quod inhibitio con-
126 tra principalem † non prodesset fideiussori, quia contra eum posset agi, & è contra, *Franc. in d. c. cum teneamur num. 15.*

Si tamen attentet vna cum collitigante, vel habeat causam ab ipso, aut à iudi-
127 ce, aut iudicis iurisdictio impediatur, † innouata reuocantur per viam attentatorum, *c. 1. ext. de off. deleg. Glos. fin. in d. c. non solum, DD. in c. cum M. Ferrariensis ext. de constit. Bartol. in l. Chirografis §. 1. ff. de adm. tut. Felin. in c. cum super num. 11. & 18. ext. de sent. & re iudic. Bisignet. decis. 4. de appell. Vestr. in d. c. vt lit. pend. fol. 271.* † Simi-
128 liter, si succedit in re attentata, quamuis non habeat causam à iudice, vel à parte, attentata vtroque casu reuocantur reme-
129 dio attentatorum, † etiamsi habeat titulum, & bonam fidem, *c. ex parte, vbi Imol. ext. de testamen.* & sic in hoc secundo casu
130 est † peioris conditionis, quam si ipse attentasset, quia succedit in re vitiosa, vt per *Franc. in d. c. bonæ, num. 12.*

Sublimitatur hęc fallentia, quando appellans fuit spoliatus sua possessione post appellationem extraiudicialem, & gene-
131 ralem; † tunc enim quicunque spoliat, & ad quemcunq; possessio transeat, dicitur esse contra appellationem, etiamsi sit ter-
132 tius, & bonæ fidei possessor, † secus si appellatio esset specialis respectu certę personę, quia tunc ille tantum dicitur attentare, non tertius, *Franc. in dicto cap. bonæ, num. 8.*

An in spolio, & non iure detur reuocatio attentatorum.

Artic. VI.

133 *Attentata non reuocantur ad instantiam illius de cuius non iure notorie constat.*

134 *Spolium lite pendente factum quando non reuocetur per viam attentatorum.*

135 *Non ius spoliati vt dicatur constare, quidnam requiratur.*

136 *Spolium per viam attentati reuocatur stante titulo colorato.*

137 *Spolium an possit reuocari à iudice, etsi notorie constet de non iure spoliati.*

Declara tamen possessionem non posse restitui spoliato.

138 *Possessio restituitur spoliato docenti de suo titulo saltem colorato.*

139 *Commissio ad docendum de legitimo titulo non datur contra spoliatum, & quare.*

LImitatur decimoseptimo, vt nõ pro-
133 cedat, † quando attentata petuntur reuocari ad instantiam illius, de cuius nõ iure in proprietate notorię constat, *Felin. in c. inquisitionis num. 18. ext. de accus.*

Ideo spolium lite pendente factum, non † reuocatur per viam attentatorum,
134 si notorie constet de non iure spoliati, *Franc. in c. sollicitudinis num. 3. ext. de appell.*

135 Aduertendum est tamen, † quod requiritur titulus canonicus ad hoc, vt non dicatur constare de non iure spoliati, &
136 sufficit etiam titulus coloratus ad hoc, vt spolium per viam attentati reuocetur, *Rot. decis. 2. de restit. spoliat. in nou. Cassad. decis. 3.*

decis.3.ead.Rot.decis.9.vt lit.pend.in antiq.& decis.2.eod.in nou.

Potest quidem iudex, etiamsi notoriè constet de non iure spoliati, ex mero of-
137 ficio suo † spolium reuocare, sed non possessionem spoliato restituere, ne detur vitiosus ingressus, *Cassad.d.decis.3.*

138 Si spoliatus † doceat de suo titulo, saltem colorato, licet non canonico, restituitur ei possessio; ideo de stylo nunquam
139 in dicto casu † datur commissio prefixionis termini ad docendum de legitimo titulo, quia sufficit coloratus, *Stasil. c.20. fol.339.num.11. & seq.*

In quo differant remedia attentatorum, & recuperandæ.

Artic. VII.

140 *Possessorium recuperandæ, & remedium attentatorum valde differunt inter se. 219.*

141 *Actor in possessorio recuperandæ debet docere de titulo saltem colorato.*

142 *Extrema an, & qua sint probanda in attentatis.*

143 *Declara tamen hæc procedere in beneficialibus, & spiritualibus.*

144 *Spoliatus in profanis debet indistinctè ante omnia restitui.*

145 *Exceptio defectus notoriæ proprietatis non datur in profanis agenti in remedio attentatorum.*

146 *Innouata non reuocantur in actis, quæ causam & tractum successiuum habent.*

147 *Appellatio datur à carceratione præsertim indebita.*

148 *Reus appellans à carceratione non debet aliquid innouare.*

140 ET quia remedium attentatorum, † & possessorium recuperandæ, multum differunt inter se, vt latè per *Rot.decis.2.de restit.spoliat.* & dicam infra, & in hoc præcipuè, quod agens possessorio recuperan-
141 dæ, † debet docere de titulo, saltem colorato, vt per supplicationem, *Cassador. decis.4.& 8.de restit.spoliat.*

In attentatis sufficit probare duo ex-
142 trema, † innouatum scilicet, & litis pendentiam, *Glos.fin. in d. c.non solum, Rot.d.*
143 *decis.2.Vestr.d.fol.271.* & hæc procedunt † in beneficialibus, & spiritualibus, vt per *Felin.in d.c.vt inquisitionis.*

In profanis verò spoliatus, etiam quod
144 notoriè constet de non iure suo, † debet in primis, & ante omnia indistinctè restitui, vt supra *in c.de petit.& possess.* quia in
145 profanis † non datur agenti in remedio attentatorum exceptio defectus notoriæ proprietatis, *Afflict.decis.352.*

146 Limitatur decimoctauo, in actis, quæ † habent causam, & tractum successiuum; hæc enim non reuocantur, nisi adsit perseuerantia, *Afflict.decis.341.*

Est autem notandum, quod licet à car-
147 ceratione, præsertim indebita, † detur appellatio, & propterea, si reus, qui vidit
148 se carcerari, appellet, non † deberet aliquid innouari; nihilominus detinetur, & hoc seruatur de consuetudine, *Guidopap. decis.235.& Clarus in sua praxi, vt in q.46. vers. sed quid si reus.*

An continuans possessionem dicatur attentare.

Artic. VIII.

149 *Innouare non dicitur, nec attentare, qui continuat possessionem, & sic non datur reuocatio. 153.*

150 *Innouare, nec attentare dicitur quando possessio confirmatur existenti in ea.*

151 *Innouare, nec attentare dicitur iudex confirmans possessionem appellati.*

152 *Possessio quandonam capi possit propria auctoritate, non obstante litis pendentia super petitorio.*

153 *Innouare non dicitur qui continuat, & regula circa hanc materiam remissiue. 149.*

149 LImitatur decimonono, in eo, † qui cõtinuat possessionẽ, qui non dicitur innouare, nec attentare, etiam quod vsus possessionis sit contra ius principale in iudicio deductum: & idem esset, si possessio
150 † confirmaretur existenti in ea, vel si
151 iudex † confirmaret possessionẽ appellati, in qua turbatur appellatione pendente, *c.1.ext.de restit.lit.pend.c.dudum, ext.de priuil. Glos.fin.in d.c.non solum, c.cum teneamur, ext. de appell. Innoc.in c.dilecti ext. de except. Stasil.fol.345.num.10. Franc. in c.significante num.6.ext.de appell.*

Pari etiam ratione, qui obtinuit rem iudicatam in possessorio, vel super attentatis, † potest absque vitio attentatorum,
152 & propria auctoritate ingredi possessionem, non obstante litis pendentia super petitorio.

Qui autem vult clarè videre declara-
153 tionem dictæ regulæ, † Qui continuat non attentat, legat *egregiam decisionem coràm R.p.d.Bichio in d. causa Bononien. bonorum die 17.Martij 1649.in folio, & in Monopolitana attentatorum 13.Febr. 1651. coram Eminentiss.D.meo Card.Corrado, & in Catarey.*

nen. hereditatis 1. Febr. 1651. coram R.p.d. meo Cerro.

An detur attentatum aduerſus clauſulam, Appellatione remota.

Artic. IX.

154 *Innouata, quando cauſa eſt commiſſa cum clauſula appellatione remota, an, & quomodo reuocentur.*

155 *Iudex cum clauſula appellatione remota nunquam habet ſuſpenſam iuriſdictionem.*

156 *Limitatur tamen, quando cauſa appellationis eſt in iure expreſſa.*

157 *Limitatur, quando per iudicem ad quem fuit inhibitum.*

158 *Limitatur etiam, quando cauſa fuit iam recepta per ſuperiorem ex certa ſcientia.*

159 *Innouata quando adeſt clauſula, appellatione remota, quando per viam attentatorum reuocentur.*

160 *Innouata non reuocantur, quando appellans vult appellationi renunciare.*

161 *Innouata non reuocantur, ſi non tangant cauſam appellationis, & abſque ea poſſint expediri.*

162 *Innouata an reuocentur, & quando, ſi reuocatio petitur poſt concluſionem in cauſa.*

163 *Innouata in caſu prædicto debent expectare ſententiam negotij principalis.*

164 *Innouata non reuocantur, quando non poſſunt reſcindi, niſi per diffinitiuam.*

154 LImitatur vigeſimo, † quando cauſa eſt commiſſa cum clauſula, appellatione remota; nam licet poſſint reuocari ordinarie, agendo per viam querelæ, tamen non reuocantur per viam attentatorum, † quia iuriſdictio iudicis non eſt ſuſpenſa, niſi in tribus caſibus. Primo
156 ſcilicet, quando † appellatur ex cauſa expreſſa in iure, quo caſu dicta clauſula
157 non tollit appellationem. Secundo, † quando per iudicem ad quem fuit inhi-
158 bitum. Tertio, † quando cauſa fuit iam recepta per ſuperiorem ex certa ſcientia;
159 tunc enim innouata † reuocantur per viã attentatorum, *Franc. in c. paſtoralis in priuc. num. 6. ext. de appell.*

160 Limitatur vigeſimoprimo, quando † appellans vellet renunciare appellationi, ex ſuperius ponderatis.

161 Limitatur vigeſimoſecundo, quando † acta nullo modo tangunt cauſam appellationis, & poſſunt expediri abſq. cognitione articuli appellationis, *Franc. in cap. ſollicitudinem num. 3. ext. de appell.*

Limitatur vigeſimotertio, ſi reuoca-
162 tio † petatur poſt concluſionem in cauſa;
163 quia tunc non reuocantur ante omnia, † ſed eſt expectanda ſententia ſuper negocio principali appellationis, *c. paſtoralis in fine, ext. de cauſ. poſſeſſ. & propriet.* & dicam etiam infra.

164 Limitatur vigeſimoquarto, † quando attentata ſunt talia, quæ non poſſunt reſcindi, niſi per ſententiam diffinitiuam, *l. Chirographis §. fin. ff. de adm. tut. Franc. in c. dilecti. num. 4. ext. de appell.*

An acquirens nouum ius lite pendente dicatur attentare.

Artic. X.

165 *Innouata in acquiſitione noui iuris lite pendente non reuocantur.*

166 *Ius competens tam in beneficialibus, quam in profanis debet ab initio deduci.*

167 *Ius nouum lite pendente in beneficialibus poteſt impetrari tam in petitorio, quam in poſſeſſorio.*

168 *Declaratur tamen dummodo fiat mentio litis pendentiæ.*

169 *Commiſſio ſolet dari, quod procedatur ſuper nouo iure acquiſito.*

170 *Commiſſio antiqua an tribuat iuriſdictionem ſuper iure de nouo acquiſito.*

171 *Ius nouum producens videtur in expenſis condemnandus.*

172 *Expenſæ de ſtylo Curiæ an reficiãtur per producentem nouum ius.*

173 *Rota iudicat ſuper nouo iure quandocunque producatur, ſine nouo proceſſu, &c.*

174 *Declara tamen aduerſario debere dari dilationem ad opponendum, & probandum exceptiones.*

175 *Expenſæ quandonam compenſentur inter litigantes.*

176 *Ius nouum producens in profanis an audiretur abſque refectione expenſarum.*

177 *Subrogatus in ius temere litigantis an reficiat expenſas in beneficialibus.*

178 *Declara tamen temere litigantem teneri, etſi poſtea nouum ius acquiſierit.*

179 *Subrogatio tradit nouum ius, non transfundit antiquum.*

180 *Ius nouum acquiſitum lite pendente an, & quando, & ad quem effectum debeat aduerſario intimari.*

181 *Ius nouum acquiſitum ſi eſt gratia acceſſoria non requirit intimationem.*

182 *Subrogatus debet intimare aduerſario ſubrogationem, & ius ſui authoris iuſtificare.*

183 *Executoriales in ſubrogatione obtentæ debent etiam ipſæ aduerſario intimari.*

184 *Limitatur, ſi ſubrogatus habuerit tres conformes,*

Digitized by Google

mes, vel rem iudicatam, & executoriales.

185 *Subrogatio quando terminet omnino litem in beneficialibus.*

186 *Restitutio facit litem, & antiquum ius reuiuiscere.*

187 *Intimatio subrogationis non est inutilis, quando collitigans restituitur aduersus rem iudicatam, vel tres conformes.*

188 *Intimatio quotiescunque requiritur; sufficit etiamsi fiat procuratori.*

165 LImitatur vigesimoquinto,† in acquisitione noui iuris lite pendente, quia licet de iure communi omne ius, quod competit tam in profanis, quam in be-
166 neficialibus, † debeat ab initio deduci, *c. statuimus, de elect. in 6. Bart. in l. si mater,*
167 *§. eundem, ff. de execut. rei iud.* † In beneficialibus tamen potest impetrari nouum ius, lite pendente, tam in petitorio, quam
168 in possessorio, absq; vitio attentatorum, † dummodo fiat mentio litis pendentiæ; *c. Abbate S. Mariæ, de re iud. in 6. Egid. concluſ. 102.*

169 Et solet dari commissio; † quod procedatur super hoc nouo iure, & pronunciatur ex actis iam factis, etiamsi deductum fuerit post concluſum in causa, *Gomes. fol. 157. col. 2. Stasil. c. 4. fol. 378. & seq.*

Imo potest procedi ex commissione
170 antiqua, † quæ tribuit iurisdictionem super huiusmodi re litigiosa, quamuis ab initio nullum ius competat, vt refert *Stasil. c. 10. fol. 334. à principio, vers. sed quid.*

171 Et quamuis producens † videretur cõdemnandus in expensis, secundum *Abb. in c. fin. ext. vt lit. pend. Dec. in c. 1. de confirm. vtil. vel inutil.*

172 De stylo tamen Curię † non solent huiusmodi expensę refici, si credis *Stasil. d. fol. 278.*

In sacro Rotæ Auditorio, etiam absq; commissione, & refectione expensarum, quandocunq; producatur nouum ius ante
173 sententiam, † iudicatur super eo, absq; noua terminorum, & processus reiteratione; datur tamen aduersario compe-
174 tens † dilatio, etiam ad partes, ad opponendum, & probandum exceptiones contra illud, *Egid. concluſ. 662. Vestr. lib. 5. c. de reiterat. termin. fol. 123. & lib. 7. c. 1. fol. 192.* videndus plenius *Stasil. d. fol. 278. & Gomes in d. compend. fol. 168.*

175 Et in omnem euentum † admitteretur tunc compensatio expensarũ, quia actor iniustè etiam litigauit vsq; ad productionem noui iuris, quo casu succedit regula, *l. si ambo, ff. de compens. Vestr. d. fol. 123.*

176 In profanis verò fortè non audiretur † producens nouum ius, absq; refectione expensarum, vt per *Gomes d. fol. 168.*

Et quando in beneficialibus deberent
177 refici expensæ, † non procederet in subrogato in ius illius, qui temere litigauerat,
178 & deinde impetrauerat nouum ius; † quãuis enim ille veniret condemnandus in expensis, secus tamen est dicendum in
179 subrogato, † quia subrogatio tradit nouum ius, & non transfundit ad istum effectum ius defuncti in subrogatum, *Gomes d. fol. 168.*

Vt præmissa melius declaremus, sciendum est, quod ius nouum impetratum li-
180 te pendente, si sit gratia principalis † debet intimari aduersario, etiam absenti, & contumaci, ad hoc, vt possit, si vult, illud
181 impugnare: si verò erit gratia accessoria, † non requiritur intimatio, *Rot. decis. 13. de dol. & contum. in non. decis. 15. de rescript. eodem, Gomes fol. 169.*

182 Sicuti † debet etiam impetrans intimare aduersario subrogationem suam, & ius sui authoris iustificare, & si ille obtinuit executoriales, ipsæ etiam venirent intimandæ; aliàs enim tam gratia, quam
183 executoriales seruirent de vento, nec admitteretur ad prosecutionem causæ, nisi pars legitimè citata fuerit; ratio est, quia fortè illas impugnabit, *Egid. concluſ. 112. 116. & 156. Rot. d. dec. 13. Stasil. c. 7. fol. 291. num. 4. & cap. 14. num. 6. fol. 314.*

184 Præterquam si subrogetur † ille, qui habuit tres conformes, vel rem iudicatam, & executoriales; cum enim tunc lis
185 dicatur finita, & † beneficium non dicatur amplius litigiosum, ac habeat locum clausula de subrogando, vt est *Textus in c. 1. iuncta Glos. de lit. context. in 6.* non requireretur talis intimatio.

Si collitigans restitutus fuisset aduersus dictas sententias, vel rem iudicatam,
186 cum † restitutio faciat litem, & antiquum ius reuiuiscere, *l. quod si minor. §. restitutio,*
187 *ff. de minor.* † fortè intimatio non esset inutilis, licet huiusmodi opinio sit valde controuersa, vt dicit *Stasil. c. 14. fol. 314. præcipue num. 10. & 460.* In omni autem casu, quando intimatio requiritur, suffi-
188 cit † etiam si fiat procuratori aduersarij, *Rot. decis. 11. vt lit. pend. in nou.*

De Commissione reuocationis attentatorum impetrandæ.

Artic. XI.

189 *Attentata reuocantur petita commissione causæ reuocationis illorum.*

190 *Attẽtata hodie petũtur reuocari citata parte.*

191 *Commiſſio reuocationis attentatorum reijcitur niſi detur illarum ſumus in Signatura.*

192 *Commiſſiones reuocationum attentatorum aliquando, & quare à Signatura reijciuntur.*

193 *Commiſſio cognitionis, & reuocationis attentatorum, cui nam ſoleat dirigi.*

194 *Commiſſio prædicta aliquando, & quare ſoleat dirigi ad locum, vbi ſunt regeſtra, & proceſſus.*

195 *Commiſſio ſi dicat attentata in primis, & ante omnia reuocari, ponitur clauſula, prout iuris fuerit.*

196 *Attentata an ſemper in primis, & ante omnia ſint reuocanda.*

197 *Attentata, nullitas, & negocium principale aliquando ſimul, & ſemel committuntur.*

PRopterea quando aliqua pars feciſſet
189 attentata, illaque reuocari deberent, † ſolet peti commiſſio cauſæ reuocationis illorum, & antiquitus concedebantur huiuſmodi commiſſiones indiſtinctè, & ſine partis citatione. Hodie autem cum vt
190 plurimum petantur, † ad differendam expeditionem negocij principalis, meritò introductum fuit, vt pars citetur ante il-
191 larum ſignationem, † & ad obtinendum, debet ſaltem dari ſumus attentatorum, aliàs commiſſio reijcitur, vel ſignatur cum clauſula, cum facultate reuocandi attentata, quatenus adſint.

Solet etiam Signatura inſtantibus fe-
192 rijs ſimiles commiſſiones † denegare, vt citius lites terminentur, ſecundum *Veſtr. lib.8.c.vt lit.pend.fol.271.*

Cognitio autem, & reuocatio attenta-
193 torum † committitur iudici, cuius maieſtas læſa fuit, præcipue quando ille inhibuit, per *c.ſollicitudinem, & c. non ſolum, vbi Gemin.in §. illa vero, de appell. in 6.*

194 Aliquando habetur ratio, † vbi reperiuntur regeſtra, & proceſſus, ne ob eorum tranſportationem partes nimium grauentur expenſis.

Si in commiſſione petatur, quod at-
195 tentata in primis, & ante omnia reuocentur, † debent illa verba deleri, & illorũ loco apponi clauſula, prout iuris fuerit.

Ratio vero eſt, quia non omnia attentata in primis, & ante omnia reuocan-
196 tur, † ſed aliquando expectandus eſt finis, & euentus negocij principalis, & in multis alijs caſibus. Neque reuocantur,
197 vt dixi ſupra; † imò datur aliquando commiſſio, quod cauſa attentatorum nullitatis, & negocij principalis ſimul, & ſemel cognoſcantur, & expediantur, ne continentiæ cauſarum diuidantur, & ne regeſtra, & proceſſus multiplicentur, *Staſil.c.21.fol.341.num.4.verſ.ſi diuerſæ.*

Quo iudicio attentata reuocentur.

Artic. XII.

198 *Sententia ſuper attentatis interlocutoria, quandonam efficiatur diffinitiua.*

199 *Expenſæ quandonam taxentur in interlocutoria ſuper attentatis, ac ſi in diffinitiua.*

200 *Appellatio ab interlocutoria ſuper attentatis quandonam detur, ac ſi à diffinitiua.*

201 *Attentata quandonam eſſent terminanda per tres conformes.*

202 *Commiſſio præfixionis termini ad docendum de attentatis, quandonam, & quare detur.*

203 *Cauſa principalis terminatur, ſi in termino de attentatis nihil doctum fuit.*

204 *Rota præfigit terminum ad docendum de attentatis, abſque commiſſione.*

205 *Executio non retardatur, quando per tres conformes proceditur ſuper attentatis.*

206 *Depoſitum an, quod, & quomodo admittatur pro purgatione attentatorum.*

207 *Attentata poſſunt reuocari iudicio ordinario vnà cum negocio principali.*

208 *Declara, nunc reuocari per viam iniuſtitiæ expectato euentu negocij principalis.*

209 *Attentata reuocantur etiam extra ordinem, id eſt per officium iudicis.*

210 *Attentata quandonam ſuſpendant negocium principale, nullitatem, & alia.*

211 *Attentata quænam ſint in primis, & ante omnia reuocanda.*

212 *Attentatorum reuocatio quonam modo poſſit peti in quacunque parte iudicij.*

213 *Limita tamen poſt concluſionem in cauſa.*

214 *Attentata vero poſt concluſionem in cauſa, etiam per eam reuocantur.*

215 *Appellans, & ſimul petens reuocationem attentatorum, an poſſit etiam per officium iudicis reuocare.*

216 *Attentatorum reuocatio per iudicium ordinarium quibus terminis indigeat.*

217 *Attentatorum reuocatio per officium iudicis fit probata innouatione, & litis pendentia.*

218 *Attentatorum reuocatio an, & quando committatur arbitrio iudicis.*

SCiendum eſt etiam, quod licet ſenten-
198 tia ſuper attẽtatis ſit interlocutoria, † fallit, quando continet totalem reſtitutionem poſſeſſionis, & dicitur diffinitiua,
199 *Egid.concluſ.286.* & † taxantur omnes expenſæ; prout in diffinitiua, *Veſtr.dict.cap.*
200 *fol.272.* & ab ea datur ſemper appellatio † cum habeat vim diffinitiuæ, *Rot.deciſ.5.de dol. & contum.in non. deciſ.10. de re iudic.in antiq.deciſ.1.de off.ordin.*

201 Et propterea hoc caſu † deberet proceedi,

cedi per tres conformes, vnde ad euitandum hunc circuitum ad inſtantiam aſs.
202 attentatis,† datur commiſſio præfixionis termini aduerſario, ad docendum de attentatis; quo elapſo,& nihil quod releuet
203 docto,† procedatur in negocio principali, *Caſſad. deciſ.4. de dilat. Veſtr. vbi ſup.& Vant.c.quot.& intra quod temp.poſſit dici de nullit.num.7.*

204 Sed DD. de Rota † poſſunt ſine commiſſione, tunc terminum præfigere, *vt ex Conſt. Pij IV.* edita ſuper reformatione ſupra indicata ſub *tit.de iuriſdi ct.* & ſi per tres conformes procedatur ſuper attentatis,
205 † debet in primis, & ante omnia mandari executioni, *Clem. vt calumnijs. de re ind. Rot.deciſ.2.de re indic.in non. Caſſad.deciſ.3. de reſt. ſpoliat.* Sed in praxi ali-
206 quando admittitur, † quod pro purgatione attentatorum ſufficiat depoſitum alicuius modicę quantitatis, cum obligatione ſoluendi, & reficiendi reſiduum, ſtatim ac fuerit facta liquidatio,ad inſtar eius, qui vult euitare declaratoriam, vt dicam infra *tit. de declaratoria*, & firmat *Rot.in Cracouien. attentatorum 29.Nouemb. 1652.§.cum hac,coram R.p.d.Bichio in folio.*

Aduertendum etiam in praxi, quod quando fuit commiſſa cauſa attentato-
207 rum; † reuocatio illorum duplici modo poteſt peti, vel iudice ordinario vnà cum expeditione negocij principalis, quo ca-
208 ſu reuocantur † per viam iniuſtitiæ, ex-
209 pectato euentu negocij principalis; † vel extra ordinem, vt puta per officium iu-
210 dicis; & tunc cauſa attentatorũ † ſuſpendit negocium principale, cauſam nullitatis, & omnia alia; debentque hoc caſu
211 attentata in primis, & ante omnia † reuocari, *d.c.non ſolum*, & hoc modo poteſt
212 peti † reuocatio illorum in quacunque parte iudicij, vſque ad concluſionem in cauſa ſuper negocio principali, etiamſi ab initio vnà cum ipſo negocio principali petita fuiſſet.

213 Secus eſt dicendum † poſt concluſionem in cauſa, vt *Rot. deciſ.4.vt lit.pend. in non.deciſ.25.de appell.in non.deciſ.26.eodem tit.in antiq.*

Declara, niſi fuiſſet attentatum, etiam
214 poſt concluſionem; † quia tunc attentata poſt concluſionem pariter reuocantur, vt dicit *Veſtr.dec.fol.271.*

Si appellans in eodem libello peteret ſententiam retractari, ac attentata in primis, & ante omnia reuocari, & litem
215 conteſtetur; † poſſet etiam poſtea petere illorum reuocationem per officium iudicis, vt latè *Gem.n.in d.c.non ſolum.*

Quando igitur reuocatio attentatorum petitur via actionis, & ſic in iudicio
216 ordinario, † debent ſeruari omnes termini, qui debent ſeruari, & ſeruantur in negocio principali. Quando verò petitur
217 reuocatio per officium iudicis, † tunc nulla requiritur ſeruatio terminorum, ſed ſufficit duo extrema probaſſe, videlicet innouationem, & litis pendentiam, vt ſupra, *Rot. deciſ.2. de reſtit.ſpoliat.in non. Veſtr.d.c.vt lit.pend.d.fol.271.*

218 Pendente cauſa attentatorum, † datur aliquando ad inſtantiam ſpoliati, quod iudex procedat arbitrio ſuo ſimpliciter in cauſa attentatorum, vel etiam in negocio principali.

An remedium attentatorum ſit magis priuilegiatum remedio recuperandæ.

Artic. XIII.

219 *Remedium reuocationis attentatorum eſt magis priuilegiatum, quam poſſeſſorium recuperandæ.* 140

220 *Poſſeſſorium recuperandæ requirit ordinem iudiciarium, ſecus attentata.*

221 *Poſſeſſorium prædictum non datur contra tertium ſuccedentem in re affecta, ſecus attentata.*

222 *Poſſeſſorium recuperandæ quænam extrema probata habere debeat.*
Status ſimplex tempore appellationis ſufficit probari in attentatis. eod.num.

223 *Exceptio alterius ſpolij obſtat agenti ſpolio, ſecus in reuocatione attentatorum.*

224 *Exceptio excommunicationis obſtat ſpoliato.*

225 *Exceptio excommunicationis non obſtat in attentatis.*

226 *Spoliatus debet oſtendere tit. ſaltem coloratum.*

227 *Poſſeſſio ſola ſufficit quod probetur in attentatis.*

228 *Non ius in proprietate notorium obſtat ſpoliato.*

229 *Non ius in proprietate notorium non obſtat in attentatis.*

230 *Fructus medio tempore percepti debent reſtitui, quando reuocantur attentata.*
Fructus medio tempore percepti debent reſtitui in poſſeſſorio recuperandæ. ibid.

231 *Expenſæ, damna, & intereſſe debent refici in attentatis.* 289. 307

219 TAndem hoc remedium † eſt magis priuilegiatum, quam poſſeſſorium recuperandæ in multis, &

220 Primo, quia in dicto poſſeſſorio † requiritur ordo iudiciarius; in attentatis autem proceditur ſummariè, & ex mero officio iudicis.

Secundo, pòſſeſſorium non habet locum contra tertium ſuccedentem in re
221 affecta, † ſecus autem eſt dicendum in attentatis.

Tertio, in poſſeſſorio debent probari
222 duo extrema, hoc eſt poſſeſſio, † & ſpoliatio; in attentatis verò ſufficit probare ſimplicem ſtatum tempore appellationis.
223 Quarto, agenti ſpolio obſtat † exceptio alterius ſpolij, quæ non obſtat in reuocatione attentatorum.
224 Quinto, obſtat ſpoliato † exceptio excommunicationis.
225 In attentatis vero ſecus, præcipuè poſt appellationem iudicialem.
226 Sexto, ſpoliatus † debet oſtendere titulum ſaltem coloratum; in attentatis
227 verò † ſufficit probare ſolam poſſeſſionẽ.
228 Septimo, ſpoliato obſtat † notorium non
229 ius in proprietate, † in attentatis verò ſecus: licet enim in hoc vltimo adſit diuerſa opinio, vt aduertit *Franc in d. c. bonæ, num.* 14. Certum eſt tamen, quod conueniunt, quod, quando reuocantur † attentata, debent reſtitui fructus medio tempore percepti, ſicut fit in poſſeſſorio recuperandę, *c. bonæ, vbi Franc. num. 6. ex. de appellat.*
230

In attentatis debent refiti expenſæ, dãna, & intereſſe, † etiam quod non fuerit
231 ſecuta condemnatio, antequam ad vlteriora procedatur, vt egregie firmat *Rota in d. Cracouien. attentatorum coram D. R. p. d. meo Bichio*, quod ſecus fit in poſſeſſorio, quia expectatur finis litis.

His ſic, vt ſupra diſtinctè accuratis, obſeruandi ſunt infraſcripti caſus magis in ſpecie practicati.

De clauſulis commiſſionum, quæ attentata cauſent, vel non.

Artic. XIV.

232 *Attentata non ſunt retrogeſta in cauſa commiſſa cum facultate manutenendi quem de iure.*

233 *Attentata ſemper ſunt retrogeſta in cauſa ſimpliciter commiſſa.*

234 *Attentata non dicuntur retrogeſta in cauſa commiſſa cum clauſula, ſine præiudicio, &c.*

235 *Clauſula, ſine præiudicio legit. executionis an impediat iudici reuocare executionem factam.*

236 *Declara imò iudicem poſſe illam tanquam attentatam reuocare.*

237 *Attentata an ſint retrogreſta, quando cauſa eſt commiſſa cum clauſula. ſi quid exequendum.*

SI igitur à Signatura iuſtitiæ fuit commiſſa cauſa cum clauſula, cum facul-
232 tate manutenendi quem de iure, *Rota* † dixit, retrogeſta non eſſe attentata; vt in *Romana domorũ de Cecchinis 14. Iunij 1647. coram Eminentiſs. D. meo Otthobonio in fol.* Sed pro declaratione videnda deciſio in *Auenionen. attentatorum 10. Iunij 1648. coram R. p. d. Celſo pariter in folio.*

Quando commiſſa fuit cauſa appella-
233 tionis ſimpliciter, † tunc omnia retrogeſta, ſemper fuerunt declarata attentata, *Rota in Maceraten. attentatorum 26. Iunij 1648. coram R. p. d. Verospio in fol. In Calaguritana beneficij de Logrogno 19. Febr. 1649. coram eodem in fol. in Meleuitana bonorum 9. Decembris 1647. coram bon. mem. Arguelles, & in Meleuitana Commendæ de Vaours 3. Maij 1650. coram R. p. d. Cerro pariter in folio.* Hoc tamen declaratur, quando tempore debito fuit appellatum, quia ſi non fuit appellatum, & poſt decem dies fuit capta poſſeſſio, reſpectu Sĩgnaturę non retrotrahitur, nec cauſantur attentata *Treuiren. Capellæ 27. Iunij 1653. coram R. p. d. meo Zarate in fol.* vbi redditur ratio magiſtralis.

Secus, ſi eſt commiſſa cum clauſula, ſi-
234 ne præiudicio legitimæ executionis; † tunc enim, non dicuntur attentata, licet commiſſio contineat alia, præter appellationem, *Rota in Anagnina iuriſdictionis 4. Iunij 1646. coram R. p. d. Royas in fol.*

Bene verum eſt, quod dicta clauſula non impedit, quin iudex ad quem poſ-
235 ſit reuocare executionem † antea factam, ſi eſt nulla, vel iniuſta, *Rota in Lucana Canonicatus 1. Febr. 1647. coram eodem in fol.*
236 & quod dictus Iudex ad quem † poſſit illam reuocare tanquam attentatam, eſt deciſio in cauſa *Rom. pratenſæ reſtitutionis dotis 27. Iunij 1650. coram R. p. d. Peutingerio etiam in fol.*

Quando cauſa committitur cum clau-
237 ſula, ſi quid exequendum, vel alia ſimili, † an retrogeſta ſint attentata, eſt videndus diſcurſus *R. p. d. mei Andoſillæ Typis Cameralibus datum de anno 1649.* vbi materia fusè pertractatur.

De attentatis pendente recurſu ad Signaturam.

Artic. XV.

238 *Attentatum an dicatur, quod fit, poſtquam fuit petitus recurſus ad Signaturam.*

239 *Attentata non cauſat ſimplex recurſus ad Signaturam.*

Et

ET ſi quid fiat poſtquam fuit petitus
238 recurſus ad Signaturam, † an dici poſſit attentatum, tunc debet procedi cũ diſtinctione; aut enim fuit facta citatio pro obtinenda ſuperſeſſoria, & actor procedit, non expectato prius decreto Eminentiſſimi Cardinalis, vel eius Auditoris, vel illius reiectione; & tunc dicitur attentare, vt eſt *deciſ. Buratt. 134. num. 6.* & firmauit *Rota in Rom. vinea 30. Maij 1644. coram R.p.d. Royas in fol.* vbi quod ſufficit petiſſe Signaturam, & ſic ſeruari teſtatus eſt Eminentiſſ. D. Præfectus: ſed ego obtinui pro, & contra. Aut proceſſit vltimis tribus diebus, nempe in ipſa die informationis, vel ipſa vigilia, vel ipſa die Signaturæ ante reſolutionem; & pariter dicitur attentare, *Rota deciſ. 135. num. 4. par. 1. recent.* aut potius procedit, poſtquam fuit petita ſuperſeſſoria, & cauſa fuit remiſſa ad Sanctiſs. ſine ſuperſeſſoria, illaque nec fuit conceſſa ab eiuſdem Sanctiſſimi Auditore; etſi proceditur, non dicitur at-
239 tentari. Quia † ſimplex recurſus ad Signaturam non cauſat attentata. ſic diſtinguendo procedit *Rota in Valentina Rectoriæ 3. Decembris 1646. coram R.p.d. Bichio in fol.* quicquid ante dixerit, quod pendente recurſu ad Principem, nihil veniat innouandum, non habita prędicta conſideratione, vt in cauſa *Romana, ſeu Tiburtina Caſtrorum 4. Iulij 1607. coram bon. mem. Marcomontio deciſ. 135. par. 1. rec.*

De attentatis in ſpretum inhibitioni.

Artic. XVI.

240 *Attentata an cauſet præſentatio inhibitionis procuratori tantum, & non principali.*

241 *Attentata cauſat etiam inhibitio rotalis iudici præſentata.*

242 *Attentata an cauſet præſentatio inhibitionis facta etiam ab ipſa parte.*

243 *Iudex inferior non audeat ſe ingerere in inhibitione iudicis ſuperioris.*

244 *Cauſæ pendentes in Rota non poſſunt introduci coram A.C. ſub graui pœna.*

245 *Inhibitio non eſt neceſſe quod reproducatur ſtatim poſt præſentationem.*

246 *Inhibitio poteſt reproduci infra biennium, ſi reuocatio attentatorum petitur in ſpretum illius.*

247 *Limitatur verò, quando petitur reuocatio in ſpretum litis.*

248 *De litis pendentia non poteſt dari, niſi reproducto monitorio, vel inhibitione.*

De attentatorum reuocatione non poteſt dari, niſi reproducto monitorio, vel inhibitione. ibid.

249 *Attentans debet reſicere omnes expenſas, & damna etiam in extraiudicialibus.*

250 *Attentare, quod non dicatur, qui continuat, quandonam locum habeat hac regula.*

251 *Attentat, qui continuat per viam iudicialis fomenti.*

252 *Appellans an poſſit aliquid innouare poſt appellationem.*

253 *Inhibens poſt inhibitionem nihil poteſt innouare.*

254 *Declaratur tamen in inhibitione iudiciali cõceſſa in cauſa litigioſa.*

255 *Limitatur in ſimplici inhibitione, ſeu prouiſione extraiudiciali.*

256 *Inhibitio ſimplex non afficit obtinentem, quin aliquid faciat ad ſui fauorem.*

257 *Appellatus non attentat in eo, quod facit poſt biennium, & ſic deſerta appellatione.*

258 *Attentata in diuerſitate cauſa non committuntur.*

259 *Inhibitio ſimplex ſi inducit litem, poteſt etiam cauſare attentata.*

260 *Inhibitio emanans vigore commiſſionis ſuper iactationibus, cauſat attentata.*
Inhibitio emanans vigore appellationis, poteſt etiam attentata cauſare. ibid.

261 *Declara tamen ſi appellatio de iure debeatur.*

262 *Executor mixtus quandonam quis dicatur deputatus.*

263 *Appellatio extraiudicialiter interpoſita an poſſit cauſare attentata.*

264 *Appellatio tutius agitur, quando ad notitiam partis deducitur per intimationem.*

265 *Declaratur tamen ſufficere etiam quod probetur deueniſſe ad notitiam partis.*

266 *Appellatio iudicialis non valet, niſi in termino petantur apoſtoli.*

267 *Appellans, ſi pro commiſſione appellationis obtineat commiſſionem ſuper iactationibus, an bene faciat.*

268 *Inhibitio ſuper iactationibus loco appellationis, an ſuſtineatur, & inducat attentata.*

269 *Commiſſio clauſulis ampliſſimis confecta poteſt inſeruire etiam contra non nominatos.*

270 *Inhibitus etſi non nominatus in commiſſione an committat attentata.*

COmmiſſa cauſa appellationis, ſi inhibitio illius vigore obtenta, non fuit præſentata principali, ſed procuratori in
240 Curia, † an cauſet attentata? pro affirmatiua eſt deciſio *in Piſana ſepulturæ 1. Iulij 1650. coram R.p.d. Bichio in fol.*

241 Dices idem, † ſi inhibitio tribunalis ſuperioris, vt puta Rotalis, fuit præſentata iudici inferiori, *Rota in Sueſſana legati 13. Martij 1647. coram DD. Ghiſlerio in folio.*

Et

242 Et præsentatio inhibitionis † causat attentata, etiam quod non fuerit præsentata à cursore, vel nuncio, vel apparitore, sed ab ipsa parte; dummodo pars faciat legitime apparere de tali præsentatione, vel quod deuenerit ad notitiam partis, *Rota in Cæsaraugustana distributionum, seu attentatorum* 15. *Maij* 1646. *coram R. p. d. Cerro in folio*.

243 Nec audebit † aliquis iudex inferior se ingerere in inhibitione iudicis superioris, *Rota in Senogallien. bonorum* 14. *Aprilis* 1617. *coram bon. mem. Remboldo in fol. & in d. Craconien. attentatorum* 17. *Iunij* 1652. *coram R. p. d. Bichio pariter in fol.*

Et *Rota* pendente iudicio in suo tribunali, acriter inuehitur contra illos, qui 244 occasione eiusdem causæ † adierant A. C. ad impedienda mandata Rotalia; vt est casus *in Craconien. Præpositura S. Fabiani* 12. *Decembris* 1650. *coram R. p. d. Bichio in folio*.

Inhibitio satis est, quod fuerit intimata parti aduersæ, † nec est necesse quod 245 reproducatur statim post inhibitionis præsentationem volenti petere reuocationem attentatorum in spretum illius: † 246 sed satis est, quod reproducatur infra 247 biennium: secus verò est dicendum volenti petere reuocationem in spretum litis: quia si monitorium, vel inhibitio, non 248 fuerit reproducta, † non potest dare de litis pendentia, & multò minus de reuocatione attentatorum, *Rota in Lucerien. attentatorum* 26. *Iunij* 1648. *coram R. p. d. Cerro etiam in fol.*

249 Et qui attentauit † debet reficere omnes expensas, & damna, etiam quod simus in extraiudicialibus, *Rota in Roman. vineæ* 9. *Decemb.* 1648. *coram R. p. d. Royas in fol.*

250 Regula, qui continuat, non attentat † habet locum, quando quis continuat per 251 viam priuatæ facultatis: Sed secus est, † quando procedit per viam iudicialis fomenti, & lis est super ipsa possessione, *Rot. in d. Bononien. bonorum* 17. *Martij.* 1649 *coram R. p. d. Bichio in fol.* & quando possessio est turbida, vt *in d. Monopolitana attentatorum* 13. *Febr.* 1651. *coram Emin. D. meo Corrado, & Catanen. hæreditatis* 1. *eiusdem Mensis eod. anno coram R. p. d. meo Cerro in fol.*

Sed, an post appellationem ipse appellans possit aliquid innouare? videtur di- 252 cendum, † quod non, quia ligat tam appellantem, quam appellatum, & idem o- 253 peratur † inhibitio, *Rota in Ianuen. fructuum dotis* 8. *Febr.* 1647. *coram R. p. d. Cerro in fol.*

254 Declarandum est tamen, si agitur † de inhibitione iudiciali concessa in causa litigiosa, & instructa; secus autem vbi agi- 255 tur de † simplici inhibitione, seu prouisione extraiudiciali, habente dumtaxat vim sequestri, quia hæc cum nullam inducat litem, non afficit obtinentem, quin 256 ipse † possit aliquid in sui vtilitatem operari, *Rota ibidem coram R. p. d. meo Cerro.*

Idem dicendum, si fuit appellatum, & 257 infra biennium † appellans nihil fecit, & causa remansit deserta, quia tunc appellatus si quid operatur non attentat.

258 Insuper excluduntur † attentata in diuersitate causæ, vt puta, si pendet lis super realitate crediti, & altera partium facit aliquid super aliquo, quod non tangat dictam realitatem crediti, nec habet connexitatem, nec dependentiam cum lite, tunc non arguitur de attentatis: casus est in *ead. decis. coram dicto R. p. d. meo Cerro*.

Ne autem erremus, quia dixi supra, si agitur de simplici inhibitione, sciendum 259 est, † quod dixi de inhibitione non inducente litem: quia si agitur de litem indu- 260 cente, causat attentata, vt puta, † si inhibitio emanauit vigore commissionis super iactationibus, vel si emanauit vigore appellationis, quia attenditur lis; vt est casus in *Alexandrina Canonicatus* 9. *Decembris* 1648. *coram R. p. d. Cerro in fol.*

Quod dixi, si emanauit vigore appel- 261 lationis: intelligitur si appellatio † de iure debeatur, vt puta si fuit appellatum à sententia executoris mixti, *Rota ibid. coram R. p. d. meo Cerro*.

262 Mistus executor † dicitur, dum in literis adsunt clausulæ. Dummodo tempore præsentium, non sit alicui specialiter ius quæsitum: vel, sine præiudicio alterius, quæ alteri æquipollet: vel, amoto exinde quolibet illicito detentore, vel alia simili, vt consideratur in *end. Alexandrina Canonicatus superius enunciata*.

Sed cauendum, quod appellatio interposita extraiudicialiter, † non causabit 263 attentata, nisi fuerit deducta ad notitiam partis aduersæ: tutius agetur, si postquam est appellatum, de appellatione fiat inter- 264 pellatio, † seu ea deducatur per intimationem ad notitiam partis aduersæ, licet 265 sufficiat probare etiam, † quod deuenit ad illius notitiam, vt dicitur *in Reatina Vicariæ* 28. *Iunij.* 1647. *coram eod. R. p. d. meo Cerro in fol.*

Iudicialiter interposita, nec valeret, nisi 266 in termino triginta dierum † peteretur responsio apostolorum, qui non est necesse quod petatur in actu appellationis, dummodo non omittatur petitio infra

dictum

dictum tempus, vt consideratur in *eadem decis. Reatina*.

In ista decisione obseruabitur adhuc casus dignus notatu, & qui posset afferre magnam difficultatem; vbi quod quidam appellauit, & postea loco commissionis appellationis obtinuit commissionem super iactationibus; hoc enim fuit improbatum à *Rota*, † sed dictum, quod bene fecit; & stante clausula, quam, & quas, cum omnibus incidentibus inhibitionem † subsistinuit, & dixit ob illius spretum constare de attentatis.

Quisque erit etiam cautus in formando suas commissiones cum clausulis amplissimis, † quia tali casu poterit illis vti, etiam contra non nominatos; & *Rota* de simili commissione habente clausulam, omnesque alios, dixit; † quod quidam non nominatus, & cui fuerat præsentata inhibitio, commiserat attentata; vt in *Romana deuolutionis domus 3. Julij 1628. coram bon. mem. Merlino*; & alibi passim, & consideratur *in d. Reatina Vicariæ 28. Junij 1647. coram R.p.d. Cerro in fol.*

271 *Possessio attentata solet sequestrari à Rota.*
272 *Declara hoc tamen procedere, quando attentatis non fuit renunciatum.*
273 *Attentatorum renunciatio an intret per patientiam, & quando.*
274 *Attentata quando habent difficultatem quoad partem, reuocantur iudicis officio.*
275 *Attentatis renunciatur tacitè, & expressè.*
276 *Attentatis renunciat, qui non petit reuocationem coram iudice læso.*
277 *Inhibitio non impedit continuationem possessionis, & ideo non est attentata.*
278 *Inhibitio specialis non conceditur à Rota, nisi habita disputatione.*

Quando detur sequestrum, vel renuncietur attentatis.

Artic. XVII.

271 *Rota*, † quando possessio est attentata, illam solet sequestrare *Rota in Lucana Canonicatus 1. Febr. 1647. coram R.p.d. Royas in fol.* vbi etiam habetur, quod hoc
272 procedit, quando † attentatis non fuit renunciatum, vt puta, quando petitur pronunciari tantum in negocio principali.

Sed est distinguendum, quod si datur
273 talis patientia, & non appellatur, † tunc intrat dicta renunciatio; sed secus, quando fuit appellatum, & *Rota* ad tollendam
274 disputationem, fitmat, † quod si attenta-

ta habent difficultatem, quoad partem, tunc reuocantur officio iudicis, vt *in Lucana Canonicatus coram dicto R.p.d. Royas*. Et melius declaratur in causa *Vladislauien. Villæ de Hoppembruch 4. Julij 1646. coram R. p. d. Cerro in fol.* vbi, quod *Abbas Pelplini* non sibi prejudicauit permittendo discussionem negocij principalis, vel super manutentione, quia reportauit sententiam fauorabilem; secus autem, dicit, fuisset dicendum, si succubuisset, & in casu succumbentiæ, nisi appellasset, & permisisset sententiam abire in iudicatum, vt dicitur *in eadem Lucana Canonicatus coram R.p.d. Royas*. † Tacitè enim, sicut & expressè, renunciatur attentatis, *Rota in Tarusina feudi 9. Decembris 1624. coram R.p.d. Remboldo dec. 585. tom. 3. par. 4. recent.* in qua etiam habetur, quod qui non petit reuocationem attentatorum coram
276 iudice læso, † dicitur illis renunciare. & pro ista opinione affert *Rotam decis. 592. par. 2. recent.*

In materia attentatorum, sciendum est,
277 quod inhibitio † non impedit, vt suprà dixi, continuationem possessionis, & ideo dicta continuatio non dicitur attentata.

Et quod *Rota* solet concedere inhibi-
278 tionem specialem, † sed non absq; disputatione; quia aliàs data reuocaretur, vt inquit *eadem Rota in Leodien. Abbatissatus 15. Decembris 1642. coram R.p.d. Carillo in fol. & in d. Vladislauien. Villæ de Hoppembruch. 9. Jun. 1649. coram R.p.d. Cerro.*

An, & quo tempore sit reproducenda inhibitio.

Artic. XVIII.

279 *Inhibitio sufficit quod sit parti præsentata, nec reproducta.*
280 *Limitatur, si pars dicat nihil fieri, quia possunt committi attentata.*
281 *Attentata committuntur etiam in spretum litis.*
Litis pendentia quandonam dicatur inducta.
282 *Reproductio est necessaria ad effectum, vt lis dicatur pendere.*
283 *Inhibitio A.C. iusta, vel iniusta semper causat attentata.*
284 *Appellatio permissa coram A.C. interposita causat attentata.*
285 *Attentata possunt committi tam à parte inhibitionem præsentante, quam à patiente præsentari.*
286 *Innouata contra reum an prosint etiam correo in ratione attentatorum.*
287 *Declara tamen, si sit inhibitio iudicialis in causa litigiosa, secus in extraiudiciali.*

Inhi-

Inhibitio extraiudicialis habet vim ſequeſtri, ibid.

288 *Manutentio an detur in reuocatione attentatorum.*

289 *Expenſæ quandonam debeantur in reuocatione attentatorum, etiam ante diſcuſſionem negotij principalis.* 307

290 *Expenſæ an debeantur, quando proceditur per viam nullitatis, vel iniuſtitiæ in reuocatione attentatorum.* 231

291 *Expenſæ extraiudiciales non liquidæ, non retardant proceſſum in negocio principali.*

292 *Monitorium non eſt neceſſario reproducendum, ſi pars monita comparuit.*

Monitorium non eſt neceſſe reperiendum in filſa, ſed ſufficit eius reproductio in Broliardo. ibid.

293 *Nunciatio cauſat attentata, ſicut inhibitio.*

279 ET quod poſtquam eſt præſentata, non eſt neceſſe quod reproducatur, † ſed ſufficit quod parti fuerit ptęſentata, & ſi pars comparet, & proteſtatur nihil fieri,
280 niſi ipſa citata, ſi quid poſtea fiat dicitur attentatum, & attenditur ſola præſentatio.

In ſpretum etiam litis dicitur attentari, ſed eius pendentia non dicitur inducta, † niſi vt dixi ſupra, citatio, vel monitorium reproducatur infra annum, vel
281 biennium; elapſo enim tali tempore dicitur circumductum, vt in *Lucerien. attentatorum* 26. *Iunij* 1648. *coram R.p.d. Cerro in fol.*

282 Vtque lis dicatur pendere, † neceſſaria eſt reproductio; non autem iuſtitia, aut bonum ius, vt in *Romana Palatij* 4. *Martij* 1648. *coram eodem in fol.*

Idem dicendum quoad inhibitionem
283 A. C. quod iuſta, vel iniuſta † cauſet attentata, iuxta conſiderationem, quam de ea habuit *Rota in dicta deciſione*: quodque appellatio in caſu, quo permittatur de
284 per ſe, ſicut inhibitio, † cauſat attentata, ſic dicitur in *Ianuen. fructuum dotis* 8. *Februarij* 1647. *coram eodem*, vbi etiam ha-
285 betur, quod attentata, ſi quid innouetur † tam incurrit pars, quæ habet inhibitionem pro ſe, quam pars, contra quam
286 fuit præſentata: & quod hoc † profit etiã correo, qui habet eandem cauſam defenſionis, dicit eadem deciſio, ſed vt ibi de-
287 claratur; quod procedit, † ſi agitur de inhibitione iudiciali in cauſa litigioſa, non autem in ſimplici prouiſione extraiudiciali, quæ habet dumtaxat vim ſequeſtri.

288 Repeto etiam, † quod in reuocatione attentatorum datur manutentio, & quod
289 in ipſa debentur expenſę, † antequam proſequatur negocium principale, in caſu, quo petatur reuocatio per viam extraordinariam iuſtitiæ, implorando ſcilicet officium iudicis mercenarium principaliter, quoniam hæc vocatur via pri-
290 uilegiata; † ſecus autem erit, ſi proceditur per viam nullitatis, vel iniuſtitiæ; ſi verò petantur expenſæ extraiudiciales, &
291 non ſint liquidę, † non retardatur proceſſus in negocio principali, vt in *Verulana bonorum* 5. *Iulij* 1649. *coram Reuerendiſſimo Dunozetto in fol.*

Scire vlterius debemus, quod ſi pars
292 monita comparuit, non eſt neceſſaria reproductio monitorij cum inhibitione, & alias, vt ſupra dixi, ſufficit, quod in Broliardo legatur regiſtrata reproductio, etiã quod non reperiatur in filſa, vt in *Romana locorum montium* 3. *Iunij* 1650. *coram R.p.d. Meltio in fol.*

Nunciatio quoque, vt dicam *tit. de iu-*
293 *dicio ordinario*, ſicut ipſa inhibitio, † cauſat attentata, ſi quid fiat poſt dictam nunciationem, vt in *d. Anglonen. Territorij* 13. *Iunij* 1650. *coram eodem in fol.*

In criminalibus quando dicatur lis pendere.

Artic. XIX.

294 *Lis in criminalibus, vt dicatur pendere, quid requiratur.*

295 *Contumacia non contrahitur abſque monitorio.*

296 *Litis pendentia in criminalibus irrogat infamiam ſaltem facti.*

297 *Lis, vt non dicatur calumnioſa, quid requiratur.*

298 *Infamia facti requirit opinionem criminis apud plures perſonas graues.*

299 *Infamia iuris fit, quando interuenit ſententia condemnatoria.*

300 *Iudex contra accuſatum non poteſt procedere ad inſtantiam partis abſque citatione.*

301 *Sententia lata in contumaciam non probat delictum.*

302 *Probat tamen priuationem beneficij, reo infrà annum non comparente.*

303 *Admiſſio ad purgandam contumaciam non adimit priuationem beneficij.*

304 *Comparitio non tollit ius quæſitum ex annali mora non comparentis.*

305 *Attentatum dicitur iudicium ſuper eadem re coram alio iudice, pendente primo iudicio:*

306 *Innouatum quodcunque coram ſecundo iudice eſt attentatum, eodem iudicio pendente coram primo.*

Et

Digitized by Google

ET replico, quod vt lis dicatur pendere in ciuilibus, dixi ſupra. In criminalibus autem, quo ad dictum effectum
294 requiritur monitorium, & citatio, † nec ſufficit vociferatio inimicorum, & homunculorum, & ideo non dicitur con-
295 trahi † contumacia ſine monitorio. Et in his eſt valde aduertendum, quia in crimi-
296 nalibus ſola † pendentia litis irrogat infamiam ſaltem facti, niſi lis fuerit calumnioſa; & ad hoc, vt non dicatur calum-
297 nioſa, † requiritur ſaltem ſemiplena pro-
298 batio: Infamia autem facti † requirit opinionem criminis apud perſonas graues, & plures: Quando verò agitur de infa-
299 mia iuris, † requiritur, quod interuenerit ſententia condẽnatoria: Et vlterius, quod quando iudex criminalis procedit ad in-
300 ſtantiam partis † non poteſt procedere
301 contra accuſatum ſine citatione; nec † ſententia lata in contumaciam probat delictum: Reo tamen non comparente
302 infra annum † præbet priuationem beneficij, & quamuis poſt annum condemnatus, fuiſſet admiſſus ad purgandam ta-
303 lem contumaciam, † non adimit dictam
304 priuationem, quia comparitio † non tollit ius quæſitum ex annali mora, in non comparendo, vt in *Meleuitana Parochialis* 31. *Ianuary* 1650. *coram R.p.d. Bichio in folio*.

Sed valde digreſſus ab attentatis redeo ad propoſitum, Commiſſa itaque cauſa in *Rota* inter eaſdem partes ſuper aliqua re, putà appellationis à mandato de Aſ-
305 ſociando, non † poteſt citra vitium attentatorum fieri aliud iudicium coram alio iudice ſuper eadem re, & corpore, & id quod in tali caſu fit coram ſecundo
306 iudice † dicitur attentatum, vt in *Romana fid-ſeu attentatorum* 11. *Februari* 1647. *coram R.p.d. Arguelles in folio*.

De pœnis, & excuſatione attentantium.

Artic. XX.

307 *Attentans tenetur reficere omnia damna, & intereſſe paſſa propter attentata.* 231. 289.
308 *Attentata ignoranter commiſſa excuſantur à pœna, ſed non à reuocatione.* 320.
309 *Attentata ratificans, ad quas expenſarum refectiones teneatur.*
310 *Attentata ratificans tenetur etiam pro expenſis factis in aduocato, & procuratore.*
311 *Attentatorum reuocatio poteſt peti, etiamſi pars fuerit paſſa cognitionem ſecundæ inſtantiæ.*
312 *Attentata non ſaluantur à reuocatione ſtante ignorantia, vel impoſſibilitate certiorandi.*
313 *Inhibitio procuratori in Curia, quomodo fieri debeat, vt impediat principali innouare in partibus.*
314 *Inhibitio facta procuratori, vti principali, non cauſat attentata, nec quoad principalem, nec alios.*
315 *Inhibitio non habentis iuriſdictionem poteſt impunè ſperni.*
316 *Executio, & inhibitio ſi ſint factæ eadem die, pro cuius validitate præſumatur.*
317 *Cauſa ſemel facta curialis ſemper remanet curialis.*
318 *Limitatur, ſi ex Pontificis reſcripto aliter fiat.*
319 *Attentatum dicitur, quod fit in Curia cauſa inde ad partes auocata, & intimata.*
320 *Ignorantia excuſat à pœna, ſed non à reuocatione attentatorum.* 308
321 *Gratia noua certo modo obtenta debet in Rota produci.*
322 *Cognitio nouæ gratiæ facta ab alio iudice dicitur attentata.*
Ampliatur, & ſi in ſupplicatione fiat mentio litis. ibid.
323 *Limitatur, in Papa, qui non attentat, ſed bene executor, & pars ipſa.*

307 ATtentans vlterius † tenetur reſicere omnia damna, & intereſſe paſſa ex cauſa attentatorum, vt in *d. Romana Vineæ 9. Decembris* 1648. *coram R. p.d. Royas in fol.* & ſi allegatur, quod attentata fue-
308 runt ignoranter commiſſa, † tunc datur excuſatio à pœna, ſed non à reuocatione, *Rot. in Romana Vineæ 9. Decembris* 1648. *& in Meleuitana Commendæ 23. Maij* 1650. *coram R.p.d. Celſo & in Ianuen. attentatorum 2. Decembris eiuſdem anni coram R.p.d. Cerro etiam in folio*. Contrarium autem iudicabitur, ſi principalis attentata ratificet,
309 & hoc caſu † debent reſtitui etiam damna conſiſtentia in deterioratione, & deſumitur valor medius; redduntur quoque expenſę Signaturę, & facta vlterius pro procuratore, & aduocato, † quod tamen non
310 procedit in iudicio ordinario, vt in *d. Romana Vineæ coram R.p.d. Royas, & Cracouien. attentatorum coram R.p.d. Bichio*.

311 Reuocatur etiam, vt aliàs dixi, † quamuis pars paſſa fuerit cognitionem ſecundæ inſtantiæ, & fuit petita reuocatio, vt in *Tarniſina feudi 10. Iunij* 1619. *coram clarę mem. Cardinali Pamphilio in fol.*

Clarius habetur, quod ignorantia, vel
312 impoſſibilitas certiorandi non † ſaluat à reuocatione attentatorum per viam nullitatis, ſed à pœna incurſa, vt in *Romana apothecarum 26. Nouembris* 1646. *coram R. p. d. Meltio in folio*.

Quod ſi vellet inhiberi Procurator in Curia, ad hoc, ne principalis in partibus audeat innouare, vt talis præſentatio
313 cauſet attentata † debet fieri illi vti procuratori talis, non autem vti principali,
314 quia ſi præſentatur vti principali, non † cauſat attentata, quoad alios, nec quoad principalem, vt in *Firmana Capellæ* 28. *Aprilis* 1651. *coram R.p.d. Bichio in fol.*

Et quod, ſi inhibitio prouenit à non-
315 habente iuriſdictionem, † poteſt impunè ſperni, vt in *Cracouien. Iuris reſpondendi* 28. *Iunij* 1651. *coram eodem.*

Idemque fuerat antea firmatum in eadem cauſa 23. *Ianuarij eiuſdem anni coram*
316 *eodem*, † vbi etiam habetur, quod ſi eadem die appareat facta executio, & præſentata inhibitio, præſumitur pro validitate executionis.

317 Fertur etiam adagio, quod † cauſa ſemel facta curialis, ſemper remanet curia-
318 lis, nec inde poteſt extrahi, † niſi ex reſcripto Pontificis; ſi autem auocetur, & deducatur ad notitiam, & aliquid poſtea
319 fiat, † dicitur attentatum, & ſi allegatur,
320 vel probatur ignorantia, illa † excuſabit à pœna, non autem à reuocatione, *Rota in d. Ianuen. attentatorum* 2. *Decembris* 1650. *coram R.p.d. Cerro in fol.*

Si poſtquam obtentum fuit cauſam-
committi in *Rota*, collitigans obtineat
321 nouam gratiam certo modo, † debet iſtã nouam producere in *Rota*, & ſi illius co-
322 gnitio fit coram alio iudice, † dicitur attentatum, quod procedit etiamſi in ſupplicatione fiat mentio litis. Ne autem er-
323 remus, ſciendum eſt, quod in tali caſu † Papa non attentauit, ſed attentauit executor, & pars ipſa, quæ proceſſit in ſpretum prioris litis, *Rota in Meleuitana attentatorum* 26. *Maij* 1651. *coram eodem in fol.*

De attentatis poſt ſuſpicionem iudicis, & alijs caſibus.

Artic. XXI.

324 *Attentata cauſat allegans iudicem ſuſpectum, ſi appellat ab vlteriori proceſſu.*
325 *Ius non petendi reuocationem attentatorum an probari debeat, & quomodo.*
326 *Attentanti remiſſoria negatur, etſi tendat ad probandam excluſionem attentatorum.*
327 *Declara tamen, hoc procedere, quando clare conſtat de attentatis.*
328 *Inhibitio rotalis non cauſat attentata in iudicio penitus diuerſo.*
329 *Epiſcopus eſt iudex competens rerum ſuæ menſæ.*
330 *Epiſcopus cauſat attentata, ſi allegatus ſuſpectus procedit in rebus ſuæ menſæ.*
331 *Decretum irritans habet implicitam inhibitionem.*
332 *Attentatum dicitur, quod ſit contra formam, aut diſpoſitionem decreti irritantis.*
333 *Attentatum in caſu prædicto dixit Rota Romana.*

ALlegans quoque iudicem ſuſpectum cum ſpeciali mandato, ſi appellat
324 ab vlteriori proceſſu, † cauſat attentata contra innouantem aduerſus dictam appellationem, *Rota ibid.*

Et ſi reus conuentus in iſto iudicio alleget, quod petens reuocationem, non-
325 habet aliquod ius petendi, † aduertendum eſt, quod tale non ius debet probari per confeſſionem partis, vel per rem-
iudicatam, vt in *Meleuitana Parochialis* 26. *Maij* 1651. *coram R.p.d. Cerro in fol.*

326 Denegatur etiam attentanti † remiſſoria, etiamſi illa tendat ad probandum-
excluſionem attentatorum; tamen hoc procedit, quando clare conſtat de attentatis, † niſi detur maximus fumus, vt in
327 *Sanctæ Seuerinæ decimarum* 1. *Iulij* 1650. *coram R.p.d. Royas in fol.*

328 In iudicio penitus diuerſo, † inhibitio Rotalis non cauſat attentata, præſertim quando adeſt conſenſus partis in iuriſdictionem iudicis inhibentis, vt in *Bononien. dotis* 10. *Martij* 1651. *coram R.p.d. Pentingerio in fol.*

329 Epiſcopus licet dicatur † iudex competens rerum ſuæ menſæ, antequam allegetur ſuſpectus; tamen poſtquam fuit vt
330 talis allegatus, † non poteſt procedere-
citra vitium attentatorum, vt in *Vladiſlauien. Villæ de Hoppembruch* 3. *Iulij* 1645. *coram Emin. D. meo Cardinali Otthobono in folio.*

Eſtque notabiliter aduertendum, quod
331 cum † decretum irritans contineat implicitam inhibitionẽ, ſi quid fit ab ignorante contra eius formam, aut diſpoſi-
332 tionem, hoc quoque † dicitur attentatum, quicquid dicendum ſit ad effectum
333 pœnæ. † caſus eleganter exprimitur in vna *Meliten. Admiratus* 15. *Ianuarij* 1629. *coram bon. mem. Coccino deciſ.* 231. *par.* 5. *recent.*

De Fatalibus.

Cap. V.

Quo tempore labantur fatalia.

Artic. I.

1 *Prima inſtantia debet de iure ciuili in qualibet cauſa biennio terminari.*
2 *Prima inſtantia in cauſa criminali triennio terminatur, & quo iure.*
3 *Prima inſtantia de iure canonico eſt perpetua, & vbi ſeruetur.*
4 *Inſtantia perit, ſi adſit cauſæ deſertionis præſumptio, & quomodo inducatur.*
5 *Lis fuit habita derelicta per deſertionem 27. annorum.*
6 *Cauſæ appellationum habent annum, & ex cauſa biennium pro earum expeditione.*

1 IN quacunque cauſa ciuili † prima
2 inſtantia debet biennio terminari, in criminali † verò triennio. De ciuili iure loquitur *l properandum, vbi Bart. & alij C. de Iud.* de iure verò canonico, quod ſeruatur in terris Eccleſiæ, &
3 præcipuè † in Curia noſtra ſeruandum eſt: Prima inſtantia etiam in ciuili cauſa, eſt perpetua, *c. penult. vbi latè Felin. ext. de Veſtr. lib. 3 & de temp. iud. fol. 59.* & ratio eſt, quia de iure canonico admittuntur appellationes à quocunque grauamine, & cauſæ non poſſunt tam breui tempore expediri, *Franc. in c. ſuper eo num. 15. ext. de appell.*

4 Si tamen in cauſa † tanto tempore nihil factum fuiſſet, & præſumeretur derelicta, periret etiam inſtantia. Circa tempus autem, ad hoc, vt inducatur iſta præſumptio, *Rota* variauit ſecundum qualitates cauſarum, & perſonarum, *Caſſad. deciſ. 5. vt lit. pend. Veſtr. lib. 8. c. vt lit. pend. fol. 271.* alias lis fuit habita pro
5 derelicta, † ex quo per vigintiſeptem annos nihil in ea fuerat factum, *Put. deciſ. 8. vt lit. pend.*

6 In cauſis appellationum † datur annus, & ex cauſa biennium, tam de iure ciuili, quam canonico, *c. cum ſit. & c. ex ratione ext. de appell. Clement. ſicut eod. tit. Auth. ci qui C. de temp. appell.*

Quæ cauſæ excuſent à lapſu fatalium.

Artic. II.

7 *Paupertas excuſat appellantem cauſam tempore debito non expedientem.*
Paupertas quænam habeat priuilegia, remiſſiuè ad Felinum ibid.
8 *Appellans cauſam non proſequens quibus cauſis excuſetur præter paupertatem.*
9 *Reſtitutio ad appellandum competit impedito ſi non appellauerit, vel non fuerit proſecutus.*
10 *Amplia idem in beneficialibus, ſed an debeat proteſtari.*
11 *Reſtitutio ad appellandum an competat mortuo procuratore, vel principali, non relicto procuratore.*
12 *Et quid ſi moriatur procurator ſubſtitutus exiſtente in Curia principali procuratore.*
13 *Commiſſio reſtitutionis ad appellandum qualiter ſignetur, & quibus cauſis*
14 *Iudex qua fide habita debeat reſtituere ad apellandum.*
Reſtitutio in integrum ad appellandum, quibus caſibus detur, remiſſiuè ibid.
15 *Cauſæ appellationis proſecutio ſine cauſa prorogatur etiam ad biennium in Curia, ſed qua conditione.*
16 *Appellatio cenſetur deſerta, parte nulliter citata, aut citatione tantum decreta, vel non reproducta.*
17 *Et quid ſi infra annum daretur petitio, an ſuffragaretur.*
18 *Appellanti datur integer annus ad proſequendum, ſi impeditus etiam vnicam diem amiſit.*
19 *Declara dumodò illa dies ſit cauſa deſertionis.*
20 *Appellans, ſi potuit expedire, non reſtituitur, neque obtinet ſecundum annum.*
21 *Iudex, & appellans poſſunt ſecundum annum datum ad appellandum obſeruare.*
22 *Appellatio deſeritur tam lapſo termino iuris, quam hominis.*
23 *Terminus nondum lapſus appellanti poteſt prorogari.*
24 *Terminus prædictus debet prorogari à iudice à quo.*
25 *Terminus iuris datus in beneficialibus ad proſequendum appellationem an poſſit abbreuiari, vel prorogari.*
26 *Terminus ad finiendam appellationem an poſſit abbreuiari, vel prorogari.*
Terminus ad finiendam appellationem nouem modis præfigitur, remiſſiuè ibid.
27 *Appellanti etiam ex cauſa non datur tertius annus in Curia.*

7 FVitque ſufficiens etiam † paupertas, ſi præter eam appellans non potuit cauſam expedire, *Felin.in c.ſignificantibus, ext.de off. deleg.* vbi enumerantur priuilegia paupertatis, *& in c. ex ratione, ext.de appell.& Vbert.de citat.c.19.nu.475.*

8 Similiter mors, vel infirmitas,& deniq; † quouis legitimo impedimento impeditus excuſatur, & ideo ſiue appellationem
9 proſecutus non fuerit, ſine etiam non † appellauerit, debet reſtitui ad appellandum, vel proſequendum appellationem, docto de impedimento, *Rota decif.25. de appell.in nou.& Vbert.vbi ſupra num.476. & pluribus ſeqq.& c.10.num.446.& ſeq.&*
10 *num.461.*quod procedit † etiam in beneficialibus, *Vbert.ibidem d.nu.461.fol.401.* ſed quod debeat proteſtari excepto in Rota, *num.450.* Quando vero probetur impedimentum, dicemus inferius.

11 Similiter † ſi Procurator moritur, vel principalis Procuratorem relinquere non potuit, & prima appellatio deferatur, debet Dominus reſtitui ad appellandum,
12 *Caſſad.de 6.de appell.* ſi verò moriatur † Procuratorſubſtitutus exiſtente in Curia Procuratore principali, an reſtituatur videndus eſt, *D.Vbert.de citat.c.10.nu.462. Pen.dec.* 356.

13 Et in omnibus ſcriptis caſibus, quando † petitur commiſſio reſtitutionis in integrum, ſignatur cum clauſula,de iure; vel conſtito, aut docto de legitimo im-
14 pedimento, † & debet tunc Iudex habita fide de præmiſſis reſtituere, vt latè quibus caſibus detur talis reſtitutio, videtur apud *Franc. in c.ex ratione, vſq; ad nu.67.*

15 De ſtilo Curiæ † cum ſine cauſa, etiam detur biennium, dummodo in primo anno aliquid fiat, vltra impetrationem commiſſionis, & actus, qui fit ſit comple-
16 tus,& validus: † ideo ſi pars nulliter citaretur,vel ſolum decerneretur citatio, aut citatio generalis infra annum non reproduceretur, appellatio cenſetur deſerta,
17 *Vbert.loco citato num.437.fol.392.* † ſicut etiam non ſufficeret, ſi infra annum daretur petitio, niſi appellans habuiſſet maximum impedimentum, *Iaſ.in rubr.ff.de in ius voc. Rot.de 7. de appell.in nou.Caſſad. d.6. cod. tit. Veſtr.d.c.de temp.Ind.fol.59.& lib.7.cap. de temp.& fatal.appell. fol.233. Vbert.de cit.vbi ſup.n.449.*

Et quando impedito datur ſecundus annus ad prôſequendum cauſam appel-
18 lationis,ſi etiam vnicum diem amiſit,da-
19 tur integer annus,dummodo illa dies † ſit cauſa deſertionis; ſed ſi non obſtante im-
20 pedimento potuit cauſam expedire, † de iure non debet reſtitui, neque ei dari ſecundus annus, *Felin.in c.ex ratione ext.de appell.*

21 Poteſt autem huiuſmodi annus per iudicem, & partem appellantem obſeruari,
22 & prorogari: † deſerituruque eodem modo appellatio per lapſum termini præfixi ab homine, ſicut per lapſum termini præfixi à iure, *c. perſonas ext.eod.tit.& d.c.cum ſit. vtrobique not. Franc. & Felin.* vbi latè tractant de materia, licet *Innocent.ibidem* contrarium tenuerit, & ſequitur *Guidopap.deciſ.436.*

23 Si verò terminus non ſit elapſus, † poteſt etiam prorogari; ſic enim ius parti
24 non fuit acquiſitum; fietque † à iudice à quo,& non à iudice ad quem,quia is non prorogat, *Franc.in d.c.perſonas num.16.& 17.& latius infra.* Hoc tamen non pro-
25 cedit † in beneficialibus terminus iuris datus ad proſequendum appellationem, non poteſt per iudicem à quo abbreuiari, vt dicit *Franc.in c.cum ſit,in princ.num.26.*

26 Neq; in termino ad finiendam appellationem.quia hoc eſſet imponere legem ſuperiori, *Franc.ibid.num.4.in fin.* vbi ponit nouem modos præfigendi huiuſmodi
27 terminum: † Elapſo vero biennio in Curia, non datur tertius annus, etiam ex cauſa; quamuis extra eam elapſo primo anno, detur ſecundus annus ex cauſa; *Caſſad.deciſ.6.de appell.*

In quo differat præfixio iuris, & hominis.

Artic. III.

28 *Terminus præfixus ab homine ad proſequendam appellationem,qualiter intelligatur.*

29 *Terminus prædictus præfixus à iure, qualiter intelligatur.*

30 *Terminus præfixus ab homine mitius agit, quam præfixus à iure.*

31 *Termino ad proſequendam appellationem, quando pars cenſeatur ſatisfacere.*

32 *Appellans cum præfixione termini ad proſequendum poteſt in termino tantum arripere iter.*

33 *Limita, ſi præfixio termini eſſet ad ſe præſentandum Sedi Apoſtolicæ.*

34 *Limita etiam, quando ſuperior ad quem eſſet in eodem loco.*

28 ESt etiam aduertendum † circa præfixionem iuris,& hominis, quod terminus præfixus ab homine ad proſequendam appellationem, intelligitur ad in-
29 cl oandum. † In termino verò præfixo à
30 iure intelligitur ad finiendum. † Mitiùs enim

enim agitur in termino præfixo ab homine, quam in termino præfixo à iure, *Abb.*
31 *& Franc. in d.c. perſonas, vbi num.* 5. tractat † an, & quando pars cenſeatur ſatisfacere huic termino, & *Rot. deciſ. fin. de appell. in nou.*

32 Ideo in appellante in partibus præfigitur terminus ad proſequendum appellationem, niſi fuerit etiam præfixus ad præſentandum ſe conſpectui Apoſtolico, ſufficit in termino arripere iter, *c. cupientes, cum ibi not. de elect. in 6. Rot. deciſ.* 19. *&* 25. *de appell. in nou. & deciſ.* 48. *eod. in antiq. Biſi-*
34 *gnet. deciſ.* 20. *eod. tit.* nec ſufficeret, † quando ſuperior ad quem eſſet in eodem loco.

Quid debeat facere in Curia ad fugiendum lapſum fatalium.

Artic. IV.

35 *Appellans in Curia quid debeat facere in termino præfixo ad proſequendum.*
36 *Et quid in termino præfixo ad ſe præſentandum conſpectui apoſtolico.*
37 *Appellans prædictus obtinet præſentatam à Regente Cancellaria non citata parte.*
38 *Superſeſſoriam verò à quo obtineat, & qualiter, & an citata parte.*
39 *Et quid in cauſis ad Papam de conſuetudine ſpectantibus, an debeat ſe proprie præſentare.*
40 *Et quid quando cauſa non requirit diſcuſſionem, ſed tranſit ſuo marte ad Papam.*
41 *Citationes pro ſuperſeſſorijs in cauſis ad Sanctiſſimum ſpectantibus, coram quibus hodie legantur.*
42 *Appellans qua præſētatione excuſetur in cauſis ad Sanctiſſimum ſpectantibus.*
43 *Appellatio an dicatur deſerta, niſi reportetur fides proſecutionis in termino præfixo.*
44 *Iudex an poſſit abſque attentatis ſententiam exequi, non reportata fide proſecutionis appellationis.*
45 *Terminus ad proſequendum regulariter præfigitur incontinenti.*
46 *Præfigitur etiam ex interuallo, ſi iudex deferat appellationi.*
47 *Appellans, quod boni habet in termino iuris, habet etiam in termino hominis ad fugiendam deſertionem.*

35 NEc ſufficit appellanti † in Curia iter arripere ad Papam, quia eſſet ridiculum nimis, cum Papa commoretur in Curia; ſed debet libellum porrigere, & ſe præſentare, *Felin. in d. c. perſonas ext. de appell.*

36 Si fuerit præfixus † ad ſe præſentandum apoſtolico conſpectui, ſufficit ſe præſentare coram Regente Cancellariæ, & ab eodem obtinere præſentatam, *Rota deciſ.* 48. *&* 50. *de appell. in nou.* vel coram Emin. Cardinali Signaturæ Iuſtitiæ Præfecto, vel petendo ſignari commiſſionem in Camera, vel petendo ſuperſeſſoriam ad effectum adeundi Signaturam plenam, & ab ea obtinendi commiſſionem appellationis; cum hac diſtinctione, quod † ſi petatur Regenti ad effectum habendi præ-
37 ſentatam, non eſt opus partem citare: † ſi verò petitur ſuperſeſſoria, non conceditur ſine partis citatione, quæ de ſtylo ſolet fieri ad videndum concedi ſuperſeſſoriam vſque ad primam Signaturam, & ſibi in forma inhiberi, ne audeat aliquid ea pendente innouare.

39 Si cauſa ſpectat ad ipſum Papam † de conſuetudine, non eſt opus propriè ſe præſentare ipſi Sanctiſſimo, ſed ſufficit adire Emin. Cardinalem Signaturæ Gratiæ Præfectum, vel eius D. Auditorem ad petendum ſuperſeſſoriam, ſi cauſa requi-
40 rit diſcuſſionem; † ſi verò tranſit ſuo marte, ſufficit præſētare commiſſionem Sub-Datario pro tempore, qui eam ſignare facit ab ipſo Sanctiſſimo in Camera, parte nihilominus citata, & intimata.

41 Licet noſtris temporibus † loco Emin. Præfecti tempore Innocentij X. citationes quoad ſuperſeſſorias, vel ipſe D. Subdatarius, vel Emin. & Reu. D. olim meus Cardinalis Cherubinus, cui regnante S. D. N. Alexander VII. ſuffectus eſt Illuſtriſſimus D. Stephanus Vgolinus longa experientia olim Aduocatus inter primarios, fide,
42 & doctrina probatus; & † iſta præſentatio excuſat appellationem, per ea, quę dicit *Felin. loco citato.*

Quando ſtatuitur terminus ad reportandam † fidem proſecutionis, ſi in ter-
43 mino non reportetur, licet propria ap-
44 pellatio non dicatur deſerta, † poteſt tamen iudex ſententiam exequi abſque vitio attentatorum.

45 Et quamuis regulariter † ſoleat in continenti prefigi terminus ad proſequen-
46 dum, † ſi tamen iudex deferat appellationi, poteſt etiam in interuallo præfigere terminum, vt dicit *Felin. in d. c. perſonas.* In iudice autem deferente dixi ſupra in *tit. de appell. in partic.* quomodo deferatur appellationi.

47 Notandum eſt poſtremò † vnum in termino iuris, & hominis, quod regulariter, quicquid prodeſt appellanti in termino iuris, prodeſt etiam in termino hominis ad fugiendam deſertionem, *Felin. in d. c. perſonas.*

Quale tempus dicatur fatale, & quando incipiat currere,

Artic. V.

48 *Fatale quodnam tempus appelletur, & an vtrique parti sit commune.*
49 *Et quando incipiat currere iudici in termino ad expediendam causam.*
50 *Iudex non acquirit iurisdictionem, nisi post præsentationem commissionis.*
51 *Fatalia quando incipiant currere parti in Curia, & multipliciter respondetur.*
52 *Fatalia an currant impedito facto tertij.*
53 *Fatalia semper currunt, nisi impedito appellante, & quibus impedimentis.*
54 *Fatalia an currant appellanti non prosequenti ex solo timore iudicis.*
55 *Terminus neque iuris, neque hominis currit legitime impedito.*
56 *Restitutio in integrum datur ex impedimento, tanquam ex iusta causa.*

48 ET hoc tempus appellatur fatale, † quod est vtrique parti commune, *c.statuimus de elect.in 6. Clem.appellationem de appell.*

49 Et incipit currere quoad tempus assignatum iudici ad expediendum causam à die præsentationis literarum, non autem ab earum data, *c.super eo, vbi Franc. ext.de appellat.*

50 Non enim acquiritur iurisdictio iudici, nisi post præsentationem commissionis, vt dixi supra de iurisdictione. Parti
51 verò in Curia Romana † incipere à tempore, quo verisimiliter causa committi potuit, *Put.decis.*12.*de appell.*vel vt inquit *Pen. decis.* 448. à die interpositæ appellationis, non à die obtentæ commissionis, & videndus in hoc est *Vbertus loco cit.n.*420. qui etiam *n.*453. dicit, quod currunt fatalia, postquam iudex habuit terminum pro seruato ante subscriptionem sententiæ. † An etiam currant impedito facto
52 tertij, dicit idem *Vbert. vbi sup.num.*458.

53 Curruntque semper, dummodo appellans non habuerit impedimentum ex facto iudicis, vel aduersarij, seu vtriusque vel Principis, aut propter paupertatem, malam valetudinem, vel alium casum fortuitum, *c. ex ratione eod. de appell. vbi Franc. num.*4. *in fin. & Felin. ibid. & l.fin. §. illud, C.de temp.appell.Cassad.d.decis.*6. *&* 9.*eod.tit.Vbert.loco cit.d.c.*10.*num.*451.*cum*
54 *seqq.* vbi dantur exempla, & vbi etiam † an currant ex solo timore iudicis, vbi est Princeps, vt Romæ.

55 Ratio est, quia nullus terminus iuris, vel hominis currit legitime impedito, *Rot.decis.*2.*de dilat.in nou. Cassad. d.decis.*9.

56 Vel saltem tale impedimentum esset iusta causa restitutionis in integrum, de qua supra, *Cassad. d. decis.*6.

De differentia impedimentorum ad effectum fatalium.

Artic. VI.

57 *Appellans in impedimentis ex parte iudicis faciat protestationem.*
58 *Protestatio in impedimentis iudicis debet fieri, in alijs cautius fiat.*
59 *Protestationem esse cautelam dixit Rota, licet de iure requiratur.*
60 *Impeditus facto iudicis quinam dici possit.*
61 *Impedimentum impotentiæ comparendi, quando probetur per testes, vel iuramento.*
62 *Impedimentum quibus probationibus sufficiẽter constet, arbitratur iudex.*
63 *Appellatio datur ab iniquo iudicis arbitrio circa probationes impedimenti.*

57 DIfferenria impedimenti ex parte iudicis, consistit in eo, quod in hoc impedimento requiritur protestatio, in
58 alijs verò secus; licet, † qui caute agit eam sæpe interponit iuxta monita per *Franc. in d.c.ex ratione, à num.*10.*vsque ad num.*15. *& in c. si iustus metus num.*13. *de appell.* ad quod videndus est etiam *D.Vbert.vbi sup.*
59 *num.*450. qui dicit, † quod protestatio de iure quidem requiritur, sed quod *Rota* dicit esse cautelam.

60 Et sufficit ad hoc, † vt quis dicatur impeditus facto iudicis, quod in termino biennij instanter petat sententiam, licet illa non feratur, *l.fin.§.illud C.de temp.appell.Cassad.d.decis.*6.*in fin.*

61 Quando impedimentum, † propter quod quis non potuit comparere, aut iura sua producere; debeat probari per testes, vel sufficiat proprium iuramentum, videndus est *Guidopap. decis.*64. *&* 205.*Rot.decis.*3.*de iur.iur. in antiq.& decis.*25.*in fin.Car.in Clem.sicut de appell.* sed
62 ad cognoscendum, † quę probationes sufficiant ad probandum impedimentum, relinquitur arbitrio iudicis.

63 Aduertendum tamen est, † quod si iudex iniquè circa hoc arbitraretur, daretur appellatio, *Franc.in d.c.ex ratione n.*10. *& vlterius.*

Quibus caſibus fatalia non currant.

Artic. VII.

64 *Fatalia an currant proſequenti incidentia, & emergentia cauſæ, vt attentata, nullitatem, &c.*

65 *Et quid ſi ſuccumbat in eis.*

66 *Quidue ſi prædicta calumnioſe proponantur.*

67 *Et quænam ſit opinio Felini circa prædicta.*

68 *Fatalia pendente cauſa nullitatis an, & quando currant, remiſſiue.*

69 *Fatalia non currunt pendente termino remiſſoriæ, vel compromiſſi, cum ampliatione.*

70 *Fatalia an poſſint ſuſpendi per partem, & quouſque, & quomodo.*

71 *Terminus appellationum non poteſt per partes prorogari.*

72 *Terminus datus ad probandum non poteſt per partes prorogari.*

73 *Fatalia an, & quando ſuſpendantur compromiſſo, remiſſiue.*

74 *Appellans durante compromiſſo an poſſit appellationem proſequi.*

75 *Fatalia non currunt in cauſis coram Principe pendentibus.*

76 *Fatalia quando currant, vel non, remiſſiue ad Felinum.*

Inſtantia cauſa, quando currat, vel non, remiſſiue ad Felinum: ibid.

64 ADuertendum adhuc, † quod fatalia non currunt proſequenti cauſam attentatorum, nullitatis, vel aliquod aliud incidens, ſeu emergens, vt puta ap-
65 pellationem ab interlocutoria, † dummodo in eis non ſuccumbat, *Rot.deciſ.29. de appell.in antiqu.deciſ.15. eodem in nou. & Franc.in d.c.ex ratione, Vbert.loco cit.n.467 & 471. & Rot.deciſ.156.par.2. recent.* quod
66 etiam dixi *tit.de attent.*† vel ſi ſaltem non proponantur calumnioſè, & poſſit probabiliter dubitari adeſſe attentata, & nullitatem, *Vant.c.quot, & intra quod temp. de nullit.num.12.* & in materia attentatorum eſt videndus *Felin. in d. c. ex ratione*, vbi
67 vult expreſsè, quod † ſuccumbenti non currant dicta fatalia, quando habuit iu-
68 ſtam cauſam, vel probabiliter litigauit.† Et pendente cauſa nullitatis an, & quando currant, dicit *Franc.* egregiè diſtinguendo materiam *in c. dilecto num.11. ext. de appell.*

69 Neque † currunt pendente termino remiſſoriæ, vel compromiſſi, etiam quod in compromiſſo fuerit deductum ſolummodo negocium principale, & factum fuerit pendente termino ad recipiendos
70 apoſtolos, † quiâ fatalia poſſunt ſuſpendi per partem per electionem conſultoris, vſque ad diem intimationis, acceptationis, per tranſactionem, per compromiſſum, vel alium conſenſum expreſſum; li-
71 cet aliàs partes non † poſſint tempora appellationum prorogare, vt per *Gloſ.* communiter approbatam *in l. properandum, C. de Iud. Clem. quandiù de appell. Frãc. in d.c.ex ratione num.16. & 32. Felin. in d.c. penult. Caſſad. d. deciſ.9. Veſtr. d.c. de temp. & fatal. appell. fol.233. Rot. deciſ.244. par.4. recent. Vbert. vbi ſup. num.421. & ſeqq. n.463.*
72 464. & 465. & de † tempore dato ad probandũ, dicit idem *ibid. n.219.* & latè an, &
73 quando compromiſſum † ſuſpendat fatalia primæ, & ſecundæ inſtantiæ, dicit *Franc in d. c. ex ratione à num.16. vſque ad num.36.*

74 Neque poteſt appellans † pendente compromiſſo appellationem proſe qui, niſi ſoluta pœna adiecta in compromiſſo, *Card. in d. Clem. quamdiu.*

75 Prout non currunt fatalia in cauſis pendentibus coram Principe, *Auth. ſed & his, & l. fin. iuncta Gloſ. in verbo fatalium, C. vbi Senatus, Rot. dec.416. par.4. recent.* Donec ab eo reſponſum habeatur non currunt, *Lancell. de attent. appell. pend. in præfat. num.38. & ſeqq. adden. ad Capp. Gloſ. dec.479 Franc. deciſ.646.* & idem ſi fuit citatum pro Signatura, *Lancellott. ibid. Marchef. de appell. de prorog. fat. par.2. c.16. n.51. fol.625. & ſeq.* & præcipue ſi eſt data ſuperſeſſo-
76 ria, *Verall. deciſ.13. par.2.* Ad præmiſſa, † quando currant, vel non currant fatalia, ac inſtantia cauſę, videnda ſunt, quæ dicit *Felin. in c. venerabilis, ext. de iudic.*

De prorogatione fatalium.

Artic. VIII.

77 *Fatalia ſolent prorogari in Curia, quare, & qualiter olim.*

78 *Eorumque prorogatio committitur arbitrio iudicis, & qua addita clauſula.*

79 *Fatalia non prorogantur, niſi conſtet iudici, quod adhuc durent.*

80 *Hodie verò petuntur prorogari, & ſi dubitatur an lapſa ſint, nouum terminum concedi.*

81 *Commiſſio eadem ſufficit pro prorogatione fatalium, vel concæſſione noui termini, & qualiter fiat.*

82 *Fatalia vt prorogari poſſint, quid de iure conſtare debeat.*

83 *Fatalia non prorogantur non docenti de impedimento.*

Terminus nouus lapſis fatalibus non concedi-

tur

tur non docenti dè impedimento. ibid.

84 *Fatalia regulariter hodie prorogantur abſque alia impedimenti cognitione.*

85 *Fatalia quando poſſint, vel non poſſint prorogari, remiſſiue ad Felinum.*

86 *Auditores Rotæ an prorogent fatalia, & eis elapſis denuo concedant.*

87 *Fatalia vigore commiſſionis, vel ad inſtantiam partis prorogantur cum citatione.*

88 *Fatalia ſi prorogentur per commiſſionem, an expiret facultas Innocentianæ.*

89 *Fatalia prorogãtur vigore Innocentianæ abſque citatione.*

90 *Fatalia iam prorogata, etiam per commiſſionem abſque citatione, an ſuſtineantur per Innocentianam. 89*

91 *Auditores Rotæ qualiter hodie poſſint fatalia prorogare.*

92 *Commiſſio prorogationis fataliũ, alias prorogatorum non ſuſtinetur, ſi ſit clauſula, quatenus, &c.*

93 *Fatalia poſſunt prorogari vnica vice abſque commiſſione à quolibet iudice Romanæ Curiæ.*

94 *Fatalia in criminalibus an poſſint prorogari vltra primam vicem, & qualiter.*

95 *Fatalia in Curia prorogantur prima vice ad annum, ſi petatur.*

96 *Fatalia extra Curiam ſemper prorogantur ad annum.*

97 *Annus prorogatorum fatalium, à qua die incipiat currere.*

98 *Prorogatio ſemper computatur à fine termini.*

77 QVia tamen † in Curia cauſæ appellationum propter cæſuum grauitatem, & locorum diſtantiam, vt plurimum biennio finiri non poſſunt, ſolent fatalia prorogari, & aliàs nunquam eorum prorogatio denegabatur, etiamſi pluries fuiſſet conceſſa, & data ſine ſpe vlterioris prorogationis, cum poſſit altera pars expeditionem ſollicitare, & prorogabantur abſque citatione partis, *Caſſad. deciſ. 7. de appell. Veſtr. d. c. de temp. ind, fol. 59.*

78 Quando † igitur hodie petitur huiuſmodi prorogatio, vigore commiſſionis in cauſa pendente coram quocunque iudice, ſolet ſemper huiuſmodi prorogatio committi arbitrio iudicis propter infra dicenda, & additur ſemper clauſula dummodo non ſint elapſa; ſi id Orator

79 non expreſſerit, † antequam prorogatio concedatur, debet conſtare iudici, quod durent; ſecus enim non conceditur prorogatio, *l. ſed etſi manente ff. de procur.* ſolet

80 etiam † hodie de ſtilo Curiæ, quando dubitatur lapſa eſſe fatalia, ſi amplius non fuerunt, prorogata, impetrari commiſſio

81 cum clauſula, quatenus lapſa ſint, & amplius prorogata non fuerint, nouum terminum præfigat: † & ſolet in eadem commiſſione vtrumque peti, ſcilicet, quatenus durent proroget; ſi verò lapſa ſint nouum terminum arbitrio ſuo concedat, & vigore iſtius commiſſionis alterutrum obtinetur.

82 De iure tamen † debet conſtare fuiſſe factam omnem diligentiam, ac impedimentum fuiſſe immediatam cauſam non proſequendæ appellationis, *l. qui conuentus, & ibi Bart. ff. de re militari.*

83 Et propterea † ponunt illa verba arbitrio iudicis, neque datur præcisè, quia ſi de impedimento doctum non fuerit, prorogatio, & nouus terminus eſt denegandus, *Stafil. c. 10. fol. 301. & c. 24. fol. 351.*

84 Sed iudices † regulariter id non obſeruant fataliaque prorogant abſque alia

85 cognitione. & † qui deſiderat videre, quando fatalia poſſint, vel ne prorogari, videbit *Felin. in c. venerabilis ext. de iud.*

86 In Rota *DD.* Auditores † vigore Innocentianæ fatalia prorogant, & eis elapſis denuo concedunt, licet id raro fiat, *Veſtr. d. fol. 233.* & id faciunt etiam ſine partis citatione, cum fiat ex officio, *Vbert. dicto tract. c. 15. num. 297.*

87 Si prorogantur † vigore commiſſionis, vel ad inſtantiam partis, requiritur cita-

88 tio, *Vbert. ibid. num. 438.* † & ſi obtineatur commiſſio prorogationis fatalium in *Rota*, non ideò expirat facultas Innocentianæ. † Nihilominus qui vult eſſe cautus

89 circa modum petendi prorogationem, ad hoc, vt ſciat an debeat pars citari, ſi id faciet abſque partis citatione, dicetur feciſſe vigore Innocẽtianæ ad ſuſtinendum actum, *Veſtr. d. c. de temp. ind. fol. 59. & d. c. de temp. & fatal. fol. 232.* licet *Caſſad. dec. 7. de appell.* voluerit quod, quando fuit impetrata commiſſio, ſemper præſumatur

90 eius fauore facta † prorogatio, & hoc caſu requiratur citatio partis.

91 Et dicti *DD.* Auditores † non poſſunt dictas prorogationes hodie paſſim concedere, ſed tantum ex honeſta, & rationabili cauſa; & prævia illius cognitione arbitrio *Rotæ*, vt in *reformat. Pij IV.* aliàs allegata *conſt. 79. in Bull. non. tom. 2. & reformat. Pauli V. conſt. 71. tit. de Audit. Rot. Vbert. d. tract. c. 10. nu. 440.* vbi quod ſtante dicta conſtitutione, requiritur citatio: & quod poſt plures prorogationes requiratur commiſſio, & citatio. Explicat idem *Vbert. num. 441.* & ibidem dicit etiam

92 quod † ſi obtineatur commiſſio cũ clauſula, quatenus amplius non fuerint prorogata, nõ ſuffragatur ſi fuiſſent prorogata,

Au

93 Ad inſtar illorum † omnes iudices Romanæ Curiæ, abſq; commiſſione poſſunt fatalia prorogare vnica vice, vt dicitur in declaratione *dictæ reformationis Pij IV. vbi ſup. & Pauli V. titulo de Signatura Iuſtitiæ §. in Ciuilibus, & §. precedenti*. † Datur
94 etiam regula, quod in criminalibus non concedatur, vltra primam vicem, niſi præuia ſubſcriptione iudicis afferentis, ſibi videri commiſſionem eſſe ſignandam, & quod debeat citari fiſcus, *Vbert. vbi ſup. num. 439. fol. 393.*

95 In Curia fatalia † prima vice ſolent prorogari ad annum, ſi petatur, *c. cum ſit Rom. ext. de appell.* & poſtea ad ſex menſes.

96 Et extra Cur. † ſemper prorogantur ad
97 annum, *Stafil. d. fol. 351. Veſtr. d. fol. 233.* & † iſte annus incipit currere à die vltima
98 biennij, *Put. deciſ. 1. de appell.* † Tempus enim, quod de nouo indulgetur, debet ſemper computari à fine termini, per ius commune, vt per *not. in cap. cum eo, de elect. in 6. Stafil. c. 24. fol. 351. & in tract. de literis in form. breu. c. 3. fol. 373. num. 27.*

Quid faciendum, quando fatalia lapſa ſunt.

Artic. IX.

99 *Commiſſio executorialis datur lapſis fatalibus abſque alia pronunciatione.*
100 *Procurator quare cauere debeat ne fatalia labantur.*
101 *Appellatio ex qualibet cauſa non dicitur deſerta, & ita in dubio Rota.*
102 *Fatalium curſus ſi impediatur, an ſubducendum ſit tale tempus.*
103 *Fatalia an currant tempore Sedis Apoſtolicæ vacantis.*
104 *Fatalia an currant pendentibus diſputationibus dubiorum, remiſſoria, poſſeſſorio, &c.*
105 *Fatalia lapſa, quando cenſeantur tacitè per partes prorogari.*
106 *Fatalia prorogata petente aſſerto procuratore ratificantur per dominum, vel alium legitimum denuo obtinentem prorogari.*
107 *Teſtes examinati poſt lapſum fatalium nihil probant.*

99 SI fatalia lapſa ſint, † non ſolet ſuper eorum lapſu, vel deſertione pronunciari, ſed ſimpliciter datur commiſſio executo-
100 rialis, & † procurator cauere debet, ne ſinat labi fatalia, quia præter conſiderata per *D. Vbertum de citat. c. 10. num. 444. fol. 394.* ſolet dici nihil magis detegere ſocordiam, & ignorantiam procuratoris, quam pati tacito lapſu fatalium appellationem deſeri, vt inquit *Galleſ. in ſuo tract.*

101 *de oblig. Cam. qu. 20. fol. 127.* † ſufficeret tamen quælibet cauſa, ad hoc vt non dicatur appellatio deſerta, & in dubio *Rota* ſolet inclinare pro non deſertione, per *Doctr. Caſtr. in l. 1. ff. ſi quis caution. Caſſad. deciſ. 4. de appell. Veſtr. lib. 3. c. de temp. iud. fol. 59. lib. 7. c. de appell. fol. 208.*

102 Sciendum eſt adhuc, † quod ſi fatalium curſus remanet impeditus, tale tempus tantum eſt ſubducendum, *Pen. deciſ. 245.*

103 An vero currant tempore, † quo Sedes Apoſtolica vacat, videndus idem *Pen. de-*
104 *ciſ. 246.* † & an currant etiam pendentibus diſputationibus dubiorum, pendente remiſſoria, & an pendente poſſeſſorio currant in petitorio, dicit *d. D. Vbert. de citat. d. cap. 10. num. 468, cum duobus ſequentibus.*

105 & quando lapſo primo fatali † partes cenſeantur tacite prorogare, & quid de ſtilo Curiæ, dicit idem *num. 465. & 466.*

106 Quod autem † prorogatio obtenta ab aſſerto procuratore cenſeatur ratificata, ex alia obtenta à Domino, ſeu ab alio legitimo procuratore, & quod poſt lapſum
107 fatalium † teſtes examinati non probent defectu iuriſdictionis, dicit *idem ibidem num. 443. & duobus ſeqq.*

Plura alia digna notatu videntur apud *eundem d. c. 10. à num. 430. vſque ad nu. 442.*

De Re iudicata, & Executionibus, ac exceptionibus executionem impedientibus.

Cap. VI.

Quæ exceptiones executionem impediant.

Artic. I.

1 *Lis finitur per deſertionem, & quando dicatur derelicta.*
2 *Lis terminatur per ceſſionem litis, & cauſæ.*
3 *Lis etiam terminatur per mortem ciuilem, & naturalem actoris.*
4 *Lis per mortem rei an finiatur, & contra quos procedendum.*
5 *Attentatum dicitur, quod ſit mortuo reo non citatis intereſſe haben.*
6 *Lis finitur per ſententiam, à qua appellare non licet.*
7 *Ampliatur ſi eſſet commiſſa cum conſenſu exequendi ſententiam ferendam.*
8 *Appellationi poſſunt partes renunciare.*
8 *Executio eſt ſtatim facienda, ſi ſit renunciatum appellationi. ibid.*
9 *Lis terminatur quoque per rem iudicatam,*

10 *Res iudicata quando proprie dicatur.*
11 *Rei iudicatæ an renuncietur, nisi de ea protestetur procedente iudice ad vlteriora.*

NVNC autem quoniam diximus, quibus modis lis reſtauretur, addamus quot modis lis finitur, & qui hoc ſcire deſiderat, animaduertet, quod finitur

1 Primo, quando eſt derelicta, † quia in ea nihil actum fuit per longum tempus, vt ſupra in *cap. de fatalibus*.

2 Secundo, per ceſſionem litis, † & cauſę, *l. poſtquam liti C. de pact. Rot. deciſ. 34. de re ind. in antiq.*

3 Tertio, per mortem ciuilem, † vel naturalem actoris, *Caſſad. deciſ. 3. vt lit. pend.*

4 licet † ſecus ſit in reo; ipſo enim mortuo debet procedi contra intereſſe habentes,

5 *Caſſad. deciſ. fin. vt lit. pend.* † aliàs quicquid fieret eſſet attentatum, *Caſſad. deciſ. 1. de ſent. & re iudic. Veſtr. lib. 8. cap. vt lis. pend. fol. 271.*

6 Quarto, per ſententiam, † quando ab

7 vnica ſententia appellare non licet, † vel ſi cauſa fuiſſet commiſſa de conſenſu partium cum executione ferendæ ſententiæ; poſſunt † enim partes appellationi

8 renunciare, & tunc lata ſententia ſtatim fit executio.

9 Tandem finitur lis per † rem iudicatam, *l. cauſas, C. de tranſact. c. 1. de lit. conteſt. in 6. Rot. deciſ. 10. vt lit. pend. in nou.*

10 Diciturq; proprie res iudicata, † quando appellatum non fuit, vel appellari non poteſt, *Caſſad. deciſ. 8. de reſcript.*

Si tamen habens rem iudicatam pateretur iudicem procedere ad vlteriora, non repetita proteſtatione in quolibet

11 actu, † quod non intendit conſentire, cenſetur renunciare rei iudicatæ, *Put. dec. 15. de re iud.*

Quando ſententia tranſeat in rem iudicatam.

Artic. II.

12 *Qualibet ſententia diffinitiua, niſi appelletur tranſit in iudicatum.*
13 *Iudex reuocare nequit ſententiam, quæ tranſit in iudicatum.*
14 *Declaratur tam in ciuili, quam criminali, tam contra principales, quam contra tertium.*
15 *Abſolutus à crimine non poteſt moleſtari, ſi abſolutoria tranſiuit in iudicatum.*
16 *Limitatur, ſi abſolutio fiat ob non probatum delictum, & non ob innocentiam.*
17 *Interlocutoria an tranſeat in iudicatum; & quomodo.*
18 *Iudex interlocutoriam ſemper reuocare poteſt.*
19 *Interlocutoria an poſſit reuocari quoad partes non obſtante re iudicata.*
20 *Declaratur tamen, ſi negocio principali præiudicaret, aliàs ſecus.*
21 *Interlocutoria per alios duos confirmata tranſit in iudicatum, etiam quoad iudicem.*
22 *Interlocutoria bis confirmata per iudicem reuocari nequit.*
23 *Sententia etiam iniuſta tranſire poteſt in iudicatum.*
24 *Sententia iniuſta an poſſit per Principem confirmari.*
25 *Sententia iniuſta tranſit in iudicatum, ſed non poteſt exequi conſtito de iniuſtitia.*
26 *Fallit tamen in parte iuſta, ſi ſit diuiſibilis ſententia.*
27 *Sententia an poſſit pro parte exequi, & pro parte non.*
28 *Sententia plurium capitum poteſt in vno acceptari, & non in alijs.*
29 *Appellatio in vno capite ſententiæ non deuoluit quoad alia.*
30 *Sententia indiuiſibilis an poſſit in parte exequi, & in parte non.*
31 *Sententia an poſſit hodie in parte exequi, & poſtridie in alia.*
32 *Sententia delegati an poſſit in parte exequi à delegante.*
33 *Sententia executionis eſt indiuiſibilis, & iniuſta ſi in parte, eſt in totum.*

QVælibet ſententia diffinitiua, à qua

12 debito tempore non appellatur, †

13 tranſit in iudicatum, ita quod iudex eam reuocare non poſſit, *l. Index poſtquam, ff. de re iud. l. 2. C. de ſent. ex breuic. recit.* tam † contra principales, quam

14 etiam contra tertium, qui venit ad cauſam pro ſuo intereſſe, *Felin. in c. cum ſuper ext. de ſent. & re indic.* ſiue ſit ciuilis, ſiue criminalis.

Ideo abſolutus ab aliquo crimine, ſi

15 abſolutoria tranſiuit in iudicatum, † non poterit amplius de eodem crimine mole-

16 ſtari, *c. de literis ext. de accuſ.* niſi † abſoluatur ex eo, quod delictum probatum non fuerit; non autem, quia innocens declaretur, & in multis alijs caſibus, quos refert *Felin. in d. c. de literis*.

Interlocutoria licet eodem modo tranſeat in iudicatum † quoad partes; quoad

17 18 iudicem tamen, nunquam tranſit, quia † eam ſemper reuocare poſſet, *l. quod iuſſit, vbi DD. ff. de re indic. c. cum dilecto, ext. de elect. Gloſ. & DD. in c. cum ceſſante ext. de appell.*

Po-

Poterit quidem etiam quoad partem, non obstante re iudicata, in causa appel-
19 lationis † reuocari, vna cum sententia
20 diffinitiua, dummodo † negocio principali præiudicet, aliàs secùs. *c. licet ab interlocutoria, vbi Gemin. de app. in 6.* si tamen †
21 dicta interlocutoria fuit per alias duas confirmata, transit in iudicatum, etiam
22 quoad iudicem, ita † quod nullo modo possit amplius reuocari, *Clem. fin. iuncta Glos. in verbo super, ext. de appell. Franc. in c. directe, num. 6. ext. de appell.*

23 Nec refert † an sententia sit iniusta, ad hoc vt transire possit in iudicatum, licet
24 non † posset confirmari, etiam per Principem, nisi in certis casibus. In iudicatum tamen transire potest, *Abb. in c. 3. & 4*
25 *ext. de re iud.* & quamuis † constito de in-
26 iustitia, non mereatur executionem, si † tamen sit diuisibilis, & in aliqua parte sit iusta, in ea meretur executionem, vt dixi supra *tit. de sent.*

Potest enim sententia pro parte mandari † executioni, pro parte verò non,
27 *c. veniens, vbi Felin. in princ. ext. de testib.*

Et regulariter, quando continet plura
28 capita diuersa, & separata, potest † in vno acceptari, & mandari executioni; in alijs
29 verò non, appellatioq; † in vno capite, non deuoluit quoad alia, *Boer. decis. 75.*
30 Quinimò, etsi sit † in totum indiuisibilis, potest tamen iudex etiam delegatus eam
31 in parte exequi, & in parte non; neque † prohibetur iudex, qui hodie sententiam suam executus est in parte, eam postridie
32 in alia parte exequi; & victor † potest pro reliqua parte executionis adire delegantem, *Felin. in d. c. veniens, in princ.*

Præterquam sententia excommunicationis, quæ cum semper sit indiuisibilis †
33 si in parte sit iniusta, vt si plus debito petatur, in totum etiam corruit, *Felin. in c. cum non ab homine, ext. de iud. Galles in dicto tract. de oblig. eam q. 37. fol. 211.*

Quando sententia non transeat in iudicatum.

Artic. III.

34 *Sententia an aliquando non transeat in iudicatum.*
35 *Sententia nulla non transit in iudicatum.*
36 *Sententia confirmatoria alterius quando transeat in iudicium.*
37 *Sententia confirmatoria alterius nullæ dicitur iniusta.*
38 *Sententia prædicta si transeat in iudicatum, an habeat solitum fauorem.*
39 *Sententia nulla per partes potest approbari in vim pacti.*
40 *Sententia vitiata per nullitatem, potest per partes sanari.*
41 *Declaratur tamen, ne partes contradicant.*
42 *Sententia nulla an, & quando possit executioni mandari.*
43 *Sententia lata contra matrimonium carnale an transeat in iudicatum.*
44 *Sententia prædicta semper potest reuideri à superiori per viam querelæ.*
45 *Appellatio lapsis decem diebus non deuoluit.*
46 *Appellare tertio non licet, sed via querelæ adeunda.*
47 *Sententia præsumitur iusta, lapsis decem diebus, nisi constet de errore.*
48 *Matrimonium post sententiam tenet, & suscepta proles est legitima.*
49 *Sententia matrimonij carnalis, quæ transeat in iudicatum.*
50 *Sententia contra matrimonium spirituale an transeat in iudicatum.*
51 *Sententia separationis thori an transeat in iudicatum.*
52 *Sententia contra sponsalia de futuro, an transeat in iudicatum.*
53 *Sententia cum censuris an transeat in iudicatum.*
54 *Fallit quoad instantiam, & expensas.*
55 *Sententiæ quanam non transeant in rem iudicatam.*
56 *Sententia in beneficialibus an, & circa quos transeat in iudicatum.*
57 *Negligentia partis non præiudicat officio iudicis.*
58 *Fallit si res concerneret solum interesse partis.*
59 *Sententia semper habet præsumptionem pro se.*
60 *Fallit tamen quando rectitudo processus laditur.*
61 *Sentencia an possit reuocari per instrumenta de nouo reperta, non obstante re iudicata.*

34 IN multis tamen casibus † sententia non transit in iudicatum. Primo scili-
35 cet, si sit † nulla, *l. 4. §. condemnatum, ff. de re*
36 *iud.* licet † confirmatoria sententiæ nullæ, quando error non est expressius in prima,
37 transeat in iudicatum, quia † tunc confirmatoria dicitur solummodo iniusta, *l. 1. ff. quæ sent. sine appell. rescind. Bart. in l. si expressim C. de appell. Stasil. c. 4. fol. 384. & seqq.*
38 cum † tamen habeat dependentiam à prima nulla, etiamsi transeat in iudicatum, non tamen meretur solitum fauorem, *Stasil. d. c. in fin.*

Potest quidem sententia nulla per par-
39 tes approbari, sed valebit † tunc non in vim sententiæ, sed in vim pacti, *l. 2. cum ibi not. C. vtr. iud. not. in c. significante, ext. de for. compet. Galles. de oblig. Cam. q. 13. fol. 79.*

vt diximus ſupra *de ſent.& cap. de nullit.* ſi
40 etiam vitium † ſententiæ inducitur propter nullitatem, eſt remiſſibile per partes,
41 dummodo † non contradicant, & ſententia tranſit in iudicatum. *Felin. in c. lator, ext. de ſent. & re ind.* ſententia autem nulla, † quando poſſit mandari executioni,
42 notant *DD.in c.cum in iure ext.de off.deleg.*

43 Sententia lata contra † matrimonium carnale, nunquam tranſit in iudicatum
44 quoad veritatem; poteſtq; † ſemper adiri ſuperior per viam querelæ, vt ſententia reuideatur, *d.c.lator,& c.conſanguinei, ext. de frigid.& maleſic.*

45 Aduertendum tamen, quod lapſis † decem diebus, appellatio amplius non de-
46 uoluit, neque † poteſt tertio loco appellari, ſed remanet ſola via querelæ, & præ-
47 ſumitur † poſt lapſum decem dierum pro iuſtitia ſententiæ, donec doceatur de er-
48 rore; Quinimò † ſecundum matrimonium poſtea contractum tenet, & proles ſuſcepta eſt legitima, reſpectu † inſtantiæ, &
49 expenſarum tranſit in iudicatum, ſenten-
50 tia vero † lata contra matrimonium ſpirituale, tranſit in iudicatum, ſicut aliæ ſententiæ, *Felin. in d.c.lator, ext.de ſent. & re indic.*

51 De ſententia ſeparationis † thori an, & quomodo tranſeat in iudicatum, dicit *Felin.ibid.*

An ſententia contra ſponſalia de futu-
52 ro † tranſeat in iudicatum, dicit *Felin.in c.præterea, ext.de ſpol.*

Cenſuræ etiam latæ in ſententia, nun-
53 quam † tranſeunt in iudicatum, propter
54 periculum animæ, niſi † quoad ea, quæ diximus tranſire ſententiam contra matrimonium, *Fel.* poſt alios *in c.conſanguinei,ext.de ſent.& re ind.*

Similiter ſententia expertorum, & datur exemplum in voto mercatorum, ſuper
55 intereſſe lato, nunquam tranſit † in iudicatum, vt per *DD.in c.propoſuiſti,ext. de probat.in c.fin.ext. de frigid. & maleſic. in c. cum ceſſante, & in c.intimaſti, ext. de appell. Affliƈt.deciſ.33.num.5.*

In beneficialibus, licet ſententia tranſ-
56 eat in iudicatum † quoad partem, & eius præiudicium, tamen non tranſit quoad ſuperiorem, quin poſſit inquirere de impedimentis victoris, *c.conſtitutus,ext.*
57 *de appell.* ratio † eſt, quia in omnibus concernentibus publicam vtilitatem, ſicut diximus de accuſante in criminalibus, negligentia partis non præiudicat officio
58 iudicis; ſecus † ſi ageretur de re concernente ſolum intereſſe partis, *l.4.§.hoc autem ff.de damn.infect. Franc.late in d.c. conſtitutus in prine.*

Quomodocunque ſententia tranſeat in iudicatum, regulariter præſumitur pro
59 ea, ceſſatq; † huiuſmodi præſumptio ſo-
60 lum in certis caſibus, vt puta ſi tangat † rectitudinem proceſſus, vel ſit lata contra notorium, aut contineat manifeſtam iniuſtitiam, de quo latiſſimè inquit *Felin. in c.quoniam,ext.de probat.*

61 Similiter quod ſententia, quæ tranſiit † in iudicatum, reuocari poſſit per inſtrumenta de nouo reperta, dicit *Felin.in c.ſuborta,ext.de ſent.& re indic.* vbi legitur regula cum ampliationibus, & limitationibus.

Quando, & quomodo exequatur ſententia.

Artic.IV.

62 *Executio ſemper debet fieri lite quomodocunque finita.*
63 *Condemnatus quod tempus habeat ad ſoluendum, & redimendum pignora.*
64 *Limitatur tamen de conſuetudine.*
65 *Condemnatus criminaliter in pecuniariam debet ſtatim ſoluere.*
66 *Condemnatus prædictus non relaxatur etiam cum idonea cautione.*
67 *Reus ſi in dubio ſit ſoluendo, fiſcus apprehendit bona.*
68 *Reus non ſoluendo corporaliter punitur.*
69 *Ampliatur etiam iſta pœna in parte deficiente integræ ſolutioni.*
70 *Reus non ſoluendo an poſſit cedere bonis ad euitandum pœnam corporalem.*
71 *Reus detinetur in carceribus, ſi pars non conſentiat pœna loco debiti.*
72 *Reus habens in are non poteſt luere in corpore etiam volens.*
73 *Declarantur prædicta in condemnato per diffinitiuam tantum.*

LIte igitur quomodocunque finita per ſententiam, debet fieri executio, fruſtra enim obtinerētur ſententiæ, niſi debitæ executioni demandarentur, *l.1 & fin. C.de execut.rei iudic.l.ſi cum nulla, ff. de re iud.c.cum aliquibus, ext.eod.tit.*

Habetque condemnatus de iure com-
63 muni tempus † quatuor menſium ad ſoluendum, & poſtea facta executione
64 tempus duorum menſium † ad reluendum pignora: quod tamen non ſeruatur de conſuetudine, *Boer. deciſ.45.* & hoc procedit in ciuilibus.

65 Condemnatus criminaliter † in pœnam pecuniariam, debet ſtatim illam ſoluere:
66 & ſi eſt † carceratus, detinetur in carceribus, donec ſoluerit, etiamſi offerat ido-

neam

Digitized by Google

neam cautionem, *Paſ. in l. debitoribus n. 16. ff. de re iud. Boſſ. in ſua praxi tit. de ſent. n. 111* In ſtatu autem eccleſiaſtico obſeruatur, quod mandat *conſt. 3. Clem. 81.* confirmatoria aliarum *Sixti V. & Pij IV.* & quod mandat *conſt. 88. Pali V. fol. 280. tom. 3.*

67 Ideo ſi dubitatur an reus † poſſit ſoluere, fiſcus apprehendit bona condemnati; ſi verò † reus non habet modum ſoluendi, neq; adſint fideiuſſores, commutatur pœna pecuniaria in corporalem, *l. fin. §. de in ius vocand.* neque ſufficeret ſolucre partem; ſi enim † in vno nummo deficiat, adhuc debet luere in corpore, *Bald.*

70 *in l. fin. de ſepulchr. viol.* ſicut etiam † non ſufficeret cedere bonis ad euitandam eo caſu pœnam corporalem *Dec.* latè poſt alios in *l. ſi quis id quod ff. de iuriſd. omn. iud.*

Si pars, cui venit applicanda pœna in

71 toto, vel in † parte, non conſentiat huiuſmodi commutationi, detinetur reus in carceribus, *Boer. deciſ. 349. num. 8.* non

72 poſſet † tamen condemnatus, etiamſi vellet, luere in corpore, quando poteſt ſoluere pœnam pecuniariam, *Dec. in d. l. ſi quis id quod num. 22.*

Ideo melius eſt reo vt cito ſoluat, & corpus ab afflictionibus carceris liberet, ne eueniat illi, quod narrauit mihi olim Sebaſtianus Ciuccius Procurator fiſcalis, illi ruſticò diuiti cueniſſe, qui requiſitus à Baptiſtella bannito, vt ſibi gratiam faceret de quingentis ducatis, acriter tanquam Nabal reſpondit puero. Sed dum credebat ſe tutum, incidit in laqueum, & iocosè receptus, iuſſus, vt vnum ex tribus eligeret, vel quod ieiunus tres cepas comederet, vel quod nudato tergo 50. virgę ictus reciperet, vel ſi magis placeret quingentos ſolueret aureos, & abiret; ille naturæ aſperæ cepas elegit, ſed vnica deglutita plagas popoſcit tergo; cum autem vix numerum 25. recepiſſet, clamare cœpit, ſatis eſt Domine, accipe tibi nummos, & diſcedam, & hac ratione pecunias denegans cepas comedit, vapulauit,

73 & aurum dedit. Et præmiſſa procedunt in condemnato per ſententiam diffinitiuam, ſecus ſi eſſet ſimplex multa, vt per *Clar. in d. praxi qu. 95. per tot.*

De commiſſione executoriali, & eius iuribus.

Artic. V.

74 *Sententia ordinarij, & delegati à Principe poteſt exequi abſque alia commiſſione.*

75 *Commiſſio executorialis ſolet impetrari in Curia, & ad quid.*

76 *Commiſſio executorialis olim ſub plumbo expediebatur.*

77 *Commiſſio executi dat facultatem inuocandi brach. ſecul. delegat.*

78 *Inuocatio brach. ſecul. quomdo concedatur in commiſſione execut.*

79 *Brachium ſeculare, quando inuocari debeat in execution.*

80 *Commiſſion. execut. & brach. ſecul. forma vbi videatur.*

81 *A. C. eſt executor ſententiarum tam in Curia, quam extra latarum.*

82 *Declaratur tamen non procedere via ordinaria abſque alia commiſſione, excep. declaratoria.*

83 *Auditores Rotæ ſuas ſententias abſque alia commiſſione exequuntur.*

Licet tam Ordinarius, quam Delega-

74 tus à Principe, poſſit † ſententiam ſuam exequi abſque alia commiſſione, *c. ſignificaſti, vbi Felin. & in c. quærenti, ext. de off. deleg. Bartol. in l. à Diuo, ff. de re iud.*

Solet tamen in Curia impetrari com-

75 miſſio executorialis, quæ deſeruit † regulæ de non expediendo executoriales, niſi ſub plumbo, & pro minori partium diſpendio ſemper conceditur, vt per *Caſſad. deciſ. 13. de reſcript.*

76 Olim enim relaxabatur executorialis † ſub plumbo per audientiam contradictarum, *Veſtr. lib. 8. c. de execut. re iud. fol. 283.*

Deſeruit etiam, quia datur facultas

77 delegato † inuocandi brachium ſeculare, quod alias facere non poſſet, ſecundum *Anchoranum in c. vt officium §. fin. de hæret. in 6.*

78 Et quando petitur † in commiſſione facultas inuocandi brachium ſeculare, ſolet addi clauſula, prout de iure, & ſeruata forma Concilij, quia non debet

79 inuocari, † niſi poſtquam iudex fecit id, quod potuit, neque habet vltra quod faciat, *c. cum non ab homine, ext. de iud. c. 2. de malefic. Oldrad. conſ. 89. Staſil. c. 9. fol. 298. &*

80 *c. 16. fol. 321.* forma huius † brachij ſecularis, & commiſſionis executorialis, legitur apud *Veſtr. d. c. fol. 383.* & inter formulas commiſſionum, quas poſuimus ſupra.

Licet partes poſſint adire A. C. pro exe-

81 cutione, † tanquam generalem executorem ſententiarum latarum tam in Curia, quam extra, iuxta facultates indicatas in *conſt. Greg. XIV. apud Saluſt. & 28. Pauli V.*

82 cum tamen via ordinaria † non poſſit ſe intromittere, vltra declaratoriam, ſolet tunc etiam obtineri commiſsio pro vlteriori executione.

Hodie Auditores Sacri Palatij, poſ-

83 ſunt abſque alia commiſſione eorum ſenten-

tentias exequi, quia illis vnica commissio sufficit, ad formam traditam *à Pio IV.* & vt dixi in *tit. de Iudice, & eius iurisdictione.*

Ad quem spectet executio sententiæ.

Artic. VI.

84 *Sententiam, nisi adsit appellatio, exequitur iudex confirmans.*

85 *Ampliatur etsi alius iudex pronunciet super desertione causæ.*

96 *Sententia desertionis causæ est interlocutoria, ideo sine actione.*

87 *Sententia potest exequi, etsi non pronuncietur super desertione appell.*

88 *Iudex quinam debeat pronunciare super desertione appell.*

89 *Sententia à quo iudice exequenda, quando partes recedunt ab appellatione.*

90 *Declaratur secundum Bart. posse exequi ab vtroque iudice.*

91 *Sententia confirmata reuocata reuocatoria, ab vtroque iudice potest exequi.*

92 *Declaratur dummodo aliquod addatur, vel minuatur, alias ad primum iudicem spectat.*

93 *Sententiæ, à qua non potest appellari, cui demandatur executio.*

94 *Declaratur, quod si committatur iudici successori, quibus clausulis fiat.*

95 *Clausula, constito de re iudicata, non dirigitur iudici, qui sententiam tulit.*

96 *Sententia post appellationem deserta, cui demandetur exequenda.*

97 *Termini, qui seruentur in exequendo sententiam post appellationem desertam.*

98 *Sententia exequenda regulariter committitur vltimo iudici.*

99 *Clausula, cõstito de tribus conformib. quomodo additur in commissione executionis sententiæ.*

100 *Executio rei iudicatæ quomodo committatur iudici appellationis.*

101 *Causæ solent committi cum clausula sine præiudicio legitimæ executionis.*

102 *Sententia à quo exequenda commissa causa sine præiudicio legitimæ executionis.*

103 *Clausula sine præiudicio legitimæ executionis quid importet.*

104 *Sententia lata in Curia nunquam committitur extra Curiam exequenda.*

105 *Executio fit non solum pro sorte, sed pro fructibus, & expensis.*

106 *Iudex delegatus an possit taxare expensas coram alio factas.*

107 *Liquidatio fructuum, & expensarum solet committi iudici exequenti.*

108 *Liquidatio prædicta quomodo soleat committi cum facultate subdelegandi iudicem pro ea.*

109 *Auditores Rotæ possunt liquidationem in partibus subdelegare.*

110 *Index à quo an possit exequi condemnationem expensarum iud. ad quem.*

111 *Iudex an possit post decem dies taxatas expensas corrigere.*

84 DE iure, quando sententia confirmatur tempore, vt quia pars † non appellauit, vel appellationem prosecuta non fuit, executio spectat ad iudicem, qui scribit sententiam confirmatoriam, *l. si contra minorem, & l. quoniam nonnulli C. de appell.* † etiamsi alius iudex pronunciet
85 super desertione, cum † huiusmodi sen-
86 tentia sit interlocutoria, & nulla ex ea oriatur actio, *Glos. in c. cum dilectus, ext. de elect. Bart. in l. à Diuo Pio in fin. princip. ff. de re iudic. Gom. in c. Romana §. fin. de app. in 6.*

Item quando deseritur appellatio, potest iudex sententiam suam exequi, quamuis
87 † non pronuncietur super desertione, *Innoc. in c. ex ratione de appell. Guidopap. decis. 436. num. 16.*

88 An autem spectet pronunciare † super desertione ad iudicem ad quem, videndus est *Franc. in c. ex ratione num. 97. ext. de appell. & ibid. nu. 94.* si verò de consensu par-
90 tium, † vt quia ab appellatione recedatur, executio spectat ad iudicem appellationis, *l. tale pactum §. qui prouocauit ff. de pact.* vel vterque † potest exequi, se-
90 cundum *Bartol. in l. præcipimus §. officij C. de appell.*

Quando prima sententia confirmatur, reuocando secundam reuocatoriam con-
91 firmatæ, si aliquid additur, vel mutatur, †
92 vtramq; iudex potest exequi, alias † ad primum iudicem spectat executio, *DD. in l. eos, C. de appell.* latè *Gem. in d. §. fin. Stafil. c. 4. fol. 283. num. 20. cum seqq.*

De stilo Curiæ, si in commissione narretur sententiam non esse appellabilem, vt in possessorio, vel ob non appellationem transiuisse in iudicatum, solet regu-
93 lariter executio † simpliciter cõmitti iu-
94 dici, qui eam tulit; & si committatur eius successori, vel subrogato, additur clausula, constito de re iudicata, quia ille non est informatus, sicut ille, qui tulit sententiam. & licet *Stafil. c. 17. fol. 325. n. 14.* voluerit, quod si vnicuiq; indistinctè committatur executio rei iudicatæ ob non appellationem, vel ob non prosecutionem, debeat addi semper clausula constito, &c. quia sententia posset esse nulla, & sic non transiret in iudicatum, *l. 4. §. condemnatum, vbi DD. ff. de re iudic.*

Con-

95 Contrarium vidi ſeruari, † nec apponitur dicta clauſula, quando commiſſio dirigitur iudici, qui pronunciauit, ex *Veſtr. lib.8.c.de exequut.rei iud.fol.283.in fin.*

Si fuit appellatum, & commiſſa cauſa appellationis, narrareturque in commiſſione eam fuiſſe deſertam; committetur
96 executio iudici, † coram quo fuit deſerta appellatio, cum clauſula, quod ſeruatis quatuor terminis ſubſtantialibus in ſimilibus ſeruari ſolitis, vel loco ipſorum præfixo termino competenti ad docendum de appellatione, eiuſque legitima proſequutione, quo elapſo, &c. conſtito de re iudicata exequatur, *formul.commiſſ. de commiſſ.appell.2.6.7.14.& 15.* vel moderando inhibitionem ſuam remittat ſententiam primo iudici exequendam, *Veſtr.*
97 *d.c.fol.283.* Qui autem termini tunc † ſeruandiſint, videndus *ibid.d.fol.283.& lib.5. de term.obſerv.in artic.remiſſ.in fin.fol.120.*

Quando iudex appellationis confirma-
98 uit primam ſententiam, † & regulariter, quando plures iudicarunt, ſemper executio committitur vltimo iudici, *Caſſad.*
99 *deciſ.13.de reſcript.* & ſi † pretenditur adeſſe tres conformes, additur clauſula, conſtito de tribus conformibus, *Veſtr. ibid. fol.283.*

Si cognoſcetur cui fuit commiſſa cau-
109 ſa appellationis, & † regeſtrum eſſet penes notarium iudicis à quo, executio rei iudicatæ committeretur iudici appellationis, *d.formul.commiſſ.de comm.app.& de commiſſ. appell.& executorial.15.*

Et quando committitur cauſa nullita-
101 tis, vel alia cauſa, cum † clauſula ſine præiudicio legitimæ executionis, prout fieri
102 vt plurimum ſolet, tunc executio † committitur iudici à quo, non iudici cauſæ nullitatis, vel reſtitutionis in integrum, aut alteri, maxime ſi executio fuit cepta, *l.vbi cęptum ff.de re iud.Staſil.c.19.fol.338. num.15.*

103 Quid importet dicta clauſula fine † præiudicio legitimæ executionis, dicat idem *Staſil.c.6.fol.288.num.13.*

104 Aduertendum eſt etiam † ſemper, quod executio ſententiæ latæ in Curia nunquã committitur extra Curiam. & quia executio debet fieri, non ſolum pro ſorte;
105 ſed etiam pro fructibus, & † expenſis fa-
106 ctis in quacunque inſtantia, nec poteſt † delegatus taxare expenſas coram alijs factas abſque commiſſione, *Rot.deciſ.44.de*
107 *re iudic.in antiq.* ſolet † in eadem commiſſione dari facultas iudici exequenti liquidandi fructus, & taxandi expenſas omnes, *Veſtr.d.c.de execut.ſent.rei iud.fol.283.*

Et ſi pars forte in Curia fructus liqui-
108 dare non poſſet, prout ſæpiſſime † contingere ſolet, quando percipiuntur in partibus, datur in eadem commiſſione facultas ſubdelegandi aliquem in partibus arbitrio iudicis, qui teſtes ſuper liquidatione fructuum recipiat, & deinde depoſitiones illorum ad Curiam remittat, *Veſtr.vbi ſup.d.fol.283.*

Hodie Auditores Rotæ poſſunt abſque
109 alia commiſſione † ſubdelegare liquidationem fructuum in partibus, vigore *Bullæ Pij IV.* vt ſupra dixi ſub *tit.de Iudice, & iurid.& tit.de fruct.& lit.expenſ.*

110 Parte in expenſis condemnata † per iudicem ad quem, an ipſe iudex à quo debeat huiuſmodi condemnationem expenſarum exequi, videndus eſt *Franc. in d.c. ſæpe in fine.*

Et iudex, qui taxauit expenſas, an
111 poſſit † poſt decem dies taxationem corrigere, fuerunt contrariæ opiniones, quas refert *Franc.in d.c.ſæpe num.62.de appell.*

Quomodo reguletur executio poſt literas executoriales.

Artic. VII.

112 *Citatio ad dicendum contra commiſſionem executorialem eſt facienda, & quomodo.*
113 *Citatio ſemper requiritur in executione rei iudicatæ.*
114 *Executio rei iudicatæ ſemper fit purific. conditionibus.*
115 *Executio in quibus rebus primò fieri debeat.*
116 *Executio de facto facta reuocatur etiam parte non citata.*
117 *Creditor an poſſit immitti in poſſeſſionem bonorum deb. propter rem iudicatam.*
118 *Debitor an, & quomodo poſſit recuperare bona creditori data propter rem iudicatam.*
119 *Pignus conuen.& prætor. dicitur, quod datur propter rem iudicatam.*
120 *Debitor an poſſit recuperare pignus iudiciale, ſicut conuen.& prator.*
121 *Debitor quomodo poſſit recuperare pignus iudiciale.*
122 *Subhaſtatio fieri debet cum minori debitoris diſpendio.*
123 *Debitor ſatisfacto creditore recuperat ſuperfluum pretij pignoris.*
124 *Pignus an poſſit emi à creditore.*
125 *Pignus an poſſit creditori adiudicari.*
126 *Subhaſtandi modus remiſſiue.*

112 PRæſentata ergo commiſſione executoriali, citataq; parte ad dicendum † contra commiſſionem, quia aliàs deficeret iuriſdictio, vt inquit *Caſſad. deciſ.7.de appell.*

113 *appell.* vltra quod † in executione sententiæ, quæ prætenditur transiuisse in iudicatum, quomodocunque fieri debeat, si fuerit appellatum, siue non, requiritur semper citatio partis, vt late per *Franc.in c.ex ratione num.86. vsque ad num.92. ext.*
114 *de appell.* si verò in ea adiecta † est antiqua conditio, vt constito, &c. debet in primis conditio purificari, & deinde ad executionem procedi iuris tamen ordine seruato.

115 Primo videlicet in mobilibus, deinde † in immobilibus, vltimo loco in persona,
116 vt in *l. à Diuo Pio ff. de re iudic.* aliàs in † quantum de facto proceditur, in tantum executio reuocanda est etiam non citata parte, vt *Franc.in c.1.in princ.de relig.dom. in 6. Rom.cons.*520. *Stafil.c.6.fol.*287. *n.*14.

Aliquando etiam, quando fit executio
117 propter rem iudicatam, † creditor immittitur in possessionem bonorum debi-
118 toris, præcipue absentis, quam tamen † debitor quandocunque reuertatur recuperat refectis expensis, & data cautione
119 de stando iuri, &c. est enim hoc pignus † conuentionale, & prætorium, licet in iu-
120 diciali secus sit, † vt quando fit executio vigore obligationis Cameralis, quia tunc
121 debitor non recuperat † possessionem, nisi actualiter soluat illud, in quo fuit condemnatus, *Alex.in l.si finita §.Iulianus ff.de damn.infect.Iaſ.post alios in l.properandum,*
122 *§.sin autem C.de iud.* soletque de stilo † Curię procedi ad subhastationē cum minori debitoris dispendio, quod fieri possit,
123 eique † restituitur quicquid ex pretio remanet, satisfacto creditore, *l. ordo C. de execut.rei iud.l.2.& fin.C.si in cauſ.iud.*

124 Et si non reperitur licitator offerens † iustum pretium, admittitur creditor ad
125 emendum, vel etiam † si nullus licitator compareat, adiudicatur ei pignus *d.l.2.& fin.C.si in cauſ.iud.pign.cap.& vtrobique notant DD.*

126 Modum subhastandi † dabimus infra, quando agemus de iudicio executorio.

Quomodo, & quando concedantur censuræ.

Artic. VIII.

127 *Excommunicatus potest aggrauari nisi soluat infra decem dies.*
128 *Excommanicatus prædictus post alios decem dies potest regrauari.*
129 *Et interdici, suspendi ab officio, & beneficio cum inuocatione brach.secul.*
130 *Fallit quando ex conuentione partium aliud seruatur.*
131 *Iudicium potest habere ordinem à conuentione, & sic à captura incipere.*
132 *Executio personalis an fieri possit primo loco. Obligatio Cameralis dat executionem personalem primo loco. ibid.*
133 *Iudex ecclesiasticus an possit omiss. grauatoriis ad cens. & execut. personal. procedere.*
134 *A. C. elapsis decem diebus à die publicationis ad quid procedat.*
135 *Brachium seculare quando inuocari debeat.*
136 *Mandatum executiuum quando soleat concedi à Signatura loco censurarum.*
137 *Mandatum executiuum an, & quomodo possit relaxari contra Magistratus Vrbis.*
138 *Magistratus Vrbis an possint personaliter capi per mandatum executiuum.*
139 *Censuræ vigore Concil. Trid. quando sint in causis adhibendæ.*
140 *Censuræ non possunt fulminari, nisi præuia trina monitione.*
141 *Censura procedi potest, quando executio requiris beneplacitum Principis secularis.*
142 *Executio difficilis dicitur, quæ fieri debet cum beneplacito Principis secularis.*
143 *Executio an possit fieri super alijs rebus, quam ijs, de quibus agitur.*
144 *Ampliatur prædicta conclusio multipliciter.*
145 *Fructus beneficiorum an possint sequestrari excommunicato ob non solutam condemnationem.*
146 *Fallit si per nullum tempus excommunicatus insordesceret.*

SImiliter quando proceditur ad execu-
tionem via censurarum, vt supra in-
127 dicauimus, declaratus nisi infra decem † dies obediat, & soluat, poterit aggrauari, deinde infra alios decem dies regrauari,
128 postmodum † semper intermedijs decem diebus interdici, brachium seculare
129 re inuocari, & priuari, vel suspendi ab officijs, vel beneficijs, vt aduertit etiam *Vbertus de modo, & rat.citandi par.5.form.7.*
130 *pro aggrauatoria, & reaggrauatoria*, nisi † ex conuentione partium aliud actum fuerit, videlicet, quod possit à captura in-
131 cipi, neque ordo iudicis † obseruetur; Tunc executiò quomodocunque fiat, non seruatur forma tradita à *l.Diuo Pio, & in*
132 *c.cum non ab homine*, sed statim † potest fieri executio personalis, prout in obligationibus in forma Cameræ, *Abb. in c. de cauſis, ext.de off.deleg. Gallesſ.in d.tract.q.*13. 15. *& 36.fol.*79. 82. *&* 205.

Potest etiam iudex ecclesiasticus omis-
133 sa aggrauatoria, & reaggrauatoria † excommunicationem pronunciare, vel suspendere, & executionem personalem facere.

Ideo in Curia A. C. elapsis primis die-

ous,

134 bus, à die publicationis, vnica † citatione præcedente facit hæc omnia, *Gallesius in*
135 *d.tract.d.q.36.d.fol.*205. vbi ponit, quãdo † brachium seculare inuocari debeat, & idem annuit *Vbertus vbi supra*.

Solet etiam Signatura concedere, attenta
136 qualitate causæ, vt puta si agatur † inter subditos Status Ecclesiastici, si allegetur paupertas, si causa sit profana, & non magni momenti, vel si sit spiritualis, & agatur de expensis tantum, quod loco censurarum relaxetur mandatum executiuum, *Vestr.lib.8.c.de exec.rei iud.fol.*283. quod & annuit *Vbertus vt supra in fin.*

Dummodo non agatur contra magistratus Vrbis, vt sunt capira Regionum,
137 quod tamen meo tempore nunquam † euenisse recordor, contra quos non relaxatur mandatum executiuum absq; spe-
138 ciali cõmissione, additurque † semper in commissione, clausula, dummodo personaliter non capiantur, & solet fieri verbum in Signatura.

Hodie ex decretis Concilij Tridentini
139 † in causis ciuilibus, & criminalibus non potest deueniri ad censuras, quando executio realiter, vel personaliter, aut per
140 priuationem bonorum fieri potest, estq; † semper præmittenda trina monitio, saltem per edictum, antequam ad censuras deueniatur, vt cauetur *sess. 25. c. 3. de re-*
141 *form.* & in prædictis terminis, si executio † esset facienda in loco, in quo requireretur beneplacitum Principis secularis, vt in Regno Neapolitano, tunc absque alio
142 potest via censurarum procedi, quia † executio dicitur esse difficilis, vt per *Papazzon.in addit.ad decis.*5. *Rota de rescript.in nou.*

143 Non solet dari commissio, quod pro † executione sententiæ, & rei iudicatæ sequestrentur aliæ res, quam illæ, de qui-
144 bus agitur, etiamsi † obtentæ fuerint executoriales, & secutæ fuerint excommunicatio, agrauatio, & reaggrauatio.

Ideo si condemnatus pro certa pecu-
145 niarum summa † non pareat, & propterea excommunicetur, non dabitur commissio, quod sequestrentur fructus suorum beneficiorum vsque ad condignam satis-
146 factionem, nisi † per multum tempus insorduisset, quia tunc forte daretur ob nimiam contumaciam, *Stasil.c.*19. *fol.*335.

Cui sit committenda executio.

Artic. IX.

147 *Executio, an ministerio iudicis, vel auctoritate creditoris fieri possit.*
148 *Creditor, an possit per pactum iuratum propria auctoritate executionem facere.*
149 *Creditor, an possit auctoritate propria possessionem capere, ita mandante iudice.*
150 *Creditor prædicta faciens armata manu, an dicatur violentiam facere.*
151 *Executio an possit committi parti vincenti.*

147 DEbet autem fieri executio † ministerio iudicis, non propria auctoritate
148 creditoris: neque valeret † pactum, etiam iuratum, quod creditor posset propria auctoritate executionem facere, *Alex.in l. alia §.eleganter ff.solut.matrim. Felin.in c.ex rescripto, ext.de iur.iur. Gallesi.d.fol.*79. & 83.

149 Potest quidem iudex mandare † creditori habenti rem iudicatam, vt propria auctoritate possessionem capiat, *Bartol.in l.iuste possidet ff.de acq.possess. Cassad.dec.*6. *de*
150 *caus.possess. & propriet.* Et quamuis † tunc creditor ingrediatur possessionem, cum hominibus armatis, ad effectum propulsandi iniurias; non propterea dicitur violentiam facere, *Cassad.d.decis.*6.

Si executio non haberet contradicentem, vel aliquam † controuersiam, po-
151 test committi parti vincenti, *Felin.in c.de catero, ext.de sent. & re iud.*

An, & quando cum executore sit necessaria citatio.

Artic. X.

152 *Executio regulariter, an sit facienda parte citata.*
153 *Reus an debeat citari ad liquidationem fructuum, & expensarum.*
154 *Declaratur de stilo Curiæ id fieri debere.*
155 *Declaratur etiam non requiri in citatione insertionem rescripti.*
156 *Declaratur etiam nouum processum non esse faciendum, sed facto standum.*
157 *Sententia lata per contradictas eodem modo potest exequi.*
158 *Declaratur, si contumax fuerit præcisè nominatus in prima citatione.*
159 *Limitatur, si fuerit citatus vigore clausulæ, omnesque alios, vel quatenus sua putauerit interesse.*

160 *Clauſula, omneſque alios, & quatenus ſua putauerit intereſſe, an arctet ad comparendum.*

161 *Sciens agi de re ſua, & non comparens, ſibi præiudicat:*

162 *Executio ſine citatione ſit ſolum inter eaſdem perſonas, & in rebus adiudicatis.*

163 *Tertius intruſus in re adiudicata, debet citari in executione.*

164 *Citatio in executione, quando ſemper ſit facienda.*

165 *Sententia habens executionem paratam, contra quos intelligatur.*
Inſtrumentum habens executionem paratam contra quos intelligatur. ibid.

166 *Limitatur contra tertios poſſeſſores.*

167 *Ampliatur, etſi ſit ſingularis ſucceſſor rei litigioſæ.*

168 *Et quid ſi tractetur de vniuerſali ſucceſſore.*

169 *Hæres, quando quis probetur ex citatione, & cognitione cauſæ.*

170 *Inſtantia cœpta contra defunctum, tranſit ad hæredem.*

171 *Obligatio defuncti tranſit ad hæredem.*

172 *Hæres poteſt conueniri coram iudice defuncti.*

173 *Sententia contra defunctum, ſine citatione exequi nequit contra hæredem.*
Non datur exequatur contra hæredem niſi conſtito quod ſit hæres. & ibid.

152 ET licet executor regulariter non teneatur citare † partem, præcipue, quando eſt merus executor, vel ſit executio in re, ſuper qua fuit iudicatum, *c. paſtoralis, cum ibi not. ext. de off. deleg. Rot. deciſ. 15. de dol. & contum. in nou. Caſſad. d. deciſ. 6. Gloſ. & DD. in d. Clem. 1. de off. deleg. Felin. in c. qualiter, & quando ext. de accuſ.*

153 Et † propterea forſan condemnatus, non deberet citari ad videndum liquidari fructus, & taxari expenſas, iuxta doctrinam *Bart. in l. terminato C. de fruct. & lit. expenſ. & in l. 2. C. quom. & quando iud. Franc. in c. ſæpe n. 61. ext. de appell.*

154 Solet tamen de ſtilo Curiæ † pars citari ad videndum liquidari fructus, & taxari expenſas, ſaltem pro habenda eorum in-

155 formatione, quamuis non requirantur † in citatione inſertio reſcripti, & aliæ ſolemnitates, de quibus in *Clem. 2. vt lit. pend.*

156 neque † fieri debeat nouus proceſſus, ſed ſufficit iam factus, *Staſil. c. 19. d. fol. 335, Veſtr. c. vbi ſup. fol 283.* vbi ponit formam huiuſmodi citationis.

Si ſententia lata fuiſſet per contradi-

157 ctas, poſſet etiam † per contradictas ad illius executionem procedi, & commiſſio executorialis intimari, *Rot. deciſ. 15. de re-*

158 *ſcript. in nou.* dummodo † contumax in prima citatione fuerit præciſe nominatus;

159 Si enim fuerit citatus vigore clauſulæ, omneſque alios, &c. vel quatenus ſua putauerit intereſſe, non poteſt ſententia lata contra eum vigore illius citationis

160 exequi, cum non arctet † præciſe ad com-

161 parendum, licet illi præiudicet, ſi agere velit tanquam quod ſciens de re ſua agi non comparuerit, *Rot. deciſ. 17. de dol. & contum. in nou. Veſtr. lib. 4. cap. de dol. & contum. fol. 87.*

Intelligenda etiam ſunt omnia præmiſſa, de non citando partem in executio-

162 ne, † dummodo fiat executio, non ſolum in rebus adiudicatis, ſed etiam inter eaſdem perſonas; nam ſi eſſet tertius intru-

163 ſus in re, † adiudicata, debet de neceſſitate citari, *Felin. in c. quia ext. de re iud.*

Similiter ſi executio eſt facienda ad inſtantiam ſucceſſoris victoris, vel con-

164 tra hæredem † defuncti condemnati, aut per ſucceſſorem iudicis, qui condemnauit, debet ſemper citari pars, *Felin. ibid. & in c. executione ext. de appell. Capic. deciſ. 1.*

Sententia namque, vel inſtrumentum,

165 quamuis † aliàs habeat executionem paratam; hoc tamen intelligitur contra nominatos in ſententia, vel inſtrumento;

166 ſecus † ſi agatur contra tertios poſſeſſores, quia tunc requiritur citatio partis,

167 & cauſæ cognitio. Et † hoc de plano procedit, ſi ſit ſingularis ſucceſſor, etiam rei

168 litigioſæ: ſi verò † ſit vniuerſalis ſucceſſor, & hæres, tunc requiritur etiam citatio, & cauſæ cognitio, ſed non tanta: ſuf-

169 ficit † enim citatio, & cognitio, ad probandum illum eſſe hæredem, deinde fit executio, vt per *Franc. in d. c. ex ratione, num. 92. & 93. ext. de appell.*

170 Et licet hæres, & defunctus † cenſeatur vna & eadem perſona, in tantum, vt inſtantia cœpta contra defunctum tranſeat ad hæredem, *l. ſi tum hominem ff. de fideiuſſ.*

171 Et ſimiliter obligatio † defuncti tranſeat in hæredem, *l. 1. C. vt actio ad hæred. & con-*

172 *tra hæred.* & hæres † poſſit conueniri coram iudice defuncti, *l. hæres abſens, ff. de*

173 *iud.* Executio † tamen ſententiæ contra defunctum, non poteſt fieri contra hæredem, niſi eo citato; & probato, quod ſit hæres *Franc. in d. c. n. 93.* & hinc nunquam datur exequatur contra bona, & perſonam propriam hæredis, niſi facta ſimili probatione.

Digitized by Google

An contra hæredes fiat executio.

Artic. XI.

174 *Hæres an, & quando possit capi pro debito defuncti.*

175 *Declaratur procedere de iure, non autem de stilo Curiæ.*

176 *Executio contra bona propria, & personam hæredis, quando detur in Curia.*

174 SCiendũ est etiã in materia incidenter, vt ſtãte ſtatuto, quod pro† debito possit fieri executio personalis, hæres poterit capi pro debito defũcti. *Bartol. in l. postulãte ff. ad Trebell. Franc. d. nu. 93.* quod pro-
175 cedit† de Iure, non autem de ſtilo Curiæ, quia† hic non datur executio cõtra bona propria, & personã hæredis; niſi prius il-
176 le fuerit contumax, et † interpellatus non docuerit de Inuentario, & nõ reddiderit rationem bonorũ inuentariatorum, vt teſtatur *Tiber. Saluſt. in d. ſua praxi Iudici. c. 44. num. 17. fol. 109.*

Quomodo procedatur contra fideiussorem.

Artic. XII.

177 *Executio contra fideiussorem iudicij fit ex eodem processu principalis.*

178 *Fideiussor non potest appellare a re iudicata contra suum principalem.*

179 *Executio si fit cõtra fideiussorem contractus, requiritur nouus processus.*

180 *Fideiussores de iudicatũ soluendo, non tenentur, niſi lite cõteſtata contra principalem.*

181 *Fideiuſſ. de ſtan. iur. & iudic. ſol. intelligitur de inſtantia coram cod. iudice.*

182 *Fallit ſi aliud fuerit in promiſſione expreſsũ.*

183 *Fideiuſſ. de iudicio ſiſti in crim. an teneatur etiam ad partis intereſſe.*

184 *Fideiuſſ. repræſentandi non tenetur amplius, ſi captus fugiat.*

185 *Fallit ſi captus fuit reus ex alia cauſa, & ille non fuerit proteſtatus.*

186 *Declara multos DD. tenuiſſe contrarium.*

187 *Fideiuſſio repræſentandi toties, quoties, quando expiret.*

188 *Cautio de ſtando iuri vbi præſtari debeat.*

189 *Cautio de ſtando iuri purgat contumaciam.*

190 *Cautio prædicta per reum, quo in loco præſtari poſsit.*

191 *Sententia contra quatuor ex pluribus obligatis, an, & quando valeat contra omnes etiã non citatos.*

192 *Sententia prædicta in caſu &c. erit pro rata facienda.*

193 *Captus ob ſuſpicionem fugæ, quibus cautionibus relaxetur.*

194 *Declaratur hodie obſeruari reformationem Pauli V.*

195 *Executio quãdo eſt facienda in alio loco, quiſnam modus ſeruandus ſit.*

196 *Executio ſi facienda ſuper rebus controuerſis, quid agendum.*

197 *Fructus rei iudicatæ, a quo tempore debeãtur.*

198 *Declaratur quomodo, vſque ad quod tempus percipi, liquidari, & reſtitui debeant.*

199 *Expenſæ an debeantur, ſi pars cedat liti ante ſententiam.*

200 *Expenſæ taxantur vſque ad diem ceſſionis, poſt ſententiam.*

201 *Iuramentum quodnam faciendum poſt expẽſarum taxationem.*

202 *Iuramentum prædictũ ſufficit quod reperiatur penes acta extenſum.*

177 SI petatur executio cõtra fideiuſſorẽ, tunc ſi† eſt fideiuſſor Iudicij, vt quia promiſit de ſtando Iuri, & Iudicatum ſoluendo, poteſt ex proceſſu formato contra principalem, fieri executio contra ipſum, abſque eo, quod nouus † proceſſus fiat: & ſi ſententia contra principalẽ, trã-
178 ſiuit † in rem Iudicatam, fideiuſſor non poteſt appellare, & ſic ſeruatur.

Si ſit fideiuſſor contractus, requiritur
179 nouus † proceſſus, *Bartol. in l. prima & 2. ff. iud. ſolu. & in l. ſi quis reum ff. de cuſtod. reorum. in l. a ſententia ff. de appell. Guidopap. deciſ. 26. Cagnol. in l. nemo ff. de regul. Iur. Boſſ. in ſua praxi tit. de carc. fid. relax. Clar. quæſt. 95. verſ. primo in fin.*

Et nota in huiſmodi materia, quod fi-
180 deiuſſores† de iudicatum ſoluendo, nõ tenentur Iudicatum ſoluere, niſi cõtra principalem debitorem fuerit lis conteſtata, & alias rite proceſſum. *Afflict. deciſ. 172.*

Secundo, quod fideiuſſor de ſtando Iu-
181 ri, & iudicatũ ſoluendo, intelligitur † ſolummodo de illa Inſtantia, & coram illo Iudice, coram quo fuit promiſſum; ni-
182 ſi † aliud fuerit expreſſum *l. cum apud Sẽpronium cum ibi notatis ff. Iud. ſolu.*

Tertio, quod fideiuſſor de Iudicio ſiſti
183 in cauſa † criminali, tenetur nõ ſolum ad pœnam expreſſe conuentam applicandã fiſco, ſed etiam ad Intereſſe partis, quamuis ſit maius pœna *l. fin. vbi gloſ communiter approbata ff. ſi quis in Ius vocat. Afflict. deciſ. 234.*

Quarto quod fideiuſſores, qui promi-
ſerunt aliquem toties quoties repræſen-
184 tare, † ſi ille carceretur propter eandem

cauſam, propter quam fuit cautum, & aufugiat, non tenentur amplius eum re-
185 præſentare, ſed ſunt liberati; ſi vero † carceratus fuit ex alia cauſa, niſi proteſtentur, quatenus eſt in carceribus, & ſe nolle amplius teneri, & proteſtationem deducant ad notitiam modo debito, tenentur repræſentare, *Afflict. deciſ.* 130.
185 Licet † multi tenuerint contrarium, vt *Bart. in l. ſi gemina ff. arb. fart. ceſ. cum alus relatis per Boſſ. in ſua praxi tit. de carcer. fide-*
187 *iuſ. com. nu.* 35. Vbi etiam habetur, † quod dicta fideiuſſio expirat per binam preſentationem, & latiſſime tractatur materia, ibidem. & *num.* 39. videtur concordare cum *Afflict.* in caſu, quando non adſunt illa verba toties, quoties.

Quinto, quod cautio de ſtando iuri
188 debet præſtari in loco † iudicij, non domicilij, quando preſtanda eſt per acto-
189 rem, vel contumacem; qui † ea mediante vult contumaciam purgare; ſi autem † præſtanda eſſet per reum ex neceſſitate,
190 tunc † poſſet præſtari in loco domicilij, *Bartol. in l. de die §. tutor. ff. qui ſatiſd. cog. Afflict. deciſ.* 137.

Sexto, quod quando plures ſunt obligati in ſolidum ad centum, ſi † quatuor
191 ex obligatis conueniantur in ſolidum, & condemnentur ſimpliciter, cenſentur condemnati pro rata, non ſolum inter eos quatuor, ſed etiam habito reſpectu ad omnes obligatos, etiam non conuentos,
192 & ita † pro rata facienda erit executio, *Afflict. deciſ.* 215.

Septimo, quod captus tanquam ſuſpectus de fuga, ad hoc, vt † relaxetur, debet de iure cauere de ſtando iuri, & iudicatum ſoluendo, neque ſufficeret cautio de ſtando iuri, iuxta doctrinam *Caſtren. in l. cum impuberes, §. qui in ius ff. de in*
194 *iuſ. voca. Afflict. deciſ.* 170. hodie † autem Rome ſufficit fideiuſſio de ſtando iuri, & ſe repræſentando, iuxta formam reformationis S. M. Pauli Papę V. de ſtilo omnium Tribunalium Vrbis.

Et quia multoties accidit, quod exe-
195 cutio ſententiæ latæ in † vno loco, facienda eſt in alio, tunc, quod conſuetudo vnius loci, ſeruanda ſit in alio, dicit *Guidopap. deciſ.* 23.

Quomodocunque autem fiat executio,
196 ſi oriatur controuerſia † ſuper rebus, in quibus facienda eſt, ſufficit cognitio ſummaria, abſq; obſeruatione iudicij, vt notãt *DD. in l. a D. Pio §. ſi ſuper rebus ff. de re iud.*
197 Et circa fructus rei iudicatæ, † à quo tempore debeantur, an à die petitæ executionis, vel à die ſententiæ, videndus eſt *Boer. deciſ.* 45.
198 Similiter quomodo, & † vſq; ad quod tempus, percipi, liquidari, & reſtitui debeant, eſt videnda *Rota deciſ.* 14. *de re iud. in non.*
199 Quo ad expenſas, † ſi pars cedat litiate ſententiam, nullæ expenſæ debentur,
200 ſi autem † cedat poſt ſententiam, taxantur vſque ad diem ceſſionis, debetque
201 pars poſt taxationem iurare, ſe † ſummã taxatam expendiſſe, alias taxatio eſſet nulla, *Gloſ. in c. 1. & 5. cum veniſſent, ex. de eo qui mit. in poſſ.* & dicam titulo particulari.

De ſtilo tamen ſufficit, quod iſtud iu-
202 ramentum extendatur † per notarium penes acta, licet corporaliter non preſtetur, *Veſtr. vbi ſup. d. fol.* 283.

Quis poſsit eſſe executor.

Artic. XIII.

203 *Sententia in partibus an poſſit exequi, etiam per non conſtitutum in eccleſiaſtica dignitate.*
204 *Executio ſententiæ, an poſſit in re propria pars ipſa deputari.*
205 *Executio cauſæ cognitionem requirens, committitur poſito in eccleſiaſtica dignitate.*
206 *Executor amittens dignitatem ante perfectam executionem, an poſſit proſequi.*

203 QVod ſi executio ſit facienda in partibus, poteſt iudex, † ſi mera executio committatur, quemlibet etiam nõ conſtitutum in dignitate eccleſiaſtica,
204 ac partem † ipſam, in re propria executorem deputare, *Rota deciſ.* 6. *de cauſ. poſſeſſ. & propriet. in non.*

Si executio requirat cauſæ cognitionem, tunc, cum † executor ſit mixtus, non
205 merus, debet eſſe conſtitutus in dignitate eccleſiaſtica, *Rota deciſ.* 30. & 31. *de reſcrip. in non.* & dixi *tit. de mand. art. penult.*
206 Et quamuis deinde, † ante perfectam executionem dignitatem amittat, non proprerea deſinit eſſe executor, *Rot. dec.* 28. *de reſcript. an antiq.*

Quo tempore fiat executio, & de exceptionibus contra eam

Artic. XIV.

207 *Executio an poſſit fieri etiam tempore feriato.*
208 *Pignoratio, & executio an poſſit fieri die feriato in hon. Dei.*
209 *Limitatur contra tertium, quod fieri non poſſit.*

Exe-

Digitized by Google

210 *Executio rei iudicatæ, regulariter non impeditur ab exceptione.*
211 *Exceptiones post sententiam non admittuntur.*
212 *Res iudicata extinguit omnem subreptionem.*
213 *Commissio aduersus rem indicatatam, an detur super exceptionibus.*
214 *Ampliatur, si exceptiones post tres conformes opponerentur.*
215 *Condemnatus non auditur, nisi facta executione rei indicatæ.*
216 *Adpellans à grauamine, non auditur, si feratur tertia sententia ante commissionem appell.*
217 *Sententiæ conformes dicuntur, etsi secunda, & tertia in minus pronuncient.*
218 *Declaratur dummodo omnes sint super eodem negotio.*
219 *Exceptiones ad impedinedã executionẽ coram mero executore non admittuntur.*
220 *Ampliatur. & si possit incontinenti probari.*
221 *Limitatur predicta conclusio multipliciter, & primo in nullitate.*
222 *Nullitas quando possit allegari, tam per tertium, quam per principalem remissiue.*
223 *Exceptio excomẽunicationis sẽper potest opponi ad impediendã executionem, & processũ.*
224 *Ampliatur, numquam esse exclusam, etiam post tres conformes.*
225 *Ampliatur etiam si procedatur coram mero executore.*
226 *Excomunicatus est repellendus, à iudicio etiam a laicis.*
227 *Inhabilitas personæ, quando Impediat executionem.*
228 *Exceptio compensationis, impedit executionẽ, etiam rei iudicate.*
229 *Exceptio predicta debet probari cum conuenienti dilatione.*
230 *Ampliatur etiam opponi posse in actu executionis, & illam impedire.*
231 *Limitatur, si debitum sit liquidum, vel liquidari possit in continenti.*
232 *Terminus ad liquidandum debitum est iudici arbitrarius.*
233 *Exceptio compensationis, an opponi possit in appellatione.*
233 *Exceptio predicta an admittatur in interdicto recuperandæ.*
235 *Exceptio falsi potest opponi per 20. annos.*
236 *Exceptio falsi impedit executionem rei iudicatæ, etiam coram mero executore.*
237 *Executio quibus clausulis fiat. si fiat stante exceptione calumnie suspecta.*
238 *Causa falsitatis aliquando fuit commissa iudici negotii principalis.*
239 *Exceptio oriens ex ipsa sentẽtia, impedit executionem, etiam trium conformium.*
240 *Melioramenta, an, & quando debeant reſici ante restitutionem Domus.*
241 *Declaratur, dummodo constet de melioramentis, & fuerint liquidata.*
Reo datur retentio rei, donẽc liquidentur melioramenta & ibid.
242 *Declaratur, tamen hoc casu aliam reconuentionem esse prohibitam.*
243 *Cautio de melioramentis soluend. non recipitur ad faciendam: executionem.*
244 *Melioramenta sunt primo loco liquidauda, & soluenda.*
245 *Exceptio, quæ non impugnat sententiam, an retardet executionem.*
246 *Exceptio, licet non oriatur ex Verb. sententiæ, potest opponi in executione.*
247 *Retentio rei loco pignoris, quando detur, etiam stante statuto non posse except. opponi.*
248 *Executio non potest fieri pro eo solo, pro quo causa est instructa, si plures agunt.*
249 *Executio cessat etiam trium conform. si requiratur causæ cognitio.*
250 *Exceptio non admissibilis, an admissa preiudicet executioni.*
251 *Declaratur contra ipsam faciendam protestationem, & appellationem, si admittatur.*
252 *Processus factus non obstante protestatione, est nullus.*
253 *Declaratur de stilo sustineri, nisi appellatio fiat.*
254 *Res iudicata preiudicat non appellanti, vel non prosequenti, quo ad Aduersarium.*
255 *Declaratur tamẽ: nõ preiudicare contra iudicem, si inique pronunciauit*

207 POtest executio fieri, etiam † tempore feriato, dummodo non in honorem Dei *c. significauerũt extra de Iud. Alex. cons.* 130. *in causa vol.* 4. *& cons.* 53. *queritur vol.* 5. de quo est viden. late *Guidopap. decis.* 215. vbi vult quod executio, & pi-
208 gnoratio, † possint fieri die feriato etiam in honorem Dei, dummodo non sit dies dominicus, quam opinionem non sequimur sed dies festos veneramur in Curia.
209 At si facienda sit contra † tertium, tunc non potest fieri, etiam die feriato, ob necessitates hominum, quia debet ordinarie procedi. *Felin. in c. super. col. fin. extra de sent. & re Iud.*

Ad impediendam executionem rei Iu-
210 dicatæ subreptio, vel alia † exceptio, etiã peremptoria. regulariter allegari non po-
211 test, cum † post sententiam, nullæ exceptiones admittantur, *l. peremptorias C.*
212 *sent. rescind. non poss.* Extinguit † enim res iudicata, omnem subreptionem, *Abb. in*
213 *c. constitutus extra de rescript.* neque † super talibus exceptionibus, datur Commissio aduersus rem iudicatam, *Stasil c.* 6. *fol.* 287.

Et precipuè si huiusmodi exceptiones,
214 post † tres conformes opponerentur, siuè enim sint interlocutoriæ, siue diffinitiuè,

habent

habent paratam executionem, neque
215 condemnatus † aliquo modo auditur, nisi facta executione, *Clem. vt calumnijs, de re Iudic.*

Sique appellatur ab aliquo grauamine illato, etiam ante tertiam diffinitiuam, &
216 antequam committatur † causa appellationis, feratur tertia sententia, non auditur appellans, nisi executis tribus conformibus, *Rot. decis.* 13. *de re Iud. in nou.*
217 Dicuntur conformes, etiamsi † prima in decem, secunda in octo, tertia in quinque cõdemnet; sunt enim in minori summa conformes, & in ea merentur executionem, *c. primo de arbitr. in 6. Bartol. in l. prima §. si stipulante ff. de verb. oblig. Aflict. decis.* 362. dummodò omnes ferantur
218 tur super eodem negocio; nam † si duæ super negocio principali, tertia vero feratur super desertione appellationis *d. clem. vt calumnijs*, non haberet locum. *Rot. decis.* 3. *de sent. & re Iud. in nou.*

Similiter licet admittantur aliquæ ex-
219 ceptiones ad impediendam † executionem, vt infra, tamen coram mero execu-
220 tore non debent admitti, quamuis † illæ possint in continenti probari, post alios *Franc. in c. dilecto in vltimo notab. extra de appell Gallesius d. tractatu q.* 37. *fol.* 211.

221 Limita † predictam conclusionem.
222 Primo in exceptione nullitatis, quæ † quãdo possit allegari, tam per principalem, quam per tertium, dicam sub titulo nullitatis.

Secundo limitatur in exceptione ex-
223 cõmunicationis, quæ potest semper † opponi, ad impediendam executionem, &
224 processum, ita vt † numquam censeatur excluſa, etiam post tres conformes, *Bisignet. decis. prima de except. Rot. decis.* 17. *de*
225 *sent. excom. in antiq.* Quod † procedit etiã coram mero executore, *Gemin. in c. primo §. si quis* 2. *de except. in 6.* quinimo Iudex
226 etiam † laicus, debet repellere excommunicatum à limine Iudicij, etiam parte inuita, *c. exceptionem, vbi* notant *DD. extra de except. Iaſ. in l. prima C. de Iur. & fact. ignorant. Galleſ. d. tract. q.* 17. *fol.* 87.

Tertio in omni alia Inhabilitatione
227 personæ petentis executionem, præcipuè † possessionis, cum ad eam petendam requiratur speciale mandatum, *Gemin. in c. primo §. sed si, num.* 4. *de except. in 6.*

Quarto in exceptione compensatio-
228 nis. † Impedit enim executionem sententiæ, quæ transiuit in Iudicatum, & de-
229 bet † dari dilatio conueniens ad eam probandam *Felin. in c. cum Ioannes, extra de*
230 *fid. Instrum.* Quinimo † potest opponi in ipsa executione, & eam impedit, dum-
231 modò debitum † sit liquidum, vel possit liquidari infra tempus concessum condem-
232 nato ad soluendum, † quod quidem tempus est arbitrarium Iudici, vt plenius dicam *infra tit. de compensationibus.* In cau-
233 sa vero appellationis, non posset † opponi, quia in ea solum proponuntur, quæ requirunt iniustitiam primæ sententiæ;
234 In interdicto † etiam Recuperandæ non admitteretur exceptio huiusmodi, nisi compensatio oriretur ex causa priuilegiata, & fieret de quantitate ad quantitatem. *Felin. in c. suborta extra de sent. & re Iud.*

Quinto in exceptione falsi, quæ cum
235 sit multum priuilegiata, possitque † opponi vsque ad xx. annos, *c. cum venerabilis extra de except.* admittitur ad impediendam executionem, dummodò calu-
236 mnioſè † non opponatur. Si enim subsit
237 suspicio calumniæ, † debet fieri executio salua remanente causa falsi *l.* 2. *C. de falſ. Innoc. in c. post electiones in fin. extra de conceſ. præbend. Stafil. c.* 7. *fol.* 290. *num.* 3. & alias cum incidenter ad impediendam
238 executionem † exceptio falsitatis coram vno Iudice deducta fuisset, illeque ea non obstãte declarasset executionem fieri debere, fuit illi tamquam informato causa falsitatis ad Instãtiã prætẽsi falsarij principaliter commissa *Formul. comm. de cumulat. diuerſ. Iudic.* 17.

Sexto in exceptione, quæ oritur ex ver-
239 bis † ipsius sententiæ tunc enim, & si requirat altiorem indaginem, admittitur ad impediẽdam executionẽ, etiam trium
240 conformium. Ideo, † quando pronunciatur restitutio domus refectis melioramentis, debent ante restitutionem melioramenta reſici. Imò † dummodo constet
241 de melioramentis, & si non fuerint liquidata, impeditur executio, & datur retentio rei condemnato, donec congnio tẽpore fiat liquidatio; licet † hoc casu alias
242 reconuentio sit prohibita: neque † sufficeret ad faciendam executionem, offerre cautionem de melioramentis soluendis post liquidationem, sed debet † in
244 primis præfigi terminus ad liquidandum melioramenta, illaque sic liquidata solui *Capic. decis.* 17. *Galleſ. quæſt.* 18. *fol.* 79. Idẽ
245 dicendum erit † de exceptione, quæ non
246 impugnat sententiam; potest enim † semper in executione opponi, licet non oriatur ex verbis sententiæ, vt si opponatur exceptio expensarum factarum in re empta, quæ debet restitui; quo casu † licet
247 vigore statuti, vel stili alicuius Curiæ nulla possit opponi exceptio; datur tamen retentio loco pignoris, *Boer. decis.* 41. *nu.*

Digitized by Google

41. *num.* 5. 9. & 15.

Septimo, quando plures agunt, nam
148 quamuis † pro vno possit ferri sententia, si pro eo causa sit instructa, non tamen pro eo solo potest fieri executio, *Put. decis.* 14. *de re Iud.*

Octauo, quando in executione requiritur
149 † causæ cognitio; tunc enim etiam post tres conformes vigore d. *Clem. vt calumnijs.* cessat *Bisig. decis. prima de except.*

Nono, quando aliqua exceptio opponitur, quæ parte tacente admittatur, &
250 desuper † probationes fiant, licet alias non sit admissibilis ad impediẽdam executionem; præiudicat enim, & impedit executionem, ac si de Iure veniret admittenda, *Felin. in c. sciscitatus extra de rescript. & in c. inter monasterium extra de sent. & re Iud. Iaſ. in l. Patre furioſo ff. de his qui sunt sui vel alien. Iur. Rip. in l. naturaliter §. nihil commune num.* 72. *ff. de acq. poſſeſ.* Ideo
251 debet † pars protestari, ne similes exceptiones admittantur, & in euentum ad-
252 missionis appellare: nam licet † de Iure sufficiat protestatio; & processus factus, tunc non obstante protestatione, sit nullus; de stilo tamen Curiæ, si pars non
253 appellat, † substinetur, ad notata per *Roman. in conſ.* 384. *Aret. in d. §. nihil commune Felin. in d. c. inter monaſterii Galles. in d. tract.* 2. *de Cam. oblig. q.* 20. *fol.* 127.

Decimo, quod licet res Iudicata præiudicet non † appellanti, vel non prosequẽti, vel quo ad Aduersarium, quia causam prosequi non potest, tamen non † impeditur agere contra Iudicem, si iniquè pronunciauit, *Franc. in c. si ſæpe num.* 42. *extra de appell.*

Quomodo & quando tertius impediat executionem.

Artic. XV.

256 *Executio, etiam trium confor. impeditur, quãdo agitur de intereſſe tertij.*
257 *Tertius comparens pro intereſſe ſuo, quando impediat executionem.*
258 *Executio facienda in re poſſeſſa per tertium, quando impediatur.*
259 *Res inter alios acta tertio obeſſe nequit.*
260 *Tertius poſſeſſor non poteſt moleſtari a primo cum executione, ſed quomodo.*
261 *Limitatur ſi tertius eſſet hæres condemnati, & quommodo.*
262 *Limitatur etiam ſi eſſet intruſus lite pendente, vel per ſententiam finita lite.*
263 *Executio poteſt fieri contra intruſũ lite pẽdẽte.*
264 *Intruſo pendente lite poſſunt intimari executoriales.*
265 *Tertius comparens, appellans, & non proſequẽs poteſt moleſtari executione rei iudic.*
266 *Res iudicata Tertio cõtumaci, plenè præiudicat*
267 *Proceſſus contra tertium, an, & quando veniat faciendus de nouo.*
268 *Executio ex primo proceſſu contra tertium an, & quando fieri poſſit.*
269 *Executio contra tertium an, & quando poſſit fieri in re poſſeſſa per condemnatum.*
270 *Executio contra tertium an poſſit fieri in re non petita in cauſa.*
271 *Sententia quid requirat, vt tertio præiudicet.*
272 *Executio facienda in re vacante, quommodo poſſit à tertio impediri.*
273 *Declaratur tamen ſi dederit cautionem de non calumnioſe agendo.*
274 *Executio à tertio, quando poteſt, impeditur tam in poſſeſſorio, quam in petitorio.*
275 *Declaratur ſi ius ſuum ſit ſeparatum à iure condemnati.*
276 *Declaratur, etiam quod ſententia tertij nullo modo proſit condemnato.*
277 *Executio non obſtante appellatione tertij, fit ſine illius præiudicio.*
278 *Tertius vt impediat executionem, quid probare debeat.*
279 *Exceptiones altioris indaginis regulariter non admittuntur ad impediendam executionem.*
280 *Fallit, ſi oriantur ex verbis ipſius ſententiæ.*
281 *Probatio in continenti quæ dicatur. Tempus probandi in continenti relinquitur iud. arbitrio. & ibid.*
282 *Probatio in continenti non requiritur quod ſit plena.*
283 *Executio poteſt impediri ex quali quali probatione.*
284 *Exceptio Tertij eſt priuilegiata non obſtante ſtatuto, & quando.*
285 *Nullitas non poteſt opponi ad impediendam executionem trium conformium.*
286 *Limitatur in tertio allegante nullitatem.*
287 *Sententia, quæ nocet tertio, quando in iiſdem caſibus non noceat.*
288 *Sententia, vt noceat, debet ferri contra preſentem, & ſe defendentem.*
289 *Sententia exequitur contra condemnatum, ſi fuit lata, poſtquam tertius venit ad cauſã.*
290 *Tertius non poteſt impedire executionem, niſi illi immineat damnum irreparabile.*
291 *Exceptiones quæ nam poſſint opponi in executione ſententiæ.*
292 *Exceptiones omnes executionem impedientes poſſunt opponi coram mixto executore.*
293 *Exceptio ſemel oppoſita poteſt iterum in executione opponi.*
294 *Limitatur, ſi fuerit de ea in primo iudicio plenè cognitum.*
295 *Declaratur, etiam ſi non fuerit à iudice tacite, vel*

Digitized by Google

te, vel expreſſe reprobata.

296 *Nullitas an poſſit opponi coram iudice exequente in alio territorio.*

296 *Exceptiones imped. executionem an opponi poſſint coram Iud. in alio territorio exequente.*

297 *Cautio in executione ſimpliciter importat nudam promiſſionem.*

298 *Cautio idonea importat pignora vel fideiuſſores.*

299 *Cautio iuratoria ſufficit aliis deficientibus.*

300 *Ampliatur ſi canere debens aliam præſtare nequeat.*

VLtimo, quando agitur de Intereſſe tertij pro cuius declaratione, videlicet, quando † Tertius comparens pro intereſſe ſuo impediat executionem, quia quotidie cõtingit; Sciendum eſt, † quod, aut executio faciẽda eſt in re poſſeſſa per condemnatum, aut in re vacanti. Primo caſu, quãdo † executio facienda eſt in re poſſeſſa per tertium, ſemper impedit executionem; nam cum † res inter alios acta ſibi obeſſe non debeat, *l. ſepe ff. de re Iud. c. quãuis &c. cum ſuper. extra eodem.* Merito contra † eum ab executione non eſt incipiendum, ſed debet adhiberi cauſæ cognitio, & fieri nouus proceſſus, ac nouũ Iudicium, *l. cum quæritur ff. de excep. rei Iud. cum multis adductis per Vant. cap. quis poſſ. dic. de nullit. nu.* 17. niſi iſte tertius eſſet hęres condemnati; tunc enim † fieret executio ſtatim contra ipſum, conſtito quod ſit hęres, ac ſi eſſet condemnatus, ad notata per *Iaſ. in §. fuerat n. 6. Inſtit. de act. Vant. d. num.* 17. *& fuit dictum ſuperius*; Vel niſi † eſſet intruſus lite pendente, vel finita per ſententiam; tunc † enim datur Commiſſio quod executio fieri poſſit cõtra ipſũ, eique intimari † poſsũt executoriales, conſtito tamen prius de intruſione *Veſtr. d. c. de exeq. rei Iud. fol.* 283. Vel niſi comparuiſſet † in Iudicio, & appellaſſet à ſententia, quæ ob non proſecutionem trãſiuiſſet in Iudicatũ: præiudicat † enim tunc huiuſmodi ſententia plene ipſi tertio, iuxta *not. in c. quamuis extra de re Iud. Put. deciſ.* 17. *de re Iud.* Intellige † etiam præmiſſa de faciendo nouo proceſſu contra tertium, dummodo ipſe contradicat & id petat; ſi enim † pateretur contra ipſum procedi, & executionem fieri ex primo proceſſu, ſuſtineretur, & valeret executio, *Rot. d. deciſ. fin. Veſtr. d. fol.* 283.

Secundo caſu, quando executio facienda eſt in re poſſeſſa per condemnatum, etiam † eſt facienda diſtinctio; Aut enim eſt exequendum in re petita, & ſi tunc tertius ſe opponens prius non egit contra condemnatum, nullo modo impedit executionem, ſed ſit abſolute. Si verò prius egit, tunc præſtita cautione per petẽtem executionem de reſtituẽdo in caſu ſuccumbentiæ, fit executio, alias impedit. Si alias facienda ſit executio in re non petita, vt quando fuit actum † actione perſonali, & fit executio in bonis non ſpecificatis, tunc tertius opponens ſe pro intereſſe ſuo auditur, & impedit executionem, cum ei imputandum non ſit, quod priùs non egerit, & intereſſe ſuum non declarauerit; quia ſcire non potuit; Ad hoc † enim vt ſententia tertio præiudicet, requiritur, quod non ſolum ſciat cauſam agi, ſed quod ſciat Ius ſibi competere *Marſil. ſing.* 26.

Tertio, ſi executio eſt faciẽda in re vacante, dummodo tertius † ſe opponens, non habeat contra ſe ſuſpicionem calumniæ, & comparuerit ſtatim habita notitia litis, impedit executionem, nec ſufficit ſupradicta cautio: quod ſi adſit † ſuſpicio calumniæ, vel habita notitia litis, & ſententiæ, impedit executionem; præſtita tamen per ipſum petentem ſupradicta cautione *Felin. in c. veniens, extra de teſtib. Boër. deciſ.* 29.

Et quando Tertius prætendens intereſſe, impedire poteſt executionem; illam impedit, ſiue agatur in petitorio, ſiue in poſſeſſorio, dummodò † Ius ſuum ſit ſeparatum à Iure cõdemnati, Ita quod † ſẽtentia in ſui fauorem, nullo modo prodeſſe poſſit ipſi condemnato, *Felin. in d. c. veniens.*

Sicuti etiam, quando non obſtante appellatione tertij fit executio, tunc † fit ſine præiudicio ipſius, *c. cum ſuper, cum ibi notatis extra de ſent. & re Iud.*

Debet autẽ iſte tertius, ad hoc vt impedire poſſit executionem, † in continenti docere de intereſſe ſuo. Regulariter enim † in huiuſmodi materia, exceptiones requirentes altiorem indaginem, non admittuntur ad impediendam executionem ſententiæ, niſi † oriantur ex verbis ipſius ſententiæ, vt dixi ſupra per *Capic. deciſ.* 17.

Et relinquitur arbitrio Iudicis tempus, infra quod dicatur in † continenti probari, licet regulariter dicatur in continẽti, quando probatur in fra tempus, infra quod fieret executio, ſi exceptio nó fuiſſet oppoſita. Non requiritur † tamen, quod in continenti huiuſmodi intereſſe plene probetur, ſed ad impediendã † executionẽ, ſufficit qualis qualis probatio, *Felin. in d. c. veniens.* quia huiuſmodi oppoſitio tertij eſt priuilegiata; † in tantũ quod ſtante ſtatuto, vel conſuetudine,

quod

quod ſententia mãdetur executioni, omniexceptione remota, non habet locum cõtra tertium poſſeſſorem, *Felin. in d. c. veniens num. 6.*

Et quamuis vt ſupra nullitas non poſ-
285 ſit opponi ad impediendam † executionem triumconformium, hoc tamen nõ
286 habet † locum in tertio allegante nullitatem: quia *d. Clem. vt calumnijs*, nõ procedit contra tertiũ, *Felin. ibid. n. 17. in c. cum ſuper n. 11. extra de ſent. & re Iud.*

Similiter in omnibus caſibus, in quibus ſententia nocet tertio, ſi fuit lata cõ-
287 tra abſentem, et non defenſum, licet † noceat condemnato, numquam tamen no-
288 cebit ipſi tertio, quia † ad hoc, vt noceat requiritur, quod ſit lata contra præſentẽ, vel ſe defendentem *Matthæſil. deciſ. ſing. 26.*
289 Aduertendum eſt † tamen, quod ſi poſtquam tertius venit ad cauſam, feratur ſententia contra vnum ex litigantibus, ſit executio contra condemnatum; Ne-
290 que † tertius eam impedire poteſt, niſi quatenus inferatur ſibi præiudicium irreparabile, vel ſaltem male reparabile, *Felin. in d. c. cum ſuper num. 15.*

291 Videndũ eſt etiam vltra premiſſa † quæ exceptiones poſſint opponi in executione ſententiæ *Guidopap. deciſ. 574.* Omnes
292 autem exceptiones † impedientes executionem ſententiæ poſſunt etiam coram Executore mixto opponi *DD. in c. de cetero extra de re Iud.* † poteritque exceptio, quæ ſemel fuit oppoſita, iterum etiam in
294 executione opponi, dummodò † nõ fuerit de ea, in primo Iudicio plene cognitum, & diſcuſſum, vel non † fuerit reprobata per Iudicem expreſſe, aut tacite, pronunciando procedendum eſſe ad vlteriora, *Boër. deciſ. 43.*

296 An quando Iudex requiritur † pro executione ſententiæ latæ in alio Territorio, numquid coram eo poſſit opponi eius nullitas, & aliæ exceptiones impedientes executionem; eſt videndus *Guidopap. d. deciſ. 574.*

Quia etiam in executione multoties
297 offertur cautio, ſciendum † eſt, quod illa ſimpliciter importat nudam promiſſionem, *l. ſancimus C. de verb. ſignificat.* Idonea
298 verò † cautio importat pignora, vel fideiuſſores, *l. mandato Titij §. fin. ff. mand.* quibus † deficientibus ſufficit iuratoria, de
299 qua *in Auth. ſingula. C. de Epiſco. & Cleric. in c. per literas extra de donat. inter vir. &*
300 *vxor.* maximè † ſi ſit veriſimile cauere debentem, aliam preſtare non poſſe, *gloſ. in c. fin. verb. idonei de vſur. in 6.*

Dè Compenſationibus.

Cap. VII.

Quando ſit locus compenſationi:

Artic. I.

1 *Compenſatio quid ſit, remiſſiue.*
2 *Compenſatio non poteſt negari a iudice in caſu admiſſibili.*
3 *Iudex compenſationem admiſſibilem negans nulliter procedit.*
4 *Compenſatio an, & quando admittatur inter creditorẽ in quãtitate, & alterum in ſpecie.*
5 *Pretium, quando reducatur ad quantitatem in compenſatione.*
6 *Quantitas, quando opponatur quantitati.*
7 *Compenſatio quantitatis incertæ, an admittatur contra quantitatem certam.*
8 *Compenſatio, an admittatur ſuſcepto termino ad ſoluendum, vt euitetur executio.*
9 *Compenſatio, an admittatur probanti creditũ non liquidum durante termino dato.*
10 *Compenſatio, an admittatur liquidanti ſuum creditum pẽdente termino ad ſoluendum.*
11 *Compenſatio non datur, vbi non admittitur terminus ad ſoluendum.*
12 *Compenſatio aliquando admittitur, quando nõ promittitur particularis ſolutio.*
13 *Compenſatio admittitur ad fugiendum curſum vſurarum.*
14 *Vſuræ non debent currere ei, cuius pecuniæ retinentur.*
15 *Compenſatio an fiat ipſo iure, vel per oppoſitionem.*

1 QVid ſit compenſatio, alij tradiderũt, & in ſpecie † *Bartol. in l. 2. in fin. C. de compenſat.* ego autem, quia materia hæc quotidie vadit per forum, ſolum afferam, quando, & quibus caſibus ſit admittenda, vel reijcienda, & alia pauca.

Præmitto, quod iudex in caſu admiſſi-
2 bili, † non poteſt illam ſpernere, ſi de ea, vt dixi ſupra, opponatur *Tiud. de compenſ. artic. 6. n. 5. Afflict. deciſ. 121. num. 2.* & ſi illam non admitteret, † inique ageret, vt
3 annuit *Rota in Auenionen. nullitatis ſubhaſtationis. 17. Maij. 1596. coram Blanchetto, & in eadem 11. Nouembr. eiuſdem anni coram R. P. D. Orano in folio.*

4 Admittitur autẽ, primo ſi † aliquis ſit creditor alterius in quantitate, alter vero inſpecie, ſi ſpecies ſit comſumpta, et tradi non poſſit, quia hoc caſu tenetur ad pre-

5 cium, quod † reducitur ad quantitatem, vt inquit Vinc. *Franc. decis. 53. num. 2. vbi allegat Glos. in l. fin. verbo actionibus vers. quid est ergo C. de compens. & testatur Bald. in l. diuortio §. ob donationes. num. 3. ad*
6 *finem, et vers. solutio ff. solut. matrim.* † quia tunc quantitas, opponitur quantitati *l quacumq. ff. de compensat. l. si constat & glos. in l. fin. verbo, actionibus C. eodem titulo.*

Admittitur contra quantitatem cer-
7 tam, † etiam quantitas incerta, quando licet sit incerta, substantia debita est liquida, vt colligitur ex dictis decisionibus coram Blanchetto, & Orano.

8 Admittitur etiã in casu, quo † debitor, qui habet Instrumentum iuratum contra se, si pulsatur executiue, & ad euitandam executionem compareat, & suscipiat terminum iudicialẽ ad soluendum, & si est creditor vice versa alicuius summæ, non
9 liquidæ, petat tempus ad probandum, † et durante termino probet suum creditum, & eo probato alleget compensationem secundum *Iaf. in §. bonæ fidei. numero 75. Instit. de act.* Sed contrariam opinionem defendit *Tind. de compensat. artic. 7. n. 37.* qui declarat posse tantum hoc facere, quando Instrumentum præsentatum non esset liquidum. Ego tamen existimo, prout etiam vidi practicare, quod si durante termino ad soluendum, debitor liquidat
10 suum creditum, † dicta compensatio debet admitti secundum *Bart. in l. aufertur. §. qui compensationem num. 1. ff. de iure fisci.* eandem opinionem defendit *Alex. cons. 61. num. 1. lib. 3. & cons. 95. num. 1. lib. 4. Anchar. Io. de Imo. & Abb. in c. bonæ fidei de pos. & relati à Tind. d. artic. 8. num. 41. quam Bartol. communem dicit. Mascard. conclus. 334. num 4.* & ideo, si agitur de aliquo credito, quod de sui natura non admittitur terminus ad soluendum; in illo
11 neq. † datur compensatio *Bartol. §. qui compensationem. & Mascard. d. conclus. 334. in fine.*

Admittitur etiam quarto, aliquando
12 in casu, quo non permittatur † particularis solutio. Casus iste ponitur *à Bartol. in l. etiam C. de compensat. Neguſ. de pignorib. 3. mem. 2. part. 3. mem. 5. par. princ. num. 24. fol. 104. & à Rot. decis. 53. num. 5. par. prima diuers.*

13 Admittitur etiam quinto † ad fugiendum cursum vsurarum, siue debeantur officio Iudicis, siue debeantur iure actionis, *Iaf. in §. in bonæ fidei num. 82. instit. de act. Surd. decis. 117. num. 2. & decis. 191. num. 3.* & ratio est, quia non debent cur-
14 rere † vsuræ ei, cuius pecuniæ retinentur à suo creditore *Din. d. §. & Socc. cons. 130. num. 20. lib. 4. & dicit Surd. d. decis. 117. num. 2.*

15 An autem fiat ipso Iure † vel requiratur oppositio, est varia opinio, quia fieri ipso Iure, colligitur ex *l. si constat. vbi glos. Bald, Bartol. Salicet. & alij C. de compens. & glos. in l. eius C. de solut. & in l. cum alter. ff. de compens.* Sed esse necessariam, *oppositionem dicit Angel. cons. 59. col. prima & d. glos. in l. si constat. C. de compens. & Beninten. decis. 37. nu. 23.* Et ratio est, vt dicunt, quia ante oppositionem compensatio non extinguit debitum; facultas enim compensandi non est in ipso actu, sed in potentia, & quod sit necessaria, dicit etiam *Text. in l. fin. C. de compens. d. §. in bonæ fidei vbi glos. Instit. de act. Tiraquell. in l. si vnquam vers. reuertatur C. de reuocand. donat. & Surd. d. decis. 117. & Rota Rom. quam sequimur decis. 627. parte prima diuers. & in antiq. decis. 25. de appell.*

Quotuplex sit compensatio

Artic. II.

16 *Compensatio triplex est.*

17 *Compensatio legalis qualiter fiat, & quibus casibus.*

18 *Compensatio inter duos delinquentes, an admittatur, & qualiter.*

19 *Compensatio, an admittatur ad impediendum cursum pœnæ, & moram impediendam.*

20 *Compensatio alimentorum admittitur contra petentem pretium operarum.*
Item expensæ opponuntur compensandæ contra petentem fructus. ibid.
Idem dic si agitur de seruo faciendo, & exhibitione habenda.

21 *Compensatio expensarum in materia dotis, an admittatur.*

22 *Compensatio expensarum an, & quando admittatur, in re aliena factarum.*

23 *Compensatio voluntaria, quænam dicatur, & qualiter fiat.*

24 *Compensatio necessaria, quænam dicatur, qualiter fiat, & quomodo.*

25 *Compẽsationis declaratio, an operetur de præterito, & retrotrahatur.*

26 *Compensatio non fit ipso iure, quando emptor est debitor ex æquitate legis.*

27 *Compensatio, an fiat ipso iure, quando per creditorem stat quominus debitum extinguatur.*

28 *Compensatio non fit quando per creditorem non stat, quin debitor exigat.*

Sed

Digitized by Google

16 SEd aduertendum † eſt, quod triplicem eſſe nouimus; Alia enim dicitur legalis, quæ fit etiam parte non opponente in caſibus in Iure expreſſis, † quos
17 enumerat *Bald. in l. conſtat C. de compenſat.* Quo caſu non eſt neceſſe, quod creditum ſit liquidum, quia lex ſemper eſt certa de veritate pro exemplo adducuntur: vſuræ, *vt in d. l. conſta, vbi ſcribentes*. Pro alio e-
18 xemplo quando † duo deliquerunt circa vnum contractum, vel quaſi contractũ dolosè, vel culpabiliter, vel negligenter,
19 *vbi Bald.* vbi ſupra *nu.* 7. Idem ad † impediendum incurſum pœnæ, & ad impediendam moram, vt *Bald. ibidem*. Præterea ſi aliquis prætendit precium operarum, † opponitur de alimentis præſtitis,
20 vt ſi quis petit fructus, de expenſis excipitur. Idem de ſeruo faciendo, exhibitione habenda, pariter expenſæ factæ compenſantur, vt *Bald. num.* 8. † Et in dote pariter, expenſæ factæ habent eandem conſiderationem, quod militat etiamſi
21 in re aliena expenſæ vtiliter factæ bona
22 fide fuerint, † quod tales expenſæ ſint habendæ in conſideratione, & compenſandæ cum fructibus perceptis, vſque ad illarum concurrentem quantitatem, *dicit idem Bald. num.* 9.

Alia etiam dicitur voluntaria, quæ fit
23 communi partium conſenſu, † quia, ſicut de voluntate creditoris ſolui, & tradi poteſt vna res pro alia, ita fieri poteſt compenſatio, *Bald. in d. l. conſtat num.* 12. *C. de compenſat.*

24 Alia dicitur neceſſaria, † quæ fit inuito actore, & hæc habet regulariter tria requiſita, Primum, quod creditum ſit liquidum, Secundum, ut opponatur in iudicio. Tertium, vt approbetur à Iudice, *l. quod in die ff. de compenſ. Bald. in d. l. conſtat*.

Firmato quod ſit neceſſaria oppoſitio,
25 † eſt aduertendum, quod declaratio cõpenſandi non operatur de præterito, neque retrotrahitur, ſed effectum ſortitur dumtaxat à die oppoſitionis, *Benintend. d. deciſ. 37. nu. 23. Surd. d. deciſ. 117. & deciſ. 191*. Qui etiam declarant, quod ſi emptor debet vſuras, ex æquitate legis *curabit*,
26 † compenſatio non fit ipſo Iure ad impediendum illarum curſum, ſed requiritur declaratio facta in Iudicio, ſeu oppoſitio, alias enim currunt, nec vt ſupra retrotrahitur oppoſitio, ſed effectum parit à die oppoſitionis.

Si debitor eſſet impeditus exigere, & per venditorem ſtetiſſet, quominus e-
27 xigeret, † tunc etiam compenſatio fit ipſo Iure ad impediendum illarum curſum: ſecus ſi per creditorem non ſtetiſſet,
28 quin Debitor exigeret, †† tunc vſuræ debentur, & compenſatio non admittitur, *Surd. d. deciſ. 117. num. 8. ex diſpoſitione l. 1. & 2. C. de vſur.*

An & quando admittatur in vltimis voluntatibus.

Artic. III.

29 *Compenſatio in vltimis voluntatibus an admittatur, & qualiter.*
30 *Compenſatio an præſumatur inducta ex donatione facta à debitore creditori.*
31 *Et quid ſi apparet de animo donandi.*
32 *Et quid ſi donatio ſit quantitatis, & debitum in ſpecie, vel è contra.*
33 *Et quid ſi donator in præſatione demonſtrauit nolle donare.*
34 *Et quid quando ex coniecturis conſtat velle donare, & non compenſare.*
35 *Pater donando filijs inter viuos, an dicatur velle compenſare.*
36 *Et quid ſi pater ſe declarauit velle compenſare.*
37 *Compenſatio ſit etiam in vltimis voluntatibus, & qualiter.*
38 *Compenſatio an inducatur ex legato, donec dos petatur, facto.*
39 *Legatum, vel fideicomiſſum regulariter non dicitur factum animo compenſandi.*
40 *Compenſatio in legatis, & fideicomiſsis non præſumitur, ſed debet exprimi.*
41 *Limita ſi debitum eſt in quantitate, & ſpecies ſit legata.*
42 *Compenſatio an inducatur ex legato facto pro vno tempore, & debitum alio exigatur.*
43 *Compenſatio an intret, ſi debitum neceſſariũ poſt obitum alicuius maturaretur.*
44 *Compenſatio an inducatur ex legato facto pro conſeruanda familia &c.*
45 *Compenſatio an inducatur ex legato facto merito, rei apud eum non perpetuo permanſuræ.*
46 *Compenſatio an inducatur ex legato etiam vniuerſali facto vxori à marito.*
47 *Amplia, & ſi dicatur, donec vxor dotem ſuam petierit.*
48 *Legatum factum vxori donec dotem ſuam petierit, quo animo cenſeatur factum.*
49 *Compenſatio non inducitur ex legato facto à debitore voluntario creditori.*
50 *Debitum voluntarium quodnam dicatur.*
51 *Hæres an dicatur debitor voluntarius, vel neceſſarius.*
52 *Debitum neceſſarium quodnam dicatur.*
53 *Lucrum dotale ex ſtatuto an dicatur debitum*

necessarium, vel voluntarium.

54 *Compensatio lucri dotalis an inducatur ex donatione, vel legato.*

55 *Legatum Patris an compensetur in dotem filiæ.*

56 *Limita, si pater adderet causam legati facti.*

57 *Dotatio quando censeatur facta à Patre, vel Matre administratoribus filiæ animo compensandi.*

58 *Et quid si dotando dicant de bonis propriis, vel de bonis suis.*

59 *Et quomodo deducendum sit legatum hoc casu.*

60 *Pater dotans filiam simpliciter an præsumatur dotare de proprio.*

61 *Pater quando teneatur dare æstimationem rei ipsius filiæ tradita eidem filiæ pro dote.*

62 *Limita tamen, si bona patris non sunt æquivalentia datis filiæ.*

63 *Limita etiam si pater aliquid de proprio adderet dotationi.*

64 *Filia habens legatum à Patre, & deinde aliud maius ab hærede, an vtrumque consequatur.*

65 *Compensatio an admittatur inter debitorem debitoris, & creditorem creditoris.*

66 *Compensare potest, qui potest petere.*

67 *Compensatio non potest fieri nisi debito maturato.*

68 *Creditum liquidum non differt, quoad compensationem à casu permisso inter actiones personales, vel reales.*

69 ADmittitur sexto compensatio † in vltimis voluntatibus, licet non reguletur secundum leges contractus, vt inquit *Surd. decis. 244. num. 7.*

In contractibus enim debitor si donat
30 creditori, regulariter non cẽsetur † animo compensandi. *l. etiam §. si debita, & l. si vero. ff. de bon. lib. Menoch. præsumpt. 142. §. 2. lib. 3. & Mascard. conclus. 333. num. 2.* sed contrarium defendit *Cravet. cons. 86. num. 1.*

31 Quod ampliatur pluribus modis † & Primo, quando apparet de animo donãdi, *Cravet. d. cons. 86. num. 1. & 2. Menoch. præsumpt. 142. num. 6. lib. 3.* Secundo, si
32 fiat † donatio quantitatis, & debitum sit in specie, vel debitum sit in quantitate, & donetur species, *Alex. cons. 137. nu. 8. lib. 5. Menoch. vbi sup. num. 4.* & ante eos dixerunt *Bart. & alij* scribentes *in l. si cũ dotem. §. si pater. ff. solut. matrim.* & non esse recedendum ab ista opinione dixit *Cor. cõs. 257. num. 20 lib. 1. & Purpur. cons. 400. num. 6.*

In tertio, quando donator in præfa-
33 tione † demonstrauit, quod noluerit cõpensare *Menoch. ibid. in fine.* Et quarto

34 fallit † quando ex coniecturis constat velle donare, & non compensare *Crav. cons. 145. num. 3. Surd. decis. 161. num. 2. Menoch. præsumpt. 333. num. 13.*

35 Pater quoque donando inter viuos filio non dicitur velle compensare cum legitima, *l. si non mortis ff. de inoffic. testam. Bart. & alij in l. quantum ad l. falcid. & post alios Sebast. Med. de compens. 1. part. quæst. 27. num. 1. & Menoch. vbi supra num. 4.*

36 Quod tamen fallit in casu, quo Pater in præfatione declarauit se velle compensare, vel ex coniecturis id apparet, ex DD. supra relatis.

37 In vltima voluntate quoque fit † compensatio: puta, si quis legat vsumfructum vniuersalem, videtur velle compensare cum legitima, cum donatione propter nuptias, cum alimentis, cum vestibus lugubribus, & alijs casibus spectantibus ex dispositione legali, statuto, vel consuetudine, secundum opinionem *Caualc. de vsufr. num. 52.* quod fallit in dote se cundum Peregrin. *de fideic. artic. 23. num. 41.*

38 & † fallit etiam si dixerit testator, donec dotem petierit, *Mantic. de coniect. vlt. volunt. lib. 10. tit. 2. num. 13.*

Sed regulariter legatum, seu fideicom-
39 missum, † non dicitur factum animo cõpensandi, ne illud inutile videatur, siue sit vniuersale, siue particulare. Quod dicitur adeo verum, vt nisi exprimatur
40 animus compensandi, † non præsumatur *l. vnica. §. primum itaque C. de rei vxor. act. l. Creditorem ff. de legat. 2. l. si compensandi. C. de hæredib. instit. Mantic. de coniect. vlt. vol. lib. 10. tit. 2. n. 1.*

Regula tamen limitatur ex coniectu-
41 ris. & Primo, quando, puta, debitum est in quantitate, & legatur species, & è contra. *Surd. cons. 112. num. 55. & DD. superius allegati in contract. inter viuos, limit. 2*

42 Fallit secundo, quando † debitum debet exigi vno tempore, & legatum alio tẽpore, tunc enim nullo modo induci cõpensationẽ dicit *Mantic. d. lib. 10. tit. 2. n. 9.* Et hac ratione videtur recedi à regula de debito necessario, puta quando post obitum alicuius, debitum necessarium
43 maturaretur, † tunc enim nõ intrare dicit *Gabr. cons. 16. num. 31. & 32. lib. 2.* quem sequitur *Menoch. præsumpt. 109. num. 54. lib. 4.*

Limita vlterius, si legatum sit factum
44 † pro conseruanda familia, seu agnatione, *Mantic. d. lib. 10. tit. 2. n. 10.*

45 Item quando vxor † legaret marito, quod apud eum non esset perpetuo permansurum, *Mantic. d. lib. 10. tit. 2. nu. 15. & Sim. de Pret. de interpret. vltim. voluntat. lib. 4.*

lib.4. dubit.6.num.29.fol.385. Et quando maritus legat vſufructum vxori, ſiue titulo vniuerſali, ſiue titulo particulari,
46 † non videtur animo compenſandi, & vxor poteſt petere ſuam dotem, & habere vſufructum, *l.1. §. primum itaque C. de rei vxor. act. Dec. conſ. 536. n.13. & de communi Ceph. conſ.184. lib.2. & Surd. conſ. 112. num. 44. Peregrin. de Fideicomm. ar-*
47 *tic. 33. num.4.* Quod † amplia etiã ſi teſtator dixerit, donec, & quouſque dotem
48 petierit, quia tunc adiectio cenſetur † apposita animo differendi dotis exactionẽ, *d.l. vnica §. primum itaq. C. de rei vxor. act. Et poſt Mantic. d.tit. 2.num. 13. dicit Surd. vbi ſup. tit.9. quæſt. 16.num. 16. verſ. contrarium.* Sed contra iſtã ſublimitationem monet *Bartol. in l. amplius non peti num.7. ff. rem rat.hab. Picus in l Titia Seio. §. Titia cum mulier. n.112. ff. de leg.2. Mantic. d.n.13. & Surd.d.tit.9. d.quæſt.16.n.15. & ſeqq.*

Item in caſu, quo debitor voluntarius
49 † legat creditori ſuo, vtcumque debetur, quia in dubio non præſumitur animo cõpenſandi, *d.l. creditorem ff. de leg.2. Iacob. de Alex. in l. ſi cum dotem. §. ſi Pater ff. ſolut. matrim. Mantic. d.tit.2. num.2. Gratian. c.134. num.19.* Et ne quæramus quale dicatur debitum volũtarium, eſt ſciendũ
50 † eſſe illud, quod non obligatus ab initio, ſponte ſua promittit, & ſponte contrahit, non autem coacte, iuxta diſpoſitionem *l. fin. C. de verb. oblig.* ſic declarat *Bald. conſ.58. num.4. lib. 2. Caſtr. cõſ. 35. lib.2. Afflict. deciſ.44. num.9. Et Surdus*
51 *conſ.112. n.64. & 65.* dicit, † quod tale dicitur etiam in hærede. Neceſſarium
52 vero dicitur illud, † quod ex neceſsitate legis inducitur, abſque facto hominis, quale eſt illud, quod habet Pater dotandi filiam, quod habet maritus, qui ex neceſſitate ſtatuti tenetur dare quartã vxori, & è conuerſo: ſic exponit *Bald. d. conſ. 58. n.4. lib.2. & in l. ſi cum dotem d. §. ſi Pater. n.2. ff. ſolut. matrim.*

Sed eſt notandum, quod quamuis prædicti dicant, quod lucrum dotale proueniens ex neceſſitate ſtatuti, videatur neceſſarium, vt in ſimili de ſtatuto Vrbis, Nihilominus, quia huic ſtatuto poteſt renunciari, Rota aliquando cenſuit non
53 eſſe † neceſſarium, ſed voluntarium, & quod propria donatio, ſeu legatum factum à viro vxori de vſufructu, & alio ſi-
54 mili † non ceuſeatur animo compenſandi, vt *in Romana fructuum 1. Iulij 1557. coram S. M. Clemente VIII. in fol.* vbi quod Mulier debet habere vtrumq. Quod non euenit ita in patre legãte filiæ, quia
55 cum teneatur dotare, † legatum compenſatur in dotem *d.l. ſi cum dotem. §. ſi Pater. ff. ſolut. matrim. l. huiuſmodi. §. cum Pater. ff. de leg. primo. l. Titia cum teſtamento §. qui in vita. ff. de leg. 2. Mantic. d. tit. 2. num. 5.*

56 Quod tamen † limitatur, ſi Pater diceret titulo legati, vel cauſa amoris, & dilectionis, ſi dicit vltra dotem, & ſi aliàs legatum eſſet inutile, *Meroch. præſumpt. 110. lib. 4. Surd. conſ.112. Phanuc. de luero dotis. gloſ.1.* qui omnes afferunt coniecturas, quando animo compenſandi.

In caſu quo Pater, vel Mater, quæ fuit adminiſtratrix filiæ, dotat eam ſimpliciter, quando † cenſeatur animo compen-
57 ſandi, videndus eſt *Raph. Cuman. in d.l. ſi cũ dotem, & Dec. et Aretin. in auth. præterea. C. vnde vir & vxor. Phanuc. de lucr. dot. Socin. Iun. conſ.29. lib.3. Surd. conſ.192, & 534. Maſtrill. deciſ.186. Maſcard. concluſ. 1150. & Mantic. de tacit. lib.12. tit.19.*

Quando dicit de bonis propriis, vel de
58 bonis ſuis, talia verba † excludunt compenſationem, quia bona intelliguntur de ducto ære alieno, & ſic prius debet deduci legatum, vel promiſſum de ſuis bonis,
59 † & de reſiduo debet ſolui æs alienum *Bald. in d.l. ſi cum dotem §. ſi Pater in fin. ff. ſolut. matrim.* quem ſequitur *Caſtrenſ. & Alex. Phanuc. de dot. gloſ.8. num. 60. Surd. conſ.112. num.825.* vbi reprobat *Fulgoſ. et alios* eius ſequaces, qui tenent contrarium *conſ.51. n.2.*

In caſu quo Pater dotat filiam ſimpliciter, quod præſumatur dotare de proprio ipſius Patris, quamuis filia haberet amplum patrimonium, & quod Pater re-
60 maneat debitor, † dicit *Textus in l. fin. verſ. vtramque C. de dot. promiſſ. Afflict. deciſ.159. Surd. conſ.152. n.29.* quod dicitur adeo verum, vt ſi pater dotando, vt ſupra det filiæ rem propriam ipſius filiæ, quod
61 † teneatur iterum eidem dare eſtimationem talis rei: hoc dicit *Surd. conſ.192. nu. 32. & 33. ex doctrina Bartoli in l. vt iuſiurand. §. ſi liberi, in fin. ff. de oper. libertor.*
62 Quod tamen fallit, † quando bona data filiæ, non ſint æquiualentia ad bona patris, *Bald. Nouell. de dote quæſt. 6. in princ. Ruin. conſ.12. n.6. lib.3.*

63 Item quando patet † adderet dotationi aliquid de proprio, quia tunc ceſſat præſumptio *l. fin. circa med. C. de dot. promiſſ.*

Si pater legat filiæ pro dote aliquam ſummam, puta ſcuta 1200. & inſtituit aliquem hæredem, & deinde hæres legat eidem maiorem ſummam, puta 1500
64 † quod talis filia ex dictis legatis debeat

ha-

habere primum,& secundum legatum,dixit *Rota in vna Interamnen. 26. Iunii. 1596. coram Gypsio in fol.* & ratio in qua fundatur decisio est, quia in primo legato hæres adeundo hæreditatem, dicitur voluntariè contraxisse, & pro non compensatione esse præsumendum. sed videnda est *decisio Bononien. legati de Marescottis 3. Nouembris 1629. coram Durano.*

Si venit casus quo Creditor Creditoris, agit contra Debitorem Debitoris, si talis Debitor vult compensare, † potest de
65 ea opponere, si est in casu, quod alias illa debeat admitti, *Seb. Medices de compens. par.2. cap. 13. in princ. Surd. cons. 4. num. 9.* Et est regula, quod qui potest pe-
66 tere, † potest compensare, *l. amplius. ff. rem rat.hab. Bartol. in l. 4. num.2. C. de compens. Sebast. Med. d. par.2.quæst. 3. nu-*
67 *mer. 25.* Sed debitum debet esse † maturatum, vt fiat compensatio,*Mascard. conclus. 333. num.10. Surd. decis. 119. nu. 10.*
68 & non datur differentia, † quando est liquidum, vel casus est permissus, inter actiones personales, vel reales, *l. fin. C.de compensat.*

Quo tempore Vt opponenda, & comedenda compensatio.

Artic. IV.

69 *Compensatio admissibilis potest opponi etiam post sententiam.*
70 *Compensatio non admittitur quando requirit altiorem indaginem.*
71 *Compensatio potest opponi in executione, & illam retardat.*
72 *Compensatio potest opponi in quacumq.parte iudicij.*
73 *Iudex ad liquidandum debet dare tempus competens.*
74 *Compensatio non admittitur non facta liquidatione in termino dato.*
75 *Compensatio de liquido ad non liquidum negatur.*
76 *Terminus ad liquidandum creditum, cuius temporis esse possit.*
77 *Declara tamen si debitor habeat tale tempus ad soluendum.*
78 *Liquidatio in curia fit termino vnius Mensis.*
79 *Terminus ad liquidandum solet dependere ab arbitrio iudicis.*
80 *Terminus ad liquidandum non potest excedere duos Menses.*
81 *Terminus ad liquidandum in Curia A.C.datur 30. dierum.*
82 *Compensatio non admittitur si liquidatio habet aliquam exceptionem.*
83 *Debitor non potest differre ratione liquidationis nisi habeat promptam probationem.*
84 *Liquidum an dicatur, & quando, quod fuit per aliam sententiam liquidatum.*
85 *Liquidatio per sententiam qualiter facta debeat esse.*
86 *Compensatio liquidi, vel probati per instrumentum,admittitur ante sententiam.*
87 *Et quid de eo, quod probatur per omne genus probationum.*

69 ET quando est admissibilis, † potest opponi, etiam post sententiam, *glos.in c.suborta. verb. reprobare de sent. & re iud.* dummodo sit eiusdem naturæ,qua creditum: si enim requireret altiorem in-
70 daginem, † non admitteretur, *Rota in Romana exequutionis laudi 2.Maij 1614.§.non obstant alia, circa finem coram bo. m. Vbaldo decis.540. par.2. recent. vbi allegat Roman. cons.76. num.2.vers.quo ad tertium.* Et po-
71 test opponi, etiam in executione, † & executio retardatur, *Bart.in l.amplius non peti. ff.rem rat.hab.Rot decis.257. par.3. diuers.exglos.in d.cap.suborta.Osasebus dec.92*
72 *Seraph.decis.814.num.3.* Et potest † opponi in principio Iudicij, in medio, in fine post sententiam, in causa appellationis, & vt dixi in ipsa exequutione, *Tind. de compensat. artic.8. per totum.*

Et obseruandum est pro praxi, quod si creditor producit contra debitorem Instrumentum clarum, vel claram probationem sui crediti, si debitor obijcit compensationem crediti non liquidi, vel
73 requirentis altiorem indaginem,† Iudex debet dare tempus competens ad liquidandum, *Azor. in Romana Compensationis 25. Maij 1626. coram bo.m.Remboldo.inter volantes.* Et si durante tempore non liqui-
74 dat, † non admittitur compensatio,quia
75 illa non datur de liquido † ad non liquidum *DD.in §. bonæ fidei instit. de actionib. & in l. fin. C.de compensat. Caputaquen. decis. 50. par.1. & Rot. decis. 257. par. 3. diuers.*

76 Tempus ad liquidandum, † erit duorum mensium, iuxta opinionem *Iasonis in d.§. in bonæ fidei num.72. & 74. Tind. de*
77 *compensat. artic.8. num.41.cum seq.* † quod intelligendum est, si debitor haberet tale tempus ad soluendum, vel à statuto, vel
78 à Iure. Et in Curia † habemus praxim de vno mense,vt diximus supra ex *Iasone in d §. in bonæ fidei*, & varietas termini de-
79 pendet † ab arbitrio Iudicis;In quocumque tamen Iudice, tempus non potest
80 † excedere duos menses *Mascard.post mul-*

tos

tor concluſ. 334. *num.* 5. In Curia Capitolina decem dierum. In Curia vero A. C.
81 triginta † dierum, ex vi reformationis Pauli V. & ex Bulla 100. Pij V. adeo vt, ſi durante termino, debitor liquidat, tũc admittitur compenſatio. Secus autem
82 ſi liquidat, †& liquidatio habet aliquam exceptionem, quæ illam turbidam reddat, *Rota deciſ. 627. par. 1. & deciſ. 257. p. 3 diuerſ.* Aduertendum eſt tamen, quod talis Debitor, vt impediat, & differat,
83 † debet habere promptam, & facilem probationem, ad quod videndus eſt, *Tind. de compenſ. d. artic. 8.*

Notandum eſt etiam, quod quando quis opponit compenſationem contra
84 ſententiam, & rem Iudicatam, † liquidũ dicitur, quod eſt liquidatum per aliam ſententiam, ſecundum *Maſcard. d. concluſ. 334. num. 4.* Sed contra tenet *Bart. in l. aufertur. §. qui compenſationem. ff. de Iur. fiſci*, & dixit idem *Maſcard. ibid.* vbi, quod
85 poſſit liquidari intra duos menſes, † ſed Rota dixit, quod requirantur tres conformes, vt apud *Statilium de Salu. dec. 167. nu. 8.*

Si opponetur ante ſententiam, liquidũ dicitur, vel quod eſt probatum per Inſtrumentum habens executionem paratam, vt *Tind. d. artic. 8.* vel quod eſt probatum in dicto termino per omne genus probationum, ſecundum *Bartol. in d. l. aufertur.*; quem eſſe communiter receptũ
86 dicit *Maſcard. d. concluſ. 334.* † Sed ad propoſitum circa præmiſſa videndus eſt Tindarus allegato tractatu.

De Viribus exceptionis Compenſationis.

Artic. V.

87 *Mandatum non admiſſa compenſatione oppoſita eſt nullum.*
87 *Datio in ſolutum eſt nulla non admiſſa compenſatione oppoſita.*
87 *Subhaſtatio non admiſſa compenſatione oppoſita eſt nulla.*
88 *Deliberatio facta non admiſſa compenſatione oppoſita, eſt nulla, & reuocanda.*
89 *Compenſare eſt idem, ac ſoluere.*
90 *Agens contra habentem compenſationem nulliter agit.*
91 *Compenſatio extinguit actionem.*
92 *Compenſationem allegans dicit ſe non eſſe debitorem.*
93 *Compenſatio impedit litis ingreſſum.*
94 *Compenſatio an videatur excluſa à ſtatuto tollente omnes exceptiones.*

CErtum eſt, quod compenſationis, exceptio, eſt tantæ efficaciæ, vt ſi relaxaretur mandatum, non admiſſa op-
87 poſita compenſatione, illud ſit nullũ ex opinione Rotæ in *Aſſiſien. nullitatis ſubhaſtation. 17. Maij. & 15. Nouemb. 1596. coram b.m. Blanchetto, apud Poſt. de ſubhaſtation. d. 7.* & erit etiam nulla ſecundum dictas deciſiones, datio inſolutum, ſubhaſtatio, & deliberatio. Si autem deliberatio non erit conſumpta, erit reuocan-
88 da, vel per pignoris reſtitutionem, vel in vtroque caſu per manutentionem, *Menoch. retinendæ remedio primo num. 28.* & ratio eſt quia compenſare, eſt ſoluere, *Bar-*
89 *tol. in l. aufertur. d. §. qui compenſationem ff. de Iure fiſci. Surd. deciſ. 191. & 117.* Atque compenſationem, & quietationem ad effectum liberandi pari paſſu ambulare dixit *Rota deciſ. 389. par. 1. diuerſ.* Quique agit contra eum, qui poteſt cõ-
90 penſare † nulliter, & ſine actione agere, dicit, *textus in l. verum. ff. de compenſat.* Quicquid dicat *Vinc. Franchus deciſ. 53. num. 9.*

91 Ratio eſt quia compenſatio † extinguit actionẽ, & obligationem, ſi credendum eſt. *Afflicto deciſ. 121. & Surdo conſ. 82*
92 & qui allegat compenſationem, dicit ſe non eſſe debitorem, ſecundum, *Tindarum de compenſat. artic. 8. num. 44. qui etiam par. 2. quæſt. 31. cum Blanco de compromiſſis quæſt. 4. fol. 401. num. 8.* dicit im-
93 pedire † litis ingreſſum; & quod nun-
94 quam videatur excluſa à ſtatuto, † tollente omnes exceptiones, dicit *Surd. deciſ. 191. n. 11.*

Quibus casibus eius oppoſitio impediat executionem.

Artic. VI.

95 *Compenſatio pluries non impedit executionem, & quando.*
96 *Obligatio Cameralis non admittit ea, quæ requirunt altiorem indaginem.*
97 *Limita tamen ſæpe de æquitate, & quando ſpecialiter id procedat.*
98 *Compenſatio an admittatur contra obligationem cameralem credito poſteriorem.*
99 *Compenſatio, ſi agitur de re liquida, ſemper eſt ex æquitate admitten da.*
100 *Compenſatio non admittitur, ſi obligatio*

cameralis succeſſit credito non liquido.

101 *Compenſatio, quandonam detur per viam rẽtentionis crediti.*

102 *Compenſatio, quando negetur habẽti creditum in ſocietate contra ſocium.*

103 *Compenſatio repelletur quando opponitur creditum alterius.*

104 *Compenſare nemo tenetur vni, quod debet alteri.*

105 *Compenſatio de ſpecie ad quantitatem etiam negatur.*

106 *Compenſatio, an admittatur, quando creditum petitum eſt iuratum, & aliud non*

107 *Compenſatio, an admittenda etiam poſt termini ſuſceptionem.*

108 *Compenſatio videtur omnino admittenda nõ obſtante termino.*

109 *Iuramentum non comprehendit exceptionem ſolutionis, vel compenſationis.*

110 *Iudex ſemper fauere debet Reo, & pauperi debitori.*

111 *Iudicis officium deſiiſſe non debet deficiente actione.*

112 *Renunciari non poſſunt, quæ facit iudex ex officio ſuo.*

113 *Attentata reuocantur à Iudice, licet illis fuerit à partibus renunciatum.*

114 *Attentatis partes renunciare nequeunt.*

115 *Compenſatio denegatur etiam in depoſito.*

116 *Amplia & ſi depoſitum eſſet ex alia cauſa conceſſum.*

117 *Limita tamen in depoſito confeſſionato.*

118 *Compenſatio inter ſocios de debito proprio, cum debito ſocietatis, an admittatur.*

119 *Debitum particulare compenſari non poteſt cum debito vniuerſali.*

120 *Compenſatio an admittatur in cenſu.*

121 *Compenſatio in cambijs an admittatur.*

122 *Compenſatio in delictis, quo ad fiſcum non admittitur.*

123 *Declara admitti in delictis inter priuatos.*

124 *Compenſatio non poteſt peti niſi debitum ſit maturatum.*

125 *Debita vnius negotiationis, an poſſint compenſari cum credito alterius negotiationis.*

126 *Compenſare nequit perſona ad vnum negotiũ deſtinata cum alio.*

127 *Compenſatio non admittitur inter cauſam ſpolij, & cauſam attentatorum.*

128 *Expenſæ, & debita vnius iudicij non compenſantur cum illis attentatorum.*

PRæmiſſa non ſemper ita regulantur, 95 quia ſunt plures caſus, in quibus †cõ penſatio non impedit de facili exequutionem, vt in obligatione Camerali, quia 96 iſta obligatio non admittit ea, † quæ requirunt altiorem indaginem, vt inquit *Galles queſt. 18. nu. 6.* quod procedit re- 97 gulariter, ſed ab iſta † regula receditur facile ex æquitate, vt *dicit idem numer. 7. & 8.* quem ſequitur *Zacch. eademquæſt. num. 12. & 13. & ſeqq.* præcipuè quando opponẽs de compenſatione, habet creditum æque priuilegiatum, pro quo cõpetit via executiua, & pro exemplo legatum admittitur contra talem obligationem, idem *Zacch. a num. 15. vſque ad* 98 *num. 18.* Quod fallit, ſi † obligatio Cameralis eſſet contracta poſt debitum, quod petitur compenſari, *vt num. 18.* quod puto verum ſi creditum non ſit vndequaq. liquidum, vel aliqua exceptione elideretur, aut turbidaretur; Alias ſi eſt liquidum, æquitatis ratione ex prædictis, 66 † ſemper videtur admittenda, prout Rota, & ſuprema Tribunalia, quæ æquitatẽ ſequuntur conſueuerunt admittere, vt apud *Seraph. deciſ. 455. & deciſ. 257. p. 3. diuerſ.* & ratiocinatur in *deciſ. 532. num. 2. part. 3. recent.* vbi etiam contra terminum ſuſceptum. Et veritas eſt, quod in dicta deciſ. Fuit reiecta, quia creditum non erat liquidum, ſecus enim prout alias fecit admiſiſſet; lector autem pro ſui Inſtructione videat *Ludouiſ. deciſ. 342. vbi adden, num. 7.* Hoc tamen certum eſt, quod ſi obligatio Cameralis ſucceſſit credito 100 non liquido, vere non admittitur † compenſatio, ſecundum *d. deciſ. 532. n. 1. par. 3 recent.* Et nihilominus ſtãte dicta æquitate, ſi non datur per viam extinctionis debiti, vt *dicit. Cenc. in nou. impreſ. deciſ. 510* 101 *num. 3.* † debere dari per viam retentionis crediti, dicit egregie *Puteus, deciſ. 284 nouæ impreſſ. lib. 2. fol. 304. & Rota in Romana compenſation. 16. Maij 1631. coram R. P. D. Ghiſlerio, in fol.* quod & antea videntur ſenſiſſe *Surd. conſ. 248. nu. 15. Capicc. deciſ. 129. & Rot. deciſ. 120. part. 2. diuerſ.* relati per *Poſt. de man. deciſ. 487. num. 2. & 3.*

102 Repellitur etiam compenſatio, † quando vnus ex ſociis habet creditum, et eius debitor vellet compenſare cum credito, quod ipſe habet cum ſocietate, *Rota Genuen. deciſ. 26. num. 3. Salicet in l. eius n. 3. C. de compenſ. & dixit Rota Romana coram Caualerio in vna Romana pecun. 16. Ianuarij 1609. poſt Zacch. de oblig. deciſione 35.*

103 Item repellitur, † quando debitor opponit creditum non ſuum, ſed alterius, creditor enim non tenetur compenſare 104 id, quod debet alteri, † quam ſuo debitori, *l. in rem propriam. ff. de compenſat. Tind. vbi ſupra artic. 7. num. 2. Caſtrenſ. in*

l. ſi

l. ſi cum filio num.2. de compenſ. Surd. deciſ. 161. num.13. & conſ.327. num.39.

105 Denegatur quoque † ſi prætendatur fieri de ſpecie ad quantitatem, *d. gloſ. in l. ſi conuenerit certo loco, vbi Bart. & alij ff. de pignor. act. Corn. conſ.223. littera A. lib. 4. Iaſ. in d. §. bonæ fidei num. 4. Inſtit. de act. Surd. deciſ.184. num.7. & conſ.246. Seraphin deciſ.1455. num.5.*

106 Regulariter etiam dicitur † excludi, ſi debitor habet contra ſe debitum iuratum, quale non eſt creditum, quod vult compenſare: ſed nihilominus quia com-

107 penſatio eſt ſolutio, videtur † admittenda, etiam poſt termini ſuſceptionem, vt in praxi de ſolutionis exceptione dicit *Tiber. Saluſt. lib.1. cap. 28. à num. 10.* e quamuis, vt diri ſupra, Rota Romana videatur variaſſe, vt refert *Beltramin. ad Ludouiſ. d. deciſ.342. num.7.* nihilominus

108 videtur † non poſſe recedi ab affirmatiua opinione admittendi compenſationem, non obſtante termino, quia iuramentum appoſitum in termini ſuſceptio-

109 ne, & in obligatione camerali, † non comprehendit exceptionem ſolutionis, cuius loco ſuccedit compenſatio, vt egregie dicit *Iaſ. conſ.134. lib.4. & Afflict. deciſ.121. num.5.* vbi loquitur in ſortioribus terminis. Semper enim fauendum

110 eſt reo † & pauperi Debitori; & ideò

111 quatenus deficeret actio, † Iudicis officium deſiſſe non debet, etiam aduerſus termini ſuſceptionem, maximo rationis motiuo, quia *textus in §. bonæ fidei Inſtit. de act.* imponit Iudici neceſſitatem compenſandi, vt dicit *Afflict. d. deciſ.121. nu.*

112 3. & eſt certum, † quod his quæ Iudex debet facere officio ſuo, nemo poteſt renunciare, vt ratiocinatur *Afflict. d. deciſ.121. num.6.* quod ſimile videtur in attentatis, in quibus quamuis partes illis renunciauerint, †

113 illa tamen Iudex reuocat ex debito ſui officij, quia illis partes renuncia-

114 re non † poterunt, *Ludouiſ. deciſ.91. vbi add. num.14. & deciſ.465. num.10.*

115 In depoſito etiam vero denegatur † cõpenſatio, vt dicit *tex. in l. fin. C. de compenſat. & d. §. bonæ fidei inſtit. de act. cap. fin. de depoſito, & Surd. deciſ.217. num.3.* & ampl. *ex d. cap. fin.* quod non admittatur, nec in parte, nec in totum, & neque

116 ſi depoſitum † eſſet ex alia cauſa conceſ-

117 ſum, *Surd. conſ.162. num.43.* † Fallit tamen in depoſito ficto, & confeſſionato, *Bald. conſ.384. in fin. lib.1. Soccia. conſ.143. col. fin. lib.1. Surd. d. conſ.162. d. num.43.*

118 Neque ſocij eſt permiſſa † compenſatio inter ipſos de debito proprio cum debito ſocietatis, vt puta, ſi ſunt tres ſocij, quorum duo ponunt capitale, & tertius non ponit, ſed quia forſan eſt creditor iſtorum ſociorum, dicit vbi compenſare meum capitale cũ eo quod mihi debetis, non poteſt fieri iſta compenſatio, *Rota Genuen. deciſ. 26. num.30. & dixit Rota in Romana pecuniaria 22. Iunij 1611. deciſ.165. coram Card. Caualerio. & in Romana ſocietatis 27. Iunij eiuſdem anni coram Card. Sacrato. deciſ.380. p.3. rec.* quia vt ibidem, debitum particulare cõ-

119 penſari † non poteſt cum debito vniuerſitatis.

120 An autem in cenſu admittatur † compenſatio; ex quo in illius extinctione requiritur actus retroſimilis, & vt multi volunt, partis oppoſitio, & impoſitoris declaratio, videndus eſt *Cene. de cenſib. quæſt.88. num.6.* per totum, & *Rot. in Romana Saluiani 18. Martij 1650. coram R.P.D. Bichio in folio*, quæ reiectis cõtrarijs, ſi deficiat iudicialis, vel ſaltem extraiudicialis debitoris congrua oppoſitio, tenet compenſationem non habuiſſe locum, & pro opinione iſta adducitur *Rota in Romana Cenſus 13. Maij 1630. coram b.m. Merlino, deciſ.374. p.3. rec. & Romana cenſus 10. Iunij 1641. coram R.P.D. Cerro in folio*,

121 In cambijs non eſſe admittendam, † & quomodo procedat, videnda eſt *Rota in Romana litterarum cambij 19. Iunij 1647. coram Em. Card. Ottobono apud Merlin. de pignor. deciſ.149.*

122 In delictis quoque, quo ad fiſcum † impeditur cõpenſatio *l.2. §. qui hoc, de adulterijs. Corn. con.51. lib.1.* & idem dicendum de dolo, cum dolo, quo ad fiſcum & pub. vtilitatem. *Menoch. de arbitrarijs Iudicum caſu 363. num.18.* Quod tam en

123 fallit quo ad priuatos, † quia inter ipſos mutua compenſatione tolluntur, vt exempli gratia, inter maritum, & vxorem adulteram, *cap. vlt. & penult. de adulterijs l. vtro, & vxore ff. ſolut. matrim. cap. ad id quod de ſponſal. vbi gloſ. fin. & gloſ. fin. in l. 1. in fine. C. vnde vi. cap. nihil 32. quæſt.6. & Menoch. num.18.*

Et ſemper aduertet qui vult petere compenſationem, quod debitum ſit ma-

124 turatum; † ſecus enim non fieret, *Maſcard. concluſ.333. num.10. & Surd. deciſ. 119. num.10.*

125 Pariter debita vnius † negociationis non poſſunt compenſari cum credito alterius negociationis, quãuis dictæ negociationes eſſent eiuſdem perſonæ, *Cumanus conſ.172. Magon. Lucen. deciſ.1. nu.19. & ſeqq.* quia perſona ad vnum negocium

126 destinata, † non potest cum alio compensare, *Ruin.cons.137.num.3.lib.1. Rota in Anconitana census 28. Aprilis 1597. coram Card. Seraph. decis. 12. 6.*

Neque inter causam spolij, & causam
127 attentatorum admittitur† compensatio, vt dicit *Put. decis. 118. in noua impress.* vbi quod expensæ, & debita vnius iudi-
128 cij, puta spolij, non † compensantur cum expensis, & debitis attentatorum, attento maiori illorum priuilegio.

An acceptatio Compensationis valeat in delegatione.

Artic. VII.

129 *Debitor cessus, an possit petere compensationem contra cessionarium.*
130 *Et quid si sequatur delegatio.*
131 *Compensatio, an censeatur remissa per promissionem à delegato scienter factam.*
132 *Res delegata quando sit reuersura ad delegantem remissiuè.*
133 *Promissio simplex a debitore delegato facta in quo differat ab expressa.*
134 *Compensatio an possit opponi delegatario putatiuo.*
135 *Et an idem procedat in delegatario ex causa lucratiua.*
136 *Delegare, & cedere in quo differant.*
137 *Cessio potest fieri contra debitorem inuitum, & ignorantem.*
138 *Item potest fieri etiam absenti, & contra absentem.*
139 *Declara tamen si Notarius stipeletur pro absente.*
140 *Delegatio debet fieri præsente delegato, & delegatario.*
141 *Cedens in cessione non liberatur, nisi expressè conueniatur.*
142 *Delegans in delegatione liberatur.*
143 *Cessionarius nititur actione cedentis.*
144 *Delegatarius nititur in propria actione.*
145 *Cessionario obstant omnes exceptiones, quæ cedenti obstant.*
146 *Delegatario non obstant exceptiones, quæ obstant deleganti.*
147 *Delegatio inducitur cum tribus requisitis, & quibus.*
148 *Pacta impedientia delegationem non debent poni in delegatione.*
149 *Pacta prædicta qualiter exemplificentur.*
150 *Delegans, quando non liberetur in delegatione.*
151 *Pactum quod hypotheca, & priora iura maneant, an fiat in delegatione.*
152 *Et quid quando delegans promisit, vt delegatus soluat.*

AN debitor cessus possit petere compensationem contra cessionarium,
129 † dicit *Thesaurus decis. 221. Surd. cons. 82. Marant. in l. si actor. Angel. cons. 259. col. 2. & Bald. in l. 1. C. de act. et oblig. Roland. consil. 87. lib. 1.*

An etiam si sequatur delegatio, debi-
130 tor cessus, vel delegatus † possit contra delegatarium excipere, & opponere debitum, quod habebat contra delegantem, videndus est *Bart. in l. doli num. 11. ff. de nouationibus*, vbi tenet negatiuam, & quãdo delegatus scienter ad instantiam delegantis delegatario promisit, & sciebat ipsum habere exequutionẽ, & nihilominus promisit, an illam dicatur remisisse,
131 † dicit *Bartol. et Gabriel. cons. 155. libr. 1.*
132 vbi etiam videtur, quando res † delegata esset reuersura ad delegantem, & qualis sit differentia à casu, quando debitor delegatus promisit simpliciter id, quod
133 debet, †à casu in quo promittit rem certam expresse tradere, vt idem *Bart. in d. l. doli, et Aretin. in §. sequitur num. 24. instit. de exceptionib. et Mantic. de tacit. et ambig. conuentionib. lib. 18. tit. 8. n 23.*

Et an delegatario possit opponi compensatio, quando non est verus creditor,
134 sed tantum putatiuus, † videnda est *l. Iulianus, ff. de dol. except. et Aretin in §. sequitur num. 24. instit de exceptionib.* Et an etiam id procedat in delegatario ex cau-
135 sa lucratiua, † videndi sunt ijdem

Differentiam inter cedere, & delegare
136 † tradit *Aretin. in §. sequitur num 24. post princ. instit de except.* vbi quod in specie
137 differunt, quia cessio † potest fieri etiam contra debitorem inuitum, & ignorantẽ, *l. nominis vend. C. de hæred et actione vendit.* & potest fieri etiam absenti, † & cõtra
138 absentem, vt *Aretin d. num, 24 Bald. in l. 1. num. 38. C. de act et oblig. et in c. 1 nu. 8. in fin. tit. de benefic. frat.* Dummodo
139 † Notarius stipuletur pro absente *Bald. in d. c. 1. in fin.*

140 Delegatio autem debet fieri † præsente delegatario, & delegato, *Aretin ibidem, et Alex. cons. 173. nu. 4. et seqq. lib. 7.*

141 In cessione cedens non † liberatur, nisi expresse conueniatur: in delegatione ve-
142 ro, delegans liberatur, *Parisius cons. 107. nu. 20. lib. 3. Gabr. cons. 155. nu. 16. lib. 1. et Surd. dec. 23. nu. 9*

143 Item cessionarius † nititur actione cedentis *l. posiquã C. de hæredit. et act. vendit Speculator de testam. §. 1 vers. sed pone. Aret. in d. §. sequitur. Surd. cons. 82.* Delegatarius vero † nititur in propria actione, quam formiter acquisiuit per stipulationem *tex. in l. 1. ff. de verb. oblig.*

VI.

145 Vlterius ceſſionario † obſtant omnes exceptiones, quæ obſtant cedenti. *Surd. conſ.4. num.6. Aretin. vbi ſupra. Marant. in l. ſi actor. num.25.* † Delegatario verò ſe-
146 cùs, *ex Aretin. ibid.* & ante eum dixit *Bart. in d.l.doli n.10. ff. de nouat. & Romanus conſ.428. num.9. per textum in l. ſiquis. ff. de nouat. & gloſ. in l. quamuis. §. ſi Mulier. verſ. pro ſecundo. ff. ad Vell.*

Et eſt aduertendum, quia pro delegatione inducenda debent adeſſe tria requiſita neceſſaria. Primo, ſcilicet, quod
147 delegatus ſit debitor delegantis. Secundo quod delegatus promittat per ſtipulationem de mandato ipſius delegantis: & Tertio, quod promittat tamquam debitor *gloſ. & Caſtrenſ. in l. quamuis. §. ſi mulier. ff. ad Vell.* & de communi teſtatur *Dec. in l. ſingularia nu. 27. ff. ſi certum petat. & Surd. deciſ. 23. n. 6. & dixit Rota in Romana pecuniaria 4. Februar. 1611. apud Fenzon. deciſ. 164. coram Caual.* & quod non adſint pacta impediétia delegatio-
148 nem, † quia ſecus eſſet ceſſio: & pro exẽplo huiuſmodi pactorum, quæ ſunt contraria delegàtioni, ſolet adduci illud,
149 puta, † vt delegatus ſtet periculo delegantis, *Surd. deciſ. 23. num. 7.* tunc enim
150 delegans † non liberatur *l. ſi mandato §. ſi fideiuſſor l. 1. ff. mandat. Gabriel concluſ. 1. n. 33. de nouat.*

151 Item quando fit pactum quod † hypotheca, & priora iura maneant, *Surd.*
152 *ibid.* Item quando delegans † promiſit curare, vt delegatus ſoluat, *Bartol. in l. pro debito C. de bon. auth. Iud. & Surd. & Gabr. vbi ſupra.*

Alia pacta non pono, quia ex ſe quis poterit reperire: ad quod videda eſt Rot. *in Bononien. litterarum cambij 19. Iunij 1647. deciſ. 150. poſt Merlin. de pignor. & poſt Labir. creditor. fol. 19. & 8. Aprilis eiuſdem anni coram R. P. D. Veroſpio*, à quibus deciſionibus poterit ad ſaturitatem edoceri.

Contra quod debitum poſſit opponi.

Artic. VIII.

153 *Debitum naturale tantum an poſſit cõpenſari.*
154 *Debitum naturale in quonam ſit magis priuilegiatum, quam ciuile.*
155 *Compenſatio quare ſit permiſſa in debito naturali.*
156 *Debitum naturale non parit actionem, nec ſufficit ad agendum.*
157 *Pecunia data a debitore in ſuſpenſo an poſſit declarari data in ſolutum.*
158 *Amplia, etſi creditum non eſſet maturatum tempore dationis.*
159 *Limita, ſi conſtaret de contraria mente, & volantate partium.*
160 *Compenſatio quando fiat per contrapoſitionem partitarum.*

PRæmiſſa quæ diximus, habent locum in debito ciuili, & naturali ſimul: ſed debi-
153 tum † naturale tantum, an poſſit compenſari, videndus eſt *Tind. de compenſat. artic. 7. num. 39.* qui dicit poſſe, ſed quod debet diſcuti ante ſententiam, & non reſeruari ad aliud iudicium, & hac ratio-
154 ne cognoſcetur † quod debitum naturale eſt magis priuilegiatum in hac parte
155 quam ciuile, & naturale ſimul. † Compenſatio autem eſt permiſſa, quia alias inferretur præiudicium irreparabile, debitum enim naturale non parit actio-
156 nem, † nec eſt ſufficiens ad agendum, & ideò ſi reſeruaretur frustranea eſſet reſeruatio, quod eſt ſecus in debito ciuili, & naturali ſimul *Tind. vbi ſupra.*

Pone etiam caſum, quod aliquis debitor dederit creditori ſuo quandam ſummam pecuniarum, quam in ſuſpenſo dimiſit, nec voluit quod poneretur cauſa liberandi ſe ab aliqua obligatione ſolutionis in aliquam cauſam; ſed tantum vt remaneret in ſuſpenſo: ſi poſtea credi-
157 tor petit, poteſt † debitor dicere, declaro, quod pecunia, quam tibi dedi in ſuſpenſo, volo cedat in ſolutionem, & extinctionem huius petitionis, & debet admitti. *Imola in l. 1. col. fin. in princ. de ſolutionib. Alex. conſ. 85. col. p. n. 3. lib. 3. Gratian. cap. 105. num. 16. Surd. deciſ. 117. nu. 10.* quod procedit etiam ſi tempore dationis pecuniarum creditum non eſſet ma-
158 turatum, & † ſic poteſt eligere in cauſam futuram, & futuri debiti; *Dec. vbi ſupra circa fin. Corn. conſ. 111. circa fin.* quod
159 non procederet quando † conſtaret de contraria mente, & voluntate partium, vt annuit *Rota in Romana pecuniaria 22. Iunij 1611. coram Card. Caual.*

Quando per contrapoſitionem partitarum fiat † compenſatio, eſt videnda
160 *d. deciſ. coram Caualer. Surd. deciſ. 117. Maſcard. concluſ. 1319. Rot. in Romana bonorum de Ceulis 2. Decembris 1598. coram Penia.*

An Compensatio semel reiecta iterum possit opponi.

Artic. IX.

161 *Liquidatio intra quod tempus fieri debeat, ad effectum compensationis.*

162 *Liquidatio non perfecta tempore congruo, vel negata, debet præseruari, & quando.*

163 *Oppositio in vno iudicio reiecta non potest amplius peti in alio iudicio.*

164 *Limita tamen quando tenderet ad diuersum finem, & effectum.*

165 *Exceptio reiecta in vno iudicio quando possit deduci in alio.*

166 *Res iudicata, quando non obstet exceptioni reiectæ in alio iudicio.*

167 *Exceptio reiecta semel regulariter non potest iterum deduci.*

168 *Exceptio nullitatis incidenter obiecta, & reiecta potest principaliter iterum deduci.*

169 *Exceptio semel opposita, & reiecta, vt non possit iterum proponi, quæ requirantur.*

170 *Compensatio cum pecunys prius solutis denegatur in alimentis etiam futuris.*

171 *Amplia, & si pecuniæ fuissent solutæ causa alimentorum.*

172 *Alimenta futura, quænam dicantur?*

173 *Alimenta futura, an dicãtur, quando quis cõtraxit debita pro victu.*

ET quia supra diximus, quod compẽsatio, quando opponitur, requiri-
161 tur, quod liquidatio fiat, † vel infra duos menses, vel saltem in termino dari solito ad solnendum, cautus Patronus causæ debebit aduertere, quod si non po potest fieri liquidatio, vel si Iudex non
162 inclinat ad illius admissionem, † quod saltem præseruet illam pro alio Iudicio, vel instantia, quia si oppositio in vno Iudicio fuit reiecta, quamuis debitum sit liquidum, & probatum, tamen ex quo finis primi Iudicij, & secundi est idem,
163 † ideo amplius non posset tale debitum in alio Iudicio petere, quia obstaret res Iudicata *Bart. in l. fin autem §. fin. de negoc. gest. Gabriel. concl. 2. num. 12. de except. Bald. cons. 201. lib. 2.*

Quod tamen euitaretur, quando ten-
164 deret † ad diuersum finem, & ad alium effectum, tunc enim exceptio reiecta in
165 vno Iudicio, † potest deduci principaliter in alio, si credis *Salicet. in l. 2. in fine. C. de ordine cognition.* etiam si plene fuisset cognitum, dummodo ad alium finem,
166 † & tunc res iudicata nõ obstaret, *Odofr. in l. 1. C. de ordin. cognit. & ibi Alberic. circa fin. Castrensis, & Salic. col. 3. Butrius in cap. Aduersario, de except. & in cap. cũ Eccles. col. 3. de caus. possess. & propriet. & Gabriel concluf. 2. de except.*

Secus esset dicendum si fuisset opposi-
167 ta ad eundem finem, † quia semel reiecta, non potest iterum dedu ci, nec impedit exequutionem, etiamsi in continenti probaretur, *Imol. cons. 130. Seraph. de iuramento priuil. 27. num. 8. Fanuccius de inuent. par. 8. num. 8. Lancellot. de attentatis nullitate pendente. cap. 17. num. 151. fol. 339.* Quod tamen nõ procederet in exceptione nullitatis incidenter obiecta, & reiec-
168 ta, quia posset in alio Iudicio principaliter deduci per viam actionis, *Vantius de nullitate. tit. quot & quibus modis num. 36. Couarru. pract. quæst. 24. num. 8. ad quod videndus est Magonius Floren. decis. 3. & Salic. in l. 2. in princ. C. de ordin. cognit. & quæ dixi supra tit. de nullit.*

Sed vt cautius agatur ad propositum, sciendum est, vt exceptio semel opposita, & reiecta in vno Iudicio, amplius in alio ad eundem finem, & inter easdem personas proponi non possit, tria requiruntur
169 † Primo, quod de exceptione fuerit plene cognitum. Secundo, quod exceptio fuerit expresse reiecta, & reprobata. Tertio vero, quod reprobatio prouenerit ex eo, quod non sit vera, neque subsistens, *Magon d. decis. 3. & declarat Castrensis in l. fin autem §. quomodo num. 2. & ibidem Bartol. ff. de negoc. gestis, & de his plene videndus est Gabr. pro materia d. concluf. 2, per totam.*

170 In alimentis etiam futuris denegatur † compensatio, & retentio cum pecuniis priùs solutis, vt *dixit textus in l. si ea C. de cõpensat.* nec per imaginationẽ potest illa obijci, vt dicit *Surd. de alimen. tit. 8. priuil. 53. num. 5.* etiam quod pecuniæ fuissent
171 solutæ ex eadem causa alimentorum, vt optime resoluit *Rota in Ianuen. separationis Thori 29. Aprilis 1624. coram b. me. Remboldo. decis. 532. tom. 3. par. 4. recent.*

Et si disputari contingat, quænam sint alimenta futura: dicendum est, quod non solum sunt ea, quæ anticipatè debentur
172 pro futuro tempore, † sed quod sunt etiã illa quæ debentur post motam, & à die motæ litis, vt egregie *Caputaquè. decis. 27 num. 2. & decis. 24. part. 1. & Rota in vna Bituntina separationis thori. 17. Iun. 1596. coram clar. mem. Cardinali Pamphilio in fol. & relati in dicta Ianuen. coram d. b. m. Remboldo,* & dicuntur etiam futura, quando,
173 qui petit alimenta, † contraxit debita, cum quibus coactus fuit se alere, & hic est sensus Signaturæ, de qua pluries publicè, vt alias dixi, testatus est Eminentis-

tiſſimus Dominus meus Iulius Cardinalis Sacchettus, Vir memoria digniſſimus in omni ſæculo.

De Executorialibus

Cap. VIII.

Executoriales quomodo, & quando concedantur.

Artic. I.

1 *Executoriales literæ dantur pro executione rei iudicatæ.*

Sententiæ in Statu Eccleſiaſtico ſolent habere executionem per viam cenſurarum. ibid.

2 *Brachium ſeculare quandò appellari poſſit pro executione ſententiarum*

3 *Cenſuræ poſſunt relaxari contra contumaces*

4 *Iudices delegati, qualiter ſoleant relaxare litteras executoriales, ad quem effectum, & contra quos.*

5 *Executorialium litterarum formula remiſſiuè ad Veſtrium.*

6 *Aggrauatoria, & reaggrauatoria, qualiter fiat in iudicio, remiſſiuè.*

Brachium ſeculare qualiter obtineatur, remiſſiuè. ibidem.

POſt rem Iudicatam, præſertim in Rota pro illius executione dantur, vt infra litteræ executoriales; & ideo infraſcripta notatu digna obſeruamus: videlicet quod

1 † in noſtra Romana Curia, ac etiam in alijs foris Eccleſiaſticis, proceditur, vt plurimum, ad executionē ſentētiarum via cēſnrarum, neque de Iure obtinetur brachium ſeculare, vel relaxari mandatū executiuum, quod brachium ſeculare etiam

2 appellatur, † niſi poſt omnes, cenſuras, & grauatoriam, & reaggrauatoriam quando aliud remedium non ſuppetit, *cap. cum non ab homine. vbi omnes DD. extra de Iud. & diximus ſupra in cap. de re Iud.*

Et ideo cum cenſuræ poſſint relaxari

3 † ſolum contra cōtumaces. *caſ. Epiſcopi. 11. q. 3. Abb. in c. 1. extra de Iudi. Caſad. deciſ. 2 de dol. & contum.*

Solent Iudices delegati ex facultate

4 † ſibi in commiſſionibus executorialibus conceſſa, taxatis expenſis, & liquidatis fructibus, decernere, & relaxare litteras, quas vocant executoriales, per quas monent condemnatum, ſub cenſuris, & penis Eccleſiaſticæ, vt infra 30. dies ſatisfaciat creditori, pareatque ſentētiæ in omnibus, & per omnia, alias declarant, vel declarari mandant eū incidiſſe in cenſuras.

5 Formulam iſtarum † litterarum, ponit *Veſtr. lib. 8. C. de exequut rei. Iud. fol.* 283.

6 vbi etiam declarat † quomodo procedatur per aggrauationē, reaggrauationē, & brachium ſeculare, prout etiam idem dictum fuit ſupra *cap. de re iud. artic. 8. & ad Vberto de modo & ratione citandi loco ſupra deducto p. 5. formul. 4. fol. 198.*

De vſu & executione executorialium

Artic. II.

7 *Executores non ſolum intimant litteras executoriales, ſed etiam procedunt ad cenſuras, & brachium ſeculare.*

8 *Declara tamen, non procedi ad vlteriora, niſi habita relatione intimationis.*

9 *Executoriales olim ſub plumbo expediebātur.*

10 *Hodiè vero ſub paruo ſigillo, habita derogatione in commiſſione*

11 *Mandatum executiuum, an, & qualiter olim concederetur in executorialibus*

12 *Mandatum predictum, an hodie concedatur, & inter quos.*

13 *Et quid ſi ſit executio facienda in curia.*

14 *Executoriales litteræ ſunt reo perſonaliter intimandæ.*

15 *Amplia ſaltem Procuratori, & cui, ſi inueuenirinon poſſit.*

16 *Executoriales qualiter intimentur, ſi tutus acceſſus non pateat.*

17 *Executoralis defectus, ſanatur per notitiam, prout citatio.*

18 *Acceſſus non tutus, quando ſemel probatus, iterum probari non debet in executorialibus.*

19 *Executoriales, quando poſſint per edictum intimari, abſque ſpeciali commiſſione.*

7 ADuertendum tamen, quod licet † in eis detur facultas executoribus deputatis, non ſolum eas intimandi, vt ſupra dixi, ſed etiam procedendi ad cenſuras, & ad brachium ſeculare:

8 Solent nihilominus eas ſolūmodo † intimare, & deinde habita relatione intimationis illarum, procedere ad vlteriora in Curia. *Veſt. d.c. fol.* 283.

Eſtque ſciendum, quod antiquitus ſolebant

9 † expediri ſub plumbo, vt cauetur in antiquis regulis Cancellariæ. Hodie in commiſſionibus executorialibus illi regu-

10 læ † derogatur per clauſulas generales, cōcediturque, quod relaxentur ſub paruo ſigillo Auditoris, vel Iudicis, *Veſtr. lib. 1. c. de off. contrad. fol.* 14.

VI-

Digitized by Google

11 Vlterius olim in commiſſionibus † exè-
cutorialibus, numquam concedebatur, quod loco executorialium, relaxaretur mandatum executiuum, niſi ageretur cõtra minorem, qui cenſuris innodari non poſſet, aut pro paupere in cauſa beneficiali.

In ſtatu vero Eccleſiaſtico, hodie inter
12 ſubditos † eiuſdem ſtatus, in cauſis profanis, ferè ſemper conceditur ad euitandum circuitum, quod loco executorialium, relaxetur mandatum executiuum; præcipuè ſi allegetur paupertas. Idem euenit, quando executio facienda eſt in Curia, quia
13 indiſtinctè † conceditur, *Veſtr. d. c. de exeq. rei ind. fol.* 283.

Aduertendum eſt etiam, quod di-
14 ctæ † executoriales debẽt, vt alias annui, Reo perſonaliter intimari, *Put. dec.* 38. *de ind. & Rota in Tarraconen. primitiarum* 26. *Iunij* 1645. *coram Reuerendiſſimo Dunozetto in folio*. vel ſaltem † debent perſo-
15 naliter intimari eius Procuratori ſpeciali, ſi inueniatur, aliàs exequitur domi dim. cop. vel in Catedrali, & in beneficio de quo agitur *Egid. concluſ.* 749.

16 Si non patet tutus acceſſus † ad intimandum perſonaliter, datur facultas intimandi per edictum, cum clauſula tamen, conſtito ſummarie, & extraiudicialiter de non tuto acceſſu, vt vult formular *Commiſ. de commiſs. appell.* 33. 36. & 52. quo caſu requiritur ſummaria cognitio, ſuper nõ tuto acceſſu; & in ſumma in omnibus, & per omnia idem ſeruatur in executo-
17 rialibus, quod † in citatione; ſanaturque defectus intimationis, cum clauſula dummodo peruenerint ad notitiam Aduerſarij; Eodem modo, quo etiam ſanatur defectus citationis, vt habetur in tract. edito *à D. Gratioſo, & Veſtr. d. cap. fol.* 283. & dicit dict. formular. *eod. tit. commiſ.* 60.

18 Et ſi prima citatio executa fuit † per edictum, & tunc probatus fuit dictus non tutus acceſſus; ſi deinde in commiſſione executoriali, adſit clauſula, quod poſſint intimari per edictum, conſtito &c. non requiritur noua probatio non tuti acceſſus; niſi conſtaret, quod ante relaxationem executorialium factus fuiſſet tutus: alias
19 prima probatio ſufficit, † quia idem ſtatus præſumitur durare; Immo poſſent per edictum intimari, abſque ſpeciali commiſſione; dummodo prima citatio vigore cõmiſſionis fuiſſet executa, *Caſſad. dec.* 3. *de dol. & contum.*

De effectu executorialium.

Artic. III.

20 *Acta, pro executione ante intimationem executorialium, ſunt nulla.*

21 *Poſſeſſio per ſubrogatum capta non intimatis executorialibus, eſt reuocanda.*

22 *Executoriales an, & quomodo poſſint intimari intruſo, pendente lite.*

23 *Intruſio facta lite pendente probatur coram executore.*

24 *Executoriales, an, & quando committantur intimandæ ſine cognitione intruſionis, lite pendente.*

25 *Intruſio, an lite pendente ſit facta, cognoſcitur aliquando reproductis executorialibus.*

26 *Proceſſus factus contra intruſum, an valeat, licet de intruſione non fuerit cognitum.*

27 *Executoriales decretæ contra primum intruſum, an, & qualiter poſſint exequi contra ſecundum.*

28 *Declara, dũmodò executoriales intimentur per eum, qui obtinuit.*

29 *Executoriales mortuo impetrante, an proſint ſubrogato.*

30 *Gratia nouiter obtenta lite pendente, debet reo poſſeſſori intimari.*

31 *Subrogatus, an, & qualiter admittatur ad proſecutionem executorialium defuncti.*

32 *Executoriales ſemel decretæ defuncto, de iure denuo non decernuntur ſubrogato.*

33 *Executoriales ſemel intimatæ per defunctum, denuò non intimantur per ſubrogatum.*

34 *Executoriales denuò non decernuntur ſubrogato ad proſecutionem iam conceſſarum.*

35 *Executoriales ſemper decernuntur vigore vltimarum ſententiarum.*

36 *Executoriales per reſtitutionem in integrum de medio tolluntur.*

37 *Executoriales primæ ſententiæ, an per commiſſionem concedantur intimandæ, ac ſi eſſent vltimæ.*

38 *Subrogatus, an, & quando poſſit executoriales iam condemnato intimatas Procuratori tantum intimare.*

39 *Subrogatus, an teneatur ſubrogationem intimare, iam per tres conformes condemnato.*

20 SI aliquid fieret, † ante intimationem executorialiũ pro executione, eſſet
21 nullum. Ideo † ſi caperetur † poſſeſſio per ſubrogatum, non intimatis executorialibus, licet gratia ſubrogationis ſubſtineatur; poſſeſſio tamen tamquam nulla, veniret reuocanda, *Caſſad. deciſ.* 6. *de cauſ. poſſeſ. & prop.*

Si

22 Si lite pendente, aliquis † intrudat ſe in poſſeſſione rei litigioſæ, litteræ executoriales poſſunt intimari intruſo, etiã quod Signatura non cognoſcat, an re vera intruſerit ſe lite pendente.

23 Hoc enim orator debet † probare coram executore, *Rot. dec. 14. de prob. in nou. Veſtr. d. c. fol. 183. & d. formul. commiſſ. de commiſſ. appell. 35. & 36.*

24 Daturq; aliquando commiſſio, † quod poſſit intimari etiam non cognito per executorem, an ſit intruſus lite pendente, ne per talem cognitionẽ retardetur executio, *arg. cap. paſtoralis. §. quia vero, extra*

25 *de off. deleg.* quia † reproductis executorialibus, poterit Iudex cognoſcere, an ille ſit intruſus, nec ne, lite pendente, *Staſil. c. 17. fol. 323. num. 5.*

26 Et proceſſus factus † per executorem, contra intruſum lite pendente, vel poſt ſententiam, valebit, etiam ſi de intruſione non cognoſcat. *Rot. dec. fin. de Iud. in nou. Staſil. cap. 20. in princ. fol. 337. num. 1.*

27 Idem dicendum ſi decretis † executorialibus contra intruſum lite pendente, dictus intruſus moriatur in intruſione alicuius beneficij, & in eius locum ſe intrudat alter, ſi petatur commiſſio, quod executoriales poſſint exequi contra nouiter intruſum, ac ſi contra eum decretæ fuiſſent, & tũc ſignatur commiſſio, cum clauſula, conſtito de præmiſſis *d. formularium commiſſ. de commiſſ. appell. 11. & 12.* Sed Rota abſq; alia commiſſione in dicta cauſa *Tarraconen. primitiarum 26. Iunij 1645 coram Reuerendiſs. Dunozetto* habuit pro ſufficienti, quod executoriales intimarentur Intruſo, & quod idem earum vigore poſſet excommunicari.

Præmiſſa de plano procedunt, quan-

28 do † executoriales intimantur per eum, qui eas obtinuit: ſi verò ille moriatur, &

29 alius in † eius locum ſubrogetur, tales literæ non proſunt ſubrogato, nec illarum effectus illi datur, niſi prius intimata Aduerſario ſubrogatione; quælibet enim

30 noua † gratia obtenta per actorem lite pendente, debet intimari Reo poſſeſſori; etiam contumaci, quia forte eam impugnabit. *Rot. dec. 13. de dol. & contum. in nou. Aegid. concluſ 156. Staſil. c. 17. fol. 291. num. 6.*

31 Ideò ſi ſubrogatus † petit admitti ad proſecutionem executorialium in eo ſtatu in quo erat defunctus, ſignatur cõmiſſio cũ clauſula, litteris ſubrogatorijs parti legitime intimatis, & iuxta illarum tenorem; nec ſufficeret tunc intimare Procuratori, quia forte eius mandatum non erit ſufficiens, quod tamen videre debebit Iudex.

32 Et licet de Iure, quando executoriales fuerunt decretę defuncto, non requiratur, quod denuo decernantur ſubrogato:

33 ſimiliter ſi fuerint † intimatæ per defunctum, non requiratur, quod denuò intimentur per ſubrogatũ, vt per *Gomeſ. in d. comped. fol. 168.* Ad tollendas tamen diſ-

34 putationes, † ſolet in ſubrogationibus poni clauſula, quod orator ſubrogetur, etiam ad proſecutionem executorialium; & tunc executoriales decretæ defuncto, non debent denuo decerni ſubrogato.

35 Si poſt ſententiam, † cuius vigore fuerunt decretæ in cauſa appellationis, vel reſtitutionis in integrum, eſſet lata ſentẽtia confirmatoria primæ, & vltima tranſiuiſſet in Iudicatum; tunc etiamſi fuiſſent decretę à principio, nihilominus ſunt denuo decernendæ, quia debent decerni vigore vltimarum ſententiarum, cum alię

36 per reſtitutionem iam fuerint de † medio ſublatę, *c. ſciſcitata*, iuncta *gloſ. extra de reſtit. in integr.* & dictum fuit ſupra *in cap. de reſt. in integr.* quo caſu non daretur commiſſio, quod primę executoriales poſ-

37 ſint intimari, ac ſi per vltimã ſententiam decretæ fuiſſent, *Caſſad. dec. 13. de reſcript. Gomeſ. d. fol. 168. & ſeq.*

38 Et quando poſt diffinitiuam † fuerunt intimatę condemnato, ſufficit, quod ſubrogatus, quatenus noua intimatio requiratur, eas intimet Procuratori apprehenſo in Curia. *Gomeſ. fol. 169.*

39 Et ſi decernantur † contra condemnatum per tres conformes, ſubrogeturque aliquis in locum victoris, de ſtilo non requiritur intimatio ſubrogationis, quia præſumitur nullum ius competere condemnato, & ſic ſua non intereſſe, licet hoc non modicam patiatur difficultatem, vt videri poterit apud *Staſil. cap. 14. fol. 313.* ad quem recurrendum eſt.

An executor illarum vigore poſſit procedere.

Artic. IV.

40 *Executoriales intimatæ debent reproduci, & poſtea ſeruãtur quatuor termini ſubſtantiales.*

41 *Executorialium intimatio ſi recognoſci nequeat, datur commiſſio ſanatoria.*

42 *Commiſſio ſanatoria intimationis executorialium, quando, & qualiter detur.*

43 *Executoriales, an, & qualiter habeant effectum, ſi pendente earum intimatione perdatur regiſtrum.*

Cauſa

44 *Causa nullitatis executorialium, iam intimatarum, an committatur, & qualiter.*

45 *Et quid si committatur ad instantiam intrusi lite pendente.*

46 *Et quid ad instantiam tertij possidentis vigore suæ prouisionis, neutro aliorum possidente. Executoriales inter non possidentes obtentæ, non afficiunt tertium prouisum. ibid. Intrusus non dicitur possidens vigore prouisionis, alijs non possidentibus. ibid.*

47 *Intruso appellanti à sententia, & intimatione executorialiũ, qualiter signetur commissio.*

40 SCiendum etiam, quod intimatis executorialibus, debent reproduci, & seruari quatuor termini substantiales, ad docendum ipsum aduersarium illis paruisse, *Cassad. dec. 6. de cauſ. poſſeſſ. & proprietat.* & diximus de mẽte Rotæ in *d. Tarraconen. primitiarum 24. Ianuarij 1639. coram Reuerendiſsimo Domino Dunozetto, in folio.*

41 Si Instrumentum intimationis † recognosci non potest, datur commissio sanatoria, ac si essent nulliter intimatæ, v. g.

42 quod Iudex constito eas deuenisse † ad notitiam Aduersarij, procedat ad vlteriora. *formul. commiſs. de commiſs. appel. 60.*

43 Si pendente † intimatione executorialium decretarum in vim trium conformium, regestrum fuit deperditum, & tunc ex eo quod in executorialibus insertæ sint sententiæ, fuit olim data commissio cum clausula, quod Iudex non obstante perditione regestri, constito executoriales fuisse intimatas, procederet ad vlterio. res censuras, *vt formul. commiſs. de cumul. diuerſ. Iudic. 43.*

44 Si post intimationem † condemnatus, vel intrusus, cui fuerunt intimatæ executoriales, vellet committere causam nullitatis executorialium, signatur commissio cum clausula, sine præiudicio legitimæ executionis. *d. formul. de repar. cauſ. 9. & 18. & de commiſs. appell. 32.*

45 Idem eueniet intruso † lite pendente, quia commissionem non obtinebit cum alia clausula, quam cum supradicta etiam quod specifice in executorialibus nominatus non sit, vel contra eum obtentæ nõ fuerint, dummodo intruserit se lite pendente, & monitus fuerit per executorem ad dimittendam possessionem, *vt in dicta Tarraconen. & in d. formul. de commiſs. appel. 42. & 43.*

46 Si pendente lite † inter A. & B. quorum neuter possidebat, C. vigore suæ prouisionis possessionem consequatur, & A. intimet executoriales obtentas contra B. ipsi C. possessori dabitur appellatio sine dicta clausula; quia sententia, & executoriales ipsum non afficiunt, neque potest dici verè intrusus, *d. commiſs. 42. & 43.* & quandocunque intrusus à sententia, &

47 intimatione appellet, si petatur, † quod possit procedi contra ipsum, ne ille, qui obtinuit executoriales impediatur, quo minus possessionem capere possit, vt etiã edoctus fui à senioribus, de stilo signatur commissio cum clausula, prout de Iure.

Quomodo & quando earum vigore procedatur ad censuras, & interdictum.

Artic. V.

49 *Exceptio fructuum non perceptorum, vel similis, quanto tempore possit opponi contra executoriales.*
Appellatio datur à fructuum liquidatione, pro relaxatione executorialium. ibid.

50 *Declaratoria respectu fructuum, debet fieri post triginta dies vigore executorialium.*

51 *Declaratoria respectu possessionis, debet ferri, vel potest, post sex dies.*

52 *Declaratoria, quibus terminis seruatis fiat.*

53 *Fructus aliorum beneficiorum, an sequestrẽtur, & qualiter insordescenti in censuris.*

54 *Excommunicatus insordescens, quando, & qualiter moneatur ad respondẽdũ de fide.*

55 *Iudices seculares impedientes cursũ litterarum executorialium, possunt excõmunicari Cõmissio procedẽdi cõtra impedientes litteras executoriales, an detur, & quando. ibid.*

56 *Interdictũ contra seculares impedientes executoriales, olim cõcedebatur, & qualiter.*

57 *Interdictum prædictum, quo ordine relaxabatur.*

58 *Cathedralis Ecclesia vltimo loco interdicitur.*

59 *Ciuitas vltimo loco post Diœcesim interdicebatur.*

60 *Interdictum stricte est interpretandum.*

61 *Cathedralis Ecclesia non censetur interdicta, absque expressa mentione.*

62 *Ecclesia parochiali annexa, an censeatur cum illa interdicta.*

63 *Interdictum ponitur, & tollitur cum maxima consideratione.*

64 *Interdictum suspenditur in ciuitate, aduentu Regis, vel magni Principis.*

65 *Interdictum relaxatur propter periculum animarum.*

66 *Commissio relaxandi interdictum propter periculum, qualiter signetur.*

67 *Censuræ, & interdicta, hodie relaxantur iuxta formam Concilij Tridentini.*

Et

Digitized by Google

48 ET si essent relaxatæ † pro restitutione fructuum, potest qui eos percipit, intra dies 30. de quibus in executorialibus, vel antequam declaretur, opponere se fructus non percepisse, vel in vtilitatem rei litigiosæ expendisse, *Rot. dec. 1. de renunc. in nou. dec. 5. de re iud. eodem.* Incumbitque tunc Actori onus probandi contrarium.

49 Quando illæ relaxantur propter † fructus, debent illi liquidari, ante declaratoriam, alias essent nullæ, & ab huiusmodi liquidatione daretur appellatio, sicuti ab excessu in executione, *Vestr. d. cap. de execut. rei iudic. fol.* 283. & licet respe-
50 ctu † fructuum non possit ferri declaratoria, nisi post 30. dies, respectu tamen
51 † possessionis, posset ferri post sex dies, quia infra dictum tempus tenetur eam dimittere, *Put. dec. 34. de Iudic.* Qui
52 autem termini † debeant seruari in articulo declaratoriæ, dicit *Vestr. d. c. fol.* 283. *& dicta decis. Tarraconen. primitiarum 26. Iunij 1645. coram Reuerendissimo D. meo Decano.*

53 Quando igitur elapso termino † præfixo in executorialibus, ob earum non-paritionem deuenitur ad declaratoriam, si Reus contra quem fuerunt relaxatæ, tãto tempore sustineat censuras, quod in eis videatur insordescere; datur commissio, quod fructus aliorum beneficiorum-
54 sequestrẽtur, donec executorialibus † pareat; & si fortè tanto tempore insordescat in censuris, quod fiat suspectus de fide, datur cõmissio ad instantiam Fisci, quod aliquis ex Iudicibus ordinarijs Cur. moneat eum ad comparendum personaliter, & respondendum de fide. *Vestr. d. cap. fol.* 283. *& d. form. cõmiss. de cõmiss. appell.* 17. vel prout vidi aditur Tribunal S. Officij.

55 Si Reus, contra † quem decretæ fuerunt executoriales haberet recursum ad Iudices seculares, & isti sequestrarent rem litigiosam ad effectum impediendi executoriales, posset dari commissio, quod Iudex procedat ad sententiam excõmunicationis cõtra illos Iudices tamquam impediẽtes suã Iurisdictionem *argum. c. 1. de off. deleg. in 6. formul. commiss. de commiss. aduoc.* 17.

56 Si ad parendum executorialibus † necessarium esset potẽtius remedium, vt quia censuræ per longum tempus animo indurato sustineantur, & quasi contemnantur, aliàs solebat, cum magna tamen difficultate concedi interdictum, *formul. commiss. de commiss. appel. & executorial. 9.* quod Iudex tamen debebat ponere, cum magna-
57 moderatione, & † hoc ordine. Primo in-

terdicebatur parochialis Ecclesia Aduersarij recusãtis parere, & si adhuc insordui-sset per annum, extendebatur interdictum-ad Collegiatam eiusdẽm loci, postmodum post alium annum ad duo monasteria, vl-
58 timo † loco ad Cathedralem, & totam diœcesim: & si erat insignis Ciuitas, & Ecclesia litigiosa erat de Diœcesi, interdicebatur
59 primùs Diœcesis, † deinde Ciuitas, quia fuisset mõstruosum interdicere Cathedralem, antequam interdiceretur parochialis collegiata, & monasteria, vt videtur apud *Stafil. cap. 9. fol. 299. num. 5.*

60 Sed interdictum est stricte † interpretandum, & licet omnes Ecclesiæ generaliter interdicantur, non tamen censetur in-
61 terdicta † Cathedralis, nisi de ea expressa-mentio fiat, *c. quamuis. §. quaq. de præb. in 6. Oldrad. cons.* 185. *Stafil. c. 9. d. fol. 399. numer. 5. Rot. decis. 1. de fil. pref. in antiq.* Dicendum etiam quod si extendatur ad Ecclesiam parochialem, si ei annexa sit
62 alia Ecclesia, † non intelligitur interdicta Ecclesia annexa, nisi sit taliter annexa, vt ambæ efficiant vnum corpus.

Et sicut non debet poni interdictum, ni-
63 si cum maxima consideratione, † ita etiam debet tolli cum maxima difficultate, nisi prius pareat.

64 Sed in aduentu Regis, vel alterius † magni Principis in Ciuitatem interdictam-suspenditur interdictum, *Stafil. d. fol. 399.*

65 Relaxatur † aliquando etiam propter periculum Animarum, & tunc si petatur per
66 commissionem, illa † signatur cum clausula, constito de assertis *formul. commiss. de commiss. appell.* 28.

67 Hodie circa censuras, & † interdicta-seruanda est forma tradita à *Conc. Trident. prout dixi supra in c. de re iud.*

Plura alia de executorialibus dixi *tit. de Iudice* in sermone habito de S. Rota & eius DD. Auditoribus.

De Declaratoria.

Cap. IX.

Quomodo detur declaratoria vigore obligationis Cameralis.

Artic. I.

1 *Declaratoria pro quibus casibus concedatur.*
2 *Citatio ad concordandum de executore qualiter fiat, si agitur in obligatione camerali.*
3 *Decretum citationis prædictæ quodnam sit.*
4 *Intimatio electi executoris quomodo fiat, & quando.*

5 *Executor quam fidem faciat à tergo mandati factis diligentijs.*
6 *Executor debet facere diligentias in loco originis debitoris districtualis.*
7 *Declara hoc sæpè fuisse à Signatura iustitiæ disputatum.*
8.& 9. *Citatio quænam fiat habita fide ab executore de diligentijs.*
10 *Decretum citationis prædictæ quodnam fiat.*
11 *Actor productâ fide diligentiarum executoris quid faciat.*
12 *Citatio ad videndum se in iuris subsidium excommunicari, quando fiat.*
13 *Citatio ad videndum relaxari litteras declaratorias, quando fiat.*
14 *Decretum citationi prædictæ, quodnam sit.*
15 *Diligentiæ contra debitorem pluribus modis fiunt, & quibus.*

1 DEclaratoria quandoque † conceditur in subsidium vigore obligationis Cameralis, quandoque datur propter detestabiles recursus ad Iudices Laicos: & quandoque propter contumaciam, & contemptum Reorum non obedientium literis executorialibus, vel aduersus mandata Rotalia, seu Iudicum habẽtiũm autoritatem procedendi per censuras ecclesiasticas, vt A. C. Distinctè igitur: Quando agitur vigore obligationis Cameralis, accepto mandato executiuo citatur prout infra.

A. C. Siue Illustrissimo, & Reuerendissimo D. Trotto Iudice Deputato.

2 CItetur D. Ferrãtes † ex adu. principalis; ad concordandum de executore ad effectum faciendi diligentias, reperiendi Personam, & bona ipsius Aduersarij, ad effectum exequendi mandatum per Instantem obtentum, dandum listam confidentium, & diffidentium, aliàs viden. per D. eligi, & deputari ex officio, ad primam diem. Instante Domino Ioanne Baptista Transio Principali &c. Reproducitur citatio, & Notarius notat:

3 Relatione facta comparuit † idem citra &c. & petijt vt supra, & Dominus nisi ad primam diem cum iutimatione elegit ex officio Caporalem N. de Rotunda omni &c.

4 Obtẽto isto decreto fit intimatio, † qua licet D. elegit executorem ad effectum de quo agitur, & aliàs prout in actis.

5 Datur postmodum mandatum executiuum Executori deputato, qui facit diligentias illud exequendi: Et deinde non reperiendo, nec personam, nec bona citãdi, facit fidem à tergo mãdati fecisse dictas diligentias, & nõ inuenisse personam, nec bona, super quibus potuerit exequi: & talem fidem subscribit tamquam vt supra deputatus.

6 Et est aduertendũ, quod si agitur † contra aliquem districtualem, vt sæpius euenire solet, talis Executor debet facere fidem, non solum fecisse diligentiam in Vrbe, sed etiam fecisse diligentias in loco originis ipsius citati debitoris: Signatura
7 enim Iustitiæ † pluries acerrimè disputauit, & aliquot vicibus etiam voluit tales diligentias; quia cum agatur de censuris, res debet esse benè discussa, & iustificata, ne videamur abuti tali beneficio censurarum.

8 Habita igitur † fide ab Executore, citabitur debitor prout infra.

A. C. Siue Illustrissimo & Reuerendissimo Domino Trotto Iudice Deputato.

9 CItetur D. Ferrãtes † ex adu. principalis, ad dicendum contra iura producta, & repetita, videndum iurare testes super illorum recognitione, quatenus opus sit; admitti, & mandari restitui dimissa copia collationata, nec non ad videndum extendi formam Cameræ in dictis iuribus appositam iuxta stilum Curiæ ad p. d. Instan. &c.

10 Hæc citatio executa † reproducitur, factaque productione fidei executoris à tergo mandati & repetitione Instrumenti vallati obligatione Camerali; obtinetur solitum decretum admissionis iurium, & extensionis obligationis Cameralis, deinde-
11 que proceditur ad vlteriora iuxta formulam datam à supradicto *D. Gratioso Vberto par. 5. de citat. execut. formul. 10.* ad quem
12 Tyronem remitto: † vbi quod fiat citatio ad vidẽdum se in Iuris subsidium excommunicari, ac literas declaratorias in forma decerni, ad p. d. in cuius termino fit de-
13 cretum, nisi infra tres: quibus elapsis † fit alia citatio ad videndum relaxari literas declaratorias alias decretas, & quatenus opus sit denuo decerni & relaxari, ad p. d.
14 & fit † decretum: Relatione facta comparuit N. & petijt, & obtinuit nisi ad primam diem cum intimatione; quæ fit, qualiter D. relaxauit literas declaratorias, & aliàs prout in actis.

15 Addo, quod diligentiæ, de quibus fecimus mentionem, solent aliquando fieri, etiam alijs modis; vt puta si citatur Pars

ad

Digitized by Google

ad indicandum bona, ſuper quibus poſſit fieri executio: & aliquando etiam ſolent fieri per duos executores, licet vnus ſufficiat, vt de his loquitur *deciſio Romana lucri dotis, prima die Aprilis 1650. coram R. P. D. Albergato in folio.*

Formam declaratoriæ hic non habebimus, cum ſit adeo nota, & inſertio non ſit neceſſaria.

Quomodo & quando detur declaratoria ob non paritionem literis executorialibus.

Art. II.

16 *Declaratoriæ dantur ob non paritionem litteris apoſtolicis.*
17 *Declara tamen qualiter id procedat.*
18 *Declara etiam, quibus citatis, & qualiter.*
19 *Citatio ad docendum ſe paruiſſe litteris executorialibus, qualiter fiat.*
20 *Decretum citationis prædictæ quodnam ſit.*
21 *Dubium in Rota proponendum quando obtineatur, & à quo declaratoria.*
22 *Citatio ad cõcordandũ de dubio, qualiter fiat.*

16 DEclaratoriæ dantur etiam, † ob nõ paritionẽ litteris executorialibus,
17 de quibus mentio facta eſt ſupra. † Sed ante omnia tales litteræ executoriales cũ eius executione, ſeu præſentatione, reproducuntur in actis cum citatione ad
18 dicendum cõtra Iura: † & deinde ſi adeſt Procurator citatur Procurator; ſeù idem Principalis, ſi Principalis erit in Curia; et ſi neuter in tempore comparuerit, fiẽt contradictæ, ſeù edictæ; et ſi latitabit, procedetur per diligentias, modis relatis, & ſeruantur quatuor termini intraſcripti.

R. P. D. Bichio

Tarraconen. Primitiarum.

19 CItetur D. Didacus ex aduerſo principalis † ad dicẽdũ ſe paruiſſe litteris executorialibus: Primo pro prima ad primam diem. Inſtante Illuſtri, & Adm. Excellenti D. Franciſco Frigola Principali ſiue, &c. Franciſconius Notarius.

Hæc citatio perſonaliter executa re-
20 producitur; † eaque reproducta obtinetur ſolitum decretum, & deinde fit ſecunda citatio eiſdem verbis expreſſis, mutato ſolum ſecundo pro ſecunda, & ſic fit de tertia, & quarta citatione.

21 Seruatis iſtis quatuor † terminis, adi-

tur Dominus Auditor cauſæ, ſi eſt in Rota, qui vocatur Ponens, & ab eo obtinetur dubium per hæc verba.

R. P. D. Bichio.

Tarraconen. Primitiarum.

22 CItetur D. Didacus † ex aduerſo principalis ad cõcordan. de dubio, alias viden. ſubſcribi infraſcriptum ad diem craſtinam hora 10. Inſtante Admodum Illuſtri, & Admodum Excellenti Domino Franciſco Frigola Principali, ſiue &c. Stantibus hinc inde deductis.

Quomodo detur & diſputetur dubium ſuper declaratoria.

Art. III.

23 *Dubium an ſit danda declaratoria, ſcribitur ſub citatione, & qua.*
24 *Dubium quando, & qualiter ſubſcribatur ab Auditore Rotæ.*
25 *Dubij formula qualiter ponatur in intimatione.*
26 *Intimatio qualiter Dominus proponet dubiũ, quomodo fiat.*
27 *Fitque ſine nomine Notarij, & ad quid inſeruiat.*
28 *Dubium ſubſcriptum à D. Ponente etiam parti tranſmittitur.*
29 *Dubium ſubſcribitur etſi cauſa videatur per contradictas, aut alio modo.*
30 *Intimatio propoſitionis Dubij pluries reiteratur, & quare.*
31 *Rota an admittat patrocinium ſolius procuratoris in cauſis.*
32 *Auditores Rotæ quando infirmentur, & vbi, ſi ſit dubium proponendum.*
33 *Sollicitatores quid debeant facere pro communicandis partium ſcripturis, & iuribus.*
34 *Informationes in cauſis rotalibus quando cõmunicentur, & vbi.*
35 *Rota inuehit contra non communicantes ſcripturas.*
36 *Rota vult quod iura omnibus aperiantur.*
37 *Auditores qua die ſtudeant, quandò reſoluant cauſas.*
38 *Dubia qualiter obtineantur, & eorum reſolutiones, vbi viſum ſit.*
39. & 40. *Declaratoria quando concedatur à Rota.*
41 *Declaratoria an, & quando detur à Rota ob non paritionem mandato de manutenendo.*

23 DVbium, An ſit † danda declaratoria in caſu, & ad effectum de quo agitur.

24 Poſtmodum † fit intimatio, qualiter D. ſubſcripſit dubium: illaque fertur, & oſtenditur d. D. Ponenti, qui illis viſis accipit dubium, illudque in duplicata charta ſubſcribit eius proprio nomine, & cognomine, & ſic ſub vtroq; duplicato eſt facienda Intimatio prout infra.

R. P. D. Bichio

Tarraconen. Primitiarum.

25 STantibus hinc † inde deductis.

Dubium. An ſit danda declaratoria in caſu &c.

Cælius Bichius S. R. Auditor.

26 INtimetur D. Didaco, † qualiter D. in prima proxima Rota proponet Dubium, quod ſibi tranſmittitur. Ideò citetur idem ad informandum, quatenus informare intendat; alias d. dubium proponetur, vna tantum parte informante. Inſtante &c.

27 In iſta intimatione † non apponitur notarius, ſed ſeruatur ad oſtendendum Rotæ, quòd dubium, quod proponitur eſt legitimum, & à R. P. D. Auditore ſubſcriptum.

28 Parti quoque † tranſmittitur ſubſcriptum à D. Ponente, vt ſit certa de dubio diſputando, ne ſit in poteſtate partium inutiles aggredi diſputationes, à quibus Rota omnino abhorret.

29 Eſt ſciendum, quod dubium † ſubſcribitur, etiam ſi cauſa videatur per cõtradictas, aut alio quocumque modo.

30 Iſta intimatio † ſolet pluries reiterari, ad hoc, vt pars per tempus poſſit parare ſua iura, & Informationes in facto, & in iure.

31 Deinde debet non ignorari, † quod ſupremum Tribunal non cõtentatur Patrocinio ſolius Procuratoris, niſi Procurator ſit adeo primarius, vt vices Aduocati, etiam adimpleat, ea potiſſimum ratione, quia ſummoperè peroptat cauſas diligenter diſcutere, & cognoſcere, & terminare.

32 Quando dubium † eſt proponendum, ſemper per duos dies ante informantur Domini eorum Domi ſolitæ habitationis, & de ſero † ſollicitatores adeunt Domum D. Ponentis, vbi expectant contrariæ partis ſollicitatorem, † eoque peruento conueniunt ad inuicem in permutandis ſcripturis, adeo vt vna pars communicet alteri omnes informationes facti, & iuris, cum Summarijs, & alijs, quæ diſtributura, & datura eſt ipſis DD. Auditoribus, qui adeò integrè procedunt, & procedi volunt, † vt ſi vna pars deſiſteret in communicando parti ſuæ contrariæ, vel in ſolum, vel in parte, dicta iura, & ſcripturas, acerrimè contra ſimilia committentes irritentur.

36 Volunt enim, quod iura † aperta ſint omnibus; & quod in meridie ambuletur, vt vnaquæque partium, poſsit cum luce ſolis bonum, vel malum ius cognoſcere, reſpondere, & ſua iura deducere.

Sequens dies ab ipſis R. Dominis, nulla † admiſſa audientia, remotis Arbitris, ſtudio cauſarum cõſumitur, & ſucceſſiua ſummo mane deciſioni illarum, quæ proponuntur, condonatur.

38 Digreſſus ſum longe † à via, in qua eram: ſed placet digreſſio; ex ea enim nouimus quomodo procedatur in obtinendis, & diſputandis dubijs, & quomodo procedatur in obtinendo eorum reſolutiones.

39 Diſputato dubio, † quãdo Rota videt litteras executoriales cum nominatione Cenſurarum relaxatas, fuiſſe legitimè præſentatas, & fuiſſe in actis reproductas, † & vlterius quod fuerunt ſeruati quatuor termini, de quibus ſupra ad docendum de paritione, ſine difficultate reſoluit pro conceſſione declaratoriæ, vt docet *deciſio Gandauen. exemptionis* 22. *Junij* 1648. *coram R. P. D. Celſo in folio, & in Ceſar-Auguſtana diſtributionum, ſeu attẽtatorum* 25. *Maij* 1646. *coram R. P. D. Cerro, pariter in folio.*

41 Et debet etiam aduerti, † quod ſeruatis eiſdem modo, & terminis, Rota dat declaratoriam, etiam ob nõ paritionem mandato de manutenendo, vt in *Iuuenacen. ſeu Melſiten. bonorum prima Julij* 1647. *coram Eminentiſſimo D. meo Corrado in folio, & in Barchinonen. iuriſdictionis* 5. *Julij.* 1649. *coram R. P. D. meo Bichio in folio.*

De

Digitized by Google

De pluribus alijs caſibus, in quibus datur declaratoria.

Art. IV.

42 *Et quid ob non paritionem mandato pro purgatione attentatorum relaxato.*
43 *Declaratoria an detur etiam contra tutorem.*
44 *Et quid contra Capitulum, Clerum, aut Vniuerſitatem.*
45 *Et quid contra particulares de facto ſe executorialibus opponentes.*
46 *Termini qui ſeruentur ad reddendam partem contumacem in declaratoria.*
47 *Contumacia quando dicatur probata in non obediente executorialibus.*
48 *Declaratoria an detur contra latitantes, ne præſententur litteræ executoriales.*
49 *Executoriales an poſſint præſentari etiam per partes, & qualiter.*
Notitia executorialium an ſufficiat abſque intimatione. ibidem.
50 *Declaratoria an, & quando detur contra ſucceſſorem in beneficio.*
51 *Excommunicatio datur contra ſingulos canonicos.*
Interdictum datur contra Capitulum. ibid.
52 *Declaratoria datur non ſolũ ex inobedientia, ſed ex repugnantia.*
53 *Declaratoria datur quandocumque mandatũ rotale fuit legitimè intimatum.*
Item quando ſeruatis quatuor terminis non docetur de paritione. ibidem.
54 *Beneficium capituli Odoardus an detur debitori, contra quem petitur declaratoria.*
55 *Signaturam petens contra litteras executoriales Rotæ, ſe contumacem oſtendit.*

42 ET ſimili modo datur † ob non paritionem mandato, pro purgatione attentatorum relaxato, vt eſt caſus in *Colonien. Vicariæ. 14. Maij 1649. coram Eminentiſſimo D. meo Otthobono in folio.*

43 Datur etiam † contra Tutorem; *vt in cauſa Romana, ſeu Albinganen. bonorum prima Iulij 1648. coram R. P. D. meo Cerro in folio.*

44 Non datur contra Capitulum, † Clerum, aut Vniuerſitatẽ, niſi conſtet, quod litteræ executoriales, fuerint ipſis collegialiter præſentatæ, *Rota in Marſicen. Iuriſdictionis 10. Maij 1649. coram R. P. D. Bichio in folio.*

45 Datur tamen contra † particulares, qui de facto illis ſe oppoſuerunt, & contradixerunt, *Rota in dicta Marſicen. coram dicto R. P. D. Bichio.*

46 Seruantur tales termini † ad reddendam Partem contumacem: quod dignoſcitur, quia iſtis ſeruatis probata † dicitur negatiua nõ paritionis eo ipſo, quod per alteram Partem, non probatur affirmatiua. *Rota in Pampilonen. decimarum de Veraſtegui. 12. Iunij 1649. coram bonæ memoriæ Arguelles in folio.*

48 Et proceditur, etiam ſi agatur † non præſentatis litteris perſonaliter, quando reus doloſè latitaret, quia tunc ſufficit præſentatio modo, & forma data ſuperiùs, quando locuti ſumus de executoribus, ſub *titulo de iudic. in partic. de S. Rota.*

49 Nec eſt neceſſaria præſentatio † dictarum litterarum per Curſorem, ſeù mandatarium, ſed ſufficit, quod fuerint præſentatæ à Parte, cum præſentia Notarij, & teſtiũ, vel quod aliàs iuſtificetur ſcientia illarum, vt pariter dictum eſt ſupra per *Rot. in dicta Ceſar-Auguſtana diſtributionum, ſeù attentatorum 26. Maij 1646. coram R. P. D. Cerro in folio.*

50 Dantur etiam declaratoriæ † contra Succeſſorem in beneficio; quando fuit priùs proceſſum contra Anteceſſorem, ſi litteræ executoriales præſententur dicto Succeſſori, quia etiam dictus Succeſſor afficitur ſuccumbentia ſui Anteceſſoris, *Rota in Tarraconen. Primitiarum die 26. Iunij 1649. coram Renerendiſſimo D. Dunozetto in folio.*

51 Et practicatur, quod quando † agitur contra Capitulum, tunc datur excomunicatio contra ſingulos Canonicos, & interdictum contra Capitulum, *Rota in Ampurien. & Ciuitaten. electionis Vicarij. 26. Iunij 1648. coram R. P. D. Meltio in folio.*

52 Et dantur non ſolum † ex non obediẽtia, verum etiam ex repugnantia, *Rota in Hiſpalen. decimarum 19. Iunij 1648. coram eodem R. P. D. Meltio in folio.*

53 In ſumma, declaratoria † datur ſemper, & quandocumque mandatum Rotale fuit legitimè intimatum, & ſeruatis quatuor terminis non docetur de paritione, *Rota in Aquilana Beneficij 4. Martij 1625. & in vna Camerinen. Prædij 13. Ianuarij eiuſdem anni coram bonæ memoriæ Remboldo in folio.*

54 Quid autem † dicendum ſi quis, quando petitur contra ipſum declaratoria, ipſe peteret admitti ad beneficium capituli, Odoardus de ſolut. an deberet admitti? Videnda eſt *Rota in Hipporegien. Cappellaniæ decimæ Decembris 1623. coram dicto bonæ mem. Remboldo in folio.* Vbi etiã videtur, quid requiratur ad illud obtinendum.

55 Et debet animaduerti, † quod ſi quis ad-

aduersus litteras declaratorias Rotę, adit Signaturam, ostendit animum contumacem contra resolutiones Rotæ, vt in causa *Leodien. Abbatissatus 8. Aprilis 1644. coram R. P. D. Ghisleno in fol. & antea in Vrgellen. Canonicatus 9. Nouembris 1634. coram bon. mem. Pirouano etiam in folio.*

De Iudice censurarum, & earum differentia.

Artic. V.

56 *Iudex quilibet Ecclesiasticus potest procedere ad censuras.*
Auditores Nunciorum, an sint iudices Ecclesiastici, & teneantur ostendere suas facultates. ibid.
Vicarij Episcoporum, & Capitulorum, an sint iudices Ecclesiastici, & suas facultates ostendere teneantur. ibid.
57 *Cènsuræ si infliguntur à lege, est necessaria trina monitio.*
58 *Citatio an requiratur quando quis denunciatur excommunicatus.*
Et quid quando discutitur factum, vt quis dicatur excommunicatus. ibid.
59 *Citatio an requiratur in excommunicatione legis.*
Et quid in excommunicatione lata ab homine. ibid.
60 *Citatio prædicta quibus casibus non sit necessaria.*
61 *Legati Sedis Apostolicæ, & Nuncij sunt iudices ordinarij.*
62 *Auditores Rota sunt iudices ordinarij, & citant per totum orbem.*
63 *Declaratoria quando non requiratur, sed sufficiat denunciatio contra excommunicatũ.*
64 *Terminus quinam præfigatur in facto notorio.*
65 *Denunciatio fertur elapso termino ad se iustificandum,*
Declaratoria non requiritur, vbi non est necessaria citatio. ibid.
66 *Excommunicati vigore bullæ cœnæ quo termino declarentur.*

56 QVilibet Iudex Ecclesiasticus †potest procedere ad Censuras, & inter istos iudices connumerantur Auditores Nunciorum, Vicarij Episcoporum, & Capitulorum Sede vacante, qui nec tenentur ostendere suas facultates; Sed sufficit, quod sint in quasi possessione iurisdictionis ordinariæ, & pro talibus communiter habeantur *Rota in Leodien Censurar. 7. Decemb. 1616. coram bon. mem. Remboldo in folio.*

57 Quando Censuræ † infliguntur à lege, est necessaria trina monitio, & tunc requiritur citatio, quando debet discuti factum, propter quod, quis dicitur excõmunicatus. † Secus vbi quis denunciatur talis, vt magis innotescat, & euitetur à Christi fidelibus propter eius excommunicationem.

58 In excomunicatione autem legis, an † requiratur citatio, declaratur à supradicta *Leodien. Censurar.* vbi, quod videtur necessaria tantum in excomunicatione lata ab homine.

59 Et quod non sit necessaria citatio; † Primo, quando non patet tutus accessus, quia sufficit domi dimissa copia, vel per affixionem: secundo quando reus de citatione notitiam habuit, citatus dicitur: vide.

60 Habetur etiam, † quod Nuncij, & Legati Sedis Apostolicæ sunt Iudices ordinarij Censurarum *Rota in dicta Leodien. coram Remboldo.*

61 Habetur vlterius ibidem, quod † Auditores Rotæ, sunt Iudices, ordinarij, & citant per vniuersum Orbẽ in Procedẽdo.

62 Et quod quando excomunicato † nulla defensio competit, non requiritur sententia declaratoria, sed sufficit sola denunciatio.

63 Et quòd in facto notorio, præfigitur

64 terminus ad excusandum factum, † & se

65 iustificandum, & quod illo elapso proceditur ad denunciationem, absque alia declaratione: & ratio est, quia vbi non est necessaria citatio, ibi non requiritur sententia declaratoria.

66 Qui contra formam † bullę Cœnę Domini, aliquid faciunt, excomunicationẽ incurrunt; & declarantur, si in termino monitionis nihil iustificant pro excusatione legitima.

An, & quando à Declaratoria detur appellatio.

Artic. VI.

67 *Appellatio non suspendit excommunicationẽ à lege inflictam.*
68 *Appellatio quando suspendat appellantem à censuris contra declaratoriam censurarum;*

Nec

67 NEC appellatio † ſuſpendit excommunicationem à lege Inflictam.

68 Et opinio *Achillis de Graſſis*,† quod.ſ. appellatio ſuſpendat appellantem à cenſuris contra ſententiam declaratoriam cenſurarum, non habet locum, quando factum eſt notorium, quia tunc poteſt procedi ad denunciationem, *Rota in dicta Leodien.de qua ſupra*: Differt enim excõmunicatio inflicta ab homine,& inflicta à lege, *Rota in dicta Leodien-Cenſurarum.7. Decẽb. 1616.coram bon. memoriæ Remboldo in folio.*

De Aggrauatoria, & Reaggrauatoria.

Art. VII.

69 *Aggrauatoria, & reaggrauatoria quando, & quomodo detur.*

70 *Excommunicatus perſiſtens in excommunicatione,ad quid citetur,& qualiter.*

71 *Decretum quodnam fiat citationi aggrauandi,& reaggrauandi excommunicatum.*

69 AGgrauatoria, † & reaggrauatoria, quando, & quomodo detur,poteſt videri apud d. D.Gratioſum loco ſupradicto, vbi, quod qui perſiſtit in excom-
70 municatione,† citatur ad videndũ excõmunicationem aggrauari,& reaggrauari, & literas aggrauatorias deſuper neceſſarias, & opportunas per D.decerni,& rela-
71 xari ad p. d. Et multi addunt † ſecundum facti contingentiam vltra aggrauari, & reaggrauari; etiam verbum interdici vſq.ad inuocationem brachij ſæcularis. & Primo obtinetur decretum.Facta reproductione literarum declaratoriam, niſi ad p. d. & expectantur decem dies ab vno ad alium terminum grauatoriæ reaggrauatoriæ, & brachij ſæcularis, vt apud *d.Vbert. par.5. form.7. pro execut.rei iudicata.* & annuimus ſupra.

De Recursibus ad Iudices Laicos, & quomodo probentur.

Art. VIII.

72 *Recurſus ad iudices laicos eſt deteſtabilis ob Bullam Cœnæ Domini.*

73 *Contumacia, & inobedientia dicitur probata in recurrentibus ad Iudices laicos.*

74 *Eccleſiaſtici debent in exemplum aliorum eſſe modeſtiores.*

75 *Recurſus ad iudices laicos à quibus præſumantur procurati.*

76 *Recurrens ad laicos iudices contra mandata Rotalia,an incidat in Bullam Cœnæ.*

77 *Abſolutio ab excommunicatione Bullæ Cœnæ ob recurſum ad laicos qualiter detur.*

78 *Remiſſoria ad probandos recurſus ad iudices laicos aliquando fuit data.*

79 *Recurſus ad iudices laicos non conſũmatus nõ infligitur bulla cœnę.*

80 *Excommunicatus ex Bullæ cœnæ ob recurſũ ad laicos,arcetur à noua audientia.*

81 *Et an audiatur excipiens,aut appellans.*

82 *Remiſſoria denegatur illi, qui incidit in cenſuras ob recurſum ad laicos.*

83 *Recurſus ad laicos probatur; ſi adhibitus à Procuratore ratificetur à principali.*

84 *Ratificatio,an habeat vim ſpecialis mandati.*

85 *Recurſus ad laicos probatur, ſi ſcriptura recurſus penes principalem reperiatur.*
Ratificatio,an inducatur ex retentione ſcripturæ.

86 *Recurſus ad laicos probatur, ſi ſciens illi ſtatim non renunciauit.*
Ratificatio,an inducatur ex non renunciatione.
An excuſetur,aliqua ex conſuetudine. ibid.

87 *Recurſus ad laicos præſumitur etiam per mãdatum procuræ factum in perſonam recurrentis.*

72 RECurſus † ad Iudices laicos ſemper fuerunt deteſtabiles,adeo,vt recurrentes dicantur incidiſſe in excommunicationem cõminatam in *Bulla Cœnæ Domini,de qua in Bullario nouo tom. 3. conſtit.*
73 *62.num.13.*† Et in eis dicitur probata cõtumacia, & expreſſa inobedientia; non ſolum contra ſæculares, verum fortiùs contra Eccleſiaſticos, qui ad exemplum
74 aliorum deberent eſſe modeſtiores: † & Rota acriter conqueritur, quod ita tam indecenter eius mãdata cõtemnantur; vt eſt caſus *in Gandauen. ex emptionis 22. Iunij 1648. coram R.P.D. Celſo in folio.*

75 Et præſumuntur procurati ab eo, † cuius intereſt impedire mandata Rotalia.

76 Et quod incidatur in † excommunicationem ex vi dictæ *Bullæ Cœnæ Domini*,eſt alia deciſio *in Pampilonen. decimarum de Veraſtegui.12.Iunij 1649. coram bon.mem. Arguelles in folio.*

77 Qui vult abſolui † ab huiuſmodi excõmunicatione, tenetur in omnibus obedire,& reficere omnes expenſas, etiam extraiudiciales Procuratorum, & Aduocatorum, & Copiſtarum, & cuiuſcunque generis, & ſpeciei fuerint, *vt in Vlixbonen. Profeſſionis.27.Marty 1637.coram bonæ memoriæ Carillo in folio.*

Ad

78 Ad probandum tales recurſus † fuit aliquando data remiſſoria, *vt in Terulen. Statutorum 27. Junij 1649. coram Eminentiſs. & Reu. P. D. Cardinali Otthobono in folio.*

79 Sed ſi † fuerint dumtaxat iactati, & nõ conſummati, & ille non vſus fuerit illorum temeritate, quod iſte non innodetur Cenſuris comminatis in dicta bulla Cœnæ Domini, dicit *Rota in Calaguritana beneficij de Logroño 19. Feb. 1640. coram R. P. D. Verospio in folio.*

80 Et qui incidit in talem † excommunicationem, arcetur à noua audientia. *Rota in Ampurien., ſeù Ciuitaten. electionis Vicarij. 26. Jun. 1648. coram R. P. D. Meltio in folio.*

81 Non auditur nec excipiendo, † & nec auditur appellans, præcipue, quando ſpreuit cenſuras, & non curauit abſolui. *Roman. prætenſæ abſolutionis. 18. Junij 1646. coram R. P. D. Meltio in folio.*

82 Denegatur etiam eidem † remiſſoria, etiam quod illam petat ad ſui defenſionem, præcipue ſi pluribus annis permanſit in Cenſuris *Rota in Terulen. beneficij. 25 Maij 1644. coram eodem in folio.*

83 Probantur tales recurſus † ſi adhibiti à Procuratore ratificentur à Principali:

84 † ratificatio enim habet vim ſpecialis mandati, etiam in requirentibus ſpeciale mandatum.

85 Item probatur, ſi penes † ipſum Principalem reperiatur ſcriptura dictorum recurſuum, quia ratificare videtur, qui ſcripturam retinet.

86 Item quando quis ſciuit † recurſus, & ſtatim non renunciauit, quia non renunciando dicitur ratificare.

87 Item quando Principalis facit † mandatum procuræ in perſonam ejus, qui recurſus fecit. Has coniecturas affert *Caſarauguſtana beneficij de Linares 27. Aprilis 1644. coram rad. Bichio in folio.* An autem recurrens ad iudices ſeculares poſſit aliquando excuſari ex aliqua conſuetudine, prout ex illa, quæ dicitur vigere in Regnis Galliæ, & Aragoniæ, videnda eſt deciſio, apud Peniam deciſ. 377.

Quomodo & quando detur abſolutio.

Art. IX.

88 *Excommunicatus ob recurſum ad laicos non abſoluitur, ſaltem ſine paritione verbali.*

89 *Res corporalis, & incorporalis differunt.*

90.91. *Abſolutio à cenſuris, an fiat ex patientia, vel verbali paritione.*

92 *Mandatum ſi contineat factum, quomodo ſit docendum de paritione.*

93 *Abſolutio à cenſuris latis in curia non datur, niſi doceatur de paritione.*

94 *Amplia, etſi quod præſtandum eſt pro paritione, non ſit liquidum.*

95 *Declaratur vlterius, quid requiratur, quando aliquid eſt adimplendum, ſoluendum, vel tradendum.*

96 *Proteſtatio qualiter fieri poſſit pro paritione ab illo, qui petit abſolutionem à cenſuris.*

97 *Recurſibus ad laicos habitis renunciandum eſt liberè à petente abſolutionem.*

98 *Recurſibus prædictis qualiter liberè renunciari poſſit.*

99 *Rota ſolet mitiùs agere dando declaratoriam contra Regulares.*
Patribus Ieſuitis ante declaratoriam cenſurarum fuit datum tempus deliberandi, an vellent prius obedire.

100 *Excommunicatus, qui non audiatur nec agendo, nec excipiendo.*

101 *Excommunicatio datur etiam contra non obedientem ſequeſtro.*

102.103. *Abſolutionem petens à cenſuris, cogitur obtinere Breue abſolutionis.*

104 *Oblatio de parendo, quando habeatur pro paritione.*

105 *Limita ſi factus fuerit aliquis actus contra mandatum.*

106 *Mandatum tractus ſucceſſiui ſemel intimatum ſufficit, etiam ſi veniat caſus declaratoriæ.*

107 *Nec refert quod directè, vel indirectè contraueniat reus.*

108 *Obedientia fit per reuocationem actorum, & quo caſu.*

109 *Excommunicatus ob non paritionem mandati rotalis, an poſſit abſolui per Rotam.*

110 *Excommunicatus prædictus non abſoluitur, niſi pareat iudicato.*

88 SI quis † excomunicatus deſiderat abſolutionem, iſte talem abſolutionem, & ſubleuationem non poterit obtinere ex ſola patientia; ſed requiritur ſaltem

89 paritio verbalis: † fit enim differentia inter rem corporalem, & incorporalem,

90 † vnde in vno caſu ſufficiet patientia, in alio vero eſt neceſſaria paritio verbalis: *Rota in Romana ſeù Albiganen. bonorum 1. Iulij 1648 coram R. P. D. Cerro in folio.*

91 Ad declarationem præmiſſorum, † eſt videnda etiam prædicta *deciſio in cauſa Ampurien. & Ciuitaten. electionis Vicary. 20. Octobris 1649. coram R. P. D. Meltio in fol. & curioſius Pen. deciſ. 377. & 378.*

Quando

92 Quando mandatum † continet factum quomodo ſit docendum de paritione, dicit *Rota in Ampurien, & Ciuitaten electionis Vicar. 26. Iun. 1648. coram R.P.D. Meltio in folio.*

93 Hoc tenendum pro conſtanti, † quod nunquam datur abſolutio à cenſuris latis in Curia, quando illæ ſunt validę, & iuſtæ, niſi doceatur de Paritione, *Rota in Viceu. portionis. 18. Martij. 1639. coram Reuerendiſſimo Domino Dunozetto in folio.*

94 Etiãſi quod præſtãdũ † eſt pro paritione non ſit liquidum, quia tunc debet Reus excommunicatus comparere, & offerre ſe daturum, & facere depoſitum alicuius paruæ quantitatis, & ſe obligare in forma Cameræ dare reſiduum, facta liquidatione, *Rota in dicta Vicen. coram Reuerendiſſimo Dunozetto.*

95 Et ſemper quando † aliquid eſt implendum, & ſoluendum, vel tradendum, requiritur obedientia verbalis, depoſitum, & obligatio *Rota in Tarraconen. Primitiarum 1. Iunij 1640. coram Reuerendiſſimo D. Dunozetto in folio.*

96 Qui peroptat † modum obediendi, poterit ex infraſcriptis, addendo, & minuendo, dummodo non minuatur honor, quinimo ille augeatur Tribunali; habere formulam neceſſariam: videlicet Sequendo opinionem Sacræ Rotæ Romanæ ſuper modo præſtandi obedientiam debi tam apud bonæ memoriæ Cardinalem Seraphin. & deinde apud quam plures Sac. Palatij Auditores, & præmiſſa proteſ. tatione (quod ipſe comparens facit, & faciet Infraſcriptum actum præſtantionis patientiæ, obligationem, & depoſitum metu mandati, Cenſurarum, grauatoriæ, & reaggrauatoriæ, & inuocationis auxilij brachij ſæcularis, & non aliàs &c. & cũ declaratione, quod ipſe Comparens per hoc, non intendit præiudicare legitimæ poſſeſſioni, ac manutentioni, & alijs omnibus, & ſingulis iuribus quomodolibet competentibus ſuo Principali; & quod ipſi Aduerſario non intelligatur acquiſitum ius aliquod, neque immaginabile, aut facta illius melior conditio; nec quod ipſe aduerſarius ex his intelligatur acquiſiuiſſe, ſeu acquirere potuiſſe aliquam poſ. ſeſſionem manutenibilem: ſed quod ex eis intelligatur declaratum dũtaxat, quod dictus ſuus Principalis catholice viuit, & viuere cupit in communione fidelium, & Sanctæ Matris Eccleſiæ. Quodque maxime mandata Rotalia, & Sanctũ Tribunal reueretur, & quod in tantum hoc facit, in quantum certus eſt, quod non obſtantibus Infraſcriptis præſtatione patiẽtiæ, depoſito, & obligationibus, ipſe nihilominus non intelligetur dimiſiſſe poſſeſſionem, nec ſpoliatus ea, nec iuribus ipſi competentibus remanebit. Quinimò ipſe declarauit, & declarat, quòd nullo modo vult quod ſuus Principalis; pro ſpoliato habeatur, ſed quod potius ſit cõſeruator omni meliori modo prout debet, & iure poteſt, ſaltem animo poſſeſſionis beneficij, de quo agitur, & iurium ſuorum; & quod per quamcumque declarationem, aut taciram, aut expreſſam, aut quemcunque actum, etiam, quod ille videatur contrarius, non intelligatur illi, & illis præiudicatum: quia omnia dixit facere, & facturum, & in Curia, & extra, vi, & metu præmiſſorum, non autem de eius libera, certa, & deliberata voluntate, aut animo, quia niſi ad fuiſſet, & ad eſſet metus prædictus infraſcripta numquam egiſſet, aut ageret. Qua proteſtatione ſemper ſalua, & non aliàs &c. nomine dicti ſui Principalis, vigore mandati Procuræ ſpecialiter facti, quod facto dedit tenoris &c. Præſtitit, & præſtat patientiam, quod Reuerendiſſimus D. Cameræ Apoſtolicæ Commiſſarius, ſiue eius legitimus Procurator pacifice adipiſcatur poſſeſſionem perpetui ſimplicis beneficij ſub inuocatione S. N. in Eccleſia Parochiali loci nuncupati A. Diœceſis B. olim vacantis per obitum C. illius dum viueret vltimi Poſſeſſoris, extra Curiam defuncti, & promiſit dictum ſuum Principalem nullum eſſe præſtiturum impedimentum, quin d. Dominus Commiſſarius, ſeù eius legitimus Procurator pacificè dictam Poſſeſſionem adipiſcatur; & vlterius promiſit, et ſe obligauit, quod d. ſuus *Principalis* reſtituet dicto Reuerendiſſimo D Commiſſario, ſeù eius legitimo Procuratori, prout de iure, omnes fructus, & totum id, quod dictus. N. ex dicto beneficio conſtabit percepiſſe, vna cum expenſis in causa legitimu factis; secuta tamen prius licita, & legitimam liquidatione; & pro nunc depoſuit pœnesme Iudium vnum, & promiſit, quod dictus ſuus Principalis ſoluet, ſeù reſtituet reſiduum, ſtatim ſecuta legitima liquidatione. Pro quibus &c. Dictus D. Procurator obligauit dictum ſuum Principalem, eiuſque hæredes, & bona in ampliori forma Cameræ Apoſtolicæ, pro eſtans, quod prædicta proteſtatio intelligatur repetita in quacumque parte huiuſmodi actus, ſicque tactis &c. iurauit &c. ſuper quibus &c.

97 Sed aduertendũ est, quod † si fuit renũciandum recursibus, renunciatio debet esse libera, & absque cautela; quia si adesset aliqua protestatio, aut cautela; inde resultaret animus contemnendi Claues Beati Petri, & spernendi censuras Ecclesiasticas.

98 Igitur renunciatio, † vt liberè fiat poterit esse huiusmodi. D.A. Procurator D. B. prout docuit de speciali instrumento Procuræ, liberè renunciauit, & renunciat recursibus habitis per ipsum, seu eius Procuratores ad Iudices sæculares, promisitque illis nullo vnquam tempore vti, nec eorum vigore se, aut aliũ eius nomine, vllo vnquam tempore impedimenta præstiturum, quin Dñs cameræ Commissarius pacificè adipiscatur possessionem Beneficij &c. Quinimo quodcumque impedimentum eius nomine prouenturum, ipsum esse remoturum, itæ, & taliter, quod ab ipso, nec suis illorum vigore dictus Reuerẽdissimus Commissarius, seù &c. Impedimentum aliquod non erit habiturus, & sic tactis &c. super quibus &c. Informa Cameræ Apostolicæ &c.

Si fortè ista formula, qua ego sum vsus, & alij etiam vsi sunt alicui non placeret, non deerit modus, si decisiones indicatas videre non indignabitur. Ego enim dico, quæ expertus sum; ille poterit doctiùs experiri: facile enim est inuentis addere, & inuenta in meliorem formam redigere.

Rota, quando est danda declaratoria,

99 † contra Regulares obedire recusantes, mitiùs solet agere, præfigendo illis aliquod tempus, ad effectum, vt possint deliberare, an velint obedire, vt quoad Patres Iesuitas resolutum fuit in causa *Hispalen. decimarum.* 19. *Iunij.* 1648. *coram R.P.D. Meltio in folio.*

100 Sed excommunicatus, qui † contempsit Claues Sancti Petri; non auditur, vt annui, nec agendo, nec excipiendo, *vt in Romana pretense absolutionis.* 18. *Iun.* 1646. *coram eodem inter vagantes.*

101 Excommunicatio autem † datur inter cætera etiam contra illum, qui non vult obedire sequestro Rotali, *vt in Cracouien. Præposituræ Sancti Floriani.* 13. *Februarij* 1651. *coram R. P. D. Btchio in folio.*

102 Et qui vult absolui, † cogitur obtinere breue absolutionis, vt in *Beneuentana Parochialis.* 29. *Nouemb.* 1649. *coram R. P. D. Cerro non impressa.*

103 Declarando fusiùs † quod supra dixi in casu, quo fuerit excommunicatus, & desslideret absolutionem, *Ex ampurien. seù Ciuitaten. electionis Vicarij.* 26. *Iunij.* 1648. *& 20. Octobris* 1646. *coram R.P.D. Meltio in folio.* Seqnendo vltimam decisionem quæ emanauit in *eadem causa* 13. *Martij.* 1651. *coram eodem in folio.*

Sciendum est, quod quando mandatũ

104 Rotale † continet solam obedientiam, & non aliquem actum positiuum, sed tantum præceptum prohibitiuum, tunc oblatio deparendo habetur pro paritione;

105 sed si fiat aliquis † actus, qui contraueniat mandato Rotali, non sufficit dicta oblatio, quia tunc non solum præstanda est patientia de præterito, sed etiam profuturo, & si mandatum habet tractum successiuum, successiua etiam debet esse

106 paritio; etsi † d. mandatum habet tractum successiuum; & fuit semel intimatũ, non est opus denuò intimare ad effectum vt si Reus contrauenerit detur. publicatio declaratorię.

107 Nec est curandum, an quis † contraueniat directè, vel indirectè; quia eadem est ratio in vtroq. modo.

108 Vt autem innotescat † modus obediẽdi, sciendũ est; quod fit per reuocationem actorum factorum cõtra dispositionẽ mandati Rotalis, *vt in eadem decisione.*

109 Excommunicatus, quoque † ob non paritionem mandato Rotali, non potest absolui per Rotam ad cautelam, sine cõ-

100 missione speciali, † etsi vult pure absolui, neque potest nisi parito iudicato, quia à Censuris latis in Curia, non datur absolutio, nisi paritione præcedente, vt fuit decisum *in Alerien. beneficij* 19. *Decembris* 1614. *decis.* 88. *coram bonæ memoriæ Buratto. & dec.* 621. *parte* 2. *& dec.* 629. *par.* 3. *recent.*

De Restitutione in integrum.

Cap. I.

Quale sit remedium restitutionis in integrum.

Artic. I.

1 *Sententia, & processus non semper impugnatur remedio nullitatis.*

2 *Sententia non semper impugnatur appellatione, vt in possessorio.*

3 *Sententia non impugnatur appellatione vltra duas vices, vel lapsis fatalibus.*

4 *Sententia vltimo loco impugnatur restitutione in integrum.*

Re-

5 *Reſtitutio in integrum non datur durante remedio ordinario.*
6 *Reſtitutio in integrum eſt remedium ſubſidiarium.*
7 *Statutum prohibens appellationem non tollit reſtitutionem in integrum.*
8 *Quia tollit remedium iuris communis, & nõ iuris ſpecialis.*
9 *Reſtitutio in integrum datur ſuppll. impetrata & gratia Principis.*
10 *Reſtitutio in integrum plus dependet à iure, quam à Principe.*
11 *Princeps non poteſt iuſtè negare reſtitutionẽ in integrum.*
12 *Excommunicatus, an petere poſſit reſtitutionẽ in integrum.*
13 *Reſtitutio in integrum eſt in priſtinum ſtatum repoſitio.*
14 *Reſtitutio in integrum litem finitam facit reuiuiſcere.*

VT clarius poſſit percipi infraſcripta materia eſt notandum, quod non
1 ſemper † impugnatur, proceſſus, & ſentẽtentia via, & remedijs ordinarijs: quia
2 ritè proceſſum fuit, † vel appellationis, tum ex natura cauſæ, vt in poſſeſſorio; tũ ob lapſa fatalia, aut quia bis appellatũ
3 † fuit, ſuccurritur etiam litigatoribus, ſi vtuntur remedio extraordinario reſtitu-
4 tionis in integrum, *gloſ. in l. cui. C. ſi de moment. poſſeſſ. Caſſad. dec. 1. de reſtit. in integr. Veſtr. lib. 8. c. de reſtit. integr. fol. 253.*
5 neque † concederetur ſi duraret remediũ ordinariũ *l. in cauſæ. ff. de minor. Rot. dec. 34. de appell. mino. Staphil. c. 13. fol. 309. & ſeq.*
6 Et cum id ſit remedium † ſubſidiariũ ſtatutum prohibens appellari, & reclamari à ſententia, vel aliquid contra
7 † eam dici, aut recurſus haberi, non tollit beneficium reſtitutionis in inte-
8 grũ, quia tollit ſolummodo † remedium Iuris communis, non autem iuris ſpecialis. *Franc. in c. dilecto num. 169. ext. de*
9 *appell.* Et procedit † reſtitutio ex ſupplicatione impetrantis, & gratia Principis,
10 quæ dependet † potiùs à Iure, quam a
11 Principe, qui ſi eam denegaret † faceret iniuſtitiam: *Abb. in c. ſuſcitata. extr. de reſtit. in integr. Caſſador. deciſ. 1. de procur.*
12 In tantum, vt excommunicatus, † etiã principaliter eam petere poſſit, *Caſſad. in Clem. 1. num. 11. de reſtit. in integr.* Cumq.
13 iſta reſtitutio in † integrum dicatur eſſe in priſtinum ſtatum repoſitio *l. quid Si minor. §. reſtitutio. ff. de minor. l. vnic. C. in integr. reſtitut. poſtul. gloſ. in d. cap. ſuſcitata.*

14 Ideo ſi obtineatur, operatur, † quod lis finita reuiuiſcit, *Veſtr. lib. 8. c. vt lit. pend. fol. 271.*

Quibus, & quotmodis petatur reſtitutio in integrum.

Artic. II.

15 *Reſtitutio in integrum multipliciter petitur, & quomodo.*
16 *Reſtitutio in integr. via exceptionis dicitur incidenter peti.*
17 *Reſtitutio in integr. via actionis, an principaliter, vel incidenter petatur.*
18 *Reſtitutio in integrũ, an ſit neceſſaria aduerſ. lapſ. fatal. ad appellationem proſequendã.*
19 *Reſtitutio incidenter petitur via actionis aduer. ſententiam latam ſuper defertione.*
20 *Reſtitutio in integrum petitur etiam officio iudicis.*
21 *Reſtitutio officio iud. petita ſuper reſciſſione proceſ. vel ſententiæ dicitur principaliter.*
22 *Reſtitutio incidenter peti poteſt, etiam per Procuratorem, abſque ſpeciali mandato.*
23 *Reſtitutio principaliter peti nequit abſque ſpeciali mandato.*
24 *Reſtitutio in integrum tam principaliter, quã incidenter qualiter obtineatur.*
25 *Termini qui ſint ſeruandi in impetratione reſtit. in integrum.*
26 *Reſtitutio in integrum debet peti, & finiri infra quadriennium.*
27 *Sententia ſuper reſtitutione in integrum elapſo quadrienio eſt nulla.*
28 *Fallit ſi reus conſentiret.*
29 *Quadriennium à quo die computetur in reſtitutione in integrum.*
30 *Quadriennium quomodo computetur à die læſionis pro Eccleſia.*
31 *Eccleſia poſt quadriennium reſtitutionem in integrum petere nequit.*
32 *Fallit ſi adeſſet fraus, vel alia legitima cauſa.*
33 *Reſtitutio datur Eccleſiæ enormiter læſæ etiã poſt quadriennium.*
34 *Reſtitutio in integrum an, & quomodo detur maiori.*
35 *Quadriennij lapſus, quando non præiudicet maiori.*
36 *Reſtitutio quando iterum concedatur maiori.*
37 *Tempus quando non currat impedito, & currens quando reſtituatur.*
38 *Impeditus ad probandum debet proteſtari de impedimento.*
39 *Impeditus niſi proteſtetur non excuſatur.*

40 *Limitatur prouteniente impedimento ex parte iudicis.*

41 *Limitatur in impedimẽto notorio, abſq. probatione.*

42 *Impeditus notorie debet in integrum reſtitui.*

43 *Reſtitutio aduerſ. reg. de triennali quando cõcedatur in beneficialibus.*

44 *Reſtitutio lapſo quadriennio petitur cum aliqua cauſa.*

45 *Clauſula prout de iure, ponitur in commiſſione reſtitutionis lapſo quadriennio.*

46 *Commiſſio eſt nulla, niſi exprimatur lapſus quadrienny.*

47 *Quadriennium an currat minori, & quando.*

48 *Eccleſia, & minor in reſtitutione ambulant pari paſſu.*

49 *Eccleſia eſt minore in vno magis priuilegiata.*

50 *Minor aduerſus iuramentum reſtitui nequit.*

51 *Minor poteſt petere reſtitutionem præuia abſolutione à iuramento.*

52 *Minor abſolutus à iuramento, poteſt implorare reſtitutionem prout de iure.*

53 *Minor abſolutus à iuramento habet viam ad reſtitutionem petendam.*

15 PEtitur autem multipliciter reſtitutio, vt puta via actionis, & exceptionis, principaliter, & incidenter.

16 Via exceptionis ſemper dicitur † incidenter peti; uia vero actionis aliquan-
17 do † principaliter, aliquando incidenter; vel aduerſus lapſum fatalium, ad appel-
18 lationem † proſequendam, quo caſu non eſt neceſſaria reſtitutio: aduerſus ſententiam latam ſuper deſertione † dicitur pe-
19 ti incidenter, via actionis. *Biſignet. deciſ. 1. de reſtit. in integrum. Rot. deciſ. 3. eodem. in antiq.*

20 Si vero petatur officio † Iudicis, non via actionis, aduerſus ſententiam, & proceſſum, ad effectum eos reſcindendi. *iux. l. quod. ſi minor. §. fin. ff. de min. Specul. in tit. de reſtit. in integr. §. ſi quis autem. Abb. in c. cum ex litteris, extr. de in integr.* tunc
21 † dicitur principaliter. *Bart. & Bald. in l. nam poſtea. §. ſi minor. ff. de Iur. Iur. Egid. conſ. 502.*

22 Et quando petitur incidenter, † poteſt etiam peti per Procuratorem, abſque ſpe-
23 ciali mandato: principaliter verò ſecus. *Rot. dec. 2. de Procur. in nou.*

24 Quando autem principaliter, & quãdo incidenter petitur, quomodo procedi
25 poſſit, & qui termini ſeruandi, † ſint, dicit *Egid. d. concluſ. 502. Rot. dec. 3. & 4. de reſtit. in integr. in nou. Veſtr. lib. 4. de dol. & contum. fol. 88. & d. lib. 8. de reſt. in integr. fol. 263. & pluribus, & ſeqq.*

26 Debetq. peti, eiuſque cauſa finiri † infra quadriennium, *l. fin. C. de tempor. in integr. reſt. cap. 1. de reſtit. in integr. in 6. Clem. vnic. eodem*, ſecundum magis communem oppinionem.

27 In tantum quod, † elapſo quadrien-
28 nio, ſententia lata ſuper reſtitut. eſſet nulla niſi Reus † conſentiret. *gloſ. in d. Clem. Abb. in d. c. cum in litteris. Veſtr. d c. fol. 88. & 263.*

29 Et iſtud qnadriennium, † computatur à die vltimæ ſententiæ latæ, *Rot. dec. 2. de reſt. in integ. in nou. Staphil. c. 13. fol. 311 in fine.*

Si Eccleſia petat reſtitutionem aduerſus
30 contractũ, quadriennium computatur à
31 die læſionis, neque poſt † quadriennium
32 reſtitutionem petere poteſt, niſi † interueniat fraus, vel alia legitima cauſa, aut eſ-
33 ſet enormiſſimè læſa, † quia tunc etiam audiretur poſt quadriennium. *gloſ. in d. c. 1. & in d. l. fin. Caſſad. deciſ. 1. de empt. & vend.*

34 Maior etiam legitime impeditus, † vel ſi quadriennium lapſum eſt culpa Iudicis, aut Aduerſarij, vt puta, quia propter iuſtum metum reſtitutionem in tempore petere non potuiſſet, quadriennium non
35 curret, nec ipſius † lapſus, etiam maiori præiudicat *d. c. 1. gloſ. in l. fin. & in d. Clem.*
36 aut ſaltem iterum † reſtitutio concederetur.

De huiuſmodi materia, quando impe-
37 dito currat tempus, vel ſi currat; † quando reſtituatur, eſt videndũs remiſſiuè *Felin. in c. paſtoralis. extr. de except.*

Et eſt aduertendum in materia impe-
38 dimenti, quod impeditus, † cui fuit data dilatio ad probandum, ſuperueniente im-
39 pedimento, debet † proteſtari; aliàs non
40 excuſatur, niſi impedimentum † procederet ex parte Iudicis, vt inquit *Bart. in l. ſuperandum. §. fin autem. C. de Iud. Felin. in cap. ex ratione. extr. de appell.* Vel niſi ſit
41 adeò notorium, quod non requirat probationem, *Bart. Alex. & alij in l. 2. §. quia dicimus. ff. ſi quis caut.* Tunc enim debet
42 reſtitui, † latè *Afflict. dec. 50.*

43 In ſimili etiam caſu † in beneficialibus concederetur reſtitutio aduerſus regulã de triennali *Caſſador. deciſ. 2. de reſtit. in integr.* Ideò petens reſtitutionem elapſo
44 † quadriennio, debet in commiſſione aliquam cauſam exprimere; propter quã debeat de iure reſtitui, & tunc ſignatur
45 commiſſio † cum clauſula prout de iure:
46 aliàs reicitur, debetque † fieri mentio lapſus quadrienni; ſecùs cõmiſſio eſt nulla, *Veſtr. lib. 4. c. de dol. & contum. fol. 88.*

Mi-

Digitized by Google

47 Minori non † currit quadrienuium niſi à die lapſæ minoris ætatis, *Caſſad. dec. 2. de reſtit. in integr. Veſtr. d. lib. 7. de reſtit. in,*
48 *integr. fol. 263.* Quamuis † minor, & Eccleſia in reſtitutione fere ambulent pari paſſu. Eſt tamen in vno magis priuile-
49 giata † Eccleſia, nam ſi minor iurauerit
50 non contrauenire contractui, † non poteſt aduerſus illum reſtitutionem petere, *auth. Sacram. puberum. C. ſi aduerſus vendit.*
51 Poterit † tamen petere reſtitutionem, preuia abſolutione à iuramento; ſed quã-
52 do petitur huiuſmodi abſolutio, † ſolum ei aperitur os ad implorandum officium Iudicis ſuper reſtitutione, quatenus de iure veniat illi concedenda; neque propterea † cenſetur reſtitutus, ſed ſolũ aperta via ad reſtitutionẽ petendam. *Staphil. c. 15. fol. 329.*

Quibus ex cauſis reſtitutio in integrum concedatur.

Art. III.

54 *Abſolutio à iuramento, qua cauſa iuſtè obtineatur.*
55 *Iuramentum non eſt vinculum iniquitatis.*
56 *Eccleſia petit reſtitutionem non obſtante iuramento Prælati.*
57 *Commiſſio cum Clauſula refectis expenſis quando ſignetur pro reſtitutione in beneficialibus.*
58 *Reſtitutio non datur non citato, ſed appellatio.*
59 *Commiſſio appell. non citato ſignatur cũ Clauſula prout de iure.*
60 *Appellatio, quando non detur probata anteriori notitia.*
61 *Reſtitutio qualiter ſoleat concedi aduerſus duas conformes, & earum rem iudicatam.*
62 *Reſtitutio qualiter concedatur aduer. tres latas per contradictas.*
63 *Reſtituiio aduer. rem iudicatam prætextu boni iuris, qualiter concedatur.*
64 *Probatio plena boni iuris, an requiratur in reſtitutione in integrum.*
65 *Clauſula parito iudicato quid importet.*
66 *Remiſſoria qualiter concedatur poſt commiſſionem reſtitutionis.*
67 *Ampliatur etiam facta ceſſione poſſeſſionis in manibus iudicis.*
68 *Remiſſoria poſt commiſſ. reſtitutionis, quibus conditionibus concedatur.*
69 *Reſtitutio in integrum pauperi, quibus clauſulis concedatur.*
70 *Paupertas, qualiter probari debeat à reſtituto in integrum.*
71 *Reſtitutio qualiter, & quando fiat ad appellandum Dño à Procuratore decepto.*
72 *Procuratoris malitia Domino obeſſe nequit.*
73 *Reſtitutio ad appell. de ſtilo non datur Domino à Procuratore decepto.*
74 *Commiſſio reſtitutionis non ſignatur gratioſè Domino à Procuratore decepto.*
75 *Cauſa Domini à Procuratore decepti, quibus clauſulis committatur.*
76 *Reſtitutus, quia à Procuratore deceptus, an debeat docere de ſua iuſtitia.*
77 *Reſtitutio qualiter detur Domino aduer. rem iudicatam mortuis procuratoribus.*
78 *Principalis negligens non efficitur, niſi intimetur ei mors procuratoris.*
79 *Reſtitutio non datur aduerſus rem iudicatam per contradictas vno procuratore ſuperſtite.*
80 *Principalis ſibi imputet abſentiam procuratoris.*

54 ERit autem iuſta cauſa eam obtinendi, ſi de dolo, † & iniquitate euidẽti contractus arguatur, cum iuramentum
55 non ſit vinculum † iniquitatis, *c. ſi vero. de Iur. Iur. Anchar. conſ. 83. & 130. Staphil. d.*
56 *c. 15. d. fol. 319.* Eccleſia etiam † ſi Prælatus iuraſſet non contrauenire, poteſt reſtitutionem petere, *c. ſicut. extr. de Iur. Iur. gloſ. in c. ſi quis extr. de reb. Eccleſ. non alienand. gloſ. & Gemin. in d. c. 1.*

Quando igitur petitur reſtitutio in integrum in beneficialibus aduerſus vnicã
57 Sententiam † latam per contradictas, & Orator fuit perſonaliter citatus, ſignatur commiſſio cum clauſula refectis expenſis, *argum. c. exceptionem. extr. de excep.*

Si non fuit perſonaliter citatus, etiam ſi duę ſententiæ latæ ſint, non indiget reſtitutione; ſed datur † appellatio à die
58 habite notitiæ; & ſignatur † commiſſio
59 cum clauſula prout de iure; quia ſi probaretur † anterior notitia, non daretur
60 appellatio, *Rot. dec. 16. de dol. & contum. in nou.*

61 Aduerſus duas † conformes, & earum rem Iudicatam, reſtitutio in integrum ſolet concedi cum clauſula ſine præiudicio legitimæ executiunis, vel duarum conformium.

Et aduerſus tres latas per contradictas, etiam contra non perſonaliter citatum, propter nimiam cõtumaciam, dummodo non allegetur iuſta cauſa excuſationis,
62 † ſed ſolummodò bonum ius, ſignatur Commiſſio cum clauſula paritò iudicato, & conſtitò de bono Iure *l. Fulcinius. & l. fin. ff. ex quib. cauſ. in poſſeſ. formul. commiſ. de repara. cauſ. 3. Veſtr. lib. 4. c. de dol. & contum. fol. 88. & lib. 8. c. de reſtit. in integr. fol. 293. Staphil. c. 13. fol. 310.*

Idem

Idem obſeruatur, ſi aduerſus vnicam ſen-
63 tentiam, quæ tranſiuit † in iudicatũ latã parte, vel eius Procuratore præſente, petatur reſtitutio prætextu boni Iuris, non autem impedimenti, additur.n.ſemper clauſula parito iudicato, & conſtito
64 de bono iure † per *Capit. final. ex. de reſt. ſpoliat.* licet tunc non requiratur plena probatio boni iuris. *Egid.concluſ.*38.

65 Importatque † huiuſmodi clauſula dimiſſionem poſſeſſionis, & reſtitutionẽ fructuum, & expenſarum, *c.fin. extr. de reſt. ſpoliat. Clem. vt calumnys de re. Iud. Veſtr. d.fol.*88.*&* 263.*Staphil.d.fol.*310. In
66 tantum,† quod ſi poſt commiſſionem reſtitutionis fuiſſet petita remiſſoria, cederetur arbitrio Iudicis, etiam † ſi in
67 eius manibus ceſſiſſet poſſeſſioni, & illa
68 debet concedi conditionaliter † videlicet, ſi conſtiterit Iudicibus remiſſorialibus reſtitutum,realiter, & actualiter poſſeſſioni ceſſiſſe *d.Formul. commiſſ. de Cumul. diuerſ.Iudicior.*45.

Sed ſi, orator allegat paupertatem,
69 † tunc etiamſi ſint tres ſententiæ latæ parte citata, loco dictæ clauſulæ parito Iudicato,apponitur clauſula dimiſſa poſſeſſione, reſeruatiſque fructibus,& expẽſis in fine litis, & conſtito de Oratoris paupertate. *argum.l.ſi Procuratorem. §. ſi ignorantes. ff.mandato.eodem. c. fin. Staphil. d.c.*13, *fol* 310. Nec ſufficit tunc probare
70 paupertatem per proprium iuramentum, ſed requiritur aliũde legitima probatio; *Staphil. c.*23. *fol.* 350. *nu.* 10. Et ad præmiſſa eſt videndus *Caſſador. dec.* 10. *de reſcript.*

71 Si aduerſus tres conformes, † vel duas quæ tranſiuerunt in iudicatum, vltra bonum ius allegaretur iuſtum impedimentum, proueniens à iure communi,vt quia principalis fuiſſet deceptus à Procuratore, qui dolo, vel negligentia, non appellaſſet;quia malitia Procuratoris, non
72 † debet Domino obeſſe, ſi Procurator nõ ſit ſoluendo, Dominus debet reſtitui ad appellandum de Iure Communi, *Rot. dec.* 25. *in fin. de appell. in nou.*

73 Licet de ſtylo Curiæ † contrarium obſeruetur *Caſſad.dec.*5.*de appell.& dixi in*
74 *c.deappell.* Ideo tali caſu † commiſſio non ſignaretur gratiosè, prout in beneficialibus; ſed eius cauſa committeretur, † cũ
75 clauſula, prout de iure, debetque tunc
76 † aliqualiter Orator docere de ſua iuſtitia, etiam quoad negocium principale, *Egid. concluſ.* 38. *Veſtr. d.fol.* 263. *Staphil. c.*13. *fol.*311.

Et cum alias Reus conſtituiſſet tres
77 Procuratores, qui per octo annos nihil fecerãt in cauſa, eiſque mortuis Actor obtinuiſſet rem Iudicatam, fuit conceſſa reſtitutio in integrum, ſine d.clauſula parito iudicato, vt teſtati mihi ſunt ſeniores Procuratores ab initio meæ profeſſionis; ratio autem fuit, quia Domi-
78 nus † negligentia notari non potuit, ex quo mors Procuratoris ſecundum ſtylũ S.Rotæ ei intimata non fuerat *Rota deciſ.* 191. *p.*2. *recent.* & hic ſtylus notatur ex equitate tribunalis,alias .n. coram A. C. contrarium dixit *in Peruſina bonorum* 23. *Iuny* 1651. *coram rpd. meo Celſo non im-*
79 *preſſa*. Quod ſi duo tántum mortui fuiſſent, & contra tertium abſentem docto de abſentia per contradictas res iudica-
80 ta obineretur,non daretur † reſtitutio, quia ſibi debet imputare eligendo tales Procuratores.

Quomodo detur reſtitutio in prophanis.

Artic. IV.

81 *Reſtitutiones in integrum gratiosæ in beneficialibus conceduntur.*

82 *Reſtitutio gratioſe, nunquam conceditur in prophanis.*

83 *Reſtitutio in prophanis datur quandocumque petatur aduerſus vnicam, & non appellabilem.*

84 *Declaratur talem commiſſionem ſignari cum clauſula prout de iure.*

83 *Fallit aduerſus lapſum inſtantiæ ſtatutariæ,et quare.*

86 *Reſtitutio in ſecunda inſtantia, datur cũ clauſula refectis expenſis.*

87 *Reſtitutio contra tres conformes, committitur prout de iure.*

88 *Reſtitutio commiſſa appellatione cõmittitur iudici ad quem.*

89 *Reſtitutio non commiſſa appellatione committitur iudici à quo.*

90 *Reſtitutio via ordinaria petenda quomodo petatur.*

91 *Reſtitutio in integrum coram quo iudice regulariter petatur,*

92 *Reſtitutio aduerſus ſententiam Epiſcopi, an peti poſſit coram Vicario.*
Reſtitutio aduerſus ſententiam Vicarij peti permittitur coram Epiſcopo. ibid.

93 *Reſtitutio ſpoliatori nunquam conceditur in cauſis ſpolij.*

94 *Reſtitutio quando detur ſpoliato cum clauſula refectis expenſis.*

95 *Fallit in paupere, quia reſeruantur in fine litis.*

96 *Reſtitutio ad proſecutionem, an detur cedenti liti, & cauſæ propter impotentiam.*

Lis

Digitized by Google

97 *Lis per ceſsionem finitur.*
98 *Lis finita non debet per Principis reſcriptum reſuſcitari.*
99 *Regreſſus, cedentibus actiones ſuas, ad eas negatur.*

81 PRæmiſſa procedunt † in beneficialibus, in quibus reſtitutiones gratioſę conceduntur, In profanis autem num-
82 quam † conceditur reſtitutio gratioſe: 83 ſed ſemper † quomodocumque petatur aduerſus vnicam ſententiam, quæ tranſi-
84 uerit in Iudicatum, vel alias non appellabilem, ſignatur commiſſio cauſæ reſtitutionis, cum clauſula prout de Iure *Staphil. dicto fol.* 311. *& c.*15. *fol.*319. *Veſtr d. folio* 88. *&* 263.

85 Præterquam aduerſus lapſum † inſtãtiæ ſtatutariæ, quia in prima inſtantia indiſtinctè, & ſimpliciter datur, addita tamen clauſula, attento quod in prima, In ſe-
86 cũda vero datur cum clauſula refectis expenſis, & contra tres conformes ſi petatur
87 à maiore committitur † cum dicta clauſula parito Iudicato, ſi vero à minore, vel Eccleſia cũm clauſula, prout de Iure. *Caſſad. dec.* 1. *de reſtit. in integr. Veſtr. dicto cap. fol.* 263.

Et quando committitur cauſa reſtitutionis, ſi fuit appellatum, & commiſſa
88 cauſa † appellationis, cum cauſa ſit deuoluta, committitur Iudici ad quem, ſi verò
89 non reperitur commiſſa cauſa † appellationis, etiamſi fuit appellatum, committitur. Iudici à quo; & ſi petenda eſſet
90 via ordinaria, deberet etiam hoc modo coram eiſdem Iudicibus peti *l. præſeſ. vbi not. DD. C. de appell. Franc. in c. ex. ratione*
91 *extr. eod. tit. Alias* regulariter debet reſtitutio peti coram Iudice illius, contra quẽ petitur. *l.* 2. *C. vbi, & apud quos, Cardinal. Clem. p. n.* 13. *de reſtit. in integr.*

92 Reſtitutio in integrum aduerſus † ſẽtentiã Epiſcopi, poteſt peti coram Vicario; & è contra, quia cenſetur idem Tribunal; *l. fin. vbi Bald. C. vbi, & apud quẽ Franc. in c. dilecto num.* 48. *extr. de appellat.*

93 In cauſa autem ſpolij † ſiue in prophanis, ſiue in beneficialibus, nunquam conceditur reſtitutio, prætenſo ſpoliatori *Caſſador. dec.* 2. *de dilat. Put. dec,* 16. *&* 17. *de reſtit. in integr.*

Spoliato petenti reſtitutionem aduer-
94 ſus ſententiam abſolutoriam, † latam pro ſpoliante, quæ tranſiuit in Iudicatum propter negligentiam Procuratoris, debito tempore non appellantis, datur; ſed cum
95 clauſula refectis expenſis, † niſi alleget paupertatem, quo caſu teſeruantur in fine litis. *Staphil. c.* 22. *fol.* 347. *num.* 14.

Cedenti etiam liti, & cauſæ propter
96 impotentiam ſoluendi regeſtrum † denegatur reſtitutio ad proſecutionem litis,
97 cum enim † per Ceſſionem fuerit finita *l.*
98 *poſt quam liti. C. de pact.* non debet † per reſcriptũ Principis reſuſcitari *l. cauſas C. de tranſact.* Neque cedentibus actiones ſuas
99 † eſt ad eas dandus regreſſus *l. quæritur* §. *ſi venditor. ff. de edil. edict. c. ſuper hoc. extr de renun. Staphil. c.* 24. *fol.* 353. *in fine.*

An, & quando reſtitutio impediat executionem.

Artic. V.

100 *Reſtitutio regulariter impedit executionem de iure ciuili.*
101 *Reſtitutio de iure canonico impedit executionem, ſi non adſit ſuſpicio calumniæ.*
Alias fit executio cum cautione de reſtituendo in caſu ſuccumbentiæ ibidem.
102 *Reſtitutio gratioſè conceſſa, impedit executionem*
103 *Reſtitutio cum clauſula prout de iure, an executionem impediat*
Fallit ſi ſuſpicio calumniæ ſubeſſet. ibidem.
Ampliatur ſiue reſtitutio petatur de iure communi, ſiue ſpeciali. ibid.
104 *Ampliatur ſi conceditur minori, vel Eccleſiæ aduerſus tres conformes.*
105 *Executio an, & quando impediatur etiamſi cautio offeratur.*

QVando ergo reſtitutio petitur, an impediat executionem, videtur
100 regulariter, † & generaliter dicẽdum. quod impedit de iure Ciuili. *l. venit. C. in integr. reſt. poſtul. vbi Bald. & DD. in l.* 4. §. *condemnatum. ff. de re Iud. & in l.* 3. §. *ſi ſeruus. ff. de acqu. poſſ. ff. De iure* autem
101 Canonico, † ad hoc vt impediat, debet abeſſe omnis ſuſpicio calumniæ, alias fit executio præſtita cautione de reſtituendo in euentum ſuccumbentiæ, *c. ſuſcitata. vbi. Innoc. extr. de in integr. reſtit. Affict. dec.* 356.

Sed magis particulariter diſtinguendo
102 dicendum eſt, quod ſi gratioſè † conceditur, vt in beneficialibus, impedit executionẽ. Quando vero eius cauſa cõmittitur
103 cum † clauſula prout de Iure, regulariter, donec Iudex cognoſcat, an ſit concedenda, ſi non ſuberit ſuſpicio calumniæ, ſiue

pe-

petatur de Iure communi, vt à maiore, ſiue ſpeciali, vt à minore, impedit etiam executionem *d. l. vnic. C. in integr. reſt. poſt. & vt ſupra.*

104 Idemque obſeruatur, † quando conceditur minori, vel Eccleſiæ aduerſus tres conformes, prout ſemper fieri ſolet *d. l. 1. C. in integr. reſt. poſtul. c. ſuſcitata. vbi Abb. & alij extr. de reſt. in integrum Caſſad. deciſ. 1. eodem tit. & dec. 5. in fin. de appellat.*

Si tamen executio pariat præiudicium irreparabile, vel ſit inhibitum per Iudicẽ
105 † cauſæ reſtitutionis. Tunc etiam exiſtẽte ſuſpicione calumniæ, etiamſi cautio offeratur, vt infra dicetur, impeditur executio *gloſ. & Abb. in d. c. ſuſcitata Rota dec. 41. de appell. in nou.*

De termini præfixione ad docendum de cauſis reſtitutionis.

Art. VI.

106 *Terminus ad docendum de cauſis impediens executionem, quomodo detur, & quando.*
107 *Commiſſio ad dicend. cauſam quare debet reſtitui in quibus cauſis detur.*
108 *Executio fit elapſo termino, & nihil deducto.*
109 *Termino prafixo ſi deducantur releuantes cauſæ, quomodo procedatur.*
110 *Appellandum an, quando, & intra quod tempus à die reſtitutionis.*
111 *Reſtitutionem debere fieri, vel non, non eſt expreſſe pronunciandum.*
112 *Termini perfixionis remedium quare adinuentum.*
113 *Auditores Rotæ poſſunt terminum præfigere ad docendum de cauſis impedientibus executionem.*
114 *Cautio de reſtituendo, debet dari petenti reſtitutionem, ſi executionem patiatur.*
115 *Declaratur tamen circa negotium principale, & ſi petatur à iudice.*
116 *Cautio an præſtetur ratione expenſarum petẽti reſtitutionem.*

106 SI autem executio fieri deberet circumſcripta Inhibitione, datur † commiſſio præfixionis termini directa Iudici cauſæ reſtitutionis, ad docendum de cauſis impedientibus executionem, quo elapſo moderetur Inhibitionem. *Veſtr. d. c. 1. fol. 263.*

107 In alijs vero † cauſis datur commiſſio ad dicendum causam, quare debeat re-
108 ſtitui, quo elapſo, ſi in termino † nihil deducatur præter bonũ ius, fit executio, *Put. dec. 7. de reſt. in integr.*

109 Si verò in termino † deducantur cauſæ releuantes, proceditur ad vlteriora, admittiturque ad appellandum, vel appellationem proſequendam, ſecundum
110 ſubiectam materiam, † & debet tunc orator infra decem dies à die reſtitutionis habitæ, appellare, *Rot. deciſ. 62. de appell. in nou.* Neque † requiritur, quod expreſsè
111 pronuncietur petentem debere, vel non debere reſtitui, *Veſtr. d. fol. 263.*

Fuit enim inuentum hoc remedium
112 præfixionis termini, ad euitandum † tot ſententias, cum de iure communi debeat procedi per tres conformes. *Vant. c. quot. & infra quod temp. poſſ. n. 7.*

Poſſuntq. hodie Dñi Auditores Rotæ, abſq; cõmiſſione noua huiuſmodi termi-
113 nũ præfigere in ſpecie vigore *reform. Pij 4. ſuperius indicatæ.*

Et licet de iure, quando fit executio contra petentem reſtitutionem, debeat
114 † præſtari cautio de reſtituendo in euentum, quod obtineatur *d. cap. ſuſcitata.*
115 Hoc tamen procedit † quo ad negocium principale, & dummodo petatur à Iudice, alias ex officio non tenetur. *Veſtr. d. fol. 263.*

116 Ratione expenſarum non † præſtatur huiuſmodi cautio, niſi ille, pro quo fit executio, eſſet pauper, aut ſuſpectus de lapidatione; *Abb. in d. c. ſuſcitata Veſtr. d. fol. 262.*

Quid ſit probandum in cauſa reſtitutionis.

Artic. VII.

117 *Maior petens reſtitutionem debet probare impedimentum, & quomodo.*
118 *Maior petens reſtitutionem debet probare etiã læſionem.*
119 *Reſtitutio conceditur ad appellationem docte de legitima abſentia.*
120 *Declaratur tamẽ abſentem non legitimè defenſum reſtitui in totum.*
Abſens non defenſus, dicitur nulliter condemnatus. ibidem.
121 *Declaratur tamen, et limitatur remiſsiuè ad Felinum.*
122 *Reſtitutio Eccleſiæ, & Reipublicæ datur probata læſione tantum.*
123 *Reſtitutio datur, etiam Eccleſiæ aſſerenti ſe eſſe læſam.*
124 *Reſtitutio poteſt peti ab Eccleſia, & republica per quadriennium.*

De-

125 *Declaratur etiam si tempus, quo fuerunt læsæ, sit minus quadriennio.*

126 *Priuilegia restitutionis Ecclesiæ læsæ non competunt Prælato læso.*

127 *Ecclesia quando, & aduersus quæ possit petere restitutionem.*

117 MAior regulariter petens restitutionem, debet ad eam † obtinendam coram Iudice causæ restitutionis, non solum probare impedimentum, & quod illud fuerit causa immediata, cur non potuit appellare, vel appellationem prosequi, *vt per Put. dec. 8. de restit. in integ.* sicuti in simili notat *Stasil. cap. 10. fol. 301. in*
118 *fin.* Sed etiam † læsionē: ambo enim concurrere debent, *Rot. dec. 5. de restit. in integ. in nouis.*

Et si petatur aduersus sententiam
119 latam contra absentem, ex vltima † causa, debet statim docto de legitima absentia, restitutio concedi ad appellandum, si
120 legitimè defensus fuit; † si autem non fuit legitime defensus, restituitur in totum; dicitur enim nulliter condemnatus. *Felin. in c. cū Bertoldus extra de sententia, & re iudic.* Hæc tamen † conclusio debet intelligi, & declarari, vt per *Felin. ibid.* Ec-
122 clesiæ, & Reipublicæ, † sufficit probare læsionem. *Specul. in tit. de restit. in integr. §. si quis autem Abb. in cap. ex literis extra eodem tit.*

123 Imo Ecclesiæ sufficit asserere † se esse læsam, ad hoc, vt petere possit restitutionem, daturque tam Ecclesiæ, quam Rei-
124 publicæ integrum † quadriennium ad
125 petendam restitutionem, etiamsi † tempus in quo fuerunt læsæ, sit minus quadriennio, *Card. in Clem. 1. de restit. in integr. Affli. dec. 175.*

Aduertendum est tamen, quod priuilegia concessa Ecclesiæ, circa restitutionem,
126 competunt, † quando Ecclesia est lesa, non autem si solum esset lęsa persona Prælati, ita quòd huiusmodi læsio Ecclesiæ nocere non possit, quia tunc restitutio nō competit *Card. in d. Clem. 1. num. 14.* & la-
127 tè quando, & aduersus quæ † Ecclesia possit petere restitutionem dicit *Card. in d. Clem. per totam.*

Quando detur restitutio aduersus præscriptionem.

Art. VIII.

128 *Minori sufficit probare læsionem pro restitutione in integrum.*

129 *Minor circa priuilegia restitut. pari passu ambulat cum Ecclesia.*

130 *Minor in vno est magis priuilegiatus, quam Ecclesia.*

131 *Præscriptio extraiudicialis temporalis contra minorem non venit.*

132 *Minor de iure non indiget restitutione aduersus lapsum temporis.*

133 *Præscriptio extraiudicialis temporalis contra Ecclesiam currit.*

133 *Ecclesia indiget restitutione aduersus lapsum temporis.*

134 *Præscriptiones iudiciales currunt æqualiter maiori, & minori.*

135 *Maior non potest restitui, nisi probet impedimentum, & læsionem.*

136 *Minor indistinctè restituitur absque vlla probatione.*

137 *Læsio necessariè consequitur, probata negligentia.*

138 *Restitutio aduersus iudiciales præscriptiones, an competat, & quando.*

128 SImiliter minori sufficit † probare læsionem; *Spēcul. & Abb. in loc. allegat.*
129 parique † passu ambulat cum Ecclesia circa priuilegia restitutionis. Imò in
130 vno † est magis priuilegiatus, quam ipsa
131 Ecclesia; nam † extraiudicialis temporalis præscriptio contra minorem non currit, *l. fin. C. quibus caus. in integr. restit.* Et
132 per consequens † de Iure non indiget re-
133 stitutione aduersus lapsum † temporis, contra verò Ecclesiam currit, & ipsa indiget restitutione, *Card. in d. Clem. prima num. 5.*

134 Iudiciales præscriptiones † currunt æqualiter maiori, & minori, *Bart. in l. 1. C. de sæpius in integr. restit. Abb. in cap. fin. extra de restit. in integr.*

Differunt tamen circa restitutionem,
135 maior, & minor, nam si maior petat † restitutionem aduersus dd. præscriptiones, exceptiones, & similia præcedentia sententiam, debet, vt dictum fuit, vltra impedimentum, probare etiam læsionem, *Bart. in l. 1. ff. ex quibus caus. maior. Abb. in*
136 *d. c. fin.* Minor † verò indistinctè restituitur, absque alia probatione. Ex quo
137 enim ostenditur negligentia, venit in necessarium consequens, læsio, *Specul. in d. §. quis autem. Abb. in d. cap. ex literis. Vestr. in d. c. de restit. in integr. fol. 263.*

Competitque restitutio aduersus iudi-
138 ciales † prescriptiones, etiā si cucurrerint præsente Actore, probato tamen bono Iure vltra læsionem. *Boer. dec. 29.*

Quando aduerſus ſententiam admittatur reſtitutio.

Artic. IX.

139 *Reſtitutio aduerſus tres cõformes ſi cõmittatur debet probari ſaltẽ iniuſtitia vnius.*
140 *Declaratur tamen ſufficere qualem qualem probationem.*
141 *Minor debet reſtitui, etiam aduerſus ſententiam Imperatoris, vel Papæ.*
142 *Reſtitutio aduerſus ſententiam Principis, non eſt regulariter concedenda.*
Appellare à ſententia Principis nõ licet. ibid.
143 *Reſtitutio aduerſus Principis ſententiam datur ex probabili cauſa.*
144 *Minor reſtituitur aduerſus tempus conceſſum ad retrahendum.*

139 SI committitur cauſa reſtitutionis aduerſus tres conformes, vltra † prædicta requiſita, debet ſaltem probari iniuſtitia alicuius earum, *Rot. dec. 53. de appell. in nou. & dec. 5. de reſtit. in integr. in antiq.*
140 Quo tamen † caſu ſufficit ſummaria, & qualis qualis probatio; quæ ſaltem excludat calumniam. *Egid. concluſ. 38. Veſtr. d. c. fol. 263.*

Notaq; quod minor de Iure debet re-
141 ſtitui aduerſus ſententiam, etiam † ipſius Imperatoris, & ipſius Papæ, ſed regulari-
142 ter reſtitutio aduerſus ſententiam † Principis non eſt concedenda, ex eo, quia non licet appellare, ſed debet eſſe aliqua cauſa probabilis, puta impedimentum,
143 aut minoritas, † aut quia Eccleſia, vt ſupra, & tunc impedit executionem, niſi adſit ſuſpicio calumniæ, *Abb. in c. cum ex litteris extra de reſt. in integr. latè Afflict. dec. 356.*

De alijs cauſis reſtitutionis.

Artic. X.

144 *Minor ſi appellauit, & non præſentauit ſe tempore præfixo, reſtituitur.*
145 *Minor reſtituitur aduerſus miſſionem in poſſeſſionem ex primo, & ſecundo decreto.*
Fallit in delicto, quia non reſtituitur. ibidem.
146 *Minor aduerſus confeſſionem factam in iudicio, an reſtituatur.*
147 *Minor non poteſt renuntiare reſtitutioni in integrum.*
148 *Minor ſi renunciat reſtitutioni cum iuramento tenet.*
149 *Sed abſoluitur à iuramento ad petendam reſtitutionem ſi ſit læſus.*
150 *Minori non competit reſtitutio ſuccedenti maiori.*
151 *Maior ſuccedens minori reſtituitur, ac ſi minor.*
152 *Minoribus datur reſtitutio in eo, quod fecerint.*
153 *Reſtitutio conceſſa minori, an extendatur ad maiores litis conſortes.*

ET ſimiliter minor reſtituitur aduer-
144 ſus tempus conceſſum † ad retrahendum de Iure, vel conſuetudine, ſi ſimiliter appellauit, & non præſentauit ſe in tempore præfixo, Aduerſus quoque miſſionem in poſſeſſionem ex primo, &
145 ſecundo decreto, † ſed ſi eſt in delicto aduerſus illud non reſtituitur, licet forſan-
146 veniret reſtituendus aduerſus † confeſſionem factam in iudicio, latè *Boer. dec. 63.*
147 Neque poteſt † renunciare reſtitutioni in integrum, quia dicitur inducta fauore publicæ vtilitatis.
148 Et quamuis ſi renunciat † cum Iuramento teneat renunciatio; debet tamen
149 dari abſolutio, ad † effectum petendi reſtitutionem, ſi adſit læſio, *Felin. in c. ſi diligenti extra de for. comp.*

Sciendum eſt etiam, quod minori non
150 competit reſtitutio, † ſi ſuccedit maiori, & eius iure vtatur. Maior verò ſuccedens
151 minori † reſtituitur eo modo, quo poterat reſtitui ipſe minor, *Bald. in l. ſciendum ff. de minor. & in l. cum filius §. in hac. ff. de verb. oblig. Afflict. dec. 211. & 212.*
152 Si minores aliquid feciſſent, tunc in † eo datur ipſis reſtitutio, *vt dicta dec. 212.*

Vlterius. quod reſtitutio in integrum
153 conceſſa minori † ratione minoris ætatis, extenditur etiam ad maiores litis conſortes, ſi res de qua agitur ſit indiuidua, ſecus ſi ſit diuidua, quia tunc non extenditur. *Bald. in l. 2. §. ſed verum. ff. de minor. Afflict. dec. 213.*

Et tandem eſt aduertendũ, quod quando fuit commiſſa cauſa reſtitutionis in integrum, cum clauſula pro vt de Iure, ſi diſcuſſo negocio, iudex detegit non eſſe reſtituendum, non eſt opus quod prænũcietur per diffinitiuam, non conſtare de cauſis; ſed poſtquã elapſus eſt terminus, ad docendum de dictis cauſis, citatur ad videndum moderari Inhibitionẽ, & iſta ſuccedit loco ſententiæ, & non licet appellare, ſicque vidi, & audiui ſemper fuiſſe practicatum à ſenioribus Tribunalium, & dicit *Ceſ. de Graſſ. dec. 3. n. 13. de reſt. in integr. Mantic. dec. 315. n. 5. Rot. deciſ. 275. p. 6. diuerſ. & dec. 13. p. 2. recent.*

De

De fructibus, & litis expenſis.

Cap. XI.

Cuius expenſis ſit inſtruendum iudicium.

Artic. I.

1 *Iuriſdictio eſt actoris expenſis firmanda.*
2 *Probationes quo interim expenſis actoris ſunt faciendæ.*
3 *Editio inſtrumentorum petentis expenſis fieri ſolet.*
4 *Exhibitio rei in iudicio ſit petentis expẽſis.*
5 *Merces Agrimenſori, vel diuiſori à quanam partium ſit ſoluenda.*
6 *Teſtes cuius expenſis conducantur, & examinentur.*
7 *Conſilium ſapientis datur expenſis petentis.*
8 *Limita ſi conſilium eſſet vtrique parti vtile.*
9 *Limita etiam ſi tale conſilium officio iudicis adhiberetur.*
10 *Iudex ſi accedit ad locum differentiæ, cuius expenſis id fiat.*
11 *Actus regulariter ſemper fit ſumptibus petentis.*
12 *Actus fit etiam ſumptibus illius, cui prodeſt.*
13 *Carceratus cuius expenſis adducatur, ab vno carcere ad alterum.*
14 *Reſponſio poſitionibus, quando fiat expenſis communibus inter litigantes.*
15 *Reſponderi poſitionibus petens, debet ipſe ſoluere expenſas opportunas.*
16 *Abſens, quando eſt in culpa expenſas ſoluere debet.*
17 *Expenſæ circa poſitionum reſponſiones ab abſente faciendas, à quibus faciendæ.*
18 *Expenſæ extractionis quando, & à quo ſubminiſtrandæ remiſſiuè.*
19 *Examinator cuius expenſis mittatur ad abſentem.*
20 *Expenſas litterarum, & poſitionum copias ſoluit petens.*
21 *Expenſæ in rogitu venditionis, ſpectant ad emptorem.*
22 *Accommodati reſtitutio cuius expenſis fiat,*
23 *Expenſæ poſt terminatum iudicium quot, & quibus modis debeantur.*

POſtquam egimus de reſtitutione in integrum, & executionibus ſunt videnda aliqua de fructibus, & litis expenſis, & quia ſpeculator, & alij practici primo de expẽſis locuti ſunt, ſequendo eorum normam ante fructus de expenſis aſſeremus eorum ordinem proſequentes, & incipiemus ab illis quæ fiunt in ſtructura proceſſus.

1 Igitur eſt aduertendum, quod † Iuriſdictio eſt firmanda expenſis Actoris, quod & idem eſt faciendum pro interim
2 circa † probationes, & ſi quis petit editionem inſtrumentorum illa † debet fieri
3 ſumptibus petentis. *l. præter. 9. fin. in fin. ff. de eden.* & qui petit rem exhiberi in iudicio † obtinet pariter ſuis expenſis. *l. ſi*
4 *res mobilis cum lege ſequenti. ff. de rei vendic. & l. ſed ſi hereditas. ff. ad exhiben.*

Si Agrimenſores, ſeu Diuiſores ab vna parte ſunt conducti, & petiti in Iudicio,
5 merces † debet ſolui ab vtraque parte. *l. 4. §. in Iudicio ff. fin. regund.* Teſtes con-
6 ducuntur, & examinãtur † expenſis producentis *l. quoniam. C. de teſt. cap. 2. §. ſed cum de iud. in 6. vbi gloſ. in verb. producentis. Signor. conſ. 47. circa med. verſ. 1. caſu Surd. de alim. tit. 1. quæſt. 63. num. 1.*

7 Si petitur conſilium ſapientis † datur expenſis petentis *Specul. de Aſſeſſo. §. ſalarium. verb. quid ſi aliter. Gratian. cap. 55. num. 43. Bald. in l. Prætor ait ff. de eden. & in l. 4. §. in iud. ff. fin. regund. Surd. de alim. tit. 1. quæſt. 63. num. 4. Cuma. in l. Imperatores. n. 2. ff. de tut. & rat diſtraben.* † quod
8 fallit primo ſi eſt vtilis vtriq. parti, quia ab vtraque debetur ſalarium *d. l. 4. §. in Iudicio. ff. fin. regund.* quod & dicit *Signorob. conſ. 43.* Secundo † fallit quando tale conſilium adhibetur officio Iudicis,
9 quia tunc etiam fit ſolutio ſumptibus cõmunibus ſecundum *Crot de teſt. num. 422. Surd. vbi ſupra, Gratian. vbi ſupra, Scaccia in praxi cap. 14. num. 2.* Quod idem procedit, & cum eiſdẽ limitationibus quan-
10 do petitur, † quod Iudex accedat ad locum differentiæ. *cap. 2. §. ſed cum ſecundo de iud. in 6. Gratian. Surd. & Scaccia ibidem, & dicit gloſ. in d. §. ſed cum. verb. producentis Dec. in l. cum conſilium. ff. de off. Aſſeſſoris.*

In ſumma pro regula eſt, quod qui petit
11 actum fieri, † ille ſemper fit ſumptibus eius *l. Prætor ait §. 1. ff. de eden. d. cap. 2. §. ſed cum vbi gloſ. verb. producentis. Signorol. conſ. 47. antte finem Surd. vbi ſupra Bald. in l. generaliter. §. his de præſentibus num. 5. C. de Iure iur. Dec. vbi ſupra Caſtr. in l. venditores num. 4. de verb. oblig.*

12 Actus etiam, † fit ſumptibus illius cui prodeſt *Card. in Clement. cauſa. quæſt. 20. de elect. Felin. in cap. 1. num. 9. in fin. de libell. oblat. Signorol. conſ. 47. poſt princ. verſ. aut illud. Surd. de alim. tit. 1. quæſt. 63. n. 3.*

Si carceratus eſt abducendus de vno
13 carcere ad alium, abductio † debet fieri expenſis carcerati, ſi habet; ſi verò non habet expenſis Iudicis detinentis. *Bald.*

Digitized by Google

in l. generaliter. §. his de præſentibus n. 5. C. de Iur. Iur. adden. ad Cappell. Toloſa 273. in fine. Felin. in c. 1. circa fin. de libell. oblat.

Si abſens tenetur reſpondere poſitionibus, nec ipſe litiget per Procuratorẽ;
14 tunc reſponſio † fit expenſis communibus *Specul. de iuram. calumn. §. reſtat. ver ſ. penult. vbi. Io. Andr. & Bald. in addit. Cappel. Toloſ. deciſ. 273.*

15 Sed qui petit illis reſponderi, † debet ipſe ſoluere expenſas ſi contingat mittere notarium, & remiſſoriam. *Domi. de S. Geminiano in in c. præſentium nu. 27. poſt princ. de teſtib. in 6.* contrarium tenet *Bartol. in l. 2. §. fin. in fine ff. ex quibus cauſ. in poſſiſſ. mit.* vbi quod ex quo
16 abſens eſt in culpa, † ideo expenſas ſoluere debet *& Poſt obſer. 83. à n. 21. ad 23.*
17 dicit à quo ſint † ſumminiſtrandæ huiuſmodi expenſæ, & aſſerit etiam *obſerv. 97. num. 42.* quando, & ã quo ſint ſubminiſtrandæ expenſæ extractionis.
18

Examinator eſt certũ, quod sẽper mit-
19 titur expenſis † abſentis, niſi abſentia ſit ex cauſa Republicæ, cum hac diſtin-
20 ctione, quod expenſas litterarum, † & poſitionum copias ſoluit petens *Poſt. d. obſer. 83. n. 22.*

Vnumque etiam mente tenendum eſt ne partes à Notario decipiantur, quod expenſæ, quę fiunt in Rogitu venditio-
21 nis † pertinent ad emptorem, non autẽ ad venditorem *Cenc. de Cenſib. quæſt. 57. num. 14.* & quod qui commodatum
22 accipit, & ab eo debet fieri reſtitutio † illa fit ſumptibus reſtituere debentis. *l. licet certo. §. ſumptus. ff. commodat.*

Quando, & quibus cauſis debeantur expenſæ poſt iudicium terminatum.

Artic. II.

23 *Expenſæ poſt terminatum iudicium, quot, et quibus modis debeantur.*
24 *Expenſarum aliæ etiam debentur officio Iudicis, aliæ iure actionis.*
25 *Condemnatio in aliquibus expenſis eſt neceſſaria, in alijs non.*
26 *Condemnatio expenſarum victi in victorẽ, quando nam fiat.*
27 *Actor ſi ſuam intentionem non iuſtificauit, in expenſis condemnatur.*
28 *Victus Victori in expenſis, non condemnatur in criminalibus.*
29 *Expenſæ, vt debeantur debent probari.*
30 *Expenſæ non ſolum debent probari factæ, ſed factæ à petente.*
31 *Expenſæ ab eo factæ præſumuntur, qui eas facere tenebatur. Vide 42.*

23 EXpenſæ autem poſt terminatum Iudicium debentur † multis modis, vt puta ratione victoriæ, ratione cõtumaciæ ratione temeritatis, & calũ-
24 niæ. † Et iterũ aliæ officio Iudicis, aliæ
25 iure actionis. In † alijs eſt neceſſaria condẽnatio, In alijs vero non eſt neceſſaria.

In illis, quæ debentur ratione victo-
26 riæ in ſententia dicitur victũ Victori † in expenſis condemnamũs *l. properandũ. §. ſin autem, & l. Sancimus. C. de Iud. l. 3. C. de fruct. & lit. expenſ. c. fin. de dol. & cont. late Franc. in cap. quoniam con. tit. de expenſ. num. 1. Rota in Romana pecuniaria de Sacchettis 23. Marty 1612. dec. 191. coram Eminentiſſimo Cauallerio.* Adeò vt
27 condemnetur etiam † Actor qui ſuam intẽctionem non iuſtificauit *Afflict. deciſ. 60. num. 4. vbi Viſill. num. 7. Barz. deciſ. 122. num. 7.* quod tamen non proce-
28 dit in criminalibus in quibus victus victori condemnari non ſolet *Bald. in l. qui crimen num. 27. C. qui accuſ. non poſſ.*

29 Sed vt debeantur † debent probari *Rota in d. Romana pecuniaria de Sacchettis in fine*, & non ſolum debent probari
30 fuiſſe factas tot expenſas, † ſed quod fuerunt factæ à petente *Rot. deciſ. 305. num. 3. par. 4. recent.* licet in hoc caſu videatur tolli difficultas *à Rota deciſ. 321. num. 2.*
31 *cad. par. 4.* vbi quod † præſumuntur factæ ab eo, qui eas facere tenebatur.

Quomodo ſit facienda expenſarum liquidatio.

Artic. III.

32 *Probatio expenſarum quomodo fieri debeat*
33 *Liquidandi modus expenſas habetur remiſſiue.*
34 *Coniecturæ, & præſumptiones ſuper expenſarum liquidatione quales eſſe debeant*
35 *Expenſæ an, & quando in quantitate præciſa ſint probandæ.*
36 *Expenſæ modicæ quomodo dicantur ſatis probatæ.*
37 *Expenſæ magnæ, vt ſatis probatæ dicantur, quid requiratur.*
38 *Expenſæ facilius per Peritum liquidantur.*
39 *Perito expenſas liquidanti, an ſtandum ſit.*

Ci-

40 *Citatio ad eligendum peritum, illum informandum, & videndum mandari referri, remiſſiuè.*

PRobatio autem fieri debet iuxta ſo-
32 litum illius Tribunalis, † vbi liquidatio eſt facienda, vt annuit eadem. *Rota in Romana expenſarum. 23. Ianuarij 1616. coram S.M. Innocēt. X. nu. 6. impreſſa deciſ. 209. par. 4. recent.* in qua haactur
33 etiam † modus faciendi liquidationem per probationes, quæ conuenienter haberi poſſunt, & per coniecturas veriſimiles addito Iuramento petentis liquidationem, quæ deciſio tanquam magiſtraliſſima de materia poterit in ſimilibus deſeruire.

Verum præmiſſa habēt locum, quando tales coniecturæ, & præſumptiones
34 † ſunt claræ, & veriſimiles, quia ſi ob-
35 ſcurrentur; tunc † eſſent probandæ in quantitate præciſa, vt aduertit *Rot. deciſ. 521. d. par. 4. recent.*

Eſt tamen aduertendum, quod licet
36 modicæ expenſæ † dicantur ſatis probatæ leuioribus probationibus, & coniecturis, ac per Iuramentum, vt dicit *Ludouiſ. detiſ. 175.* Nihilominus in ma-
37 gnis debet concurrere † veriſimilitudo, & probabilitas, vt annuit idem *Ludouiſ. loco citato, vbi add. num. 11. & deciſ. 512. num. 4.*

Sed vt liberemur à difficultate liquidādi
38 erit eligendus † peritus, qui materiam in huiuſmodi examinabit, & ſuam da-
39 bit relationem, cui ſtandum erit, vt dicit idem *Ludouiſ. deciſ. 49. & docet Rota in d. Roman. expenſarū corā S.m. Innocentio*
40 *Decimo in fine.* † Formulam vero citationis ad eligendum peritū intimationē neceſſariā, citationem ad eū informādū, et aliam ad videndum mandari referri dabo infra in Iudicio executiuo, & alibi.

Quis præſumatur expenſas feciſſe.

Artic. IV.

41 *Expenſæ prima facie præſumuntur factæ à principali, & non à Procuratore.*

42 *Expenſæ præſumuntur factæ ab illo, qui tenebatur. Vide n. 31.*

43 *Expenſas ab alio factas tenetur probare dicens non fuiſſe factas ab eo, qui tenebatur.*

44 *Expenſæ non ſolent fieri ſinè mandato Domini, cuius intereſt fieri.*

45 *Declara tamen, non ita ſemper procedere, & quando.*

46 *Expenſæ quæ, & quando factæ præſumātur à Procuratore.*

47 *Pecuniæ ſoluentis præſumuntur.*

48 *Declara hoc probari poſſe per quaſcumque probationes, & coniecturas.*

49 *Exceptos alieno nomine faciens debet victoriam cauſæ procurare.*

50 *Succumbens in aliena lite expenſas difficile recuperat.*

51 *Expenſas nequaquam recuperat agens malā cauſam alienam.*

52 *Expenſas repetit cauſam bonam agens.*

53 *Expenſas factas ad ſuam priuatam vtilitatem, vnuſquiſque reddere tenetur.*

54 *Expenſarum quantitas in dubio vnde habeatur.*

SI oriatur quæſtio à quo expenſæ factæ dicantur, reſpondebimus cum opinione Rotæ, quod licet videantur
41 prima facie factæ † à principali litigante, & non à Procuratore, quia præſu-
42 muntur factæ † ab illis, qui tenebantur facere, & aſſerenti contrarium incūbit
43 † onus probandi *Rot. penes Poſt. deciſ. 478. n. 4.* & ſine mandato Domini cuius intereſt fieri † non eſt ſolitum, vt poſt *eundem deciſ. 638. nu. 10.* Attamen hoc pro-
44 cedit, † quando conſtat principalem illas Procuratori ſubminiſtraſſe, quia
45 ſecùs dicuntur factæ † à Procuratore, vt *in dicta Romana expenſarum*; optima-
46 que ratione, quia † pecuniæ præſumuntur ſoluentis, vt hæc omnia egregiè firmat *Rota in eadem Romana expenſarum 6. Nouembris 1617. coram eodem impreſſa deciſ. 569. par. 4. recent.* vbi etiam reiteratur, quod ad iſtum effectum † ſufficit
47 probatio quæ haberi poteſt, & admittūtur coniecturæ. In hoc autem caſu Procurator, vel qui alieno nomine litigat,
48 & qui facit expenſas † debet eſſe cautus in procurando victoriam cauſæ, & omnem ādhibere diligentiam ne ſuccūbat,
49 † quia expenſas tali caſu, difficile recuperaret. *l. ex parte, & ibi Bartol. ff. famil. erciſcund.* quod idem ipſi eueniret,
50 † ſi ageret malam cauſam ſecundū *Bertaccb. in repert. verſ. expenſarum litis n. 15.* Qui firmat ibidem contrarium, ſi obti-
51 nuit; † Si vero agit bonam cauſam, tūc repetet, quia vnuſquiſque tenetur ad ex-
52 penſas † factas ad ſuam priuatam vtilitatem *Pæn. dec. 391. n. 5. & 18.* & ſi contingat dubitare quantam expenſam quis
53 fecerit pro aliqua expeditione † ſi non poteſt oſtendere ſtatur eius propriis libris, & Iuramento. *Pæn. deciſ. 105. n. 12.*

De

De expensis contumacialibus.

Artic. V.

55 *Expensæ ratione contumaciæ debitæ, & solitæ nunquam repetuntur.*
56 *Amplia etsi fuerit iusta causa litigandi.*
57 *Expensæ contumaciales debentur loco pœnæ.*
58 *Expensæ Aduocati, Procuratoris, Notarij, & Hospitij, & alia damna debentur à contumace.*
59 *Expensæ contumaciales, & officio iudicis debitæ differunt.*

55 QVæ debentur ratione contumaciæ si soluuntur nunquam † repetũtur, etiam si contumax postea vincat litem *Surd. cons.64.* quod pro-
56 cedit etiam si habuisset † iustam causam litigandi. *Cassad. decis. 3. de appell.* & ra-
57 tio videtur esset, † quia debentur loco pœnæ, vt inquit, *Surd.loco citato,* & propter contemptum Iudicis *Iaf. in l. Sancimus. num. 76. de Iud.* & quia dicuntur
58 damnum *Iaf.ibidem.* Et tali casu † debentur etiam expensæ Procuratoris, & Aduocati, Notarii, Hospitij, & alia damna, *Idem Iaf. ibid. num.8.* ad quod videnda est etiam *glos. in cap.finem liti.de dol. & contum. & Bartol in l.1. num. 1. de alien. Iud.mut. caus.*

Et quia, vt inquit, *idem Iaf. in d.l.Sancimus n.8.* Fit differentia, † inter expen-
59 sas contumaciales, & expensas, quæ debẽtur officio Iudicis, dicã de his secũdis, relictis pro vlteriori declaratione illis, quæ debentur Iure actionis.

De expensis debitis officio Iudicis.

Artic. VI.

60 *Reus si cedit liti non debet in expensis cõdemnari. Vide 68. & 91.*
61 *Declara si renunciat ex eisdem actis, & non noua superueniente causa.*
62 *Expensæ tolluntur mutua compensatione si cedens in gradu appellationis habuit sententiam in prima instantia fauorabilem.*
63 *Declara tamen esse distinguendum, & quomodo.*
64 *Limita etiamsi cessio fieret post publicationem processus.*
65 *Limita etiamsi cessio fuisset malitiosè facta.*
66 *Condemnatio expensarum fit etiamsi liti cedatur ex Rota.*
67 *Declara tamen procedere, quando malitiosè fuit cessio facta.*
68 *Expensæ post cessionem in praxi non reficiũtur. Vide 60. & 91.*
69 *Possessio capta non iustificatis litteris Apostolicis dicitur circumscripta.*
70 *Mandatum de manutenendo datur spoliato contra intrusum non iustificatis litteris.*
71 *Expensæ Rota mandat refici factas antè litis cessionem.*

ESt aduertendum, quod, vel Reus cõuentus cedit liti, vel potius patitur
60 vlteriora litium incrementa: † si cedit liti non debet in expensis condemnari secundum *Bald.in l.quod si nolit in princ. ff. de edil. edict. Crescent. dec. 1. de caus. poss. & propriet.* Quod præsertim habet
61 locum, quando non † superuenit nouæ causa, ob quam renunciaret, sed cessit ex eisdem actis, ex quibus habuisse dignoscatur iustã causã litigandi *Bald.in l.post quam num.14. C.de expensis,* & quando qui cedit, in gradu appellationis habuit in prima Instantia sententiam fauorabi-
62 lem; † tunc enim expensæ mutua compensatione tolluntur *addent. ad Cappell.*
63 *Tolos.dccis. 222.* vbi tamen fit † distinctio, aut ex nouis, aut ex eisdem.
64 Quod tamen fallit † si cederet postquam illi fuit publicatus processus, & temere litigasset *Aret.in §.hæc omnia 25. inst.de pœn.temer. litiga.* Et fallit etiam † si
65 cessio fuisset facta malitiosè *Crescen. d. decis.de caus. possess. & propriet.*

Si verò prout debemus, credimus Rotæ, semper fit condemnatio expensarum
66 † etiam si liti cederetur *Crescen.dec.3. de sent., & re Iud. Cappell.Tolos. decis.222. Rota in vna Tirasonen.prætense annexionis, 15.Decemb.1593. coram bo.mem.Litta, & in Castilen.beneficij.9.Decembr.1598. corã*
67 *Pacen.* † Ego autem credo, quod ista Rotæ oppinio procedat quando cedens malitiosè cessit vt *in d. decis. 5. Crescentij*
68 *de caus.possess. & propriet.* & moueor † quia in praxi sæpe obtinui, & obtinere vidi, quod expensæ post cessionem nunquam reficiuntur, & euenit signanter in vna *Teatina beneficij, seu Abbatiæ coram R.P. D. Bicchio inter Ignatium Topium nobilem Teatinum, & Hieronimum Squillanum,* qui cum obtinuisset certo modo prouisionem d. beneficij, & inconsulto litteris non iustificatis, & defacto se intru-
69 sisset in possessionem †, fuit talis possessio cir-

circumſcripta, & datum mandatum
70 † de manutenendo Ignatio, qui cum vlterius expẽſas repeteret, ex quo Squillanus ceſſerat liti ante expeditionem mandati de manutenendo, Rota per me
71 moriale reſoluit, †teneri ad omnes præter expenſas dicti mandati, hocque euenit menſe Februar. 1653. per acta Vincentij Cicelli Notarij Rotalis.

De expenſis ratione temeritatis.

Artic. VII.

72 *Litigator calumnioſus, & temerarius, ſẽper in expenſis condemnatur.*
73 *Expenſarum condemnatio fit contra mendacem.*
74 *Expenſarum condemnatio fit contra acceptantem reſcriptum*
75 *Expenſarum condemnationẽm patitur plus debito petens.*
76 *Idem inferẽs litem contra pactum de non inferendo, vel non contraueniendo.*
77 *Item patitur expenſas iura ſua producere differens.*
78 *Expenſas quoq. reficere debet actor inepte agens.*
79 *Idem dic de actore via, quæ ſibi non competit agente.*
80 *Expenſas etiam reficere debet, qui ſuam intentionem non probat.*
81 *Expẽſas reficere debet, qui cauſam mouit ſuper moleſtijs, & non probauit.*
82 *Expenſarum condemnationem, an patiatur, qui iudicium mutat.*

72 QVando Reus liti non ceſſit, & litem proſequi non intermiſit; † tunc ſi fuit calumnioſus, & temerarius litigator, ſemper condemnatur in expenſis, exempla plura eſſe poſſunt.

73 Primo in eo, qui eſt mendax, † hic .n. condemnatur ad illas. *Afflict. deciſ. 126. & dicit Rota dec. 730. p. 1. diuerſ.*

74 Secundo, Reſcriptum acceptans † pariter condemnatur. *Marchef. de commiſ. p. 2. c. 3. de appell. num. 78.*

75 Tertio, ad eaſdem condemnatur † plus debito petens *Pæn. deciſ. 280.*

76 Quarto, qui infert litem † contra pactum de non inferendo, vel non contraueniendo. *Rota in Romana affictus. 8. Februarij 1593. §. ſed quicquid coram B. M. Giptio.*

77 Quinto, qui differt Iura † ſua producere *Caſſad. deciſ. 3. 4. & 5. de appell. Theſaur. deciſ. 73. & Mattheſil. ſingul. 82. & dixit Rot. in Romana Fructuum legitimæ. §. 3. quia circa finem. 3. Decemb. 1593. corã R. P. D. Seraph.*

78 Seſto idem euenit Actori † inepte agenti *Afflict. deciſ. 60. num. 4. vbi Vrſil. n. 7. Vant. quib. mod. null. prop. n. 109. Barz. deciſ. 122. n. 7.*

Settimo, quando Actor egit vna via, † quæ ſibi non competebat *Boer. Vant. & Afflict. vbi ſupra.*

79

Octauo, quando, vel Actor agendo, vel Reus excipiendo, non probant eorum intentionem, vel exceptionem *Afflict. d. dec. 60. n. 4. vbi Vrſill. n. 7. & Barz. vbi ſup.*

80

81 Nono, debet etiam condemnari ille, † qui mouit cauſam ſuper moleſtijs, illaſq. non probauit. *Put. in correctis, deciſ. 211. fol. 101.*

82 An autem debeat condemnari, †qui iudicium mutat videndus eſt. in correctis *d. Put. dec. 375. fol. 589.*

Quibus caſibus fiat omiſſio condemnationis expenſarum.

Artic. VIII.

83 *Expenſarum condemnatio in pluribus caſibus omittitur.*
84 *Expenſas non reficit abſens, dummodò conſtet de abſentia.*
85 *Expenſæ non ſunt reficiendæ, quando omnia in libello narrata non probantur.*
86 *Limita tamẽn niſi adſit clauſula non ſe adſtringens.*
87 *Clauſula non ſe adſtringens in libello, quid operetur.*
88 *Expenſarum condemnatio, an fiat ob mutationem iudicij.*
89 *Expenſarum refectio fit in mutatione iudicij,*
90 *Limita tamen, quando plura remedia fuerũt cumulata, vel clauſulæ ſalutares.*
91 *Cedens liti non condemnatur in expenſis. Vide n. 60. 68. &*
92 *Condemnatio expenſarum, an fiat, & ſi non fuit in libello petita.*
93 *Expenſarum condemnationem, neq. patitur litigans ex iuſta cauſa.*
94 *Declara tamen procedere, ſi reus viſis nouis iuribus acquieſcit.*
95 *Et quid ſi illis non obſtantibus contradicit.*
96 *Limita tamen ſi procederetur ex eiſdem actis, & ponitur exemplum.*
97 *Victus non excuſatur ab expenſis, ſi ſen-*

ten-

tentia reuocatur ex eiſdem actis.

98 *Pars ex nouiter obtinẽs, quando dicatur contumax, & in culpa.*

99 *Declara hanc tunc in expẽſis condemnari, ſi pars altera cedit.*

100 *Reus excuſatur ab expenſis, quando contra ipſum fit petitio plus debito.* 116.

101 *Expenſas non patitur victus quando dubiũ præbet cauſam diſputandi.*

102 *Expenſarum condẽnatio relinquitur, ſi veritas ſit cancellata, & incerta.*

103 *Et quid dicendum, quando conſilia prudentũ ſunt ſigillata.*

104 *Expenſarum condẽnatio relinquitur, ſi fuit iuramentum delatum in ſupplementum &c.*

105 *Idem dic, ſi ſola interuenit ſemiplena probatio.*

106 *Et quid ſi agatur de facto alieno.*

107 *Et quid ſi non fuit facta perſonarum legitimatio petita.*

108 *Expenſarum condemnationem ſubire debet, qui perſonas non legitimauit.*

109 *Reus extraiudicialiter non requiritus an, & quando ab expenſis excuſetur.*

110 *Reus excuſatur ab epẽſis propria culpa ab actore factis.*

111 *Reus excuſatur etiam quo ad expẽſas ratione contumaciæ ab actore factas*

112 *Idem dicitur de expẽſis factis ab actore propter ſuam abſentiam.*

113 *Et quid de expẽſis pro reſtauratione iudicij ab actore factis.*

114 *Et quid de illis factis interpoſita iudicis auctoritate.*

115 *Declara tamen ſi ſine dolo, & culpa Rei.*

116 *Reus excuſatur ab expẽſis ſi actor plus debito petat.*

117 *Reus quo ad quantitate debitam, non poteſt in expenſis condemnari ex Bartolo.*

118 *Reus in parte victus an, & quando debeat in omnibus expenſis condemnari.*

119 *Expẽſarum refectio poteſt omitti, omiſſa vna via, & alia accepta.*

120 *Expẽſæ, quæ non contineantur ſub clauſula parito breui.*

83 OMittitur etiam † condemnatio expenſarum in pluribus caſibus, &.

84 Primo, ſi quis † ſit abſens *Iaſ. in l. Sanctimus nu. 9. Rot deciſ. 29. num. 2. in antiq.* Sed debet conſtare de abſentia *Iaſ. ibidem.*

85 Secundo, niſi probentur omnia † narrata in libello, ſed hoc ſaluatur, ſi in
86 † illo adſit clauſula ſalutaris, non ſe aſ-
87 tringens; † quia talis clauſula non operatur condemnationem. licet omnia narrata non iuſtificarentur. *Boer. deciſ.* 24.

Tertio, nec fit talis condemnatio
88 †ob mutationẽ Iudicij, † quia nõ debe-
89 tur refectio. Declara tamen ſi in eodem libello plura fuerunt remedia cumulata,
90 † & fuerunt adiectæ ſolitæ clauſulæ ſalutares implorans &c. deducens &c. *Menoch. recup. rem, 15. num. 750. Natt. conſ. 120. num. 25. Afflict. deciſ. 95. nu. 7.*

91 Quarto, ſi Conuentus † litl cedat, vt ſupra deduximus.

92 Quinto, ſi petitio expenſarum † nõ fuit adiecta in libello, ſi credis ſpeculatori *de petit. ſẽtẽtiæ nu. 4. & tit. de diſput. & alleg. §. nunc vidẽdum num. 7.* vbi dicit peto mihi reſtitui expenſas litis, & eſſe per vos reſtituendas; Contrarium tamen propter clauſulas ſalutares, tenet *Petr. Due. par. 2. verb. Iudex regul. 43.*

93 Sexto, neque fit condemnatio illarũ, † quando litigans iuxtã habuit cauſam litigandi, & legitimam excuſationem. *Rot. deciſ. 10. de dol. & contum. in noui. & de* ſtilo Rotæ loquitur. *Caputaq. deciſ. 179. par. 1. & 142. par. 3. Guidop. deciſ. 436. Cappell. Toloſan. deciſ. 222.* & de eodem ſtilo eadem Rota *deciſ. 730. part. prima diuerſ. Paciſi de ſalu. deciſ. 135. n. 6.*

94 Quod tamen procedit, † ſi Reus con-
95 uentus acquieſcit, poſtquam vidit noua Iura produci; † ſecùs ſi illis non obſtantibus contradicit *Dec. in l. qui ex alterius num. 7. de reg. Iur. Guidopap. dec. 27. Rot.*
96 relata per *Graunt. Theor. 6. num. 8.* † Secus autem dices, ſi proceditur ex eiſdẽ. Pro exemplo eſt ſi ad fauorem Rei fuit lata ſententia in prima Inſtantia, & in ſecunda producantur noua Iura; quia tunc ſi reuocaretur prima ob huiuſmodi ſententiam excuſaretur ab expenſis,
97 † quod nõ eueniret, ſi reuocaretur ex eiſdem actis *Franc. in cap. 1. in fin. de appell. in 6. Sarnen. de annal. quæſt 41. Caputaq. dec. 142. lib. 3. Gratian. deciſ. 188. quod vt inquit Caputaq. dicitur de ſtilo Rotæ.*

Quinimo ſi altera pars ex nouiter ob-
98 tineret † diceretur contumax negligens in culpa, ex quo in prima Inſtantia Iura de nouo producta non exhibuit, & ſi
99 altera pars cedit †, deberet talis negligẽs ad expenſas condemnari, iuxta ea, quæ dicit *Caſſad. dec. 3. de appell. Matteſil. ſingul. 82. & videnddus eſt Theſaur. deciſ. 73.*

Septimo excuſatur ab expenſis Reus e-
100 tiam, † quando contra ipſum fit petitio plus debito. *Bartol. in l. qui ſoluitur n. 2. ff. de leg. 2. Surd. conſ. 142. num. 7. Salicet. in prax. lib. 1. cap. 37. num. 4.*

101 Octauo, quando dubium in Iure † præbet anſam diſputandi *Lanfranch. in cap.*

quo-

Digitized by Google

quoniam. tit. de expenſ. num. 3.

102 Nono. Idem facit † veritas cancellata, & incerta, vt in legatario *Franc. vbi ſup.*

103 Decimo. Faciunt idem † conſilia prudentum ſigillata, vt dicit idem *Lanfranc. loco citato.*

Vndecimo, ſi petenti condemnationem,

104 † fuerit delatum iuramentum in ſupplementum plenè probationis per decretum Iudicis *Lanfranc. vbi ſup.*

105 Duodecimo, idem facit, † ſi intetuenit ſola ſemiplena probatio. *Menoch. de arbitr. Iud. caſ.* 178. *n.* 8. *Gaſp. Theſ. qu.* 45. *n.* 6. *poſt med.*

106 Decimotertio. Idem operatur † ſi agitur de facto alieno *Lanfranch. loco cit.*

Decimoquarto, etiam quando in iudicio

107 † non fuit facta legitimatio perſonarum debita, ſiue reſpectu actoris, ſiue rei, ad quem ſpectat. *Cartar. deciſ. genuen.*

108 32. *nu.* 15. *poſt princ.* ſed imò is, qui † perſonam non legitimauit, debet condemnari in expenſis *Gratian. deciſ.* 138. *num.* 4

109 Decimoquinto. excuſatur reus, † ſi nõ fuit extraiudicialiter requiſitus; dummodò tamẽ ſtatim, ac fuit citatus compareat, & fateatur. *Dec. in l. qui cum alterius. nu.* 9. *de regul. Iur.*

Decimoſexto. Excuſatur etiam ab illis

110 expenſis, quas Actor fecit propria culpa, licet obtineat in ſui fauorẽ, pronunciari *Surd, conſ.* 64. *n.* 4.

111 Decimoſeptimo; Excuſatur etiam, quoad expenſas, † quas Actor fecit ratione contumaciæ, licèt poſtea obtineat *Surd. ibid. & deciſ.* 274.

Decimo octauo, Idem dicendũ de ex-

112 penſis, quas † Actor abſens fecit propter ſuam abſentiam *Surd. d. conſ.* 64.

Decimo nono. Etiam dicendũ idem

113 in illis expenſis, † quas actor fecit pro reſtauratione Iudicij: puta, quia deſeruit appellationem. *Surd. conſ.* 60. *in princ.*

Vigeſimo. Et idem quo ad illas ex-

114 penſas, quas † fecit actor, quidem interpoſita Iudicis auctoritate, ſed ſine

115 † dolo, & culpa rei *Angel. in l.* 1. §. *hoc interdictũ. ff. de vi, & vi, arm. quem ſequitur Rot. in Ceſenaten. de Aldinis* 9. *Nouemb.* 1609. *dec.* 496. *coram b.m. Coccino.*

Vigeſimo primo. Reus quoque ab ex-

116 penſis excuſatur, † ſi Actor plus debito

117 petat, quia Reus, † nec quo ad quantitatem debitam, poteſt in expenſis condemnari *iux. doct. Bart. in l. qui ſolidum: num.* 2. *ff. de leg.* 2. quod idem ſcripſerunt *Caſtr. & Bart. in c.* 1. *col.* 2. *in fin. de pluſ. petit. Angel. Aret. in* §. *ſi quis agens. num.* 8. *in fin. de act. Gabr. concl.* 2. *de expenſ. num.* 10. *Saluſt. lib.* 1. *c.* 37. *n.* 8.

Sed contra hanc opinionem, ſi reus perſiſtit litigando, & non offerat verum

118 creditum, in parte victus: † Debet in omnibus expenſis condemnari. *Surd. deciſ.* 274. *num.* 6. *& deciſ.* 261. *num.* 9. *Caputaq. deciſ.* 46. *lib.* 1. *& egregie firmat Rota in d. Ceſenaten. de Aldinis* 9. *Decembris* 1609. *coram d. b.m. Coccino.*

Vigeſimo ſecundo, non eſt prohibitũ,

119 † quod quis vna via omiſſa, aliam aggrediatur, abſq. illarum refectione *Ludouiſ. deciſ.* 270. *n.* 5. *& deciſ.* 388. *num.* 3. & iſtæ

120 expenſæ non continentur † ſub clauſula parito breui: *idem Ludouiſ. deciſ.* 36. *n.* 7.

Quibus caſibus fiat condemnatio expenſarum, etiam ſi adſit iuxta cauſa litis.

Artic. IX.

121 *Regula quod iuſta cauſa excuſat ab expenſis limitatur multipliciter.*

122 *Reus ſemper in expenſis condemnatur, quãdo ſtatutũ mãdat victũ victori condemnari.*

123 *Expenſæ dicuntur debitæ iure actionis, quãdo ſtatutum mandat illas ſoluendas eſſe.*

124 *Expenſæ conuentionales, ſemper ſunt ſoluendæ à ſuccumbente in cauſa.*

125 *Iudex non debet eſſe clementior lege.*

126 *Iudex abſoluẽs ab expenſis, nunquam intelligitur de conuentionalibus.* 295. *&* 388.

127 *Reus non excuſatur ab expenſis, quando ex proceſſu, & inſtrumentis potuit videre malam cauſam.*

128 *Reus habens iuſtam cauſam, ſi mala ſuperuenit, condemnatur in expenſis.*

129 *Reus, etſi habuerit iuſtam cauſam in Rota condemnatur in expenſis.*

130 *Reus in expenſis ſemper condemnatur, ſtante iuramento.*

131 *Reus ſuccumbens in cauſa appellationis, ſemper debet in expenſis condemnari.*

132 *Abſolutio ab expẽſis facta in appellationibus dicitur nulla.*

133 *Expenſarum condemnatio, ſemper eſt facienda, quando debentur iure actionis,*

134 *Et quid, quando conſtat ex eiſdem actis, de iniuſtitia ſententiæ, ex qua victus prætendit excuſationem.*

135 *Limitatur, ſi ſententia ex nouis iuribus nulla detegeretur.*

136 *Regula, quod iuxta cauſa excuſet ab expenſis, habet locum ſolum in reo.*

137 *Actor ſemper condemnatur in expenſis, ſi ex ſententia detegitur malum ius.*

138 *Reus mẽdax, ſemper in expẽſis condẽnatur.*

139 *Executio, an poſſit relaxari poſt litis ceſſionẽ*

121 REgula autem per quam dicitur, † quod iuxta causa litigãdi excusat ab expensis, limitatur pluribus modis, &

122 Primo, quando adest statutum † mãdans, victum victori in expensis condẽ-

123 nari; † quia tunc dicuntur debitæ iure actionis *Grat. cap. 33. num. 4. Surd. decis. 274. num. 6. & decis. 261. num. 9. & magis in specie: Mathesil. singul. 80. vbi add. nu. 7. Surd. de alim. tit. 6. quæst. 3. n. 26.*

124 Secundo. Fallit in expensis † conuentionalibus *Surd. de alim. tit. 6. quæst. 3. nu. 28. & decis. 261. num. 9. & decis. 274. nu. 6. Grat. decis. 83. num. 2. glos. in §. oportet verb. solo ante finem auth. de Iudic.* Vbi quod

125 Iudex non debet esse † clementior lege quæ hoc disponit. Hocque adeo verum

126 est, vt Iudex absoluens ab enpensis, †nũ quam intelligitur absoluere ab expensis conuentionalibus *Canaler. decis. 15. n. 9.*

127 Tertio, Fallit quãdo facta est publicatio processus, & instrumẽta producta; ex quibus victus potuit videre suam malã causam, & renunciare, & cedere liti; & ideo litigando, licet ab initio habuisset

128 iustam causam litigandi; † quãdo tamẽ mala superuenit, ideo debet in expensis condemnari. *Dec. in l. qui alterius. nu. 7. de reg. Iur. Guidopap. decis. 27. Rot. relat. per Granut. Theoremat. 6. num. 8. Lanfranch. in c. quoniã tit. de expens. n. 3. Roman. singul. 501.*

129 Quarto. Fallit † in Rota Romana. *Capuaq. decis. 340. lib. 1. Cassador. decis. 13 de rescript. Granut. d. Theoremet. 6. n. 7. & Put. decis. 246. lib. 2.* sed *videndus est Mandos. super regul. Canc. regul. 29. de subrogan. quæst. 11. num. 11. & Bellam. dec. 100*

130 Quinto. Fallit † stante Iuramento *Seraph. de priuil. Iuram. priuil. 13.*

131 Sexto, in causa appellationis, qui, † succumbit, debet in expensis condem-

132 nari, & si iudex absoluit † absolutio dicitur nulla. *Roland. cons. 62. n. 4. lib. 4.*

133 Septimo. Fallit in expensis debitis Iure actionis, quia semper debet fieri condemnatio *Ias. in l. properandum. §. sin autem n. 45. C. de Iud.*

134 Octauo. Fallit quando constat, † ex eisdem actis, vt supra diximus de Iniustitia sententiæ, ex qua victus prætendit

135 excusationem, quod secùs, si † sententia detegeretur nulla ex nouis Iuribus.

136 Nono. Fallit in Actore, † quia regula facit solum pro Reo, Actor enim sem-

137 per condemnatur in enpensis, † quando ex sententia detegitur malum Ius habuisse *Rot. post Pacific. de salu. dec. 147. n. 15*

138 Decimo fallit in Reo † mendace. *Rot. dec. 730. par. 1. diuers.*

An, & quando cedens liti excusetur ab expensis.

Artic. X.

Immissio, an possit fieri, relaxata executione, post litis cessionem. eod. & n. 139.

140 *Immissio in casu prædicto, non causaret attentata.*

141 *Cedens liti amplius in eius iuribus audiri non potest.*

142 *Cedẽs dicitur fateri sibi ius non competere.*

143 *Cessio litis habet maiorem vim in prophanis, quam in beneficialibus.*

144 *Cessio litis in prophanis importat iuris sui renunciationem.*

145 *Lis per cessionem finita, neque per Principis rescriptum potest suscitari.*

146 *Regressus ad actiones, quibus sponte cessum fuit non datur.*

147 *Limita tamen si antè cessionem, fuissent commissa attentata.*

148 *Cedens liti in beneficialibus, non prohibetur amplius ad eam reuerti.*

149 *Cedens liti in beneficialibus simoniacè cedit, si recipit expensas.*

150 *Cedit beneficio nulliter, qui recipit expẽsas. Beneficium per cessionem non vacat receptis expensis eod. n. 150.*

151 *Cedens beneficio receptis expẽsis indirecte renunciat.*

152 *Cessio beneficii facta receptis expensis, quare dicatur simoniaca.*

153 *Cessio, vt supra facta ad redimendas vexationes, quomodo procedat.*

154 *Actor renuncians liti, Reo contradicente, potest denuò ad litem reuerti.*

155 *Lis potest restaurari, quotiescũq. renunciatio non fuit acceptata.*

156 *Litis renunciatio non valet, nisi fiat de vtri. usque partis consensu.*

157 *Actus nullus fieri potest inter viuos absente parte.*

158 *Iudex potest acceptare pro absente.*

159 *Acceptatio iudicis pro absente annullatur non acceptante absente.*

160 *Renunciatio litis, an teneat vno contradicẽte et pluribus consentientibus.*

161 *Cedens liti in Signatura amplius nõ auditur*

162 *Renunciatio litis in Signatura facta, impedit litis ingressum.*

163 *Transactio adimit omnem litem.*

164 *Renunciare liti, instantia, & iudicio, & renunciare causæ differunt inter se.*

165 *Actor & Reus, an sint in pari priuilegio renuntiandi, si volunt.*

166 *Litigator vir insignis, & probata fama, an excusetur ab expensis.*

167 *Ab expensis excusatur habens pro se prudẽtum consilia.*

Re-

REgula vero, quod Reus excuſetur ab expenſis per liti ceſſionem, vt ſupra artic. 6. hoc capite diximus *per Creſcent. deciſ. 5, de cauſ. poſſ. & proprietat.*
139 declaratur quod poſt ceſſionem, † poteſt relaxari executio, & fieri immiſſio,
140 † quæ non cauſat attentata. *Rota in Benevent. domus 4. May 1612.* coram Innocentio X. in fine.
141 Cedens liti facit, † quod in eius Iuribus amplius audiri non poſſit *l. poſtquã liti C. de pact. c. veniẽs. de renunc. Rimin Sen. conſ. 562. num. 1. lib. 3. Cappell. Toloſan. de-*
142 *ciſ. 492.* Ratio eſt quia dicitur † confeſſio cedentis, per quam indicat ſibi Ius nõ competere. *Bald. in c. per tuas in fin. de Simo. Rim. ſen. d. conſ. 562. n. 1. lib. 3.*
143 Hoc procedit in beneficialibus, † ſed in prõfanis Ceſſio litis habet maiorem
144 efficaciam, cum per eam quis † renunciet Iuri ſuo *Capell. Toloſan. deciſ. 449. Maſcard conc. 347. n. 67. Rota deciſ. 11. de teſtament. in anti.*
145 Alium effectum producit ceſſio litis; † quod ſ. per eum lis dicitur finita adeo, vt per reſcriptum Principis ſuſcitari non poſſit *l. cauſas, vel lites C. de tranſ. Staph. de literis Iuſt. c. 24. fol. 353. circa fin.* Ra-
146 tio eſt, quia non † datur regreſſus ad actiones, quibus quis ſponte ceſſit *l. quæritur §. ſi venditor. ff. de ed. cap. ſuper literas de renunc. Staphil. de literis grat. d, c. 24. fol. 252. num. 9.*
147 Limita hanc concluſionem. † Primo ſi ante ceſſionem fuiſſent commiſſa attentata *Caſar. de Graſſ. deciſ. 2. nu. 5. de appell.*

Item limita in beneficialibus, in quibus
148 cedens liti † non prohibetur iterum ad eam reuerti, & audiri *Maſcard, concl. 347. num. 64. & ſeq. Abb. in c. cum pridem. nu. 3. de pact.* cedẽs enim liti in beneficialibus
149 † videtur ſimoniace cedere, ſi recipit ex-
150 pẽſas, & ceſſio dicitur nulla, † cũ per eam non vacet beneficium *Innoc. in c. quod in dubijs. de renunc.* eſſet enim indirecte
151 renunciare in manibus non habentis poteſtatem. *Abb. in cap. cum pridem. de pact. Maſcard. d. concl. 347. num. 64. & 65.*
152 quod autem † dicatur ſimoniaca legitur *in c. cum, pridem vbi Abb. num. 1. de pact. & cap. Matthæus. de Simon.* † Quo-
153 modo autem procedat, ſi ad redimendas vexationes, dicam infra tit. de confidentiis.

Item limita tandem concluſionem,
154 ſi actor renunciat liti, & Reus contradicit, ex quo non fuit acceptata, quia renũ-
155 ciatio † debet acceptari, alias lis poteſt reſtaurari, hanc opinionem defendit. *Bart. in l. 4. num. 12. C. de pact; quem ibid. ſequitur Dec. num. 18. & 26. poſtmed.*
156 Vbi concludit, quod requiritur † conſenſus vtriuſq. partis, & quod alias non
157 valet; ratio autem eſt, quia † nullus actus inter viuos, poteſt fieri abſente parte, quia conſenſus vtriuſque requiritur, vt dicit *Bart. vbi ſupra*, & ibi militat ca-
158 ſus quo Iudex † acceptaret pro abſente, ſed quod ſi abſens nollet acceptare;
159 tunc annullaretur, ſed ſi plures eſſent, &
160 vnus tantum contradiceret, † teneret renunciatio.
161 Cedens etiam liti poſt quam ceſſit † in ſignatura amplius non auditur. *Staphil. de literis Iuſt. d. fol. 343. num. 8.* quia
162 † impedit litis ingreſſum *l. poſtquam liti C. de pact. & ibid. Bartol. in fin.* Ac ſi eſ-
163 ſet † tranſactio, quæ adimit omnem litem. *Caſſador. deciſ. 2. n. 6. de appell. & Rot. dec. 17. p. 2. diuerſ.*
164 Sed eſt aduertendum, quod † differunt inter ſe renunciare liti inſtantiæ, & Iudicio, ac renunciare cauſæ, vt inquit, *Alex. in l. 4. num. 5. poſt princ. & num. ſeq. C. de pactis. Rot. deciſ. 3. de renunc. in nou.*
165 An autem Reus, & Actor ſint in pari priuilegio renunciandi, ſi volunt liti, videndus eſt *Alex. in d. l. 4.*

Vlterius ſi vir inſignis, & probatæ fa-
166 mæ † litigat excuſatur ab expeſis ſi credis *Iaſon. conſ. 170. num. 27. lib. 2.* & for-
167 taſſe ea eſt ratio, † quia eodem modo excuſatur ille, qui pro ſe habet conſilia prudentum, vt dicit *Lanfranch. in cap. quoniam. tit. de expenſ. num. 3.* Quod enim ex alijs exoptat, ex ſe ipſo, & à propria prudentia conſequetur.

De pœnis temere litigantium.

Artic. XI.

168 *Pœna temerè litigantium quotuplex.*
169 *Temerè litigans eſt periurus, ſi iurauit de calumnia.*
170 *Temerè litigans eſt infamis.*
171 *Temerè litigans punitur in pecuniaria, & quomodo.*
172 *Amplia extendi ad libras quinquaginta, tã in ciuili, quam criminali.*
173 *Periurus propter calumniam, quas pœnas hodiè ſubeat.*
174 *Expenſa viaticorum, an veniant nomine damnorum.*

175 *Periurus repellitur etiam à limine iudicij.*
176 *Declara tamen in praxi hoc non videri obseruatum.*
177 *Pœnæ periurii sunt iudici arbitrariæ.*
178 *Iudex quas pœnas possit periuro infligere.*
179 *Procurator an, & quasi incurrat pœnas temere litigantium.*
180 *Lis calumniosa, vel temeraria quænam dicatur.*
181 *Declara tam in Actore, quam in Reo.*
182 *Lis non dicitur temeraria, nec calumniosa, si per vnum bonum testem fundetur intentio.*
183 *Dolus abesse præsumitur, quando intentio per bonum testem, licet vnum probatur.*

168 ET ne ignorentur, † pœnæ temere litigantium sciendum est, tres esse principaliores. Prima-siquidem periurium. † si iurauerit de calumnia. Secun-
169 da erit † infamiæ. Tertia erit pecuniaria,
170 vt puta decima pars interesse † de quo
171 agitur, & *glos. in l. eos. §. ne temerè verb. pœnam. C. de appell.* dicit illam esse librarũ,
172 † quinquaginta, præter pœnas extraordinarias, & quod hoc procedat tam in Ciuili, quam in criminali dicit *Salic. in d. §. ne temerè num. 16.* de alijs tribus loquitur *Aretin. in §. primo num. 1 Instit. de pœn. temer. litig. & in §. hæc omnia in princ. instit. de pœn. temer. litig.*

Quod procedebat antiquitus, hodie vero, si iurauit de calumnia dicetur pe-
173 riurus, † & condemnabitur ad damna, & expensas. *§ hæc autem omnia. vbi Aretin. in princ. Instit. de pœn. tem. litig. Rol. cõs.*
174 *56. num. 3. lib. 2.* Damna † autem esse viatica, & teneri ad expensas viatorum dicit *Castrens. in d. l. eum, qui temer. ff. de Iud. Marches. de commiss. par. 2. tit. de appell. c. 3. num. 37. Bartol. in l. non ignoret. C. de fructi. & lit. expẽs. & in l. omnes num. 3. C. de Episc. & Cleric. latè. Caro. locat. par. 1. tit. de fruct. & lit. expens. num. 27. fol. mihi*
175 *24.* Et vltra prædictas pœnas, † repelletur etiam à limine Iudicij *Blanc. de comprom. quæst. 4. num. 2. fol. mihi 352.* quod tamen, an in Iure subsistat remitto me
176 ad prudentiores, † cum nec in praxi vnquam viderim obseruatum: Hoc tamen
177 certum est, quod pœnæ huiusmodi, † sũt arbitrariæ Iudici, qui vltra prædictas
178 potest † alias addere, vt firmat *Io. Fab. in §. 1. vbi Aretin. n. 1. Instit. de pœn. tem. litig.*

Et non solum pœnas incidit principa-
179 lis Dominus, si temere litigat, † sed etiã eas incurrit Procurator, si est vera doctrina *Castrens. in l. eum, qui temerè num. 4. ff. de Iud.*

Quia tamen multi dubitant, quinam sit ille, qui temerè dicitur agere, vel calumniosam litem mouere, vel dolo li-
180 tigare, † sciendũ est esse illum, qui litem cepit, & nihil probauit; quod procedit
181 tam in Actore, † quam in reo; secùs erit si per coniecturas probabiles, vel per vnum bonum testem fuit fundata partis
182 intentio; tunc n. lis nec dicitur temera-
183 ria, nec calumniosa, & † dolus abesse præsumitur *Bald. cons. 106. num. 1. circa fin. lib. 3. & dicit Bart. in l. 1. n. 1. ff. de alien. Iud. mut. cau.*

Ad quæ damna teneantur temere litigantes.

Artic. XII.

184 *Damna iudicialia quænam dicantur.*
185 *Damna iudicialia, an debeantur à temere litigante.*
186 *Damna extraiudicialia quænam dicantur.*
187 *Damna extraiudicialia, an debeat reficere temerè litigans.*
188 *Lucra perdita ex causa temerariæ litis, an veniant reficienda.*
189 *Declara multos contrariam tenere opinionem.*
190 *Declara iterum alios, & quos huic contrariam amplecti.*
191 *Damna circa personam, quæ causa litis fuit coacta suum dimittere exercitium, & reficienda.*
192 *Et quid de damno facto ob sequestrum mercium.*
193 *Aduocatus, an repetat damna sibi ablata à temerè litigatore, quod alijs non potuerit patrocinari.*
194 *Declara pœnam temerè litigandi procedere contra actorem.*
195 *Reus an teneatur ad pœnas contentas in lege actoris temere litigantis.*
196 *Reus temere litigans tenetur solum ad expensas Iudiciales.*
197 *Damnna extraiudicialia per vitium nõ soluuntur in Curia.*
198 *Expensæ non reficiuntur in Curia, si per coniecturas, aut testem excludatur dolus.*

VTque meliùs declaremùs, quæ damna veniant reficienda à temere li-
184 tigante aduertendum est, † quod alia dicuntur Iudicialia, puta viaticorum, & expensæ, pro conducendis Procuratoribus.

bus, & Aduocatis pro ſportulis, & ſi-
185 milibus, hæc deberi dicit *Textus in l. Sancimus. vbi Cyn. num. 8. verſ. tu dic. C. de Iud.* & de his etiam loquitur *Rota in ſupra citata Romana expenſarum 23. Ianuar. 1616. coram* S. Mem. Innocentio Decimo.

186 †Alia dicuntur extraiudicialia puta dimiſi agrum incultum ex cauſa temerarię litis per te contra me motæ, reliqui domum non conductam, & ſimilia, & ad
187 † hæc talis litigans non obligatur ſecũdum *Cyn. in d. l. Sancimus. num. 8. verſ. tu dic. C. de Iud. vbi etiam Bald. num. 13. q. 7. Salic. num. 7. quæſt. 7. Aretin. in princ. Caſtrenſ. in l. non ignoret. num. 3. Theſaur. deciſ. 68. num. 5.* & eodem modo, neque
188 eſſe reficienda † lucra perdita ex cauſa d. litis dicit idem *Cyn. in d. l. Sancimus.*
189 *num. 9, verſ. additio* † Sed contrariam opinionem tenent multi relati per eumdem *Cyn. loco citato num. 8.* Licet ipſe contrarium teneat, & contra eius opinionem ſcripſerunt. *Bald. conſ. 106. num. 1. lib. 3.*
190 vbi dicit, quod ſi doloſe litigauit † tenetur etiam ad iſta damna *gloſ. in l. prima verb. tenebitur circa med. ff. de alien. Iud. mut. cauſ. vbi Bart. num. 1.* ſequitur, & mirabilem dicit, maxime de damnis cir-
191 ca perſonam, † quæ cauſa litis coacta fuit dimittere ſuum exercitium; vbi etiã *Alex. in addit. litera A.* & eãdem glosam ſequitur *Boer. deciſ. 52. num. 6. Grati. c. 56. num. 45. Salic. in l. properandum. §. ſin autem alterutra. num. 14. C. de Iud. Aſin. in praxi. §. 32. cap. 2. limit. 19. Surd. de alim. tit. 9. quæſt. 39. num. 11. Abb. in c. finem liti n. 30. de dol. & cont. addent. ad Veſtr. lib. 8. c. 2. n. 25.*

Quod etiam ampliatur contra illum
192 qui temere ſequeſtrare fecit, † merces alicuius mercatoris, qui ob dictum ſequeſtrum illas vendere non potuit pro precio, quo vendidiſſet; ille enim tenetur ad talia damna per *text. in l. ſi decem. ff. de dol. Bald. d. conſ. 106. n. 1. lib. 3.*

193 Item amplia in Aduocato, † qui ex cauſa huiuſmodi, litis coactus fuit omittere patrocinia aliis præſtare ſolita, & lucrum, quod feciſſet in illis non fecit; poteſt n. illa à temere litigante repetere *Abb. in cap. finem liti num. 30. de dol. & cont. Surd. de alim. tit. 9. quæſt. 39. num. 11. Grat. cap. 56. num. 42. per Theoricam Iaſ. in l. Sancimus. num. 8. C. de Iudic.*

194 Quæ declara procedere †contra Actorem; ſi n. reus temere litigaret, non
195 teneretur † ad illa cum lex de Actore loquatur. Ideoque tenetur ſolum ad ex-
196 penſas Iudiciales, † non autem ad fundũ incultum, domum non conductã, & huiuſmodi, ſic dicit *Cyn. in d. l. Sancimus. num. 3. C. de Iud.* Qui tamen videtur etiã loqui de reo, quia teſtus loquitur de citato, quod eſſet nimis graue.

Hoc eſt certum, quod in Curia noſ-
197 tra, † non ſoluuntur talia damna per victum *Mandoſ. de Commiſ. form. 20. verſ. ſanetur. & Grat. in d. c. 56. n. 45.* & quod nec
198 reficiuntur, † etiam quod fuerit facta aliqualis probatio per coniecturas veriſimiles, & per bonum teſtem ex quibus dolus excludatur. *Bald. d. conſ. 106. & Bart. in d. l. 1. ff. de alien. Iud. mut. cauſ.*

An appellatione expenſarum veniant damna.

Artic. XIII.

199 *Damna, an veniant appellattione expenſarum.*

Expenſa, an veniant appellatione damnorum. eod. n. 199.

200 *Expenſæ contumaciales, an veniant appellatione damnorum.*

201 *Damna non eſſe expenſas, dicunt Canoniſtæ.*

202 *Intereſſe, an veniat nomine expenſarum. Expenſæ an dicantur intereſſe. eod. n. 202*

203 *Abſolutus ab expenſis non dicitur abſolutus à damno.*

204 *Expenſæ an dicantur remiſſæ, quando ſunt remiſſa damna.*

199 AN autem appellatione expenſarũ † veniant damna, & è cõtra, eſt diuerſa opinio, quia *Iaſ. in d. l. Sancimus nu. 8, teſt. in l. non ignoret. C. de fruct. & lit. expenſis. Lanfranch. d. c. quoniam contra, & Veſtr. vbi add. d. lib. 8. cap. 2. n. 25.* Tenẽt quod appellatione expenſarum veniunt damna prędicta deductis ſumptibus, qui
200 domi fierẽt; Alij dicũt, quod appellatione damnorum veniunt † expenſæ contumaciales; et iſtam opinionem defendũt. *Iaſ. in d. l. Sancimus. Bart. in l. 1. §. hoc Iudicium. ff. ſi quis cauſ. iudic, Boer. deciſ. 62. n. 3.* Sed canoniſte, nec vni, nec alteri cetui Doctorum conſentiunt, dicuntque damna
201 † non eſſe expenſas, *vt in cap. in noſtro de Iniur. &* refert. *Cyn. in d. l. Sancimus num. 8. C. de Iud. Surd. deciſ. 261. n. 3. Boer. deciſ. 52. nnm. 7. Lancell. de attent. 3. par. c.*
202 31. n. 164. quod idem † firmabis, ſi quæritur: an intereſſe ſint expenſæ. *Iaſ. in d. l Sancimus num. 7. Sal. num. 4. de Iud. Bald. num. 19. in l. non ignoret. C. de fruct. & lit.*

ex-

expens. Lancell. vbi supra d. par. 3. c. 31. nu. 164. Et ideo dicunt, quod qui est absolutus ab expensis, † non dicitur absolutus à damno, nec quando remissa sunt
203 damna, † dicuntur remissæ expensæ *Surd. d. decis. 261. n. 3.*

Quænam sint signa temeritatis.

Artic. XI.

205 *Actor requisitus iurare; si contemnit, præbet iudicium temeritatis.*
206 *Actor si noniurat requisitus cogitur causam perdere.*
207 *Iuramentum calumniæ, debet præstari in omni instantia.*
208 *Iuramentum si petitur in secunda instãtia præstari debet, licet datum in prima,*
209 *Aduocatus, actor, & reus non liberantur à iuramento calumniæ.*
210 *Iuramentum calumniæ, an præstari debeat à successore in lite.*

MAgnum inditium temeritatis præbet actor quando requisitus, vt
205 de calumnia iuret, † sic iurare contempsit *Aretin. in §. 1. num. 8. Instit. de pœn. temer. litig.* adeo vt † si non iuret, causam
206 cogatur perdere. *Iac. But. in l. 2. in princip. C. de iur. cal.* quem sequitur *Aretin. in d. §. p. num. 13. Instit. de pœn. temer. litig.*
207 Tale enim iuramentum † debet præstari in omni Instantia, et si fuit iuratum,
208 in prima, si in secunda † petatur, præstari debet *Aretin. vbi supra num. 15.* nec ã tali Iuramento † liberatur Aduocatus, Actor, & Reus, et si mutatur persona, Iurabit
210 ille, qui † in lite succedit *Aretin. ibidem num. 9.*

An Iuramentum Calumniæ possit omitti.

Art. XV.

211 *Iuramentum omissum regulariter vitiat sententiam.*
212 *Amplia etiam, quod annullat processum.*
213 *Statutum, quod iuramentum possit remitti non valet.*
214 *Iudex non potest, & si vellet, iuramentum remittere.*
215 *Iuramentum non potest tolli, neque per consuetudinem, & quare.*
216 *Iuramentum antiquitus præstabatur tantum in aliquibus casibus.*
217 *Iuramentum calumniæ hodiè regulariter præstatur in omnibus casibus.*
218 *Iurare, an teneatur pars non data copia petiti processus.*
219 *Iuramentum nisi petatur non est necessario præstandum.*
219 *Processus, an valeat sine iuramento, quia non petitum, aut non data copia processus.*
220 *Iuramentum tacitè à parte remissum potest relinqui.*
221 *Iuramentum expressè à parte remitti nequit.*
222 *Sententia lata sinè iuramento calumniæ, an, & quando possit confirmari.*
223 *Præsumptio calumniæ cessat, quando constat de bono iure.*
224 *Expensarum condemnatio fit contra vtrãque partem; quando quis vincit, & vincitur.*
225 *Expensarum condemnatio prædicta, quando habeat locum.*
226 *Expensarum compensatio, si fit in iudicio, vbi totum petitur, quomodo fieri debeat.*

DEbet enim semper tale iuramentum
211 præstari, & omissum semper regulariter vitiat sententiam *c. primo de Iuram. cal. in 6. Vant. de null. ex defect. proces. num. 29. Put. decis. 398. Tiber. Salust.*
212 *lib. 1. c. 59. num. 4.* Et non solum † annullat sententiam; sed etiam processum *Menoch. de arbit. in q. 20. n. 4. in fin. & Salust vbi sup.*

Quod amplia, vt nec à statuto possit
213 remitti, si enim adesset † statutum, vt dictum Iuramentum non præstaretur nõ valeret. *Menoch, vbi supra. d. num. 4.* quod
214 nec facere potest † Iudex, etiam si vellet *Menoch. vbi sup.* nec idem faceret cõsue-
215 tudo quia est de Iure Diuino, vt in *exod. 22. Bart. in extranag. ad reprimẽdum verbo & figura n. 11. Menoch. vbi supra num. 1. & 2.*

216 Antiquitus hoc Iuramentum † præstabatur tantum in quibusdam casibus, vt *in l. de pupillo §. qui opus ff. de no. operis nunc. in l. qui bona. ff. de damn. infect. Aretin. d. §. 1, num. 7. Instit. de pen. tem. litig.*
217 hodie vero † generaliter præstatur in omnibus casibus, vt *l. 1. & 2. C. de Iur. cal. Aretin. vbi sup. num. 7. & 8.* & dicitur de substantia Iudicij. *Vant. de null. ex defect. process. n. 29.*

Fallit tamen regula. Primo, si pars petàt copiam processuum. & illi non
218 fuerit tradita; † tunc enim non tenetur iu-

iurare, & interim proceſſus valet *Faſtol. deciſ.* 18. quem refert, & ſequitur *Vant. vbi ſupra n.* 29. *in fine.*

Fallit ſecundo, ſi illud non fuit peti-
219 tũ; † tũc enim nõ tenetur iurare, & proceſſus valet *Vant. vbi ſupra num.* 29. *Papien. quem refert Menoch. de arbitr. Iud. quæſt.* 20. *n.* 5. *Veſtr. lib.* 5. *cap.* 2. *num.* 3. *fol.* 110.

220 Fallit tertio, ſi fuit † tacitè à parte
221 remiſſum, dico tacite, † quia expreſſe remitti, non poteſt *l. prima.* §. *ſed quia verſemur. C. de Iuram. Cal.* Quod Actor tacite illud remittere poſſit dicit *Veſtr. vbi adden. vbi ſup. n.* 11. *fol.* 112.

Fallit quarto, ſi conſtat de bono Iure eius, contra quem illud petitur; Tunc
222 enim, † ſi de eo conſtat, ſententia lata ſine iuramento poteſt confirmari *addent. ad Veſtr. d. l.* 5. *cap.* 2. *num.* 13. *& ſeq. fol.* 112.
223 *& ſeq.* et ratio eſt; quia † tunc ceſſat præſumptio calũniæ, quo caſu ex euidentia facti, illud non dicitur neceſſarium *Bald. in c.* 2. *nu.* 7. *de probat. Rot. poſt Cenc. de cenſib. deciſ.* 21. *num.* 6. *& pænes adden. ad Galleſ. de oblig. Cam. deciſ.* 231. *num.* 6. *et alibi paſſim.*

In caſu in quo quis vincit, & vincitur *Gabr. concluſ.* 2. *num.* 12. *de expenſ.* dicit
224 † quod alter alteri in expenſis condemnatur, & quod ſunt ad iuicem inter ipſos compenſandæ; quod habet locum,
225 † quando ſunt petita plura per capitula principaliter; & non quando totum, ſi pars ſtatim debebatur *Gabr. ibid. nu.* 14.

Et compenſatio, quando fit in Iudi-
226 cio, vbi totũ petitur, † an fieri debeat indiſtincte, vel pro rata, puta peto cẽtum, probo nonaginta, an debeant compenſari expenſæ, vel condemnari Reus pro rata nonaginta; & Actor pro decem de opin. Bald. non eſſe faciendam pro rata, dicit *Gabr. d. concluſ.* 2. *num.* 16. ſed contrarium tenet *Bero. conſ.* 283. *lib.* 3. *& Gabr. ibid. n.* 16.

An omiſſio condemnationis liberet victum ab expenſis.

Artic. XVI.

227 *Expenſæ regulariter pro omiſſis habentur, ſi iudex, omiſit condemnationem.*

228 *Expenſæ ommiſſæ amplius peti non poſſunt.*

229 *Officium iudicis expirat lata ſententia.*

230 *Expenſæ omiſſæ, quod amplius peti nequeãt, de quibus intelligatur,*

231 *Iudex, ſi in ſententia non facit mentionem de expenſis, eius officium expirat.*

232 *Iudex, an poſſit eodem die ſententia ſupplere, & in expenſis condemnare.*

233 *Limita tamen in expenſis iure actionis debitis, & quarè.*

234 *Iudex ſemper poteſt condemnare, quoties nõ deficit officium ſuum.*

235 *Victor, an poſſit contra iudicem pro omiſſis expenſis agere.*

236 *Abſolutus ab expẽſis adiuuatur, ſi probat cauſam, quam habuit iuſtè litigandi.*

237 *Omiſſio condemnationis expẽſarum, quando præſumatur per errorem adiecta,*

238 *Litis conteſtatio inducit malam fidem.*

239 *Ceſſio litis ſaluat à mala fide.*

240 *Expẽſarum cõdemnationem euitare nequit, exiſtens in mala fide.*

241 *Declara, quid ſi adſit ſtatutum, quod victus victori in expenſis condemnetur.*

242 *Sttautum Verbis, quod victor victori in expenſis condemnetur, vbi locum habeat.*

243 *Sententia abſolutoria expẽſarum, contra diſpoſitionem ſtatuti eſt ipſo iure nulla.*

244 *Iuſta cauſa litigandi in caſu ſtatuti, quod victus in expenſis condemnetur, nõ habet locum,*

245 *Declara tamen ſi ſtatutum dirigit verba diſpoſitionis in victum.*

246 *Limita vero: ſi verba ſtatuti dirigantur in iudicem.*

247 *Cauſa ligitima, an excuſet ab expẽſis, non obſtante ſtatuto, quod victus victori &c.*

248 *Expẽſa conuẽtionales, an comprehendantur in ſtatuto quod victus victori &c.*

249 *Omiſſio expenſarum, ſi tranſit in iudicatum non comprehẽditur in ſtatuto, quod victus victori.*

250 *Et quid ſi fuit appellatum, & non proſecuta appellatio.*

251 *Omiſſio expenſarum in interlocutorio, poteſt quandocumque à iudice reſarciri.*

252 *Expenſarum condemnatio eſt regulariter neceſſaria.*

253 *Expenſæ iure actionis, quando debeantur, & qui ſint caſus.*

254 *Expenſarum condemnatio, non poteſt fieri antequam finiatur iudicium.*

255 *Et quid ſi fieret, num diceretur attentatum?*

256 *Expenſarum condemnationem antequam iudicium finiatur poſſe fieri quis teneat.*

257 *Expenſæ ſunt à iudice taxandæ.*

258 *Victor debet iurare ſe tales expenſas feciſſe,*

259 *Iudex delato iuramento debet ſententiam ſuper expenſis deferre.*

Sen-

260 *Sententia expensarum debet esse de factis, & non de faciendis.*

VLterius est valdè de considerabilis casus, quando Iudex omisit con-
227 demnare in expensis; † tunc enim regulariter pro omissis habentur, & am-
228 plius non † possunt peti. *l. terminato C. de fruct. & lit. expēs. Bart. in l. à diuo Pio. §. sententia. ff. de re Iud. Rot. in Romana expensarum 28. May 1614. coram bo.m. Mā zanedo in folio.* Et ratio est, quia lata
229 sententia † expirat officium Iudicis. *Rota vbi supra.* Et ideò est facienda declaratio, hoc procedere in expensis debi
230 tis non iure actionis. sed officio Iudicis, cuius ope petuntur, & ratione victoriæ *Bart. in l. 1. §. hoc Iudicium num. 2. ff. si quis Ius dicen. non obtemp.* Vnde si Iudex in sententia, quam fert non fecit mē-
231 tionem de expensis, † eius officium dicitur expirare *Rolād. cōs. 62. n. 12. & 16. lib. 4*

Quod procedit ex interuallo, quia si
232 eadem die vellet iudex condemnare. † vtique posset supplere, & in expensis condemnare secundum ea, quæ dixit *Marchesf. de commiss. tit. de appell. cap. 3. par. 2. n. 48. Granut. Theorem. 6. num. 14. Specul. de appellat. §. 2. nu. 14. Specul. de appellat. §. 2. num. 24.* ad quod viden. est etiam *Rot. decis. 1. vt lit. pend. in nou.* Sed in debitis iure actionis non
233 ita, † quia actio non desiit primo officiū Iudicis per sentētiæ promulgationē,
234 & ideò semper † poterit condemnare *Roland. vbi supra, & Granut. d. Theorem. 6. n. 14.* in quibus Iudex debet esse cautus, ne contra se pariat actionem, quia si o-
235 mittit condemnare, † Victor poterit cōtra Iudicem pro illis agere *Specul. §. 2. n. 25. de appell. & dicit tex. in l. Sancimus. C. de Iud.*

Regula prædicta de omissione, proce-
236 dit quatenus doceat, † ille, qui prętendit per omissionem se ab expensis absolutū, ex quo habuit iustam causam litigandi. *Rot. relata per Granut. obseru. 6. n. 8. vers. resolutum.* Alias enim, si non doceat se talem iustam causam habuisse, omis-
237 sio præsumitur, † per errorem, quia non fuit petita condemnatio. *Granut. d. verb. resolutum;* Et ratio est, quia is habet contra se præsumptionem male
238 fidei; † litis enim contestatio inducit
239 malā fidem, à qua laluari potuisset, † si liti cessisset, quia secus expensarum cō-
240 demnationem † euitare non posset, vt dicit *Rot. relata per eundem Granut. ead. obser. 6. loc. cit.*

Declara hoc habere locum, nisi ades-
241 set statutum per quod victus, † victori in expensis condemnatur, vt in Vrbe. *Surd. de alim. tit. 1. quæst. 53. nu. 4. Rol. cons. 62, num. 12. lib. 4. Addent. ad Matthesil. singul. 88. num. 7.* sed incidenter ad uerte; quod statutum nouum disponens
242 quod victus victori &c. habet † locum in solo foro Capitolino. vt dixit *Rot. in d. Romana expensarum 28. Maij 1614. coram d. b. m. Manzanedo.* & aduertendum etiā, quod in casu statuti similis, si Iudex
243 expresse absolueret † sententia diceretur ipso Iure nulla, secundum opin. *Roland. d. cons. 62. nu. 14. lib. 4.*

Declarandum iterum, quod in casu
244 statuti similis, iusta causa † non excusat ab expensis *Alex. cons. 183. in fin. lib. 5. Surd. decis. 274. num. 6. & decis. 261. num. 9. & de veriori. Grat. 1. cap. 33. num. 4.* & de omni statuto indistinctè *Surd. de alim. tit. 6. quæst. 3. num. 26. Granut. Theorem. 11. & adden. ad Matthesil. singul. 8. num. 7.*

Sest est procedendum cum distinctio-
ne, quod vel .s. tale statutum, dirigit
245 † verba in victum, vel in Iudicem, si in victum procedit supradicta opinio, *vt Grati. d. c. 33. nu. 4.*

246 Si vero dirigit in Iudicem † aliter est respondendum *Matthes. nota. 80. Alex. in l. 1. col. penul. ad l. Falcid. in cap. 1. de reseri. Cartar. Genuen. decis. p. nu. 10. Grati. vbi sup. n. 5.*

247 Sed quod causa legitima, † excuset ab expensis non obstāte tali statuto, quod intelligitur tantum legitima causa nō subsistente, dicit *Mandos. regul. 29. quæst. 11. col. fin. num. 12. Surd cons. 142. num. 7. tit. 1. Bald. in l. terminato num. 21. C. de fruct. & lit. expens. Curt. Iun. cons. 143. n. 4. Alex. in l. properandum. §. fin. autem. alterutrum. C. de Iud.*

248 Item fallit regula prædicta † in expensis conuentionalibus *Alex. con. 32. in fin. lib. 3. Surd. & Roland. vbi supra.*

Vlterius fallit, si post latam sententiā
249 in qua fuit facta omissio † non fuisset appellatum; quia tunc res Iudicata dat robur omissioni *Franch. March. decis. 58. par. 1.* Et idem dicendum, si fuit appel-
250 latum, † sed appellatio non prosecuta *Franch. vbi sup,*

In interlocutoria vero, quia respec-
tu Iudicis, numquam transit in iudi-
251 catum † condemnatio, etiam quod fuerit omissa, potest quandocumque resarciri *Marant. parte 6, num. 38. fol. 436.*

252 Est igitur secundum plures † necessaria

saria condemnatione ab omissione oriã
tur difficultates præterquam in certis ca
sibus, vt supra in quibus debentur iure
253 actionis, † & sunt quæ debentur ex con.
tractu, vel ex contumacia.

Sed est aduertendum, quod non po-
254 test † fieri antequam finiatur iudicium,
255 si enim fieret ante † fieret attentatum
*Rota decis. fin. de sent. & re Iudic. in antiq.
Lancell. de attent. pendent. appell. cap. 12.*
256 *lim. 11. Sed Marant.* † videtur tenere cõ-
trarium, quod scilicet fieri possit, *vt par.
6. de appell. n. 197.*

Et in substantia obseruantur tria re-
quisita in taxatione expẽsarum necessa-
257 ria, † primum scilicet, quod sit Iudex,
258 qui taxet. Secundo, quod victor † iuret
se illas fecisse. Tertio, quod Iudex delato
259 iuramento ferat † sententiam super il-
lis *auth. post. Ius iurandum C. de Iud. Lan-
franch. in c. quoniam contra de probat. tit.
de expens. num. 7. Vrsil. ad Afflict. decis. 71*
260 Et quod semper sit agendum † de factis,
non autem de faciendis *Marches. de re-
stit. in integr. quæst. 2. c. 2. n. 60.*

Quando ab excessiua taxatione expensarum detur appellatio.

Artic. XVII.

261 *Appellatio suspensiua datur à taxatione ex-
pensarum excessiua.*
262 *Appellatio prædicta semel tantum admit-
titur, & non vltra.*
263 *Excessus expensarum est exprimendus in
appellatione.*
264 *Appellatio ab ommissione condemnationis
expensarum, quoque admittitur.*
265 *Appellatio prædicta non est necessaria, si ui-
ctu generaliter appellauit.*
266 *Amplia etsi victus non prosequatur appella-
tionem, vel illi renunciet.*
267 *Appellatio enim prædicta dicitur facta com-
munis, vtriq. parti.*
268 *Limita, si victus partim est absolutus & ap
pellauit in parte, & partibus.*
269 *Victor quando non possit se iuuare appella-
tione victi.*
270 *Victor quando debeat ab omissione appellare
non obstante appellatione victi.*
271 *Expensæ Procuratoris, & Aduocati non ta-
xantur in expensis officio iudicis petitis.*
272 *Declara tamen semper esse recurrendum ad
arbitrium iudicis.*
273 *Iudex an debeat habere considerationem ex
pensarum Aduocati, & Procuratoris.*

261 VLteriùs sciendum est, † quod à ta-
xatione expensarum excessiua da-
tur appellatio suspensiua *Lancell. de at-
tent. appell. penden. cap. 11. limit. prima. nu.
108. vsque in fin. Marches. de commiss. tit de
appell. cap. 3. par. 2. num. 43. & 45.* Sed
262 † semel tantum admittitur, & non vltra
*Marches. ibid. num. 71. Lancell. eodem trac.
d. par. 2. cap. 12. lim. 53. num. 8. & sequ.*
263 aduerten. tamen quod debet exprimi, †
excessus *Marches. vbi sup. n. 44.*

Et sicut admittitur appellatio ab ex-
264 cessiua † ita etiam admittitur ab omis-
sione condemnationis illarum *Contard.
de moment. lim. 1. n. 59.* Sed non est ne-
cesse appellare ab omissione, quando vi-
265 ctus generaliter † à sententia còntra se
lata appellauit *Marches. d. c. 3. n. 63.*

Quod amplia etiam si victus postea
066 vellet, renunciare appellationi, vel illam
267 non prosequererur, † quia per eam fuit
quæsitum Ius victori, & appellatio, di-
citur facta communis in hac parte
Marches. vbi sup. d. c. 3, n. 65.

Sed fallit si victus fuit condemnatus
268 in negocio principali, † & absolutus in
aliqua parte, & appellauit in parte, & par
269 tibus. tunc enim victor non † potest se
iuuare appellatione victi, sed debet ipse
270 † ab omissione appellare *Marches. d.
c. 3. n. 66.*

Et quamuis supra diximus, quod ex-
pensæ Procuratoris. & Auocati, in casu
quo petantur officio Iudicis, non taxã-
271 tur † *ex Vestr. lib. 9. cap. 2. num. 12. Mar-
ches. c. d. 3 n. 5. & tit. de restit. c. 2. n. 61.* nihi-
272 lominus semper est † recurrendum ad ar
bitrium Iudicis, qui debet habere, ali-
273 quam † considerationem meredis illo-
lorum, vt dicit *idem Marches. ibid. n. 50.*

Ad quem Iudicem spectet liquidatio expensarum.

Artic. XVIII.

274 *Expensarum taxatio coram quo facienda,
& an coram vnoquoque iudice ex pluribus*
275 *Expensarum taxatio coram suo iudice firmata defertur ad iudicẽ vltimæ instantiæ.*
276 *Iudex vltimæ instantiæ, quid faciat habita
expensarum taxatione ab alio iudice.*
277 *Expensarum taxatio corã quo faciẽda dicta
facultate taxandi omnes expensas in com-
missione.*
278 *Rescriptum Signaturæ simplex de expensis,
quomodo intelligatur.*
279 *Iudex appellationis cõdẽnans, vel absoluens
ab expẽsis simpliciter, quomodo intelligatur.*
280 *Declara tamẽ quãdo prædicta ita procedant.*

TAxatio expenſarum licet terminetur coram vltimo Iudice appellationis, eſt tamen in praxi aduertendum, quod ſi plures fuerunt Iudices coram vnoquoque † eſt facienda ſua taxa, quæ poſtquam firmata fuit, coram ſuo Iudice, † defertur ad Iudicem vltimæ inſtantiæ, qui poſtea illas taxat & moderatur † & mandata neceſſaria relaxat. *Rot. dec. 44. vt lit. pend. in antiq.*

Quod tamen vult limitari *Granut.* † quando in commiſſione eſt data facultas taxandi omnes expenſas, & de hoc ſtilo Cur. teſtatur *Theorem. 6. num. 14.* ſecus ſi ſignatura reſcriberet ſimpliciter; tunc † intelligitur de expenſis tantum factis coram ipſo. *Marchef. de commiſ. tit. de in integr. reſtit. c. 1. quæſt. 2. n. 88. & tit. de appell. c. 3. d. par. 2. n. 75.*

Hic quoque videtur aduertendum, quod Iudex appellationis ſimpliciter condemnans, vel abſoluens ab expenſis, intelligitur † de omnibus factis, tam coram ſe, quam coram alijs in quacumq. Inſtantia *Dec. in cap. reprehenſibilis. nu. 9. & 10. & c. ſæpe n. 11. de appell.*

Sed declara procedere, ſi ſententia Iudicis appellationis, eſt † conformis primæ ſententiæ Iudicis à quo, ita *Dec. vbi ſupra. num. 9. Granut. Theorem. 6. n. 6. verſ. tertio*, ſuper quo videnda. *Marchef. tit. in integr. reſtit. c. 2. par. 2. n. 48. & tit. de appell. c. 3. par. 2. n. 75.*

An autem commiſſa cauſa poſt tres conformes à Signatura cum clauſula ſine præiudicio triũ conformium expẽſarũ taxatio, ſit reſeruãda iudici, a quo vel poſſint taxari à iudice ad quem, videnda eſt *Rota dec. 210. par. 7. recent. & apud Mellin. dec. 108. & in Farſen. pecuniaria 21. Iunij 1610. coram Mauzanedo confirmata 16. Martij 1611. coram Innoc. X.*

Quem ſtilum ſeruet Rota in condemnatione expenſarum

Artic. XIX.

281 *Expenſarum condemnatio aliquando omittitur, etiam ab ipſa Rota.*

282 *Expenſarum condemnatio à Rota omiſſa, tũc omiſſum habetur pro omiſſo.*

283 *Iuſta cauſa litigandi ad quid proſit in Rota.*

284 *Et quid, quando ſit condemnatio ex deductis de nouo.*

285 *Excuſatio inſtæ cauſa, quouſque deſeruit, ſuccumbenti.*

286 *Expenſarum condemnatio ſubſiſtit, & ſi non adſit iuſta cauſa de ſtilo Rotæ.*

287 *Expẽſæ pluriũ iudiciorũ, quomodo peti poſſint*

288 *Iudex appellationis poteſt condemnare ad expenſas, etiam coram Iudice à quo factas.*

289 *Amplia intelligi de omnibus expenſis, & ſi dicat de factis coram nobis*

290 *Limita, ſi iudex à quo abſoluiſſet ab expenſis, et non fuiſſet appellatum.*

291 *Expenſæ facta in diuerſo iudicio, iure denegantur.*

292 *Iudex ſibi expenſas reſeruans non dicitur, neque abſoluere, neque condemnare.*

293 *Reſeruatio expẽſarũ à iudice ſibi facta, quid operetur.*

294 *Verbum condẽmno relictum in condemnatione expenſarum ſubintelligitur.*

295 *Abſolutio expẽſarum à iudice facta, de quibus expẽſis intelligatur. & 126. 388.*

296 *Condẽnati in expẽſis vnica ſentẽtia, an in ſolidum, vel pro rata teneantur.*

297 *Limita tamen in criminalibus.*

298 *Expẽſas pecunia reficere impotẽs punitur in corpore.*

299 *Declara tamen non eſſe in vſu.*
Cautionẽ dare, an cogatur, qui obtinet expẽſas proceſſus, & ſententiæ. eod. n. 299.

300 *Condemnatus ad expẽſus in ſecunda, an dicatur executio prima ſententiæ, vbi de illis nulla mentio.*

301 *Expenſa poſt litis conteſtationem in genere, an veniant iure actionis, vel officio iudicis*

302 *Expenſarum condemnatio pro executione ſẽtentiæ latæ pro poſſeſſore, an fiat.*

REgula quoque; quod Rota Romana condemnet ſemper in expẽſis, ſiue ſubſiſtat, ſiue non ſubſiſtat iuſta cauſa litigandi, de qua *Granut. d. Theren. 6. n. 6. 7. & 8. & Caputaq. dec. 176. & dec. etiã 340. lib. 1. n. 4. & Caſſador. deciſ. 13. n. 2. de vſuris, & opinio Putei dec. 246. lib. 4.* nõ eſt ita ſimpliciter conſiderada, quia † Rota quandoq. etiã ipſa omittit ſimilẽ condẽnationẽ, & † tunc ſi omittit habetur pro omiſſo *Bellam. deciſ. 190.* & alias deciſ. refert *Mandoſ. ſup. reg. Cãcell. regul. 29. de ſubroga. Collit. qu. 11. n. 11.* vbi quod omiſsũ habetur pro omiſſo, & quod ſtilus Rotæ, quod sẽper ſin expenſis condẽnet, procedit, quãdo condẽnatio ſequitur, ſecus eſt quãdo omittitur. & ad quid proſit † in Rota, iuſta cauſa litigandi, *dicit Put. in correct. dec. 373. fol. 598. & Rot. d. dec. Rom. expenſarum coram b.m. Coccino.*

284 Quod, & procedit ſine difficultate, † quãdo fit cõdemnatio ex deductis de nouo, *Rot. deciſ. 10. de dol. & contum. in nou. & de ſtylo, qui ſeruatur in Rota teſtatur Caputaq. deciſ. 179. par. 1. & deciſ. 142. par. 2. Miliſ. repert. verbo expenſarum.* & eſt de mente *Abb. in c. fin. col. 12. de dol. & contum. Guidopap. deciſ. 436. Cappell. Toloſ. deciſ. 22.* de quo ſtilo etiãm teſtatur *dec. 340. 730. n. 1 par. 1. diuerſ. & dec. 135. n. 6. poſt. Pacific. de ſalu.*

ſalu. ſed iſta excuſatio eouſq deſeruit, vt ſupra firmauimus, donec Reus dicta
285 Iura vidit, & ſi illis acquieuit, † ſecùs enim deficit fundamentum cauſæ iuſtæ, & fit condemnatio in expenſis. ſtilusq. Rotæ ſuffragatur, vt ſubſiſtat condem-
286 natio,† etiam quod non adſit iuſta cauſa *Rot. in d. Romana expenſarum coram Coccino*,

Si autem adſint expenſę plurium Iu-
287 diciorum,poterunt peti, † vel in vno, vel in pluribus Iudicijs, vt reſpõdit *Rota in Lucana expenſarum 26. Februar.* 1607. *coram bo. memor. Iuſto*, & Iudex ap-
288 pellationis poteſt condemnare † partes ad expenſas factas, non ſolum corã ſe, ſed etiam coram Iudice à quo, *vt Rota in Aeſina expenſarum* 4. *Iulij* 1629. *coram bo. mem. Cardinali Veroſpio in folio*, Vbi quod cenſetur facta con-
289 demnatio de omnibus, † etiam ſi dicat in expenſis factis coram nobis, quod tamen non procederet ſi Iudex à quo
290 abſoluiſſet † ab expenſis, et ab abſolutione non fuiſſet appellatum; vt dicitur in eadem deciſione, ſed *Pen. deciſ.* 664.
291 *num.* 3. dicit quod Iure † denegantur expenſæ factæ in diuerſo Iudicio.

Declara, quod ſi Iudex non condemnat, neque abſoluit expreſſe, ſed dicit, quod ſibi reſeruat expenſas, tali caſu,
292 † nou dicitur, neque condemnare, neq. abſoluere *Iaſ. in l. properandum.* §. *fin. alterutra col. fin. C. de Iud. Mandel. conſ.* 5. *num.* 6. Facit tamen dicta reſeruatio,
293 quod ipſe † Iudex,& ſucceſſor poſſit taxare *Bart. in l. ab executore n.* 11. *de appellat.*

Si Iudex omiſit verbum condemno, & poſuit alia verba victum, victori in expenſis, quarum taxationem; tunc di-
294 citur facta condemnatio, & verba condemnamus ſubintelligũtur *Bart. in l. præſes C. de ſentent.* Secùs autem ſi deeſſent illa verba quarum taxationem.

In caſu etiam, quo Iudex abſoluit, ſem-
295 per dicendũ, quod intell igitur † de expẽſis, quę debentur tantum Iudicis officio. *Gabr. concluſ.* 4. *in fin. de vlg. Iur.*

Et in caſu quo plures condemnentur in expenſis vnica ſententia, tales
296 † condemnati non tenentur inſolidum, ſed vnuſquiſque pro rata ſua *l. prima, & ſecunda C, ſi plures vna ſententia Caputa-*
297 *quen. deciſ.* 343. *parte prima.* Quod † tamen fallit in criminalibus. *Boer. deciſ.* 310. *num.* 6. & 8. *Anignon. deciſ.* 55. *de-*
298 *ciſ.* 112. *num.* 5. & † qui reſicere non poteſt expẽſas, in pecunia puniri debet in Corpore. *e. finem litibus. de dol. & contum.* quod tamen non eſt in vſu, & nũ-
299 quam, † qui obtinet expenſas proceſſus & ſententiæ cogitur ad præſtãdam cautionem *Rot. deciſ.* 6. *fol.* 25. *de reſtit. in*
300 *integr. in nou.* † An autem condemnatio ad expenſas in ſecũda, dicatur executio primæ ſententiæ, in qua de illis mentio nulla facta fuit, & quid de taxarione, videnda eſt *Rot. deciſ.* 1. *in fin. vt lit. pend. in nou. Put. deciſ.* 240. *fol.* 288. *in correctis.*
301 Et † an expenſæ poſt litis conteſtationẽ in genere veniant Iure actionis, vel officio Iudicis, videnda eſt, *Rot. deciſ.* 47. *de appell. in nou.*

Quibus in caſibus fiat, vel non condemnatio expenſarum.

Artic. XX.

303 *Et quid pro non poſſidente, an fiat.*
304 *Expenſarum condemnatio omiſſa in poſſeſſorio, an poſſit deduci in petitorio.*
305 *Fructuum condemnatio, ſi omittatur in poſſeſſorio, poteſt deduci in petitorio.*
306 *Fructuum condemnatio fit, licet in parte ſententia reformetur.*
307 *Expenſæ litis an repeti poſſint, ſi cauſa fuit à Principe commiſſa.*
308 *Cauſa ſi ſit a Principe commiſſa, an cauſet bonam, vel malam fidem.*
309 *Fides bona, vel mala plurimum ſemper attenditur.*
310 *Fides prædicta ſi non ſufficit ad euitandum expenſarum condemnationem, nec minus recuperationèm.*
311 *Expenſæ litis cum Monaco, vel moniali litigante, non debentur à Monaſterio.*
312 *Exculenta donata Procuratoribus, & Aduocatis, an habeantur in conſideratione expenſarum.*
13 *Expenſæ factæ pro viaticis, an computandæ,*
3 *& quæ in litis expenſis.*
314 *Expenſæ vnius famuli, an poſſint computari cum litis expenſis.*
315 *Expenſæ factæ à Canonicis litigantibus cum penſionarijs, non extrahuntur ex maſſa communi.*
316 *Beneficiatus cum Eccleſia litigans, an, & quando teneatur concurrere ad expenſas Eccleſiæ.*
317 *Limita, quando lis reſpicit priuatum, & particulare intereſſe.*
318 *Vtilitatem Eccleſiæ, vel priuatum intereſſe, an lis requirat, quomodo cognoſcatur.*
319 *Beneficiatus habens litem cum alijs, an tenea-*

neatur illis contribuere.

320 *Rusticus, an teneatur ad Gabellam impositã pro expensis litis contra se.*

321 *Ecclesia, an teneatur ad expensas factas in vtilitatem Capituli.*

322 *Expensæ litis, vnde sint extrahendæ, quando Canonici, & beneficiati simul litigant.*

323 *Expensæ à victo debentur in iudicio Saluiani.*

324 *Expensæ in casu prædicto, an debeant refici ab ipso victo, vel ex retentione bonorum.*

325 *Expensæ ratione iudicij debentur etiam in iudicio possessorio.*

326 *Expensas non habet, qui per se ipsum causam agitat.*

327 *Expensæ Procuratorum, & Aduocatorum, qui gratis deseruierunt, an peti possint.*

328 *Expensas cõsequi nequit negoticorum gestor, nisi reuera negotium gessit.*

329 *Expensas ab alio non repetit, qui negotium ad sui commodum gessit.*

330 *Expensas pro alio bona fide factas repetit, qui fecit.*

331 *Depositum vnius iulij cum obligatione &c. an, & quando sufficiat ob Clausulam refectis &c.*

332 *Expensæ, quomodo veniant reficiendæ in casu Breuis apostolici ob fructuum beneficij refectionem.*

333 *Breue mandans refici fructus beneficij, & dimitti possessionem, non extenditur ad nõ expressa.*

334 *Condemnatio expensarum contra Canonicos, an afficiat successores.*

302 SCiendũ est ad huc, quod non fit † expensarum condemnatio pro executione sententiæ latæ pro possessore, quod

303 † secùs si fieret pro non possidente eadem. *Rot. decis. 36. de sent. & re Iud. in antiq.* & quod condemnatio illarum omissa in sententia lata super possessorio

304 † non potest deduci in petitorio; sed ita

305 non † euenit de fructibus *Rot. decis. 40. eodem tit. in antiq.* est tamen certum

306 quod in illis fit † condemnatio, licet in parte sententia reformetur *Put. in correctis decis. 400. fol. 173.*

307 An vlterius expensæ litis † repeti possint, si causa fuit à Principe commissa, &

308 an causet bonam, † vel malam fidem, videndus est *Pen. decis. 406. num. 11.* mala

309 enim, vel bona fides † attenditur plurimum, quia quando illa non fuit sufficiens ad euitandam condemnationem

310 expensarum, multo minus † deseruiet ad illarum recuperationem *Rot. coram Pen. d. decis. 406. num. 7.*

Sciendum est quoque, quod expensæ litis cum monaco; seu moniali litigante

311 † non debentur à monasterio *Put. in correct. decis. 264. num. 2. fol. 123.*

Est q. aliud valde considerabile, quod Rota dicat, quod expensæ factæ in exculentis donatis Procuratoribus, & Aduocatis, vt maiorem diligentiam adhi-

312 beant, † debeant haberi in consideratione, tamquam non impertinentes *Ludouis decis. 512. num. 3.* quodque in earum cal-

313 culo erãt etiam imputãdæ illæ, quæ † factæ fuerunt pro viaticis, ad tollenda impedimenta, & molestias à parte Aduersaria prestitas, & † expensæ vnius famu-

314 li *Ludouis. ibidem num. 1. & 2.*

Expensæ quas faciunt Canonici liti-

315 gantes cum pensionarijs, non † sunt extrahendæ ex massa communi cum ipsis pensionarijs *Ludouis. decis. 263. num. 1. vbi adden. num. 7.*

Et si beneficiatus litigat cum Eccle-

316 sia, † tenetur concurrere ad expensas, & sumptus litis, quas facit Ecclesia, quando lis respicit vtilitatem ipsius Ecclesiæ *Ludouis. ibidem num. 5. vbi add. nu. 8.* se-

317 cus dicendum, *vt nu. 6.* quando † lis respicit priuatum, & particulare interesse.

318 Quomodo † autem id cognoscatur, vide *ibidem num. 8.* sed vt, *ibidem num. 4.* talis beneficiatus non tenetur contri-

219 buere, † si litem habet cum alijs beneficiatis; & datur exemplum in rustico litigante cum sua Communitate, quæ imposuit gabellam pro habendis pecunijs

320 ad litis expensas, † & dicitur quod talis Rusticus, non tenetur ad dictam gabellam, *vt num. 3.* & quod Ecclesia

321 non † teneatur ad expensas factas in vtilitatem Capituli, *dicit Pen. decis. 406. nu. 7. & Rot. decis. 147. num. 3. p. 4.* recentior dicit quod, quando Canonici, & be-

322 neficiati communiter litigant, † expensæ litis sunt faciendę de redditibns cõmunibus Canonicorum, & Beneficiatorum.

323 In iuditio saluiani † debentur expensa à Victo in tali Iudicio, vt inquit *Pacific. de salu. fol. 289. num. 65.* An vero tales expensæ debeant refici ab ipso victo, vel sint recuperandæ ex retentione bo-

324 norum ad quæ fuit data immissio † est controuersia non modica in Curia, & ego expecto resolutionem Rotæ in causa Romana saluiani inter Abbat. & Monacos Sanctæ Crucis ex vna, & egregiũ virũ Excellẽtissimũ D. Aloisiũ Ducẽ Strozziũ, in quo spero victoriã, cum cer-

325 tum sit, quod † expensæ ratione Iudcij debentur etiam in Iudicio possessorio

Idem

Digitized by Google

Idem Pacif. de ſalu. eodem fol. 189 nu. 69.

Et quia ſupradiximus deberi etiam expentas Procuratoris, & Aduocati in
326 certis caſibus, eſt aduertendum, † quod ſi quis per ſe ipſum cauſam agitauit, non habebit tales expenſas *Rot. deciſ. 41. nu. 5. de ſent. & re Iudic. & deciſ. 5. de procurat. in antiq.*

Expenſæ Procuratorum ; & Aduocatorum ; qui gratis ſeruierunt, † peti poſſunt ſine ſcrupulo, ſi ab eiſdem eorum principali remittãtur animo remunerandi, alias non . *Rot. deciſ. 38. de ſent. & re Iud. in antiq.*
327

Si negotiorum geſtor petit ab aliquo
328 conſequi expenſas, quas dicit feciſſe, † illas non poteſt conſequi, ſi re vera negocium non geſſit, *Pen. deciſ. 391. nnm. 19.* idemque euenit illi , qui negocium geſ-
329 ſit ad commodum proprium , † & vult expenſas ab alijs recipere *Idem Pen. deciſ. 406. num. 11.* ſi vero illas fecit pro ali-
330 quo bona fide, † poteſt illas repetere, & conſequi, *idem d. deciſ. num. 22.*

In caſu quo obtineatur Commiſſio, in qua reſcribatur cum clauſula refectis ex-
331 penſis † an , & quando ſufficiat depoſitum vnius iulij, cum obligatione reficiendi reſiduum , *videndus eſt Pen. deciſ. 114. num. 4.*

Et in caſu breuis Apoſtolici mandantis reſici fructus beneficij, & dimitti poſ-
332 ſeſſionem, † expenſæ non veniunt reficiendæ per conſequentiam , quia tale
333 breue † non extenditur ad non expreſſa *Rot. deciſ. 237. num. 4. p. 4. recentior .*

Et quando eſt facta condemnatio expenſarum de vno tempore contra Cano-
334 nicos , † talis condemnatio non afficit ſucceſſores *Rot. deciſ. 614. num. 4. par. 4. recentur .*

Quando actori ſubminiſtrentur litis expenſæ per reum.

Artic. XXI.

335 *Expenſarum ſubminiſtratio regulariter non fit per litigantem .*

336 *Expenſarum ſubminiſtratio obtinetur probata paupertate , cum præſumptione boni iuris .*

337 *Signatura , quando reſcribat ſubminiſtratis alimentis, arbitrio rotæ taxandis .*

338 *Signatura quare addat verbum taxandis, & quid operetur .*

339 *Index quando non habeat iuriſdictionem , niſi facta ſubminiſtratione expenſarum .*

340 *Declara non ſufficere , ſi fieret verbalis oblatio .*

341 *Poſſidens rem controuerſam aliquando petijt litis ſumptus , ſed fuit expulſus .*

Alimenta, & litis ſumptus, nunquam dantur poſſeſſori rei controuerſæ . eod.

SEpe etiam euenire ſolet, quod actores petant expenſas , & litis ſumptus, ideo eſt
335 firmandum pro regula, † quod non ſolet per litigantem fieri talis ſubminiſtratio *Ludouis deciſ. 189. nu. 6. vbi plene adden num. 7. & deciſ. 263. num. 2.*

336 Obtinebit tamen † probata paupertate, & addita præſumptione boni Iuris *idem Ludouiſ. deciſ. 189. vbi adden. d. nu. 6. & deciſ. 543.*

Signatura quando vult certitudinariè reſpondere , quod ſubminiſtrentur ali-
337 menta, & ſumptus litis, † reſcribit libere cum clauſula ſubminiſtratis alimentis
338 arbitrio Rotæ taxandis † additq. verbum taxandis, ne deberi reducatur in controuerſiam *Ludouiſ. ibidem. d. deciſ. 189. num. 4. & add. num. 9.* & ſtante hac
339 clauſula Iudex † non habet Iuriſdictionem, niſi facta prius tali ſubminiſtratione *idem ibidem num. 5.* nec ſufficeret ad
340 dandam iuriſdictionem , † ſi fieret de eis verbalis oblatio *d. Ludouiſ. deciſ. 492 num. 9. Rota deciſ. 148. num. 1. parte 4. recent.* & quo ad hoc pauca iſta ſufficiãt; vnum tantum addendo, quod aliquando fuit repertus audax, qui poſſidens rem controuerſam petiit talia alimenta, & ſumptus, ſed fuit expulſus à Rota
341 quia numquam dantur poſſeſſori rei cõtrouerſæ, vt dicit *eadem deciſ. 248. num. 3. part. 4. recent.*

Quæ expenſæ pro attentatis reficiantur.

Artic. XXII.

342 *Expenſarum taxatio , & condemnatio fit quoque in attentatis, & quando fieri poſſit .*

343 *Expenſæ in attentatis , quomodo taxentur .*

344 *Attentata, an ſufficienter purgentur per conſenſum in reuocationem, & quando .*

345 *Declara ſufficere, quando non eſt neceſſaria poſitiua aliqua reſtitutio.*

346 *Attentata poſſunt purgari in loco iudicij, licet alibi commiſſa.*

Re-

347 *Refectio semper est necessaria quo ad expensas. damna, & interesse.*

348 *Passus attentata debet reponi in statu, in quo antea reperiebatur.*

349 *Condemnatio in expensis, damnis, & interesse, non est de necessitate expressè facienda.*

350 *Omissum non habetur pro omisso, vbi agitur de refectione expensarum in attentatis.*

351 *Refectio expensarum, & repositio in pristinum statum, est pars integralis reuocationis attentatorum.*

352 *Expensarum condemnatio, est de sui natura insita in reuocatione attentatorum.*

353 *Expensarum condemnatio, est necessaria, quãdo damna, & interesse non sunt pars iudicij*

354 *Omissum habetur pro omisso, quando omissũ non est pars iudicij.*

355 *Attentata quomodo reuocentur, quando dãna, & interesse non sunt pars indicij.*

356 *Expensarum Condemnatio expressa requiritur, quando per viã diffinitiuæ proceditur*

357 *Declara multum interesse, an vno, vel alio modo fuerit pronunciatum.*

358 *Iudicium attentatorum, est magis priuilegiatum, quam iudicium spolij.*

359 *Expensæ in causa attentatorum, an compensentur cum expensis in causis spolij.*

360 *Refectionem expensarum esse necessariam nõ obstante omissione, quis dicat.*

361 *Declara tamen præmissa non habere locum in omnibus iuditijs.*

362 *Decreta semper a iuris dispositione recipiũt interpretationem extensiuam.*

363 *Expensæ in iudicio attentatorum, semper reficiuntur, & si decretum non contineat condemnationem.*

364 *Attentans, numquam potest procedere ad vlteriora in negotio principali.*

365 *Attentans debet reficere, etiam expensas, & damna extraiudicialia.*

366 *Attentans, quid facere debeat, si vult procedere ad vlteriora, quando constat de attẽtatis.*

367 *Terminus attentata passo ad liquidandum præfigitur per commissionem.*

368 *Attentans quid facere debeat, si constat tantum in genere, vt procedat ad vltiora.*

369 *Processus ad vlteriora, quando non retardetur illi, qui attentauit.*

370 *Attentans debet reficere expensas, & damna iudicialia, etiam in partibus passa.*

371 *Declara & si de illis constẽt tantum in genẽre, & verisimilitudinariè.*

372 *Amplia, & si de illis adhuc in actis iudicij nõ constet in specie.*

373 *Expensæ, & damna certificari possunt ex actorum reuolutione.*

374 *Refectio in attentatis, quando prorsus sit necessaria.*

375 *Declara tunc non sufficere depositum vnius inlii cum obligatione residui.*

376 *Expensarum restitutio in attentatis requiritur, vsque ad vltimum quadrantem.*

377 *Attentans, an possit procedere in negotio principali facto deposito.*

378 *Expensa iudiciales, ex quibus connumerentur.*

379 *Expensæ processales, & pro salario Procuratorum, & Copistarum, vbi narrantur.*

380 *Expensæ pro honorario Iudicis quænam sint.*

381 *Expensæ prædictæ facilè possunt liquidari receptis factis.*

382 *Probationes, quænam admittantur in liquidatione expensarum.*

383 *Limitantur prædicta in expensis voluntarijs, & solitum excedentibus.*

384 *Expensæ voluntariæ, & solitum excedentes, an debeant refici.*

385 *Expensæ solitæ circa Procuratorem, & Aduocatum remissiuè.*

342 IN attentatis fit † condemnatio, & taxatio expensarum, etiam ante sentẽtiam ferendam in negocio principali, & in eus sententia tantum taxabitur, quã-
343 tum taxaretur pro diffinitiua in negocio principali, vt inquit *Rot decis. 5. de dol. & contum. in nou. & decis. 37. de sent. & re Iud. in antiq.*

Et in casu, quo quis attentata commisit, si tantum consensit, etiam amplissime illorum reuocationi, & pro reuoca-
344 tis habere voluit, † pro sufficienti purgatione non habetur, si est necessaria positiua aliqua restitutio; † quod secus iu-
345 dicabitur, si talis restitutio non est necessaria. *Rota apud Cons. in decis. 151. n. 2. decis. 371. num. primo. & inter recent. decis. 246. num. 1. & 2.* vbi dicit quod
346 sufficit id fieri in loco iudicij, † quamuis alibi fuerint attentata commissa *par. 1. rec. quas sequitur Rot. in Cracouien. attentatorum 26. Nouembris 1652. coram R.P.D. Bichio in folio.*

Sed hoc intelligitur præter expensas, quia quoad illas, & damna, & inte-
347 resse † semper est ntcessaria refectio. *Ces. de Graff. decis. 4. num. 10. de rest. spoliat. Caputaquen. decis. 150. num. 5. & sequen. par. 1. Buratt. decis. 376. num. 4.*
348 *& 9.* † quia reponi debet passus in statu, in quo ante attentata reperiebatur *Caputaquen. decis. 33. lib. 2. Rota in Romana attentatorum 14. Ianuarij 1650. coram R.P.D. Bichio in fol. & in d. Cracouien. attentatorum coram eodem.*

Et in hac materia, est aduertendum quod

quod non eſt neceſſaria expreſſa † con-
349 demnatio in expenſis damnis, & intereſſe, prout dixi in aliis expenſis, neque
350 hic † omiſſum habetur pro omiſſo cum ſemper etiam ſine tali condemnatione
351 † refectio huiuſmodi, & repoſitio in priſtinum ſtatum, ſit pars integralis reuocationis attentatorum, & de ſui natura ineſt in ea † condemnatio, vt in
352 proximis terminis contra eum, qui habuit recurſus ad Iudices laicos reſpondit. *Rota in Calaguritana beneficij Sancti Ioannis de Molinares 3. Martij 1651. coram R.P D.Cerro in folio*, & in iudicio manutentionis *in Calaguritana de Nauarrete 16. Iunij 1586. coram Blanchetto impreſſ. poſt tractatum D. Poſtij de manutenendo deciſ. 17.* & in terminis attentatorum dixit, *Rota in d.Cracouien. attentatorum*.

Ideoque ſemper eſt diſtinguendum, quod aut damna, & intereſſe non ſunt
353 pars Iudicij, & † tunc eſt neceſſaria cō-
354 demnatio' & omiſſum † habetur pro omiſſo, vt ſupra firmauimus, & loquitur *Put.deciſ.61.num.2. lib.3. & annuit. d. deciſ. 17. num.6. apud Poſth.* aut ſunt pars
355 Iudicij, & proceditur † ad reuocationē attentatorum officio Iudicis, per viam priuilegiatam decreti talis reuocationis quicquid eſſet dicendum, ſi procederetur per viam ſententiæ diffinitiuæ, †quo
356 caſu condemnatio expreſſa requiritur, vt videtur ſenſiſſe *Ceſ. de Graſ. deciſ. 5. verſ. non obſtat. de reſtit. ſpoliat.* multum-
357 que intereſſe, † an vno, vel altero modo pronunciatum fuerit apparet ex *Lancellot.de attent. par.3. cap.28. num.66. & ſequen.* † Iudicium enim attentatorum
358 magis dicitur priuilegiatum, quam Iudicium ſpolij *Pen.deciſ.196. num.15. & fuſius dixi ſupra tit.de attentatis.* Et ideo Rota expenſas in cauſa attentatorum
359 noluit compenſare † cum expenſis in cauſa ſpolij, vt teſtatur *Pen.deciſ.118.*

Et omnino non obſtante omiſſione
360 † eſſe neceſſariam refectionem, firmat *d. deciſ. Cracouien. attentatorum*, vbi adequatè reſpondetur *l.terminato C.de fruct. & lit.expenſ. & l. Pauluſ. ff. de re Iud.* &
361 firmatur, quod præmiſſa locum habent in alijs iuditijs, † quæ explicitam condemnationem requirunt, & in quibus cō demnationis decretum continet implicite, & natura Iudicij, moti ex iuris
362 diſpoſitiōne, à qua ſemper † decreta recipiunt interpretationem extenſiuam *l. erennius. ff. de euict. Ludouiſ. deciſ. 176. n.3. & 4.*

Igitur in Iudicio attentatorum,
363 † expenſæ ſemper veniunt reficiendæ, etiamſi decretum condemnationem non faciat, & ſi illæ non reficiuntur, Attentans numquam † poteſt procedere ulte-
364 riora in negocio principali *cap. non ſolum de appell. in 6. Pen. dec. 196. & firmat. d.deciſ.Cracouien.*

Et non ſolum attentans debet reficere expenſas, & damna Iudicialia, ve-
365 rum † etiam extrajudicialia, & in extrajudicialibus eſt aduertendum, quod ſi de illis ſaltem in genere conſtat, & Attentans, aliquo modo eſt certus, ſi vult
366 procedere ad vlteriora † tenetur ipſe liquidare, vel ſaltem, vt etiam ſupra dixi, obtinere commiſſionem, in qua præ-
367 figatur † terminus attentata paſſo, ad liquidandum; ſi vero ſolum in genere
368 de eis conſtat, ſatis, eſt, quod attentans † faciat depoſitum vnius Iulij, cum obligatione ſoluendi reſiduum, ſecuta liqui-
369 datione, & hoc caſu non † retardatur proceſſus ad vlteriora *Ludouiſ.deciſ.506 num.6. & dixit Rota in Ciuitatis Caſtellanæ attentatorum 5. Maij. 1649. coram Reuerendiſſimo Dunozetto Decano in folio, & in Verulana bonorum 5. Iulij eiuſdem anni in fine coram R.P.D. Bichio, etiā in folio & in d. Cracouien. coram eodem.*

Quod amplia procedere etiam in
370 expenſis, & damnis Iudicialibus † paſ-
371 ſis in partibus, de quibus † conſtat tantum in genere, & veriſimilitudinarie,
372 † & de quibus adhuc in actis Iudicii nō conſtat in ſpecie, vt egregie dicitur in d. *Craconien. attentatorum coram eodem R. P.D. meo Bichio.*

In expenſis iudicialibus factis in loco Iudicij purgationis attentatorum,
373 vbi per attentantem † expenſæ & damna certificari poſſunt ex reuolutione actorum, & ideo pro certis habentur, tali
374 † caſu eſt prorſus neceſſaria eorum re-
375 fectio, nec † ſufficit depoſitum vnius iulij cum obligatione ſoluendi reſiduum *addent. ad Ludouiſ.deciſ.503.num.6. in fin. Caputaquen. deciſ. 152. num. 7. parte prima Rota in Auenionen. Attentatorum 4. Feb. 1650. §. deficit. coram R. P. D. meo Celſo, vbi allegatur Bald.in cap.conquerentem nu. 6. de reſt. ſpoliat.* vbi quod requii
376 ritur reſtitutio; vſque ad vltimum quadrantem, & declaratur *deciſ.Coccini 371 & deciſ.196. Pen.* Firmans, quod Rota non ſeruat *decis.Moedani 311.* Firmantis, † poſſe attentantem procedere in
377 negocio principali facto depoſito.

Et ſi deſideratur, quid connumerandū

ſit

378 sit inter expensas Iudiciales † beneficiũ optatum recipitur ex dicta decis. Cracouien. attentarum, vbi ad hunc effectum nedum numerantur victæ, seu quæ
379 processales vocantur, †sed etiã illæ, quę factæ sunt pro salario Procuratorum, & Copistarum, tam in Rota, quam in Si
380 gnatura Iustitiæ, & pro honorario Iudicis, quippeque Iudicium respiciunt, &
381 facile possunt † liquidari ex receptis prædictorum, cum in hac liquidatione non sit necessaria rigorosa, sed stante
382 earum verisimilitudine, † quæuis possibilibis probatio admittitur Rota in *Romana vineæ 9. Decemb. 1648. & 28. Iunij 1649. coram R.P.D. Royas Tarraconen. Ecclesiæ dignissimo Antistite, & in dicta Auenionen. attentatorum coram R.P. D. meo Celso, & Cracouien. attentatorum coram D.R.P.D. meo Bichio.*

Præmissa non haberent locum si passus attentata, †
383 adduceret etiam expensas voluntarias, & quæ solitum exce-
384 dunt, quia tales non debent † refici, cum omnia debita conuenientia regulentur *Rot. in Bononien. fideicommissi de Vizzanis 4. Maij 1643. in fine coram d. R P.D. meo Bichio in folio, & in d. Auenionen. attentatorum pariter in fine coram d.R.P.D. meo Celso.*

385 Quale sit solitum † circa Procuratores, & Aduocatos dixit nobis modernus post Vbert. de modo, & rat. citandi in appendicæ vltimæ impressionis, vbi dicit de viginti quatuor paulis pro qualibet functione.

De expensis, quæ debentur Iure actionis.

Artic. XXIII.

386 *Expensæ iure actionis, & promissionis semper debentur, & si iudex absoluit.*

387 *Ampliæ, vel etiam si iudex omiserit condẽnare.*

388 *Absolutio ab expensis, vel omissio à iudice facta, de quibus soleat interpretari. et 126 295.*

389 *Iuramentum actoris, an necessarium in expensis iure actionis, promissionis, & huiusmodi.*

390 *Expensæ domi debent deduci, vbi illæ viaticorum, & Hospitij essent reficiendæ.*

391 *Reus debitum confitens in termino primæ citationis absoluitur ab expensis.*

392 *Expensæ semper sunt reficiendæ habenti clausulam, litem non inferre, aut non contrauenire.*

393 *Declara hoc donec fuerit declaratum litem esse finitam.*

394 *Declara etiam in his non esse necessariam condemnationem, & quare.*

395 *Expensæ in causa appellationis, in qua appellans fuit negligens, petuntur iure actionis.*

396 *Expensæ factæ in diuerso iudicio non debentur. & 291.*

397 *Expensæ tamẽ factæ; vel in eodem iudicio, vel ab eo dependente omnes debentur.*

398 *Expensæ iudiciales, dicuntur expensæ viuæ, & passim claræ.*

399 *Expensæ prædictæ debent refici in omnibus causis integrè, & absq. diminutione.*

400 *Probatio expẽsarum iudicialium fit per fidem Notarij.*

401 *Notario fidem facienti de expẽsis iudicialibus plene creditur.*

402 *Expensæ etiam pro honorario Procuratorũ, Aduocatorum, & Copistarum debentur iure actionis.*

403 *Expensæ rotales taxantur ad rationem scutorum decem, pro qualibet instantia.*

404 *Declara tamen hoc procedere in expensis officio iudicis debitis.*

405 *Declara quoq. expẽsas iure actionis debitas omnes mandari refici.*

406 *Clausula ad omnia damna, quid operari soleat.*

407 *Expẽsæ venientes ratione damni sunt integrè reficiendæ.*

408 *Expẽsæ, quæ iure actionis debẽtur, integrè sunt reficiendæ.*

409 *Expensæ autem factæ, quonam modo iustificentur.*

410 *Expẽsarum quantitas arguitur à solito, quãdo de illis constat in genere.*

411 *Probatio qualisqualis sufficit data expensarum verisimilitudine.*

412 *Impensa, quod fieri debeat in minori summa, vbi locum habeat hæc regula.*

413 *Expensæ factæ ab hærede grauato pro bonorum defensione, an compensandæ cum fructibus indè perceptis.*

REstat modo, vt aliquid afferamus de expensis, quæ debentur Iure
386 actionis, & promissionis, † quæ semper debentur, etiamsi Iudex in sententia Reum absoluerit *Pacif. de salu. in eius obseru. num. 66. fol. 289.* vel etiam si Iudex
387 †omiserit condemnare *idem. ibid.* & quãdo dubitatur à quibus Iudex absoluerit,
388 & quæ omiserit, † semper est intelligendum de expensis, quæ debentur officio Iudicis, & numquam de ijs, quæ debentur iure actionis, obligationis, & conuentionis *Canal. dec. 15. n. 29.* Bene verum

est

Digitized by Google

est quod etiam in huiusmodi est necessa-
389 rium † iuramentum actoris tantum impendisse *l. properandum, & l. Sancimus C. de Iudic.* & vbi daretur, quod deberent fieri expensæ viaticorum, & Hospitij,
390 † deberent deduci illæ quæ domi factæ fuissent, & quod supereſt taxari *Lanfrãc. in d. c. quoniam contra de probat. num.* 18. *& Guidopap. decis.* 625. & in his quoque expensis absoluitur reus, qui in termino
391 primæ citationis, † debitum confitetur *Onded. cons.* 50. *num.* 10. *& cons.* 83. *num.* 64. *lib.* 1. quod tamen amplia, & limita vt supra firmauimus de alijs expensis.

Qui habet pro se clausulam, litem nõ inferre, aut non contrauenire, est certus
392 † quod reus tenetur sibi ad omnes ex-
393 pensas, donec fuerit declaratum † litem esse finitam, sic dixit *Rot. in Tiburtina Castri* 17. *Maij* 1564. *coram Litta in folio*

Et in his neque est necessaria cõdemnatio, †
394 quia veniunt loco dannorum, & interesse *Rota supra citata Romana expensarum* 28. *Maij* 1614. *coram d. bo. me. Manzanedo circa finem.*

395 Iure actionis petuntur † expensæ illæ, quas facit appellatus in causa appellationis, in qua appellans fuit negligens *c. reprehensibilem de appell. Roland. cons.* 62. *num.* 16. *lib.* 4.

396 Factæ in diuerso Iudicio † non debẽtur *Duran. decis.* 385. *num.* 8. *& Pen. decis.* 665. *num.* 3. sed factæ in eodem Iudicio, vel ab eo dependente, propter liberationem à molestijs, vel simili pro-
397 missione, † omnes debentur *Rota in Romana domus* 31. *Ianuarij* 1652. *coram R.P.D. meo Meltio in fol.*

398 De iudicialibus, † non est controuersia, quia dicuntur expensæ viuæ, & pas-
399 sim clarè † refici debent in omnibus causis, à Victo Victori integre, & absq. vlla diminutione *per l. properandum §. sin autem C. de Iudic. Rota in Maceraten. hæreditatis* 24. *Ianuarij* 1642. *coram R.P.D. meo Bichio, in Romana expensarum* 14. *Iunij* 1649. *coram Eminentiss. D. Card. Corrado, in Esina expensarum* 10. *Decembris eiusdem anni coram Reuerendiss. D. meo Dunozetto in folio, & in d. Romana domus coram R.P.D. meo Meltio.*

400 Probatio istarum expensarum, † sit facili modo per Notarium fidem faciẽtem, non solum de pecunijs sibi solutis, ve-
401 rum etiam de actitatis in Iudicio † cui plene creditur; vt dixit *Rota in Valentina expensarum* 4. *Iulij* 1618. *coram Santissimo Innocentio X. in folio, & in d. Maceraten. hereditatis coram R.P.D. Bichio.*

Praxis Camilli Capucij.

Nec solum debentur iure actionis expensæ Iudicialesde quibus supra, verũ
402 † etiam debentur aliæ factæ pro honorario Procuratorum, Aduocatorum, & pro copijs scripturarum, & similibus *Rot. in d. Romana domus coram R. P. D. meo Meltio & relatis in ea.*

Difficultas erit in quantitate debita Procuratori, & Aduocato, & ideo sciendũ est, quod †
403 Rota aliquando sequendo potius arbitrium, quam rigorem, illas taxauit ad rationem scutorum decem pro qualibet instantia, vt dictum fuit *in d. Maceraten. hereditatis in fine, & in d. Esina expensarum §. non obstat.*

404 Quod procedit † quando debentur officio Iudicis, quia quando debentur ratione actionis, tali casu refici mandat
405 † totum ad rationem scilicet illius, quod expensum fuit, quia proueniunt ab obligatione, vt puta faciendi consentire omnem personam, suscipiendi litem in se, manutenendi Actorem in quieta possessione, & similibus, cum clausula ad om-
406 nia damna, † quæ facit, vt premissa tamquam damna debeantur *Paris. cons.* 109. *num.* 38. *lib. p. Surd. cons.* 150. *num.* 10. *& seqq.* & quidem optima ratione, quia expẽsæ, quæ veniunt sub nomine damni,
407 † sunt integre reficiendæ *per text. in c. fin. §. pars vero, ibi primo satisfaciant integraliter de expensis, de offi. delegat. c. quoniam* 4. *§. si quis verò de Immunit. Eccles. vbi glos. in verb. satisfactum Rot. post Zacch. de obligatione Cam. decis.* 718. *nu.* 5. & in terminis expensarum, quæ iure actionis de-
408 bentur, † quod integre sint refundendæ dixit *Rota in d. Maceraten. hæreditatis coram d. R.P.D. meo Bichio & in d. Romana domus coram R.P.D. meo Meltio.*

409 Modus autem † iustificandi expensas factas cum Procuratoribus, Aduocatis, & Copistis, traditur in d. Romana domus, vbi quod parte citata, destinatur Notarius ad extraendam notam in ormationum, & iurium in Rota datorum, & quantitatis foliorum ex positionibus, quæ de consuetudine per Auditores assumantur in omnibus causis, quæ in ea ventilantur. Probatio namq. ita dicitur sufficiens, quia quando constat de
410 expensis in genere, † quantitas illarum à solito arguitur. *Rot. decis.* 283. *p.* 1. *recentior. Coccin. decis.* 439. *num.* 2. & dat
411 illarum verisimilitudine, † sufficit quali, qualis probatio, eo modo, quo haberi potest *Rot. d. decis.* 744. *nu.* 4. *p.* 4. *tom.* 3 *recentior. & in Spoletana expensarum* 4. *Iulij* 1636. *coram R.P.D. Royas, in folio & in d.*

in d. Romana domus coram R.P.D. Meltio.

Regula quod vbi impensa potest reti in minori summa, scilicet producendo copiam simplicem preuia citatione ad declarandum, an velit stare simplici co-
412 pix,† dicitur habere locum, quando Instrumentum extrahendum, reperitur penes Notarium, qui solet simplicem dare copiam, secus autem, vbi dare non tenetur simplicé vt in notarijs A.C. & Cā. Aq. Vrbis vt declarat *d. decis. Romana domus coram R.P.D. Meltio.*

Et si dubitatur, an cum fructibus ex hereditate per heredem grauatum per-
413 ceptis,† sint compensandæ expensæ per eum factæ in litigando, pro defensione bonorum, & Iurium fidicommisi dicit *Ludouis. decis. 197. num 3.*

De fructuum distinctione.

Artic. XXIV.

414 *Fructuum quotuplex sit distinctio.*
415 *Fructus ciuiles, quinam dicantur.*
416 *Fructus prædictos aliqui voluerunt esse industriales.*
417 *Fructus ciuiles, quod singulis diebus percipiantur quis seruat.*

QVo ad materiam fructuum est præmittenda cognitio circa illorũ
414† qualitates,† alij enim dicuntur ciuiles, alij naturales, alij industriales, alij debẽtur ratione moræ, alij ratione rei, alij ante, & alii post litis contestationem, alij dicuntur pendentes, alij exacti, & nõ pendentes, alij sunt spirituales, alij temporales, alij honesti, alij inonesti; atq. vt initium sumamus in primis.

415 Ciuiles fructus dicuntur, qui †percipiuntur ex re, quæ naturaliter fructus nõ producit *Rot. post Cenc. decis. 177. num. 6. & decis. 458. num. 5.* & sunt, qui singulo die percipiuntur, vt puta pensiones demorum, fructus locorum montium hortorum introitus, vectigalium, gabellarum, operarum seruorum, vsus nauis, & similes *Bart. in l. ex diuerso. §. non solum ff. de rei uend. Angel. in l. si maius. ff. eodem Bald. in l. pro oneribus. C. de Iur. dot. Nat. cons. 141. num. 2. & ibid.* connumerantur pascua *Onded. cons. 85. num. 8. lib. 2.*

416 †Quamuis quod dicantur industriales dicit *Menoch. recuper. rem. 15, num. 623.*

417 Quod † isti singulis diebus percipiantur dicunt *Bart. in l. fin. §. fin. ff. de Iur. Fisci Vinc. Franc. decis. 79. parte 1. & Onded. d. cons. 85. n. 8. lib. 2.*

Fructus Ciuiles in casu resignationis ad quem spectent.

Artic. XXV.

418 *Fructus ciuiles, an spectent ad resignantem, donec literæ sint expeditæ.*
419 *Intimatio expeditionis literarum Apostolicarum, an sit facienda resignanti.*
420 *Resignans liberè, dicitur amittere statim post sessionem. 423.*
421 *Resignans libere, an possit prætendere fructus, & si resignatio sit nulla.*
422 *Fructus ciuiles, aliqui volunt deberi resignanti, vsque ad diem datæ supplicationis.*
423 *Et quid dicendum, sit in libera resignatione 420.*
424 *Fructus item ciuiles, alij voluerunt spectare ad resignantem, donec fuerit capta possessio.*
425 *Item alij voluerunt spectare ad resignantẽ, donec ius quæratur resignatario.*
426 *Ius quando dicatur quæsitum resignatario.*
426 *Fructus ciuiles alij voluerunt spectare ad resignantem, donec suum præstiterit consensum. 432.*
428 *Declara postea spectare ad resignatarium, etiam antè captam possessionẽm. 433.*
429 *Resignans antè consensum præstitum potest panitere.*
430 *Amplia, & si resignatarius non cesserit possessionem, & si literas expediuerit.*
431 *Fructus pẽdẽtes, an spectent ad resignantẽ, vel resignatarium.*
432 *Fructus ciuiles, quod spectent ad resignantẽ vsq. ad diem consensus, alij tenent. 427.*
433 *Declara postea spectare ad resignatarium. 428.*
434 *Fructus ciuiles non maturati tempore resignationis beneficij, ad quem spectent.*
435 *Fructus prædicti, ad quem spectent, quando beneficium vacat per obitum.*
436 *Fructus pẽdẽtes siuè naturales, siue industriales, ad quẽ spectẽt tempore resignationis.*
437 *Fructus prædicti, an possint diuidi inter resignatarium, & hæredes resignantis.*
438 *Pensio, quænam diuidatur pro rata temporis, si pensionarius moritur ante solutionẽ*
439 *Pensio, quæ debetur de fructibus, succedit loco fructuum.*

Cir-

Digitized by Google

CIrca hos fructus ſunt variæ oponiones in beneficialibus.

418 Prima opinio eſt, quod fructus † huiuſmodi ſpectant ad reſignantem, donec literæ ſint expeditæ, & intimatæ *Rebuff. in prax. tit. de reſignat. num. 41. & in tit. de publ. reſign. gloſ. 18. num. 7. & in tract. de nominib. q. 14. num. 157.* & quod ſit ne-

419 ceſſaria † intimatio dicit *Nauar. in cap. accepto oppoſit. 7. de reſtit. ſpoliat.*

420 Si tamen reſignatio eſt libera, † reſignans dicitur amittere ſtatim poſſeſſionem, & conſequenter non poteſt à dicto

421 momento prætendere fructus, etiam ſi reſignatio eſſet nulla, *Rot. deciſ. 1. de renũc. in nou. Creſcen. deciſ. 2. num. 1. de reſtit. ſpoliator.*

Secunda, opinio eſt, quod fructus ad

422 reſignantẽ pertineant, † vſq. ad tempus datæ ſupplicationis, & hanc opinionem tenent *Sarnen. de public, quæſt. 7. num. 2.* quam fuiſſe ſæpe ſecutam in Vrbe refert *Pariſ. de reſignat. quæſt 9. num. 27.* Quid

423 † autem dicendum in libera reſignatione eſt videnda. *Creſcen. vbi ſupra.*

424 Tertia opinio eſt; quod fructus † pertinent ad reſignantem, donec capta ſit poſſeſſio per reſignatarium, *Rebuff. conſ. 186. n. 19. ſed limita. apud Creſcent.*

Quarta opinio eſt. quod illi pertinent

425 ad reſignantem, † donec ius quæratur reſignatario, quod ius dicitur, quæſitum,

426 † donec purificauerit conditiones, & poſt acceptationem *Sarnen. de trienn. q. 27. & qu. 34. in fin. Pariſ. de reſig. lib. 1.* Declara, *vt in d. dec. Creſcen.*

Quinta, & vltima opinio fuit, quod fructus pertinent ad reſignantem, donec

427 † ſuum conſenſum præſtitit, poſtea enim ſpectant ad reſignatarium, etiam, ante

428 † captam poſſeſſionem, & hanc opinionẽ tenent *Gabr. conſ. 192. num. 3. & ſequ. lib. 5. Sarne. de infirm. reſign. q. 31. col. 2. Mohedan. deciſ. 213.* & de geminata reſolutione Rotæ refert *Sarnen. depublic. reſig. quæſt. 7. col. 2.* quod hodie declaratur à Paul. III. vt dicit *Put. dec. 42. lib. 3.* & de ſtilo Curiæ ex conſtitutionibus Pontificijs refert *Bunſ. conſ. 393. lib. 4. Pariſ. examinata materia de reſignat. lib. 1. quæſt. 6. n. 38. cum plur. ſeqq.*

429 Ratio eſt, quia † ante conſenſum præſtitum, potuit pœnitere, quod ſecus poſtea *Paleot. deciſ. 243.*

430 Quod amplia procedere † etiam ſi reſignatarius non ceperit poſſeſſionem, etiamſi literas expediuerit, quia fruc-

431 tus pendentes ſpectant ad ipſum, vt dicit *Gabr. conſ. 192. num. 6. lib. 1. Pariſ. d. quæſt. 6. num. 72.*

432 Quod fructus etiam Ciuiles, † ſpect ẽ ad reſignantem, vſque ad d. diem, &

433 quod poſtea ſpectent † ad reſignatarium dicit *Onded. d. conſ. 65. num. 8. in fin. lib. 2.* Et quod ciuiles non maturati tempore

434 reſignationis beneficii † debeantur reſignatario dicit *Rot. poſt. Cenc, deciſ. 177. num. 5. & 7.* Secus ſi beneficium vacat per obitum, & non per reſignationem,

435 quia dantur fructus pro rata *ibid. nu. 16* quod etiam fructus pendentes, ſiue ſint naturales, ſiue induſtriales, tempore re-

436 ſignationis debeãtur reſignatario etiam ſi ſint maturi, & proximi recollectioni dicit *Rot. poſt Cenc. d. deciſ. 177. n. 8. & 9.* quodque diuidantur pro rata temporis

437 † inter reſignatarium, & hæredes reſignantis, dicit eadem *deciſ. 10. num. 10. & 16.*

Penſio impoſita ſuper fructibus ciuilibus, ſi penſionarius moritur, deb ẽt di-

438 uidi † pro rata temporis licet moriatur ante diẽ ſolutionis *l. ſi operas. ff. de vſufr. & Onded. conſ 85. num. 27. Gabr. conſ. 191. num. 5. lib. 2.* qui teſtatur de opinione Rotæ.

Et quando penſio debetur de fructi-

439 bus, idem eſt † iudicandum de penſione quod videretur de fructibus; quia ſuccedit loco fructuum. *Rota in Papien. fructuum 12. feb. 1601. coram b. m. Card. Lancellotto apud Antonin. variar. reſolut. lib. 1. reſolut. 46. fol. 84.*

De fructibus naturalibus, & induſtrialibus, quomodo, & quando debeantur occaſione contractus.

Artic. XXVI.

440 *Fructus naturales, quinam dicantur.* & 444

441 *Fructus induſtriales, quinam ſint, & dicantur.* & 444.

442 *Fructus, ſi petuntur vti fructus, quinam veniant.*

443 *Fructus ſi petuntur vti damnum, & intereſſe, quinam veniant.*

444 *Fructus, quinam dicantur naturales, & qui induſtriales.* & 440. 441.

445 *Fructuum nomine, quæ veniant in reſeruatione.*

446 *Fructus debentur, etiam ab illo, qui eſt in mora.*

447 *Mora æquiparatur litis conteſtationi.*

448 *Fructus debiti ratione moræ debentur ſtatim*

ac mora fuit contracta, & quando.

449 *Amplia prædicta in fructibus perceptis, & percipiendis.*

450 *Amplia etiam in contractibus stricti iuris, & in re propria, & actori debita à die moræ.*

451 *Fructus post litis contestationem debentur in contractibus stricti iuris.*

452 *Intrusus debet restituere fructus à die intrusionis.*

453 *Possessor malæ fidei, quos fructus restituere teneatur, & per quas actiones.*

454 *Possessor malæ fidei, an faciat suos fructus iudustriales.*

455 *Hæres possessoris malæ fidei, an faciat fructus suos.*

456 *Fides mala defuncti transit ad hæredes.*

457 *Successor singularis, an faciat suos.*

458 *Emptor rei furtiuæ, an faciat fructus suos.*

459 *Declara idem procedere, & si postea aquireret Titulum.*

460 *Amplia, etiam si fructus consumpti sint.*

461 *Amplia etiam, & si triennio possideret, si essemus in beneficialibus.*

462 *Possessor an, & qui deducat melioramenta facta in re possessa.*

463 *Amplia, etiam quod possit deducere expensas, & quis ita tenuerit.*

464 *Possidens per 30. annos facit fructus suos.*

465 *Declara vlterius, & limita, prout hic remissiuè habetur.*

466 *Possessor malæ fidei facit fructus suos in melioramentis perceptis.*

467 *Possessor bonæ fidei, regulariter tenetur ad fructus post litem motam.*

440 FRructus naturales, † dicuntur, qui sine industria hominis percipiuntur vt *in glos. in l. & ex diuerso in l. verb. non habendam ff. de rei vend. l. vnic. ff. de gland. legend. Ioan. Cop. de Inut. in tract. diuers. tom. 12. fol. 260. col. 3. c. 5. & col. 4. c. 1.*

441 Industriales autem sunt, qui opera hominis percipiuntur, vel proueniunt ex eius industria *l. si nauis. ff. de rei vendic. l. fructus. ff. de vsur. Menoch. recuper. remed. 15. num. 623.* exemplum datur in vino, oleo; frumento *Menoch. ibid. n. 592 & est bona glos. in l. ex diuerso verbo non habendam ff. de rei vendic.*

Et quo ad huiusmodi fructus, tam naturales, quam in dustriales, est aduer-

442 tendum † quod si petuntur fructus vti fructus, tunc veniunt, etiam Industriales;

443 si verò vt damna, & interesse, † non veniunt fructus ex industria. *Mantic. de tacit. & ambig. lib. 4. tit. 24. num. 14. &*

444 † qui dicantur naturales qui industriales preter predictos est viden. *Put. decis. 80.*

445 *fol. 40.* & quæ † veniant in reseruatione nomine fructuum est viden. *idem d. decis. 365. fol. 341.*

446 Fructus debentur etiam ab eo † qui est in mora *glos. in l. p. verb. contestata, & in l. fin. verb. contestatione C. de vsur. & fruct. lit.* vbi dicitur, quod mora † equiparatur contestationi, & qui debentur ratio-

447 ne moræ, debẽtur statim ac mora † fuit contracta in contractibus bonæ fidei *Surd. decis. 211. num. 17.*

448

449 Quod ampliatur † in perceptis, & percipiendis *Surd. ibidem nn. 18.* & iterum

450 ampl. in contractibus † stricti Iuris, quãdo agitur de re, quæ est propria, vel quæ actori est debita à die more Idem *Surd. ibidem num. 19.*

451 In contractibus stricti Iuris, † debentur fructus post litis contestationem, vt dicit idem *Surd. eadem decis. d. num. 19.*

452 Intrusus quoque, † tenetur ad illorum restitutionem à die intrusionis *Cassad. decis. p. de caus. possess. & propriet.*

453 Possessor malæ fidei, † tenetur de fructibus perceptis; & percipiendis, à die adeptæ possessionis; hoc modo; si extant rei vẽdicatione, si vero consumpti sint condictione sine causa *Imol. in c. in litteris inprinc. de restit. spoliat. Gabr. conclus. p. & 2. de acq. rerum domin. Menocch. recuper. remed. 15. num. 601. & 606.*

454 Quod amplia, quod nec † faciat suos fructus in dustriales *per text. in l. centum C. de rei vendic. Peregr. de fideic. artic. 49. num. 130. & 135. Rot. decis. 4. de restit. spoliat. in nou. Surd. cons. 115. num. 14.* quod procedit etiam in hærede possessoris malæ fidei, † qui nec facit fructus

455 suos *l. 2. in fin. C. de fruct. & lit. expens. Menocch. d. remed. 15. num. 617. Abb. in c. grauis num. 10. de restit. spoliat. Afflict. decis. 240. num. 3.* Et ratio est, quia mala fides † defunti, transit ad hæredes *l. cum hæres. ff. de diuers. & tempor. prescr. Bart. in l. ex diuerso §. 1. num. 12. de rei vendic. Menoch. vbi supra n. 613. & Abb. ibidem.*

456

457 Successor singularis † facit fructus suos, vt puta emptor, quia tunc vitium autoris non transfertur ad successorem *glos. in l. si ego §. passus ff. de public. vbi text. in eodem §. verbo Iulianus dicit,* quod

458 † emptor rei furtiuæ, facit fructus suos *Menoch. ibidem nn. 620. & Abb. ibidem.*

459 Quod procedit etiam si postea † acquireret titulum *Menocch: recuper. rem.*

460 *15. num. 605.* & etiam si † consumpti sint *ibidem num. 602. & 597.* & si essemus

461 in beneficialibus, † etiam si triennio possideret

sideret vt idem *Menocch. ibid. num.* 591.

462 Sed talis possessor † deduceret melioramenta, si credis *Menocch. d. remed.* 15.

463 *num.* 576. & quod possit deducere † expensas, non solum dicit *idem Menocch. ibidem num.* 574. & 600. verum etiam *Gabr. conf.* 75. *num.* 35. *lib.* 2. *Roman. singul.* 336.

464 Declara quod si possedit per 30. annos, † facit fructus suos *Menocch. ibidem num.* 608.

465 Alias explicationes, † & fallentias videmus apud eundem. *Menocch. d. remed.* 15. *num.* 608.

Facit præterea possessor male fidei

466 † fructus suos in melioramentis perceptos secundum eundem *Menocch. d. remed.* 15. *num.* 601. & *Surd. decis.* 294. *nu.* 12.

467 Regulariter possessor bona fidei † tenetur ad fructus post litem motam *l. & si in lege* §. *si ante litem contestatam ff. de petit. hered. Peregrin. d. artic.* 49. *nu.* 137. *Surd. decis.* 211. *num.* 19. quia tunc incipit esse in mala fide.

De fructibus debitis occasione Iudicij particularis, vel Vniuersalis.

Artic. XXVII.

468 *Fructus quod debeantur in iuditijs particularibus, quis teneat.*

469 *Fructus debentur à die litis contestatæ.*

470 *Citatio ad videndum sibi inhiberi, an sufficiat pro litis contestatione.*

471 *Fructus, an quoque debeantur in vniuersalibus iudicijs.*

472 *Iudicia vniuersalia, & particularia, an differant, quo ad debitum fructuum.*

473 *Possessor bonæ fidei per litem fit malæ fidei.*

474 *Possessor malæ fidei, non solum ad perceptos fructus tenetur, sed etiam ad percipiendos.*

475 *Possessor malæ fidei deducit expensas circa culturam, & afflictus factas.*

476 *Fructus percepti, & percipiendi, veniunt in spolio violento.*

477 *Amplia idem procedere per nullitatem subhastationis rei minoris.*

478 *Emens subhasta nulliter, tenetur ad fructus, à die subhastationis in rebus minoris. &* 490. 495.

479 *Emens nulliter subhasta, an regulariter teneatur ad fructus. &* 495.

480 *Fructus à quo die veniant in iudicio manutentionis.*

468 IN iudicijs particularibus, † quod debeantur dicit *glos. in d. l. sed, & in lege*

469 §. *si ante n.* 1. & quod debeãtur † à die litis contestatæ, dicit *Rota in Vrbenetana fructuum* 7. *Nouembris* 1603. *coram Cardinali Lantellotto*, & pro litis contestatione Rota, dixit etiam sufficere †

470 citationem ad videndum sibi inhiberi ne audeat attenta nullitate deliberationis in vineam ingredi, vel aliquid innouare, vt in *Roman. spoly vineæ.* 20. *Iun.* 1611 *coram b.m. Pirouano decis.* 454. *part. prima rec.*

471 Et idem dicitur, † in vniuersalibus Iudiciis per doctis nã *Bart. in d l. sed, & si lege d.* §. *sin autẽ n.* 1. *ff. de petit. hæred. l. nõ ambigit C. de acq. possess. l. certum C. de rei vẽ dic. Afflict. decis.* 240. *Rota in Bonouien. de Guidalottis* 28. *January* 1613. *coram b.m. Cardinali Veroſpio ſeniori impres. dec.* 451. *par.* 1. *recent.*

Beninten, autem non facit differentiã inter Iudicia particularia, & vniuersalia,

472 †& dicit sẽper in vtrisq. teneri, quia omnes possessores fiũt particulares, ratio est

473 quia possessor quãuis bonæ fidei † per litẽ fit possessor malæ fidei *Angel. & Cacr. in l, sed. & in l.* §. *sin autem ff. de pet. hæred. Beninten. d. dec.* 20. *Rot. dec.* 4. *de restit. spol. in nou.* & nõ solũ extendit ad perceptos,

474 sed etiam dicit ad percipiendos, possessorem teneri *l.* 2. *vbi Bald. num.* 3. *C. de fruct. est lit. expens. Peregrin. de fideic. art.* 49. *num.* 137. *Menoch. d. remed.* 15. *nu.* 626. Sed vt supra talis possessor deducit

475 † expensas circa Culturam, & fructus factas *Gabr. conf.* 55. *num.* 35. *lib.* 2. *Roman. d. conf.* 336. & *Menoch. vbi supra num.* 564. & 600.

476 In spolio si illud est violentum † veniunt fructus percepti & percipiendi secundum *Gabriel. concl.* 5. *num.* 97. *de restit. spoliat. Surd. conf.* 515. *num.* 11. & *Menoch. vbi supra circa finem.*, & de ijs, qui percipi potuerunt, dicit *Rot. decis.* 483. *num.* 4. *part.* 3. & *dec.* 99. *p.* 4. *retent.*

477 Quod idem procedit, per † nullitatem subastationis rei minoris *Surd. decis.* 47. *num.* 8. *Grat. cap.* 45. *num.* 31. *March. decis.* 160. *num.* 12. & *dect.* 163. *Rota post*

478 *Pacis.* 118. Emptor enim subhasta, vt supra nulliter tenetur à die subhastationis. *Surd. conf.* 115.

An id procedat, etiam in aliis subhastationibus nullis, quidem, sed non in

479 bonis minorum † diuersimode dicendũ est, quia emens subhasta credit licuisse, *Rota decis.* 552. *par. prima diuers.*

In

480 In iudicio manutentionis, † illi veniunt à die petitionis mandati de manutenendo *Rota decis. 262. parte 3. recent.*

An debeantur ab eo, qui errauit in Iure.

Artic. XXVIII.

481 *Possessor bonæ fidei etiam quod erret in iure, & veritate facit fructus suos.*
482 *Fructus acquiruntur, dūmodò absit mala fides.*
483 *Fides mala dicitur abesse, vbi adest error iuris.*
484 *Fides mala excluditur, etiam ex temerarijs, & iniustis rationibus.*
485 *Fides bona excusat, quia & si contractus sit nullus, creditur validus.*
486 *Fructus soluens per errorem iuris, an possit illos repetere.*
487 *Fructus indebitè scienter soluti non repetuntur.*
488 *Faciens contractum nullum, an teneatur ad restitutionem fructuum perceptorum & n.* 695
489 *Fructus Ecclesiæ sunt restituēdi ex contractu nulliter cum ea facto ob iuris errorem. & n.* 696
490 *Amplia idem priuilegium fauore minoris ætatis. & n.* 690. 489. 478.
491 *Et quid an procedat idem fauore Fisci*
492 *Et quid in iudicio vniuersali.*
493 *Possessor bonæ fidei, in vniuersalibus, tenetur restituere fructus, quibus est factus locupletior.*
494 *Amplia idem in iudicio particulari, quando fuit facta locupletatio.*
495 *Limita in hæreditate repetita, in actione familiæ erciscundæ, & in condictione indebiti.*
496 *Fructus vsque ad diem litis, spectant ad illum, contra quem læsio allegatur.*
497 *Amplia idem in contractu simulato.*
498 *Fructus, quando læsio est enormissima, aut restituuntur, aut compensantur.*
499 *Alienatio est ipso iure nulla, si facta sit cum enormissima læsione.*
500 *Læsio enormissima quando autem dicatur.*
501 *Venditor, an possit prætendere fructus perceptos in contractu conditionali.*
502 *Fructus cui nam acquirantur, quando contractus non est ipso iure nullus, s. d annullandus.*
503 *Emens à falso Tutore, credens a bono, an dicatur bonæ fidei possessor.*
504 *Et quid, an faciat fructus suos.*
505 *Et quid in emente à Prælato, credente habere ius vendendi.*
506 *Faciens sibi assignare fundum pro legitima, credens licere, an faciat fructus suos.*
507 *Fructus cuius sint, quando competit remedium reintegrandæ.*
508 *Maritus secundus, quam actionem habeat pro consequendo dotis assignamento.*
509 *Fructus dotis, an acquirantur bona fide possidenti.*
510 *Hæres credens bona dotalia esse testatoris, an teneatur fructus restituere.*
511 *Fructus percepti, quinam dicantur.*
512 *Fructus percipiendi dicuntur immaturi, & pendentes.*
513 *Fructus percipiendi, an dicantur, quando Dominus percepisset.*
514 *Fructus prædicti dicuntur, qui communiter percipi potuissent.*
515 *Fructus in area existens, an dicantur pendētes, vel percepti.*
516 *Fructus percipiendi de proximo, an habeantur pro perceptis.*

POssessor bonæ fidei etiam, quod erret in Iure; & in veritate tituli, quia fortasse habet titulum inualidum, ac-
481 quiri †fructus, quia in acquisitione fru-
482 ctuum †non requiritur titulus verus, sed sufficit malam fidem abesse *Rot. decis. 336. parte 4. recent.* quæ dicitur ab
483 esse, † vbi adest error Iuris *Bar. in d. l. sed, & in lege. §. iure n. 2. de pet. hæred. Rot. decis. 320. & 328. par. 2. recentior.*
484 † Mala enim excluditur, non solum ex iustis, & æquis, sed etiam ex temerariis, & iniustis rationibus, *vt d. decis. 320.*
485 Et eo minus tenetur illos restituere, † quia etiam si fecerit contractum nullum credidit esse validum *Rot. decis. 4. de rest. spoliat. in nou. Rota d. decis. 320. & 588. par. 2. recent.* si quis vero per errorem Iuris illos soluit, †non potest repetere *l. cum quis, & l. error. C. de Iuris, & fact. ignor. Bartol. cons. 93. num. 3. lib. 3.* Et
487 † si fuerūt indebite soluti scienter, neque repetuntur, quia præsumuntur donati *Seraph. decis. 1226. n. 1.*

Sed contra, quod scilicet, qui fecit cō tractum nullum, †teneatur ad restitutio-
488 nem fructuum perceptorum ex contractu nullo dicunt *Surd. cons. 115. num. 21. Menoch. decis. 160. vsque ad num. 5.* Sed ego ommitto distinctionem, quando ius assistit. vel resistit. ad quod videbis Bart. & scribentes in l. sed in lege de pet. hæred.

Est, & etiam fauor Ecclesiæ, quia ille, qui errat in Iure faciendo cum ea con-
489 tractum nullum, † tenetur ad restitutionem

Digitized by Google

nem à die contractus, *Surd.conſ.*115.*n.*9 11.*& ſeq.*

Ampl. idem fauore minoris, quia
490 eodem modo, quo errat, † eodem mo do tenetur ad fructuum reſtitutionem à die contractus *idem Surd.conſ.*115.*n.*9. *& ſeq.*

491 Quod, an procedat † fauore Fiſci, vide *l. primam. C. de fidei Inſtrumen. lib.*10.

492 Ampl. in † Iudicio vniuerſali, in quo etiam bonæ fidei, poſſeſſor, tenetur
493 ad reſtitutionem fructuum, † cum quibus factus eſt locupletior *l.item veniũt. §.eos autem.ff.de petit. hæredit. Bald.in l.* 2. *C.de fructi.& lit.expenſ.*

494 Ampl. etiam in Iudicio particulari, † ſi eſt factus locupletior, de communi. *Menoch.d. remed.*15.*num.*598. *Becc. conſ.* 95. *num.*8. *vbi allegat. Innoc.in c.literis in princ.de reſtit.ſpoliat. Couar.var.reſol.lib.*1. *c.*3.*n.*6.

495 His autem pone fallentias, † in hæreditate repetita, in actione fam.erciſcũdæ, & in condictione indebiti *Aymon. conſ.*149.*num.*2.*& Dec.conſ.*95. *n.*7

In caſu læſionis etiam fructus lucratur
496 † ille, contra quem illa allegatur, vſque ad diem litis *Caſtrenſ.conſ.*306.*in finalib. verbis lib.*2. *Franc.March.deciſ.*179.*par.*1
497 atque idem dicendũ † in contractu ſimulato *Caſtren.vbi ſupra*, ſed quando læſio
498 eſt enormiſſima, † tenetur ad illorum reſtitutionẽ, vel compenſat cum credito à die poſſeſſionis, cum hoc caſu alienatio
499 † ſit nulla, & non annullanda per Iudicis interlocutoriam, etiam ſi agatur de emptione, & venditione ſubhaſta *Giurb.deciſ.*105. *Caſtill.deciſ.*14. *Maſtr.de*
500 *ciſ.*247. † & enormiſſime dicitur, quãdo Domino tertia pars iuſti precii non remanet *Fontanell. deciſ.*64. *& deciſ.*65. *& 66i*

In contractu conditionali; ſi vendi-
510 tor vellet interim fructus perceptos, † deciperetur iuxta opinionem *Canal.de Tut. & Curat.n.*271. *& dec.*27.*n.*69.

Quando contractus non eſt ipſo Iure
502 re nullus, ſed veniret annullandus; † tũc fructus acquiruntur a poſſeſſore *Canal. de vſufr.d.n.*271. *& d.dec.*45.*n.*66. vbi teſtatur ita iudicaſſe *Rot. Romanam* 1579. *contra Pallauicinum.*

503 Emens quoque à falſo Tutore, † credens à vero, dicitur bonę fidei poſſeſſor,
504 & facit † fructus ſuos *Soccin.Iun.conſ.*81. *num.*5.*lib.*1. *& dixit Aym.in cap. poſſeſſor. num.*4. *de regul. Iur. in* 6. *Becc.conſ.*95.

505 Idem in emente à Prælato, † credente habere ius vendendi *Anchar.conſ.*112 *n.*3. *Becc.in d. qu.*5. *Abb.in c.grauiſ.n.*10.*de reſt. ſpoliat.*

506 Idem infaciente † ſibi aſſignare fundum pro legitima, credens ſibi licere Caſtrenſ. *conſ.*247.*lib.*1. *Alex.Raud.de annol. c.*37.*n.*147.

507 Similiter in caſu, quo † competit remedium reintegrandæ; puta frater primi mariti credebat ſibi licere retinere aſſignamentũ dotis, & licet ſecũdus mari-
508 tus, poſſit † agere ſpolio, tamen, exquo eſt
509 in bona fide † lucratur fructus *Natt.cõſ.* 74.*num.*14. *Alexand.Raud.d.c.*37.*nn.*138. *Rot.dec.*552.*num.*1.*par.*1. *diuerſ.* ſicut, & hæres, qui fuit inſtitutus in omnibus bonis, interque erant bona dotalia, ſi vxor
510 agit ſpolio, † hæres credens bona eſſe teſtatoris, non tenetur fructus reſtituere *Curt.Iun.conſ.*6.*num.*25. *Alex.Raud. vbi ſupra.n.*153. apud quem ſunt etiam alii caſus.

511 Percepti dicuntur, † qui ſunt à ſolo ſeparati *gloſ. in l. & ex diuerſo verbo non habendam ff.de rei vendic.*

Percipiendi vero, dicuntur duobus
512 modis. † Primo, quando ſunt immatu-
513 ri, & pendentes †. Secundo, quando Dominus percepiſſet, ſic exponit *d.gloſ. in d. l. & diuerſo. §. eodem*, & dicuntur,
514 † qui communiter percipi potuiſſent. *Becc.conſ.*95.*num.* 4. & qui exiſtunt in
515 area † non dicuntur pendentes, vel percepti, ad quod eſt viden. *Put.dec.*305.*fol.* 314. *in correctis.*

516 In huiuſmodi dicimus, † quod percipiendi de proximo habentur pro perceptis *Gloſ.Bart.Alex.& alij.in l. diuortio §. interdum, & ibi Iaſ.num.*15.*ff.ſolut.matrim.Caual.deciſ.*44.*n.*16.

Quomodo, & quando in ducatur bona, vel mala fides.

Artic. XXIX.

517 *Fides bona inducitur ex quauis credulitate malam excludente.*

518 *Fides mala, inducitur ſcientia, rem eſſe alienam.*

519 *Poſſeſſor malæ fidei, dicitur ſciens rem eſſe alienam.*

520 *Poſſeſſor quoque malæ fidei dicitur, qui ſcit ſuum non eſſe, quod retinet.*

521 *Proteſtatio, licet extrajudicialis conſtituit in mala fide.*

Mo-

522 *Monitorium, an constituat in mala fide.*
523 *Amplia, etiam contra minorem viginti annorum, maiorem tamen octo.*
524 *Fides mala, in quibus regulariter inesse dicatur.*
525 *Fructus rei furtiuæ, vel vi possessæ, possunt per Tertium bonæ fidei possessorem præscribi.*
526 *Emens scienter contra canonem, dicitur in mala fide.*
527 *Emens, extraiudicialiter nolente Domino sciẽs dicitur in mala fide.*
528 *Emens scienter ab eo, qui vendere non poterat, dicitur in mala fide.*
529 *Emens à Procuratore, non viso mandato Domini, dicitur in mala fide.*

ET quia supra diximus, quod bona
517 fides, † inducitur ex quauis credutate, malam excludente; tunc est sciendũ
518 quod mala fides, † inducitur ex sciẽtia rem esse alienam *Gab. conf. 149. num. 30. lib. 2. Surd. conf. 296. num. 12. & 36.* ideo
519 eo quo scit rem esse alienam, † dicitur in mala fide. *Crau. conf. 146. nu. 6. Surd. conf. 296. num. 12. & 36.* & qui scit, id quod
520 retinet, suum non esse, † dicitur in mala fide *Surd. d. conf. 296. n. 12.*

521 Protestatio etiam, quamuis extra-
521 iudicialis † constituit in mala fide, vt dixit *Rota in Valentina decimarum de Gandia. 10. Decemb. 1607. coram clar. memor. Cardinali Pamphilio in folio, & in Romana vineæ, seu saluiani interdicti 11. Decembris 1609. coram R. P. D. Ottembergo in folio,*
522 *vbi dicitur etiam quod idem facit † monitorium.*

523 Quod procedit, etiam † contra minorem viginti annorum, maiorẽ tamen octo *Alex. conf. 99. num. 10. lib. 4. & dixit Rota coram Ottembergo in d. Romana vineæ.*

524 Vera etiam mala fides, † dicitur in Raptore, in fure, in disertore, in Hoste in Inuasore, in Simoniaco, Feneratore, doloso, fraudolento occupatore, per dolum, & in sciente rem esse alienam *Cranett. conf. 47. num. 10. & conf. 142. n. 12. Peregrin. conf. 19. n. 16. lib. 1.*

Sed in hoc aduertendum est, quod fru
525 ctus rei furtiuæ, vel violenter possessæ, † possunt per tertium possessorem bonæ fidei præscribi, vt notat *Bou. de stat. Verb. præscript. glos. 19. n. 245.*

526 Et datur etiam pro regula, quod † dicitur in mala fide, is qui emit, sciens emere contra canonem, vel legem *l. quẽadmodum in fin. C. de agric. & cens. lib. 11. Aym. in c. possessor n. 2. de regul. Iur. in 6.*

Item, qui emit extraiudicialiter sciẽ-
527 ter contradicente Domino, † dicitur etiam possessor malæ fidei. *Dyn. in d. cap. possessor num. 3.* & idem dices de eo, qui
528 † emit scienter ab eo, qui vendere non
529 poterat *Dyn. ibidem*; prout etiam, † qui emit à Procuratore non viso mandato Domini *Ceph. conf. 315. num. 11. & conf. 445. num. 72. & 73. Surd. conf 28. nu. 81 lib. 1. Caual. decis. 45. num. 11. Mastrill. decis. 77. n. 3.*

Quomodo sit facienda fructuum liquidatio.

Artic. XXX.

530 *Fructuum quantitas, si est de substantia probationis, debet concludenter probari.*
531 *Probatio præsumptiua per antea, vel postea, an sufficiat in materia fructuum.*
532 *Probatio à consuetis, quando sit bona in liquidanda fructuum quantitate.*
533 *Testes quinam, & quomodo probent fructuũ quantitatem.*
534 *Probatio leuior sufficit, quando liquidatio est difficilis probationis.*
535 *Præsumptiones, & coniecturæ; quando admittantur in liquidatione fructuum.*
536 *Fructus, qui percipi potuerunt, probato dolo, quomodo possint liquidari.*
537 *Fructuum quantitas in specie, quando nam sit probanda.*
538 *Probatio à consuetis fit, vbi dubitatur de fructuum quantitate.*
539 *Declara, non ita procedere, si dubitatur, an fructus percepti fuerint.*
540 *Testes deponentes de solito super fructibus percceptis, quid probent.*
541 *Testes qualiter debeant deponere circa perceptos fructus.*
542 *Fructuum quantitas probata per triennium continuũ, probat quantitatem annorum præcedentium.*
543 *Et quid, si sit probata tantum in parte.*
544 *Et quid de possessione rei fructiferæ.*
545 *Probatio triennij annorum interpolatorum; an sit bona pro fructuum quantitate.*
546 *Probatio quantitatis fructuum, computato anno sterili cum fertili, fit deductis expensis.*
547 *Probatio circa fructus per vnicum testẽ, non suffragatur.*
548 *Fructus, semper intelliguntur, deductis expensis. & n. 571.*
549 *Expensæ, quando non sint habendæ in consideratione in fructuum liquidatione.*

Pro-

Digitized by Google

550 *Probatio redditus prædij, an possit fieri habita ratione prædiorum cohærentium.*
551 *Probatio redditus vnius prædii, an inferatur ad prædium vicini.*
552 *Probatio facta de annis præteritis inseruit præsentibus, & futuris.*
553 *Declara tantum procedere vbi dubitatur de quantitate.*
554 *Fructuũ quãtitas, an probetur per iuramẽtũ*
555 *Declara procedere quando adesset vnus testis, sed valde idoneus.*
556 *Fructus rei pro interesse prætẽso à cõductore cõtra locatorẽ, an possit iuramẽto probari.*
557 *Locatio an probet fructuum quantitatem, vel illorum iustum pretium.*
558 *Locatio annua inducit præsumptionẽm quod plus non percipiatur è re locata.*
559 *Limita tamẽ in feudo, et emphyteusi, & quare*
560 *Locationes tres, an probẽt fructus rei locatæ.*
561 *Fructuũ quãtitas, an probetur ex descriptione*
562 *Sententia quantitatis fructuum, an possit ferri super illorum descriptione.*
563 *Sententia super fructibus non liquidatis, regulariter, ferri non solet.*
564 *Declara tamen in genere posse ferri.*
565 *Fructuum valor modo augetur, modo minuitur.*
566 *Probatio plurium annorum quare fiat circa fructuum quantitatem liquidandam.*
567 *Fructus de præsenti percepti, an faciant argumentum ad præteritos.*
568 *Fructus optimè argumentantur à solito, & vnius anni cum altero computatione,*
569 *Fructuum quantitas articuletur computando tempus sterile cum fertili.*
570 *Annorum denumeratio reddit certitudinem vniuseuiusque anni.*
571 *Fructus non dicuntur nisi deductis oneribus & n.548*
572 *Testis dicens reddere tot fructus, censetur onera deduxisse.*
573 *Iudex condemnans simpliciter ad fructus, an intelligatur deductis oneribus.*
574 *Iudex in liquidatione fructuum quam pretij viam eligere debeat.*
575 *Fructuum pretium est valde arbitrarium ipsi iudici.*
576 *Iudex dans pretium fructus, quod nam tempus attendere debeat.*
577 *Iudex simpliciter condemnans circa fructus, de quibus intelligatur.*
578 *Iudex quã summã amplecti debeat fructuũ si testis vnus deponit diuersimode ab alio.*
579 *Iudex in casu prædicto debet amplecti opinionem duorum cõtestium, cæteris relictis*
580 *Testes contestes sunt attendendi relictis alijs non huiusmodi dicentibus.*
581 *Iudex quid facere debeat si duo testes deponãt circa fructus per verbum circiter, vel parum plus.*
582 *Fructus, an bene liquidentur ad rationem quinque pro centenario.*
583 *Fructuum liquidatio prædicta est valde iusta in bonis stabilibus.*
184 *Fructuum liquidatio prædicta dicitur valdè iusta etiam in officijs vacabilibus.*
585 *Fructuum liquidatio tandem vt bona dicatur, quid aduertendum sit.*

QVod respicit fructuum liquidationem, & probationem, est aduertendum quod quando quantitas fructuum
530 est de substantia probationis, † debet cõcludenter probari, & ad vnguem *Bald. in l. data opera num. 42. C. qui accus. poss. Cæsar de Graff. decis. 21. num. 6. de probat.* nec sufficit † probatio præsumptiua
531 per antea, vel per postea *Cæsar. de Graff. vbi sup. Caputaquen. decis. 30. p. 2. & decis. 264. par. 3.* cum declaratione, quod quando simpliciter agitur de quantitate
532 fructuum, est bona † probatio à consuetis: sic declarat *Achilles decis. 22. de rest. spoliat. & Rot. in Romana domus 29. Febr. 1608. coram Caual.*

Illorum quantitatem probant etiam
533 † testes vicini, & de auditu à colonis, etiamsi dicant esse publicum, & notorium, vel quod fuerint præsentes recollectioni, & illarum repartitioni cum colonis. *Rot. decis. 100. par. 4. recent.* & quod ex quo liquidatio est difficilis pro-
534 bationis †, sufficiat leuior probatio, dicit *ead. Rot. eodem loco,* & in his intrat regula
535 singula, quæ nõ prosunt, multa iuuãt, †& admittuntur præsumptiones, & coniecturæ *Rot. dec. 139. nu. 3. part. 4. recent.*

Et iterum dicendũ est, quod aut agitur de fructibus, qui percipi potuerunt
536 †& tunc admittitur probatio quantitatis, à verisimili probato dolo, & violentia *Rot. decis. 326. num. 4. par. 4. recent.* Aut agitur de fructibus perceptis, &
537 † tunc non sufficit probatio à verisimili sed est necesse quod fiat probatio quantitatis in specie: sic dicit *Cæsar de Graff. decis. 21. de probat. Caputaquen. decis. 30. par. 2. Achil. decis. 22. in fin. de rest. spoliat.* qui declarat quod vbi dubitatur de
538 quantitate, † tunc fit probatio à consuetis: sed vbi dubitatur an percepti fuerint
539 † tunc à consuetis, vel per coniecturas nõ esse sufficientẽ probationẽ: sed viden. est *Rot. dec. 571. n. 8. & 579. n. 9. p. 3. recen.*
540 Et ideo si agitur de perceptis † sufficit quod testes deponant de solito; secus autem in casu illorum qui percipi potuerunt *Caputaquen. decis. 3. par. 2.* Et ideo testes debent deponere circa perceptos
541 † quod fructus possint valere, computa-

to anno sterili cum fertili, scuta tot, deductis oneribus, & impensis, assignando rationem, & causam scientiæ; vt puta quia ita fuit arrendatum prædium, & quia ipse arauit, recollegit, vel percepit. *Rot. coram Litta impress. per Tiberium Salustium lib. 3. fol. 343. num. 6. circa medium, & in Ariminen. Castrorum 7. Iunij 1599. decis. 1317. coram Seraphino.*

Et qui probat quantitatem annorum
542 trium continuorum, videtur † probasse quantitatem annorum præcedentium. *Afflic. lib. 2. Feudorum tit. per quos fiat inuestitura § sed & resc. num. 40. & Pen. de-*
543 *cis. 140.* Et probata in parte † facit presumere perceptionem aliorum fructuum *Rot. decis. 571. num. 2.* alias & possessionem rei †
544 fructiferæ idem efficere dicit *Rot. decis. 227. par. 3. recent.* Et etiam di-
545 citur quod est bona probatio † licet dicti tres anni sint interpolati vt annuit *Rot. in Romana spolij vineæ 20. Iunij 1611 decis. 343. par. 1. rec. coram b.m. Pirouano.* quia à consuetis tribus annis compu-
546 tato anno sterili cum fertili, † admittitur deductis expẽsis, *vt dicitur in ead. dec.* sed *Pen. dec. 140.* istã prax. nõ admittit.

Si tamen probarent per vnicum te-
547 stẽ, † probatio nõ sufficeret, quamuis cum dictis requisitis deponeret *Rot. in d. Romana spolij vineæ.* Dixi deductis expensis, quia illæ semper veniunt deducendæ †
548 cum non dicantur fructus nisi illis deductis *l. fructus ff. solut. matrim. Capic. decis. 20. Rot. post Pacific. decis. 149. num. 27. & 28.* vbi datur fallentia
549 † quando non sunt habendæ in consideratione. idemque firmat *Rot. post Cenc. decis. 88. & 89.*

Et si deficeret probatio circa prædiũ
550 de quo agitur in specie, † est faciendus recursus ad prædia cohærentia, vel vicina, quia tunc facta probatione de soli-
551 to circa illa, † talis probatio bene inferetur quo ad fructus prædij controuersi *Bald. in l. 1. num. 22. C. de fruct. & lit. expens. Corneus cons. 301. in fin. lib. 7. Seraphin. decis. 955. num. 3.*

Difficultas enim probationis hoc facit vt procedatur per coniecturas; indeque dicitur quod facta probatione de annis
552 præteritis † dicitur facta de præsenti, & futuro *Rot. in Tarraconen. liquidationis 3. Marty 1614. decis. 139. par. 4. rec. coram*
553 *b.m. Card. Verospio seniore.* † quod tamen procedit vbi dubitatur tantum de quantitate, non autem de perceptione *Rota in d. Romana domus 29. Feb. 1608. decis. 17. coram Caual. & est doctrina Baldi in l. 1. nu. 22. C. de fruct. & lit. expen.*

554 Alias enim fuit dictum, quod † quantitas fructuum probatur iuramento, sed *Rot. in Neocastren. Archidiaconatus 4. Feb. 1591. coram b.m. Giptio in folio*, declarat opinionem procedere tantum quando
555 pro liquidante † adesset vnus testis etiam valde idoneus; alias enim opinio non esset vera, *& Verald. decis. 183. p. 1.*
556 dicit iuramento nõ posse probari † fructus rei pro interesse prætenso à conductore contra locatorem non tradentem vel euincentem rem locatam.

557 Et licet locatio non probet † quantitatem fructuum, nec illorum iustum precium *Rot. decis. 116. nu. 2. par. 1. diuers. & in Rauennaten. pineti 23. Marty 1607. coram Sanctissimo Innocentio X. in folio.* Inde tamen oritur argumentum, quod
558 ex annua locatione præsumatur † non plus percipi ex fundo *Cefal. cons. 418. num. 14. & 27.* vbi declarat etiam non
559 procedere in feudo, & emphyteusi, † in qua quid minimũ solet præstari *Natt. cons. 510. post princ. & Ias. cons. 54. num.*
560 *21. lib. 1.* Quodq. tres locationes † probent fructus rei, dicunt *Natt. & Ias. vbi supra, & ita tenuit Rot. coram Lancellotto impressa penes Marches. p. p. fol. 104. n. 3.*

561 Descriptio quoque † probat quanti-
562 tatem fructuũ, & super illa potest † ferri sententia *Papien. verb. sequestrum num. 1. & dixit Rota coram Pirouano in d. Rom. spolij vineæ.* Ideo quamuis sententia su-
563 per fructibus non liquidatis † regulariter ferri nõ possit, hoc tamen declaratur
564 quod in genere † potest ferri *Cagnol. in l. quatenus num. 21. ff. de regul. Iur.* quod secundum eundem, *in l. quatenus* procedit etiam in interesse. *eodem tit.*

565 Et quia valor fructuum † modo augetur, modo diminuitur vt inquit *Corneus cons. 128. littera E lib. 2.* ideo debet
566 fieri † probatio plurium annorum antecedentium, & posteedentium, vt de tribus diximus supra, & de quinque dicit *Seraphin. decis. 134. & Rot. decis. 370. num. 4. par. 4. recent.* & quod ex per ce-
567 ptis vno anno † arguatur eosdem fructus de præterito & in eadem quãtitate possessorem percepisse, dicit *Rot. decis. 139 part. 4. recent.* ab isto enim solito, &
568 computatione † optimum fit argumentum, ex præcitata Rotæ opinione: & in hoc est maxime aduertendum, quod bonus
569 causæ Patronus † debet articulare non solum circa tale tempus, computato anno sterili cum fertili *Rot. decis. 100. par.*
570 *4. recent.* † denumeratio enim annorum reddit certitudinem vniuscuiusque anni, & quid quolibet anno veniat com-

putan-

Digitized by Google

putandum *Rot. deciſ. 608. num. 5. par. 3. recent.* verum etiam debet articulare onera, vt dixit *Rot. in d. Ariminen. Caſtrorum 7. Iunij 1599. deciſ. 1317. coram Seraphino*, quia non dicuntur † fructus,
571 niſi deductis oneribus Allegata *l. fructus ff. ſolut. matrim. l. fin. de oper. ſeruor. Pacif. de Saluian. deciſ. 149. nu. 27. & 28. & dixit Rota deciſ. 656. num. 5. par. 3. recent. & Lodouiſ. deciſ. 273. & 277.* vbi an-
572 nuit, quod teſtis dicens reddere tot, † cēſetur onera deduxiſſe, ſed vide *adden. ad d. deciſ. 273. num. 11.*

An iudex ſimpliciter condemnās ad
573 fructus, † intelligatur ad fructus, deductis oneribus viden. eſt *Rot. apud Put. de ciſ. 10. fol. 7.*

574 Iudex in liquidatione, † debet eligere mediam viam circa pretium fructuum. *Pacific. vbi ſupra n. 37. poſt med.* & regulariter attendere litis conteſtationem *Rot. deciſ. 370. num. 4. par. 4. recent.* ſed
575 eſt multum † arbitraria eidem Iudici
576 *deciſ. 571. & 727. par. 3. recent.* † debetque attendere tempus, quod percutit negocium, eadem *Rot. deciſ. 139. nu. 6. par. 4. recent.* & ſi condemnet ſimpliciter ad fructus, † intelligitur ad illos
577 fructus, ad quos de Iure eſt facienda cōdemnatio *Ludouiſ. deciſ. 74, num. 8.*

Sed ſi teſtis vnus deponat de vna
578 ſumma, & alter de alia, † Iudex amplectetur minorem, in qua conueniunt, & ſunt conteſtes *Alex. conſ. 64. num. 9. lib. 2. Ceſar. de Graff. deciſ. 10, num. 7. de teſtibus.*

579 Quod ceſſaret † ſi duo teſtes conteſtes eſſent in certa ſumma, puta centum, & alij teſtes eſſent ſingulares in minori
580 ſumma, quia attenderentur † illi, qui ſunt conteſtes in centum, *Alex. d. conſ. 64. num. 8.* & iterum ſublimitaretur ſi
581 d. duo conteſtes † deponerent aſſertiue, puta per verbum circiter, vel parū plus; vel minus *Ceſar. de Graff. deciſ. 10. nu. 8.*

582 Dicitur etiam quod fructus † bene liquidantur ad rationem quinque pro centenario *gloſ. in auth. perpetuo C. de ſacroſanct. Eccleſ. Afflict. deciſ. 284. & dixit Rota in Foroluien. ſocietatis 13. Ianuarij 1614. coram Damaſceno in folio,* &
583 iſta taxatio fructuum dicitur valde † iuſta, non ſolum in ſtabilibus. *Ceſar. de*
584 *Graff. deciſ. 187.* † verum etiam in officijs vacabilibus, vt teſtatur *Rot. in d. Foroluien. ſocietatis & deciſ. 571. nnm. 6. p. 3. recent.*

Verum eſt aduertendum; quod alias
585 liquidatio † non eſſet bona, niſi quando fuit perſcrutatus valor rei, & alias ſi ageretur de vero valore fructuum difficile attenderetur *Rot. deciſ. 651. parte 1. diuerſ.*

Quis poſſit eſſe Iudex liquidationis, & cui debeat adiudicare, & a quo reſtituendi,

Artic. XXXI.

586 *Fructus in cauſa beneficiali à quo Iudice taxari poſſint.*
587 *Abſolutus ab expenſis abſque cauſa, an dicatur etiam abſolutus à fructibus.*
588 *Fructus beneficioram habentis facultatem teſtandi, in quem traſmittantur.*
589 *Fructus beneficiorum vacantium in Curia, cui debeantur.*
590 *Fructus, qui percipi potuerunt, an veniant ex canone reintegrandæ.*
591 *Fructus quæſiti in poſſeſſorio; an reſtituantur poſtea abtinenti in petitorio.*
592 *Acceptanti beneficium, & poſtea dicenti illud non cadere ſub gratia ſua, an credatur*
593 *Fructus etiam à ſolo ſeparati, an comprehendatur ſub mandato executiuo.*
594 *Condemnatus coram executore, an poſſit excipere fructus non habuiſſe.*
595 *Spoliator, & intruſus, à quo die fructus reſtituere debeat in beneficijs vacantibus in Curia.*
596 *Fructus beneficiorum occupatorum in Curia vacantium, à qua die reſtitui debeant.*
597 *Fructus beneficij non percepti, an debeantur ſucceſſori in beneficio, vel cui.*
598 *Fructuum remiſſio, an dicatur facta per perceptionem ſortis principalis.*
599 *Fructus, qui non ſubſiſtant per ſe iure actionis, ſed officio iudicis.*
600 *Fructus a poſſeſſore præſumuntur percepti, & ſic ab illo ſunt reſtituendi.*
601 *Limita tamen, niſi adeſt bona fides. & 689.*
602 *Limita adhuc limitationem, quando fuit motalis, quia tunc debentur.*
603 *Fructus ante motam litem ſemper debentur bona fide poſſidenti.*
604 *Proceſſus ad vlteriora non retardatur ex eo quod fructus non ſint liquidi.*

QVis debeat eſſe Iudex taxationis fructuum in cauſa beneficiali cō-
586 tra victum per diffinitiuam, † an poſſit fieri ab alio, quam à conſtituto in dignitate Eccleſiaſtica, eſt vid en. *deciſ. 31. de reſcript. in nou.*

Et qui absque causa fuit absolutus
587 ab expensis, † an dicatur absolutus à fructibus: negatiuam dicit *Rot. decis. 7. de dol. & contum.*

Et an fructus beneficiorum habentis
588 licentiam testandi, † transmittantur in successorem, vel in executorem testamenti testatur *Rot. decis. 3. de testam. in antiq.*

An fructus beneficiorum vacantium
589 in Curia † debeantur fabricæ, seu alteri legitur *decis. 2. de priuil. in antiq:*

Iterum an fructus, qui percipi potue-
590 runt, † an veniant ex canone reintegrãdæ asserit *Bisignet. decis. 11. de rest. spoliat.*

Sciendum etiam, quod fructus quæsiti
591 per eum, qui obtinuit in possessorio, † nõ restituuntur postea obtinenti in petitorio, quando petitorium fuit post restitutionem intentatum: & acceptanti be-
592 neficium, † dicenti postea illud non cadere sub gratia sua, non creditur *Rot. decis. 7. de caus. possess. & propriet. in antiq.*

Secundum Papazzonum fructus etiã
593 à solo separati, † comprehenduntur sub mandato executiuo, & quo modo procedat, *vide eundem decis. 11. de rescript.*

594 Fructus etiam non habuisse, † potest excipere condemnatus coram executore, sed cum distinctione quam tradit *Papazz. decis 1. de renunciat.*

595 Spoliator, & intrusus, vt dixi † debet restituere à die intrusionis in beneficiis
596 vacantibus in Curia, vbi fit † semper cõdemnatio, à die occupationis, nisi habeat titulum à Papa, *vide Papaz. d. decis. 1. de renunc.*

Obseruabitur etiam, quod fructus beneficii, etiam si venerit dies solutionis, & beneficiatus fecerit exactissimas diligentias in illos exigendo, dummodo ve-
597 re non perceperit, † debentur successori in beneficio *Pen. decis. 300. num. 12.*

Regula quod per receptionem sortis
598 principalis, dicatur † facta remissio fructuum, vt apud *Pen. decis. 350.* declaratur ibidem habere locum in pœnis, & vsuris odiosis, quæ non sunt permissæ
599 per stipulationem, † cum per se non subsistant iure actionis, sed officio Iudicis mercenario, ad quod vide late etiam *Ludouis. decis. 93. & decis. 156.* vbi etiam de fructibus recompensatiuis, & quid si protestetur.

Et quando dubitatur, quis teneatur
600 restituere, dicesse, quod † debent restitui à possessore, quia ab eo presumuntur percepti *Pen. decis. 318. num. 4.* quod li-
601 mita nisi adesset † bona fides, quia per eam fiunt vt supra percipiẽtis, *idem Pen. decis. 108. num. 1.* quod secus est dicen-
602 dum, † quando fuit mota lis, quia tunc debent restitui, *idem Pen. decis. 108. nu.*
603 4. secus ante motam litem, † quia presumitur pro possessione, & quod possessio spectabat ad illum *Idem decis. 615. num. 5.*

Et in casu quo esset commissa fructuũ
604 restitutio, si illi non sunt liquidi, † non retardatur processus ad vlteriora, si Pars facit depositum vnius Iulii, cum promissione soluendi residuum facta liquidatione *d. Pen. decis. 96.*

Quale tempus, & valor fructuum attendatur.

Artic. XXXII.

605 *Fructuum æstimatio, vt sustineatur, de quo tempore attendi debeat.*

606 *Frumenti valor non probatur ex partitis venditionum, facta non vno, vel altero die.*

607 *Declara requiri partitas venditionum factarum eodem tempore.*

608 *Fructus beneficij, an veniant in lite, quando est super spolio beneficij.*

609 *Fructuum condemnatio in beneficialibus, an dicatur venire accessorie.*

610 *Fructuum condemnatio, qui percipi potuerunt, quo casu fieri possit.*

611 *Condemnatus ad fructus, non intelligitur ad illos, quos alter percepit.*

612 *Condemnatus ad fructus, an possit probare illos non percepisse.*

613 *Fructus pendentes tempore sententiæ, an veniant in restitutione.*

614 *Fructus, quando nam restituantur deductæ semine.*

615 *Fructus, an possint alienari, pendente lite super beneficio.*

616 *Fructus ex quibus aliquando liquidari soleant.*

617 *Articuli super liquidatione fructuũ in partibus, semper sunt dandi in Curia.*

IN materia æstimationis fructuum ad effectum, vt venditio rescindatur,
605 vel sustineatur, † non debet præcise attendi valor de tempore contractus, sed aliquot anni ante, & aliquot postea, vt etiam dixit supra *Penia decis. 563. numer. 3.*

606 Frumenti valor, † non probatur ex partitis venditionum factarum vno, vel altero

altero die, ſed requiruntur †partitæ ven-
607 ditionum factarum eodem tempore *idē deciſ.*311.n.6.

608 An fructus beneficij, † veniant in lite, quando lis eſt ſuper ſpolio beneficij videndus eſt, *Put,deciſ.*159.*fol.*487.

609 † & an illorum condemnatio in beneficialibus dicantur venire acceſſorie, *idem deciſ.*229.*fol.*280.& quo caſu poſſit fie-
610 ri † condemnatio ad fructus, qui percipi potuerunt *idem deciſ.*373.*fol.*166.cer-
611 tum enim eſt, quod condemnatus ad fructus, non dicitur condēnatus ad fructus perceptos per alium *idem deciſ.*197.*fol.* 503. & an ſit condemnatus, poſſit
612 † probare fructus non percepiſſe, dicit idem 418.*fol.*610.

Fructus pendentes tempore ſententiæ,
613 † veniunt in reſtitutione rei Idem, *Put.*
614 *deciſ.* 305.*fol.* 513.& quando † reſtituuntur deducto ſemine dicit idem *ibid.*
615 *fol.*314. & an etiam poſſint alienari, † pendente lite ſuper beneficio, dicit *idem deciſ.*220.*fol.*280.

Et quia dixi ſupra de liquidatione, vt cautiùs agatur, & ſciamus exempla ex quibus illi fuerint aliquando liqui-
616 dati, † vidēdus eſt *Put.deciſ.*418.*fol.*610 Et ſi aliquis pro tali liquidatione pendente,inCuria vellet dare articulos in
617 † partibus vigore remiſſoriæ, dicemus, quod articuli ſemper ſunt dandi in Curia, nō autem extra eam,ſic enim firmat *Rota penes d.Put.dec.* 184.*fol.*90.

Quo caſu Camera fructus percipiat, vel beneficato dimittat.

Artic. XXXIII.

618 *Fructus beneficij malè percepti ab immiſſo, percipiuntur à Camera.*

619 *Fructus beneficiorum, quinam ſpectent ad Cameram, à die vacationis per obitum, vſq. ad captam poſſeſſionem,*

620 *Fructus beneficiorum vacantium, quinam ſpectent ad ſucceſſores,etiam ante captam poſſeſſionem.*

621 *Fructus beneficiorum, an umquam,ſpectent ad hæredes defuncti.*

622 *Fructus, an poſſint furari ex cauſa neceſſaria.*

623 *Declara tamen eſſe faciendam reſtitutionem, ſi abripiens ad pinguem ſtatum peruenerit.*

624 *Domum vicini deſtruens cauſa incendij, an, & quando teneatur illam reædificare.*

625 *Fures fructuum pœnas Cuſtodum aliquando incurrunt.*

626 *Fructus beneficij regulariter debentur reſidenti.*

627 *Fructus maturati reſidenti morienti, vel eius hæredibus ſunt reddendi, aut creditoribus.*

628 *Fructus ſuccedunt loco alimentorum,vt dicitur de congrua.*

629 *Congrua ſuccedit loco alimentorum.*

630 *Fructus ſeparati à ſolo, antè reſignationem, ſpectant ad reſignantem.*

618 FRuctus beneficij, quod † percipiantur à Camera, quando fuerunt ab immiſſo malæ percepti, dicit *Idem deciſ.* 526.*lib.*1.*fol.*66.*& deciſ.*220.*fol.*280.præſertim in Regno Neapolitano, per *cōſt.*
619 *Sixti V.* à die vacationis per obitum, † vſque ad diem captæ poſſeſſionis per prouiſum ſpectare ad dictā Cameram, dicit *Rot.deciſ.*154.*par.*3.*& d.deciſ.*237.*nu.*3.*par.*4.*recent.* & in alijs caſibus,ſpe-
620 ctant † ad ſucceſſorem à die obitus anteceſſoris,etiam ante adeptam poſſeſſionem *Rot.deciſ.*255.*par.*3.*recent.*, nec vn-
621 quam tranſeunt ad hæredes † defuncti, ſed ſpectant ad ſucceſſorem *deciſ.* 529.*par.*3.*recent.*

Accidentaliter etiam nota,quod ex
622 cauſa neceſſitatis, † poſſūnt fructus furari, lege tamen adiecta, quod ſi fur aliquando deuenerit ad pinguiorem fortu-
623 nam, † tenetur ad illorum reſtitutionē, ſicut, & ille, qui timens incendium de-
624 ſtruit domum vicini, † qui tenetur reædificare in certis caſibus*Put.deciſ.*82.*lib.*2.*per totam.fol.*222.non tamen ex hoc animum capiant fures, quia ſæpius in-
625 cnrrent pœnas, † qui de facto à cuſtodibus fructuum miniſtrantur.

Datur etiam pro regula, quod fruc-
626 tus beneficij,†,debentur reſidēti *Rot. deciſ.*483.*par.*3.*recent.* & ſi reſidens moritur, maturati durante eius vita, ſunt
627 † ſoluendi, vel eius hæredibus, vel creditoribus *Rota deciſ.*529.*num.*3.*part.*4.*re*
628 *cent.* † ſucceduntque loco alimentorum,
629 † vt dicitur de congrua *Rot.deciſ,*745.*p.*3.*recent.* & in caſu reſignationis aduerte,quod ſeparati à ſolo ante reſignatio-
630 nem beneficij, † vt dixi ſpectant ad reſignantem, non autem ad reſignatari, tum *Rota deciſ.* 515.*num.*4.*parte* 3.*recent.*

Plu-

Digitized by Google

Plures casus quibus applicantur fructus rei.

Artic. XXXIV.

631 *Fructus dotales spectant ad virum ratione oneris.*
632 *Fructus dotales cessant, cessante onere, marito.*
633 *Fructus, an debeantur de dote, tam soluta, quam promissa marito.*
634 *Declara tam si sit promissa à Patre, quam ab extrancis.*
635 *Amplia adhuc, etiam si sit lapsum biennium.*
636 *Fructus restituendi debentur tantum, à die interpellationis.*
637 *Sequestrum factum, an sufficiat pro interpellatione iudiciali.*
638 *Fructus naturales bonorum extradotalium percepti à uiro, seu ab hæredibus, an restituantur.*
639 *Fructus meliorationum. ad quos spectent.*
640 *Fructus omissi, quandonam adhuc peti possint.*
641 *Fructus pendentes, an veniant in venditione.*
642 *Fructus pendentes spectant ad Emptorem, etiam si sint maturi de proximo recolligendi.*
643 *Fructus, an sint restituendi ab eo, qui retrouenditionem in longum distulit.*
644 *Fructus pendentes tempore deliberationis, an veniant in deliberatione, vel venditione.*
645 *Possessor, quinam præsumatur non percepisse fructus.*
646 *Possessor, qui se ingessit, præsumitur percepisse fructus.*
647 *Fructus, qui seruando seruari nequeunt non præsumuntur durare ultra triennium*
948 *Condemnatio ad interesse, fit quando fructus amplius non existunt.*
649 *Fructus percepti, respectu liquidationis faciendæ debentur via ordinaria.*
650 *Fructus percepti ab immisso per saluianum, cuius nomine percepti dicantur.*
651 *Fructus ex re, quæ debetur immisso, cuius nomine percepti dicantur.*
652 *Fructus non computantur in sortem, quandiù supposita pignori est pro summa, quã valet.*
653 *Pignus præsumitur constitutũ animo amplius non reluendi.*
654 *Fructus debentur à die moræ, in iudicio recuperationis dotis.*
655 *Fructus, an, & quãdo debeantur in Legato.*
656 *Hæredes an, & quando teneantur inuestire, ad fauorem legatarij.*
657 *Fructus in obligatione retrouendendi à qua die debeantur.*
658 *Amplia idem, etiam in hærede, & cessionario.*
659 *Et quid in iudicio retinendæ.*
660 *Fructus in spolio iudiciali, non debentur ante propositum interdictum.*
661 *Declara deberi à die motæ litis, & quando.*
662 *Fructuum vera taxatio, quænam dicatur.*
663 *Fructus ab initio percepti debentur interdicto vnde vi, aut clam.*
664 *Fructus, in quibus dicantur consistere vltra potum, & esum.*

631 IN prophanis in materia dotis, fructus † spectant ad virum, ratione oneris *Rota decis.428. par.3.& 65, num.9. par.4.*
632 *recent.* & cessante onere † cessant etiam fructus *Rot.decis.175. par.3.recent* & de-
633 bentur † de dote promissa, & non soluta, siue dos fuerit promissa à Patre, siue,
634 † ab extraneis, qui dotare non tenebã-
635 tur, ac etiam si sit † lapsum biennium *Rota decis.425.par.3. recent.* Restituendi
636 vero fructus † debentur tantum à die interpellationis *d. decis.425.* pro inter-
637 pellatione vero iudiciali, fuit † dictum sufficere sequestrum factum, ex quo dicitur inducta iudicialis interpellatio, *Rot.decis. 522. par. 4. recent.* & fructus naturales bonorum extradotalium percepti à viro, seu ab hæredibus viri, si
638 non sunt in magna quantitate, † non restituuntur *Rot.dec.345. par.3. recent.*

Dixi, & replico, quod fructus meliorationum, spectant ad eum, qui fecit ipsas meliorationes, nisi aliter conuentum
639 fuerit, † quod ampliatur etiam ad eius successores *Rot. decis.680 p.4.recent.*

In casu, quo fuerit omissa condemnatio in sententia, si illa non est demandata executioni, vel illi non fuerunt ad
640 huc petiti: adhuc † iterum peti possũt *Rota dec.388.& ead.p.4.recent.*

641 In venditione † veniunt fructus pendenntes, & pertinent ad emptorem, e-
642 tiam † si sint maturi de proximo recolligendi *ead. Rot,dec.345.* & in casu quo quis promisit retrouendere, si non retrouendidit, & propterea dicitur in mo-
643 ra, illi † debent restitui à sic obligato retrouendere illi, cui est facienda retroueditio *decis.733.p.3. recent.*

Si oritur quæstio super fructibus prædij deliberati, † an scilicet pendẽtes
644 tempore deliberationis veniant in deliberatione, & venditione, affirmatiuam sequitur *Ludouis.decis.430.n.3.*

Et

Et quia dictum eſt ſupra, quod fructus præſumuntur percepti à poſſeſſore; non tamen ita ſemper reſolues, quia cõcluſio
645 fallit, quando conſtat, † quod poſſeſſor ſe non ingeſſit in illorum adminiſtratione, ſed alter illos adminiſtrauit *Ludouiſ. d. 5. vbi add. num. 6.* & quando cõſtat poſſeſſorẽ ſe ingeſſiſſe, præſumitur,
646 † quod illos percepit titulo præambulo ſi de eo docet. Idem *Ludouiſ. deciſ. 91. num. 5.* etiam quod titulus eſſet nullus *n. 6.*

Et ſi agitur de fructibus, qui ſeruando
647 ſeruari non poſſunt, † non præſumuntur durare vltra triennium *Pacif. de ſalu. dec. 149. fol. 584.* quo caſu non fit condemnatio
648 ad ipſos fructus, † ſed ad intereſſe *Poſt. obſeru. 107. num. 50* et conſumpti re
649 ſpectu liquidationis faciendæ, † debẽtur via ordinaria *idem deciſ. 17. n. 7.*

In ſaluiano fructus, qui percipiuntur
650 ab immiſſo, non dicuntur † percepti tãquam ſui, ſed pro debitore; ſecùs autem eſt dicendum, quando percipiuntur ex
651 re, † quæ debetur immiſſo, vti ſua præſentialiter idem *Pacific. deciſ. 107. fol. 526.*

652 Nec in ſortem computantur, † quãdiu res pignori ſuppoſita eſt pro ſumma æquiualenti *idem Pacific. deciſ. 107. fol. 527* & ratio eſt, quia vt *ibidem dicitur fol. 526*
653 pignus præſumitur † conſtitutum animo amplius non reluendi.

In iudicio quoque recuperationis do-
654 tis, † debentur fructus à die motæ litis *Idem deciſ. 93. fol. 505.*

655 In legato quandoque † debentur fructus, nempe quando teſtator legat quãtitatem ad effectum inueſtiendi in aliquo ad rationem tot pro centenario;
656 tunc enim hæredes † tenentur ad fauorem legatarij, ſi fuerunt in mora inueſtiendi ad rationem indicatam à teſtatore, donec fiat inueſtimentum *Rot. penes eundem Pacif. deciſ. 119. fol. 545.* vbi datur exemplum, quando deductis pecunijs erat creandus cenſus, vel erat facienda emptio locorum montium.

In obligatione quoque retrouendendi,
657 † debentur à die oblatæ, & depoſiti precij. *Poſt. deciſ. 19. num. 4. & 6.* Quod
658 amplia etiam hæredi, † & ceſſionario *ibid. n. 3.* & in Iudicio retinendę dicitur
659 † idem Iudicium. *idem Poſt. dediſ. 429. n. 5.*

660 In ſpolio iudiciali non † debentur ante propoſitum interdictum idem *Poſt. d. dec. 19. n. 6.* ſed debentur à die motæ
661 litis, † ſi veniunt acceſſorie, & non fuerunt petiti principaliter *Rot. poſt Cenc. dec. 241. & Poſt. deciſ. 297. num. 14.* qui etiã *d. deciſ. 19.* dicit quod vera fructuum ta-
662 xatio eſt, in annos viginti † diuidere, verum rei pretium, quia tali tempore dicuntur fructus fortẽ æquare: in interdi-
663 cto verò vnde vi, aut clam, † debentur etiam percepti ab initio *idem deciſ. 665.*

Fructusque non ſolum dicuntur conſiſtere in deſtinatis ad eſum, & potum,
664 † ſed etiam in ijs, que conferunt quandocumque ad vſum vitæ *Poſt. obſeru. 26. num. 24.*

Quando, & qui fructus debeantur in Iudicio manutentionis.

Artic. XXXV.

665 *Fructus in iudicio manutentionis debentur à die litis, non autem ante litem.*

666 *Declara pro lite mota, quidnam attendatur in caſu prædicto*

667 *Fructus, in quo iudicio debeantur percepti tantum, & non qui percipi potuiſſent.*

668 *Fructus percepti pendente petitorio reſtituuntur tantum in ipſo iudicio ordinario.*

669 *Fructus veniunt in conſequentiam, ſi agitur de manutentione ſuper re fructifera.*

670 *Declara contrarium eſſe, quando petuntur fructus decurſi principaliter vti ſors.*

671 *Fructus decurſi, qui debeantur etiam ante motam litem.*

672 *Limita, ſi actor reſtrinxiſſet ſe ad terminos decurſos poſt ipſam litem.*

673 *Fructus in manutentione veniunt, licet periti non fuerint.*

674 *Fructus percepti in vim decreti, vel mandati de manutenendo an, & cui reſtituantur.*

675 *Fructus decurſi, etiam ante motam litem debentur in iudicio retinendæ ordinario.*

676 *Fructus, quandonã debeantur etiam percepti ante motam litem, & petitionem manutentionis.*

677 *Fructus pauper non reſtituit; niſi in fine litis, & quare.*

678 *Amplia, & ſi percepiſſet fructus poſt deciſiones rotales.*

DIximus etiam ſupra artic. 26. quod in Iudicio manutentionis debẽtur
665 † fructus à die litis, non autem ante litẽ quod & firmat *idem Poſt. de manutenendo obſeru. 74. in princ. & poſt eam Rot. deciſ. 317. num. 4. & 8.* ideo declaratur

vl-

666 † vlterius, quod pro lite non attenditur quid sit mota in petitorio, vel possessorio plenario, sed illa quæ vere & realiter mouetur in pura manutentione, vt
667 *eadem obseru. num.7.* & † quod in hoc Iudicio debeantur tantum vere percepti, non autem, qui percipi potuerunt *dicit idem ibidem num.9. & Rot.penes eundem decis.310.num.10.* & qui fuerunt per
668 cepti pendente petitorio † restituuntur tantum in ipso Iudicio ordinario, vt *d. obseru. 74. num.10. & dixit Rot.post Cenc. dec.250.*

Iterum est cauendum, quod quando agitur de manutentione super aliqua re
669 fructifera;† tunc re ipsa petuntur,& fructus veniunt in consequentiam: secus
670 †quando petuntur etiam fructus decursi principaliter vti fors, vt in pensionibus canonibus,annuis præstationibus,&similibus; quia hoc casu † debentur etiã de
671 curſi ante motam litem, *vt ibidem d. obseru.44.nu.11.* Quod tamen non pro-
672 cederet,† si actor se restrinxisset ad terminos decursos tãtum post ipsam litem super manutentione, vt *n.12.*

Ampl.conclusionem,quod .s.in manutentione veniunt fructus; procedere
673 †etiam quod tales fructus petiti non fuerint *Rota post eundem d.decis.17. n.8.*

Percepti in vi decreti, vel mandati de manutenendo restituuntur Ad-
674 uersario in casu,quo vel in manutentione, vel in negocio principali obtineatur idem *obseru.106. num.50. & decis. 19. n.5.*

Ampl. iterum, quod in Iudicio retinendæ ordinario debentur, † decursi etiam ante motam litem *Idem Post.obser. 74. num.5. & decis 665. num.7. & 8.*
676 debentur etiam percepti ante motam litem, & petitionem manutentionis, in casu quo vltra malam fidem ex litis sustentatione adsit mala fides aliunde clara, & incuitabilis *idem ibidem n.6. & decis.665.*

Si agatur contra Pauperem, illi prout
677 expensæ reseruantur †in fine litis de æquitate; ne alias si bonũ Ius foueat,compellatur Iudicium deserere. *Rot. penes eund. Post. decis.447. num.7.4.*quod pro
678 cedit etiã quod talis pauper, † percepisset illos post decisiones Rotales, & haberet contra se clausulã parito; dummodo non perceperit post mandatum de manutenendo *ibidem decis. 448. circa princ.*

De casu quo Iudex omittit condemnare, & de fructibus qui percipi potuerunt.

Artic. XXXVI.

679 *Absolutus videtur à fructibus petitis,qui nõ fuit ad illos in sententia condemnatus.*
680 *Iudex appellationis potest condemnare ad fructus in prima sententia omissos.*
681 *Iudex, an postquam pronunciauit in principali, possit ad fructus condemnare.*
682 *Fructuum cõdemnatio non potest fieri nisi præcedente petitione, & liquidatione.*
683 *Fructuum liquidatio quomodo fiat.*
684 *Fructuum liquidatio inter alios facta,an admittatur.*
685 *Rota an, & quando condemnet ad fructus, qui percipi potuissent.*
686 *Fructibus non existentibus fit condemnatio ad illorum æstimationem.*
687 *Fructuum æstimatio fit per mediam pretij viam.*
688 *Fructuum æstimatio fit iuxta valorem monetæ currentis tempore faiendæ æstimationis.*
689 *Fructus acquiruntur,dummodò absit mala fides. & n.601.*
690 *Credulitas sola, an sufficiat ad excludendam malam fidem.*
691 *Amplia, si sit etiam qualis qualis occasio possidendi.*
692 *Fructuum separatio à solo, an operetur illorum acquisitionem*
693 *Fructus à die motæ litis veniunt etiam in interdicto quorum bonorum.*
694 *Fructus in mutuo prohibentur deberi de sui natura.*
695 *Fructus rei nulliter emptæ in subhastatione, quod debeant restitui,dicit Rota.& n.478 479.488.490.*
Declara, quod in iudicio ordinario veniant tanquam damna, & interesse. eod. num 695.
696 *Amplia idem in re Ecclesiæ nulliter venditæ. & n.489.*
697 *Nullitas operatur,vt emptor non faciat fructus suos.*
698 *Fructuum liquidatio per testes semper sumitur à minori quantitate ab eis deposita.*
699 *Fructus,quando veniunt principaliter,quid in subhastatione nulla.*
700 *Fructuum condemnatio à die factæ subhastationis,quandonam fiat.*
701 *Fructus censuum indebitè soluti,an restituãtur, & qua via.*
702 *Fructuum condemnatio fit à die commissi spolij pro censibus intentati.*

Digitized by Google

SI Iudex omittit condemnatæ ad fructus petitos in ſententia lata ſuper negocio
679 principali † pars in illis videtur abſoluta; Iudex tamen appellationis poteſt ip-
680 ſe † condemnare, *idem deciſ.* 536. vbi reſoluitur, an poſt quam pronunciauit
681 in principali, †poſſit ad fructus cõdẽnare

Condemnatio tamen ſecundum Ro-
682 tam, vt apud *Poſt.d.deciſ.*19. † fieri non poteſt, niſi præcedentæ petitione, & liquidatione, vbi datur modus faciendæ
683 liquidationis, † & dicitur quod fit leuioribus probationibus, & admittitur,
684 etiam liquidatio facta † inter alios.

Eſt quoque aduertendum, quod Rota numquam condemnat ad fructus, qui
685 percipi potuerunt † niſi in caſu ſpolij violenti *Put. deciſ.* 317. *num.* 9. & quando fit condemnatio, ſi tempore condemnationis extare non poſſunt, loco fru-
686 ctuum † fit condemnatio ad illorum extimationem *Rot. poſt Cenc. deciſ.* 70. *nu.* 10. & in illorum precij extimatione
687 † eſt eligenda media via habita conſideratione ad teſtium depoſitiones *Rot. ibidem deciſ.* 79. *num.* 29. & extimatio
688 fit † iuxta valorem monetæ, quæ currit tempore extimationis faciendæ *Cenc.de Cenſib. q.*85. *in princ.*

Nota vlterius, quod, vt dixi, vt fructus
689 acquirantur ſufficit † malam fidem abeſſe *Rot.poſt Cenc. deciſ.*177.293. & 445.
690 & quod ſola credulitas ſufficit † ad excludendam malam fidem, *idem deciſ.*415
691 & vlterius idem facit, † qualis qualis occaſio poſſidendi *d.deciſ.*445. quodque ad effectum acquiſitionis, idem operatur †ſeparatio à ſolo in naturalibus, quo
692 ad tempus, quo incipiuntur deberi in Ciuilibus *idem deciſ.* 177. *num.* 14. ſed declara *vt num.* 15.

In interdicto etiam quorum bono-
693 rum † veniunt fructus à die motæ litis *Rot. penes eundum deciſ.* 445. *num.* 9.

694 Sed in mutuo †prohibentur deberi de ſui natura, quia eſſet vſura, *idem dec.*250

Rota confirmat concluſionem de qua ſupra, in ſubhaſtatione nulla, & re
695 inde empta, quod .ſ. fructus † debent reſtitui, ſed in Iudicio ordinario, & tamquam damna, & intereſſe, *vt apud eun-*
696 *dem deciſ.* 377. † quod idem docetur in
697 re Eccleſiæ nulliter vendita; nullitas † enim id operatur, vt emptor non faciat fructus ſuos *Rota pœnes eundem deciſ.*229.
698 & quando fit liquidatio per teſtes, † ſẽper ſumitur minor quantitas ab ipſis depoſita *Rot. ibidem deciſ.* 293. *num.* 21.

Declara Concluſionem quo ad ſub-

699 haſtationem nullam, † quando fructus
700 veniunt principaliter, quia tunc fit † cõdemnatio à die factæ ſubhaſtationis *Cenc. in tract. de Cenſib. q.* 91. *num.* 15. vel computantur in ſortem *Afflict.deciſ.* 218. *num* 4.

In cenſibus, quando fructus fuerunt
701 indebite ſoluti, † fit reſtitutio per viam condictionis indebiti Rota poſt *d.Cenc. deciſ.*228. & in ſpolio intentato pro cẽ-
702 ſibus, † fit condemnatio à die commiſſi ſpolij, ſi credis eidem *Cenc. queſt.*91. *d. num.* 15.

Annus fructuum quomodo reguletur.

Artic. XXXVII.

703 *Fructus intelliguntur, etiam ex diuerſitate annorum.*

704 *Biennium aliquãdo habetur pro anno, in fructuum liquidatione.*

705 *Terra Magiſatica quænam dicatur.*

706 *Annus pro liquidatione fructuum, aliquando computatur ex decẽ, & octo menſibus.*

707 *Quadriennium quandoque computatur pro vno anno, & vbi.*

708 *Triennium in diſtrictu Vrbis computatur pro vna recollecta.*

709 *Legatum de fructibus, an debeatur quolibet anno, vel ſecundũ naturam rei legatæ*

710 *Legatum fructuum debetur, ſi fructus naſcantur.*

711 *Annus naturalis, differt ab anno fructuum.*

712 *Annus naturalis ex quibus diebus conſtet, & annus fructuum ex quibus reguletur.*

713 *Fructus, an debeantur ratione ſeminis, vel ratione ſoli.*

703 ESteque aduertenda in materia ſubiecta † diuerſitas annorũ ex fructibus, quia intelliguntur ſecundum naturam illoum, vnde obiectum, quod ſolet tãtum fructus reddere quolibet biennio,
704 bienniũ † dicetur annus; in terra magesatica, quæ vno anno pro medietate ſe-
705 ritur, † & altera medietas acquieſcit, dã-
706 tur pro anno † menſes, decem, & octo. Silua boſchiua, quæ quolibet quadriennio
707 ceſari ſolet, † habet quadriennium pro vno anno, vt de his loquitur *Caual.deciſ.* 43. *num.* 59. *& in tract. de vſufruct. mul. reli. num.* 170. *&* 245.

In diſtrictu Vrbis pro vna recollecta
708 † requiruntur tres anni, & ideo triennium iuxta materiam, dicitur annus recollectæ. *Caſtrenſ. in l.diuortio §. in anno num.* 4. *ff. ſolut. matrim. Rota in Romana reſciſſionis contractus* 28. *Nouembris* 1580.

coram S. m. Clem. 8. & in Veliterna affictus 10. Decembris 1599. coram b. m. Litta.

Ideo si fiat legatum de fructibus olive-
709 ti, vel similis, vt supra legatū † non debebitur quolibet anno, sed secundum naturam de qua supra, quinimo, quia legatum fructuum est conditionale, illud
710 † debebitur si tales fructus nascētur, quia hæc est vis conditionis vt aduertit *Surd. cons. 162. num. 15.* semper enim est facienda
711 † distinctio anni naturalis, ab anno fructuum, quia naturalis est, qui con-
712 tinent dies 365. † annus vero fructuū verificantur ab illorum natiuitate, vt supra, vel in decem, & octo mensibus, vel in biennio, vel in triennio, vt supra.

Et si est quæstio, an debeantur ratio-
713 ne seminis, vel ratione soli † respondemus, quod debentur ratione soli non seminis, & quod ideo ab alio sati Domino soli debentur *l. qui scit C. de vsur. Ceph. cons. 3. num. 71. Menocch. cons. 300. & Surd. decis. 211. num. 12.*

Quando a condemnatione fructuum detur appellatio.

Artic. XXXVIII.

714 *Appellatio suspensiua datur à condemnatione fructuum.*

715 *Limita quando est adiecta accessorie in sententia possessorij.*

716 *Declara alios aliam contrariam tenere opinionem.*

717 *Iudex debet dare refutatorios respectu possessionis.*

718 *Iudex respectu condemnationis fructuum debet dare reuerentiales.*

TEnendum est etiam pro regula quod à condemnatione fructuum
714 † datur appellatio suspensiua *Afflict. decis. 77. num. 8. Crescent. decis. 5. de appell.* & hæc est opinio Rotæ, vt refert *Contard. de mem. possess. lim. p. num. 29.* quod limi-
715 tatur † quando est adiecta accessorie in sententia possessorij secundum *Imol. in c. constitutis lo vltimo de appell. Butr. in c. quintauallis col. penult. de Iur. Iur.* quia idem iudicatur de accessorio, quod de principali *Castrens. cons 91. num. 14. lib. 5.*

716 Sed quod detur † appellatio, etiam quando est adiecta condemnatio fructuum in causa possessorij *Bald. in l. vnic. num. 6. C. de moment. possess. Crescen. decis. 5. de appell.* & istam esse opinionem Rotæ, dicit *Contard vbi supra d. Limit. p.*
717 *num. 29.* & Iudex † debet dare refutatorios, respectu, possessionis & respectu
718 condemnationis fructuum, debet † dare reuerentiales secundum *Rot. relat. per Contard. de moment. limit. p. num. 30.*

Ad quem spectent fructus existentes ante aditam hæreditatem.

Artic. XXXIX.

719 *Fructus, an debeant describi in inuentario, & qui, tanquam hæreditarij.*

720 *Dic idem, etiam procedere de fructibus post obitum testatoris perceptis.*

721 *Limita in fructibus extraneis.*
Fructus extranei quinam dicantur. eod.

722 *Legatarius, an debeat in inuentario describere fructus perceptos post obitū testatoris.*

723 *Hæres, qui satisfecit de suo creditoribus defuncti, an debeat describere tales fructus.*

724 *Hæres prædictus facit fructus suos pro equiualenti quantitate pecuniarum solutarū.*

725 *Amplia quod possit pro dicta quantitate sibi soluere ex hæreditate.*

726 *Fructus, an veniant in iudicio l. fin. C. de edic. diui Adrian. tollendo.*

727 *Fructus Episcopales, iurispatronatus &c. quinam dicantur remissiue.*

719 FRuctus ante mortem testatoris, & aditam hæreditatem existentes, † debent describi in Inuentario tamquam hæreditarij *Phanuc. de Inuent. par. 3. nu. 35. & seqq. Surd. decis. 92. num. 5.*

Amplia quo ad perceptos postea
720 † quia spectant ad hæreditatem, vel eius Creditores *Phanuc. vbi supra num. 36: Surd. ibidem.*

721 Quod fallit † in fructibus extrinsecis, puta ex pecunia reperta in hæreditate, in qua hæres sua industria lucratur, aliquos fructus *Phanuc. ibidem nn. 36.*
722 † quod fallit etiam in legatario per *Pha-*
723 *nuc. num. 37.* & in illo hærede, † qui de eius pecuniis satisfecit creditoribus, quia tali casu debet fructus suos facere
724 † pro equiualenti quantitate pecuniarum solutarum, & potest pro d. quanti-
725 tate † sibi soluere ex hæreditate, & fructus facit suos *Rot. decis. 680. num. 2. par. p. in nouis Surd. decis. 93.*

726 An autem veniant † fructus in *Iudic. legis fin. C. de edict. diu. Adrian.* tollen. vide *Peregrin. de fideicom. artic. 48. n. 61.*

727 Qui dicantur fructus † Episcopales, Iurispatronatus, Iurrisdictionis, & alij vide apud *Felin. in c. cum olim de maior. & obed. & Surd cons. 83. 152. & 575.*

De

Digitized by Google

De nullitate.

Cap. XII.

Quis possit dicere de nullitate.

Artic. I.

1 *Sententia potest impugnari per viam nullitatis.*
2 *Nullitatis materia tota consideratur per quinque capita.*
3 *Nullitas dici potest à quolibet grauato.*
4 *Ampliatur tam in principali, quam in tertio, pro suo interesse.*
5 *Ampliatur etiam in comparente defendendo reum in criminalibus.*
6 *Nullitas dici potest à quocũq. non prohibito.*
7 *Fallit in tertio, etiam inhabili comparente occasione pub. boni.*
8 *Ampliatur etiamsi adesset clausula nullitatis, & quauis appellatione remota.*
9 *Clausula nullitatis, & qualibet appellatione remota: non comprehendit tertium.*
10 *Nullitas potest opponi à tertio, quamuis nequeat à principali.*
11 *Ampliatur etiã post tres conformes, inuito, & prohibente. principali.*
12 *Principalis tertio non præiudicat in causa,*
13 *Exceptio trium conformium non præiudicat tertio:*
14 *Declaratur tamẽ si doceat de interesse, & quomodo.*
15 *Tertius sciens motam litem, & sententiam, quomodo audiatur.*
16 *Tertius arctatur ad tempora, & Instantiam, vt arctatur principalis.*
17 *Tertius veniens ad causam qualis regulariter esse debeat.*
18 *Tertius veniens ad causam, non debet esse suspectus de calumnia.*
19 *Nullitatem dicere potest, qui appellare potest.*

1 SEntentia impugnari potest, † etiam
per viã nullitatis. Ideo plura vidẽ-
tur circa materiam consideranda, vt pu-
2 ta, † Primo, quis possit dare de nulli-
tate. Secundo, coram quo. Tertio, quo-
modo nullitas deducatur. Quarto, sub
qua forma committitur causa nullitatis.
Quinto, quomodo nullitas sanetur. Sex-
to, quomodo illi renuncietur.

Igitur quo ad primum quilibet, qui

3 sentiat se grauatum † potest dicere de
nullitate, & hoc intelligitur non solum
de principali, sed etiam de tertio, pro
4 suo interesse, siue prætendat ratione pri
uati, siue ratione publici iuris, vt puta in
5 causis popularibus, † vel quãdo, quis cõ-
paret pro reo in criminalibus, eum de-
6 fendendo, † ne condemnetur. Et admit-
tuntur omnes, qui non reperiuntur pro
7 hibiti; † & quando tertius comparet oc-
casione publici boni, admittitur, etiam
8 si sit inhabilis, *neque repelli* potest, † quã-
uis causa esset commissa cum clausula
nullitatis, & quamuis appellatione re-
9 mota; Quia dicta clausula non com-
prehẽdit tertium: Imo quamuis princi-
10 palis eam opponere non posset, vt quia
est confessus, vel renunciasset nullitati-
bus, tertius tamen eam opponere po-
11 test, † etiam inuito, recusante, & ex-
presse prohibente principali, etiam post
12 tres conformes, quia tertio, hoc casu
non obstat confessio, renunciatio, recu-
satio, nec expressa prohibitio ipsius prin
13 cipalis, † aut exceptio trium conformiũ:
14 † dũmodo, in primis, & ante omnia,
summariè per iuramentum, vel vnum
testem doceat de Interesse: & si sciuit li-
15 tem † motam, vel sententiam latam, au
ditur in statu, & terminis, in quibus cau-
16 sa reperitur; † arctabiturque ad instan-
tiam, & tempora; ad quæ arctatur prin-
17 cipalis; debet tamẽ † iste tertius regulari-
ter, & extra casus priuilegiatos esse ha-
bilis, & capax standi in Iudicio, & om-
18 ninò remoueri suspicio calumniæ, quod
nullitas, scilicet, non proponatur ad
effectum differendi, vel impediendi exe-
cutionem, *Vant. cap. quis poss. dic. de nul-
lit. in princ. vsque ad num.* 32. & in sum-
19 ma est † obseruandum, quod qui po-
test appellare, potest etiam dicere de
nullitate.

Coram quo nullitas possit allegari.

Artic. II.

20 *Nullitas actuum extraiudicialium corã qui bus sit dicenda.*
21 *Nullitas iudicialium ante diffinitiuam, absq. appellatione coram quibus proponatur.*
22 *Ampliatur etiam proponi posse coram delegato.*
23 *Nullitas expresse deducta cum appellatione ab interlocutoria, coram quo proponatur.*

24 *Nullitas eſt grauamen, & cauſa appellandi.*

25 *Appellatio ſola deuoluitur non expreſſa nullitate.*

26 *Nullitas poſt diffinitiuam incidenter deducta cognoſcitur à Iudice appellationis.*

27 *Delegatus ad vniuerſitatem cauſarum æquiparatur ordinario.*

28 *Nullitatem principaliter inductam grauatus poteſt proponere coram iudice à quo, vel ad quem.*

29 *Iudex à quo poteſt ſuam ſententiare nullam reformare.*

30 *Nullitas propoſita coram Iudice ſuperiori, trahit etiam negocium principale.*

31 *Nullitas poſt ſententiam delegati eſt proponenda coram delegante.*

32 *Iurisdictio iudicis delegati per ſententiam expirat.*

33 *Nullitas poteſt proponi coram delegato, ſi ſuper parte cauſæ tantum pronunciauit.*

34 *Iuriſdictio delegati durat, ſi non pronunciauerit ſuper tota cauſa.*

35 *Nullitas poteſt proponi etiam coram executore.*

36 *Executor non poteſt ſuper nullitate pronunciare.*

37 *Executor, conſtito de nullitate, ſuperſedet & quæſtionem ad ſuperiorem remittit.*

38 *Nullitas regulariter proponitur coram delegante, ſi delegatus pronunciauit.*

39 *Nullitas, ſi pronunciauit ordinarius, coram quo iudice proponenda.*

40 *Nullitas ſemper proponitur coram iudice ſuperiore illi, qui pronunciauit.*

41 *Ampliatur, & ſi ſit incompetens ratione litigantis.*

42 *Clericus legitime litigans coram laico, debet pro nullitate laicum ſuperiorem adire.*

43 *Nullitas, an poſſit proponi coram iudice habente parem iuriſdictionem tantum.*

44 *Iudex inferior, an cognoſcat de nullitate ſententiæ ſuperioris.*

45 *Sententia notoriè nulla poteſt cognoſci ab inferiore iudice.*

46 *Nullitatis declaratio, non requiritur in notoriis.*

47 *Nullitas incidenter, & per viam exceptionis inducta, cognoſcitur ab inferiore.*

48 *Iuriſdictio augetur iudici ratione incidentium.*

49 *Iudex laicus quomodo poſſit de nullitate ſententiæ matrimonialis cognoſcere.*

50 *Limitatur tamen non poſſe tangere merita cauſæ.*

QVo ad ſecundum, coram quo ſit proponenda nullitas actuum
20 † extraiudicialium, vt puta contractuum, teſtamentorum, & huiuſmodi &c. ſcien. eſt, quod debet proponi coram Iudice ordinario loci.

Iudicialium verò, ſi poponitur ante
21 diffinitiuam, absque † appellatione, proponitur coram illo Iudice, coram quo
22 cauſa pendet, † etiamſi ille ſit delegatus; poteſt enim actum nullum reuocare, & iterato procedere: ſi verò deducitur vna cum appellatione ab interlocu-
23 toria, & expreſſe deducatur; tunc cum ſit inſeparabilis ab appellatione; imo quia
24 † nullitas eſt grauamen, & cauſa appellandi, debet proponi coram Iudice ap-
25 pellationis; ſecùs ſi expreſsè non deducatur, quo caſu deuoluitur ſola cauſa appellationis.

26 Poſt diffinitiuam verò, ſi lis pendet coram ordinario, vel delegato ad vniuerſitatem cauſarum, † qui æquiparatur
27 in hoc caſu ipſi ordinario, & incidenter deducatur, Iudex appellationis eſt,
28 etiam Iudex nullitatis. Si verò principaliter, eſt in electione grauati; eam proponere coram Iudice appellationis, vel Iudice à quo; cuius iurisdictio, cum non
29 expiret, † poteſt reformare ſuam ſententiam, ſi eſt nulla. † Et ſi proponatur co-
30 ram Iudice ſuperiori, deuoluit etiam
31 negocium principale. Quod ſi † lis pendeat coram delegato, ſique pronuncia-
32 uerit ſuper negocio principali; † Quia iurisdictio eius expirat per ſententiam; nullitatis cauſa erit proponenda coram
33 Iudice delegante. † Si vero pronunciauit ſuper parte, poteſt proponi coram
34 ipſo, quia † durat eius Iurisdictio. Po-
35 teſt † etiam nullitas proponi coram
36 executore; nam licet non poſſit ſuper nullitate pronunciare, ſi tamen de nullitate † conſtat, debet quæſtionem ad ſu-
37 periorem remittere, & interim ſuperſedere. *Vant. de nullit. c. coram quo null. prop. ſit, per totum.*

Regulariter autem ſciendum eſt, quod
38 in cauſa nullitatis ſi pronunciauit Delegatus, debet adiri Iudex ſuperior dele-
39 gati; † ſi vero pronunciauit ordinarius, poteſt aliquando adiri idem, & Iudex ad quem, *Franc. in c. dilecto. num. 64. extr. de appell.*

Et in omnem euentum, quando alius
40 iudex adeundus ſit, debet eſſe † ſuperior Iudicis qui pronunciauit, qualiſcumq.
41 fuerit ille, qui pronunciauit, † etiã quod alias ſit incompetens ratione perſonæ li-

tigan-

Digitized by Google

42 tigantis . † Ideo Clericus, cuius cauſa legitimè pendet còram Iudice laico, debet ſuper nullitate ſententiæ ipſius, adire iudicem laicum ſuperiorem. *Franc. in d.c. dilectio n.74.*

43 Iudex etiam non ſuperior, † poteſt adiri, dummodo habeat parem Iuriſdictionem, & poterit de nullitate cognoſcere, *Franc. ibidem. n.7.*

44 Inferior autē regulariter † non cognoſcit de nullitate ſentētiæ ſuperioris, præ-
45 terquam in duobus caſibus . † Primo ſi nullitas eſſet adeo notoria, & manifeſta,
46 quod appareret † per inſpectionem ip-
47 ſius ſententiæ; † Tunc enim non requiritur vlterius declaratio nullitatis, ideo etiam de ea inferior cognoſcit. Secun-
47 do, quando nullitas deducitur † incidēter, & per viam exceptionis; quia tunc
48 † ratione incidentium augetur iuriſdictio, & minor poteſt de nullitate ſententiæ ſuperioris cognoſcere, qua ratione
49 Iudex laicus poterit cognoſcere de nullitate ſententiæ matrimonialis, ſi excipiendo deducatur, dummodò non tangat merita cauſæ, *Franc. ibid. num.7. uſque ad num.73. Felin. in c.in litteris, extr. de off. delegat.*

Quomodo nullitas deducatur.

Artic. III.

51 *Nullitas dupliciter in iudicium deduci poteſt.*

52 *Nullitas principaliter duobus modis conceditur, & primo.*

53 *Nullitas principaliter deducitur per viam actionis, ſi expreſsè dicatur ſententia nulla.*

54 *Nullitas cauſa committitur etiam in commiſſione appellationis.*

55 *Declaratur etiāſi in cedula appellationis nō fuerit dictum de nullitate*

56 *Nullitas principaliter deducitur, etiam cum alio remedio, dummodò æque principaliter.*

57 *Declaratur tunc intelligi conditionaliter, & diſiunctiuè.*

58 *Nullitas incidenter tribus modis poteſt deduci.*

59 *Primo, quando petitur, caſſata ſententia prima ex integro procedi ſuper negocio principali.*

60 *Secundo, quando per viam exceptionis, vel replicationis in iudicio deducitur.*

61 *Tertio, quando ſolummodo appellatur.*

62 *Appellatio à diffinitiua continet acceſſoriū, ritum, & nullitatem, licet non expreſſam.*

63 *Nullitatis capita, quid operentur vnūquodque eorum.*

64 *Nullitas non comprehenditur in appellatione ab interlocutoria.*

65 *Nullitas non poteſt cognoſci à iudice appellationis ab interlocutoria.*

66 *Nullitas, quando debeat cognoſci per viam attentatorum.*

67 *Nullitas, quando cognoſcatur, tamquā cauſa grauaminis ad iuſtificandam appellationem.*

68 *Nullitas ſi interlocutoria habeat uim diffinitiuæ, quomodo reguletur.*

69 *Nullitas ambiguè deducta, ſemper cenſetur modo vtiliori.*

70 *Declaratur tamen, ſi habeat clauſulam omni meliori modo.*

71 *Nullitas poteſt ſimul, & ſemel cum appellatione cumulari, & proſequi.*

72 *Ampliatur etiamſi contraria remedia inducantur.*

73 *Limitatur ſi nullitas, & appellatio ex diuerſis actibus orirentur.*

74 *Nullitas, ſi appellatio ſimul, & ſemel in curia committitur.*

75 *Declaratur tamen, ſi deducatur conditionaliter, & non copulatiuè.*

76 *Declaratur tunc poſſe proſequi tam à diffinitiua, quam ab interlocutoria.*

77 *Nullitas cum appellatione deducta, an principaliter, vel incidenter cenſeatur.*

78 *Iudex, cui eſt commiſſa nullitas, & ſimul appellatio, poteſt ſuper vtraque pronunciare.*

79 *Declaratur ſi commiſſio appellationis habeat in ventre nullitatem.*

80 *Nullitas ſimpliciter commiſſa, poteſt cognoſci etiam ſtante appellatione.*

81 *Fallit tamen in ordinario iudice.*

82 *Nullitas, quando reguletur iuxta naturam cauſæ appellationis.*

83 *Nullitas, quando operetur effectus deuolutiuos, & ſuſpenſiuos, prout appellatio.*

84 *Nullitas, quando arctetur ad fatalia appellationis, & deferatur deſerta appellatione.*

85 *Nullitati renunciat, renuncians appellationi & quomodo.*

86 *Ampliatur etiamſi appelletur à ſententia nulla ex defectu iuriſdictionis.*

87 *Appellatio nulla ex defectu iuriſdictionis, quid operetur.*

88 *Appellatio prædicta validè deuoluit nullitatem, & negocium principale.*

Ap-

Digitized by Google

89 *Appellatio prædicta ſuſpendit executionem, & habet priuilegia attentatorum.*

90 *Nullitas ex defectu iuriſdictionis per viam actionis per triginta annos poteſt intentari.*

91 *Nullitas per viam exceptionis, quandocũque deduci poteſt.*

92 *Nullitas deducta ad impedien. executionem, an poſſit iterum deduci via ordinaria.*

93 *Inſtantia prædictæ nullitatis, quanto tempore duret, remiſſiue.*

94 *Nullitas ſi principaliter deducatur, quomodo in ea procedendum ſit.*

95 *Nullitatis cauſa remanet, deſerta appellatione.*

96 *Terminus tantum ad dicendum contra commiſſionem, & iura producta, datur, quãdo nullitas eſt notoria.*

97 *Nullitas prius debet cognoſci, poſtea appellatio, ſi ſimul deducantur.*

98 *Declaratur aliàs proceſſum eſſe nullum, ſi pars proteſtetur.*

99 *Limitatur tamen parte non contradicente, quia ſuſtineretur.*

100 *Sententia, à qua non licet appellare, poteſt per viam nullitatis impugnari.*

101 *Nullitatem dicere poteſt, qui appellare nequit.*

102 *Declaratur tamen principaliter, ſeorſim ab appellatione, id fieri debere.*

103 *Nullitas principaliter deuoluitur, ſicut appellatio.*

104 *Sententia deducta nullitate ipſius, poteſt etiã in capite non expreſſo annullari,*

105 *Limitatur in actibus extraiudicialibus.*

106 *Nullitatem expreſſam tantum in extraiudicialibus proſequi poteſt iudex.*

107 *Nullitas attentatorum, & negotium principale, poſſunt ſimul terminari.*

108 *Nullitas cenſurarum poteſt cognoſci, abſque cognitione validitatis ſententiæ.*

109 *Fallit tamen, ſi pars inſtet, quòd ſimul, & ſemel cognoſcantur.*

110 *Declaratur tamen Iudicem poſſe prius expedire cauſam nullitatis.*

111 *Nullitas quomodo principaliter, vel incidẽter cenſeatur deducta.*

112 *Nullitas principaliter, vel incidenter deducta, quid importet, & operetur.*

113 *Nullitas incidenter, vel cumulatiue deducta, quando de nouo deduci poſſit.*

114 *Et quid ſi illi renuncietur, vel renunciatum cenſeatur ex deſertione cauſæ.*

115 *Et quid dicendum in propoſito, in cauſa excommunicationis.*

116 *Nullitatis iudicium, an impediat executionem deſerta appellatione.*

117 *Libellus, an requiratur in cauſa nullitatis, & quid in eo exprimendum.*

Litis conteſtatio, an requiratur in cauſa nullitatis. ibid.

118 *Iudex nullitatis, an poſſit pronunciare non citata parte.*

119 *Princeps, vel reſcribens poteſt interpretare reſcriptum ſuum.*

120 *Nullitas ex mala reſcripti interpretatione poteſt reuocari non citata parte.*

121 *Nullitas ſiue principaliter, ſiue incidenter, quomodo in ea pronunciandum ſit.*

122 *Iudex nullitatis, quando poſſit ſuper negotio principali pronunciare.*

123 *Sententia nulla, quando poſſit confirmari per iudicem appellationis, & per quæ verba.*

124 *Ampliatur etiam propoſitis nullitate, & deſertione appellationis, ſuper qua primo pronunciandum.*

125 *Nullitatis cauſa debet terminari per tres conformes.*

126 *Terminus ad docendum de prætenſa nullitate, datur per commiſſionem.*

127 *Termino, vt ſupra dato elapſo, & nihil &c. proceditur ad vlteriora.*

128 *Auditores Rotæ an, & quomodo præfigant terminum ad docendam de prætenſa nullitate.*

129 *Auditores Rotæ, quando expreſsè non ſoleãt pronunciare ſuper nullitate.*

QVo ad tertium, quomodo nullitas deducatur, eſt dicendum quod
51 poteſt dupliciter in Iudicio deduci: primo principaliter ſecundo incidẽter,
52 *Principaliter* duobus modis: † primo quãdo ſola à quouis remedio ſeparata deducitur per viam actionis, & expreſſe
53 dicitur ſententia nulla, † & cauſa nul-
54 litatis committitur, † etiamſi committatur vna, & eadem Commiſſione cum
55 appellatione; † licet in cedula appellationis non fuerit dictum de nullitate *Bart. in l. qui ſub conditione §. fin. ff. de condit. inſtit.* 2. quando † cũ alio remedio,
56 reſcindente propoſita fuerit, dummodo æquè principaliter, *argum. l. ſi cui ff. de fund. inſtruct. gloſ. & DD. in l. 1. C. quando prouoc. non eſt neceſſ.* & tunc † intelligitur conditionaliter, & diſiuntiue, non
57 autem ſimpliciter, & copulatiuè, *Vant. tit. quot. & quibus mod. num.* 12.

Incidenter verò, vel acceſſorie tribus
58 modis poteſt deduci. Primo quãdo † petitur, vt caſſata prima ſententia tam-
59 quam nulla, † ex integro procedatur ſuper negocio principali, *c. ad probandum, & c. cum T. & A. extra de re iudic.* Secundo quando † per viam exceptionis, ſeu
60 replicationis in Iudicio deducitur, *Barſol. in l. ſi expreſſum ff. de appell. Afflict. deciſ.* 285.

61 *cis.* 285. Tertio quando † ſolummodò
62 appellatur, quia † appellatio à diffinitiua, ſub verbo appello, comprehendit, etiam acceſſorium, & habet in ventre nullitatem, quamuis non exprimatur *l. quædam mulier. ff. fam. erciſcun. l. Carmelia. ff. de iur. patr. l. ſi is. C. de Iur. delib. Bart. in d. l. ſi expreſſim. ff. de appell. & relat. & in l. 1. in princ. poſt gloſ. in verb. quæſtionis. C. quando prouoc. non eſt neceſſ. Franc. in c. dilecto quæſt. 29.* vbi *idē Frāc.*
63 *num.* 148. † diſcurrens per quinque capita reducibilia, vt ſupra ad duo reducit, & ponit effectus, quos vnum quodque operatur.

Si vero appellatur ab interlocutoria;
64 † quia tunc non venit acceſſoriè, nec compræhenditur ſub appellatione, neq-
65 † Iudex appellationis poteſt de ea cognoſcere, Tunc nullitas poteſt ſolum
66 † cognoſci per viam attentatorum appellatione pendente, vel tamquam cauſa grauaminis deducta ad iuſtificandam
67 appellationem. *DD. & poſt alios. Franc. in d. c. dilecto. n.* 54.
68 Et ſi interlocutoria haberet vim diffinitiuè, regularetur in omnibus, vt diffinitiua. *Franc. ibid. n.* 55.

Et ſi deducatur taliter, quod poſſet
69 ſtare principaliter, & acceſſoriè, cenſetur deducta modo vtiliori, eam deducē-
70 ti; † dummodo habeat clauſulam omni meliori modo; *Dec. poſt alios in d. c. dilecto. Grat. conſ. fin. vol.* 2.

Poteſt cauſa nullitatis ſimul, & ſemel
71 cum cauſa appellationis cumulari, & proſequi, licet videantur contraria re-
72 media, *gloſ. in l. prima C. quan. prouoc. non eſt. neceſſ. Bartol. & alij in d. l. ſi expreſ-*
73 *ſim. ff. de appell.* niſi nullitas, & appellatio ex diuerſis fontibus oriantur *Franc. in d. c. dilecto. extr. de appell.*

Et in Cur. partes ſemper ſimul, & ſe-
74 mel eas committunt, & proſequuntur; †
75 id autē † intelligas ſi deducatur conditionaliter, non autem copulatiuè; Pu-
76 ta, † dico ſententiam nullam, & ſi qua eſt appello; tunc enim poſſunt cumulari, & proſequi tam à diffinitiua, quam ab interlocutoria habente vim diffinitiuè, *Franc. in d. cap. dilecto, num.* 55. *& ſeqq.*
77 † An vero tunc nullitas cenſeatur deducta principaliter, vel incidenter, videnda eſt, *gloſ. Bald. & Angel. in l. prima. C. quan. prouoc. non eſt neceſſ. Franc. in d. cap. dilecto n.* 97. vbi vult quod principaliter ſit deducta.

Poteritq. Iudex delegatus, cui huiuſmodi cauſa committitur, pronunciare tam
78 † ſuper appellatione, quam ſuper nullitate. *Franc. in d. cap. dilecto. num.* 55. dūmodò fuerit ei commiſſa cauſa appella-
79 tionis, cum appellatio in ventre habeat nullitatem, vt ſupra dixi.

Si vero committatur cauſa nullitatis ſimpliciter, poterit nihilominus, etiam ſtante appellatione Iudex delegatus ſo-
80 lum de nullitate, † non autem de appellatione cognoſcere; licet ſecus dicendū
81 ſit in ordinario, de quo tamen eſt, videndus *Franc. in d. c. dilecto num.* 76. *& ſeqq.* Eſtque huiuſmodi indagationis v-
82 tilitas, quia ſi nullitas acceſſoriè ad appellationem, & viam actionis deducitur; regulabitur in omnibus ſeruando naturam cauſæ appellationis, operatur-
83 que † omnes effectus deuolutiuos, & ſuſpenſiuos, quos operatur ipſa appel-
84 latio, arctabiturque ad fatalia appellationis, & deferetur deſerta appellatione, † & qui renunciat appellationi, cen-
85 ſetur renunciaſſe etiam nullitati, *Franc. in d. c. dilecto. num.* 18. *poſt Bartol. & alios in l. expreſſim. Salicet in l. fin. C. de temp. appell.*
86 Idque procedit ſi appellatur † a ſententia nulla, etiam ex defectu iuriſdictionis, neque propterea confirmatur actus nullus, vt per *Franc. ibid. num.* 15. *&* 17.
87 † habetque tunc in ventre, etiam nullitatem, & operatur huiuſmodi appellatio omnes effectus, quos operatur, ſi eſſet in-
88 terpoſita à ſententia valida, † deuoluit enim, cauſam nullitatis, & etiā negocium principale ad iudicem ad quem, ſuſpē-
89 ditque † executionem, & operatur priuilegium attentatorum *Franc. ibid. n.* 18. *ex. de appell.*

Si vero æquè principaliter deducatur
90 per viam actionis, poteſt † intentari, vſq. ad triginta annos, ſicut aliæ actiones, *iux. not. in cap. noſtra extr. de procurat.*
91 Per viam vero exceptionis ſemper poteſt deduci, quia omnes exceptiones ſunt perpetuæ. *l. Pater. §. fin. ff. de except. Specul. in d. tit. §. in ſumma Franc. in d. cap. dilecto n.* 10. *ex. de appell.*

Imo quamuis nullitas fuerit principaliter deducta coram vno iudice exequente ad effectum impedindi executionem, & quamuis tunc ſuper ea pronun-
92 cietur eam reiciendā, † poterit nihilominus deinde, etiam principaliter via ordinaria proponi, agendo coram priori, vel alio Iudice, *Franc. in d. cap. dilecto. num.* 33. *&* 104. *poſt Bart. & alios in l.* 4. *& §. condemnatum. & in l. à diuo Pio. §. ſi ſuper*

Re-

Digitized by Google

Rebuff. de re Iud. Vestr. lib. 8. cap. 1. fol. 144.

93 Et quãto tempore duret †huiusmodi instantia, vide *Vant. de nullit. c. quoties, & infra quod tempus num. 8. & per tot.*

Igitur, quando deducitur principaliter, si requirit altiorem indaginem, debet procedi via ordinaria, & debent seruari omnes termini iuxta qualitatem, & sustantiam causæ, desertaque appellatione remanebit tantum causa nullitatis. *Bald. in l. cum maiores C. de inof. testam. Vant. vbi sup. n. 24.*

Si vero nullitas est notoria, sufficit terminus ad dicendum contra † commissionem, & contra Iura producta, *Rot. decis. 5. de lit. contest. in nou. Franc. in c. dilecto Vestr. lib. 5. c. de seruat. term. in caus. nul. fol. 117. & lib. 8. c. 1. fol. 244.*

Aduerte tamen, quod, quando nullitas, & appellatio æquè principaliter deducuntur, † debet prius terminari causa nullitatis, & deinde cognosci causa appellationis, † & si ordo peruertatur, dummodo, pars hoc petat, protestetur, & appellet, processus est nullus, sed parte † non contradicente sustinetur, *Vant. de null. c. quot, & quibus mod. null. in eodem prop. n. 14. post Franc. in d. c. dilecto. n. 24. & 36. ex. de appell.*

100 Potest quoque multoties sententia, † à qua non licet appellare, vt puta quia transiuit in iudicatum, vel quia fuit lata in possessorio, & huiusmodi; per viam nullitatis impugnari; † quia prohibitus appellare, non censetur prohibitus dicere de nullitate; dummodò † principaliter, & seorsim ab appellatione, id fiat, *Vant. c. quis possit dic. de null. num. 33.* & tunc causa nullitatis deuoluit, sicut appellatio, *Bart. in d. l. si expressim. & in l. prima. C. quando prouoc. non est necess. & in l. sicut proponis C. quom. & quan. Iud. Vestr. fol. 252.*

Et quando proponitur nullitas sententiæ, siue ingenere, siue in specie † proponatur, potest ex quocunque capite, etiam non expresso annullari. licet secus † sit in contractu, vel alio actu extraiudiciali; Si enim eius nullitas expresse proponatur, † non potest proponens aliam nullitatem prosequi, præter expressam, *Vant. vbi supra fol. 105.*

107 Potest etiam † causa nullitatis attẽtatorum, & negocium principale simul, & semel cognosci, & terminari, ne continentiæ causarum diuidantur, vt indemnitati partium consulatur, *Staph. cap. 21 fol. 342.*

Ideo licet possit committi causa nullitatis censurarum, & illa cognosci, absque eo quod cognoscatur de validitate, vel inualiditate sententiæ: 108 *c. 1. extr. de appell. c. per tuas. ex de sent. excom.*

109 Ad instantiam tamen † alterius partis datur commissio, quod simul, & semel cognoscatur de nullitate censurarum, 110 ac conformitate sententiæ, † licet possit iudex prius expedire causam nullitatis, si de ea prius constet, vt in simili. *Egid. conclus. 506. & Staphil. c. 22. fol. 348. in fin.*

Et ad præmissa omnia videlicet, quomodo nullitas principaliter, vel incidẽ- 111 ter † censeatur deducta, quid importet, 112 † quid operetur, & in quo differat, quod principaliter, vel incidenter deducitur, 113 † similiter si incidenter, vel cumulatiuè deducatur, quando denuo deduci possit, 114 deserta etiam causa principali; † vel si illi renuncietur, an causa quoque nullitatis deserta, vel illi renunciatum censeatur, vide in omnibus *Vant. d. c. quot, & quibus. mod. null. prop. poss. per totum & Franc. in cap. dilecto num. 170.* & quid in 115 sententia excommunicationis, vide 116 *ibidem n. 179.* & quando deseritur appellatio, an deserta appellatione impediatur executio, propter iudicium nullitatis. vide *ibidem num. 128.* Et in causa 117 † nullitatis, an, & quando requiratur libellus, & litis contestatio, quæ debeant exprimi, & peti in libello, quomodocúque procedatur, latè de huiusmodi materia libelli; videndus est, *Franc. in d. cap. dilecto. n. 41. cum seqq.*

118 Nec Iudex nullitatis debet † pronunciare, nisi parte citata, *c. caueant, & c. omnia. 3. q. 9. l. eaque. C. quomodo, & quan. Iud. Rot. decis. 16. de re Iud. in nou.*

119 Licet Princeps, vel rescribens, † possit interpretare rescriptum suum; & si nullitas procedat à mala † rescripti inter- 120 prætatione, potest eam reuocare, etiam parte nõ citata, vt *not. in c. causam. ext. de rescript. Franc. in d. c. dilecto.*

121 Quomodo autem pronunciandum, † principaliter, ne siue incidenter, nullitas 122 ducatur, † & quando iudex nullitatis, possit super negocio principali pronũciare, dcit *Franc. in d. c. dilecto Vestr. d. c. 1. fol. 245.*

123 Et quando sententia nulla † possit confirmari per Iudicem appellationis, & per quæ verba videtur confirmata, dicit idem *Franc. in d. cap. dilecto. num. 94. & 98.*

Quando etiam propositis nullitate, & de-

124 & deſertione appellationis, † ſuper quæ prius debeat, pronunciare, videnda eſt, *Rot. decis. 29. de re iud. in antiq.*

Scito tamen, quod licet in cauſis nullitatum, debeat procedi per tres † conformes, nihilominus datur commiſſio
126 præfixionis termini ad docendum † de prætẽſa nullitate, quo elapſo, & nihil,
127 quod releuet docto, † procedatur ad vlteriora, hoc docet *Vant. de nullit. 5. quot. & intra quod temp. n. 2.*

Et Hodie Auditores Rotæ poſſunt, ab
128 ſque noua † commiſſione huiuſmodi terminum præfigere, vt dixi *per conſtitutionem Pij IV.* †
129 quo caſu non ſolet pronunciari expreſſe ſuper nullitate, quia ſi pronunciaretur daretur appellatio.

Sub qua forma committatur cauſa nullitatis.

Art. IV.

130 *Nullitatis cauſa ſub qua forma committatur.*

131 *Commiſſio, quomodo ſignetur, ſi nullitas cum appellatione committatur.*

132 *Nullitas, quando negetur ſeparatim ab appellatione committi.*

133 *Commiſſio nullitatis etiã aduerſus duas ſententias, quomodo ſignetur.*

134 *Sententia nulla non tranſit in iudicatum.*

135 *Nullitas, quando non impediat executionem, etiamſi fuerit inhibitum.*

136 *Inhibitio minus legitima, non eſt timenda.*

137 *Præſumptio ſtat pro re iudicata, & validitate, donec probetur nullitas.*

138 *Nullitas euidens, & notoria impedit executionẽm.*

139 *Actus nullus eſt in incontinenti reuocandus.*

140 *Clauſula, prout de iure, quid importet in commiſſione nullitatis.*

141 *Statutum remouens nullitates, non remouet notorias.*

142 *Nullitas in incontinenti, quomodo dicatur probari.*

143 *Nullitas, quando ſuſpendat executionem, eſt ſub Iudicis arbitrio.*

144 *Commiſſio nullitatis aduerſus rem iudicatã, quomodo ſignari poſſit in opinione Staphil.*

145 *Commiſſio nullitatis ante executionem, quæ impediri nequit, quomodo ſignetur.*

146 *Et quid ſi executio eſſet capta.*

147 *Clauſula ſinè præiudicio legitimæ, vel vlterioris executionis, quid operetur.*

148 *Commiſſio, quod iudex nullitatis procedat ſuper executione non datur.*

149 *Commiſſio nullitatis in caſu nẽgandæ appellationis, quomodo ſignaretur.*

150 *Executio triũ conformiũ etiã interlocutoriarũ eſt magis priuileginta, quam vnicæ non appellabilis.*

151 *Reſcriptum cõmiſſionis eodẽm modo ſit ſuper nullitatẽ trium conformiũ, & vnicæ non appellabilis.*

152 *Nullitas ex defectu iuriſdictionis tantum opponi poteſt contra tres conformes, & vnicam non appellabilem.*

153 *Declaratur tamen, ſi opponatur excipiendo, vel agendo in incontinenti probando.*

154 *Nullitas ex defectu citationis, & mandati admittitur.*

155 *Nullitas non auditur, niſi tres conformes fuerint executioni demandatæ.*

156 *Fallit in executione irretractabili, vel perſonali.*

157 *Nullitas impedit executionem irreuocabilẽ etiam trium conformium.*

158 *Nullitas propoſita à tertio pro ſuo intereſſe, impedit executionem.*

159 *Nullitatis proceſſus non impediretur pendẽte cauſa executionis.*

160 *Declaratur etiamſi fuerit inhibitum.*

161 *Declaratur etiam, dummodo negocium principale non præiudicet cauſæ nullitatis.*

162 *Cauſa principalis præiudicans nullitatis ſuſpenditur, donec expediatur nullitas.*

163 *Sequeſtrum, quando fieri poſſit loco executionis.*

164 *Executio obtenta in cauſa nullitatis reuocatur, vt attentata.*

165 *Nullitatem opponenti pauperi, quibus clauſulis reſcribatur.*

166 *Clauſula parito indicato, quid importet.*

167 *Reſtitutio in integrum, datur cum Clauſula parito iudicato.*

168 *Nullitas impedit executionem, quando nõ eſt clauſula parito.*

169 *Fallit tamen ſi nullitas ſit calumnioſa.*

170 *Nullitas per viam exceptionis deducta, ſuſpendit executionem,*

171 *Exceptio nullitatis eſt fauorabilior, quam actio.*

172 *Statutum prohibens appellationẽ, vel dici de nullitate, quomodo intelligendum.*

173 *Statutum prohibens dari de nullitate, non prohibet excipi.*

174 *Statutum prohibens dici de nullitate quomodo intelligendum.*

175 *Nullitas deducta per viam exceptionis dicitur iudicium ſummarium.*

Nullitas deducta per viam exceptionis, quando non impediat executionem, ibid.

176 *Nullitas ex defectu iurisdictionis impedit executionem, etiam si altiorem indaginem requirat.*

177 *Fallit tamen, si executio esset irretractabilis, & simile damnum afferret.*

178 *Ampliatur, etiamsi requireret altiorem indaginem.*

179 *Limitatur, quando euidenter appareret de calumnia.*

180 *Statutum probibens dici nullitatem valet, sed limitatur multipliciter.*

181 *Nullitas resultans à repugnantia, & perplexitate sententiæ, non potest à statuto prohiberi.*

182 *Nullitas ex dolo aduersarij, vel iudicis, nõ potest à statuto prohiberi.*

183 *Nullitas ex defectu iuris naturalis, non potest prohiberi à statuto.*

184 *Nullitas proueniens ex forma alterius statuti neque potest prohiberi.*

185 *Item nullitas ex defectu iurisdictionis, incõpetentiæ, & non seruatæ formæ commissionis.*

186 *Nullitas quoque procedens ex nullo modo agendi.*

187 *Nullitas quoque patens ex tenore sententiæ, vel actorum, ad quos se refert.*

188 *Nullitates an, & quæ sanentur, etiam si non obstante statuto impugnari possint.*

130 QVo vero ad quartum caput, videlicet, sub qua forma committatur causa nullitatis, aduertenda sunt infrascripta.

131 Quando causa nullitatis committatur cum appellatione, † tunc commissio signatur simpliciter, prout in causa appellationis; Si vero committitur separatim ab † appellatione, tunc si sumus in

132 casu, in quo natura causæ non permittit appellationem super aliquo, ex capite appellationis denegatur, vt puta propter rem indicatam, & si petatur com-

133 missio aduersus vnam, vel duas sententias, signatur dicta Commissio cũ clausula prout de iure, ea ratione, quia licet

134 † sententia nulla, non transeat in iudicatum, *l. 4. §. condemnatum, vbi Bart. & alij. ff. de re Iud.* Attamen nullitas dedu-

135 cta per † viã actionis, si requirit altiorẽ indaginem, non impedit executionem,

136 etiam si fuerit inhibitum, † cum inhibitio tali casu, tamquam minus legitima non sit timenda. *cap. non solum. in fine, & cap. Romana. de appell. in 6.* Præsumi-

137 tur † enim pro re iudicata, & pro validitate, donec nullitas probetur; argum. *l. 2. C. de falsi. Innoc. in c. post electionem. extr. de concess. præben. Rot. decis. 3. de except. in nou. Dec. in cons. 21. & Vant. d. cap. num. 24. & cap. quot, & quibus mod. nullitat. prop. poss. nu. 29. & c. fin. nu.* 127.

Quia tamen, quando nullitas est euidens, † & notoria, nec requirit altiorem

138 indaginem, sed potest in continenti probari, vt quia opponens, dicat se non fuisse citatum, vel talem non esse Procuratorem, impedit executionem, nec potest dici res iudicata, *d. §. condemnatum. l. licet. ff. de re. iud. & vtrobique notant. DD. Oldrad. cons. 106. Rom. in l. si vero negociũ. §. de viro. ff. solut. matrim. Staphil. cap. 6.*

139 *fol. 288. & seqq.* Debetque † actus nullus in continenti reuocari, *Vant. d. c. pri-*

140 *mo num.* 22. Ideo signatur prout † de iure, vt iudex cognoscat, an impedit executionem, *Vestr. lib. 8. cap. 1. fol.* 245.

141 Facit in simili, † quia si statutum remouet, quascumque nullitates, tamen non intelligitur de notorijs, vel quæ possunt in continenti probari. *Put. dec. 13. & 15. de constit.*

Dicitur autem in continenti probari

142 posse, quando potest † probari intra tempus, faciendæ executionis, *DD. in d. §. condemnatum. Franc. in d. cap. dilect. num. 29.* Concludens tamen non posse in eo dari certa regula, &

143 † quod ideo remanet sub arbitrio iudicis, *Gallens. in tract. de oblig. Cam. quæst. 17. vbi add. fol. 83. Vestr. d. fol. 245. Staphil. c. 7. fol.* 290. licet idem *Staphil. c. 13. fol.* 309. *& seq.* vo-

144 luerit commissionẽ nullitatis aduersus † vnicam sententiam, quæ fecit transitum in iudicatum, deberi signari cum clausula parito iudicato, sicuti aduersus tres conformes.

At si essemus in claris nullitatem non

145 impedire executionem, † petereturq. cõmissio, ante executionem factam, debet addi clausula sine præiudicio rei iudicatæ, vel sine præiudicio legitimæ executionis. Si vero executio est cepta; tunc

146 † additur clausula sine præiudicio vlterioris, quicquid dicat *Staphil. d. fol.* 290.

147 Præteruatq. d. clausula sine præiudicio legitimæ, † vel vlterioris executionis, iurisdictionẽ iudici à quo exequẽdi, nec daretur cõmissio, quod iudex causæ nullitatis procederet ipse super executione. *Staph. c. 19. fol. 336.*

148 Etsi petatur committi causa † nullitatis in casu, in quo, ex natura causæ denegatur appellatio, vt in possessorio,

vel

Digitized by Google

vel poſt tres conformes; tunc ſignatur commiſſario cum clauſula parito Iudicato *Bald. in l. prima. C. ne lic. ter. prouo Clem. vt calumnijs. & ibi DD. de re Iud. Staphil. 13. fol. 310.*

150 Eſt tamen magis priuilegiata † executio trium conformium, ſiuè ſint diffinitiuæ, ſiuè ſint interlocutoriæ, quam vnicæ non appellabilis, licet eodem
151 modo in vtraque reſcribatur. † Sola enim nullitas ex defectu iuriſdictionis ad
152 uerſus † eas opponi poteſt: dummodo
153 † opponatur excipiendo, vel ſi opponatur agendo, in continenti probari poſſit, vt voluerunt, *gloſ. & DD. in d. Clem. vt calumnijs. Dec. poſt alios. conſ. 38. Gomeſ. in d. compend. fol. 167. col. 2.* Licet nul-
154 litas † etiam ex defectu citationis; & mã dati admittatur, vt ſupra diximus *in eorum capitibus particularibus.*

155 Inſuper opponens nullitatem, † nullo modo auditur, neque poteſt procedi in cauſa nullitatis, donec tres conformes executioni fuerint demandatæ, d. *Clem. vt calumnijs*, niſi executio ſit irre-
156 tractabilis, vel perſonalis; † quia tunc
157 nullitas oppoſita impedit executionem, etiam trium conformium, *Guidopap. de-*
158 *ciſ. 529.* vel niſi tertius pro ſuo intereſſe ante executionem nullitatem opponat. *Rot. deciſ. 16. de ſent. & re Iud. in antiq.* de quo vide *Card. in d. Clem. vt calumnijs. n. 5. & dixi cap. de re. Iudic.*

Si vero proponitur aduerſus vni-
159 cam non † appellabilem, vel rem Iudicatam, licet fiat executio pendente tamen cauſa executionis, poterit etiam procedi in cauſa nullitatis, ita vt, alter proceſſus, alterum non impediat, etiam
160 ſi inhibeatur, † dummodo negocium
161 princrincipale nõ præiudicet cauſæ nullitatis; tunc enim parte opponente
162 † ſuſpenditur negocium principale, donec expediatur cauſa nullitatis, *DD. in d. §. condemnatum Franc. poſt alios. in d. cap. dilecto Rot. d. deciſ. 3. de except. in nou.*

163 Et hoc cauſat multos effectus in fauorem dicentis de nullitate, quia ſi ille, poſtquam fit executio, eſſet ſuſpectus de dilapidatione, vel alia legitima cauſa ſubeſſet, ſufficeret loco executionis ſequeſtrare rem, ſi ſit mobilis, vel eius fructus, ſi ſit immobilis, *Bald. in l. eum, qui ad l. Iul. de adult. & in l. ſi ſenatus. ff. de fer.*

164 Si etiam obtinetur in cauſa † nullitatis, reuocabitur executio, tamquam attentata, *Franc. in d. c. dilecto Staphil. cap. 7. fol. 90. in fin. Veſtr. d. fol. 244. cum duobus ſeqq.*

Quod ſi orator, quando apponenda
165 eſt dicta † clausula, parito iudicato, allegat paupertatem, loco ipſius apponitur alia clauſula, videlicet dimiſſa poſſeſſione, ac reſeruatis fructibus, & expẽſis in fine litis, & conſtito de oratoris
166 paupertate, quia dicta † clauſula parito iudicato, importat, non ſolum dimiſſionem poſſeſſionis, ſed etiam reſtitutio-
167 nem fructuum, & expenſarum. Idemq. ſeruant in cauſa reſtitutionis in integrũ, vt late notauimus ſupra *in cap. de reſtit. in integr. & Caſſad. deciſ. 11. de reſcript. Veſtr. lib. 4. c. de dol. & contum. fol. 87.*

In aliis quoque caſibus, cauſa nullita-
168 tis ſuſpendit executionem, † in quibus non eſſet apponenda d. clauſula, videlicet. Si executio afferat præiudicium ir-
169 reparabile, dummodò † nullitas non ſit calumnioſa. *Franc. in d. c. dilecto. Veſtr. d. fol. 244. Staph. c. 7. fol. 290.* vel deducatur per viam exceptionis, quo caſu ſem-
170 per ſuſpenditur executio, † quando poteſt in continenti probari. *DD. in l. 4. d. §. condemnatum. ff. de re iud. Rot. dec. 3. de except. in nou. Staphil. d. fol. 290.* Eſt enim
171 † fauorabilior exceptio, quam actio nullitatis, itaut, ſi ſtatutum prohibeat appellari, & dici de nullitate, elapſo certo
172 termino, † non intelligitur de nullitate propoſita per viam exceptionis, & ſeorſim ab appellatione, vt latiſſime *Franc. in d. cap. dilecto. num. 146. & ſeq.* Si etiam
173 † prohibeat dari de nullitate non cenſetur prohibitũ excipi; ſi vero prohibeat
174 † dici de nullitate, intelligitur, quomodocumque prohibitum, etiam incidenter, & ab interlocutoria, *Put. deciſ. 15. 20. & 21. de conſtit.*

Et quando nullitas deducitur per viã exceptionis, dicitur Iudicium ſumma-
175 rium, et ſi requirat altiorem indaginem, non impedit executionem: præcipuè trium conformium, iuxta terminos. *Clem. vt calumnijs. de ſent. & re Iud. Frãc. in d. c. dilecto num. 26. & 32. Staphil. cap. 6. fol. 287. & cap. 7. fol. 290.* dummodò
176 † non ſit nullitas ex defectu iuriſdictionis, quæ impedit executionem, quamuis requirat altiorem indaginem. *Vant. cap. quot. & quibus, mod. null. in Iud. num. 33.*

177 Si tamen executio eſſet irretractabilis, vel afferret damnum irreparabile

578 ſuperſederetur in ea, quamuis nullitas requireret altiorem indaginem, *Iaſ. in l.1.§. ſi ſeruus. num. 4. ff. de acquir. poſſeſſ. & ibi Alex. num. 7. Clar. in dicto praxi. quæſt. 94. verſ. ſcias etiam.* Niſi
179 † euidenter appareret de calumnia; quia tunc fieret omninò executio. *Boſſius poſt alios in d. ſua praxi. tit. de nullit. aduerſ. ſentent. num. 4.*

180 Et quia ſupra fecimus,† & faciemus infra mentionem de ſtatuto prohibente dici de nullitate, ſciendum eſt, quod tale ſtatutum valet, ſed limitatur pluribus modis.

181 Primo, vt non procedat in nullitate reſultante ex repugnantia, & perplexitate ſententiæ, prout diximus de pacto.

182 Secundo, in nullitate cauſata à † dolo aduerſarii. vel Iudicis. Tertio, in nulli-
183 tate † proueniente ex defectu Iuris naturalis, puta citationis. Quarto, ſi nul-
184 litas † proueniat ex alio ſtatuto, dante formam procedendi, quæ non fuit ſer-
185 uata. Quinto, † ex nullitate ex defectu iuriſdictionis, ſiuè iudex ſit omnino incompetens, ſiue ob non ſeruatam formã
186 commiſſionis. Sexto, † niſi nullitas procedat ex nullo modo agendi. Septimo, ſi nullitas ſit patens ex tenore ipſius ſentẽ-
187 tentiæ, † vel ſi ſententia referat ſe ad acta nulla expreſſe, vt late per *Franc. in d. c. dilecto. n. 125. & ſeqq.* Quando vero non
188 refert, ſe expreſſe † ad acta, an etiam quando nullitas reddat in caſu noſtro ſententiam nullam, ita quod non obſtãte ſtatuto poſſit impugnari, vidẽdus eſt, *Franc. ibid. n. 139.*

Quomodo nullitates ſanentur.

Artic. V.

189 *Nullitates actorum &c. regulariter, ſunt quæ ad Curiam ex partibus deferuntur.*

190 *Actus nullus, an poſſit de partium conſenſu reualidari.*

191 *Subſtantialia iudicij, de partium conſenſu nõ poſſunt remitti.*

192 *Declaratur tamen, vt per Fel. loco hic citato.*

193 *Sententia poteſt reualidari in vim pacti ab ipſis partibus.*

194 *Sententia an, & quomodo reualidetur non opponente parte de nullitate.*

Proceſſus an, & quando reualidetur, non opponente parte de nullitate.

195 *Declaratur tamẽn, quando cauſa ſtatuti reſpicit fauorem partis tantum.*

196 *Proceſſus, & ſententiæ non ex quacũq. nullitate ſubuertuntur.*

197 *Actus debent ſuſtineri, quando eſt ſatisfacta lex.*

198 *Nullitates ſolent ſanari à Signatura, exceptis tribus, & quibus.*

199 *Nullitates tres, neque per Papam ſanari ſolent, etiam cum refectione expenſarum.*

200 *Pars tacens poteſt ſe tueri exceptione nullitatis.*

201 *Nullitates, quæ poſſunt opponi aduerſus tres conformes.*

202 *Iudex quas nullitates debeat tollere, etiam parte non opponente.*

203 *Nullitates, quæ numquam cenſentur exclu-ſæ, etſi nullitates prohibeantur.*

204 *Nullitates, quæ poſſunt proponi etiam, elapſo termino.*

205 *Declaratur tamen, dummodo euidentes, & notoriæ.*

206 *Nullitates euidentes, & notoriæ, quando dicantur.*

207 *Ampliatur etiamſi deducantur per viam exceptionis.*

208 *Princeps, quos defectus ſupplere poſſit ad tollendas nullitates.*

209 *Princeps ſupplẽs defectus nullitatis, nihil addit extrinſecum.*

210 *Nullitas cũ iniuſtitia ſanatur per Principẽ, ex plenitudine poteſtatis.*

211 *Papa in beneficialibus eſt abſolutus Dominus.*

212 *Nullitates iuris poſitiui, quando ſanẽtur ſine refectione expenſarum.*

213 *Fallit tamen, ſi pars dedit de nullitate.*

214 *Commiſſio tollendi nullitates, qualiter fiat.*

215 *Actia litis ordinatoria pereunt peremptæ inſtantia ſtatutaria.*

Sententia lata ſine ſubſtantialibus eſt nulla.

216 *Acta reſpicientia veritatem cauſæ non pereunt.*

217 *Commiſſio, quod omnes termini ſubſtantiales reiterentur, quomodo ſignetur à ſignatura.*

218 *Nullitates in beneficialibus, ſanantur indiſtincte, abſque expenſarum refectione.*

219 *Clauſula refectis expenſis, ſolet dari cum clauſula, quatenus de iure reficiendæ.*

220 *Pauper quibus clauſulis obtineat ſanationem nullitatum.*

221 *Commiſſio nullitatis, quando ſoleat dari cum clauſula, dummodo literæ ante terminum &c.*

222 *Proceſſus eſt nullus ſuper nullitate ſi procedatur literis non expeditis.*

Sa-

Digitized by Google

223 *Sanatur tamen factus parte præsente, cum clausula refectis expensis.*

224 *Etsi factus parte absente sanatur cum clausula citata parte.*

225 *Clausula citata parte, quando soleat opponi in sanatione processus.*

126 *Disputatio super validitate commissionum literis non expeditis est sublata.*

227 *Commissiones causarum, literis non expeditis non valent.*

228 *Processus sanatur, etiam quando fuit erratū in nomine aduersary in commissione.*
Processus predictus tamen non potest dici nullus. ibid.

229 *Commissio procedendi ad vlteriora datur in actione incompetenti.*

230 *Sanatio nullitatum non potest dare nouum ius, alias sanatio non valet.*

231 *Nouum ius non potest dari ex sanatione nullitatis, cum sit præter mentem concedentis.*

232 *Testamenta, & contractus inualidi, quæ non possint sanari.*

233 *Nullitates in quantū respiciunt probationes non sunt sanatæ.*

234 *Sanatoria, quo ad probationes, an detur, & quomodo.*

235 *Examen testium nulliter examinatorum non sanatur.*

236 *Fallit, si testes essent examinati cum interrogatorys aduersary.*

237 *Declaratur tamen, si interrogatoria sint data à legitima persona, secus &c.*

238 *Nullitates in causis iniuriarum, etiam refectis expensis non sanantur.*

239 *Sanationes nullitatum nihil hodiè inseruiūt in curia.*

240 *Iudices in Curia hodie procedunt, quibus vis non obstantibus nullitatibus.*

241 *Processus, & sententia nulla, quando sustineantur per confessionem in actis factam.*

242 *Confessio facit Notorium.*
Confessus non seruatum ordinem iudiciariū opponere nequit.

243 *Iudex potest ferre sententiam iuxta confessionem rei.*

244 *Confessus potest opponere nullitatem iurisdictionis.*

245 *Iudex debet habere iurisdictionem, vt possit pronunciare super confessione.*

246 *Confessio in criminalibus tollit omnes nullitates.*
Reus confessus potest ex processu condemnari. ibid.

247 *Declaratur tamen confessionem debere esse spontaneam.*

248 *Nullitas ex actibus factis die feriata de facili sanatur.*

249 *Causæ, quæ possint expediri die feriata etiā in honorem Dei.*

250 *Processus criminalis factus tempore quadragesimæ. an teneat.*

251 *Causæ Ecclesiæ possunt per Iudices Ecclesiasticos in Ecclesia tractari.*

252 *Causæ Clericales per laicos in Ecclesiis tractatæ, sunt ipso iure nullæ.*

CIrca quintum. Quomodo nullitates sanentur processus sententiæ, & alii actus nulli (prout sunt regulariter,
189 qui † de partibus ad Cur. deferuntur, vt ait *Egid. conclus. 74. Staphil. c. 23. fol. 350. post n. 8.* etiam facti ab habente iurisdictionem, † non possunt de consensu par
190 tium reualidari; quia substantialia †
191 iudicii, consensu partium non possunt remitti, *l. quoties. C. de dignit. lib. 12. Guidopap. dec. 216. latè Felin. in cap. significasti. extr. de for. comp.* vbi conclusionem
192 hanc exornat, & multa congerit.

Possunt quidem partes sententiam,
193 vel alios actus reualidare, vt valeant in vim pacti, sed non in vim sententiæ, vel illius actus, vt ibi declarat. *Felin.* Si tamē
194 sententia, † vel processus annullarentur, etiam ipso iure per statutum, vel cōsuetudinem, propter defectum alicuius solemnitatis inductam ad merum fauorem partis, si pars prosequatur causam, neq. opponat de nullitate, reualidatur;
195 dummodò, causa statuti, nullo modo respiciat fauorē publicum statuentis, aut constituentis, sed solius partis, *glos. in c. statutū in princ. in verbo committatur de re scrip. in 6.*

Quia tamen, vt plurimum partes contradicunt, opponuntque † nullitates, &
196 nimis graue esset litigantibus, si propter quascumque nullitates, processus, & sententiæ subuerterentur; imo debent actus
197 sustineri, † quando satisfit intentioni legis, licet iuris solemnitas omittatur. *Cassad. d. 2. de Iud.*

Solet Signatura omnes nullitates sanare, dummodo nō sint de tribus, videli-
198 cet iurisdictionis, citationis, & mandati, quæ etiam per Papam sanari non solent *Clem. pastoralis de rē iudic.* etiam
199 † cum refectione expensarum: pars enim quæ vidit nulliter procedi, forsan noluit
200 se defendere, sciens se esse tutam, exceptione nullitatis, argum. *Tex. l. an inutilis. ff. de accept. in princ.*

Suntque huiusmodi nullitates fauo-
201 rabiles, possuntque † opponi, etiam aduersus tres conformes; quinimò iudex
202 † debet eas tollere, etiam parte non oppo-

ponente; & numquam censentur exclu-
203 sæ, quamuis † per rescriptum, aut statutum prohibeatur dici de nullitate, pos-
204 suntque proponi, etiam elapso termino, & instantia, ad proponendas nullitates;
205 dummodò sint euidentes, † notoriè, &
206 † quando de eis constat ex inspectione actorum, vel per instrumentũ publicum,
207 & † præcipuè si deducentur per viam exceptionis, & defensionis, *Vant. de nullit. cap. quis possit dic. de nullit. n. 32. vsq. in fin.*

Etsi princeps supplet omnes, & singu-
208 los † defectus, intelligitur de defectibus iuris positiui, non de prædictis: & aliis iuris naturalis, *Abb. in c. 1. extr. de transact. & in cap. per venerabilem. extr. qui fil. sint. legitimi*, neq. suppletio illa, inducit
209 † aliquid extrinsecum, vt dispensationẽ, habilitatem personarum, absolutionem ab excommunicatione, & similia; *Card. in Clemen. pastoralis de re iudic. Staphil. cap. 4. fol. 279. Gomes. in d. compend. fol. 166.*

Nullitas etiam, quando cum ea con-
210 currit instantia, nõ sanatur, nisi per Principem, ex plenitudine potestatis, in dependentibus ab eius libera potestate, vt
211 per Papam in beneficialibus, † quorum est absolutus Dominus. *c. 2. de præb. in 6. Clem. 1. vt lit. pend. Abb. in cap. ea, quæ extr. de sent. & re iud. late Staph. d. c. 24. fol. 281. circa fin.*

212 Reliquæ nullitates prouenientes † à iure positiuo, vt puta per omissum ordinem. *l. prolatam C. de sent. & interl.* In causis prophanis, ante sententiam, sanãtur, absque refectione expensarum,
213 † Etsi pars dedit de nullitate sanantur, refectis expensis, committiturque tunc
214 iudici, † quod reiectis quibuscumque nullitatibus, præterquam ex tribus, procedat ex eisdem actis ad confirmationẽ vel infirmationẽ sententiæ, ac expeditionem causæ, perinde, ac si nullitates non obstarent. *Vant. quib. mod. sentent. null. n. 125.*

Similiter, licet acta ordinaria litis pe-
215 reant, † perempta instantia statutaria, sententiaque lata, vt puta fine, substantialibus, fit nulla, *l. properandum. iuncta glos. in verb. triennij. C. de Iud.* quia ta-
216 men acta respicientia veritatem causæ, non pereunt. *Bart. in l. cum lite mortua. ff. iud. solu. Abb. in cap. causam. extr. de test.*
217 † Si petatur tunc commissio, quod reiteratis omnibus terminis substantialibus iudex simul, & semel, ac vnico contextu procedat ad vlteriora, & iustitiam fa-

ciat, tunc Signatura solet rescribere cũ clausula refectis expensis, *Staph. cap. 22. fol. 346. & seqq.*

In beneficialibus vero cum in eis; vt
218 dixi, Papa sit absolutus † Dominus, sanantur nullitates ante sententiam indistinctè, absque refectione expensarum, *Staphil. dicto fol. 281. Gomes. fol. 167.*

Soletque aliquando, quando da tur dicta clausula refectis expensis, etiã addi alia clausula ad fauorem alterius
219 partis, † videlicet quatenus de iure veniãt reficiẽdæ, etsi allegatur paupertas, tam
220 in beneficialibus, † quam in prophanis, sanantur nullitates, cum clausula reseruatis expensis in fine litis. *Staph. d. fol. 281. Vestr. lib. 7. c. 1. fol. 192.*

Et quia, quando causa committitur,
221 literis non confectis, solet addi † clausula, dummodo literæ ante terminum ad articulãdũ expediãtur, si proceditur
222 litteris non expeditis, post dictũ terminum bene seruatum, processus est nullus, ideo etiam petitur tunc sanatoria,
223 Si processus tunc fuit factus parte † præsente, signatur commissio indistinctè cum clausula, refectis expensis. Si vero
224 fuit factus parte absente, sanatur adiecta etiam clausula parte legitimè citata,
225 quæ solet apponi, quandocunq; † petatur sanatio processus facti parte absẽte, *Gomes. in d. compend. fol. 165. Staphil d. c. 4. fol. 278. in princ. Vestr. lib. 5. c. de reiter. term. fol. 123.*

226 Hodie vero videtur ista † disputatio sublata per *regul. 31. Cancell. d. bon. mem. Innocentij X.* † vbi dicitur, quod non va-
227 leant commissiones causarum, nisi literis expeditis, & ab initio processus sint nullius roboris, vel momenti, sed hoc non terreat, quia non est abbreuiata manus † Sanctitatis suæ, quæ potest
228 nihilominus, vt supra rescribere.

Si etiam fuit erratum in nomine, vel cognomine, Aduersarii in commissione nominati, dummodo alias constet de persona præsente, nisi citatus sub vero nomine constituit Procuratorem, datur sanatoria indistinctè, licet processus, etiam non possit dici nullus, *l. si notoriè. C. de testam. Rot. decis. 25. de rescript. in nou.*

Si adhuc intentetur actio incompe-
229 tens, vel quæ † postea in processu causæ detegatur non competere, datur commissio, quod Iudex procedat ad vlteriora, ex quauis actione oratori competente. *Formul. commiss. de cumul. diuers. Iud. 16.*

Et

Et præmiſſa omnia, intelliguntur, dũmodò ex huiuſmodi ſanatione, non detur nouum ius; eſſet enim, tunc gratia principaliter conceſſa, quæ per ſignaturam † iuſtitiæ fieri non ſolet, & obſtaret regula *Cancellaria.18. de non tollendo Ius quæsitum.*

Ideo contractus, teſtamenta, & ſimilia inualida, non ſanantur, neque reualidãtur, quia per ſanationem; tunc daretur ius non habenti, & alteri, auferretur. *Staphil. c.6. fol.286.*

Non intelliguntur, † etiam ſanatæ nullitates, inquantum reſpiciunt probationes, etſi peteretur ſanatoria, quo ad probationes, † non daretur, niſi cum clauſula, dummodo alias rite, & recte &c. ac ſaluis exceptionibus &c.

Ideo examen teſtium, etiam iuratorum, † ſinulliter, & ſine interrogatoriis, ſint examinati, nullo modo ſanaretur; Si autem fuiſſent examinati nulliter, † ſed cum interrogatorijs partis Aduerſæ, datis à perſona legitima, ex quo dando interrogato ria videtur habuiſſe, notitiam examinis, feciſſeque ſuam diligentiam, poſſet examen ſanari, & de hoc vidēdum eſt. exemplum tempore Vrbani Octaui fel. record. per acta hodie Paluzzi Notarii A.C. in cauſa *Romana ſucceſſionis*, in qua poſt Iudicium A.C. deuoluta ad Rotam, ex quo interrogatoria non fuerant data à legitima perſona † Rota, dixit non eſſe teſtes ſanandos, vt legitur in *deciſ. facta in eadem cauſa die 14. Martij 1646. coram vpd. Bichio in fol.*

In cauſis vero iniuriarum, † nullitates, etiam refectis expenſis, non ſanantur.

Hodie huiuſmodi nullitatum ſanationes, in nihilo regulariter ſeruiũt in curia, † quia omnes iudices, non obſtante quacũq. nullitate debent ad vlteriora procedere, † dummodo non deſtruant probationes; & non ſit ex tribus, vt in *d. reformatione Rotæ, & Tribun Vrb. facta per Pium IIII. ſupra citata, & in alia facta per Paulum V. conſt. 71. in bull. nou. tom.3.* & ille numquam ſanantur, vt ſupra.

Si etiam proceſſus, & ſententia, eſſent nulli, ex quocunque capite, dummodo in actis adſit † confeſſio partis, ſubſtinerentur in vim confeſſionis, factæ, tamen per perſonam habilem, & coram iudice competente. Confeſſio enim, facit notorium, † neque poteſt confeſſus opponere, non fuiſſe ſeruatum ordinem iudiciariũ; † ſed iudex poteſt ferre ſententiã iuxta illius confeſſionem, *cap. perſonis, extr. de reſt. ſpoliat. Clem. conſtitutionem in fine. cum ibi not. de elect. Afflict. deciſ. 172. num,2. Bartol. in l. ſi confeſſus ff. de cuſtod. & exhibit. reor.*

Quæ tamen procedunt, † dummodo non ſit nulla ex defectu iuriſdictionis, eſt † enim neceſſe, quod iuriſdictio ſit legitime ad iudicem deuoluta, ad hoc, vt nõ obſtantibus cæteris nullitatibus, poſſit ex ſola confeſſione pronunciare, *Franc. in c. dilecto. num.5. & ſeq. extr. de appell. Vant. qualiter, & quib. mod. null. ſan. poſſit n.126.*

Confeſsio etiam in † criminalibus tollitomnes nullitates, itaut reus confeſsus delictum, poſſit etiam ex proceſſu nullo condemnari. *Innoc. in c. qualiter, & quando. ſecundo extr. de accuſ. Alex. in l. inter ſtipulantem §,1. in fin. & ibi. Iaſ. num.11. ff. de verb. oblig.* dummodo confeſſio, † ſit ſpontanea, videlicet non metu tormentorum, & ſit facta coram iudice competente. alias ſecus, vt late per *Clar. q.85. verſ. item poſſet.*

Idem etiam in ciuilibus. *Afflict. deciſ. 372l* † Similiter ſi nullitates proueniant, ex eo, quod, actus fuerit factus die feriata de facili ſanatur.

Sciendum eſt tamen, quod omnes actus non † requirentes cauſæ cognitionem, vel ſtrepitum Iudiciarium poſſunt expediri die feriata, etiam in honorem Dei, *Guidopap. deciſ.215;*

Nota etiam incidenter, quod proceſſus criminalis factus tempore quadrageſimæ, † de iure non tenet, cum eo tempore ſit prohibita cognitio cauſarum criminalium, *l. quadraginta. C. de fer.* licet d. lex. nõ ſit in vſu; vt dicit ibi *gloſ. Clar. q.50. verſ. pariter.*

Inſuper procedendo de nullitate temporis, ad locum. ſciendum eſt, † quod cauſę Eccleſiaſticæ, poſſunt per iudices Eccleſiaſticos, etiam in Eccleſia tractari *c. qua fronte. extr. de appell.*

Iudicia vero ſæcularia tractata in Eccleſia per Iudices † ſæculares eſſent ipſo iure nulla. *cap. de cætero extr. de immunit. Eccleſiarũ in 6. Franc. ind. cap. qua fronte princ. & quoad cauſas Criminales eſt, textus in cap. 1. & cap. cum Eccleſiæ de immunit. Eccleſiar.*

Quo-

Quomodo possit nullitatibus renunciari.

Artic. VI.

253 *Nullitati præteritæ, & futuræ, quomodo renunciari possit.*
254 *Iudex, quo casu possit sententiã nullã exequi.*
255 *Partes, an possint se obligare de standa sententiæ etiam nullæ.*
256 *Sententia, quando mereatur executionem in vim pacti.*
257 *Limitatur, quando nullitas oritur à repugnantia, vel dolo.*
258 *Limitatur etiã si pateat ex tenore sententiæ, errore, aut defectu iurisdictionis.*
259 *Nullitas, quando possit dici, non obstante pacto facto.*
260 *Appellationi renuncians, an etiam nullitati renunciet.*
261 *Statutum prohibens opponi laudo, vel instãtiæ, fallit in defectu citationis.*
262 *Nullitas, an possit opponi elapso termino ad defensiones dato.*
Banniti, an possint dicere nullitatem, post terminum illis statutum ad defẽsiones ibid.
263 *Nullitas deducenda post terminum ad defensiones, qualis esse debeat.*
264 *Nullitati renunciat, renuncians appellationi iam interpositæ, & pendenti.*
265 *Actus cuiuslibet si fiat mẽtio, semper intelligitur de valido.*
266 *Actus inualidus non habetur in consideratione.*
267 *Fallit, si lex haberet in consideratione animum facientis.*
268 *Actum faciens punibilem, an incurrat pœnam, si nulliter faciat.*
269 *Actus nullus in multis casibus nihilominus punitur.*
270 *Actus, quando sit ipso iure nullus, vel sit annullandus.*

CIrca vltimum, quomodo possit nullitatibus renunciari, sciendum est
253 † quod nullitati præteritæ, vel futurę, renunciari potest per pactum, vt si quis promittat, dicatq; stare sentẽtiæ ferẽdæ, vel latæ, nec dicere de nullitate, sed illi
254 omninò acquiescere, quo † casu potest Iudex sententiam suam etiam nullam exequi.

Licet enim partes non possint substãtialibus Iudicij renunciare, † neque nullitates supplere; possunt, tamen per pactum se obligare de parendo sententiæ,
256 & tunc †† sententia valet, mereturque executionem, non in vim sententiæ, sed in vim pacti *Vant. d.c. qualiter & quib. mod. null. san. poss. num.* 17.

Quod procedit, nisi nullitas causetur à repugnãtia, & perplexitate ipsius sen
257 tentiæ, vel à dolo Aduersarij, & Iudici-
258 aut † nullitas sit patens, ex tenore ipsius sententiæ expresso Iuris errore, aut causetur ex defectu Iurisdictionis. His
259 enim quatuor † casibus, etiam si adsit pactũ de nõ dicẽdo de nullitate, poterit nihilominus dici, *Franc. in d.c. dilecto n.* 116. *& seqq.*

Renuncians autẽm appellationi, non intelligitur renunciare nullitati, cum
260 sit diuersa; sicut etiam, si statutum dis-
261 ponat, quod contra laudum, vel Instantiam nihil possit opponi, non excluditur nullitas citationis, vel si †
262 statuatur terminus ad faciendas defensiones, vel excipiendum, tamen elapso termino, poterit nullitas opponi, vt in terminis, qui solent statui bannitis, vltra quod licet non possint audiri, poterunt tamen nullitatem opponere, *Franc. in d.c. dilecto num* 109.

Illud tamen de appellatione intellige
263 † vt procedat in nullitate principaliter deducenda, non in nullitate quæ includitur in appellatione, Ideo si †
264 renunciat appellationi iam interpositæ, quæ pendeat, censetur nullitati quoque renunciatum *Franc. ibidem num.* 114.

Et pro complemento huius capituli sciendum est, quod quando fit mentio,
265 de rescripto, † citatione, vel alio actu,
266 intelligitur de valido, quia actus † inualidus nullius est momenti, nec habetur in consideratione, tam in fauorem, quam in odium illum facientis, nisi lex
267 † habeat in consideratione nõ effectum actus, sed solum animum facientis.

Tunc enim si est imposita pena illi ac-
268 tui, faciens † etiam eum nulliter, incur-
269 rit pœnam, sicut † etiam in certis aliis casibus, actus nullus punitur, vt inquit *Felin. in c. tenore num.* 2. *&* 9. *extra de rescript.*

Quomodo autem cognosci possit,
270 quando actus est ipso Iure † nullus, vel veniat annullandus, videndus est *Vant. nullit. c. quot & quib. mod. null. nu.* 48.

De

De alternatiua cap. Odoardus cap. Peruenit, & Moratori js.

Cap. XIII.

De Priuilegio paupertatis.

Artic. I.

1 *Actio est inanis, quam debitoris inopia excludit.*
2 *Sententia est inutilis, quando debitor non est soluendo.*
3 *Debitor si non sit soluendo carceribus mulctatur.*
4 *Debitorem inopem non decet in persona molestare.*
5 *Paupertas excusat à pœna periurij.*
6 *Debitor impotens non potest excommunicari ob non solutionem.*
7 *Debitor carceratus an, & quando debeat ali ab ipso creditore.*
8 *Iudæi pauperes debent ali in carceribus.*
9 *Debitoribus pauperibus succurritur de iure ciuili, & canonico.*

1 EST tritum adagium, quod inanis † est actio, quam in opia debitoris excludit, inutilesque sunt sententiæ, res
2 iudicata, & executoriales, quando debitor non est soluendo, vt inquit. *Textus in l. nam, & is. ff. de dol. c. olim 2. extr. de rest. spoliat.*

Quia tamen duri, aliquando creditores, vbi executio realis fieri non potest,
3 † debitores carceribus mulctant, & est in cõueniens, quod debitor inops propter
4 paupertatem molestetur in persona, † vel carceri mancipetur, & ibi marcescat l. *neme. C. de exact. lib.* 10; vnde videmus,
5 quod in obligationibus, † etiam iuratis paupertas, & impotentia excusant, à pe-
6 na periurii, † neque tunc potest debitor excommunicari ob non solutionem, vt *not. Dec. post alios in c. 1. & 9. extr. de off. deleg.*

Hinc est etiam, quod debitor carce-
7 ratus, † si non habet vnde viuat, debet ali ab ipso creditore, *glos. in l. fin. C. de erogat. milit. ann. lib.* 12. *Afflict. decis.* 61. *Guidopap. decis.* 211. *& firmat Paul. V. constit.* 71. *tom.* 3. *fol.* 288. quod extenditur
8 † etiam ad Iudæos, vt dicam infra *tit. de septuagenaria.*

9 Ideo multa remedia, † tam de iure ciuili, quam canonico fuerunt tradita, per quæ succurritur pauperibus debitoribus, & omissis, quæ narrantur à Reuerendissimo Scannarolo de Visitatione carcer. ad cuius opus lectorem remitto in materijs relatis, verbo pauper, & paupertas.

De beneficio Quinquennalis dilationis. Et quando maior pars creditorum, minori parti valeat præiudicare.

Artic. II.

10 *Alternatiua quid sit, quibus detur, & quando.*
11 *Dilatio quinquennalis ad soluendum quomodo detur de iure.*
12 *Cessio bonorum negatur lapsa quinquennali dilatione.*
13 *Maior pars creditorum, quomodo intelligi debet.*
14 *Creditorum numero parium, benignior pars capitur.*
15 *Minor pars creditorum, an debeat stare maiori, & quando.*
16 *Ampliatur idem, quando debitor aufugisset,*
17 *Creditores debent habere, quem conueniant.*
18 *Remissio in præiudicium minoris partis, quando fieri nequeat.*
19 *Maior pars creditorum potest præiudicare minori, etiam in hypotheca.*
20 *Maior pars non habens hypothecam, in quibus possit præiudicare minori habenti.*
21 *Hebræi an, & vbi habeant beneficium alternatiuæ.*
22 *Commissio admissionis ad alternatiuam, quibus olim dirigeretur.*
23 *Commissio prædicta, quibus clausulis signabatur.*
24 *Alternatiua committebatur multis solemnitatibus.*
25 *Commissio super alternatiua, quibus committeretur in curia, & quando.*
26 *Commissio prædicta extra curiam, quibus committeretur, & quibus clausulis.*
27 *Carceratus ad alternatiuam admittendus, quomodo relaxaretur.*

QVod laicis scilicet condemnatis, vel molestatis pro debito ciuili † indulgetur de iure bene-
10 ficium alternatiuæ, aut dilationis quinquennalis, vel cessionis bonorum arbitrio maiotis partis creditorum.

Dilatio autem quinquennalis ad solu-
11 endum de iure non conceditur, † nisi præstita fideiussione de soluendo in fine termini, l. *quoties, & l. vniuersa vbi Bald. not. C. de præc. Imper. offer.* & qui obti-
12 nuit dilationem quinquennalem ad soluendū, illa elapsa non potest deinde cedere bonis, *glos. Bart. Angel. & alij in l. fin. C. qui bon. ced. poss. Afflict. dec.* 378.

Maior autem pars intelligitur, respe-
13 ctu summæ, non numeri, & si sint pares ratione summæ, intelligitur maioris partis numero; l. *maiorem. ff. de pact. cum ibi notat. Aretin. cons.* 157. Si etiam sint pa-
14 res numero, capitur benignior pars, l. *fin. cum ibi not. C. qui bon. ced. poss.*

Quando vero maior pars creditorum vult concedere dilationem debitori, ad soluendum, vel partem debiti eidem
15 remittere, † si debitor est defunctus, & hæres non vult adire hæreditatem, nisi habita huiusmodi dilatione, vel remissione, potest cogi minor pars creditorū, ad standum maiori parti. Similiter, si
16 † Debitor est absens, qui aufugit, neque vult comparere, nisi cum bona dilatione, vel remissione, cogitur minor pars stare maiori, ea ratione, in vtroque ca-
17 su, † vt creditores habeant, quem conueniant. l. *Iuris gentium. §. hodie. vbi DD. & l. maiorem. & l. rescriptum. vbi glos. & DD. ff. de pactis.*

18 Si vero creditores habent, † quem conueniant, tunc non potest fieri remissio in preiudicium minoris partis Debitorum, *Bald. Angel. & post alios Alex. in*
19 *d. §.* hodie; † procedunt etiam præmissa, quando omnes creditores habent hipothecam, nam si minor pars illam haberet, & maior pars illam non haberet,
20 tunc maior pars posset præiudicare minori, quo ad remissionem partis debiti tantùm, non autem, quo ad dilationem *Bartol. & alij in l. rescriptum. Alex. in d. §. hodie. Afflict. decis.* 288.

Conceditur autem hoc beneficium,
21 vt dixi, etiam † Hæbreis in Terris Ecclesiæ, vt dicam forsam *tit. de septuagenaria.*

Quando igitur antea petebatur commissio admissionis ad huiusmodi alternatiuam, siue in Curia, siue extra dirige
22 gebatur † commissio iudici, qui debitorem condemnauit, vel coram, quo molestabatur, & semper signabatur, cū clau-
23 sula cōstito summariè de oratoris pau-
24 pertate, & prout de iure, multæ † enim solemnitates requiruntur, de quibus *in d. l. fin.*

Quando vero in commissione non narrabatur lis, † vel molestia, si causa
25 expdiēda erat in cūria, committebatur alicui iudici ordinario cum eisdem clausulis.

Extra Cur. verò committebatur ordi-
26 nario Ecclesiastico, † cum clausula, quod procederet, prout iustum fuerit, & si erat carceratus solebat concedi, quod relaxaretur præstita fideissione, donec † cog-
27 noscereturan veniret admittendus.

De Cessione bonorum.

Artic. III.

28 *Cessio non est necessaria, quando aliunde de paupertate constat.*
29 *Cessio quid operetur remissiue.*
30 *Cessioni, quando cum iuramento renunciari possit.*
31 *Renuncians cum iuramento cessioni, an possit amplius audiri.*
32 *Cedens bonis, quando iterum audiri possit.*
33 *Cessio, quando requiratur, vel non, remissiue.*
34 *Cessioni cum iuramento renunciari nequit ex communi.*
35 *Ampliatur, si sit paupertas notoria.*
36 *Debitor fisci ad cessionem bonorum non admittitur.*
37 *Fideiussori non prodest cessio bonorum debitoris.*
38 *Cessio bonorum, an liberet cedentem a debito.*
39 *Cessio bonorum ignominiosa liberat a debito.*
40 *Alternatiua negatur obligatis in forma Camerę.*
41 *Vtilitas publica est priuatæ præferenda.*
42 *Mercatoribus victum ad Vrbem conducentibus fauendum est.*
43 *Mercatores prædicti pretio suarum rerum non sunt defraudandi.*
44 *Debitor ex causa panis, an habeat beneficiū cessionis.*
45 *Romam interest pinguem, & abbundantem esse.*
46 *Alternatiua an, & quando negetur lusoribus, Meretricibus, & Ganeonibus.*
47 *Alternatiuæ priuilegia, & Moratoriarum*

Digitized by Google

rum hodie non ſunt in vſu.

48 *Alternatiua, & Moratoria hodie ſunt prohibita.*

NOtandum tamen eſt, quod ſi legitime conſtare poſſet de paupertate, † & impotentia, aliundè, quam per ceſſionem, eſſet neceſſaria ceſſio. *Abb. in c. Odoardus. extr. de ſolut. Rot. deciſ. 31. de re iudic. in antiq. Staph. cap. 8. in fin. fol. 297.*

29 †De huiuſmodi ceſſione, quid operetur,

30 † quando illi cum iuramento renũciari

31 poſſit, † an renuncians cum iuramunto poſſit amplius ſuper huiuſmodi admiſſione audiri, †quando cedẽs iterum audiri poſſit, † quando requiratur, vel nõ requiratur ceſſio, & latè de materia: videnda ſunt, vltra notata *in d. l. fin.* quæ dicit *Rot. d. deciſ. 31. de re iud.*

Et in effectu videtur eſſe communior

34 opinio, † quod ceſſioni, etiam cum iuramento renunciari non poſſit, *Felin. in cap. ſi diligenti. extr. de for. comp. & in cap. ex reſcripto. extr. de Iur. Iur. Guidopap. deciſ. 211.*

35 Maxime ſi paupertas; †ſit notoria, vt *per Felin. ibid. Boſſ. in ſua praxi. tit. de carcer. Fideiuſ. committ. n. 25.*

36 Eſtque ſpeciale in debitore fiſci, vt ad ceſſionem bonorum non admittatur, *Guidopap. d. deciſ. 211.*

Admiſſio autem debitoris ad ceſſio-

37 nem † non prodeſt fideiuſſoribus, vt inquit ibidem. *Guidopap.* & decreuit *Iulius III. conſt. 13. bull. nou. to. 1. fol. 576.* neque

38 liberat cedentem à debito, † quin poſſit iterum conueniri, quãdocumque deuenerit ad pinguiorem fortunam; niſi cedat

39 ignominioſe; ſicuti fit, † quando ſeruatur forma ſtatutorum locorum, quia tunc liberatur. *Guidop. deciſ. 343.*

Non debent autem talia beneficia

40 concedi † obligatis in forma Cameræ pro rebus ripalibus, ne propterea mercatores conducentes victualia ad Vrbem retrahantur; vtilitas enim pu-

41 blica, † quæ præferenda eſt priuatæ attẽditur ſummoperè, & debet maximus fa-

42 uor præſtari Mercatoribus conducentibus talia victualia ad vrbem, neque de-

43 bent, † ſub pretextu alternatiuarum, moratoriarum, & ſimilium gratiarum defraudari præcio ſuarum mercium, vt deinde eas liberaliori animo ad Vrbem conducant ex vi *Conſtit. 15. Innoc. VIII. tom. primo bull. nouo. fol. 641.*

44 Idemque eueniet debitori ex cauſa panis, vt voluit *Iulius III. conſtit. 18. eo-*

45 *dem. tom. 1. fol. 581.* Intereſt enim † Romam pinguem, & abundantem eſſe. *l. prima §. cura. ff. de off. præfect. Vrb. l. fin. C. quorum appell. non recip. cap. primo, & ibi not. extr. de empt. & vendit.*

Luſoribus etiam, & meretricibus, &

46 Ganeonibus huiuſmodi gratiæ de Iure denegantur, dummodo de eis certa notitia habeatur.

Hæc, quæ dixi militant de iure com-

47 muni, † ſed hodie ob calumnias debitorum, qui dicto iuris beneficio abutebantur, à curia receſſerunt, cum moratoriæ, quinquennales, & dicta priui-

48 legia, † fuerint expreſſe prohibita à cõſtitutione *Pauli V. ſuper reformatione Tribun. Vrb. tit. de iudicibus in cauſis ciuilibus. §. nec concedant conſt. 71. in bull. nou. tom. 3. fol. 192.*

De facultatibus Viſitatorum Carcerum.

Artic. IV.

49 *Priuilegijs alternatiue, & moratoriarũ, quænam priuilegia hodie ſucceſſerint.*

50 *Priuilegia Viſitatorũ Carcerũ, an extendãtur per ditionem Eccleſiæ.*

51 *Priuilegia prædicta, quomodo extendantur, vt ſupra.*

52 *Limitatur in carceratis ex mandato A. C.*

53 *Communicatio facultatum S. Viſitationis, quomodo habeatur ab A. C.*

54 *Excarcerationis modus poni poteſt in citatione cõmunicationis facultatũ S. Viſitationis*

55 *Iudex de Partibus excuſatur adimplendo ſuperioris mandatum.*

56 *Conditio peior eſt carcerati in arbitrarijs.*

57 *Citatio pro commiſſione facultatũ S. Viſitationis in partibus qualiter formari poſſit?*

58 *Citatio prædicta exequitur contra creditores in Curia, ſi ibi ſunt.*

59 *Citationi prædictæ extra Curiam exequendæ, quid addendum ſit.*

60 *Citatio prædicta debet dare terminum ad comparẽdũ, & procuratorem conſtituendũ.*

61 *Decretum commiſſionis facultatũ S. Viſitationis obtinetur, etiam per contradictas in contumacia.*

62 *Citatio quomodo fiat ſuper commiſſione facultatũ S. Viſitationis, conſtituto exaduerſo Procuratore.*

63 *Iudex delegatus cum facultatibus S. Viſitationis, quomodo excarceret debitorem.*

64 *Iudex delegatus, vt ſupra vtitur apoſtolica auctoritate.*

65 *Pauper quot modis excarcerari poſſit remiſſiue.*

66 *Clericus pauper, an poſſit, vti priuilegijs lai corum pauperum excarcerandorum.*

67 *Excarceratio Clerici pauperis Epiſcopo cõmitti debet.*

Fallit, ſi ſit ſuſpectus Epiſcopus. ibid.

68 *Clerici pauperes, in quo foro beneficio vtãtur, ne à creditoribus vexentur.*

SEd aduertendum, quod licet fuerint ligatæ manus iudicum ordinariorũ; in huiuſmodi conceſſionibus, vice verſa fuit etiam præſtitus tantus fauor in ea-
49 dem conſtitutione erga pauperes carceratos, in ſpeciè Viſitatoribus Carcerũ, vt ſub eorum titulo videri poterit in eadem reformatione, vr nihil vltra deſiderari poſſe videatur à pijſſimo Patre pauperum.

Dictaque conſtitutio non modo comprehendit carceratos in Vrbe in quibu-
50 ſcunque carceribus, verum etiam ſe extendit per totam ditionem Eccleſiaſticã, hoc pacto tamen, quod pauperes carcerati præuio memoriali porrecto Illuſtriſſimo, & Reuerendiſſimo Domino A. C.
51 obtinent † ab eodem litteras communicationis facultatum D. S. Viſitationis, Iudicibus de partibus, qui illos retinent ſub cuſtodia, dummodo fuerint carce-
52 rati † vigore mandati eiuſdem A. C. & tales iudices vtuntur miſericordia dictæ conſtitutionis, illoſque excarcerant ſecundum modum, & facultates comprehenſas. *in conſtit. 28. edita à Paulo V. de facultatibus A. C. in bull. nou. tom. 3. fol. 153.*

Sciendum etiam, quod ſunt multi pauperes, perorrescentes, vel parum fidentes in humanitate iudicum de partibus, obtinent communicationem taliũ
53 facultatum ab eodem † A. C, parte citata, qui modus eſt magis ſecurus, & ego pluries expertus ſum, quia hoc modo
54 in citatione † exprimi poterunt ſpecialiter modi, quibus deſideramus vti, in excarceratione clientis, abſque eo, quod debeamus ſtare diſcretioni dicti iudicis
55 de partibus, † qui hac ratione excuſatur, etiam in adimplendo ſuperioris mã
56 datum; alias enim, † quando res cadit sub arbitrio peior conditio ſemper remanet pro carcerato. Citatio, qua ego aliquando vſus ſum pro carcerato de partibus fuit infraſcripta.

Illuſtriſſimo, & Reuerendiſſimo Do-
57 mino Vecchiarello. Citentur infraſcripti prætensi creditores infraſcripti carcerati ad videndum per Illuſtriſſimum, & Reuerendiſſimum Dominum communicari facultates S. viſitæ iuxta formã conſtitutionis Pauli V. ſuper reformatione Tribunaliũ editæ Romę, & ſuarũ facultatũ D. Gubernatori Ciuitatis N. cũ facultate ipſum inſtantem excarcerãdi, data idonea cautione de ſoluendo ſcuta tot, quolibet menſe, vel etiam facta indicatione bonorum, ac data cautione de se repræſentando in eiſdem ſtatu, & terminis in quibus carceratus reperitur in caſu impedimenti, vel quod bona non ſufficiant, præſtitoque conſenſu dd. bonorum ſubhaſtationi, & deliberationi, & adhuc conſtito de eius paupertate, & non facta ſubminiſtratione alimẽtorum per ipſos creditores, & in omnem euentum facta etiam ceſſione bonorum prout de iure, & ſeruata forma motus proprij ſel. record. Pij IV. ac cum alijs facultatibus S. Viſitæ à dicta conſtitutione conceſſis, vel dicendum cauſam, quare dictæ facultates communicari, vt ſupra nõ debeãt, alias videndũ per ipsũ Illuſtriſſimum Dominum dictæ facultates communicari, & deſuper, quodcũq. Inſtrumentum decreti decerni concedi, & expediri, quibuſcunque non obſtantibus, et decretum opportunum fieri, ad p. d. inſtante Domino Frontino carcerato principali ſiue &c. Serantonius Not.

58 Iſta citatio, ſi creditores ſunt in curia, exequitur contra eoſdem in Curia,
59 ſi vero sunt extra eam, additur in illa. nec non ad conſtituendum, vel ſubſtituendum Procuratorem reperibilem, & acceptantem, alias videndum contra ipſum procedi per contradictas, vel edic
60 ta publica. & datur in eadem citatione terminus cõgruus ad cõparendũ, vel Procuratorem cõſtituendum; & contra non
61 comparentem, vel non conſtituentem Procuratorem, proceditur per contradictas, vel edicta in contumaciam, & obtinetur decretũ etiã incontumacia, ſi verò
62 † conſtituat Procuratorem, citatur primo modo, quo ſupra, & obtinetur expeditio, quæ præſentatur in partibus mo
63 do debito, & illius vigore Iudex delegatus, vtitur facultatibus dictæ conſtitutionis, & debitorem per aliquem ex modis in eadem reformatione regiſtratis
64 † excarcerat, & Apoſtolica vtitur auctoritate, illamq. pauperibus impartitur.

Quot modis autem talis excarceratio
65 concedatur, non eſt meũ ad vnguem referre, poterit enim, quisque percurrere dictam reformationẽ ſub eodem titulo, *et conſtitution. 113. Pij V. tom. 2. fol. 239. & conſtit. 68, eiuſdem fol. 199.* & quæ ſcripſit

pſit Reuerendiſs. P. D. Scannarolus, vt annui ſupra *de Viſit. carcer.*

Et quod diximus de laicis, habet etiã
66 locum in Clericis, † ſi volunt eius beneſi-
67 cio vti, † ſed tunc committitur Epiſcopo, ſi non ſit ſuſpectus, bene verum eſt,
68 † quod Clerici ſolent alio beneficio decentiori vti, ob ordinis reuerentiam, & eſt infraſcriptum, quod in Curia eſt vſitatiſſimum in Tribunali Eminentiſſimi, & Reuerend. D. mei Card. Ginnetti S.D. N. PP. Vicarij.

Quale beneficium afferat Cap. Odoardus, & Cap. Peruenit.

Artic. V.

69 *Clerici paupères habent beneficium cap. Odoardus.*

70 *Clerici per cap. Odoardum abſoluuntur ab excommunicatione, conſtito de paupertate.*

71 *Clerici vtentes cap. Odoardus debent cauere, ſi ad pinguiorem fortunam venerint.*

72 *Clericus per cap. Odoardus non liberatur, ſed ſolutio differtur ad tempus habile.*

73 *Beneficiũ cap. Odoardus requirit idoneã cautionem.*

74 *Cautio iuratoria, quando ſufficiat Clerico vtenti cap. Odoardus.*

75 *Cautio iuratoria, quando non ſufficiat.*
Promiſſio cum hypotheca non ſufficit, ſi requiritur idoneitas. ibid.

76 *Paupertas excuſat à fideiuſſoria, & pignoratitia.*
Cautio iuratoria ſufficit in caſu paupertatis. ibid.

77 *Clerico opponenti beneficiũ cap. Odoard. quid relinquendum in executione rei iudicatæ.*

78 *Clerico qualificato in caſu prædicto, an plus eſſet relinquendum.*

79 *Creditor an, & quid poſſit conſequi à Clerico habente beneficium cap. Odoardus.*

80 *Beneficium cap. peruenit, quibus concedatur.*

81 *Beneficium cap. peruenit, quid operetur.*

82 *Beneficium cap. peruenit, deducit primo alimenta Clericis.*

83 *Alternatiua non omnibus laicis concedebatur.*

84 *Clerici, an teneantur deferre biretum viride.*

85 *Clericus, quando non admittatur ad cap. Odoardus ob non ſolutione penſionis.*

86 *Clericus, ſi iurauit, aut ſoluere penſionem aut dimittere beneficium debet implere.*

87 *Dubitatur tamen, ſi non iuraſſet perſonaliter.*

88 *Condemnatus per tres conformes, an habeat beneficium cap. Odoardus.*

89 *Debitor negans debitum, an admittatur ad ceſſionem bonorum.*

90 *Debitor negans debitum ex cauſa, admittitur ad ceſſionem.*

91 *Debitor etiam poſt ſententiam poteſt cedere bonis.*

92 *Debitor negando debitum non amittit beneficium ceſſionis.*

93 *Commiſſio admiſſionis ad c.c. Odoard. & peruenit, quibus detur.*

94 *Commiſſio prædicta dabatur olim Vicario Papæ non narratis moleſtijs.*

95 *Vicarius Papæ in ſua iuriſdictione hodie non indiget cõmiſſione quoad exiſtẽtes in curia*

96 *Commiſſio admiſſionis ad cc. Odoar. & peruenit, quibus detur in Partibus.*

97 *Commiſſio prædicta, quibus clauſulis ſoleat ſignari.*

98 *Citatio extra curiam fieri nequit, ſi commiſſio ſit in Curia.*

99 *Creditores, an poſſint ad curiam trahi à quibus, & quando.*

100 *Beneficia cc. Odoard. & peruenit, & alternatiua impetrabantur ob dilationem.*

001 *Cauſæ alternatiuæ, & c.c. Odoard. & peruenit quo tempore finiri debeant.*

102 *Terminus expediẽdi cauſas c.c. Od. & peruenit vltra menſem non prorogatur.*

103 *Executio contra admiſſum ad beneficia cap. Odoard. & peruenit, quando fieri poſſit.*

104 *Biretum viride non deferens, quando fuſtigetur.*

105 *Biretum viride non deferens, quando ad triremes condemnetur.*

106 *Commiſſio ceſſionis ſolet ſignari cum clauſula, & ſeruata forma motus proprij.*

107 *Dilationes moratoriæ olim debitoribus diuitibus concedebantur.*

108 *Dilationes prædictæ concedebantur per Signaturam Sanctiſſimi.*

109 *Dilationes prædictæ per quod tempus, & quibus clauſulis concedebantur.*

110 *Dilationes prædictæ aliquando dabantur cũ clauſula ad electionem creditorum.*

111 *Hypotheca in omnibus minus eſt, quam cautio idonea.*

112 *Cautio idonea comprehendit pignora, & fideiuſſores.*

113 *Moratoriæ Clericis in odium laicorum non conceduntur.*
Moratoriæ aduerſus executoriales non conceduntur. ibid.

114 *Moratoriæ non concèduntur fideiuſſoribus, et quare?*

Mo-

Moratoriæ laicis extra terras Ecclesiæ non dantur. ibid.

115 *Moratoria concernens fiscum committitur in Camera.*

116 *Causa abreptæ, vel subreptæ moratoriæ non solet committi.*

117 *Moratoria, constito de subreptione, per Signaturam reuocatur.*

118 *Debitores cum dolo, & fraude decocti latronibus assimilantur.*

119 *Debitores bona occultãtes acriter puniũtur.*

120 *Moratoriæ hodie raro, vel nunquam concedũtur.*

121 *Camera moratorias olim Christianis, & Hebreis tollerantias dabat, ad libitum.*

122 *Eadem postea dabat ad mensem cum idonea cautione de soluendo.*

123 *Limitatur, si aliam dilationem orator non habuerit.*

124 *Camera prædicta postea tollerantias nullo modo dabat.*

125 *Moratoriæ, dilationes, & tollerantiæ hodie sunt prohibitæ.*

126 *Moratoriæ, quanam concedantur, mercatoribus exteris, & à quo in Vrbe.*

QVando igitur Clerici propter eorum paupertatem creditoribus
69 † satisfacere nequeunt, habent beneficium *cap. Odoardus extr. de solutionibus, & cap. Peruenit. extr. de fideiuss.* quæ tamen inter se differunt.

70 Per capitulum enim Odoardus, passim omnes Clerici constito de eorum paupertate absoluuntur à sententia excommunicationis lata contra eos, ob non solutionem, & liberantur à molestiis
71 † præstita cautione de soluendo in euentum, quod peruenerint ad pinguiorem fortunam; nam non liberantur à
72 debito, sed differtur solutio in tempus pinguioris fortunæ, *Cassad. decis. 11. de*
73 *rescriptis & quamuis d. cap. Odordus.* requirat idoneam cautionem, si tamen
74 Clericus aliã habere nõ possit, sufficiet, iuratoria, vt ibi notat glosa, licet alias iu
75 ratoria nõ sufficit, neq. promissio cũ hypotheca, quãdo requiritur idoneitas. l. *si mandato Titij. §. fin. ff. mandato. authent. generaliter. C. de Episc. & Cleric.* l. *prima. §. super C. de assert. tollen. Oldrad. cons. 68 Staph. cap. 17. fol. 325.*

Aliquando etiam si requiratur sufficiens
76 cautio, † paupertas excusat à fideiussoria, & pignoratiua, sufficitque iuratoria, vt *Gemin. in cap. primo de dol. & contum. in 6. Rom. cons. 434. Staph. d. cap fol. 325.*

Et si Clericus in executione rei iudicatæ, quoad fructus, & expensas oppo-
77 neret beneficium *cap. Odoardus.* solent ei quãuis inferioris fortunæ, relinqui pro victu, & vestitu viginti quatuor ducati aurei de Camera, quolibet anno, & si
78 etiam esset qualificatus, augeretur dicta summa pro qualitate personæ, reli-
79 quum vero cõsignatur victori creditori *Cassad. decis. 6. de appell.*

Beneficium autem *cap. peruenit.* con-
80 ceditur † nobilibus tantum, & graduatis Clericis, cuius vigore assignantur
81 † fructus beneficiorum per eos obtentorum creditoribus, præsertim, fideiussoribus, qui pro eis soluerunt, donec fue-
82 rint † satisfacti, deducta tamen prius tanta summa pro Clericis, quod secundum eorum qualitatem non egeant victu, & vestitu. *Cassador. d. decis. 6.* sicuti
83 beneficium alternatiue, non omnibus laicis fuit solitum concedi, ita etiam dd. beneficia Clericis denegantur. An autẽ
84 Clerici teneantur deferre, sicut alij debitores biretum viride, declarat *Pius IV. bull. nou. constit. 39. tom. 2. fol. 40.*

Et quando Clericus beneficiatus personaliter consensit, reseruationi pensio-
85 nis, † si orta lite super eius solutione signaretur commissio cum clausula, absque retardatione solutionis pensionis, non admitteretur ad beneficium. *cap. Odoardus;* Quia debet propter iuramẽ-
86 tum soluere, † aut beneficium dimittere, vel si non personaliter, sed per Pro-
87 curatorem consensisset, & sic ipse non iurasset corporaliter, forsitan secus esset.

Similiter condemnato per tres con-
88 formes, propter nimiam eius contumaciam, denegatur huiusmodi beneficiũ, vt inquit *Bald. in l. prima C. qui bon. ced. poss. Aretin. & Ias. in d. §. fin. Instit. de act. Gomes. in d. compend. fol. 171. & seqq.*

Pariter secundũ aliquòs, debitor, qui
89 negat, debitum, absque iusta causa, & deinde condemnatur, non potest admitti ad cessionem bonorum, *Bart. in l. qui cedit. ff. de cess. bon.*

Si vero habuit iustam causam negan
90 di, † & litigandi, vt quia plus debito fuit petitum, tunc debet admitti, *Bald. in l. 1. C. qui bon. ced. poss. Afflict. decis. 296.*

91 Sed videtur indistinctè, † quod etiam post sententiam, debitor possit cedere bonis, vt ibi. Et quod negando debi-
92 tor, † non amittat beneficium cessionis videndus est, *Dec. in l. nemo ex his. ff. de regul. Iur. Boss. in sua praxi. tit. de carcer. fideiuss. comm. n. 26.*

Quan-

Digitized by Google

Quando autem committitur causa admissionis ad beneficium dd.capitulorum, si in Commissione narretur lis, vel molestia, solet, sicut diximus de alternatiua, 93 siue in Curia, siue extra ea committi iudicibus coram quibus conueniuntur. 94 † At si non narratur, lis, vel molestia, in curia committitur Vicario Papæ, qui nec eget commissione in sua 95 iurisdictione, † & inter subditos, in hoc enim procedit iuxta suas facultates ordinarias, vt infra dicam. In partibus 96 vero cõmittitur † ordinariis locorum, 97 & semper signatur commissio, cum clausula constito summarie de oratoris paupertate. & prout de iure *formul. commiss. de cumul. diuers. Iud Staph. cap. 8. in fin.*

98 Et quando committitttitur in Curia numquam datur facultas citandi extra Curiam, inconueniens enim est trahere creditores ad curiam, nisi pro maxima 99 † summa, & nisi Orator perorresceret litigare in partibus.

Ratio est, quia beneficia alternatiuæ, 100 †& dd.Capitulorum multoties impetrabantur per diuites, ad effectum solummodo differendi solutiones; fuit alias e- 101 tiam cautum, † quod huiusmodi causæ deberent infra tres menses expediri, iuxtam *Constit. 16. Clem. VIII. tom. primo fol. 489.*

102 Neque posset iste terminus † vltra vnum mensem prorogari, quo elapso 103 procedi posset ad executionem perinde, ac si iudicatum fuisset oratores ad huiusmodi beneficia admittendos non esse, vt *in Extrauag. Clem. VII. contra moratorias, & dilationes, quinquennales, & in alia Extrauag. eiusdem Clem. VII. cõn. impetrantes cap. Odoandus.*

104 Debẽtque laici admissi † ad huiusmodi bebeficia deferre biretum viride, sub pæna fustigationis pro prima vice, 105 †& triremium pro secunda vice, vt in alio *motu proprio Pij IV. const. 39. tom. 2. fol. 40.*

106 Ideo solet in commissionibus, † præcipuè in Curia, addi clausula, & seruata forma *d. motus prop. Pij IV.*

Aliquando etiam aduenientè tempore solutionis, debitoribus diuitibus, qui ex aliqua rationabili causa soluere 107 † non poterant; solebant concedi, aliquæ dilationes moratoriæ nuncupatæ, & 108 † concedebantur per Signaturam Santissimi, inter subditos status Ecclesiastici, & 109 ad † quatuor, vel sex menses, addita tamen in commissione suprascripta clausula, data idonea cautione in forma depositi, de soluendo iuxta, *l. vniuersa. de præc. Imper. offer. & cap. vniuersa. 25. quæst. 2.*

110 Aliquando etiam addebatur clausula, & ad electionem creditorum, an velint bona immobilia prosatisfactione 111 acceptare, † minus enim est habere hypothecã in immobilibns, quam cautionem idoneam, quæ comprehendit pi- 112 gnora, † vel fideiussores. *l, si mandato Titij. §. fin. ff. mand. Staphil. cap. 17. fol. 324.*

Non conceduntur autem moratoriæ 113 Clericis † in odium laicorum, neque aduersus executoriales, cum in eis sit tẽpus prefixum, in quo debent parere,

Similiter non conceduntur fideiussoribus, 114 † ne procedatur in infinitum, nec dantur laicis extra terras Ecclesiæ. *Staphil. d. fol. 325. vers. quartus.*

Et si moratoria concernat fiscum com- 115 mittitur in Camera, † quæ in similibus est Tribunal ordinarium *tot. tit. C. vbi caus. fiscal.*

Etsi forte allegetur per creditores, mo- 116 ratorias esse obreptitias, † vel subreptitias, nõ solet committi causa subreptio- 117 nis, † vel obreptionis, ne lites ex litibus oriantur, sed constito de subreptione, 118 per Signaturam reuocantur; bene verũ est, quod si constiterit debitores cum dolo, & fraude decoxisse, assimilantur 119 latronibus; † Idemque erit si bona occultauerunt, & acriter puniuntur, vt *in const. 112. Pij V. tom. 2. fol. 238.*

120 Hodiæ autem huiusmodi † moratoriæ raro, vel nunquam conceduntur, & ego numquam aliquam vidi, & Camera, quæ olim moratorias, aliasque dila- 121 tiones concedebat, Christianis; hæbreis vero tolerantias ad libitum. ante reformationem Pauli V., tales moratorias, 122 † aut dilationes ad mensem tantum dabat, præstita prius cautione idonea de 123 † soluendo, & dummodo orator aliam dilationem non habuerit; tolerantias 124 vero nullo modo concedebat, sic mandante *Reformatione Tribunalium edita per Pium Quartum in const. 55. in bull. nou. tom. 2. fol. 56.* nouissime autem fuit, vt 125 † supra totum prohibitum à *d. const. 71. Pauli V.* super eadem reformatione publicata.

Bene verum est, quod hodie Eminentissimus Camerarius, iuxta suas ordinarias facultates per motus proprios sibi 126 solitos dari, † concedit exteris mercatoribus moratoriam ad annum, cum certis limitationibus pro debitis contractis

extra

extra ſtatum Eccleſiaſticum, quo ſaluatur perſona debitoris, & eius bona, quæ ſolent afferre ad Vrbem, & hoc ad publicam vtilitatem, ne mercatores à trāſportatione mercium ad iſtam mundi Metropolim retrahantur,

Formula Iudicij in capitulo Odoardus &c.

Artic. VI.

127 *Iudicium in obtinendo beneficium cap. Odoardus, qualiter fiat.*

128 *Monitorium in iudicio cap. Odoardus eſt faciendum.*

129 *Monitorij prædicti formula, qualis eſſe poſſit.*

130 *Citatio contra iura, an fiat, & quando in iudicio cap. Odoard.*

131 *Fides Clericatus an, & quando ſit, producenda in iudicio cap. Odoardus.*

132 *Paupertas admittendi ad cap. Odoardus eſt probanda.*

133 *Paupertas qualiter probari poſſit, & debeat ad ſupradictum effectum.*

134 *Teſtis ad probandam paupertatem, qualiter deponere debeat.*

135 *Præſumptio eſt magis pro paupertate, quam pro diuitijs.*

136 *Teſtes ſuper paupertate negatiuam debent concludere, & de quo tempore.*

137 *Paupertas non eſt actus permanens, ſed variabilis.*

138 *Illatio à præterito tempore, ad præſens, non datur.*

139 *Citatio ad dicendum contra articulos ſuper paupertate fit, & quando.*

140 *Iuramētū calumniæ fit admiſſis articulis, ipſiſque productis in probatione paupertatis.*

141 *Intimatio admiſſionis articulorū, & mandati examinis fit in probatione paupertatis.*

142 *Teſtes ſuper paupertate, debent iurare per dictum ante in Curia.*

143 *Examen teſtium ſuper paupertate fit, poſt iuramentum, ſequenti die.*

144 *Informatio concludens admiſſionem ad cap. Odoardus fit accepto ſummario teſtiū.*

145 *Quantitas reddituum eſt iudici adducenda, & quare, in iudicio cap. Odoardus.*

146 *Nobilitas perſonæ probata præfertur ignobili in aſſignatione congruæ in iudicio cap. Odoardus.*

147 *Termini ſubſtantiales, an ſint neceſſarii in iudicio cap. Odoardus*

148 *Termini, qui ſint ſeruandi in iudicio. cap. Odoardus.*

149 *Citatio ad reiterandū terminos ſubſtātiales, & ad ſententiam fit in iudicio cap. Odoardus.*

150 *Citatio ad ſententiam pluries poteſt repeti in iudicio cap. Odoardus.*

151 *Cedula ſententiæ in iudicio c. Odoardus qualiter fieri poſſit.*

152 *Clericus admittendum ad cap. Odoardus debet debitum confiteri, & omnia ſua bona.*

153 *Clericus, quando prædictam confeſſionem facere debeat.*

154 *Notarius, quando rogetur de confeſſione debitorum Clerici, & ſuorum bonorum.*

155 *Notarius debet rogari de obligatione Clerici ſi peruenit ad fortunam pinguiorem.*

156 *Obligatio Clerici, ſi ad pinguiorem fortunā, fit in forma Camerę.*

157 *Inhibitio creditoris non appellantis in tēpore, quando concedatur.*

158 *Appellatio à ſententia admiſſionis ad cap. Odoardus fieri poteſt.*

159 *Appellatione prædicta interpoſita retardatur inhibitio.*

160 *Appellatio eſt inanis, quando agitur cum inope.*

161 *Creditor cum inope amittit creditum, & expēnſas &c.*

VTque ſatisfaciam àmico qui deſiderat habere formulam Iudicii,

127 † quo vtuntur Clerici. in obtinendo beneficium. *cap. Odoardus, & cap. peruenit, iux. facul. Eminentiſſimi Vicarij, erit Infraſcripta.*

128 Fit primo monitorium, †quod poterit eſſe huiuſmodi.

De mandato Eminentiſſimi, & Reuerendiſſimi Domini Cardinalis Ginetti, &c. ſiue Illuſtriſ., & Reuerēdiſſimi Domini Oddi eius Vicegerentis, & ad inſtantiam N. Presbyteri, ſeu Clerici Romani principalis, tenore præſentium.

129 Moneantur omnes; † & ſinguli in executione præſentiū nominandi, et cognominādi, & alias omni &c, Quatenus infra triduum proximum ab executione præſentium computandum ſub 500, ducatorum Auri de Camera, mandati executiui &c. aliiſque pænis R.C.A. applicand. &c. debeant, & quilibet ipſorum debeat ex cauſis, & rationibus in proceſſu cauſæ, & cauſarum huiuſmodi ſuis loco, & tempore deducendarū ſpecificandarū, & probandarū Infraſcriptum

R. D.

Digitized by Google

R.D. Inſtantem ad beneficiũ cap. Odoardus de ſolutionibus, ac cap. peruenit de fideiuſſoribus, admittere, & admitti videre &c. dictoque beneficio, eiuſque indultis, & priuilegiis vti, & frui videdum, & vltra quam facere poteſt vigore illius non teneri, ne mendicare cogatur, nec cogi poſſe &c. & quo ad eius perſonam non moleſtari, & pro ſuſtentatione eius perſonæ ſuper omnibus, & ſingulis ſuis bonis congruam poſſe retinere, & beneficio perſonæ arbitrio Domini declarando cum ſuis vtenſilibus, & aliis mobilibus ad ſui vitam neceſſarijs concedi de ſuper, & præmiſſis quecumque Iura, & articulos produci: teſtes induci iurare, examinari, terminos ſeruari, ſentẽtiã, ſeu ſententias, neceſſaria, fieri, et alia ferri, promulgari, inhibitiones quaſcunque neceſſarias, & opportunas concedi videndum, mandata, quæcunque neceſſaria, & opportuna decerni, & ea relaxari, ſeque in expenſis condemari; Ius, & iuſtitiam fieri miniſtrari, aliaque in præmiſſis, & circa ea quomodolibet neceſſaria, & opportuna fieri vidiſſe, deducens omne ius &c. alioquin &c. non ſolum præmiſſo, ſed & omni &c. Pro Leonardo de Leonardis, Ioannes Petrus Clemens ſubſtitutus,

Executo ſupraſcripto monitõrio de more perſonalitet, vt afficiat contra omnes creditores, vel ſaltem contra quos admitti deſideratur, & illo
130 in actis reproducto, fit citatio contra
131 Iura in forma, & in illius termino producitur † in broliardo fides Clericatus, & fit repetitio monitorij.

132 Deinde neceſſe eſt probare †paupertatem dicti admittendi ad tale beneficium *cap. Odoardus*, Et vt melius probetur formantur articuli, dictam paupertatem concludentes, cum coarctatione negatiuæ, prout alias per me traditum fuit, quod .ſ. non poſſet eſſe minus, quod
134 ſi haberet alia bona ipſe † teſtis non ſciret, per cauſas ſibi notas Quia .ſ. fuit informatus, et notitiam perfectam habet bonorum, & conditionis illius, vt de his docet alias allegata *Romana alimentorum 2. Mai 1650. coram Eminentiſſimo D.meo Othobono in fol.* & licet in dubio
135 † præſumendum ſit potius prò paupertate, quam pro diuitijs, vt annuit *Rot. in Interrãnen. prætenſi fideicõm. 2. Decb. 1643*
136 *coram R. P. D. Meltio in folio.* nihilominus eſt aduertendum, quod teſtes debẽt concludere dictam negatiuam de tempore litis, & examinis, & ratio eſt, quia
137 †paupertas non eſt habitus permanens,

Praxis Camilli Capucij,

138 ſed variabilis, † & à præterito tempore non infertur ad aliud præſens, vt concludit *Rota in alias etiam allegata Toletana Matrimonij. 1. Febr. 1649. coram Eminentiſſimo D.meo Cardinali Corrado in folio.*

Firmatis articulis iuxta cautelam tra
139 ditam, citantur creditores † ad dicendũ contra articulos in forma iuxta ea, quæ ſuperius etiam dixi, & poſtquam obtẽtũ eſt †
140 decretum admiſſionis illorum, facta eorundem productione in broliardo, cũ præſtatione iuramẽti calũniæ fit,
141 intimatio parti, † qualiter Dominus admiſit articulos, & mãdauit examinari, & deinde preuio iuramẽto per eoſdẽ præ-
142 ſtãdo per diẽ iuridicã ante, †vt fieri ſolet de ſtilo illius Tribunalis, in cauſis gra-
143 uioribus, † eorundem examen valide procurabit, & perfecto examine, accep-
144 to ſummario formabit † informationem inſcriptis concludendo cauſas pròpter quas, ille debet admitti ad tale beneficium, adducendo pvupertatem, quam
145 probant teſtes, † & quantitatem redditum exiſtentium, ad hoc vt iudex poſſit arbitrari, quantum, & quid ſit Clerico conſignandum.

Et in hoc etiam erit aduertendum,
146 quia ſi perſona admittenda, † eſt nobilis diuerſimode iudicatur cum eo, quã ſi eſſet, inferioris conditionis, & ideo ſi articulis addetur qualitas nobilitatis, & illa probabitur, pinguior congrua obtinebitur.

Redeo ad proceſſum in Iudicio neceſſarium, in quo eſt ſciendum, quod
147 † in illo ſunt neceſſarii, etiam termini ſubſtantiales, quia agitur in cauſa grauis præiudicii, illique erunt fere, quos infra dabo in iudicio ordinario ad libel
148 landũ ſcilicet, † articulandũ, dicendũ contra articulos producendum omnia dicen. contra producta, nec non declaran. & Iuran. de calumnia, etſi forte aderit commiſsio, neceſſe erit in principio addere ad dicendũ cõtra commiſſionẽ, & vbi actor fuerit admiſſus ad illorum ſeruationem.

149 Citabitur ad videndum † illos reiterari, & ad ſententiam in forma, prout etiam iſta citatio habetur vt infra in iudicio pro executione literarum Apoſtolicarum, quando agitur pro immiſſione, & alibi in iudicio ordinario.

150 Neque debemus eſſe contenti † vnica citatione ad ſententiã, ne dicatur, quod illa precipitanter feratur, ſed ſaltem aliam renouamus, quia in iſto termino poterit obtineri ſententia, cuius formula, hæc eſſe poterit.

Digitized by Google

151 Christi nomine inuocato pro tribunali ſedentes,& ſolum Deum præ oculis habentes, per hanc noſtram diffinitiuam ſententiam,quam de Iuris peritorũ cõſilio ferimus in his ſcriptis,in cauſa, & cauſis,quæprimo,in prima,inter R.D.A. Actorem ex vna, & DD.S.D.C.D.E.&F. aſſertos eius creditores reos conuentos de et ſuper admiſſione ad beneficiũ cap. Odoardus de ſolutionibus,et cap.perue nit de fideiuſſor. rebuſq,aliis in actis cau ſæ,et cauſarum huiuſmodi latius deductis,coram nobis verſæ ſunt, et vertuntur inſtantia,partibusex altera;dicimus, decernimus, declaramus, et diffinitiue ſententiamus d.R.D.A. Actorem noſtræ Curiæ Celeſtis militem,facta prius pereũ ſuorum debitorum confeſſione, nec non omnium,& ſingulorum ſuorum bonorũ reddituum, et prouentuum,quoruncũq. indicatione, et aſſignatione illorum ad fauorem ſuorum creditorum infraſcriptis tamen alimentis, aliiſque ſibi inferius reſeruandis ſemper ſaluis, et facta per eundem obligatione de ſatisfaciendo il lis ſi, et poſt quam peruenerit ad pinguiorem fortunam,fore, et eſſe admittendũ,& prout harum ſerie admitti volumus, et mandamus, ac admittimus ad d.beneficia,et vt talis admiſſus vti,ac frui debere prerogatiuis, et indultis in eiſdem capitulis contentis, dictiſq.eius aſſertis creditoribus non licuiſſe,nec lice re DD.A. moleſtare perſonaliter,et quo ad eius personam, ac alia ſibi inferius reſeruanda vigore cuiuſuis eorum prætenſi crediti,etiam obligatione Cameralı Vallati, et vigore quorumuis mandatorum executiuorum,ſuſpicionis fugę al teriusq. coiuſuis generis, et ſpeciei per quoſuis DD, Rom.Curiæ Iudices,etiam per nos, et Curiam noſtram decreti, et relaxati, ſeu infuturum decernendi. et relaxandi, cum quouis exequatur appoſito, ſeu apponendo,'et pro prædictis omnibvs, et ſingulis non grauetur,et inhibitiones noſtras deſuper neceſſarias, et opportunas decernendas, et relaxandas fore,et eſſe,prout decernimus. et relaxamus;ac non grauetur, et inhibitiones concedimus. dictoqne R. D. A. pro honeſta ſuæ vitæ ſubſtentatione, et nę mẽdicare cogatur reſeruamus ſcuta tot. pro quolibet anno ſua vita naturali durante, ſuper omnibus, et ſingulis ſuis bonis præſentibus, et futuris,et vlterius alia ſcuta tot. pro vna vice tantum pro vtensilibus,et mobilibus ad ſui perſonã neceſſariis, pro quibus decernimus, et relaxamus, quæcunque manda ta neceſſaria, et opportuna, et ita dicimus,pronunciamus, decernimus, et declaramus, et diffinitiue ſententiamus,non ſolum præmiſſo ; ſed omni &c.

Ita pronunciaui Ego &c. Vicegerẽs &c.

Vidiſti amice,quod in corpore d.ſen-
152 tentiæ Clericus admittendus ad d.bene ficium tenetur confiteri debita,et facere indicationem omnium ſuorum bonorũ
153 Ideo ſciendũ eſt, † quod hoc praticatur hac ratione vidliecet, quod in termino proſeruato habito à Iudice talis Clericus ſe confert ad officium notarii
154 cauſæ,ibique præſentibus teſtibus, † notarius rogatur de confeſſione debiti, et indicatione bonorum, et de obligatio-
155 ne, † quam ille facit de ſoluendo ſuis creditoribus, ſi; et poſtquam deuenerit ad pinguiorem fortunam, cum adiectio-
156 ne obligationis Cameralis, et fit de his publicum Inſtrumentum-

Si creditores non appellant in tẽpore
157 conceditur inhibitio † ſuperius ſpecificata in forma ſolita.
158 Si vero appellant † prout poſſunt, quia
159 Iudicium eſt ordinarium, retardatur † inhibitio, ſed cum res ſit cum inope,ſi ali
160 quando ſuccedit appellatio, † videtur
161 inanis,†ne creditores cum pecuniis ſibi debitis,etiã expenſas perdere teneantur, vt enim dixi in principio huius capituli inanis eſt actio, quam inopia debitoris excludit.

De Septuagenaria.

Cap. XIV.

Quibus, & quando concedatur.

Artic. I.

1 *Senes dicuntur exemplum iuniorum.*
2 *Senes excuſantur à muneribus publicis perſonalibus.*
3 *Senes excuſantur à tutela.*
4 *Senes in criminalibus torqueri non ſolent.*
5 *Senes ſemper mitius puniuntur.*
6 *Senes pœna ordinaria puniri non ſolent.*
7 *Senes inſtar minorũ ſẽper dicũtur excuſabiles*
8 *Septuagenarius pro debito ciuili carcerari non poteſt.*
9 *Septuagenarius non conuenitur,niſi in quantum facere poteſt.*
10 *Septuagenariæ cognitio,eiuſq.priuilegiorum admiſſio proponitur Sanctiſſimo. & n.11.*
12 *Creditores debent citari,quando cauſa ſeptuagenaria proponitur Sanctiſſimo, & qualiter.*
13 *Nomina, & cognomina citandorum ponuntur*

Digitized by Google

nuntur, etiam in calce citationis.

14 *Commiſſio pro ſeptuagenario ſignatur tantum contra citatos.*

15 *Citatio, & intimatio, quæ hodie fit creditoribus pro ſeptuagenario, quibus officialibus detur.*

16 *Citatio, & intimatio prædicta datur cum cõmiſſione, quæ petitur obſignari.*

17 *Item cum inſertione nominum, & cognominum citandorum, & quare.*

18 *Intimatio vero prædicta fit ſeparata à commiſſione omnibus.*

19 *Commiſſio pro ſeptuagenaria obtenta peruenit ad banchũ Curſorũ, vbi incapſatur.*

20 *Commiſſionis prædictæ productio ſi quæ fiat, vbi, quando, & ſub qua forma. n. 21.*

22 *Citatio ad dicendum contra commiſſionem in ſeptuagenario qualiter, & quando fiat.*

23 *Repititio cõmiſſionis in ſeptuagenario, quãdo fiat.*

24 *Citatio ad dicendum contra iura, quando fiat in iudicio ſeptuagenariæ.*

25 *Citatio creditoribus ad videndum ſibi inhiberi, quando fiat in ſeptuagenaria.*

Iudex, quibus cognitis ſoleat inhibere in ſeptuagenaria. ibid.

Inhibitio ad fauorem ſeptuagenarij, qualiter expediatur, tam in Curia, quam extra. ibid.

26 *Commiſſio pro ſeptuagenaria iudici de partibus directa, qualiter expediatur.*

27 *Inhibitio ſeptuagenariæ, hodie non ſolet afficere pro debitis contractis poſt 70. annos*

28 *Creditores in conceſſione ſeptuagenariæ, an hodie citentur, & bonum ſit illos citare.*

29 *Notarij A. C. quando commiſſiones ſeptuagenariæ ſpectant ad eorum tribunal, quid faciant.*

30 *Formula commiſſionis pro ſeptuagenaria.*

31 *Dies excapſationis ſolet notari, à quo, & vbi.*

OMnibus innotuit, quod ſemper eſt veneranda virtuoſa ſenectus *l. ſemper ff. de iur. immu.* Senes enim dicun-

1 † tur exemplum iuniorum *cap. paulus 2. qu. 7.* Ideo dicuntur teneri ad correctionem dictorum iuniorum, vt ſi exẽpla domeſticæ laudis, eos non prouocãt ad decora vitæ, ſaltem correctionis medicina compellat *l. prima. C. de emend. propinquo.*

2 Hinc merito ſenes excuſantur à muneribus publicis perſonalibus *l. ſi vltra.*

3 *C. de decurio. lib. 10.* excuſantur à tutela.

4 *l. 2. de excuſat. tut.* † & ex quauis cauſa in criminalibus torqueri non ſolent. *l. ſi quis in graui. §. ignoſcitur. ad Senat. Conſult. Sillan. Pedamont. deciſ. 123. num. 3. Lud.*

5 *Lucen. deciſ. 13. num. 53.* & mitius ſemper puniuntur, idem *Pedam. d. deciſ. 123.*

6 *n. 3.* penaque ordinaria puniri non ſolent. *gloſ. in l. auxilium. §. in delictis. verb.*

7 *miſeratio. ff. de minor.* † ad inſtar minoris. & ſemper etiam dicuntur excuſabiles. *cõtãta 24. diſt. 86. verſ. & quia adhuc. vbi gloſ.*

8 Et ſeptuagenarius pro debito † ciuili carcerari de iure non poteſt, *Grat. cap. 328. num. 14. & cap. 506. nu. 1. & cap. 805. num. 1. Ricc. deciſ. 333. num. 5. par. 3. Pedamont. d. deciſ. 123, num. 4. cum alijs adduct. per Caſtagn. in tract. deduct. ne egeat quæſt. 8. & in prohem.* Quinimò

9 † non poteſt conueniri niſi in quantum facere poteſt, ſi credis *Grat. d. cap. 328. num. 14. & cap. 506. num. 17. & Couarruu. var. reſol. lib. 2, cap. 1. n. 4.*

10 Hinc ideo licet hoc ſit de † iure communi, & declaratio huius materiæ fortaſſe ſpectaret ad Signaturam Iuſtitiæ, quæ reſpondet prout de Iure: tamen ad tollendas diſputationes, quæ poſſent oriri, inolerit ſtilus adeundi Sanctiſſimũ,

11 †& ab eo obtinendi commiſſionem, in qua petitur iniungi alicui iudici ordinario, vel in Curia, vel extra, vt conſtito ſibi de ætate ſeptuaginta annorum inhibeat creditoribus.

12 Sed debet animaduertere, † quod antequam adeatur Sanctiſſimus, ſunt citãdi creditores, quibus inhiberi deſideratur, & cum citatione debet etiam parti tranſmitti tenor commiſſionis, & ſi deſideratur formula citationis erit Infraſcripta,

Eminentiſſimo D. Datario Sanctiſſimi ſiue &c. Citentur infraſcripti prætẽſi creditores inſtantis, ad dicendum cauſã quare. commiſſio, cuius copia, ſibi trãſmittitur ſignari non debeat, a Sanctiſſimo D.N: in Camera, & informandum qutenus &c. alias &c. inſtante D. Seio principali ſiue &c.

13 In calce citationis apponuntur † nomina, & cognomina citandorum, & per Curſorem, ſeu Nuncium exequitur, contra omnes cum diligentia, quia ſi alı

14 ter † fieret commiſſio ſignaretur ſolũ contra illos, qui fuiſſent citati, & alias non afficeret.

15 Executa vero citatione fit † ſubſequẽs intimatio, quia vtraque datur hodie egregio viro D. Armindo Riccio dicno ſtro Primario Curiali, nunc autem Sagaciſſimo ſub Datario, qui habito verbo cum Eminentiſſimo, et Reuerendiſs. D.meo Cardinali Digniſſimo Datario Corrado, vel datur Illuſtriſs. & Reuerẽ. D. meo Digniſſimo Stephano Vgolino, S.D.N. Auditori, qui procurat illius obſignationem.

16 Citatio inquam, † & intimatio ſupradicta datur vna cum commiſſione, quæ petitur obſignari a Sãtitate ſua ad obtinendã gratiã pro ſeptuagenario, & ſi vis cautius agere, vt dictus D. Subdatarius vel Illuſtriſ. D. Auditor, ſit certus de iden
17 titate cõmiſſionis † trãſmiſſæ, fit dicta citatio cũ insertione nominũ, & cognominũ citãdorũ à tergo copiæ d. Cõmiſſio-
18 nis, † quæ ſignari deſideratur. Intimatio vero fit omnibus in cedula, et copia ſeparata a dicta Cõmiſſione originali.

19 Obtenta in dicta † commiſſione, cuius formulam habebimus infra, per ſuos tramites peruenire ſolet ad banchũ Curſorum in Curia, vbi incapſatur incapſula illius iudicis cui directa reperitur, & excapſata à notario cauſæ, & al-
20 lata ad officium, † ſit illius productio in brolliardo, & actis Notarii cauſæ ſub in ſcripto tenore.

21 Die tali &c. coram &c. Pro N. contra N. Franciſcus Melanus Santiſſimi D. N. Papæ Magiſter Curſorum facto produxit, & exhibuit commiſsionem manu eiuſdem Sanctiſsimi D, N. ſignatam prout in folio tenoris &c. petens &c. Et deinde ſit citatio infraſcripta,

22 Citẽtur infraſcripti † exaduerſo principale ad dicendũ contra commiſſionẽ vltimo loco in actis præſentatã, & iuxta illius formam videndum mandari procedi ad p. d. inſtantem D. Seio principali ſiue &c. Petruccius Notarius.

23 In termino huius citationis fit illius repetitio in brolliardo ad fauorẽ creditoris in forma.

24 Poſtmodum ſit citatio † ad dicendũ cõtra producta etiã in forma, & in illius termino iuſtificatur narratiua, ex qua Papa motus fuit ad cõcedendã gratiã, quia de ſtilo ſemper in calce apponitur clauſula de mãdato S. D. N. Papæ Aud. C. cõſtito de aſſertis, citet, inhibeat, & procedat vt petitur, & ſequuta iuſtificatione dictæ narratiuæ, ſit citatio infraſcripta.

25 Ad videndum ſibi ipſis † inhiberi ad ſtatim, ſeu ad p. d. & interim, quandocunque iuxta formam commiſſionis, de qua in actis, & literas inhibitoriales in forma concedi ad p. d. Inſtante &c. & in termino dictæ citationis, Iudex agnita iuſtificatione dictæ narratiuæ, ſolet inhibere, & dictas littetas Inhibitoriales concedere, aduerſus creditores citatos cum inſertione commiſſionis obtentæ in forma; ſi agitur de Debitore exiſtente extra Curiã in cartha pergamena, vel tẽpore peſtis in carta imperiali ne trãſmiſſa per poſtã ſuffumigatione teratur

Si vero agitur de debitore exiſtente in Curia in cartha ordinaria ad reparandã miſeriam ſenectutis.

26 Si autem commiſſio dirigitur † Iudici de partibus expeditur Breue, per rpd. Emerix præuia regiſtratione commiſſionis in Dataria, prout ſupra dixi de commiſſionibus, quæ diriguntur ad partes.

Formula vero commiſſionis, licet eãdem regiſtrauerim ſupra, iterum tradere placet, ne cogamur extra centrum quærere id, quo indigere videmur.

27 Aduertendum eſt etiam, † quod in tali cõmiſſione. s. m. Innocentius X. ſolebat, apponere aliam reſtrictiuam, quod S. Inhibitio non afficiat pro debitis contractis poſt ætatem ſeptuaginta annorũ, credo ad obuiandum fraudibus, quæ ab huiuſmodi ſenibus potuiſſent cõmitti, quod, an hodie ſit ſeruãdum docebit experientia, ſed hoc eſſe de Iure dixi alibi

28 Et vlterius, quod ſtilus citandi † creditores ad dicendum cauſam, quare cõmiſſio &c. ſemper fuit ſolita fieri tempore fel. record. Vrbani Octaui, & in principio Pontificatus Innocentii X. ſed poſtea illæ fuerunt ſignatæ etiam, abſq. dicta citatione, ſed vt tutius agamus ne erit illos ſemper, vt ſupra citare, quia facilius propter contumaciam non cõparentium, vel comparentium, & allegantium friuolas exceptiones gratiam obtinebimus.

29 Aduertendum aduc, † quod Notarii A. C. quando commiſſiones huiuſmodi ſpectant ad eorum Tribunal, procedunt modo infraſcripto. Si enim in Corpore commiſſionis adeſt nomen certi notarii; tunc talis commiſſio conſignatur Notario nominato; Si vero non adeſt, diſtribuitur per turnum, prout facere ſolent Notarij Rotæ, & ad dignoſcendam regulam talis turni, ſolent habere librum, qui ſolet retineri à Menſario, vel Conclauiſta, vbi tales, & omnes Commiſſiones ſolent adnotari cum nomine Notarij in margine, cui conſignari contingerit; & quod illæ non excapſantur, ſine interuentu iuuenis menſarij, & iuuenis Conclauiſtæ, ideo ſolertes cauſarum Patroni, mittent ſollicitatores ad menſarium, qui Curam geret vocandi ſocium, & commiſſionem excapſandi.

Tenor inquam Commiſsionis poterit eſſe infraſcriptus.

Auximana.

30 BEatiſſime Pater cum † Deuotus Sanctit. Veſtr. Orator A. de tali loco ob

Digitized by Google

ob temporum infortunia, alioſque ſiniſtros euentus reperiatur valde aëre alieno grauatus, etiam ſub vſuris, cum diuerſis perſonis in executione præſentium nominandis, & cognominandis, etiam vigore obligationis Cameralis, ſeu obligationum Cameralium Iuramento, ſeu Iuramentis vallatarum, quarum vigore dicti prætenſi creditores reſpectiue, diuerſa mandata executiua, tam in Curia A. C. quam extra eam contra ipſum oratorem relaxari obtinuerunt, ſeu etiam obtinere prætendunt; verum quia Pater Sancte orator prædictus ob illius ingraueſcētem ætatem annorum ſeptuaginta & ex malis, quæ à ſenectute causã tur, ſi carceribus mancipari contingat potius in illis marcescet, & morietur, quam valeat dictis creditoribus ſatisfacere. Ideo humiliter ſupplicat S. V. quatenus ex benignitate Apoſtolica, dignetur committere, & mandare A. C. vt ſibi legitime conſtito, quod dictus orator ſeptuageſimũ annum attingat, inhibitionem, ſeu non grauetur perpetuum, ne quo ad eius perſonam tantum à prædictis eius creditoribus moleſtetur, concedat, conceſſamque ſeruari mandet, & faciat, cum facultate eoſdem citandi, etiam domi dimiſſa copia, & eiſdem Iuhibendi ſub Eccleſiaſticis Cenſuris, & pœnis, ſeruata forma Sac. Concilii Tridentini, aliiſque pœnis eius arbitrio infligen., & moderan. & procedendi iuxta ſuas ornarias facultates, etiam ſingulis diebus, & horis, præterquam in honorem Dei, feriatis, & abſque confectione regeſtri, ſeu extractus, & abſque ſportularum ſolutione; cæteraque omnia, & ſingula facien. dicen. geren. exercen. & exequen. in præmiſſis, & circa ea quòmodolibet neceſſaria, vel opportuna, præmiſſis, nec non conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ſtilo Palatij, & Curiæ, præfatis obligationibus cameralibus, & iuramento, ſeu iuramentis, quot quot sũt vallatis, mandatis illorum vigore relaxatis, vel in poſterum quandocumque relaxandis, per quæcumque Tribunalia, tam Curiæ, quam extra, & cum quibus uis exequatur fortaſſe relaxatis, ſeu in poſterum relaxandis, & terminis forſan ad ſoluendum ſuſceptis, obligationibus de repræſentando in Carceribus, etiam cautionibus, & iuramentis firmatis, cęteriſque in contrarium facientibus non obſtantibus, ſtatum &c. pro plene, & ſufficienter expreſſis habe n, &c.

31 Et quia Notarij dictam † commiſſionem ſolemniter excapſant, ſolet à tergo illius notari dies excapſationis per hæc verba: die tali excapſata; Iacobus Franciſcus Belgius Conclauiſta.

An concedatur contra loca Pia:

Artic. II.

32. 33 *Commiſſio pro ſeptuagenario ſolet concedi de plano, & an etiam contra Eccleſiam.*

34 *Papa dicitur Pater pauperum, & miſericordiæ.*

35 *Locus pius, & Eccleſia vtuntur iure communi, niſi ſint expreſſe priuilegiatæ.*

36 *Amplia præſertim, ſi agatur de bonis temporalibus.*

37 *Clerici in contractibus iudicantur, vt laici.*

38 *Eccleſia, & locus pius ſuccedentes laico, qualiter iudicentur,*

39 *Eccleſia, & locus pius in caſu prædicto, an conueniantur coram Iudice Eccleſiaſtico.*

40 *Lis cœpta coram laico, ibi terminari debet, etſi ſuccedat Eccleſiaſticus litiganti.*

41 *Eccleſia ſuccedens in bonis priuatorum, vtitur illorum iuribus.*

42 *Limita, ſi renouaret emphiteuſim vtendo adminiculo iuris Eccleſiæ.*

43. 44 *Hæbrei nutrices Chriſtianas habere non poſſunt, & quare.*

45 *Hæbrei debent habitare in locis ſeparatis à Chriſtianorum domibus.*

46 *Hæbrei coguntur deferre ſignum, vt facilius euitentur.*

47 *Hæbrei arcentur à recreationibus familiaritatum, ludendi, & comedendi cum Chriſti fidelibus.*

48 *Hæbrei arcentur ab officio pietatis curandi Chriſtianos infirmos.*

49 *Hæbrei prohibentur vocari Domini, ne ſuperbia inflentur.*

50 *Hæbrei coguntur tenere libros eorum rationis bancharię, & quo idiomate.*

51 *Hæbrei, quibus in locis habitare poſſint in ſtatu eccleſiaſtico.*

52 *Hæbreorum ſcelera remiſſiue, & eorum priuilegia, & à quo fuerint ablata.*

53 *Hæbrei pauperes carceratiam obtineant alimenta à creditoribus Chriſtianis.*

54 *Hæbrei prædicti quare obtineantdicta alimenta, & quo iure & 55 & 56.*

57 *Hæbrei prædicti obtinent alimenta, per iudices ordinarios, non per S. Viſitatione.* 58

59 *S. Viſita carceratorum declarauit præſtationem alimentorum non comprehendere Iudeos.*

60 *Eccleſia ſolet exercere opera pietatis.*

61 *Eccleſia alienat bona pro redemptione captiuorum.*

Re-

Redemptio captiuorum ddicitur causa vrgens alienandi bona Ecclesiastica.

Ecclesia pro redemptione captiuorum alienat vestes, & sacram supellectilem. ibidem.

61 *Ecclesia alimenta præstat pauperibus, & agenis ob famem.*

63 *Ecclesia liberat captiuum. etiam quod propria culpa inciderit in captiuitatem.*

64 *Ecclesia ex quibus præsumatur permittere posse septuagenarios inhibitionem personalem obtinere,*

32 Ista commissio solet de plano concedi inter priuatos, quia hoc prouenit ex dispositione Iuris Ciuilis, vt supra Difficultas solum videtur inesse, quando debitor vult illam obtinere pro inhibendo Ecclesiæ, seu loco pio, quia tunc propter priuilegia illis concessa tam de Iure Codicis, quam de Iure Canonico, vt ex se quisque videre poterit, non sic de facili videtur concedenda, quia prima facie prævalet priuilegijs concessis senectuti de dicto Iure Ciuili.

33 Nihilominus materia bene, † & accurate perpensa, quia nihil magis conuenit Ecclesiæ, quam exercitia pietatis,

34 & misericordiæ † cum Papa dicatur Pater pauperum, & in omnibus exempla Christi Domini ante oculos semper habeat, criminosis etiam senibus parcēdo, vt legitur *in cap. tanta. 24. 86. distinct. vbi glos. verbo quia simplicitatem, & cap. fraternitatis 34. dinst. & cap. tempora, nu. 6 quæst. 7.* Facilius in ciuilibus miseram Carceratorum vitam intuendo ad subuenīdum senectuti rescriptum pro septuagenario concedet, ne vires senio consumptæ carceribus diutius macerentur.

35 Præcipue, quia locus quantumuis pius priuilegiatusque, & Ecclesia vtitur Iure communi, nisi expresse reperiatur priuilegiata *Iaſ. in l. sancimus. num. 7. C. de Iud. glos. in cap. peruenit. de testibus. Dec. in cap. vltimo. de for. comp. & in cap. primo. de alienand. feud. Idem Iaſ. in l. si certis annis. num. 14. C. de pact. Mascard. concl. 424. num. 5. & concluſ. 1019. nu. 4. Gabr. conſ. 168. n. 86. lib. 1.*

36 Et præsertim in bonis temporalibus, † in quibus nisi, vt supra constet de contrario, vti tali iure, dicit *glos. in d. c. peruenit. de test. & in d. cap. 1. de alien. & Iaſ. in l. si certis annis. num. 14. C. de pact. Menoch. præsumpt. 131. num. 62. lib. 3. & Mascard. vbi supra.*

37 Et quia etiam in contractibus Clerici iudicantur, vt laici, *Afflict. decis. 561 n. 8. recepto.* † in casu, in quo si Ecclesia, vel locus Pius succedit laico, & est reus,

39 & hæres; † si iudicium alibi non reperitur ceptum debet conueniri coram Iudice Ecclesiastico. vt est *testus in ca. Clericus nullus. 11. quæst. vbi glos. in verb. sæculares. in fin. Bart. in l hæres absens. in princ. ff. de Iud. Rot. decis. 5. de for. comp. in antiq.* alios citat *Surd. decis. 100. num. 6. Abb. in cap. quia. 5. de Iud. vbi late. Felin. & Dec. num. 11. Iaſ. in authent. quas actiones. n. 39 C. de Sac. Sanct. Eccles. Menoch. præs. 322.*

40 *n. 19.* Secus vero dicendum est; † quando iudicium reperitur incoatum cum defuncto, & Ecclesia illi succedat; quia tūc lis debet terminari coram Iudice laico, corā quo pendet secundum *Angel. in l. scilicet, vbi Imol. Castr. Alex. Rom. & alij, quos citat Surd. decis. 100. n. 6. & conſ. 222 n. 10.* In hoc tamen non figo pedem stante supradicta resolutione Vrbani VIII.

41 Fauet etiam nostræ intentioni, † quia in successione bonorum priuatorum, Ecclesia vtitur iure ipsorum priuatorum, & datur exemplum in emphiteusi priuata, quæ transiuit in ipsam. *Corb. de Iure Emphit. tit. ob canon. non solut. quæst. 2.* Se-

42 cus tamen esset dicendum † in isto casu, si Ecclesia renouaret emphiteusim, vtendo adminiculo iuris Ecclesiæ. *Bero. conſ. 120. num. 13. lib. 1. & Corb. vbi sup. dicta quæst. 2. circa finem.*

Sed ad istam materiam faciunt, quæ dicunt *Salic. in l. 2. num. 26. C. de Iur. emphit. Iaſ. in l. 2. num. 51 C. eodem tit. vbi Bald. num. 17. in 2. lect. Bart. in auth. quas actiones, C. de Sacr. Sanct. Eccles. in vltimo verb. & ibidem DD. relati à Corb. dicta quæst. 2. Surd. conſ. 221. n. 43. & decis. 100 n. 10.*

43 Addo etiam pro dicta oppinione, † quod licet Iudæi fuerint semper, & sint acerrime infensi Christianæ Religioni, & propterea nutrices Christianas habere non possunt, vt Iussit *Innoc. IV. constit. 2. §. 5 tom. 1. pag. 64. & Paul. IV. conſt. 3.*

44 *§. 4. to. eod fol. 189.* † & ad euitandam eo-

45 rum pestem, † debeant habitare in locis separatis à Christianorum domibus, vt voluit dictus *Paul. IV. dicta*

46 *constit. 3. §. 1.* et vt facilius euitentur coguntur deferre signum glauci coloris, vt in eadem *constit. Pau. IV. §. 3.* & arcētur

47 à recreationibus ludendi, † commedendi, & familiaritatem habendi cum Christi fidelibus, vt in eadem *constit. §. 7.* Qui-

48 nimo † arcentur etiam ab opera pietatis curandi Christianos infirmos, ne sub

clipeo

clipeo pietatis impietatem exerceant, vt in eadem *conſtitutione dicti Pauli* §. 10 *& in alia conſt.68.Gregor.XIII.tom.2.fol.*
49 388. † & ne eorum ſuperbiam intlent prohibentur vocari Domini à *d. Paulo* IV. §.12. quia reperti ſunt deceptores,
50 † & praui coguntur libros eorum rationis bancharię,ſcriptos non lingua eorũ naturali hæbrea,ſed vel latina,vel vulgeri noſtra;vt voluit dictus Paulus dicta
51 *conſtit.*3.§.8. Expulſi etiam fuere ab vniuerſo ſtatu Eccleſiaſtico,exceptis Roma Ancona & Auenione, vt voluit *Sanctiſs. Pius V. conſtit.*80. *tom.*2. *bull.nou.fol.*209. *& fel.recor. Clemens VIII.conſtit.*19.*to.*3.
52 *fol.*17. & licet † multa priuilegia obtinuiſſent *à S.M. Pio.IV. in eius conſt.* 48. *tom.*2.*fol.*47. quia tamen illis abutebantur,fuerunt reuocata à dicto *Sanctiſſimo D.Pio V.conſt.* 6. *tom.eodem fol.* 146. *& Clem. VIII. dicta conſt.*19. & qui vult ſcire eorum flagitias, & ſcelera legat conſt. 70.*Greg.XIII.tom.*2. *fol.*340.

53 Nihilominus, ſi ſunt pauperes,&carcerantur à creditoribus Chriſtianis,docto de eorum paupertate obtinent à dictis Chriſtianis creditoribus alimenta non obſtante quocumq. priulegio Chriſtianorum, vt remature perpẽſa, & diſcuſſa reſoluit, *Rota in vna Romana alimẽtorum* 12.*Ianuar.*1621. *coram b.m.doctiſſ-*
54 *ſimo Manzanedo in fol.*& † quamuis non ſit bonum ſumere panem de manibus fi-
55 liorum, † dare canibus, & nihil ad nos pertineat de ijs,quæ foris ſunt *cap.gaudemus. de diuort.* etiam,quod Iudei paſcãtur àChriſtianis,iubere non dedignatur; quia propriæ naturæ pietatem ſequendo caritatem, etiam in illos vult exercere, ne inopes veri cultus cognitione, famæ, etiam contabeſcant. *Fel.in cap.*2. *nu.* 5.
57 *verſ. ſed in contrarium. de Iudeis.* † Quod tamen credo habere locum,quando Iudei alimenta petunt à iudicibus ordinariis, de quorum mandato ad Chriſtiano
58 rum Inſtantiam carcerati fuere, quia ſi illa vellent conſequi à Viſitatoribus Carcerum, nõ obtinerent, obſtaret enim illis *conſt.68. Pij V. cum alia Pauli V ſuper reformatione Tribunalium ſupra indicata de facultatibus Viſitatorum Carcerum*, ſtante
59 declaratione à dictis Viſitotorib,facta, quod .ſ. dicta præſtatio alimentorum non compræhendit Iudeos, vt declarat *dicta deciſio. Romana alimentorum coram Manzanedo.*

60 Fauet etiam noſtræ opinioni,† quia Eccleſia ſolet exercere operã pietatis, *vt gloſ.in c.ſumma.*12.*q.*2. *Abb, in c.nulli, num.*6.*de Eccleſ.Redoan.de reb. Eccleſ. ru-*
61 *br:*20. *de cauſ. piet. num.*1. *&* 2. Alienat bona pro redemptione captiuorum, & iſta dicitur cauſa vrgens *Teſt.in* §. *Sanctiſſimus.in auth.de alien.& emphit.cap. aurum.*12.*quæſt.*2. *vbi gloſ. Rip. in l. obligatione nom.*45. *de pignor. Redoan dicta rub.* 20.*n.*4. *&* 5.Alienat ob dictam cauſam veſtes, & ſacram ſupellectilem *cap.ſacrorum, & cap.aurum.*11. *quæſt.* 2. *Alimenta,*
62 præſtat † pauperibus, & Fgenis ob famem *l.Sancimus.C.de ſacr. ſanct.Eccleſ. c. ſicut. cap.aurum.cap.gloria.*12. *quæſt.* 7. *& ibidem Archid.Gemin. & Turrecremat. &*
63 *alij Rodoan.loco citato,* † quod ampliatur etiam ſi captiuus, vel pauper tale infortuniũ culpa propria incidiſſet.*gloſ.in cap. ſacrorum.*12.*quæſt.*2.*Bald. & alios* congerit, & cumulat *Couarru. var. reſol. libr.*2 *cap.*16. *& Menoc.conſ.* 182. *n.*8.

64 Ideoque videtur concludendum,† quod ſi talia facit,fortiùs permittet,quod pauperes ſeptuagenarii commiſſionem pro inhibitione perſonali valeant obtinere

FINIS.

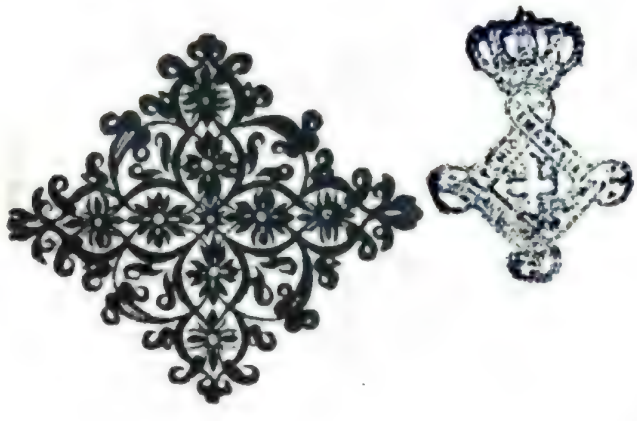

IN-

Digitized by Google

INDEX
LOCVPLETISSIMVS
CONCLVSIONVM
MATERIARVM, RERVM, ET VERBORVM,

Quæ in tota Praxi, de Iudicijs in genere continentur Alphabetico ordine digestus.

A

Absens.

ABSENS, & non comparens citatur per contradictas, parte prima, cap.7. num.1.

Declara tamen probata absentia, & qualiter. p.1. cap.8. num.13.

Absens an, & qualiter respondere possit positionibus, p.2. c.2. n.35.

Absens de iure condemnari non potest in pœnam criminalem corporis afflictiuam, p.2. c.8.n.105.

Absens, an, & quomodo defendi possit in iudicio, remissiuè, ibid.n.107.

Absens non defensus dicitur nulliter condẽnatus, p.3. c.10.n.120.

Declaratur tamen, & limitatur remissiuè ad Felinum, ibid. n.121.

Absens quando est in culpa expensas soluere debet, p.3.c.11.n.16.

Absens non reficit expensas, dummodo cõstet de absentia, ibid.n.84.

Absolutio.

Absolutio ad effectum agendi coram Ordinarijs sub qua forma peti possit. p.3.cap.3 num.80.

Absolutio ab excommunicatione Bullę cænæ ob recursum ad laicos, qualiter detur.p.3. c.9.n.77.

Absolutio à censuris, an fiat ex patientia, vel verbali paritione. ibid.n.90.et 94

Absolutio à censuris latis in curia non datur, nisi doceatur de paritione, ibid.n.93.

Amplia, etsi quod præstandum est pro paritione, non sit liquidum.p.3.cap.9.n.94.

Declaratur vlterius, quid requiratur, quando aliquid est adimplendum, soluendum, vel tradendum. ibid.n.95.

Absolutionem petens à censuris, cogitur obtinere Breue absolutionis, ibidem n.102.103.

Absolutio à iuramento, qua causa iuste obtineatur, p.3.c.10.n.54.

Absolutio ab expensis facta in causa appellationis dicitur nulla, part.3.c.11.n.132.

Absolutio expensarum à iudice facta, de quibus expẽsis intelligatur, ib, n.126.295 & 388

Absolutio ab expẽsis à iudice facta de quibus soleat interpretari, vel omissio, ib. nu. prędict.

Abſolutus

Abſolutus ab vno foro, an poſſit puniri ab alio in delictis mixti fori, p.1.c.2.n.341.344
Abſolutus per iudicem delicti non poteſt moleſtari à iudice originis, ibid.n.371.
Abſolutus à crimine non poteſt moleſtari, ſi abſolutoria tranſit in iudicatum, p.3.cap.6 num.15.
Limitatur ſi abſolutio fiat ob non probatum delictum, & non ob innocentiam, ibidem, num.16.
Abſolutus ab expenſis non dicitur abſolutus à damno, p.3,c.11.n.203.
Abſolutus ab expenſis adiuuatur, ſi probat cauſam, quam habuit iuſtè litigandi, ibid. num.236
Abſolutus ab expenſis, abſque cauſa, an dicatur etiam abſolutus à fructibus, ibidem, num.587.
Abſolutus videtur à fructibus petitis, qui nō fuit ad illos in ſententia cōdemnatus, ibid. num.679.

Acceptatio.

Acceptatio ſtipulationis ab abſente fit ſola notitia, p.2.c.5.n.30.
Acceptatio iudicis pro abſente annullatur non acceptante abſente, p.3.c.11.n.159

Acceſſus Tutus.

In caſu, quo non pateat ad citandum aduerſarium, vel eius procuratorem, duo requiruntur, p.1.c.6.n.49.
Quod non ſit tutus acceſſus, & quod non poſſit citari mediante procuratore mittendo, ibid.n.50.
Nec alterum ſufficeret, ibid.
Acceſſus non tutus debet probari, antequam decernatur citatio per edictum, par.1. c. 6 num 53.
Acceſſus non tutus, an ſit probandus contra omnes citandos, ſi ſint plures, ibid.n.55
Acceſſus non tutus, an probetur per iuramētum partis, vel ſint examinandi teſtes. ibid. num.56.
Acceſſus non tutus debet ante omnia probari, p.1.c.9.n.7.
Acceſſus non tutus, quando ſemel probatus iterum probari non debeat in executorialibus, p.3.c.8.n.18.

Accommodatum.

Accommodatum cuius expenſis reſtituatur. p.3.c.11.n.22.

Accuſator.

Accuſator tenetur perſonaliter comparere in ijs caſibus in quibus tenetur ipſe reus. vide in p.1.c.5 num.33.
Accuſator in quibus reguletur circa ea, quæ dicuntur de procuratore. ibid.n.50.
Accuſator, an poſſit vltra duas dilationes obtinere, p.2.c.1.n.325.
Accuſator pro habenda dilatione quid facere debeat. ibid.n.326.
Declaratur tamen hoc de ſtilo procedere, ibid.n.327.

Acta.

Acta per falſum procuratorem ſunt nulla, p.1. c.5.n.298.
Acta per ipſum in audientia Principis, ſi ratificentur à Domino, valent, ibidem n.299.
Acta iudicis officio dilatione pendente ſunt nulla, p.2.c.1.n.340.
Ampliatur nō poſſe ratificari de expreſſo partium conſenſu, ibid.n.341.
Acta durante dilatione facta ſunt nulla, par.2 cap.8.n.75.
Acta litis ordinatoria pereunt, perempta inſtātia. ibid.n.76.
Acta, ſi ſint nulla, vel pars ipſorum, an debeant imitari, & irritari, ibidem n.363.
Acta iudicis officio renunciari nequeunt. p.3.c.7.n.112.
Acta pro executione ante intimationem executorialium ſunt nulla. p.3.c.8.n.20.
Acta litis ordinaria pereunt, perempta inſtantia ſtatutaria, p.3.c.12.n.215.
Acta reſpicientia veritatem cauſæ non pereūt ibidem n.216.

Actorum tranſportatio.

Acta non ſunt de neceſſitate tranſportanda, ſi cauſa ventilata coram A.C. ſeu alio iudice cōmittatur in Rota cum facultatibus A.C. prout in prima, p.1.c.2.n.37.
Et quid ſi cauſa fuit commiſſa cum dictis facultatibus in gradu appellationis remiſſiuè, ibidem n.38.
Actorum tranſportatio, quando ſit neceſſaria p.1.c.2.n.40.& 41.
Acta, quænam debeant tranſportari, remiſſiuè, ibid.n.42.& 43.
Acta quæ ſunt ſatis pro iuſtitia tranſportantur pro ſententia executioni ab A.C. demandanda, p.1.c.2 n.45.

Actio.

Contra contumacem, ſeu contra comparentem, qua diſtinctione agatur, p.1.c.2.n.420
Actio pro fructibus non decurſis, & in futurū decurrendis, ad effectum, vt ſoluantur veniente die, conceditur, p.1,c.3.n.61
Actio contra debitorem debitoris datur executiuè, quando debitor tali debitori, etiam tenetur executiuè, p.1.c.11 n.11.
Actio eſt inanis, quam debitoris inopia excludit. p.3.c.13.n.1.

Actor.

Actor de quo debeat docere, parte 1. cap. 3. num. 1.

Actor

Actor debet probare suam intẽtionem, ibid. num.4.
Actor sequitur forum Rei, ibid, n.5.
Actor potest eligere domicilium, quando Reus habet plura domicilia, ibid.n.6.
Actor conueniens reum extra suum forum, aliquando amittit actionem, ibid. n.7.
Actor cum citatione ad dicendum contra, debet instruere reum, adhoc, vt possit deliberare, an velit liti cedere, p.1.c. 3. n.9.
Actor debet reum extraiudicialiter monere antequam illum ad iudicium vocet, ibidẽ num.10.
Actor mouens iudicium contra monasteriũ debet capitulariter citare monachos, ibid. num.11.
Actor ante omnia debet adimplere pro parte sua, quod debet, ibid.n.13.
Actor in actione reali debet probare dominium, vel quasi ex parte sua, ibid.n.14
Agens pro laudemio, quid facere debeat.p.1 c.3.n.17.
Actor habens instrumentum, in quo fuerit promissum aliquid, quod dependeat a mera voluntate obligati potest contra illũ agere ad factum, p.1.c.3.n 27
Et quid dicatur, quando quis est obligatus ad factum, ibid.n.28.
Actor habens instrumentũ cũ pactis executiuis, licet careat obligatione camerali, vel quarãtigia, potest agere executiuè, & datur captura personæ, & potest variare, vsque quo fuerit ei integrè satisfactum, p.1.cap.3 num.58.
Actor exhibens testamentum factum coram Parocho, vel Confessario, licet non sit parochus cum præsentia duorum testium potest obtinere immissionem, ibid. n.69.
Actor agens vigore instrumenti cameralis, & petens cambia decursa, nisi doceatur de spacijs necessarijs, vt dicitur *dell'andata, & del ritorno*, non potest obtinere, ibidem num.72.
Actor agens cõtra filiumfamilias nisi habeat instrumentum, in quo cum iuramento ipse enunciauerit se emancipatum, & publicè proPatrefamilias negociari cũ aliis probationibus, ex quibus motus, ostendat se habuisse iustam causam credendi, difficilimè obtinebit, p.1.c.3.n.80. & 81.
Actor, qui habet pro se reseruationẽ dominij, & possessionis, potest obtinere mandatũ de associando, etiam quod sit hæres, contra tertios possessores, non tamen posset si vellet procedere actione personali, executiuè, p.1.c.3.n.100.& n.101.
Actor in iudicio saluiani, si fiat oblatio debiti non obtinebit, sed nec tenetur cauere pecunias recipiendo, ibid.n.130.
Actor agens cotra aliquem, vt se in dominũ recognoscat, quid teneatur probare, ibid. n.138.
Actor satis est, quod doceat exhibuisse iura, in quibus fundatur iustitia rei iudicatæ, si reus opponet de non integra transportatione actorum in executione rei iudicatæ. p.1.c.4.n.34.
Actor si reo petit editionem scripturarum, quibus vult vti coram iudice, non obtinebit, nisi facta declaratione velle vti pro, & contra, p.1.c.4.n.61.
Actor potest citare ipsum reum non obstante protestatione rei, quod citari debeat e. ius procurator, ibid.n.89.
Actor debet pænes acta verbo allegare citationem fuisse executam, part. 1. cap.6. n. 103.
Et ad quid fiat hæc verbalis allegatio, ibid. n. 104.
Et dummodo reproducatur ante conclusionẽ in causa cum fide executionis, ibid.n.105.
Actor deinde debet citare comparentem ad omnes actus successiuos, & qualiter, ibid. num.106.
Actor probat, & deinde reus excipit in prophanis. p.1.c.10.n.81.
Actor in possessorio recuperandæ, an sibi præiudicet in possessorio, petens exceptiones admitti, p.1.c.11.n.42.
Actor potest in possessorio, vel petitorio obtinere facta iudiciorum cumulatione ibid. num.140.
Actor suspendere potest petitorium, ibidem n.171.
Actor Notario suspecto allegato, statim debet procurare alterius electionem, p.2.c.6. num.56.
Actor ad omnes causas, an possit appellare, et appellationem prosequi, par.3. cap.1. num.26.
Actor in possessorio recuperandæ, debet docere de titulo saltem colorato, p. 3. cap. 4 nu. 141.
Actor agens contra habentem compensationem nulliter agit, p.3.c.7.n.90.
Actor producta fide diligentiarum executoris, quid faciat, p.3.c.9.n.11.
Actor si suam intentionem non iustificauit in expensis condemnatur, p.3.c.11.n.27.
Actor ineptè agens expensas reficere debet. ibid.n.78.
Idem dic de actore via, quæ sibi non competit, agente, ibid.n.79.
Actor semper condemnatur in expensis, si ex sententia detegitur malum ius. par.3. c.14 num.137.
Actor renũcians liti, reo contradicente. potest denuo ad litem reuerti. ibid.n.154.
Actor, et reus an sint in pari priuilegio renunciandi, si volunt, ibid. n.165.

Actor requisitus iurare, si contemnit præbet inditium temeritatis, p.3.c.11.n.205.
Actor, si non iurat requisitus cogitur causam perdere, ibid.n.206.
Actor non liberatur à iuramento calumniæ, ibid.n.209.
Actor si restrinxisset se ad terminos decursos post litem, an deberentur fructus ante ipsã, p.3.c.11.n.672.

Actus.

Actus nullus non est considerabilis, par.1.c.2. num.216.
Actus facti parte præsente, & non contradicente, inducunt prorogationem iurisdictionis, ibid.n.454.
Limita tamen prout ibib.455.& 456.
In actu requirente mandatum speciale non præsumitur talis actus præcessisse, nisi specialitas enuncietur, vide, p.1.c.5.n.291.
Actus ad quem fuit facta citatio nullo modo debet expediri, nisi constet iudici per relationem nuncij partem fuisse citatam, alias actus esset nullus, quamuis verè fuisset citata, p.1.c.6.n.93.
Nec reualidatur facta deinde relatione, ibid. n.94.
Nec sufficit, quod dicat iudex in sententia, visa citatione &c. quia non præsumitur, ibid. num.95.
Limita hanc cõclusionem in quatuor casibus p.1 c.6.n.96.
Primo, si pars est præsens, quia expeditur actus, ibid.n.97.
Secundo, si periculum est in mora, ibidem num.98.
Tertio, si adsit consuetudo, quod relatio nuncij scribatur post actum gestum, p.1.cap.6 num.99.
Quarto, si adsit aliqua præsumptio, partem fuisse citatam, ibidem.n.100.
Actus factus ante relationem citationis de rigore iuris est nullus, facta tamen relatione de rigore iuris reconualescit, p.1.c.6.n.101
Actus factus, & postea intimatus dicitur factus parte citata, par.2.c.6.n.48.
Actus præsumitur prius factus, cui prius fieri debuit. p.3.c.1.n.239.
Actus regulariter semper fit sumptibus petentis. p.3.c.11.n.11.
Actus fit etiam sumptibus illius, cui prodest, ibid.n.12.
Actus nullus fieri potest inter viuos absente parte, p.3.c.11.n.157.
Actus nullus est in incontinenti reuocandus, p.3.c.12.n.139.
Actus nullus, an possit de partium consensu reualidari, ibid.n.190.
Actus debent sustineri, quando est satisfacta lex, ibid n.197
Actus cuiuslibet fiat mentio semper intelligitur de valido, par.3. c. 12.num.265.
Actus inualidus non habetur in consideratione, ibid. n.266.
Fallit si lex haberet in consideratione animũ facientis, ibib. n.267.
Actum faciens punibilem, an incurrat pænã, si nulliter faciat, p.3.c.12.n.268.
Actus nullus in multis casibus, nihilominus punitur, ibid.n.269.
Actus quando sit ipso iure nullus, vel sit annullandus, ibid.n.270.

Admissio.

Admissio ad purgandam contumaciam, non adimit priuationem beneficij, part.3. c. 4. num.303.

Aduersarius.

Aduersarius si sit præsens debet citari ad videndum sibi inhiberi. p.1.c.6.n.157.

Aduocatus

Aduocatus in causa aduersarii, non potest esse testis, p.2.c.1.n.66.
Aduocatus non cogitur positionibus respondere, p.2.c.2.n.65.
Aduocatus an possit esse præsens respondenti positionibus, ibid.n.72.
Aduocatus, quando condemnabatur in expẽsis friuolæ appellationis, p.3.c.1.n.150.
Aduocatus, an repetat damna sibi oblata a temere litigatore, quod alijs non potuerit patrocinari p.3.c.11.n.193.
Declara pænam temere litigandi procedere contra actorem. ibid.p.3.c.11.n.194.
Aduocatus, actor, & reus non liberantur a iuramento calumniæ, ibid.n.209.

Affinitas.

Affinitas non tollit fidem testi, p.2.c.3.n.32.

Aggrauatoria.

Aggrauatoria. vide in verbo grauatoria.

Alienatio.

Alienario est ipso iure nulla; si facta sit cum enormissima læsione, p.3.c.11.n.499.

Alimenta

Alimenta petens tenetur probare paupertatẽ & bonum ius, p.1.c.3.n.18.
Alimenta non admittunt compensationem, nec retentionem pro alio credito, ibidem num.21.
Alimeta futura dicuntur illa, quæ debentur post motam litem, ibid.n.22.
Alimenta præstita non repetuntur ab eo, cui fuerunt data, etiam quod succumbat in negotio principali, p.1.c.3.n.23.
Alimenta petens officio iudicis, si habet aliũdè viuere, non obtinebit, ibid.n.26.
Alimentorum materia semper est executiua, & si sint de præterito, & orator diues, p.3. c.1.n.578.
Alimenta præterita aliquando dicuntur futura, & eodem modo in ijs iudicat Signatura, ibid.n.581.

Ali-

Digitized by Google

Alimenta futura, quænam dicantur, p.3. c.7. num.172.
Alimenta futura, an dicantur quando quis contraxit debita pro victu, ibid.n.173.
Alimenta nunquam dantur possessori rei controuersæ, p.3.c.11.n.341.

Alternatiua

Alternatiua quid sit, quibus detur,& quando p.3.c.13.n.10.
Alternatiua committitur multis solemnitatibus, ibid.n.24.
Alternatiua negatur obligatis in forma Cameræ, p.3.c.13.n.40.
Alternatiua an, & quando negetur tutoribus, Meretricibus, & Ganeonibus, ibid. n.46.
Alternatiua, & moratoriæ hodie sunt prohibitæ, p.3.c.13.n.48.
Alternatiua non omnibus laicis concedebatur, ibid.n.83.

Annus.

Annus quomodo currat,& quãdo inceptus habeatur pro completo, p.2.c.1.n.338.
Annus Pontificatus poni debet in scriptura; & si erretur quid, p.2.c.5.n.92.
Annus Domini Nostri Iesu Christi, requiritur in scripturis publicis, ibidem.n.93.
Annus prorogatorum fatalium, à qua die incipiat currere, p.3.c.5.n.97.
Annorum denumeratio reddit certitudinem vnius cuiusque anni, p.3.c.11.n.570.
Annus pro liquidatione fructuum aliquando computatur ex decem, & octo mensibus: ibid.n.706.
Annus naturalis differt ab anno fructuum, p.3.c.11.n.711.
Annus naturalis ex quibus diebus constet, ibid.n.712.
Annus fructuum ex quibus reguletur,ibid.

Apostoli.

Apostoli possunt Notario peti,cum protestatione absentiæ iudicis, p.3.c.1.n.171. 186. & 188.
Apostoli quomodo de iure,& de stilo sint petendi, ibid.n.184.
Apostolos non petere, quando noceat remissiuè. ibid. num.186.
Apostoli possunt peti coram Egregia persona, & quando, ibid.n.171.& 188.
Apostolorum materia remissiuè, par.3.cap.1 num.196.
Apostoli sunt petendi post appellationem, & infra quod tempus, ibid.n.285.
Apostolos non petenti,quando noceat remissiuè, ibid.n.293.
Apostoli refutatorij; quinam dicantur, ibid. num.311.
Apostoli testimoniales, quinam dicãtur. p.3. c.1.n.313.
Apostoli cõuẽtionales,quinã dicãtur. ib.315
Apostoli reuerentiales in forma dati expostulant cõmissionẽ infra decem dies,ib.n.219

Appellans.

Appellans à sententia non censetur appellasse à sequestro, nisi expressè. p.2.c.9. n.16.
Appellans constituitur sub protectione iudicis appellationis,p.3.c.1.n.3.
Appellans liberatur à iurisdictione iudicis à quo, ibidem n.4.
Appellans facto debet exprimere grauamen coram testibus, ibid.num.92.
Appellans verbis, vel scriptis quibus verbis vti possit, ibid.n.95 & 122.
Appellans,in appellatione debet exprimenda,exprimere, p.3.c.1.n.96.
Appellans a definitiua post interuallum debet in scriptis appellare, ibid.n.103.
Appellans ab interlocutoria, an teneatur in scriptis appellare, ibid.n.115.
Appellans ab interlocutoria tenetur cedulã appellationis tradere, ibid.n.116.
Appellans ratione excessus quid obseruare debeat, p.3.c.1.n.156.
Appellans de stilo Curiæ, quas appellationes prosequi possit .ib.n.176.
Appellans, an teneatur absentiam,vel impedimentum iudicis probare, ibidem nu. 177. & 188.
Appellans ab interlocutoria, an aliquando petere debeat apostolos, ibid.n.182.
Appellans a definitiua dubitatum fuit, an teneretur redire pro apostolis,p.3.c.1.n.183.
Appellans, si non inuenerit iudicem, an redire teneatur pro apostolis,ibidem, nu. 171. & 187.
Appellans si timeat redire pro apostolis,quid facere debeat, ibid.n.189.
Appellans non tenetur amplius redire pro Apostolis si assignetur secundus terminus iuris, ibid.n.193.& 325.
Appellans potest appellationem prosequi sine apostolis, assignato secondo termino iuris, p.3.c.1.n.194.
Appellans in criminalibus ab Episcopo, vel iudice in partibus,debet acta primæ instãtiæ petere, ibid.n.198.
Appellans quomodo possit contra absentem per contradictas procedere. par 3. cap,1. n.208.
Appellans extraiudicialiter, quibus modis vti debeat. ibid.n.225.
Appellans extraiudicialiter; an possit alias causas, quam expressas prosequi, ibidem, n.226.
Appellanti extraiudicialiter, si iuret nouas causas nouisse, creditur, ibid.n.227.
Appellans præsumitur iustè appellasse,si subsequatur grauamen, p.3.c.1.n.229.
Appellans à sententia nulla succumbit,non iustificata appellatione, & probata nullitate, ibid.n.241.

Ap-

Digitized by Google

Appellans à carceratione, quomodo appellare debeat, ne obstent decem dies, ibidem n.270.
Appellans decima die debet ponere horam, vt probet appellationem in tempore factã, ibidem n.280.
Appellans debet redire pro apostolis intra 30. dies, dato termino iuris,& interim, quandocumque, vide, p.3.c.1.n.290. 321 & n.324.
Appellans, quando debeat comparere pro apostolis, si fuit dictum in termino iuris. ibid.n.291.321.
Appellans renunciasse censetur,nisi pro apostolis redierit. ibid.n.292.
Appellans a desertione causæ,quãdo excusari possit aliquando, ibid.n.305. cum sequent.
Appellanti diligentia, quando suffragetur. Vide in verbo Diligentia.
Appellans debet redire pro apostolis, aut commissionemimpetrare cum clausula ita quod etc. p.3.c.1.n.309.
Appellans cum testimonialibus habet annũ ad committendam causam,ibid.n.314.
Appellas si habet terminum iuris,debet redire pro apostolis intra 30. dies.ibid.n.290. & 321.
Appellans pendente termino redeundi pro apostulis,nihil potest innouare.p.3.c.1.n.294. & 322.
Appellans nõ potest redire pro apostulis,nisi vltima die termini,ibid.n.291.& 323
Limitatur, si in termino detur clausula,& interim quandocumque,ibid.n.290.& 324.
Appellans,si post terminum iuris habeat aliũ similem,non tenetur redire pro apostolis, ibid.n.193.et 325.
Appellans debet probare non solum appellationem, sed etiam esse in tempore factam, p.3.c.1.n.327.
Appellantis iuramento super tempore appellationis non est standum, ibid.n.328.
Appellantis iuramento statur super prosecutione appellationis, ibid.n.329.
Appellans, an possit,qui sententiæ iudicis stare iurauit, admitti, ibid.n.336.
Appellans non auditur confessus & conuinctus in criminalibus, p.3.c.1.n.482.
Declaratur tamen confessionem debere esse spontaneam,et non metu extortam, ibid.n.483.
Declaratur etiam probationes esse debere claras,et non dubias,ibid.n.484.
Declaratur etiam esse debere confessum, et conuinctum verè, et non fictè, ibid.n.485.
Appellans vigore appellationis potest nullitatis causam prosequi, p.3.c.1.n.526.
Appellans non prohibetur causam prosequi eo quia iudex non deferat,ibid.n.621.
Appellanti legitimè, an possit præfigi terminus ad prosequendum, ibid.n.644.
Appellans non admissus,appellationem per aduersarium interpositam prosequi potest, etsi aduersario non detulit,ibid.n.655.
Appellans,an præiudicet sociis, si elapsis decem diebus se cum aduersario componat, p.3.c.1.n.661.
Appellans,qui non commisit causam,an iuuetur si per appellatum fuerit commissa,ibid n.663.
Ampliatur,& si appellans citatus ad dicendũ contra commissionem dicat generalia contra,ibid.n.664.
Appellans,an possit vti commissione appellati. ibid.n.665.
Appellans,& appellatus vicissim possunt appellationem cum clausula quam, & quas contra se prosequi,p.3.c.1.n.674.
Declaratur tamen nisi appellans esset excommunicatus, ibid.n.675.
Appellans, an teneatur grauamen coram iudice à quo iustificare, p.3.c.1.n.686.
Appellans,si compareat ad iustificandum, vt supra videtur appellationi renunciare.ibidem n.687.
Appellans per actum contrarium appellationi non renunciat inuitus. p.3.c.1.n.688.
Appellans prædictus neque renunciat per actum coram Iudice ad effectum impediendi executionem, ibid.n.689
Neque si ad effectum colorandi appellationẽ. ibid.n. eodem.
Appellantem in casibus prædictis renunciare, quinam tenuerint, p.3.c.1.n.690.
Appellans ante definitiuam,potest etiam deinde ab ipsa definitiua appellare, ibidem n.692.
Appellans à definitiua non videtur appellationi ab interlocutoria interpnsitæ renunciare.ibid.n.693.
Appellans illigitimè ab interlocutoria, non potest, vt contumax à definitiua appellare, sed quid etc. ibid.n.695.
Appellans non censetur renunciare per actũ probatũ à iudice, et à parte,p.3.c.1.n.696.
Appellans neque renunciat, quando iudex detulit appellationi. ibid.n.697.
Appellans neque renunciat, si dolo à iudice inducatur ad actum contrarium faciendũ, ibid.n.698.
Appellans neq. renunciat per actum ab amico, vel filio factum sine mandato,ibidem n.699.
Appellans neque renunciat comparens coram iudice à quo Vicemgerente iudicis ad quẽ p.3.c.7.n.700.
Appellans neque renunciat adeundo iudicẽ, tanquam virum bonum, non autem iudicem. ibid.n.701.

Digitized by Google

Appellans, neque renunciat per ſolemnitatē appellationi concernentem, ibid.n.702.
Appellans neque renunciat per actum vi metus extortum, prēuia tamen proteſtatione, ibid.n.703.
Appellans neque renūciat, ſi actus eſt, per viā agendi, p.3.c.1.n.704.
Appellans quando renunciare cenſeatur per patientiam, et taciturnitatem. ibidem num.705.
Appellans neque renunciat, ſi coram iudice petat attentata reuocari, ibid. n.706.
Appellans neque renunciat per actum, quando proteſtatur, quod appellatio ſibi ſaluz remaneat, ibid.num.707.
Declaratur dūmodo pars, vel iudex non contradicat, p.3.c.1.n eodem.
Appellans quando non poſſit interpoſitæ appellationi renunciare, niſi quatenus ad ſuū fauorem, ibidem n.719.
Appellans cū clauſula, quatenus cōtra &c. appellationi renunciare poteſt, quandocumq. ib. n.720.
Appellans ſimpliciter, an poſſit re integra inuito appellato renunciare, part.3. c. 1. num. 722.
Appellans prædictus intra decem dies poteſt renunciare, ibid.n.723.
Appellans ſimpliciter quare appellationi poſt decem dies renunciare nequeat, ibid. num. 725.
Appellans ab interlocutoria, an, & quomodo poſſit quandocumque appellationi renunciare, ibid.n.726.
Appellans, an poſſit renunciare, ſi approbauit appellationem, vel iudex aſſignauit terminum, p.3.c.1.n.727.
Appellans inuito appellāte in beneficialibus, non poteſt, etiam re integra appellationi renunciare, ibid.n.729.
Appellans quando poſſit renunciare appellationi communi iam factæ, & petere procedi in negotio principali, p.3.c.1.n.731.
Appellans poſt decem dies à die ſententiæ, & intra decem, a die notitiæ, auditur, p.3.c.4. n.105.
Appellans, & ſimul petens reuocationem attentatorum, an poſſit etiam per officium iudicis reuocare, ibid.n.215.
Appellans, an poſſit aliquid innouare, poſt appellationem, p.3.c.4.n.252.
Appellans ſi pro commiſſione appellationis obtineat commiſſionem ſuper iactationibus, an benefaciat, ibid.n.267.
Appellans, cauſam non proſequens, quibus cauſis excuſetur, præter paupertatem, p.3. c.5.n.8.
Appellanti datur integer annus ad proſequēdum, ſi impeditus etiam vnicam diem amiſit, ibid.n.18.
Declara dummodo illa dies, ſit cauſa deſertionis, ibid.n.19.
Appellans, ſi potuit expedire, non reſtituitur neque obtinet ſecundum annum, par.3.c.5 num.20.
Appellans, poteſt ſecundum annum datū ad appellandum obſeruare, ibid.n.21.
Appellanti etiam ex cauſa, non datur tertius annus in Curia, ibid.n.27.
Appellans cum præfixione termini ad proſequendum, poteſt in termino tantum arripere iter, p.3.c.5.n.32.
Limita, ſi præfixio termini eſſet ad ſe præſentandum Sedi Apoſtolicę, ibid.n.33.
Limita etiam, quando ſuperior ad quem eſſet in eodem loco, ibid.n.34.
Appellas in Curia, quid debeat facere in termino præfixo ad proſequendum, p.3, c.5. num.35.
Et quid in termino præfixo ad ſe præſentandum conſpectui Apoſtolico, ibidem n.36.
Appellans prædictus obtinet præſentatam a Regente Cancellariæ, non citata parte, ibid.n.37.
Superſeſſoriam vero, à quo obtineat, & qualiter, & an citata parte, p.3.c.5.n.38.
Et quid in cauſis ad Papam de conſuetudine ſpectantibus, an debeat ſe propriè præſentare, ibid. n. 39.
Et quid quando cauſa non requirit diſcuſſionem, ſed tranſit ſuo marte ad Papam, ibid.n.40.
Appellans, qua præſentatione excuſetur, in cauſis ad ſanctiſſimum ſpectantibus, p. 3. c.5. n.42.
Appellās, id quod boni habet in termino iuris, habet etiam in termino hominis, ad fugiendam deſertionem, ib.n.47.
Appellans in impedimentis ex parte iudicis, faciat proteſtationem, ibid.n.57.
Appellans durante compromiſſo, an poſſit appellationem proſequi, p.3.c.5.n.74.
Appellans à grauamine non auditur, ſi feratur tertia ſententia ante commiſſionem appellationis. vide in p.3.c.6.n.216.

Appellatio

Appellatio à tertii periti, vel aliorum relatione, debet fieri intra decem dies, p.1. c.3. n. 66.
Appellatio datur, ſi iudex procedat ad vlteriora, nō obſtante proteſtatione docēdi de legitimo mandato procurę, facta, contra procuratorem aduerſarij, parte 1. cap. 5. num. 81.
Appellatio facta à procuratore non habente mandatum, habetur pro non facta. ibid. n.188.
Appellatio interpoſita à procuratore tempore debito, ſine mandato ſuſtinetur, ſi ratificetur à Domino, ibidem.n.297.

Digitized by Google

Appellatio datur à mala, & illegitima terminorum ſeruatione, p.1.c.10.n.87
Appellatio de iure canonico datur aduerſus ſpoliatum. p.1.c.11. n.85.
Appellatio de iure canonico datur etiam in poſſeſſorio.
Limita in prophanis vbi ſufficit vna ſententia, ibidem n.87.
Appellatio in deuolutiuo in poſſeſſorio prophano non denegatur, ibid.n.90.
Appellatio à condemnatione fructuum, & expenſarum datur ciuiliter, p.1.c.11.n.91
Ampliatur, ſi de præteritis fructibus agatur, ibidem n.92.
Appellatio datur à ſententia indiuiſibili, ibid.n.93.
Appellatur etiam à tota ſententia ratione mixturæ, ibid.n.94.
Appellatur etiam in aliis caſibus, prout num. ibid. n,95.
Appellatio poteſt dari ſuper admiſſione articulorum, p.2.c.1.n.4.
Appellatio non poteſt dari à denegatione publicationis teſtium, ibid. nu,252;
Appellatio datur à grauamine in dilationibus à iudice facto, ibid.n.302
Appellatio, niſi aliter de ſtilo, ſaltem currit de die in diem, p.2.c.5.n.257.
Appellare quomodo partes poſſint à declaratione deuolutionis cauſæ ad Curiam, p.2. c.8.n.142.
Appellatio ab omiſſione condemnationis expenſarum poteſt interponi, ibidem n. 292.
Appellatio à repoſitione decreti, an liceat, ibid.n.265.
Appellatio ſuſpenſiua, datur à reuocatione ſequeſtri, p,2.c.9.n.96
Limitatur quando ſequeſtrum non eſt iuſtificatum, & de facto conceſſum, ibidem num.97.
Appellatio a ſequeſtro, an dari ſoleat, & quãdo, ibid.n.98.
Appellatio à ſequeſtro, quando non detur, p.2.c.9.n.99.
Appellatio à ſequeſtro, non datur, quando agitur contra executorem, depoſitarium, vel ſequeſtratarium, ibid.n.100.
Appellatio ſicuti non datur à depoſito, ita neque à ſequeſtro, p.2.c.9.n.102.
Appellatio nõ datur à ſequeſtro merum poſſeſſorium concernente, ibid.n. 103.
Appellatio perpetuat datam ſatisdationem vltra triennium, ibid.n.174.& 177.
Appellatio, an detur à pronunciatione idonei fideiuſſoris, ibid.n,217.
Appellatio eſt remedium contra iniuſtitiam ſententiæ in prima, & ſecunda inſtantia, p.3.c.1.n.1.
Appellatio vocatur ab aliquibus, etiam defenſio, ibid.n.2.
Appellatio ſemper habetur pro conceſſa, niſi ſit expreſsè prohibita, p.3.c.1.n.5.332.369.
Appellationi, vel ſententiæ, an magis faueat præſumptio, p.3.c.1.n,6,7,& 8.
Appellationem ſuſtineri prout fieri poteſt sẽ per fit interpretatio, p. 3.c.1.n.9.
Appellare poteſt quilibet non expreſsè prohibitus, ibid.n.10,
Appellatio non denegatur etiam, neque Diabolo, ibidem n.11.
Appellatio neque excommunicato denegari poteſt, ibid.eod.n,
Appellatio interpoſita a non procuratore, an valeat, p.3.c.1.n.22.
Appellatio in ciuilibus nomine alieno facta debet per Dominũ ratificari, & intra quod tempus, ibid.n.29.
Appellare in criminalibus pro reo poteſt qui libet de populo, ibid.n.35.
Appellare pro reo licet etiam ipſo inuito, & ſi appellationi renunciaſſet. ibid.n.37.
Appellatio vnius prodeſt cæteris complicibus eiuſdem delicti, q.3.c.1.n.40.
Appellatio qualiter committatur, quãdo eſt imponenda pæna corporis afflictiua, ibid. n.41.
Appellatio definitur eſſe prouocationem de minori iudice ad maiorem, ibid.n.48.
Appellatio fit ad ſuperiorem, non ad parem, vel minorem, etiam ex conſuetudine, ibid. n. 49.
Limitatur tamen ſi tunc ex conſuetudine minor, vel æqualis fieret maior, par. 3.cap.1 num. 50.
Appellatio an datur à ſententja Principis nõ recognoſcentis ſuperiorem, ibid.num,55. & 71.
Appellatio ab officiali Epiſcopi ad ipſum Epiſcopum non datur, & quare. ibidem npm. 56.
Appellatio neque datur a delegato Vicarij ad ipſum Epiſcopum: ibibem num. 57.
Appellatio ab officiali foraneo ad Epiſcopum dari debet. par.3.cap.1,num.60.
Appellatio prohibita a ſententia Principis, non prohibetur à ſententia Vicarii, ibid. num.63.
Appellatio ad iudicem grauantem interponi nequit, ibid.n.64.
Appellatio ab Archiepiſcopo, an poſſit fieri ad ipſum Archiepiſcopum. vti Legatum, ibid.n.65.
Appellatio ab Epiſcopo grauante, tanquam vno de Capitulo, poteſt fieri ad ipſum tanquam Epiſcopum, ibid.n.66,
Appellatio ad Principem ſæcularem, fieri nequit in cauſis ad Eccleſiaſticum ſpectantibus, p.3.c.1.n.68.
Appellatio à iudice Eccleſiaſtico, ad ſæculare, fit ex conſuetudine, aut priuilegio, ibidem num.70.

Digitized by Google

Appellare à Principibus sæcularibus ad Papam; quibus casibus liceat, ibid.n.71.
Appellatio ad quos iudices fieri debeat ex priuilegio in Curia, p.3.c.1.n.73.
Appellatio, an debeat fieri cum expressione nominis iudicis, vel Tribunalis superioris, ibid.n.76.162.& 163. & seq.
Appellatio, & recusatio in quibus diferant, p.3.c.1.n.79.
Appellatio de iure fit gradatim non omisso medio, ibid.n.80.
Appellatio ad Papam, Legatum, & Patriarcham, fit omisso medio, ibid.n.81.
Appellatio omisso medio fit etiam ex priuilegio, & aliis causis remissiuè, ibidem num. 82.
Appellatio facta omisso medio, valet, si non excipiatur, ibid.n.83.
Appellatio à subdelegato an, & quando possit fieri ad Papam, p.3.c.1.n.84.
Appellatio alternatiua ad Papam, vel Archiepiscopum tolleratur. ibid.n.85.
Appellatio alternatiua, quando possit sustineri, remissiuè, ibid.n.86.& 166.
Appellatio in Gallia, semper fit ad proximum iudicem superiorem, ibidem num. 87.
Appellatio qualiter interponatur per immediatè subditos sedi apostolicæ in Gallia. p.3.c.1.n.88.
Appellatio, aliquando fit facto, aliquando verbo, ibid.n.90.
Appellatio facto qualiter fiat, ibid.n.91.
Appellatio facto facta, an teneat non expresso grauamine coram testibus, ibidem num. 93.
Appellatio verbo diuersimodè fit, & qualiter exemplificetur, p.3.c.1.n.94
Appellatio non semel, sed bis fieri potest in incontinenti ibid.n.97.
Appellatio geminata in incontinenti habetur pro vna, ibid.n.98.
Appellare quis possit viua voce à difinitiua iudice adhuc pro tribunali sedente, ibid. num. 99.
Appellatio viua voce dicitur deserta, nisi cedula appellationis fuerit data, par.3. c. 1. num.100.
Ampliatur, etsi appellanti fuerint dati apostoli reuerentiales. ibid.n.101.
Appellatio quandocumque fiat non habet necessitatem expressionis causæ, ibidem num.104.
Fallit tamen in quinque casibus. ibid.n.105
Appellatio à Notario scripta, non sufficit, sed requiritur libellus appellationis, p.1.cap.1. n.117.
Appellatio habetur pro deserta, nisi tradatur libellus appellationis, ibid.n.118.
Appellatio si pluries fiat semper est tradenda cedula appellationis, ibid.n.119.
Appellatio prout in cedula alias tradita non sustinetur, etiam ea repetita, ibidem, n.120.
Fallit in tertio adhærente appellationi interpositæ, p.3.c.1.n.121.
Appellatio potest fieri etiam per quamlibet priuatam scripturam, & verba, ibidem n.122.
Appellatio amissa scriptura potest probari per testes, ibid.n.123.
Appellatio per scripturam probanda requirit scripturam publicam, ibid.n.124.
Appellatio sufficit, quod iudici porrigatur, etiamsi non legatur, p.3.c.1.n.125
Appellatio ab interlocutoria viua voce, an deuoluat, & quomodo; ibid.n.126.
Appellatio generaliter facta non committitur, ibid.n.128, & 228.
Appellatio non potest iustificari in alia causa, quam expressa. ibid.n.129.
Appellatio ante difinitiuam, an, & quando dicatur friuola, p.3.c.1.n.131.
Appellatio ab interlocutoria, & à difinitiua, in quo diferant. ibid.n.147.
Appellatio ab interlocutoria est odiosa, quia derogat iurisdictioni ordinariæ, ibidem num.eodem.
Appellationis forma à iure, vel à statuto data de qua intelligatur, ibid.n.148.
Appellare à difinitiua, olim non licebat, nisi de consilio Aduocati, p.3.c.1.n.149.
Appellatio ab interlocutoria hodie non committitur, nisi uim habeat difinitiuæ, ibid. n.152.
Appellatio hodie semper committitur vna cum toto negotio principali, ibidem num. eodem.
Appellatio prohibita non debet admitti, nisi expressa grauaminis causa, ibid.n.158
Appellatio semper nomen rei, iudicum. & partium continere debet, part. 3. c. 1. n.76. & n.162.
Appellatio simplex ad Iudicem competentē, vel maiorem, vel alternatiua, an sustineatur, ibidem n.164.
Appellatio præsumitur facta semper ad immediatum superiorem, ibid.n.165.
Appellatio simplex dubia, vel incerta ratione iudicis, an sustineatur de iure canonico, ibid.n.85.& 166.
Appellatio de iure coram, quo, & quando interponi debeat, p.3.c.1.n.169
Appellatio interposita in domo Iudicis, absque citatione partis, an valeat, ibidem n.170.
Appellatio an, & quando possit interponi coram iudice ad quem, vel Notario, aut honesta persona, ibid.n.171.
Appellatio potest fieri cum protestatione me-

metus coram Notario, vel honestis personis, ibid.n.172.
Appellatio in absentia iudicis interposita, quando sustineatur, ibid.n.175.
Appellatio, an sustineatur, data tantum cedula, & facta diligentia reperiendi Iudicē p.c.c.1.n.178.
Appellatio corā Iudice à quo, nescienti est intimāda, ibid.n.179.
Appellatio interposita coram maiori parte Iudicum, vel Arbitrorum plurium, an valeat, ibid.180.
Appellatio simplex, an teneat, si concedantur apostoli, ibid.n.185.
Appellatio rustici, vel ignorantis, sustinetur, etiamsi nesciat apostolos petere, p.3.cap.1 n.286.
Appellatio potest interponi, etiam die feriata, n.197.
Appellatio in ciuilibus de partibus non deuoluit, nisi presente parte, aut intimata, ibid.n.201.
Appellatio datur à grauamine illato; non inferendo, p.3.c.1.n.209.228.269.& 533.
Appellatiò conditionata, scilicet si Iudex grauabit, an admittatur, ibidem n. 211. 215.
Appellatio conditionata admittitur, quando grauamen esset irreparabile per appellationem subsequentem, ibid.nu.212.
Secundo, quando grauamen futurum, trahit originem à grauamine iam illato, p.3.c.1. num.213.
Tertio, quando grauamen esset iam comminatum. ibid.214.
Appellatio conditionata, de stilo Curiæ admittitur, ibid.n.211.215.& 217.
Appellatio conditionalis quatenus contra, præsumitur, & habet locum lata sententia condemnatoria, ib.n.215.217.
Appellatio conditionalis, quatenus contra, nihil prodest appellato, ibid.n.218.
Appellatio iudicialis multa requirit, quæ nō requiruntur in extraiudiciali, ibidem num.219.
Appellatio extraiudicialis interponitur causa adhuc non cæpta, p.3.c.1,n.220
Appellatio extraiudicialis, in multis difert à iudiciali, ibid.n.221.233.224.
Appellatio extraiudicialis debet fieri per publicam scripturam, ibid.n.222.
Appellatio extraiudicialis à futuro grauamine, an fieri possit, ibiu.n.221.
Appellatio extraiudicialis, non inducit litis pendentiam, ibid.n.223.
Appellatio extraiudicialis, & iudicialis in multis diferunt, part.3. cap. 1. nu. 221. 223. & 224.
Appellatio generalis, & à futuro grauamine, an valeat, ibid. n.128.209.228. 269,533.
Appellatio generalis reducitur ad specialem subsecuto grauamine, par. 3. cap. 1. nu. 230.
Appellatiò generalis, vel à futuro grauamine, debet fieri coram appellato, ibidem n. 231.
Declara etiam posse intimari per procuratorem intra mensem, ibidem n.eod.
Appellatio extraiudicialis, quando interponi, & intimari debeat, & quid operetur, ibid.n.232.
Appellatio extraindicialis in quibus diferat à iudiciali, quomodo deferatur &c. remissiuè, ibid.n.221.224.233,
Appellatio semper est interponenda antequā causa committatur, p.3.c.1.n. 234.
Appellatio præsumitur præcessisse commissioni eadem die, & hora factæ, ibidem n.238.
Appellatio infra duos dies, antiquitus fieri debebat, ibid.n.242.
Appellatio hodie fieri potest infra decem dies, ibid.n.243.
Ampliatur siue iudicialiter appelletur, dummodo adhit scientia grauaminis. ibidem num.244.
Appellationem prosequi debet actor infra decem dies, p.3.c.1.n.245.
Appellatio à censuris, an detur, etiam post decem dies, ibid n.250.
Appelletio non admittitur, probata notitia ante terminum ad appellandum, ibid. ni260.
Appellatio à tortura, vel captura datur, ibid. n.262.
Appellatio an, & quando interponi possit ab eo, qui fuit denuo citatus post decem dies, p.3.c.1.n.264.
Appellatio litiganti contra excommunicatū, vel bannitum, an semper detur post decem dies, ibid.n.265.
Appellatio, an semper detur ad impediendos actus futuros, quasi ex nouo grauamine, ibid n.266.
Appellatio ab omissione Iudicis, an detur, & exemplum, ibid.n.267.& 352.
Appellatio etiam post decem dies datur contra Iudicem recusantem facere, quod debet p.3.c.1.n.268.
Appellatio esse debet à grauamine depræsenti, & non de futuro. ibid. n. 209. 228. 269. 533.
Appellatio post decem dies prohibetur, quādo iudex pronunciauit non adesse grauamen, ibid.n.271.
Appellare nequit Dominus post decem dies à sententia contra suum procuratorem nō appellantem lata, ibid.272.
Appellatio valet in Curia, etiam elapso momento diei, appellationis, ibid.n.281

Digitized by Google

Appellatio, quando ſit intra decem dies committenda, ne dicatur deſerta, par.3. c.1. n.304.
Appellatio conuentionalis, quid, & quos effectus operetur, ibid.n.116.
Appellationi, an tacitè poſſit deferri, & quomodo, ibid.317.
Ampliatur, etiamſi procurator non acceptet, niſi quatenus ſit deuoluta, ibidem num. 318.
Appellatio eſt fauorabilis, & ſemper habetur pro conceſſa, niſi expreſsè prohibita, p.3.c.1.n,332.369.
Appellationi ſemper in dubio fauet Rota, ibid.n.333.
Appellatio, non poteſt tolli à definitiua, niſi per Principem, & non alium, etiam de latere Legatum, ibid.n.334.
Appellare, an poſſit, qui ſententiæ Iudicis ſtare iurauit, ibid.n.336.
Appellationi nunquam intelligitur renunciatum, niſi expreſsè, & ſpecificè, p.3. c.1. nu.338.
Appellatio, an prohibeatur promittenti ſtare iuri, & iudicatum ſoluere, ibidem n.339.
Appellatio, an detur à ſententia lata de conſilio concordati ſapientis, ibidem num. num.340.
Appellatio admittitur à tota ſententia, quando appellatur ab vno capitulo appellabili ibid.n.342.
Ampliatur, etſi regulariter non liceret ab ea appellare, p.3,c.1.n.343.
Appellatio ſuper vno capitulo, deuoluit etiã quo ad alia, ibid.n.344.
Appellatio ab vno capitulo nõ deuoluit quo ad alia, ſi ſint inter ſe diuiſa, ibidem n.345.
Appellatio, datur ſolum à capitulo appellabili, quia quot capitula, tot ſentẽtiæ, ibid. n.346.
Appellatio ſimpliciter facta, cuncta capitula ſententiæ amplectitur. par. 3. cap. 1, nu. 348.
Appellatio ſimpliciter abſque expreſſione certi capituli fieri poteſt, ibidem. num. 349.
Appellare à commination e, an liceat. ibid. n,351.
Appellatio ab omiſſione Iudicis, etiam eſt licita, ibid.n.267.& 352.
Appellare ab omiſſione condemnationis expenſarum, etiam non petitarum, poteſt victor, p.3,c.1.n.353.
Declaratur ſi victus non appellauerit, vel appellauerit in parte, & partibus, ibidem n.354.
Limitatur ſi appellauit, quia debet adhærere appellationi per aduerſarium interpoſitæ. ibidem num. 355. & 381.
Appellatio à negligentia, & tardantia Iudicis, non denegatur. ibidem n.356.
Appellari poteſt, ſi Iudex recuſet teſtes examinare ſecundum interrogatoria, par.3. c.1. n,357.
Appellatio à recuſatione vel omiſſione iudicis datur, donec ipſe interloquatur, ibid, n.358.
Appellari poteſt, ſi Iudex exceptionem admittendam reiciat, ibid.360.
Appellari etiam poteſt, ſi quid faciat Iudex, quod facere non debet. ib.n.361.
Appellari itẽm poteſt, ſi Iudex breuem terminum det, nec velit prorogare ad concludẽdum in cauſa, p.3,c.1.n,362.
Appellatio à breuitate termini, quotidie fit, ibid.n.363. & 366.
Appellatio, à breuitate termini, quando committitur cauſa iactationis, ſæpè fit, ibidem n.364.
Appellatio, a præfixione breuis termini ad agendum datur. ibid.n.363,366,
Appellatio quoqne datur abimpoſitione perpetui ſilentij, p.3. c.1.n.367.
Appellatio ab interlocutoria tacita datur, ac ſi ab expreſſa, ibid.n,368.
Appellatio ſemper datur, vbi non eſt expreſsè prohibita, ibid.n.332.& 369.
Appellare poſt tres conformes, principaliter non eſt conceſſum, ibid.370.
Appellatio à tertia ſententia à Principibus, & Papa, an poſſit concedi per viam reſcripti, p.3.c.1.n.371.
Appellatio prædicta poteſt concedi per viam priuilegii, & de plenitudine poteſtatis, ibid.n.372
Appellatio prædicta, conceditur cum expreſſione, non obſtante tertia. ibid.n.373.
Appellatio à tribus, quæ non tranſierunt in iudicatum, an detur, p.3.c.1.n.377.
Appellari poſt decem dies non poteſt, etiam à ſententiis, quæ non tranſeunt in iudicatum, ibid.378.
Appellatio à tertia ſententia, ex nouo grauamine, et condemnatione expenſarum, ibid. nu.383.
Appellatio, prohibita intelligitur inter principales tantum nominatos in reſcripto, ibidem.n.384.
Appellatio prohibita à ſtatuto intelligitur inter principales, & non tertios, p. 3. c.1. n.381.
Appellare ab vnicca ſententiæ, quando quis non poſſit. ibid.n.386.
Appellatio de iure canonico, datur à quacumque interlocutoria, & grauamine ante definitiuam, ib.387.
Appellatio ab interlocutoria non datur, niſi habeat vim definitiuæ de ſtilo, &

per regulam Cancellariæ, ibidem num. 389.
Appellari potest à pronuntia, appellationē esse desertam p..3.c.1.n.394,396.
Appellatio à sententia super desertione appellationis lata, quando semper sit licita, ibid.iisdem n.
Appellatio à grauamine, & interlocutoria uim definitiue habente, quomodo intelligatur admittenda, ibid.n.402.
Appellatio à tacita reiectione exceptionis, a legitimatione personarum comparentium in iudicio, vel à iudice, datur, ibidem 403.
Appellatio, vt subsistat, debet iustificari causa coram iudice ad quem, p.3.c.1,n.404
Appellatio in beneficialibus statim deuoluitur, & si non constet de veritate appellationis, ibid.n.412.
Appellatio satis iustificatur per oblationem probationis, sed multipliciter limitatur, ibid.n.406.413.
Appellatio in curia, semper exprimitur à definitiua, vel vim definitiuæ habente, ibidem num.415.
Appellatio in Gallia, semel tantum conceditur, p.3.c.1. n.417.
Appellatio, olim remittebatur ad Papam, a quocumque grauamine causarum extra Curiam, ibid.n.418.
Appellatio hodie à causis extra curiā ad Papam, datur tantum à definitiua, vel vim definitiuæ, habente.419.
Appellatio in criminalibus causis pendentibus coram ordinariis, non datur, nisi ab habente vim definitiuæ, 420.
Appellatio ab interlocutoria, quibus casibus liceat de iure ciuili remissiuè, p.3.c.1.n.423
Appellatio à definitiua, aliquando denegatur, ratione paruæ summæ, ibid.n.424.
Appellatio hodiè a difinitiua, non admittitur, nisi in summa excedente viginti scuta aurea, ibid.n.425.
Appellatio de iure canonico fieri potest in quacumque minima causa, ibid.n. 426.
Appellatio conceditur ratione iniustitiæ, p.3 c.1, n.427.
Appellatio ab executione, vel executore non datur, ibid.432.
Declaratur tamen, dummodò non excludatur modus in exequendo, ibidem num. 433.
Appellatio prætextu iniquitatis executionis licet, & si non liceat prætextu iniquitatis sententiæ, n.434
Appellatio ab excessiua taxatione expensarum, non denegatur, p.3.c.1.436.
Appellatio quoque ab excessiua fructuum liquidatione, non denegatur, ibidem n. eodem.
Appellatio à non admissione exceptionis impedientis executionem, datur, ibidem n.437.
Appellationem ab excessu in exequendo de iure licet tantū semel fieri. p.3.c.1. n.438.
Appellatio in casu prædicto semel tantum practicatur in Rota, quidquid fieret antiquitus, ibid,n.439.
Appellatio, & commissio, debent continere excessum, ibid.n.157.& 441.
Appellare intra tempus debitum, potest, qui fuit citatus, & noluit comparere, par.3.c.1. n.445.
Appellatio à correctione, siue disciplina Ecclesiastica superioris, denegatur. ibidem n.453.
Limitatur, si modus in corrigendo excederetur, ibid.n.454.
Appellatio à præcepto resid endi in Ecclesia, an, & quand9 detur, ibin.n.455.
Appellatio, vel recusatiuo an detur, si correctio fiat extraiudicialiter, p.3.c.1.n.456
Appellatio, an, & quando detur in materia correctionis, ibid.n.457.
Appellatio an, & quando in notoriis prohibeatur, ibid.n.458.
Appellatio in delictis notoriis specialiter, nō admittitur, ibid.n.460.
Appellatio in notoriis admittitur, quādo notorium ex aliqua causa offuscatur, p.3.c.1. n.461.
Appellatio in notoriis, quare non detur remissiuè, ibid.n.469.
Appellatio etiam in notoriis admittitur de stilo Curiæ, ibid,n.468.
Appellans si non à notoriis, dari debet à declaratoria Notorii, ibid.n.470.
Appellatio à sentētia lata à Iudice secundū suam conscientiam iudicanda, denegatur, p.3,c.1.n.471.
Declaratur tamen ad affectum, vt iudex teneatur deferre, ibid.n.492.
Appellatio datur, quando iudex male arbitratur: ibid.n.472.
Appellatio datur, etiam in notoriis, quando pæna est commissa arbitrio iudicis, n.476.
Appellatio non datur, quando causa est libero iudicis arbitrio commissa, vel Iudex est aditus, vt bonus vir.477.
Appellare an possit, qui fuit ore proprio confessus, p.3.c.1.n.478.
Appellatio datur, quando confessio est excusabilis, aut facta per Procuratorem, vel defunctum, ibid.n.479
Appellare an possit ille, qui fuit conuinctus, ibid.d.480,
Appellare potest confessus, & conuictus fictè, ex iusta causa, ibid.n.486.
Appellare etiam potest conuinctus per testes sim-

ſimpliciter, aut alias probationes, p.3.c.1 n.487.
Limitatur, ſi probatio, & conuinctio induceret notorium, ibid.n.488.
Appellare poteſt confeſſus, & non conuinctus, ibid.n.490.
Appellatio poſt litis ceſſionem, tam per Dominum, quam per Procuratorem, an fieri poſſit, ibi.n.498.
Appellatio à laudo pariter non datur, p.3.c.1 n.499.
Appellatio datur ab arbitris iuris, vel iure; aut ſtatuto cogente, electis, ibid.n.500.
Appellatio ad A.C. à tribunalibus Vrbis inferioribus, an, & quomodo proſequi poſſit ab inſtigatore, ibid.n.509.
Appellatio à quibus ſententijs Camerari, vel Magiſtrorum viarum vrbis non detur, p.3.c.1.510.
Appellatio à Præſide viarum, interponitur ad Cameram, & debet expediri infra 15. ibid.n.511.
Appellatio an, & quando denegetur ratione criminis, ibid.n.513.
Appellatio ab interlocutoria præcedente definitiuam datur etiam in criminalibus, ib. n.514.
Appellatio à tortura, & captura datur etiam de iure ciuili, & quare, p.3.c.1.n.514.
Appellatio prohibita per ſtatutum à definitiua, non cenſetur prohibita ab interlocutoria definitiuam præcedente.515,
Appellatio à ſententia lata in poſſeſſorio, an, & quando, & quomodo ſit licita, p.3.c.1. n.516.
Appellatio in prophanis, non datur vigore ægedianæ in cauſis poſſeſſoriis, ibidem n.517.
Appellatio à ſententia Principis non recognoſcentis ſuperiorem, denegatur.
Appellatio ad Papam poteſt interponi à quocumque Principe in manifeſta iniuſtitia, ibid.n.521.
Appellatio à pœna legis, vel ſtatuti, non conceditur, ſed datur à declaratoria pœnæ, p.3 c.1.n.523.
Appellatio à declaratoria incurſus excommunicationis datur, licet non detur ab excommunicatione, ib.524.
Appellatio à ſententia nulla non datur, ſed data tenet, p.3.c.1.n.527.
Appellatio à ſententia ſortis, ſeu fortunæ, negatur, & quare, ibid.n.525.
Appellatio à pronuncia iudicis Principem eſſe conſulendum, an detur, ibidem n. 529.
Appellatio à mala informatione, vel mala formatione puncti pro ea habenda datur, ibid.n.530.
Appellatio à reſponſione Principis ſuper relatione non datur, p.3.1.n.531.
Appellatio à ſententia iudicis lata ſecundum Principis reſponſionem etiam datur, ibid, nu.532.
Appellare nequit familiaris iudicis condemnatus ab eodem, ob delictum in officio. ib. n.534.
Appellatio à mandato de euacuando, an detur, vel non, iqid.535.
Appellatio quandoque tollitur, quia cauſa committitur appellatione remota, p.3.c.1. n.536.
Appellatio omnis etiam iuſta, & probabilis, remouetur per clauſulam appellatione remota, ibid,539s
Et quid ſi cauſa appellationis, ſit in iure expreſſa, ibid.540.
Appellatio de iure non tenet, niſi in caſibus à iure expreſſis, ibid.n,543.
Appellatio ex quibus cauſis à iure expreſſis licet, remiſſiuè, p.3.c.1.n.544.
Appellatio in vno articulo prohibita, etiam in aliis per reſcriptnm commiſſis prohibita habetur, ibid.545.
Appellatio ſublata à lege, Principe, vel ſtatuto, de qua appellatione intelligatur, ibid. n.554.
Appellatio debetur à grauamine per Iudicem illato ante definitiuam, non obſtante clauſula appellatione remota, par.3. c.1.n.555.
Appellatio nulla datur, quando prohibetur à iudice appellare, ibid.n.556.
Appellatio quæcumque, an cenſeatur prohibita, ſi ſit ſimpliciter appellatio prohibita, ibid.557.
Appellatio quoque per pactum tolli poteſt, p.3.c.1.n.562.
Appellatio, an cenſeatur ſublata, quãdo cauſa manu regia terminanda committitur, n.563.
Appellatio à diſinitiua aliis caſibus prohibetur, remiſſiuè, ibid.n.464.
Appellatio non datur in 21.caſibus, remiſſiuè. ibid.n.565.
Appellatio aliquando conceditur quo ad deuolutiuum, & non ſuſpenſiuum, par.3. c.1. n.566.
Appellatio ſuſpenſiua datur à declaratoria incurſus ſententiæ excommunicationis, ib. n.524.572.
Appellatio à publicatoria excommunicationis non datur ſuſpenſiua, ibidem num. 573.
Appellatio an, & quando ſuſpendat ſententiam excommunicationis, ibidem num. 575.
Appellatio ſuſpenſiua in cauſis alimentorum

rum negatur, & quare, part.3.cap.1. n.576.
Limitari poteſt in alimentis de præterito, vbi videtur poſſe dari, ibid.n.577.
Appellatio cum clauſula facto depoſito pœnæ, in quibus cauſis committatur, ibidem n.582.
Appellatio ab executione, eſt prohibita, ibid. n.583.
Appellatio ab executione de ſtilo conceditur, ſed quomodo, & cum quibus clauſulis, p.3.c.1.n.584.
Appellatio àdecreto de exequẽdo ſententiam, dari nequit, ibid.585.
Declaratur, ſi ſit exequendum, contra quem fuit lata ſententia, ibid.n.586.
Declaratur, etiam ſi exequendum ſuper re, ſuper qua fuit lata ſententia, ibidem num. 587.
Declaratur inſuper, dummodo decretum ſine ſententia, contineat illud grauamen, quod prima, &c.588.
Declaratur denuo, niſi decretum de exequendo fiat, dum adhuc poſſet, à prima ſententia appellari, ibid.589.
Declaratur vltimo intelligendum de decreto exequendi ſententiam latam, ſecus &c, ibid.n.590.
Appellatio ſuſpenſiua, à decreto de exequẽdo, in quinque caſibus, admittitur, p.3.c.1. n.591.
Appellatio ſuſpenſiua, quibus caſibus nõ detur in decretis iudicum, ibidem num. 592.
Appellatio confeſſi deuoluit, ſed non ſuſpendit, iqid.n.595.
Appellatio ſuſpenſiua, non datur à correctione, & reformatione Epiſcoporum, tanquam S.A.D. ibidem n.597.
Appellatio ſuspenſiua, non datur, ſi Epiſcopus Rectores Parochos cogat, ſemel in hebdomada prædicare, ibid.598.
Ampliatur etiamſi, id faciat in Eccleſiis monaſteriis ſubiectis, p.3.cap.1.num.ſupradicto.
Appellatio ſuſpenſiua, neque datur, ſi Epiſcopus regulares Parochos negligentes corrigat in prædicando, ibid.n.599.
Appellatio ſuſpenſiua, ab Epiſcopo cogente obtinentem beneficia incompatibilia, oſtẽdere diſpenſationem, an detur, 600.
Appellatio ſuſpenſiua, negatur, ſi Epiſcopus cogit beneficiatos ad Vicarij deputationem, & fructuum aſſignationem, ibidem n.601.
Appellatio prædicta, etiam negatur ab Epiſcopo Eccleſias exemptas viſitante, neminemque non examinatum inſtituente, ibid. n.602.
Appellatio ſuſpenſiua, non datur ab Epiſcopo partem præbendæ in diſtributiones conuertente. p.3.c.n.603.
Appellatio prædicta, negatur ab Epiſcopo Coadiutores inſufficientibus Rectoribus dante, ib.n.604.
Appellatio prædicta, negatur ab Epiſcopo incorrigibiles beneficiis priuante, p.3.cap.1. n.605.
Appellatio item prędicta negatur, ab Epiſcopo beneficia, de vna, ad aliam Eccleſiam transferente, ibid.n.606.
Appellatio ſuſpenſiua, non datur ab Epiſcopo Parochiales Eccleſias, & iuriſpatronatus refici iubente. ibid.n.607.
Appellatio prædicta, negatur à Viſitatione Epiſcoporum, etiam locorum exemptorũ, & illorum refectione, ibid.n.608.
Appellatio ſuſpenſiua, negatur à præcepto Epiſcopi, ſuper canonum obſeruatione in victu, & veſtitu, p.3.c.1.n.610.
Appellatio ſuſpenſiua, negatur ab Epiſcopo ex cauſa, officium Notariatus exercenti interdicente, ibid.n.611.
Appellatio prædicta, negatur ab Epiſcopo, Parochos ad reſidendum cogente, ibidem n.612.
Ampliatur, etiamſi ſint Curiales, non obſtante Eugeniana, p.3.c.1.n.613.
Appellatio item ſuſpenſiua, non datur ab Epiſcopo, cogente beneficiatos ad ſoluendum taxam ſeminariis, ibidem num.eodem.
Appellatio ab Epiſcopo exemptos viſitante, & corrigente, ſuſpenſiuè negatur, ibidem n.614.
Appellatio prædicta, negatur ab Epiſcopo præcedentiam in Proceſſionibus, & funeralibus dirimente, ibid.n.615.
Appellatio prædicta, negatur ab Epiſcopo Clericos ad Concubinas recidiuos, beneficiis priuante, ibid.n.616.
Appellationi ius ipſum defert, niſi deferat Iudex, p.3.c.n.620,
Appellationi friuolæ an, & quando ſit deferendum, vel ſuperſedendum, ibidem n.625,
Appellatio, an deuoluatur, ſi vnus index ex pluribus deferat, alii vero non. ibidem n.636.
Appellationem, in caſu prædicto deuolui voluerunt aliqui, ex communi opinione, ibid. n.637.
Appellatio, an deuoluat, quando vnus ex duobus delegatis defert, & alter non, p.3 c.1.n.638.
Appellationi legitimæ, an poſſit præfigi terminus ad proſequendum. ibid.n.644.
Appellatio illius non deferri, qui appellationi

Digitized by Google

ni per aduersarium legitimæ interpositæ non detulit, ibid.n.653.
Appellatio legitimè interposita, quid operetur, & quibus prosit, ibid. n. 656
Appellationi factæ an possit quilibet adhærere, & eam prosequi. p.3.c.1,n,657.
Declaratur tamen debere intra 10. dies appellationem expresse ratificare, & declarare, se velle prosequi, ib.n.658.
Item declaratur si correus non habet proprium procuratorem ibid.
Appellatio in criminalibus vnius prodest aliis . n.659.
Appellatio vnius ex pluribus condemnatis, quando prosit etiam socijs, & quibus, ib. n.660.
Appellatio prodest appellato, eiquè communis efficitur, p.3.c.1.n.662.
Appellatio an, & quando habeat vim citationis, ibid.n.672.
Appellatio deserta, nõ habet vim citationis, sed noua citatio requiritur, ibidem num. 673.
Appellationi interpositæ tacita, & expresse renunciatur, ibidem.n.681.
Appellationi expresè, quando, & quomodo renunciatur, p.3.c.1.n.682.
Appellationi tacitè quando, & quomodo renuncietur, ibid.n.683.
Appellationi nũquam renunciatum habetur per actum appellationis fauorabilem, & declarationem iurisdictionis iudicis à quo, ib.n.691.
Appellationi renunciat, qui non defert suæ appellationi, sed attentat, & innouat.p.1, c.1.n.709.
Appellationi interponendæ, an renunciari possit, & quomodo, ibid.n,710.
Appellationis renunciatio vnius partis tantum, an noceat, & cui, ibid.n.711.
Appellationis renunciatio, quomodo fieri debeat, vt nocere possit, ibid.n.712.
Ampliantur prædicta etiam in pacto respectu vnius tantum, etsi adsit iuramentum, p.3. c.1.n.713.
Appellationis renunciatio, potest fieri, non solum respectu motæ litis, sed etiam futuræ, & incertæ, ibid.n.cod.
Appellationis renunciatio expressa per partem, in quibus casibus non teneat, ibid. n.714.
Appellationi tacitè renunciat, faciens actum executiuè venientem ad implementum sẽtentiæ, ibid.n.715.
Ampliatur etiam si actus concernat sententiam interlocutoriam, & quomodo, p.3.c.1 n.716.
Limitatur si actus esset declinatorius iurisdictionis, vel saltem indiferens, ib.n.717.
Appellationis interponendæ renunciatio, per quem actum induci possit, ibidem n.718,
Appellatio cum Clausula, quatenus contra, in quibus partibus deuoluat, ibidem n.721.
Appellare potest aduersarius grauatus, altero appellante appellationi renũnciante, p.3 c.1.n.724.
Appellatio, quando dicatur facta communis, vel altero inuito, ei renunciare non possit, ibid.n.730.
Appellationi simpliciter renuncians, quibus intelligatur renunciare, ibid.n.732.
Appellationi renuncians, an intelligatur renunciare solum instantiæ, vel etiam iuri, p.3.c.1.n,733.
Appellationi renuncians, an, & quando teneatur expensas appellato reficere, ibid n.734.
Appellatio iudicialis, & extraiudicialis, in quo diferant, p.3.c.4. n.76.
Appellatio, in quibus suspendat iurisdictionem iudicis ordinarii, ibid.n.82.
Appellatio a sententia iudicis, cui causa per conscientiam fuit data terminanda, non datur. ibid.n.101.
Limitatur, si superior admitteret appellationem, & inhiberet, p.2.c.4.n.102
Appellatio conceditur ex iustitia; supplicatio vero ex gratia, ibid.n.116.
Appellatio, & supplicatio, quare differant circa reuocationem attentatorum, ibidem n.117.
Appellatio datur à carceratione, præsertim indebita, p.3.c.4.n.147.
Appellatio ab interlocutoria super attentatis quandonam detur, ac si à definitiua, ibid. n.200.
Appellatio extraiudicialiter interposita, an possit causare attentata, ibid, n.263.
Appellatio tutius agitur, quando ad notitiã partis deducitur per intimationem, p.3.c.4 n.264.
Declaratur tamen sufficere etiam, quod probetur deuenisse ad notitiam partis, ibidem n.265.
Appellatio iudicialis non valet, nisi in termino petantur apostoli, ibid.n.266.
Appellatio permissa coram A. C. interposita, causat attentata, part. 3. cap. 4.num. 284.
Appellatio censetur deserta, parte nulliter citata, aut citatione tantum decreta, vel non reproducta, p.3.c.5.n.16.
Et quid si infra annum, daretur petitio; an, sustragaretur, ib.n.17.

Ap-

Appellatio deseritur, tam lapso termino iuris, quam hominis, p.3.c.5.n.22.
Appellatio, an dicatur deserta, nisi reportetur fides prosecutionis in termino præfixo; ibid.n.43.
Appellatio datur ab iniquo iudicis arbitrio, circa probationes impedimenti, ibidem nu.63.
Appellatio ex qualibet causa non dicitur deserta, & ita in dubio Rota, par.3. cap.5. n.101.
Appellationi possunt partes renunciare, p.3. c.6.n.8.
Appellatio in vno capite sententiæ non deuoluit, quo ad alia, ibid.n.29.
Appellatio lapsis decem diebus, nõ deuoluit, ibid.n.45.
Appellare tertio non licet, sed via querelæ est adeunda, p.3.c.6.n.46.
Appellatio datur à fructuum liquidatione pro relaxatione executorialium, p.3. c.8. n.49.
Appellatio non suspendit excommunicationem à lege inflictam, p.3.c.9.n.67.
Appellatio, quando suspendat appellantem à censuris contra declaratoriam censurarũ ibid.n.68.
Dppellatio datur non citato, par.3. cap.10. nu.58.
Appellatio, quando non datur probata anteriori notitia, ibid.n 60.
Appellandum, an, & quando, & intra quod tempus à die restitutionis, ibid.n.110
Appellatio à sententia Principis non licet, p.3.c.10.n.142.
Appellatio suspensiua, datur à taxatione expensarum excessiua, p.3.c.11.n.261.
Appellatio prædicta semel tantum admittitur, & non vltra, ibid.n.262.
Appellatio ab omissione condemdationis expensarum quoque admittitur, ibidem n.264.
Appellatio prædicta non necessaria', si victus generaliter appellauit, p.3.c.11.n.265.
Amplia, etsi victus non prosequatur appellationem, vel illi renunciet, ibid.n.266.
Appellatio enim prædicta dicitur facta communis vtrique parti, ibid.n.267.
Limita, si victus partim est absolutus, & appellauit in parte, & partibus, ibidem n.268.
Appellatio suspensiua, datur a condemnatione fructuum, p.3.c.11.n.714.
Limita, quando est adiecta accessorie in sententia possessorii, ibid.n.715.
Declara alios aliam contrariam tenere opinionem, ibid.n.716.
Appellatio sola deuoluitur non expressa nullitate, par.3. cap.12. num.25.
Appellatio à definitiua continet accessoriũ & nullitatem, licet non expressam. ibidem nu.62.
Appellatio nulla, & defectu iurisdictionis, quid operetur, p.1.c.12 n.87.
Appellatio prædicta validè deuoluit nullitatem, & negotium principale, ibidem.num. 88.
Appellatio prædicta suspendit executionem, & habet priuilegia attentatorum, ibidem nu,89.
Appellationi renuncians, an etiam nullitati renunciet, p.3.c.12.n.260.
Appellatio à sententia admissionis ad cap. Odoardus fieri potest, p.3.c.13 n.158.
Appellatio est inanis, quando agitur iura inope, ibid.n.160.
Appellatus, cui fuit intimata appellatio in partibus, non potest in Curia procedere per contradictas, nisi appellante de nouo citato, p.1.c.6. n.114.
Appellans quomodo possit contra absentem per contrãdictas procedere, part. 3. c. 1. n.208.
Appellatus an, & quando possit præuenire annum datum appellanti causam committendo, ibid.n.331.
Appellatus visa desertione, quid facere, & protestari possit, ibid.n.666.
Appellatus non potest prœuenire appellãtem intra annum, ibid.n 667.
Limitatur si appellanti, fuerit præfixus terminus ad prosequendum, p.3.c.1.n.668.
Appellatus de stilo Curiæ, an possit præuenire appellantem, ibid.n.669.
Appellatus, an quandocumque compareat in Curia possit appellationem per aduersarium interpositam prosequi, ibidem n.670.
Appellatus potest per contradictas cõtra appellantem procedere causa commissa, ibnum.671.
Appellatus, & appellans vicissim appellationem cum clausula, quam, & quas contra se prosequi, p.3.c.1.n.674.
Declaratur tamen, nisi appellans esset excommunicatus, ibid.n.675.
Appellatus, an possit iuuari appellatione cõditionali, quatenus contra interposita ab appellante, ibid.n.679.
Ampliatur, quod etiam non possit vti commissione, & prosecutione appellationis, p.3.c.1.n.680.
Appellatus vti vellens commissione appellãtis, quid facere debeat, parte 3. cap.3. n.33.
Appellatus non attentat in eo, quod facit post biennium, & sic deserta appellatione. p.3.c.4.n.257.

Ar-

Arbiter.

Arbitri de iure, vno ex ipsis absente, pronũciare nequeunt, p.2.c.8.n.123.

Arbitri si discordent, vel sint pares in sententiando, quænam pars prævaleat, ibidem n.130.

Arbitrorum vnus si absit, sufficit quod de iure canonico vocetur, ibidem in supradicto n.123.

Arbitri possunt super parte negotii pronunciare, nisi aliter fuerit expressum, p.2. c.8. n.204.

Archipresbiter

Archipræsbiteri Basilicarum iurisdictionem antea exercebant,& quam, & qualiter hodie fuerit ab Vrbano Octauo limitata, p.1.c.2.n.15.

Archiuiatio

Archiuiatio non est necessaria,quando cõstat de legalitate Notarii,p.1.c.3.n.121.

Archiuium.

Archiuii auctoritas,quæ sit, etiam de scripturis deperditis, p 2.c.5.n.194.

Archiuium dat robur scripturæ non authenticæ, ibid.n.194.

Archiuiũ pluribus requisitis,dat robur scripturis, ibid.n.197.

Archiuium Romanæ Curiæ à quo fuerit erectum, & quibus priuilegiis, ibi.n.232

Archiuia status Ecclesiastici,à quo fuerint erecta, p.2.c.2.n.533.

Archiuium regularium,quibus requisitis det fidem scripturis, ibid.n.236.& 237.

Archiuium regularium,etiam episcopalibus non vtentium probat, ibid.n.237.

Archiuio Cardinalium deputatur Clericus Italus, ibid.n.239.

Archiuium, quodnam sufficiat pro habendã fide scripturæ, p.2.c.6.n 89.

Arestum.

Arestum, & sequestrum sunt affines, p.2. c.9. n.222.

Arestum quid, contra quos, & ad quem effectum concedatur, ibid.n.223.

Declara,quod contrarium asserat Thuscus, p.2.c.9.n.224.

Arestum à Rota regulariter, non conceditur ibid.n.235.

Arestum quando est concedendum, quomodo detur, p.2.c.9.n.226.

Aresta adnotantur in libro à Custode carcecerum, ibid.n.227.

Aromatarii

Aromatarii, quodnam tribunal habeant,p.1 c.2.n.152.

Articulans

Articulans debet articulos non confessatos probare, p.2.c.1.n.25.

Articulans non fatetur, p.2.c.2.n.30.

Articulans, an dicatur fateri,& quomodo; p.2.c.3.n.11.

Articuli.

Quinam dicantur releuantes, quinam calũnioſi, & qui inueriſimiles, par.1. cap.4. n.19.

Articuli qualiter repetantur indiligentiis, p.1.c.7.n.10.

Articuli,quando succedant loco petitionis, & probationis, p.1.c.10. n.43.

Articuli per reum producti circa Dominium aduersus agentem possessorio recuperandæ admittuntur, & quomodo,vide in p. 1. c.11.n.44.

Articuli concernentes petitorium, & possessorium præiudicant, nisi appellatur, ibid. n.141.

Articulorum admissio in petitorio præiudicat parti, nisi appellet, ibid.n.142.

Limita, si producuntur articuli in petitorio tantum in incorporalibus, ibidem num. 143.

Limita etiam quando articuli circa petitoriũ dantur ad colorandum possessorium, ibid. n.144.

Articuli,an, & quando tacitè admittantur, p.2.c.1.n.6.

Articuli,an vsque ad conclusionem in causa, & post admitti possint, ibid.n.8.

Articuli in causa profana admittuntur reuocata conclusione causæ, ibidin.9

Articulorum obiectiuorum materia est odiosa, ibidem n.13.

Articuli obiectiui,an,& quando admittantur cum prorogatione termini, part. 2. c. 1. n. 14.

Articuli,an possint admitti lapso termino ad articulandum, ibid.n.15.

Articuli,quod non potuerint admitti, statur iuramento dantis, ibid.n.16.

Ampliantur prędicta in tertio ad causam pro suo interesse veniente, ibid.n.17.

Articuli obiectiui admittuntur stante lapsu à Signatura, p.2.c.6.n.20.

Articuli obiectiui, lapsa prima instantia, an, in secunda admittantur vigore eiusdem commissionis, ibid.n.22.

Articuli debent produci parte citata,ib n.61.

Articuli inseruiunt ad probandum, p.2. c.2. num.1.

Articulorum exordium, ibid.n.2.

Articuli, si producantur ab alio, quam a Principali, qualiter produci debeant,ibid. num. 6.

Articuli dati cum iuramento,plene probant, p.2.c.2.n.31.

Articuli regulariter admittuntur in Curia, p.2.c.3.n.23.

Articulorum irrelevantia est à iudice consi-

deranda, ibidem eodem num.
Articuli, an possint testibus ostendi, ibidem n.137.
Articuli debent moderari in Curia, & sideo ad illam mitti debet copia illorum authẽtica, ibid.n.141.
Articuli ante citationem debent componi, p.2.c.3.n.157.
Articuli super immemorabili qualiter conficiposſint, p.2. c.4.n.2.
Articuli super liquidatione fructuum in partibus semper sunt dandi in Curia, p.3. c.11 nu.617.

Associatio.

Associatio si petatur vigore constituti, vel vigore facultatis capiendi possessionem propria authoritate, quænam adsit differentia. p.1.c.3.n.35.

Attentans.

Attentanti, an concedatur remissoria. Vide Remissoria,
Attentans debet reficere omnes expensas, & damna, etiam in extraiudicialibus, p.3.c.4. n.249.
Attentans tenetur reficere omnia damna, & interesse passa propter attentata, ibid.n.238 289. & 307.
Attentans nunquam potest procedere ad vlteriora in negotio principali, part.3.c.11 n.364.
Attentans debet reficere, etiam expensas, & damna extraiudicialia, ibidem n.363.
Attentans quid facere debeat, si vult procedere ad vlteriora, quando constat de attẽtatis, ibid.n.366.
Attentans quid facere debeat, si constat tantum in genere, vt procedat ad viteriora, p.3.c.11.nu.368.
Attentans debet reficere expensas, & damna iudicialia, etiam in partibus passa, ibidem n.370.
Declara, etsi de illis constet tantum in genere, & verisimilitudinarie. ibidem num. 371.
Ampliã, etsi de illis adhuc in actis iudicii nõ constet in specie, par.3.c.11.n.372.
Attentãs an possit procedere in negotio principali facto depositio, ibid.n.377.

Attentata.

Attentata cessant sequestro in actis non reproducto, p.3.c.9.n.106.
Attentata non reuocantur, quando appellatio non fuit iudici, parti, vel procuratori intimata, p.3.c.1.n.181.
Attentata post appellationem extraiudicialem, quando reuocentur, ibid.n. 232.
Attentata præferuntur etiam cognitioni negotii principalis, p.3.c.4. nu.1.
Attentata solent committi in spretum appellationis, ibid.n.2.& 181.
Attentatum quodnam sit, factum debet reuocari, ibidem, n.7.
Attentata reuocata remanent donec negotiũ terminetur, p.3.c.4.n.8.
Ampliatur si interceſſerit appellationis iudicis inhibitio, ibid.n.9.
Attentata an committantur post appellationem ab interlocutoria, & idem in illis censetur, ibid.n.16.
Limitatur si non fuerit inhibitum, quia tanquam attentata non reuocarentur, p.3.c.4. n.17.
Attentata, an committantur, & idem censetur pendente causa restitutionis ad appellandum, ibid.n.18.
Attentata post appellationem, & sententiam lite pendente, an committantur, ibidem n,19.
Attentata non sunt reuocanda litteris expediendis, non expeditis, p.3.c.4.n.35.
Attentata an sint, & reuocentur facta post extraiudicialem appellationem, ibidem nu.42.
Attentata, an reuocentur, & quando, si nullitas sit principaliter deducta, ibidem nu.51.
Attentata non committuntur, nisi appellatio sit legitima, neque deserta, p.3.c.4. n.65.
Attentata quando non sit reuocanda, etiam si vigore appellationis fuisset inhibitum, bid.n,66.
Attentata non reuocantur quando appellans in dubio habet ius commune contra se, ibid.nu.68.
Limitatur si appellatio aliqualiter iustificetur, p.3.c.4.n.69.
Attentata neque reuocantur, quando appellatus excipit, & probat in incontinenti, ibid.n.70.
Declaratur dummodò non fuerit prius inhibitum, ibid.n.eod,
Attentata appellatione deserta, differunt ab attentatis appellatione non deserta, p.3. c.4.n.72.
Attentata appellatione non deserta, qua via reuocentur, ib.n.73.
Attentata appellatione deserta, qua via reuocari possint, ibid.n.74.
Attentata pendente appellatione extraiudiciali, an, & quando reuocentur. part.3. cap.4.num.75.
Attentata non reuocantur quando iudex reuocauit grauamen, a quo fuit appellatum. ibid.num.78.
Attentata reuocantur, quando appellatio legitime probatur, ibid.num.84.
Neq; sufficit quod aduersarius patiatur fuisse appellatum in tempore. p.3.c.4.n.85.

Digitized by Google

Attentata, vt poſſint reuocari, debet appellatio facta in tempore confiteri ab aduerſario. ibid.num.86.
Attentata, quæ tendunt ad faciliorem cauſæ appellationis expeditionem, an reuocentur. ibid.num.91.
Attentata non reuocantur quando appellans proſequitur incidenter appellationem. part.3.cap.4.num.103.
Attentata an, & quæ reuocentur, quando appellatur a die habitæ notitiæ, ibid.nu.104
Attentata non reuocantur, quãdo expectatur euẽtus negotij principalis. ibid.num.107
Attentata non reuocantur, quando appellatur a cafibus a iure prohibitis. part.3.cap.4.num,108.
Attentata, an reuocentur, & quomodo, quando Tertius ſuccedit in re attentata. ibid.num.128.
Attentata, quando reuocentur per viam attentatorum, & ſi Tertius habeat titulum, & bonam fidem. ibid.num.127.& 129.
Attentata non reuocantur ad inſtantiam illius, de cuius non iure Notorie conſtat. part.3.cap.4.num.133.
Attentata reuocantur petita commiſſione cauſæ reuocationis illorum. ibid.nu.189.
Attentata hodiè petuntur reuocari citata parte, ibid.num.190.
Attentata, an ſemper in primis, & ante omnia ſint reuocanda. part.3.cap.4.nu.196.
Attentata, nullitas, & negotium principale aliquando ſimul, & ſemel committuntur. ibid.num.197.
Attentata, quandonam eſſent terminanda per tres conformes. ibid.num.201.
Attentata poſſunt reuocari Iudicio ordinario, vna cum negotio principali. part.3.cap.4.num.207.
Declara, tunc reuocari per viam iniuſtitiæ, expectato euentu negotij principalis. ibid.num.208.
Attentata reuocantur etiam extra ordinem, ideſt per officium iudicis. ibid.num.209.
Attentata quandonam ſuſpẽdant negocium principale, nullitatem, & alia. part.3.cap.4.num.210.
Attentata quænam ſint in primis, & ante omnia reuocanda. ibid.num.211.
Attentatorum reuocatio, quonam modo poſſit peti in quacumque parte iudicij. ibid.num.212.
Limita tamen poſt concluſionem in cauſa. part.3.cap.4.num.213.
Attentata vero poſt concluſionem in cauſa, etiam poſt eam reuocantur. ibid.nu.214.
Attentatorum reuocatio per iudicem ordinarium, quibus terminis indigeat. ibid.num.216.
Attentatorum reuocatio per officium iudicis fit probata innouatione, & litis pendentia. part.3.cap.4.num.217.
Attentatorum reuocatio an, & quando committatur arbitrio iudicis. ibid.num.218.
Attetatorum reuocationis remedium eſt magis priuilegiatum, quam poſſeſſorium recuperandæ. ibid.num.140.& 219.
Attentata non ſunt retrogeſta in cauſa commiſſa, cum facultate manutenendi quem de iure. ibid.num.232.
Attentata ſemper ſunt retrogeſta in cauſa ſimpliciter commiſſa. part.3.cap.4.n.233
Attentata non dicuntur retrogeſta in cauſa commiſſa cum clauſula, ſine præiudicio. ibid.num.234.
Attentata an ſint retrogeſta, quando cauſa eſt commiſſa cum clauſula ſi quid exequẽdum. ibid,num.237.
Attentatum an dicatur, quod ſit poſtquam fuit petitus recurſus ad Signaturam. part.3.cap.4.num.238.
Attentata non cauſat ſimplex recurſus ad ſignaturam. ibid.num.239.
Attentata, an cauſet præſẽtatio inhibitionis Procuratori tantum, & non principali, ibid. num. 240.
Attentata cauſat, etiam inhibitio Rotalis Iudici præſentata, par.3.cap.4.num.241.
Attentata, an cauſet præſentatio inhibitionis facta etiam ab ipſa parte, ibid.n.242.
De attentatorum reuocatione, nõ poteſt dari niſi reproducto monitorio, vel inhibitione, ibid. num. 248.
Attentare, quod non dicatur, qui continuat, quandonam locum habeat hæc regula. part.3.cap.4.num.250.
Attentat, qui continuat per viam iudicialis fomenti, ibid.n.251.
Attentata in diuerſitate cauſę non committuntur, ibid.n.258.
Attentatorum renunciatio, an intret per patientiam, & quando, p.3.c.4.n.273.
Attentata, quando habent difficultatem, quo ad partem, reuocantur iudicis offitio, ib: n.274.
Attentatis renũciatio ſit tacitè, & expreſsè, ib.n.275.
Attentatis renunciat, qui non petit reuocationem coram iudice læſo, p.3.c.4.n.276.
Attentata committuntur, etiam in ſprætum litis, ibid.n.2.& 281.
Attentata poſſunt committi, tam à parte inhibitionem præſentante, quam patiente præſentari, ibid-n.285.
Attentatum dicitur iudicium ſuper eadem re, coram alio iudice pendente primo iudicio, p.3.c.4.n.305.
Attentata ignoranter commiſſa excuſantur

Digitized by Google

à pœna, sed non à reuocatione, ibid. n.308.& 320,
Attentata ratificans, ad quas expensarum refectiones teneatur, ibid.n.309.
Attentata ratificans, tenetur etiam pro expẽsis factis in Aduocato,& Procuratore, p.3.c.4 n.310.
Attentatorum reuocatio potest peti, etiamsi pars fuerit passa cognitionem secundæ instantiæ, ibid.n.311,
Attentata non saluantur à reuocatione stãte ignorantia, vel impossibilitate certiorãdi, ibid.n.312.
Attentatum dicitur, quod fit in Curia, causa inde ad partes auocata,& intimata, p 3.c. 4.n.319.
Attentata causat allegans iudicem suspectum, si appellat ab vlteriori processu, ibid. n.324.
Attentatum dicitur, quod fit contra decretum irritans, formam,& dispositionem illius, p.3.c.4.n.332.
Attentatum esse in casu prædicto dixit Rota Romana, ibid.n.333.
Attentatum dicitur, quod fit mortuo reo nõ citatis interesse habentibus, par.3.cap.6. num.5.
Attentata reuocantur a iudice, licet illis fuerit à partibus renunciatum, par.3. cap. 7. n.113.
Attentatis partes renunciare nequeunt, ibid.
Attentata, an sufficienter purgentur per cõsensum in reuocationem, & quando, p.3. c.11 n.114,344.
Declara sufficere, quando non est positiua aliqua restitutio necessaria, ibidem num. 345.
Attentata possunt purgari in loco iudicii, licet alibi commissa, p.3.c.11.n,346.
Attentata passus debet reponi in statu, in quo antea reperiebatur, ibid.n.348.
Attentata quomodo reuocentur, quando dãna,& interesse non sunt pars iudicii, ibid. n.355.

Auditor Cameræ.

Non habet iurisdictionem in beneficialibus, p.1.c.2.n.18,
Est Executor Litterarum Apostolicarum etiam cumulatiuè, vbi ipse non est datus iudex, ibid.n.20.& 21.
Est executor obligationis cameralis priuatiuè, ib.n.22.
Limita tamen si agitur de præuentione cum foro Capitolino, ibid.n.23.
Limita, quando talis obligatio dependet a causis pendentibus coram aliis, ibidem n, 24,
Aliæ facultates prædicti A.C. par.1. cap.2, n. 25.
A.C. inter mercatores procedit summariè,& manu regia, & sola facti veritate inspecta ibid.n.26.
Amplia in Notariis sui Tribunalis. ibidem, eodem n.
A.C. non est index competens in prima instantia, p.1.c.2.n.35.
Remittit causas primæ instantiæ ad partes, nisi contractus sit factus in Vrbe, seu ibid. destinata solutio, ibid.n.36.
Est iudex executor omnium sententiarum, in Curia, & extra latarum p.1.c.2. n.44.
A.C. exequitur mandatum Curiæ Capitolinæ, ibid.n.46.
Amplia, quod etiam relaxantur censuræ ab eo, pro executione sententiarum, ibidem n,47.
A. C. est iudex quarumcumque appellationum, excepta beneficiali causa, ibidem, n. 48.
A.C. non exequitur mandata aliorum iudicum, nisi gustato de *meritis*, par.1.cap.2. n.117.
A.C. procedit etiam ipse, prout in prima, sine obligatione camerali, sed debet exprimi priuilegium legis vnicæ., ibid, n.119.
A.C. in quibus causis procedat per præuentionem, vbi procedit etiam Vicarius, & Gubernator Vrbis, & cum qua differentia ibid.n.143.
A.C.non dicitur delegatus per commissionẽ circa ea, quæ spectant ad eius iurisdictionem, ib,n.165.
Limita, si exceditur iurisdictio, vt si detur quod procedat appellatione remota, ibid. n.166.
A.C. in beneficialibus non est iudex competens, etiam si agatur in *pollettoriop.1,c.2,* n.326.
A. C. est iudex ordinarius omnium appellationum,& quarum, p.3. c.1. n.74. 558. & 559.
A.C. non potest procedere in contumaciam, ibid.n.147.
A. C. quomodo hodie admittat *appellationes*, & quas, ibid.n.75.558. & 559,
A.C. an possit admittere appellationem in causis Tribunalium *inferiorum Vrbis*, p.3. c.1.n,508.
A.C admittit appellationem causarum extra Curiam, ibid.n.74.75 & 508.
A,C, est executor sententiarum, *tam in* Curia, quam extra latarum, p.3,c.6.n.81.
Declaratur tamen non procedere via ordinaria, absque commissione, excepta declaratoriâ, ib.n.82.
A. C. elapsis decem diebus, à die publicationis ad quid procedat, par. 3. c 6. n,134.

A.C.in reſponſionibus poſitionum,an poſſit procedere, per viam grauaminis,vel excõ municationis p.2.c.2.n.10.
A.C.reaſsumit cauſas à Iudice commiſſario, quãdo in commiſſione,nõ eſt facta mẽtio obligationis Cameralis,& quomodo, p.3. c.3. n.208. & ſeq.

Auditores Nunciorum.

Auditores Nunciorum, an ſint iudices,eccleſiaſtici, & teneantur oſtendere ſuas facultates, p.3,c.9.n.56.

Auditores Rotæ.

Auditores Rotæ. Quos hic habere poſſes videbis in verbo Rota.

B

Bannitus.

BAnnitus non poteſt offendi impunè pendente appellatione, vel termino ad appellandum à ſententia banni.p.3,c.4:n.63
Banniti, an poſſint dicere nullitatem poſt terminum illis ſtatutum ad defenſiones, p.3. c.12.n.262.

Beneficium Cap. Odoardus, & cap. Peruenit.

Beneficium cap.Odoardus requirit Idoneam cautionem, p.3.c.13.n.73.
Beneficium cap.Peruenit,quibus concedatur ibid.n,80.
Beneficium cap.Peruenit,quid operetur,ibid n. 81.
Beneficium cap.Peruenit deducit primo alimenta clericis, p.3.c,13.n.82.
Beneficia cap.Odoardus, & Peruenit. & alternatiuæ impetrabantur ob dilationem, vide in p.3.c.13.n.100.

Beneficia Eccleſiaſtica.

Beneficia Notariorum Sedis Apoſtolicæ ſunt reſeruata, p.2.c.2.n.180.
Beneficium per ceſſionem non vacat receptis expenſis, p.3.c.11.n.150.
Beneficium acceptanti, & poſtea dicenti illud non cadere ſub gratia ſua,an credatur ibid.n.592.

Beneficiatus

Beneficiatus cum Eccleſia litigans,an,& quãdo teneatur concurrere ad expenſas Eccleſiæ, p.3.c.1.n.316.
Limita, quando lis reſpicit priuatum,& particulare intereſſe, ibid.1.317,
Beneficiatus habens litem cum aliis, an teneatur illis contribuere, p.3.c.11. n.319.

Biennium

Biennium aliquando habetur pro anno in fructuum liquidatione,p.3.c.11.n.704.

Biretum viride

Biretum viride non deſſerens,quando fuſtigetur,p.3,c.13.n.104.
Biretum viride non deferens,quando ad tri remes condemnetur, ibidem n.105.
Plura videbis in verbo executor.

Bonum ius.

Bonum ius dicitur ſtare pro eo, qui habet deciſionem, p.1.c.2.n.96.

Bona fides

Vide in verbo fides.

Bona

Bona à filio poſſeſſa præſumuntur paterna, niſi filius probet aliunde habuiſſe,p.1,c. 4 num,41.
Bona empta ab vxore abſente viro præſumuntur empta de pecunijs ipſius viri,ibid. n. 98.
Limita, ſi emptio fuit facta præſente viro,ib. nu.99.
Bona omnia in libertatem proclamantis ſequeſtrantur, p.2.c.9.n.138.
Bona immobilia non ligantur ſequeſtro,ſed interdicto, ib.n.159.
Bona hæreditaria non ſequeſtrantur, niſi cõſtito de requiſitis neceſſariis, ibidem n.164.

Brachium ſeculare.

Brachii ſæcularis inuocatio, quomodo concedatur in commiſſione executoriali, p.3. c.6.n.78.
Brachium ſæculare,quando inuocari debeat, in executionibus, ibid.n.79.
Brachium ſæculare, quando aliter inuocari debeat ib.n.135.
Brachium ſæculare, quando appellari poſſit pro executione ſententiarum, par.3.cap.8. num.1
Brachium ſæculare, qualiter obtineatur reremiſſiuè,ib.n.6.

Breue Apoſtolicum.

Breue mandans refici fructus bèneficii,& dimitti poſſeſſionem,non extenditur ad non expreſſa, p.3.c.11.n.333,
Breue abſolutionis,an expediendum ſit a petente abſolutionem a cenſuris. Vide in Verbo abſolutio.

C

Camera Apoſtolica

CAmera Apoſtolica, quot Prælatos habeat,p.1.c.2.n.148.
Et Quot erant in principio, & ſucceſſiuis tẽporibus, ib.n.149.
Camera moratorias olim Chriſtianis, & Hæbreis tollerãtias dabat ad libitum, p.3.c.13 n.121.
Eadem poſtea dabat ad menſem,cum idonea cautione de ſoluendo, ibid.n.122.
Limitabatur ſi aliam dilationemOrator non habuerit, ib:n.123.
Camera prædicta poſtea tollerantias nullo modo dabat, p.3.c.13.n.124.

Digitized by Google

Camerarius

Camerarius, quam iurisdictionem habeat, p.1.c.2.n.146.

Cancellariæ.

Cancellariæ status Ecclesiastici arrendantur à Thesaurario Papæ, p.2.c.5.n.45.

Illarumque redditus Cameræ Apostolicæ sũt obligati, & applicati, ibid.eod.n.

Cancellaria est resignabilis, & vacabilis ad instar officiorum Rom.Cur.ib.n.146.

Cancellarię datio rescinditur, si Camera lædatur vltra dimidiam. ib.n.147.

Cancellariæ habentur loco archiuiorum, & vbi, p.2.c.5. nu.148.

Cancellaria actorum partium, vocatur etiam Archiuium, ib.n.216.

Cancellaria Apostolica, vocatur Archiuium ibid. eod.n.

Cancellarius

Cancellarii ad Archiuium scripturas non deferunt, p.2.c.5.n.148.

Cancellariorum priuilegia,& facultates quæ sint, ibidem n.149.

Cancellarii tenentur stare sindicatui. ibidem n.150.

Cancellarii statim assumpti, sunt Notarii publici, p.2.c.5.eod.n.

Cancellarii nihil contribuunt Vniuersitati, Legatis, vel Gubernatoribus, ibidem eod.n.

Capit. Causæ Omnes

Habet locum in iudicibus ordinariis tantum p.1.c.2.n.32.

Declara, & in materiis contentiosis, ibidem n.33.

Declara, & extra Curiam, ibid. n.34.

Cap: Odoardus, & Cap. Peruenit.

Vide in VerboBeneficium cap.Odoardus,& cap. Peruenit.

Capsa

Capsæ duodecim pro Auditoribus Rotæ sunt in officio Magistri Cursorum,p.3.c.3. n.110.

Capsa quælibet ex prædictis habet nomen sui Auditoris, ib.n.111.

Capsa Commissionum S.R. Auditorũ,habẽt quatuor claues pro vnaquaque,ibidem n.112.

Capsã commissionũ in officio magistri Cursorum habent Notarii A.C.p.3.c.3, num. 113.

Capsa commissionum Curiæ Capitolinæ est in officio Magistri Cursorum, ibidem nu. eod.

Capsa pro causis commissariis omnibus reperitur in officio Magistri Cursorum, ibi. n.114.

Captura.

Captura nulla constito de vero debito sustinetur, p.2,c.8.n.23.

Captus

Captus ob suspicionem fugæ, quibus cautionibus relaxetur, p.3.c.6.n.193.

Declaratur hodiè obseruari reformationem Pauli V. ib.n.194.

Captus a laico, si dicat se clericum,quid agẽdum sit, p.1.c.2.n.278.279.

Carceratio pro qua summa concedatur, vide verbum Captura.

Carceratus,

Carceratus cuius expensis adducatur ab vno carcere,ad alterum, p.3.c.11.n.13.

Carceratus ad alternatiuam admittendus, quomodo relaxaretur,p.3.c.13.n.27.

Cardinalis.

Cardinali asserenti habere iurisdictionem, creditur, p.1.c.2.n.193.

Cardinales olim habebant priuatos carceres ibid.n.253.

Hodie nõ habent amplius dictos carceres,ib. n.254

Cardinalis non solet inhibere Cardinali, neque Prælatus, quando causa eis committitur, sed intimatur causam fuisse cõmissam, p.1.c.6.n.165.

Cardinales possunt suis Auditoribus committere terminorum obseruationem, p.1. c.10.n.82.

Cardinales testes debent esse iurati, p.2. c.1. n.106.

Cardinales habent Archiuium designatum in Vrbe, p.2.c.5.n.239.

Cardinalis in dubio habet sententiam pro se,p.2.c.8.n.113.

Cardinalem esse bonum est, inquit Staffileus, ib.n.114.

Cardinales non solent per sententiam excõmunicari, sed interdici. ib.n.115.

Cardinalis Præfecti Signaturæ, par. 3. c.2. n. 3.

Cardinali Præfecto dicẽti Placet Sanctissimo D.Nostro Papæ creditur,ib.n.4.

Cardinalis Præfectus inter priuilegiatos potest manu regia diferentias terminare, ib,n.12.

Causa iudicialis

Causæ in prima instantia sunt ad partes remittendæ, p.1.c.2.n.30.

Limita,si iudex de partibus est negligens per biennium, ib.n.31.

Cap.Causę omnes,habet locum in iudicibus ordinariis tantum,ibid,n,32.

Causa facta curialis,durat semper talis, & si quid in partibus innouatur,dicitur attentatum,ib.n.52.

Causæ

Cauſæ, quo modo proponantur in Rota, ib.n.71.
Cauſæ omnes prophanæ præter inter Romanos committuntuntur in Rota, dummodò aſcendant ad valorem ſcutorum quingentorum, p.1.c.2.n.160.
Cauſę omnes graues committuntur in Rota. ibid.
Cauſæ Leuiores in ſecunda inſtantia, committuntur Referendariis. ib.n.161.
Limita in cauſis capitolinis, ibid.
Cauſæ obligationis in forma Cameræ ſpectant ad A.C. ib.n.170.
Cauſa ſi ſimpliciter committitur, cenſetur cõmiſſa tam ciuiliter, quam criminaliter, ib.n.234.
Amplia tam in petitorio, quam in poſſeſſorio, p.1.c.2.n.235.
Cauſa, in qua laicus trahitur propter Clericum ad Iudicem Eccleſiaſticum, ſi committitur, debet addi clauſula, quod cauſa ſit pro indiuiſo, ibid.n.272.
Cauſæ mixti fori ab vtroque cognoſci poſſunt, & ſunt p.1.c.2.n.334.335.337.338. & 339.
Cauſæ, vt plurimum in Curia tractantur per procuratores, p.1.c.5.n.20.
Cauſa poteſt per ſpeciale reſcriptum Papæ committi in Curia, etiam ſi non ſit deuoluta, ib.n.187.
Cauſæ leues, & quæ reaſſumi nequeant, ab alio iudice, p.1.c.10.n.56.
Cauſæ deuolutæ à longinquis partibus ſolẽt in Curia tractari, p.2.c.1.n.26.
Cauſa principalis aggredi nequit, niſi purgatis attentatis, p.2.c.3.n.154.
Cauſa eſt in Rota proponenda in decretis præiudicialibus parte petente, par.2.c.8 n.134.
Cauſa reconuentionis cum cauſa conuentionis debet vnica ſententia terminari, ibid. n.202.
Cauſa ſemper de partium conſenſu deuolui poteſt, p.1.c.8, n.226.
Declara dummodo appellatio non ſit deſerta, ib.n.227.
Cauſa recuſationis officialis Epiſcopi poteſt per Epiſcopum cognoſci, par.3.cap.1 n.77.
Cauſa recuſationis tuius iudicis, poteſt cognoſci ab alijs coniudicibus, ibidem n.78.

Cauſa

Cauſa cognitionis mætus, & denegatæ iuſtitiæ qualiter, & quando committatur in partibus Galliæ, parte 3. cap. 11. nu. 89.
Cauſa principalis, quando cenſeatur commiſſa iudici grauaminis, ibidem num. 143.
Declara hoc procedere in ſententia meræ interlocutoria, ſæcus in aliis, ibidem n.146.
Cauſa de ſtilo Curiæ, etiam non iuſtificato grauamine, ſemper remanet coram iudice appellationis, ib.n.153.
Cauſa, vt deuoluatur à quacumque ſentẽtia appellabili, quid ſeruandum, p.3. c.1. n.207.
Cauſa non poteſt per appellationem à iudicio recedere, niſi grauamen interuenerit, ib.n.210
Cauſa, à qua fuit appellatum, poteſt à ſuperiore iudici à quo remitti, non obſtante delatione, ib.n.640.
Cauſæ extra Curiam committendæ non derogatur, niſi & quando, par.3. cap.1, n.670.
Declaratur tunc diſpoſitionem Capituli oblatæ per Doctores limitari, ibidem n.677.
Cauſæ in gradu appellationis in beneficialibus ſtatim deuoluuuntur ad Papam, p.3. c.1.n.728.
Cauſa nec videtur à DD. Votantibus, nec proponitur in Signatura, ſi deſit Proponam, p.3.c.2.n.23.
Cauſa dilata in Signatura intelligitur ad primam cum ſuperieſſoria, ib.n.39.
Cauſæ aliquando per commiſſiones incipiũtur, & terminantur, p.3.c.3.n.48
Cauſa poteſt expediri per commiſſionem, vtrique parti communem, ibidem n.130.
Cauſa per appellationem non ſuſpenditur reſpectu partium, p.3.c.4.n.6
Cauſa principalis terminatur, ſi in termino de attentatis nihil doctum fuit, ibidem n.203.
Cauſæ pendentes in Rota, non poſſut introduci coram A.C. ſub graui pœna, ibidem n.244.
Causa ſemel facta curialis ſemper remanet talis, p.3.c.4.n.317.
Limitatur, ſi ex Pontificis reſcripto aliter fiat ib.n.348.
Cauſæ appellationum habent annum, & ex cauſa biennium, pro earum expeditione, p.3.c.5.n.6.
Cauſæ appellationis proſecutio, ſine cauſa prorogatur etiam ad biennium in Curia, ſed qua conditione, ib.n.15.
Cauſæ ſolent committi cum clauſula ſine præiudicio legitimæ executionis, p.3. c.6. n.101.
Cauſa falſitatis, aliquando fuit commiſſa iudici negotii principalis, ib.n.238.

Cauſa

Causa nullitatis executorialium iam intimatarum an committatur,& qualiter,p.3,c.8. nu.44.
Et quid si committatur ad instantiam intrusi lite pendente, ib.n.45.
Et quid si ad instantiam Tertii possidentis vigore suæ prouisionis,neutro aliorum possidente, ib.n.46.
Causa Domini à procuratore decepti,quibus clausulis committatur, p.3,c.10.n.75
Causa si fit à Principe commissa,an causet bonam, vel malam fidem, par.3.cap.11 n.208.
Causa nullitatis committitur etiam in commissione appellationis,p.3.c.12.n.54
Declaratur ,etiam si in cedula appellationis non fuerit dictum de nullitate, ibidem nu.55.
Causa nullitatis remanet deserta,appellatione deserta, ib.nu,95.
Causa nullitatis debet terminari per tres cõformes, p.3.c.12,n,123.
Causa nullitatis, sub qua forma committatur, ib.n,130.
Causa principalis præiudicans nullitati suspenditur, donec expediatur nullitas,ibid. n.162.
Causæ, quæ possint expediri etiam die feriata in honorem Dei, p.3,c.12,n.249.
Causæ alternatiuæ, & cap.Odoardus,& peruenit, quo tempore finiri debeant, p.3.c. 13.n.101.
Causa abreptè, vel subreptè moratoriæ non solet committi, ib.n.116.

Causa Beneficialis

Causæ Beneficiales omnes dicuntur Rotales, p,1.c.2.n,89.
Et omnes committuntur in Rota,etiam in quauis instantia,ib.n.160.
In causis beneficialibus non requiritur pronunciatio super deuolutione, par.2.cap.8. n.139.
Declara tamen facta relatione Principi in casibus, in quibus fieri debet, ibidem eod.n.
In beneficialibus non datur vitiosus ingressus, p.2.c.9.n.143.

Causa Ecclesiastica.

Causa fœudalis Ecclesiastica an possit cognosci per Dominum directum sæcularem, p.3.c.1.n,69.
Causæ Ecclesiasticæ possunt per iudices Ecclesiasticos in Ecclesia tractari, p,3.c.12. n.251.

Causa matrimonialis

Causa matrimonialis commissa, censetur cõmissa etiam causa dotis, p.1,c.2, n.235

Causa mercedum.

Causæ mercedum spectant ad Gubernatorẽ, p.1.c,2.n.169.
Causa mercedis, qualiter expediatur ,ibid, nu,61.

Causa Miserabilium personarum

Causæ miserabilium personarum spectant ad Vicarium, p.1.c.2.n.171.

Causa secularis.

Causæ sęculares per laicos in Ecclesiis tractatæ,sunt ipso iure nullæ, p.3. c.12.n,252.
Cætera, quæ hic potuissent apponi, videbis sub aliis Verbis causæ.

Causa Spiritualis.

Causæ spirituales omnes committuntur in Rota in quauis instantia, parte 1. cap.2 n,160
Dubium, an causa sit spiritualis spectat ad Ecclesiasticum, ib.n.277.
Causæ spirituales, quando terminantur,sola veritas est indaganda, p.2.c.1,n.21.

Causa Spolij.

Causa spolii. Vide in verbo spolium.

Causa Vnionis.

Causa vnionis beneficii dicitur prophana, p,1,c.10.n.16.

Causa appellationis, vel in appellatione. Grauaminis, & exceptionis.

Causa appellationis debet exprimi, quando à diffinitiua est de iure prohibita appellatio, p,3.c.1,n.106.
Secundo, quando causa est commissa cum Clausula appellatione remota, ibidem n.107
Tertio, quando Tertius appellat pro suo interesse, ibid.n.108.
Quarto,Causa appellationis debet exprimi, quando appellatur à correctione.ib.n.111
Quinto, quando appellatur ab executione, ibid.n.112.
Causa rationabilis coram iudice, à quo, an sit exprimenda, p.3,c,1.n.127.
Causa appellationis non debet generaliter exprimi ibid.n.128.
Causa appellationis, an possit exprimi per relationem, vel nominatim.ibid.num.129. & 132
Causa appellationis per relationem ad acta, quando exprimi possit, ib.n.132.
Causæ expressio non requiritur in appellatione, si grauamen ex actis colligatur, ibid. n.133.
Causæ expressio requiritur, quando iniquitas sententiæ est detegenda, ibid. num. 134.
Causæ expressio in appellatione fieri potest etiam infra decem dies, par,3,c.1, nu.135.
Causis pluribus expressis in appellatione sufficit, quod vna probetur,ib.n.136.

Causa

Cauſa grauaminis, & exceptionis non eſt iuſtificanda, ſi fuit oblata probatio, & reiecta, ib.n.406 & 413.
Cauſa prædicta non eſt iuſtificanda, quando fuerunt denegatæ dilationes, ibidem n.407.
Cauſa prædicta, neque quando apparet ex ſolis allegationibus iuris, eſt iuſtificanda, p.3.c.1,n.408.
Item, quando habet præſumptiones iuris cõtra ſe, ibid.n.eod.
Item, quando intentio excipientis eſt fundata de iure communi, ibid.n.409
Aut ex iuris diſpoſitione conſtaret appellationem eſſe legitimam, ib.eod.n.
Item, ſi iudex eſſet veriſimiliter informatus de veritate, p.3.c.1.n.410.
Aut de ea conſtaret per confeſſionem, ibid. n.eod.
Vltimo tandem niſi eſſemus in his, quæ ſunt grauis præiudicii, ib.n.411.
Cauſa legitima, vt iudex deferat, eſt expreſſio cauſæ erroris confeſſionis, ibidem n.493.

Cauſa ſententiæ, vel in ſententia.

Cauſa, quæ facile poſſet annullari, non eſt in ſententia exprimenda, p.2.c.8.n.207,
Cauſa, quando nam ſit in ſententia exprimẽda, remiſſiuè, ibid.n,212,

Cauſa iuſta, ſiue legitima.

Cauſa iuſta, quod regulariter excuſet ab expenſis limitatur multipliciter, par.3,c.11. n,121
Cauſa iuſta, quod excuſet ab expenſis, habet locum ſolum in Reo, ib,n.136
Cauſa iuſta litigandi in caſu ſtatuti, quod victus victori in expenſis condemnetur nõ habet locum, ibid.n.244.
Declara tamen, ſi ſtatutum dirigit verba diſpoſitionis in victum, p.3.c,11.n.245.
Limita vero, ſi verba ſtatuti dirigantur in Iudicem, ibid.n,246.
Cauſa legitima, an excuſet ab expenſis non obſtante ſtatuto, quod victus victori, ibid. n.247.
Cauſa iuſta litigandi, ad quid profit in Rota, p.3.c,11.n.283.
Et quid, quando fit condemnatio ex deductis de nouo, ibid,n.284.

Cautela

Qua Cautela vtebatur Illuſtriſs. Camillus Meltius ob reuerentiam Signaturæ, p,3, c.3, n.210.

Cautio

Cautio regulariter dicitur medicina ſequeſtri, p.2.c.9,n.22,& 180.
Cautio de conſeruandis,& reſtituendis fructibus datur in interdicto immobilium, ibid,n.160.
Cautio, quænam detur, et quomodo fiat, ſi res ſequeſtrata ſit peritura, ibid.n. 161.
Cautio quare ſit inuenta, p.2.c.9.n.178
Cautio ex cauſa litis, ſuccedit in locum fideiſſoris iudicatum ſolui, & iudicio ſiſti, ib. n.179
Cautio, quando ſuccedat loco ſequeſtri, ib. n.181.
Cautio præcedit, aliquando citationem in reuocatione ſequeſtri, ib.n,203
Cautio idonea qualis ſit, in iudicio cautum non reperitur, ib,n,215.
Cautio de melioramentis ſoluendis non recipitur ad faciendum executionem, p. 3. c.6.n,243
Cautio in executione ſimpliciter, importat nudam promiſſionem, ibid.n,297.
Cautio idonea importat pignora, vel fideiuſſores, ib,n.298.
Cautio iuratoria ſufficit aliis deficientibus, p,3.c.6.n.299.
Ampliatur, ſi cauere debens, aliam præſtare nequeat, ibid,n.300.
Cautio de reſtituẽdo debet dari petẽti reſtitutionẽ, ſi executionẽ patiatur, p,3.c.10.n,114
Declaratur tamen circa negotium principale, etſi petatur à iudice, ibid. n,115.
Cautio, an præſtetur, ratione expenſarum petenti reſtitutionem, ib.n 116.
Cautionem dare, an cogatur, qui obtinet expenſas proceſſus, & ſententiæ, par.3, c,11 n.299.
Cautio iuratoria, quando ſufficiat clerico vtenti cap.Odoardus, p.3.c,13.n.74
Cautio iuratoria, quando non ſufficiat, ibid. nu.75.
Cautio iuratoria ſufficit in caſu paupertatis p.3,c.13.n.76.
Cautio idonea comprehendit pignora & fideiuſſores. ib.n.112,

Cautio de non offendendo

Cautiones de nõ offendendo in fauorem Cameræ à quo rogantur,& vbi, p.2.c.5.n.151

Cautio de Rato

Cautio de rato ſufficit, quandiù dubitatur de mandato, p.1.c.5,n.67.

Cautio de ſtando iuri.

Cautio de ſtando iuri, efficit, vt illam opponens non poſſit cogi coram alio iudice, quam in cautione expreſſo, par.1.cap.4. nu.40.
Cautio de ſtando iuri, vbi præſtari debeat, p.3.c.6.n.188.
Cautio de ſtando iuri purgat contumaciam ibid.n.189.

Digitized by Google

Cautio predicta per reum, quo in loco præstari possit, ib.n.190.

Cedens

Cedens dicitur esse in iudicio mediante persona cessionarii, ideo videtur posse vocari, p.2.c.2,nu.52

Cedens non est in lite ibid.n.53,

Cedens, quare non possit nocere cessionario ib.n.55.

Cedens contra cessionarium ,non potest cogi ad respondendum,imo etiam si induceretur tanquam testis,adhuc repelleretur inductio, p.2.c.2.n.56.& 57.

Cedens in cessione non liberatur, nisi expressè conueniatur, p,3.c.7.n.141.

Cedentes actiones suas, an habeant amplius regressum ad illas, p.3.c.10.n.99.

Cedens liti non condemnatur in expensis , p.3.c.11.n.60.68.& 91.

Cedens liti amplius in eius iuribus audiri nō potest, ib.n.141.

Cedens dicitur fateri sibi ius non competere ibid.n.142.

Cedens liti in beneficialibus, nō prohibetur amplius ad eam reuerti,p-3,c.11. n.148.

Cedens liti in beneficialibus simoniacè cedit,si recipit expensas, ibid.n.149.

Cedens beneficio receptis expensis indirectè renunciat, ibid.n.151.

Cedens liti in Signatura amplius non auditur, p.3.c.11.n.161.

Cedens bonis, quando iterum audiri possit, p.3.c.13.n.32.

Cedulæ, & ipsarum formulæ

Cedula appellationis, quid generaliter continere debeat, p.3.c.1.n.168.

Cedula sententiæ in iudicio cap. Odoardus qualiter fieri possit, p.3.c.13.n.151.

Censuræ

Remedium censurarum datur, si citandus latitet, vel prohibeat ne personaliter citetur p.1.c.6.n.17

Censuræ hodie ex Concilio Tridentino, tam in ciuilibus , quam criminalibus qualiter fulminandæ p.2,c,8.n.121.

Censuræ frustra reuocantur per viam attentati, & quare, p.3.c.4.n.88.

Aduerte tamen in hac materia,plures adesse contrarias decisiones, ib.n.89.

Censuræ vigore Concilii Tridentini , quando sint in causis adhibendæ, par.3. cap.6, num.139

Censuræ non possunt fulminari,nisi præuia trina monitione,ibid.n.140.

Censura procedi potest,quando executio requirit beneplacitum Principis secularis,ib. n.141.

Censuræ possunt relaxari cōtra cōtumacem, p.3. c.8. n.3.

Censuræ hodie relaxantur iuxta formam Cōcilii Tridentini, ibid.n.67 .

Censuræ, si infligatur à lege est necessaria trina monitio, p.3.c.9.n.57.

Cessio

Cessio simplex,non operatur solutionem,donec cum effectu sequatur solutio, p.1, c.3. n.89,

Cessio crediti cum clausula,tale quale &c. quid operetur, ib.n.92.

Cessio, & translatio,an , & quando reuocentur per viam attentatorum,part.3. cap.4. nu.57.

Cessio,& delegatio, in quo differant,p.3.c.7 n.136.

Cessio potest fieri contra debitorem inuitū, & ignorentem. ibid.n.137,

Item potest fieri, etiam est absente contra absentem, p.3.7.n.138.

Declara tamen , si Notarius stipuletur pro aasente, ib.n.139.

Cessio litis habet maiorem vim in prophanis , quam in beneficialibus, par.3.cap.11. n.145

Cessio litis in prophanis importat iuris sui renunciationem, ibid.n.144.

Cessio Beneficii facta ab eò, qui recepit expensas, est nulla, ibid.n.150.

Cessio Beneficii,facta receptis expensis, quare dicatur simoniaca,p.3.c.11.n.152.

Cessio,vt supra facta ad redimendas vexationis,quomodo procedat,ib.n.153.

Cessio litis saluat à mala fide,ib.n.239

Cessio bonorum,negatur lapsa quinquennali dilatione, p.3.c.13.n.12.

Cessio non est necessaria, quando aliūdè de paupertate cònstat, ibid.n,28.

Cessio, quid operetur remissiuè, par.3.c,13. nu.29.

Cessioni, quando cum iuramento renunciari possit, ib.n.30

Cessioni renuncians cum iuramento,an possit amplius audiri, ib. nu. 31.

Cessio, quando requiratur,vel non remissiuè p.3.c,13.n.33.

Cessioni cum iuramento renunciari , nequit ex communi, ib,n,34

Ampliatur,si sit paupertas notoria, ibidem n.35.

Cessio bonorum, an liberet cedentem a debito, p.3.c.13.n.38.

Cessio ignominiosa liberat à debito, ibidem n.39.

Cessionarius

Cessionarius ad quas teneatur diligētias procredito sibi cessō cum promissione exigibilitatis. vide in p.1.c.3.n.152.

Ces-

Digitized by Google

Ceſſionarius poteſt citare cedentem ad indicandum bona debitoris ceſſi, ſuper quibus poſſit exequi mandatum, alias ad ſoluendum pecunias receptas, ibidem num. 154.
Ceſſionarius, quando dicatur feciſſe debitas diligentias, debitoris nomen ceſſum fuerit, p.1,c.4,n.64
Ceſſionarius nititur actione cedentis, p.3,c.7 n.143
Ceſſionario obſtant omnes exceptiones, quæ cedenti obſtant, ib.n.145

Citatio.

Citatio ad dicendum contra commiſſionem requiritur omnino coram Iudicibus delegato, & adiuncto. p.1:c.2.n.181
Citatio attenditur, ſi concurrunt citatio, & captura. ibid.n.208
Citatio attenditur; quando eſt quæſtio inter Rotæ Auditorem, & Iudicem extra Rotam, vel alter actus poſitiuus. ibi.n.213
Citatio ad dictum effectum debet eſſe legitima, & quod inſtantia duret, & quod actus ſit legitimus. ibidem n.214
Citatio eſt decernenda ad inſtantiam Procuratoris. p.1.c.5.n.72
Ctatio legitimè per iudicem decreta debet per curſorem præſentari. p.1.c.6.n.1
Et extra curiam; id fit per perſonas ad id deputatas. ibidem n.4
Citatio non poteſt per alium nuncium præſentari, quam à deputato. ibid.n.5
Limita ſi eſſet de conſuetudine, vel adeſſent plures nuncij publici, vt ſunt curſores. ibidem. nu.6
Citatio poteſt præſentari, etiam à parte, dummodo dignoſcatur deueniſſe ad notitiam partis citatæ. ibidem n.7
Citationem fuiſſe executam non creditur parti ſinè probatione, ſecus Nuncio. par.1. cap.6.num.9
Prima citatio ſemper debet fieri perſonaliter. ibidem n.11
Præſertim ſi citetur ad comparendum perſonaliter. p.1.c.6.num.12
Vel agatur de incurſu cenſurarum. ibi.n.13
Citationem peruenisſe ad notitiam citati, ſemper conſtare debet, ſi agitur de magno præiudicio. ibidem n.16
Citatio poteſt fieri domi in cauſis profanis, contra abſentem maliciosè, ne perſonaliter citetur. ibidem n.25
Citatio prædicta facta domi in loco originis ſufficit, quamuis citatus alibi habitet ratione officij. n.26
Citatio contra minorem, vel aliam perſonam priuilegiatam, quæ abeſſet ex cauſa publica, vel non ſe defenderet, intimanda eſſet amicis, & conſanguineis ipſius, ſaltem per edictum. p.1,c.6.n.31
Prima citatione perſonaliter executa, ſufficit deindè ſemper citare domi. ibid.n.32.
Citatio domi de iure debet fieri publicè, & copia ipſius oſtio affigi. p.1.c.6.n.33.
Citatio debet dari in manibus domeſticorũ. ibidem n.34
Citatio poteſt fieri ante domum ab executore, abſque quod ingrediatur. p.1.c.6.n.36
Declara talem executionem non poſſe fieri poſt tertiam horam noctis. ibid. n.37.
Citationes in omnibus cauſis commiſſarijs, debent exequi percurſores priuatiuè, quo ad omnes. ibid.n.4
Citatio perſonalis in beneficialibus, ſi non poteſt fieri, debet publicari in Cathedrali, in Eccleſia beneficij, ſuper quo lis pendet, ſi requirit reſidentiam perſonalẽ. p.1.c.5.n.46
Alias debet exequi domi, & affigi in valuis Eccleſiarum, in quibus publicatur. ib.n.47
Citatio prædicta non publicatur in alijs cauſis, quam beneficialibus. ibid.n.48
Citatio per edictum ob non tutum acceſſum non poteſt concedi abſque commiſſione, quia eam ſolus Papa poteſt concedere. par.1.cap.6.n.52
Citatio per edictum ſolet de raro concedi contra incertos. ibid.n.57.
Limita quando proceditur contra intereſſe putantes. ibid.n.58
Limita etiam, quando proceditur poſt mortem collitigantis. ibid.n.59
Citatio contra quem, non eſt tutus acceſſus, antequam exequatur, legitur in audientia contradictarum, deindè affigitur, & legitur in duobus locis publicis in Curia, & deindè in partibus in alijs duobus locis vicinioribus domicilio, & habitationi ipſius citandi. p.1.c.6,n.61
Intellige loci, & non prouinciæ, in qua habitat, vt de facili poſſit habere notitiam. ibidem n.62.
Citatio ſupradicta debet affigi, & legi, nec ſufficit affixio de iure, & debet affigi originalis. ibid.n.63.
Limita de ſtilo ſufficere affixionem, ſi Notarius, vel alius executor aſſeret citationem fuiſſe publicatam, & executã. p.1-c.6.n.64
Citatio prædicta efficit, & arctat, ac ſi fuiſſet perſonaliter executa. ibid.n.65
Citatio prædicta, quando, & quibus caſibus decerni, & exequi poſſit. ibid.n.66
Citatio quælibet ſiue perſonalis, ſiue domi, dimiſſa copia poteſt exequi die Feriato. p.1.c.6.n.67.
Citatio decreta per edictum tempore audientiarum, exequi poteſt tempore vacantiarũ. ibidem num. 68

Et tunc qualiter exequatur. ibi n.69
Citationes per edictum tempore vacantiarũ qualiter exequantur. ibidem.
Citatio decreta per affictionem potest differri & legi per contradictas. p.1.c.6.n.70.
Citatio contra Vniuersitatem, vel Collegium quando fiat, & quomodo exequatur. p.1.c.6. n.71. & 72.
Citatio notoriè nulla defectu iurisdictionis, vel ex sui facie iniusta, & temeraria, aut adimpleri non possit, potest impunè sperni. p.1.c.6.n.79
Citatio prædicta, non inducit litis pendentiã nec prorogat iurisdictionem, & processus factus illius vigore est nullus. p.1.c.6.n.80
Citationis executio, quomodo sustineatur facta à nuncio. ibidem.n.90.
Citatio postquam fuit in partibus executa, debet in actis reproduci cum fide executionis, in qua exprimatur sub qua forma fuit facta. p.1.c.6.n.91
Alias fidẽ nõ facit, nec sufficit quo ad formã executionis habere relationem ad litteras citatoris. ibidem n.92.
Citatio, an præsumatur facta, si iudex in sententia dicat visa citatione &c. p.1.c.6.n.95
Citatio cognoscitur executa, si pars compareat, vel constituat Procuratorem. par. 1. cap. 6. num. 102
Citatio si non fuit in totum omissa, sed male executa, dummodo alias sit legitima, sufficit deuenisse ad notitiam citati, & de hoc constat ante seruationem terminorũ. par.1.cap.6.num.140
Citatio, & inhibitio, simul de consuetudine solent decerni. par.1.c.6. n.6.150.
Citatio, et inhibitio pari passu procedunt. ibidem num.155
Citatio per diligentias fit contra latitantes. par.1. cap. n.1.
Citatio per contradictas fit contra absentes, & non comparentes. ibidem n.1.
Citationes per diligentias, & contradictas, in quo differant. ibidem n.1.
Citatio ad dicendum contra articulos primo loco fit in diligentijs. ibidem n.3.
Citatio per diligentias reiteratur per duos cursores. ibidem n.7
Citationes in terminis substantialibus summariarum causarum, non sunt necessariæ. p.1. cap.10.num.49.
Citatio fit absentibus de stilo ad singulos actus. ibidem num.50.
Citatio pro compulsoria generali, an fieri soleat p.2.cap.1.n.36.
Citatio pro compulsoria, fieri solet ex consuetudine. ibidem n.46.
Citatio in decreto compulsoriæ relicta fiat in eius executione. ibidem n.47
Citatio super testium examine, non fit parte præsente p.2.c.1.n.73
Citatio ad videndum iurare, debet fieri pro die, & loco certis. ibidem num.123
Citatio super testium iuramento, si die feriato cadat, reiteratur. ibidem n.136
Citatio pro testium examine non requiritur parte præsente. ibidem n.150.
Citatio ad dicendum contra articulos, quomodo, & quando fit facienda. p.2.cap.1. num.177
Citationes pro obtinenda remissoria, remissiuè. ibidem n.196
Citatio ad videndum collationari compulsoriam, fieri debet. p.2.cap.5.n.278.
Citatio ad videndum collationari processũ an personaliter fieri debeat. ib.n.284
Citation prædicta, an, & quando fieri possit per edictum. ibidem n.285
Citatio ad videndum iurare testes, fit quando aduersarius respondet, & negat. par.2, cap. 3. num.11.
Citatio ad videndum reproduci litteras remissoriales, fit cum insertione subdelegationis. par.2.cap.3.n.49
Citatio prædicta, fit personaliter parti, vel procuratori præsenti. ibidem eod. n.
Citatio prædicta fit per affixionem non existente parte in loco deputato. ibid.n.50
Citatio tamen personalis fit parti comparanti, & quoties. ibidem n.51.
Citatio executa in termino præfixo, reproducitur in actis. p.2.cap.3.n.54
Citatio ad videndum committi iuramenta testium, debet per iudicem decerni, & qualiter. ibidem n.67.
Citatio ad videndum transumptari processum, quando decerni debeat. ibidem n.125
Citatio ad dicenda cõtra processum remissoriæ. ibidem num.169
Citatio pro cõpulsoria generali cautius agitur, si fit. par.2.cap.6. num.7
Citatio prædicta qualiter fiat, & quatè ita fiat remissiue, ibidem num.9
Citatio pro executione compulsoriæ debet continere extractionem, locum, & horam eiusdem, ibidem num.27
Citatio, an sit necessaria in præsentatione litterarum remissorialium. p.2.c.6. n.37.
Citatio ad videndum admitti compulsoriam quando reproducatur, & quomodo in actis, ibidem num.43.
Citationes omnes per affixiones fiunt in processu parte absente, ibid. n.46.
Citatio quænam fiat reproducto monitorio super exhibitione scripturarum coram iudice compulsore. ibidem n.69,
Citatio prædicta quando fit, personaliter exequitur par.2.cap.6.num.70.

Ci-

Digitized by Google

Citatio quænam fieri debeat perfecta recognitione ſcripturæ compulſandæ.ib,n.124.
Citatio ad videndum extrahi, & trãſumptari iura,perſonaliter exequi debet. ib.n.126
Citatio quænam perſonaliter fiat transũptato proceſſu; p.2.c.6.n.129.
Citatio ad audiendam voluntatem Domini, an ſufficiat proferenda ſententia. par. 2. cap.8. num. 59
Amplia idem, & ſi ſummariè procedatur. ibidem num.60
Citatio trina de iure requiritur ad audiendã ſententiam, vel peremptoriam. ibi,n.61.
Limitatur in cauſis ſummarijs, ibid.n.62.
Limitatur etiam in omnibus cauſis de ſtilo in Curia. ibidem num.63
Citatio qua lege ſit obſeruanda in ſententia cenſurarum. par.2,cap.8.num.67
Amplia, etſi cauſa ſit leuis, vel magna cum contumacia. ibidem num.68
Citatio ad videndum ſubſcribi à iudice ſubrogato non requiritur, quando qui pronunciauit abeſt. ibidem num. 171
Citatio ad dicendum contra commiſſionem, tollit citationem ad videndum ſubſcribi cedulam à ſubrogato,ibidem.n.172
Citatio quænam fiat executo ſequeſtro contra debitorem debitoris.p.2.c.9.n.73
Citatio ſequeſtratario ad videndum ſe paruiſſe mandato, quando fiat. ibid.nu.84
Citatio ad iuſtificandum prætenſum ſequeſtrum,quando fiat. ibid. n.90.
Citatio ad videndum præfigi terminum ad iuſtificandum ſequeſtrum,quando fieri poſſit. ibidem num.92.
Citatio ad videndum mandari conſignari non obſtante ſequeſtro; quando fiat. p. 2. cap.9.num. 93.
Vel ad videndum reuocari ſequeſtrum. ibidem eodem num.
Citatio requiritur pro reuocatione ſequeſtri. ibid.num.184
Citatio quoque requiritur in conceſſione ſequeſtri, ibidem n.185.& 187
Citatio quandonam poſſit omitti in conceſſione ſequeſtri. p.2.c.9.num.prædictis.
Citatio ob obtinendum ſequeſtrum perſonaliter præſentatur. ibid. n.189
Citatio pro conſignatione pecuniarium ſequeſtratarum exequitur, & reproducitur de more. ibidem num. 229
Citatio coram Eminentiſſimo Signaturæ præfecto,non arctat ad comparendum, ſi ſit ſine die, & hora certis. p.3.c.2.n.35.
Citationes cõram Eminẽtiſſimo Præfecto,ſtãte impedimento, leguntur coram ſuo Auditore. p.3 c.2.n.36.
Citatio debet reuocari, ſi dies audientiæ effluxerit. ibidem num.37
Citatio ad dicendum contra commiſſionem an ſit neceſſaria, & quare. p.3.c.3.n.38.
Citatio ad dicendum contra commiſſionem, quid ſoleat operari, parte 3, cap. 3. nu.39
Citatio debet dari expedita commiſſione, ib,n.116
Citatio ad dicendum contra commiſſionem debet perſonaliter exequi, ibidem num. 118.
Citatio ad dicendum contra commiſſionem communẽ heri poteſt à qualibet partium, p.3. c.3.n.126.
Et ſemper eſt neceſſaria, ib.n,213.
Citatio ad videndum præfigi terminum iuxta formam commiſſionis, quandonam fiat ib.n.162.
Citationes pro ſuperſeſſoriis in cauſis ad Sãctiſſimum ſpectantibus,coram quibus hodie legantur, p.3.c.5.n.41.
Citatio ad dicendum contra commiſſionem executorialem eſt facienda,& quando,p.3 c,6.n.112.
Citatio ſemper requiritur in execution e rei iudicatæ, ib.n.113.
Citatio in executione, quando ſemper ſit facienda, ib.164.
Citatio, quænam fiat habita fide ab executore de diligentiis, p.3.c.9.n.8, & 9.
Citatio ad videndum ſe in iuris ſubſidium excommunicari,quando fiat. ib.n.12
Citatio ad videndum relaxari literas declaratorias, quando fiat, ib.n.13
Citatio, an requiratur, quando quis denunciatur excommunicatus, p.3.c,9,n.58
Et quid, quando diſcutitur factum, vt quis dicatur excommunicatus, ibidem num. eodem
Citatio, an requiratur in excommunicatione legis, p.3.c.9,n.59
Et quid in excommunicatione lata ab homine, ib.n,eod.
Citatio prædicta, quibus caſibus non ſit neceſſaria, ib,n.60
Citatio ad videndũ ſibi inhiberi, an ſufficiat pro litis conteſtatione, par. 3, cap. 11. n.470
Citatio communicationis facultatum S.Viſitæ, poteſt continere modum excarcerationis, p,3.c,13.n,54
Citatio prædicta exequitur contra creditores in curia, ſi ibi ſunt, p.3,c.13.n,58
Citationi prædictę extra curiam exequendæ quid addendum ſit, ib.n,59
Citatio prædicta debet dare terminum ad comparendum, & procuratorem conſtituendum, ib,num.60
Citatio extra curiam fieri nequit, ſi commiſſio ſit in curia, p.3.c,13,n.98

Citatio contra iura, an fiat, & quando in iudio cap. odoardus. ibidem num. 131
Citatio ad dicendum contra articulos super paupertate fit, & quando, ibidem. n. 139
Citatio ad reiterandum terminos substantiales, & ad sententiam fit in iudicio cap. odoardus ibid. n. 149
Citatio ad sententiam pluries potest repeti in iudicio cap. odoardus. p. 3. c. 13. n. 150
Citatio, quæ hodie fit creditoribus pro septuagenario, quibus officialibus detur p. 3. cap. 14. num. 15.
Citatio prædicta datur cum commissione, quæ petitur obsignari. ibidem. n. 16
Item cum insertione nominum, & cognominum citandorum, & quare. ibid. nu. 17
Citatio ad dicendum contra commissionem, & iura quando fiat in septuagenaria. p. 3. cap. 14. num. 22. & 24.

Citationis Copia.

Si à parte petatur, etiam quandocumque fit executa, non est illi deneganda. p. 1. cap. 6. num. 73
Et si pars vult copiam authenticam, debet ei dari suis sumptibus, aut saltem debet ei legi. ibidem num. 74

Citationis Defectus.

Citationis defectus sanatur per scientiam illius p. 1. c. 2, n. 112
Citationis defectus quilibet tollitur per præsentiam partis. p. 1. c. 6. n. 97.
Citationis defectus quas nullitates faciat, remessiuè. ibidem n. 131
Citationis defectus nũquam dicitur sanatus, & si Princeps supplear omnes defectus vide in. p. 1. c. 6. n. 134.
Citationis defectus est defectus iuris naturalis, & diuini. ibidem n. 135.
Citationis defectus qualiter probetur. ibidẽ num. 137
Citationis defectum supplet præsentia partis. p. 2. cap. 1. num. 74

Citationum Formulæ.

Citationis formula, quomodo procedatur cõtra interesse putantes, & post mortem collitigantis. p. 1. c. 6. n. 60.
Citationis formula ad dicendum contra articulos, qualiter extendatur. p. 1. c. 7. n. 40.
Citatio tertia, & vltima in diligentijs quomodo fiat, ibidem n. 9
Citationis pro compulsoria generali formula. p. 2. c. 1, num. 37.
Citatio ad respondendum positionibus. p. 1. cap. 2. num. 9
Citatio ad videndum reproduci litteras remissoriales qualiter fiat. p. 2. c. 3. n. 48
Citatio ad concordandum de Notario, qualiter fiat, & quando. ibid. n. 58
Citatio ad videndum committi iuramenta testium qualiter fiat, & quando ibidem, num. 66
Citatio ad videndum collationari, claudi, & sigillari processum remissionalem, qualiter fiat. ibidem num. 127
Citatio pro impetratione remissoriæ, qualiter conficiatur. ibid. n. 158
Citatio pro compulsoria generali obtinenda qualiter formetur. p. 2. c. 6. n. 8
Citatio pro compulsoria speciali, qualiter fieri possit. ibidem num. 15.
Citatio ad videndum admitti compulsoriã, & procedi, qualiter fiat, & quando. ibid. num. 40. & 47
Citatio ad dicendum contra compulsoriam qualiter fiat, & exequatur. ibi. n. 47. & 50.
Citatio ad videndum extrahi, & transumpti iura, qualiter fiat. p. 2. c. 6. n. 125.
Citatio ad videndum collationari, & auscultari, qualiter fiat. ibid. n. 130
Citatio pro transmissiome processus transumptari ad curiam qualiter fiat. ibid. nu. 137
Citatio contra debitorem debitoris, quomodo fiat obtento sequestro, p. 2. c. 9. n. 82.
Citatio contra sequestratarium, quomodo fiat obtento sequestro. ibid. eod. n.
Citatio sequestratario ad videndum se paruisse mandato, quomodo fiat. ibid. n. 84
Citatio ad iustificandum præten sum sequestrum, qualiter fiat. ibid. n. 90
Citatio obtinendi sequestri in beneficialibus, qualiter formetur. p. 2. cap. 9. n. 188.
Citatio super reuocatione sequestri, qualiter formetur. ibidem n. 197
Citatio supradicta, quando ita formari debeat ibidem n. 99
Citatio qualiter formetur super reuocatione sequestri, facti pro assecuratione iudicij ib, num. 201
Citatio pro consignatione pecuniarum sequestratarum qualiter formetur. ibidem num. 228
Citatio ad dicendum contra commissionem qualis esse debeat. p. 3. c. 3. n. 35
Citatio prædicta, si nihil de nouo productum fuit, qualis esse debeat. ibid. n. 36
Citatio ad dicendum contra commissionem qualiter etiam formari possit in curia ibidem nnm, 117. & 160
Citatio ad concordandum de executore, qualiter fiat, si agitur in obligatione camerali. p. 3. c. 9. n. 2.
Citatio ad docendum se paruisse litteris executorialibus, qualiter fiat. ibid. n. 19
Citatio ac concordandum de dubio qualiter fiat. p. 3, c. 9. n. 22.
Citatio ad eligendum peritum, illum informandum, & videndum mandari referri, remissiuè. p. 3. c. 11, n. 40.

Ci-

Digitized by Google

Citatio pro communicatione facultatum S. Viſitæ, in partibus, qualiter formari poſſit, p.3.c.13.n.57
Citatio, quomodo fiat ſuper communicatione facultatum S. Viſitæ conſtituto exaduerſo Procuratore, ib.n 62
Citatio ad dicendum contra commiſſionem in ſeptuagenaria qualiter fiat, par.3.c.14 n.22

Citatus

Citatus habetur, qui prohibet ne citetur, p.1 c.6.n.18.
Citatus, ſi redditur difficilis reperitionis, & aliquando cõpareat, propter eius abſentiã, poteſt cogi à iudice ad conſtituendum domicilidm, vbi citari poſſit in loco iudicii, p.1.c.6.n.44.
Et quid ſi habitat in ſuburbio, ibidem n. 45.
Citatus vigore clauſulæ, omneſque alios, repellitur ab agendo, p.1.c.6.n.110.
Si ſciens ſuam causam agi non comparuit, ib.n.111.
Licet fuerit data commiſſio reualidatoria proceſſus facti per contradictas contra eũdem, ib.n.112.
Citatus, & intimatus legitimè non informãs Signaturam, non auditur poſtea, niſi, & qualiter, p.3,c.2,n.128
Citatus non comparente citante, quando poſsit ſine incurſu attentatorum procedere adulteriora, ib.n.40
Et quid ſi adeſſet ſuperſeſſoria, vel inhibitio ſubſcripta ab Eminentiſs. Signaturæ Præfecto, vel Auditore, ib.n.41.

Ciuitas

Ciuitas tota, an poſſit allegari ſuſpecta, p.2, c,6.n.19
Ciuitas tota, ex quibus cauſis poſſit allegari ſuſpecta, ib.n.20
Ciuitas, an poſſit pro debito pecuniario interdici, p.2.c.8.n, 18
Ciuitas vltimo loco poſt dioceſim interdicebatur, p.3.c.8.n,59

Clauſulæ

Clauſulæ ſummarie, ſimpliciter de plano, & ſine ſtrepitu, & figura iudicii, ac manu regia, & abſque terminorum aliqua ſeruatione important viam executiuam, part.1 c.2.n.28.
Clauſula cum facultatibus A. C. non facit, quod Rota non cognoſcat, tanquam Iudex appellationis, ib.n.39
Clauſula quam, & quas comprehendit cauſas motas, & mouendas, ibidem n.123. & 125
Clauſula in extenſione Signaturæ, cognoſcat & iuſtitiam faciat, quid importet, ibidem n.237
Clauſula, omneſque alios in commiſſione cauſæ, an comprehendat Clericos, p.1.c.2; n.267,
Clauſula conſtituti operatur reſpectu vniuerſi non obſtante incertitudine loci, & quotæ, p.1.c.3.n.36
Clauſula præſeruatiua, ſine præiudicio fideiuſſionis, facit ſolum, vt fideiuſſio poſſit peti, non autem quod impediat lucrum ſocietatis, p.1.c.3.n.148
Clauſula in circa, non facit conſiderabilem ſummam, p.1.c.4. n.75.
Clauſula generalis in mandato, vbi exprimũtur requirentia ſpeciale mandatum, quid faciat, p.1.c.5.n.197.
Clauſula ſummariè, per quem ponatur hodie in commiſſionibus, p.1.c.10.n.30
Clauſula ſummarie, an poſt ſententiam, & quomodo, ib.n.31
Clauſula ſummariè non poſita in executione denegata cenſetur, ibid.n.32.
Clauſula ſummarie extenſa, etiam non petita valet, ib.n,33.
Clauſula ſummariè, etiam non petita a Principe poteſt concedi, ib.n,34.
Clauſula ſummariè, ſemel conceſſa, valet in tota cauſa, ib.n.35.
Limitatur, ſi expreſſe negetur, ib.n.36.
Ampliatur etiam alio iudice ſubrogato, ib.

Clauſula ſummarie

Clauſula ſummariè ſimplex, quid in ſe contineat, p.1.c 10.n.37
Clauſula ſummariè &c. reliqua continet neceſſaria, ib.n.38.
Clauſula facti veritate inſpecta quid importet, ibid,n.39
Clauſula, quod articuli ſint loco libelli, quãdo addatur in cauſis ſummariis, ibidem n.43.
Clauſula præſtito de nouo iuramento, quando addi debeat in reiteratario commiſſione, ib.n.108.
Clauſula ſaluo iure impertinentium &c. in admiſſione articulorum, quid operetur, p.2.c.1.n.5.
Clauſula ſuper articulis, tota cauſa, & teſtiũ aſſuturatione, quid importet, ibi.n.179.
Clauſula dummodo materiæ ſint releuantes ſolet addi in remiſſoria, ib.n.194.
Clauſula adiectiua, alias non credit, vt ponitur, & ad effectum ad quem ponitur, quid faciat, & operetur, p.2.c.2.n.75.76.& 77.
Clauſula, quæ ponitur in decreto, admitti ſi, & in quantum ſine præiudicio Impertinẽtium, & non admittendorum, quarè fuerit adinuenta, p.2.c.2.n.80.
Clauſula uerbi actum in primo inſtrumento, quando habeatur poſita in ſecundo, p.2. c.6.n.118.

Clau-

Clauſula attenta cautione in actis data, differt a cautione arbitrio Domini, p.2.c.9. n.205
Clauſula attento, quod à diſinitiua, quid importet, p.3.c.1. n.195.
Clauſula appellatione remota, quomodo intelligatur, & de qua appellatione, ibidem n.335
Clauſula appellare in parte, & partibus quid operetur, & quando addi debeat, ibidem n.350.
Clauſula appellatione remota per Principem appoſita, quid operetur, ibidem num. 537.
Clauſula appellatione remota, quando auferat omnem appellationem, par.3.c.1. n.538.
Clauſula appellatione remota non impedit appellantem, quin poſſit appellationem proſequi, ib.n.541.
Clauſula prædicta, efficit iudicem non teneri ſuperſedere in executione, niſi detulerit appellationi, ib.542.
Clauſulæ renunciare, nequit inuito aduerſario, qui illam in reſcripto impetrauit, ibi. n.546
Clauſula appellatione remota per partes, vel à lege poſita, quid operetur, par. 3. c.1. num.547.
Clauſula appellatione remota, limitatur tollere omnem appellationem, ibidem num. 550.
Primo, ſolum, quo ad perſonas principaliter in reſcripto nominatas, ib.n.551
Secundo, appellatio per clauſulam appellatione remota, ſolum definitiua cenſetur ſublata, ib.n.553.
Tertio, limitatur vis clauſulæ appellatione remota, vt ſtrictè intelligatur, & procedat in caſu, de quo loquitur, ib.558.
Quarto Clauſula appellatione remota non tollit appellationem, ſi adeſt notoria iniuſtitia, p.3.c.1.n.559.
Clauſula appellatione remota per Principē, vel inferiorem poſita, quid operetur, ibid. n.561
Clauſula ſine præiudicio executionis datur in commiſſione appellationis in cenſuris per executorem datis, ib.n.568.
Ampliatur niſi appellans non fuerit requiſitus, & monitus, ib.n.569.
Clauſula, ſi quid exequendum habet vim clauſulæ ſine præiudicio, patt. 3. cap. 1. n.618.
Clauſula ad viteriorem executionem, qualiter intelligatur, p.3.c.2.n.50.
Clauſula vna cum toto negotio principali, quando ponatur in commiſſione ſuper ſtationibus, vide in p.3.c.3.n.67.
Clauſula conſtito de aſſertis, quid operetur in commiſſione, ib.n.167
Clauſula Præiudicium litis, ſolet poni, & quare in commiſſionibus attentatorum, p.3. c.4.n.97.
Clauſula ſine præiudicio legitimæ executionis, an impediat iudici reuocare executionem factam, ib.n.235
Declara imo iudicem poſſe illam tanquam attentatum reuocare, ib.n.236.
Clauſula conſtito de re rudicata non dirigitur iudici, qui ſententiam tulit, p.3.cap.6. n.95.
Clauſula conſtito de tribus conformibus, quando addatur in commiſſione executionis ſententiæ, ib.n.99
Clauſula ſine præiudicio legitimæ executionis, quid importet, p.3.c.6.n.103
Clauſula, omneſque alios, & quatenus ſua putauerit intereſſe, an arctet ad comparēdum, ib.n.160
Clauſula, prout de iure, ponitur in commiſſione reſtitutionis lapſo quadriennio, p.3. c.10.n.45.
Clauſula parito iudicato quid importet. p.3. cap. 10.num.65.
Clauſula non ſe adſtringens in libello quid operetur par.3.c.11.n.87
Clauſula ad omnia damna, quid operari ſoleat. ibidem n.416
Clauſula nullitatis, & qualibet appellatione remota, non comprehendit tertium. p.3. cap.12.num.9
Clauſula prout de iure, quid importet in cōmiſſione nullitatis. ibid.n.140.
Clauſula ſine præiudicio legitimæ, vel viterioris executionis quid operetur. ibidem num. 147
Clauſula parito iudicato quid importet. p. 3. cap.12.num.166
Clauſula retectis expēſis, ſolet dari cum clauſula quatenus de iure reficiendæ. ibidem num. 219.
Clauſula citata parte, quando ſoleat opponi in ſanatione proceſſus. ibid.n.225

Clericus.

Clerici non poſſunt laici iudicis iuriſdictionem prorogare, p.1.c.2.n.257
Et quamuis dicant ſe laicos poſſunt ab Eccleſiaſtico etiam nolentes abſtrahi à manibus iudicis ſecularis. ibid.258
Multo magis in criminalibus, quia priuilegium eſt à iure diuino cōceſſum. ib.n.259.
Et ideo nec tacitè, nec expreſsè poſſunt tali priuilegio renuntiare. ibid.n.260.
Clerici ſi citantur coram laico non tenentur comparere. ibid.n.261
Nec poſſunt mulctari tanquam contumaces & quan-

& quando conſtat eſſe Clericos, debent relaxari, & mulctæ reuocari. ibid.n.262.
Amplia etiam ſi Clericus ſit illegitimus ibid. num.263
Amplia etiam in cauſa reconuentionis. ibid.
Amplia etiam in caſu, quo laici, & Clerici ſimul conueniantur, ſiue ciuiliter, ſiue criminaliter. ibid,n.264,
Ratio eſt, quia magis dignus trahit ad ſe minus dignum, ibid.n.265
Clerici, an comprehendantur ſi opponunt de incompetentia, quando cauſa eſt commiſſa cum clauſula omneſque alios, par.1. cap.2.num.267
Declara prout numero. ibid.168.
Et diſtingue prout numero.ib.269,270& 271
Clericus etiam coniugatus, ſi non eſt Bigamus, ſubeſt iudici Eccleſiaſtico ib.nu. 275
Clericalis habitus, qualis ſit. ibi.n.276
Captus à laico, ſi dicit ſe clericum, remittitur ad Eccleſiaſticum, declara tamen, vt ibid. num. 278
Sed interim manet in carceribus, ibi.n. 279
Clericus admiſſus per Principem ad officiũ ſeculare, ſi in illo delinquit, punitur ab Eccleſiaſtico .n.283.
Clericus ſi in fraudem commiſſi delicti, adeptus eſt ordines, poteſt pœna pecuniaria à Laico puniri. p,1.c.2.n.284.
Et quando dicatur in fraudem. ibi. n.285.
Clericus fideiuſſor pro laico à quo cognoſcatur. ibidem.n.288
Clerici etiam offendẽtes maieſtatem iudicis ſecularis, abEccleſiaſtico puniũtur ib.n.291
Clericus ſuccedens laico, à quo cognoſcatur. p.1.c.2.n.292.
Clerici aliquando conueniuntur coram ſeculari, & quando. ibidem à num, 294, vſque ad 298.
Clericus comparens tanquam neceſſarius defenſor laici, conuenitur coram laico. ibid. num.299
Clericus qualiter conueniatur tanquam hæres defuncti. ibid.n.303.& 304.
Clericus iudicatur à laico ex priuilegio, vel conſuetudine. ibid.n.306.
Clericus depoſitarius deputatus à iudice laico an cogatur ab eodem, ib.n.307
Clericus incorrigibilis an poſſit puniri à laico, ibid.num.308, & n.309
Clericus incorrigibilis dicitur, qui poſt trinam monitionem non incedit in habitu. par.1.cap.20.num.310
Sed quomodo de conſuetudine ibidem. & eod.num.
Clericalis habitus habet priuilegium fori ib. num. 311
Adeo, vt pro quocumque crimine ſit exemptus è iuriſdictione laici. ibidem.
Declara tamen, hoc de iure, quia de facto cõtrarium ſeruatur. ibi.n.312
Clericus aſſaſſinus, non incedens in habitu, à quo puniatur ib.n.313.316.317. & 319
Amplia in clerico depoſito, excommunicato, vel anathematizzato, ſi perſeuerat in ſua contumacia. ibid.n,315
Declara in eo, qui eſt in ſacris, quomodo, & coram quo procedatur, p.1.c 2,n.319.
Et quid de clerico ioculatore, & iſtrione, ibidem. num.320
Clerici exempti non habentes conſeruatorẽ, conueniuntur coram ordinario, tamquam corã delegato à Sede Apoſtolica, ib.n.355.
Limita in contrarium ſi conſeruatorem habent. ibidem n.356.
Clericus regulariter, nõ poteſt conſtitui procurator. p.1.c,5.n.124
Clericus, & cæteri Eccleſiaſtici Notarij eſſe nequeunt. p.2.c.5.n.124
Clericus italus deputatur Archiuio Cardinalium, & quæ priuilegia habeat. ib.n.239
Clericus poteſt appellare pro reo in criminalibus. p.3.cap. 1.n.36
Clericus poteſt proſequi appellationem pro reo, etiamſi agatur de morte, vel abciſſione. ibid,n.38.
Limitatur quando reus, renunciaſſet defenſionibus. ibid.n.39.
Clericus ligitimè litigans coram laico, debet pro nullitate, laicum ſuperiorum adire. p.3.c.12.n.42
Clericus pauper, an poſſit vti priuilegijs laicorum pauperum excarcerandum. par.3. cap.13.num.66.
Clerici pauperis excarceratio, Epiſcopo cõmitti debet. par,3,c.13.n.67
Limita ſi ſit ſuſpectus Epiſcopus. ib.n. eod.
Clerici pauperes in quo foro beneficio vtantur, ne à creditoribus diuexentur. ib.n.68.
Clerici pauperes habent beneficium capituli Odoardus. p.3.cap.13, n.69
Clerici per capitulum Odoardus abſoluuntur ab excommunicatione, conſtito de paupertate. ibid.n.70.
Clerici vtentes capitulo, Odoardus, debent cauere, ſi ad pinguiorem ſtatum venerint. ibid.num.71.
Clericus per capitulum Odoardus, non liberatur, ſed ſolutio differtur ad tempus habile vide in. p.3.cap.13.n.72
Clerico opponenti beneficiũ capituli Odoardus, quid relinquendum in executione rei iudicatæ vide in. p.3.c,13.n.77
Clerico qualificato in caſu prædicto, an plus eſſet relinquendum. ibid. n.78
Clerici, an teneantur deferre biretum viride par.3.c.13.n.84
Clericus quando non admittatur ad capit.

Odoardus ob non ſolutam penſionem. ibidem num.85.
Clericus, ſi iurauit; aut ſoluere penſionem, aut dimittere beneficium debet. ib.n.86.
Dubitatur tamen, ſi non iuraſſet perſonaliter ibid.num. 87.
Clericus admittendus ad cap. Odoardus, debet debita confiteri, & omnia ſua bona p.3.c.13.num. 152
Clericus quomodo prædictam confeſſionem facere debeat. ibid.n 153
Clericus ſe obligat in forma cameræ, ſi ad pinguiorem fortunam peruenerit. ibidem num; 156.
Clerici in contractibus iudicantur vt laici. p.3.cap.14. num,37

Cliens.

Vide litigator.

Cognitio.

Cognitio nouæ gratiæ. Vide in verbo gratia.

Collatio.

Collatio facta in actu compulſandi, an credatur Notario. p.2.c.5.n.277
Collatio in actu compulſoriæ ſit parte citata ibidem num,278
Collatio inſtrumenti, vel proceſſus eſt nulla, non facta in die citationis. ibid.n.281
Collatio proceſſus, debet eſſe facta coram iudice. p.2.cap.6.n.134

Collegium.

Collegium quando ſit citandum, & quomodo, p.1.c.6.n.71.72

Colluſio.

Colluſio repellit agentem. p.1,c.4,n.87

Comiſſarius Cameræ.

Commiſſarius Cameræ quam habeat facultatem, & officium. p.1.c.2,n.154

Commiſſio.

Commiſſiones Auditoribus Rotæ directæ dicuntur potius diſtributiones. p.1.c.2.n,157
Commiſſio vnica ſufficit in cauſis rotalibus vſque ad conſumationem. ib.n.159
Commiſſio directa A.C. ſeu alteri iudici ordinario, in id quod ſpectat ad eius iuriſdictionem, dicitur excitatiua iuriſdictionis p.1.cap.2.n.163.& 164.
Commiſſio iudici delegato in cauſa, quæ ſpectat ad ordinarium, facit cauſam commiſſariam ibid,n.167
In commiſſione cauſarum attenditur petito, non autem verificatio. ibid.n.174.
Commiſſio debet præſentari coram iudice delegato, & adiuncto. ibid, n. 180.
Amplia, quamuis oriatur ſcientia aliunde delegationis. p.1.c.2.n,182
Commiſſionis præſentatio attenditur, non autem eius expeditio. ibid.n.185
Et ſi adeſt impedimentum quod non proueniat in culpa aduerſarij, ſibi debet imputare. ibid.n.186
Declara ſecundum aliquos, procedere dummodo pars opponat de non præſentatione reſcripti, ſæcus ſi conſenſit. parte 1. cap.2.num. 187
Hæc declaratio ſecundum aliquos non eſt vera. ibidem num.188
Commiſſio poſtquam eſt præſentata regiſtratur pænes acta, & quare. ibid.n.190
Si autem perderetur, quid faciendum. par.1. cap.2.num.191
An poſſet probari per Teſtes. ib.n,192
Commiſſiones debent ſtrictè interpretati, licet extendantur ad ea, que veniunt in conſequentiam. ibid.num.233
Commiſſio, qua præfigitur terminus ad docendum de mandato, quando detur. p.1. cap.5.num.76
Commiſſio præfixionis termini reſignatario ad docendum de mandato procuræ quando detur. ibid,n.283
Commiſſio admiſſionis ad probandum contra litteras cum clauſula conſtito de falſitate mandati poteſt concedi, ſi ex eo fuerit facta reſignatio. p.1.c.5.n.284
Commiſſio cum facultate iudici decernendi citationem per edictum, ob non tutum accertum, quando detur, & quibus clauſulis. p.1.c 6.n.51
Commiſſio ſanatoria proceſſus, quando citationes per edictum fuerunt nulliter, vel nimis conculcate factæ, quæ clauſula ſignetur. p.1.c.6,n.149
Commiſſio ſuper facultate inhibendi, olim non concedebatur cum clauſula ſub cenſuris, & pænis. ibid.n.167
Commiſſio, quando petitur proceſſus executiuus, & brachium ſæculare, *qua clauſula* addita, ſignetur. p,1.c.10,n.58
Commiſſiones non ſolent ſignari poſt cõcluſum in cauſa. ibid.num.77
Commiſſio reiterationis terminorum indiſtinctè olim concedebatur. ibid.n.105
Commiſſio reiteratoria terminorum, quando fiat cũ clauſula, refectis expẽſis. ib.n.110
Commiſſio reſtricta ad poſſeſſorium in eo iuriſdictionem tribuit. p.1.c.11.n.6
Fallit ſi ex verbis deducatur *petitorij*, ib.n.7.
Commiſſio ſuper reſtitutione rei, poteſt intelligi de ſolo poſſeſſorio. p.1.c.11.n.45
Commiſſio ad inſtantiam prouiſi apoſtolici ſpoliatis quibus clauſulis muniatur. ib.n.81
Declara procedere in reſeruationis reſeruatis in corpore iuris. ibid.num.82.
Cõmiſſio examinis facta Notario debet cõſtare per acta alterius Notarij p.2.c.1.n.168
Commiſſio iudicis pro examine teſtium, poteſt eſſe pænes eundem Notarium ib.n,171
Commiſſio delationis iuramenti non fit per præſentiam, & patientiam iudicis, ib.n.175

Com-

Commiſſio pro remiſſoria, quando peti debeat, & quibus clauſulis detur. parte 2. c.1. nu.191
Commiſſio,quænam concedi ſoleat peremptа inſtantia ſtatutaria in cauſa. par.2.c.8. num. 84
Declara tamen ſemper concedi cum clauſula refectis expenſis. ibid.n.85
Commiſſio, quod iudex præfigat terminum appellato, &c. quibus clauſulis ſignetur. ibid,nu.221
Commiſſio cauſæ appellationis,quomodo ſignetur, ſi adſit grauamen, & iudex procedat in reponendo. ibid.n.366
Commiſſio vt fructus beneficiorum non litigioſorum ſequeſtrentur an, & quando detur. p.2.cap.9.n.34
Commiſſio per falſum procuratorem impetrata ſuper appellatione, tribuit iuriſdictionem. p.3.cap.1.n.21
Commiſſio olim impetrari non poterat ſuper grauamine, niſi habitis apoſtolis à iudice à quo. ibidem.n.151
Commiſſio,vt iudex appellationis procedat in negotio principali, omiſſo grauamine, quibus clauſulis ſignetur. ibid.n. 154
Commiſſio cum clauſula attento, quod à definitiua,quando ita per ſignaturam ſignetur. par,3.cap.1.n.195
Commiſſio cauſæ appellationis interponendæ,non admittitur. ibid n 235
Commiſſio appellationis eſt nulla, ſi probetur interpoſitam eſſe poſt commiſſionem. ibidem num.237
Commiſſio appellationis à die habitæ notitiæ quomodo ſignetur. ibid.n.260
Commiſſio appellationis obtenta, nihil ſuffragatur, niſi elapſo termino ad reſpondendum de apoſtolis. ibid.n.295.
Commiſſio an impetrari poſſit pendente termino apoſtolorum. p.3.c.1.n.310
Commiſſio debet continere exceſſum. ibid. num.157.& 441
Commiſſio appellationis cum clauſula pro vt de iure,quando ſignetur. ibid n.450
Commiſſio appellationis, ſemper peti poteſt à ſuperiore per grauatum. ibid.n.473
Commiſſio cauſæ arbitrio iudicis,vel ſecundum conſcientiam iudicandi,in quo differat. ibid.num.474
Commiſſio cum clauſula præſtita cautione, quando ſignetur in ſupplicatione Principi porrecta. p.3.c.1.num,594
Commiſſio cauſæ appellationis,cum clauſula ſine præiudicio,quibus caſibus ſignetur. p.3.cap.1,n,617
Commiſſio reiecta in ſignatura iuſtitiæ proponi non poteſt in ſignatura ſanctiſſimi. p.3-cap,2.n.2
Commiſſio reformatoria,quando debeat obtineri, ſi ſignatura ſuſpenſiuè reſcribit. ibidem num.6
Commiſio ſignaturę iuſtitiæ, nō ſuffragatur, quando Papa manum appoſuit & adeſt commiſſio manu illius ſignata. p.3.c.2,n.8
Declaratur tamen,quando ſuffragatur, & in quo caſu poſſit ille reſcribere remiſſiuè.ib. num, 9
Cōmiſſio ſi petatur cum facultatibus Guberatoris in Rota, quid, remiſſiuè. parte 3. cap.2.num.15
Commiſſionis ſubreptio in Curia non poteſt opponi, & quare. ibidem,n.17
Commiſſio ſi ineapſatur non obſtante nihil tranſeat Signaturæ, quid inde ſequatur. ibid.num.33
Commiſſio obtenta ſub bancha, obtenta prius ſuperſeſſoria, laceratur, par, 3. c, 2, num. 34.
Commiſſio reicitur, quando actio eſt clara, & exceptio turbida. ibid.n.45
Et quid ſi actio eſt clara, exceptio clara, & replicatio turbida, ibid,n.46
Quidque ſi actio clara, exceptio clara,replicatio clara, & duplicatio turbida, ibidem
Commiſſiones,vel tribuunt, vel excitant iuriſdictionem par.3.cap,3.n,1
Commiſſiones, quę tribuunt iuriſdictionem, aliæ ſunt pro prima,ſecunda, vel tertia inſtantia. ibidem num.2
Commiſſiones iuriſdictionem excitantes,poſſunt quandocumque ſuperuenire. ibidem num. 4.
Commiſſiones aliquæ dantur, vt delegatus procedat ad vlteriora poſt definitiuam, par.3.cap.3. num.6
Commiſſiones, quæ loco libelli, & monitorij ſunt, in quocumque iudicio deſeruiunt pro prima inſtantia ib.n.11
Commiſſiones appellationum deſeruiūt pro ſecunda, & tertia inſtantia.p.3.c.3.n.13,
Commiſſiones aliæ ſunt, quæ pro executione ſententiarum neceſſariè, obſignantur. ibid.num.14
Commiſſiones excitatoriæ, quandonam adhibeantur. ibid,15
Commiſſiones aliæ ſunt neceſſariæ in ſanandis nullitatibus proceſſus. p.3.c.3.n.16
Commiſſio quandoque eſt neceſſaria inter acta iudiciorum, ibid.n.19
Commiſſio pro prima inſtantia,denegatur,& quare. ibid.num.20
Limitatur quando aliter ſignatura iudicaret, & quando. ibid, num.21
Commiſſio pro prima inſtātia poteſt obtineri, ſi agitur pro interpretatione litterarum apoſtolicarum. Vide. parte 3. c. 3. num. 23.

Digitized by Google

Ampliatur sufficere si narretur, licet non iustificetur, ib.n.24.
Commissionem impetrans, an possit pœnitere, & quando, ibid.n.29.
Commissione, quando non possit vti aduersarius inuito impetrante, par. 3. cap. 3. n.30
Commissionem nouam obtinere debet, qui veteri vti desiderat, ab aduersario obtenta, ib. n.31
Commissio appellantis, an, & quando eo inuito prosequi possit ab appellato, p. 3. c.3. n.32.
Commissio oretenus à Papa data non impedit processum coram iudice suo, ibidem n.37.
Commissione concessa, an omnia petitia in eam sint concessa, p.3.c.3.n.40
Commissio errata, an tribuat inrisdictionem ib.n.43.
Commissio procedendi cum facultatibus A.C. quando detur Auditori Rotæ. ibid. n. n.50.
Commissio, an possit obtineri, vt plura vnica disputatione terminentur, par.3.cap.3. 52.
Declara tunc esse apponendas clausulas, & quas. ib.n.53.
Commissio est necessaria in Rota super iudicio adipiscendæ. ibid.n.55.
Commissio super iactationibus, nõ debet cõtinere verba molestare, vel perturbare, p.3 c.3.n.65
Sed bene, quando desideratur causa cõmitti super petitotio, ib.n.66
Commissio super iactationibus remissiue, qualiter confici possit, ib.n.68.
Commissio roformatoria inseruit pro executione sententiarum, parte 3. capit. 3. n.75.
Commissiones, aliæ sunt deseruientes pro secunda, & tertia instantia, ibidem num. 84,
Commissio appellationis in curia incapsari debet, & vbi, ibid.n.86.
Commissio debet à Procuratore nomine proprio attergari, p:3.c.3.n.87
Commissio debet referendariari, à quo, & quando, ib.n.88
Commissio, quando legatur à reuisore, & expediatur, & signetur, & vbi, ibidem num. 89.
Commissio reuisa, & signata defertur ad Præfectum Signaturæ, & à quo, par.3. cap.3. nu.90.
Commissio, qualiter signetur à Signaturæ Præfecto, ib.n.91
Commissio signata à Præfecto cui consignetur, & à quo, ib.n.92
Commissio, quando, & per quem deferatur ad Regentem cancellariæ, par. 3. cap.3 n.93.
Commissio, quomodo signetur per Regentẽ Cancellariæ, ib.94
Commissio post Signaturam Regentis, cui consignetur, ib.96
Commissio quando, & per quem perueniat ad magistrum cursorum, part.3. cap.3 n.97
Commio directa Prælato extra Rotam diuersimodè expeditur, ac si esset intra Rotam, ib.n.99
Commissio directa Auditori Rotæ, debet, & quando tradi generali mensario, ibidem n.100.
Commissio, quando incapsari possit, & qua mercede soluta, p.3.c,3.n.108.
Commissio partis aduersę fit vtrique communis per aliam commissionem, ib. nu.122. & 124
Commissiones, quæ signantur sub Bancha non sunt, vtrique parti communes, ibid. n.123.
Commissiones signatæ in plena signatura sũt vtrique parti communes. par. 3. cap.3 n.125
Commissio communis potest incapsari à qualibet parte, ib.n.126
Commissio, quæ facit aliã communem, quomodo dirigatur, ib.n.128.
Commissio, tunc fit communis, quando fit citatio ad dicendum contra commissionẽ ib.n.129
Commissio appellationis extra curiam nomine procuratoris à tergo obsignatur, p.3.c.3 n.132.
Commissio prædicta referendariatur per cõcessum, & cui tradatur expedienda, ibid. n.133.
Commissio prædicta fertur ad Datariam, & quando, & quid, ibi.n.134
Commissio prædicta in Dataria, debet peruenire ad Regestrum, p.3.c.3.n.135
Commissio prædicta potest attergari nomine alicuius Registratoris, ibidem num. 136
Commissio prædicta sic attergata facilius inuenitur in libro apud Distributores, ibid. n.137
Commissio prædicta est à Registratore in libris Datariæ registranda, par.3, cap.3, n.138
Commissio prædicta sic registrata in Dataria cui officiali tradatur, ib.n.140.
Commissio prædicta expeditur per Breue a quo, & quomodo. & qua mercede soluta ib. nu.141. & 164.

Com-

Digitized by Google

Commiſſio per Breue expedita,quibus pecuniis, quauè quantitate ſoluatur, ibidem n.142.
Commiſſio appellationis ab executione Breuis, & litterarum Apoſtolicarum, quando reformetur, ib.n.145
Commiſſio præſentatur eidem Prælato, cui dirigitur in Curia,p.3.c-3.n.159
Commiſſio Iudici de partibus expeditur per Breue, ib,n.141.& 164.
Commiſſio per Breue expedita habet clauſulas eandem expeditionem indicantes, ibi. n. 165
Commiſſio, aliquando ſignatur à Papa cum clauſula conſtito de aſſertis, par.3. cap.3. n. 166
Commiſſio pro Septuagenario,qua Signatura ſignari ſoleat, ib.n.173.
Commiſſio prædicta peruenta ad Banchum curſorum, quomodo attergatur,ibidem n, 174
Commiſſio ſuper alienatione rei litigioſæ non admodum practicatur,& quare, p.3. c.3.n.178
Commiſſio propter ſuſpicionem, non conceditur cauſa inſtructa, vel ſi fuit conſenſum in iuriſdictionem, p.3.c.3.n.183
Commiſſio propter ſuſpicionem,quibus clauſulis ſoleat concedi, ib.n.184.
Commiſſio ſanatoria nullitatum, hodie inſeruit ptopter frequentes nullitates, ibid. n.186.
Commiſſio prædicta debet continere factum nullitatis, p 3.c,3.n.187.
Commiſſio prædicta debet continere ſupplicationem pro ſanatoria, & alias clauſulas ib.n.188.
Commiſſio, quænam dabatur reo contra Procuratorem ſine mandato comparentem, p.3.c.4.n.24.
Commiſſio præfixionis termini contra Procuratorem ad docendum de mandato, quando dabatur, ib.n.26.
Commiſſio ad docendum de legitimo titulo non datur contra ſpoliatum,& quare,p.3. c.4.n.139.
Commiſſio ſolet dari, quod procedatur ſuper nouo iure acquiſito, ibidem n. 169.
Commiſſio antiqua, an tribuat iuriſdictionē ſuper iure de nouo acquiſito, ibidem nu, 170.
Commiſſio reuocationis attentatorum reicitur, niſi detur illorum ſumus in Signatura p.3.c.4.n-191
Commiſſiones reuocationem attentatorum aliquando, & quare à ſignatura reiciātur, ib.n.192
Commiſſio cognitionis, & reuocationis attentatorum cuinam ſoleat dirigi, ibidem n.193.
Commiſſio prædicta,aliquando, & quare ſoleat dirigi ad locum. vbi ſunt regeſtra, & proceſſus, p.3.c.4.n.194
Commiſſio, ſi dicat attentata in primis, & ante omnia reuocari,ponitur clauſula, prout iuris fuerit, ib.n.195
Commiſſio præfixionis termini ad docendū de attentatis,quandonam,quare detur.ib. n.202
Commiſſio clauſulis ampliſſimis confecta, poteſt inſeruire etiam contra non nominatos, p.3,c.6.n.269.
Commiſsio reſtitutionis ad appellandum qualiter ſignetur, & quibus caſibus, p.3. c,5.n.13
Commiſſio eadem ſufficit pro prorogatione fatalium, vel conceſſione noui termini & qualiter fiat, ib.n.81
Commiſſio prorogationis fatalium,alias prorogatorum,non ſuſtinetur,ſi ſit clauſula quatenus, &c.ib,n.92
Commiſſio executorialis datur lapſis fatalibus, abſque alia pronunciatione, p,3.c,5. n.99
Cōmiſſio executorialis ſolet impetrari in curia, & ad quid, p.3.c.6.n.75
Commiſſio executorialis olim ſub plumbo expediebatur, ib.n.76
Commiſſio executorialis dat facultatem inuocandi brachium ſeculare delegatis, ibi. n.77.
Commiſſionis executorialis,& brachii ſecularis forma, vbi videatur, part: 3, cap. 6. n.80
Commiſſio aduerſus rem iudicatam,an detur ſuper exceptionibus. ib.n.213
Ampliatur, ſi exceptiones poſt tres conformes opponerentur, ib.n.214
Commiſſio ſanatoria intimationis executorialium, quando, & qualiter detur, p.3.c, 8,n.42
Commiſſio procedendi contra impedientes litteras executoriales, an detur,& quando ib.n.55
Commiſſio relaxandi interdictum propter periculum, qualiter ſignetur, p. 3. cap.8. n, 66,
Commiſsio eſt nulla ſi non exprimatur lapſus quadriennii in reſtitutione in integrum, p.3.c.10.n.46.
Commiſſio cum clauſula refectis expenſis, quandò ſignetur pro reſtitutione in beneficialibus, ib.n,57
Commiſſio appellationis non citato aduerſario ſignatur cum clauſula prout de iure ibid. nu,59
Commiſſio reſtitutionis non ſignatur gratioſè Domino à Procuratore decepto, p.3.c. c.10,nu.74

Com-

Digitized by Google

Commiſſio ad dicendum cauſam quare debet reſtitui, in quibus cauſis detur, ibidem n.107
Commiſſio, quomodo ſignetur, ſi nullitas cũ appellatione committatur, par.3.cap.12 n131
Commiſsio nullitatis, etiam aduerſus duas ſententias, quomodo ſignetur, ibidem n.133
Commiſſio nullitatis aduerſus rem iudicatã, quomodo ſignari poſſit ex opinione, Staphilei, ib nu.144.
Commiſio nullitatis ante executionem, quæ impediri nequit, quomodo ſignetur, p. 3. c.12.n.145
Et quid ſi executio eſſet cæpta, ibidem num. 146.
Commiſſio. quod iudex nullitatis procedat ſuper executione non datur, p.3.cap.12 n.148.
Commiſſio nullitatis in caſu negandæ appellationis, quomodo ſignaretur, ibidem nu. 149
Commiſſio, quod omnes termini ſubſtantiales reiterentur, quomodo ſignetur à ſignatura, ib,n.217,
Commiſſio nullitatis, quando ſoleat dari eũ clauſula, dummodo litteræ ante terminum p.3.c.12.n.221,
Commiſſiones cauſarum litteris non expeditis non valent, ib.n.227.
Commiſſio procedendi ad vlteriora datur in actione incompetenti, ib.n.229
Commiſſio admiſſionis ad alternatiuam, quibus olim dirigeretur, p.3.c.13. n,22
Commiſſio prædicta, quibus clauſulis ſignabatur, ib.n.23
Commiſſio ſuper alternatiua, quibus committeretur in Curia, & quando, p. 3,c.13. nu.25
Commiſſio prædicta extra Curiam, quibus committeretur, & quibus clauſulis, ibid. n.26.
Commiſſio admiſſionis ad cap.Odoardus, & peruenit, quibus detur, part, 3. cap.13, uu.93.
Commiſſio prædicta datur Vicario Papæ nõ narratis moleſtiis, ibid.n.94
Commiſſio admiſſionis ad cap. Odoardus, & peruenit, quibus detur in partibus.ibi. nu.96
Commiſſio prædicta, quibus clauſulis ſoleat ſignari, p.3.c.13.n.97.
Commiſſio ceſſionis ſolet ſignari cum clauſula, & ſeruata forma &c. ib,n.106.
Commiſſio pro ſeptuagenenaria ſignatur tãtum contra citatos, p.3.cap.14. n.14
Commiſſio pro ſeptuagenaria obtenta peruenit ad Banchum Curſorum, vbi incæpſatur, ibidem num. 19.
Commiſsio prædicta, à quo producatur, vbi, quando, & ſub qua forma, num.20.& 21.
Commiſſio pro ſeptuagenaria Iudici de partibus directa, qualiter expediatur, p.3.c.14 nu.26.
Cõmiſsio pro ſeptuagenaria ſolet cõcedi de plano, & an etiam contra Eccleſiam, ibid. n.32.& 33.
Commiſſio in curia poteſt obtineri, abſque mandato, quia illud præſumitur ab impenſa, p,3.c.3.n.196
Eius verba ſemper intelligũtur prout de Iure, ib.n.197
Auocatoria habet uim inhibitionis, ibidem n.198.
Directa ſuperiori Conuentus non exequitur à ſuperiore Religionis, ib.n.199.
Præiudicat obtinenti, ib.n.200.
Eſt bona clauſula, omneſquo alios.ibidem n.201.
Obtenta in plena ſignatura, non excuſat prætextu ignorantiæ, ib.n.202.
Super Iactationibus, quid operetur, ib. a nu. 203. ad 208
Non impedit obligationẽ Cameralem, ibid. n,208 & 209.
Contra eam datur praxis coram A. C. ibid. n.210.
Commiſſio debet publicari, & fieri communis, ibidem à num. 212. ad numerũ 216
Eam obtinens, quando poſſit pænitere, & nõ vti, ibid.n.214.& 215
Si ſuperuenit poſt poſſeſſionem vigere rei iudicatæ, non cauſat attentata ſecus, ſi antea, ib.216. & 217.
Debet obtineri infra dicendium, & quando ibid.n.219.
Signata ſimpliciter, ante quatuor terminos retrotrahitur ad diem ſententiæ, ibidem n.217

Commiſſionum Formulæ.

Formula commiſſionis, vt Rotæ Auditor poſſit procedere, ſicut A,C.p,3,c,3.n.51
Formula commiſſionis ſuper iudicio adipiſcendæ, ib.n,55.
Formula commiſſionum ad Iudicia adipiſcendæ vnde habeatur, ib.56.
Formula commiſſionis in poſſeſſorio retinẽdæ, p.3.c.3.n.57.
Formula commiſſionis in iudicio recuperandæ, ib.58.
Formula commiſſionis in iudicio ordinario, ibid,n,59.
Formula commiſſionis in Salpiano. parte 3. cap.3,num,60
Formula commiſſionis, qua vtimur poſt cõmiſſiones primæ inſtantiæ. ibid.n.63

Fol-

Digitized by Google

Formula commiſſionis ſuper iactationibus. ibidem num. 64.
Formula commiſſionis cum clauſula appellatione remota. p.3.cap.3.n.69
Formula commiſſionis reſtitutionis in integrum ibid.num.70
Formula commiſſionis aduerſus adictionem hæreditatis damnoſæ, vndè haberi poſſit. ibid.n.71
Formula commiſſionis aduerſus lapſum fatalium,vndè haberi poſſit. p.3.c.3.n.72
Formula commiſſionis aduerſus venditiones Iniuſtas,vnde haberi poſſit. ibid.n.73
Formula conficiendi commiſſiones breuiter ponitur. ibid.n.74
Formula commiſſionis vnionum cauſarum. par.3.c.3.n.76
Formula commiſſionis ſuper aliqua diſcuſſione,vndè habeatur. ibid.n.77
Formula commiſſionis à vocatoriæ cauſarũ propter priuilegia. ibid.nu.78
Formula commiſſionis abſolutionis, ad effectum agendi. par.3.cap.3.n.79
Formula commiſſionis aperitionis oris. ibid. nu.82
Formula commiſſionis appellationis in Curia. ibid.n.85
Formula commiſſionis, quæ facit commiſſionem aduerſarij communem. par. 3.c.3. num. 127
Formula commiſſionis appellationis extra Curiam. ibid.n.131
Formula commiſſionis appellationis ab executione Breuis, & litterarum apoſtolicarum. ibid,n.144
Formula reformatoriæ, ſi relicta fuit clauſula ſinè præiudicio litterarum apoſtolicarũ. par.3.cap.3.nu.146
Formula commiſſionis appellationum in cauſis penſionum. ibid.n.147
Formula reformatoriæ commiſſiones appellationum in cauſis penſionum. par. 3. c.3. num. 149
Formula commiſſionis appellationis in cauſis decimarum. ibid.n.150
Formula reformatoriæ cõmiſſionis, appellationis in cauſis decimarum.ibid.n.151
Formula commiſſionis appellationis in ſaluiano. p.3.cap.3,n.152
Formula reformatoriæ commiſſionis appellationis in ſaluiano, remiſſiuè. ibidem num. 153
Formula commiſſionis appellationis à mandato de euacuando. ibid.n.154
Formula commiſſionis appellationis à laudo peritorum. p. 3.cap.3.n.155
Formula commiſſionis appellationis à condemnatione incauſis mercedum. ibidem num. 156
Formula commiſſionis appellationis ab interlocutoria. ibid.157
Formula commiſſionis poſt ſaluianum ad effectum obtinendi ſubhaſtationem à Papa. par.3.cap.3.n.158
Formula executorialis,ſeu reformatoriæ aduerſus reſtitutionem in integrum. ibidem nu.169
Formula commiſſionis admiſſionis ad bonorum ceſſionem. ibid, num.170
Formula commiſſionis pro non delatione Bireti viridis. p.3. c.3,n.171.
Formula commiſſionis pro ſeptuagennario. ibid.n.172
Formula commiſſionis ſuper reuocatione attentatorum. ibid.n.175
Declara quando cauſa eſt commiſſa inRota, quæ clauſula ſit ponenda. p.3.c.3, n, 176.
Formula commiſſionis in alienatione rei litigioſæ. ibid. n.177
Formula commiſſionis propter ſuſpicionem. ibid.nu.182
Formula commiſſionis propter abſentiam, par.3.cap.3.n.185
Formula commiſſiones ſanatoriæ nullitatum ibid. nu.189
Formula commiſſionis ſanatoriæ apochæ. ibid.n.190
Formula commiſſionis derogationis feriarũ. par. 3.cap.3.nu.191
Formula commiſſionis prorogationis fatalium. ibid,n.192
Formula prædicta pro curia capitolina.ibid. num. 193
Formula commiſſionum prorogãdi fatalia, in qualibet cauſa remiſſiuè. par. 3. cap.3. nu. 194
Formula commiſſionis vigore capituli oblatæ. ibid. nu.195.
Commiſſio tollendi nullitates, qualiter fiat. par.3.cap.12.n.214
Formula commiſſionis pro ſeptuagenaria. par.3.cap.14.n.30
Commiſſio reformatoria circumducit priorem p.3.cap.3.n.220
Succeſſiua ſolet continere omnia, quæ continent præcedentes. ibid.n.221
Commiſſio ſuper iure impetrantis interrumpit poſſeſſionem volentis iuuari regula de triennali ibid.n.222
Limita ſi commiſſio eſt ſuper Iactationibus. ibid. num.223.
Commiſco ſuper iactationibus facit reum voluntarium ibid. n.205.& 224
Vigore iſtius commiſſionis poteſt intentari quodlibet iudicium,etiam immiſſionis, & aſſociationis. ibid.n.206.
Et continet petitorium, & poſſeſſorium. ibid.n.203.& 204

An, & quando interrumpat præscriptionem ibid.nu.207.
Commissio in Curia obtinetur etiam sine mandato p.3.c.3.art.4,n.196
Et eius rescriptum ex signatura iustitiæ semper intelligitur, prout de iure, & secundũ ius commune. ibid.n.191
Commissio auocatoria, habet vim inhibitionis. ibid,n.198
Commissio directa superiori Conuentus non potest exequi à superiore Religionis.ibid. num.199
Commissione,qui vtitur sibi præiudicat ibid. num. 200.
Et si habet clausulam omnesque alios &c.est vtilissima. ibid.n.201
Commissio plenæ signaturæ non admittit excusationem nullitatis. ibid.n.202
Commissio super iactationibus, quando cõprehendat petitorium, & possessorium. ibid.n.203
Et per eius vsum censetur deductum vtrumque iudicium, ibid.n.104
Limita si se restrinxit ad certam speciem, ibi.
Et facit; quod iactatus dicatur actor. ibidem num.205
Et quod possit agi in pluribus remedijs, vel iudicijs. ibid.n.206
Et tam in peritorio,quam in possessorio ibid.
Commissio super iactationibus interrumpit perscriptionem. ibidem.n.207
Et ex huiusmodi cõmissione oriturfluctuatio animi super iure impetrantis, ibidem num. eodem.
Non impedit executionem obligationis cameralis. ibid. n.208
Præcipuæ si fuit addita clausula, dummodo non fuerit actum vigore obligationis cameralis. ibid.nu.209
Qua cautela vtebatur Illustrissimus Meltius obreuerẽtiã Signaturæ,aduersus commissiones, ibidem nu,210
Contra talem commissionem idem seruarunt alij Locumtenentes. A.C. ibid.n,211
Commissio semper debet publicari. ibidẽ num. 212
Et semper est necessaria citatio ad dicendũ contra commissionem. ibid,n.213
Potest impetrans non vti commissione, ante citationem ad dicendum contra. ibidem. num.214
Limita quando parti fuit quæsitum ius considerabile. ibid.eod.n.
Commissionem esse communem demonstrat citatio ad dicendum contra. ibid.n.215.
Superuenies post captã possessionem in vim rei iudicatæ,non vitiat possessionem.ibid. num.216
Limita si possessio est capta intra decem dies ad appellandum. nu,eod.
Commissio signata simpliciter ante quatuor terminos,retrotrahitur ad diem sententiæ. ibidem nu.212
In curia non datur de subreptione commissionis. ibidem nu,218
Datis reuerentialibus in forma, commissio debet obtineri infra decem dies.ibi.n.219
Commissio reformatoria circumducit commissionem reformatam. ibid. n.220.
Contenta in priori commissione, censentur repetita in secunda, & alijs successiuis. ibidem n.221
Limita quando adest reformatoria ibidem. num. eod.
Commissio super prætensionibus possidentis præiudicat regulæ de trienali. ib,n. 222
Limita si fuit commissa causa super iactationibus in vim legis diffamari. ibid.n.223.
In commissione legis diffamari orator an dicatur reus voluntarius ibid.n.224

Comparens.

Comparens post emanatam citationem præsumitur citatus. p.1.c.6.n.146
Non comparens, & sciens agi de re sua,sibi præiudicat. p.3.c.6.n.161

Comparitio.

Comparitio non tollit ius quæsitum ex annali mora non comparentis. p.3.c.4.n.304

Compensatio.

Est permissa,etiam in executione sententiæ,si creditum sit liquidum. p,1.c.4.n.42
Compensatio quid sit,rimessiuè.p.3.c.7.n.1.
Compensatio non potest negari à Iudice in casu admissibili. ibid.n.2
Compensatio an, & quando admittatur inter creditorem in quantitate, & alterum in specie. ibid.n.4.
Compensatio quantitatis incertæ, an admittatur contra quantitatem certam. par.3. cap. 7.num.7
Compensatio an admittatur suscepto termino ad soluendum, vt euitetur executio. ibidem nu.8
Compensatio an admittatur probanti creditum non liquidam,durante termino dato, ibidem num.9
Compensatio an admittatur liquidanti suũ creditum, pendente termino ad soluendũ. p.3.cap.7.n.10
Compensatio non datur, vbi non admittitur terminus ad soluendum. ibid.n.11
Compensatio,aliquando admittitur,quando non permittitur particularis solutio. ibid. num,12
Compensatio admittitur ad fugiendum cursum vsurarum, p.3.c.7.n.13
Compensatio an fiat ipso iure, vel per oppositionem. ibid.nu.15

Com-

Digitized by Google

Compensatio triplex est. ibid.n.16
Compensatio legaliter,qualiter fiat, & quibus casibus, p.3.c.7.n.17
Compensatio inter duos delinquentes,an admittatur, & qualiter. ibid.n.18
Compensatio,an admittatur ad impediendū cursum pœnæ, & moram impediendam. ibid.nu.19
Compensatio alimentorum admittitur contra petentem prætium operarum. part. 3. cap,7.num.20
Compensatio expensarum,opponitur contra petentem fructus ibid.nu.eod.
Idem dic si agitur de ferno faciendo, vel exhibitione habenda. ibid.num.eod,
Compensatio expensarum in materia dotis. an admittatur. p.3.c.7.n.21
Compensatio expensarum,an, & quando admittatur in re aliena factarum. ibidem num, 22
Compensatio voluntaria, quænam dicatur, & qualiter fiat. ibid.n.23
Compensatio necessaria quænam dicatur, qualiter fiat, & quomodo. p.3.c.7.n.24.
Compensationis declaratio,an operetur de præterito, & retrotrahatur. ibid,n.25
Compensatio non fit ipso iure, quando emptor est debitor ex equitate legis. ibidem num. 26
Compensatio an fiat ipso iure, quando per creditorem stat, quominus debitum extinguatur. ibid. nu.27
Cõpensatio non fit,quando per creditorem non stat,quin debitor exigat.p.3.c.7.n.28
Compensatio in vltimis voluntatibus,an admittatur, & qualiter. ibid.n.29
Compensatio,an præsumatur inducta ex donatione facta à debitore creditori. ibidem num. 30
Et quid si appare,de animo donandi. par. 3. cap.7.num.31
Et quid si donatio sit quantitatis, & debitum in specie, vel è contra. ibid.n.32
Et quid si donator in præfatione demonstrauit nolle donare. ibid nu.33.
Et quid,quando ex coniecturis constat velle donare, & non compensare, ibid.n.34.
Compensatio,fit etiam in vltimis voluntatibus, & qualiter. p,3,c.7.n.37
Compensatio an inducatur ex legato,donec dos petatur facto. ibid.n,38
Compensatio in legatis, & fideicommissis, non præsumitur, sed debet exprimi. ibid. num, 40
Limita si debitum est in quantitate,& species sit legata. p.3.c,7.n.41
Compensatio an inducatur esse legato facto pro vno tempore, & debitum alio exigatur. ibid.n.42
Compensatio an intret, si debitum necessarium post obitum alicuius maturaretur.ib. num. 43
Compensatio an iuducatur ex legato facto pro consetuanda familia &c.p.3.c.7.n.44.
Compensatio, an iuducatur ex legato facto marito rei apud eum non perpetuò permansuræ. ibid.n.45
Compensatio, an inducatur ex legato etiam vniuersali facto vxori à marito. ibidem num. 46
Amplia,etsi dicatur, donec vxor suam dotē petierit p.3.cap,7,n.47
Compensatio non inducitur ex legato facto à debitore voluntario creditori. ibidem num. 49
Compensatio lucri dotalis, an iuducatur ex donatione, vel legato. ibid.n.54
Compensatio, an admittatur inter debitorē debitoris, & creditorem creditoris. p. 3. cap. 7.num.65
Compensare potest, qui potest petere. ibid. num.66
Compensatio nō potest fieri, nisi debito maturato. ibid.n.67
Compensatio admissibilis,potest opponi,etiā post sententiam. p.3.cap.7.n.69
Compensatio non admittitur, quando requirit altiorem indaginem. ibid.n.70.
Compensatio potest opponi in executione, & illam retardat. ibid.n.71
Compensatio potest opponi in quacumque parte iudicij. p.3.c.7.n.72
Compensatio non admittitur, non facta liquidatione in termino dato. ibid.n.74
Compensatio de liquido ad non liquidum, negatur. ib.n.75
Compensatio non admittitur, si liquidatio habet aliquam exceptionem. p.3.c.7. n.83
Compensatio liquidi, vel probati per instrumentum,admittitur ante sententiam. ibid. num. 86
Et quid de eo, quod probatur per omne genus probationum. ibid.n.eod.
Compensare est idem, ac soluere. ibid. n.89
Compensatio extinguit actionē.p.3,c.7.n.91
Compensatio allegans dicit se non esse debitorem. ibid.n.92
Compensatio impedit litis imgressum. ibid. num. 93
Compensatio, an videatur exclusa à statuto tollente omnes exceptiones. p.3.c.7.n.94
Compensatio pluries non impedit executionem, & quando. ibid.n.95
Compensatio,an admittatur contra obligationem cameralem credito posteriorem. ibidem.nu.98
Compensatio, si agitur de re liquida, semper est ex equitate admitteda.p.3.c.7.n.99

Digitized by Google

Compensatio non admittitur, si obligatio cameralis, succedit credito non liquido. ibid.num.100
Compensatio,quandonam detur per viam retentionis crediti. ibid.n.101
Compensatio,quando negetur habenti creditum in societate contra socium. par.3. cap.7.num.102
Compensario repellitur. quando opponitur creditum alterius. ibid.n.103.
Compensare nemo tenetur vni, quod debet alteri. ibid.n.104
Compensatio de specie ad quantitatem,etiã negatur. p,3,c.7.n.105
Compensatio,an admittatur, quando creditum petitum est iuratum, & aliud non ibid.num.106
Compensatio,an admittẽda etiam post termini susceptionem. ibid.n.107
Compensatio videtur omnino admittenda non obstante termino. p.3.c.7.n,108
Compensatio denegatur etiam in deposito. ibid.n.115
Amplia, & si depositum esset ex alia causa, concessum. ibid.n.116
Limita tamen in deposito confessionario.p.3. cap.7.num.117
Compensatio inter socios de debito proprio cum debito societatis,an admittatur.ibid. num. 118
Cnmpensatio,an admittatur in censu.ibidem num. 120
Compensatio in cambijs,an admittatur.p.3. cap,7, num.121
Compensatio in delictis,quo ad fiscum non admittitur. ibid.n.122
Declara admitti in delictis inter priuatos ib. num. 123
Compensatio non potest peti, nisi debitum sit maturatum. p.3.c.7.n.124
Compensare nequit persona ad vnum negotium destinata,cum alio. ibid.n.126
Compensatio non admittitur inter causam spolij, & causam attentatorum. ibidem num.127
Compensatio,an censeatur remissa per promissionem à delegato scienter factam. p.3. cap,7,nu,131
Compensatio,an possit opponi delegatario putatiuo,ibid.n.134
Et an idem procedat in delegatario ex causa lucratiua. p.3.cap.7.n.135
Compensatio quare sit permissa in debito naturali. ibid.n.155
Compensatio quando fiat per cõtra positionem partitorum. ibid.160
Compensatio cum pecunijs prius solutis, denegatur in alimentis, etiam futuris. par.3. cap. 7.n.170
Amplia etsi pecuniæ fuissent solutæ causa alimentorum. ibid.n.171
Compensatio expensarum si fit in iudicio, vbi totum petitur, quomodo fieri debeat, p.3.cap.11.num.226

Compromissum.

Compromissum an suspendat cursum fatalium p.3.cap.1.nu.284

Compulsoria.

Compulsoria, aut remissoria,quando concedatur p.1.c.4n.21
Compulsoria alia generalis, alia specialis dicitur. par.2.c,1.n.32
Compulsoria generalis datur pro extractioquarumcumque scripturarum. ibid.n.33
Compulsoria generalis, cum,&sine commissione, & citatione conceditur indistinctè. ibid,nu.34
Compulsoria generalis non habet dilationẽ processus impeditiuam. ibid.n.35
Compulsoria specialis datur pro certa scriptura, sed non via ordinaria. p.2.c.1.n.39
Compulsoria specialis habet dilationem processum retardantem. ibid.n.40
Compulsoria specialis datur audito aduersario sed solet negari. ibid.n.41
Compulsoria specialis quibus cõcurrentibus non negetur. ibid.nu.42
Compulsoria hodie in Rota disputatur,an sit concedenda. ibid.nu.44
Compulsoria conceditur non citata parte, secus post conclusionem.p.2.c.1. n.45
Compulsoria potest expediri etiam pendente termino remissoriæ, ibid,n,51
Compulsoria datur etiam ad instantiam asserti procuratoris cum cautione de rato, ibid,nu,52
Compulsoria quomodo exequi *debeat* à Iudice, remissiuè, ibid.n,53
Compulsoria, an possit expediri,etiam in remissoria, & quomodo, p.2.c.3,n,152
Compulsoria datur præuia causæ cognitione, & parte citata. p.2.c,6,n.1
Compulsoria specialis an concedatur à Rota, & quomodo ibid.nu,2
Compulsoria specialis,quibus requisitis concedatur, ibid.n,3
Compulsoria, & editionis petitio,in quibus differant. ibid.n.5
Compulsoria an impediat processum. par.2. cap.6.eod,n.5
Compulsoria generalis,an fiat citata parte, & retardet processum,ibid,nu,6
Compulsoria datur absque præfixione termini, ibid.n.10
Compulsoria non datur, nisi iustificatis requisitis, & parte citata. ibid,n.14
Cõpulsoriales litteræ,quarè concedantur, & earumdem effectus, p.2.cap,6,n.16

Digitized by Google

Compulsoriæ locus est, vbi repetitur scriptura. ibid.n.17
Compulsoriales litteræ speciales retardant processum. ibid,n.21
Compulsoriales litteræ qualiter exequantur. idid.n,25
Compulsoriæ præsentatio fit sicuti remissorię p,2.c,6,n,26
Compulsoriales littere statim receptę Iudici præsentantur. ibid,n.33
Compulsorialium præsentatio qua protestatione soleat fieri coram iudice de partibus ibid.n.34
Compulsorialium præsentatio,qua protestatione fiat, si pars aduersa absit ab illo loco. p.2.c.2.n.38
Compulsoria,quibus verbis peti& possit admitti post productionē citationis.ib.n.44
Compulsorialium litterarum copia parti aduersæ denegari non potest. ibid.n.53.
Compulsoria specialis non datur,quādo fuit obtenta generalis,& nihil fuit extractum. ibidem. num.143
In compulsoria est cuitanda calumnia. p.2. c.6.n,143
Qui obtinuit generalem,non potest petere regulariter specialem. ibid,n.144
Petita quando causa est in expeditione sapit calumnium ibid. nu. 145,
Non retardat processum in summarijssimo possessorio. ibid.n.146

Conclusio in Causa.

Conclusio in causa,regulariter est de substantia processus. p.1.cap.10.n.13
Conclusio in causa non requiritur in causis canonicis. ibid.n.19
Conclusio in causa non potest omitti de partium consensu. p.1.cap. 10.n,21
Conclusio in causa non nocet iudici,sed partibus. ibid. nu.78.
Conclusio in causa,nunquam dicitur facta quo ad fiscum. p.2.c.1.n.294

Concordia.

Concordia facta ab vno ex hæredibus fideicommissarijs, nocet etiam alijs successiuè vocatis, quamuis non sint hęredes transigentis, p.1,c.4.n.56
Concordia si impugnetur propter causæ falsitatem, sustinetur,donec fuerit reuocata per tres conformes. p.1.c.4,n.69

Condemnatio.

Condemnatio expensarum. Vide in verbo expensarum condemnatio.
Condemnatio fructuum. Vide fructuum cōdemnatio.
Condemnatio cambiorum. Vide cābiorum condemnatio.

Condemnatus.

Condemnatus in possessorio.non auditur in petitorio, nisi sententiæ satisfecerit,par. 1. c.11.n.96
Condemnato,dimissio beneficii, non sufficit ib.97.
Condemnatus, debet facere depositum pro fructibus, & expensis, ib.n.98
Condemnatus, quod tempus habeat ad soluendum, & redimendum pignora,p.3.c.6 nu.63
Limitatur tamen de consuetudine, ibidem nu.64
Condemnatus criminaliter in pecuniariam debet statim soluere, part. 3. cap. 6, nu.65
Condemnatus prędictus non relaxatur, etiā cum idonea cautione, ib.n.66.
Condemnatus nō auditur,nisi facta executione rei iudicatę, ib.n.215
Condemnati in expensis vnica sententia, an in solidum, vel pro rata teneantur, p.3.c. 11.nu.296
Limita tamen in criminalibus,ib.n.297
Condemnatus coram executore, an possit excipere fructus non habuisse, ibidem num. 594.
Condemnatus ad fructus non intelligit ad illos, quos alter percepit, par. 3. cap, 11, n.611
Condemnatus ad fructus,an possit probare illos non percepisse, ib.n.612.
Condemnatus per tres conformes, an habeat beneficium cap. Odoardus, p.3,c.13 nu.88

Condictio

Conditio, & modus differunt, si rei opponat defectum implementi conditionis,p.1 c.4,n.78
Conditio peior est carcerati in arbitrariis, p.3,c.13.n.56

Conductor

Conductor, qui non restituit rem sibi locatā, dicitur reconduxisse, & tenetur ad nouas pensiones,p.1,c.3.n.41

Confessio

Facta à pupillo in delictis,tam ciuilibus, quā criminalibus, nisi detur curator est ipso iure nulla, p.1.c.5,n.17
Limita in praxi, quia hoc non seruatur,ibid. n.18.
Confessio partis est maior probatio,quacumque alia, p,2.c.1.n,1
Confessio Notarii in articulo mortis emanans fidem mæretur, p.2.c,5.n,58
Confessio cedentis,non nocet cessionario, si est facta post cessionem, p.2.c.2.n.54
Confessio facta, vt puta pronunciatio pro confessatis positionibus,vel articulis, non dicitur releuans, & in Rota non attenditur, p.2.c.2.n.73.

Digitized by Google

Confessio sponte facta sine tormentorum metu, sufficit ad sententiam capitalem, p.3 c.1.n.494
Confessio metu tormentorum indiget perseuerantia, vt sufficiat ad sententiam, ibid. n.496
Confessio habet executionem paratam. ibi. n.596.
Confessio facit notorium, part. 3. cap. 12 n.242
Confessio in criminalibus, tollit omnes nullitates, ib.n.246

Confessus

Confessus de crimine, debet expectari, an velit perseuerare in confessione, p.3. cap. 1. n.462
Confessus tantum, vel confessus, & conuinctus, an possit appellare, & quando, Vide in verbo, appellatio, post hæc.
Confessus potest confessionem ante sententiã reuocare, ita etiam in causa appellationis, p.3.c.1.n.491.
Confessus tantum appellans non auditur, nisi prius reuocet confessionem, ibidem nu. 495
Confessus, quando possit appellare, & suam confessionem reuocare, remissiuè, ibidem n.497
Confessus, & conuinctus in criminalibus appellans, quando audiatur, vel non. Vide etiam in Verbo appellans.
Confessus non seruatum ordinem iudiciariũ opponere nequit, p.3.c,12.n.242
Confessus potest opponere nullitatem iurisdictionis, ib.n.244

Confiscatio

Confiscatio, an locum habet pendente appellatione, vel termino ad appellandum, vel reo ad defensionem admitti, par.3.q.4. nu.64

Congrua

Congrua succedit loco alimentorum, par.3, c.11.n.629

Coniectura

Coniecturæ quando admittantur in liquidatione fructuum, p.3.c.11.n.535

Coniunctus

Coniunctus pro coniuncto auditur, p.1.c.5 nu.54
Coniunctus, quis dicatur in tali proposito, ib.n.55
Limita primam conclusionem in requirentibus speciale mandatum, ibid.n.56
Limita, quando principalis habet Tutorem, Curatorem, vel Procuratorem, ibidem nu.57
Limita etiam, si gerit contra voluntatem principalis, ib.n.58
Et quid si vellet præferri magis coniuncto, ibidem.
In spiritualibus, quo ad mandatum procuræ non habetur ratio affinitatis, vel coniunctionis, ib.n.73
Limita nisi procederetur per edictum, ad priuationem beneficii, quia tunc coniunctus tanquam defensor cum cautione de rato audiretur, p.1,c,5.n.74

Consensus

Qui semel consensit in iurisdictionem eam amplius impugnare non potest, p.1. c.2. n.417
Præcipuè, si iudex declarauit se competentè ib.n.418.
Consensus in iurisdictionem, potest fieri tacitè, & expressè, quod declara, ibidem n.444
Consensus inducitur per productionem mãdati procuræ, ib.n.445
Consensus tacitus inducitur per actus positiuos, qui citra iurisdictionem explicari nõ possunt, dicto n.444, secus si fonarent in pati, p.2.c,2.n.446.
Consensus in iurisdictionem, an præsetur per cautionem de stando iuri, ibidem n.447
Et quid si petatur copia libelli, ibidem n.448
Declara tamen prout ib.n.449
Quid autem indicente citra consensum, & postea qui alios actus faciat non repetita protestatione, vide, par.1, c.2.nu.450. & n.451
Pacientia sola non sufficit ad inducendum consensum in iurisdictionem, & quomodo intelligatur conclusio, ibidem n.452. & 453
Consensus nouus, & expressus, an requiratur in procuratore absoluto, qui fuerat excõmunicatus tempore constitutionis mãdati procuræ, p.1.c.5,n.131
Consensus procuratoris sufficit in committẽda causa, ib.n.n.173
Consensus inducitur ex taciturnitate aduersarii, p.2.c.6,n.54

Consilium

Consiliam sapientis datur expensis petentis, p.3.c,11.n.7
Limita si consilium esset, vtrique parti vtile, ib.n.8
Limita, etiam si tale consilium officio iudicis adhiberetur, ib n.9

Consulatus

Plures Consulatus vrbis in multis cognoscũt causas Clericorum, p.1,c.2.nu.12

Digitized by Google

Conſulta

Tribunal Sacræ Conſultæ, ſedet bis in hebdomada, p.1.c.2.n.145

Quomodo reperiatur formatum, & quomodo decidat cauſas, ibidem, & eodem num.

Conteſtatio

Conteſtatio litis, vide litis Conteſtatio.

Contractus.

Contractus ſi eſt ſtipulatus in vrbe, vel non alibi deſtinata ſolutio, quam actionem det, vbi, & coram quibus, par. 1. cap. 2. n.126.

Contractus inualidi, quare non poſſint ſanari, p.3.c.12.n.131

Contradicta

Per contradictas, quando procedatur cõtra procuratorem abſentem à Curia, p.1. c.5. n.312

Per contradictas etiam poteſt procedi corã A.C. ſi procurator moriatur in curia, etſi non intimetur principali, ibidem num. 313.

Contrarium de ſtilo Rotæ, ib.n.7

Contradictarum officium, ſilet tempore vacãtiarum, p.1.c.6.n.69

Proceſſus per contradictas, an detur contra citatum vigore clauſulæ, omneſque alios &c. ib n.110.

In beneficialibus, poteſt procedi per contradictas contra intereſſe putantes mortuo col litigante, ib.n.122.

Proceſſus per contradictas, nunquam conceditur contra intereſſe putantes, ſi adeſt legitimus contradictor. ſiue ſit, principalis, ſiue procurator, p.1.c.6.n.124

Si Dominus comparens conſtituat procuratorem, & ille abſit ab vrbe extra tempus feriarum, facta fide de abſentia, poteſt contra eundem procedi per contradictas, p.1 c.6.n.125

Si procurator mandatum non acceptat, vel legitimum non producit, aut moriatur, & eius morte Domino non intimata, poteſt contra eum procedi per contradictas, p.1. c.6.n.n.126

Limita, ſi procurator ſubſtituit vigore facultatis ſibi datæ in mandato procuræ ſubſtituendi, & Dominus ſuperuiuat, quia citãdus eſt ſubſtitutus, p.1.c.6.n.127

Proceſſus per contradictas, quando detur, ib.n.128.

Contradictarum proceſſus non annullatur, ſi aliquis terminus omittatur, & quare, ib. n.130

Contradictarum formula, quænam ſit, p. 1. c.8.nu.1

Contradictæ vbi, & quomodo legantur, & à Notario ſubſcribantur, ib.n.2

Contradictæ reproducuntur in actis Notarii cauſæ, ib.n.3.

Contradictæ, per quod tempus durent, par.1. c.8.n.6

Contradictæ dantur in abſentem obligatum in Curia in forma Cameræ Apoſtolicæ, ib.n.8

Contradictæ non dantur contra hæredem obligatum, ſed fit citatio, ib.n.9

Contradictæ dantur contra citatum perſonaliter contumacem.

Contradictæ dantur contra, quem tutus non patet acceſſus per edicta, ib.

Contradictæ in contrarium valent præuia citatione, ibid.n.11.

Contradictæ dantur contra abſentem, qui cõparuerat, p.1,c.8.nu.12

Contradictæ fiunt obſentia per teſtes probata, & quomodo, ib.n.13

Contradictarum plura remiſſiue ad D. Gratioſum Vbertum, ib.n.15

Per contradictas finitur proceſſus, & ſententia valet, p.1.c.8.n.5

Per contradictas coram A.C. terminatur proceſſus cæptus. defuncto procuratore in Curia, ib.n.7

Secus de ſtilo Rotæ, quia fit intimatio mortis in partibus, ibidem.

Contumacia

Contumacia ſola eſt cauſa faciendæ excommunicationis, p.1.c.6.n.15

Contumacia partis non comparentis accuſatur, & quomodo, p.2.c.3.n.54

Contumacia poteſt etiam in re leui conſiderari, p.2.c.8.n.69

Contumacia non habet locum in tribunali A.C. p.2.c.9.n.81

Contumacia habet locum in curia capitolina, & in ea proceditur, ib.n.87

Contumacia non contrahitur, abſque monitorio, p.3.c.4.n.295.

Contumacia, quando dicatur probata in non obediente executorialibus, p.3.cap.9 nu.47

Contumacia, & inobedientia, dicitur probata in recurrentibus ad iudices laicos, vide ibid. p.3.c.9.n.73

Contumax

Contumax non opponit declinatoriam fori, p.1.c.2.n.398

Declara, ſi poteſt renunciare foro, & vide exemplum, ib.n.399

Contumax, qui comparet, etiam in ſecunda inſtantia, non poteſt allegare defectum iuriſdictionis, ſed tenetur proſequi, p.1.c.2 n.457

Limita, niſi quod opponit eſſet tale, vt redderet ipſo iure iudicium nullum, ibidem n.458

Con-

Contumax ſi perſonaliter citatus fuerit,& ſu peruenerit poſt tempora ad appellandum non auditur. vide in p,1.c.4.n.7
Contumax verus efficitur ad effectum cenſurarum, qui habet certam, & indubitatam notitiam, p.1.c.6.14
Contumax, quandocumque compareat ante ſententiam, auditur in ſtatu, & terminis, in quibus cauſa reperitur, p.1,c.6.n.115
Contumaces ſolent citari ad ſingulos actus per contradictas, ib,n.129
Contumax, an poſſit excommunicari pro releui,p.2.c.8.n.70
Contumax, etſi iuſtam cauſam habeat pro ſe in lite, an in expenſis debeat condemnari, ib.n.301.
Contumax verus, vel fictus, quis dicatur, & quando illi currat tempus ad appellandum p.3.c.1.n.251.252.& 253
Contumax ſcienter probatus, an audiretur poſt decem dies latæ ſententiæ, p.3. c, 1, n.254
Contumax mærus, an appellare poſſit, ibid. n.443
Contumax prædictus rediens ad Iudicem a quo, ſi denuo grauetur, poteſt appellare, p.3.c,1.n.444.
Contumax poteſt appellare tempore debito, alias nunquam reſtituitur in prophanis. ib.n.446
Contumax in beneficiallibus poſt primam ſententiam reſtituitur refectis expenſis, ibidē n.447
Contumax fictus, an audiatur, ſi appellat cōtra tertium intra decem dies habitæ notitiæ, ib.n.448
Contumax verus, vel fictus, quis dicatur, p.3 c. 1.n.449
Contumax, an reſtituatur, probata notitia ante decem dies. ib.n.451
Contumax prædictus, ſi reſtituitur, quando, & quid hoc caſu obſeruetur, ib.n,452

Conuentus

Conuentus. Vide ſi quid habes in Verbo reus.

Conuinctus

Conuinctus tantum, vel etiam confeſſus, quãdo poſſit appellare, vel confeſſionem reuocare. Vide adhuc in verbo Appellatio, Appellans; in verbo Confeſſus; & Confeſſio.

Copia.

Copia compulſoriæ. Vide in verbo compulſoria.
Copia remiſſoriæ. Vide in verbo remiſſoria.
Copia ſcripturæ. Vide in verbo ſcriptura,
Copia iurium. Vide in verbo iura.
Copia inſtrumenti. Vide in Verbo inſtrumẽtum.
Copia citationis. Vide in verbo citationis copia.
Copia articulorum. Vide in copia articuli
Copia poſitionum. Vide poſitionum copia,

Creditor.

Creditores accollati poſſunt recta via agere contra debitorem accollantem, licet adſit magna controuerſia. Vide in par.1.cap,3. num, 57
Creditor acceptans ordinem à ſuo debitore, illum non liberat, ſed eo vtitur ad faciliorem exactionem. ibid. n,86
Promittens ſoluere creditori, ſi adhuc habet pecunias in manibus, & ſuperueniat creditor anterior, tunc talis anterior poteſt euincere tales pecunias non ſolutas. p. 1, cap.3.n,92.
Dominus herbarum creditor in conſignatione prætij bobum, pro quorum alimonia credidit, debet à iudice præferri omnibus alijs, etiam anterioribus. ibid.n.97
Creditor dicitur eſſe in damno, quando tenetur cauere, p,1.c.3.n,130
Creditor anterior, de quo informatus eſt Tutor, qui ſoluit poſterioribus, poteſt cogi agere pro ſolutione contra eundem, vt ſibi ſoluat p.1.c.3.n.139
Creditor poſterior ſi occultet bona debitoris, vel illa dilapidet, & de hoc adſit timor, poteſt agi pro aſſecuratione, docto de credito, & iurato de tali metu. par. 1. cap.3,nu.140
Creditor poſterior ſi fuit diligens, non ſolum in exigendo, ſed etiam in conſumando pecunias, non poteſt ab anterioribus pulſari, niſi adſit obligatio in forma depoſiti. ibidem num.141
Creditor pauper, ſolet eſſe diligens in exigendo. p.1,c.3.n.142
Creditor non tenetur recipere diuiſas ſolutiones, ibid.n.143
Creditor ſi recepit fructus, dicitur ſibi præiudicaſſe durante illorum tempore. ibidem num.152
Creditor non tenetur diſcutere bona à tertijs poſſeſſa, & litibus intricata. ib. n.153
Creditor, qui obtinuit ſententiam pro ſe, poſt eam poteſt facere liquidationem. p.1. cap,4.num,60
Creditor poteſt capere ſuum debitorem fugientem abſque commiſſione. par.1. c.6. num, 8
Creditor an', & quando habeat contra debitorem ſui debitoris, viam executiuam. p.1 c.9.n.77
Creditor, an poſſit immitti in poſſeſſionem bo-

bonorum debitoris propter rem iudicatam. par.3.c.6.n.117
Creditor an possit per pactum iuratum propria authoritate executionem facere,ibid. num.148
Creditor an possit authoritate propria possessionem capere ita mandãte Iudice.ibid. num.149
Creditor prædicta faciens armata manu,an dicatur violentiam facere. p.3.c.6 n.150
Creditorum maior pars, quomodo intelligi debeat. p.3.c.13.n.13
Creditorum numero parium,benignior pars capitur. ibid.n.14
Creditorum minor pars,debeat stare maiori. p.3. c.13.n.15.
Ampliatur idem,quando debitor aufugisset. ibidem. num.16
Creditores debent habere,quem conueniant. p.3.c.13.n.17.
Creditores,quando remissionem in præiudicium minoris partis facere nequeant.ibid. num.18
Creditorum maior pars potest præiudicare minori,etiam in hypotheca.p.3.c.13.n.19
Creditorum maior pars non habens hypothecam,in quibus possit præiudicare minori habenti. ibid.n.20
Creditor an, & quid possit consequi à Clerico habente beneficium cap.Odoardus.p.3 cap.13.n.79.
Creditores an possint ad curiam trahi,à quibus, & quando ibid.n.99
Creditor cum inope amittit creditum, & expensas. ibid.n.161
Creditores debent citari, quando causa septuagenarię proponitur Sanctissimo,& qualiter. Vide in p.3.c.14.n.12
Creditores,quando citentur ad videndum sibi inhiberi in septuagenaria.ibid.n.25
Creditores in concessione septuagenariæ an hodie citentur, & bonum sit illos citare par.3.cap.14.n.28

Creditum.

Creditum certum cum clausula talia qualia, &c. si non sit exigibile non dat actionem contra cedentem, quia dicitur esse in casu iactus retis, & aleæ. p.1.c.3.n.91
Creditum compensandum debet esse liquidũ p.1.c.4.n.42
Creditum dicitur approbatum contra opponentem de veritate eiusdem, si probetur ipsum soluisse partem debiti. vide. par. 1. cap.4.n.88
Creditum liquidum non differt quo ad compensationem à casu permisso inter actiones personales, vel reales.p.3.c.7.n,68

Crimen.

Crimen punitur à iudice loci, in quo fuit cæptum, vt puta vbi fuit datum mandatum. p,1.c.2.n.376
Declara tamen prout ibid. num, 377.& 378
Crimen suppositionis personæ grauissimum est. p.2.c.5,n,138
Crimen, & pæna per mortem extinguuntur. p.2.c.8.num.97
Crimina quædam atrocia puniuntur etiam post mortem. ibid.n.100
Crimen hæresis, læsæ maiestatis, & peculatus,& repetundarũ,punitur post mortem. vide in p.2,c.8.n.101

Criminosus

Criminosus nemo debet reputari ante sentẽtiam declaratoriam. p.1.c.2.n,229
Criminosus semel punitus ab vno foro, puta seculari, non potest iterum ab Ecclesiastico puniri. p.1.c.2.n.343
Declara tamen qualiter id procedat, ibidem n.345. & 346

Cumulatio Iudiciorum.

Cumulatio petitorii, & possessorii datur in rebus incorporabilibus.p.1.c.11.n.145
Cumulatio possessorii, & petitorii quando detur agenti in saluiano.ibid,n.152
Cumulatio datur factis probationibus in petitorio. ibid.n.153.
Cumulatio datur si hæres ex testamento pro parte petitorium, & possessorium in vim l. fin. ibid.n.154
Cumulatio datur,quando hæres petit in possessorio, & petitorio. ibid.n.155
Cumulatio datur etiam petenti declarari hęredem, & aduersarium cogi ad restituendum. ibid.n.156
Cumulatio datur in iudicio retinendæ ad effectum,vt præferatur,p.1.c.11,n.157
Cumulatio datur etiam in compromisso, & quare, ibid.n,158
Cumulatio,non datur in spolio super iure tertii. ibid.n.159
Ampliatur etiam si in continenti vellet probare, ibid.n.159
Cumulatio non semper operatur, vt sit simul, & semel terminanda. p.1,c.11.n,160.
Cumulatio quando denegetur remissiuè ibidem.n.163
Cumulatio concessa intelligitur si iudici videbitur. ibid,n.169
Cumulatio regulariter dependet à persona actoris. ibid.n.170

Curator

Non potest à iudice deputari cum facultate substituendi, si tamen aliquo modo efficiatur dominus litis, poterit substituere, p.1. c.5.n.111.
Amplia, quod potest constituere actores ad omnes causas, ib.n.112.
Curator hæreditati iacenti debet dari, si non adest

adeſt procurator Dominus litis effectus, p. 1.c,6.n.n.118.
Curator, quando ſit dandus, quibus, & quomodo, ib.n.120

Curia.

Ripæ, & Ripettæ.

Curia Ripæ, & Ripettæ. Vide in verbo Iudices Ripæ, & Ripettæ.

Curia Romana

Curia Romana eſt mater inuentrix, & conſeruatrix legum, & bonorum artium. Vide in p.1.c.1.n.1
Curia Romana dicitur excellentior cæteris in omni genere boni augendi, & mali propulſandi, p.1.c.1.n.2
Curiæ Romanæ aſſiſtit Deus ipſe.
Curia Romana non contentatur ſola ſcientia, ſed requirit Præſtantiores honeſtate vitæ, p.1.c.1.n.6
Amplia non ſolum in Iudicãtibus, ſed etiam in procuratoribus, aduocatis, & notariis, ib.n,7
Curia Romana amat iuſtitiam, & æquitatem, reicitque cauillationes, & ſubtilitates Procuratorum. p,1.c.1.n.8,
Curia Romana Deum timet, & exoptat partium vtilitatem, ibid.n.9
Curia Romana, nunquam remitti reum, & tanquam patria communis ſemper cognoſcit. p.1.c.2.n.369
Curia Romana ſemper abundauit hominibus Egregijs. p.1.c.5.n.5

Curialis

Curiales examinantur in Rota, & qui modus teneatur, p.1.c.2,n.83,
Adde Exemplar approbationis, ibidem nu.84
Curiales, quodnam priuilegium habeant. ib.301.& n.302.

Curſores

Debent citationem per iudicem legitimè decretam præſentare, p.1.c.6.n.1.
Curſores citãt, vbiq.etiã in alijs curijs.quę hãbẽt proprios nũcios, & mandatarios, ib.n.2
Cursoribus maior fides adhibetur, quam mãdatariis, ib.n.3
Curſores, ſi referunt ſimpliciter feciſſe, intelligitur perſonaliter, ib.n.38
Et ſi dicunt domi dimiſſa copia, intelligitur de domo ſolitæ habitationis, p.1. cap.6. nu.39
Curſorum relationi creditur, niſi doceatur de contrario, ib.n.41,
Curſores, quomodo ſcribant fidem non reperiendi reum, p.1.c.7.n.5
Curſores, quam fidem faciant in reiterata citatione per diligentias, ib.n.6
Curſor in calce, vel à tergo citationis refert executionem, p.2.c.3.53.
Curſor citationem ad videndum admitti cõpulſoriam, qualiter exequatur, p.2.cap. 6. nu.41
Curſor, quam atteſtationem faciat, & quando citationi ad videndum admitti compulſoriam. ib.n.2
Curſorum magiſter facit quietantiam de receptione commiſſionis, part. 3. cap. 3. nu.98
Curſorum magiſter, quinam ſit, & fiat, & quanto tempore duret, ibidem num. 107,

Cuſtos

Cuſtos carcerum debet, & in quo libro arreſta adnotare. p,2.c,9.n.227

D

Damnum

DAmna, & intereſſe ſuccedunt loco promiſſionis factæ, ſi non adſit proteſtatio opportuna, p.1.c.3 n.146
Damna iudicialia, quænam dicantur, p,3.c.11.n.184.
Damna iudicialia, an debeantur à temerè litigante, ibid.n.185
Damna extraiudicialia quænam dicantur. ib.n,186.
Damna extraiudicialia, an debeat reficere temere litigans, p,3.c.11.n.187.
Damna circa perſonam, quæ cauſa litis fuit cohacta ſuum dimittere exercitium, an reficienda, ibid.n.191.
Et quid de damno facto ob ſequeſtrum mercium, ibid.n.592.
Damna extraiudicialia per victum non ſoluuntur in curia. p.3.c.11.n.197
Damna, an veniant appellatione expenſarũ ib.n.199.
Damna non eſſe expenſas dicunt Canoniſtæ, ib.n.201
Damna ſemper ſunt de neceſſitate reficienda cum expenſis, & intereſſe, par. 3.cap.11 n.347
Damnorum condemnatio non eſt de neceſſitate expreſſe facienda, ib.n.349
Damna certificari poſſunt ex actorum reuolutione, ib,n.373

Datio in ſolutum

Datio in ſolutum eſt nulla non admiſſa compenſatione oppoſita, par. 3. cap. 7. nu.87

Debitor

Debitor cãbiorum, ſi aſſumpſiſſet in ſe onus pecunias exercendi, & diligentias debitas procurandi, tunc tenetur ad fructus, ſi non vti cambia, ſaltem loco damno-

rum

Digitized by Google

rum, & interesse. par. 1. cap. 3. num. 73
Debitor cambiorum, si doceret fecisse diligẽtias, & non reperiisse, qui pecunias ad cãbium reciperet, non tenetur ad fructus, ib. nu. 74.
Debitor delegans ex quibus, & quando dicatur liberatus, ib. n. 88.
Debitor pagarum decursarum, quando est in mora potest conueniri pro toto credito, p. 1. c. 3. n. 133
Debitor correus liberatus dicitur, quo ad personam, & non quo ad bona, si in liberatione ad sunt dictiones personales, par. 1. c. 4 nu. 48
Debitor conuentus ad soluendum, si ostẽdat, quod fuit facta descriptio in libris de ordine suo sub credito agentis, dicitur probare solutionem, p. 1. c. 4. n. 48.
Limita, si non adest legitima causa, ibidem nu. 77
Debitor, qui docet de trina solutione liberatur. ibidèm n. 48
Debitor, si credit se liberatum ex accollatione decipitur, & quarè, ibid. n. 82.
Debitor reuocato sequestro pecuniam rectè soluit. p. 2 c. 9. n. 55
Debitor Durante sequestro, non potest molestari à creditore, ib. n. 56.
Debitor citatur ad soluendum stante sequestro, quod tacitè reuocatur, ib. n. 60
Debitor volens reuocare sequestrum in prophanis pro assecuratione iudicii factum, quo modo citet, ib. n. 200.
Debitor aliquando præiudicat creditori cõmittendo causam in Rota. par. 3. cap. 3. nu. 49.
Debitor an, & quomodo possit recuperare bona creditori data propter rem iudicatam, p. 3. c. 6. n. 118,
Debitor, an possit recuperare pignus iudiciale, sicut conuentionale, & prætorium, ibi. n. 120
Debitor quomodo possit recuperare pignus iudiciale, ib. n. 121
Debitor satisfacto creditore recuperat superfluum prætii pignoris, p. 3. c. 6. n. 123
Debitor non potest differre ratione liquidationis, nisi habeat promptam probationẽ p. 3. c. 7. n. 83
Debitor cessus, an possit petere compensationem contra cessionarium, ibidem num. 129.
Et quid si sequatur delegatio, ibidem num. 130
Debitor, contra quem petitur declaratoria, an admittatur ad beneficium Capituli Odoardus, p. 3. c. 9. n. 54
Debitor si non sit soluendo, carceribus mulctatur, p. 3. c. 13. n. 3
Debitorem inopem non decet in personam molestare, p. 3. c. 13. n. 4
Debitor impotens non potest excommunicari, ob non solutionem, ib. n. 6
Debitor carceratus, an, & quando debeat ali ab ipso creditore, ib. n. 7.
Debitor fisci ad cessionem bonorum non admittitur, p. 3. c. 13. n. 36
Debitor ex causa panis, an habeat beneficiũ cessionis, ib. n. 44
Debitor negans debitum, an admittatur ad cessionem bonorum, p. 3. c. 13. n. 89
Debitor negans debitum, ex causa admittitur ad cessionem, ib. n. 90.
Debitor etiam post sententiam potest cedere bonis, ib. n. 91
Debitor negando debitum non amittit beneficium cessionis, p. 3. c. 13. n. 92
Debitores cum dolo, & fraude decocti latronibus assimilantur. ib. n. 118.
Debitores bona occultantes acriter puniuntur, ib. n. 119

Debitum

Debitum voluntarium, quodnam dicatur. p. 3. c. 7. n. 50.
Debitum necessarium, quodnam dicatur, ib. n. 52
Debitum particulare compensari non potest cum debito vniuersali, ib. n. 119
Debita vnius negotiationis an possint compensari cum credito alterius negotiationis, p. 3. c. 7. n. 125
Debita vnius iudicii non compensantur cum illis attentatorum, ib. n. 128
Debitum naturale tantum, an possit compẽsari, p. 3. c. 7. n. 153
Debitum naturale, in quonam sit magis priuilegiatum, quam ciuile, ib. n. 154
Debitum naturale non parit actionem, nec sufficit ad agendum, ib. n. 156

Decisio

Ex duobus decisionibus contrarijs, attenditur vltima, p. 1. c. 2. n. 97
Decisio semper est sequenda in dubio, & quare, ib. n. 98

Declaratoria.

Declaratoria an requiratur in notorio, & huiusmodi. p. 3. c. 1. n. 465
Declaratoria in curfu censurarum, quando sit licita, & an regulariter suspendatur. ibid. num. 570
Declaratoria respectu fructuum, debet fieri post triginta dies vigore executorialium. p. 3. c. 8. num. 50
Declaratoria respectu possessionis debet ferri vel potest, post sex dies. ibid. n. 51

Declaratoria quibus terminis ſeruatis fiat. ibid. num.52.
Declaratoria pro quibus caſibus concedatur p.3.cap.9.n.1
Declaratoriæ dantur ob non paritionem litteris apoſtolicis. ibid.num.16
Declara tamen,qualiter ad id procedatur.ib. num. 17
Declara etiam, quibus citatis, & qualiteer. ibidem.num.18
Declaratoria, quando concedatur à Rota,p. 3.c,9.num.39. & 40
Declaratoria,an, & quando detur à Rota ob non paritionem mandato de manutenendo· ibid.num. 41
Et quid ob non paritionem mandato pro purgatione attentatorum relaxato. ibid. num.42
Declaratoria an detur, etiam cõtra Tutorem p.3.c.9, nu.43
Et quid contra Capitulum,Clerum, aut vniuerſitatem. ibid.n.44
Et quid contra particulares de facto ſe executorialibus opponentes, ibid.num.45
Declaratoria,an detur contra latitantes ne præſententur litteræ executoriales. par. 3. cap, 9.num. 48
Declaratoria an, & quando detur contra ſucceſſorem in beneficio.ibid, n.50
Declaratoria datur,non ſolum ex inobediẽtia, ſed ex repugnantia. ibid.n.52
Declaratoria datur quandocumque mandatũ rotale fuit legitimè intimatum. p.3.c.6. num. 53
Item quando ſeruatis quatuor terminis non docetur de paritione. ibib.n.eod.
Declaratoria quando non requiratur,ſed ſufficiat decunciatio contra excommunicatum. ibid.n.63
Declaratoria non requiritur, vbi non eſt neceſſaria citatio. p.3.c.9.n 65

Decreta irritans.

Decretum irritans afficit poſſeſſionem ratione tituli. p.1.c.11 n.5
Decretum irritãs habet inplicitam inhibitionem. p.3.c.4.n.331

Decreta iudicialia diuerſa

Decreto vno conceſſo, alterum denegatum cenſetur, p.1.c.11 n.8
Decretum in ſuſceptione litterarum remiſſorialium qualiter fieri poſſit. p.2.c.3.n.61
Decretum acceptationis remiſſoriæ,eſt parti intimandum. ibid.n,63
Decretum iudicis parte, vel procuratore præſente;non intimatur. ibid.eod.n,
Decretum factum parte præſente extenditur cum expreſſione nominis aduerſarij. ibidem num. 64.
Decretum factum parte præſente fit, ſi conſtet de procura.p.2.c.3.n.65
Decretum commiſſionis examinis, & iuramentorum teſtium,qualiter, & quomodo fiat. ibid.n.68
Decretum prædictum eſt parti intimandum. ibid, num.73
Decretum debet parti intimari collationandi, & claudendi proceſſum.ibid.n.129.
Decretum receptionis litterarum compulſorialium,qualiter fiat à iudice.p.2.c.6.n.35.
Decretum prædictum, an fieri debeat cum teſtibus, & rogitu Notarii.ib.n.36
Decretum præſentationis compulſoriæ qualiter fiat abſente parte, ibid.n,39
Decretum admiſſionis compulſoriæ,qualiter fiat à Iudice deputato.ibid.n,45
Decretum inſtantiæ in indicatione ſcripturarum compulſandarum factæ,quodnam fiat ibid.num.59
Decreta multa in ciuilibus conditionaliter fiunt, & quomodo, p.2.c.8.n.179
Decreta conditionalia, licet videantur incerta,quomodo ſuſtineantur. ib. n, 180
Decretum quomodocumque factum ex falſa cauſa,non ſuſtinetur.ibid,n.209
Decretum ſequeſtri,an ſuſpendatur,ſi dicatur de nullitate ſententiæ, p,2.cap.9.n.17
Ampliatur etiam per expreſſam appellationem, etiam à Tertio interpoſitam. ibidem num.18
Limitatur quando in appellatione exprimitur rationabilis cauſa. ibid.n.19.
Decretum conſignandi rem ſequeſtratam,vel reuocandi ſequeſtrum,quodnam fiat.ibid. num,94
Decretum ſuper impetratione ſequeſtri qualiter fiat.p,2.c.9.n.190
Decretum fiat ſuper reuocatione ſequeſtri, qualiter fiat. ibid.n.198
Decretum quodnam fiat ſuper reuocatione ſequeſtri facti pro aſſecuratione iudicij. ibid.num.202
Decretá ſemper à iuris diſpoſitiouem recipiunt interprætationem extenſiuam. p. 3. cap.11.num.362
Decretũ communicationis facultatum S.Viſitæ,obtinetur etiam per contradictas in contumacia. vide in p.3.c.13,n.61

Decreta Citationum

Decreta citationi per diligentias, quomodo per Iudicem fiat, p.1.c.7.n.6

De-

Decretum ſecundæ citationi per diligentias qualiter fiat, ibid.n.8.
Decretum citationis contradictarum, quomodo fiat, p.1.c.8.n.4
Decretum admiſſionis iurium, qualiter extendatur, p.1.c.9.n.5.
Decretum obtentum compulſoriæ generalis notorium remittitur, p.2.c.1.n.38
Decretum collationandi, & claudendi proceſſum &c. qualiter fiat à Iudice, p.2.c.3. n.128
Decretũ citationis pro impetratione remiſſoriæ, qualiter extendi poſſit, ibidem n.159
Decretum citationis pro compulſoria obtinenda, qualiter extendatur, par.2, cap.6 nu.11
Decretum citationis pro compulſoriæ ſpecialis impetratione, ib.n.23
Decretũ citationis ſuper prorogatione termini in cõpulſoria, qualiter extẽdatur, ib.n.30
Decretum citationi ad dicendum contra cõpulſoriam, quodnam fiat, ibidem nu.52.
Decretum citationi admiſſionis iurium cõram iudice compulſoriali, quodnam fiat, p.1,c.6,n.71.
Decretum citationi ad videndum tranſumptari proceſſum, quod nam fiat, ibidem n.127
Decretum citationi ad videndum collationa & auſcultari proceſſum, quodnam fiat, ib. n.131
Decretum citationi pro tranſmiſſione proceſſus ad Curiam, quodnam fiat, ibidem n.138.
Decretum, quodnam fiat in citatione ad iuſtificandum ſequeſtrum, p.2.c.9 n.91
Decretum, quodnam fiat in citatione ſuper conſignatione pecuniarum ſequeſtratarũ, ib.n.230
Decretum Citationis ad dicendum contra commiſſionem, quando habeatur, & quod. p.3,c.3,n.119, & 161
Decretum citationi ad concordandum de executore, quodnam fiat, p.3 c.9.n.3
Decretum, quodnam fiat citationi, quæ fit habita fide de diligentiis. ib.n.10
Decretum citationi ad videndum relaxari litteras executoriales, quodnam fiat, ibidem nu.14
Decretum citationi ad videndum ſe paruiſſe litteris executorialibus, par. 3. cap. 9 nu.20
Decretum, quodnam fiat citationi aggranandi, & reaggranandi excommunicatum ib.num.71

Decuriones,
Decuriones Ciuitatum, notarii eſſe nequeunt, acta tamen exercent, par. 2. cap.5. nu, 126.
Defectus
Defectus Iudicis. Vide Iudicis defectus
Defectus citationis. Vide citationis defectus,
Delegans
Delegans in delegatione liberatur. p.3.cap.7 n.142
Delegans, quando non liberetur in delegatione, ib.n.150
Delegatarius
Delegatarius, nititur in propria actione, p.3, c.7.n.144,
Delegatario, non obſtant exceptiones, quæ obſtant deleganti, ib.n.146
Delegatio
Delegatio inter creditorem, & debitorem, quid requirat, p.1.c.3,n.87
Delegatio, & ceſſio in quo diferant, p.3.c.7 n.136
Delegatio debet fieri præſente delegato, & delegatario, ib.n.140
Delegatio inducitur cum tribus requiſitis, & & quibus, p.3.c.7.n.147
Delegatus
Vide in verbo iudex delegatus.
Deliberatio
Deliberatio facta non admiſſa compenſatione oppoſita, eſt nulla, & reuocanda, p.3, c. 7.n.88
Denunciatio.
Denunciatio alienationum prohibitarum fit intra duos menſes, par. 2. cap.5.nu. 178
Denunciatio fertur elapſo termino dato ad ſe iuſtificandum, p.3,c.9,nu.65
Depoſitio
Summaria depoſitionum dantur in Curia facto examine. p.2.c.1,n.254
Depoſitiones debent regiſtrari iuxta mentẽ teſtium, p.2,c.3,n.83
Depoſitiones teſtium retrotrahuntur ad iuramenta præterita, p.2,c.3,n.86
Depoſitum
Depoſitum ſupra ſcuta quinque, fieri debet in monte Pietatis, p.2,c.5,n.177
Depoſitum ſequeſtrari non poteſt, p.2,cap.9 n.154
Limitatur ſi debitor eſſet de fuga ſuſpectus, ib.n.155
Depoſitum, an, & quod, & quomodo admittatur pro purgatione attentatorum, p.3,c.4 n.206
Depoſitum vnius iulii, cum obligatione &c. quando ſufficiat ob clauſulam reſectis &c. p.3,c.11.n.331.& 375

Dies

Dies termini non computantur in termino regulariter, p.2.c.1.n.336
Dies termini, quando computentur, vel non in termino præfixo, ib.n.337
Dies more Romanorum eſt de media ad me diam noctem, p.2.c.5.n.256
Dies iuridici in Cauſa commiſſaria, quinam ſint in Curia, p.2.c.3.n.62
Dies termini non computantur in termino, excepta appellatione. p.3.c.1.n.278
Dies termini, quando computentur in termino, vel non. ib.n.279
Dies præſentationis, & incapſationis, per quem notetur à tergo commiſſionis, p.3, c.3.n.109.
Dies excapſationis commiſſionis ſolet notari, à quo, & vbi, p.3.c.14.n 31

Dilatio

Dilationes, vtrique parti collitigantium ſunt communes, p.1.c.10.n.81
Dilatio in remiſſoria eſt iudici arbitraria, p.2.c.1 n.192
Dilatio in remiſſoria eſt ſæpè deneganda; ib.n.193
Dilationes ad probandum communiter dantur in ciuilibus, ib.n.298
Dilationes non poſſunt cumulari, ſed prorogari à iudice, ib.n.299
Dilatio ad probandam poteſt, prorogari parte non citata, p.2.c.1.n.300
Dilatio prædicta eſt Iudici arbitraria, reſpectu termini, & loci. ib.n.301
Dilatio, quando poſſit ſine cauſa, & cognitione reuocari, ib.n.303
Dilatio non poteſt reuocari, niſi de conſenſu quo fuit data, ib.n.304
Limitatur tamen in decem caſibus, in quibus poteſt reuocari ante terminum, p.2.cap.1, n.305
Dilationis reuocatio tenet, niſi appelletur, ib.nu.306
Dilatio deliberatoria, ſolet concedi in Curia ib.nu.307
Dilatio deliberatoria, quæ ſit, cui, & quando detur. ib.n.308.
Dilatio deliberatoria datur Procuratori ad conſulendum Dominum. p.2.c.1.n.309.
Dilatio prædicta datur etiam, ſi intentetur ſponſum non probatum, ib.n.310
Dilatio huiuſmodi non conceditur actori, vel Procuratori Rei ſpeciali. ib. n.311
Dilatio dilatoria debet peti ante termiuum ad articulandam. ib.n.312
Limitatur, ſi mutaretur perſona, vel nouum ius impetraretur, p.2.c.1.n.313
Tunc enim in quacumque parte iudicii concedi poſſet, ib.n.314
Dilatio dilatoria poteſt iudicis arbitrio augeri, & minui non citata parte, ibidem n.315
Dilatio dilatoria datur etiam propter abſentiam Aduocati, ib.n.316
Dilatio denegatur, ſi ſit longa abſentia Aduocati, p.2.c.1.n.317
Dilatio ſecunda poteſt dari in Rota de conſenſu Auditorum. ib.n.318
Dilationes duæ dantur accuſatori in criminalibus, & non capitalibus, ibidem num. 319
Dilationes reo in criminalibus tres dantur. ib.nu.320.
Dilationes de conſuetudine dantur in crimine adulterii, p.2.c.1.n.321
Dilatio prædicta de iure non eſt ſeruanda, ibid.num.322.
Dilationum materia eſt Iudici arbitraria. ib.n.323
Dilationes reo modo, vna modo plures cõceduntur, p.2.c.1.n.324
Dilationes omnes, ſunt vtrique parti communes. ib.n.324
Dilatio debet dari reo, etiam ſponte confeſſo, ib.329.
Dilatione pendente facta iudicis officio ſunt nulla, ibid.n.340
Dilationum reuocatio, & ſimilium in prolatione ſententiæ expreſſe fiat, par.2.cap.8. nu.87
Dilatio quinquennalis ad ſoluendum, quomodo detur de iure. p.3.c.13. n.11
Dilationes moratoriæ olim debitoribus concedebantur. ib.n.107
Dilationes prædictæ concedebantur per Signaturam Sanctiſſimi, part. 3. cap.13. n.108
Dilationes prædictæ, per quod tempus, & quibus clauſulis concedebantur, ibidem n.109
Dilationes prædictæ, aliquando dabantur cũ clauſula ad electionem creditorum, ibid. n.110
Dilationes moratoriæ, & tolerantiæ, hodie ſunt prohibitæ, p.3.c.13. n.125

Diligentia

Diligentiæ pro ſcriptura reperienda, p.1.c.3 n.155
Remedium procedendi per diligentias decitando perſonaliter, quando detur, p.1. c.6.n.19
Diligentiæ, ſi arctandus eſt abſens, ſit de eum reperiendo, ib.n.22
Diligentia debita debet fieri, etiam in criminalibus reperiendi reum, ibidem num. nu.27
Diligentiæ, contra quem fiant, & quomodo

modo in illis procedatur, par. 1. cap. 7 nu. 2
Diligentiarum materia apud D. Gratioſum Vbertum remittitur, ib. n. 11.
Diligentia adhibita ne appellatio deſeratur, eſt probanda, p. 3. c. 1. n. 306
Diligentia appellanti ſuffragatur, quando fuerunt dati reuerentiales, ib. n. 307.
Diligentiæ appellanti non ſuffragatur dato termino iuris, & quarè. ibid. n. 308
Diligentia contra debitorem, quibus modis fiant. p. 1. c. 9. n. 15

Diſputatio.

Diſputatio ſuper validitate commiſſionum litteris non expeditis, eſt ſublata, p. 3. c. 12. n. 126
Diſputatio dubij, vide dubium.

Doctor

Doctor notarius eſſe nequit, acta tamen exercere poteſt, p. 2. c. 5, n. 127

Dolus

Dolus abeſſe præſumitur, quando intentio per bonum teſtem, licet vnum probatur. vide in p. 3, c. 11, n. 183.

Domicilium.

Seruientes in curia non dicuntur contrahere domicilium, p. 1. c. 3. n. 15

Dominium

Dominium, quomodo probetur, p. 1. c. 4. nu. 86

Dominus

Dominus, ſi compareat falſus procurator, poteſt geſta per ipſam ratificare, p. 1. cap. 5. n. 133
Declara hoc procedere de æquitate; ibidem n. 134
Dominus videtur conſentire, & obligatur, ſi procurator ipſo ſciente excedat fines mandati, ib, n. 141
Dominus, ſi poſtquam ſemel in iudicio comparuit, alicui inſtrumenta, & ſcripturas cõſignat ad cauſam facientes, videtur tacitè eum conſtituere procuratorem, par. 1. c. 5 n. 143
Dominus, ſi proſequatur cauſam per falſum procuratorem, videtur eius geſta ratificare, ib n, 144.
Domino ſcienti, & patienti præiudicant facta per falſum procuratorem. ibidem num. 146.
Dominus, ſi approbauit procuratorem per actus poſitiuos, non poteſt eius mandatũ impugnare, ib. n. 295
Dominus litis ſi moriatur, quis citetur in cauſis prophanis, part. 1. cap. 6. num. 116
Dominus nomine ſubditi, an poſſit appellare, & appellationem proſequi, p. 3. c. 1. nu. 27
Dominus principalis negligens non efficitur, niſi intimetur ei mors procuratoris, p. 3. c. 10. n. 78
Dominus principalis, ſibi imputet abſentiam procuratoris, ibi. n. 80
Dominus principalis, non præiudicat tertio in cauſa, p. 3, c. 12. n. 12.
Dominus principalis, an dicat de nullitate, & quando. Vide in verbo nullitas.
Dominus litis vide in verbo procurator.
Dominus herbarum creditor. vide creditor.

Dominus directus

Dominus directus, qua actione conueniatur ad faciendam renouationem ex pacto facto, p. 1. c. 3. n. 136

Domus

Domus vicini deſtructa cauſa incendii, a quonam ſit reficienda. p. 3. c. 11, n. 624

Domus pia

Domus pia, quodnam tribunal habeat, p. 1. c. 2. n. 151

Donatio

Donatione promiſſa, promittens cogi poteſt ad faciendum inſtrumentum. vide in p. 1. c. 3. n. 137.
Donatio cauſa mortis, quando transfundatur in donationem inter viuos, vide remiſſiue in p. 1. c. 4. n. 94
Donatio inter virum, & vxorem regulariter eſt nulla. p. 2. c. 4. n. 102

Donum

Dona facta à conſanguineis viri, ſpectant ad hæredes viri, & dona facta à conſanguineis vxoris, ſpectant ad vxorem, p. 1. cap. 4 nu. 84

Dos

Dos cõſiſtens in ſtabilibus, reſtituitur ſtatim, ſi in immobilibus, & pecunia, poſt annum vide, p. 1. c. 3. n. 52
Dotis reſtitutio reſpectu iocalium, quomodo procedere debeat, ib. n. 85
Dotis reſtitutio fit prò rata eiuſdem dotis receptæ ib, n, 99
Dos promiſſa in qualitate reinueſtienda ex partium conuentione non dicitur conſiſtere in quantitate, ſed in inueſtimento, p. 1. c. 3, n. 145
Dos poteſt ſequeſtrari in caſu ſeuitiæ viri, p. 2 c. 9, n, 140

Dotans

Dotans non tenetur de euictione rei datæ in dotem, niſi talis euictio fuerit promiſſa in ſpecie, p. 1. c. 3, n. 144

Dotatio

Dotatio, quando cenſeatur facta à Patre, vel matre adminiſtratoribus filiæ, animo compenſandi, p. 3, c. 7. n, 57
Et quid ſi dotando dicant, de bonis propriis, vel de bonis ſuis. ib, n, 58

Et

Et quomodo deducendum ſit hoc caſu legatum, ib.n.59

Dubium

Dubium in Rota proponendum, quando obtineatur, & à quo in declaratoria, p.3.c.9. n.21.
Dubium, An ſit danda declaratoria, ſcribitur ſub citatione, & qua. ibid.n.23
Dubium quando, & qualiter ſubſcribatur ab Auditore Rotæ, ib.n.24
Dubii formula, qualiter ponatur in intimatione, p.3,c.9.n.25
Dubium ſubſcriptum à D. Ponente, etiam parti transmittitur. ib.n.28
Dubium ſubſcribitur, etſi cauſa videatur per contradictas, aut alio modo, ib.n.29
Dubia qualiter obtineantur, & eorum reſolutiones, vbi viſum ſit, p.3,c.9.n.38
Dubium, an cauſa ſit ſpiritualis. Vide in verbo cauſa ſpiritualis.

E

Eccleſia,

Ecclesia cathedralis vltimo loco interdici tur, p.3.c.8.n.58
Eccleſia cathedralis non cenſetur interdicta abſque expreſſa mentione, ib.n.61
Eccleſia parochialis annexa, an cenſeatur cũ illa interdicta, ib.n.62
Eccleſia poſt quadriennium reſtitutionem in integrũm petere nequit, p.3,c.10,n.31
Limita, ſi adeſſet fraus, vel alia legitima cauſa, ib.n.32
Eccleſia, & minor in reſtitutione ambulant pari paſſu, ib.n.48
Eccleſia eſt minore in vno magis priuilegiata, p.3.c.10,n.49
Eccleſia petit reſtitutionem non obſtante iuramento Prælati, ib.n.56
Eccleſia quando, & aduerſus, quæ poſſit petere reſtitutionem, ib.n.127
Eccleſia indiget reſtitutione aduerſus lapſum temporis, p.3,c.10,n.133.
Eccleſia, an teneatur ad expenſas factas in vtilitatem capituli, p.3.c.11.n.321
Eccleſia vtitur iure communi, niſi ſit expreſſe priuilegiata, p.3.c.14.n.35
Ampliat præſertim, ſi agatur de bonis temporalibus, ib.n.36
Eccleſia ſuccedens Laico, qualiter iudicetur, p.3.c.14.n.38
Eccleſia in caſu prædicto, an conueniatur coram Eccleſiaſtico iudice, ib.n.39
Eccleſia ſuccedens in bonis priuatorum, vtitur illorum iuribus, p.3.c.14.n.41
Limita, ſi renouaret emphiteuſim, vtendo ad miniculo iuris Eccleſiæ, ibid.num.42.
Eccleſia ſolet exercere opera pietatis, p.3,c.14 nu.60
Eccleſia alienat bona pro redemptione captiuorum, ib.n.61
Eccleſia pro redemptione captiuorum alienat veſtes, & ſacram ſupellectilem. ibid. n.eodem,
Eccleſia alimenta præſtat pauperibus, & egenis ob famem, p.3.c.14.n.62
Eccleſia liberat captiuum, etiam quod propria culpa inciderit in captiuitatem, ibid. nu 63
Eccleſia ex quibus præſumatur permittere poſſe ſeptuagenarios inhibitionem perſonalem obtinere, vide in par. 3. cap. 14. nu.64

Eccleſiaſticus

Eccleſiaſtici debent in exemplum aliorum eſſe modeſtiores, p.3.c,9.n.74.

Edicta

Edicta, quo tempore concedi ſoleant, p. 1. c,8.n,6.& c.9.n,1
Edicti forma habetur apud Gratioſum Vbertum, & vbi, eod,n.9,ibid.
Edicti forma hic, quomodo ſit expreſſa, ib. num.2
Edicti publicatio, & affixio, à quo fiat, & quomodo, p.1.c,9. n.33
Edictum debet ſubſcribi à Notario, & ſigillo A.C. muniri, ibidem
Edictorum forma, & executio, qualiter fiat, de non tuto acceſſu, remittitur, ibidem num.6.
Proceſſus per edictum, eſt nullus non tuto acceſſu minimè probato, ibid.n.7

Ægidiana

Ægidianæ, an locus ſit, quid ſi dubitetur. p.1.c.11.n.142
Ægidianæ, an locus ſit, hodie ſpectat ad Signaturam, ib.n.103

Electio

Electio fori. Vide Forus
Electio peritorum. Vide Periti.

Emptor.

Emens pro perſona nominanda, ſibi quærit, donec nominet, & quando nominat hypotheca tranſit ad nominatum, perinde, ac ſi ab initio emiſſet, par. 1. cap. 3. num. 125
Emens fundum cum pacto ſoluendi prætium anterioribus, ſi illud non ſoluit, non poteſt agere de euictione, ſi fundus euincitur ab anteriori, quia debebat ſatisfacere, nec liberatur ex ſolutione facta poſterioribus. p.1.c.3.n.121.

Em-

Digitized by Google

Emptor, ſi venditor non dedit cautionem de euictione, habet electionem pretium deponendi, vide in p.1.c.4.n.43
Emptor, quid facere teneatur, vt regreſſum habeat contra principalem motæ litis, p.3.c.1.n.47
Emptor rei furtiuæ, an faciat fructus ſuos, p.3 c.11.n.458.
Declara idem procedere, etſi poſtea aquireret titulum, ib.459
Amplia. & etiamſi fructus conſumpti eſſent, ibid.n.460
Amplia, et etiamſi triennio poſſideret. ſi eſſemus in beneficialibus, ib.n.461
Emens ſub haſta nulliter, tenetur ad fructus à die ſubhaſtationis in rebus minoris, p.3. c.11.n.478.490.& 695
Emens nulliter ſub haſta, an regulariter teneatur ad fructus. ib. n.479. & 695
Emens à falſo tutore credenſa bono, an dicatur bonæ fidei poſſeſſor, p.3.c.11.n.503
Et quid. an faciat fructus ſuos, ibidem num. 504.
Et quid in emente à Prælato credente habere ius vendendi, ib.n.505
Emens ſcienter contra canonem, dicitur in mala fide, p.3.c.11.n.526
Emens eſt rai iudicialiter nolēte Domino, ſciēs dicitur in mala fide. ib.n.527
Emens ſcienter ab eo, qui vendere non poterat dicitur in mala fide. ib.n.528
Emens à Procuratore, non viſo mandato Domini dicitur in mala fide. par.3 cap. 11. n.529

Epiſcopus.

Epiſcopus non poteſt procedere contra Clericum forenſem, ſine interuentu, vel mandato Ordinarii illius, p.1.c.2.n.359
Epiſcopis, ſolet inhiberi tantum ſub pœnis ſuſpenſionis, & quare, p.1. c.6. n.166
Epiſcopus electus tantum, an, & quando poſſit in petitorio, & poſſeſſorio agere, p. 1. c.11.n.55
Epiſcopi teſtes debent eſſe iurati, p.2.cap.1. n.106
Epiſcopi, non ſolent per ſententiam excommunicari, ſed interdici, p.2.c.8.n.115
Epiſcopus an, & quando poſſit interlocutoriam ſui Vicarii reuocare, ib.n.343
Epiſcopus pro Ciuitate, vel ſubdito poteſt appellare ſine mandato, p.3.c.1.n.28
Epiſcopus grauans appellantem, tanquam Canonicus poteſt recuſari, vt ſuſpectus, ib.n.67
Epiſcopus poteſt exempta loca viſitare regulariū ſi Superiores moniti, non viſitauerint. ibid.n.609
Epiſcopus eſt iudex competens rerum ſuæ menſæ, p.3.c.4.n.329.
Epiſcopus cauſat attentaata, ſi allegatus ſuſpectus procedit in rebus ſuæ menſæ, ibid. n.330

Error

Error Actuarii, & ſubſtituti, partibus non nocet, p.2.c.5.n.243
Error in commiſſione ſuper re, de qua agitur, eſt omnino euitandus, p. 3. cap. 3. nu.42
Error in nomine, licet in cognomine non, quid operetur in commiſſione, ibidem nu.44

Euictio

Euictio, & eius actio. Vide actio.

Examen

Examen teſtium, quando admittatur, ſi reus excipit, & vult facere ſuas probationes, p.1.c.4.n.14
Examen prædictum admittitur, quando ſunt plures articuli, & ex iis aliqui releuantes, ib.n.15
Examen ſine citatione, & nominatione Teſtium eſt nullum, p.2.c.1.n.63
Examen teſtis exceptiones patientis ponitur ad partes, ib.n.91
Examen ſine termino ad dandum interrogatoria, non valet. ib.n.98
Examen valet etiam omiſſis interrogatoriis, ib.n.102
Examen eſt nullum ſine citatione ad videndum iurare teſtes, p.2.c.1.n.119
Examen teſtium die, & loco expreſſo, non iuratorum, non valet, ib.n.124
Examē factum die feriata, an valeat, ib.n.127
Examen, an retrotrahatur ad iuramentum in termino à lege dato, ib.n.128
Et quid in termino aſſignato per verba præſentis temporis, p.2.c.1.129
Et quid in termin dato ad probandum, & probatum habendum, ib.n.130
Et quid in termino dato ad probandū apertiſſimis documentis, ib.n.131
Examen nudum poteſt fieri, etiam die feriata, ib.n.139.
Examen à iudice factum cum ſimplici iuramento valet, p.2.c.1.n.152
In examine teſtium non ſeruatur de ſtilo citationis rigor. ib.n153.
Examen teſtium alteri difficilè committat Iudex. ib.n.157
Examen in Curia ſolet committi Notario, præuia citatione, ib.n.159
Examen teſtium poteſt committi iudici, & notario tantum, p.2.c.1.n.166
Examen teſtium de ſtilo Notariis committitur, ib.n.166

Examen factum à Notario eſt, acſi factum eſſet à Iudice. ib.n.167.
Examinis commiſſio facta Notario, debet cõſtare per acta alterius Notarii, ibidem n.168
Examen valet, non conſtito de commiſſione facta Notario per alia acta, par. 2. cap.1. n.170
Examen committitur Notariis etiam in criminalibus, ib,n.172
Examen, quomodo perfici debeat, ibidem n.181
Examen egregiarum perſonarum fit in earũ domibus.ibid. n.212
Examen ſenis, infirmi, & mulietis honeſtæ vbi fiat, p.2.c.1.n.213.
Examen Teſtis magnæ qualitatis, quomodo fiat,ib.n.214
Examen Teſtium eſt præcisè declarandum, an velit acceptari. ib.n.248
Examen debet intimari pro die certa,& quare, p.2.c.3.n.12
Examinis locus debet omninò parti intimari, ib.n.13
Examen cohactum non fit ſine decreto iudicis parti intimato, ibi.n, 20
Examen non releuat, niſi cauſa ſcientiæ reddatur, ib n.26
Examen intimari poteſt lapſa prima die iuridica, p.2.c.3.n.74
Examen fit ſuper articulis tantum,deficientibus interrogatoriis, ib.n.77
Examen debet incipi per horam poſt in intimatione expreſſam, ib.n.80
Examen fit per iudicem dictantem, & Notarium ſcribentem, ibid.n,81
Examen in compulſoria, fit pro recognitione manus, p.2.c.6.n.28
Examen teſtium, qualiter adnotetur in actis ib.n.85
Examen recognitionis iurium, fit expeditis interrogatoriis, ib.n.84.& 86
Examen teſtium nulliter examinatorum.non ſanatur, p.3.c.12.n.235
Fallit, ſi teſtes eſſent examinati cum interrogatoriis aduerſarii, ib.n.236
Declaratur tamen, ſi interrogatoria ſint data à legitima perſona, ſecus &c. ibidem n.237
Examen teſtium ſuper paupertate fit poſt iuramentum ſequenti die. par. 3. cap. 13. n.143

Exceptio,

Exceptio nallitatis defectu iuriſdictionis dicitur perſonalis, p.1.c.2.n.395
Exceptio declinatoria competens principali non competit fideiuſſori, ibid. num. 396.
Exceptiones declinatoriæ, quando poſſint in prima, vel ſecunda inſtantia opponi, & alia de materia remiſſiuè, ib.n.459
Exceptio rei non liberè iuſtificata, parit reſciſſionem contractus, adeo vt reus non teneatur ad prætium, ſed actor teneatur recipere, quod credidit, vel tradidit,p.1.c.4 nu.33.
Exceptio rei non liberæ debet opponi ante relaxationem mandati, ib.n,47
Exceptio in incontinenti probata à Reo,impedit immiſſionem, & interdictum adipiſcendę. ib.n.53
Exceptio dicitur in incontinenti probata per tranſactionem, quia impedit litis ingreſſum, ib.n.54
Exceptio non implementi etiam opponitur, & implementum debet eſſe durabile, p.1. c.4.n.62.
Exceptio delegationis non ſaluat reum, ſi illa non iuſtificetur in quacunque ſui parte, ibid.n.63
Exceptio, quod quis non ſit procurator, nunquam cenſetur excluſa. par. 1. cap. 5. n.123
Exceptiones omnes contra perſonam procuratoris,tanquam inhabilis,debent opponi ante litis conteſtationem, alias cenſentur excluſæ, p.1.c.5.n.137.& 138.
Exceptio mandati, debet opponi ante litis conteſtationem, ib.n.293.
Exceptio Dominii,non admittitur aduerſus agentem poſſeſſorio recuperandæ,p.1.c.11 nu.43
Exceptiones teſtium non omnnes diſcutiuntur in eorum inductione, p.2.c.1. n.87
Exceptionum genere quot, & quæ. p.2.c.7. num.1
Exceptiones dilatorię, quæ, & earum exempla, ib.n.2
Exceptiones dilatoriæ, quando validè opponantur, ib.n.3
Exceptiones peremptoriæ, quando opponi debeant, ibid.n.4
Exceptionum peremptoriarum exempla,p.2 c.7.n.5
Exceptio præſcriptionis eſt peremptoria, ib. eod.n.
Exceptio ſolutionis compenſationem, & pecuniæ non numeratæ,eſt peremptoria.ibi. num.6
Exceptio excommunicationis, & inofficioſi teſtamenti,eſt peremptoria, ib.n.7
Exceptio pacti de non petendo,& inuentarii eſt peremptoria, p.2.c.7.n.8
Exceptio tranſactionis,& adulterii eſt peremptoria. ib,n.9

Ex-

Exceptio euictionis eſt peremptoria, ibidem num. 10.
Exceptio pretij non ſoluti, ſeparationis bonorum, & doli eſt peremptoria, par. 2. c. 7. num. 11.
Exceptio, Tu non es Procurator, eſt peremptoria, ibid. n. 12.
Exceptio Macedoniani eſt peremptoria, p. 2. cap. 7. num. 13.
Exceptiones anomalæ non ſequuntur normam aliarum, ibid. num. 15.
Exceptio anomala, quæ dicatur, & an proponi poſſit in vim dilatoriæ, ibid. n. 16
Exceptio legitimationis perſonarum ante omnia liquidari debet, part. 2. cap. 7. num. 17.
Exceptio non debet opponi in genere, ſed in ſpecie, ibid. n. 28
Exceptio cedendarum, an ſit dilatoria, peremptoria, vel anomala, ibid. n. 29
Exceptio defectus notoriæ proprietatis, non datur in profanis agent, in remedio attentatorum, vide in parte 3. cap. 4. n. 145
Exceptio alterius ſpolij, obſtat agenti ſpolio, ſecus in reuocatione attentatorum, ibid. num. 223
Exceptio excommunicationis, obſtat ſpoliato, ibid. n. 224
Exceptio excommunicationis, non obſtat in attentatis, p. 3. cap. 4. n. 225
Exceptiones poſt ſententiam non admittuntur, par. 3 cap. 6. n. 221.
Exceptiones ad impediendam executionem coram mero executore, non admittuntur, ibid. n. 219
Ampliatur, etſi poſſint in incontinenti probari, ibidem n. 220
Limitatur prædicta concluſio multipliciter, & primo in nullitate, p. 3. c. 6. num. 221
Exceptio excommunicationis ſemper poteſt opponi ad impediendam executionem, & proceſſum, ibid. n. 223
Ampliatur nunquam eſſe excluſam, etiam poſt tres conformes, ibidem n. 224
Ampliatur etiamſi procedatur coram mero executore, p. 3. cap. 6. n. 225
Exceptio, compenſationis, impedit executionem etiam rei iudicatæ, ibid. n. 228
Exceptio prædicta debet probari cum conuenienti dilatione, ibidem n. 229
Ampliatur etiam opponi poſſe in actu executionis, & illam impedire, p. 3. c. 6. n. 230
Limitatur, ſi debitum ſit liquidum, vel liquidari poſſit in incontinenti, ibid. n. 231
Exceptio compenſationis, an opponi poſſit in appellatione, ibidem n. 233
Exceptio prædicta, an admittatur in interdicto recuperandæ, p. 3, cap. 6. n. 234
Exceptio falſi, poteſt opponi per 20. annos, ibidem num. 235
Exceptio falſi impedit executionem rei iudicatæ, etiam coram mero executore, ibidem n. 236
Exceptio oriens ex ipſa ſententia impedit executionem, etiam trium conformium, p. 3. cap. 6. n. 239.
Exceptio, quæ non impugnat ſententiam, an retardet executionem, ibid. n. 245.
Exceptio, licet non oriatur ex verbis ſententiæ, poteſt opponi in executione, ibidem num. 246
Exceptio non admiſſibilis, an admiſſa præiudicet executioni, p. 3. cap. 6. n. 250
Declaratur contra ipſam eſſe faciendam proteſtationem, & appellationem, ſi admittatur, par. 3. cap. 6. n. 251
Exceptiones altioris indaginis, regulariter non admittuntur ad impediendam executionem, ibidem n. 279
Fallit ſi oriantur ex verbis ipſius ſententiæ. ibidem num. 280
Exceptio tertij eſt priuilegiata, non obſtante ſtatuto, & quando, p. 3. c. 6. n. 284
Exceptiones, quænam poſſint opponi in executione ſententiæ, ibidem n. 291
Exceptiones omnes executionem impedientes, poſſunt opponi coram mixto executore, p. 3. cap. 6. n. 292.
Exceptio ſemel oppoſita poteſt iterum in executione opponi, p. 3. cap. 6. n. 293
Limitatur ſi fuerit de ea in primo iudicio plenè cognitum, ibidem n. 294
Declaratur etiam ſi non fuerit à iudice tacitè, vel expreſsè reprobata, ibid. n. 295
Exceptiones impedientes executionem, an opponi poſſint coram iudice in alio territorio exequente. Vide in par. 3. c. 6. n. 296
Exceptio reiecta in vno iudicio, quando poſſit deduci in alio, p. 3. c. 7. n. 165
Exceptio reiecta ſemel, regulanter non poteſt iterum deduci, ibidem n. 167.
Exceptio nullitatis incidenter obiecta, & reiecta, poteſt principaliter iterum deduci, p. 3. c. 7. num. 168
Exceptio ſemel oppoſita, & reiecta, vt non poſſit iterum proponi, quæ requirantur, ibidem n. 169
Exceptio fructuum non perceptorum, vel ſimilis, quanto tempore poſſit opponi contra executoriales. Vide in parte 3. cap. 8. num. 48
Exceptio trium conformium, non præiudicat tertio, p. 3. c. 12. n. 13
Declaratur tamen ſi doceat de intereſſe, & quomodo, ibidem n. 14.
Exceptio nullitatis eſt fauorabilior, quam actio, ibidem n. 171

Exceſſus.

Exceſſus non præſumitur, niſi de eo doceatur, & exprimi debet in appellatione, p.3, cap.1.n.157. & 441
Exceſſus in caſu appellationis, an in ſpecie, vel in genere tantum poſſit exprimi, ibid. n.159.
Exceſſus in genere expreſſus ſuſpendit executionem in totum, ibid. nu.160
Exceſſus in ſpecie expreſſus ſuſpendit tantum, quantum capit exceſſus, ibid. n.161
Exceſſus in exequendo, ſex modis poteſt cõmitti, p.3, cap.1. num.435.
Exceſſus in exequendo non præſumitur, niſi de eo doceatur, ibidem n.440.
Exceſſus expenſarum eſt exprimendus in appellatione, p.3. c.11.num.263.

Excommunicatio.

Excommunicatio poteſt ſemper opponi, p.1. c.2. num.226
Excommunicatio publica non dicitur, niſi ſecuta denunciatione. ibid. n.228.
Excommunicatio, niſi ſit publicata, non priuat exercitio officij, p.2.c.5.n.255
Excommunicatio datur contra ſingulos canonicos, p.3.c.9.n.51
Excommunicatio datur etiam contra non obedientem ſequeſtro, ibidem n.101.

Excommunicatus.

Nemo talis dicitur publicè, niſi ſecuta denunciatione, p.1.c.2. n.228.
Excommunicatus publicè, vel occultè, non poteſt conſtitui procurator, p.1. cap.5. num. 128.
Amplia, etſi tempore acceptationis, ſit abſolutus, ibidem n.129.
Excommunicatus ſi procurator conſtituatur, & deinde abſoluatur, ſciatque hoc Dominus, & perſeueret in ſua voluntate, conſtitutio valet, p.1,c.5. n.130.
Excommunicatus ſpoliatus non reſtituitur in beneficialibus, p.1, c.11.n.77
Excommunicatus dimiſſa poſſeſſione, factoque expenſarum, & fructum depoſito, auditur, ibidem n. 99
Excommunicatus teſtis ab omnibus repellitur, p.2.c.1.n.69
Excommunicatus poteſt examinari, abſolutus ad talem effectum tantum, ibid. n.70.
Excommunicatus poteſt appellare tam iudicialiter, quam extraiudicialiter, p.3.c.1. num. 12
Excommunicatus appellare nequit, niſi grauamen inferatur, ibid.num.13
Excommunicatus ex cauſa voluntaria veniens ad iudicem non auditur, ibid.n.14
Excommunicatus, an reſtitui poſſit ad appellandum, p.3.c.1.n.15
Excommunicatus an, & quando poſſit reſtitui ad appellandum, remiſſiuè, ibidem num.16.
Declara prædicta in excommunicato ſimpliciter procedere, ibid.num,eodem.
Excommunicatus cum denegatione audientiæ num poſſit appellare, ibidem n.17
Excommunicatus appellationi renũciat petendo abſolutionem à iudice, niſi contrarium proteſtetur, ibid.n.708
Excommunicatus poteſt aggrauari, niſi ſoluat infra decem dies, p.3.cap.6.n.127
Excommunicatus prædictus poſt alios decẽ dies poteſt reaggrauari, ibid. n.128
Et interdici, & ſuſpendi ab officio, & beneficio cum inuocatione brachij ſecularis, ib. num. 129.
Fallit, quando ex conuentione partium aliud ſeruatur, p.3.c.6.n.130.
Excommunicatus eſt repellendus à iudicio, etiam à laicis, ibidem n.226
Excommunicatus inſordeſcens, quando, & qualiter moneatur ad reſpondendum de fide, p.3, cap.8.n.54.
Excommunicati vigore Bullæ Cenæ quo termino declarentur. p.3.c.9. n.66
Excommunicatus perſiſtens in excommunicatione, ad quid citetur, & qualiter, ibid. num. 70.71
Excommunicatus ex Bulla Cenæ ob recurſum ad laicos, arcetur à noua audientia, ibid.n.80.
Et an audiatur excipiens, aut appellans, p.3. cad.9.num.81
Excommunicatus ob recurſum ad *laicos*, non abſoluitur ſaltem ſine paritione verbali, ibidem n.88.
Excommunicatus qui non audiatur, nec agendo, nec excipiendo, ibid.n.100
Excommunicatus ob non paritionem mandati rotalis an poſſit abſolui per Rotam, p 3. cap.9.n. 109.
Excommunicatus prędictus non abſoluitur, niſi pareat iudicato, p.3.cap 9.n.110.
Excommunicatus an petere poſſit reſtitutionem in integrum, p.3. c.10.n.12.

Executio.

Executio intelligitur pro indiuiſo, quando fit vigore mandati obtenti in vim obligationis cameralis, vt ſi res poſſideatur à debitore, & ab alio, quia illa poſt debitoris pro indiuiſo executatur. Vide par.1. c.3.n.30.
Executio debet iuſtificari, & eiſdem actis. ib. num. 59.

Execu-

Executio vigore pactorum executiuorum, datur contra quemcumq. fundi censuati possessorem, ib.n.60
Executio statim est facienda, quando appellatio prohibetur in notoriis, p.3.cap.1 n.459
Executio pro mercede in Tribunali Gubernatoris Vrbis, vsque ad quam summam non possit suspendi ib.n.571
Executio pro alimentis præteritis, an, & quãdo transferatur per Signaturam, ibidem n.579
Executio pro alimentis præteritis, non transfertur, contractis debitis pro victu, ibidem n.580
Executio facta, vel facienda, an, & quid patiatur per rescriptum Signaturæ suspẽsiuum, p.3.c,2.n.49
Executio non retardatur, quando per tres conformes proceditur super attentatis, p.3 c.4.n.205
Executio, & inhibitio si sint factæ eadem die pro cuius validitate præsumatur, ibidem n.316
Executio est statim facienda, si sit renunciatum appellationi, p.3.c.6, n.8
Executio semper debet fieri lite, quomodocumque finita, ib.n.62
Executio rei iudicatæ, quando committeretur iudici appellationis, ib.n.100
Executio fit non solum pro sorte, sed pro fructibus, & expensis, p.3.c.6.n.105
Executio rei iudicatæ, semper fit purificatis conditionibus, ib.n.114
Executio, in quibus rebus fieri primo debeat ib.n,115
Executio de facto facta reuocatur, etiã parte non citata, p.3,c.6.n.116
Executio personalis, an fieri possit primo loco, ib.n.132
Executio difficilis dicitur, quę fieri debet cũ Beneplacito Prncipis secularis, ib. num. 142
Executio, an possit fieri super aliis rebus, quãm iis, de quibus agitur, p.3.6.n.143
Ampliatur prædicta conclusio multipliciter, ib.n.144
Executio, an ministerio Iudicis, vel authoritate creditoris fieri possit, ibidem num. 147.
Executio, an possit committi parti vincenti. p.3.c.6.n.151
Executio regulariter, an sit facienda parte citata, ib.n.152
Executio sine citatione, fit solum inter easdẽ personas, & in rebus adiudicatis, ibidem n,162
Executio contra bona propria, & personam hæredis, quando detur in Curia, ib.n.176
Executio contra fideiussorem iudicii, fit ex eodem processu principalis, par.3.cap.6. n.177
Executio, si fiat contra fideiussorem contractus, requiritur nouus processus, ibidem n.179
Executio, quando est facienda in alio loco, quinam modus seruandus sit, ibid. num. 195
Executio si facienda super rebus controuersis, quid agendum, p.3.c.6.n.196
Executio sententiæ, an possit in re propria parti deputari. ib.n.204
Executio, causæ cognitionem requirens, committitur posito in Ecclesiastica dignitate ib.n.205
Executio, an possit fieri, etiam tempore feriato, p.3.c,6.207
Executio, an possit fieri die feriato in honorem Dei, ib.n.208
Limitatur contra tertium, quod fieri non possit, ib.n.209
Executio rei iudicatæ regulariter non impeditur ab exceptione, par. 1. c. 6. num. 210
Executio, quibus clausulis fiat, si fiat stante exceptione calumnię suspecta, ibidem n.237
Executio, quando impediatur ab inhabilitate personæ, eod.n.227
Executio nõ potest fieri pro eo solo, pro quo causa est instructa, si plures agant, p.3.c.6 n,248
Executio cessat, etiam trium conformium, si requiritur causæ cognitio, ibidem num. 249
Executio etiam trium conformium impeditur, quando agitur de interesse tertii. ibid. n 256
Executio facienda in re possessa per tertium, quando impediatnr, p,3,c. 6.n.258
Executio potest fieri contra intrusum lite pendete. ib.n.263
Executio ex primo processu, contra tertium an, & quando fieri possit, ib.n.268
Executio contra tertium an, & quando possit fieri in re possessa per condemnatum, p,3.c.6.n.269
Executio contra tertium, an. & quando possit fieri in re possessa per condemnatum, p.3.c,6.d.n.269
Executio contra tertium, an possit fieri in re non petita in causa. ib.n.270
Executio facienda in re vacante, quomodo possit à tertio impediri. ibidem num. 272
Declaratur tamen, si dederit cautionem de non malitiosè agendo. par.3.cap.6. n.273

Executio à tertio, quando potest, impeditur tam in possessorio, quam in petitorio, ib. n.274
Declaratur, si ius suum sit separatum, à iure condemnati, ib.n.275
Declaratur etiam, quando sententia tertii nullo modo prodest condemnato. p.3.c.6. n.276
Executio non obstante appellatione tertii fit sine illius præiudicio. ib.n.277
nxecutio potest impediri, ex quali, quali probatione. ib.n.283
Executio, an, & quando impediatur, etiamsi cautio offeratur. par. 3. cap. 10. num. 105,
Executio fit elapso termino, & nihil deducto ib.n.108
Executio, an possit relaxari post litis cessionē p.3.c,11.n.139
Executio trium conformium, etiam interlocutoriarum, est magis priuilegiata, quam vnicæ non appellabilis. part. 3. cap.12 n.150
Executio obtenta in causa nullitatis reuocatur, vt attentata. par. 3. cap.12. num. 164
Executio contra admissos ad beneficia cap. Odoardus, & peruenit. quando fieri possit. p.3.c.13,n.103

Executor

Executor vnus sufficit, qui perquirat, & referat, non inuenisse bona, super quibus possit facere executionem, par. 1 cap.3 num. 153
Executor sequestratarius, vel depositarius executiuè molestari potest. par,2. cap.9. n.101
Executor, quam fidem faciat à tergo mandati, factis diligentiis. p.3.c.9.n.5
Executor debet facere diligētias in loco originis debitoris districtualis, ibidem num.6
Declara hoc sæpè fuisse à Signatura Iustitiæ disputatum, ib.n.7

Executor idest Iudex.

Executor mixtus, quando nam, quis dicatur deputatus, p.3.c.4.n.262
Executor amittens dignitatem ante perfectā executionem, an possit prosequi, p.3. c.6, n.206
Executores non solum intimant litteras executoriales, sed etiam procedunt ad censuras, & brachium seculare, par.3. cap. 8. num 7
Declara tamen non procedere ad vlteriora, nisi habita relatione intimationis, ibidem num.8
Executor non potest super nullitate pronunciare. p.3.c.12.n.36
Executor, constito de nullitate, supersedet; & quæstionem ad superiorem remittit, ibid. nu.37

Executoriales Litteræ.

Executoriales intimatæ in Partibus, reproducuntur in Rota, & seruantur quatuor termini ad docendū de paritione. p.1.c.2 n.104.& 113
Executoriales, quare reproducatur. ibidem n.105
Executoriales cōtra latitantem sufficit, quod intimentur in manibus affinis, & domi intimandi. & per edictum ad valuas, ibidem n.107
Executorialium præsentatio, seu inhibitionis sufficit etiam, quod fiat à Procuratore, ibid.n.110
Et quare id, ita procedat. ib.n.111
Executoriales in subrogatione, obtentæ, debent etiam ipsæ aduersario intimari. p.3, c.4.n.183
Limitatur, si subrogatus habuerit tres conformes, vel rem iudicatam, aut executoriales. ib.n.184
Executoriales intruso pendente lite possint intimari. p.3.c.6,n.264
Executoriales litteræ, dantur pro executione rei iudicatæ. p.3.c,8.n.1
Executorialium litterarum formula remissiue ad Veltrium. ib,n,5
Executoriales olim sub plumbo expedieban, tur. ib.n.9
Hodie vero sub paruo sigillo, habita derogatione in commissione. p.3.c.8. n.10
Executoriales litteræ sūt reo personaliter intimandæ, intimandæ, ib.n.14
Ampiia saltem Procuratori, & cui si ille inueniri non possit, ibid,n.15
Executoriales, qualiter intimentur, si tutus accessus n non pateat, p.3.c.8.n.16
Executorialis defectus sanatur per notitiam prout citatio. ib.n.17
Executoriales, quando possint per edictum intimari, absque speciali commissione. ibid.n 19
Executoriales, an, & quomodo possint intimari intruso pendente lite, par. 3. cap.8. nu.22
Executoriales, an, & quando committantur intimandæ, sine cognitione intrusionis lite pendente. vide. p.3.c.8.n.24
Executoriales decretæ contra primum intrusum, an & qualiter possint exequi contra secundum. ib.n.27
Declara dummodo executoriales intimentur per eum, qui obtinuit, ibidem num. 28.
Executoriales mortuo impetrante, an prosint

Digitized by Google

ſint ſubrogato. par. 3. cap. 8. n. 29.
Executoriales ſemel decretæ defuncto, de iure denuo non decernuntur ſubrogato. ibi. nu. 32
Executoriales ſemel intimatæ per defunctum denuo non intimantur per ſubrogatum, ib. n. 33.
Executoriales denuo non decernuntur ſubrogato ad proſecutionem iam conceſſarum. p. 3. c. 8. n. 34.
Executoriales ſemper decernuntur vigore vltimarum ſententiarum, ib. n. 35
Executoriales per reſtitutionem in integrum de medio tolluntur. ib. n. 36
Executoriales primæ ſententiæ, an per commiſſionem concedantur intimandæ, ac ſi eſſent vltimæ. ib. n. 39
Executoriales intimatæ debent reproduci, & poſtea ſeruantur quatuor termini ſubſtantiales. ib. n. 40
Executorialium intimatio, ſi recognoſci nequeat, datur commiſſio ſanatoria. p. 2. c. 8 nu. 41
Executoriales; an, & qualiter habeant effectum, ſi pendente earum intimatione perdatur regeſtrum. ib. n. 43
Executoriales inter non poſſidentes obtētæ, non afficiunt tertium prouiſm. ibidem nu. 46
Executoriales ſunt nullæ, abſque fructuum liquidatione, & quando fieri debeat, p. 3. c. 8. n. 49
Executoriales, an poſſint præſentari, etiam per partes, & qualiter, p. 3. c. 9. n. 49.

Exemptus.

Exempti, quinam dicantur, & qui ſubſint ordinariis. p. 1, c, 2. n. 357
Exempti à iuriſdictione ordinarii poſſunt commiſſionem impetrare pro prima inſtantja. p. 3. c, 3. n. 22
Exemptus clericus. Vide clericus.

Exhibitio.

Exhibitio rei in iudicio fit petentis expenſis, p. 3. c. 11. n. 4
Exhibitio ſcripturarum; & inſtrumentorum. V. inſtrumentum; & ſcriptura.

Expenſæ

Expenſæ Interrogatoriorum in Remiſſoria, à quo fiant. p. 2. c, 3. n. 167
Expenſæ debentur tantum iudiciales, non autem extraiudiciales. p. 3. c, 8. n. 302
Declara tamen de iure omnes deberi. ibidem n. 303.
Expenſæ titis, an debeant ſubminiſtrari ex bonis ſequeſtratis, p. 2. c. 9. n. 133
Expenſę, an, & quando ſint reſciendæ appellato ab appellante appellationi renunciāte, p. 3. c. 1. n, 734
Expenſæ commiſſionis, & ſollicitationis non computantur in ſcuto aureo. par. 3. cap. 3. n. 143.
Expenſæ de ſtilo Curiæ, an reſciantur per producentem nouum ius. p. 3. c. 4. n. 172
Expenſæ, quandouam compenſentur inter litigantes, ib, n. 175
Expenſæ, damna, & intereſſe, debent reſici, in attentatis. ib. n. 231. 289. & 307.
Expenſæ, quandonam debeantur in reuocatione attentatorum, etiam ante diſcuſſionem negotii principalis, ibid. num. iſdem.
Expenſæ, an debeantur, quando proceditur per viam nullitatis, vel iniuſtitię in reuocatione attentatorum. ib, n. 290
Expenſæ extraiudiciales, non liquidæ, non retardant proceſſum in negotio principali. p. 3. c. 4. n. 291.
Expenſæ, an debeantur, ſi pars cedat liti ante ſententiam. p. 3. c. 6. n. 199
Expenſæ vnius iudicii, non compenſantur cū illis attentatorum. p. 3. c. 7. n. 128
Expenſæ circa poſitionum reſponſiones ab abſente faciendas, à quibus faciendæ, p. 3. c. 11. n. 17
Expenſæ extractionis, quando, & à quo ſubminiſtrandæ, remiſſiue, ib, n. 18.
Expenſæ examinatoris miſſi ad abſentem, à quibus ſoluantur. p. 3. c. 11. n. 19
Expenſas litterarum, & poſitionum copias ſoluit petens. ib. n. 20
Expenſæ in rogitu venditionis ſpectant ad emptorem. p. 3. c. 11. n. 21.
Expenſe poſt terminatum iudicium, quot, & quibus modis debeantur. ibidem, n. 23
Expenſarum aliæ debentur, etiam officio Iudicis, aliæ iure actionis, ib. n. 24
Expenſe, vt debeantur debent probari, p. 3. c. 11. n. 29
Expenſę non ſolum debent probari factæ, ſed factæ à petente, ib. n. 30
Expenſæ ab eo factæ præſumuntur, qui eas facere tenebatur, ib. 31. & 42
Expenſæ an, & quando in quantitate præciſæ ſint probandæ, p. 3. c, 11. n. 35.
Expenſæ modicæ, quomodo dicantur ſatis probatæ, ib. n. 36.
Expenſæ magnæ, vt ſatis probatæ dicantur, quid reqiratur, ib. n. 37
Expenſę prima facie præſumuntur factæ a principali, & non à Procuratore, p. 3. c. 11 nu. 41
Expenſas ab alio factas tenetur probare dicens non fuiſſe factas ab eo, qui tenebatur ib, n. 43
Expenſæ non ſolent fieri ſine mandato Domini, cuius intereſt fieri. ibidem nu. 44
Declara non ita tamen ſemper procedere,

Digitized by Google

re, & quare. par. 3. cap.11. num.45.
Expensæ quæ,& quando præsumantur factæ à Procuratore, ib.n.46
Expensas alieno nomine faciens, debet victoriam causæ procurare, ib.n.49
Expensas difficile recuperat succumbens in aliena lite. p.3,c.11.n.50
Expensas, nequaquam recuperat agens malã causam alienam. ib.n.51
Expensas repetit causam alienam bonam agens, ib.n.52
Expensas factas ad suam priuatam vtilitatẽ, vnusquisque reddere tenetur, p,3. cap.11, nu.53.
Expensarum quantitas in dubio vnde habeatur, ib.n.54
Expensæ ratione contumaciæ debitæ,& solutæ, nunquam repetuntur, ib,n.55
Amplia, etsi fuerit iusta causa litigandi, p.3. c.11.n.56
Expensæ contumaciales debentur loco pœnæ ib.n.57
Expensę Aduocati, Procuratoris, Notarii, & Hospitii, & alia damna debentur à contumace, ib.n.58
Expensæ contumaciales,& officio iudicis debitæ diferunt, p.3.c.11.n.59.
Expensæ tolluntur mutua compensatione; succedens in gradu appellationis habuit sententiam in prima instantia fauorabilem. ib.n.62
Declara tamen esse distinguendum, & quomodo, p,3.c.11.n.63
Limita, etiamsi cessio fieret post publicationem processus, ib.n.64
Limita etiam si cessio fuisset malitiosè facta. ib.n.65
Expensæ post cessionem in praxi,non reficiũtur, p.3.cap.11.n.60.68.& 91.
Expensas Rota mandat refici factas ante litis cessionem, ib.n.71
Expensas etiam reficere debet, qui suam intẽtionem non probat. ib.n.80
Expensas reficere debet, qui causam mouit super molestiis, & non probauit, par.3, c.11.nu.81
Expensæ non sunt reficiendæ, quando omnia in libello narrata non probantur. ibidem nu.85
Limita tamen nisi adsit clausula non se adstringens. ib.n.86
Expensæ reficiuntur in mutatione iudicii. p.3.c.11.n.89
Limita tamen, quando plura remedia fuerũt cumulata, vel clausulæ salutares, ibidem nu,90
Expensarum refectio potest omitti vna via, & alia accepta, ib.n.119
Expensæ, quæ non contineantur sub clausula parito Breui. p,3. c.11. num. 120.
Expensæ ex iusta causa regulariter tolluntur, sed multipliciter limitatur, ibidem n.121
Expensæ dicuntur debitæ iure actionis, quãdo statutum mandat illas soluendas esse. ib.n.123
Expensæ conuentionales semper sunt soluendæ à succumbente in causa, p.3. cap.11. n.124
Expensæ, quod regulariter excusentur ex iusta causa, habet locum in Reo tantum, ib,n.136
Expensę viaticorum, an veniant nomine damnorum, ib.n.174
Expensæ non reficiuntur in Curia,si per coniecturas, aut testem excludatur dolus, p.3. c.11.n.198
Expensę,an veniant appellatione damnorum ib.n.199
Expensæ contumaciales,an veni antnomine damnorum, ib.n.200.
Expensæ, an dicantur interesse, par.3, c.11. n.203
Expensæ,an dicantur remissæ, quando sunt remissa damna,ibid.n.204
Expensæ regulariter pro omissis habentur, si iudex omisit condemnationem, ibidem n.227
Expensæ omissæ,amplius peti non possunt,p,3 c,11.n.228
Expẽsæ omissæ, quod amplius peti nequeãt, de quibus intelligatur, ibidem num. 230.
Expensæ conuentionales,an comprehendantur in statuto. quod victus victori,ibidem n.248
Expensæ iure actionis,quando debeantur,& qui sint casus, p,3.c.11,n.253
Expensarum liquidatio, ad quem Iudicem spectet, p.3,c.11,n,274, & seq.
Expensæ plurium iudicioſum, quomodo peti possint, ibid.n,287
Expensæ factę in diuerso iudicio iure denegantur, ib.n,291,& 396
Expensæ, si Iudici reseruentur, quid inde sequatur, p.3,c.11.n.293
Expensas pecunia reficere impotens, punitur in corpore, ib.n,298
Declara tamen non esse in vsu, ibidem n.299
Expensæ post litis contestationem in genere, an veniant iure actionis,vel iudicis officio ib.n,301
Expensæ litis, an repeti possint, si causa fuit à Principe commissa, p.3,c.11.n.307
Expensæ litis cum Monacho, moniali litigante non debentur à Monasterio, ib. n,311.

Expenſæ factæ pro viaticis, an compensandæ, & quæ, in litis expenſis, ibidem n.313
Expenſæ vnius famuli, an poſſint computari cum litis expenſis, par. 3 cap. 11. n.314
Expenſæ factæ à Canonicis litigantibus cum penſionariis, non extrahuntur à maſſa communi, ib.315
Expenſæ litis vnde ſint extrahendę, quando Canonici, & Beneficiati ſimul litigant, ib. n.321
Expenſæ à victo debentur in iudicio Saluiani, p.3,c.11.n.323.
Expenſæ in caſu prædicto, an debeant reſici ab ipſo victo, vel ex retentione bonorum, ib.n.324
Expenſæ ratione iudicii debentur etiam in iudicio poſſeſſorio, ibid.n.325.
Expenſas non habet, qui per ſe ipſum cauſas nob agitat. p.3.c.11.n.326
Expenſæ Procuratorum, & Aduocatorum, qui gratis deſeruierunt, an peti poſſint, ibid. n.327
Expenſas conſequi nequit negotiorum geſtor, niſi reuera negotium geſſit, ibidem
Expenſas ab alio non repetit, qui negotium ad ſui commodum geſſit, par.3, cap. 11. n.329
Expenſas pro alio bona fide factas repetit, qui fecit, ib.n.330
Expenſæ, quomodo veniant reficiendæ in caſu Breuis apoſtolici ob fructus beneficii refectionem, ib.332
Expenſæ debent ſubminiſtrari, probata paupertate cum præſumptione boni iuris, p.3, c.11.n.336.
Expenſæ neceſſe eſt ſemper, quod reficiantur cum damno & intereſſe, ib,n.347
Expenſarum refectio, an ſit pars integralis reuocationis attentatorum. ib.n.351
Expenſæ in cauſis attentatorum, an compenſentur cum expenſis in cauſis ſpolii, p.3. c.11.n.359
Expenſas eſſe de neceſſitate reficiendas, non obſtante omiſſione, quis dixerit, ibidem n.360
Declara tamen præmiſſa non habere locum in omnibus iudiciis, ib.n.361
Expenſæ in iudicio attentatorum, ſemper reficiuntur, & ſi decretum non contineat cõdemnationem. Vide in p.3.c.11.n.363
Expenſæ certificari poſſunt ex actorum reuolutione, ib.n.373
Expenſarum refectio in attentatis, quando prorſus ſit neceſſaria. ibidem num. 374.
Declara tunc non ſufficere depoſitum vnius inlii cum obligatione reſidui, ib.n.375.
Expenſarum reſtitutio in attentatis, requiritur, vſque ad vltimum quadrantem, p.3, c.11.n.376
Expenſæ iudiciales, ex quibus connumerentur, ib.n.378
Expenſę proceſſales, & pro ſalario Procuratorum, & copiſtarum, vbi narrentur, ibid. n.379
Expenſæ pro honario Iudicis, quænamm ſint p.3.c.11.n.380
Expenſæ voluntariæ, & ſolitum excedentes, an debeant reſici. ibid.n.384.
Expenſæ ſolitæ, circa procuratorem, & aduocatum, remiſſiuè, ib.n.385.
Expenſæ iure actionis, & promiſſionis, ſemper debentur, & ſi iudex abſoluerit, ibid. n.386
Amplia, vel etiamſi iudex omiſerit comdennare, p,3.c.11.n,387
Expenſæ domi debent deduci, vbi illæ viatixorum, & hoſpitii eſſent reficiendę, ibid. n.390
Expenſæ ſemper ſunt reficiendę, habenti claſulam litem non inferre, aut non conuenire, ib.392
Declara hoc donec fuerit declaratum litem eſſe finitam, ib.n.393
Declara etiam in his non eſſe neceſſariam condemnationem, & quare, ib.394
Expenſæ in cauſa appellationis, in qua appellans fuit negligens, petuntur iure actionis, p.3.c.11.n.395
Expenſæ ſi omittantur à Iudice, de quibus intelligendum ſit. ibidem num. 126. 295. & 388
Expenſę factæ in eodem iudicio, vel ab eo dependente, omnes debentur, p.3.c.11 n.397
Expenſæ iudiciales dicuntur expenſę viuę, & paſſim claræ, ib.n.398
Expenſæ prædictę debent reſici in omnibus cauſis integre, & abſquedim inutione, ib. n.399
Expenſę etiam pro honorario Procuratorũ, Aduocatorum, & copiſtarum, debentur iure actionis. ib.n.402
Expenſę Rotales taxantur ad rationem ſcutorum decem, pro qualibet inſtantia. p,3.c.11.n.403
Declara tamen procedere hoc in expenſis officio iudicis debitis, ib.n.404
Declara, quoque expenſas iure actionis debitas omnes mandari reſici, ibidem n.405.
Expenſæ venientes nomine damni, ſunt integrè reficiendæ. p,3.c.11.n.407
Expenſæ, quæ iure actionis debentur, ſunt integrè reficiendæ. ibidem num. 408.

Ex-

Digitized by Google

Expensæ factæ, quonam modo iustificentur: ib.n.409
Expensarum quantitas arguitur à solito, do de illis constat in genere, par.3.cap.11 n.410
Expensæ, quod fieri debeant in minori summa, vbi locum habeat hæc regula, ibidem n.412
Expensæ factæ ab hærede grauato pro bonorum defensione, an compensandæ cum fructibus inde perceptis. vide, par.3. cap. 11. n.413.
Expensæ, quando non sint habendæ in consideratione, in fructuum liquidatione, ibid. n.549
Expensæ. V. sumptus.

Expensarum Condemnatio.

Expensarum condemnatio, an possit reseruari dubitatur, p.2.c.8.n.287
Expensarum condemnatio, vel solum taxatio, an reseruari possit in difinitiua, ibid. n.288.
Expensarũ condemnatio lata in interlocutoria, potest suppleri, vsque ad definitiuam, ib.n.290
Expensarum condemnatio potest fieri etiam in tertia instantia, p.2.c.8.n.293
Expensarum condemnatio, quando censeatur facta pro omnibus instantiis, ibidem n.295
Ampla, tam si à definitiua, quam ab interlocutoria fuerit appellatum, ib.n.296
Expensarum condemnatio procedit in illo, qui temere litigauit, ib.n.297
Expensarum condemnatio de stilo Curię ferè contra omnes victos fertur, p.2. cap.8 n. 299
Expensarum condemnatio, an procedat in contumacia, ib.n.300
Expensarum condemnatio, quando possit, & debeat fieri, & suppleri in qualibet instantia, ib.n.304
Condemnatio in aliquibus expensis est faciẽda, in aliis non. p.3.c.11.n.25
Expensarum condemnatio, victi in victorem quandonam fiat, ibid.n.26
Expensarum condemnatio fit, etiamsi liti cedatur à Rota, ibid.n.66
Declara tamen procedere, quando malitiosè fuit facta cessio. p.3.c.11.n.67
Expensarum condemnatio fit contra mendacem, ibid.n.73
Expensarum condemnatio fit contra acceptantem rescriptum, ib.n.74
Expensarum condemnationem patitur plus debito petens, p.3.c.11.n.75
Idem referens litem contra pactum de non inferendo, vel contraueniendo, ibidem nu.76
Item patitur expensas iura sua producere diferens, ib.n.77
Expensarum condemnationem, an patiatur, qui iudicium mutat, p. 3. c.11.n.82.& 88
Expensarum condemnatio in pluribus casibus omittitur, ib.n.83
Expensarum condemnatio, an fiat, etsi non fuit in libello petita, ib.n.92
Expensarum condemnationem, neque patitur litigans ex iusta causa, par 3. cap. 11. nn.93
Declara tamen procedere, si reus visis nouis iuribus aquiescit, ibid.n.94
Et quid si illis non obstantibus contradicit, ib.n.95
Limita tamen si procederetur ex eisdem actis, & ponitur exemplum, ibid.n.96
Expensarum condemnatio relinquitur, si veritas sit cancellata, & incerta, p.3. cap.11 n.106
Et quid dicendum, quando consilia prudentum sunt sigillata, ibid.n.103
Expẽsarum condemnatio relinquitur, si fuit iuramentum delatum in supplementũ &c. p.3.c.11.n.104
Idem dic si sola interuenit semiplena probatio, ibid.n.105
Et quid si agatur de facto alieno, ibidem n.106
Et quid si non fuit facta personarum legitimatio petita, ib.n.107
Expensarum condemnatio nem subirè debet qui personas non legitimauit, par.3, c.11. n.108
Expensarum condemnatio *semper est* faciendа, quando debentur iure *actionis*, ibidem n.133
Et quid, quando constat ex eisdem actis de iniustitia sententiæ, ex qua victus prætendit ehcusationem, ib n.134
Limitatur, si sententia *ex nouis iuribus* nulla detegatur, p.3.c.11.n.135
Expensarum condemnatio fit cotra, vtramq. partem, si quis vincit, & vincitur, ibidem n.224
Expensarum condemnatio prædicta, quando habeat locum, ibid.n.225
Expensarum condemnatio omissa, *quando* præsumatur per errorem adiecta. p.3.c.11 n.237
Expensarum condemnationem euitare, nequit existens in mala fide. ibidem n. 240
Declara, quid si ad fit statutum, quod victus victori in expensis condemnetur. ibidem n. 241
Expensarum condemnatio est regulariter neces-

neceſſaria, par. 3. cap. 11. num. 252.
Expenſarum condemnatio, non poteſt fieri antequam finiatur Iudicium, ibidem nu. 254.
Et quid ſi fieret, an diceretur attentatum, ib. num. 255
Expenſarum condemnationem poſſet fieri antequam iudicium finiatur. quis teneat, p. 3. c. 11. n. 256
Expenſarum condemnatio, aliquando omittitur, etiam ab ipſa Rota, ib. n. 281
Expenſarum condemnatio à Rota omiſſa, tũc omiſſum habetur pro omiſſo, ibid. num. 282.
Expenſarum condemnatio ſubſiſtit, etſi non adſit iuſta cauſa de ſtilo Rotæ, p. 3. c. 11 n. 286
Expenſarum condemnatio in ſecunda, an dicatur executio primæ ſententiæ, vbi de illis nulla fuit facta mentio, p. 3. cap. 11 n. 300.
Expenſarum condemnatio pro executione ſententiæ latæ pro poſſeſſore, an fiat. ibid. n. 302
Et quid pro non poſſidente, an fiat? ibid n. 303
Expenſarum condemnatio omiſſa in poſſeſſorio, an poſſit deduci in petitorio. ibid. n. 304
Expenſarum condemnatio cõtra Canonicos, an afficiat ſucceſſores, p. 3. c. 11, n. 334
Expenſarum condemnatio fit, quoque in attentatis, & quando fieri poſſit, ib. n. 342.
Expenſarum condemnatio non eſt de neceſſitate expreſsè facienda, ib. n. 349
Expenſarum condemnatio eſt de ſui natura inſita in reuocatione attentatorum. ib. n. 352

Expenſarum condemnatio

Expenſarum condemnatio eſt neceſſaria, quãdo damna, & intereſſe ſunt pars iudicii, p. 3. c. 11. n. 353
Expenſarum condemnatio expreſſa requiritur, quando per viam definitiue procedit, ib. n. 356
Declara multum intereſſe, an vno, vel alio modo fuerit pronunciatum. ibidem n. 357

Expenſarum liquidatio

Expenſarum liquidatio, ſolet committi iudici exequenti, p. 3. c. 6. n. 107
Liquidatio prædicta, quando ſoleat committi cum facultate ſubdelegandi Iudicem pro ea. ib. n. 108
Expenſæ, quibus modis liquidentur remiſſiue p. 3. c. 11. n. 33
Expenſæ, quibus coniecturis, & præſumptionibus liquidentur. ib. n. 34
Expenſæ facilius per Peritum liquidantur. ib. nu. 38
Expenſæ proceſſales, ſalariorum, & honorarii Iudicis &c. facilè poſſunt liquidari ex receptis, ib. n. 381

Expenſarum omiſſio

Expenſarum omiſſio ſi tranſit in iudicatum, non compræhenditur in ſtatuo, quod victus victori. vide in, parte 3. cap. 11. num. 249
Et quid ſi fuit appellatum, & non proſecuta appellatio, ibid. n. 250
Expenſarum omiſſio in interlocutoria, poteſt quandocumque a Iudice reſarciri. ibidem num. 251
Expenſarum omiſſio a Iudice facta, de quibus intelligatur, par. 3. cap. 11. num. 126. 295. 388.

Expenſarum taxatio.

Expenſarum taxatio ſolum reſeruatur in definitiua iuxta communem praxim, par. 2. cap. 8. num. 289
Expenſæ quandonam taxentur in interlocutoria ſuper attentatis, ac ſi in definitiua, par. 3. c. 4. n 199
Expenſæ taxantur vſque ad diem ceſſionis poſt ſententiam, p. 3. c. 6. n. 200
Expenſæ Procuratoris, & Addocati non taxantur in expenſis officio iudicis petitis, p. 3. c. 11. n. 271
Declara tamen, ſemper eſſe recurrendum ad arbitrium iudicis, eadem part. 3. cap. 11. nu. 272
Expenſarum taxatio, coram quo facienda, & an coram vnoquoque iudice ex pluribus, ibid. num. 274
Expenſarum taxatio coram ſuo iudice firmata defertur ad iudicem vltimæ inſtantiæ, ibid. num. 275
Expenſarum taxatio, coram quo facienda, data facultate taxandi omnes expenſas in commiſſione, ibid. n. 277.
Expenſarum taxatio fit quoque in attentatis, & quando fieri poſſit, parte 3. cap. 11. nu. 342
Expenſæ in attentatis quomodo taxentur, ibid. num. 343

Extractum.

Extractum in Archiuio exiſtens, an dicatur informa probanti; p. 2. c. 5. n. 199.
Extractum ab extracto non eſt informa probanti, ibid. n. 224

Extrema.

Extrema an, & quæ ſint probanda in attentatis, p. 3. c. 4. n. 142
Declara tamen hæc procedere in beneficialibus, & ſpiritualibus, ibid. n. 143
Extrema quænam probanda ſint in poſſeſſorio recuperandæ, ibid. n. 222.

F

Facultas

Facultatum S. Visitæ communicatio, quomodo tutius habeatur ab A. C, p.3. c.13. nu. 53

Falsarius

Falsarius punitur à laico. & potest etiam puniri ab Ecclesiastico Iudice. par. 1. cap. 2. n. 340

Falsitas

Falsitas commissa coram laico, est delictum mixti fori, p.1.c.2.n.338

Fama

Fama post litem proueniens, nihil releuat, p.2.c.3.n.101

Fama publica, & vox, qnid sit, ib.n.139

Familiares Cardinalium

Antea erant exempti à iurisdictione cuiusc ũ. que Iudicis, & remittebantur ad ipsos Cardinales, p.1,c.2.n.252

Familiares

Episcoporum, & aliorum Clericorum

Familiares Episcoporum debẽt cognosci in suis causis ab Ecclesiastico, p.1.c. 2. n.286

Familiares Episcoporum, debent cognosci in suis cantis ab Ecclesiastico, ib,n,287

Famulus

Famulus expulsus non probat contra Dominum, p.2.c.3 n.30

Famulus vilis, & tabernarius non probat, si testis inducatur, ibidem.

Famulus criminosus non probat, si testis sit, ibidem.

Fatalia

Fatalia prorogantur, & de nouo concedũtur in Rota. p.1.c.2,n.76

Fatalia currunt sine iudicis culpa, si pars sententiam non petat, & citet, p.2. c,8.n.91

Fatale, quodnam tempus appelletur, & an vtrique parti sit commune, p.3.c.5. n.48

Et quando incipiat currere judici in termino ad expediendam causam. ib.n.49

Fatalia, quando incipiant currere parti in Curia, & multipliciter respondetur. p. 3, c. 5. nu. 51

Fatalia, an currant impedito facto Tertii, ib.nu,52

Fatalia semper currunt, nisi impedito appellante, & quibus impedimentis, ibidem nu.53

Fatalia, an currant appellanti non prosequẽti ex solo timore iudicis, par. 3. cap. 5. nu. 54

Fatalia, an currant prosequenti incidentia, & emergentia causæ, vt attentata, nullitatem &c. ib.n.64

Et quid si succumbat in eis. ib.n.65

Quidue si prædicta calumnioſæ proponãtur? p.3.c.5.n.66

Et quænam sit opinio Felinii circa prædicta. ibid.n.67

Fatalia pendente causa nullitatis, an, & quãdo currant remissiue, ibid.n.68

Fatalia non currunt pendente termino remissoriæ, vel compromissi, cum ampliatione, p.3.c-5. n.69

Fatalia, an possint suspendi per partem, & quousque, & quomodo, ib.n.70

Fatalia, an, & quando suspendantur compromisso, remissiuè, ib.n.73

Fatalia non currunt in causius coram Principe, & signatura pendentibus. par.3.cap.5. nu.75

Fatalia, quando currant, vel non, remissiuè ad Felinum, ib n.76

Fatalia solent prorogari in Curia, quare, & qualiter olim, ib. n.77

Eorumque prorogatio committitur arbitrio iudicis, & qua addita clausula, par.3,c.5 nu.78

Fatalia non ptorogantur, nisi constet iudici, quod adhuc durent. ib.n.79

Hodie vero perũtur prorogari, si durent, si lapsa sint, nouum terminum concedi, ibid. nu. 80

Fatalia, vt prorogari possint, quid de iure constare debeat. p.3.c.5.n,82

Fatalja non prorogantur, non docenti de impedimento. ib.n,83

Fatalia regulariter hodie prorogantur, absque alia impedimenti cognitione, ibid. n.84

Fatalia; quando possint, vel non *possint prorogari*, remissiuè ad *Felinum*. *p.3.cap.5.* nu. 85

Fatalia vigore commissionis, vel ad instantiam partis prorogantur cum citatione. ib.num.87

Fatalia, si prorogentur per *commissionem*, an expiret facultas Innocentianæ. *ibidem* nu. 88

Fatalià prorogantur vigore Innocentianę absque citatione. parte 3. capit. 5. nu. 89

Fatalia iam prorogata, etiam per commissionem, absque citatione, an sustineantur per Innocentianam, ib.n.89.90

Fatalia possunt prorogari vnica vice, absque commissione à quolibet iudice Romanæ Curiæ, ib,n.93

Fatalia in criminalibus, an possint prorogari vltra primam vicem, & qualiter. p.3.c.5 nu.94

Fa-

Fatalia in Curia prorogantur prima vice ad annum, si petatur, ib. n.95
Fatalia extra Curiam, semper prorogantur ad annum, ib.n.96
Fatalium cursus, si impediatur.an subducendum sit tale tempus. par. 3. c.5. num. 102
Fatalia, an currant tempore Sedis Apostolicæ vacantis, ib.n.103
Fatalia, an currant pendentibus disputationibus dubiorum, remissoria,possessorio &c. ib.n.104
Fatalia lapsa, quando censeantur tacitè per partes prorogari, p.3,c.5.n.105
Fatalia prorogata petente assertо procuratore ratificantur per Dominum,vel alium legitimum denuo obtinentem prorogari, ib.n.106

Fœmina

Fœminæ, an sint boni testes, & quando, p. 2 c.3.n.146
Fœminæ septem pro vno teste, sufficiunt in criminalibus, ib.eod.n.

Fideiussio

Fideiussio, an sit de substantia societatis officii,vt illa promissa, & non data,non habeat locum lucrum dictæ societatis, p.1.c. 3.n.147
Fideiussio non admittitur in sequestratione rei hypothecariæ, p.2.c.9.n.182
Fideiussio,neque admittitur, quando fit sequestrum ob executionem obtentam. vide in d,p.2.c.9.n.183
Fideiussio repræsentandi toties,quoties,quãdo expiret. p.3.c.6.n,187

Fideiussor

Fideiussor datus pro sequestratis fructibus, quanto tempore sit obligatus, p. 2. c.9. n.170
Fideiussor, qualiter cautè possit recipi a Notario, vel Iudice, ib.n.210
Fideiussoris idoneitas,qualiter probari possit ib.n.211
Fideiussoris idoneitatis,probatur cum negatiua coarctata, & qua. ib.n.212
Item probatur etiam omni alia possibilitate p.2.c.9.n.213.
Fideiussoris idoneitas, factis probationibus remittitur discussioni Iudicis, ibid. num. 214
Fideiussor censetur idoneus, si talis fuit a iudice pronunciatus. ibidem numero 216
Fideiussores post rem iudicatam super illorum idoneitate possunt dari. ibidem n.219
Fideiussorum idoneitatis materies, à quibus pertractetur, remissiuè, par.2.cap.9 n.220
Fideiussor quando.& quomodo dicatur idoneus, si sit grauatus ære alieno, ibidem n.221
Fdeiussor contractus,tenetur appellare,si scit exceptionem principali debitori competẽtem, p.3,c.1.n.42
Fideiussor prædictus excusatur si sit pauper. p,3.c.1.n.43
Fideiussor quoque excusatur prædictus, si nesciat actionem competere. ibidem nu.44
Fideiussor contractus non potest affici sententia cõtra principalem lata, sed fieri debet nouus processus. ib.n.45
Fideiussor de repræsentando, de stando iuri, & iudicatum soluendo, potest affici sine nouo processu, ib.n.46
Fideiussor non potest appellare à re iudicata, contra suum principalem, p. 3. cap. 6, n.178
Fideiussores de iudicatum soluendo non tenentur. nisi lite contestata contra principalem, ib,n.180
Fideiussor de stando iuri,& iudicatum soluẽdo,intelligitur de instantia coram eodem iudice, ib.n.181.
Fallit, si aliud fuerit in promissione expressũ, p,3.c,6.n.182
Fideiussor de iudicio sisti in criminalibusnon teneatur etiam ad partis interesse, ibidem n.183
Fideiussor repræsentandi, non tenetur amplius, si captus fugiat, ib.n.184
Fallit si captus fuit reus ex alia causa, & ille non fuerit protestatus, p.3.c.6.n.185
Declara tamen multos Doctores tenuisse contrarium, ib.n 186
Fideiussori non prodest cessio bonorum debitoris, p.3,c.13.n.37.

Fides

Fides particularium non validat processum non collationatum in compulsoria, p. 2, c.5.n.280
Fides Notarii. Vide in verbo Notarius
Fides Testium per contradictionem non tollitur in accidentalibus, p.2.c.3.n.37
Fides Testium per contradictionem tollitur in substantialibus, ib,eod.n.
Fides Testium Regni Neapolitati non est in Curia accepta, ib.n.40
Vide in Verbo Testis.
Fides Baptismi ætatem probat, par.2.cap.3 n.110
Fides Notarii fidelis, & legalis est facienda in processu remissoriali, ibidem num, 126
Fides præsentationis remissoriæ,quare sit vtilis in Curia, ib.n.135

Fides auſcultationis proceſſus debet fieri a Notario, p.2.c.6.n.133
Fides bona, vel mala plurimum attenditur, p.3.c.11.n.309
Fides prædicta, ſi non ſufficit ad euitandam expenſarum condemnationem, nec minus ad obtinendam recuperationem. p.3.c.11 n.310
Fides mala defuncti, tranſit ad hæredes, ibid. n.456
Fides mala dicitur abeſſe, vbi adeſt error iuris, ib.n.483
Fides mala excluditur etiam ex temerariis, & iniuſtis rationibus, p.3.c.11.n.484
Fides bona excuſat, quia etſi contractus ſit nullus, creditur validus. ib.n.485
Fides bona inducitur, ex quauis credulitate malam excludente, ib.n.517
Fides mala inducitur ſcientia, rem eſſe alienam, p.3.c.11.n.518
Fides mala, in quibus regulariter ineſſe dicatur, ib.n.524
Fides mala, an ſufficienter excludatur, ex ſola credulitate, p.3.c.11.n.690
Amplia, ſi ſit etiam, qualisqualis occaſio poſſidendi, ib.n.691
Fides Clericatus, an, & quando ſit producenda in iudicio cap. Odoardus, p.3.cap.13 n.131

Filia

Filia habens legatum à Patre, & deinde aliud maius ab hærede, an vtrumque conſequatur, p.3.c.7.n.64

Filiatio

Filiatio probanda in præiudicium tertii, indiget efficaci probatione, & qua, p.1.c.3. nu.24
Filiatio legitima, & naturalis quomodo probanda, ib.n.25
Filiationem probat fides Baptiſmatis, & nominatio Patris, adiunctis adminiculis, ib. nu.25

Filius

Filius, ſi conueniatur nomine patris, vt ſoluat de bonis per ipſum poſſeſſis, an teneatur, p.1.c.4.n.41
Filius obligatus à patre, ad aliquod exercitium, non poteſt ſe eximere à tali obligatione, ib.n.92

Filiusfamilias

Filiusfamilias obligatus vna cum Patre, & eius contemplatione, an liberetur quo ad perſonam, & quoad bona, par.1.cap.3. nu.98
Filiufamilias, absque patris conſenſu, poteſt conſtitui procurator. p.1. cap.5. n.126
Filiusfamilias nomine patris, an poſſit appellare, & appellationem proſequi, par.3. c.1.nu.27

Fiſcus

Fiſcus à ſententiis abſolutoriis, de iure non prohibetur appellare, p.3.c.1.n.504
Fiſcus anno 1651. appellauit in quadam cauſa abſolutoria, ib.n.505.
Declaratur tamen hanc appellationem fuiſſe admiſſam in Signatura Sanctiſſimi, ibidem n.506
Declaratur etiam hoc fieri de raro à Signatura Gratiæ, reo citato, & conſideratis cauſæ qualitatibus, p.3.c.1.n.507
Fiſcus apprehendit bona rei, qui in dubio non eſt abſoluendus, par.3, cap.6.n.67.
Vide Procurator fiſci.

Forenſis

Forenſis poteſt puniri ſecundum ſtatuta loci delicti, p.1.c.2.n.363
Et alia exempla videantur, ibidem num. 364
Forenſis forum, quandoque ſortitur, ratione domicilii, p.1.c.2.n.360
Forenſis aliquando forum ſortitur ratione delicti, p.1.c.2.n.361

Formula

Formula commiſſionum, citationum, intimationum. Vide commiſſionum, citationum, intimationum formulæ, & ſic de cæteris.

Forus

Forum non poteſt ſibi eligere, non habens priuilegium legis Vnicæ C. quando Imperator, inter pupillum, & viduam, p.1.c.2. nu.29
Forus, quis dicatur, p.1.c.3. n.5
Forum poſſunt ſibi eligere pupillus, Vidua, & miſerabiles perſonæ, p.1,c.3.n.8

Frater

Frater pro ſorore examinatus non probat, p.2.c.3.n.25

Fructus.

Fructus à die litis, vſque ad obitum prouiſi debentur hæredibus prouiſi, etiam ſi obtinuerit ſubrogationem gratioſam, quia iſta non tollit ius, par.1.c.3.n.39
Fructus ſi debentur vt genus, debentur etiam ſi ſit lapſum triennium, quo præſumuntur durare, ibidem n.45
Fructus dotales non petiti à marito. ſi non debentur iure actionis, cenſentur remiſſi. ibidem n.49.
Fructus non amplius debentur, ſi ceſſet titulus dotis, immò ſoluti repetuntur, non obſtante quacumque conuentione, parte 1. cap.3. num.56
Fructus cenſus amplius non debentur, ſi deſtruitur fundus, par.1.c.4. n.46.

Fru-

Digitized by Google

Fructus boni non veniunt ex radice infecta. parte 2.cap.5.n.228
Fructus recollecti,an ſequeſtrentur, parte 2. cap.9. num.162
Fructus,an poſſint prætendi vigore clauſulæ parito Breui,poſitę in reſcripto Signaturæ, p.3.c.2.num.16
Fructus,medio tempore percepti debent reſtitui, quando reuocantur attentata, p.3. c.4.n.230
Fructus medio tempore percepti, debent reſtitui in poſſeſſorio recuperandæ, ibidem num. eodem.
Fructus beneficiorum, an poſſint ſequeſtrari excommunicato,ob non ſolutam cõdemnationem, p.3.c.6.num.145
Fallit ſi per multum tempus excommunicatus inſordeſceret, ibidem num.146
Fructus rei iudicatæ,à quo tempore debeantur, p.3. c.6.num.197
Declaratur quomodo, vſque ad quod tempus percipi, liquidari, & reſtitui debeant, ibidem num.198
Fructus aliorum Beneficiorum, an ſequeſtrẽtur, & qualiter inſordeſcenti in cenſuris, p.3.c.8. num.53
Fructuum quotuplex ſit diſtinctio, p.3.c.11. num.414
Fructus ciuiles,quinam dicantur, ib. n.415
Fructus prædictos aliqui voluerunt dici induſtriales, ibidem num.416
Fructus ciuiles, quod ſingulis diebus percipiantur,quis teneat, par.3.c.11.n.417
Fructus ciuiles an ſpectent ad reſignantem, donec litteræ ſint expeditæ, ibid.n.418
Fructus ciuiles aliqui volunt deberi reſignãti,vſque ad diem datæ ſupplicationis, ib. num. 422
Et quid dicendum ſit, in libera reſignatione, p.3.c.11. num.420.& 423
Fructus etiam ciuiles alij voluerunt ſpectare ad reſignantem, donec fuerit capta poſſeſſio, ibidem num. 424
Item alii voluerunt ſpectare ad reſignantem, donec ius quæratur reſignatario, ibidem num. 425.
Fructus ciuiles alii voluerunt ſpectare ad reſignantem, donec ſuum præſtiterit conſenſum, ibid.427.432
Declara poſtea ſpectare ad reſignatarium, etiam ante captam poſſeſſionem, p.3.c.11. n.428
Fructus pendentes, an ſpectent ad reſignantẽ vel reſignatarium, ib.n.431
Fructus ciuiles,quod ſpectẽt ad reſignantem vſque ad diem conſenſus,alii tenent, ibid. n.432
Declara poſtea ſpectare ad reſignatarium, p.3.c.11.n.428.433.
Fructus ciuiles non maturati tempore reſignationis beneficii ad quem ſpectent, ibidem n.434.
Fructus prædicti ad quem ſpectant, quando beneficium vacat per obitum, ibidem, n.435
Fructus pendentes, ſiue naturales, ſiue induſtriales, ad quem ſpectent tempore reſignationis, ib.n.436
Fructus prædicti, an poſſint diuidi inter reſignatarium,& haredes reſignantis,p.3,c.11 n.437,
Fructus naturales, quinam dicantur, ibidem n.440. & 444
Fructus induſtriales, quinam ſint, & dicantur, ib.n.441,444
Fructus, ſi petuntur vti fructus, qninam dicãtur, & veniant, p.3.c.11.n.442.
Fructus, ſi petuntur vti damnum,& intereſſe, quinam veniant, ib.n,443
Fructuum nomine, quæ veniant in reſeruatione, ib.n.445
Fructus debentur, etiam ab illo, qui eſt in mora p,3.c,11, n.446
Fructus debiti ratione moræ,debentur ſtatim ac,mora fuit contracta, & quando, ibid, n. 448
Amplia prædicta in fructibus perceptis,& percipiendis, ib.n,449
Amplia etiam in contractibus ſtricti iuris, & in re propria, & actori debita à die morę. ib,nu.450
Fructus poſt litis conteſtationem debentur in contractibus ſtricti iuris, par.3.c,11.num. 451
Fructus, quod debeantur in iudiciis particularibus, quis teneat, ib.n.468
Fructus debentur à die litis conteſtatæ, ibid. n.469
Fructus, an quoque debeantur in vniuerſalibus iudiciis, p.3,c.11.n.471
Fructus percepti, & percipiendi,veniunt in ſpolio violento, ib.n.476
Amplia indem procedere per nullitatem ſubhaſtationis rei minoris,ib.n.477
Fructus, à quo die veniant in iudicio manutentionis, p.3.c.11.n.480
Fructus aquiruntur dummodo abſit mala fides, ib,n.482
Fructus ſoluens per errorem iuris, an poſſit illos repetere, ib.n,486
Fructus indebite ſcienter ſoluti non repetuntur, p,3.c,11.n.487
Fructus, an ſint reſtituendi,ſi ſint percepti ex contractu nullo, ib.n.488.695.
Fructus Eccleſiæ ſunt reſtituendi ex contractu nulliter cum ea facto,ob iuris errorem. ib.n.489.696
Amplia idem priuilegium fauore minoris ætatis,

tatis, par.3. cap. 11.n. 478,489.490. & 690.
Et quid,an procedat idem fauore fiſci. ibid. n.491
Et quid in iudicio criminali, ib.n.492
Fructus,vſque ad diem litis ſpectant ad illũ, contra quèm læſio allegatur, p. 3. cap.11. n.496
Amplia idem in contractu ſimulato. n. 497
Fructus, quando læſio eſt enormiſsima, aut reſtituuntur,aut compenſantur. p.3. c.11. n. 498
Fructus cuinam aquirantur, quando contratus non eſt ipſo iure nullus,ſed annullãdus ibidem.n.502.
Fructus ſuos, an faciat faciens ſibi aſſignare fundum pro legitima, credens licere, ib. n. 506
Fructus cuius ſint, quando competit remedium reintegrandæ, p.3.c.11.n.507
Fructus dotis, an aquirantur bona fide poſſidenti. ib.n.509
Fructus percepti, quinam dicantur, ibidem n. 511
Fructus percipiendi dicuntur immaturi, & pendentes, p.3 c.11.n.512
Fructus percipiendi, an dicantur,quando Dominus percepiſſet. ib,n.513
Fructus prædicti dicuntur, qui communiter percipi potuiſſent. ib.n.514
Fructus in area exiſtentes, an dicantur pendentes, vel percepti, p.3.c.11. n,515
Fructus percipiendi de proximo, an habeantur pro perc.ptis, ib.n.516
Fructus rei furtiuæ,vel vi poſſeſſę,poſſunt per tertium bonæ fidei poſſeſſorem præſcribi. ib.n.525
Fructuum quantitas,ſi eſt de ſubſtantia probationis,debet cõcludenter probari, p. 3. c.11.n.530
Fructus,qui percipi potuerunt,probato dolo, quomodo poſsint liquidari. ib.n.536
Fructuum quantitas in ſpecie, quandonam ſit probanda, ib.n.537
Fructuum quantitas probata per triennium continuum probat quantitatem annorum præcedentium, ib.n.542
Et quid ſi ſit probata tantum in parte, p.3.c, 11.n.543
Et quid de poſſeſſione rei fructiferæ, ibidem n.544.
Fructus ſemper intelliguntur deductis expenſis, ib.n.548.& 571,
Fructum quantitas, an probetur per iuramẽtum, p.3.c.11.n.554
Declara procedere, quando adeſſet vnus tetis, ſed valdè idoneus, ib n.555
Fructus rei pro intereſſe prætenſo à conductore contra locatorem, an poſſit iuramẽto probari. ib.n.556
Fructuum quantitas, an probetur ex deſcriptione, p.3,c.11,n.561.
Fructus de præſenti percepti, an faciant argumentum ad præteritos, ib.n,567
Fructus optimè argumentantur à ſolito, & vnius anni cum altero computatione.ibid. n.568
Fructuum quantitas,articulatur computãdo tempus ſterile cum fertili, par.3. cap. 11, n,569
Fructus non dicuntur niſi deductis oneribus ib.n.548.571.
Fructuum prætium,eſt valdè arbitrarium ipſi iudici, ib.n.575
Fructus beneficiorum habentis facultatem teſtandi, in quem tranſmittuntur, ibidem n.588.
Fructus beneficiorum vacantium in Curia cui debeantur, p.3,c.11.n.589
Fructus, qui percipi potuerunt,an veniant ex canone reintegrandi, ib.n.590
Fructus quæſiti,in poſſeſſorio,an reſtituantur poſtea obtinenti in petitorio, ibidem nu, 591
Fructus etiam à ſolo ſeparati, an compræhẽdantur ſub mandato executiuo. ibidem n,593
Fructus beneficiorum occupatorum in curia vacantium,à qua die reſtitui debeant,p,3 c.11.n.596
Fructus beneficii non percepti,an debeantur ſucceſſori in beneficio, vel cui, ibidem n. 597
Fructuũ remiſſio,an dicatur facta per perceptionem ſortis principalis, *ibidem num.* 598
Fructus, qui non ſubſiſtant per ſe iure actionis, ſed officio iudicis, p,3,c.11.n.599
Fructus à poſſeſſore præſumuntur pereepti, & ſic ab illo ſunt reſtituendi, ibidem n. 600
Limita tamen,niſi adeſſet *bona fides*. ibid. n.601. & 689
Limita adhuc limitationem, quando fuit mota lis, quia tunc debentur, ibidem n. 602
Fructus ante motam litem ſemper debentur bona fide poſſidenti. part. 3. *cap.* 11. n. 603
Fructuum æſtimatio vt ſuſtineatur, de quo tempore attendi debeat, ibidem num. 605.
Fructus beneficii, an veniant in lite, quando eſt ſuper ſpolio beneficii, ibid. num, 608.

Digitized by Google

Fructus pendentes tempore ſententiæ,an veniant in reſtitutione, part.3. cap.11. nu. 613
Fructus quandonam reſtituantur,deducto ſemine, ibid.nu.614
Fructus, an poſſint alienari pendente lite ſuper beneficio, ibid.n.615
Fructus beneficii male percepti ab immiſſo percipiuntur a camera, parte 3.cap.11.n. 618
Fructus beneficiorum, quinam ſpectent ad Cameram a die vacationis per obitum,vſque ad captam poſſeſſionem, ibidem nu.619
Fructus beneficiorum vacantium quinam ſpectent ad ſucceſſores,etiam ante captam poſſeſſionem, ibid.n.620
Fructus beneficiorum, an vnquam ſpectent ad hęredes defuncti, p.3.c.11.n.621
Fructus, an poſſint furari,ex cauſa neceſſaria, ibid.n.622
Declara tamen eſſe faciendam reſtitutionem ſi abripiens ad pinguem ſtatum peruenerit ibid.n.623
Fructus beneficii regulariter debentur reſidenti, p.3.c.11.n.626
Fructus maturati reſidenti morienti,vel eius hęredibus, aut creditoribus ſunt reddendi, ibid.n.627
Fructus ſuccedunt loco alimentorum, vt dicitur de congrua, ibid.n.628
Fructus ſeparati a ſolo ante reſignationem ſpectant ad reſignantem, parte 3.cap.11. n.630
Fructus dotales ſpectant ad virum ratione oneris, ib.n.631
Fructus dotales ceſſant, ceſſante onere marito. ib.n.632
Fructus, an debeantur de dote tam ſoluta, quam promiſſa marito, part. 3. cap. 11. n.633
Declara tam ſi ſit promiſſa a patre quam ab extraneis, ibid.nu.634
Amplia ad huc,etiam ſi ſit lapſum biennium, ibid.n.635
Fructus reſtituendi debentur tantum a die interpellationis, p.3.c.11.n.636
Fructus naturales bonorum extradotalium percepti a viro, ſeu ab hęredibus,an reſtituantur, ibid.n.638
Fructus melioramentorum,ad quos ſpectent, ibid. n.639.
Fructus omiſſi quandonam adhuc peti poſſint, p.3.c,11.n.640
Fructus pendentes,an veniant in venditione, ibid.n.641
Fructus pendentes, ſpectant ad emptorem, etiam ſi ſint maturi de proximo recolligendi, ibid.n.642
Fructus an ſint reſtituendi ab eo, qui retroueditionem in longum diſtulit. part. 3. cap.11.nu.643
Fructus pendentes tempore deliberationis, an veniant in deliberatione, vel venditione, ibid.n.644
Fructus,qui ſeruando ſeruari nequeunt non preſumuntur durare vltra triennium, ib. num.647
Fructus conſumpti reſpectu liquidationis faciendæ,debentur via ordinaria, parte 3. cap.11.nu.649
Fructus percepti ab immiſſo per Saluianum, cuius nomine percepti dicantur, ibidem num.650
Fructus percepti ex re, quæ debetur immiſſo, cuius nomine percepti dicantur, ibidem num.651
Fructus nō computantur in ſortē,quandiu res ſuppoſita pignori eſt pro ſumma, quam valet, ib.nu.652
Fructus debentur a die moræ in iudicio recuperationis dotis, p.3.c.11.n.654
Fructus an, & quando debeantur in legato, ibid.num.655.
Fructus in obligatione retrouendendi,a quo die debeantur, ib.n.657
Amplia idem.etiam in hæredc, & ceſſionario p.3.c.11.n.658
Et quid in iudicio retinendæ, ib.n 659
Fructus in ſpolio iudiciali,non debentur ante propoſitum interdictum, ib.n.660
Declara deberi a die motæ litis, & quando, p.3.c.11.n.661
Fructus ab initio percepti debentur interdicto vnde vi, aut clam. ib.n.663
Fructus in quibus dicantur conſiſtere vltra potum, & æſum. ibid.n.664
Fructus in iudicio manutentionis debentur a die litis, non autem ante litem, parte 3. cap.11.n.665
Declara pro lite mota quidnam attendatur in caſu prædicto, ibid.n.666
Fructus in quo iudicio debeantur percepti tantum, & non qui percipi potuiſſent,ibid. num.667
Fructus percepti pendēte petitorio,reſtituuntur tantum in ipſo iudicio ordinario,ibid. num.668
Fructus veniunt in conſequentiam,ſi agitur de manutentione ſuper re fructifera, ibid. num.669
Declara contrarium eſſe, quando petuntur fructus decurſi principaliter,vti ſors, p. 3. cap.11.n.670
Fructus decurſi, qui debeantur, etiam ante motam litem, ib.n.671
Fructus in manutentioue veniunt, licet petiti non fuerint, ib.n.673

Digitized by Google

Fructus percepti in vim decreti, vel mandati de manutenendo an, & cui restituantur, ibid.nu.674

Fructus decursi, etiam ante motam litem debentur in iudicio retinendæ ordinario, p.3. cap.11.n.675

Fructus, quand onam debeantur etiam percepti ante motam litem, & petitionem manutentionis, p.3,c.11,n.676

Fructuum æstimatio fit per mediam prætii viam, & iuxta, quem valorem monetæ,ib. n.687. & 688

Fructus aquiruntur, dummodo absit mala fides,& quid si sint separati a solo. ibidem n.601.689.692

Fructus à die motæ litis,veniunt etiam in interdicto quorum bonorum. par.3.cap.11. n. 693

Fructus in mutuo prohibentur deberi de sui natura, ib,n.694

Fructus rei nulliter emptæ in subhastatione, quod debeãt restitui dicit Rota,ib.n.478. 479. 488.490. & 695

Declara,quod in iudicio ordinario veniant, tanquam damna. & interesse, p.3. cap.11. n, 695

Amplia idem in re ecclesiæ nulliter vendita, ib.n,489. 696

Fructus, quando veniunt principaliter, quid in subhastatione nulla. p.3.c.11.n. 699

Fructus censuum indebitè soluti, an restituatur, & qua via, ib,n.701

Fructus intelliguntur etiam ex diuersitate annorum. ib,n.703

Fructus, an debeantur ratione seminis, vel ratione soli. p.3.c.11.n,713

Fructus, an debeant describi in inuentario,& qui tanquam hæreditarii. ib.n.719

Dic idem etiam procedere de fructibus post obitum testatoris perceptis, ibidem num. 720.

Limita in fructibus extraneis, & qui dicantur extranei, p.3.c.11.n.721

Fructus, an veniant in iudicio l. fin. C. de edicto D. Adriani tollendo. ibidem n. 726

Fructus *Epi*scopales iurispatronatus,& iurisdictionis &c. quinam dicantur remissiuè, ib.n,727

Fructuum Condemnatio

Fructuum condemntio, quando extendatur ad perceptos, percipiendos, & illos, qui percipi potuerunt,p.2.c.8.n.305

Et quid si à die litis contestatæ,vel possessionis adeptæ. ib.eod.n

Et quid dicendum in bonæ,vel malæ fidei possessoribus, ib.n.306

Fructuum condemnatio si omittatur in possessorio,potest deduci i6 petitorio.p.,3 c.11 n.305.

Fructuum condemnatio fit licet in parte sententia reformetur. ib.n.306

Fructuum condemnatio in beneficialibus,an dicatur venire accessoriè. par. 2. cap.11. n.609

Fructuum condemnãtio, qui percipi potuerunt, quo casu fieri possit. ibid, num. 610

Fructuum condemnatio non potest fieri, nisi præcedente petitione, & liquidatione. ib-n,682

Fructuum condemnatio à die factæ subhastationis, quando nam fiat, p,3.c.11,n.700.

Fructuum condemoatio fit à die commissi spolii pro censibus intentati, ibidem n. 702

Fructibus non existentibus fit condemnatio ad illorũ æstimationem,ib. sed vide n.686

Fructuum liquidatio

Fructuum liquidatio, solet committi iudici exequenti. p.3.c.6.n.107

Liquidatio prædicta, quando soleat committi, cum facultate subdelegandi iudicem pro ea. ib.n.108

Fructus,qui percipi potuerũt, probato dolo, quomodo possint liquidari,p.3,c.11.n.536

Fructus, an bene liquidentur ad rationem quinque pro centenario, ib.n. 582

Fructuum liquidatio prædicta est valde iusta in bonis stabilibus, n,580

Fructuum liquidatio prædicta dicitur valde iusta etiam in officiis vacabilibus,p.3.c.18 n.584

Fructunm liquidatio tandem, vt bona dicatur, quid aduertendum sit. ibid.n.585

Fructus ex quibus, aliquando liquidari soleant, ib.n,616

Fructuum liquidatio,quomodo fiat,p,3.c.11 n. 683

Fructuum liquidatio inter alios facta, an admittatur. ib,n.684

Fructuũ liquidatio per testes semper sumitur a minori quãtitate ab eis deposita,ib.698

Fructuum taxatio

Fructus in causa beneficiali,à quonam iudice taxari possint, p.3.c.11.n.586.

Fructuum vera taxatio, quenam dicatur. *ib*, n,662

Fur

Fur repertus cum re furtiua, potest vbique puniri, p.1:c.2.n.186

Fur fructuum pœnas custodum,aliquando incurrit. p.c.3,11.n.625

Furiosus

Furiosus excommunicari non potest,nec non doli incapax. p.2.c.8,n.119

Digitized by Google

G

Gratia

GRatia obtenta in loco delicti, non suffragatur in loco originis. p.2. c. 2. n. 373

Limita tamen in foro Pœnitentiariæ, quia quis tenetur confiteri proprio Sacerdoti, n. 375

Gratia noua certo modo obtenta, debet in Rota produci, p.3.c.4.n.321

Gratiæ nouę cognitio facta ab alio iudice, dicitur attentata, ib.n.322

Ampliatur, etsi in supplicatione fiat mentio litis, ib.n.eod.

Limitatur in Papa, qui non attentat, sed bene executor, & pars ipsa, ibidem n. 323

Gratia nouiter obtenta lite pendente, debet reo possessori intimari, par. 3. cap. 8, num.30.

Grauamen

Grauamen potest, quandocumque à iudice reuocari, p.2,c.8.n.339

Grauamen, etiamsi notorium, an sit exprimendum pro causa appellationis, p.3.c.1. n. 130

Grauamen in causa appellationis est à iudice, ad quem cognoscendum, ib.n.685

Grauamen. Vide etiam in verbo causæ appellationis.

Grauatoria

Grauatoria, & reagrauatoria, qualiter fiat in iudiciis remissiuè. p.3.c.8.n.6

Grauatoria, & reagrauatoria quando, & quomodo detur. p.3.c.6.n.69

Grauatus

Grauatus, quomodo reguletur in detractione si opponit de quantitate legitimæ eidem debita. p.1.c.4.n.38

Grauatus potest appellare, altero appellante appellationi renunciante, p.3. cap. 1. n. 724

Grauatus potest nullitatem principaliter inductam opponere coram iudice à quo, vel ad quem. p.3.c.12.n.28

Grauatus, an dicat nullitatem. & quando, vide Nullitas.

Gubernator Vrbis

In causis mercedum cognoscit, etiam causam Clericorum. p.1.c.2.n.11

Gubernator Vrbis habet conspicuam iurisdictionem in ciuilibus, & criminalibus, ib.nu.127

Procedit in delictis in Vrbe, & districtu commissis, & contra Bannitos, Homicidas, & arma deferentes. ib.n.128

Amplia contra Notarios criminales sui fori. ib,nu.129

Contra Monetarios, ib.n.130

Contra scribentes aduisos secretos, & libellos, ib,n.131

Contra Duellantes, ib.n.132

Contra Exules. & animalia diripientes, ibid. n. 133

Contra acclamantes franchitiam. ibidem n. 134

Contra quęrentes sine causa temerariam thori separationem, ib.n.135

Contra conuenticulas, & Caualcatas, ibid. n. 136

Contra procurantes abhortus, ib,n.135

Contra maleficos, & Astrologos, ibidem n. 138

Contra incestuosos. ib.n,189

Contra Sodomitas, ib.n.140

Contra exercentes Cambia illicita, ibidem n. 141

Contre offendentes ex causa litis, ibidem n. 142

H

Habitus Cleericalis

HAbitus Clericalis, qui dicatur, p.1. c.2 n. 276

Habitus Clericalis, an det priuilegium fori, ib. nn.311.

Hebrei

De iure communi subsunt in Criminalibus foro seculari, par.1.c.2.n.255

Hebreus si conueniatur ad euacuandam domum in Ghetto per ipsum habitatã, tuetur consuetudine, & iure inquilinatus, par.1. cap.4.nu.100

Hebreus non potest esse testis contra Christianum, p.2.c.1.n.67

Hebreus in quibus casibus testis esse possit remissiue, ib.n.68.

Hebrei pauperes debent ali in carceribus, p.3.c.13.n.8

Hebrei an, & vbi habeant beneficium alternatiuæ, ib.n.21.

Hebrei nutrices Christianas habere non possunt, & quare, p.3.c.14.n.43.& 44

Hebrei debent habitare in locis separatis a Christianorum Domibus, ib.n.45

Hebrei coguntur deferre signum, vt facilius euitentur. ibid.n.46.

Hebrei arcentur a recreationibus familiaritatum, ludendi, & comedendi cum Christi fidelibus, ib.n.47

Hebrei arcentur ob officio caritatis, & pietatis curandi Christianos infirmos, ibidem num.48

Hebrei prohibentur vocari Domini, ne su-

perbia inflentur, p.3.c.14.n.49
Hebrei coguntur tenere libros eorũ rationis bancharię, & quo idiomate, ibid.n.50
Hebrei quibus in locis habitare possint status Ecclesiastici, p.3.cap.14.n.51
Hebreorum scelera remissiue, & eorum priuilegia, & à quo fuerint sublata, ib.n.52
Hebrei pauperes carcerati, an obtineant alimenta a creditoribus Christianis, ibidem nu. 53
Hebrei prædicti, quare obtineant dicta alimenta, & quo iure, par.3.cap.14. num.54. 55. 56
Hebrei prædicti obtinent alimenta per Iudices ordinarios, non per S. Visitam, ibid. num.57.58

Hæres

Nisi dolo desierit implere mandata testatoris non cadit à commodo hæreditatis, nec incidit in pœnam iniunctam a testatore caducitatis, p.1,c.4.n.27
Hæres si conueniatur, de proprio coudemnabitur, nisi doceat de aditione hæreditatis cum beneficio legis,& inuentarij,& doceat de inuentario confecto infra 90. dies, ib. num.28
Nec executionem retardabit ex simplici oppositione fideicomissi,non probata identitate bonorum, nec alia friuola exceptione, p.1.c.4.n.29
Hæres si non est beneficiatus neque poterit facere detractiones, ib.n.30
Hęres quando fraudolenter amittit aliquid describere in inuentario non perdit beneficium legis, sed tantum condemnatur ad duplum, p.1.c.4.n.31
Hęredes mariti,quando agunt pro restitutione donatorum a marito,qua distinctione procedatur, ib.n.83
Hęres dicitur, qui est in possessione bonorum hæreditariorum, & citatur vti hæres, nec contradicit. ibidem n. 90
Hæres non potest reuocare procuratorem constitutum ad confitendum debitum in obligatione camerali, p.1. c.5. n.261
Hæres in multis casibus potest reuocare procuratorem,quem non posset reuocare constituens, ibidem n.271
Hæredes, si qui sint, debent citari hæreditate iacente, p.1.cap.6,num.119.
Hæres præsumitur ignorare facta defuncti, p.1.cap.8. n.9
Hæres probat possessionem suam ex locatione defuncti, p.1.cap,11. n.59
Declaratur si duret locatio, & exegit pensiones, ibidem n.60
Limitatur,si hæredi nulla fuisset facta solutio, ibidem num.61
Hæredi tempus non currit, nisi adita hæreditate, p.3,cap.1,num.257
Hæres an,& quando possit appellare non obstante confessione defuncti, ibid.n.481
Hæres quando quis probetur ex citatione, & cognitione causæ, p.3.cap.6.n. 169
Hæres potest conueniri coram iudice defuncti, ibid. n. 172
Hæres an, & quando possit capi pro debito defuncti, p.3, c.6. n. 174
Declaratur tunc procedere de iure, non autem de stilo Curiæ, ibidem n. 175
Hæres an dicatur debitor voluntarius,vel necessarius, p.3. cap.7.n.51
Hæres possessoris malæ fidei, an faciat fructus suos,p.3.cap.11.n.455
Hæres credens bona dotalia esse testatoris, an teneatur fructus restituere, ibid,n.510
Hæredes an,& quando teneantur inuestire ad fauorem Legatarii, ibidem n.656
Hæres, qui satisfecit de suo, creditoribus defuncti, an debeat describere fructus, & quos, p.3,cap.11.n.723
Hæres prædictus facit fructus suos, pro æquiualenti quantitate pecuniarum solutarum, ibidem num. 724.
Amplia quod possit pro dicta quantitate sibi soluere ex hæreditate, ibid.n.725

Hypotheca.

Hypotheca in omnibus minus est quam cautio idonea, p.3.cap.13. n.111
Hypotheca an transeat ad nominatum, quando res empta fuit pro personæ nominandæ, p.1. c.3.num. 123

Hypothecaria.

Hypothecaria actio. Vide in verbo Actio.

Homicidium.

Homicidium sui ipsius, ob patratum scelus, punitur etiam post mortem, p.2.c.8.n.202

Honorarium.

Honorarium iudicis. Vide in verbo salarium

I

Identitas.

IDentitas mercium. Vide in verbo merces.

Ignorantia.

Ignorantia excusat à pœna, sed non à reuocatione attentatorum, p.3.c.4.n.308. 320

Illatio.

Illatio à præterito tempore ad præsens, non datur. p.3.c.13.num.138

Immemorabilis.

Immemorabilis per quem modum probetur in sacra Rota, p.2,cap.4.num. 2

Imme-

Immemorabilis, an faciat præſumptionem iuris, & de iure, ibid.n.3
Immemorabilis, an habeat vim legis, & æquiparetur priuilegio, ibid.n.4
Immemorabilis, an comprehendatur in generali diſpoſitione, ibid.n.5
Immemorabilis an ſit comprehenſa in Concilio Tridentino, p.2. cap.4. n.6
Immemorabilis an comprehendatur in clauſula non obſtante quacumque diſpoſitione, ibidem num.7.
Immemorabilis an per Principem tolli poſſit, ibidem n.8.
Immemorabilis conſuetudo, tolliturper regulam octauam Cancellariæ, ibid.n.9.
Immemorabilis omnia facit ſolemnia, p.2. cap.4.num.10
Immemorabilis facit meliorem titulum de mundo, ibid.num.11
Immemorabilis prævalet præſcriptioni centum annorum, ibid.n.12
Immemorabilis corruit ſi iura,& inſtrumenta allegata contrariant, ibidem num.13.
Immemorabilis non diſcutitur in poſſeſſorio, p.2.cap.4.num.14
Immemorabilis an ſatis probetur per ſpatium centum annorum, ibidem num.15
Immemorabilis an ſupra centum annis probari debeat, ibid.num.16
Immemorabilis minori ſpatio centum annorum an probetur, ibid.num.17
Immemorabilis hodiè, an ſit octuaginta annorum, p.2.cap.4. num.18
Immemorabilis ſeptuaginta annorum, an ſuſtineatur. ibid.num. 19
Immemorabilis per 60. annos,an probetur, ib,nu.20
Immemorabilis quinquaginta annorum, an ſufficiat, ib.n.21
Immemorabilis, an per 56.annos ſufficienter probetur, ib.n.22
Immemorabilis nonaginta annorum approbatur à Rota, p.2.c.4.n.23
Immemorabilis,iudicis arbitrio iudicatur, ib nu.24
Immemorabilis, an ſit probanda per teſtes, vel per ſcripturas, ib.n.25
Immemorabilis excluditur conſtito de initio p.2.c.4.n.27
Immemorabilis, qualiter excludatur contrariis probationibus, ib.n.28
Immemorabilis, an probetur per ſcripturas, & 100, vel 209, annis, ib.n.20

Immiſſio.

Immiſſio.an poſſit fieri, relaxata executione; poſt litis ceſſionem, p,3.c.11.n.139
Immiſſio in caſu prædicto non cauſaret attentata. ib.n. 140

Immiſſus.

Immiſſus propria authoritate, an poſſit vendere pignus, p.4. cap.3. num.61

Impedimentum.

Impedimentum impotentiæ cõparendi,quandò probetur per teſtes,vel iuramento, p.3. cap.5. num.61.
Impedimentum quibus probationibus ſufficienter conſtet, arbitratur iudex, ib. n. 62

Impeditus.

Impeditus legitimè, quiſnam dicatur; p. 2. cap.1. num.236
Impeditus facto iudicis quinam dici poſſit, par. 3. cap.5. num. 60.
Impedito quando non currat tempus, & currens quando reſtituatur, p.3. cap.16. n.37
Impeditus ad probandum debet proteſtari de impedimento, ibid. n.38
Impeditus niſi proteſtetur,non excuſatur,p.3. cap.10. num. 39.
Limitatur proueniente impedimento ex parte iudicis, ibid. num. 40
Limitatur in impedimento notorio abſque probatione, ibidem num.41
Impeditus notoriè debet in integrum reſtitui, p.3. cap.10.num.42
Impeditus an reſtituatur ad appellandum, Vide reſtitutio. & appellans.

Imperator

Imperatoris aſſertioni in ſententia quē fuiſſe citatum, creditur, licet aliter non appareat, p.1.cap.6. num.138

Inceptio.

Inceptio non implementi quid operetur remiſſiuè, p.2. cap.7.num. 20

Indebitum.

Voluntas ſoluentis requiritur in iudicio repetitionis indebiti, p.1. cap.3. num,84

Indicatio.

Indicatio ſcripturarum,& inſtrumentorum compulſandorum ſub qua forma fiat. Vide in p.2. c.6.n.58

Infamia.

Infamia facti requirit opinionem criminis apud plures perſonas graues,p.3.c.4.n.298
Infamia iuris fit quando interuenit ſententia condemnatoria, ibidem n.229

Informatio.

Informationes in cauſis rotalibus quando communicentur,& vbi, p.3. cap.9. n.34
Informatio concludens,ad miſſionem ad cap. odoardus,fit accepto ſummario teſtium. Vide in p.3.cap.13. num. 144

Ingreſſus.

Ingreſſus vitioſus an detur in cauſis beneficialibus. Vide cauſa Beneficialis

Inhibens.

Inhibens poſt inhibitionem nihil poteſt innouare p. 3. cap.4. num.253.

Declaratur tamen in inhibitione iudiciali cōcessa in causa litigiosa, ibidem n.254
Limitatur in simplici inhibitione, seu prouisione extraiudiciali, ibidem num.255

Inhibitio.

Inhibitionis præsentatio, sufficit etiam quod fiat à Procuratore, & quare, par. 1. c. 2. num. 110. 111
Inhibitio, & citatio de consuetudine simul solent decerni, p.1. cap.6.num. 150
Inhibitio, & citatio pari passu ambulant, ib. num. 155
Inhibitio sufficit, quod fiat parti, absque eo quod fiat iudici, p.1. c.6.num. 160
Inhibitio præsentata iudici, vel parti causat attentata, ibid. num. 161
Inhibitio facta à iudice ad instantiam partis requirit citationem, ibid. num.163
Inhibitio, an fiat Cardinalibus, si causa fuit commissa, & Episcopis, & qualiter, ibidem num. 165. & 166
Inhibitio conceditur etiam ad instantiam asserti procuratoris, & qualiter, p.1.cap.6, num. 168
Inhibitio datur contra litigantes, & contra iudices, & contr tertium, qui posset liti præiudicare, ibidem num.169.
Inhibitio in causis criminalibus coram Ordinarijs pendentibus, an, & quando concedi possit, p 3. cap.1.num. 421
Inhibitio contra principalem non prodest fideiussori, & è contra, p.3. cap.4.num.126
Inhibitio non est necesse, quod reproducatur statim post præsentationem. ibid. n.245
Inhibitio potest reproduci infra biennium, si reuocatio attentatorum petitur in spretum illius, ibidem num.246
Limitatur verò, quando petitur reuocatio in spretum litis, p.3. cap.4.num.247
Inhibitio simplex non afficit obtinentem, quin aliquid faciat ad sui fauorem, ibid. num.256
Inhibitio simplex si inducit litem potest etiā causare attentata, ibidem n.259.
Inhibitio emanans vigore commissionis super iactationibus causat attentata, par.3. cap.4. num. 260
Inhibitio emanans vigore appellationis potest etiam attentata causare, ib.n.eodem.
Declara tamen si appellatio de iure debeatur, ibidem num.261
Inhibitio super iactationibus loco appellationis, an sustineatur, & inducat attentata, p.3.cap.4.num.268
Innibitio non impedit continuationem possessionis, & ideò non est attentata, ibidem num. 277
Inhibitio specialis non conceditur à Rota, nisi habita disputatione, ibid.num.278
Inhibitio sufficit quod sit parti præsentata, nec reproducta, p.3.cap.4. num. 279
Limitatur si pars dicat nihil fieri, quia possunt committi attentata, ibidem n.280
Inhibitio extraiudicialis habet vim sequestri, ibid. num. 287
Inhibitio procuratori in Curia, quomodo fieri debeat, vt impediat principali innouare in partibus. ibidem num. 313
Inhibitio facta procuratori, vti principali nō causat attentata, quoad neminem, par. 3. cap.4.num.314
Inhibitio non habentis iurisdictionem potest impunè sperni, ibidem num.315
Inhibitio minus legitima non est timenda, i par.3.cap.12.num.136
Inhibitio creditori non appellanti in tempore, quando concedatur, p.3.cap.13.n.157
Inhibitio retardatur interposita appellatione ab admissione ad cap. Odoardus, ibid. num. 159
Inhibitio ad fauorem septuagenarij, qualiter expediatur tam in Curia, quam extra, p.3. cap.14. num. 25.
Inhibitio septuagenariæ hodie non solet afficere pro debitis contractus post. 70. annos. ibidem num. 27.

Inhibitio A.C,

Inhibitio A. C. in beneficialibus non causat attentata contra contrauenientem. vide in p.1.c.2.n.19
Inhibitionem moderatur A. C. absque alia commissione, si reus postquam appellauit ad A.C, passus est biennium elabi, stante causæ desertione, p.1.c.4.n.37
Inhibitio A.C. iusta, vel iniusta semper causat attentata, p.3.c.4.n.283

Inhibitio Rotalis

Inhibitio Rotalis non causat attentata in iudicio pœnitus diuerso, par. 3. cap. 4. n. 328

Inhibitus

Inhibitus, etsi non nominatus in commissione, an committat attentata, p.3.c.4.n.270

Inimicus

Inimicus non potest esse testis, par.2. cap.1 nu.67

Iniustitia

Iniustitia manifesta tollit omnem præsumptionem, quam alias sententia habet, p. 2. c.8.n.236
Iniustia manifesta impedit, vt non possit sententia mandari executioni, ibidem n. 237

Innouare

Innouari nihil potest pendente termino ad respondendum de apostolis, p.3.c.1.num. 294. 322

Inno-

Innouari nihil poteſt per partes poſt reſolutionem ſuſpenſiuam Signaturæ inſtitiæ, p.3 c.2.n.6
Declara, ſi reſolutio fuit facta ab ipſa cauſa cognita, ib.n.eod.
Item procedit ſi commiſſio ſub bancha fuit obtenta, quia in omnem euentum debet obtineri reformatoria, p.3.c.2. num. prædicto.
Innouandum nihil eſt appellatione pendente, p.3.c.4.n.3
Innouare non dicitur, nec attentare, qui continuat poſſeſſionem, & ſic non datur reuocatio, ib.n.149. & 153
Innouare, nec attentare dicitur, quando poſſeſſio confirmatur exiſtenti in ea. ibidem n. 250
Innouare, nec attentare dicitur iudex confirmans poſſeſſionem appellati. p.3. c.4. n, 151

Innouata

Innouata tam per principalem, quam per procuratorem dicuntur attentata, p.3. cap.4 nu.47
Innouata per Patrem dicuntur attentata, niſi filius ſtatim renunciet, ib.n.48
Innouata etiam pendente cauſa nullitatis dicuntur attentata, ib.n.49
Innouata reuocantur per viam attentatorũ, ſi ſit nullitas cum appellatione deducta, p.3.c.4.n.50
Innouata pendente cauſa recuſationis dicuntur attentata, vt reuocentur. ib.n.55
Innouata non ſolum in committendo, ſed etiam in dimittendo reuocantur, ibidem nu.56
Innouata etiam in criminalibus. vt attentata veniunt reuocanda pendente appellatione, ib.n.62
Innouatum poſt inhibitionem reuocatur.p.3 c.4.n.71
Innouata ante intimationem in appellatione extraiudiciali, an ſint attentata. vel anullanda, ibid.n.77
Innouata in illis, quæ habent ortum de nouo coram iudice ordinario non reuocãtur, ib.82
Innouata dicuntur attẽtata reuocanda, quãdo præiudicant liti, p.3, c.4.n.96
Innouata poſt ſententiam latam ſuper notorio non dicuntur attentata, ib.n.98
Innouata per iudicem, cui eſt commiſſa cauſa per conſcientiam terminanda, non dicuntur attentata. ib.n.100
Innouata poſt decem dies, vſque ad diem appellationis nõ reuocantur, vti attentata, p.3,c.4 n.106
Innouata non reuocantur, vti attentata, niſi fuerit inhibitum, ib.n.109
Innouata poſt inhibitionem ſemper reuocantur, ib.n.110
Innouata non reuocantur, quando difficilis, aut impoſſibilis eſt reuocatio, p.3. cap.4, n. 111
Innouata, quando non poſſunt reuocari, expectatur futurus euentus, ib,n.112
Innouata de neceſſitate per modum prouiſionis non dicuntur attentata, ibidem n.113
Innouata pendente cauſa reuiſionis per modum ſupplicationis non ſunt reuocanda. p.3.c.4.n.115
Innouata elapſo termino ad reportandam fidem protecutionis non reuocantur, ibid. n,118.
Innouata per tertium, vel contra tertium, nõ reuocantur, vt attentata, ib.n.122
Innouata prædicta reuocantur iuris ordine ſeruato, & fit noua lis, p.3.c.4.n.123
Ampliatur etiamſi tertius attentaret ratione collitigantis, dummodo non ſit de ſuo mandato, ib.n.124
Innouata à tertio, quænam reuocentur per viam attentatorum, p.3,c.4.num.127.128, 129,& ſeq.
Innouata non reuocantur in actis, quæ cauſam, & tractum ſucceſſiuum habent. ibid. n. 146
Innouata, quando cauſa eſt commiſſa cum clauſula appellatione remota, an, & quomodo reuocentur. ib.n.154
Innouata, quando adeſt clauſula appellatione remota, quando per viam attentatorũ reuocentur, ib.n.159
Innouata non reuocantur, quando appellans vult appellationi renunciaciare, p.3.cap.4 n. 160
Innouata non reuocantur, ſi non tangant cauſam appellationis, & abſque ea poſſint expediri. ib.n.161
Innouata, an reuocentur, & quando, ſi reuocatio petitur poſt concluſionem in cauſa, ibid.n. 162
Innouata in caſu prædicto debent expectare ſententiam negotii principalis, p.3.cap.4. n.163
Innouata non reuocantur, quando non poſſunt reſcindi, niſi per definitiuam, ibidem n. 164
Innouata in aquiſitione noui iuris lite pendente, non reuocantur, ib n.165
Innouata contra reum, an proſint etiam correo in ratione attẽtatorum, p.3.c.4.n.286
Declara tamen, ſi ſit inhibitio iudicialis in cauſa litigioſa, ſecus in extraiudiciali, ib. n. 287
Innouatum, quodcumque coram ſecundo Iudice eſt attentatum eodem iudicio pendẽ-

te

te coram primo. ib.n.306.

Inquilinus

Vigore Bullæ iuris congrui expellitur à ſucceſſore ſingulari, p.1.c.4.n.101

Inquiſitio.

Inquiſitio ſine citatione non dat præuentionem in criminalibus. p.1.c 2.n.200

Si Clericus, & laicus inquiruntur, Eccleſiaſticus procedit contra clericum, laicus contra laicum, ib.n.274

Inquiſitio, an poſſit fieri de periurio contra reſpondentem poſitionibus, p.2.cap.2. nu.64

Inſtantia

In Romana curia eſt perpetua, par.1.cap.2 nu.340

Inſtantia per partes, an prorogari poſſit, p.2. c.8.n.77

Declara tamen in proferendo ſuper negotio principalj, ib.n.78

Inſtantia de iure canonico eſt perpetua, ita ſequeſtrum, & ſatisdatio. p.2.c.9.n.173

Prima inſtantia debet de iure ciuili in qualibet cauſa biennio terminari, par.3.cap.5. num. 1,

Prima inſtantia in cauſa criminali triennio terminatur, & quo iure. ib.n.2

Prima inſtantia de iure canonico eſt perpetua, & vbi ſeruetur. ibid.nu.3

Inſtantia perit, ſi adſit cauſæ deſertionis præſumptio, & quomodo inducatur, p.3. c.5. num. 4.

Inſtantia cauſæ, quando currat, vel non, remiſſiuè ad Felinum. ib.n.76

Inſtantia cæpta contra defunctum tranſit ad hæredem. p.3.c.6.n.170

Inſtantia nullitatis deductæ ad impediendam executionem, quanto tempore duret, remiſſiuè, p.3.c.12.n.93

Inſtructio

Inſtructio pro executione, Remiſſoria, p. 2. c.3.num.44

Inſtructio pro exequenda compulſoria, p. 2. c.6.n.32

Inſtrumentum

Inſtrumentum centum annorum, vel 80. vel 70. non indiget recognitione, ſed creditur ſubſcriptioni Notarii. Vide in p.1, cap.3. n, 104

Inſtrumentum, an poſſit extrahi ex protocollo alterius, & probet, p.2.c.1. n.50

Inſtrumenta non probant, niſi habeant locũ, & locum loci, ib.n.54

Inſtrumentum extenditur in folio, deinde regiſtratur in protocollo. p.2.c.5.n.6

Inſtrumenti copia authentica deſumitur ex protocollo, ibidem num. 7.

Inſtrumentum in folio laceratur facta extenſione in protocollo, ib.n.8

Inſtrumentum in folio cautius conſeruatur ad ſincerandas partes. ib.n.9

Inſtrumenti minuta conſeruata calumniatũ pericula fugat, p.2.c.5.n.10.

Inſtrumenta facta in vno loco, probant etiam in alio, in.n.41

Inſtrumentum redditur nullum, abſque notarii ſigno, ib.n.98

Inſtrumenta hodie in protocollis debent ſubſcribi à Notario, ib.n.99.

Inſtrumentum debet à Notario præter ſignũ eſſe ſubſcriptum, p.2.c.5.n.100

Inſtrumentum fieri debet cum duobus teſtibus à Notario, & partibus rogatis, ibid. n, 101

Inſtrumentum diẽ menſem, & annum habere debet, ib.104

Inſtrumentum vitiatur ex omiſſione temporis. ib.n.105

In Inſtrumentis non inutiliter hora apponitur ad cautelam, p.2.c.5.n.106

Inſtrumenta debent habere locum contractus, & locum loci, ib.n.107

Inſtrumentum, an corrigi poſſit de partium conſenſu, ib.n.119

Inſtrumento non extenſo, ſtatur extenſioni Notarii poſtea factę. ib.n.121

Inſtrumenta valent à Clerico facta, ante Clericatum. p.2.c.5.n.125

Inſtrumentorum verba ſunt partium, & non Notarii, ib. n.132

Inſtrumenta ſæpè paratam executionem nõ habent propter Notariorum Imperitiam. ibid. n. 189

Inſtrumenti extractum in Archiuio exiſtens dicitur in forma probanti, ibidem num. 199

Inſtrumentum extractum lite pendente a ſucceſſore in Archiuio probat, p. 2. cap.5. n.200.

Inſtrumentum omnium copia hodie ad Archiuium Vrbanum debent deferri, ibidem n, 205

Inſtrumenta reperta in Archiuio, cuicumque exhiberi debent, ib.n.211

Inſtrumenta omnia tempore ſtatuto ad Archiuum, an deferti debeant, ibidem n. 212

Inſtrumentum validè renouatur cum citatione interreſſatorum, & iudicis decreto, p.2 c.5.n.270

Inſtrumentum teſtibus præferri ſolet, p.2.c.3 nu. 25

Inſtrumenta compulſanda, quando ſint in actis

tis iudicanda, par. 2. cap. 5. num. 57
Inſtrumentum pænes Notarium rogatum, vel ſucceſſorem, non eſt compulſandum, ib. num. 90
Inſtrumenta publica compulſantur, & recognoſcuntur per teſtes habentes notam manum, ib. n. 108
Inſtrumentum habens executionem paratam contra quos intelligatur, p. 3. c. 6. n. 165
Limitatur contra tertios poſſeſſores, ibidem num. 166
Ampliatur, etſi ſit ſingularis ſucceſſor rei litigioſæ, ib. n. 167
Et quid ſi tractetur de vniuerſali ſucceſſore, ib. n. 168

Interdictum Canonicum

Interdici, an poſſit pro debito pecuniario
Prouincia, Ciuitas, vel Caſtrum, p. 2. cap. 8. n. 118
Interdictum contra ſæculares impedientes executoriales olim concedebatur, & qualiter, p. 3. c. 8. n. 56
Interdictum prædictum, quo ordine relaxabatur, ib. n. 57
Interdictum ſtrictè eſt interpretandum, p. 3. c. 8. num. 60
Interdictum ponitur, & tollitur cum maxima conſideratione, ibid. n. 63
Interdictum ſuſpenditur in ciuitate aduentu Regis, vel magni Principis, p. 3. c. 8. n. 64
Interdictum relaxatur propter periculum animarum, ib. n. 65
Interdicta hodie relaxantur iuxta formam Concilii Tridentini, ibid. n. 67
Interdictum datur contra Capitulum. p. 3. c. 9. n. 51

Intereſſe

Intereſſe petentis exhibitionem ſcripturarum probatur per ſolum iuramentum, p. 2. cap. 6 nu. 63
Intereſſe, an veniat nomine expenſarum, p. 3. c. 11. n. 202
Intereſſe ſemper debet de neceſſitate iudici cũ damnis, & expenſis, ib n. 347
In intereſſe condemnatio nõ eſt de neceſſitate expreſſe facienda, ib. n. 349
In intereſſe condemnatio fit, quando fructus amplius non exiſtunt, par. 3. c. 11. n. 648.
Intereſſe an ſuccedat loco promiſſionis, factæ. V. in verbo damnum.

Interpellatio

Interpellatio, quando mulieri ſit neceſſaria vt poſſit petere fructus dotales, p. 1. cap. 3. nu. 51

Interpretatio.

Interpretatio priuilegiorum, vide ptiuilegia.

Interpretes

Interpretes ponuntur impedito Iudice, & ipſo conſentiente, p. 2. c. 3. n. 81
Interpretis officium, quid ſit, ib. n. 82
Interpretes cauſant ſæpè confuſionem, ibid. nu. 84

Interrogatoria

Interrogatoria dantur ad dilucidationem veritatis, p. 2. c. 1, n. 95
Interrogatoria Teſtibus contra teſtes examinandis dari poſſunt, p. 2. c. 3. n. 123
Interrogatoria, an poſſint corrigi, & reſecari in partibus, ib. n. 140
Et coram quo ſint producenda, ibidem n. 168

Intimatio

Intimatio appellationis habet vim citationis p. 1. c. 6. n. 113
Intimatio facta Cardinalibus, cauſam fuiſſe commiſſam alteri, habet vim inhibitionis p. 1. c. 6. n. 165
Intimatio decreti eſt facienda, ſi non conſtat de mandato partis comparentis, p. 2. cap. 3 nu. 65
Intimatio pro diebus, & horis certis fit in examine, ib. n. 78
Intimatio prædicta debet omninò reproduci ib. n. 80
Intimatio decreti citationis perſonalis, an fiat, p. 2. c. 6. n. 12
Intimatio decreti ſuper compulſoria facti, an benè fiat, ib. cod. n.
Intimatio, an, & quando habeat vim citationis, ib. n. 48
Intimatio præſentationis compulſoriæ, an ſit neceſſaria, ib. n. 49
Intimatio examinis pro recognitione non benè fit pro certa die, vſque ad perfectum examen, p. 2. c. 6. n. 91
Intimatio prædicta poteſt ſuſtineri pro duobus diebus intimationi ſubſequentibus, ib. num. 92
Intimatio decreti ſuper ſequeſtri impetratione perſonaliter præſentatur, par. 2. c. 9. num. 191,
Intimatio facta appellato, habet vim citationis, p. 3. c. 1. n. 202
Intimatio prædicta ſufficit in cauſa beneficiali, etiam litigioſo beneficio, dummodo perſonalem reſidentiam requirat, ibidem num. 203
Intimatio prędicta poteſt per quemcumque etiam non procuratorem fieri, p. 3. cap. 1. num. 204
Intimatio prædicta minus legitimè facta, quomodo ſanari poſſit, ib. n. 205
Intimatio prædicta, vt recte fiat, quæ ſint ſeruanda, ib. n. 206
Intimatio ſubrogationis non eſt inutilis, quando collitigans reſtituitur aduerſus rẽ iudicatã, vel tres conformes, p. 3. c. 4. n. 187

Intimatio quotieſcumque requiritur, ſufficit etiamſi fiat procuratori, ib.n.188
Intimatio electi executoris fiat. & quando, p.3.c.9.nu 5
Intimatio propoſitionis dubii pluries reitera tur, et quare, & ad quid inſeruiat, ib. num.27. & 30
Intimatio expeditionis litterarum apoſtolicarum, an ſit facienda reſignanti.p.3.c.11 num. 419
Intimatio admiſſionis articulorum, & mandati examinandi fit in probatione pauperatis, p.3.c.13.n.141
Intimatio, quæ fit hodie pro ſeptuagenario quibus officialibus detur, p.3.c.14.n.15
Intimatio prædicta datur cum commiſſione, quæ petitur obſignari, ib.n.16
Intimatio prædicta fit ſeparata à commiſſione omnibus, ib.n.18

Intimationum formulæ

Intimatio pro admiſſione articulorum, commiſſione examinis, & receptione iuramẽti, quomodo ſit formanda vide p.2. c.1 num. 180
Formula intimationis examinis pro diebus, & horis certis, p.2.c.3.n.79
Intimatio decreti ſuper compulſoria, qualiter fiat, p.2.c.6.n.13
Intimatio prorogationis termini in compulſoria, qualiter fiat, ib.n.31
Intimatio præſentationis litterarum compulſorialium, quando fiat. & quomodo, ib. n.40. & 47
Intimatio, qualiter Dominus mandauit iura recognoſci,qualiter fiat, & quando, par.2 c.6.n.76
Intimatio, qualiter fiet recognitio, quomodo formetur, ib.n.82
Intimatio, qualiter Dominus mandauit trãſumptari, quomodo fiat, ib.n.128
Intimatio, qualiter Dominus proponet dubium, quomodo fiat, p.3.c.9. n.26,27

Intruſio

Intruſio facta lite pendente probatur coram executore, p.3.c.8.n.23
Intruſio. an lite pendente ſit facta,cognoſcitur aliquando reproductis executorialibus ib.num.25

Intruſus

Intruſus non dicitur poſſidens vigore prouiſionis, aliis non poſſidentibus, p, 3, c.8 num. 46
Intruſo appellanti à ſcientia, & intimatione executorialium, qualiter ſignetur commiſſio, ib,n.47
Intruſus debet reſtituere fructus à die intruſionis, p.3.c.11.n.452
Intruſus à quo die fructus reſtituere debeat in beneficiis vacantibus in Curia, ibidem num. 595

Inuentarium

Inuentarium probat contra ſcribentem, & id conficientem, & eius hæredes, p.1.cap.3. num. 118
Inuentarium, ſeu deſcriptio in inuentario ſemper concedi debet, p.2. cap.9.n.117

Iudex

Iudex, qui ex communi errore habetur pro tali, dicitur iudex competens, p.1. cap.2 num, 50
Iudicum ille dicitur præueniſſe, qui fuit potior in citando contrarium, quandu duo Iudices,alter per actorem,&alter per reum impetrantur. ib.n.206
Iudex ille, quo ad partes experitur,qui prior citauit, ib.n.207
Iudex ſine iurisdictione non poteſt ſe competentem pronunciare. ib.n.220
Iudex procedit contra forenſem, qui coram ſe falſum depoſuit,p.1.c.2.n.362
Iudex originis tenetur remittere reum ad iudicem delicti, ib.n.365
Declara, qualiter id procedat, ib.n.366
Declara amplius prout in numero, ibidem num. 367
Iudex puniens illum, qui cæpit delictum in ſuo loco, an debeat, vti iure ciuili, vel municipali. ib.n.379
Et quid poſſit in caſu prædicto, ibidem num. 380
Iudex originis, & domicilii diuerſimode procedunt, p.1.c.2.n.379
Et quomodo ſiue in ciuili, ſiuè in criminali, ib.n.380.& 381
Iudicis competentia, vel incompetentia, quomodo cognoſcatur, remiſſiuè, ibidem num. 394
Iudex bonum eſt, quod ſe declaret competẽtem,quando dubitatur de iuriſdictione, ib. num.419
Iudex,quamuis incompetẽs ſit competens in cauſa reconuentionis, ib.423
Limitatur autem pluribus modis, ib.à n.424; vſque ad n.435.&c.
Differentia, quando iudex pronunciat ſe competentem tacite, vel expreſsè,& quando poſſit dari de nullitate,p.1.c.2.à n,443 ad n.447.
Iudex non allegatur ſuſpectus ſine mandato ſpeciali, ſi non eſt præſens principalis,ibid. num, 460
Fallit hoc in Curia, dummodo mandatum ad allegandũ ſuſpectum ſuperueniat ante ſententiam, Vide. p.1.c,2.n.461
Sublimita extra Curiam,quia niſi opponatur ante litis conteſtationem non attenditur, ibid.462
Iudex ſemper potius fauebit reo,quam actori, p.1.c.4.n.11

Digitized by Google

Iudex poteſt compellere procuratorem, & quando ad cauendum de rato, p.1.cap.5. num. 61
Iudex in quibuſcumque cauſis poteſt compellere Procuratorem ad docendum de mandato, ibidem num.77
Alias procedere contra principalem tanquã contumacem mittentem Procuratorem minus legitimum, ibid. n.78
Nec requiritur alia monitio Procuratoris, p.1. cap.5. num.79
Iudex poteſt committere parti, non ſolum citationem verbalem, ſed etiam realem, quæ fit per capturam; Vide in p.1, cap.6.n.10
Iudices nunquam ſolent decernere citationẽ exequendam domi, vel ad valuas Eccleſiæ, ibidem num.20
Iudex poteſt iuxta arbitrium credere magis parti, quam Nuncio, attentis qualitatibus &c. p.1. cap.6 num.85
Iudex in caſu prædicto, poteſt deferre iuramentum parti, ſed ei regulariter incumbit onus probandi, quia præſumitur pro nuncio, p.1. cap.6. num. 86
Iudex non poteſt alteri Iudici inhibere, ne aliquid audeat innouare, niſi coram eo lis pendeat. Et quando poſſit de ſtilo Romanæ Curiæ decernere inhibitionem, & citationem, p.1.cap.6, num.151
Iudex ſi vigore commiſſionis poteſt citare extra Curiam, poterit etiam inhibere, ibid. num. 154
Iudex poteſt inhibere parti præſenti, vel abſenti volenti, vel nolenti, ib.num.156
Iudex poteſt admittere noua iura poſt concluſum in cauſa, p.1. cap.10. num,78
Iudex per ſe ipſum terminos obſeruare debet, ibid.num. 82
Iudex per commiſſionem ſimpliciter, an poſſit procedere in petitorio, & poſſeſſorio, p.1. cap.11. num.1
Iudex poteſt articulos admittere, & examinare teſtes poſt concluſionem, p.2. cap. 1. num. 10
Iudex in cauſa aduerſarij, non poteſt eſſe Teſtis, ibid. num.66
Iudex depoſitionibus extraiudicialibus iudicare non debet, niſi citata parte, ib.nu.77
Iudex regulariter debet teſtes examinare, ibidem num.156
Iudex expedita remiſſoria, an poſſit ad vlteriora procedere, p.2.cap.1. n.239
Iudex non dicitur vidiſſe dicta teſtium, niſi publicentur, ibid.n.253
Iudex ex officio teſtem ad offenſam recipere poteſt, ibidem n.291
Iudex poteſt ſtatim vltra procedere reuocata dilatione, ibid.n.342
Ampliatur magis ceſſante cauſa dilationis, parte 2. cap. 1. num. 343
Ampliatur etiam ſi actus non ſint in præiudicium termini, ibidem n,344
Iudicis iuriſdictio eſt citare teſtes, & eorum iuramenta recipere, p.2.cap.5. n.60
Iudex inſufficientem fideiuſſorem pupillo deputans ad interriſſe tenetur, ibid.n.69
Iudices quomodo caute decernant fideiuſſores riſico Notarii, ibid.n.70
Iudex non tenetur pro fideiuſſore, approbatore recepto, ibidem num.72
Iudex non poteſt adiunctum dare ſuſpecto Notario inuitis, partibus p.2. cap.3.nu. 59
Iudex poteſt Nuncium, ſiue Curſorem ad libitum nominare, ibidem n.60
Iudex debet deferre iuramentum de veritate dicenda, ibidem n.118
Iudicum copia, quando dicatur eſſe in aliqua Ciuitate, p.2. cap. 6. num. 18
Iudex quando poſſit cogere reum ad edendas ſcripturas fauore actoris, ibid.num.62
Iudex in recognitione per litterarum comparationem, quid aduertere debeat, ibid. num. 113
Iudicis præſentia requiritur pro fideli ſcripturarum extractione, p.2.cap.6.n.135
Iudex de partibus, qualiter tranſmittat proceſſum ad iudicem Curiæ, ibid.n.141
Iudex quid conſiderare debeat, vt nullitates euitare poſſit, p.2.cap.8.n.39
Iudex quare diligenter debeat videre proceſſus, p.2. cap.8. n.44
Iudex ſecundum acta, & probata iudicare debet, ibid. eodem num.
Iudex non poteſt contra probatum in iudicio pronunciare, ibid. n.45
Iudex in ſententiando debet ſequi conſcientiam ex actis informatam, p.2.c. 8. n.46
Iudex, ſi conſcientia repugnat, debet cauſam alteri iudici ſententiandam remittere, ib. num. 47
Iudex debet ſuam iuriſdictionem conſiderare videndo proceſſum, ibid.n.55
Iudex debet ante ſententiam videre, an pars fuerit in actis neceſſariis citata. ib.n.57.
Iudex debet aduertere an pars fuerit citata ad audiendam ſententiam, par. 2. cap.8. num. 58
Iudex ante ſententiam aduertat, an fuerint ſeruati termini ſubſtantiales, ibid. n.72
Iudex ante ſententiam videat, an pendeat aliqua dilatio, vel duret inſtantia, ibidem num.73
Iudicis officium conquieſcit pendente dilatione, ibid. num.75
Iudex peremptа inſtantia poteſt declarare illam peremptam, p.2. cap.8. n.79
Iudex peremptа inſtantia poteſt ſe iudicem incompetentem pronunciare, ibid.nu. 80

Iudex perempta instantia potest pronunciare reum absoluendum, & quomodo, ibid. num. 81.
Iudices in prolatione sententiæ solent reuocare dilationes, & similia, ib.n.86
Iudex, an debeat sæuire in cadauer mortui criminosi, etiam se occidendo, p.2. c.8 num. 98
Declara ramen prædicta iuxta consuetudinẽ ib. num.99
Iudex, an, & quando possit contra mortuũ procedere, remissiuè, ib.n.104
Iudices plures in vna causa debent in sententia conuenire, præcipuè arbitri, p. 2. c.8 num, 122
Iudices plures in causa, an simul procedere debeant, vel possit vnus tantum, ibidem num, 124
Iudices, si omnes conueniant, quomodo sit concipienda sententia, ib.n.131
Iudex, an, & quando teneatur sequi, vel requirere in sententiando consilium sapientis. ib.num.135
Iudex debet super deuolutione causæ ad Curiam pronunciare expressè, par.2.cap.8 num. 136
Iudices, aliquando nolunt, vel non possunt super deuolutione causæ pronunciare, nisi sciente Principe, vel habito consilio, p. 2. c.8.nu.140
Iudex, an, & quando possit sine relatione, vel consultatione pronunciare super deuolutione causæ, ib.n.143
Iudex, an, & quando possit consultationem, vel relationem super deuolutione causæ factam reuocare, ib.n.144
Iudex, an, & qui possit sententiam per alium recitare, p.2.c.8.n.159
Iudices hodie solent omnes per Notarios sẽtentias recitare, ib.n.160
Iudices hodie solent pronunciare in eorum domibus, quas eligunt pro Tribunali, ibi. num. 161
Iudices antiquitus habebant terminos pro seruato ad libitum, p.2.c.8.n.163
Iudex, an, & quomodo debeat restituere actuario cedulam citationis ad sententiam pœnes se retentam, n.167
Iudices in Curià debent cedulas infra decem subscribere, & terminos declarare, ibidem num. 168
Iudices non possunt citationes, in quorum terminis pronunciatur pœnes se retinere, p.2. cap.8. num.169
Iudex debet iudicare de re, de qua cognoscit, ibidem num. 188
Iudex debet determinare vniuersam controuersiam, ac totum id, quod petitur, ibid. num. 189
Iudex potest definitiuè pronunciare; quando causa committitur arbitrio iudicis, ibid. num. 222
Iudex debet quantum potest nullitates euitare, p.2. cap.8. num. 232
Iudex debet iniustitiam, & iniquitatem in sententia euitare, ibid. num. 233
Iudex tenetur in sindicatu de sententia lata contra omnem opinionem, ibid.n.254
Iudex qualiter iudicare debeat in diuersis opinionibus hinc inde probabilibus, ibid. num. 263
Iudex in pari opinione more rusticorum iudicat diferentiam per medium secando, p.2. cap.8. num. 264
Iudex, cui committitur causa ad suam voluntatem, an possit non seruare iura, ibid. num. 266
Iudex in criminalibus habens arbitrium imponendi pœnam, an, & quando corporalem, & mortis possit, ib. n.267
Iudex incompetens ratione maioris delicti, an possit reum punire, ibid. nu. 268
Iudex lata definitiua non potest se vlterius in causa intromittere, p.2. cap.8. n.284
Iudex lata definitiua an, & quando possit in expensis condemnare, ibid. num.285
Iudex seruans condemnationem expensarum in sententia, poterit illam quandocumque facere, ibid. num. 286
Iudex an faciat litem suam, non condemnãdo victum in expensis, si in libello petantur, ibidem num. 291
Iudex an possit condemnare victum in expensis factis in prioribus instantiis, par.2. cap.8. num.294
Iudex debet cauere nè partes expensis frustra fatigentur, ibid num.307
Iudex quoque suppleat vbi desunt Aduocati, ibidem num. 308
Iudex ex officio repellat actorem, si cognoscit ex iuribus reum nihil debere, ibid.n.310
Iudex debet ad sententiam maturè, & deliberatè properare, p.2. cap.8.num. 311
Iudex non condemnet præcipiti persuasione, quem culpa non grauat, ibid. n.312
Iudex in iudicando aduertat, nè cogatur erubescenda varietate, quod iusserit, immutare, ibid. num. 313.
Iudex in iudicando, quid præ oculis habere debeat, ibidem num.314
Iudex in iudicando nè aliquid propriæ vindictæ, aut vlsioni indulgeat, par.2. cap.8 num. 321
Iudex quando puniatur propter passionem, & munera accepta, ibid.n.322
Iudex postquam functus est officio suo non debet se amplius intromittere, ibidem num. 327

Digitized by Google

Limita tamen in iudice ordinario, vel delegato ad cauſarum vniuerſitatem, ibidem num.328
Iudex an, & qui poſſit ſententiam ſuam reuocare notoriè iniuſtam, p.2.cap.8.n.330
Iudex an, & qui poſſit reuocare ſententiam, quæ non tranſit in iudicatum, ib. n.331
Iudex poteſt ſententiam reuocare officio iudicis nobili expeditam, ibid.num.332
Iudicis officium nobile, durat poſt ſententiam, p.2. cap.8.num. 333
Iudex poteſt ſententiam latam reuocare per reſtitutionem in integrum, ibid.n.334
Iudex poteſt ſententiam reuocare, latâ prætextum priuilegiatæ probationis, p.2.cap.8 num. 335
Iudex poſt reuocationem interlocutoriæ, poteſt prouidere in negotio principali. ibid. num. 341
Iudex interlocutoriam vim definitiuæ habêtem, an poſſet reuocare, ib.n.345
Iudex poteſt ex eiſdem actis pronunciare, ſi nullitas prouenit ex ſola ſententia, ibidem num. 362
Iudices in Curia ſolent appellantes ab interlocutoriis reponere, ib.n.364
Iudex à quo an, & quomodo poſſit poſt delationem procedere ad ſequeſtrationem, p.2.c.9.n.21
Iudex mandans recipi talem pro cautione, facit cauſam propriam, ib.n.204
Iudices, quid facere ſoleant, antequam fideiuſſores recipiant, ib.n.208
Iudicem, quinam paſſi fuerint lites propter fideiuſſiones receptas, ib.n.209
Iudex dicitur bonus vir in caſu, quo petatur reductio ad arbitrium boni viri, p.3. c.1 num. 52
Iudex ſuperior in appellatione, quis dicatur, ib.nu.53
Iudex grauaminis cum toto negotio principali, aliquando poteſt cognoſcere negotium principale, ib.n.142.143. & 144
Iudex à quo non amittit iuriſdictionem, donec appellatio ei non fuerit intimata, ib. num. 179
Iudex de apoſtolis diuerſimodè reſpondet, p.3,c.1.n.191
Iudex à quo de partibus debet appellanti intra menſem acta exhibere in criminalibus ib.nu.199
Iudices in Curia ſolent pronunciare prout in cedula, vel habere terminum proſeruato, ib.n.216.& 320
Iudex requiſitus tenetur apoſtolos tradere, p.3,c.1.n.296
Iudex facit proceſſum nullum, niſi tempore tradendi apoſtolos reuocauerit grauamen, ibidem num. 297
Iudex reuocato grauamine, & non traditi, apoſtolis, an poſſit in cauſa procedere, ibidem num.298
Iudex appellationi deferens, an poſſit taxare expenſas ſibi reſeruatas, ibidem n.301
Iudex cenſetur deferre, ſi appelletur tempore debito, & per legitimam perſonam a definitiua, p.3. cap.1.num. 302
Iudex non cenſetur deferre, niſi in caſu prædicto, etiamſi det renerentiales, ibidem num.303
Iudex datis refutatorijs procedit non obſtãte appellatione, ibidem num. 312
Iudex aſſignans ſecundum terminum iuris, cenſetur appellationi detuliſſe, ibidem num 192.& 326
Iudex à quo non dicitur grauare quando cõſtat de veritate, p.3. cap.1.num.405
Iudex ſemper poteſt procedere non obſtante inhibitione, vel appellatione illegitimè facta, ibidem num.422
Iudex à quo non tenetur deferre in notorio, niſi notorium ex cauſa offuſcetur, ibidem num. 489
Iudex à quo non tenetur deferre, niſi inhibeatur, vel exprimatur iuſta cauſa, ibid. num. 492
Iudex ſemper debet appellationi deferre, precipuè à definitiua, p.3. cap.1. num.619
Iudice appellationi non deferente, ius ipſum defert, ibidem num.620
Iudex non deferens appellationi interpoſitæ ad Papam, tranſmittitur ad Curiam puniendus, ibidem num. 623
Iudex iuſtæ appellationi non deferens, quapœnâ tegulariter puniatur, p.3. c.1.n.624
Iudex male defert friuolæ appellationi, vel prohibitæ, ibid.num.625
Iudex licet non debeat friuolæ appellationi deferre, non tamen poteſt ſuper ea pronũciare, ibidem num. 627
Iudex lapſo termino poteſt negotium principale cognoſcere, ſi appellans non proſequatur, ibidem num.635
Iudex à quo procedens in cauſa, à qua appellatum, de ordine ſuperioris, an dicatur ordinarius, vel delegatus, ibid.n.641
Iudex tacite, & expreſsè poteſt appellationi deferre, & quomodo, p.3. cap.1. num. 642
Iudex an cenſeatur deferre, præfigendo terminum appellanti ad proſequendum, ibid. num. 643
Iudex etiam non deferens poteſt appellanti terminum ad proſequendum præfigere, ibidem num. 646
Iudex poteſt, quomodocumque deferat, per tres dies poſt appellationem præfigere terminum ad proſequendum, ibid. 648
Iudex quod poſſit ſolum in incontinenti ter-

minum ad prosequendam appellationem præfigere, tenet Vestrius, p.3.cap.1.nu.649
Iudex potest terminum ad prosequendum præfixum prorogare appellanti, p.3.cap.1. num. 650
Iudex admittens appellationem si, & in quātum, si sit legitima, videtur deferre, ibid. npm.651
Iudex admittens vt supra non videtur deferre illegitimæ appellationi, ibid.num.652
Iudex grauans non potest causam grauaminis cognoscere, p.3.cap.1.n.684
Iudex illegitimæ appellationi, ab interlocutoria interpositæ, non deferens, potest ad definitiuam procedere, ibid.n. 694
Iudex procedens vigore commissionis iurisdictionem tribuentis semper dicitur Delegatus, p.3.cap.3, num.3
Iudex post definitiuam, non potest amplius se ingerere, ibid.num.7
Iudices debent regulari à rescriptis, & clausulis in commissionibus positis, p.3.c.3. num. 9
Iudex si bene, vel malè pronunciauerit dicitur functus officio suo, p.3.cap.4.n 4
Iudex in exequendo non *dicitur* attentare, causa nullitatis *principaliter* deducta, ibidem num. 54
Iudex potest ad vlteriora procedere non obstante inhibitione, reuocato tamen grauamine, p.3.cap.4.num.79
Declara tamen nisi iudex iam detulerit appellationi, ibid.n.80
Iudex ex pura confessione potest pro legitima appellatione præsumere, ibid. nu.87
Iudex à quo an, & quando possit ab eo excommunicatum absoluere, p.3.c.4, nu.90
Iudex à quo præfigens terminum appellationem interponenti ad prosequendum, non dicitur attentare, ib.nu.92
Iudex concedens sequestrum ob suspicionem dilapidationis non dicitur attentare, p.3. cap.4. num. 94
Iudex examinans affuturos testes, & in alijs casibus remissiuè non dicitur attentare, ibid.n. 95
Iudex exequens non dicitur attentare elapsa præfixione ad reportandam fidem prosecutionis, ibid. num. 119
Iudex à quo non potest præfigere terminum finiendi causam appellationis, vel redeundi cum litteris, ibidem n.120
Iudex si præfigat terminum ad finiendum, intelligitur ad prosequendum, p.3. cap.4. num. 121
Iudex an possit non obstante inhibitione contra tertium procedere, ibidem nu.125
Iudex confirmans appellati possessionem, an dicatur innocare, vel attentare, ibidem num. 151
Iudex cum clausula appellatione remota nūquam habet suspensam iurisdictionem, p.3. cap.4. num. 155
Limitatur tamen, quando causa appellationis est in iure expressa, ibid. n. 156
Limitatur, quando per iudicem ad quem fuit inhibitum, ibid. num. 157
Limitatur etiam quando causa fuit iam recepta per superiorem ex certa scientia, ibid. num. 158
Iudex inferior non audeat se ingerere in inhibitione iudicis superioris, p.3.c.4.n.243
Iudex contra accusatum, non potest procedere ad instantiam partis absque citatione, ibidem num.300
Iudex qua fide habita debeat restituere ad appellandum, p.3.cap.5 nu.14
Iudex potest secundum annum datum ad appellandum obseruare, ibidem nu. 21
Iudex an possit absque attentatis, sententiam exequi non reportata fide prosecutionis appellationis, ibid.num. 44
Iudex non acquirit iurisdictionem, nisi per præsentationem commissionis, p.3.cap.5. num. 50
Iudex reuocare nequit sententiam, quæ transit in iudicatum, p.3. cap.6, nu.13
Declara tam in ciuili, quam in criminali, tam contra principales, quam contra tertium, ibidem num.14
Iudex interlocutoriam semper reuocare potest, ibidem num.18
Iudex quinam debeat pronunciare super desertione appellationis, p.3. cap.6.num. 88
Iudex à quo an possit exequi condemnationem expensarum iudicis ad quem, ibidem num. 110.
Iudex an possit post decem dies taxatas expensas corrigere, ibidem num.111
Iudex compensationem admissibilem negās nulliter procedit, p.3. cap.7. num.3.
Iudex ad liquidandum debet dare tempus competens, ibidem num.73
Iudex semper fauere debet reo, & pauperi debitori, ibidem num.110
Iudicis officium defisse non debet, deficiente actione, p. 3. cap.7. num.111
Index si accedit ad locum differentiæ, cuius expensis id fiat, p.3. cap.11.num.10
Iudex non debet esse clementior lege, ibidem num. 125
Iudex absolnens ab expensis, nunquam intelligitur de conuentionalibus, ibid. n. 126. 295. 388.
Iudex potest acceptare pro absente, p.3.c.11. num. 158
Iudex quas pœnas possit periuro infligere, ib. num. 178
Iudex non potest, etsi vellet, iuramentum remitte-

mittere, ibidem num.214
Iedicis officium expirat lata ſententia, par.3. cap.11. num.229
Iudex ſi in ſententia non facit mentionem de expenſis, eius officium expirat, ibid.n.231.
Iudex an poſſit eadem die ſententiæ ſupplere, & in expenſis condemnare, ib.num.232
Limita tamen in expenſis iure actionis debitis.& quare, ibidem num.233
Iudex ſemper poteſt condemnare, quoties non deficit officium ſuum, par.3. cap. 11. num. 234
Iudex delato iuramento debet ſententiam ſuper expenſis ferre, ibidem num.259
Iudex an debeat habere conſiderationem expenſarum aduocati, & Procuratoris, ibid. num.273
Iudex vltimæ inſtantiæ. Vide in verbo iudex appellationis.
Iudex ſibi expenſas reſeruans, non dicitur, neque abſoluere, neque condemnare, p.3. cap.11. num. 292.
Iudex quando non habeat iuriſdictionem, niſi facta ſubminiſtratione expenſarum, ibidem n. 339
Declara non ſufficere, ſi fieret verbalis oblatio, ibidem n. 340
Iudex condemnans ſimpliciter ad fructus, an intelligatur deductis oneribus, p.3.c.11. num. 573
Iudex in liquidatione fructuum, quam pretii viam eligere debeat, ibid n.574
Iudex dans pretium fructibus quodnam tempus attendere debeat, ibid.num. 576
Iudex ſimpliciter condemnans circa fructus, de quibus intelligatur, p.3.c.11.n.577
Iudex, quam ſummam amplecti debeat fructuum, ſi teſtis vnus deponit diuerſimodè ab alio, ib.n. 578
Iudex in caſu prædicto debet amplecti opinionem duorum cõteſtium ceteris relictis, Ib.579
Iudex, quid facere debeat ſi duo teſtes deponant circa fructus per verbum circiter, vel parum plus,& ſimilia, p.3.c.11.n.581
Iudex, an poſtquam pronunciauit in principali, poſſit ad fructus condemnare, ibid. num. 681
Iudex debet dare refutatorios reſpectu poſſeſſionis, p.3.c.11.n.717
Iudex reſpectu condemnationis fructuum debet dare reuerentiales, ib.n.718
Iudex à quo poteſt ſuam ſententiam nullam reformare, p.3.c.12, nu. 29
Iudex inferior, an cognoſcat de nullitate ſententiæ ſuperioris, ib.n.44
Iudex, cui eſt commiſſa nullitas, & ſimul appellatio, poteſt ſuper vtraque pronunciare. p.3.c.12.n.78
Declaratur ſi commiſſa appellatio habeat in ventre nullitatem, ib.n.79
Iudex ooteſt proſequi nullitatem expreſſam tantum in extraiudicialibus, p. 3, c. 12. num. 106
Iudex nullitatis, an poſſit pronunciare non citata parte, ib.n.118
Iudex nullitatis, quando poſſit ſuper negocio principali pronunciare, ib.n.122
Iudex, quas nullitates debeat tollere etiam parte non opponente, p.3.c.12.n.202
Iudices in Curia hodie procedunt, quibuscumque non obſtantibus nullitatibus, ib. num. 240
Iudex poteſt ferre ſententiam iuxta confeſſionem rei, ib.n.243
Iudex debet habere iuriſdictionem, vt poſſit pronunciare ſuper confeſſione, p.3. c. 12 num, 245
Iudex quo caſu poſſit ſententiam nullam exequi, ib.n.254
Iudex de partibus excuſatur adimplendo ſuperioris mandatum, p.3.c.13.n.55
Iudex, quibus cognitis ſoleat inhibere in ſeptuagenaria, & quibus, par.3.cap.14 num. 25

Iudicis

Defectus, vel incapacitas iuriſdictionis

Iudicis incapacitas circa iuriſdictionem, aliquando prouenit ratione perſonæ, par. 1 c.2.n.222
Iudicis incapacitas prouenit etiam à natura, quia mutus, ſurdus, aut furioſus. vide in p.1.c.2.n.223
Iudicis incapacitas prouenit etiam à lege, quia excommunicatus. bannitus, hæreticus, vel iudeus, p.1.c.2.n.223
Item prouenit à moribus, quando eſt ſeruus, religioſus, fœmina, & ſimilis, ibidem eod. num.
Iudicis defectus differunt in eorum ſubſtantia, & qualiter dicantur, & qui irritent proceſſum, & poſſint ſemper opponi, p.1 c.2.n.224
Iudicis defectus prouenientes à lege, non irritant proceſſum, niſi parte opponente, ib. num, eod.
Fallit tamen in quinque caſibus, remiſſiuè, p.1, c.2.n.225

Iudex adiunctus

Iudex adiunctus debet, in quacumque cauſa docere de iuriſdictione, p.1.c.2, n.179
Iudex adiunctus de ſtilo Romanæ Curiæ poteſt ſtatim præſenteta commiſſione inhibere, & decernere citationem, & inhibitionẽ p.1.c.6.n.151

Iudex appellationis

Iudex appellationis de iure, dummodo appellatum fuerit in iudicio, poteſt parte nõ citata

citata inhibere. vide in p.1. cap. 6. sub num. 158
Contrarium tamen videtur firmatum fuisse, ib.nu.159
Iudex in appellatione extraiudiciali, potest ex officio parte non citata inhibere, ibid. num. 162
Iudex appellationis, quando possit inhibere, & quæ debeant præcedere inhibitionē, ib.num.164
Iudex appellationis debet primam sententiā in totum confirmare, vel reuocare, p.2.c.8 num. 194
Iudex appellationis, quomodo debeat confirmare sententiam, in qua fuit expressa falsa causa, ib.n 213
Iudex debet cogere appellantem ad producendam primam sententiam, par.2. c.8, num. 217
Iudex non potest sententiam confirmare, vel reuocare, nisi de illa constet, ib.n,218
Iudex potest perpetuum silentium imponere appellanti, etsi illi non constet de prima sententia, ib.n.219
Iudex non potest causam appellationis cognoscere, nisi de appellatione constet, p.2. c.8.n.223
Amplia etiam constare debere, quod legitimè appellatio fuerit interposita, ibidem num. 225.
Iudex appellationis, an possit sine commissione super desertione pronunciare, ibid. num. 229
Iudex potest addere, vel minuere articulos omissos in fauorem appellati primæ sententiæ quiescenti, ib.n.230
Iudex appellationis, an possit terminare causam criminalem in Curia non visis actis de partibus, p.3.c.1.n.200
Iudex vltimæ instantiæ, quid faciat habita expensarum taxatione ab alio iudice, p.3 c.11.n.276
Iudex appellationis condemnans, vel absoluens ab expensis simpliciter, quomodo intelligatur. ib.n.279
Declara tamen, quando prædicta, ita procedant, p.3.c,11.n.280
Iudex appellationis potest condemnare ad expensas, etiam coram iudice a quo factas, p.3.c.11.n.283
Amplia intelliæi de omnibus expensis, etsi dicat de factis coram nobis, ib.n.289
Limita, si iudex, à quo absoluisset ab expensis, & non fuisset appellatum, ibidem num. 290
Iudex appellationis potest condemnare ad fructus in prima sententia omissos, p.3. c,11.n,680

Iudex Burgi.

Iudicis Burgi iurisdictio, & qualitas, quænam sit, p.1.c.2.n.155

Iudex Capitolinus.

Iudices capitolini habent expressam iurisdictionem, p.1.c.2.n,17
Limita in obligatione camerali, ibid. num. eodem.
Iudicis capitolii, quænam priuilegia habeāt, remissiuè, ib.n,eod.

Iudex Commissarius

Iudex commissarius debet cogere testes ad deponendum, p.2.c.1.n.160
Debet etiam citare partes ad videndum iurare testes, ib.n.161
Debet etiam iuramenta recipere, & exceptiones admittere, ib.n.eod.
Debet numerum testium refrenare, & interrogatoria recipere, & resecare. ibidem n. eodem.
Potest etiam punire testes, ibid.n.162

Iudex Compulsorialis

Iudex compulsorialis, an possit cogere reum ad exhibendum iura fauore actoris, p. 2, c.6.n.60
Iudex compulsorialis. quosnam possit cogere ad edendas scripturas, ibid.61
Iudex compulsorialis, qualiter procedat ad pœnas in litteris contentas, ibid.n.68
Iudex compulsor est merus executor, p.2.c.6 num. 74.
Iudex compulsorialis, an possit ex se cōmittere iuramenta testium, & examen Notario, ib.n.93

Iudex confidentiarum

Iudex confidentiarum. Vide Auditor confidentiarum.

Iudex Conservatum

Iudices conseruatores, quam iurisdictionem habeant, p.1.c.2.n.349
Iudices conseruatores, an impediant, & quādo iurisdictionem ordinariam, ib. n.350 351. & 352
Iudicibus prædictis conseruatoria non conceditur, vltra quinquennium, par.1.c.2 num. 353
Iudex cōseruator, si allegetur suspectus, quid agendum, ib.354

Iudices Curiæ Ripæ, vel Ripettæ

Iudices Curiæ Ripæ, & Ripettæ cognoscunt in multis causam clericorum par.1.cap.1 num. 13
Iudices Ripæ, & Ripettæ, quid in actis suarum causarū exprimere debeant, p.1.c.10 num. 57

Iudex delegatus

Iudex delegatus perdit iurisdictionem statim post sententiam, p.1.c.2.n.51

Iu-

Iudex delegatus debet, in quacumque causa docere de iurisdictione, ibidem num. 179 & 180
Delegato de maioribus asserenti habere iurisdictionem creditur. ib.n.193
Iudex à Principe delegatus in examine testium potest alium subdelegare, p.2.c.1 num. 163
Iudex delegatus ab inferiore non potest subdelare, ib.
Iudex delegatus nudus minister etiã à Principe non potest subdelegare, ibidem num. 164
Iudex delegatus, in quibus obseruet stilum delegantis, p.2.c.3.n.62
Iudex delegatus vigore litterarum missiuarum in forma ordinaria, & litterarum remissorialium potest cogere partem ad respondendum articulis occlusis,& qualiter p.3,c.2.n.162
Iudex delegatus, absque noua commissione potest causam appellationis dicere desertam, p.2.c.8.n.82
Iudices delegati si discordent, vel sint pares in sententiando, quænam pars prævaleat, ib.n.130.
Iudex delegatus ad vniuersitatem causarum æquiparatur ordinario, p.2.c.8.n.129
Iudex delegatus, ant possit reuocare sententiam nullam ex non seruata forma rescripti, ib.n.337.
Iudex delegatus potest iterum pronunciare, quando non obseruauit rescriptum, ibidẽ num.338
Iudex delegatus potest re integra interlocutoriam reuocare, p.2,c.8.n.352
Aduerte tamen dubium esse, an fieri possit de consensu solius reuocantis, ibidem eod. num.
Iudex delegatus cognoscere nequit,nisi expressa grauamina in appellatione, p. 3. c.1.n.138
Iudex delegatus super grauamine,per appellationem,an possit cognoscere super negotio principali, ib.n.139
Iudex delegatus si deferat appellationi, etiã nullæ perdit omnem iurisdictionem, ibid. num. 628
Ampliatur, quod tunc etiam, neque de partium consensu posset se denuo intromittere, ib.n.629
Iudex delegatus reuocans grauamen potest ad vlteriora procedere non obstante appellatione, vel inhibitione, ibidem num. 631
Iudex delegatus etiamsi reuocato grauamidetulit, non potest ad vlteriora procedere. p.3.c.1.n.632
Declaratur tamen si superior ad quem, appellantis appellationem, vel delètionem admittat, ibidem num. 633.
Iudex delegatus non admittente superiore delationem remanet Iudex, par.3. c.1. num. 634
Iudex delegatus non potest taxare expensas coram aliis factas, p.3.c.6.n.106
Iudices delegati, qualiter soleant relaxare litteras executoriales,ad quem effectum, & contra quos,vide, p.3.c.8.n.4
Iudex delegatus ad vniuersitatem causarum æquiparatur ordinario, p.3.c.12. n.27
Iudex delegatus cum facultatibns S. Visitæ, quomodo excarceret debitorem, par. 3. c.13,n 63
Iudex delegatus, vt supra,vtitur apostolica authoritate, ib.n.64

Iudex Ecclesiasticus

Iudex Ecclesiasticus,in mistis casibus potest esse iudex in causis mixti fori, p.1.c.2. num. 331
Exempla vide sub numero, ibidem n. 332. & 333.
Ecclesiasticus in multis non cognoscit de sacrilegio, sed limita in casu, quo laicus percutiat Clericum,quia cognoscit Ecclesiasticus, ib.n.338
Iudex Ecclesiasticus, an debeat, vti censuris, vel carcere. ib.n.347
Et, an excommunicatum impenitentem, & non petentem,possit absoluere ad tempus p.2.c.8,n,183
Declara tamen ex iusta causa,& causa,quænam dicatur iusta, ib.n,184
Iudex Ecclesiasticus, an possit compellere Iudicem sæcularem ad obseruandum canones, ib.n.243
Iudex Ecclesiasticus,an possit omissis grauatoriis ad censuras, & executionem personalem procedere, p.3,c.6.n.133
Iudex quilibet Ecclesiasticus, potest procedere ad censuras, p.3.c.9.n.56

Iudex Executor

Vide executor.

Iudices Laicus.

Iudex laicus in Romana Curia cognoscit in multis causam Clericorum, par. 1. cap. 2 num. 10.
Iudex laicus potest cognoscere,an habitus sit Clericalis, ib.n.280
Declara tamen prout numero, ibid. nu.281 & 282.
Iudex laicus potest cognoscere in fœudis datis Ecclesiæ à laico. ib.n.305
Iudex Laicus à Papa delegatus, cognoscit causam Clerici. ib.n.321
Dic idem in causa Tributorum, ibidem num. 322.

Idem

Idem in laico, qui dedit se, & sua bona alicui monasterio, ib.n.323
Idem in causa spolii beneficialis, & quomodo intelligatur, p.1.c.2.n.324.& 325.
Iudex laicus potest procedere in causa matrimonii pendente pendente coram Ecclesiastico super alimentis, p.3.c.4.n.114
Iudices laici impedientes cursum litterarum executorialium, possunt excommunicari, p.3.c.8.n.55
Iudex laicus, quomodo possit de nullitate sententiæ matrimonialis cognoscere, p.3.c.12.n.49
Limitatur tamen non posse tangere merita causæ, ib.n.50

Iudex Ordinarius

Per commissionem circa ea, quæ spectant ad eius iurisdictionem, non dicitur delegatus, p.1.c.2.n.165
Limita, si excedirur iurisdictio, vt si detur, quod procedat appellatione remota, ibid. num. 166.
Non potest cognoscere causam alteri delegatam, expirata iurisdictione delegati, ibid. num. 167
Valde diferunt iudices ordinarii, & delegati, ib.nu.177
Ordinario Iudici aquiritur iurisdictio eo ipso, quod est talis, & à principio ostendit se esse talem, ib.n.178
Iudex ordinarius, si incepit cognoscere. antequam Commissio Delegato præsentetur, dicitur præuenire, quamuis commissio fuisset antea expedita, ib.n.184
Iudices ordinarii, quamuis sint excommunicati validè procedunt, p.1.c.2.n.230
Quod declara ratione potestatis officii, ibid. num. 231
Iudex Ordinarius, cuius iurisdictio fuit prorogata, potest denuo cognoscere de nullitate, quia iurisdictio eius non expirat, p.1 c.2.nu.447
Iudex ordinarius procedens, vt delegatus, committit nullitatem, p.2.c.8, n,56
Iudices plures ordinarii, si in pronunciando discordent, quibus stetur, ib.n.127
Iudex Ordinarius, an possit cognoscere negotium principale, si illi grauamen fuerit commissum, p.3.c.1.n.139
Iudex ordinarius non obstante delatione potest se intromittere de partium consensu in causa, ib.n.639
Iudex ordinarius per commissionem iurisdictionem excitantem nõ dicitur delegatus, p.3.c.3.n.5.
Iudex ordinarius habet iurisdictionem super de nouo emergentibus, etsi fuerit appellatum. p.3.c.4.n.83

Iudex Remissorialis

Iudex remissorialis, qualiter procedere debeat in executione, p.2,c,1. n.243
Remissoriali, iudici, quid petendum sit in præsentatione remissoriæ, par.2. cap.3. num. 45.
Remissoriali iudici iurisdictionem nolenti, quid protestandum sit. ib,n.46
Remissorialis iudex, qnid primo faciat acceptata iurisdictione, ib.n.47
Iudex remissorialis debet deputare Notariũ, ib.n. 55
Iudex remissorialis cum Notario potest examinare Testes, & vtilius est, par,2. cap.3 num. 84
Iudex remissorialis, an teneatur accedere ad Testes legitimè impeditos, ib.n 108
Iudex remissorialis, an, & quando sine alio coniudice procedere possit, ib n.112
Remissorialis Coniudicis impedimenta, & tergiuersatio debent in actis constare, ibidem num. 113
Remissorialis coniudex impeditus potest vices suas coniudici cedere, ib.n.114
Iudices remissoriales recipere debent iuramenta Testium, p.2.c.3.n.115
Iudex remissorialis iuramenta testium alteri delegare nequit, ib.n.116
Iudex remissoriæ, seù litterarum missiuarũ absque alia speciali facultate, potest cogere ad respondendum positsonibus per verbum credit, vel non credit, ib.n.162

Iudicium.

Iudicium aliud ordinarium, aliud summariũ aliud executiuum. p.1.c.1.n.10
Iudicium fit interuentu Iudicis, actoris, & Rei, ib.n.11
Iudicii adest principium, medium, & finis, ib.nu.12
Iudicium vuum, quando faciat, aliud cessare, p.1.c.2.n.387.& 389
Iudicium potest incipi ab articulis, p.1.cap.3 num. 12
Iudicium ne reddatur elusorium, debet reus in criminalibus personaliter comparere, p.1.c.5.n.25
Iudicium quotidiè incipitur ad instantiam non procuratoris. p.1.c.5.n.75
Iudicium potest ab articulis incipere, si summarie proceditur. p.2.c.2.n.37
Iudicium non semper cum libellis, & monitoriis incipitur, p.3.c.3.n.48
Iudiciũ in vim legis dissamari facit reum voluntarium, ib.n.224
Iudicium super eadem re coram alio iudice pendente primo iudicio, dicitur attentatũ p.3.c.4.n.305
Iudicium potest habere ordinem à conuẽtione, & sic à captura incipere. p.3.c.6.n.131

Digitized by Google

Iudicium attentatorum est magis priuilegiatum, quam iudicium spolii, p.3. cap.11. num. 358
Iudicia vniuersalia, & particularia, an differant, quo ad debitum fructus, ibid. nu. 479
Iudicium nullitatis, an impediat executionē deferta appellatione, p.3. cap.12. nu. 116
Iudiciū in obtinendo beneficium cap. odoardus qualiter fiat, p.3. cap.13. n.127

Iudicium executiuum.

Iudicium executiuum mediante commissione, quandoque in Rota intentatur, par.3. cap.3. num. 12

Iudiciorum cumulatio.

Vide cumulatio iudiciorum.

Iuramentum.

Iuramentum præstitum per procuratorem ligat Dominum, p.1. cap.5. n.182
Iuramentum per necesse requirit speciale mandatum, ibidem num.200
Iuramentum non potest firmare in contrarium, quod est de natura mandati, licet reuocans sit periurus, ib.n. 226
Iuramentum præstitum ad commodum alterius est seruandum, p.1.cap.5.num.227
Iuramenti absolutio datur, & petitur ad euitandum periurium, ibidem n. 228
Iuramentum de stilo sufficit, quamuis non constet de diligentia, p.1.cap.6.n.21
Iuramenta omnia extensa, licet non appareant facta, de stilo sustinentur. p.1.cap.10. num.75
Iuramenti defectus non suppletur à numero Testium, p.2. cap.1. num.107
Iuramentum sanari non potest in spiritualibus, & dependentibus à voluntate, ibidem num. 108
Iuramentum, quomodo remitti possit, ibid. num. 109
Iuramentum in criminalibus debet præstare etiam principalis, p.2.cap.1. n.110
Iuramentum debet fieri tactis Euangeliis, ib. num. 111
Iuramentum de consuetudine, fit tacta quacumque scriptura, ibidem n.112
Iuramentum per tactum fit etiam à constitutis in sacris, ibidem num.113
Iuramentum sufficienter fit per verbalem iurationem, p.2, cap.1. num. 114
Iuramentum à iure, vel à parte delatum fit per tactum, ibid. n.115
Iuramentum debet præstari eadem die, sub qua cadit citatio, ibid. n.123
Ioramentum fit die sequenti, si citatio cadit die feriata, ibidem n.137
Iuramentum testium fit etiam parte absente, & non citata, p.2.cap.1. n.138
Iuramentum super articulis, & tota causa quare ita fiat, ibidem num. 141
Iuramentum simpliciter de veritate dicenda ad quid prosit, ibidem num.142
Iuramentum simpliciter testi à iudice delatum valet, ibidem num. 151
Iuramentum testium de stilo Notariis committitur, p.2. cap.1. num. 166
Iuramentum deferri nequit à Notario, nisi fuerit expressè commissum, ibid. n.174
Iuramenti locus debet exprimi in citatione, ibidem num. 178
Iuramenta testium Sacerdotum, & secularium qualiter fiant, p.2. cap.3. num.72
Iuramentum debet præcedere examen, & per quod tempus, ibid. n.75
Iuramentum Testium per Notarium reiteratur in actu examinis, ibidem n.76
Iuramenta Testium Notarius recipere nequit sine præsentia iudicis remissorialis, ibidem num. 117
Iuramenta Testium recipiuntur Notario rogante, & attestante, p.2.cap.3. num. 119
Iuramentum non valet, nisi tactis scripturis, ibidem n. 120
Iuramentum quodnam præstari debeat à pot titore processus, ibid.n.134
Iuramentum semper restringitur ad causam verisimiliter cognitam, p.3.cap.1.nu.337
Iuramentum quodnam faciendum post expensarum taxationem, p.3.cap.6.n.201
Iuramentum prædictum sufficit, quod reperiatur penes acta extensum, ibid. num.202
Iuramentum non comprehendit exceptionē solutionis, vel compensationis, p.3.cap.7. num. 109
Iuramentum non est vinculum iniquitatis, p.3. cap.10.num.55
Iuramentum non potest tolli, neque per consuetudinem, & quare, p.3.cap.11.n.215
Iuramentum actoris, an necessarium in expensis iure actionis, promissionis, & huiusmodi, ibid.n.389

Iuramentum calumniæ.

Iuramentum calumniæ, an sit de substantia processus, p.1, cap.10. n.13
Iuramentum calumniæ tacitè potest omitti, ibid. num.60
Iuramentum calumniæ, est iuris naturalis, ib. num. 63
Iuramentum calumniæ debet præstari etiam in causa appellationis, ib. n.64
Iuramentum calumniæ, quandoque fit per procuratorem nomine proprio, ibidem num. 65
Iuramentum calumniæ, etiam ab hærede præstari debet, & si defunctus inrauerit, ibidem num. 66
Iuramentum calumniæ præstari potest in quacumque parte iudicii, par.1. cap. 10. num. 67

Iuramentum calumniæ, qualiter diferat à iuramento veritatis dicendæ, ibid.n.68
Iuramentum calumniæ, an præstari possit per procuratorem, ibid. num.69
Iuramentũ calumniæ an fieri possit per mandatum generale ad causas cum facultate iurandi, ibid. num.70
Iurandi de calumnia facultas expressè ponitur in mandato procuræ, parte 1. cap.10. num. 71
Iuramentum calumniæ potest præstari à Sindaco Monasterii, absque speciali mandato, ibidem num. 72
Limita si constitutus sit ad vnam causam tantum, p.1.cap.10.n.73
Iuramentum in termino extensum, licet non præstitum, an valeat, ibid. n.74
Iuramentum calumniæ debet præstari in recognitione per comparationem, par. 2. cap.6.n.112
Iuramentum calumniæ debet præstari in omni instantia, p.3. cap. 12. n.207
Iuramentum, si petatur in secunda instantia, præstari debet, licet datum in prima, ibid. num. 208
Iuramentum calumniæ, an præstari debeat à successore in lite, p.3, cap.11. n. 210
Iuramentum omissum regulariter vitiat sententiam, ibidem n.211
Amplia etiam, quod annullat processum, ib. num. 212
Iuramentum antiquitus præstabatur tantum in aliquibus casibus, p.3. cap.11.nu.216
Iuramentũ calumniæ hodie regulariter præstatur in omnibus casibus, ibid. n.217
Iuramentum an teneatur dare pars non data copia petiti processus, ibid.nu.218
Iuramentum, nisi petatur, non est necessario præstandum, p.3.cap.11. n. 219
Iuramentum tacite à parte remissum potest relinqui, ibidem n.220
Iuramentum expressè à parte remitti nequit, ibidem num. 221
Iuramentum calumniæ fit admissis articulis, ipsisque productis in probatione paupertatis, p. 3. cap.13. n.140

Iurisdictio.

Iurisdictio est fundamentum iudicii. par.1: cap.2.n.1.
Estque multiplex, voluntaria, conuentionalis, ordinaria, vel contentiosa, ib.n.2.& 3.
Ordinaria, à quo tribuatur, ib. n.3
Quomodo possit acquiri remissiuè, ib.n.4.
Delegata, est quæ recipitur à delegatione superioris, vel propriam habentis, ib.nu.5
Differentia inter ordinariam, & delegatam, ibidem n. 6.
In Curia regulariter nullus habet ordinariã, nisi Papa, ibidem n.7.
Nihilominus sunt multi Iudices ordinarii in Curia, ibid. n.8
Iurisdictio distinguitur à qualitate causarũ, & summæ, p.1. cap.2.nu.168
Iurisdictio acquiritur ratione qualitatis, ibidem num.172
Et talis qualitas debet exprimi in libello, vel commissionem, ibid. n. 173
Iurisdictiones distinguit quantitas petita, non autem quantitas debita, ibidem num. 175
Declara ad distinguendam iurisdictionem, quod non fit cumulatio summarum, ibid. num. 176
Iurisdictionis possessio alio tolerante, acquiritur per vnicum actum, ibid.nu.189
Iurisdictio potest probari etiam præsumptiuè, p.1. cap.2. num. 194
Iurisdictio vt perpetuetur requiritur saltem decretum citationis, ibidem num. 196. & 199
Limita in habentibus iurisdictionem voluntariam, ibid. num. 197
Et si adsunt plures iudices perpetuata iurisdictionem, quo ad vnum, dicitur perpetuata etiam quo ad alios, ib. n.201
Perpetuata non dicitur, quo ad non expressam, & quando dicatur perpetuata remissiue, ibid. n.202
Limita in decreto citationis, vt procedat in iudice ordinario, vel delegato à Principe, secus ab inferiore, quia requiritur alius actus, p.1. cap.2, n.203
Iurisdictionis perpetuatio, quo ad Actorem, fit ex sola citatione decreta, licet non deuenerit ad notitiam Rei, ib. n.204
Quo verò ad Reum non perpetuatur, nisi executa citatione, ibid.n. 205
Iurisdictio non perpetuatur, si citatio ab initio esset valida, & malè postea executa, ibidem num.215
Limita si citatus notitiam aliundè habuit, vel sponte comparuit, quia perpetuaretur, ibid. n.217
Iurisdictionis præuentio, non semper attenditur, si adest iudex, qui habet priuatam iurisdictionem, ib. n.218
Declara, quando iurisdictio subsistit ab initio, ibidem n.219
Iurisdictio si est nulla, partes non possunt illam prorogare, parte 1. capit.2. numer. 220.
Iurisdictio tam ordinaria, quam delegata potest esse nulla multis modis, ibidem num. 221.
Iurisdictio est nulla ratione incapacitatis personæ Iudicis, ibid.n.222

Digitized by Google

Iurisdictio.

Iurisdictio poteſt eſſe nulla etiam ratione reſcripti, quando eſt auocatorium, vel ſubreptitium, & in omni caſu, in quo commiſſio eſt nulla ipſo iure, aut ope exceptionis, aut alio modo. p.1.c.2n.232

Iuriſdictio ratione cauſæ non eſt aliquando prorogabilis, exempla ſunt, ibidem num. 242

Amplia ratione perſonæ, ib.n.243

Iuriſdictio aliquando eſt nulla propter priuilegium perſonale, & exempla. ibidem num. 348

Iuriſdictionis nullitas, poteſt oriri etiam ratione perſonarum. & quomodo, ibid. num. 390

Idem ratione loci, p.1.c.2.n.391

Idem ratione temporis, ib.n.392

Iuriſdictio delegantis, & delegati, poteſt eſſe nulla, remiſſiuè, ib.n.393

Iuriſdictio poteſt prorogari tacite, & expreſsè, ib.nu,416

Iuriſdictio poteſt à parte prorogari, etiam abſque conſenſu proprii iudicis, par.1. cap.2. num. 421

Quod tamen limita in Clerico, ibidem num. 422

Suſpenſo petitorio iuriſdictio ceſſat in ipſo. p.1.c.11.n.117

Declara niſi receſſum ſit à ſuſpenſione. ibid. num. 118

Iuriſdictio deficit iudici, quando limitates excedit, p.3,c.30.n,10

Iuriſdictio delegata dignitati tranſit ad ſucceſſorem, ib.n.28

Iuriſdictio iudicis ſuſpenditur per appellationem ad ſuperiorem. p.3.c.4.n.5

Iuriſdictio eſt actoris expenſis firmanda, p.3 c.11.n.1

Iuridictio iudicis delegati per ſententiam expirat. p.3.c.12.n.32

Iuriſdictio delegati durat, ſi non pronunciauerit ſuper tota cauſa. ib.n.34

Iurisdictio augetur iudici ratione incidentium. ib.n,48

Ius

Ius commune, quodnam intelligatur extra terras Eccleſiæ, p.2.c.8.n.240

Ius commune, quodnam intelligatur in terris Eccleſiæ, ib.n.241

Ius canonicum in materia peccati, vbique eſt attendendum, ib.n.242

Ius ipſum defert appellationi non deferente iudice, p.3.c.1.n.620

Nos ius ſpoliati, vt dicatur conſtare, quidnã requiratur, p.3.c.4.n.135

Ius competens tan in beneficialibus, quam in prophanis debet ab initio deduci. ibid. num. 166

Ius nouum lite pendente in beneficialibus poteſt imputari, tam in poſſeſſorio, quam petitorio, ib.n.167

Declaratur tamen dummodò fiat mentio litis pendentiæ, ib.n.168

Ius nouum aquiſitum lite pendente, an, & quando & ad quem effectum debeat aduerſario intimari. p.3.c.4.n.180

Ius nouum aquiſitũ, ſi eſt gratia acceſſoria, non requirit intimationem, ib.n.181

Non ius in proprietate notorium obſtat ſpoliato. ib.n.228

Non ius in proprietate notorium, non obſtat in attentatis. p.3.c.4.n.229

Ius non petendi reuocationem attentatorũ, an probari debeat, & quomodo. ib.n.325

Ius quando dicatur, quæſitum reſignatario. p.3.c.11.n,426

Ius nouum non poteſt dari ex ſanatione nullitatis, cum ſit præter mentẽ concedentis. p.3.c.12.n.231

Iura

Iura producta ſine partis citatione ad dicendum contra non attenduntur, par.1. c.3 num. 126

Iura producta, Actuariorum incuria ſæpè perduntur, p.2.c.5.n.42

Iura pendente lite extrahi, an poſſint ſine compulſoria, ib.n.267

Iurium productio, & admiſſio, an legitimè fiat à citato ad dicendum contra, p.2. c.3 num. 22

Iura, an, & quomodo poſſint extrahi vigore remiſſorialium, ib.n,147

Iurium recognitio fit etiam vigore remiſſoriæ cum citatione ad videndum iurare teſtes, ib.n.148

Iurium copia parti aduerſæ non datur, quando agitur coram iudice compulſore. p. 2. c.6.num,72

Fallit ſi ageretur coram *Iudice* miſto, ibid. num. 73

Iurium recognitio, qualiter adnotetur poſt interogatoria, ib.n.87

Iura nemo habet maiora, quam ille, cuius nomine agitur. p.2.c.9.n.80

L

Laicus

LAicus fideiuſſor Clerici conuenitur corã Eccleſiaſtico, p.1.2.n.289.290

Laicus per laicum coram Eccleſiaſtico pro Legato pio, conueniri non poteſt, ibid. num. 329

Laicus delinquens in Eccleſiaſticum cognoſcitur ab Eccleſiaſtico, ib.nu.142. & ibid. num. 340

Digitized by Google

Laicus fideiussor Clerici non potest conueniri coram Laico, ib.n.397
Laicus in causis spiritualibus potest esse procurator. p.1.c.5.n.127

Latitans

Latitans citatur per diligentias. p.1.c.7.n.1

Latitatio

Latitatio, quomodo probetur, p.1,c.2.n.108
Sed quænam sit via securior, ib.n.109

Legalitas

Legalitas præsumitur spatio centum annorũ, p.1.c.3.n.121
Legalitas processus subscribitur à iudice, & suo singillo munitur, p.2.c.3.n.132
Legalitas processus potest fieri etiam ab vniuersitate, vel Episcopo, ib.n.133
Legalitas mendicata lite pendente non suffragatur, p.2,c,6.n.101

Legatarius

Legatarius, an debeat in inuentario describere fructus perceptos post obitum testatoris. vide in p.3.c.11.n.722

Legatum.

Legatum, vel fideicommissum, regulariter nõ dicitur factum animo compensandi, p.3 c.7.n.39
Legatum factum vxori, donec dotem suam petierit, quo animo censetur factum, ibid. num. 48
Legatum Patris, an computetur in dotem filiæ, ibid.n.55
Limita, si pater adderet causam legati facti, ib. num. 56.
Legatum de fructibus, an debeatur quolibet anno, vel secundum naturam rei legatæ, p.3.c.11.n.709
Legatum fructuum debetur, si fructus nascentur, ib.n.710.

Legatus

Legatus de latere, an possit concedere processum summarium, p.1.c.10.n.25
Amplia, si sit cum clausula simpliciter, ibid. num. 26
Legati Sedis Apostolicæ, sunt iudices ordinarii, p.3.c.9.n.61

Legitimatio

Legitimatio personarum per sententiam iudicis non obstat domino opponenti nullitatem gestorum per suum assertum procuratorem, p.1.c.5.n.286

Læsio

Læsio dicitur inducta ex tertia parte, & etiã ex dimidia iusti pretii, par, 1. cap. 3. num. 134.
Læsio necessariè consequitur probata negligẽtia, p.3.c.10.n.137
Læsio enormissima, quando dicatur, p.3.c.11 num. 500

Lex

Legem spernens non est à lege seruandus, p.3 c.1.nu.654

Libellus

Libellus regulariter est de substantia processus, p.1.c.10.n.13
Libellus, an requiratur in causa nullitatis, & quid in eo exprimendum, par. 3. c. 12. num. 117

Liberatio

Liberationem non obtinet promittens duo, & vnum adimplens, p.1.c.3.n.151
Liberatio à molestiis non datur agenti, nisi constet de lite, p.1,c.4.n.71
Et si agitur vigore contractus simulati, non obtinetur, ib.n.72

Libri

Libri debent exhiberi in loco iudicii, quando datur electio peritorum, si vero debent asportari extra Curiam, tunc qui petit illorum asportationem, debet se obligare de periculo, & expensis. vide in par. 1. c.3 num. 64.
Libri publici Ciuitatis probant valorem bonorum, ib.n.102
Libri particularium probant valorem fructuum à retinente perceptorum. ibidem num. 103
Libros nomine fictitio, edere prohibet Concilium, & tollit illorum fidem, ibidem num. 105
Liber Communitatis probat exemptionem illorum, qui in eo scripti non reperiuntur inter alios onera soluentes, p.1.c.3. nu.106
Liber defuncti facit magnam præsumptionẽ, quia nemo præsumitur immemor suæ salutis. vide in p.1.c.3.n.107
Libri Montis Pietatis, & depositariæ, probãt pro tertio, & contra tertium, *ib.n.108*
Libri mercatorum tunc probant, quando continent data, & recepta, ib.n.109
Libri à mercatore pro memoria retenti, non probant, nec obligant, nec indicant solutionem. Vide in p.1.c.3,n.110
Liber qui nuncupatur vacchetta, non probat regulariter, ib.n.111
Liber priuati regulariter non probat fauore scribentis. nisi sit adminiculatus, ibidem num. 112
Liber priuati potest adminiculari, si detur mors ipsius scribentis, & qualitas, & integritas eiusdem, & illius bona fama, p. 1. c.3, n.113
Liber priuati quomodo, & quando probet contra tertium, ib.n.114.115.& 116
Libri Cancellariæ, & Secretariæ, habent eadem priuilegia, ac scripturæ, par.2. c.5 num. 219

Digitized by Google

Liquidatio

Liquidatio in Curia fit termino vnius menſis p.3.c.7.n. 78

Liquidatio per ſententiam, qualiter facta debeat eſſe, ib.n.85

Liquidatio intra quod tempus fieri debeat, ad effectum compenſationis, par. 3. c. 7 num. 161

Liquidatio non perfecta tempore congruo, vel negata debet præſeruari, & quomodo, ib. n.162

Liquidum

Liquidum, an dicatur, & quando, quod fuit per aliam ſententiam liquidatum, p.3. c.7 num.84

Lis.

Lis ſuper titulo trahit ad ſe poſſeſſionem, p.1 cap.11.n.3

Lis ſuper poſſeſſione, an titulum litigioſum efficiat, ib.n.9

Declaratur hoc de plano procedere in beneficialibus, ib.n.10

In prophanis vero, quid iuris, remiſſiue, ib. num. 11.

Lis in actione perſonali, an poſſit ad vlteriora trahi ſine commiſſione, p.3.c.3. n.179

Lis in actione reali, poteſt trahi ad vlteriora ſine commiſſione, ib.n.180

Declara tamen prævia, quadam citatione, & contra quos, ib.n.181

Lis in criminalibus, vt dicatur pendere, quid requiratur, p.3.4.n. 294

Lis, vt non dicatur calumnioſa, quid requiritur, ib.n.297

Lis fuit habita pro derelicta per deſertionem 27.annorum, p.3.c.5.n.5

Lis finitur per deſertionem, & quando dicatur derelicta, p.3.c.6.n.1

Lis terminat per ceſſionem litis, & cauſæ, ib. num. 2.

Lis etiam terminatur per mortem ciuilem, & naturalem actoris, ib.n.3

Lis per mortem rei, an finiatur, & contra quos procedendum, p.3.c.6.n.4

Lis finitur per ſententiam, a qua appellare non licet, ib.n.6

Ampliatur, ſi eſſet commiſſa cum conſenſu exequendi ſententiam ferendam, ibidem num. 7.

Lis terminatur quoque per rem iudicatam, p. 3.c.6,n.9

Lis per ceſſionem finitur, p.3.c.10.n.97

Lis finita non debet per Principis reſcriptum reſuſcitari, ibid.n 98

Lis per ceſſionem finita, neque per Principis reſcriptum poteſt ſuſcitari, par.3.cap.11. num 145

Lis poteſt reſtaurari, quotieſcunque renuncia tio non fuit acceptata, ib.n.155

Litis renunciatio non valet, niſi fiat de vtriuſque partis conſenſu, ib.n.156

Lis calumnioſa, vel temeraria, quænam dicatur, p.3.c.11.n.180

Declara tam in actore, quam in reo, ibidem num. 181

Lis non dicitur temeraria, nec calumnioſa, ſi per vnum bonum teſtem fundetur intentio, ib.n.182

Litis renunciatio, an teneat vno contradicẽte ex pluribus conſentientibus, p. 3.c.11 num. 160

Litis renunciatio in Signatura facta impedit litis ingreſſum, ib.n.162

Lis, an reſpiciat vtilitatem Eccleſiæ, vel priuatum intereſſe, quomodo cognoſcatur, ib. num.318

Lis cæpta corã laico ibi terminari debet, etſi ſuccedat Eccleſiaſticus litiganti, p.3.c.14 num.40

Litis Conteſtatio

Litis conteſtatio eſt de ſubſtantia iudicii regulariter, p.1.c.10.n.13

Conteſtatio litis, an requiratur in cauſis canonicis, ib.n.19

Conteſtatio litis non poteſt omitti de partiũ conſenſu, ib.n.21

Litis conteſtatio inducit malam fidem. p.3. c.11.n.238

Litis conteſtatio, an requiratur in cauſa nullitatis, p.3.c.12.n.117

Litis pendentia

Litis pendentia, quo ad reuocationem attentatorum, quomodo fiat, p.3.c.4.n.20

Ampliatur, etſi decretum ad notitiam citati non deuenerit, ib.nu.21.

Ampliatur idem, etſi citatio decernatur ad inſtantiam Procuratoris, & cuius, ibid. num. 22

Litis pendentia non inducitur per ſolam impetrationem commiſſionis, vel iudicis, p.3 c.4.num.29

Litis pendentia conſideratur ratione vexatio ais, & moleſtiæ, quo ad expenſas, ibid. num. 30

Litis pendentia. quomodo inducatur quo ad reum, ib.n.32

Declara, quando cauſa eſſet commiſſa litteris non confectis, p.3.c.4.n.33

Litis pendentia, quando non inducatur in præiudicium Rei, niſi litteris expeditis, ib. num.44

Litis pendentia reſpectu Tertii, quando inducatur, ib.n.36

Litis pendentia ſtatim cenſetur inducta ex ſubrogatione gratioſa, p.3 c.4.n.37

Litis pendentia non inducitur ex gratia ſine litis notitia, ib n.38

Am-

Ampliatur facta non reuocari, etiamsi ferretur sententia, ib.n.39
Litis pendentia, an inducatur per commissariam subrogationem. p.3.c.4.n.40
Litis pendentia non inducitur ab extraiudiciali appellatione, ib.n.41
Lis, vt dicatur legitimè pendere', quid requiratur, ib.n.43
Lis, vt dicatur legitimè pendere debet esse vera, & non calumniosa, par.3. cap.4 num.44
De litis pendentia non potest dari, nisi reproducto monitorio, vel inhibitione, ibid. num. 248
Litis pendentia, quandonam dicatur inducta, ib n.n.281
Litis pendentia in criminalibus irrogat infamiam saltem facti, p.3.c.4.n.296

Litigator

Litigator debet facere electionem boni Procuratoris, p.1 c.5.n.1
Litigatores insulsi eligunt togatos inexpertos, & qui togam sumpserunt propter necessitatem, ib.n.2
Isti deficiunt in proprio salutari, quia in electione non se commendant Deo, ibidem num. 6.
Isti omnes discant incipere a Cælo, a quo prouenit omne bonum, ib.n.7.
Implorentque iuuamen miserendarum Animarum Purgatorii, ib.n.8
Litigator, quid facere debeat, si procurator ex aduerso non docet de legitimo mandato, & iudex procedit, non obstante sua protestatione, p.1.c.5.n.81.& 82
Litigatores callidi, aliquando ad effectum euitandi contra se patrocinium alicuius spectabilis Procuratoris, procurant in principio causæ illum allicere. p.1. c.5. num. 322
Et vlterius vtuntur opera, ib.n.323
Exemplum euenit Camillo Adriano viro egregio, ib.n.324
Litigator alter si comparear, siue citatus, siue citans, potest contra non comparentem procedere, p.1 c.6.n.108
Dummodo is, contra quem proceditur sit nominatus in citatione, præciseque citatus, ib.num.109
Partes litigantes renunciant nullitati promittendo stare sententiæ ferendæ, p.2.c.8. num. 26
Idem non possunt renunciare substantialibus iudicii, nec nullitates supplere, ibidem num. 28
Sed possunt per pactum se obligare de parendo sententiæ, ib.n.29
Litigans ex iusta causa, an possit in expensis condemnari, ib.n.298
Pars litigans, aliquando obtenta commissione, non citat ad dicendum contra illam, p.3.c.3.n.120
Item aliquando citationem ad dicendum, contra commissionem non reproducit, ib. num. 121.
Litigans temere in beneficialibus, an teneatur ad expensas, & si postea nouum ius aquisiuerit, p.3.c.4.n.178
Litigator calumniosus, & temerarius semper in expensis condemnatur, p. 3. c. 11. num. 72.
Et quid si litiget ex iusta causa, ib.nu.93.
Litigator ex nouiter obtinens, quando dicatur contumax, & in culpa, ib.n.98
Declara tunc illum in expensis codemnari, si pars altera cedit, ib.n.99
Litigator vir insignis, & probatæ famæ, an excusetur ab expensis, p.3.c.11.n.166
Et an excusetur ab expensis habens pro se prudentum consilia. ib.n.167
Temere litigantium pæna, quotuplex sit, ibid. num. 168
Temere litigans est periurus si iurauit de calumnia, p.3.c.11.n.169
Temerè litigans est infamis, ib.n.170
Temerè litigans punitur in pecuniaria, & quomodo, ib.n.171
Amplia extendi ad libras quinquaginta, tam in ciuili, quam in criminali, ib.n.172
Litigator regulatiter non tenetur subministrare expensas, p.3.c.11.nu.335
Litigatores non possunt sine consensu remittere substantialia iudicii. par. 3. c. 12. num. 191
Declaratur tamen, vt per Felinum loco citato, ib.192
Litigator tacens potest se tueri exceptione nullitatis, p.3.c.12.n.209
Litigantes, an possint se obligare de stando sententiæ etiam nullæ, ib.n.255

Litteræ

Litteræ subsidiariæ quando, cui, & ad quid dirigantur, p.2.c.1.n.217
Litteræ remissoriales. Vide in verbo remissoria.
Litteræ compulsoriales. Vide in verbo compulsoria.

Litteræ executoriales

Litteræ executoriales, Vide executoriales.

Litteræ Cambij

Litteræ cambii a mercatore acceptatæ, an procedant executiuè, & qualiter quoue decreto, p.1.c.3.n.76
Litteræ cambii exposcunt cellerrimam executionem, ib.n.77
Litteræ cambii acceptatæ sopra protesto &c. habent etiam cellerrimam executionem, & quare. ib.n.78

Lit-

Digitized by Google

Litteræ cambii non admittunt compensationem dummodo earum acceptatio sit posterior credito, cum quo prætenditur compesatio, p.2.c.3.n.79
Litteræ subsidiariæ, vide in Verbo litteræ.

Locatio

Locatio, an probet fructuum quantitatem, vel illorum iustum prætium. par.3. c.11. num. 557
Locatio annua inducit præsumptionē, quod plus non percipiatur è re locata, ibidem num. 558
Limita tamen in fæudo, & emphiteusi, & quarè, ib.n.559
Locationes tres, an probent fructus rei locatæ, p.3.c.11. n.560

Locator

Locator exigens à subconductore non liberat conductorem, p.1.c.3.n.40

Locus Pius

Locus pius quis dicatur, p.1.c.2. n.293
Locus pius vtitur iure communi, nisi sit expresse priuilegiatus, p.3.c.14.n.35
Amplia præsertim, si agatur de bonis temporalibus, ib.n.36
Locus pius succedens laico, qualiter iudicetur, p.3.c.14.n.38
Locus pius in casu prædicto, an conueniatur coram iudice Ecclesiastico, ib.39

Locus

Locus Remissoriæ, qualis, & an plures dentur p.2.c.3.n.166

Locum Tenentes A.C.

Locum tenentes A.C. quo casu obseruent cautelam Illustrissimi Camilli Meltii ob reuerentiam Signaturæ, p.3.c.3.n.211

Lucrum dotale, & aliud

Lucrum dotale ex statuto, an dicatur debitū necessarium, vel voluntarium, par.3.c.7. num. 53
Lucra perdita ex causa temerariæ litis, an veniant reficienda, p.3.c.11, n.188
Declara multos contrariam tenere opinionē ib. n.189
Declara iterum alios, & quos huic contrariā amplecti, ib.n.190

M

Magistratus

MAgistratus vrbis, an possint personaliter capi, per mandatum executiuum, p.3.c.6.n.138

Magistri Domus

Magistri domus locorum piorum, censentur habere speciale mandatum, & possunt disponere, vti tutores, Curatores, & procuratores specialiter deputati, par.1.cap.5 num. 306

Magistri Viarum

Magistri viarum in Romana Curia cognoscunt multas causas Clericorum. vide in p.1.c.2.n.10
Magistri viarum, quam iurisdictionem habeant, ib.n.147

Maior

Maior decimoquarto anno, sicut potest comparere vti principalis, ita potest constituere Procuratorē, p.1.c.5.n.91
Maior petens restitutionem, debet probare impedimentum, & quomodo, p.3.c.10 num. 117
Maior petens restitutionem debet probare etiam læsionem, ib.n.118
Maior non potest restitui, nisi probet impedimentum, & læsionem, ib.n.135
Maior succedens minori restituitur, ac si minor, p.3.c.10.n.151

Mala

Mala innumerabilia hodie eueniunt propter malam praxim, p.3.c.4.n.28

Mala fides

Vide in Verbo fides.

Mandans

Mandans fieri solutionem. Vide in verbo solutio, & mercator.

Mandatarius

Plura de mandatario videbis in Verbo Nuncius.

Mandatum

Potest relaxari vigore clausulæ, quam, & quas etiamsi causa reperiatur cōmissa cum clausula, si quid exequendum, par. 1. cap. 2 num. 124
Mandatum non executum, si sit excessiuum, reducitur ad summam debitam, & pro illa sustinetur. Vide in p.1.c.3.n.33
Mandatum vigore obligationis cameralis obtentum, quod non sit vndequaque iustificatum, si non est executum potest ex nouiter coadiuuari, ib.n.94
Mandatum de associando facilius obtinebit habens facultatem capiendi possessionem propria authoritate, si adeat iudicem, p.1.c.3.n.129
Mandatum de grauando relaxatur ob non responsionem articulis, seu positionibus, p.2.c.2.n.10
Nandatum de confignando contra sequestratarium executiuè, an, & quando detur, p.2 c.9.n.76
Mandatum de confignando non expeditur, nisi doceatur de credito debitoris, p.2. c.9 num. 81
Mandatum gratiosum de confignando, quādo expediatur, & quomodo. ibidem num. 83
Mandatum de confignando, qualiter obtinea-

neatur. tam si adsit consensus in mandatis, quam non. ib.n.85
Mandatum gratiosum, & rigorosum vnico contextu conceditur in Curia Capitolina, ib.nu.88
Declara vna præuia citatione, & qualiter facta, ib.89
Mandatum de consignando, qua formula tutius obtineatur, ib.n.90
Mandatum executiuum, quando soleat concedi a Signatura, loco censurarum, p.3.c.6. num. 136.
Mandatum executiuum, an, & quomodo possit relaxari contra magistratus Vrbis, ibid. num. 137
Mandatum non admissa compensatione oppositæ, est nullum, p.3.c.7.n.87
Mandatum executiuum, an, & qualiter olim concederetur in executorialibus, p.3. c.8 num. 11
Mandatum prædictum, an hodie concedatur. & inter quos, ib.n.12
Et quid, si sit executio facienda in Curia, ib. num. 13
Mandatum si contineat factum, quomodo sit docendum de paritione, p.3.c.9.n.92
Mandatum tractus successiui, semel intimatū sufficit, etiamsi veniat casus declaratoriæ, ib. n.106
Nec refert, quod directè, vel indirectè contraueniat reus. ib.n.107
Mandatum de manutenendo, datur spoliato contra intrusum non iustificatis litteris, p.3 c.11. n.70.

Mandatum Commissium.

Mandatum examinandi habet vim admissionis articulorum, p.2.c.1.n.6

Mandatum Procuræ.

Si totus tenor mandati esset de verbo ad verbum in alio instrumento insertus, crederetur, p.1.c.5.n.66.
Mandatum præsumptum, an sufficiat, vel requiratur expressum per instrumentum, ib. num. 68
Mandatum præsumptum admittit Rota, ib. num. 69
Mandatum præsumptum resultat ex impensa vnius ducati. ib.n.70
Mandatum procuratoris, & mandatum iudicis delegati concordāt in pluribus, quo ad rescriptum, p.1.c.5.n.84
Mandatum legitimum, vt dicatur, quale esse debeat, ib.n.85
Mandatum ad lites factum ab illo, qui non habet administrationem, nō valet, p.1.c.5 num. 89
Mandatum, in quo constituitur, præter nominatos, ille, quem elegerit talis, valet, ib.num.116
Mandatum per quas procuratorum inhabilitates non irritetur. p.1.c.5. c.132
Mandatum tacitum, quando resultet per cōsignationem scripturarum, & instrumentorum, ib.n.143
Mandatum probatur per instrumentum, vel per priuatam scripturam Domini, p.1. c.5. n.149. & 150
Mandata licet sint strictè interpretanda regulariter tamen non solum extenduntur ad illas causas, quæ in eis sunt expresse, verum etiam ad illas, quæ sub verborum generalitate comprehenduntur. vide in p.1.cap.5 nu.183
Mandatum generale comprehendit causas ortas, ib.n.185
Mandatum generale aliquando extenditur ad requirentia mandatum speciale, dummodo comprehendi possit sub generalitate verborum, p.1.c.5.n.195
Mandatum speciale in quibus causis requiratur, p.1.c.5.n.199
Mandatum præsumptum specialiter ad exigendum admittitur. ib.n.293
Mamdatum speciale requiritur in acceptatione deuolutionis, & caducitatis, ibidem num. 204
Mandatum semper interpretandum, est vt operetur effectum suum. ibib. num.206
Amplia etiam si nulla fiat mentio, ibidem num. 207
Mandatum ad compromittendum, non expirat per primum compromissum, p. 1.c.5, num. 208
Mandata, si duo appareant, prævalet illud, per quod minor authoritas tribuitur Procuratori, ib.n.211
Mandatum si sit restrictum ad certas causas, & personas, non extenditur ad alias causas, vel personas non nominatas, p.1. c.5, num. 213
Mandatum ad lites cum facultate substituendi ad quæ se extendat, ib.n.218
Mandatum procuratoris durat, donec cōstet de contraria voluntate constituentis, ibid. num. 222
Mandatum præsumitur durare, donec contrarium probetur. p.1.c.5.n.224
Mandatum expirat probata contraria voluntate constituentis. ib.n.223
Mandatum de sui natura est reuocabile, *ibid.* num. 225
Mandati reuocatio debet ipsi procuratori intimari, & quando, p.1.c.5.n.230
Mandati reuocatio, quod deuenerit ad notitiam iudicis, & partis, an sufficiat absque notitia Procusatoris, ib.n.232
Mandati reuocatio, an debeat intimari iudici, & parti, quibus facta fuit fides antea, ib.n.233

Man-

Digitized by Google

Mandati reuocatio intimatur, si fuit intimata constitutio facta in mandato, p.1. c.5. num. 231
Mandatum extraiudiciale finitur morte mandantis re integra, p.1. cap.5. n.262
Limita primo in mandato ad pias causas. ib. num.263
Limita secundo fauore dotis. ibid.
Limita tertiò fauore mandatarii, quando mandatum post mortem de sui natura est expedibile, ibidem.
Limita quarto, quando in mandato fit mentio de durationc post mortem, ibid.
Mandatum quando reddatur nullum, vel non subsistat, p.1. cap.5. n.276
Mandata, quæ requirant, si fiant, vel reddantur nulla, & quod satis excipere non constare de eis, ibid. num. 277
Mandati necessaria non interuenisse potest probari per testes, qui fuerunt præsentes, ibidem num. 278
Mandatum quando ex longo tempore præsumatur, p.1.cap.5. n. 290
Mandatum si enuncietur in aliquo actu inter diuersas personas, non probat. nisi illius tenor inseratur. Vide p.1.cap.5. n.292
Mandatum de iure debet produci in principio litis, de stilo tamen si producatur post sententiam, processus factus valet, par.1. cap.5. num. 303
Mandatum si semel producatur insufficiens, & deinde producatur sufficiens, processus nõ sustinetur, ibid. num,304
Mandatum procuræ, quas clausulas de necessitate requirat, ibid.num.307
Mãdatum factum cum clausula releuans &c. & cum clausula coram quibuscumque iudicibus &c. non expirat in prima instantia, p.1. cap. 5. n. 308
Mandatum satis est quod producatur post sententiam, si de eo non fuit oppositum, ibid num. 309
Secus si de eo fuit oppositum ante sententiam, ibid. num.310

Manutentio.

Manutentio an detur in reuocatione attentatorum, p.3. cap.4. n.288

Maritus.

Maritus tenetur reddere rationem fructuum extradotalium, & illos restituere mulieri agenti, & probata administratione fructus liquidantur coniecturis, p.1.cap.3. n.54
Maritus secundus, quamactionem habeat pro consequendo dotis assignamento, p.3.c.11. num.508

Matrimonium.

Matrimonium promissum, & postea præsente Parocho non consentiente contractum, an valeat, p.1.cap.4. num. 57
Matrimonium post sententiam tenet, & suscepta proles est legitima, p.3. cap.6.n.48

Melioramentum.

Melioramenta an, & quando debeant refici ante restitutionem Domus, p.3.c.6. n.240
Declararatur dumodo constet de melioramentis, & fuerint liquidata, ibid.n. 241
Melioramenta sunt primo loco liquidanda, & soluenda, ib.n.244.

Mensarius.

Mensarius Rotæ debet cauere in commissione, an sin noua causa, vel dependens. Vide in p.3.cap.3. num. 101
Amplia etiam an beneficialis, vel profana, & à quo tribunali proueniat, ibid. n.102
Mensarius Rotæ adnotat in libro commissionem, deinde illam reddit, & cui, ib. n.103

Mensis.

Mensis an, & quando intelligatur de 30. vel 31. diebus, p.2. cap.1. n.338

Mercator.

Mercator committens merces, si dum transmittuntur moritur, an acquirat illarum dominium, p.1.cap.3. num. 93
Mercatoribus victum ad Vrbem conducentibus fauendum est, p.3.cap.13.n.42
Mercatores prædicti pretio suarũ rerum non sunt defraudandi, ibid. num. 43

Merces.

Mercium identitas mercatori venditarum, quomodo probetur, p.1. cap.4 n.85
Merces transmissæ, cum signo ordinantis defuncti, an prius debeantur transmittenti, vel creditoribus ordinantis, p.1. cap.3.n.93

Merces, siue salarium.

Merces pro regestro commissionis in Dataria quænam sit, p.3. cap. 3. n.139
Merces agrimensori, vel diuisori à quanam partium sit soluenda, p.3. cap.11, n.5

Mœtus.

Mœtus iudicis à quo debet esse iustus, & probabilis vndecumque causetur. Vide in p.3.cap.1. num. 173
Mœtus prædictus quomodo dicatur, & quomodo super eo debeat appellatio interponi, p.3. cap.1.n.174

Miles.

Milites de cõsuetudine plectuntur ab eorum Ducibus, p.1.cap.2, n. 256

Minor.

Minor contrahens cum muliere, an indigeat solemnitatibus, p.1.cap.3. n.82
Minor tractãs de damno euitando, an habeat priuilegia potiora muliere tractante de lucro captando, ibid. n.83
Minor non potest constituere procuratorem, & quare, p.1. cap.5.n.87
Minor respondens positionibus, iunctis adminiculis sibi præiudicat præsertim, si agi-

tur cum Ecclesia,& in isto casu cessant statuta de contractibus sine certa solemnitate non valituris, p.2.cap.3. n.27
Minor, & Ecclesia in restitutione pari passu ambulant, p.3. cap.10.num.48
Minor aduersus iuramentum restitui nequit, ibid. n.50
Minor potest petere restitutionem præuia absolutione iuramenti, ibid. n.51
Minor absolutus à iuramẽto potest implorare restitutionẽ prout de iure,p.3 c.10.n.52
Minor ansolutus à iuramento habet viam ad restitutionem petendam, ibid.n.53
Minori sufficit probare læsionem pro restitutione in inegrum, ibidem num. 128
Minor circa priuilegia restitutionis pari passu ambulat cum Ecclesia, p.3.cap.10.n.129
Minor in vno est magis priuilegiatus quam Ecclesia, ibid. num.130
Minor de iure non indiget restitutione aduersus lapsum temporis, ibid.n. 132
Minor indistinctè restituitur absque vlla probatione, p.3. cap.10.n.136
Minor debet restitui etiam aduersus sententiam Imperatoris, vel Papæ, ib.n.141
Minor restituitur aduersus tempus concessum ad retrahendnm, ibid.n.144
Minor si appellauit, & non præsentauit se tẽpore præfixo, restituitur, par. 3. cap. 10. num. eodem 144
Minor restituitur aduersus missionẽ in possessionẽ ex primo,secũdo decreto, ib.nu.145
Fallit in debito, quia non restituitur, ibidem eodem num. 145
Minor aduersus confessionem factam in iudicio, an restituatur, p.3. cap.10. n.146
Minor non potest renunciare restitutioni in integrum, ibid. n. 147
Minor si renunciat restitutioni cum iuramento tenetur, ibid. num.148
Sed absoluitur à iuramento ad petendam restitutionem, si sit læsus, p.3. cap.10.n.149.
Minori non competit restitutio succedenti maiori, ibid. num.150
Minoribus datur restitutio in eo, quod fecerint, ibid. num.152.

Miserabiles personæ

Miserabiles personæ, an habeant electionem fori. Vide forus.
Vide in Verbo pauper si plura desideras.

Monachus.

Monaci,& alii regulares subsunt eorum Superioribus, p.1. cap.2.num.248
Dic idem de consuetudine in concernentibus obseruantiam, ibid.n.249
Declara secundum aliquos subesse etiam ordinario, ibidem num.250
Sed contra tenet Rota, quod nec volentes possunt sine consensu Papæ se subicere Ordinarijs, ib.n.251

Monitorium.

Coram A. C. inter mercatores non requiritur, sed sufficit aliqualis petitio. par.1. cap.2. num. 27
Monitorium in forma per comparitionem partis reducitur ad citationẽ,p.1.c.11.n.83
Monitorium de respondendo exequitur personaliter, p.2. cap,2. n.8.
Monitorium super exhibitione, & editione scripturarum personaliter exequitur, p.2. cap.6. num.67
Monitorium non est necessario reproducendum,si pars monita cõparuit,p.3.c.4.n.292
Monitorium non est necesse reperiendum in filsa, sed sufficit eius reproductio in Broliardo, ib. num. eodem.
Monitorium an constituat in mala fide, p.3. cap. 11. num. 522
Amplia etiam contra minorem 20.annorum. maiorem tamen 8. ibid. n.523
Monitorium in iudicio cap. Odoardus est faciendum, p.3. cap.13. num.128

Monitorio formulæ.

Monitorium de respondendo positionibus, siue articulis, p.2. cap.2.n.7
Monitorium super exhibitione, & editione scripturarũ qualiter formetur, p.2.c.6.n.66
Formula monitorii in iudicio cap.Odoardus p.3. cap.13. num.129

Mora.

Mora æquiparatur litis contestationi, par.3. cap.11. num.447

Moratoria.

Moratoriæ hodie sunt prohibitæ, par.3.c.13. num. 48
Moratoriæ Clericis in odium laicorum non conceduntur, ibid.n.113
Moratoriæ aduersus executoriales non conceduntur, ibid. num. eodem.
Moratoriæ non conceduntur fideiussoribus, & quare. p.3. cap.13. num.114
Moratoriæ laicis extra terras Ecclesiæ non dantur, ibidem num. eodem.
Moratoria concernens fiscum committitur in Camera, ibid. num.115
Moratoria, constito de subreptione, per Signaturam reuocatur, p.3. c.13.n.117
Moratoriæ hodiè rarò, vel nunquam conceduntur, ibid, num.120
Moratoriæ, dilationes, & tollerantiæ hodie sunt prohibitę, ibid.n.125
Moratoriæ quænam concedantur mercatoribus exteris,& à quo,in Vrbe,p.3.c.13.n.126

Mulier.

Mulier agens pro restitutione dotis,non impeditur ex eo, quod amiserit bona mariti, p.1. cap.3. num.46
Mulier non potest agere vigore statuti, quod dat

Digitized by Google

dat contra tertium viam executiuam, ſi dictus tertius ſit Clericus, ibidem ſub n.47
Mulier ſi pro reſtitutione ſuæ dotis ageret contra bona fideicommiſſo ſubiecta, eſt quæſtio, ad quem ſpectet probare adeſſe, vel non adeſſe bona libera, ibid. num.48
Mulier prætendens alimenta, debet probare paupertatem, & oſtendere diligentias recuperandi dotem, p.1. cap. 3. n.50
Mulier pro ſe allegans confeſſionem mariti factam in Teſtamento reuocato, non auditur, vide ibid. ſub num.53
Mulier eiecta à viro poteſt prætendere fructus ad rationẽ ſtatuti Vrbis, p.1.c.3.n.55
Mulier contrahens cum minore, vel è conuerſo, an indigeat ſolemnitatibus, ib.n.81
Mulier tuetur ſua iura, allegando nullitatem obligationis, p.1.cap.4. n.79
Mulier, cui à marito in reſtitutionem dotis fuerunt data bona, non poteſt executiuè conueniri. Vide in p.1.cap.4.n.91
Mulier, quæ fuit inſtituta vſufructuaria à marito vna cum filiis, debet eſſe contenta alimentis. Vide in p.1. cap.4 ſub num.93
Mulier approbans procuratorem etiam ſine ſolemnitatibus non poteſt amplius cum controuertere, p.1.cap. 5. n.296

N

Negligens.

Negligens reportare proceſsũ remiſſoriæ, quomodo compellatur, p.2.c.3.n.163

Negligentia.

Negligentia partis non præiudicat iudicis officio, p.3. cap.6. n.57
Limita ſi res cõcerneret ſolũ intereſſe, ib.n.58

Negotium principale.

Negotiũ principale. Vide cauſa principalis.

Nobilitas.

Nobilitas perſonæ probata in iudicio cap. odoardus, præfertur ignobili in aſſignatione congruæ, p.3.cap.13. n.146

Nomen.

Nomen nudum nullum ius præbet, p.1.cap.3 num. 124
Nomen Sanctiſſimi D.N.I. Chriſti poni debet in ſcriptura, p.2. cap.5. num.91
Nomen iudicis ad quem, ſemper eſt in appellatione exprimendum, p.3. c.1. n.76. 163
Nomen iudicis a quo, non eſt neceſſario exprimendum in commiſſione appellationis, ib.n. 167
Nomina, & cognomina citandorum, ponuntur etiam in calce citationis, p.3.c.14.n. 13

Non ius.

Non ius. Vide in verbo ius.

Notariatus.

Notariatus Romanæ Curiæ arrendari non poteſt. p.2. cap-5.num.145
Notarius, an poſſit compati, quod ſit procurator, & Notarius ſimul, p.1. cap.5.n.125
Notarius adnotat inſtantiam, decretum, & publicationem in edicto, p.1.cap.9. n.4
Notarius an poſſit ſuo inſtrumento addere locum, & tempus, p.2. cap.1. n.55
Notario atteſtanti ſibi commiſſum examen, non creditur, ibidem num.169
Notarius non poteſt examen ſibi commiſſum alteri committere, ibidem num. 175
Notarius ſibi commiſſo examine de ſtilo poteſt dare iuramentum, ibid. n.176
Notarius deferre nequit iuramentum, niſi ei fuerit expreſsè cõmiſſum, p.2.c.1.n.174
Notarius in ciuilibus tranſmittitur ad perſonas egregias, ibidem num.212
Notarius in criminalibus non tranſmittitur ad perſonas egregias, ibid. eodem n.
Notarios textus facit viles, & quare, p.2.c.5. num. 1.
Hodie tamen ſunt in æſtimatione, & qui. ibidem num. 2.
Notarii officium quid ſit, ibid. n.3.
Notarius non poteſt inſtrumentum facere, niſi rogatus, ibidem num.4.
Notario aſſerenti inſtrumentum eſſe publicum, creditur, p.2.cap.5. num.5.
Notarius dat fidem geſtis inter partes, ibid. num. 11.
Notarius non poteſt rogari de incorporabilibus, ſed de viſis, & auditis, ibid.n.12
Notarii ſimul, & creantur iudices ordinarii, ibidem num. 13
Notarii tamen iuriſdictio non niſi in volentes exercetur, p.2, cap.5 num. 14
Notarius probat negatiuam, aſſerens non reperiiſſe inſtrumentum, ibid.n. 15
Notario dicenti ſe aliud feciſſe in aliquo inſtrumento, non creditur, ibidem n.16
Notario ſe vidiſſe inſtrumentum aſſerenti non creditur, ibidem num. 18
Notarii potius error, quam dolus præſumitur in inſtrumentis, p.2.cap.5. n.19
Notarii error quando præſumatur dolus; remiſſiuè, ibidem n. 20
Notarius non poteſt rogari, niſi cognoſcat contrahentes, ibid.num.21
Notarius ſaltem teſtem debet cognoſcere, cui ſint noti contrahentes, ibid. n.22
Notarius an poſſit corrigere, mutare &c. ſcripta remiſſiuè, p.2.cap.5. num 22
Notarius pro quocumque delicto, quomodo puniatur, remiſſiuè, ibid. num.23
Notarius obligatur pro iuuene in officio delinquente, ibid. num. 24
Notarius condemnatus ratione officii, eo priuatus cenſetur, nec poteſt rogari, ibid. num. 25
Notario non creditur in actis collegialiter,

nisi singulorum nomine expresso, p.2. c.5. num. 26
Notarius instrumentum cancellare, abstrahere, vel comburere an possit, ibid.nu.27.
Notarius validè stipulatur pro absente, iusq; acquirit interesse habenti, ibid.nu.28
Notarius ius etiam potest acquirere non natis, ibidem num. 29
Notarius acquirit absenti reuocabiliter, dūmodo ius possit deferri, p.2. cap.5.n.30.
Notarius non potest stipulari pro absente sciens illius contrariam mentem, ibidem num. 31
Notarii creati à Papa, vel Imperatore vndique possiunt rogari, ibid.nu.32
Idem de creatis ab habentibus auctoritatem à Papa, vel Imperatore, ib. eodem n.
Notarius creatus ab alio Principe, rogari potest in suo territorio tantum, ib. eod.num.
Notarius an omnibus teneatur dare instrumenta pęnes se existentia, p.2. cap.5.n.33.
Notario neganti, vel occultanti instrumenta, an deferatur iuramentum in litem, ibidem num. 34
Notarius adhibitus in causa non potest testis postea induci, ibid. n.35
Notarius testis debet deponere per verba facti, & non iuris, ibid. n. 36
Notario, an testi, credatur dicenti notarium non scripsisse, p.2. cap 5. n.37
Notario, nec Testi creditur in pęnalibus, ibidem num. 38
Notario magis, quam testi in dubio creditur, ibid num. 39
Notarii actuarii tenentur custodire iura producta. ibidem num. 42
Notarii actuarii condemnantur ad damna amissorum iurium, p.2. cap.5.num.43
Notarius tenetur pro scriptura perdita, de falso etiam allegata, ibidem nu.44
Notarius tenetur etiam de productis tempore antecessoris, ibidem eod. num.
Notarius tenetur etiamsi facta diligentia doceat deperditam scripturam, ibid. nu.45.
Notarius an excusetur probans amissionem ex iusta causa, p.2. cap.5.n.46
Notarium actuarium, non excusat amissionis iuramentum, ibid. n.47
Notarius amittens scripturam, præsumitur in dolo, vel culpa, ibid. n.48
Notarius an, & quando teneatur ad summam in scriptura deperdita contentam, ib.n.49
Notario non creditur in extraiudicialibus, sine testibus, p.2. cap.5. num. 50.
Notario bene creditur etiam soli in iudicialibus, ibid. num.51
Notario non creditur nisi de actu à se, & coram se, & testibus gesto. ibid.num.52
Notarius parti nec nocet errando, ibid. eod. num.
Notario de præteritis attestanti non habetur fides, p.2. cap 5. num.53
Notario se rogatum de mandato procuræ asserenti, neque credendum est, ibid. n.54
Notarii assertio super rogitu mandati procuræ adminiculat, ibid. eod. num.
Notario an credatur asserenti in Instrumento causæ cognitionem adfuisse, ibid.n.55
Notarii de sibi data commissione rogatorū asserentis, non adhibetur fides, p.2.cap.5. num. 56
Notario se de falso rogatum, dicenti credatur an non, ibid. num. 57
Notario creditur asserta falsitas verisimilis, ibidem eod. num.
Notarii confessio in articulo mortis emanās fidem mæretur, ibid. num. 58
Notario committitur examen testium, sed eidem non subdelegatur in totum, par. 2. cap. 5. num. 59
Notario potest dari facultas citandi, sed non simul rogandi, ibidem num. 61
Notarii fides in dubio non debet haberi, ibidem num. 62
Notarius suspectus non potest examinare, sine adiuncto deputato, ibid. num.63
Notarii fides aliquando fuit suspecta Rotæ, p.2. cap.5. num. 64
Notarii quotidie variis modis falsa instrumenta fabricant, ibid.num.65
Notarii aliquando fideiussores minus idoneos recipiunt, ibidem num.66
Notarius successor patitur pro fideiussore non idoneo ab antecessore recepto, ibidem num. 67
Notarius habetur ad instar iudicis in fideiussore tutoris pupilli, p.2.cap.5.n.68
Notarius tenetur ad interesse receptæ fideiussionis non idoneæ, ibid.n.70.
Notarius non tenetur pro fideiussione habili tempore receptionis, ibidem n. 71
Notarius, neque iudex tenentur approbatore recepto, ibid. num.72
Notarius non tenetur si iudex mandet recipi talem fideiussorem, p.2.cap.5. nu.73
Notarius non tenetur de fideiussore recepto coram parte non reclamante, ibidem num. 74
Notarius tamē excusatur, constito de præsentia, & non reclamatione, ibid. eod.num.
Notarius actuarius excusatur, si publicè valdè diues habetur fideiussor, ibid.n.75
Notarii officium circa receptiones fideiussorum, remissiuè, p.2.cap.5.num.76
Notarius facit scripturas publicas, & priuatas. quæ diferunt à publicis, ibid.n.77

Nota-

Digitized by Google

Notarius non inhibet vti priuatus, niſi conſtet de ordine, ibid. n. 78
Notario non creditur, niſi probet ordinem inhibendi, ibid. num. 79
Notarius ordinem inhibendi debet probare per teſtes, p. 2. cap. 5. n. 80
Notarii ſignum, an ſit neceſſarium in ſcriptura publica, ibid. num. 85
Notarius ſignum ab initio deſumptum mutare nequit, ibid. num. 86
Notarius mutans ſignum, tenetur pœna falſi, ibidem eod. num.
Notarius ſolemnitates omittens, tenetur ad damnam partium, p. 2. cap. 5. num. 87
Notarius negligens, nec bene ſcribens tenetur ad damna, ibid. num. 88
Notarius tenetur, ſi non ſeruet ſolemnitatem, vel ſeruatam non ſcribat, ibid. nu. 89
Notarius debet ſcire, & ponere ſolemnitates in Inſtrumentis, p. 2. cap. 5. n. 90
Notarius indictionem in publicis ſcripturis apponat, ibidem num. 94
Notarii indictionem non omnes ſciunt, & ſic facile errant, ibidem num. 95
Notarii comitatiuam temporis, & quæ ſignificant tempus, neceſſaria apponant, ibidem num. 96
Notarii ſignum hodie requiritur, & an de iure, vel de ſtilo, p. 2. cap. 5. nu. 97
Notarius debet narrare geſta, & ſeriem contractus, ibidem num. 108
Notarius ob imperitiam, & negligentiam tenetur ad intereſſe, ibid. num. 109
Notarius non ſeruatis neceſſariis moleſtari poteſt de falſo, ibid. num. 110
Notarius neceſſaria ſeruare, an teneatur in teſtamentis tantum, p. 2. cap. 5. num. 111
Notarius errat committendo, & omittendo, & ponendo quod non fuit, ibid. n. 112
Notarii error non nocet partibus, ib. nu. 114
Notarius errans in anno Domini punitur, & quare, ib. n. 115
Notario tamẽ fauet Mandellus, niſi probetur notarii dolus, p 2. cap. 5. n. 116
Notarius addere, minuere, vel poſtillas addere an poſſit, ib. n. 117
Notarii priuati amplius creari nequeunt, ib. num. 118
Notarii non ſtatim, ac accuſati priuantur, ibidem eod. num.
Notarius non corrigat inſtrumentum, ſed cautius aliud conficiat, p. 2. cap. 5. n. 120
Notarius extendendo inſtrumentum non poteſt mutare ſubſtantiam matricis, ibidem num. 121
Notarius varians extenſionem inſtrumenti à matrice poteſt torqueri, ibid. n. 122
Notarius varians inſtrumentum corporaliter, & in intereſſe punitur, ibid. eod. num.
Notarius occultans Inſtrumentum qualiter puniatur remiſſiuè, p. 2. cap. 5. nu. 123
Notarius ſibi neque in ſuam vtilitatem ſtipulari poteſt, ibid. n. 128
Notarius non poteſt rogari de Inſtrumento, in quo habeat intereſſe, ibid. eod n.
Notarius an ſubſcribere debeat toto Inſtrumento perſpecto, ibidem num. 129
Notarii debent citò in protocollis inſtrumenta regiſtrare, p. 2. cap 5. n. 130
Notarii plures, an poſſint de eodem inſtrumento rogari, ibid. n. 131
Notarius rogatus à partibus, ab illis præſumitur informatus, ibid. nu. 133
Notarius dicitur rogatus præſente vtraque parte, ibidem eod. num.
Notarios creare ad Principem ſpectat, par. 2. cap. 5. num. 134
Notarioque creditur ab Principis auctoritatem, legisdiſpoſitionem, & conſuetudinem, ibid. num. 135
Notarius quod iuramentum præſtare debeat remiſſiuè, ibidem num. 136
Notarius, quando duobus, vel pluribus teſtibus vti debeat, p. 2. c. 5. n. 137
Notarius ab ſuppoſitionem perſonæ de falſo argui poteſt, ib. n. 139
Notarii Domini laneis, & iuuenes illorum ſericis vtuntur veſtibus, ib. eod. n.
Notarii diuidunt hæreditates, & pecunias litigantium, & filiorum familias, ibidem num. 140
Notarii viles, qui dicantur iuxta ſenſũ l. vniuerſos C. de Decurionibus, p. 2. c. 5, n. 141
Notarii aliorum bona recipientes quas pœnas ſubierint, ib. n. eod.
Notarium circa officium plura tradit Saluſtius Tiberius, ib. n. 142
Notariorum officium reformatum eſt à conſtitutionibus apoſtolicis, ib. n. 143
Notarius plures habere Notariatus nequit, p. 2 c. 5. num. 144.
Notarius legata fabricæ S. Petri notificet intra certum tempus, ib. n. 152
Notarius, an dicta teſtium, & reorum propalare poſſit, ib. n. 153
Notarius relicta Hoſpitali S. Spiritus, & Beatæ Mariæ Lauretanæ notificet, ib. n. 154
Notarius pœnas, mulctas, & compoſitiones exigere nequit, p. 2. c. 5. n. eod. 154
Notarii plures in Curia, & Archiuiſtæ, quas cauſas habeant, ib. n. 155
Notarii A. C. ſeu Capitolini, quid ſeruare debeant, ib. n. 156
Notariorum S. P. A. & S. Rotæ munus, quod ſit, ib. n. 157
Notarii admittantur præuio examine, par. 3 c. 5. n. 158
Notarii Procuratores, nec Promotores poſſunt

ſunt eſſe in cauſis coram ſe vertentibus, ib. cod. num.

Notariorum numerus præfixit Ioannes Vigeſimus ſecundus, ib.159

Notarij tenentur pro facto ſuorum ſubſtitutorum. ib.cod.n.

Notarii taxam obſeruare tenentur, p.2. c. 5. num.160

Notarii Cameræ Apoſtolicæ,quid ſeruare teneantur,ib,n.161

Notarii extorſiones facientes qualiter puniãtur, ib.n.162. & 176

Notarii Gubernatoris, quid ſeruare debeãt. ib.n.163. & 164

Notarii Piorum locorum, quam taxam ſeruent, p.2.c.5.n,165

Notarius Magiſtrorum viarum, quam taxam ſeruet, ib.n.166

Notarius viarum non poteſt exigere taxas pro viis dirigendis, ib.eod.n.

Notarii Ripæ,& Ripettę, quam taxam ſernent, ib.n,167

Notarii Vicarii Papæ quas regulas ſeruent, ib.n.168

Notarii omnes ſubſtitutos non appsobatos habere prohibentur, p.2.c.5.n.169

Notarii dent copias pauperibus gratis,.ibid num.770.

Notarius appellationibus à Papa ad futurũ Concilium non interſit.ib.n.171

Notarii publici approbari, & matriculari debent per Scrip. Archiuii Romani. ibidem num,174

Notarius offendi nequit ſub grauibus pœnis p.2.c,5.n.175

Notarius qualiter puniatur pro extorſione. ib.n.162. & 176

Notarius nonpoteſt recipere depoſitum vltra ſcuta quinque, ib.n.277

Notarius tenetur Cameræ denunciare alienationes prohibitas, ib.n.178

Notarius promouendorum quoque adeſt, & quorum, p.2.c.5.n.179

Notarii quoque Sedis Apoſtolicæ adſunt, ib, num. 180

Notarii Sedis Apoſtolicæ, quos titulos habeant, ib,n.181

Notarii imperiti olim infiniti erant, ibid. num. 187

Notarii hodie à quibus creantur, & ſub qua forma, p.3,c.5,n 188

Notatiorum multi mundum deſtruunt imperitia, ib.n.189

Notarii non vndique fidem habent ſicut Romæ, & vbi, ib.n.190

Notarius, quare perſona publica dicatur,remiſſiue, ib.191

Notarius pro alio viuente, an, & quãdo poſſit inſtrumenta exemplare,p. 2.cap.5.n.192

Notarius rogatus, vel pro alio quando, & quomodo ceteratas clauſulas extendere poſſit, ib n.193

Notarius, vel ſucceſſor teſtari debet de ſua auctoritrte in ſcriptura exemplata, ibidem num. 208

Notarius debet habere bonos, & practicos ſubſtitutos. ib.n.240

Notarii ſubſtituti, officium quod ſit,p,2.c,5 n. 241.

Notarii ſubſtituti in Curia A.C. hodie satis laudati,ib.eod.n.

Notarii Rotæ, qui hodie laudentur, ibid. eod.n.

Notarius habet etiam Iuuenes inſtrumenta facientes, & quales, ib.n.242

Notario non creditur ſuper nõ ſpectantibus ad officium, p,2.c.5.n,244

Notario non creditur executio citationis,vel relatio Nuncii, id.n.245

Notario actuario non creditur in extrait dicialibus,& præiudicialibus ſine teſtibus.ib. num. 246.

Notario in iudicialibus credendum eſt, ibid. nnm. 247

Notario non creditur productio Inſtrumenti, niſi adſit Clauſula tenoris, ibidem num. 248

Notario non creditur, qui dicit de relatione nuncii, niſi conſtet, p 2.c.3.n.249

Notario aſſerenti relationem citationis, an Nuncio neganti credendum ſit, ibidem num. 250

Notario ſemper magis credendum,remota ſuſpicionè, ib.eod.n.

Notario, an credatur aſſerenti commiſſionẽ exemplandi ſcripturas, ib.n.251

Notarius de ſtilo præſumitur fideliter exequi commiſſionem, p.3.c.5.n,251

Notario Capituli ſe talem aſſerenti creditur. ibid. n.252

Notario tamen creditur, donec contrarium non probetur, ib.253

Notario excommunicato, an credatur, ibid. 254

Notarius ponat horas noctis in inſtrumentis, & quare, p.2.c.3.num.256. & n.258

Notario non creditur executio edicti in partibus ſine Teſtibus, ib.n,260.

Notario tamen gerenti vicem Nuncii credetur, & quare, ib,n.261

Notario dicenti extraxiſſe ab originalibus ſui anteceſſoris creditur, ib.n.262

Notarius ſucceſſor præſumitur ex ſola ſubſcriptione, p.2.c.5.n263

Notarius,quod ille ſit actuarius probatur de ſtilo, ib.n.264

Notarius ſucceſſor proceſſum pœnes ſe exiſtentem ſine compulſoria extrahere poteſt. num. 265

Digitized by Google

Notarius aliorum inſtrumenta de ſuis actibus facta ſine cõpulſoria poteſt extrahere. ibid.n.266
Notarius,quomodovalidè renouare poſſit In ſtrumentum vætus, p.2.c.5.n. 269
Notarius quarè ſolo iuramento poſſit,vt ſuſpectus recuſari, ib.n.271
Notarius quomodo validè poſſit allegari ſuſpectus. ib.n.272
Notarius ſuſpectus iuratus,nullum facit proceſſum, inb.n.273
Notarius nouus deputatur altero à parribus recuſato, p.2.c.5.n.274
Notario ſuſpecto non datur adiunctus, ibid. num,275
Notarii ſuſpicio non tollitur adiuncto, ibid. num.276
Notarius in actu compulſandi, quam fidem facere debeat, ib.n,277
Notario creditur collatio facta in actu compulſandi,p.2,c.5.n.eod.277
Notarius remiſſoriæ, an denuo iurare teneatur, vel non, ib.n.287
Notarius debet deputari à iudice remiſſoriali, & qualis. & quando, p.2.c.3.n.55
Notarius poteſt allegari ſuſpectus,etiam ſine cauſa, ib.n.56
Notarii electio, qualiter fiat partibus diſcordantibus in remiſſoria, ib.n.57
Notarius,an,& quando ex officio per Dominum nominari poſſit, ib.n.eod.
Notarius debet teſtificari de iuramento Teſtium, p.2.c.3.n.70
Notarius, quibus verbis inductionem,& iuramenta teſtium ſcribat, ib.n.71
Notarius poteſt mitti ad iurandum, & examinandum Teſtes impeditos, ib.n.108
Notarius recipere nequit iuramenta Teſtium ſine præſentia iudicis remiſſorialis,ibidem num.117
Notarius, quibus verbis iuramenta Teſtium, atteſtetur, p.2.c.3.n.119
Notarius, an, & quomodo debeat teſtari de collatione proceſſus, ib.n.131
Notarius teſtatur de collatione in ſua ſubſcri ptione, ib.n.132
Notarius reproducta citatione ad dicendam contra compulſoriam, quid faciat,p.2.c.6 num. 51
Notarius poteſt recuſari, vt ſuſpectus per ſolum iuramentum, ib.n.55
Notarius debet facere fidem auſcultationis proceſſus, ib.n.133
Notario atteſtanti, tanquam actuario, ſine teſtibus creditur, p.2.c.6.n.136
Notarius, vbi apponat ſuum rogitum proceſſui tranſumptato, & ad curiam tranſmittẽdo,ib.n.139
Notarius prædictus, per quæ verba apponat ſuum rogitum, ib.n.140
Notarii A.C. quando relationem facere teneantur termini ſeruati, p.2.c.8.n.170
Notarius tenetur pro cautione, ſi iudex non mandet recipi certam perſonam, p.2, c.9 num. 206
Notarius non tenetur niſi diſcuſſo fideiuſſore, ib.n.207
Notarii, quid facere ſoleant, antequam fideiuſſores recipiant,ib.n.208
Notarii, qui paſſi fuerint lites propter fideiuſſiones receptas, ib.n.209
Notario aſſerenti cedulam appellationis,quę non reperitur, fuiſſe datam,creditur, p.3.c.1.n. 102
Notarii Vicarii Vrbis nimis ſiccè extendunt formulam absolutionis ad effectum agendi, p.3.c.3.n.81
Notarii ſolent habere librum, in quo cõmiſſiones adnotant cum notario Cauſæ. ib. num. 115
Notarii, quam obligationem deberent recipere à Procuratore ſine mandato comparente, p.3.c.4.n.23
Notario fidem facienti de expenſis iudicialibus,plene creditur, p.3.c.11.n.401
Notarius, quando rogetur de confeſſione debitorum Clerici, & ſuorum bonorum, p.3.c.13.n.154
Norarius debet rogari de obligatione Clerici, ſi peruenerit ad pinguem fortunam, ib.n.155
Notarii A.C. quando commiſſiones ſeptuagenariæ ſpectant ad eorum Tribunal, quid faciant, p.3.c.14.n.29

Notarij ſignum

Non eſt opus recognoſcere, quando in ſcriptura reperitur ſigillum, quia ſufficit id recognoſcere,vna cum legalitate,vt fides adhibeatur, p.1.c.3.n.132
Notarii ſignum, an ſit neceſſarium in ſcriptura publica, p.2.c.5.n.85
Notarii ſignum ab initio deſumptum, an mutari poſſit. ib,n.86
Notarii ſignum hodie requiritur,& an de iure, vel de ſtilo, ib.n.97

Notitia

Notitia nullitatis citationis, dummodo ſit certa & plena, ſi probetur, quando ſufficiat, p.1.c.6.n.144
Notitia citationis præſumitur ex pluribus, ib.n.145
Notitia in prædictis, quomodo probetur, ib. n.147
Notitia executorialium, an ſufficiat,abſque intimatione, p,3.c.9.n,49

Notorium

Notorium quid ſit, & quomodo inducatur. p.3.c.1.n.465

Notorium, an indigeat declaratoria, ibidem num. 466
Notorium inducitur ex confessione iudiciali facta coram iudice in forma iudicii, ibid. n. 467

Nouatio

Nouatio, quando dicatur inducta, p. 1. c.3 num. 90

Nullitas

Nullitas iurisdictionis est maior, quæ possit opponi, p.1.c.2.n,400
Et quamuis aliæ nullitates allegari non possint, hæc semper opponitur, ib. vsque ad num. 402
Ampliatur pluribus modis, & declaratur, ibi à n.403.vsq.ad n.411
Limitatur etiam multipliciter, vt ib.à n.411. vsque ad n.414
Nullitas si allegatur, non tangitur iniustitia sententiæ condemnatoriæ, p.1.c.5. n.49
Nullitas mandati procuræ est insanabilis, quia deficit consensus. ib.n.279
Nullitas mandati non præsumitur sanari a Principe, nisi expressè, par. 1. cap. 5. num. 280
Nullitas mandati non comprehenditur in statuto prohibente dicere de nullitate, etiã aduersus tres conformes, p.1.c.5.n.281
Nullitas mandati potest, quandocumque opponi, etiam vsque ad centum annos, nisi personæ litigatorum fuissent per sententiã iudicis expressè ligitimatæ, p.1. cap.5. num. 286
Nullitas mandati procuræ eo ipso dicitur ad esse, quando non constat de eo, nisi in sententia, vel laudo antiquo 70, vel 90. annorum. p.1.c.5.n.289
Nullitas citationis est insanabilis. p.1. cap.6. num. 132
Et nunquam censettur sublata. ib.n,133
Nullitas ex defectu citationis, quomodo probari possit, p.1.c.6.n,137
Nullitas proueniens à non legitima executione citationis qualiter sanetur, & coram quibus, ib.n.142
Nullitates citationis, ex quibus proueniant ex facto partis, iudicis, vel Nuncii, p.1.c.6 num.143
Nullitas executionis citationis prouenit ex persona nuncii. ib,n.148
Nullitas reddit sententiam, licet iustam nullam, p.2,c.8.n.10
Nullitas, an possit opponi in executione sententiæ nullæ, & confirmatæ, licet non sit appellatum, ib.n.12
Nullitatem non posse opponi in casu prædicto, est communis opinio, ib.n.13
Nullitas in sententia Principis, quandonam, & an semper possit opponi, ib.n.15
Nullitas non potest opponi, quando sententia fuit per Principem confirmata, p.2. c.8 num. 17
Nullitas non potest opponi, quando sententia est confirmata per aliam, quæ transiuit in rem iudicatam. ib.n.20
Declaratur tamen dummodo error primæ sententiæ fit in secunda expressus, ibidem num, 21.
Nullitates omnes ex conuentione partium possunt exequi, ib.n.25
Nullitatis causa siue incidenter, siue principaliter, qua pronunciatione terminanda, p.2, c.8.n.38
Nullitas iurisdictionis, vel mandati, an admittatur contra sententiam substantialia iudicii habentem, ib.n.51
Nullitas sententiæ latæ contra præsentem, & non appellantem, an possit opponi, ib.nu.53
Nullitas citationis, iurisdictionis, & mandati, an sanetur etiam per Papam, par.3. cap.3. num. 17
Nullitas ex defectu insinuationis, vel Archiuii, potest per commissionem, ibidem, num. 18
Nullitas rescripti in Curia non datur coram iudice commissario, p.3.c,3. n.25
Nullitas sententiæ coram iudice appellationis non datur in Curia, ib.n.26
Nullitas principaliter deducta non impedit executionem sententiæ, par.3. c.4. num. 52
Ampliatur, etsi iudex appellationis inhibeat ib.n.53
Nullitas, quando possit allegari tam per tertium, quam per principalem, remissiuè. p,3.c.6.n.22.
Nullitas non potest opponi ad *impediendam* executionẽm trium conformium, ibid. num. 285
Limitatur in tertio allegante nullitatem, ib. n. 286
Nullitas, an possit opponi coram iudice exequente in alio territorio, par. 3. cap.6. num. 296
Nullitas operatur, vt emptor non faciat fructus suos, p.3. c.11.n.697
Nullitatis materia tota cõsideratur per quinque capita, p.3.c.12.n.2
Nullitas dici potest à quolibet grauato, p.3. c.12.n.3
Ampliatur tam in principali, quam in tertio pro suo interesse, ib.n.4
Ampliatur etiam in comparente defendendo reum criminaliter, ib.n.5
Nullitas dici potest à quocumque non prohibito, p.3.c.12.n.6
Fallit in tertio etiam inhabili comparente

te occaſione publici boni, ibid.nu.7
Ampliatur etiam ſi adeſſet cauſa nullitatis, & quauis appellatione remota,ib.n.8
Nullitas poteſt opponi a tertio quamuis nequeat principalis, par.3.c.12.n.10
Ampliatur etiam poſt tres conformes inuito & prohibente principali, ibid.n.11
Nullitatem dicere poteſt, qui appellare poteſt, ib,n.19
Nullitas actuum extraiudicialium coram quibus ſit dicenda, p.3.c.12.n.20
Nullitas iudicialium ante definitiuam,abſq; appellatione,coram quibus proponatur, ibid.num.21
Ampliatur etiam proponi poſſe coram delegato, ibid.n.22
Nullitas expreſſe deducta cum appellatione ab interlocutoria,coram quo proponatur, p.3.c.12.n.23
Nullitas eſt grauamen, & cauſa appellandi, ibid.n.24
Nullitas poſt definitiuam incidēter deducta, cognoſcitur a iudice appellationis,ib.n.26
Nullitas propoſita coram iudice ſuperiori, trahit etiam negotium principale, par.3. cap.12.num.30.
Nullitas poſt ſententiam delegati eſt proponenda coram delegante, ib.n.31
Nullitas poteſt proponi corā delegato, ſi ſuper parte cauſæ tantum pronunciauit, ib. num.33.
Nullitas poteſt proponi etiam coram executore. par.3.c.12.n.35
Nullitas regulariter proponitur coram delegante, ſi delegatus pronunciauit, ib.n.38
Nullitas, ſi pronunciauit Ordinarius, coram quo iudice proponenda, ibid.n.39
Nullitas ſemper proponitur coram iudice ſuperiore illo,qui pronūciauit, p.3.c.12.n.40
Ampliatur etiam ſi ſit incompetens ratione litigantis. ibid.n.41.
Nullitas an poſſit proponi coram iudice habente parem iurisdictionem tantum, ibid. num.43
Nullitatis declaratio non requiritur in notoriis par.3.c.12.n.46
Nullitas incidenter per viam exceptionis inducta cognoſcitur ab inferiore.ib.n.47
Nullitas dupliciter in iudicium deduci poteſt, ibid.nu.51
Nullitas duobus modis principaliter conceditur p.3.c.12.n.52
Nullitas principaliter deducitur per viam actionis,ſi expreſſe dicatur ſententia nulla, ibid.num.53
Nullitas principaliter deducitur etiam cum alio remedio, dumodo æque principaliter ibid.nu,56
Declaratur tunc intelligi conditionaliter, & diſiuntiue. parte 3.cap.12.num. 57
Nullitas incidenter tribus modis poteſt deduci,& quibus, ibid, num.58.59.60.& 61
Nullitatis capita quid operentur vnumquod que eorum, ibid. num. 63
Nullitas non comprehenditur in appellatione ab interlocutoria, p.3.cap.12.n.64
Nullitas non poteſt cognoſci à iudice appellationis ab interlocutoria, par.3. cap.12. num. 65
Nullitas non poteſt cognoſci à iudice appellationis ab interlocutoria, ib.n.65
Nullitas quando debeat cognoſci per viam attentatorum, ibid. num.66
Nullitas quando cognoſcatur tanquam cauſa grauaminis ad iuſtificandam appellationem, ib. num.67
Nullitas, ſi interlocutoria habeat vim definitiuæ, quomodo reguletur, p.3. cap.12. num. 68
Nullitas ambigue deducta, ſemper cenſetur modo vtiliori, ibid.n. 69
Declaratur tamen ſi habeat clauſulam omni meliori modo, ibid. n.70
Nullitas poteſt ſimul, & ſemel cum appellatione cumulari, & proſequi, p.3.c.12.n.71
Ampliatur etiamſi contraria remedia inducantur, ibidem num. 72
Limitatur ſi nullitas, & appellatio ex diuerſis fontibus orirentur, ibid. num. 73
Nullitas, & appellatio ſimul, & ſemel in Curia committuntur, p.3. cap.12. n.74
Declaratur tamen ſi deducatur conditionaliter,& non copulatiuè, ibid.num.75
Declaratur tunc poſſe proſequi, tam a definitiua, quam ab interlocutoria, ibid.nu.76.
Nullitas cum appellatione deducta, an principaliter, vel incidenter cenſeatur, ibidem num. 77.
Nullitas ſimpliciter commiſſa poteſt cognoſci etiam ſtante appellatione, p.3.cap.12. num. 80
Fallit tamen in ordinario iudice, ibid. nu.81
Nullitas, quando regulariter iuxta naturam cauſæ appellationis, p.3. cap.12.n.82
Nullitas, quando operetur effectus deuolutiuos,& ſuſpenſiuos, prout appellatio, ibid. uum. 83
Nullitas quando arcetur ad fatalia appellationis, & deferatur deſerta appellatione, ibidem num.84
Nullitati renunciat renuncians appellationi, & quando, p.3. cap.12. num.85
Ampliatur etiamſi appelletur à ſententia nulla ex defectu iuriſdictionis, ibid. n.86
Nullitas ex defectu iuriſdictionis per viam actionis per triginta annos poteſt intentari, ib.num.90
Nullitas per viam exceptionis quandocum-

Digitized by Google

que deduci poteſt, p.3. cap.12. n.91
Nullitas deducta ad impediendam executionem, an poſſit iterum deduci via ordinaria, ibidem num. 92
Nullitas ſi principaliter deducatur, quomodo in ea procedendum ſit, ibid.n.94
Nullitas prius debet cognoſci, poſtea appellatio, ſi ſimul deducantur, p. 3. c.12.n.97
Declara alias proceſſum eſſe nullum, ſi pars proteſtetur, ibidem nu.98
Limitatur tamen parte non contradicente, quia ſuſtineretur, ibidem num.99
Nullitatem dicere poteſt, qui appellare nequit, p.3. cap.12.n. 101
Declaratur tamen principaliter ſeorſiu ab appellatione, id fieri debere, ibid. nu.102
Nullitas principaliter deuoluitur, ſicut appellatio, ibid.num.103
Nullitas attentatorum, & negotium principale poteſt ſimul terminari, par.3.cap.12. num. 107
Nullitas cenſurarum poteſt cognoſci, abſque cognitione validitatis ſententiæ, ibidem num. 108
Fallit tamen ſi pars inſtet, quod ſimul, & ſemel cognoſcantur, ibidem num. 109
Declaratur tamen iudicem poſſe prius expedire cauſam nullitatis, ibidem n.109
Declaratur tamen iudicem poſſe prius expedire cauſam nullitatis, ibidem n. 110
Nullitas quomodo principaliter, vel incidenter cenſeatur deducta, p.3. cap. 12.nu.111
Nullitas principaliter, vel incidenter deducta, quid importet, & operetur, ibid.n.112
Nullitas incidenter, vel cumulatione deducta, quando de nouo deduci poſſit, ibid. num. 113
Et quid ſi illi renuncietur, vel renunciatum cenſeatur ex deſertione cauſæ, p.3. cap.12. num. 114
Et quid dicendum in propoſito in cauſa excommunicationis, ibidem num. 115
Nullitas ex mala reſcripti interpretatione poteſt reuocari non citata parte, ib.n.120
Nullitas ſiue principaliter, ſiue incidenter deducatur, quomodo pronunciandum ſit, ibidem num.121
Nullitas quãdo negetur ſeparatim ab appellatione committi, p.3. cap.12.n.132
Nullitas quando non impediat executionem etiamſi fuerit inhibitum, ibid. n.135
Nullitas euidens, & notoria impedit executionem, ibidem n. 138
Nullitas in incontinenti, quando dicatur probari, p.3.c.12.n.142
Nullitas quando ſuſpendat executionem, eſt ſub iudicis arbitrio, ib.n.143
Nullitas ex defectu iuriſdictionis tantum opponi poteſt contra tres conformes, & unitatem non appellabilem, ib. n.152
Declaratur tamen ſi opponatur excipiendo, vel agendo in incontinenti probando, p.3. c.12.n.153
Nullitas ex defectu citationis, & mandati admittitur, ib.n.154
Nullitas non auditur, niſi tres conformes fuerint executioni demandatæ, ib.n. 155
Fallit in executione irretractabili, vel perſonali, p.3.c.12.n.156
Nullitas impedit executionem irretractabilẽ etiam trium conformium, ib.n.157
Nullitas propoſita à tertio pro ſuo intereſſe impedit executionem, ib.n.158
Nullitas impedit executionem, quando non eſt clauſula parito &c. p.3.c.12.n.168
Fallit tamẽ ſi nullitas ſit calũniola, ib.n.169
Nullitas per viam exceptionis deducta ſuſpendit executionem, ib.170
Nullitas deducta per viam exceptionis dicitur iudicium ſummarium, par. 3. cap.12 num. 175
Nullitas deducta per viam exceprionis, quãdo non impediat executionem, ibidem n. eodem.
Nullitas ex defectu iuriſdictionis impedit executionem etiam ſi altiorem indaginem requirat, ib.n.176
Fallit tamen ſi executio eſſet irretractabilis, & ſimile damnũ afferret, p.3.c.12.n. 177
Ampliatur etiamſi requireret altiorem indaginem, ib.n.178
Limitatur quando euidenter appareret de calumnia, ib.n.179
Nullitas reſultans ex repugnantia, & perplexitate ſententiæ non poteſt à ſtatuto prohiberi p.3.c.12.n.181.
Nullitas ex dolo aduerſarii, vel iudicis non poteſt à ſtatuto prohiberi, ib.n.182
Nullitas ex defectu iuris naturalis non poteſt prohiberi à ſtatuto, ibid. n.183
Nullitas proueniens ex forma alterius ſtatuti neque, p.3. cap.12. num.184
Item nullitas ex defectu iuriſdictionis, incõpetentiæ, & non ſeruatæ formæ commiſſionis, ib.n.185
Nullitas quoque procedens ex nullo modo agendi, ib.n.186
Nullitas quoque patens ex tenore ſententiæ, vel actorũ, ad quos ſe refert, p.3.c.12.n.187
Nullitates an, & quæ ſeruentur, etiãſi non obſtante ſtatuto impugnari poſſint, ib.n.188
Nullitas actorũ &c. regulariter ſunt, quæ ad Curiam ex partibus deferuntur, ib.n.189
Nulliates ſolent ſanari à Signatura, exceptis tribus, & quibus, p.3. cap.12.n.198
Nullitates tres neq; per Papam ſanari ſolent etiã cum refectione expenſarum, ib.n.199
Nullitates, quæ poſſint opponi aduerſus tres conformes, ib.n.201

Nul-

Digitized by Google

Nullitates, quæ nunquam censeantur exclusæ, etsi nullitates prohibeantur, p.3, c.12 num.203
Nullitates, quæ possint proponi, etiam elapso termino, ib,n.204
Declaratur tamen, dumodo euidentes, & notoriæ, ib.n.201
Nullitates euidentes, & notoriæ, quando dicantur, p.3.c.12.n.206
Ampliatur etiam si deducantur per viam exceptionis, ib,n.207
Nullitas cum iniustitia sanatur per Principē ex plenitudine potestatis, ib.n.210.
Nullitates iuris positiui, quando sanentur sine refectione expensarum, par. 3. cap.12 num. 212
Fallit tamen, si pars dedit de nullitate, ibid. n. 213
Nullitates in beneficialibus sanantur indistincte, absque expensarum refectione, ib. num. 218
Nullitates in quantum respiciunt probationes non sunt sanate, p.3.c.12.n.233.
Nullitates in causis iniuriarium, etiam refectis expensis non sanantur, ib.n.238
Nullitates ex actibus factis die feriata de facili sanantur, ib.n.248
Nullitati præteritæ, & futuræ, quomodo renunciari possit, p.3,c.12.n.253
Nullitas, quando possit dici non obstante pacto facto, ib.n.259
Nullitas, an possit opponi elapso termino ad defensiones dato, ib.n.262.
Nullitas deducenda post terminum ad defensiones, qualis esse debeat, par. 3. cap.12. num. 263
Nullitati renunciat renuncians appellationi iam interpositæ, & pendenti, ibidem num. 264

Nunciatio

Nunciatio noui operis causat attentata, sicut inhibitio, p.3.c.4.n.293

Nuncius Apostolicus

Nuncii Sedis Apostolicæ sunt iudices ordinarii, p.3.c.9.n.61

Nuncius

Nuncio debet credi, si est publicus, siue citet in voce, siue in scriptis, p.1.c.6.n.75
Nuncius, si non est publicus, vel præsentat citationem extra Territorium Iudicis cōmittentis, aut citat coram iudice delegato, non habet fidem sine litteris citatorijs nec tenetur credere citatus, ib.n.77
Nuncio sine litteris, neque crederetur, si vellet citare realiter capiendo pignora, vel tenutam, aut alias quomodolibet grauando in bonis, p.1.c.6.n.78
Nuncius debet de citationis executione legitima facere relationem pœnes acta, vel apud notarium publicum, par.1.cap.6 num. 81
Nuncio sic vt supra referenti creditur, ibid. num. 82
Limita si nuncius esset vilis persona, ibidem num. 83
Et pars negans in dignitate, vel alias vitæ laudabilis, ib.n.84
Nuncio creditur circa responsionem citati, si dixerit citatum se nolle venire, par.1.c.6 num. 87
Nuncio referenti se percussum, vel alias iniuriatum à citato, non creditur, ib.n.88
Nuncio dicenti se aliter retulisse, quam scriptum est, an magis credatur, quam Notario, ib.n.89
Nuncio, in quibus creditur, vel non. p.1. c.6. num. 90

Nursinus.

Nursinus, quidam rusticus deposuit de facto antiquo alieno priuato, p.2.c.3.n.41

O

Obedientia.

Obedientia fit per reuocationem actorū, & quo casu, p,3.c.9.n.108

Obiectiua materia.

Obiectiua materia quænam sit, & dicatur, p.2.c.1.n.24

Obitus

Obitus. vide in verbo mors.

Oblatio

Oblatio de parendo, quando habeatur pro paritione, p.3.c.9.n.104
Limita, si factus fuerit aliquis actus contra mandatum, ib,n.105

Obligatio

Obligatio nulla ex defectu solemnitatum sustinetur, si facta est ex causa necessaria, p.1. c.4.n.45
Obligatio filii facta à Patre ad aliquod exercitium non potest reici, ib.n.49
Obligatio vigore instrumenti facti à Curatore sine præsentia minoris, & sine debitis solemnitatibus, non valet, p.1.c.4.n.81
Obligatio defuncti transit ad hæredem, p.3. c.6.nn.171

Obligatio Cameralis

Obligatio cameralis non dicitur vulnerata per reuocationem executionis ratione excessiuitatis, p.1.c.3.n.14
Obligatio cameralis dat executionem personalem primo loco, p.3.c.6.n.132
Obligatio cameralis non admittit ea, quæ requirunt altiorem indaginem, p.3.cap.7 num. 96
Limita tamen sæpè de æquitate, & quan-

do ſpecialiter id procedat, ibid. nu. 97

Obligatus

Obligatus repræſentare, an amittatur ad purgationem moræ. V. Purgatio moræ.
Obligats ad factum, qua actione cogatur, p. 1. c. 3. n. 28

Obligatus in forma Camerę

Obligatus cum clauſula ad omne mandatũ recte conuenitur via executiua, par. 1. c. 4. num. 62.

Obliuio.

Obliuio teſtis præſumitur ſpatio alicuius tẽporis, p. 1. c. 3. n. 24
Obliuio inducta præſumitur ſpatio certi temporis, ib. n. 42.

Obtinens

Obtinens Beneficium. Vide in verbo prouiſus.

Officialis

Officialis Archipio præpoſitus debet eſſe publicus, p. 2. c. 5. n. 197.
Officiales Cancellariæ dicuntur Organum Papę, & quarè, ib. n. 217.

Officium

Officium contradictarum ſilet tempore vacãtiarum, p. 1. c. 6. n. 69

Omiſſio

Ommiſſio expenſarum; Vide expenſarum ommiſſio, & ſic de cæteris.

Omiſſum.

Ommiſſum non habetur pro omiſſo, vbi agitur de refectione expenſarum, p. 3. cap. 11. num. 350
Omiſſum habetur pro omiſſo, quando omiſſum non eſt pars iudicii, ib. n. 354

Oppoſitio

Oppoſitio, in vno iudicio reiecta, non poteſt amplius peti in alio iudicio, par. 3. cap. 7 nu. 163
Limita tamen, quando tenderet ad diuerſum finem, & effectum, ib. n. 164

Ordinarius

Ordinarius an, & in quibus poſſit prouidere in Eccleſia ſequeſtrata, p. 2. c. 9. nu. 40

Ordo

Ordo iudicii concernens iuſtitiam, & ius partis committi poteſt, p. 1. c. 10. n. 7
Ordo iudicii concernens ius publicum ommitti nequit, ib. n. 8
Ordo iudicii, an tolli poſſit a Papa in foro laicali, ib. n. 10
Ordo omiſſus in iudicio extraordinario facit proceſſum nullum. ib. n. 11

Originale

Originale, quale debeat eſſe ne dicatur infectum, p. 2. c. 5. n. 228.

P

Pactum

Pacta impedientia delegationem non debent poni in delegatione, p. 3. c. 7. n. 148
Pacta prædicta qualiter exemplificẽtur. ibidẽ num. 149
Pactum, quod hypotheca, & priora iura maneant, an fiat in delegatione, ibidem. num. 151.
Et quid, quando delegans promiſit, vt delegatus ſoluat, ibidem n. 152.

Papa.

Papa eligit prudentiores iuris vtriuſque, illoſque ab orbe toto vocat, p. 1. c. 1. n. 5
Papa pro delicto proprio, à nullo mortalium iudicatur, p. 1. c. 2. n. 244
Papa nec volens poteſt in criminalibus ſe ſupponere iudicio alicuius, ib. n. 245
Papa ſolus iudicat Imperatores, Reges, & alios Principes, etiam Cardinales, patriarchas, & Archiepiſcopos, ib. nu. 246
Amplia idem in Epiſcopis, ib. n. 247
Papę aſſerenti in litteris fuiſſe factam reſignationem in eius manibus regulariter creditur, p. 1. c. 5. n. 282
Papa ſolus poteſt concedre citationem per edictũ ob non tutum acceſſum, p. 1. c. 6. n. 52
Papæ in litteris, ſi ſuppleat omnes, & ſingulos defectus, intelligitur de defectibus iuris poſitiui, non naturalis, & diuini qualis eſt citatio, p. 1. c. 6. n. 135
Papæ aſſerenti in ſententia, partem fuiſſe citatam creditur, licet citatio non reperiatur, ib. n. 138
Papa non ſolet ſanare præuerſionem ordinis in poſſeſſoriis, & petitoriis, par. 1. c. 11 num. 167
Papa poteſt cumulare petitorium, & poſſeſſorium, ib. n. 188
Papa ratione peccati eſt iudex competens, & Superior omnibus, p. 3. c. 1. n. 522
Papa, quando poſſit committere cauſam cum clauſula appellatione remota, ibid. num. 560
Papa nunquam attentat, ſed bene executor, p. 3. c. 4. n. 323
Papa in beneficialibus eſt abſolutus Dominus, p. 3. c. 12. n. 211.
Papa dicitur pater pauperum, & miſericordiæ, p. 3. c. 14. n. 34

Partes litigantes

Partes litigantes. Vide in verbo litigator.

Pater

Pater donando filiis inter viuos, an dicatur velle compenſare, p. 3. c. 7. n. 35
Et quid ſi pater ſe declarauit velle compenſare. ib. n. 36

Pater dotans filiam ſimpliciter, an præſumatur dotare de proprio, ib.n.60
Pater quãdo teneatur dare in æſtimationem rei ipſius filiæ traditæ eidem filiæ pro dote p.3.c.7,n.61
Limita tamen ſi bona patris non ſunt æquipollentia dotis filiæ, ib.n.62
Limita etiamſi pater aliquid de proprio adderet dotationi, ib.n.63

Patres Ieſuitæ

Patribus Iſuitis ante declaratoriam cenſurarum, fuit datum tempus deliberandi, an vellent prius obedire, p.3.c.9.n.99
Patronus vide Procurator, & Dominus, vel Dominus litis.

Pauper.

Pauper non præſumitur per quinquennium diferre exactionem, præcipuè ſi ſit fœmina, par.1. cap.3. num. 117
Pauper obſtinatus non periturus pro certo, an poſſit propter debitum excommunicari, p.2.cap.8. n.120
Pauper an ali debeat de bonis ſequeſtratis, p.2. cap. 9.num. 132
Pauper non reſtituit fructus, niſi in fine litis, & quare, p.3.cap.11, num.677
Amplia, etſi percepiſſet fructus poſt deciſiones rotales, ibid. num.678
Pauperi opponenti nullitatem, quibus clauſulis reſcribatur, p.3. cap.12. num.165
Pauper quibus clauſulis obtineat ſanationẽ nullitatum, ibid. num.220.
Pauperibus debitoribus ſuccurritur de iure ciuili, & canonico, p.3. cap.13.n.9.
Pauper quot modis excarcerari poſſit, remiſſiuè, ibidem num.65

Paupertas.

Paupertas probari debet per teſtes, dicentes talem pauperem eſſe cum adiectiua, & qua, p.1. cap.3. num. 19
Modus probandi paupertatem, ibidem n.20
Paupertas non tollit fidem teſti, p.2.c.3.n.31.
Paupertas excuſat appellantem cauſam tempore debito non expedientem, p 3. cap.5. num. 7.
Paupertas quænam habeat priuilegia remiſſiuè ad Fellinum, ibid.num. eodem.
Paupertas qualiter probari debeat à reſtituto in integrum, p.3.cap.10.n.70
Paupertas excuſat à pœna periurij, p.3.c.13. num. 5.
Paupertas excuſat à fideiuſſoria, & pignoratitia, ibid. num.76
Paupertas admittendi ad cap. Odoardus eſt probanda, p.3. cap. 13. nu. 132
Paupertas qualiter probari poſſit, & debeat ad ſupradictum effectum, ibid. n.133
Paupertas non eſt actus permanens, ſed variabilis, ibidem num. 137

Pecunia.

Pecunia data à debitore in ſuſpenſo, an poſſit declarari data in ſolutum, par. 3. cap.7. num. 157
Amplia etſi creditum non eſſet maturatum, tempore dationis, ibid.nu. 158
Limita ſi conſtaret de contraria mente, & voluntate partium, ibid. n.159
Pecuniæ ſoluentis præſumuntur, p.3. cap.14. num. 47.
Declara hoc probari poſſe per quaſcumque probationes, & coniecturas, ib. n.48

Pœna.

Pœna Bullæ Alexandrinæ, vt incurratur; primo requiritur dolus, ſecundo quod fuerit illata iniuria verbis, vel facto ex cauſa litis, p.1. cap.4. num. 104
Pœna per mortem extinguitur, par.2. cap. 8. num. 97
Pœna pecuniaria conuertitur in corporis afflictiuam ob non ſolutionem, ibid.num.178.

Penſio.

Penſio quando exigi non potuit ab antiquo poſſidente, poterit exigi, factis tamen diligentiis à moderno. p.1. cap.3. n.38
Penſio domus an ſequeſtrari poſſit, p.2. c.9. num. 158
Penſio ſi non eſt nulla, ſed reducibilis, quomodo exprimenda in commiſſione, p.3. c.3.n. 148
Penſio quænam diuidatur pro rata temporis, ſi penſionarius moritur ante ſolutionem, p.3. cap.11. num.438
Penſio, quæ debetur de fructibus, ſuccedit loco fructuum, ibid. n.439

Peremptorium.

Peremptorium, vel æquipollens, an, & in quibus citationibus poni debeat, p.2. cap.8. num.64

Periti, ipſorumque electio, & relatio.

Electio peritorum non datur, quando plures ſubſunt modi probandi, ſed ſunt aliæ probationes apprehendendæ, p.1. cap.3.n.63
Relationi Tertii Periti regulariter ſtandum eſt; ibid. num.65
Peritus electus ad calculandum, non poteſt aſſumere partes iudicis, ib.num.67
Periti aliquando eliguntur pro faciliori inſtructione animi iudicis, ib.n.68
Perito expenſas liquidanti, an ſtandum ſit, p.3.cap.11. num.39

Periurus.

Periurus propter calumniam, quas pœnas hodiè ſubeat, p.3. cap.11. num. 173
Periurus repellitur etiam à limine iudicii, ibidem num.175.
Declara tamen in praxi hoc non videri obſeruatum, ibid. num. 176

pe-

Periurus punitur iudicis arbitrio, p. 3. c. 11. num. 177

Petitio.

Petitio quando dicatur continere capitula diuisibilia, separata, vel connexa, par. 2. cap. 8. n. 200.
Petitio attenditur in commissione causarum, non verificatio, p. 1. cap. 2. num. 174
Petitio salarii. Vide salarium.

Petitorium.

Petitorium habet in ventre possessorium, p. 1. cap. 11. num. 2
Petitorium, & possessorium simul possunt intentari, etiam appellando, ib. num. 12
Petitorium, & possessorium, simul intentata debent vnica sententia terminari, ibidem num. 13.
Petitorium potest suspendi etiam in beneficialibus, p. 1. cap. 11. num. 21
Petitorium potest suspendi tempore feriato, ibid. num. 22.
Declaratur, si suspendatur ab eo, qui intentaret, ibidem num. 23
Declara etiam aliquando, dummodo simul de spolio, & proprietate cognoscatur, ibidem num. 24
Petitorium, & possessorium, aliquando eodē tempore cognoscitur, p. 1. cap. 11. n. 27
In petitorio potest procedi non obstante suspensione alias facta, ibid. n. 30
Petitorium in profanis potest suspendi tantū à se intentatum, ibid. n. 31
Limita in beneficialibus, vbi procedit contrarium, ibid. num. 32
Limita etiam, quando suspendens succumbit in petitorio, p. 1. cap. 11. n. 33
Petitorium potest suspendi vsque ad conclusionem in causa, ibid. n. 34
Petitorium suspendi nequit, factis probationibus, ibid. num. 35
Petitorium, & possessorium, an possit cumulari à iudice, ibid. num. 36
Petitorium nihil habet commune cum possessorio, p. 1. cap. 11. num. 104
Petitorium respicientia in possessorio non discutiuntur, ib. n. 107
Limitatur, si in continenti probentur, ibidem num. 108
Ampliatur si probentur ad discolorandum titulum, ibid. num. 109
Petitorium, & possessorium retinendæ non possunt simul, & semel intentari, ibidem num. 113
Petitorium in prima instantia obtentum non potest suspendi in secunda, par. 1. cap. 11. num. 114
Declaratur quando possessorium suum habuit plenarium effectum, ibid. n. 115
Declaratur etiam quando non fuit appellatum, ibidem.
Petitorium quomodo dignoscatur fuisse intentatum, ibid. n. 120
Petitorium quomodo absorbeat possessorium, ibidem num. 121
Petitorium continet iustitiam facti, quæ non examinatur in possessorio, par. 1. cap. 11. num. 125
Petitorium ex quibus clarius dignoscatur, ib. num. 132
Petitorium agitur etiam in rebus incorporabilibus, ibid. num. 133
Amplia etiam in confessoria, & hypothecaria, ibid. num. 134
Extenditur etiam, quando quis petit se recognosci in dominum, ib. n. 135
Petitorium, & possessorium non cadunt in actione personali, p. 1. cap. 11. n. 137
Petitorium, & possessorium in Saluiano cumulantur in eodem libello, par. 1. cap. 11. num. 139
Petitorii, & possessorii cumulatio datur in rebus incomparabilibus, eod. n. 145
Petitorii, & possessorii cumulatio datur etiā diuersorum temporum, ib. n. 148
Petitorium suspendi potest à persona obtinente causam committi, ib. n. 171

Pignoratio.

Pignoratio, an possit fieri die feriato in honorem Dei, p. 3. c. 6. n. 208. 209

Pignus

Pignoris adiudicatio, nunquam fit creditori, nisi præuia æstimatione, p. 1. c. 3. n. 31
Pignus, an, & quando vendi possit ab immisso propria authoritate, p. 3. c. 3. n. 62
Pignus conuentionale, & prætorium dicitur quod datur propter rem iudicatam, p. 3. c. 6 n. 119
Pignus, an possit emi à creditore, par. 3. c. 6 num. 124
Pignus, an possit creditori adiudicari, ibid. num. 125
Pignus præsumitur constituturn animo amplius non reluendi, p. 3. c. 12. n. 653

Positio

Positionibus pars cogitur respondere. par. 2. c. 1. n. 3
Positionum exordium, quodnam sit, p. 2. c. 2 num. 2
Positiones producuntur præuia citatione, & qualiter, ib. n. 4
Positiones, seu articuli producuntur in Broliardo, & à quibus, ib. n. 5
Positiones nisi producātur a Principali, qualiter ab alio debeant produci, p. 2. cap. 2. num. 6
Positiones si breues erunt, & continebunt purum, et simplex factum reus cogetur simpliciter respondere, p. 2. cap. 6. num. 14.

Po-

Digitized by Google

Positio, quando vna est vera, & altera non, potest Reus, vtramque negare, ibidem num. 15
Positionibus est respondendum per verbum credit, vel non credit, ib.n.16
Positiones non possunt fieri interrogatiuè, sed positiuè, ib.n.17
Positio in causa ordinaria post publicationē testium, etiam pro habenda tantum respōsione, an negetur, p.2.c.2.n.21
Positiones, an fiant elapso termino ad probandum, ib.n.22
Positiones habentur pro veris, si qui negauit vnam de mendacio conuincatur, ibid. num.23
Positiones, vt pronuncientur pro confessatis quid requiratur, ib.n.28
Positiones, si fuerint pronunciatæ pro confessatis, regulariter non datur restitutio pro noua responsione, ib.n.34
Positionibus qualiter responderi possit ab absente, p.2. c.2.n.35
Positiones, an possit pronunciari pro confessatis contra tertium possessorem, par.2. c.2.n.29
Positio est inuenta loco probationis, ideoq; sine defectu probationum non admittitur, ib.num.42
Positioni obscuræ, vel negetiuæ, non est respondendum, ib.nu.43. & 44
Positioni datæ per alteram partem contrariæ alteri positioni datę per aduersarium, non est respondendum, p,2.c.2.n.45
Positioni incertæ, neque est respondendum, ib.nu.46
Positioni multiplici, neque est respondendū, ib.n.47
Positioni copiosæ, nec est permittenda responsio, ib.n.48.
Positioni alternatiuæ, neque est respondendum, p.2. c.2. nu,49
Positioni iuris non est respondendum, ibidem num.58
Positioni non est respondendum, si lapsus est terminus ad probandum, ibidem nu.59
Positio non est permittenda super his, quæ in animo consistunt, ib.n.62
Positio ante litem contestatam non datur, nisi sinus in causa summaria, par.2 cap.2. num.63
Positionibus in possessorio recuperandæ, & in possessorio l. fin. C. de edic. Diui Adriani tollendo, respondum non est, par.2.cap.3 num.66
Positiones, an possint post modicum reuocari, puta die sequenti & simili, p,2.c.3.n.71
Positionibus, an possit respōdere in præsentia Aduocati, vel Procuratoris. ibidem num. 72
Positiones negans non potest, vti confessione ex earum productione resultante, ibid. num.73
Positionibus Iudex Remissoriæ potest cogere ad respondendum, ib.nu.81
Positionibus si minor respondet sibi præiudicat, ibid.n.84
Illis tamen respondendo fideiussor, non præiudicat correo, ib. n,85
In curia non attenditur Confessio ficta ob nō factam responsionē, positionibus. ib.n.37
Secus in Curia Capitolina. & quomodo,

Positionum formulæ, & copiæ

Positionum formulam videbis in par.2, c.2, num.3
Positionum copia datur, quando concernit factum proprium, ib.n.32
Pro habenda responsione, quando dentur censuræ, vel grauatoria, vel pronuncia pro confessatis, ib.n.10
An Iudex remissoriæ, vel litterarum missiuarum possit cogere ad respondet positionibus, absque alia expressa facultate, ib.num.81

Possessio

Possessio quomodo, & quando ex nouiter deductis reuocetur, p.1,c.3.n.95
Possessio, quando dicatur pacifica, vel litigiosa, p.1.c.11.u.11
Possessio in corporalibus per quæ fieri possit, ib. num.56
Possessio probatur ex receptione pensionis, & fructuum, ib.n.57
Limitatur, si constaret alium bona possedisse ib.nu.58
Possessio Canonicatus. & brębendæ per traditionem, probatur, p,1.c.11.n.62
Declaratur etiam probari per patientiam Canonicorum, ib.n.63
Possessio, quomodo probetur in incorporalibus, ib.n.64
Possessio acquiritur actu, & exercitio, & in quibus, ib.n.65
Possessio semper intelligitur de pacifica, p.1 c.11.n 66
Possessio antiquior, & spolium si probetur, est extremum secundum, ib.n.67
Possessio sua antiquior, & moderna rei sufficit agenti vi. cap. reintegrandæ, ibidem num, 68
Possessio absque spolio sufficit petenti restitutionem possessionis. ib.n.69
Possessio capta pendente appellatione in causa spolii non est sequestranda, par.2.c.9 num. 165
Declaratur tamen, nisi fuisset à Rota inhibitū ib.num.166
Possessio capta etiam deserta appellatione est nulla, par,3,cap.4.num.13

Limitatur in causa immissionis, vel in possessorio adipiscendæ, vel reintegrandæ, ibid. num.14
Possessio propria auctoritate capta lite pendente in Curia reuocatur, tanquam attentata, ib.n.59
Possessio vacua tempore motæ litis, & postea capta reuocatur, vt prędicta, p.3, cap 4. num.60
Possessio post appellationem extraiudicialē, & generalem, an, & quando dicatur attētata, ib.n.131, & 132
Possessio restituitur spoliato docenti de suo titulo colorato, ib.n.138
Possessio, quandonam capi possit propria auctoritate non obstante litis pendentia super petitorio, p.3,c.4.n.152
Possessionem continuans nec innouat, nec attentat ib.n.149.& 153
Possessio confirmata existenti in ea non facit attentata, nec innouata, ib. n.150
Possessio sola sufficit, quod probetur in attētatis, p.3.c.4.n.227
Possessio attentata solet sequestrari à Rota, ib.nu.271
Declara hoc tamen procedere, quando attentatis non fuit renunciatum, ibidem num. 272
Possessio per subrogatum capta non intimatis executorialibus est reuocanda, p.3.c.8 num. 21
Possessio capta non iusticatis litteris apostolicis, dicitur circumscripta, par.3.cap.11 num. 69

Possessor.

Possessor præsumitur fructus percepisse, p.1. c.3. n.43
Possessor non præsumitur in prædiis vrbanis fructus percepisse, nisi doceantur locata, & fructus fuisse perceptos, ib. n.44
Possessor non tenetur respondere positionibus in sui præiudicium, si est tertius circa possessionem. p.2.c.3.n.29
Possessor durante sequestro non potest se intromittere in beneficio, p.2.c.9.n.38
Possessor nullus priuari debet sua possessione ib.num.153
Possessor rei controuersæ, aliquando petiit litis sumptus sed fuit expulsus, p.3.c.11. n.341
Possessor malæ fidei quos fructus restituere teneatur, & per quas actiones, ibidem n.453
Possessor malæ fidei, an faciat suos fructus industriales, ib.n.454
Possessor, an, & qui deducat melioramenta facta in re possessa, p.3.c.11.n.462
Amplia, quod possit etiam deducere expensas, & quis ita tenuerit, ib.n.463
Possessor triginta annorum facit fructus suos. ib.nu.464
Declara vlterius, & limita prout hic remissiue habetur, p.3.c.11. n.465
Possessor malæ fidei facit fructus suos in melioramentis perceptis, ib.n.460
Possessor bonæ fidei regulariter tenetur ad fructus post litem motam, ib.n.467
Possessor bonæ fidei per litem fit malæ fidei, p.1. c.11.n.473
Possessor malæ fidei non solum ad perceptos fructus tenetur, sed etiam ad percipiendos ib.num.474
Possessor malæ fidei deducit expensas circa culturam, & affictus factos, ib.n.475
Possessor bonę fidei etiam, quod erret in iure, & veritate, facit fructus suos, p.3.c.11.n.481
Possessor bonæ fidei in criminalibus non tenetur restituere fructus, quibus est factus locupletior, ib.n.493
Amplia idem in iudicio particulari, quando *fuit facta locupletatio, p.3.c.11.n.494*
Limita in hęreditate repetita, in actione familiæ erciscundæ, & in condictione indebiti, ib.n.495
Possessor malæ fidei dicitur sciens rem esse alienam, p.3.c.11 n.519
Possessor quoque malæ fidei dicitur, qui scit suum non esse, quod retinet. ib.n.520
Possessor, quinam præsumatur non percepisse fructus, ib.n.645
Possessor, qui se ingessit, præsumitur percepisse fructus, p.3.c.11.n.646

Possessorium,

Possessorium semper petitorio præfertur in diuisione, p.1.c.11.n.13
Possessorium ante omnia expeditur, maximè in causa spolii, ib n.14
Possessorium potest terminari suspenso petitorio, etiam vtroque simul introducto, ibid.nu.28
Limitatur in tertio ad causam veniente pro suo interesse, ib.n.29
Possessorium prius expeditur antequam redeatur ad petitorium suspensum, ibidem nu.38
Declaratur nisi à suspensione recedatur, ibid. nu, 39
Possessorium profanum per Ægidianam ad ius ciuile reducitur, p.1.c.11.n.88
Limitatur tamen in multis casibus ægidiana, remissiuè, ib.n.89
Possessorium est quando agitur de mera possessione, vel quasi. ib.n.123
Possessorium non oritur ex actis facultatiuis sine allegatione causæ, & probatione possessionis, ib.n.124
Possessorium prius debet cognosci, quam petitorium, p.1.c.11.n.126

Digitized by Google

Declaratur habere locum, etiamſi prætendatur ſpolium, ibid. n.127
Ampliatur ſi adſit commiſſio pro cumulatione vtriuſque, ibid. n. 128
Limitatur in poſſeſſorio turbido, vel pendente à petitorio, ibid. n.129
Declara tunc admitti arbitrium, pro cumulatione, ſi adſit reſcriptum, ibid.n.130
Poſſeſſorium dependens à petitorio eſt ſimul terminandum, p.1. cap.11. num. 131
Declaratur interim manutentionem non eſſe concedendam, ibid.
Poſſeſſorium dicitur, quando ſola deducitur poſſeſſio, ibid.n.136
Poſſeſſorium impeditur ex defectu proprietatis,& non iure agentis, ib.n.146
Poſſeſſorium impeditur ex paritate titulorũ, p.1.cap.11. num. 151
Poſſeſſorium prius poteſt cognoſci, non obſtante commiſſione ſuper cumulatione, ib. n. 161
Poſſeſſorium eſt prius de iure terminandum, ibid. n.162
Poſſeſſorium quare regulariter prius terminetur, ibid. num. 164
Poſſeſſorium prius terminare debent iudices, & quare, ibid. n. 165
Ampliatur, quod neque præuertere poſſint talem ordinem partibus conſentientibus, ibidem num.166
Ampliatur Papam non ſolere talem præuerſionem ſanare, p.1. cap. 11. n. 167
Poſſeſſorium non cadit in actione perſonali, p.1. cap.11. num. 137
Poſſeſſorium recuperandæ, & remedium attentatorum valde differunt inter ſe, par.3. cap.4. n.140. & 219
Poſſeſſorium recuperandæ requirit ordinem iudiciarium, ſæcus attentata, ibid. n.220.
Poſſeſſorium prædictum non datur contra tertium ſuccedentem in re affecta, ſæcus attentata, ibid. num. 221
Poſſeſſorium recuperandæ quænam extrema probata habere debeat, p.3. cap.4.n.222.

Præceptum.

Præceptum factum in confeſſum, habens vim definitiuæ, an debeat fieri in ſcriptis, p.2. cap.8. n.151
Præceptum iudicis de ſoluendo dicitur ſententia interlocutoria, habens vim definitiuæ, p.3. cap.1. n.401
Præiudicialiũ allegatio. Vide allegatio præiudicialium, & verbum dilatio.

Prælatus.

Prælatus non ſolet inhibere Cardinali, ſed intimare cauſam fuiſſe commiſſam, par. 1. cap.6. n.165
Prælatus electus an, & quando poſſit in petitorio, & poſſeſſorio agere, p.1 c.11.n.55
Prælati quomodo ſoleant iurare, p.2. cap.1. num.118
Prælati votantes non tenentur videre cauſas vltra numerum deſtinatum, p.3. c.2.nu.26.
Prælatus. Videbis aliquid etiam in Verbo Referendarius, & Epiſcopus.
Prælatus læſus non gaudet priuilegiis reſtitutionis Eccleſiæ læſæ, p.3. cap.10. n.126

Præſcriptio.

Præſcriptio non currit contra ignorantem, p.1. cap.4. num.14
Præſcriptio opponitur contra actorem, quando adeſt cõgruus temporis lapſus, ib.n.66
Præſcriptio non impleta cum defuncto, non currit contra minorem, nec contra pupillum hæredem, ibid. n.68
Præſcriptio ſtatutaria vrbis cap. 158. habet ſolum locum in actione perſonali, non autem reali, ibid. num. 103
Præſcriptio aduerſus nullitatem mãdati procuræ non admittitur, p.1. cap.5.n.287
Præſcriptio non currit contra ignorantem rem ſuã poſſideri, p.2. cap.3.n.97
Præſcriptio extraiudicialis temporalis contra minorem non currit, p.3. cap.10.n.131
Præſcriptio extraiudicialis temporalis contra Eccleſiam currit, ib.n.133
Præſcriptiones iudiciales currunt æqualiter maiori, & minori, ibid. n.134

Præſentatio.

Præſentatio commiſſionis ſemper attenditur in Rota ad effectum præuentionis, par.1. cap.2. num. 209

Præſides.

Præſidum Graſciæ, Annonæ, & Theſaurariæ Iuriſdictio, p.1. cap.22. n.16
Præſes viarum, quam cauſam habeat infra quindecim exequendam, licet pendentem, p.3. cap.1. n. 512

Præſumptio.

Præſumptio legis Quintus Mutius non operatur, nec prò, nec contra tertium, par.1. cap. 3. num.70.
Præſumptio, an magis faueat ſententiæ, vel appellationi, p.3. c.1. n.6.7. & 8.
Præſumptio calumniæ ceſſat quando conſtat de bono iure, p.3 cap.11. num. 223
Præſumptiones, & coniecturæ, quando admittantur in liquidatione fructuũ, ib.n.535
Præſumptio ſtat pro re iudicata, & validitate, donec probetur nullitas, p.3.c.12. n.137
Præſumptio eſt magis pro paupertate, quam pro diuitijs, p.3. c.13. n.135

Præcium

Prçcium quando reducatur ad quantitatem in compenſatione, p.3.c.7.n.5

Princeps.

Si ſuppleat omnes defectus ex certa ſcientia, & plenitudine poteſtatis, attamen, nec præ

ſumitur ſanare defectum mandati procuræ, cum ſit iuris naturalis, p.1.cap.5.n.280
Princeps ſi gratioſè ſuppleat omnes defectus cum quibuſuis ampliſſimis clauſulis, defectus citationis nunquam dicitur ſanatus, p.1. cap.6. n.134
Princeps ex certa ſcientia, & de plenitudine poteſtatis ſupplet quidem ſubſtantialia, & ſanat nullitates, ſed hoc facit, dummodo proceſſum fuerit parte citata, p.1.c.6.n.136
Princeps non poteſt tollere defenſiones reo, p.2. c.1. nu.330
Princeps quando præſumatur vti plenitudine poteſtatis, vt ſententia ſuſtineatur, p. 2. cap.8. num.16
Princeps aufert diſputationem ſuper nullitatibus, ibidem n.18
Princeps poteſt proceſſum nullum de iure poſitiuo confirmare, ibid.num. 19
Principi relatio, vel conſultatio ſapientis ſuper deuolutione cauſæ, quomodo ſit facienda, ibid. n.141
Princeps non poteſt iuſtè negare reſtitutionem in integrum, p.3.cap.10. n.11
Princeps vel reſcribens poteſt interpretari reſcriptum ſuum, p.3.cap.12. n.119.
Princeps quos defectus ſupplere poſſit ad tollendas nullitates, ib.n.208
Princeps ſupplens defectus nullitatis, nihil addit extrinſecum, ib. num.209

Principalis.

Vide in verbo litigator, & in verbo Dominus

Priuilegia, & Priuilegiorum interpretatio.

*I*nterpretatio *P*riuilegiorum *P*apæ committitur ſacræ Rotæ Romanæ, p.1. c.2.nu.260
Priuilegia ſcriptorum Archiuii, quæ ſint, p.2. cap. 5. num.232
*P*riuilegia Clerici deputati Archiuio Cardinalium, quæ ſint, ib.n.239
Priuilegia alternatiuæ, & moratoriarum hodie non ſunt in vſu, p.3.c.13. n. 47
*P*riuilegiis alternatiuæ, & moratoriarũ, quænam priuilegia hodie ſucceſſerint, ib.n.49.

Probatio.

*P*robationes quomodo faciẽdæ, quando agitur inter vocatos, & in cõcurſu, p.1.c.3.n.42
*P*robatio non excludit probationem remiſſiuè, ibidem num. 119
Materia probanda, quando eſt difficilis probationis ſupplent coniecturæ, ib. n. 120
*P*robationes multæ, licet nulliter factæ, coniunguntur ad perfectã probationẽ propter caſuum multiplicitatem, p.1. c.3. nu. 122
*I*nſpectio ocularis, & viſitatio loci ſuperant omne genus probationum, ib. n. 123
*P*robatio non tuti acceſſus contra vnum, an noceat aliis, p.1. cap.6. n.55
Probationes vlteriores renunciantur per concluſionem in cauſa, p.1.c.10.n.76
Probationes quando de iure debeant admitti poſt concluſionem in cauſa, ib. num.80.
*P*robationes omnes in quibus conſiſtant in quacumque cauſa, p.2. cap. 1. num.1
*P*robatio maior nulla eſt partis confeſſione, ibidem num.24
*P*robatio eſt materia fauorabilis, & multa de ſtilo habet fauorabilia, p.2. c.1. num.7.
*P*robationes ſunt vires totius cauſæ, ib.n.158
Probationes ſine dilatione, vel extra illius tempus factæ valent, ibid. num.339
*P*robatio requirens peritiam cautius fit per examen peritorum, p.2. c.3. n.14
*P*robatio quælibet fit per tres teſtes ſaltem, ibidem num. 145
*P*robationes non denegantur, neque angustiantur à Rota, p.2.c.6. nu.22
Probationes claræ tantum, & euidentes contra peremptoriam exceptionem admittuntur, p.2. c.7. num.14
Probãdi onus circa merita cauſæ appellationis cui regulariter incumbat, p.3.c.1.n.240
Probatio ſtatus ſimplicis tempore appellationis ſufficit in attentatis, p.3. c.4, num.222
Probatio in incontinenti, quæ dicatur, par.3. cap.9. num. 281
*P*robatio in incontinenti nõ requiritur, quod ſit plena, ib. n.282
*P*robatio plena boni iuris, an requiratur in reſtitutione in integrum, p.3.cap.10. n.64
*P*robationes pro interim expenſis actoris ſunt faciendæ, p.3. c.11. num.2
Probatio expenſarum, quomodo fieri debeat, ibidem num.32
Probationes quænam admittantur in liquidatione expenſarum, p.3.c.11.n.382
Limita in expenſis voluntarijs, & ſolitum excedentibus, ib. n. 383
*P*robatio expenſarum iudicialium fit per fidem Notarii, ib.n.400
Probatio qualis qualis ſufficit data expenſarum veriſimilitudine, p.3.c.11.n.411
*P*robatio præſumptiua per antea, vel poſtea an ſufficiat in materia fructuum, ibidem num. 531
Probatio à conſuetis quando ſit bona in liquidanda fructuum quantitate, ib.nu.532
*P*robatio leuior ſufficit, quando liquidatio eſt difficilis probationis, p.3.c.11. n.534
*P*robatio à conſuetis fit, vbi dubitatur de fructuum quantitate, ib. n.538
Declara, non ita procedere, ſi dubitatur an fructus percepti fuerint, ib. num.539
*P*robatio triennii, annorum interpolatorum an ſit bona pro fructuum quantitate, p.3. cap.11. nnm.545
*P*robatio quantitatis fructuum computato anno ſterili, cum fertili, ſit deductis expenſis, ibidem num. 546

Probatio circa fructus per vnicum teſtem nõ ſuffragatur, ibidem n.547
Probatio redditus prædii, an poſſit fieri habita ratione prædiorum cohærentium, p.3 c.11.num.550
Probatio redditus vnius prædii, an inferatur ad prædium vicini, ib.n.551
Probatio facta de annis præteritis inſeruit præſentibus, & futuris, ib.n.552
Declara tantum procedere, vbi dubitatur de quantitate, p.3.c.11,n.553
Probatio plurium annorum, quarè fiat circa fructuum quantitatem liquidandum, ibidem num.556

Proceſſus

Proceſſus ratione dubietatis ſuſtinetur, ſi quãtitas in certa fuit iuſtificata, & excedat iuriſdictionem, p.1.c.2,n.176
Proceſſus factus coram iudice delegato, vel adiuncto ſine præſentatione commiſſionis, & citatione ad dicendum contra commiſſionem eſt nullus, ib.n.182
Amplia, quod neque validatur, ſi poſtea commiſſio præſentetur, ib.n.183
Proceſſus ſine iuriſdictione ſemper eſt nullus exceptis, quibuſdam caſibus, ib.n.220
Proceſſus non valet, ſi delegatus tempore impetrationis commiſſionis erat excommunicatus, licet poſtea fuerit abſolutus, p.1.c.2. num. 227
Proceſſus, an ſuſtineatur contra non nominatũ in reſcripto, ſi venit in conſequentiam, ibid.n.139
Proceſſus dicitur nullus, ſi laicus contra laicum agit coram Eccleſiaſtico pro legato pio, ib.num.330
Limita ſi cauſa de ſuo natura ſpectet ad Eccleſiaſticum, ibidem.
Proceſſus factus tenet, quando iudex non eſt pænitus incapax iuriſdictionis, ibidem n.415
Proceſſus neceſſarius pro exigenda penſione quomodo formetur, remiſſiuè, par. 1. c.3. n.37
Proceſſus qualiter fiat mortuo reo in quacũcumque parte iudicii beneficialis, p. 1 c.4. num. 8
Proceſſus eſt nullus, quando admittitur procurator in caſibus, in qbibus non debet admitti, p.5.c.5,n.36
Limita quando proceditur contra mortuum, p.1.c.5.n.37
Item in delictis, pro quibus non eſt imponẽda pæna corporis afflictiua, ibidem num. 38
Declara non referre, quod in euentum non ſolutionis pecuniariæ imponatur pæna corporalis, n,39
Idem ſi imponatur pæna priuationis, par. 1 c.5.n.40
Similiter ſi pæna ſit iudici arbitraria, ibidem num. 41
Limita iterum quando procurator comparet nõ vt abſentes defendat, ſed cauſam abſentiæ, proponat, ib.n.42
Limita etiam, quando procurator proponit ſuſpiciones loci, ad quem citatur inquiſitus, ib.n.43
Declara niſi ſint notoriæ, par. 1 cap.5.numer. 44
Secus in alia aliqua extrinſecà probatione, ib.num.45
Procurator in proceſſu carcerati poteſt omnes actus iudiciales facere præterquam reſpondere interrogationibus iudicis, p1.. c.5.num.48
Proceſſus ſuſtinetur tanquam factus à coniũcta perſona, ſi non eſt procurator ille, qui tanquam talis comparet, p.1.c.5. n.59
Proceſſus eſt nullus, ſi pars fuerit proteſtata non audiri procuratorem, niſi docto de legitimo mandato procuræ, licet ſit verus procurator, & non doceat, p.1.c.5, n.80
Proceſſus factus per procuratorem ſubſtituti eſt nullus, niſi doceat de legitima ſubſtitutione, ſi per aduerſarium opponatur, p.1 c.5. num.83
Proceſſus factus cum procuratore Clerico, milite, & reo criminis, valet, par.1. c.5. num. 121
Declara ſi pars non opponat exceptiones ante litis conteſtetianem, ib.n.122
Proceſſus, & facta per procuratorem contra formam, ac vires mandati, ſi tendant in vtilitatem mandantis ſuſtinentur, vide in p.1.c.5.n.220
Proceſſus factus per alterum ex procuratoribus in ſolidum conſtitutis valet, ibidem num.302
Proceſſus eſt nullus, ſi eſt probandus non tutus acceſſus, & non probetur ante edictum p.1.c.6.n.54
Proceſſus eſt nullus in caſu non tuti acceſſus, niſi citatio legatur, & affigatur in locis vicinioribus, ib.n.62
Proceſſus eſt nullus citato Domino, & non procuratore Domino litis effecto ad ſententiam, p.1.c.6. n.117.
Proceſſus factus parte absente ſanatur per reſcriptum Signaturę cum clauſula parte legitime citata, ib.n,139
Proceſſus per contradictas, ſeu diligentias, vide in verbo Diligentiæ, vel Contradictæ
Proceſſus per contradictas finitur, & ſentẽtiá valet, p.1.c,8,n.5
Proceſſus cæptus terminatur per contradictas,

tas, defuncto procuratore in Curia, ibid. num. 7
Processus corruit terminis non seruatis, p. 1. c.10.n.6
Processus est nullus ob omissionem ordinis in iudicio extraordinario, ib.n.11
Poceſſus, an sustineatur omisso libello, vel incepto dato, ib.n.15
Processus in prophanis est nullus sine contestatione, & conclusione in causa, ibidem, num. 20.
Processus, quandoque sit nullis seruatis terminis, p.1.c.10.n.51
Limitatur tamen, quod in totum omitti nequeant, ib.n.52
Processus est nullus non facto iuramento calumniæ petito, p.2.c.10.n.61
Ampliatur etiam si aduersus sententiam dici nequeat de nullitate, ib.n.62
Processus valet consentiente parte non citata ad videndum iurare testes, p.2.c.1.n.122
Processus Notario suspecto factus, non sanatur cum Clausula arbitrio Rotæ, par. 2 c.5.nu.273
Processus dicitur nullus in casu Compulsoriæ nisi collationetur, ib.n.278
Processus dicitur etiam nullus, nisi collationetur iudicis decreto, & ipso præsente, ib. n.279
Processus, an sit nullus ex ommissione citationis ad videndum collationari, ibidem num. 283
Processus non vitiatur, si iudex ab initio statuit diem, & horam collationis, p.2. cap.5 num. 281
Processus est nullus, nisi subscribatur ab ambobus Notariis deputatis, ib.n.287
Processus necessaria Compulsoriæ, & remissoriæ, vbi videantur, ib.n.288
Processus imitatur sine valido iuramento, p.2 c.3.n.120
Processus remissorialis collationatio qualiter fiat, & à quibus, ib.n.130
Processus debet legalizzari ab vniuersitate, vel Episcopo, ib.n.133
Processus remissorialis, quando claudatur, & cui clausus consignetur. ib.n.134
Processus per contradictas. Vide in verbo cõtradictæ.
Processus à Notario partis aduersæ accipi nequit, p.2.c.3.n.153
Processus attentatus, à quibus sit trasportandus, ib.n.155
Processus, vt reportetur finito tempore, qualis terminus detur. ib.n.163
Processus transumptatus coram quo auscultetur, & quando, p.2,c.6.n.132
Processus debet collationari coram iudice, ib.n.134
Processus compulsorialis nulli partium datur, sed datur portitori, ibid. num.142
Processus fit nullus, quando super deuolutione ad curiam expræsse non pronunciatur, p.2.c.8.n.137
Limita si ponatur clausula, & quæ in commissione, ib.n.138
Processus valet etiam non docto de appellatione super prolatione competentiæ iudicis, nec appellatur, ib.n.225
Processus appellationis à Vicario ad Episcopum factus, an sustineatur, par.3. cap.1. num.61.
Processus factus a iudice ad quem ante petitionem apostolorum, an sustineatur, ibid. num. 190
Processus factus pendente termino ad respõdendum de apostolis sustinetur in Rota, ib, num.299
Ampliatur etiamsi appellatio esset frustatoria, debita tamen forma seruata, ibidem, num. 300
Processus, an, & quando sit nullus si procedatur appellatione interposita, par.3.cap.1 num. 414
Processus factus per iudicem à quo post appellationem est nullus, ib.n.622.
Processus post dilationem factus à iudice delegato est nullus, ib.n.630
Processus causæ extra curiam commissæ, absque derogatione, capituli oblatæ, est nullus, etsi super exceptione dicti Capituli nõ pronuncietur, p.3.c.1.n.678
Processus est attentatus, & nullus factus post iudicis inhibitionem, p.3.c.4.n.10
Processus factus post appellationem pendente termino ad respondendum de apostolis, an valeat, ib.n.15
Processus factus non obstante protestatione est nullus. p.3.c.6.n.252
Declaratur de stilo sustineri, nisi appellatio fiat, ib.n.253
Processus contra tertium an, & quando veniat faciendus de nouo. ib.n.267
Processus factus contra intrusum, an valeat, licet de intrusione non fuerit cognitum, p.3.c.8.n.26
Processus non semper impugnatur remedio nullitatis, p.3.c.10.n.1
Processus, an valeat sine iuramento, quia non petitum, aut non data copia processus, p.3.c.11.n.219
Processus ad vlteriora quãdo non retardetur illi, qui attentauit, ib.n.369
Processus ad vlteriora non retardatur ex eo, quod fructus non sint liquidi, ibid. num. 604

Proceſſus nullitatis non impeditur pendente cauſa executionis, p.3. cap.12.n.159
Declaratur etiamſi fuerit inhibitum, ibidem num. 160
Declaratur etiam dummodo negotium principale non præiudicet cauſæ nullitatis, ib. num. 161
Proceſſus an, & quando reualidetur non opponente parte de nullitate, par.3.cap. 12. num. 194
Declaratur tamen quando cauſa ſtatuti reſpicit fauorem partis tantum, ib. n.195
Proceſſus non ex quacumque nullitate ſubuertuntur, p.3. cap.12.n.196
Proceſſus eſt nullus ſuper nullitate, ſi procedatur litteris non expeditis, ib.n.222
Sanatur tamen factus parte præſente cũ clauſula refectis expenſis, ib. n.223
Et ſi factus parte abſente ſanatur cum clauſula citata parte, p.3.cap.12. n.224
Proceſſus ſanatur etiam quando fuit erratum in nomine aduerſarij in commiſſione, ib. num. 228
Proceſſus prædictus tamen non poteſt dici nullus, ib. nu. eodem.
Proceſſus nullus quando ſuſtineatur per confeſſionem in actis factam, parte 3.cap.12. num. 241
Proceſſus criminalis factus tempore quadrageſimæ, an teneat, ibid. n.250

Proceſſus ſummarius.

Proceſſus ſummarius, quibus cauſis concedi nequeat, niſi à Principe, p.1.cap.10.n.25
Proceſſus ſummarius, an per Signaturam cõcedi poſſit, ibid.num. 28
Proceſſus ſummarius in criminalibus,priuat, & iniur non conceditur, ib. n.29
Proceſſus an valeat non addita clauſula ſummariè, ibidem n.31
Proceſſus ſummarius cum verbis clauſulæ ſummariè,quid importet, ibid. n.40
Proceſſus ſummarius per Principem non cõceſſus redditur nullus, p.1.cap.10.num.42.
In proceſſu ſummario qualiter sũmariè procedendum ſit, ibidem n.40

Procurator.

Procurator debet videre ante omnia ſcripturas,& documenta, quæ producturus eſt pro ſuo Cliente, p.1.cap.3. num.3.
Procuratores multi credunt à toga,& ventris tumore prorogatiuas accipere, p.1.cap.5. num.3.
Procuratores quid facere debent, nè incidãt in malos litigatores, ibid. n.9.
Procuratores ſtudeant ſemper,quando ſe præbet occaſio partes ad concordiam vnire, ibidem n.10
Et procurent ante omnia bene audire Clientem, & eundem de qualitatibus cauſæ interrogare, ibidem num. 11.
Procuratori melius eſt videre proceſſus,quam ſtudere digeſtis, ibidem num. 12
Procuratores pro ſeruitio litigantium faciãt cõgregationem pro directione cauſarum, ibidem num. 13
Nec in beneficialibus malum ius tenere debet ſecus in profanis, ibid.
Procuratoris perſona eſt legitimanda, firmata iuriſdictione, antequam fiat proceſſus, ibid. n.14
Procurator quilibet præſumitur habilis ad comparendum in iudicio, niſi ſit prohibitus expreſsè, ibid. num. 15
Procuratores multi non habent perſonam legitimam ſtandi in iudicio, ib. n.16
Procuratores in criminalibus non admittuntur, ſed reus debet comparere, p.1. cap.5. num. 24
Procurator pro accuſatore admittitur, ſed vide, ib.n.34
Quia multi contrarium tenuerunt, ibidem num. 35
Procurator in ſtatu Eccleſiaſtico non auditur in exceptione tangente delictum, parte 1. cap. 5. n.47
Procurator quando admittatur in cauſa criminali, ibidem n.51
Procurator comparens in cauſa,quæ patitur quem audiri per procuratorem,debet producere legitimum mandatum procuræ, p.1. cap.5. num.52
Procurator in proceſſu carcerati poteſt omnes actus iudiciales facere,præterquam reſpondere interrogationibus iudicis, p. 1. cap.5. num. 48
Procurator quilibet admittitur tanquam defenſor pro abſente cum cautione de iudicatum ſoluendo, ib. n.60
Procurator ſi compareat, & non doceat de mandato,poteſt compelli ad cauendum de rato, p.1. cap.5. n.61.
Limita tamen in quatuor caſibus, quos videbis. ibidem n.62
Procurator ad ſolutionem recipiendam debet in ſpecie de mandato docere, parte 1. cap. 5. n.63
Declara non ſufficere, ſi in inſtrumento quietationis diceretur talis procurator, ibid. num. 64
Sed quod ſufficeret talis enunciatio dicitur, ſub num. ibid. num.65
Procurator in beneficialibus,& ſpiritualibus, nemo auditur abſque mandato, p.1.cap.5. num. 71
Procurator illegitimus,niſi repellatur à iudice,quid agendum, ibidem n.80
Procuratorem vnuſquiſque poteſt conſtituere,niſi expreſsè reperiatur prohibitus à iure, ib.n.86.

Digitized by Google

Procuratoris constitutio facta per adultum cum iuramento valet, par. 1. cap. 5, num, 88.
Procurator si constituatur à persona alias inhabili, facit valida per ipsum gesta ad eius fauorem, p.1.c.5.n,90
Procurator, & Dominus litis effectus, potest substituere procuratorem, etiam si sit constitutus absque facultate substituēdi, quod tamen declara ad negotia. p.1.c,5. n.92
Procurator potest prosequi litem non obstāte morte principalis, ib.n.93
Procurator habens facultatem substituendi, si substituit. expirat mandatum, nec potest reuocare, ib.n.94
Procurator substitutus non potest alium substituere, nisi fuerit factus dominus litis, ib, num. 95
Procurator non potest alium substituere, post quam primus substitutus fecit plures actus iudiciales, ib,n.96
Procurator dominus litis dicitur ille, qui seruauit terminos substantiales. p. 1. c. 5. num. 97
Et factus dominus non potest causam deserere, sed debet eam continuare, ibidem num. 98
Procurator habens potestatem substituendi, antequam substituat, debet, vt substitutio valeat, saltem tacite acceptare mandatum p.1.c.5,n.99
Ptocurator postquam substituit definit esse procuraror. ib.n.100
Procurator efficitur Dominus litis per contestationem, p.1. c.5,n.101
Et durat quandiu durat instantia, ibidem num. 102
Sed si in mandato procuræ adsit clausula releuans &c. tnnc durat etiam in secunda, non obstante morte constituentis, p.1. c.5 num. 103
Procurator non potest post litem contestatam per Dominum reuocari, ib.n.104
Limita tamen in contrarium ante litis contestationem, ib.n.105
Procurator si post contestationem constituatur, & non requiratur contestatio litis efficitur dominus faciēdo aliquos actus post contestationem fieri solitos, par.1.cap.5 num. 106
Procurator si sit effectus dominus litis, non potest citari ad sententiam principalis, omisso procuratore domino effecto, par.1. c,5.n.107
Procurator quicumque constituatur, vel substituatur debet esse certus, ib.n.114
Declara, vel saltem talem esse. quod certificari possit facta relatione ad aliud, si non exprimatur in mādato facto, p.1.c.5.n.115
Procurator inprophanis debet esse maior 25 annis, ib.n.117
Procuratores cōstitui non possunt, qui non habent legitimam personam stādi in iudicio, ib,118
Limita tamen in beneficialibus, ibidem num, 119
Ptocuratori ad negotia sufficit haber 17.annos, p.1.c.5.n,125
Procurator, an sit compatibilis cum Notariatu, ib.n.126
Procurator potest non solum expresse, sed etiam tacitè constitui, p.1.c.5,n.139
Procurator tacitè constitutus videtur agens in iudicio sciente, & patiente Domino, p.1 c.5.n,140
Procurator tacitus fit ille, apud quem reperiuntur instrumenta, & iura ad causam facientia, ib.n.142
Procurator non videtur constitutus per comparationem alicuius asserentis suum esse procuratorem, ib.n.145
Procurator expresse reuocatus, qui agit sciēte, & patiente Domino, videtur tacitè recō stitutus, ib.n.147
Procuratoris constitutio non debet de necessitate fieri in scriptis, p.1.c.5.n, 148
Et si sit probanda per scripturam sufficit instrumentum, p,1.c.5.n,149
Procurator non dicitur solum constitutus, nisi ipse receperit mandatum, ib,n. 151
Procurator gesta proprio nomine facit nulla, p.1.c.5.n.152
Procurator debet acceptare expresse, vel saltem tacitè recipiendo mandatum, & non contradicendo, ib.n.153
Vel comparendo, & faciendò aliquem actum positiuum, ib,n.154
Procurator non sufficit, quod patiatur se citari, p.1.c.5.n.155
Procurator substituens, an dicatur acceptare mandatum procuræ, ib-n,156
Procuratoris substitutio est nulla, nisi doceatur de acceptatione mandati, ibidem num. 157
Procurator recipiens simpliciter mandatum, & illud producens præsumitur acceptare, ib.n.158
Procurator constitutus ad plures causas potest ad certam tantum causam acceptare mandatum, ib.n.159
Dummodo de hoc protestetur in receptione mandati, staante eius productione, p.1.c.5 n. 160
Nec potest postea productionem separare, p.1.c.5,n.161
Procurator potest in prima instantia defendere

dere dominum, ſed inuitus non cogitur appellationem proſequi, ib.n.162
Limita tamen ſi ſit conſtitutus ad appellandum, & proſequendum, quia tunc poſſet cogi ad proſequendam appellationem, niſi fuiſſet proteſtatus nolle aſtringi, p.1.cap.5. num.163
Procurator conſtitutus cum facultate ſubſtituendi, poteſt mandatum acceptare tantũ ad effectum ſubſtituendi, p.1. c.4. n.164
Procurator ſubſtituens, an remaneat procurator mortuo ſubſtituto. ib. n.165
Procurator, ſi acceptet mandatum ſimpliciter, & illud producat ad effectum ſubſtituendi, niſi producatur per compulſũ, præſumitur in totum acceptaſſe, p.1.c.5.n.166
Procurator conſtitutus ab abſente, poteſt recuſare mandatum, ſed poteſt pẽnitere quandiù Dominus in eadem voluntate permanſerit, p.1.cap.5.n.167
Procurator ſubſtitutus, niſi acceptet ante mortem ſubſtituentis, quando ſubſtituit iure proprio non dicitur procurator, p. 1. cap.5, num. 168
Et amplia quod geſta per ipſum ſunt nulla, ibid. n. 169
Procurator habens ſpeciale mandatum poteſt facere ea, quæ Dominus faceret, ibid. num. 170
Procurator habens generale mandatum poteſt facere tantum in eo compræhenſa, p.1. cap.5. num. 171
Procurator poteſt in ſolemnitatibus modici præiudicii renunciare, & conſenſus eius præiudicat, ibid. n.172
Procurator abſente Domino tenetur pro eo ad ſoluendum expenſas regeſtri, ib. n.174
Procurator non poteſt prorogare iuriſdictionem iudicis incompetentis, ib. n.175
Limita ſi prorogetur ſciente, & patiente Domino, ibid. n. 176
Procurator producens mandatum, abſque vlla proteſtatione declinatoria fori, dicitur prorogare iuriſdictionem, & præiudicat Domino, p.1. cap.5. n.177
Procurator ſi proroget iuriſdictionem, & inſtat cauſam remitti ad partes, & reiectus nõ appellauit dicitur aquieuiſſe, p. 1. cap.5. num. 178
Limita ſi mandatum non eſſet ſufficieus, quia non præiudicat Domino, ib.n.179
Amplia ſi in illo adeſſent clauſulæ ſufficientes, ibid. n.180
Procurator in caſibus ſupradictis debet recurrere ad Signaturam, ib. num.181
Procurator indefinitè conſtitutus ad omnes cauſas, poterit agere, & defendere in generalibus, & ſpiritualibus, præſentibus, & futuris, dumodo in aliqua cauſa non requiratur mandatum ſpeciale, p.1, c.5.n.184
Procurator conſtitutus ad cauſas deuolutas ex iuris neceſſitate in Curia tractandas poteſt agere, & defendere, p,1.c.5.n.186
Amplia eriamſi agatur de nullitate proceſſus habiti in Curia, quia cauſa nunquam extra committitur, ib. num. eodem.
Procurator ad appellandum debet habere mandatum ſpeciale, alias nihil facit, p.1. cap.5. num.188
Procurator conſtitutus ad contrahendum poteſt iurare etiam in animam principalis, ibidem n.189
Procurator ſe extendit ad illud, quod de ſui natura requirat mandatum ſpeciale mandatum generale, num. ibid.190
Procurator ad agendum poteſt petere reſtitutionem in integrum ineidenter, p.1.c.5. num.192
Et poteſt abſque ſpeciali mandato defendere, ſi aduerſarius committat cauſam reſtitutionis, ibid, n.193
Procurator ad agendum poteſt defendere principalẽ in cauſa recõuentionis, ib.n.194
Procurator ad petendam reſtitutionem in integrum debet habere mandatum ſpeciale, & tamen ſi mandatum dicat ad agendum poterit petere reſtitutionem in integrum, p.1. c.5. n.196
Procurator, ſi in mandato expreſſa ſint aliqua requirẽtia mandatum ſpeciale, & ſubſequatur clauſula generalis, tunc poterit etiam alia facere, quæ mandatum ſpeciale requirunt, p.1. c.5.nu.197
Procurator generalis facit acta valida ſecuta ratificatione per Dominum in requirentibus ſpeciale mandatum, ib. 198
Procurator conſtitutus ad recipiendum, non poteſt liberare debitorem ſine præſentia pecuniarum, p.1. c.5. n.205
Procurator non dicitur excedere fines mandati, faciendo id, quod Dominus mandaret, ſi ſciret, ibid, n. 209
Procurator quãdo poſſit tranſigtedi formam mandati, p.1. c.5. n.210
Procuratores, ſi duo cõſtituantur ſimpliciter abſque clauſula in ſolidum, in ſpiritualibus quilibet præſumitur conſtitutus in ſolidum, & eſt melior conditio occupantis. p.1. c.5. n.212
Limita ſi eſſemus in profanis, ib. n.212
Si moriatur nominatus in mandato, alio ſubrogato, vel veniente ad cauſulam, non poteſt procurator vigore primi mandati cõparere, p.1. cap.5 n.214
Limita tamen ſi mandatum non eſſet reſtrictum, ib. n.215
Procurator poteſt tantũ cauſas tractare, quarum exercitium competit Domino, p.1.c.5 num.216

Procurator, si constituatur, tanquam rector alicuius Ecclesiæ, poterit tantum causas Ecclesiæ tractare, ib.n.217
Procurator, quam authoritatem habeat in præiudicium Domini, p.1.c.5.n.221
Procurator potest reuocari expresse per instrumentum, ib.n.229
Procurator, cui non est intimata reuocatio, valida facit gesta per ipsum, ibidem num. 230.
Procuratoris reuocatio debet intimari, alias non valet, siue iudicialis, siue extraiudicialis sit, ib.n,234
Procuratori, quandonam intimanda sit reuocatio mandati, p.1.c.5.n,231
Procurator reuocatus ante intimationem, quidquid facit, tenet, etsi mandatum sit ad ligandum Dominum, n.234. ibidem
Limita primo in procuratore ad contrahendum matrimonium. ib.n.235
Limita secundo, si actus factus per procuratorem non potest sortiri effectum contra voluntatem Domini, ib.n,236
Limita tertio, quando agitur de præiudicio tantum constituentis, ib.n,237
Limita quarto, quando aduersarius non fuit certificatus de mandato, ib.n.238
Limita quinto, in Nuncio, ib.n.239
Limita sesto, quando Dominus, & procurator censetur vna, & eadem persona, ibid. num. 240
Limita settimo, quando reuocatio fit per mortem, ib.n.241
Limita octauo, quando aduersarius fuit particeps in occultatione fraudolenta reuocationis. id.n.242
Limita etiam, quando procurator est factus inimicus Domini, ib.n.eod.
Declara prædicta non procedere in procuratore Domino litis effecto, ib.n.243
Nisi aduersarius consentiat. ib.n.244
Procurator efficitur Dominus litis, tantum ad commodum Domini, p.1,c,5.n.245
Procurator, si reuocetur sine causa non potest amplius in tali causa se ingerere, ibid. n.246
Procurator potest petere, vt cognoscatur, an fuerit legitimè reuocatus, ib.n.247
Procurator potest reuocari tacite, absq. causa, p.1.c.5. nu.248
Et in quocumque procuratore multipliciter potest contingere, ib.n.249
Procurator eo ipso censetur reuocatus si sit status differentis à persona defuncti, par.1 c.5.n.250
Procurator reuocatur per mortem mandantis, ib.n.251
Et hoc euenit non solum per mortem naturalem, verum etiam per mortem ciuilem ib.n.252
Procurator si sit constitutus à Prælato, vel à Rectore Ecclesiæ, nomine ipsius Ecclesiæ, an re non integra possit reuocari, p,1.c.5 num. 253
Limita, si esset constitutus nomine proprio, ib.num.254.
Sublimata primo, in procuratore ad resignãdum, ib.n.255
Sublimita secundo, in procuratore constituto super eo, ad quod constitutus præcise compelli potest, ib.n.256
Procurator potest reuocari per hæredem, p.1. c.5,n.257
Limita in procuratore cuius constitutio confertur post mortem, ib.n,258
Procurator, qui per constituentem reuocari non potest, ab hærede potest, ibidem nu. 259
Limita in procuratore constito in obligatione camerali ad confitendum debitum, ib. num. 260
Procurator, & Dominus litis effectus, tacite reuocatur, si Dominus veniat ad causam, ib.n.264
Declara non induci reuocationem, nisi cõstet ex coniecturis de voluntate Domini, quod vult reuocare, p.1,c.5,n.265
Procurator primus reuocatur per constitutionem secundi, nisi contrarium protestetur Dominus, ib.n.267
Procurator primus si fuit deputatus ad vniuersitatem negotiorum, & secundus ad ali quod negotium particulare, per secundi deputationem, prior non dicitur reuocatus, p.1.c,5.n,268
Procurator constitutus ad certum tempus si sit, adueniente tempore mandatum expirat, ib.n.269
Procurator potest reuocari non *solum* per cõstituentem, verum etiam per eius hæredes, ib, n.270
Procurator non constitutus ad commodum tertii potest ab hærede reuocari, licet non posset a constituente, ib.n.272
Procurator substitutus vigore facultatis substituendi, si habet facultatem reuocandi in eodem mandato potest substitutum reuocare, p.1.c.5 n.273
Nisi Dominus in totum ei tradiderit vices suas. ib.n.274
Procurator constitutus per conuentum potest per solum Abbatem reuocari, *ibidem* num. 275
Procurator si semel ostendit mandatum, & pars nihil opponat, non tenetur amplius exhibere, ib.n.294,
Procuratores duo si sint cõstitututi simul non in solidum, alter sine altero admitti non potest, ib.n,300

Digitized by Google

Et ſi ſint in ſolidum conſtituti, altero occupante, alter non poteſt amplius ſe intromittere, niſi in mandato adſit clauſula, quod non ſit melior conditio occupantis, p.1. c.5.n.301
Procurator conſtitutus cum clauſula ad faciendum, quod ſibi placet, tenetur de negligentia, & dolo, ibidem n.305
Procurator ſi diſcedat à Curia debet auricũ ſubſtituere, & ſubſtitutionem deducere ad notitiam partis, ibid. num.311
Procuratores habent hypothecam tacitam, ſunt potiores, & præferuntur omnibus creditoribus etiam priuilegiatis, ſi ſeruierunt pro tuenda hæreditate, p.1, c.5. n.319
Procuratores ſicuti volunt ſibi ipſis ſatisfieri, ita debent eſſe cauti in adimplendo eorum munus diligenter, ſecus tenerentur de negligentia, & dolo, p.1.c.5.num.320
Procuratores ſi exegerunt pecunias principalis, tenentur illis etiam executiuè de ſtilo Signaturæ, ibidem 321
Procurator non poteſt cogi ad ſe examinandum contra ſuum Clientem, par.1. cap.5. num.325.
Procurator ſi adfuit, ille ſemper debet citari, p.1. c.6. n.23
Procurator in ſubſidium tantum videtur citandus, ib. n.24
Procurator an poſſit citari, & in quibus cauſis poſt mortem Domini, par. 1, cap. 6. num. 116.
Procuratorem, & Dominum litis non eſt neceſſe citare in beneficialibus mortuo collitigante, ibidem n.121
Eſt tamen bonum citare procuratorem, ſi adſit, ibidem num. 123
Procurator in cauſa aduerſarii nõn poteſt eſſe teſtis, p.2,c.1. n.66
Procurator caueat à ſuſpicione calumniæ, & cauſas protrahendi, ibidem n. 202
Procurator notariatum exercere nequit, p.2, cap.5.n.127
Procurator Dominus litis effectus, an teneatur reſpondere, p.2. c.2. num.36
Procurator an poſſit eſſe præſens reſpondenti poſitionibus, ibidem n.72
Procurator an debeat citari pro eo ſolo inſtanre ex pluribus collitigantibus, p.2,c.8. num. 92
Procurator generalis, vel ad cauſas appellationem proſequi nequit, niſi habeat in mandato, p.3.c.1. n.18
Procurator prædictus poſſet tamen appellare, ibidem num.19
Procurator falſus admittitur ad appellandũ, p.3. cap.1. n.20
Procurator falſus poteſt appellationem proſequi, ſi procurator conſtituatur infra decem dies cum clauſula &c. ibidem numero 23.
Procurator vigore mandati poteſt proſequi appellationem, ibidem num.24
Procurator inuitus cogitur proſequi appellationem, licet contrarium fuerit proteſtatus, ibidem n.25
Procurator quando condemnabatur in expenſis friuolæ appellationis, par.3. cap. 1. num.150
Procuratoris negligentia, poteſt obeſſe Domino cauſæ, ib.n.274
Procurator, qui poteſt appellare à quacumque ſententia, an poſſit ab executione abſque ſpeciali mandato, ib.n.442
Procurator abſque ſpeciali mandato appellationi renunciare nequit, par.3.cap.1.num. 735
Ampliatur, & ſi ipſa appellatio fuiſſet per ipſum interpoſita, ib.n.736
Procurator nullus poteſt cõſignare commiſſionem nec referendario, nec reuiſori, niſi illa fuerit ſignata, & manu propria à tergo ſubſcripta, p.3. c.2.n.21
Procuratores ipſi ponunt proponam in informationibus Signaturæ votantibus dandis, ibidem n.23
Procurator ponens ex ſe *Proponam* in cauſa Signaturæ qualiter puniatur, & quando, p.3. cap.2. n.24
Procuratores practici ſtrictè enarrant factum in informationibus, ib. n.44
Procurator ſine mandato comparens hodie non aſtringitur, ſicut antiquitus, p. 3. c.4. num. 27
Procurator quare cauere debeat, nè fatalia labantur, p.3. c 5.n.100
Procuratoris malitia Domino obeſſe nequit, p.3. c.10. n.72
Procurator, an, & quas incurrat pęnas temere litigantium, p.3. c.11. n.179

Procurator Fiſci.

Procurator fiſci, quam habeat facultatem, & officium, p.1.c.2. n.154
Procurator fiſci debet de iure condemnari, & ipſe in expenſis, p.2. c.8. n.279
Procurator fiſci hodie ſuccedit loco quærelantis, ib.n.280
Limita tamen prædicta de conſuetudine non procedere, p.2. c.8. n.281
Procurator fiſci perſequens aliquem doloſè, & calumnioſè, in expenſis debet condemnari, ib. n.282
Aduerte hoc quoque nunc in deſuetudinem abiiſſe, p.2. c.8. n.283
Vide alia in Verbo Fiſcus.

Digitized by Google

Producens.

Producens inſtrumenta, an cogatur ad reſpõdendum pręcisè, an velit vti, p.2. cap.1. num. 58

Declaratur affirmatiuè, ſi ipſe ſit vnus ex cõtrahentibus, ibidem n.59

Limitatur, & quomodo ſi non ſit ex contrahentibus, ib. n.60

Producens nouum ius, videtur in expenſis condemnandus, p,3. c.4. n. 171

Producens nouum ius in profanis, an audiretur abſque refectione expenſarum, ibid. nũm.176

Productio.

Productio mandati procurę impoſtat conſenſum producentis, p.1.c.2,n.445

Productio quando ſemel eſt facta, nõ eſt opus iterum citare partem ad dicendum contra, ſed poterit citari ad ſoluendum nouos terminos, p.1. c.3. n.127

Productio iurium. Vide in Verbo iura

Promiſſio.

Promiſſio ſimplex à debitore delegato facta in quo differat ab expreſſa, par.3. cap.7. num. 133

Promiſſio cum hypotheca non ſufficit, ſi requiritur idoneitas, p.3. c.13. n.75

Promittens.

Promittens ſoluere creditori, ſi adhuc habet pecunias in manibus, & ſuperueniat creditor anterior, cui ſoluere debeat, p.1. c.3. num. 92

Promittens duo, & vnum adimplens an liberetur. Vide in verbo liberatio.

Proprietas.

Proprietas, quando dicatur pacifica, vel litigioſa, p.1. c,11. n.11.

Prorogatio.

Prorogatio ſemper computatur à fine termini, p.3,c.5.n.98

Proteſtatio.

Proteſtatio ſaluis exceptionibus quid operetur, p.2.c.1.n.89

Proteſtatio reuocandi reſponſionem de iure in iudicio non factam, quid operetur, p.2. c.2. num. 39

Proteſtatio in impedimentis iudicis debet fieri, & in aliis cautius ſit, par. 3. cap.5. num.58.

Proteſtationem eſſe cautelam, dixit Rota, licet de iure requiratur, ib.n.59

Proteſtatio, qualiter fieri poſſit pro paritione ab illo, qui petit abſolutionem à cenſuris. p.3. c.9.num. 96

Proteſtatio, licet extraiudicialis conſtituit in mala fide, p.3.c.11.n.521

Protocollum.

Protocolli liber vocatur originale, p.2. c.5. num. 7.

Protocolla Notariorum ſine filiis mortuorũ ad Archiuium Capitolinum deferebantur, ibidem n.172

Protocolla hodie iſtorum ad Archiuium Vrbanum ſunt deferenda, ib.n.173

Prothomedicus Vrbis.

Protomedicus Vrbis, quam habeat iuriſdictionẽm, p.1.c.2. n.150

Prothonotariatus.

Prothonotariatus ſenatoris, quid erat, & hodie ſit, p.2. c.5. n. 185

Prothonotarius.

Prothonotarii Apoſtolici à quo inſtituti, & ab ordinario exempti, par.2. cap.5. num. 182.

Prothonotarii habent prȩcedentiam, & hodie ſunt duodecim, ib,n. 183

Prothonotariorum priuilegia, & facultates, quæ ſint, ibidem num. 184

Proniſus.

Prouiſus ab ordinario non reſtituitur aduerſus prouiſum à Papa, p.1. c.11. n,77

Publicatio.

Publicatio, an, & quando requiratur in termino ad examinandum, p.2. c.1. n.132

Et quid in termino ad probandum, vel probatum habendum, ibid.

Publicatio, ſi fiet per iudicem, vel per partẽ, cur non fiat, an præiudicet. ib.n. 133

Publicatio depoſitionum, quando fieri debeat in ciuilibus, p.2. c.1. n.249

Publicatio teſtium, non eſt de ſubſtantia iudicii, ibid.n.250

Publicatio teſtium omiſſa, an nullam reddat ſententiam, ib.n.251

Publicatio depoſitionum, an fiat in Curia, quando, & vbi, ibidem n. 254

Publicatio proceſſus defenſiui in criminalibus, an ſit de ſubſtantia, p.2. c.1.n.255

Publicatio proceſſus offenſiui contra contumacem, non fit, ib.n.256

Publicatio proceſſus offenſiui contra præſentem, & carceratum fit, ib.n.257

Publicatio proceſſus cum termino ad defendendum, datur ante condemnationem, ib. num. 258

Ampliatur etiam ſi Princeps procedat in quocumque delicto, p.2. c.1. n.259

Ampliatur, quod etiam dari debet reo petẽti, antequam torqueatur, ib.n.260

Ampliatur hoc procedere etiam in crimine læſæ Maieſtatis diuinæ, ib.n.261

Publicatio proceſſus, an etiam reo non petenti dari debeat. ib.n.262

Publicatio proceſſus debet dari etiam accuſatori petenti, p.2.c.1.n.266

Digitized by Google

Publica vox, & fama,

Vide, si quid habes in verbo Vox. & in verbo fama.

Pupillus

Pupillus quidquid videt ignorat sub decimoquarto anno, p.2.c.3n.89

Pupillus excommunicari non potest,p.2. c.8. num. 119

Purgatio moræ

Admittitur ad purgationem moræ obligatus repræsentare, si pulsatur ad repræsentandū nisi repræsentauit tempore conuento, p.1. c.4.n.39

Purgatio moræ, an detur in respondendo in iudicio, p.2,c.2.n.33

Q

Quadriennium

QVadriennium a quo die computetur in restitutione in integrum, p.3.c.10.n.29

Quadriennium, quando computetur a die lęsionis pro Ecclesia, ib.n.30

Quadrienii lapsus, quando non prejudicet maiori, ib.n.35

Quadriennium, an currat minori,& quando ib.num.47

Quadriennium, aliquando computatur pro vno anno, p.3.c.11.n.707

Quantitas

Quantitas parua, vel magna, quænam dicatur ad effectum reductionis, par. 3. cap.1 num. 431

Quantitas, quando opponatur quantitati, p.3.c.7.n.6

Quantitas expensarum. Vide in Verbo expensæ.

Quantitas fructuum pariter videbis in verbo fructus.

Quartum dotale

Vidi lucrum dotale.

Quæstio

Quæstio incidens super exhibitione scripturæ non facit nouam litem, p.2.c.6, n.65

R

Ratificatio

RAtificatio, an habeat vim specialis mādati, p.3.c.9,n.84

Ratificatio,an inducatur ex retentioue scripturæ. ib.n;85

Ratificatio, an inducatur ex non renunciatione, ib.num.86

Reaggranatoria

Vide plura in verbo granatoria.

Recognitio

Manus debitoris in apocis obligatoriis,quomodo recognoscatur, p.2.c.2.83

Recognitio signi *Notarii*. Vide in verbo nōtarii signum.

Recognitio iurium vide iura

Recognitio facta per testes deputato examine *Notario* per iudicem compulsorialem, an teneat, p.2.c.6,n.94

Recognitio aliquando fit per testes deponentes de qualitate, & fide personæ rogatæ, ib.num.95

Item fit per exhibitionem matriculæ *Notariorum*, *ib.n.96*

Item fit per exhibitionem legalitatis Collegii *Notariorum*.ib.97

Item fit per exhibitionem aliorum instrumētorum eiusdem Notarii, p.2.c.6.n.98

Declara sufficere, quod doceatur de quttuor instrumentis, & quibus, ib.n.99

Recognitio, an possit fieri per probationem Notariatus, si adest legalitas, ibidem num. 100

Recognitio per litterarum comparationem, qualiter fieri debeat, ib.n.109

Recognitio per testes habentes notam mānum approbatur satis in Curia, p.2.cap.6 num.114

Recognitio prædicta, qualiter admittatur in scriptura priuata, ib.n.115

Recognitio prædicta sine aliis adminiculis admittitur in scriptura publica, ibidem num, 116

Recursus

Recursus ad præsidem viarum, quando detur à sententiis magistrorum Vrbis, p.3.c.1. num.510

Recursus simplex ad Signaturam Sanctissimi, quando causet attentata, p.3. cap.1 num.53

Recursus ad iudices laicos est detestabilis ob Bullam cenæ Domini, p.3.c.9. n.72

Recursus ad iudices laicos à quibus præsumantur procurati, ib.n.75

Recursus habens ad laicos iudices contra mā data Rotalia, an incidat in Bullam Cenæ, num.76

Recursus ad indices laicos non consumatus non infligitur Bulla cenæ, p.3.c.9 num.79

Recursus ad laicos probatur, si adhibitus a procuratore ratificetur a principali, ibid. num.83

Recursus ad laicos probatur, si scripenra recursus pænes principalem reperiatur,ibid. nu. 85

Recursus ad laicos probatur, si sciens illis statim non renunciauit, par.3.cap.9 num 86

Recurſus ad laicos præſumitur etiam per mandatum procuræ factum in perſonam recurrentis, ib. num.87
Recurſibus ad laicos habitis renunciandum eſt libere à petente abſolutionem, ibidem num. 97
Recurſibus prædictis qualiter liberè renunciari poſſit, p.3. c.9. n.98

Redditus.

Redditus Cancellariarum ſtatus Eccleſiaſtici. Vide in Verbo Cancellaria.
Reddituum quantitas eſt iudici adducenda, & quare in iudicio cap. Odoardus, par.3. cap. 13. n.145

Redemptio.

Redemptio captiuorum dicitur cauſa vrgens alienandi bona Eccleſiaſtica, p.3. cap. 14. num. 61

Reductio.

Reductio à laudo lato peti debet coram iudice ſuperiore inſtar appellationis, par.3. cap. 1. num. 51
Reductio à laudo lato à Clericis, & Laicis ſimul, debet peti coram ſuperiore Eccleſiaſtico, ibid. n.54
Reductio laudi ad arbitrium boni viri poteſt peti vſque ad 30. annos, ib. n.248
Reductio ad arbitrium boni viri, eſt ſpecies appellationis, p.3. cap.1. n.428
Reductio prædicta non datur niſi ex enormi læſione, ib.n.429
Reductio, & appellatio in quo differant inter ſe, ibid. n.430
Reductio ex quanam quantitate reguletur, ibid. n.431
Reductio ſaltem ad arbitrium boni viri datur à ſententia arbitratoris, par.3. c.1. nu.475. & 501.
Reductio ad arbitrium boni viri datur à quocumque Arbitro, & nullo pacto, aut cautela tolli poteſt, ib. num.475. & 501
Reductioni ad arbitrium boni viri renunciari nequit, etiam cum iuramento, ibidem num. 502.
Reductio ſuſpendit executionem laudi non obſtante obligatione Camerali, vel promiſſione de non reclamando, ib. 503

Referendarius.

Referendarij quot cauſas poſſint proponere in Signatura pro qualibet vice, p.3.cap.2. num. 20
Referendarii apponunt, *Proponam*, tantum in informatione dãda Eminentiſſimo Præfecto, ib.num.23
Referendarii ponentes non poſſunt proponere in Signatura vltra duas cauſas, ib.n.25.
Referendarii non poſſunt acceptare Commiſſiones, quas non intendunt proponere, p.3. cap.2. n.27
Neque poſſunt facere fidem ad effectum obtinendi alicui parti ſuperſeſſoriam, ibidem num. eodem.
Referendarii non poſſunt recuſari tanquam ſuſpecti, niſi cauſa approbata ab Eminentiſſimo Præfecto, ib.num.eodem
Referendarii, eorum munus, & officium, remiſſiuè, p.3. c.3. n.46
Vide plura in Verbo Prælatus.
Quales clauſulas debent apponere in commiſſionibus, ſub banca, ib.num. 209

Referens.

Referenti non creditur, niſi conſtet de relato, p.2. c.5. num. 17
Referens ſe ad inſtrumentum productum dicitur bene reſpondiſſe, p.2.c.2. n.24

Regens Cancellariæ.

Regens Cancellariæ cognoſcit cauſas ſuper falſitate mandati in reſignationibus, vide in p.1.cap.5.n.285
Regens Cancellariæ ponit nomen iudicis in commiſſione, *p.3. cap.3. n.95*

Regreſſus.

Regreſſus ad actiones, quibus ſponte ceſſum fuit, non datur, p.3.c.11. n. 146
Limita tamen, ſi ante ceſſionem, fuiſſent commiſſa attentata, ibidem n.147

Regula Cancellariæ.

Regulæ de Triennali præiudicat commiſſio ſuper prætenſionibus poſſidentis, p.3.c.3. num. 222.
Limita ſi facit committere cauſam ſuper iactationibus in vim l. diffamari, ibidem num. 223

Regulares.

Regulares exempti non habentes Conſeruatorem conueniuntur coram Ordinario, tanquam coram delegato à Sede Apoſtolica, p.1.c.2. n.355
Secus autem, ſi conſeruatorem habent, ibid. num. 356
Regularis nõ poteſt conſtitui procurator abſque licentia ſuperioris, p.1.c.5. num.135.
Declara regulam procedere in cauſis laicorũ, ibidem num. 136
Regulares ſuum habere poſſunt Archiuium, p.2, cap.5.n.234
Ampliatur in habentibus præſides Epiſcopalibus ornatos, ibid. n.235

Relatio.

Relatio Peritorum. Vide in Verbo Periti.
Relatio curſoris, vel mandatarii. Vide Curſor, vel mandatarius, aut nuncius.

Religioſi.

Religioſi teſtes debent eſſe iurati, p.2.cap. 1. num. 106
Religioſi poſſunt examinari circa ea, quæ ſeculares ignorant, p.2. cap.3. n. 143
Religioſi an validè teſtari poſſint in cauſa

Mo-

Monaſterii,& Abbatis, ib.n.144

Remiſſoria.

De ſtilo Rotæ non datur, ſi dubitatur,& agitur de cauſa graui, & ardua, p.1.c.4.n.16.

Remiſſoria, quando ſit in genere concedeuda, vel deneganda, ib. n.17

Remiſſoria obtinetur etiam poſt rem iudicatam, ibid. n.23

Remiſſoria hodie in Rota diſputatur,an concedenda, p.2. c.1. num.44

Remiſſoriales dantur pro examine extra Curiam, ibid. n.185

Remiſſoria hodie expeditur, ſub paruo ſigillo, ibidem num. 187

Remiſſoria à Rota conceditur abſque commiſſione in omni inſtantia,& cauſa, ibid. num. 188

An partes poſſint dare facultatem concedendi Remiſſoriam. Auditori S. Rotæ, par.2. cap.1. n.190

Remiſſoriæ non conceduntur ſine releuantia materiæ, ibidem n.195

Remiſſoriæ debent peti poſt litis conteſtationem, ibid. n.197

Remiſſoriæ petũtur ante ſeruatum terminum ad articulandum in cauſa beneficiali, & profana, ib. n.198.

Vel ſaltem fit citatio contra articulos,ad probandum in Curia,& extra, p.2.c.1.nu.199.

Remiſſoriæ poſt concluſionem in cauſa non conceduntur, ib. n.200.

Remiſſoria datur in profanis,in quacumque inſtantia. ibid n.204

Remiſſoria datur in beneficialibus in tertia inſtantia tantum, ib.n.204

Declaratur dari in prima, & ſecunda, ſi renuncietur appellationi, p.2.c.1.n.205

Remiſſoria ſæpè denegatur. etiamſi teſtes valde diſtent, ib.n.207

Remiſſoria negatur ſi ſubſit ſuſpicio calumniæ, ibid.n.208

Remiſſoriam petens, quid iurare debet, vt obtineat, ib.n.209

Remiſſoria non datur, niſi detur fumus boni iuris, p.2.c.1.n.210.

Remiſſoria in criminalibus non datur, ſi teſtes ad iudicem accedere debeant, ibidem num.211.

Remiſſoria concedi poteſt ab Inquiſitore,vel a Principe in criminalibus, ibidem num. 215

Remiſſoria datur quando teſtes ſunt extra territorium iudicis, ib.n.216

Remiſſoria in criminalibus non datur,niſi ex magna cauſa, p.2.c.1.n.218

Remiſſoria in criminalibus reo facilius, quã fiſco, & inſtigatoribus datur, ibidem n. 220

Remiſſoria datur pro capiẽdis inditiis,dato ſumo criminis, ib.n.221

Remiſſoria dirigi debet Ordinariis Iudicibus non ſuſpectis, ib.n.22,

Remiſſoria in ciuilibus negatur ad probandũ crimen, vel quid ſimile. par. 2, cap. 1, num. 223

Remiſſoria ad probandum attentata, ſpolium,& ſequeſtri violationem,negatur, ib. num. 224

Limitatur ſi in prædictis daretur maximus fumus, ibid. n. 225

Remiſſoria in incidenti criminali non denegatur, p.2, cap.1. n.226

Remiſſoria conceditur, quando ſpolium eſt in ventre petitionis, ib.n.227

Remiſſoria datur ad excludenda attentata,& ſpolium, ib. n.228

Remiſſoria datur ad repellendum teſtes examinatos, ibidem.

Declarantur prædicta,ſi actor aliqualiter non probauit, vel non potuit probare, p.2.c.1. num. 229

Remiſſoria non datur ad confouendum aliquem in crimine, ib.n.230

Remiſſoria an detur ad probandam exceptiones dilatorias,& incidentia, ib.n.231

Remiſſoria an detur pro probandis articulis per inſtrumenta, ib. num.232

Remiſſoria datur ad recognoſcendum ſigil. la,& Notarium, p.2. c.1.n. 232

Remiſſoria negatur, ſi fuit ſemel decreta, expedita,& præſentata, ib.n.233

Remiſſoria negatur ſi fuit cauſa in partibus cognita in prima inſtantia, ibid.eod.num.

Ampliatur etiamſi petatur ſuper nouis articulis de iure dantis, ib.n.234

Remiſſoria fruſtra datur ſi probanda potuerunt probari, p.2. cap.1. n. 235

Limitatur in legitimè impedito,& quis dicatur talis. ibid.n.236

Remiſſoria impedito denuo eſt concedenda, ib.n.237

Remiſſoria ſigillata cenſetur habere manum Papæ, ib.n.240

Limitatur hodie,etiam in remiſſoria per Rotam expedita, & quare, p.2.c.1.n.241,

Remiſſoria extra Rotam per Signaturam à plumbo dispenſatur, ib.n.242

Remiſſoriarum materias, quinam tractauerint, ib.n.247

Remiſſoria vtrique litigantium à Rota conceditur,p.2.c.3.n.1.

Remiſſoria, an impediatur a re iudicata, & quando, ib.n.2

Remiſſoria in prophanis, etiam in prima inſtantia habetur, ib.n.3.

Remiſſoria datur etiam pro ſanando primo examine nullo, p.2. cap.3. num.4.

Remiſſoria, an, & quomodo detur pro ſanando examine in defectu citationis, ibid. num.5

Re-

Digitized by Google

Remissoriam impedire nequit opponens nullitatem examinis, ib.eod.n.
Remissoria non datur ad probandum exceptiones personales testium, p.2.c.3. n.6
Remissoria non datur super materia iudici arbitraria, ib.eod.n
Remissoria non datur super re alias articulata, & probata, ib.n.7
Remissoria non datur, quando melior specificatio non versatur in substantia, p.2.c.3. num. 7
Remissoria an detur petenti restitutionem in integrum aduersus non factam probationem. ibid.eod.n
Remissoria non datur, nisi probata læsione, causę cognitione, & diligentia timor subornationis ib.n.8
Remissoria attētāti nō cōceditur, p.2.c.3.n.9
Remissoria in beneficialibus datur consentienti sequestro, & vnicæ sententiæ, ibid. num.10
Remissoria qualiter exequatur in partibus. ib.num.41
Remissaria alicui ex iudicibus subdelegatis præsentatur etiam magis confidentibus, ib.num.43
Remissoria datur executio etiam non comparente parte, p.2,c,3.n.52
Remissoria qualiter exequatur non comparente parte, ib.n.53
Remissoriales litteræ debent reproduci, & quomodo, ib.n.54
Remissoriæ impedimenta de partibus liquidantur in Curia, & quomodo, ibidem num.136
Remissoria qualiter impetrari debeat, p.2.c.3 n.156
Qualis terminus concedatur, ib.n.164
Remissoria expeditur reproducta intimatione, & sublatis dubiis, ib.n.160
Remissoria dirigitur, vbi sunt testes, ibidem num.166
Remissoria, an impediat processum, p.2.cap.6 num.5
Remissoria attentanti negatur, & si tendat ad probandam exclusionem attentatorum p.3.c.3.n.326
Declara tamen hoc procedere, quando clarè constat de attentatis, ib,n.327
Remissoria ad probandos recursus ad iudices laicos, aliquando fuit data, p.3.c.9 num.78
Remissoria denegatur illi, qui incidit in censuras ob recursum ad laicos, ibidem num. 82
Remissoria qualiter concedatur post commissionem restitutionis, p.3.c.10.n.66
Ampliatur etiam facta cessione possessionis in manibus iudicis, ib,n.67
Remissoria post commissionem restitutionis, quibus conditionibus concedatur, p.3. c.10.nu.68
Rota aliquando concessit remissoriam in solis Articulis pertinentibus, resecatis impertinentibus, p.2.c.6.n.163
Sed generaliter fuit solita concedere in omnibus, dummodo vnus ex articulis esset releuans, ib.n.164
Etiamsi esset probatio contra probationem, ib,n,165
Remissoria datur ad coadiuuandas probationes per scripturas, ib.n.166
Item ad probandum coniecturas, & inditia, ib.num.167
In prophanis fuit solita concedi, absque fumo, data releuantia, ib.n.168
Etiam si probationes tendant directè contra formam Instrumenti publici, ib,n. 169
Remissoria in Iudicio Manutentionis datur etiam post didicita testificata, ibid.n.170
In beneficialibus semper requiritur fumus, ib.n.171
Pro fumo sufficit depositio testium ad perpetuam rei memoriam, ib.n.eod.
Item sufficiunt fides simplices, ib.n.172
Item sola Iuris dispositio, ib.n.173
Præter fumum requiritur etiam releuantia, ib.num,174
Releuantia tunc dicitur adesse, si ex datis probationibus oriatur victoria Causæ, ibidem num. eod.
Remissoria si petatur in vltimis audientiis, arguitur calumnia, ib.n.175
Idem, si petatur postquam causa diu fuit agitata, ib.n.176
Vel sit in limine ferendæ sententiæ, ibidem n.eod,
Item post plures emanatas Decisiones, ibid. num. 177
Remissoria denegatur excommunicato, ib. num. 178
Etiamsi agatur ad faciendas defensiones, ib. n, eod.
Ad obtinendam remissoriam, debet antea doceri de iustis causis. ib.n.179
Alias negatur, etiamsi agatur post rem iudicatam, ib.n.eod.
Vel in gradu restitutionis in integrū, ib.eod.
Remissoria numquam cōceditur in materiis non concernentibus dubium, ib.n, 180
Nec minus datur ad fauorem spoliatoris, ib. n. 181
Remissoria negatur, quando agitur ad effectum pœnæ, ib.n.182
Amplia etiamsi materia articulata sapiat delictum, ib.n.eod.
Secus si agatur ciuiliter, ib,n.183
Remissaria dirigitur ad locum, vbi sunt Testes, ib.n.184
Locus testium non potest allegari suspectus, ib.nu.185

Digitized by Google

Præcipue si adsit copia procuratorum, & Aduocatorum, ib.n.eod

Renunciatio

Renunciatio litis, vide in verbo lis, & litigator, præter hęc.

Renununciare liti, instantię, & iudicio, & renunciare causæ diferunt inter se, par.3. c.11.n.164

Repetitio.

Repetitio commissionis in septuagenaria, quando fiat; p.3.c.14,n.23

Repositio

Repositio in pristinum statum, est pars integralis reuocationis attentatorum, vide in p.3.c.11.n.351

Reproductio.

Reproductio est necessaria ad effectum, vt lis dicatur pendere, p.3.c.4.n.282

Rèproductio monitorii sufficit, quod reperiatur in Broliardo, ib.n.292

Res

Res sequestrata Creditori consignari debet. p.2.c.9.n.137

Res inter alios acta tertio obesse nequit, p.3. c.6.n,259

Res delegata, quando sit reuersura ad delegantem remissiuè, p.3,c.7.n.132

Res corporalis, & incorporalis diferunt, p.3. c.9.n,89

Res iudicata

Res iudicata, quando propriè dicatur, p.3, c.6.n.10

Rei iudicatæ, an renuncietur, nisi de ea protestetur procedente iudice ad vlteriora, ib. nu.11

Res iudicata extinguit omnem subreptionẽ, p.3.c.6.n.212

Res iudicata, iudicat non appellanti, vel non prosequenti quo ad aduersarium, ib. n.num.254

Declaratur tamen non prǽiudicare contra iudicem, si inique pronunciauit, ibidem num. 255

Res iudicata tertio contumaci plenè prǽiudicat, p.3.c.6.n.266

Res iudicata, quando non obstet exceptioni reiectæ in alio iudicio, p.3.c.7.n.166

Rei vendicatio

Rei vindicatio, an suspendat possessorium, vel potius petitorium, p.1.c.11.n,122

Rei Retentio

Retentio rei datur reo, donec liquidentur melioramenta, p.3.c.6.n.241.

Declaratur tamen hoc casu, aliam reconuentionem esse prohibitam, ib.n.242

Reteutio rei loco pignoris, quando detur etiam stante statuto, non posse exceptionem opponi, ib,n.247

Rescriptum

Rescriptum ad lites, non dat iurisdictionem, contra alios, quam nominatos, p.1. cap.2 num. 238

Rescripta licet sint latè interprætanda, non tamen se extendunt contra, vel prætermentẽ rescribentis, ib.n.241

Rescriptum ad lites futuras trahi nequit, p.3 c.1.n.236

Rescriptum, quod obtinetur retrotrahitur ad diem decreti, p.3.c.2.n.13

Declara, alias Rotam dixisse, retrotrahi ad diem appellationis, ib.n.14

Rescriptum cum clausula parito Breui, an importet prætensionem fructuum, ibidem num. 16

Rescripta innumerabilia conceduntur à Signatura, & quo stilo, p.3.c.2.n.48

Rescripti obreptio est deducenda in Signatura, si Causa est in Curia, p.3.c.3.n.27

Rescriptum placet de secunda parte, quid significet in Signatura, ib.n.41

Rescripta, quæ fieri soleant à Signatura remissiuè, ib.n.45

Rescriptum commissioni aperitionis oris a Sanctissimo D. Innocentio X. par.3.cap.3 num.83

Rescriptum Signaturæ semper intelligitur pro vt de Iure, & secundum ius commune, ib,nu.197

Rescriptum Signaturæ simplex de expensis quomodo intelligatur, p.3.c.11.n.278

Rescriptum commissionis eodem modo fit super nullitate trium cõformium, & vnicę non appellabilis. p.3.c.12.n.151

Reseruatio

Reseruatio Papæ afficit possessionem ratione tituli, p.1.c.11.n.5

Reseruatio expensarum à iudice sibi facta, quid operetur, p.3.c.11.n.293

Resignans

Resignans liberè dicitur amittere statim possessionem, p.3.c.11.n.420. & 423

Resignans libere, an possit prætendere fructus, etsi resignatio sit nulla, ibidem num. 421

Resignans ante consensum præstitum, potest pœnitere, p.3.c.11.n.429

Amplia etsi resignatarius non ceperit possessionem; vel si litteras expediuerit, ibid. num.430

Respondens

Respondens positionibus, si vnam negauit, & de mendacio conuincatur, reliquæ habendæ sunt proueris. p.2.c.2,n.23

Respondens referens se ad instrumentum, si instrumentum est productum, dicitur bene respondisse, ib,n.24

Re-

Respondens si credat cum aliqua qualitate, talis qualitas, non potest diuidi, p. 2. cap. 2 nu, 25
Respondens cum protestatione, quod intendit reuocare responsionem, si de iure respondere non debet, optime facit, & quarè, p. 2. c. 2. n. 38. & 39
Respondens si in responsionem detegit turpitudinem propriam, non tenetur respondere, ib. n, 40, & 41
Respondens in prima instantia, non cogitur respondere in secunda, ibidem num. 60.
Respondens debet habere terminum ad se informandum, ib. n. 69

Responsio

Responsio debet esse simplex articulis, seu positionibus, vt puta credit, vel non credit, p. 2. c. 2. n 12
Responsio facta per verbum non credit, vt ponitur, nec ad effectum ad quem ponitur, dicitur sufficiens, ib. n. 13
Responsio, non potest pro parte acceptari, & pro alia recusari, ib. n, 25
Besponsio non est danda ab illo, qui habet auctorem de euictione, neque ab illo, qui habet fundatam intentionem super *I*nstrumento, vel partis confessione, vel testibus, p. 2. c. 2. n. 61
Responsio in positionibus, an sit veritatis, vel credulitatis, & an possit contra respondentem inquiri de periurio, par. 2. cap. 2 num. 64
Responsio danda est in facto alieno si facit ad causam, ib. n. 67
Secus, quando non facit ad causam, ibidem num. 68
Responsio debet esset credit, vel non credit, si positio erit clara, & pura, & non patietur exceptionem, ib. n. 74
Responsiones illæ negatiuæ non credit &c. nec ad effectum &c. accipiuntur sæpius a criminalibus, pro pura negatiua, & hinc assumunt ansam agendi de periurio, p. 2. c. 2. n. 78. & 79
Responsio positionibus, quando fiat expensis communibus inter litigantes, p. 3. c. 11 num. 14
Responsionem positionibus petens debet ipse soluere expensas opportunas, ibidem num. 15

Restitutio in integrum

Restitutio in integrum, est medela contra præscriptionem, & datur quando adest probabilis ignorantia, p. 1. c. 4. n. 67
Restitutio, non potest peti per procuratorem absque speciali mandato procuræ, par. 1. c, 5. n. 191
Restitutio rei, hoc v r.um videtur sapere petitcrium, p. 1. c. 11. n. 46
Restitutio non competit, nisi probata possessione, ib, n. 52
Restitutio non competit ei, qui nunquam habuit, ib. n, 53
Restitutio in integrum, quando, & quibus detur ad examinandum, p. 2. c. 1. n. 275
Restitutio in integrum ad examinandũ, quando concedi possit, ib. n. 276
Restitutio in integrum est impetranda ante exceptionem falsi in sententia in rem iudicatam habita, p. 2. c, 8. n, 210
Restitutio competit aduersus sententiam, odio, præce, timore, vel fauore latam, p. 2 c. 8. nu. 317
Restitutio ad appellandum via ordinaria, coram quo peti debeat, p, 3. c. 1. n. 72
Restitutio ad appellandum Domino causæ, an concedatur, & quando, ib. n. 273
Restitutio ad appellandum non competit Do Domino, quando *procurator est* soluendo ib. n. 275
Restitutio ad appellandum in Curia de stilo, nunquam datur, & quarè, ibid. nu. 276
Restitutio minori à sententia sortis, seu fortunæ negatur, p. 3. c, 1. n. 528
Restitutio facit litem, & antiquum ius reuiuiscere, ib. n. 186
Restitutio ad appellandum competit impedito si non appuellauerit, vel non fuerit prosecutus, p. 3, c. c. 5, n. 9
Amplia idem in beneficialibus, sed an debeat protestari, ib. n. 10
Restitutio ad appellandum, an competat mortuo procuratore, vel principali non relicto procuratore, ib. n. 11.
Et quid si moriatur procorator *substitutus* existente in Curia principali procuratore, p. 3. c. 5 n. 12
Restitutio in integrum ad appellandum, quibus casibus detur remissiuè, ibidem num. 14.
Restitutio in integrum datur ex impedimento, tanquam ex iusta causa, ib. n. 56
Restitutio in integrum non datur durante remedio ordinario, p. 3. c. 10. n. 5
Restitutio in integrum est remedium subsidiarium, ib. n. 6
Restitutio in integrum datur supplicatione impetrantis, & gratia Principis, ibidem num. 9.
Restitutio in integrum, plus dependet a iure, quam à *P*rincipe, p. 3. c. 10. n. 10
Restitutio in integrum, est in pristinum statũ repositio. ib. n. 13
Restitutio in integrum litem finitam, facit reuiuiscere., ibid. n. 14.

Reſtitutio integrum multipliciter petitur, & quomodo, p.3.c.10.n.15
Reſtitutio in integrum via exceptionis dicitur incidenter peti, ib.n.16
Reſtitutio in integrum via actionis, an principaliter, vel incidenter petatur, p.3.cap.10 num. 17
Reſtitutio in integrum, an neceſſaria aduerſus lapſum fatalium ad appellationem proſequendam, ib.n.17
Reſtitutio incidenter petitur via actionis aduerſus ſententiam latam ſuper deſertione, ib. num.19
Reſtitutio in integrum petitur etiam officio iudicis, p.3.c.10.n.20
Reſtitutio officio iudicis petita ſuper reſciſſione proceſſus, vel ſententiæ, dicitur principalis, ib.n.21.
Reſtitutin incidenter peti poteſt etiam per procuratorem, abſque ſpeciali mandato. ib. num.22
Reſtitutio principaliter peti nequit, abſque ſpeciali mandato, p.3.c.10.n.23
Reſtitutio integrum tam principaliter, quam incidenter qualiter obtineatur. ibidem num. 24
Reſtitutio in integrum debet peti, & finiri intra quadriennium, ib.n.26
Reſtitutio datur Eccleſiæ enormiſſimè leſæ etiam poſt quadriennium. p.3.c.10.n.33
Reſtitutio in integrum, an, & quando detur minori, ib.n.34
Reſtitutio, quando iterum concedatur minori. ib.n.36
Reſtitutio aduerſus regulam de triennali, quando concedatur in beneficialibus, p.3 c.10.nu.43
Reſtitutio lapſo quadriennio, petitur cum aliqua cauſa, ib n.44
Reſtitutio non datur non citato, ſed appellatio, ib.n.58
Reſtitutſo qualiter ſoleat concedi aduerſus duas conformes, & earum rem iudicatam, p.3.c.10.n.61
Reſtitutio qualiter concedatur aduerſus tres latas per contradictas, ib.n.62
Reſtitutio aduerſus rem iudicatam prætextu boni iuris, qualiter concedatur, ibidem nu. 63
Reſtitutio in integrum pauperi, quibus clauſulis concedatur, p.3.c.10.n.69
Reſtitutio qualiter, & quando fiat ad appellandum Domino à Procuratore decepto, ib.num.71
Reſtitutio ad appellandum de ſtilo non datur Domino à Procuratore decepto, ibid. num. 73
Reſtitutio qualiter detur Domino aduersus rem iudicatam mortuis procuratoribus, p.3.c.10.n.77
Reſtitutio non datur aduerſus remo iudicatam per contradictas vno procuratore ſuperſtite, ib.n.79
Reſtitutiones in integrum gratioſe in beneficialibus conceduntur, p.3.c.11.n.81
Reſtitutio gratioſè nunquam conceditur in prophanis, ib.n.82
Reſtitutio in prophanis datur quomodocumque petatur aduerſus vnicam, & non appellabilem, ib.n.83
Declaratur tamen commiſſione ſignari cum clauſula prout de Iure, p.3.c.10.n.84
Fallit aduerſus lapſum inſtantiæ ſtatutariæ, & quare, ib. n.85
Reſtitutio in ſecunda inſtantia datur cum clauſula refectis expenſis, ib.n.86
Reſtitutio contra tres conformes committitur prout de iure, p.3.c.10.n.87
Reſtitutio commiſſa appellatione committitur iudici ad quem, ib.n.88
Reſtitutio non commiſſa appellatione committitur iudici à quo, ib.n.89
Reſtitutio via ordinaria petenda, quomodo petatur, p 3.c.10.n.90
Reſtitutio in integrom coram quo iudice regulariter petatur, ib.n.91
Reſtitutio aduerſus ſententiam Epiſcopi, an peti poſſit coram Vicario, ib.n.92
Reſtitutio aduerſus ſententiam Vicarii, an peti poſſit coram Epiſcopo. parte 3. cap. 10.nu.eod.92
Reſtitutio ſpoliatori nunquam conceditur in cauſis ſpolii. ibid.nu.93
Reſtitutio quando detur ſpoliato cum clauſula refectis expenſis. ibid.nu.94
Fallit in paupere, quia ſeruantur in ſine litis p.3.c.10.n.95
Reſtitutio ad proſecutionem, an detur cedenti liti, & cauſæ, propter impotentiam. ib. num.96.
Reſtitutio regulariter impedit executionem de iure ciuili, ib.n.100
Reſtitutio de iure canonico impedit executionem, ſi non adſit ſuſpicio calumniæ, p.3 c.10.n.101
Alias ſit executio cum cautione de reſtituendo in caſu ſuccumbentiæ, ib. num. eod.
Reſtitutio gratioſè conceſſa impedit executionem, ib.n.102
Reſtitutio cum clauſula prout de iure, an executionem impediat, p.3.c.10 n.103
Limita ſi ſuſpicio calumniæ ſubeſſet, ib.n.eod.
Ampliatur ſiue reſtitutio petatur de iure cõmuni, ſiue ſpeciali, ib.n.eod.
Ampliatur ſi conceditur minori, vel Eccleſiæ aduerſus tres conformes, ib.n.104

*Restitutionē debere fieri, vel non nō est expresse pronunciandum, p.3,c.10 num.112
*Restitutio conceditur ad appellandum docto de legitima absentia, ib,n.119
Declaratur tamen absentem non legitimè defensum restitui in totum, ib.n.120
*Restitutio Ecclesiæ, & Reipublicæ datur probat alæsione tantum, p.3.c.10,n.122
*Restitutio datur etiam Ecclesiæ asserenti se esse læsam, ib.n.123
*Restitutio potest peti ab Ecclesia,& republica per quadriennium, ib.n.124
Declaratur etiamsi tempus, quo fuerunt læsæ, sit minus quadriennio, par.3.cap.10 num. 125
*Restitutio aduersus iudiciales præscriptiones, an competat, & quando, ibidem num. 138
*Restitutio aduersus tres conformes si cōmittatur, debet probari saltē iniustitia vnius, ib.num. 139
Declaratur tamen sufficere qualem qualem probationem, p.3.c.10.n.140
*Restitutio aduersus sententiam Principis, nō est regulariter concedenda, ib,n. 142
*Restitutio aduersus Principis sententiam datur ex probabili causa, ib.n.143
*Restitutio datur minoribus in eo,quod fecerint, p.3.c.10,n.152
*Restitutio concessa minori,an extendatur ad maiores litis consortes, ib.n.153.
*Restitutio in integrum datur cum clausula parito iudicato, p.3.c.12.n.167

Restitutus

*Restitutus, quia à Procuratore deceptus,an debeat docere de sua iustitia. vide in p.3 c.10.n.76

Reus

Reus non remittitur pro leuibus delictis, neque in ciuili,etiamsi crimen sit grauissimū p.1.c.2.n.368
Reus de pluribus inquisitus coram diuersis iudicibus,finito per vnum processu, remittitur ad iudicem delicti, ib.n.370
*Reus ab vtroque condemnatus soluens pœnā in loco delicti,non potest in loco originis amplius molestari, si fuit processum in contumaciam, ib.n.372
*Reus delinquens in vno loco, quando possit in alio puniri, & an,& quando sit locus remissioni, vide p.1. cap.2.à num. 387.vsq. ad n.389
*Reus debet probare possessionem. vel detentionem, p.1.c.3.n.14
*Reus absoluitur à petitis, quotiescumque summa, de qua agitur prouenit ex ludo prohibito, ib.n.75
Reus, si promisit dare nouum fideiussorem, & interim illo non dato mortatur ille, sub cuius periculo societas posita erat,non ēt dicta societate,vel non ratificata, quæritur an sit iudicandum pro,vel contra lucrum, p.3,c.3.n.96
*Reus quid agere debeat,p.1.c.3.n.20
Reus quis dicatur, p.1,c.4.n.1
Reus si apprænditur Romæ, dummodo nō venerit ratione deuotionis, seu vt cito aliquo, & vrgenti negotio se expediat,potest Romæ conueniri, p.1.c.4.n.2
Reus conuentus potest absolui duobus casibus primo ex non iure actoris, ib.n.3
Secundo, quando actor non probat suam intentionem, ib,n.4
Reus citatus in partibus in vim citationis decretæ,potest contra actorem tanquam contumacem, absq. alia citatione de partibus per audientiam contradictarum procedere, ib. nu.5
*Reus si non comparuisset,& cōtra ipsum fuissent examinati testes sine interrogatoriis, auditur, p.1.c.4.n.6
*Reus si moriatur in quacumque parte iudicii & causa sit beneficialis,solet concedi processus per contradictas,contra omnes interesse putantes, p.1.c.4.n.8
Limita tamen hoc non esse practicandum in causa prophana, ib.n.9
*Reus quando excipit in sua exceptione dicitur actor, & debet illam cōcludenter probare, vide in p.1.c.4.n.10
*Rei duo si conueniantur ad soluendum,& nō sunt principales debitores, sed fideiussores si alter illorum soluit,non est necesse,quod pro sua rata reportet iurium cessionem,p.1 c.4.num.13
Reus si pendente iudicio ciuili accuset actorem, quid agendum, p.1.c.4.n.22
Reus si indiget compulsoria *speciali*,an obtinebit, & qualiter, p.1,c.4.n,20
Reus si indiget remissoria, non debet expectare vltimas audientias, illamque in vltimis audientiis petere, ib,n.22
*Reus si excipit de præscriptione,aduertat illā non curiare contra ignorantem,ib.n.24
Reus etiam si possidet,absoluitur ex non iure sui aduersarii, p.1.c.4,n.32
*Reus,quando causa est deserta,non potest, si causa deuoluta fuit ad Curiā Romānā per appellationem,petere, quod executio remittatur ad partes, p.1.c,4.n.35
Reus si pulsatur ad edendum scripturas, & iura,quando possit cogi,& quando liberetur cum cautione iuratoria, non habere, nec dolo desiisse habere, ib.n 36
*Reus,si agitur de probādo valore domus, & actor vti velit peritis tāquā testibus, poterit opponere,quod talis peritus debet valide,& iuxta stilū examinari,vt testis,ib.n.50

Reus conuentus, si fuisset passus confiscationē bonorū, non tenetur ad debita antea contracta, etiam quod deueniret ad meliorem fortunam, p.1.c.4.n.52
Reus debet esse diligens in opponendo omnes exceptiones, quas habet, & erit memor, adhoc, vt afficiat eius protestatio, quod illa debet repeti in quolibet actu, p.1 c.4.n.58
Reus, qui non renunciauit purgationi morę etiam de iure canonico, si conueniatur vigore pacti, quod deficiente in vna admittatur ad purgationem morę, & opponere potest venisse diem solutionis, & satisfaciē do de eo, quod vsque ad diem iudicii effluxit, liberatur. Vide in p.1.c.4.n.59
Reus si actori petit editionem scripturarum, quibus vult vti coram Iudice non obtinebit, nisi facta declaratione velle vti pro, & contra, p.1.c.4.n.61
Reus, qui eligit domicilium, & facit actus, qui non sonant in agere, non dicitur consentire in iurisdictionem, p.1.c.4.n.65
Reus si opponat deficientiam implementi conditionis, inter modum, & conditionē sit differentia, ib.n.78
Reus etiam potest opponere periurium contra actorem, ib.n.95
Amplia non obstante nullitate contractus, ib.n.96
Reus si opponit liberationem sibi factam a creditore auditur, ib.97
Reus citatus ad comparendum personaliter, siue causa sit ciuilis, siue criminalis ius est cum distinctione procedendum, quia in causa ciuili intelligitur per se, vel per procuratorem, p.1.c.5.n.22
Reus si causa est criminalis non auditur per procuratorem, p.1.c.5.n.22.
Declara tamen, quatenus venit imponenda pœna corporis afflictiua, ib.n.23
Rei criminales, qui non audiantur per procoratorem, p.1.c.5.n.26
Et qui citentur ad personaliter comparendū ib.n.27
Declara procedere, siue agatur de crimine publico, siue de delicto priuato, ib.nu.28
Etiamsi reus fuerit pro alio delicto condemnatus, ib.n.29
Quod procedit, quamuis deueniatur contra sententiam diffinitiuam, ib.n.30
Et quamuis pœna corporis possit redimi pecunia, ib.n.31
Etiam quod pœna sit arbitraria Pprincipi, ib. num. 32.
Reus criminalis repertus in alieno territorio debet citari per litteras subsidiarias, par. 1 c.6.num.28
Reus si non inuenitur personaliter, potest citari Domi, ib.n.29
Reus de consuetudine non requiritur, quod perquiratur prius, vt personaliter citetur, sed sufficit, quod nuncius de directo eat domum, p.1.c.6.n.30
Reus potest impedire processum per contradictas, refectis expensis, p.1.c.8.n.14
Reus, an possit renunciare suis defensionibus p.2.c.1.n.331
Reus potest deducere contra confessionem, vt non bt puniendus, p.2.c.1.n.334
Reus captus in fragranti, & sponte confessus, potest renunciare defensionibus. ibidem num. 333
Ampliatur in reo legitimè conuincto, & si sit periculum scandali, ib.eod.n.
Ampliatur etiamsi esset concitata seditio in populo propter delictum, p.2.c.1.n.334
Reus, quando possit renunciare defensionibus, remissiue, ib.n.335
Reus non tenetur respondere, quando obstat exceptio, quæ impedit litis ingressum, p.2. c.2. num.18
Reus non tenetur respondere positioni, quæ contineat crimen eius, qui debebat respōdere, iq.n.19
Reus in casu licito, tenetur respondere in qua cumque parte iudicii, ib.n.20
Reus non tenetur respōdere positionibus, quæ non fuerunt datæ cum iuramento, & manto speciali, p.2.c.2.n.26
Reus ponens contra emptorem, & instans, vt auctor eius scilicet venditor respondeat, talis venditor non tenetur respondere, quia non agit, nec excipit, p.2, c.2.nu.51
Reus, an cogatur respondere per verbum credulitatis, vel veritatis habita distinctione, an sit iuratum de veritate tantum, vel de calumnia dumtaxat. p.2,c.2.n.70
Rei quotidie in pœnam pecuniariam puniuntur criminaliter, p.2.c.8.n.177
Reus defensionibus renunciare nequit, ibid. num.275
Reus vincit, & debet absolui per non ius actoris, ib.n.309
Reus potest adhærere appellationi per aduersarium interpositæ, p.3.c.1.n.381
Reus, quomodo obtineat absolutoriam, quādo Procurator sine mandato cōparebat, p.3.c.4.n.25
Reus, quando nihil impendat propter solam commissionis impetrationem, ib.nu.31
Reus appellans à carceratione, non debet aliud innouare, ib.n.148
Reus si in dubio non sit soluendus, fiscus apprehendit bona. p.3.c.6.n.67
Reus non soluendo corporaliter punitur, ib. nu. 68

Ampliatur etiam ista pæna deficiente in parte integræ solutioni, ib.n.69
Reus non soluendo,an possit cedere bonis ad euitandam pœnam corporalem, par.3. c.6 num.70
Reus detinetur in carceribus,si pars non consentiat pœnæ loco debiti,ib.n.71
Reus habens in ære, non potest luere corpore etiam volens, ib.n.72
Declarantur prædicta in condemnato per definitiuam tantum, ib.n.73
Reus, an debeat citari ad liquidationem fructuum, & expensarum, p.3.c.6.n. 153
Declaratur de stilo Curiæ id fieri debere. ib. num.154
Declaratur etiam non requiri in citatione insertionem rescripti, ib.n.155
Declaratur etiam nouum processum non esse faciendum, sed facto standum, ibidem num. 156
Reus si cedit, liti non deber in expensis condemnari, p,3.c.11.n.60.68.& 91
Declara si renunciat ex eisdem actis,& non noua superueniente causa, ib.n.61
Reus excusatur ab expensis, quando contra ipsum fit petitio plus debiti, ibid. nu.100 & 116
Reus extraiudicialiter non requisitus, an, & quando ab expensis excusetur, par.3.c.11 num. 109
Reus excusatur ab expensis propria culpa ab actore factis, ib.n.110.
Reus excusatur etiam, quo ad expensas ratione contumaciæ ab actore factas,ibidem num,111
Idem dicitur de expensis factis ab actore propter suam absentiam, p.3.c.11.n.112
Et quid de expensis pro restauratione iudicii ab actore factis,ib.n.113
Et quid de illis factis interposita iudicis auctoritate, ib.n.114
Declara tamen si sine dolo, & culpa Rei,ibid. num.115
Reus excusatur ab expensis, si actor plus debito petat, p.3.c.11.n.100,& 116
Reus quo ad quantitatem debitam non potest in expensis condemnari ex Bartolo,ib. num. 117
Reus in parte victus an, & quando debeat in omnibus expensis condemnari, ibidem num. 118
Reus semper in expensis condemnatur,quando statutum mandat victum, victori condemnari, p.3.c.11.n.122
Reus non excusatur ab expensis, quando ex processu,& instrumentis potuit videre malam causam, ib.n.127
Reus habens iustam causam, si mala superuenit, condemnatur in expensis, ibidem num. 128
Reus, etsi habuerit iustam causam in Rota condemnatur in expensis, par. 3.cap.11 num, 129
Reus in expensis semper condemnatur stante iuramento. ib.n.130
Reus succumbens in causa appellationis semper debet in expensis condemnari, ibidem num.131
Reus mendax semper in expensis condemnatur, p.3.c.11.n.138
Reus,& actor,an sint in pari priuilegio renũciandi, si volunt, ib,n.165
Reus, an teneatur ad pœnas contentas in lege actoris temerè litigantis, ib.n,195
Reus temere litigans tenetur solum ad expẽsas iudiciales, p.3.c.11.n.196
Reus non liberatur à iuramento calumniæ, ib.n.209
Reus debitum confitens in termino primæ citationis absoluitur ab expensis, ibidem num, 391
Reus confessus potest ex processu condemnari, p.3.c.12.num.246
Declaratur confessionem debere esse spontaneam, ib.n.247

Roma

Romam interest pinguem,& abundantem esse, p.3.c.13.n.45

Rota Romana

Rotæ Romanę Tribunal quale sit, p. 1. c. 2 num. 53
Quinam eligantur in Auditores, ibidem
Quænam sint Auditorum priuilegia, ib.n.54 & 116. remis.
Inter ipsos ille dicitur iudex causæ,cui primo fuit præsentata commissio, ibid.num. 55 & 73
Auditores Rotæ non se ingerunt *in votando* causas familiarium, & Consanguineorum, vsque ad secundum gradum, ib.nu.56
Non remittunt causas ad Cancellariam sine expressa licentia Papæ ex causis deductis in Rota, ib.n.57
Non pronunciant sine voto Coauditorum ib.n.58
Limita si partes consentiunt in actis, ib.
Amplia etiam in quocumque decreto præiudiciali, ib.n.59
Sunt contenti vnica commissione ab initio, vsque ad causæ consumationem, ibidem num.61
Et vigore vnius dictæ commissionis faciunt omnia, quæ sunt principaliter, & incidenter in causa necessaria, ibid.
Dant partibus copias decisionum, ibidem num. 62.
Auditores Rotæ sunt incorruptibiles, ibid. num. 63.
Student summopere ne quid fiat contra ius, con-

Digitized by Google

contra ſtilum,& cõtra deciſiones antiquas ib. num.64
Sequuntur aliquando æquitatẽ de voto Coauditorum,ib.n.65
Attendunt tantum nullitates ex tribus, ibid. num. 66
Non cognoſcunt cauſas criminales' ibidem num. 67
Sedent regulariter die lunæ.& veneris,& ſi aliqua harum dierum ſit impedita,ſedent die Mercurii, ib.n.68
Si vero ſunt omnes hi dies impediti, ſedent die Iouis,vel Sabbati, ſi dies Iouis eſt feriata, & dicitur Rota Martiniana, ibidem num. 69
Rota Vrbana fit in vigilia ſolemnitatis Sanctiſſimi Corporis Chriſti, ib.n.70
Vota quomodo præbeantur in Rota, ibidem nu. 72
Auditores cognoſcunt ſimul articulum grauaminis, & negotium principale, ibidem num. 75
Quomodo procedant, quando ſententia eſt nulla, ib.n.77
In caſu obitus Decani dignitas datur antiquiori præſenti in Curia, vel abſenti cauſa Reipublicæ, p.1.c.2.n.79
Auditoratus vacat tantum per obitum Auditoris, vel per Promotionem, ibidem num. 80
Rota non admittit ad patrocinia alios,quam probos,& examinatos ab ipſa, ib.81
Inuehitur contra vtentes verbis iniurioſis, ib.num.82
Rota loquente omnia tribunalia obmuteſcũt ib.n.85.& 86
Cognoſcit tantum cauſas ſupra valorem ſcutorum 500. vel eiuſdem valoris, ibidem num. 88
Rota non exequitur ſententias aliorum Tribunalium,niſi cognito de illorum meritis & iuſtitia,p.1.c,2.n.90
Exequitur rem iudicatam alterius Tribunalis per ſolam tranſportationem iurium,in quibus fundatur iuſtitia ſententiæ, ibidem num.91
Auditores Rotæ dicuntur Iudices ordinarii in procedendo, quamuis in ſententiando dicantur delegati, ib.n.92
Poſſunt conferre beneficia loco Papæ,& confirmare electionem loco Ordinarii, ibid. num. 93
Auditores Rotæ iudicant de bono,& æquo. p.1.c.2.n.94
Non reuelant ſecreta diſputationum,ibidem nu. 95
Si partes per decennium ſunt negligentes in expediendo,non dant expeditionem ſine noua diſputatione. ib.n.101
Poſt tres conformes in cauſis de partibus dãt litteras executoriales, ib.n.102
Concedit etiam ad partes Rota mandatum executiuum, ib.n.103.& 106
Rota reuerenter recipit reſolutiones Congregationis Concilii, ib.n.114. & 115
In Rota ſi proceditur prout in prima non eſt opus reuocare ſententiam alterius Tribunalis,quando causa fuit commiſſa,prout in prima,nec eſt opus tranſportare acta prioris inſtantiæ, p.1.c.2.n.118
Declara tamen prout, ibidem num.122
Rota procedit prout in prima vigore clauſulæ quam,& quas, ibidem n.120.& 122
Nec ibi diſputantur dubia ſuper damnis,quãdo illa dependent à negotio principali, ib. num. 121
Auditoris Rotæ in procedendo habent iuriſdictionem ordinariam, ſæcus in pronunciando, ib.n.156
Auditores Rotæ non poſſunt procedere ante præſentationem commiſſionum, ibidem num. 157
In Rota ſemper attenditur præſentatio ad præuentionis effectum, p.1. cap. 2. n.209.
Et tunc poſſunt Auditores procedere de conſenſu Coauditorum, ibidem n.210
Et talis conſenſus non eſt opus, quod ſit expreſſus, ibid. n.211
Si eſt dubium de iuriſdictione inter Auditores Rotæ poſſunt inter ſe ipſos cauſam remittere, & valet proceſſus, p.1. c.2.n.212.
Auditores Rotæ, quamuis ſint excommunicati valide procedunt, ib. n.230
Quod declara ratione poteſtatis officij, ibid. num. 231
Auditor vigore Innocentianæ poteſt procedere ad vlteriora, ac ſi citatio eſſet debito modo executa, quæ alias male fuiſſet executa, p.1. cap.6. n. 141
Auditores ſi committitur cauſa appellationis, docto de appellatione, ſolent inhibere, ibidem n. 153
Auditores Rotæ in quibus cauſis ſummariè procedant præter ſolitos, p.1. c.10. n.27
Rota poſt concluſionem in cauſa admittit noua iura, ib. n.79
Rota admittit ad terminorum reiterationem abſque commiſſione, ſed quando, par.1. cap.10. num. 102
Rota quando concedat cumulationem in remedio reintegrandæ, p 1.c.11.n.26
Auditor Rotæ non poteſt ſine conſenſu aliorum remiſſoriam dare, p.2. c.1.n. 189
Auditores Rotæ quomodo diſputare ſoleant de infirmatione, vel confirmatione ſentẽtiæ, p.2. cap.8. n.220
Auditores Rotæ,an poſſint procedere in negotio principali cauſæ per appellationem pen-

pendentis, p.3. cap.1. n.155
Rota non ſolet contrauertere reſcriptum Signaturæ iuſtitiæ, ſed illud libenter ſequi, p.3. cap.2. num. 5.
Auditores Rotæ non indigent commiſſione, vt poſſint procedere poſt definitiuam, p.3. cap. 3. n.8.
Rota iudicat ſuper nouo iure, quandocumque producatur ſine nouo proceſſu, par.3. cap.4. num. 173
Declara tamen aduerſario debere dari dilationem ad opponendum, & probandum exceptiones. ibid.nu.174.
Rota præfigit terminum ad docendum de attentatis abſque commiſſione. ib.n.204.
Auditores rotæ an prorogent fatalia, & eis elapſis denuo concedant, par.3.c.5.n.86.
Auditores rotæ, qualiter hodie poſſint fatalia prorogare. ibid.n.91.
Auditores rotæ ſuas ſententias abſque alia commiſſione exequuntur. p.3.c.6.n.83.
Auditores rotæ poſſunt liquidationē in partibus ſubdelegare. ibid.n.109.
Rota an admittat patrocinium ſolius procuratoris in cauſis. p.3.c.9.n.31.
Auditores rotæ, quando informentur, & vbi ſi ſit dubium proponendum. ibid.nu.32.
Rota inuehit contra non communicātes ſcripturas. p.3.c.9.n.35.
Rota vult, quod iura omnibus aperiantur. ibid.num.36.
Auditores, qua die ſtudeant, quauè reſoluant cauſas. ibid.nu.37
Auditores rotæ ſunt iudices ordinarii, & citant per totum orbem. p.3.c.9.n.62
Rota ſolet mitius agere dando declaratoriam contra regulares. ibid.n.99.
Auditores rotæ poſſunt terminum præfigere ad docendum de cauſis impediētibus executionem. par.3.c.10.n.113.
Rota an, & quādo condemnet ad fructus, qui percipi potuiſſent. p.3.c.11.n.685
Auditores rotæ an, & quando præfigant terminum ad docendum de prætenſa nullitate. par.3.c.12.nu.128
Auditores rotæ, quando expreſſo non ſoleant pronunciare ſuper nullitate. ib.nu.129

Ruſticus

Ruſticus an teneatur ad gabellam impoſitam pro expenſis litis contra ſe. p.3.c.11.n.320

S

Salarium

SAlarium, quod nam debeatur Procuratori part.1.c.5.n.314.
Salarium etiam non conuentum debetur procuratori ad lites. ibid.n.315.
Salarii quantitas, vt plurimum remittitur arbitrio iudicis habito reſpectu ad laborem factum. ibid.nu.316.
Salarium huiuſmodi aliquando Rota taxauit ad rationem ſcutorum 12. pro quolibet menſe. ibid.nu.317.
Salarium ſollicitatori, quodnā debeatur pro quolibet menſe. ibid.n.318.
Salarium debetur iudici in cauſa laboranti, & ſi partes concordent. p.2.c.8.n.325.
Salarium eſt prohibitum ſequeſtrari. parte 2. cap.9.n.157.

Sanatio

Sanatio nullitatum non poteſt dare nouum ius, alias ſanatio non valet. parte 3.cap. 12.num.230.
Sanationes nullitatum nihil hodiè inſeruiunt in curia. ibid.n.239

Sanatoria

Sanatoria, quo ad probationes an, detur, & quomodo. p.3.c.12.n.234.

Satisdatio

Satisdatio ex cauſa ſequeſtri finitur triennio. part.2.c.9.n.169.

Scientia

Scientia vide notitia

Scribens

Scribens Litteras cambii. Vide in verbo mercator & Litteræ cambii
D.Scipio Santron chettus nobilis Auenionen ſcribit de reſcriptis. p.3.c.3.n.45

Scriptura

Scriptura ſigillo munita fortius probat, quia illud dicitur confirmatio eorum, quæ in illa continentur. p.1.c.3.n.131
Scriptura non eſt de eſſentia citationis. p.1. cap.6.num.76.
Scripturæ tranſumptatæ ſine compulſoria non faciunt fidem in *Rota*.p.2.c.1.n.27
Scripturæ a notariis de partibus ſunt cum cōpulſoria extrahendæ. ibid.n.28
Limitatur in extrahendis ab archiuiis publicis ibidem
Limitatur etiam in extrahendis ab ipſis qui rogarunt ibidem
Limitatur etiam in extrahendis a ſucceſſoribus in officio. ibidem
Scripturæ a quibus extrahi poſſint abſque compulſoria. p.2.c.1.n.29
Scripturæ non compulſatæ, an, & quando fidem faciant. ibid.n.30
Scripturę non compulſatæ non creditur, niſi cum debitis requiſitis. ibid.n.31
Scripturæ compulſandæ exemplum eſt iudici oſtendendum. ib.n.43
Scripturæ probant citata parte in commiſſione, non in extractione. ibid.n.46.
Scripturæ poſſunt extrahi per Notarium rogatum ſine citatione. p.2.c.1 n.48.

Digitized by Google

Scripturæ non poſſunt ſine citatione partis extrahi à non rogato, ib.n.49
Scriptura publica dignoſcitur ex ſolemnitatibus, & quibus, p.2.c.5.n.84
Scriptura in Archiuio producta pendente lite non probat ib.n.196
Scriptura prædicta habetur acſi nõ eſſet producta, ib.n.eod.
Scriptura in Archiuio debet reponi inter authenticas, ib.n.198
Scriptura ſimpliciter poſita in Archiuio, an probet, p.2.c.5.n.201
Scriptura Archiuii probat, ſi talis adſit conſuetudo, ib.n.202
Scripturæ non creditur, niſi officialis teſtetur repertam in Archiuio, ib.n.203
Scriptura Archiuii, an probet, ſi eadem Notario defuncto alibi reperiatur, ibidem num. 204
Scripturę Archiuii Vrbani, & earum extracta hodie probant, p.2.c.5.n.205
Scriptura Archiuii, quibus requiſitis indigeat, vt probet, ib.n.206
Scriptura, an debeat extrahi cum citatione partis, & recognitione originalis, ibidem num. 207
Scriptura Archiuii dici non debet copia, alias non probat, ib.n.209
Scriptura à priuato repoſita in Archiuio nõ probat, p.2.c.5.n.210
Scripturæ Archiuii Cameræ Apoſtolicæ, & Principis plenè probant, ib.n.212
Scriptura priuata in Archiuio reperta regulariter non probat, ib.n.213
Scriptura prædicta probat, ſi ſit à duobus teſtibus ſubſcripta, p.2.c.5.n.213
Scriptura priuata, quæ dicatur, ibidem num. 214
Scriptura priuata extracta ab Archiuiſta nõ probat, ib.eod.n.
Scriptura à teſtibus, & Archiuiſta ſubſcripta cum fide reperitionis in Archiuio probat, ib.num.215
Scriptura in Archiuio debet reperiri tempore extractionis, vt probet, ibidem eodem num.
Scriptura non probat, ſi ſuſpectus ſit Archiuiſta, p.2.c.5.n.prædict.
Scriptura extracta ex Cancellaria, vel Segretaria à ſucceſſore probat, ib.n.218
Scripturæ Cancellariæ, vel Secretarię priuilegia ad libros etiam extenduntur, ib. num. 219
Scriptura Archiuii, an probet extra territorium contra etiam non ſubditum. ibid. num. 220
Scriptura producta infra quod tempus probet, p.2.c.5.n.221
Scriptura priuata in Archiuio an, & quando concurrat cum inſtrumento publico, ib. num.223
Scripturæ priuatæ in Archiuio auferitur ſuſpicio antidatæ, ib.eod.n.
Scripturæ ſumptum de ſumpto, an, & quando fidem faciat, ib.n.225
Scripturæ ſumptum ſolemniter à ſumpto non probat, p.2.c.5.n.226
Scriptura ſumpta de ſumpto poteſt adminiculari ad probationem, ib.eod.n.
Scriptura prædicta adminiculata non tamen dicitur in forma probanti. ib.n.227
Scriptura tamen prædicta obtinet finem cõcludentis probationis, ib.eod.n.
Scriptura exemplata ab originali infecto, nõ dicitur in forma probanti, p. 2. cap. 5. num, 228
Scriptura ſine ſolemnitatibus iuris non dicitur in forma probanti, ib.n.229
Scripturæ ſumptum ſolemniter ab alio ſimili non dicitur in forma probanti, ibid. num. 230
Scriptura nõ dicitur in forma probanti, quia à partibus approbata, ib.n.231
Scripturæ Archiuii Monaeſtrii adminiculatæ magis probant, p.2.c.5.n.238
Scripturæ, quæ in Archiuio Cardinalium, ib. num.239
Scripturæ penes ſucceſſorem, poſſunt extrahi ſine compulſoria, ib.n.264
Scripturę pænes ſucceſſorem exiſtentes habẽtur loco originalium, ib.eod.n.
Scriptura fideliter extrahi debet, & qualiter & quare, p.2.c.5.n.268
Scripturę exiſtentia, quomodo iuſtificetur pro compulſoria, p.2.c.6.n.4
Scripturæ releuantia per quæ iuſtificetur pro compulſoria, ib,eod.n.4
Scripturæ editio, an ſemper impediat proceſſum, ibi.n.5
Scripturæ compulſandæ, quando ſint in actis indicandæ, ib.n.57
Scripturæ exiſtentia de quo tempore probari debeat à petente illius exhibitionem, p.2 c.6.nu,64
Scriptura recognoſcenda, quonam in loco debet eſſe reperta; ib.n.88
Scriptura, an probet. ſi fuit de tempore productionis legibilis, & non de tempore recognitionis, ib.n.104
Scriptura, quæ debet comparari, cum alia recognoſcenda, qualis eſſe debeat., ibidem num. 111
Scripturæ in protocollo exiſtenti. & extrahẽdæ ſufficit recognitio manus, p.2. cap.6 num.117.
Scriptura deficientibus requiſitis aliquando ſumit robur à loco. ib.n.122

Digitized by Google

Segretaria Papæ

Segretaria Papæ dicitur etiam ipſius Archiuium, p.2.c.5.n.216

Senator

Senator Vrbis habet imaginem Principatus antiquorum Romanorum. p.2.c.5,n.186

Senes

Senes dicuntur exemplum iuniorum. part. 3 cap.14.num.1

Senes excuſantur a muneribus publicis perſonalibus. ibid.n.2.

Senes excuſantur a tutela. ibid.n.3

Senes in criminalibus torqueri non ſolent. par.3.c.14.n.4.

Senes ſemper mitius puniuntur. ibid.n.5

Senes pæna ordinaria puniri non ſolent,ibid. num.6

Senes inſtar minorum ſemper dicuntur excuſabiles, p.3.c.14.n.7

Sententia

Sententia lata contra deciſiones an valeat. p.1.c.2.n.87

Sententia antiqua præſumitur lata cum iuriſdictione. ibid.n.195

Sententia ſi fuerit lata cum citatione pro prima die, & deinde in antea cum continuatione, ſuſtinetur, etiam ſi lata ſit die ſecunda, vel tertia,p.1.c.4.n.70

Sententia lata reuocato procuratore poſt litis conteſtationem, ſuſtinetur, part.1. c.5. num.104

Sententia de iure ciuili eſt nulla lata citato principali, & omiſſo procuratore domino litis effecto. vide p.1.c.5.n.108

Limita tamen vbi ſeruatur ius canonicum, ibid.n.109

Sufficit enim quod citetur principalis,ibidem num.110

Sententia enuncians aliquem eſſe procuratorem,an probet illum eſſe talem, par.1.c.5. num.290

Sententia lata contra citatum vigore clauſulæ omnesque alios &c.an mandetur executioni,p.1.c.6.n.110

Sententia lata cum Procuratore,mortuo Domino, quãdo ſuſtineatur,& in quibus cauſis, ibid.nu.116

Sententia citato Domino,& non Procuratore Domino litis effecto, an valeat,parte 1. cap.6.num.117

Sententia corruit terminis non ſeruatis, p.1. cap.10.num.6

Sententia lata ſine terminorum obſeruatione partibus conſentientibus,an valeat. ib. num.9.

Sententia eſt nulla omiſſo uno ex terminis ſubſtantialibus, p.1.c.10.n.18

Sententia fieri nequit niſi præcedente petitione. ibid.n.44

Sententia eſt nulla ſi lapſa ſit inſtantia, ibid num.109

Sententia lata ſuper depoſitionibus ſine citatione ad videndum iurare teſtes, an valeat p.2.c.1.n.120

Sententia non eſt nulla etiam ſi referatur ad acta nulla, eod.p.2.c.1.n.121

Sententia non viſis actis eſt nulla,ib.n.253

Sententiæ abſolutoriæ hodie in criminalibus ex quibus capitibus fiant, ib.n.295

Sententia abſolutoria ex capite innocentiæ rara fuit viſa, ibid.n.296

Alias forte viderint profitentes criminalitatem, p.2.c.1.n.297

Sententia contra reum non factis defenſionibus, quando ferri poſſit, ib.n.335

Sententia lata nullis datis dilationibus, an, & quando ſit nulla, ib.n.345

Sententia fertur factis ab vtraque parte probationibus, & publicato proceſſu, part.2. cap.8.n.1

Sententia quotuplex, & quænam ſit interlocutoria, *ibid.num.2.*

Sententia deffinitiua quænam ſit,& ſuper quo feratur, p.2.c.8.n.4

Sententia interlocutoria,& definitiua in quo diferant, cognoſcantur, & quid operentur ibid.n.6

Sententia quibus animaduerſionibus ſit ferenda, p.2.c.8.n.7

Sententia licet iuſta, ſi eſt nulla, non ſuffragatur, ib.eod.n.

Sententia rectè lata; licet iniuſta, poteſt eſſe vtilis, ibid.n.8

Sententia cuiuslibet etiam Principis, an ſubiaceat nullitatibus iuris poſitiui, parte 2. cap.8.n.9

Sententia nulla licet iuſta,an confirmari poſſit, ibid.n.11

Sententia Principis nulla de iure poſitiuo quando ſuſtineatur, ibid.n.14

Sententia nulla propter ſolemnitatem an poſſit ab eodem iudice confirmari circa marita, ibid.n.22

Sententia nulla de nouo danda debet confirmari, p.2.c.8.n.24

Sententia nulla poteſt mandari executioni,ſi partes illi ſtare promiſerunt, ib.n.27

Sententia quando valeat vt pactum, non vt ſententia, ibid.nu.30

Sententia nulla an per confeſſionem partis in actis facta ſuſtineatur, ib.n.31

Sententia condemnatoria,an poſſit fieri ſtante partis confeſſione, p.2.c.8.n.32

Ampliatur & ſi proceſſus ſit nullus,ib.n.33

Sententia nulla non poteſt impugnari, quando ſuſtinetur per iuramentum,ib.n.34

Ampliatur & ſi feratur contra minorem, & quem, ibid.n.35

Sen-

Digitized by Google

Sententia contra minorem non habentem procuratorem eſt nulla, & ſi adſit procurator. p.3,c.8.n.26
Limita ſi iurauerit habere rata geſta per ipſum, ib.n.37
Sententia non viſis actis, vel ſine cauſæ cognitione eſt ipſo iure nulla, ibidem num. 40
Sententia, an, & quando non viſis actis ſit nulla, remiſſiuè, ib.n.42
Sententia non viſis actis lata contra præſentem non contradicentem, an ſit nulla, p.2.c.8.num.42
Sententia prælicta, an ſuſtineatur lata ob timorem ſcandali, ib.n.43
Sententia habet præſumptionem pro ſe, donec contrarium probetur, ib,n.48
Sententia in iudicio abſque proceſſu producta nullam fidem facit, ib.n.49
Limita ſi ſententia eſſet valde antiqua, p. 2. c.8.num.50
Amplia ſi in illa ſubſtantialia iudicii enũciarentur, ib.n.51
Sententia continens ſubſtantialia iudicii præſumitur ritè, & rectè lata, ibid. eod. num.
Sententia eſt ferenda illa die, ſab qua cadit citatio, alias nulla, p.2.c.8,n.65
Sententia lata die ſequenti con,ra contumacem præcedentis diei, an ſuſtineatur, ibid. nu. 66
Sententia hominis, & ſententia canonis, in quo diferant. ib.n.72
Sententia lata durante dilatione, vel peremta inſtantia, eſt nulla, ib.n.74
Sententia lata perempta inſtantia an, vbi, & quando ſuſtineatur, remiſſiuè, par.2, c.8 nu, 83
Sententia lata in cauſa appellationis deſertæ an ſuſtineatur, ib.n.88
Sententia à quibus, & contra quos peti debeat, & quomodo, ib.n.89
Sententia lata pro non petente eſt nulla, ib. nu. 90
Sententia adiudicatoria pro excommunicato lata eſt nulla, p.2.c.8.n.94
Sententiam petens ſolet ab eccleſiaſticis iudicibus petere abſolutionem à cenſuris, ibid. nu. 94
Sententia debet peti contra habilem ad cõdemnandum, ib.n.93
Sententia, & quilibet actus factus contra mortuum ſunt nulli, ib.n.96
Sententia abſolutoria, vel adiudicatoria in beneficialibus mortuo collitigante, quomodo feratur, ib.n.103
Sententia contra abſentem lata an, & qua de conſuetudine ſuſtineatur, par. 2. cap.8. num.106
Sentẽtia contra abſentem per procuratorem defenſum, quomodo ſit ferenda, ibidem num. 108
Sententia contra excommunicatum lata ex principis reſcripto, an ſuſtineatur, ib.n.109
Sententia contra falſum procuratorem, non appellante Domino. ſuſtinetur, & quarè. ib.n.110
Sententia ab Epiſcopo lata contra Clericos ſubditos, abſque conſilio capituli, an ſuſtineatur, ib.n,111
Limitatur ſi ex conſuetudine ſolus potuerit procedere, p.2.c.8.n.112
Sententia in dubio, & pari caſu pro Cardinalibus eſt ferenda, ib.n.113
Sententia à maiore iudicum parte lata, quãdo ſuſtineatur, ib.n-125
Sententiæ à iudicibus in vna cauſa diuerſæ, ac contrariæ latæ, quæ teneant, ib.n.126
Sententia definitiua eſt in ſcriptis ferenda, p.2.c.8.n.145
Sententia, an, & quando poſſit ſtare ſine ſolemnitate ſcripturæ, ib,n.146
Sententia ſine ſcriptura, an poſſit ſtare in actis vilibus, & vilium perſonarum, ibidem num. 147
Sententia ſine ſcriptis poteſt ſtare in interlocutoriis, ib.n.148
Sententia ſufficit ſine ſcriptis, ſi partes conſentiant, quod oretenus feratur, p.2. c.8 num. 152
Sententia in dubio, quando præſumatur in ſcriptis lata, ib.n.153
Sententia in dubio, quando preſumatur ſine ſcriptis lata, ib.n.154
Sententia in ſcriptis, ſi amiſſa ſit, poteſt probari per teſtes, p.2.c.8.n.155
Sententia amiſſa ſic per teſtes probata, non habet paratam executionem, ib.n.156
Sententia diſinitiua poſtquam fuit ſcripta, debet per iudicem reiterari pro Tribunali ſedendo, ib.n.157
Sententia, quandonam poſſit de nocte ferri, remiſſiuè, ib.n.158
Sentẽtia debet reiterari ea die, qua fuit pars citata, ib.n.162
Sententia à iudice ſubrogato ſubſcripta, qualis eſſe debeat, p.2.c.8.n.173
Sententia à iudice ſubrogato ſubſcripta dubia, & incerta eſt nulla, ibidem num. 174
Sententia non debet ferri ſub conditione, ſed de præſenti determinare debet, ibidem ib.n.175
Sententia in multis caſibus poteſt ferri ſub conditione, ib,n.176
Sententia debet continere expreſſam condẽnationem, vel abſolutionem Rei. p.2. c.8 num. 185

Sententia declaratoria sufficit, quod exprimat factum, licet non pœnam, ibidem num. 186
Declara dummodo adsit certa pœna à iure imposita, ib.n.187
Sententia super non petitis lata est nulla, ib. num.190
Sententia continens plus, vel minus libello, quando possit sustineri, par.2. cap.8 num.191
Declara, quando continentia virtualiter, vel accessorie comprehenduntur, ibid.n.192
Sententia lata super parte solummodo eorum, quæ petuntur, an sustineatur, ibidem nnm. 193
Amplia prædicta etiam in causa appellationis, ib.n.194
Sententia, an possit ferri, quo ad petita, p.2. c.8.nu.196
Sententia potest super parte rei diuisibilis pronunciari, ib.n.197
Sententiæ tot sunt, quot sunt capitula, ibid. num.198
Sententia, an possit respectu vnius ferri, & respectu aliorum collitigantium differri, ibid. n.199
Sententia non potest diuidi, si iudicium sit indiuiduum, p.2.c.8.n.201
Sententia super reconuentione tenet fine terminatione conuentionis, nisi appelletur, ib.nu.203
Senrentia lata super parte petitorum, quando sustineatur, remissiuè, ib.n.205
Sententia in se continens peccatum est ipso iure nulla, ib.n.206
Sententia est nulla, si causa in ea expressa est falsa, vel non iusta, p.2.c.8.n.208
Sententia referens se ad acta expresse, vel enũciatiuè, quando sit nulla, ib.n.211
Sententia criminalis solet continere causam condemnationis, ib.n.215
Sententia absolutoria in criminalibus, quomodo fieri soleat, ib.n.216
Sententia prima, & si appellatio sit deserta, an possit confirmari, vel infirmari, p.2. c.8 n.228
Sententia quot modis, & ex quibus causis possit dici nulla, ib.n.231
Sententia continens expressum errorem iuris, vel iniquitatem, est nulla, ibidem n.234
Amplia & si expresse se non referat ad acta, ib.nu.235
Sententia debet ferri secundum leges ad euitandam iniustitiam, p.2.c.8.n.238
Sententia lata contra ius cuiuscumque Iudicis est ipso iure nulla, ib.n.239
Sententia lata contra statutum, vel consuetudinem localem est nulla, ib.n.244
Declara dummodo simus in notoriis, & iudex ignorare non potuerit. ib.n.245
Sententia lata contra consuetudinem, vel stilum probatum est nulla, p.2,c.8.n.246
Sententiæ criminales debent ferri secundum legum, vel statutorum dispositiones, ib. num.247
Sententia continens maiorem pœnam, quam disponit statutum, est nulla, ib.n.248
Amplia nullam esse non solum in excessu, sed etiam in totum. ib.n.249
Limita si adsit clausula, quod excessus reducatur ad debitam quantitatem, p. 2. c.8.nu.250
Sententia sufficit, quod sit declaratoria, quando *Reus* in pœnam ipso iure incurrit, ibid. num. 251
Sententia declaratoria, an, & in quibus casibus non requiratur contra reum. ibid. num. 252
Sententia lata contra omnem opinionem, an sustineatur, ib.n.253
Sententia lata contra rem iudicatam. an sustineatur, p.2.c.8.n.255
Declara dummodo fuerit exceptum, & si feratur in diuersa instantia, ibidem num. 256
Limita tamen prout remissiuè habetur ad Felinum, ib.n.257
Sententia, vt sit nulla debet esse contra casum legis clarè, & patenter loquentis, ib. n.258
Sententia sustineri potest, quando lex contraria habet plures intellectus, p. 2. c.8 num. 259
Sententia, vt sit nulla propter expressum errorem, qualis error esse debeat, ibid. num. 260
Sententia, quando sit nulla propter errorem per relationem ad acta, ib.n.261
Sententia sustinetur, quando opiniones sunt diuersæ hinc inde tamen probabiles, ibid. num. 262
Sententia non potest esse nulla, quando iudici est commissa iudicanda secundum voluntatem. ib.n.265
Sententia lata contra ius partis valet, & potest executione demandari, p. 2. c.8 num. 269
Limita tamen si esset lata contra personas priuilegiatas, & in specie quas, ibidem num. 270
Sententia lata non datis dilationibus, aut nõ factis probationibus. quando sit nulla, ib. n. 271
Sententia. quandonam lata contra ius partis dicatur, ib.n.272
Sententia non debet ferre præce, odio, timore, vel fauore, p.2.c.8.n.315

Sen-

Digitized by Google

Sententia, vt ſupra lata de rigore iuris tenet, ſed iudicem damnat, ibidem num. 316.
Sententia lata ex corruptione pecuniæ, eſt ipſo iure nulla, ib.n.318
Sententia, vt ſupra lata ab arbitro non eſt nulla, ſed competit reſtitutio, ibidem num. 319
Sententia lata prętextu iuramenti falſi, vel ex corruptione, aut ſubornatione Procuratoris, an ſit nulla, p.2.c.8.n.330
Sententia definitiua, an de partium conſenſu poſſit reuocari, corrigi, vel immutari, ib.n.326
Sententia ex iuris præſumptionibus lata, poteſt apparente veritate reuocari, ibidem num. 336
Sententia, quo ad Iudicem nunquam tranſit in iudicatum, ib.n.342
Sententia non poteſt reuocari, quando bis fuit appellatum, & bis confirmata, p.2.c.8 num. 347
Sententia lata de conſenſu partium. an poſſit reuocari, p.2.c.8,n.348
Sententia prædicta non poteſt reuocari, niſi aliqua ſubſiſtente cauſa, ib.n.349
Sententia non poteſt reuocari, ſi delegatus, vel arbiter detulit appellationi, & quarè, ib.n.350
Limita in iudice ordinario, ſed quando, ibid. num. 351
Sententia neque poteſt reuocari ſi fuiſſet appellatum ad Papam, p.2.c.8.n.353
Sententia lata ſuper exceptionibus peremptoriis, an poſſit reuocari, ibidem num. 356
Declara tamen tunc poſſe reuocari per iudicem appellationis, ib.n.357
Sententia lata ſuper exceptionibus non reſpicientibus directe cauſam, an poſſit reuocari, ib.num.358
Aduerte quod ſi tunc non appelletur, ſententia tranſit in iudicatum, quo ad partes, & iudicem, p.2.c.8,n,359
Sententia definitiua, quando poſſit per ordinarium, vel delegatum reuocari, p. 2, c.8 num. 360
Sententia, an, & quando poſſit in vno capite ſubſiſtere, & in alio eſſe nulla, ibidem num. 361
Sententia in petitorio in fauorum poſſeſſionis lata in Curia impedit ſequeſtrum, p.2 c.9.num.28
Sententiæ, an appellationi magis faueat prL ſumptio, p.3.c.1.n.6.7. & 8
Sententia de conſilio concordati ſapientis lata, an poſſit tranſire in iudicatum, ibidem nom.341
Sententia tranſit in iudicatũ, quo ad capitula non appellabilia, ib.n.343
Sententententia lata ſuper tertia appellatione eſt ipſo iure nulla, ib.n.374
Sententia prædicta, quando poſſet ſuſtineri, p.3.c.1.n.375
Sententia prædicta poſſet etiam ſuſtineri non excepto, aut non probato de tribus ſententiis, ib,n.376
Suntentiç, quæ de ſui natura non tranſeunt in iudicatum in nullo diferunt ab aliis, ib. n. 379
Limitatur, quando ab vna, & eadem perſona ſuper eodem articulo appellatur, ibid. num. 380
Sententiis tribus conformibus, vndique proceditur, prętерquam in Gallia, p, 3, c.1 n. 416
Sententiæ duę difinitiuæ in Gallia habẽt vim trium, ib.n.417
Sententia lata per iracundiam difertur, ib.n.462
Sententia lata contra mulierem pregnantẽm difertur ad tempus partus, ib.n.eod.
Sententia lata contra ſeruum, difertur, donec Domino ſuo rationem reddiderit, p,3. c,1 n. 463
Sententia poſt appellationem lata eſt nulla, ib. n. 574
Sententia lata appellatione pendente non tranſit in iudicatum, p.3.c.4.n.11
Ampliatur, etſi appellatio deferatur ante prolationem ſententiæ, ib.n,12
Sententia iudicis ad quem ſuper attentatis, quandonam ſit nulla, p.3.c.4.n.67
Sententia ſuper notorio non obſtante appellatione poteſt mandari executioni, ibid. nu. 99
Sententia lata in contumaciam, non probat delictum, p.3.c.4.n.301
Probat tamen priuationem Beneficii, reo infra annum non comparente, ibidem num. 302
Sententia difinitiua quælibet, niſi appelletur, tranſit in iudicatum, par. 3. cap.6 nu. 12
Sententia etiam iniuſta tranſire poteſt in iudicatum, ib.n,23
Sententia iniuſta, an poſſit per Principem confirmari, ib.n.24
Sententia iniuſta tranſit in iudicatum, ſed nõ habet executionem, conſtito de iniuſtitia; p,3.c.6.n.25
Fallit tamen in parte iuſta, ſi ſit diuiſibilis sẽtentia, ib.n.26
Sententia, an poſſit pro parte exequi, & pro parte non, ib.n.27
Sententia plurium capitum, poteſt in vno acceptari, & non in aliis, par.3.cap.6 nu. 28

Sententia indiuisibilis,an possit in parte exequi, & in parte non, ib.n.30
Sententia, an possit hodie in parte exequi,& postridiè in alia, ib.n.31
Sententia, an aliquando non transeat in iudicatum,p,3.c,6.n.34
Sententia nulla non transit in iudicatum, ib. nu. 35
Sententia confirmatoria alterius nullæ,quando transeat in iudicatum, ib.n.36
Sententia confirmatoria alterius nullæ, dicitur iniusta, p.3.c.6.n.37
Sententia prædicta si transeat in iudicatum, an habeat solitum fauorem, ib.n.38
Sententia nulla per partes potest approbari in vim pacti, ib.n.39
Sententia vitiata propter nullitatem potest per partes sanari, p.3.c.6.n.40
Declaratur tamen ne partes contradicant, ib.n.41
Sententia nulla,an, & quando possit executioni mandari, ib.n.42
Sententia lata contra matrimonium carnale. an transeat in iudicatum, par. 3. cap.6 nu. 43
Sententia prædicta semper potest reuideri a Superiore per viam querelæ, ibidem num. 44.
Sententia præsumitur iusta lapsis decem diebus, nisi constet de errore, ibidem num. 47
Sententia matrimonii carnalis,circã,quæ trãseat in iudicatum, p.3.c.6.n.49
Sententia contra matrimonium spirituale, an transeat in iudicatum, ib.n.50
Sententia separationis thori, an transeat in iudicatum, ib.n,51
Sententia contra sponsalia de futuro,an transeat in iudicatum, p.3.c.6.n.52
Sententia cum censuris,an transeat iudicatũ, ib.n,53
Fallit quo ad instantiam, & expensas,ibidem nu. 54
Sententiæ, quænam non transeant in rem iudicatam, p.3,c,6.nu.55
Sententia in beneficialibus, an, & circa quos transeat in iudicatum. ib.56
Sententia semper habet præsumptionem pro se, ib.n.59
Fallit tamen, quando rectitudo processus læditur, p.3.c.6.n.60
Sententia an possit reuocari per instrumenta de nouo reperta non obstante re iudicata, ib.num.61
Sententia Ordinarii potest exequi, absque alia commissione, p.3.c.6.n.74
Sententiam, nisi adsit appellatio, exequitur iudex confirmans, ib.n.84
Ampliatur, etsi alias iudex pronunciet super desertione causæ, ib.n.85
Sententia potest exequi, & si non pronuncietur super desertione appellationis,ibidem nu. 87
Sententia à quo iudice exequenda, quando partes recedunt ab appellatione. p.3.c.6 nu. 89
Declaratur secundum Bartolum posse exequi ab vtroque iudice, ib.n.90
Sententia confirmata reuocata, reuocatoria potest ab vtroque iudice exequi,ibidem num. 91
Declaratur dummodo, aliquid addatur, vel minuatur, alias ad primum Iudicem spectat,p.3.c.6.n.92
Sententiæ, à qua non potest appellari,cui demandetur executio, ib.n.93
Declaratur, quod si committatur iudici successori, quibus clausulis fiat, ibidem num. 94
Sententia post appellationem desertam, cui demandetur exequenda, par. 3. cap. 6. num. 96
Sententia exequenda regulariter committitur vltimo iudici, ib.n.98
Sententia à quo exequenda, commissa causa sine præiudicio legitimæ executionis,ibid. num. 102
Sententia lata in Curia nunquam committitur extra Curiam exequenda, par.3. cap.6 num. 104
Sententia lata per contradictas qualiter etiã posset exequi,ib.n.157
Declaratur si contumax fuerit præcisè nominatus in prima citatione, ib.n.158
Limitatur si fuerit citatus vigore clausulæ, omnesque alios,vel quatenus sua putauerit interesse, ib.n,159
Sententia habens executionem paratam, qualiter intelligatur. p,3.c.6.n.165
Sententia contra defunctum sine citatione exequi non potest contra hæredem, ibid. n. 173
Sententia contra quatuòr ex pluribus obligatis,an, & quando valeat contra omnes etiam non citatos. Vide in par.3.cap 6 num. 191
Sententia prędicta in casu &c. erit pro rata facienda,ib.n.92
Sententia in partibus,an possit exequi etiam per non institutum in Ecclesiastica dignitate, ib.n.203
Sententiæ conformes dicuntur, & si 2.& 3 in minus primæ pronuncient, p.3.c.6. num. 217.
Declaratur dummodo omnes sint super eodem negotio, ib.n.218

Sen-

Digitized by Google

Sententia, quid requirat, vt tertio præiudicet, ib.n.271
Sententia, quæ nocet tertio, quando in iisdem casibus non noceat, par.3. cap.6 num. 287
Sententia, vt noceat debet ferri contra præsentem, & se defendentem, ibidem num. 288.
Sententia exequitur contra condemnatum, si fuit lata postquam tertius venit ad causam, ib.n.289
Sententtiæ in statu Ecclesiastico solent habere executionem per viam censurarum, p.3. c.8.nu.1
Sententia non semper impugnatur remedio nullitatis, p.3.c.10.n.1
Sententia non semper impugnatur appellatione, vt in possessorio, ib.n.2
Senrentia non impugnatur appellatione vltra duas vices, vel lapsis fatalibus, p.3.c.10 num.3
Sententia vltimo loco impugnatur restitutione integrum, ib.n.4
Sententia super restitutione in integrum elapso quadriennio est nulla, par.3. cap.10 nu. 27
Fallit si reus consentiret, ib.n.28
Sententia lata sine iuramento calumniæ; an quando possit confirmari, par.3.cap.11 num.222
Sententia absolutoria expensarum contra dispositionem statuti est ipso iure nulla, ib. num. 243
Sententia expensarum debet esse de factis, & non de faciendis, ib.n.260
Sententia quantitatis fructuum, an possit ferri super illorum descriptione, p.3, c.11 num. 562
Sententia super fructibus non liquidatis regulariter ferri non solet, ib.n.563
Declara tamen in genere posse ferri, ibidem n. 564
Sententia potest impugnari per viam nullitatis, p.3.c.12.n.1
Sententia notoriè nulla potest cognosci ab inferiore iudice, ib.n.45
Sententia à qua non licet appellari potest impugnari per viam nullitatis, ibidem num. 100
Sẽtẽtia deducta nullitate ipsius, potest etiã in capite nõ expresso ãnullari, p.3.c.12.n.104
Limitatur ia actibus extraiudicialibus, ibid. n. 105
Sententia nulla, quando possit confirmari per iudicem appellationis, & per quæ verba, ib. nu. 123
Ampliatur etiam propositis nullitate, & desertione appellationis, super qua primo pro nunciandum, ib.n.124
Sententia nulla non transit in iudicatum, p.3 c.12.n.124
Sententia potest reualidari in vim pacti ab ipsis partibus, ib.n.193
Sententia, an, & quando reualidetur non opponente parte de nullitate, ibidem num. 194.
Sedtentiæ non ex quacunque nullitate subuertuntur, p.3.c.12.n.196.
Sententia lata sine substantialibus est nulla, ib.n.215
Senientia nulla, quando sustineatur per confessionem in actis factam, ib.n.241
Sententia, quando mereat executionem in vim pacti, p.3.c.12.n.256
Limitatur, quando nullitas oritur à repugnantia, vel dolo, ib.n.257
Limitatur etiamsi pateat ex tenore sententiæ errore, aut defectu iurisdictionis, ibidem n. 258
Sententia est inutilis, quando debitor non est soluendo, p.3.c.13.n.2,

Sententia excommunicationis

Sententia excommunicationis non solet ferri contra Cardinales, & Episcopos, sed interdicti, p.2.c.8.n.115
Sententia excommunicatioois, an soleat ferri contra Vniuersitatem, ib,n.116
Sententia excommunicationis, an, & quæ possit stare sine scriptis, ib.n.147
Sententia excommunicationis quotidie fertur sub conditione, vel in diem, ibidem num. 181
Sententia prædicta, an adueniente die, vel cõditione retrotrahatur. p.2.c.8.n.182
Sententia excommunicationis. an debeat cõtinere causam expressam, ib.n.214
Sententia excommunicationis est indiuisibilis, & iniusta, si in parte, est in totum, p.3. c.6.nu.33.

Sententia Interlocutoria

Sententia interlocutoria, quænam sit, p.2.c.8 num.2
Sententiæ plures interlocutoriæ ferri possunt, vsque ad definitiuam, ib.n.3
Sententiæ interlocutoriæ 26. exempla remissiue, ib.n.5
Sententia interlocutoria in quo diferat a definitiua, & quomodo cognoscatur, & quid operetur, ib.n.6
Sententia interlocutoria sufficit, quod scribatur pænes acta, p.1.c.8.n.150
Sententia interlocutoria, & grauamen potest quandocumque a iudice reuocari, ibidem n. 339
Amplia etiam inuitis partibus, & etsi ab ea appelletur, ib.n.340

Limita tamen dumodo non fiat ad petitionem partis, ib.eod.num.
Sententia interlocutoria quando habet vim definitiuæ regulatur vt definitiua, part.2. cap.8. num.345
Sententia interlocutoria non potest reuocari, quando expirat officium iudicis, ib.n.346
Sententia interlocutoria executioni demandata an possit reuocari, ib.nu.354
Sententia non potest reuocari quando iudex interlocutus fuit super declararione ambigui, ibid.nu.355
Sententia interlocutoria, quando possit per ordinarium, vel delegatum reuocari, ibid. num.360
Sententia interlocutoria quando dicatur habere vim definitiuæ, p.3.c.1.n.390
Sententia interlocutoria vim definitiuæ habens, dicitur medium inter vtramque, ibid. num.391
Sententia interlocutoria, & definitiua quomodo diferant, & cognoscantur ad effectum appellationis, ib.n.392
Sententia interlocutoria habens vim definitiuæ regulatur vt definitiua, ib.n.393
Sententia super desertione appellationis meræ interlocutoria, dicitur etiam ipsa interlocutoria, ib.n.395
Sententia attentatum, vel non attẽtatum fuisse, habet vim definitiuæ, p.3.c.1.n.397
Sententia iudicem competentem, vel non competentem esse, habet vim definitiuæ, ibid.n.398
Sententia exceptionem admittendam, vel nõ admittendam esse, habet vim definitiuæ, ibid.nu.399
Sententia Personam compareotem in iudicio esse legitimam, vel non, habet vim definitiuæ, ibid.n.præd.
Sententia in causis successionis hæreditatis siue principaliter, siue incidenter pronunciata, habet vim definitiuæ, ib.n.400
Sententia super exceptione peremptoria habet vim definitiuæ, p.3.c.1.n.401
Sententia interlocutoria habens vim definitiuæ dicitur etiam præceptum iudicis de soluendo, ib.n.401
Sententia super attentatis interlocutoria quãdonam efficiatur definitiua, parte 3, cap.4 num.198
Sententia interlocutoria, an transeat in iudicatum, & quomodo, p.3.c.6.n.17
Interlocutoria an possit reuocari quo ad partes non obstante re iudicata, ib.n.19
Declaratur tamen si negotio principali præiudicaret, alias &c. ib.n.20
Interlocutoria per alias duas confirmata transit in iudicatum, etiam quo ad iudicẽ, p.3.c.6.n.21
Interlocutoria bis confirmata per iudicem reuocari nequit, ib.n.22
Sententia desertionis causæ est interlocutoria ideo sine actione, p.3.c.6.n.86

Sententia iudicis delegati,

Sententiæ iudicis delegati in Curia non exequuntur absque commissione executoriali, p.1.c.11.n.101
Sententia delegati an possit in parte exequi a delegante, p.3.c.6.n.32
Sententia delegati a Principe potest exequi absque alia commissione, ib.n.74

Sententia Rotalis

Sententiæ rotales comprehẽdunt omnia, quæ continentur in decisionibus, p.1.c.2.n.99
Sententia rotalis hodie non fertur, nisi perfecto regestro, & visis iuribus, p.2.c.8.n.54
Sententia in Rota an, & quæ possit ferri sine voto aliorum Auditorum, ib.n.132
Limita si partes consentiant, quod causa sine voto expediatur, ib.n.133

Septuagenaria

Septuagenariæ cognitio, eiusque priuilegiorum admissio, proponitur Sanctissimo, p.3. cap.14.n.10.11

Septuagenarius

Septuagenarius pro debito ciuili carcerari non potest, p.3.c.14.n.8
Septuagenarius non conuenitur, nisi in quãtum facere potest, ib.n.9

Sequestrans

Sequestrans citatur ad videndum mandari consignari, quia sequestrum tacitè reuocatur, p.2.c.9.n.61

Sequestratarius

Sequestratarius debet per partes concordari decreto sequestro, p.2.c.9.n.35
Sequestratarii qnales esse debeant, & an possint reuocari, ib.n.36
Sequestratarius ex causa petitur iudici remouendus & alius subrogandus, ib n.37
Sequestratarius durante sequestro omnia iura Ecclesiæ sequestratæ exercet, ib.n.39
Sequestratarii quid debeant facere de fructibus sequestratis, p.2.c.9.n.41
Sequestratarius obligatus simpliciter non potest executiuè molestari a creditore creditoris, ibid.n.75
Sequestratarius via ordinaria est molestandus, & quando a creditore sui creditoris, ibid.num.78
Sequestratarius an teneatur consignare quando adest res iudicata, & cui, ib.n.79
Sequestratarius debitor debitoris an possit via executiua molestari, p.2.c.9.n.74
Sequestratarius nemo cogitur esse, ib.n.145
Sequestratarium posse coni vbinam dicatur, ibid.num.146

Digitized by Google

Sequeſtratarium poſſe,& non poſſe cogi quiſnam tenuerit, ib.n.147
Sequeſtratarius ex officio deputatur, quando partes non concordant, par.2.c.9.n.151.& nnm.192
Sequeſtratarius quando per iudicem eligatur ex officio, & quomodo. ibid.iiſd.num.
Sequeſtratarius a Rota deputatus nihil poteſt prætendere pro ſua mercede, ib.n.193

Sequeſtrum

Sequeſtra decernuntur in Rota præuia diſputatione dubii, p.1.c.2.n.78
Sequeſtrum an Rota det contra habentem ſententiam fauorabilem remiſſiue, ibidem num.100
Sequeſtrum eſt de iure regulariter prohibitum, p.2.c.9.n.1.& 152
Declaratur tamen pluribus caſibus concedi remiſſiue, ib.n.2
Sequeſtrum ſpecialiter datur pendente lite in beneficialibus hoſpitalium, ibid.n.3
Sequeſtrum in caſu prædicto poteſt fieri ab Ordinario ſuper poſſeſſione, & fructibus, ibid.num 4
Ampliatur præcipue ſuperueniente timore dilapidationis, p.2.c.9.n.5
Sequeſtrum ſi non apponatur ab Ordinario, poteſt opponi ab Auditoribus Rotæ, ibid. num.6
Ampliatur etiam ab Auditoribus Rotæ poſſe opponi,non expectato Ordinario, ibid. num.7
Sequeſtrum antiquitus ſub plumbo ſolebat relaxari, ibid.n.8
Sequeſtrum hodie quomodo relaxetur, & a quibus, p.2.c.9.n.9
Sequeſtrum poteſt ferri, tam in poſſeſſorio, quam in petitorio, ib.n.10
Sequeſtrum poſſunt relaxare Auditores Rotæ ex officio, & ſi pars non petat, ib.n.11
Sequeſtrum poteſt decerni etiam poſt ſententiam, etiam per iudicem appellationis, ib. num.12
Sequeſtrum datur non ſolum ad fauorem principalis, ſed etiam ſubrogati, p.2.c.9. num.13
Sequeſtrum decernitur contra poſſeſſorem vnica lata in petitorio, ib.n.14
Sequeſtrum conceditur non obſtantibus quibuſcumque obtentis in partibus, etiam in petitorio, ibid.n.15
Sequeſtrum,an duret, & quouſque reuocata ſententia, cuius vigore fuit decretum, ib. num.20
Sequeſtrum,an tollatur per cautionem, par.2. cap.9.num.23
Sequeſtrum decretum cum cauſæ cognitione, vel lege permittente non tollitur per cautionem, ibid.n.24
Declaratur in ſententia definitiua lata cum citatione partis, ibid.num.25
Declaratur non procedere contra habentem primam ſententiam pro ſe in petitorio,ib. nu. 26.
Etiamſi aduerſarius reſtituatur, & obtineat reuocari ſententiam, p.2.c.9.n.27
Sequeſtrum contra triennalem poſſeſſorem an per cautionem tollatur, ib.n.29
Et quid in ſententia priuationis lata ob non ſolutionem penſionis, ib.n.30
Et quid ad fauorem illius, qui obtinuit ſententiam, aut Tertii, vel ſubrogati, ibid. num.31
Sequeſtrum ſolumodo poteſt decerni ſuper fructibus beneficii litigioſi, p.2.c.9.n.32
Ampliatur tamen etiam ſuper aliis recuſantis ponere fructus ſub ſequeſtro, ib.n.33
Sequeſtrum qualiter relaxetur poſt ceſſionem collitigantis, ib.n.42
Sequeſtrum propter ſuſpicionem dilapidationis, vel periculum ſcandali qualiter ſignetur, ibid.n.43
Sequeſtrum petitum a marito contra vxorem in Monaſterio qualiter ſignetur, ib.cod.n.
Sequeſtrum in prædictis caſibus ſemper concedi ſolet. p.2 cap.9.n.44.
Limitatur tamen ſi de poſſeſſione agatur ib. num.45.
Sequeſtrum, an priuet poſſeſſione ib. n. 46.
Sequeſtrum ſuper fructibus, & ſequeſtrum ſuper poſſeſione in quo diferant. ib. n. 47.
Sequeſtrum ponitur in caſu attentatorum in beneficialutus. par.2,cap.9.nu. 48.
Sequeſtrum datur contra habentem fauorabilem ſententiam in beneficialibus, ſecus ex Clemen: ibidem nu. 49.
Sequeſtrum datur in caſu,quo nullus litigantium poſſideat. ibid.nu.50,
Sequeſtrum in profanis conceditur contra debitorem, & debitorem debitoris, ibid. num.51
Sequeſtrum in profanis,vel fit ſuper re litigioſa, vel pecuniis liberis, p.2.c.9.n.52
Sequeſtrum ſuper re litigioſa lite durante,non reuocatur, ib.n.53.
Sequeſtrum tollitur lite finita, & cuinam fiat reſtitutio, ib.n.54
Sequeſtrum de facto factum,de facto reuocari poteſt abſque cautione, ib.n.59
Sequeſtrum non datur,niſi cum quattuor requiſitis, p.2.c.9.n.62
Primo, Quod Creditor ſummarie doceat de ſuo credito, ib.n.63
Secundo, Quod appareat de dilapidatione, ibid.num.64
Tertio, Quod interuenerit Citatio, ib.n.65
Quarto, Quod præceſſerit mandatum executiuum relaxatum pro credito, ib.n.66

Quin-

Quinto, loco ab aliis fuit addita cauſę cognitio, ibid.n.67
Nec non, quod requiratur inſtrumentum crediti in actis exhibitum, ib.n.68
Limita prædicta a multis, & quibus, oppugnari, ibid.n.69
Sequeſtrum, an aliis, & quibus requiſitis debeat concedi, remiſſiue, par.2.cap.9.nu.70 & nu.112
Sequeſtrum, an concedatur contra hæredem, ibid.nu.71
Sequeſtrum in Curia A. C. ſolet obtineri obtento mandato, ibid.n.72
Sequeſtrum datum appellatione pendente, dicitur attentatum, ib.n.104
Ampliatur etiamſi cauſa fuiſſet ſimpliciter introducta in *Rota*, p.2.c.9.n.105
Sequeſtro in actis non reproducto ceſſant attentata, ibid.n.106
Sequeſtrum in caſibus, in quibus datur, non reuocatur, niſi lite finita, ib.n.107
Declaratur tamen id procedere in re iitigioſa ibid.num.108
Sequeſtrum datur contra ſuſpectos de fuga lite, & appellatione pendente, par.2.cap.9. num.109
Sequeſtrum ex quibus requiſitis concedatur, ibid.n.70.& 112
Sequeſtrum datur contra obligatum in forma camerę, ibid.n.113
Sequeſtrum datur, ſi prætẽdatur nullitas executionis, qua fuit capta poſſeſſio, parte 2. cap.9.n.114
Sequeſtrum datur etiamſi prætendatur exceſſus in executione, ib.n.115
Sequeſtrum datur ſi adſit timor Barattariæ in mobilibus, ibid.n.116
Sequeſtrum poteſt a Principe ſemper apponi & poſſeſſio ad ſe auocari, ib.n.118
Sequeſtrum, an detur etiamſi lis vertat ſuper ſtatu perſonæ, p.2.c.9.n.119
Sequeſtrum non denegatur vxori, marito ad inopiam vergente, ib.n.120
Sequeſtrum, an, & quando detur in fauorem mariti contra mulierem, ibid.n.121
Sequeſtrum datur in fauorẽ ſubditi propter timorem ſæuientis Tyranni, ib.n.122
Sequeſtrum quoque datur, ſi timetur, ne virgo corrumpatur, p.2.c.9.n.123
Sequeſtrum quoque datur ſi poſſeſſor ſe abſentet, ibid.n.124
Sequeſtrum etiam datur propter contumaciam, ibid.n.125
Sequeſtrum datur ſi moueatur lis ſuper re ablata alicui de familia, ib.n.126
Sequeſtrum, an detur contra tranſeuntem cum equis alienis, & aliis rebus, part.2.c.9 num.127
Sequeſtrum, vt plurimum dependet ab arbitrio iudicis, ibidem numer.128
Sequeſtrum quando poſſit ex officio a iudice concedi, ibid.n.129
Sequeſtrum mendicatum, aut fraudolenter factum reuocatur, ib.n.130
Sequeſtrum datum contra pauperem reuocatur, ne fame pereat, p.2.c.9.n.131
Sequeſtrum ſuſtinetur datum alicui tuendi ſui iuris gratia, ib.n.134
Sequeſtrum, ne poſteriori creditori ſoluatur factum ſuſtinetur, ib.n.135
Sequeſtrum prædictum, imo neque reuocari poteſt, ibid.n.136
Sequeſtrum ponitur ſi colonus deferat poſſeſſionem, p.2.c.9.n.139
Sequeſtrum, an detur Clericis, vel regularibus ſæuitiam Prælati timentibus, ib.n.141
Sequeſtrum datur in beneficialibus, etiamſi committatur attentatum, ib.n.142
Sequeſtrum datur etiam obtenta gratia, niſi fuerit expreſſa litis pendentia, ib.n.144
Sequeſtrum poteſt reuocari per pactum illi *contrarium*, p.2.c.9.n.148
Sequeſtrum dicitur reuocatum, ſi iudex mãdet ſolui poſtquam prohibuerit, ib.n.149
Sequeſtrum ſponte ſuſceptum non tollitur niſi de mandato iudicis, ib.n.150
Sequeſtrum regulariter eſt prohibitum præſertim lite pendente, ib.n.1.& n.152
Sequeſtrum reuocatur, ſi debitor ius non habet in bonis ſequeſtrari petitis, par.2.cap.9 num.156
Sequeſtrum ante ſententiam eſſe prohibitum quinam dixerit. ib.n.163
Sequeſtrum, an euitari poſſit per iuratoriam cautionem, ib.n.167
Sequeſtrum quanto tempore finiatur, par.2. cap.9.n.168
Sequeſtratio, an poſſit finiri *minori tempore* triennii, ib.n.171
Limitatur iſta concluſio de iure canonico, ibid.num.172
Sequeſtrum factum cauſa litis, & cauſa crediti diferunt, ib.n.175
Sequeſtrum cauſa litis durat, donec lis ſuum ſortiatur effectum, p.2.c.9.n.176
Sequeſtrum non expirat per ſententiam latam, ſed durat in cauſa appellationis, ib. num.174.& 177
Sequeſtrum de iure canonico eſt perpetuum, p.2.c.9.n.173
Sequeſtrum dicitur actus præiudicialis, *ibid.* num.186
Sequeſtrum quomodo, & quando ſit concedendum, & plura remiſſiue, ib.n.194
Sequeſtrum neceſſarium, & voluntarium in quo diferant, ibid.n.195
Sequeſtrum qualiter etiam reuocetur remiſſiue ad Gratioſum, p.2.c.9 n.196

Digitized by Google

Sequeſtrum, & areſtum ſunt affines . ibidem num. 222.
Sequeſtrum factum, an ſufficiat pro interpellatione iudiciali, p.3.c.11.n.637
Sequeſtrum, quando fieri poſſit loco executionis, p.3.c.12.n.163

Sigillum.

Sigillum qualiter per teſtes recognoſcatur, p.2.c.2.n.119

Signatura Iuſtitiæ.

Signatura, quid obſeruet in committendo Iudicibus cauſas, p.1.c.2.n.9
Signatura, quid ſeruet, quando Clericus comparet, vt defenſor neceſſarius laici, ibidem n.300
Signatura, an poſſit concedere proceſſum ſũmarium, p.1.c.10.n.28
Signatura pluribus grauaminibus expreſſis ſuper vno ad libitum appellantis reſcribit p.3.c.1.num.137
Signatura, quomodo reſcribat in deuolutiuo tantum, ibid.n.567
Signaturam offendens committendo aliquid contra recursum ad illam, quod periculũ incurrat, p.3.c.2.n.7
Signatura, quo caſu poſſit reſcribere, remiſſiue, ib.c.2.n.9
Signatura Iuſtitiæ, quo ad Tribunalia, priuilegiata non reſcribit committendo, & neque contra priuilegia, p.3.c.2.n.10
Declara reſcribere iudicando prout de iure, ib. n.11.
Signaturæ Tribunal à quo, ſiuè à quibus regatur, ib. n.18
Signatura, quibus diebus ſoleat congregari de ſtilo, p.3.c.2.n.19
Signatura non poteſt informari, niſi oppoſitum fuerit proponam manu Referendarii Ponentis, ib.n.22.
Signatura, an concedat nouam audientiam, & qualiter, p.3.c.2.n.29
Signatura concedit ſuperſeſſoriam, ſed cui, qnando, & qualiter, ib.n.30.
Signatura, an ſoleat concedere nihil tranſeat vel retineatur contra commiſiones, ib.n.32
Signatura informatur die martis, & conſuetudine, p.3.c.2.n.37
Limita in Aduocato, Procuratore, ex ſubſtituto fiſcali, ib, n.38
Signatura, an, & qualiter committat A. C. vt cauſas primæ inſtantiæ remittat ad Ordinarium, ib, n.42
Signatura non decidit cauſas, ſed inſtar ſupremi Principis reſcribit, par.3. cap. 2. num, 43
Signatura habet cauſam pro appellabili, ſi ſimpliciter reſcribit pro appellatione, ibid. nu. 49
Et quid ſi reſcribit cum clauſulis ſuſpenſiuis, ib.n.eod.
Signatura reſcribens cum clauſula conſtito de Aegidiana, quid dicatur facere, p.3.c.2 nu, 51
Signatura in beneficialibus ſignat commiſſionem cum clauſula ſine præiudicio litterarum apoſtololicarum, ib.n.52
Signatura mandante commiſſionem eſſe cõmunem partes acquieſcere debent, p.3.c.3 num.34.
Signaturam petens contra litteras executoriales Rotæ ſe contumacem oſtendit, p.3. c.9.n.55
Signatura, quando reſcribit ſubminiſtratis alimentis arbitrio Rotæ taxandis, p.3. c.11. num.337
Signatura, quarè addat verbum taxandis, & & quid operetur, ibidem, & n.338
Signaturę verba ſemper intelliguntur prout de iure, & ſeruandus Ius commune, p.3. c.3.n.197
Signatura Iuſtitiæ vult reuocari, ibidem num. 211.

Signatura Sanctiſſimi ſiue Gratiæ.

Signatura Sanctiſſimi videt materias concernentes meram, & ſupremam auctoritatem p.3.c.2.n.1.
Signatura gratiæ, quidnam ſit, remiſſiuè, p.3 c.3. n.46

Signum

Signum Notarii. Vide Notarii ſignum

Simoniacus

Simoniacus ſpoliatus non reſtituitur in beneficialibus, p.1.c.11.n.77

Simulatio

Simulatio, vt dicatur probata requiritur cauſſimulandi. p.1.c.4.n.72
Simulatio excluditur ab inueriſimilitudine, nec ſufficit coniuncti o ſanguinis, ibidem num. 73
Simulatio dicitur probata ex iniuſtitia prætii- p,1.c.4.n.74

Sindacus

Sindacus Monaſterii, abſque ſpeciali mandato poteſt præſtare iuramentum calumniæ, p.1.c.10.n.72
Sindacus, an teneatur reſpondere poſitionibus, vel articulis, p.2.c.2.n.36

Societas Officij.

An lucretur eam debitor ſi promiſit dare nouum fideiuſſorem, & interim illo non dato moriatur creditor ſub cuius periculo ſocietas poſita erat non diſdicta ſocietate, vel non ratificata. vide p.2.c.3.ſub n.96
Societatem officii, an lncretur, quis non præſtito promiſſo fideiuſſore, ib.n.147

Materia societatis officii fusedigesta,ib.n.149
Societatem non lucratur non adimplens pro parte sua etiam sine interpellatione, ibid. n. 150
Societates officiorum super Cancellaria creantur, p.2.c.5.n.146

Socius

Socius, qui administrauit effectus societatis potest ea durante conueniri, vt reddat rationem. vide in p.1.c.3.n.29

Solemnitas

Solemnitas mandati. sicut aliæ solemnitates, non præsumitur extrinsece peruenisse, nisi probetur, p.1.c.5.n.288
Solemnitas extrinseca non præsumitur interuenisse, nisi probetur. par. 1. capit. 6. nu. 95
Solemnitates examinis debent in repetitione seruari, p.2.c.1.n.83
Solemnitates instrumentorum sunt decem necessario apponendæ, p.2.c.5.num.90
Solemnitates instrumentorum non possunt renunciari à partibus, ib.n.113

Sollicitator

Non potest cogi ad se examinandum contra suum Clientem, p.1.c.5.n.325
Sollicitator in causa aduersarii non potest esse testis, p.2.c.1.n.66
Sollicitator, quid facere debeat circa commissionem, nè sententia transeat in iudicatum, p.3.c.3.n.104
Sollicitator, si videt expeditam commissionem quid facere debeat, ib.n.105
Sollicitator, quando Banchum Magistri Curiæ adire debeat pro commissione, ib.n.106
Sollicitatores, quid debeant facere pro communicandis partium scripturis,& iuribus, p.3.c.9.n.33

Solutio

Solutio facta de mandato iudicis, recte facta dicitur, p.2.c.9.n.57
Solutio cohactè facta alteri, quam creditori dicitur rectè facta, ib.n.58

Spiritus Sanctus

Spiritus Sanctus regit Pontificem maximum, p.1,c.1.n.4

Spoliator

Spoliator spoliatum non possediſſe probans, auditur, p.1.c.11.n.54
Spolias prouisum à Papa motietur in forma ad dimittendum, ib.n.79
Spoliatori neganti possidere præfigitur terminus, & quis, ib.n.80
Spoliator ad quos fructus teneatur,remissiuè ib.n.100
Spoliator à quo die fructus restituere debeat in beneficiis vacantibus in Curia, p.3.c.11 num. 595

Spoliatus

Spoliatus potest suspenso petitorio in possessorio procedere, p.1.c.11.n.15
Ampliatur in omnibus instantiis, & post publicatas attestationes. ib.n.16
Ampliatur etiam post factas probationes, etiam pluries de stilo *Rotæ*, ib.n.17
Ampliatur non solum semel, sed pluries posse suspendi, ib.n.18
Ampliatur pluries posse recedi,& suspendi, ib.num.19
Declaratur in omnibus instantiis ante tamen conclusum in causa, ibidem num. 20.
Spoliatus, suspenso petitorio, petens tamen procedi in petitorio, obtinet commissionē p,1.c.11.n.47
Declaratur etiam obtenta in possessorio fauorabili sententia, ib.n.48
Declaratur etiam hoc fieri refectis expensis, ib.num.49
Spoliatus debet *docere de spolio* termino præfixo, alias proceditur ad negotium principale, ib.n.50
Spoliatus non restituitur, nisi probatis duobus extremis, p.1.c.11.n.51
Spoliatus extremis, & spolio probatis qualiter restituatur, ib.n.70
Amplia etiamsi notoriè constet de non iure spoliati, ib.n.71
Declara procedere in spoliato à priuato,&nō à iudice, ib.n.72
Fallit, quando iudex procederet extraiudicialiter, p.1.c.11.n.73
Fallit, quando nullitas, vel iudicis iniustitia esset notoria, ibid.n.74
Fallit etiamsi iudex sine iurisdictione procederet, ib.n.75
Spoliatus si non constet de *non iure suo*, non restituitur in petitorio beneficiali, ibid. num. 76
Spoliatus in beneficialibus debet docere de titulo saltem colorato, p.1.c.11.n.78
Spoliatus per quem, & quomodo inducatur in possessionem. & quando, ib.n.80
Spoliatus in beneficialibus, & spiritualibus subest tribus conformibus.ib.n.84
Spoliatus notorie restituturus repellitur in possessorio, & proceditur in petitorio, ib. num. 147
Spoliatus fundo petens se declarari Dominū, tentat petitorium. p,1.c.11.n.149
Spoliatus fundo petens reintegrari tentat possessorium,ib.n.150
Spoliato non potest restitui possessio si constet de non iure suo notoriè. p.3.c.4. n.137
Spoliatus in prophanis debet indistincte ante omnia restitui, ib.n.144

Spo-

Digitized by Google

Spoliatus debet ostendere titulum saltem coloratum, ib.n.226

Spolium

Causa spolii commissa censetur commissa etiam causa damnorum, p.1.c2.n.236
Causa spolii semper prius est expedienda, p.2.c.11.n.25
Spolium post appellationem extraiudicialem & generalem dicitur attentatum, p.3. c,4 n. 131
Ampliatur, etsi sit tertius, & bonæ fidei possessor, ib.n.132
Limitatur si appellatio sit specialis respectu certæ personæ, qua tertius tunc non attentat, ib.n.eod.
Spolium lite pendente factum, quando non reuocetur per viam attentatorum, p.3,c.4 n.134
Spolium per viam attentati reuocatur stante titulo colorato, ib.n.136
Spolium, an possit reuocari à iudice, & si notoriè constet de non iure spoliati, ibidem n.137
Declara tamen possessionem non posse restitui spoliato, p.3.c.4.n.prædict.

Sportulæ

Sportulæ iudicum qualis esse debeant in causis Rotalibus, p.2.c,8.n.323
Sportulæ causarum extra Rotam, & coram Iudicibus ordinariis, quænam sint, ibid. n. 324
Sportulæ debentur Iudici in causa laboranti, etsi partes concordent. ibid. n.325

Statutum

Statutum laicorum non habet authoritatem super hæreditate Clerici, p.1.c 3.n.16
Statutum per Episcopum, & Capitulum factum, quod ab interlocutoria appellare non liceat, non valet, p.3.c.1.num.388.
Statuta appellationem prohibentia, an valida, sint, & quare, p.3.c.1.n.548
Statuta prædicta de consuetudine seruantur, & valent, & de quacumque appellatione intellige, ib.n.549
Statutum prohibens appellationem non tollit restitutionem in integrum, p.3.c.10 num.7
Quia tollit remedium iuris communis, & nō specialis, ib.n.8
Statutum, quod iuramentum possit remitti, non valet, p.3.c.11. num. 213
Statutum vrbis, quod victus victori, in expēsis condemnetur, vbi locum habeat, ibid. num. 242
Statutum remouens nullitates non remouet notorias, p.3.c.12.n.141
Statutum prohibens appellationem, vel dici de nullitate, quomodo intelligendum, ib. n. 172
Statutum prohibens dari de nullitate, non prohibet excipi. p.3.c.12.n.173
Statutum prohibens dici de nullitate, quomodo intelligendum, ib.n.174
Statutum prohibens dici nullitatem valet, sed limitatur multipliciter, ibid.n.180
Statutum prohibens opponi laudo, vel instantiæ fallit in defectu citationis, ibidem num. 261

Stilus

Stilus loci iudicii extenditur in procedendo p.1.c.10.n.4
Stilus diuersus, quandoque attenditur in decidendo, ib.n.5

Stipulatio

Stipulatio facta ad fauorem absentis debet acceptari, & an acceptetur sola notitia. p.2 c.5.num.30

Subhastatio

Subhastatio licet non possit fieri nisi præsente pecunia, sustinetur tamen per accollationē debitorum. vide p.1.c.3.n.52
Subhastatio non habet locum, nisi adimpleto rescripto commissionis, p.3.c.3.n.168
Subhastatio fieri debet cum minori debitoris dispendio. p.3.c.6.n.122
Subhastatio, quomodo fiat, remissiuè, ib.126
Subhastatio non admissa compensatione opposita est nulla, p.3.c.7.n.87

Subornatio

Subornatio etiam quotidie cognoscitur inter homines, p.2.c.3.n.41

Subreptio

Subreptio non obligatur in curia cōtra commissiones Iustitiæ, p.3.c.3.n.218

Subrogatus

Subrogatio gratiosa non tollit ius alteri, p.1 c.3.n.39
Subrogatio per Ordinarium facta in locum mortui in Curia reuocatur, vt attentata, p.3.c.4.n.61.
Subrogatio tradit nouum ius non transfundit antiquum, ib,n.179
Subrogatio, quando terminet omninò litem in beneficialibus, ib.n,185

Subrogatus

Subrogatus, an possit petere reuocationem attentatorum, p.3.c,4.n.58
Subrogatus in ius temerè litigantis, an reficiat expensas in beneficialibus, ibidem num. 177
Subrogatus debet intimare aduersario subrogationem, & ius sui authoris iustificare, ib.n.182
Subrogatus, an, & qualiter admittatur ad prosecutionem executorialium defuncti, p.3.c.8.n.31
Subrogatus, an, & quando possit executoriales iam condemnato intimatas procurato-

ri tantum intimare, ibid.38
Subrogatus, an teneatur subrogationem intimare iam per tres conformes condemnato, ib.n.39

Subscriptio

Subscriptio debitoris plenè probat scriptum a tertio, p.2.c.5.n.81
Subscriptio obligat mandantem, ibidem num.82

Successor

Successor in officio vide Notarius præter hęc,
Successor singularis, an faciat fructus suos, p.3 c.11.n.457

Succumbens

Succumbens in aliena lite expensas difficilè recuperat, p.3.c.11.n.50
Succumbens in causa semper debet soluere expensas conuentionales, ib.n.124
Succumbenti quousque deseruiat excusatio iustæ causæ, ib. ib.n.285

Summarium

Summaria depositionum dantur in Curia facto examine, p.2.c.1.n.254

Sumptus

Sumptxs litis numquam dantur possessori rei controuersæ, p.3,c.11.n.341
Plura vide in verbo expensæ &c.

Sumptum scriptura

Vide in verbo scriptura, & in verbo extractũ

Supersessoria

Supersessoriæ signaturæ contraueniens, qualiter puniatur ab Emenentiss. Signaturæ Prefecto, p.3.c.2.n.31

Supplicatio

Supplicatio potest dari Principi pro noua audientia super sententia ab ipso lata, p.3. cap.1.num.519
Supplicatio tamen prædicta non impedit executionem sententiæ, ib.n.520.593
Supplicatio data *Principi*, an, & quando impediat executionem, vide ib.iisd.num.
Supplicatio conceditur ex gratia, appellatio ex iustitia, p.3.c.4.n.116
Supplicatio, & appellatio quarè diferant circa reuocationem attentatorum, ib.n.118

Suspectus

Suspectus de fuga, aut de dilapidatione ex quibus causis fiat, p.2.c.9.n.110

Suspensio iudiciorum

Suspensio iudicii fit per cædulam de qua remissiue, p.1.c.11.n.37
A suspensione iudicii possunt recedere partes tacitè, & expressè ib.n.40
Declaretur etiamsi præcedat contraria protestatio, non tamen expressa, ib.n.41
Suspensio petitorii quare inuenta in interdictis possessoriis, ib.n.111
Suspensio an induci possit in interdicto retinendæ, ib.n.112
Suspensionis petitorii effectus quisnam sit, ibid,num.116
Suspẽsionis recessus debet esse clarus, ib.n.119

Suspicio

Suspicio calumniæ, quomodo tollatur pro cõcessione compulsoriæ, p.2.c.6.n.4
Suspicio loci tollitur est copia iudicum. ib. nu, 17
Suspicio de fuga, vel de dilapidatione, quomodo probetur, p.2.c.9.n.11.
Suspicio iudicis. vide in verbo iudex.
Suspicio Notarii. Vide in verbo *Notarius*.

T

Temerè

TEmerè litigans. Vide in Verbo litigator.

Termini iudiciales diuersi

Terminus maior *assignatus in articulis* obiectiuis, an valeat, p.2.c.1.n.23
Terminus ad faciendum interrogatoria est dandus, & quomodo, ib.n.96
Terminus ad faciendum interrogatoria est trium dierum, ib.n.97
Terminus non currit impedito, ib.n.134
Terminus ad producendam remissoriam præfigitur nolenti reportare processum, p.2 c.1.n.245
Termino prædicto elapso instans absoluitur a molestationibus, ib.n.246
Terminus ad impugnandum, vel submini-strandum noua inditia, cui detur, ibid. n.266
Terminus ad defendendum datur etiam reo sponte confesso. ib. nu.329
Terminus prefixus certi temporis intelligitur de vltima die, p.2.c.5.n.259
Termini iudiciales sunt vtrique parti cõmunes, p.2.c.3.n.19
Terminus in compulsoria datus impedit processum, p.2.c.6.n.10
Terminus in compulsoriali datur ad arbitriũ iudicis, ib,n,24
Terminus ad dandum interrogatoria, an, & qui detur coram iudice compulsore, ibid. nnm.75
Terminus ad probandum debet dari in Ciuilibus, & criminalibus, p.2.c.8.n.273
Terminus ad faciendum defensiones debet dari in ciuilibus, & criminalibus, ibid. n.274
Termini quatuor ad docendum de appellatione seruantur post appellationem ab idoneitate fideiussoris, p.2,c.9.n.218
Terminus juris aliquando datur loco apostolorum, p,3.c.1.n.192,326

Digitized by Google

Terminus decem dierum ad appellandum an computetur à die latæ ſententiæ, ibid. num. 249
Terminus ad appellandum computatur a die ſententiæ latæ contra Procuratorem, vel verum contumacem, ib.n.251
Terminus ad appellandum ficto contumaci, quando currere incipiat, ib.n.252
Terminus appellandi hæredi, quando incipiat currere, p.3.c.1.n.255
Terminus ad proſequendam appellationem hæredi, quando currere incipiat, ibidem nu. 256
Terminus ad appellandum currit ſcienti non ſimpliciter ſententiam latã, ſed latam contra ſe, ib.n.258
Terminus ad appellandum currit intimato etiam Domi poſt decem dies, ib.n.259
Terminus ad appellandum ſemper durat durante grauamine, p.3.c.1 n.261
Terminus ad appellandum à tortura, vel captura, an labatur poſt decem dies, ibid. n. 263
Terminus decem dierum ad appellandum, quomodo currat de iure, ib.n.277
Termini dies non computatur in termino, excepta appellatione, ib.n.278
Termini dies, quando computetur in termino, vel non. ib.n.279
Terminus decem dierum ad appellandum non ſuſpenditur per compromiſſum, p.3.c. 1. num. 284
Terminus petendi apoſtolos, an à die ſcientiæ, vel ſententiæ ſit, ib.n.286
Terminum petendi apoſtolos aliqui indiſtinctè voluerunt à die ſententiæ, ibidem n, 287
Terminus petendi apoſtolos in Curia, quinã ſeruetur, ib, num. 288
Terminus petendi apoſtolos currit de momento ad momentum, p.3.c.1.n.289
Terminus iuris. quid ſit, & ad quid detur, ib, n. 319
Terminus appellandi currit poſt decem dies ab interlocutoria, ib.n.359
Terminus, quinam, & ad quid detur diffamanti, ibid.n.365
Terminus appellanti legitimè, an poſſit præfigi ad proſequendum, p.3,c.1.n.644
Termini præfiſio ad appellationem proſequendam, an habeat vim delationis, ib.nu.645
Termini ſimplex præfixio ad proſequendum non importat delationem, ib,n.647
Terminus in commiſſione præfigitur arbitrio iudicis, p.3.c.3,n.163
Terminus prædictus poteſt præfigi, etiam ſub citatione ad dicendum contra commiſſionem, ibidem, num. eodem.
Termino præfixio ad proſequendam appellationem poteſt fieri per nõ habentem iuriſdictionem, p.3.c.4.n.93
Terminus ad finiendam appellationem nonẽ modis præfigitur, remiſſiuè, p.3.c.5.n.26
Terminus præfixus ab homine ad proſequendam appellationem qualiter intelligatur, ib.n,28
Terminus prædictus præfixus à iure, qualiter intelligitur, ib.n.29
Terminus præfixus ab homine mitius agit, quam præfixus à iure, p.3.c.5.n.30
Termino ad proſequendam appellationem, quando pars cenſeatur ſatisfacere, ibidem nu. 31
Terminus ad proſequendum regulariter præfigitur in incontinenti, ib.n.n,45
Præfigitur etiam ex interuallo, ſi iudex deferat appellationi, p.3.c.5.n.46
Terminus neque iuris, neque hominis, currit legitimè impedito, ib.n.55
Terminus nnuus lapſis fatalibus non conceditur non docenti de impedimento, ibid, nu; 83
Termini, qui ſeruentur in exequendo ſententiam poſt appellationem deſertam, p.3.c.6. n.97
Terminus ad liquidandum debitum, eſt iudici arbitrius, ib.n 232
Terminus probandi in iucontinenti relinquitur iudicis arbitrio, ibidem num. 281.
Terminus ad liquidandum creditum cuius temporis eſſe poſſit. p.3.c.7.n.76
Declara tamen, ſi debitor habeat tale tempus ad ſoluendum, ib.n.77
Terminus ad liquidandum ſolet dependere ab arbitrio iudicis, ib.n.79
Terminus ad liquidandum non poteſt excedere duos menſes, part. 3. capit. 7. uum. 80.
Terminus ad liquidandum in Curia A. C. datur triginta dierum, ibidem numer. 81,
Termini, qui ſeruentur ad reddendam partem contumacem in declaratoria, p.3.c,9. num. 46
Terminus, quinam præfigatur in facto notorio, ibid.n.64
Terminus deliberandi, an vellent obedire, datus fuit Ieſuitis, antequam declarentur excommunicati, ib.n.99
Termini, qui ſint, ſeruandi in impetratione reſtitutionis in integrum, par.3.cap.10 num. 24.

Terminus ad docendum de cauſis impedientibus executionem, quomodo detur, & quãdo, ibid.num.106
Termino præfixo ſi deducantur releuãtes cauſæ, quomodo procedatur, ib.n.109
Termini præfixionis remedium, quare adinuentum, p.3.c.10.n.112
Terminus attentata paſſo ad liquidandum præfigitur per commiſſionem, par.3.c.11.num.367
Terminus tantum ad dicendum contra commiſſionem, & iura producta, datur, quando nullas eſt notoria, Vide in par.3.c.12.num.96
Terminus ad docendum de prætenſa nullitate datur per commiſſionem, ib.n.126
Termino vt ſupra dato elapſo, & nihil &c. proceditur ad vlteriora, ib.n.127
Terminus expediendi cauſas capitulorum odoardus, & peruenit, vltra menſem non prorogatur, p.3.c.13.n.102
Termini qui ſint ſeruandi in iudicio cap. odoardus, p.3.c.13.n.148

Termini ſubſtantiales

Termini ſubſtantiales ſunt ſeruandi dum proceſſus inſtituitur, p.1.c.10.n.1
Termini ſubſtantiales ſeruantur iuxta morem Curiæ, vbi fit cauſa, ib.n.2
Termini ſubſtantiales non ſeruantur iuxta ſtilum delegantis, ſed delegati, ib.n.3
Termini iudicii qui ſeruentur in Curia in cauſis profanis, & ſimilibus, ibid.n.12
Termini an, & qui ſeruentur in beneficialibus & in vnione beneficiorũ temporali, ib.n.15
Termini quinam ſeruentur in matrimonialibus, vſuris, decimis, & hæreſi, par.1.c.10.num.17
Termini quinam ſint ſeruandi in proceſſu criminis læſæ maieſtatis, ibid.
Termini qui ſint de neceſſitate ſeruandi in cauſis canonicis, ib.n.18
Termini qui ſeruentur in cauſis executiuis declaratoriarum, p.1.c.10.n.22
Termini qui ſeruentur in cauſis nullitatum remiſſiue, ib.n.23
Termini qui ſeruentur in cauſis deſertæ appellationis, & abſolutionis ab obſeruatione iudicii, ib.n.24
Termini qui ſeruentur in cauſis nullitatum, iactationis, & iactationum, ibid.
Termini qui ſeruentur in Curia Capitolina, & quibuſcumque cauſis, ibid.
Termini qui ſeruentur in remiſſoria, compulſoria, & huiuſmodi, ibid.
Termini qui ſeruandi ſint in proceſſu ſummario, p.1.c.10.n.41
Terminus ad dicendum contra producta an ſeparatim ſeruetur in ſummariis, ib.n.46
Terminus ad dicendum contra articulos an ſeparatim ſeruandus, & vbi, ib.n.47
Termini ſubſtantiales, an omnes etiam poſſint omitti, & quando, ib.n.48
Termini aliqui ſunt ſeruandi in ſummariis ab ordinariis iudicibus Curiæ, ib.n.53
Termini qui ſint ſeruandi ab A. C. in cauſis excedentibus 200. ſcuta, p.1.c.10.n.54
Termini nulli in quibus cauſis ſeruentur ab ordinariis iudicibus, ibid num.55
Termini qui ſeruentur in cauſis ab vndecim ſcutis infra, ib.n.56
Terminus ad procedendum quando, & in quibus cauſis præfigatur, ib.n.59
Termini, & dilationes vtrique parti ſunt cõmunes, p.1.c.10.n.81
Terminus ſeruatus ad ſecundam diem, dicitur de ſecunda die iuridica, ib.n.83
Terminus ſeruatus vltra ſecundam, dicitur de currentibus, ib.n.84
Terminus ſi cadat in diem non iuridicam, intelligitur de prima, ib.n.85
Termini *non ſeruati extra Rotam, ſeruantur* in illa in eadem cauſa, ib.n.86
Terminis ſubſtantialibus præcipitatis olim expectabatur tempus obſeruationis, par.1 cap.10.num.90
Terminorum ſubſtantialium expectandum hodie, quod ſit, ibid n.92
Terminorum tempus an poſſit retrotrahi, & quando, ibid.n.93
Termini ſubſtantiales valent, ſi tot audientiæ fuerint, vt ſeruari potuerint, ib.n.94
Termini valent tot diebus efluxis a commiſſione, quot requiruntur pro eorum ſeruatione, ibid.n.95
Termini ſubſtantiales non requiruntur in decretis, ſed in ſententiis, p.1.c.10.n.96
Termini bene ſeruati in *petitorio, non ſunt* ſeruandi in poſſeſſorio, ib.n.114
Termini bene ſeruati in poſſeſſorio, non ſufficiunt in petitorio, ib.n.116
Termini ſubſtantiales ſunt ſeruandi a conuẽto executiuè volente abſolui, ib.n.117
Termini ad docendum ſe paruiſſe, & de appellatione, remittuntur, ib n.118
Termini ſeruati in petitorio ſufficiunt in poſſeſſorio, p.1.c.11.n.4
Termini ſubſtantiales, quomodo ſint ſeruand a Procuratoribus in cauſis, parte 2. cap.1. num.201
Termini ſubſtantiales, quomodo ſeruentur in Rota, ibid.n.203
Termini ſubſtantiales, an ſint neceſſarii in iudicio cap. odoardus, par.3.c.13.n.147

Terminorum reiteratio

Terminorum reiteratio quare ſeruetur in Rota, p.1.c.2.n.74, & 85
Termini olim reiterabantur per commiſſionem, p.1.c.10.n.88

Termi-

Digitized by Google

Termini tantum ſubſtantiales reiterabantur, ibid.num 89
Termini ſubſtantiales hodie abſque commiſſione reiterantur, ib.n.91
Termini ſubſtantiales an poſſit reiterari per edictum, & quando, p.1.c.10.n.97
Amplia etiam in cauſis criminalibus, ib.n.98
Termini poſſeut reiterari per ceſſionarium, & tertium, ibid.n.99
Terminorum reiteratio ſanat omnem nullitatem, ibid.n.100
Terminorum reiteratio an ſanet nullitatem in profanis, ibid.n.101
Terminorum reiterationem admittit Rota abſque commiſſione, ibid.n.102
Fallit ſi ſeruati eſſent in cauſa profana, ibid. num.103
Fallit etiam ſi terminus aliquis omiſſus fuiſſet ib.n.104
Fallit quoque ſi cauſa Auditori extra rotam fuiſſet commiſſa, ibid.
Terminorum reiteratio ad quemcumque Iudicem hodie ſpectat, p.1.c.10.n.106
Terminorum reiteratio non ſanat terminos nihil ſeruatos, ib.n.107
Terminorum reiteratio in eadem cauſa tantum conceditur, ib.n.111
Declaratur niſi cauſa comprehendatur ſub prima, ibid.n.112
Termini ſeruati in petitorio poſſunt reiterari in poſſeſſorio, ibid.n.113
Termini ſeruati in poſſeſſorio non poſſunt reiterari in petitorio, ib.n.115
Termini ſeruati in cauſa pricipali, an poſſint reiterari in cauſa reſtitutionis in integrum Vide in p.1.c.10.n.116

Terminorum prorogatio, vel abbreuiatio

Terminus probandi non citata parte poteſt prorogari, p.2.c.1.n.11
Declaratur in articulis de iure dantis, ſecus in obiectiuis; ibid.n.12
Terminus in articulis, obiectiuis prorogari nequit, ibid.n.18
Limitatur ſi in aliis inſtantiis articuli deduci prohibeantur, ib.n.19
Limitatur etiam ſi deinde eſſent impoſſibilis probationis, ibid.eod.n.
Terminus ad iurandum poteſt a iudice prorogari, p.2.c.1.n.125
Terminus remiſſorie qualis detur, part.2.c.3. num.164.& 165
Terminus impedito prorogari debet, ibid. num.135
Termini prorogatio in remiſſoria eſt communis vtrique parti, ib.n.206
Terminus remiſſoriæ prorogatur citata parte, ibid.num.244
Termini qualiter prorogari poſſint in remiſſoria, & quando, p.2.c.3.n.116.& 165
Terminus compulſoriæ poteſt prorogari, & quomodo, p.2.c.6.n.29
Terminus decem dierum ad appellandum non poteſt prorogari a iudice, neque partium conſenſu, p.3.c.1.n.282
Limitatur ſi concurreret vrgentiſſima cauſa, ibid.num.283
Terminus ad proſequendam appellationem quis, & an poſſit prorogari, vel abbreuiari, ibid.num.330
Terminus nondum lapſus appellanti poteſt prorogari, p.3.c.5.n.23
Terminus prædictus debet prorogari a iudice à quo, ib.n.24
Terminus iurisdatus in beneficialibus ad proſequendum appellationem an poſſit abbreuiari, vel prorogari, ib.n.25
Teminus ad finiendam appellationem, an poſſit abbreuiari, vel prorogari, par.3.c.5. num.26
Terminus appellationum non poteſt per partes prorogari, ibid.n.71
Terminus datus ad probandum non poteſt per partes prorogari, ib.n.72

Termini Pro ſeruato.

Terminus pro ſeruato durat regulariter in Rota 15. diebus, & in vltima audientia 30 p.1.c.2.n.60
Terminus pro ſeruato eſt decem dierum ad dignoſcendum de legitima appellatione, p.2.c.5.n.258
Terminus pro ſeruato in Rota ante vltimam audientiam datur infra quindecim, par.2. cap.8.num.164
Terminus pro ſeruato in Rota in vltima audientia datur infra menſem, ibidem num.165
Terminus pro ſeruato in Rota per notarium ſeruatus debet referri, & cui, & quomodo. ib.n. 166.

Terminorum renouatio.

Terminus in articulis obiectiuis renouari nõ poteſt parte 2.cap.1.num.18.
Limitatur ſi articuli in aliis inſtantis deduci prohibeantur. ibidem num.19.
Limitatur etiam ſi deinde eſſent impoſſibilis probationis ib.nu.eodem.

Terra magitatica.

Terra magitatica, quænam dicatur parte 3. cap.11.num.705.

Tertius.

Tertius veniens ad cauſam ſi ignorauit motã litem, & teſtium publicationem, an & quo modo audiatur. p.2.c.1.n.279.
Tertius non poteſt inducere teſtes, niſi eo modo, quo principalis parte 2. capitolo 1. num. 280,
Tertius a principali ad cauſam motus quomodo audiatur p.2.cap.1.num.281.

Tertius

Tertius possidens teneatur respondere positionibus, & contra illam pro confessatis habeantur. p.2.cap.2.n.29.
Tertius non potest cogi pro alio, sed tantum pro se, si facit partes in iudicio ibid. num. 50.
Tertius appellare potest etiam à sententia lata contra Tertium pro suo interesse parte 3. cap. 1. num. 30.
Tertius potest appellationem ab alio interpositam prosequi, licet ille non prosequatur ibid. num.31
Tertius pro suo interesse semper potest appellationē prosequi ex aliquibus Doctoribus ibid.nu.32.
Tertius tenetur exprimere causam in appellatione p.3.cap.1.nu.33.& nu.108.
Tertius debet semiplene probare causam factæ appellationis pro suo interesse ibidem num. 109.
Tertius sciens motam litem, & sententiam latam qualiter appellare debeat, ibidem num.110.& 246
Tertius sciens litem, & sententiam infra quod tempus appellare debeat pro suo interesse, ib.n.110. & 246
Tertius ignorans litem, & sententiam quando appellare possit pro suo interesse, p.3. cap.1.num.247
Tertius, an,& quando possit appellare a tribus conformibus, ib.n.383
Tertius pro suo interesse potest agere non obstante clausula appellatione remota, ibid.num.552
Tertius an possit petere reuocationem attentatorum, p.3.c.4.n.45
Tertius potest prædicta petere, si appellauit in tempore, quo licebat principali, ibid. num.46
Tertius succedens in re vitiosa est peioris cōditionis, quam si ipse attentasset, ibidem num.130
Tertius intrusus in re ad iudicata debet citari in executione, p.3.c.6.n.163
Tertius comparens pro interesse suo quando impediat executionem, ib.n.257
Tertius possessor non potest molestari primo executione, sed quomodo, parte 3.cap.6. num. 260
Limitatur si tertius esset hæres condēnati, & quomodo, ib.n.261
Limitatur etiam si esset intrusus lite pendente, vel per sententiam finita, ibidem num.262
Tertius comparens, appellans, & non prosequens potest molestari executione rei iudicatæ, ib.n.265
Tertius vt impediat executionem quid probare debeat, p.3.c.6.n.278
Tertius non potest impedire executionem, nisi illi immineat damnum irreparabile, ibid.num.290
Tertius an possit dicere de nullitate, & quādo. Vide in verbo Nullitas,
Tertius sciens motam litem, & sententiam, quomodo audiatur, p.3.c.12.n.15
Tertius arctatur ad tempora, & instantiam, vt arctatur principalis, parte 3. cap. 12. num.16
Tertius veniens ad causam qualis regulariter esse debeat, ibid.n.17
Tertius veniens ad causam non debet esse suspectus de calumnia, ibid.n.18

Testamentum

Testamentum coram Parrocho, & Confessario valet cum duobus testibus, par.2.c.5. num.103
Testamenta an tempore statuto ad Archiuiū deferri debeant, ibid.n.222
Testamenta quare non possint sanari, si fuerint inualida, p.3.c.12.n.232

Testes

Testes in causa graui,& ardua debent accedere ad Curiam, p.1.c.4.n.16
Testes quomodo debeant deponere, si reus indiget probatione immemorabilis, ibid. num.18
Testes examinati in possessorio non probāt in petitorio, p.1.c.11.n.105
Limitatur si plenariè fuerint examinati, ibid. num.106
Testium nomina edi debent ante examen, p.2.c.1.n.62
Testes in criminalibus non faciunt fidem. nisi prius nominentur, p.2.c.1.n.64
Testes possunt repelli ab aduersario multis de causis, ib.n.65
Testium nomina in causa hæresis possunt supprimi, p.2.c.1.n.71
Declaratur tamen quod publicentur coram egregia persona, ib.n.72
Testis confrontatio habet vim citationis in criminalibus, ib.n.75
Testes extraiudiciales recipiuntur super mòrte, vel absentia in ciuili causa, ibidem num.76
Testes recipiuntur sine citatione timore mortis, vel absentiæ, parte 2. cap. 1. num. 78
Testes recipiuntur etiam si pars non patiatur se citari, ibid.
Testes ad futuram absentiam quo iuramento recipiantur, ib.n.79
Testes redeūtes debent formiter reexaminari ibid.num.80
Testes contra contumacem criminalem indistincte recipiuntur absque citatione, p.2.c.1.n.81

Digitized by Google

Teſtes debent repeti citato reo comparente ib.num.82
Teſtes ſine debitis ſolemnitatibus repetiti non probant, ib.n.84
Teſtis examinatus cum tortura,debet etiam in repetione torqueri, ib.n.85
Teſtium oppoſitiones non omnes procedũt de conſuetudine, ib.n.86
Teſtes omnes admittuntur cum proteſtatione ſaluis exceptionibus, par. 2. cap. 1 num. 88
Teſtes quomodo examinantur, ſi contra ipſos grauiter excipiatur, ibidem num. 90
Teſtes nec admiſſi; nec examinati habentur, niſi iudex ita deliberet, ibidem num. 92
Teſtes non deberent admitti, niſi bene diſcuſſi,ib.n.93
Teſtes non bene diſcuſſi admiſſi,poſſunt prę iudicare Clienti, ib. n.94
Teſtium admiſſio facilis eſt in citatione ad dicendum contra, parte 2.cap.1. nu. eod. 94
Teſtis omiſſo aliquo interrogatorio debet repeti ſuper illo, ib.n.99
Ampliatur,etiamſi fuerint publicatæ atteſtationes,ib.n.100
Teſtei ſine interrogatoriis examinati debẽt repeti, p.2.c.1.n.103
Teſtium repetitio ſuper interrogatoriis, cuius expenſis ſit facienda, ib.n.104
Teſtes, vr probent debent eſſe iurati, ibidem num.105
Teſtes, quomodo probent ſine iuramento, ib.n.109
Teſtes præſumuntur tetigiſſe ſcripturas ex ſola tactus mentione, ib.117
Teſtis iuratus in termino remiſſiue,poteſt extra illum examinari, parte 2. capit. 1 num. 126
Teſtis iuratus ſuper articulis non probat dicta extra articulata, ib.n.140
Teſtis, quando probet dictum extra materiam articulatam, ib.n.144
Ampliatur additis verbis in forma. ibidem num.145
Teſtes debent citari, & cogi ad perhibendã veritatem, p.2.c.1.n.146
Teſtes vltronei non probant, & qui ſint, ib. num. 147
Teſtes vltronei ſaltem ſunt ſuſpecti, ibidem num. 148
Limitatur ſi deponant in præſentia iudicis, & partis, ib.n.149
Teſtes hodie ſimpliciter inducuntur ad examen ſine citatione, parte 2. cap. 1. num.154
Teſtis in dubio præſumitur inductus,& eius dictum valet, ib.n.155
Teſtes, an,& quando recipiantur ſuper articulis non admiſſis, ib.n.182
Teſtes, an dictum ſuum poſſint corrigere in examine, ib.n.183
Præcipuè ſi teſtes ſunt præſentes, ibidem num.184
Teſtes extra Curiam examinantur per remiſſoriam, p.2.c.1.n.186
Teſtis, quando debeat omnino perſonaliter ad iudicem venire, ib.n.219
Teſtium nomina,an poſſint ſupprimi in publicatione proceſſus, ib.num.263
Teſtium nomina omnino publicanda dari poſſunt confusè, ib.n.264
Declaratur hoc procedere tam in eo, quam in accuſatore, p.2.c.1.n.265
Teſtes non poſſunt examinari ſuper iiſdem articulis,publicatis atteſtationibus,ibid. n.267
Declaratur procedere in qualibet inſtantia & in gradu appellationis, ibid.
Limitatur tamen in multis caſibus, p.2. c.1 num.268
Limitatur, quando teſtes non fuiſſent rite recepti, ib.n.269
Vel publicatio vere facta non fuiſſet,ibidem eodem n.
Limitatur ſi teſtis per errorem, ſuper aliquo articulo non fuit examinatus, p.2. cap.1 num.270
Vel quando verſamur In diuerſa cauſa,ibid. num.271
Teſtes denuo examinantur in petitorio facta publicatione ſuper poſſeſſorio,ibidem num,272
Limitatur etiam, ſi poſt publicationem non fuerunt didicita teſtificata, ib.n.273
Teſtes nouos,quando liceat examinare poſt publicationem, p.2.c.1.n.274
Teſtes ſuper iiſdem poſſunt examinari ſanra publiicatione pro tertio ad cauſam veniente, ib.n.277.
Declaratur tamen ſi tertius ignorabat motam litem, ib.n.278
Teſtes non poſſunt induci à tertio; niſi eo modo, quo principalis, p.2,c.1. n.280
Teſtes ſuper iiſdem examinantur perempta inſtantia, & noua inchoata, ibidem num. 282
Ampliatur etiam, quando probatio fit per euidentiam rei, ib.n.283
Ampliatur, quando articuli partis aduerſæ non fuerunt plene probati, ibidem num. 284
Ampliatur quando vna pars probauit contrariũ per alios duosteſtes,p.2.c.1.nn.285

Ampliatur, quando probatio fuit fęta per inſtrumentum, ib.n.286
Ampliatur, quando teſtes falſum depoſuerunt, & quomodo, ib.nu.287
Ampliatur etiam, quando producens teſtes non eſt ſuſpectus, ib.n.288
Ampliatur in criminalibus præcipuè ad defenſa, p.2.c.1.n.289
Limitatur ad offenſam, ad partis inſtantiã, ib.n.290
Teſtis ad partis inſtantiam reexaminatur, vt declaret dictum ſuum. ibidem num. 291
Declaratur quod ſit ſimplex declarautio ſine additione, ib.n.292
Declaratur amplius hoc hodie male obſeruari, p.2.c.1.n.293
Teſtes ad offenſam hodie examinantur publicato proceſſu. ib.n.294
Teſtis probare dicitur, quantum probat Notarius, p.2.c.5.n.38
Teſtis vnus facit inditium contra Notariũ, ib.nu.40
Teſtes in Codicillis, & Teſtamentis, quot requirantur, ib.n.102
Teſtium depoſitionibus ſuper articulis, vel interrogatoriis, an ſtandum ſit, p. 2 c.3.nu.15
Teſtium dicta ſuper articulis ſapiunt ſuſpicionem, ib.eod.n.
Teſtis inueriſimilia deponens repellitur, ib. nu.16
Teſtis, quando dicatur inueriſimilia deponere, ib.n.eod.
Teſtis mendax in vno dicitur mendax in toto, p.2,c.3.n.17
Teſtis inductus ab vno, an poſſit ab alio examinari, etiam ſine citatione, ibidem num, 18
Teſtis ſemel approbatus, an reprobari poſſit, ib.n.21
In Teſte obliuio præſumitur ſpacio alicuius temporis, p.2.c.3.n.24
Teſtes debent reddere rationem ſcientiæ, etiam non interrogati. ib,eod.n.
Teſtis reddens ralignem per actus poſſeſſorios, an probet dominium, ibidem num. 27
Teſtium dicta regulantur à cauſa ſcientiæ, ib.n.28
Teſtes examinati in diuerſo iudicio, an fidem faciant, & quam, & quando, p.2. c.3.nu.29
Teſtis examinatus ad perpetuam rei memoriam, an fidem faciat, quam, & quando, ib.eod,num,
Teſtis familiaris non probat, ibidem nu. 33
Teſtis ſine cauſa ſcientiæ non probat, ibid, num.34
Teſtis ſe referens alteri examini, an probet. p.2.c.3,n.35
Teſtis ſingularis ſingularitate obſtatiua, an probet, ib.n.36.
Teſtis ſinguiaris ſingularitate adminiculatiua, an probet, ib.n.36
Teſtis vocatus alterum non vocans, an dicatur ſingularis, p,2.cap.3n,38
Teſtes Neapolitani Regni fuerunt in Rota valde ſuſpetti, & aliquando non ib.n.39.
Teſtium fides vide In verbo fides.
Teſtes nominatim ſunt inducendi, & in quo termino, p,2.c.3.n.69
Teſtes debent iurare, quomodo, & in cuius manibus, ib.n.eod.
Teſtis primo ſuper interrogatoriis, deinde ſuper articulis examinatur, ia.n,77
Teſtes poſſunt examinari poſtea, ſi in termino iurauerint, ib.n.85
Teſtium dicta retrotrahuntur ad iuramenta præterita, p.2.c.3,n.86
Teſtes ſuper immemorabili, debent eſſe 54. annorum, ib.n.87
Teſtes ſuper immemorabili debent deponere de viſu per 40. annos ib.n.88
Teſtes ſuper immemorabili debent dare rationem, & quomodo, ib.n.90
Teſtes ſuper immemorabili debent dare rationem cur non poſſit eſſe contrarium, ib. nu.91
Teſtes ſuper immemorabili debent deponere, etiam de publica voce, & fama, par.2. c.3.nu.92
Teſtes ſuper quadragenaria, & immemorabili, per quæ verba præcise deponere debeant, ib.n,93
Teſtes prædicti denotent tempus continuatum, vel ponant dictionem citra, p.2 c,3.n.94
Teſtis dictum de multis annis non concludit continuationem, ib.n.95
Teſtis ſuper immemorabili debnt deponere de actibus viſis, et auditis. ib.n.96
Teſtis prædictus debet deponere de scientia, et patientia aduerſarii, ib. eod.n.
Teſtis debet reddere cauſam ſcientię etiam in articulis, p.2.c.3,n.98
Teſtis ſuper immemorabibli debet negatiuam coharctare, et quomodo, ib.n.99
Teſtis de fama debet deponere per verba fuit, et eſt, ibid.n.100
Teſtis debet deponere iuxta ſeriem articulorum, ib.n.102
Teſtis poteſt deponere per diuerſæ verba, ſi eandem ſubſtantiam exprimant, p.2.c,3 num. 103

Digitized by Google

Teſtes nec iurare, nec confuſim examinari debent, ib.n.104
Teſtes debent iurare, & examinari in loco præfixo in remiſſoria, ibidem num. 105.
Teſtes à loco concordato abſentes, vbi examinandi ſint, ib.n.106
Teſtes legitimè impediti poſſunt examinari extra locum præfixum, par. 2, cap. 3 num. 107
Teſtium impedimenta debent conſtare in actis, & quomodo, ib.n.109
Teſtium impedimenta probata pænes acta proceſſus remiſſiuè redigi debent, ibid. num. 111
Teſtium iuramenta vide etiam in verbo Iuramentum.
Teſtium dicta non probant, non delato iuramento à iudice remiſſoriali, p.2.cap.3 num. 117
Teſtes examinati, an, & quomodo reprobari poſſint ab aduerſario, ibidem num. 121.
Teſtes, quando, & quomodo examinari poſſint contra alios teſtes in remiſſoria, ib. num. 122.
Teſtis examinatus contra Teſtem cauſam ſcientiæ reddere debet, par. 2. cap. 3. num. 124
Teſtes, an poſſint rogari, vt veritatem dicant, & eorum ſcientiam, ib.n.137
Teſtes ignari, an poſſint inſtrui, vt diſcant, quid ſit vox, & fama publica, ibidem num. 138
Teſtes inducti ſuper certis articulis poſſunt nihilominus à parte interrogari, p.2,c.3. num. 142
Teſtes ſuper recognitione, quando ſint inducendi coram iudice remiſſoriali, ibid. num. 149
Teſtes recognoſcentes iura vigore remiſſoriæ, qualiter deponere debeant, ibidem num. 150
Teſtes ſuper fide Notarii debent deponere de publica voce, & fama, ibidem num. 151.
Teſtium productio, & ſpecificatio, quando fieri debeat in actis, p.2.c.6.n.77
Teſtium productio, & ſpecificatio, ſub qua forma fiat pro recognitione ſcripturæ, p. 2.c.6.n.78
Teſtes debent eſſe bene informati de manu recognoſcenda. ib.n.79
Teſtes debent iurare dic iuridica, & per diē ante examen recognitionis manus, ibid. num. 80.
Teſtes ſub qua verborum forma ſoleant iurare ante examen, ib.n.81
Teſtes non ſunt examinandi confuſim, ſed vnus poſt alium, p.2.c.6.n.83
Teſtes examinantur prius iuxta partis interrogatoria, deinde fit recognitio, ibidem n.84.& 86
Teſtis in recognitione manus debet dicere an ſcriptura ſit publica, vel priuata, ibid, num. 102
Teſtis debet recognoſcere ſcripturam, an ſi legibilis, ib.n.103
Teſtes debent recognoſcere, an perſona, cuius intereſt ſcriptura, ſit publica, vel priuata, p.2.c.6.n.105
Teſtes qualiter bene poſſint recognoſcere ſcripturam publicam, vel priuatam, ib. num. 106
Teſtes notam manum habentes, an bene recognoſcant ſcripturam, ib.n.107
Teſtes recognoſcentes per litterarum cōparationem qualiter deponere debeant, p.2 c.6.n.110
Teſtes poſiti in primo inſtrumento, quando cenſeantur poſiti in ſecundo, ibidem num. 118
Teſtes ſuper recognitione ſigilli qualiter deponere debeant, ib.119.& 120
Teſtes debent recognoſcere loci, & referre loca, vbi iura compulſanda ſunt reperta, ib.n.121
Teſtes debent recognoſcere inter quas ſcripturas priuata ſcriptura fuerit reperta, ib.n.123
Teſtes ſuper immemorabili cuius ætatis eſſe, & quid deponere debeant, p.2,c.4 num.26
Teſtes examinati poſt lapſum fatalium nihil probant, p.3.c.5.107
Teſtes cuius expenſis conducantur, & examinentur, p.3.c.12.n.6
Teſtes, quinam, & quomodo probent fructuum quantitatem, ib.n.533
Teſtes deponentes de ſolito ſuper fructibus perceptis, quid probent, ib.n.540
Teſtes qualiter debeant deponere circa perceptos fructus, p.3,c.12.n.541.
Teſtis, dicens reddere tot fructus, cenſetur onera deduxiſſe, ib.n.572
Teſtes conteſtes ſunt attendendi, relictis aliis non huiuſmodi dicentibus, ibidem num. 580
Teſtis ad probandam paupertatem, qualiter deponere debeat, par. 3: cap. 13 num. 134.
Teſtes ſuper paupertate negatiuam debent concludere, & de quo tempore, ibib. num, 136
Teſtes ſuper paupertate debent iurare per per diem ante, ib.n.142

Titulus

Titulus non reficitur stante suspensione iudicii, p.1.c.11. n.110

Titulus oneroſus

Primus acquirens ex titulo oneroso potest excludere, quos vult, & de sic acquisitis disponere, p.1.c.3.n.135

Transactio

Transactio impedit litis ingressum, p.1.c.4. num, 54

Transactio, vt dicatur satis est, quod sit super lite mota, vel quæ timetur moueri, p.1, c.4. nu.55

Transactio adimit omnem litem, p.3.c.11 n. 163

Transumptum

Transumpto ex regestro supplicationum non creditur in Curia, par. 2. cap. 1. num. 56.

Transumptum de regestro Bullarum facit fidem, ib.n.57

Triennium

Triennium in districtu Vrbis computatur pro vna recollecta. p.3.c.11.n.708

Tutor

Tutor conuentus ad reddendam rationem legitimam pupillo, quid facere debeat, p.1,c,4.n.25

Tutor datiuus datur, quando alter se excusat ratione publici muneris, ibidem num. 26

Tutor ad lites debet per iudicem dari minori tam in beneficialibus, quam spiritualibus, p.1.c.5.n.19

Tutor non potest à iudice deputari cum facultate substituendi, si tamen aliquo modo efficietur Dominus litis, poterit substituere. p.1.c.5.n.111

Amplia quod potest cõstituere auctores ad omnes causas, ib.n.112

Tutor ante confectum inuentarium non potest actorem constituere, ibidem num. 113

V

Vacantiæ.

VAcantiæ, quando incipiant, & quousque durent.

Vagabundus

Vagabundus punitur, vbicunque reperitur, p.1.c.2.n.382

Vagabundus, quis dicatur, ibidem num. 383

Vagabundus, quonam iure puniatur, & quomodo, ib.n.384. & 385

Vagabundus, si est citandus, adeo vt sicut non potest citari personaliter, ita nec habet domum, vel habitationem, si lis pendeat super re mobili, debet fieri diligentia de eum reperiendo, par. 1. cap. 6. num. 42

Si vero lis vertitur super immobilibus potest citari per affixionem cedulæ in loco rei litigiosæ, ib.n.43

Valor

Valor verus domorum, an fiat sola æstimatione cæmentorum, p.1.c.4.n.51

Valor fructuum modo augetur, modo minuitur, p.3.c.11.n.565

Valor fructuum est valde iudici arbitrarius, ibid.n.575

Valor frumenti non probatur ex partitis vẽditionum factarum vno, vel altero die, ib.n.606

Declara requiri partitas venditionum factarum eodem tempore, p.3.c.11.n.607

Venditor

Non potest cogere emptorem ad soluendũ prætium, nisi data cautione de euictione, p.1.c.4.n.44

Venditor non tenetur respondere reo ponẽti contra Emptorem, & quarè, p.2. c.2. num. 51

Venditor, an possit prætendere fructus perceptos in contractu conditionali, p.3.c.11 num. 501

Verbum

Quæ hic desunt fortè inuenies in verbo clausula.

Verbum condemnno relictum in condemnationem expensarum subintelligitur, p.3 c.11.n.294

Via executiua.

Via executiua, an habeat locum contra sequestratarium debitorem debitoris, p.2. c.9.num.74

Vicarius Papæ

Cognoscit causam viduarum, pupillorum, & miserabilium personarum actiue, & passiuè, p.1.c.2.n.14

Amplia etiam, quod agatur vigore obligationis cameralis, ib.

Am-

Digitized by Google

Amplia in cauſis monaſteriorum, apoſtatarum, clericolum. & Iudeorum, ibidem.
Amplia in cauſis omnium regularium vtriuſque ſexus, ibidem.
Amplia in cauſis Confraternitatum, etiam Laicorum, & hoſpitalium, ibid.
Ampl. contra exercentes in feſtiuitatibus vetita, Blaphematores, & periuros, ibidem.
Amplia in cauſis matrimonioru actiuè, & paſſiuè etiam priuatiuè, ibid.
Amplia in alienationibus bonorũ Eccleſiaſticorum, ibid.
Ampl. inter Hebreos priuatiuè, & inter illos & Chriſtianos ſi præuenit, ib.
Ampl. in cauſis hoſpitalis Sancti Spiritus, ibidem.
In executione obligationis cameralis, non extendit illam, vt ſit coram A.C. ibidem num. 49
Vicarius Papæ, vbi, & in quibus cauſis procedat per præuentionem, in quibus procederent etiã A.C. & Gubernator Vrbis. vide p. 1. c. 2. n. 143
Vicarius procedit contra ſollicitantes in confeſſione, ib.n.144
Vicarius Papæ in ſua iuriſdictione non indiget commiſſione, p. 3, c. 13, n. 95.

Vicarius Epiſcopi, & Capituli.

Noteſt poteſt ſine ſpeciali mandato reſeruare, nec approbare, nec erigere iuſpatronatus, p. 1. c. 5. num. 201
Nec minus poteſt admittere reſignationes, ib. nu. 202.
Vicarius, an, & quando poſſit interlocutoriam ſui Epiſcopi reuocare, p. 2. cap. 1. num. 344
Vicarius poteſt cognoſcere cauſas nominatim ad Epiſcopum interpoſitas, p. 3. cap. 1 num. 58.
Vicarius poteſt reſtituere in integrum aduerſus ſententiam Epiſcopi, ibid, n. 59
Vicarius generalis æquiparatur cum Epiſcopo, ſed non omnes alii cum ſuo ſuperiore, ib.n.62
Vicari Epiſcopum, & Capitulorum, an ſint iudices eccleſiaſtici, & ſuas facultates oſtendere teneantur, p. 3. c. 9. n. 56

Vicarius foraneus

Vicarii foranei dicuntur Iudices ordinarii delegati ad vniuerſitatem cauſarum, p. 1 c. 2. n. 162

Victor

Victor, an poſſit contra iudicem pro omiſſis expenſis agere, p. 3. c. 11. n. 235
Victor debet iurare ſe tales expenſas feciſſe, ib. nu. 258
Victor, quando non poſſit ſe iuuare appellatione victi, ib. n. 269
Victor, quando debeat ab omiſſione appellare, non oſtante appellatione victi. ibid. n. 270
Victores cauſarum ſæpe ſunt Notarii, & Copiſtæ, & victi actor, & reus, p. 1. cap. 6, num. 217

Victus

Victus victori in expenſis condemnari debet in quæcumque ſententia, p. 2. cap. 8. num. 276
Amplia etſi expenſæ petitæ non fuerint, ib. num. 277
Amplia etiam procedere tam in ciuilibus quam criminalibus. ib. n. 278
Victo, an proſit etiam victoria Tertii, p. 3 c. 1. n. 34
Victus victori in expenſis non condemnatur in criminalibus, p. 3. c. 11. n. 28
Victus non excuſatur ab expenſis, ſi ſententia reuocatur ex eiſdem actis, ibidem num. 97
Victus non patitur expenſas, quando dubiũ præbet anſam diſputandi, ibidem num. 101

S. Viſita Carceratorum.

S. Viſita Carceratorum, quam habeat facultatem, p. 1. c. 2. num. 153
S. Viſitæ Carceratorum priuilegia, an extendantur perditionem Eccleſiaſticam, par. 3 c. 13. n. 50
Priuilegia prædicta, quomodo extendantur ſupra. ib. n. 51
Limitatur in carceratis ex mandato A. C. ib. nu. 52
S. Viſita declarauit præſtationem alimentorum non comprehendere Iudæos, par. 3 c. 15. nu. 59

Vniuerſitas

Vniuerſitas quomodo cogatur ad ſoluendũ p. 1. c. 3. n. 71
Vniuerſitas, ſeu collegium, quando eſt citandum, & quomodo, p. 1. c. 6. num. 71. & 72.
Vniuerſitas, an, & quando poſſit excommunicari, p. 2. c. 8. n. 117

Votum

Vota iudicum ſi in ſententiando ſunt pa-ria, quænam præualeant, par.2. cap.8 num.128

Votum pro *Reo* in pari voto præualet, ib. num. 129

Vſura

Vſuræ non debent currere ei, cuius pecuniæ retinentur, p.3.c.7.n.14

Vtilitas

Vtilitas publica eſt priuatæ præferenda. p.3 c.13.nu.41

LAVS DEO.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google